

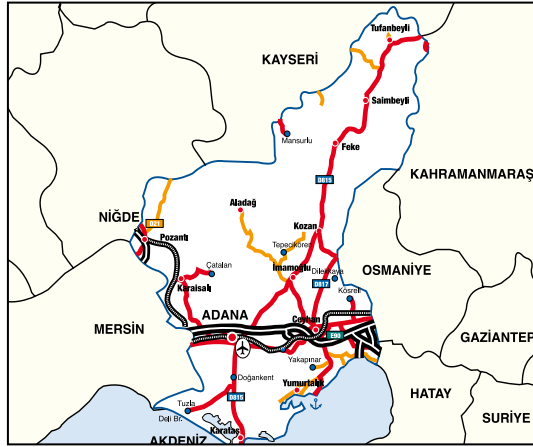


Hem Tarımda Hem Sanayide Güçlü



Adana'da bir yandan son derece verimli topraklarda modern tarım yapılırken, diğer yandan pek çok sanayi kolunda üretim gerçekleştiriliyor.

Adana'da her uygarlığın kendi kültür çeşitliliğini bir sonrakine aktarmasıyla bir kültür mozaiği oluşmuş. Hititler, Romalılar, Araplar, Selçuklular, Ramazanoğulları, Osmanlılar, Türkmen ve Yörük aşiretleri yöre kültürünün çeşitlenmesine katkı sağlamış. Özellikle 19. ve 20. yüzyıllarda Adana ovasında yerleşimin yoğunlaşmasıyla tarımda ve sanayileşmede büyük atılımların olması, yörenin kültüründe büyük değişiklikler yaratmış. Verimli topraklar ve coğrafi konumu nedeni ile tarih



öncesi çağlardan başlayarak değişik ulusların akınına uğramış bölgede Çukurova kültürünü bu uygarlıklardan parça parça biriktirilmiş taşlarla oluşturulmuş bir yapı olarak tanımlamak mümkün. Bir kültür sentezini oluşturan etkenler içinde Hitit kültürü ağırlıklı bir yer tutmakla birlikte, diğer ulusların verdiği katkılarla da tarih boyunca zenginleşmiş. Burada hüküm sürmüş 10 uygarlığın etkileri Adana'nın kültür yaşamında hala görülüyor ve hissediliyor. Adana ve Çukurova kültürünü önemli şekilde etkileyen gruplar özellikle göçebe, Türkmen ve Yörük aşiretleridir. 7-11. yüzyıl arası Bizanslılar, Araplar ve aradaki küçük bir çok siyasi toplulukların kültür etkileri altında gelişen Anadolu, 11. yüzyıldan itibaren tamamen Selçuklu kültürü etkisi altına girmiş.

Selçukluların ve onları takiben beylik devrinin etkileri Çukurova'da çok belirgindir. Beylik devrine damgasını vuran Ramazanoğlu Beyliği'nin zengin kültür varlıkları bugün hala görülüyor. Toroslar'da yerleşen Yörük ve Türkmen aşiretleri uzun yüzyıllar dış etkenlere kapalı kalmış ve en az 10-15 asırlık kültürlerini korumayı başarmışlar. Özellikle 19. ve 20. yüzyıllarda Adana ovasında yerleşimin artmasıyla tarımda ve sanayileşmede büyük atılımların olması, yörenin kültüründe büyük değişiklikler yaratmış. Ayrıca yörede yayla, deniz ve ova kültürünün de karışımı ile yeni bir kent kültürü meydana gelmiş.



Türkiye'nin güneyinde ve Akdeniz Bölgesi'nin Çukurova bölümünde yer alan Adana doğuda Osmaniye, Kahramanmaraş, Gaziantep, batıda İçel, kuzeybatıda Niğde; güneydoğuda Hatay ve güneyde Akdeniz ile çevrili durumda. Adana, Akdeniz iklim özelliklerini taşır. İl, yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı bir iklime sahip. Ortalama yağış miktarı 625 milimetredir. Yılın ortalama 74 günü yağışlı geçer. En soğuk ay Ocak, en sıcak ay Ağustos'tur. Adana çevresindeki bitki örtüsü, Akdeniz iklim özelliklerini taşır. 700-800 metreye kadar bodur ağaçlardan oluşan makiler bulunuyor. 800 metreden başlayan ormanlar, daha alçak düzeylerde yayvan yapraklı ağaçlardan (çoğunlukla meşe), daha yükseklerde ise iğne yapraklı ağaçlardan (sedir) oluşuyor. Yaz mevsiminin kuraklığı ve uzunluğu bitki örtüsündeki çeşitliliği azaltıyor. 2 bin 800 metreden sonra yavaş yavaş seyrelen sedir toplulukları, yerlerini Alp, Alp altı ve Alp tipi çayırlara bırakıyor.

Yüzyıllardır doğuyu batıya bağlayan önemli ticaret yollarının üzerinde olması Adana'nın bir ticaret merkezi olmasını sağlamış. Adana'da imalat sanayi faaliyetleri tarımsal faaliyetlere, özellikle pamuğa dayalı olarak gerçekleşmiş. Doğal olarak ticaret de bu sektörlerle olmuş. 1970'li yıllarda Adana'da imalat sanayiinde pamuğa dayalı üretim dışında, gıda, hazır giyim, kimya, orman ürünleri sanayisinde faaliyetler de göze çarpmış.





1980'li yıllar üretiminde tam bir çeşitlilik sağlanmış, turuncğil alanları genişletilmiş ve seracılık yaygınlaşmaya başlamış. Bugün üretilen ürünler dış piyasaların aradığı nitelikte. Büyük bir sanayi ve ticari potansiyele sahip olan Adana, altyapısını önemli ölçüde tamamlamış. İl genelinde faaliyet gösteren ve Adana Sanayi Odası'na kayıtlı, 10 ve daha üstünde işçi çalıştıran işyeri sayısı 732'e ulaşmış. Bugün ülke genelinde faaliyet gösteren 500 büyük sanayi kuruluşunun 18 tanesi Adana'da bulunuyor. İlde 5 iş yerinde binden fazla işçi çalıştırılıyor. Adana'da yabancı sermayeli 55 firma faaliyet gösteriyor. Adana'da KOBİ sayısı bin 23, imalatla uğraşan 525, tamir ve ticareti ile uğraşan 550 işletme bulunuyor.

Denize açılan kapı olan Adana, Ceyhan ve Seyhan nehirlerinin meydana getirdiği Çukurova'nın merkezinde yer alıyor. Nehirler ilde Seyhan, Kozan ve Çatalan Barajlarını kazandırmış ve çok verimli alüvyonlu toprakların oluşmasını sağlamış. Coğrafi konumu, iklimin uygunluğu tarımsal yönden de avantaj sağlıyor. Oldukça verimli olan Çukurova topraklarında ikinci ürün olarak mısır, fıstık, soya, ayçiçeği gibi ürünler ile sera ürünlerinin ekim alanları giderek artıyor. Ayrıca bağ ve bahçecilik konularında modern yöntemlerle çalışmalar yapılmakta, üzüm, kiraz gibi meyve üretimi geliştiriliyor. Türkiye'nin en gelişmiş tarım bölgesi olduğu gibi, modern tarım araçları da en çok Adana'da kullanılıyor. Yüzölçümünün yüzde 39'u tarıma elverişlidir. 250 bin tona yaklaşan saf pamuk ile Türkiye'nin pamuk üretiminin dörtte biri buradan sağlanıyor. Adana, pamuk ambarı olduğu gibi, tahıl, susam, kavun, karpuz, turfanda, sebze, arpa, yulaf, baklagiller, şeker kamışı, üzüm, incir, tütün, pirinç, yer fıstığı ve turuncğiller bakımından da önemli bir yer tutuyor. Hayvancılık tarım kadar önemli bir yere sahip değil. Mera ve otlakların sayısı bu nedenle az sayıda bulunuyor. Hayvancılık daha çok Toros Dağları yamaçlarında görülüyor. Koyun, kıl keçisi, sığır, at ve deve yetiştiriliyor. İlde arıcılık gelişmiş durumda.

Binlerce yıllık tarihi geçmişi, geçmişten günümüze kalan sayısız tarihi eserleri, Yumurtalık ve Karataş sahillerinin doğal güzelliği ile Toroslar'ın yemyeşil yaylaları, şifalı suları, bitki ve hayvan türleri bakımından çeşitliliği ile Adana büyük bir turizm potansiyeline sahip. Adana'nın kuzey ve doğusunu kaplayan Toroslar, dağ sporları, trekking ve av turizmi açısından çok uygun bir doğal ortam oluşturur. Ayrıca sayısız yaylalarıyla da yayla turizminin gelişmesine son derece elverişli. Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin yarattığı deniz kulakları ve sazlık alanlar, eko turizm açısından sınırsız olanaklar sağlıyor. Yaylalarda değişik turizm aktiviteleri yapılıyor. Seyhan nehrinin yarattığı Tuzla ve Akyatan gölleri ile Ceyhan nehrinin yarattığı Agyatan gölü, Ceyhan ve Yumurtalık dalyanı ile bunlara bağlı diğer lagünler, nadir kara ve deniz canlılarıyla, kuşların ürediği ve barındığı alanları oluşturuyor. ■



Adana, 2 milyona yaklaşan nüfusu, hareketli ve dışa açık ticari ve sanayi yaşamı ile Türkiye'nin en önemli kentlerinden biridir. Türkiye Cumhuriyeti'nin sanayileşen ilk illerden biri olan Adana'da tarımın gelişmiş olması nedeniyle, Adana iç ticaretinin ağırlığını da tarım ürünleri, pamuk, çığıt, tekstil ürünleri, yağlar, sebze ve meyve oluşturmaktadır. Adana'nın ekonomik gücünün en önemli kaynağı, sanayi ve ticaret sektörlerindeki dinamik büyümedir. İlimiz ekonomisinde %25 ile sanayi sektörü birinci sırayı almakta, bunu %17,1 ile ulaşım ve haberleşme, %16,5 ile ticaret ve %14 ile tarım ve

diğer sektörler izlemektedir.

Çukurova'nın en önemli ürünü olan pamuğun ekim alanı her yıl girdilerin (mazot, ilaç, işçilik v.b.) yüksek, taban fiyatlarının düşük olması nedeniyle azalmaktadır. Üreticiler pamuk yerine katma değeri düşük olan mısır ve buğday gibi ürünlere yönelmektedir. Diğer taraftan narenciye üretimi çok yoğun olmasına rağmen sanayileşmemiştir. Ayrıca narenciye ihracatında son yıllarda büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Bölgenin uygun iklim koşulları ve toprak yapısı her türlü sebze ve meyvenin yetiştirilebilmesine imkan tanımaktadır. Ancak, yeterli pazar ve işleme tesislerinin olmaması, bu değerli ürünlerin büyük oranda yok olmasına neden olmaktadır. Türkiye tarımının can damarı Çukurova Bölgesi'nde her geçen gün uygulanan yanlış politikalar sonucu ölmek üzere olan tarım ve hayvancılığın yeniden canlandırılması sağlanmalıdır. Özellikle katma değeri yüksek sebze ve meyve türlerinin üretimine yönelik projelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Adana sanayisinin profiline bakıldığında büyük ölçekli tekstil firmaları, makine alet ve yedek parça sanayisi, yağ ve tütün işleme tesisleri, çimento ve makine fabrikaları büyük önem arz etmektedir. Buna ek olarak sayıları binlerle ifade edilen küçük ölçekli metal sanayi işletmelerini, orman ürünleri ve mobilya sanayi işletmelerini görmekteyiz. Bunlardan orman ürünleri ve mobilya sanayi, büyük işletmeler halinde bir yapısal değişikliğe gidememekle birlikte, şehrin artan nüfusu ve inşaat faaliyetleri sebebiyle ekonomik gücünü devam ettirmektedir. Metal sanayi işletmeleri ise, kısmen tekstil sektörüne yan sanayi, kısmen de tarımsal mekanizasyona bağlı bir yapılanma içerisinde. Ancak, her iki alandan gelen sorunlar vardır. Tekstilde son yıllarda yeni yatırımlara gidilmemesi, mevcut tesislerin ileri teknolojilerle yenilenmesi zorunluluğu metal sanayiindeki küçük işletmelerin durumunu olumsuz yönde etkilemektedir. Tarımsal mekanizasyonda ise, bölgenin doyum noktasına gelmesiyle metal sanayi için ikinci bir olumsuzluk ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Çukurova Bölgesi; 5,5 milyon nüfusa, 4 büyük kente, yılda 17,5 milyar Dolar milli gelire ve 3000 Dolar'ın üzerinde kişi başı ortalama gelire sahip, büyük ekonomik potansiyeli bulunan bir bölgedir. Çukurova Bölgesi hammadde, enerji, sermaye varlığı, yetişmiş insan gücü, ulaşım ve coğrafi avantajları bakımından yerli ve yabancı yatırımcılar için büyük imkanlar sunan bir bölgedir. Mersin Serbest Bölgesi, Yumurtalık Serbest Yatırım Bölgesi, Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi, Mersin-Botaş-İskenderun limanları, Kerkük-Ceyhan-Yumurtalık Petrol Hattı Terminali, Bakü-Ceyhan Petrol Boru



Hattı Projesi, Otoyol ağı, Uluslararası Havalimanı bölgemize farklı, her yönüyle uygun ve nitelikli bir bölge özelliği kazandırmaktadır.

Çukurova Bölgesinde bugüne kadar çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından bölgesel kalkınma amacıyla bir çok örnek ve başarılı proje uygulanmış, ancak Bölgeyi ve illerini bir bütün halinde ele alan bir planlama çalışması yapılmamıştır. Bu nedenle, bugüne kadar yapılan planlama çalışmalarının ve gerçekleştirilen projelerin, bundan sonra daha etkin ve verimli bir şekilde yapılabilmesi için münferit uygulamalar yerine Bölgesel Kalkınma Ajansı gibi yerel dinamiklere ve ihtiyaçlara göre planlama çalışması yapacak bir organizasyona ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu kapsamda düşünüldüğünde bu yıl özellikle ilk defa yapılacak olan yeni bir platform ile İl Yatırım Borsası oluşturulması Kurultayın önemini bir kata daha arttırmıştır. Böylece bir araya getirilen yatırımcılara, bölgemizi tanıtmaya ve bir yatırım cazibe merkezi olarak avantajlarımızı anlatma imkanı sağlanacaktır.

Şaban BAŞ

Adana Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı





Adana Türkiye'nin ilk sanayileşen kentlerinden birisidir. 1950'lerde sanayileşirken ilk yatırımlar tarıma dayalı sanayi tekstil ve bitkisel yağ konusunda yapılmış olmasına rağmen, süreç içerisinde diğer bütün sektörlerde üretime geçildi. 1950'lerde Adana'da faaliyete geçen sanayi kuruluşları çok büyük ölçekte kuruldu. Bu yatırımlar tekstil ve bitkisel yağ konularında olduğu için yan sanayi ihtiyacı yoktu. Onun için Adana'da uzun yıllar orta boy sanayi eksikliği yaşandı, sanayide çok büyük ya da küçük firmalar yer aldı. Ancak 1996 yılından sonra Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulan tesislerin birkaç tanesi dışında diğerleri orta boy firmalar oldu. Böylece Adana ekonomisindeki orta ölçekli firma eksikliği de tamamlandı. 2. Sanayi Hamlesi olarak adlandırdığımız 1996 yılından sonraki süreçte, kentimizde hemen hemen tüm sektörlerde yatırımlara gidilerek üretime geçildi.

Şu anda kentimiz, tekstil ve bitkisel yağ dışında, döküm, metal, makine yedek parça, plastik, kimya, mobilya, gıda sektörlerinde güçlü bir konumdadır. Adana bugünkü yapısıyla yılda 6 milyar dolarlık GSYH katkısıyla Türkiye'nin 6.büyük kenti konumundadır. Ayrıca, yılda yaklaşık 1.5 milyar dolarlık doğrudan ihracatı olan bir kenttir. Türkiye'nin ilk sanayileşen kentlerinden biri olduğu için yatırımcı-girişimci geleneğini de taşıyan Adana, geçmişte tarım ve sanayiden elde edilen yaklaşık olarak 1.5 milyar dolarlık tasarruf birikimine de sahiptir.

Adana'yı Adana yapan en önemli faktör, yatırım ikliminin çok müsait olmasıdır. İkincisi de tarıma dayalı sanayi veya gıda ürünlerindeki diğer yatırımlar için hammaddenin kaynağında bulunulmasıdır. Üçüncü önemli faktör, hem yatırım hem de ihracat için her türlü imkan ve altyapıya sahip olmamızdır. Yani bölgeyi baştan aşağı sulayan kanal ve kanaletler, enerji nakil hatları, uluslararası havalimanı, TEM otoyolu ve demiryolu, mükemmel altyapısı ile tek parçada Türkiye'nin en büyüklerinden biri olan Organize Sanayi Bölgesi, rezerv alanı olarak genişleyebilecek olan Yumurtalık Serbest Bölgesi, yetmişmiş insan gücü ve Türkiye'nin en başarılı üniversitelerinden biri olan Çukurova Üniversitesi ile Adana, yatırım iklimi açısından önemli avantajlara sahiptir.

Bütün bu avantajlar sayesinde ilimiz, cazibeli bir yatırım merkezi haline gelmiştir. Dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Türk iş adamlarının bir araya gelmesiyle gerçekleşecek Dünya Türk İşadamları Kurultayı bünyesinde yer alacak olan "İller Yatırım Kataloğu" nun da başta Adana olmak üzere bütün illerimizin yatırıma yönelik imkanlarını tanıtmak ve yatırımları ülkemize çekmek adına çok faydalı olacağı görüşündeyiz.

Ümit ÖZGÜMÜŞ
Adana Sanayi Odası



İLİN ADI	ADANA	
TELEFON KODU	00.90	322
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		14.030
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	920	
Kadın	930	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		178
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	237	
Kadın	519	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU (TÜİK 2003 Yılı Hane Halkı İş Gücü Anketi)	1.000 KİŞİ	%
Erkek	194	
Kadın	40	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		18,9
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	ADANA MERKEZ	
İstasyonun Adı	ADANA GARI	
Uzaklığı (Km)	MERKEZ	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	MERSİN	
Uzaklığı (Km)	80	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	490	
Demiryolu (Km)	674	
Havayolu (Saat)	45 DK	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	939	
Demiryolu (Km)	1116	
Havayolu (Saat)	1 SAAT 15 DK	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	766	323.725



Lise	79	63.182
Meslek Lisesi	52	23.980
Yüksek Okul 2 Yıllık	10	8.161
Yüksek Okul 3 Yıllık	4	
Fakülte 4 Yıllık	13	18.829
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	1	
Teknik Lise	20	
İnşaat	1	
Ticaret ve Turizm	12	
Diğerleri(Çok Programlı Liseler+İmamhatip)	13+7	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu (özel İlköğretim)	15	
Anadolu Lisesi+Özel Liseler	17+18	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	1	
İşletme	2	
Diğerleri	95	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	1.326	
Limited Şirket	11.930	
Şahıs Şirketi	5.579	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	73	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	9	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	64	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	-	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	59.212.670	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
	ALMANYA (14)	
	SURIYE (12)	
	ABD (5)	
Diğerleri	42	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	16	
Tekstil	5	
Otomotiv	2	
Makine	8	



Turizm	1
Beyaz Eşya	-
Diğerleri	41
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI
	MERKEZİ İL MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	262
Otomotiv	116
Tekstil	401
Elektrikli Aletler	102
Makine İmalat	242
Plastik ve Kimya	275
İnşaat ve Alt yapı	201
Mobilya ve Orman Ürünleri	172
Diğerleri	106
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ (Ticaret Odası Kayıtları)	İŞYERİ SAYISI
2001	1253
2002	1443
2003	1566
2004	2114
2005	2354
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI
İŞÇİ SAYISI 1-10	1031
İŞÇİ SAYISI 10-25	425
İŞÇİ SAYISI 25-50	223
İŞÇİ SAYISI 50-100	96
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	102
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	
Toplam Alanı (M2)	7.946.700
Boş Alan (M2)	296.247
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	232
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI
Gıda	19
Otomotiv	1
Tekstil	76
Elektrikli Aletler	5
Makine İmalat	11
Mobilya-Ahşap Ürünler	15
Diğerleri	105
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI
Yerli	13
Yabancı	-



SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	
Gıda	-	
Otomotiv	-	
Tekstil	1	
Elektrikli Aletler	-	
Makine İmalat	-	
Mobilya-Ahşap Ürünler	-	
Diğerleri	12	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	132	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	-	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2004 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	655	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	539.000	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	522.623	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	547.730	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	20.251	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	1005	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	2102	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
BUĞDAY	1.341.900	
ARPA (DİĞER)	31.535	
ÇELTİK	2.899	
Diğerleri	603.871	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
KARPUZ (Meyvesi Yenen Sebzeler)	603.928	
DOMATES	218.273	
KAVUN (Meyvesi Yenen Sebzeler)	67.513	
Diğerleri	188.642	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Tütün	-	
Pamuk (KÜTLÜ)	163.312	
Fındık	2	
Zeytin	10.694	
Ayçiçeği	55.279	
Mısır	1.379.290	
Diğerleri(Şeker Pancarı)	18.000	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)	
Portakal	473.404	



Mandalina	241.874
Greyfurt	116.829
Limon	113.178
Elma	9.220
Kiraz	5.462
Diğerleri	79.210
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	406
Büyükbaş	149
Kümes Hayvanı	2.670
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	131.132
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	78
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	210.212
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	3
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	~10
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	82
İLDE MM²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	588
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	-
İLDE DİŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	MERKEZDE
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	~700.000
2001 Yılı	~800.000
2002 Yılı	~900.000
2003 Yılı	1.141.661
2004 Yılı	1.475.611
2005 Yılı	1.564.388
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	64.498
Gıda Sanayi	81.700
Otomotiv	140.117
Tekstil	463.980
Makine	57.499
Elektrikli Aletler	361.901
Diğerleri	394.694
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI (2004 yılı)	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	441
500 Bin - 1 Milyon \$	37
1 Milyon - 5 Milyon \$	57
5 Milyon - 10 Milyon \$	18
10 Milyon \$ Fazla	18
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI (2004 yılı)	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	36.236



Gıda Sanayi	10.333	
Otomotiv	128.942	
Tekstil	208.835	
Makine	213.605	
Elektrikli Aletler	22.974	
Diğerleri	496.090	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
KİREÇTAŞI	3.287.000.000	
KROM	42.906.050	
DOLOMİT	12.000.000	
Diğerleri	10.706.000	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
KROM	7	
KİREÇTAŞI	4	
LİNYİT	2	
Diğerleri	6	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
KİREÇTAŞI	4.300.000	
KUVARSİT	210.000	
DOLOMİT	6.323	
Diğerleri	5.900	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	24	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel+Belediye Tiyatroları	8	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	~100	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	~40	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet (Üniversite+Devlet) Hastanesi	17	
Özel Hastaneler	5	
Poliklinik	55	
Tıp Merkezi	11	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	3	1249
4 Yıldızlı Otel Sayısı	3	587
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	526
Motel+2 Yıldız	9	535
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	6	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	17	



İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAĞI	~25.000
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	36
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048
İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.adana.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.adana-bld.gov.tr/
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.adana-to.org.tr
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.adaso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Birol YARMAN Adana Ticaret Odası Genel Sekreter Yrd. 322 359 07 77 birol@adana-to.org.tr
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Cenk KADEŞ Adana Ticaret Odası İstatistik Uzmanı 32 351 39 11 Dahili 449 istatistik@adana-to.org.tr



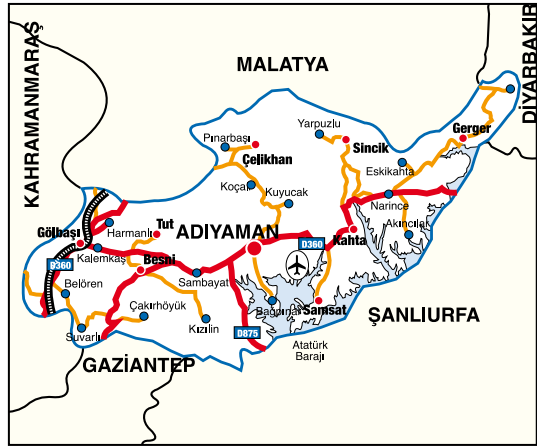


Tarımsal Sanayide İddialı



Petrol üreticisi Adiyaman, Nemrut Dağı'nın oluşturduğu turizm potansiyeli, tarıma yönelik sanayi ve tekstil fabrikalarıyla dikkat çekiyor.

Adiyaman, tarihin bilinen en eski yerleşim yerlerinden biridir. Tarih boyunca çeşitli devletler arasında el değiştiren Adiyaman, Hititler, Asurlular, Frigler, Persler, Makedonlar, Kommagene Krallığı, Roma İmparatorluğu, Bizans (Doğu Roma) İmparatorluğu, Emeviler, Abbasiler, Hamdaniler, Bizanslılar, Eyyubiler, Anadolu Selçukluları, Memlûklular arasında el değiştirdikten sonra 1516 tarihinde Yavuz Sultan Selim'in İran Seferi sırasında Osmanlı topraklarına katılmış. Adiyaman, başlangıçta merkezi Samsat'ta bulunan bir sancakla Maraş Beylerbeyliği'ne bağlıyken, Tanzimat'tan sonra Malatya'ya bağlanmış. Cumhuriyet'in kuruluşundan 1954 yılına kadar eski idari yapısı korunarak Malatya'ya bağlı kaza konumunda olan Adiyaman 1 Aralık 1954 tarihinde 6418 sayılı kanunla Malatya'dan ayrılarak il haline gelmiş.



Adiyaman adının kaynağı hakkında çeşitli rivayetler bulunuyor. Bir rivayete göre; Perre şehrinde cereyan eden bir olaya bağlanıyor. Farrin ya da Perre olarak bilinen şehirde puta tapan bir babanın yedi oğlu, babalarında evde olmadığı bir gün bütün putları imha ederek Allah'ın (Hz. İsa'nın söylediği gibi) bir olduğunu kabul ve ilan ederler. Putperest baba durumu öğrenince yedi oğlunu da öldürür. Babaları tarafından öldürülen yedi kardeşin hatırasına Farrin (Perra= Pirin)' de bir manastır yaptırılır. Bu olaydan ötürü de şehre Yedi Yaman adı verilir. Yedi Yaman zamanla Adiyaman şekline dönüşür.

Adiyaman Orta Fırat bölümü içinde yer alır. Adiyaman'ın kuzeyinde Malatya, batıda Kahramanmaraş, güneybatıda Gaziantep (Araban ilçesi), güneydoğuda Şanlıurfa, doğuda ise Diyarbakır bulunuyor. İlin merkez ilçe dahil 9 ilçesi ile 406 köyü var. İlçeleri Merkez, Besni, Çelikhan, Gergir, Gölbaşı, Kahta, Samsat, Sincik ve Tut ilçeleridir. Adiyaman ilinin yüzölçümü 7.033 kilometrekare, göller ile 7.871 kilometrekare olup, il merkezinin rakımı



ise 669 metredir. Adıyaman'ı doğudan batıya doğru bölen Anti Toroslar'ın kuzeyinde kalan dağlık bölgenin iklimi ile güneyinde kalan bölgenin iklimi birbirinden farklı özellikler taşıyor. Güneyi, yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı; kuzeyi yazları serin ve kurak, kışları yağışlı ve soğuktur. Doğu Anadolu ile Akdeniz Bölgeleri arasında köprü konumunda olan ilin iklimi, bu özelliği dolayısıyla bölgedeki diğer illerden farklıdır. Atatürk Baraj Gölü alanının oluşmasından sonra, ilin ikliminde bir yumuşama ve nem oranında bir artış olmuştur.

Adıyaman da sanayi, 1967 yılında faaliyete giren ve devlet kuruluşu olan Sümerbank'la başlamış. Daha sonra yine devlet kuruluşu olan süt, çimento fabrikaları ile sanayi gelişme göstermiş. 1988 yılına kadar sanayileşme konusunda ciddi bir gelişme görülmemiş. Ancak bu tarihten sonra ülkemiz ekonomisindeki sanayileşme çabaları ve sanayiinin teşvik edilmesi sonucu yatırımların hızlandığı gözlenmiştir. Özellikle yöresel ihtiyaçların sonucu olarak tarıma dayalı un ve tekstil fabrikalarının sayısı hızla artış göstermiştir. Adıyaman sanayii çoğu orta ve küçük işletme ölçeğinde toplam 132 adet işletmeden oluşuyor. Bu işletmelerin çoğunluğu tarıma dayalı sanayi dallarında faaliyet gösteriyor. Bu işletmelerde istihdam edilen işçi sayısı ise toplam 5 bin 847 kişi. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin diğer illeri gibi Adıyaman'da da iç ticaret ağırlıklı olarak tarıma dayanıyor. Mevcut sanayi yapısı da tarımsal kaynak potansiyeline bağlı olarak gelişme göstermiş. Bunların dışında tarım ürünleri yanında tekstil sektöründe üretimi gerçekleştirilen iplik ve hazır giyim ihracatçı firmalara satılıyor. Ticaret sektörü, gerek sanayileşme ve kentleşme olgularıyla iki yönlü bağlantısı, gerekse yarattığı gelir ve istihdam bakımından il ekonomisinin önemli sektörlerinden biri olmaya aday. Ülkemiz genelinde çıkarılan ham petrolün yüzde 60'ına yakın kısmı Adıyaman'daki kuyulardan elde edilmektedir. Ancak son yıllarda yeni petrol kuyularının açılması yavaşladığından üretimde de buna paralel bir düşme gözlenmiştir. Petrol üretimi sadece TPAO tarafından değil, bölgede faaliyette bulunan özel sektöre ait işletmeler tarafından da yürütülmektedir. Özel sektör üretim miktarı yaklaşık 1 milyon varil/yıl düzeyinde. Adıyaman TPAO'da günlük 400 metreküp gaz üretiliyor. Üretilen gaz Adıyaman istasyonlarında ve bölge tesislerinde kullanılıyor.

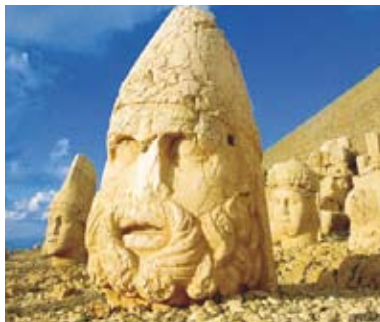




Türkiye’de üretilen kırmızı mercimeğin büyük bir çoğunluğu Adıyaman’dan elde ediliyor. Son yıllarda sulanan alan miktarının artmasına bağlı olarak, pamuk üretiminde bir artış gözleniyor. Buğday ve tütün de diğer önemli tarım ürünleri arasında bulunuyor. Susuz tarım alanlarında ekimi gerçekleştirilen karpuz, giderek sulu tarım alanlarında üretiliyor. Adıyaman’da üretilen ve özellikle kışın tüketilen Şambayat Karpuzu, oldukça dayanıklı, aroması çok lezzetlidir. Domates, sebze ürünleri arasında en çok ekim alanına sahiptir. Üretilen domatesler, genellikle iç piyasada tüketiliyor. Antepfıstığı Adıyaman’ın en önemli ürünlerinden biridir. Antepfıstığı çöğürlerinin dikilmesi veya yabancı melengiç ve sakız ağaçlarının aşılansarak ekonomiye kazandırılması sonucu elde edilen antepfıstığı, yöre çiftçisi tarafından benimsenmiş.

Türkiye’nin en ünlü üzüm çeşitlerinden olan Peygamber Üzüümü Adıyaman’da yetiştiriliyor. Adıyaman’da yetişen “Adıyaman Lalesi” (F. Imperialis) ve “Ağlayan Gelin” (F. Persica) olarak bilinen laleler ihraç edilen ürünler arasında yer alıyor. Hayvancılık istenen seviyelerde olmayıp gün geçtikçe ilerleme kaydediyor. Tarım yapılmayan alanlarda hayvansal protein ihtiyacı, keçi yetiştiriciliği ile karşılanıyor. Son yıllarda ahır hayvancılığına doğru çiftçinin yöneldiği gözleniyor. Adıyaman baraj gölleri, doğal göller, akarsular ve kaynak suları ile çok büyük bir su potansiyeline sahip bulunuyor. Bu suların pek çoğu kültür balıkçılığı yapmaya müsait. Adıyaman sınırları içinde yüzer ağ kafeslerde alabalık yetiştiriciliği yapılıyor.

Dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biri olan Adıyaman toprakları üzerinde, insanlık tarihinin bütün dönemlerinde yaşanmışlığa dair bulgular elde edilmiş. Doğu-batı medeniyetinin, 2 bin 206 metre yükseklikte muhteşem bir piramitteki kesişme noktası, dünyanın sekizinci harikası Nemrut Dağı’dır. Yüksekliği on metreyi bulan büyüleyici heykelleriyle, metrelerce uzunluktaki kitabeleriyle, UNESCO Dünya Kültür Mirası listesinde yer alıyor. İki bin yıldır güneşin doğuşunu ve batışını 2206 metre yükseklikte izleyen dev heykeller Kommagene Uygarlığı’na aittir. ■





ADIYAMAN SANAYİSİNİN YENİ OLANAKLARI

18–19 Kasım 2006 tarihlerinde yapılacak olan Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı, Bugün Türkiye'nin gündemindeki en önemli konu olan yatırımları özendirerek, bu suretle Türkiye'nin istihdam sorununa çare bulmak, üretimini, ihracatını arttırmak; bunun sonucunda dış ticaret dengesini olumluya çevirmek bakımından oldukça önemlidir. Bu sebeple yapılacak olan toplantının konusu olarak belirlenen “doğrudan yatırımlar”, Ülkemiz için olduğu kadar Adiyaman

İli için de oldukça önem taşımaktadır.

Adiyaman, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin batısında yer alan, tarihi ören yerleri ile önemli bir turizm potansiyelini barındıran, Doğu Anadolu ve Akdeniz Bölgelerini birbirine bağlayan özelliği nedeniyle hem batıya hem doğuya açılan bir kapı durumundadır.

Adiyaman son dönemlerde hızla gelişen ve modernleşen bir şehir olmaktadır. Teşvik Yasasının yürürlüğe girmesiyle Adiyaman'a yapılan yatırım ve istihdamda önemli artışlar olmuştur. İlimiz ve İlçelerinde 161 işletme bulunmakta olup, bu işletmelerde 7353 kişi istihdam edilmektedir. Adiyaman'da gıda sanayi, maden-taş ve toprağa dayalı sanayi, pamuk işleme ve tekstil sanayi ile genel imalat sanayisine yönelik üretim yapılmaktadır.

Adiyaman, uygulanmakta olan genel teşvikler ile KOBİ teşviklerinin tamamından yararlanabilmektedir. 5084 sayılı yasa kapsamındaki destekler değerlendirildiğinde; İşçi maaşlarından kesilen gelir vergisi işveren payı devletçe karşılanmaktadır(En az 30 kişi istihdam etmek şartı ile O.S.B. içindeki işletmeler için %100; O.S.B. dışındaki işletmeler için % 80 oranında). SSK sigorta kesintisi işveren payı devletçe karşılanmaktadır. (O.S.B. içindeki işletmelerde % 100; O.S.B. dışındaki işletmelerde % 80 oranında.) Enerji indirimi sağlanmaktadır. Yeni işletmeler için en az 30 işçi istihdam eden işletmeler % 20 oranında, her ilave istihdam için artı % 05 oranında ilave yapılmaktadır.

Kalkınmada Öncelikli Yöre (KÖY) kapsamında uygun finansman olanakları ve muafiyetler sağlanmaktadır. KOSGEB desteklerinden yararlanma olanağı bulunmaktadır. GAP Bölgesine yönelik AB hibeleri vardır. Altyapısı tamamlanmış ve merkeze çok yakın Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Sorunsuz elektrik enerjisi sağlanmaktadır. Mükemmel coğrafi konum ve doğal zenginlikler vardır. Yeterli düzeyde ucuz kalifiye işgücü mevcuttur. Uluslararası kargo havalimanına yakınlık (90 km.) avantajı vardır. Mersin ve İskenderun limanlarına yakınlık özelliği vardır. Tarifeli seferleri olan havaalanı mevcuttur. GAP Projesi ve sulama projeleri sayesinde tarım ürünlerinde desen çeşitliliği ve hammadde zenginliği sağlanmıştır. En önemli Sanayi ve Ticaret merkezi olan Gaziantep İline olan komşuluk İlimiz için bir avantajdır. Sınır Ticareti kapsamında yer almaktadır. Suriye ve Irak pazarlarına hitap edebileceği potansiyeline sahiptir.

Teşvik Yasası kapsamındaki Adiyaman'ın ucuz işgücü sayesinde son 2 yılda tekstil ve hazır giyim başta olmak üzere birçok sektörde 300 milyon YTL yatırım çekmiştir. Adiyaman Organize Sanayi Bölgesi'nde bugün itibarıyla tekstil ağırlıklı 37 tesis faaliyete geçmiş olup, 26 tesisin de inşaatı devam etmektedir. Zamanında ve rasyonel kararlarla gelen



taleplerin değerlendirilmesi ve yatırıma dönüşmesi bakımında ilimiz çok iyi bir performans göstermiştir. 1.Organize sanayimiz tamamen dolmuş, 2.OSB Çalışmalarımız ise devam etmektedir. Gölbaşı İlçemizde OSB'nin kuruluş ve kamulaştırma çalışmalarının altyapısı tamamlanmıştır. Besni İlçemizde OSB kuruluşu tamamlanmış, imar planları onaylanarak yer tahsis çalışmaları ve kamulaştırma bedelleri ödenmektedir. Kâhta İlçemizde ise OSB yer seçimiyle ilgili çalışmalar Bakanlık düzeyinde devam etmektedir.

İlimizde devam eden bazı sulama ve ulaşım projelerin gerçekleştirilmesiyle, İlimiz yatırımcılar için çok daha avantajlı bir yer olacaktır. Devam eden önemli tarımsal sulama sistemlerinin tamamlanıp hizmete girmesiyle tarımda tarımsal üretim ve verimlilik düzeyi artarak, tarımsal ürünlerin ihracat artışı yanında tarıma dayalı sanayinin gelişmesi de sağlanacaktır.

Halil IŞIK

Adıyaman Valisi



5084 sayılı Yatırımları Teşvik Yasasının sağladığı olanaklardan en fazla yararlanan iller arasında olan Adıyaman'ımız son yıllarda sanayileşme yolunda gösterdiği atılımlar ile ülkemizin en gözde yatırım merkezlerinden birisidir.

İlimizin coğrafi konum olarak bulunduğu nokta Ortadoğu, Uzakdoğu, Türki Cumhuriyetleri ve Rusya pazarlarına yönelik yapılacak olan yatırımlar için avantajlar sağlamaktadır. Özellikle savaş sonrası iç barışın ve dengelerin kurulacağı bir Irak'ın tüm alanlarda oluşacak yatırım ihtiyaçları ve tüketim malları talebinin yaratacağı pazar büyüklüğü karşısında yapılacak olan yatırımlar için Adıyaman, sahip olduğu imkanlar ile bölgenin elverişli yatırım yeri olarak görülmektedir.

Adıyaman'ın sosyolojik, demografik ve coğrafi özellikleri bir yatırımcının arayacağı güvenilir bölge özelliklerini fazlasıyla karşılayacak potansiyeldedir. Bu durum ülkemizin diğer bölgelerinden ilimize gelen yatırımcılarımızın tercihleri ile görülmektedir. Ayrıca genç ve eğitilmiş nüfusu ile iş gücü piyasası bakımından yatırımların işletme aşamasında verimli ve karlı üretim yapılmasına olanak sağlarken, tekstil ve konfeksiyon sektöründe kalifiye iş gücü piyasaları bakımından ülkemizde önde gelen illerden olmaktadır. Adıyaman bu noktada sağladığı başarı ile yetinmeyerek iş görenlerin çeşitli kurumlar aracılığı ile yürütülen çalışmalar sonucunda oluşturulan eğitim merkezleri ve süreli kurslar ile sürekli bir gelişim ve yenilenme göstermesini sağlayacak imkanları da yaratmıştır. Dolayısıyla bir yatırım için gerekli olan "sürdürülebilir verimlilik ve karlılık" ta temel koşul olan iş gören kalitesi bakımından oldukça avantajlı bir il durumundadır. Kurulacak olan üniversitemiz ise ilimizin sahip olduğu bu potansiyellere çok olumlu katkılar yapacaktır.

2007 yılında ilimizde bulunan Organize Sanayi Bölgelerinde doğal gaz kullanımına geçilecek olması sanayicilerimiz açısından yeni olanaklar yaratacaktır.

İl merkezinde bulunan OSB'de faaliyet gösteren 40 işletmemiz vardır. Yatırımı devam eden işletme sayısı ise 32'dir. İl merkezinde ikinci OSB'nin kurulması için çalışmalara devam edilmektedir. Besni ve Gölbaşı ilçelerimizde kurulmuş olan OSB'lere de yatırımlar başlamıştır. Altyapı olarak Adıyaman sanayici için gereken imkanları hemen sunabilecek durumdadır.

Tekstil sektöründe yapılan yatırımlar ile ülke çapında söz sahibi bir noktada olan ilimiz, tarım ve tarıma dayalı sanayiler bakımından da oldukça elverişli imkanlara sahiptir. Sahip olduğu verimli ve sulanabilir tarım arazileri ile kaliteli ürünlerin yetiştirilmesi ve bunların işlenmesi için gerekli olan işletmelerin kurulması için taşıdığımız avantajlar önümüzdeki dönemde tekstil sektörünün yanında tarımsal üretimde de ilimizin ülke gündemine oturmasını, bu alanda da cazibe merkezi olmasını sağlayacaktır.

Nemrut Dağı başta olmak üzere ilimizin sahip olduğu tarihi ve kültürel değerler dünyaca bilinen ve tanınan miraslar olduğundan ilimiz hizmetler sektöründe de yatırımlar için potansiyel bir alandır. Ülkemizin gelişen turizm potansiyeli göz önüne alındığında bu alanda yapılacak yatırımlar için Adıyaman oldukça değerli varlıklara sahiptir.



Sonuç olarak teknik detaylara girmemize olanak olmayan bu sayfanın hacmi içerisinde yukselen bir değer ve yıldız olan Adıyaman'ımızı kısaca anlattık. Dünyanın yukselen yıldızı ve değeri olan Türkiye'nin yarattığı sinerji ve imkanlardan en iyi yararlanacak olanlar, yine Türk İşadamları olacaktır.

Anlatılanları görmek, yaşamak ve yatırımlar yapmak için sizleri Adıyamanımıza bekliyoruz.

H.Ö. Zafer ERSOY

Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	ADIYAMAN	
TELEFON KODU	00.90	416
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	5084 sayılı teşvik yasası kapsamında	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	7614	Km2
İLİN TOPLAM NÜFUSU	623,811	%
Erkek	313,362	50,3
Kadın	310,449	49,7
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	82 Kişi/ Km2	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	165,101	26%
Kadın	173,801	19%
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	115,707	18,50%
Kadın	93,419	15%
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	12%	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ADANA	
Uzaklığı (Km)	330 Km	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	İSKENDERUN VE MERSİN	
Uzaklığı (Km)	280 Km	410 Km
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	760 Km	
Demiryolu (Km)	880 Km	
Havayolu (Saat)	1 Saat 10 Dakika	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1210 Km	
Demiryolu (Km)	1400 Km	
Havayolu (Saat)	1 Saat 30 Dakika	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	741	116,068
Lise	50	26,812
Meslek Lisesi	22	5840



Yüksek Okul 2 Yıllık	4	1852
Yüksek Okul 3 Yıllık	0	0
Fakülte 4 Yıllık	3	1688
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor – Makine	0	
Endüstri	2	
İnşaat	0	
Turizm	0	
Ticaret	3	
Diğerleri	17	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	0	
Lise	0	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	0	
İnşaat Müh.	0	
Ziraat Müh.	0	
Endüstri Müh.	0	
Gıda Müh.	0	
Kimya Müh.	0	
İşletme	0	
Diğerleri	3	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	297	
Limited Şirket	1198	
Şahıs Şirketi	1625	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	YOKTUR	
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	43	
Otomotiv	1	
Tekstil	74	
Elektrikli Aletler	1	
Makine İmalat	4	
Mobilya	6	
Diğerleri	33	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	12	
2002	7	
2003	13	
2004	25	
2005	15	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	



İŞÇİ SAYISI 1-10	59
İŞÇİ SAYISI 10-25	43
İŞÇİ SAYISI 25-50	35
İŞÇİ SAYISI 50-100	12
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	13
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	3
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	
Toplam Alanı (M2)	420 HEKTAR
Boş Alan (M2)	35 HEKTAR
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	40
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI
Gıda	4
Otomotiv	3
Tekstil	20
Elektrikli Aletler	1
Makine İmalat	0
Mobilya-Ahşap Ürünler	1
Diğerleri	11
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	21
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	YOKTUR
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	TEMİN EDİLEMEMİŞTİR.
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	291,018 HEKTAR
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	290,150 HEKTAR
ORMANLIK ALAN (Hektar)	120,000 HEKTAR
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	9711
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	3
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	0
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	347,829
ARPA	191,247
MISIR	31,169
Diğerleri	137,42
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
SALATALIK	250
DOMATES	46
YEŞİL BİBER	39



Diğerleri	98
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	7,149
Pamuk	20,419
Fındık	0
Zeytin	269
Ayçiçeği	0
Mısır	31,169
Diğerleri	20,859
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	0
Mandalina	0
Greyfurt	0
Limon	0
Elma	1211
Kiraz	95
Diğerleri	3168
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	356,04
Büyükbaş	86,132
Kümes Hayvanı	486,331
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	72,227,000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	46,2
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	41,27
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	0
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	0
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	89
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	750 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	0
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	GAZİANTEP 145 Km
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	4.506.725
2001 Yılı	5.163.098.
2002 Yılı	8.097.354.
2003 Yılı	12.002.824.
2004 Yılı	20.811.570.
2005 Yılı	22.211.787.
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	81.493.
Gıda Sanayi	1.167.513.
Otomotiv	618.510.
Tekstil	62.789.139.



Makine	457.412.
Elektrikli Aletler	78.120.
Diğerleri	7.601.171.
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	1.342.656.
Gıda Sanayi	9.696.
Otomotiv	7.824.383.
Tekstil	45.547.623.
Makine	48.333.000.
Elektrikli Aletler	820.085.
Diğerleri	12.230.363.
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
KİREÇ TAŞI	1.013.000.000.TON
LİNYİT KÖMÜRÜ	53.094.000.TON
DEMİR CEVHERİ	31.000.000.TON
Diğerleri	18.279.120. TON
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
KİREÇ TAŞI	3
LİNYİT KÖMÜRÜ	1
KROM CEVHERİ	1
Diğerleri	3
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
KİREÇ TAŞI	909.150 TON / YIL
LİNYİT KÖMÜRÜ	300.000. TON / YIL
KROM CEVHERİ	2.100 TON / YIL
Diğerleri	
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
.....	0
.....	0
.....	0
.....	0
Diğerleri	0
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SINEMA SAYISI	1



İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	0	
Özel	0	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	1	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	7 HASTANE 68 SAĞLIK OCAĞI	
Özel	4 TIP MERKEZİ 2 POLİKLİNİK	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	0	0
4 Yıldızlı Otel Sayısı	3	432
3 Yıldızlı Otel Sayısı	5	520
Pansiyon	19	804
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	14	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	7000 ADET	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	9	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2,048 MB	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.adiyaman.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.adiyaman-bld.org.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.adiyamantso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Zafer ERSOY Ticaret ve Sanayi Odası Yön.Krl.Bşk.	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Atilla ERTÜRK Raiç ve İstatistik Memuru atillaerturk02@myynet.com 04162164646 / 05327135269	





Ekonominin Lokomotifi KOBİ'ler



Özellikle tarım-hayvancılık ve mermere dayalı sanayideki gelişme, Afyonkarahisar ekonomisine dinamizm kazandırıyor.

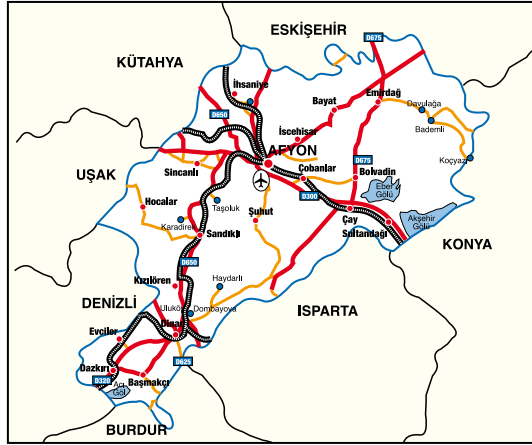
Afyonkarahisar adını şehrin güneyinde bulunan kale-den ve afyon bitkisinden almış. M.Ö. 7000 yılından başlayarak günümüze kadar ilin sınırları içerisinde; Kalkolitikten, Eski Tunç Devri'ne geçiş kültürlerinden sonra Hitit, Frig, Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı medeniyetleri konumlanmış.

Selçuklu Türkleri'nin 1071 yılında Anadolu'ya girmelerinden sonra Afyonkarahisar, Türk egemenliğine geçti. Bu tarihten itibaren Afyonkarahisar, sırasıyla Selçuklu Devleti, Sahipoğulları Beyliği, Germiyonoğulları Beyliği hükümraniği altında yaşadıkdan sonra 1428'de Osmanlı İmparatorluğu topraklarına katıldı. Kurtuluş Savaşı sırasında Yunan işgali altında kaldı. Büyük Taarruz Afyon Cephesi'nde başladı. Yunan kuvvetleri bozguna uğratıldı. Şehir 26 Ağustos 1922'de kurtarıldı. Bu tarih Afyon'un kurtuluş günü olarak kutlanıyor.

Afyonkarahisar, Türkiye'nin coğrafi bölgelerinden üçü üzerinde (Ege, Akdeniz, İç Anadolu) yayılan bir ildir. Büyük kısmı Ege bölgesinin İçbatı Anadolu bölümünde bulunur.

Arazisinin yüzde 47,5'ini dağlar, yüzde 32,6'sını platolar ve yüzde 19,9'unu ise ovalar oluşturur.

Özellikle 1950'lere kadar tamamen tarıma dayalı bir ekonomik yapı sergileyen Afyonkarahisar'da, 1950'lerden sonra kamu tarafından yapılan çeşitli sanayi yatırımlarıyla (Çimento, Beton Travers, Kızılay Maden Suyu İşletmesi, A. Alkaloid Fabrikası, Seka, Şeker Fabrikası ve Şeker Makine Fabrikası) il ekonomisi tarım ağırlıklı yapıdan sanayiye doğru dönüşüm geçirmeye başlamıştır. Kamu öncülüğünde geliştirilen bu girişimler Afyonkarahisar'da sanayi kültürünün olgunlaşmasında ilk adımlar olurken, diğer taraftan gelişen tarım kaynakları yerel sermaye birikimi ile 1970'li yıllarda özel sektör yatırımları filizlenmeye başlamış.





Afyonkarahisar'ın coğrafi konumu, tarımda makineleşmeye gidilmesi, tarım kredi kooperatiflerinin ve bankaların açılması, Kocatepe Üniversitesi ve bağlı fakültelerin kurulması ticaret ve sanayide şirketleşmeye başlanması ve tüm bu gelişmeler sonucunda KOBİ'ler öncülüğünde yaşanan ekonomik atılımlar, il ekonomisinin ağırlığı tarımdan, önce tarımsal sanayiye, ardından da tüm alanlarda çeşitlenmiş bir imalat sanayisine (mermer, tuğla, inşaat yan sanayi, makarna, irmik, un, yağ, yem, lastik imalatı) kaymış.

Mevcut durumda Afyonkarahisar ekonomisinin lokomotifleri, yerel kaynaklara dayalı üretim yapan KOBİ'lerdir. Özellikle tarım-hayvancılık ve mermer potansiyellerine dayalı sanayideki gelişme, KOBİ'lerin öncülüğünde Afyonkarahisar ekonomisine dinamizm kazandırıyor.

Afyon sanayi yapısına baktığımızda kamu ve özel sektöre ait kuruluşların sektörel dağılımı şu şekildedir:

Madencilik ve taş ocakları 119, gıda içki ve tütün sanayi 63, tekstil giyim deri sanayi 18, orman ürünleri sanayi 4, kimya sanayi 6, taş ve toprağa dayalı sanayi 17, metal eşya makina ve teçhizat imalat sanayi 30, kağıt ve kağıt ürünleri sanayi 1 ve diğer imalat sanayi 36 olmak üzere toplam 294 adettir. Bu işyerlerinde toplam 9 bin 438 kişi istihdam ediliyor.

Son yıllarda tarımda olumlu gelişmeler vardır. Üretim sürekli artış gösteriyor. Sulanan arazinin çoğalması, gübre kullanımının artması, araç ve gereçlerin nitelik ve niceliğinin yükselmesi eğitim, iyi cins tohum kullanma, zararlılarla mücadele, toprak tahlillerinin yapılması, pazarlama olanaklarının genişlemesi, kredi kolaylıklarının artması, kooperatiflerin kurulması, konservecilik başlanması, çiftçi imkanlarının iyileştirilmesi, üretilen ürünlerin korunmasında istikrara kavuşulması, fiyatlarda iyi bir piyasa düzenine kavuşulması ve ihracatın başlaması üretimi artırmış.



Afyonkarahisar tarımsal potansiyeli itibarıyla, Türkiye'de sayılı illerimizden biri olup, nüfusun yaklaşık yüzde 50'si tarımla uğraşiyor. Afyonkarahisar yoğun olarak üretimini yaptığı hububatı, pancarı ve haşhaşı ile ülkede önemli merkezlerden birisi haline gelmiştir. Son dönemde, hayvancılığın desteklenmesi kapsamında yem bitkileri ekilişine getirilen teşvik piriminden dolayı, yem bitkileri ekilişinde de gözle görülür bir artış olmuş.

Bunların yanında ilde meyvecilikte kiraz, vişne, elma üretimiyle önemli bir paya sahip olup, kiraz üretiminin önemli bölümünü ihraç ediyor. Başlıca tarımsal ürünler, buğday, arpa, pancar, mercimek, patates, sebze ve meyvedir. Gene de iklimin olumsuz etkileri yüzünden çiftçi, en az riskli olan hububat üretimini tercih ediyor.



İlin doğal yapısı ve iklim şartları, hayvan yetiştiriciliğine elverişli durumdadır. Ekonomik olarak ilde önemli bir yer işgal eden hayvancılık; mera hayvancılığından ziyade, entansif beslemeye dayalı sığır besiciliği, koyun besiciliği ve süt sığırcılığı olarak yapılıyor. Yumurta tavukçuluğu ise uygulanan destekleme politikalarının etkisiyle büyük gelişmeler kaydetmiş ve il bir tavukçuluk merkezi haline geliyor.

Büyükşehirilere Afyonkarahisar'dan taze et ve sucuk sevkiyatı yapılıyor ve et sanayi her geçen gün kapsam ve niteliğini artırıyor. Son dönemlerde yıllık ortalama 600 ton sucuk, 15 bin ton karkas et üretiliyor. Bunun sonucu olarak, hayvan varlığına dayanan bir sanayi kurulmuş. Zaten bu sanayinin varlığı, Afyonkarahisar deyince akla, haklı olarak Afyon sucuğunu getiriyor.

Eskimeyen lezzetlerinden biri kaymaktır, manda sütünden yapılanı makbüldür. Yıllardır ustalıkla üretilen lokum ve şekerlemeler dikkat çekicidir.

İle adını veren afyonun üretildiği haşhaş bitkisinden de bahsetmek gerekir. Çok eski zamanlardan beri burada haşhaş üretiminin yapıldığı biliniyor.

Milattan 5 bin yıl önce, Sümerlerin lisanından haşhaşın mevcudiyetine dair deliller mevcuttur. Asuri kabartmalarında da haşhaş resimleri görülüyor. O dönemlerde imtiyazlı kişiler ve hükümdarların kullanıldığı ilaçların yapımında kullanıldığı biliniyor. Bugün haşhaşın ekimi ve alımı devlet kontrolü ve izni altındadır. Yıllık 12 bin ton kadar haşhaş ekimi yapılır. Bunun da büyük bir bölümü Afyonkarahisar sınırları içindedir.

İlde son yıllarda mermercilik gelişmeye başlamış. Yurtiçi ve yurt dışı ticareti de yapılıyor. Afyon mermerlerinin tane çapları, damarları ve görünüşleri de yer yer değişiktir. Bu farklara göre taşlara beyaz, pamuk beyaz, beyaz sarı, pembe sarı, gri, menekşe, kaplan postu, güvercin göğsü ve gök mermer gibi adlar verildi. Bacasız sanayi olarak adlandırılan mermer işlemeciliği her geçen gün gelişiyor, mermer sanayii dallarına bilinçli bir şekilde yatırım yapılıyor.

Tarihi ve stratejik önemiyle Afyonkarahisar; günümüzde mermeri, termal kaynakları, kaymağı, sucuğu ve haşhaş ile haklı bir üne sahip. Bütün bunlara ek olarak ilde eşsiz doğal ve kültürel varlıklarıyla da önemli bir turizm merkezi olma potansiyelini oluşturmaktadır.

Frig Vadisi Projesi'nin uygulanmaya konmasıyla, turizm kaynağının ekonomiye kazandırılmasının en güzel örneği konulmuş olacak. ■





AFYONKARAHİSAR İLİNİN SOSYO-EKONOMİK DURUMU

Afyonkarahisar yolların ve 3 coğrafi bölgenin kesiştiği bir coğrafyada yer almaktadır. Ülkemizin büyük metropollerine kara ve demir yolları ile bağlı olmasının yanında bu yollarla limanlara da bağlanmış bulunmaktadır. Ulaşım alanındaki bu avantajın, pazar ilişkilerini güçlendirici ve yatırım açısından tercih edilecek il olma çekiciliğini artırıcı bir rol oynaması doğaldır.

İlimizin sosyo-kültürel yapısına bakıldığında kökleri çok eski yıllara kadar uzanan örf, adet ve zengin folkloru ile dikkat çektiği görülecektir. İl genelinde yaşayan nüfusun % 77'si kendine ait evde yaşamaktadır. Yine nüfusun % 87'si Afyonkarahisar doğumlu olup bu ilde yaşamaktan memnun olduğunu ifade etmektedir. Yaklaşık olarak nüfusun % 47'si 5 kişilik ailelerden oluşmaktadır.

Afyonkarahisar ekonomisi; tarım ağırlıklı yapıdan sanayiye doğru dönüşüm geçirmeye başlamıştır. Tarım kredi kooperatiflerinin ve bankaların açılması, Kocatepe Üniversitesi ve bağlı fakültelerin kurulması, ticaret ve sanayide şirketleşmeye başlanması ve tüm bu gelişmeler sonucunda; KOBİ'ler öncülüğünde yaşanan ekonomik atılımlar sonunda, Afyonkarahisar'ın ekonomisi, ağırlığını; tarımdan, tarımsal sanayiye; daha sonra da tüm alanlarda çeşitlenmiş mermer, tuğla, inşaat yan sanayi, et ve et ürünleri, makarna, irmik, un, yağ, yem, lastik imalat sektörü gibi imalat sanayine kaydırmağa başlamıştır.

Özellikle, et sanayide her geçen gün kapsam ve niteliğini artırmaktadır. İlimiz Türkiye'nin et üretiminin % 6'ini karşılamaktadır. 2004 yılında 1400 ton sucuk, 19.000 ton karkas et üretilmekte iken 2005 yılı itibarı ile 1773 ton sucuk, 19.535 ton karkas et üretilmektedir. Bunun sonucunda hayvan varlığına dayanan bir sanayi kurulmuştur. 296.197 adet büyükbaş hayvan, 786.675 adet küçükbaş hayvan, 6.297.495 adet kanatlı hayvan varlığına sahip olup; besicilik sektöründe iller sıralamasında ilk üçe giren ilimiz Türkiye'de pazara sunulan yumurtanın da yaklaşık % 20'sini üretmektedir. Bunların yanında İlimiz meyvecilikte kiraz, vişne, elma üretimi ile önemli bir üretim potansiyeline sahip olup kiraz üretiminin önemli bir bölümü ihraç edilmektedir. Özellikle Sultandağı yöresinde üretilen kirazın yıllık gelirinin 30 milyon doların üzerinde olduğu bilinmektedir. İlimizin tarımsal üretimlerinin 2005 yılı Aralık ayı sonu itibarı ile milli ekonomiye toplam katkısı 1.487.535.426 YTL dir.

Türkiye'nin mermer rezervi 5 milyon m³ olup bunun 2 milyon m³ ü işletilebilir durumdadır. Bu miktarında yaklaşık % 28' i de ilimiz İncehisar mermer havzasında mevcut olup; Türkiye Mermer ihracatı 780, Afyonkarahisar Mermer ihracatının ise 137 Milyon Dolar olduğu düşünülürse, mermercilik İlimiz ekonomisine potansiyel bir katma değer katmaktadır.

İlimiz yıllar itibarıyla İhracatta 2002 yılı 77, 2003 yılı 104, 2004 yılı 132, 2005 yılı 137 milyon dolar gibi önemli bir artış gerçekleştirmiştir. Mermerin işlenerek satılması öncelikli hedef olarak kabul edilmektedir.

İlimizin 5084 Sayılı Yasa kapsamında olması iktisadi gelişim için bir fırsattır. 5084 Sayılı Yasanın 2004 yılında yürürlüğe girmesinden sonra Organize Sanayi Bölgesinde yatırıma başlayan 52, faaliyete geçen 47 adet girişimci bulunmaktadır. Bu rakam 2003 yılında 30 firmadan ibaret olduğu düşünülürse söz konusu yasanın yararı açıkça görülmektedir. Bu yasa



kapsamında; İl dinamiklerinin harekete geçirilmesi, yatırımcıya destek olunması amacıyla Valiliğimiz AFGİDEM'i kurmuştur.

Dinar, Dazkırı, Emirdağ, Bolvadin, Şuhut Organize Sanayi Bölgelerinin kuruluş çalışmaları devam etmektedir. İl genelinde yaklaşık 17.290.265 m2 alan 5084 kapsamında değerlendirilmek üzere yatırımcıya duyurulmuştur.

Kooperatifleşmeye bakıldığında ilimiz genelinde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına ait 307 Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bağlı 272 adet kooperatif bulunmaktadır.

Banka sayısı il ve İlçe dahil 53 adettir. Bankacılık açısından ilimizin cazip olduğu bu sektörde çalışanlarca ifade edilmektedir.

Termalin, sağlık turizminin, turizmin merkezi yapma yolunda çalışmalarımız büyük bir ivme kazanmıştır. Tarihi ve kültürel mirasın korunması amacıyla bir dizi projeler gerçekleştirilmiştir. Bunlar; Şuhut Atatürk Evi, Çeşmeli Konak, Millet Hamamı, Birlik Evi, Afyonkarahisar Lisesi, Kadımana İlköğretim Okulu, Otpazarı Camii, Kuş Gözlem Evi, Tarihi Çeşmeler, Anıtlıklar, Sınanpaşa Halk Eğitim Merkezi, Emirdağ İlköğretim Okulu, çeşitli basılı yayınlardır. 2006 yılında Sokak İyileştirme, Tarihi Taşhan ve Bedesten Çarşısı, Yanık Kışla (çevre düzenleme işleri) Sahipata Kervansarayını ise devam eden projelerdir.

Çevre illerde de uzantısı bulunan Frig kültürünün ve tarihi eserlerinin tanıtılması için geçen yıl, kapsamlı bir çalışma başlatılmıştır. Bu çalışmalara altlık oluşturmak üzere Frig Vadisi Projesi sonucunda bölgedeki sit alanı ilk kez bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Yaptırılan yeni çalışmalar sonunda, Frig Vadisinde 70' e yakın tescilsiz kültür ve tabiat varlığı tespit edilmiştir. Afyonkarahisar ili sınırları içindeki alanı kapsayan coğrafi bilgi sistemi oluşturulmuştur. Vadi ile ilgili kapsamlı bir proje hazırlanarak Kültür ve Turizm Bakanlığına sunulmuştur. Bu proje ile yapılacak yollar ve yeni düzenlemeler yerli ve yabancı ziyaretçilere önemli kolaylıklar sağlayacaktır. Ayrıca, İlimiz sınırları içinde kalan Frigya uygarlığının kalıntılarının (doğal, tarihi ve arkeolojik sit alanlarının) tanıtılması için sahada yapılan yeni çalışmalar sonunda, basılı eserlerin yanında, İngilizce ve Türkçe dillerinde Web sitesi oluşturulmuştur. www.frigvadisii.org.tr adlı sitede her türlü bilgi ve fotoğrafın yanında ilimizle ilgili diğer önemli tanıtım materyaline de yer verilmiştir. Kültür, ekolojik ve sağlık turizmi açısından önemli bir potansiyele sahip olan ilimizin bu değerlerinden gelecekte daha iyi yararlanmasına katkıda bulunacak il Çevre düzeni planı hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Bundan böyle yapılacak tüm saha çalışmaları bu plan ilkeleri çerçevesinde ele alınacaktır.

Çevre düzeni planı hazırlıklarına esas olmak üzere valilikçe yaptırılan bir anketin sonuçları incelendiğinde, İlimizde yaşayanlardan turizm çalışmalarının artırılmasını isteyenlerin oranı %91,2' olduğu görülmektedir. Bu da turizme çok büyük önem verildiği ve geliştirilmesi gerektiği kanaatini ortaya çıkarmaktadır. Bu turizm gelişiminin dağılımı ise % 46,7'si termal, % 25,3'ü kültür ve % 22,6'sı da yayla turizmi olarak belirtilmiştir. Sonuç olarak ilimizin termal ve kültür kenti olması yönündeki mevcut çalışmaların artarak devam etmesi halkımız tarafından talep edilmektedir.

İlimizdeki sıcak su kaynaklarının sağlık turizminde kullanılabilmesi için il merkezine 5 km mesafedeki Devlet demir Yolları arazileri 5084 Sayılı Yatırım Teşvik Yasası çerçevesinde kullanılmak üzere maliyeye devir edilmiştir. 2 257 000 M² genişlikteki bu alan turizm yatırımcılarına tahsis edilebilecektir.

İlimizde eğitim alt yapısı benzer yapıdaki birçok ile göre iyi durumda olmasız rağmen orta öğretim ve üniversite eğitimi açısından okullaşma oranı düşük bir düzeyde seyret-



mektedir. Oysaki ilköğretimdeki okullaşma oranı ile okul öncesi okullaşma oranı Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir. Son üç yıl içinde eğitim kalitesi açısından yaşanan sorunların iyileştirilmesi çalışmaları hız kazanmaya başlamıştır. Bu amaçla, eğitimdeki verimsizliğin nedenini saptamak ve kalitenin yükseltilmesini amaçlayan Eğitime Destek Projesi (EDEP) başlatılmıştır.

Sağlık hizmetlerinde ilimizin personel açısından başka bir sorunu bulunmamaktadır 509 mevcut doktorumuza karşın 678 açığımız bulunmaktadır.

Afyon İlinin adı, 06.01.2005 gün ve 5285 sayılı Yasa ile yeniden tarihi adı olan Afyonkarahisar'a dönüştürülmüştür. Yolların kesiştiği bir yerde bulunan ilimiz bu konumundan ve sahip olduğu ekonomik ve doğal kaynaklardan dolayı avantajlı bir konuma sahiptir. Tarihi bir kent olmanın avantajlarının yanında, sağlık turizmi, alış-veriş turizmi ve eko turizm bakımından da önemli değerleri bünyesinde barındırmaktadır. Akdağlar'daki yaban hayatla Türkiye'nin en önemli sulak alanlarında yaşayan flora ve fauna çeşitliliği dikkate değer özelliklerdir. Şifalı kaplıcalarının önemi ve değeri Roma ve Frig dönemlerinden beri eksilmeden devam etmiştir. Diğer taraftan, yakın tarihimiz ve ulusal kurtuluş savaşımızın cereyan ettiği topraklar ile Büyük Taarruzun karargahı Kocatepe İlimiz sınırları içinde yer almaktadır. Buralara, gelecek yıllarda önemli oranda ziyaretçiler gelecektir. Yeme-içme turizmi'nin tüm alt yapısı ilimizde mevcuttur. Yatırımı Teşvik Yasasından yararlanmak isteyenlere de her türlü bilgi desteği sağlanmaktadır. Mermer ve kiraz gibi ihraç ürünlerimizin yanında, vişne, elma gibi meyve türleri, patates ve pancar gibi ürünler; hayvancılık ve yumurta tavukçuluğu gibi faaliyetler Afyonkarahisar ekonomisinde önemli yer tutmaktadır.

Ülkemizdeki doğal taş potansiyelinin en önemli kısmının ilimizde olması yanında en niteliklileri de buradadır. Mermerin hammadde olarak satılmasından yavaş yavaş vazgeçilerek katma değer yaratacak şekilde çeşitli ürün modellemesine geçilmiş bulunmaktadır. Mermer kırıklarından yararlanılarak üretilen mozaikler ve mermer eşyaların gravürlü süslenmesi için Valilik ve İncehisar kaymakamlığına 2 yıldır sürdürülen proje hayata geçirilmiştir. Türkiye'nin ilk ve tek mermer el ürünleri merkezi 20.000 M2'lik açık ve 800 M2'lik kapalı alanda üretim ve sergi ve pazarlama bölümleri ile entegre bir proje olarak yaşama geçirilmiştir. Bu merkezle ilgili detaylar www.afyonkarahisar.gov.tr adlı web sitesinin "AFESPİM" başlığı altındaki bölümden görülebilmektedir.

İlimiz demiryolu ile 4 ayrı limana bağlı olup 5 ana metropole ve civarındaki illere karayolu bağlantısı mevcuttur. Yollar şehri de denebilecek kadar ulaşım olanağına sahiptir.

Güvenlik ve göç sorunu bulunmayan İlimizde tarım, sanayi, turizm süratle gelişebilecek potansiyele sahiptir.

Özellikle sağlık turizmi, Mercencilik, et ve kiraz üretimi oldukça dikkat çeken faaliyet alanları arasında yer almaktadır.

Son söz olarak Afyonkarahisar ekonomik potansiyeli zengin ve çeşitli bir ildir. Halk barış içinde yaşamakta ve geleceğe güvenle bakmaktadır ve bu ilde yaşamaktan mutludur.

Muzaffer DİLEK
Afyonkarahisar Valisi

NOT: İlimizle ilgili daha detaylı bilgiler, 2003–2005 yıllarını kapsayan "Zaman Geçse de..." adlı raporda görülebilir. Adres: www.afyonkarahisar.gov.tr



Bütün Yollar Afyonkarahisar'a, Afyonkarahisar Bütün Yollara Çıkar

Afyonkarahisar ili, zengin doğal kaynaklara sahip olması; coğrafi konumu itibari ile ticari, sanayi ve turizm merkezlerinin arasında, kavşak konumunda olması; Türkiye genelinde 4 ayrı demiryolu hattının birleştiği tek il konumunda ve karayollarının bağlantı noktasında bulunması sebebiyle, ticari faaliyet kapasitesi yüksek bir ilimizdir. Mevcut Askeri Hava Alanının uluslararası sivil uçuşlara açılması için gerekli olan alt ve üstyapı çalışmalarına da başlanmıştır. İlimiz üzerinde bulunduğu bu coğrafi konum ile, girişimcilik kapasitesi gelişen ve işletmeciler açısından optimum kuruluş yeri özelliği gösteren bir bölge konumundadır.

İlimiz özellikle 1950'lere kadar tamamen tarıma dayalı bir ekonomik yapı sergilemiştir. 1950'lerden sonra kamu tarafından yapılan çeşitli sanayi yatırımlarıyla (Çimento, Beton Travers, Kızılay Maden Suyu İşletmesi, A. Alkaloid Fabrikası, Seka, Şeker Fabrikası ve Şeker Makine Fabrikası) il ekonomisini tarım ağırlıklı yapıdan, sanayiye doğru dönüşüm geçirmeye başlamıştır. Kamu öncülüğünde geliştirilen bu girişimler Afyon'da sanayi kültürünün olgunlaşmasında ilk adımlar olurken diğer taraftan gelişen tarım kaynakları yerel sermaye birikimi ile 1970'li yıllarda özel sektör yatırımları filizlenmeye başlamıştır. 1972-1980 yılları arasında kalkınmada öncelikli yöre kapsamında olan ilimizde, 1970'lerin ikinci yarısında öncelikle yerel kaynaklara dayalı imalat sanayi faaliyetleri gelişmeye başlamıştır. 1980'lerde ise imalat sanayi faaliyetleri çeşitlenerek zenginleşmiştir. Bunun sonucu olarak; Afyonkarahisar Organize Sanayi Bölgesi'nden sonra, İncehisar Organize Sanayi Bölgesi devreye girmiş, Sandıklı, Dinar, Dazkırı, Bolvadin, Emirdağ, Sinanpaşa ve Afyon Merkez Besi Organize Sanayi Bölgelerinin kuruluş çalışmaları devam etmektedir. Tarımda mekânizasyona gidilmiş, Kocatepe Üniversitesi ve bağlı fakültelerin kurulmuş, ticaret ve sanayide şirketleşmeye başlanılmıştır. Tüm bu gelişmeler sonucunda KOBİ'ler öncülüğünde yaşanan ekonomik atılımlar ile, Afyonkarahisar ekonomisinin ağırlığı tarımdan, önce tarımsal sanayiye, ardından da tüm alanlarda çeşitlenmiş bir imalat sanayisine (Mermer, tuğla, inşaat yan sanayi, un, yağ, yem, lastik imalat sektörü) kaymıştır. Son yıllarda Afyon, özel sektörün de yatırımlara yönelmesiyle sanayileşmede yeni bir döneme girdi. Afyon ekonomisinin lokomotifise, yerel kaynaklara dayalı üretim yapan KOBİ'ler olmuştur.

Afyonkarahisar'ın başlangıçta tarıma dayalı olarak gelişme gösteren sanayi sektörü, çeşitli sektörlerde gelişimini sürdürmüş ve özellikle tarım-hayvancılık olmak üzere gıda ve mermer potansiyellerine dayalı sanayideki gelişme, KOBİ'lerin öncülüğünde Afyonkarahisar ekonomisine dinamizm kazandırmıştır. Aynı zamanda, ilimiz termal turizmin en canlı olduğu kentlerden biridir. Turizm Bakanlığı tarafından 4 adet merkez, "termal turizm merkezi" ilan edilmiştir. Bunlar yıl boyu hizmet veren ve kentte hareketliliği sağlayan Gazlıgöl, Sandıklı-Hüdayi, Ömer - Gecek ve Bolvadin - Heybeli'dir. Termal turizmin öncülüğünde ilimiz arkeolojik kalıntılar, asırlık yapılar, milyonlarca yılda oluşmuş mağaralar, ören yerleri ve açık hava tapınaklarıyla, "deniz dışında" turizm seçenekleri sunar.

Afyonkarahisar ili 5084 sayılı yasa ile istihdamı arttırmak amacıyla yatırımların teşviki kapsamına alınmıştır. Yasa gereği; ilimizde yapılacak yatırımlar için yatırımcıların bedelsiz arsa, gelir vergisi, stopaj teşviki, sigorta primi işveren paylarında teşvik ile enerji desteği sağlanacaktır. Afyonkarahisar Valiliği, ilimizde, yatırımları arttırmak, işsizliği azaltmak, refah payının artışına katkıda bulunmak ve il dinamiklerinin harekete geçirilmesi amacıyla



gerekli tedbirleri yasanın çıktığı günden itibaren almış, Afyonkarahisar ilinde yatırım yapacak girişimciye destek olunması amacıyla AFGİDEM ' i kurmuştur. Konuyla ilgili olarak Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı ile Defterdarlık Millî Emlak Müdürlüğü çalışma yapmaktadır.

Afyonkarahisar'ın bulundurduğu doğal kaynaklar ve coğrafi konumuna ilişkin özellikleri dolayısıyla, yeterli girişimcilik kapasitesine ulaşamadığı söylenebilir. Potansiyeli yüksek jeotermal turizm sektöründe yeterince kullanılmıyor ve yatırım bekliyor.

Tarıma dayalı imalat sanayinde de, Gıda da İstanbul'un et, yumurta, yağ, un gibi ihtiyaçlarının %30 unu ilimiz karşılıyor ve bu potansiyel, markalaşma ile beraber artabilir. İlimizin, sektörlerdeki kapasitelerine ulaşmak için izlenecek politika ve stratejiler, ATSO tarafından yapılan çalışmalar ile belirlenmiştir. Odamızın, kamu kurumları ve üniversite ortaklığında yaptığı çalışmalar sonucunda, ilimizin vizyonu belirlenmiş ve bunu realize edecek adımlar atılmaya başlanmıştır. İlimizin ekonomisinin üç temel oyuncusunun "Termal Turizm, Mermer Sanayi ve Gıda Sektörü" olduğu değerlendirilmesi yapılmış, bu bağlamda üç sektörde de yeni yapılanmalar ve oluşumlara başlanmıştır. Sivil toplum örgütlerinin AB sürecindeki önemi de göz önüne alınarak Termal sektördeki işletmeler, ATSO öncülüğünde dernek kurmuşlardır. Önümüzdeki dönemde ilimiz ekonomisinde son derece önem arz edecek olan Turizm sektörüne yatırımcıların yönlendirilmesinde de yardımcı olmaktadır. Turizm sektörünün aynı zaman da ilimiz iç ticaretine endirekt olarak büyük katkılar sağlayacağı gerçeğinin de göz ardı etmemek gerek. Gıda sektöründe ise, şekerleme ve hayvansal ürünler üreticileri başta olmak üzere, Kocatepe Üniversitesi ile ortak çalışmalar yürütmekte, üretilen malların standardı ve hijyeni için laboratuvar kurulması çalışmaları ve dernek çalışmaları yürütülmektedir. Gıda da güven, temizlik, lezzet ve kalitenin markalaşması Afyonkarahisar'dır felsefesinden hareketle eğitim politikaları oluşturulmaktadır. Üretici ve girişimcilerin bürokratik işlemlerini kolaylaştıracak faaliyetler organize edilmekte ve girişimciler için gerekli sektörel teknik bilgiler üniversite-sanayi işbirliğinde hazırlanmaktadır. İlimizde mermer ve traverten konusunda da yatırıma ve stratejik çalışmalara ihtiyaç duyulmuş, üretim kaybını minimize etmek ve atıkları ekonomiye kazandırmak için çalışmalar yürütülmektedir.

ATSO ayrıca ilimizle beraber Antalya, Isparta , Burdur il ve ilçe ticaret odaları ve borsalarının ortak projeler gerçekleştirmesi için odalar güç birliğini yani Batı Akdeniz Geliştirme Vakfını üyesidir. İlin doğal kaynaklarını daha etkin değerlendirecek fırsatları araştırmak için kurulacak Stratejik Araştırmalar Merkezi oluşumuna ve il envanterinin oluşumu için üniversite ile işbirliği çalışmaları da planlanmaktadır.

AB sürecinde iş dünyamızın karşılaştığı zorlukların kısa sürede ortadan kaldırılmasına yönelik ve tüm sektörleri yakından ilgilendiren eğitim programları hazırlanmış ve uygulamaya alınmıştır. Oda, hizmet kalitesinin en üst düzeyde tutulması gayesiyle ISO 2001 kalite belgesi almıştır. Ayrıca ülkemizde sadece 25 odanın sahip olduğu AB akreditasyon belgesine de sahip olan Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası üyelerinin küreselleşen rekabet anlayışı çerçevesinde destek veren kurum niteliğini oluşturmaktadır.

İlimizin gerek coğrafi konumu gerekse doğal potansiyelleri dikkate alındığında yatırımcılar için cazip bir merkez olduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Melih YURTER

Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	AFYONKARAHİSAR	
TELEFON KODU	00.90	272
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	5084 Sayılı Kanun	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		14.230
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	408	
Kadın	402	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	57	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	271	
Kadın	272	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	112	
Kadın	7	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	4,46	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Süleyman Demirel	
Uzaklığı (Km)	150	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	İzmir	
Uzaklığı (Km)	325 Km	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	257	
Demiryolu (Km)	415	
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	456	
Demiryolu (Km)	475	
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	495	97.068
Lise	40	11.668
Meslek Lisesi	56	13.253



Yüksek Okul 2 Yıllık	11	14.250
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	9	13.038
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	6	
İnşaat		
Turizm	2	
Ticaret	3	
Diğerleri	45	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.		
İşletme	1	
Diğerleri	3	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	397	
Limited Şirket	2.859	
Şahıs Şirketi		
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	1	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	6	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	261.944	
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
Almanya		
Hollanda		
Ürdün		
S.Arabistan, İspanya, ABD		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm	1	
Beyaz Eşya		



Mermer	6	
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	98	
Otomotiv		
Tekstil	6	
Elektrikli Aletler	3	
Makine İmalat	23	
Mobilya	5	
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		187
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		292
İŞÇİ SAYISI 10-25		116
İŞÇİ SAYISI 25-50		71
İŞÇİ SAYISI 50-100		16
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		14
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)		1.063.000
Boş Alan (M2)		598.000
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİN'DE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda		46
Otomotiv		
Tekstil		6
Elektrikli Aletler		8
Makine İmalat		15
Mobilya-Ahşap Ürünler		9
Diğerleri		144
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI		54
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		54
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)		



İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	617.704
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	617.704
ORMANLIK ALAN (Hektar)	169.531
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	23.615
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	516
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	554.830
Arpa	461.418
Nohut	6.366
Diğerleri	5.812
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Salatalık	43.381
Domates	23.223
K.Soğan	12.952
Diğerleri	53.890
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	8.753
Mısır	
Diğerleri	932.526
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	39.858
Kiraz	19.135
Diğerleri	30.341
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	786,7
Büyükbaş	296,2
Kümes Hayvanı	4.100
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	237.945 Ton/Yıl
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	79.125 Ton/Yıl
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	14.067
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	13
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	4
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	107,6
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	429,2 mm



İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	37,5	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYEV	
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)		
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$	
2000 Yılı	55.575	
2001 Yılı	72.316	
2002 Yılı	77.666	
2003 Yılı	104.848	
2004 Yılı	132.399	
2005 Yılı	158.292	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	2.083	
Gıda Sanayi	5.818	
Otomotiv		
Tekstil	755	
Makine	1.770	
Elektrikli Aletler		
Diğerleri	141.510	
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	
0 - 500 Bin \$	85	
500 Bin - 1 Milyon \$	17	
1 Milyon - 5 Milyon \$	22	
5 Milyon - 10 Milyon \$	5	
10 Milyon \$ Fazla	3	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri		
Gıda Sanayi		
Otomotiv		
Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri	3.700	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
Mermer	135 Milyon Ton	
Traverten	120 Milyon Ton	
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Mermer	23	
.....		
.....		
Diğerleri		



(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Mermer	116.200	
Kömür	3.000	
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	23	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	116.200	
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Bal		
Beyaz Eşya		
Gri		
Şeker		
Kaplan Postu		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	16	
Özel	1	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	2	1.228
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	210
3 Yıldızlı Otel Sayısı		
Pansiyon	22	1.580
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	20	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	10.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	16	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.afyonkarahisar.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.afyon.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.afyontso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Afyon Ticaret ve Sanayi Odası	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Davut Yılmaz GSM: 0.532.617 10 07	



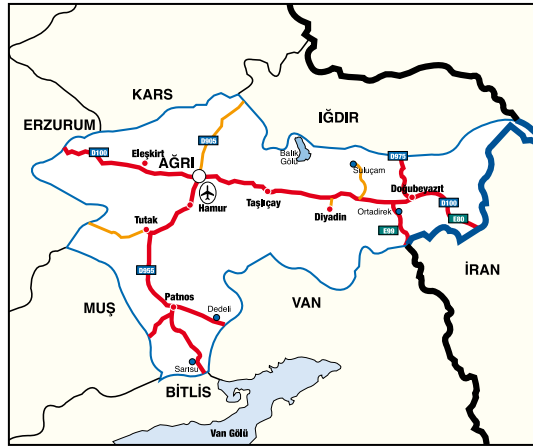
En Önemli Varlığı Dağı



Tarım ve hayvancılığın yapıldığı, sanayinin yeni yeni geliştiği kentte Ağrı Dağı ciddi bir turizm potansiyeli oluşturuyor.

Anadolu'nun İran'la bağlantısını sağlayan yolun üzerinde bulunması ile önemli artan ilin doğusunda İran, batısında Muş ve Erzurum, kuzeyinde Kars, güneyinde Van ve Bitlis ile kuzeydoğusunda Iğdır ili bulunuyor. 566 köyü olan Ağrı'nın ilçeleri; Doğubayazıt, Taşlıçay, Diyadin, Eleşkirt, Tutak, Hamur ve Patnos'tur.

Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Murat-Van bölümü içinde kalan yüksek Anadolu yaylasının devamı üzerinde yer alıyor. Topraklarının yüzde 46'sını dağlık alanlar, yüzde 29'unu ovalar, yüzde 18'ini platolar ve yüzde 7'sini de yaylalar oluşturuyor.



Ağrı'nın kuruluşu M.Ö. 18. yüzyıl öncesine dayanıyor. M.Ö. 15. yüzyılda Hurri Mitani krallığının kuzey ucunu işgal etmiş olan ve bu topraklarda asıl hakimiyeti Urartular kurmuştur. Orta Asya'dan gelen kavimlerin Anadolu'ya girişleri sırasında Ağrı, bir geçiş oluşturmuş, dolayısıyla bir çok medeniyete sahne olmuş. Ancak bu medeniyetler Ağrı'yı bir giriş kapısı olarak gördüklerinden burada çok köklü bir uygarlık oluşturamamışlar.

Kimerlerle başlayıp, Pers ve Makedonyalılardan sonra M.Ö. 1. yüzyılda Part ve Şahlar, Moğollar, İlhanlılar, Karakoyunlular ve Safaviler 16. yüzyıla kadar Ağrı ve çevresinde hakimiyet kurmuşlar. 1514 yılında Yavuz Sultan Selim'in Şah İsmail'i Çaldıran Meydan Muharebesi'nde yenmesiyle bölge Osmanlıların eline geçmiş. Ağrı, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Ruslar tarafından işgal edilmiş, aynı yıl yapılan Berlin Antlaşması'yla işgal sona erdirilmiş.

Osmanlı dönemlerinde yıllarca sancaktarlık olan Beyazıt, Cumhuriyetle birlikte vilayet olmuş. 1927 yılında coğrafi, ekonomik, nüfus ve ulaşım gibi sebeplerle önce Şorbulak, Karakilise ve Karaköse isimleri ile anılan il, 1938 yılında il sınırları içinde yer alan ve Türkiye'nin



en yüksek dağı olan Ağrı Dağı'ndan esinlenerek Ağrı adını almış. 1. Dünya Savaşı'nda işgal altında kalan il, 15 Nisan 1918'de işgalinden kurtulmuş.

İlin sanayi malları ihtiyacı genellikle uzak illerden sağlanıyor. Sanayisi Türkiye'nin ekonomik gücüne katkıda bulunucak ve büyük ölçüde etki edecek derecede değil. Ağrı'nın toprak ürünleri bakımından da milli ekonomiye katkısı az. Yapılan sanayi kuruluşları halkın başlıca geçim kaynağı olan hayvancılığa yöneliktir. Hayvansal hammaddelerin bir kısmı bu endüstri kollarında işlenir.

Topraklarının yüzde 7'sini kaplayan yaylalar, özellikle hayvancılık açısından büyük önem taşırlar. Bunlar geniş otlaklarla kaplı düzlüklerdir.

Arazisinin yüzde 80'i ekime elverişli olmamasına rağmen, Ağrı'da faal nüfusun yüzde 76,3'ü tarım sektöründe çalışıyor ve il topraklarının yüzde 30'luk kısmında tarım yapılıyor. Ağrı ili hayvan varlığının bölge ve Türkiye varlığı içindeki yeri incelendiğinde; koyunda bölge koyun varlığının yüzde 16,02'sinin, Türkiye koyun varlığının yüzde 4,79'unun, sığırdaki bölge sığır varlığının yüzde 9,65'inin, Türkiye sığır varlığının yüzde 1,95'inin ve tavukta da bölge tavuk varlığının yüzde 2,93'ünün, Türkiye tavuk varlığının yüzde 1,6'sının il hayvan varlığından oluştuğu görülüyor.

İlin sınır ili olması nedeniyle gümrük işlemleri yoğun olarak yapılıyor.

Ticaretin merkezi Karaköse'dir. İran sınırında bulunması ve Gürbulak Sınır Kapısı sayesinde Doğubayazıt'ta ticaret daha gelişmiştir. İlçe merkezleri aynı zamanda ticaret merkezleridir. Köylerdeki ticaret; canlı hayvan, hayvan ve ziraat ürünleri ile çerçer ve satıcıların pazarladığı ihtiyaç mallarına aittir.





Cumhuriyet döneminde Ağrı'da yapılan en büyük fabrika Ağrı Şeker Fabrikası'dır. 1976'da temeli atılan fabrika 1984'te hizmete girmiş. Bu fabrika il ekonomisine, işçi istihdamına ve hayvancılığa büyük katkı sağlamış. Hayvancılık için Doğubayazıt Yem Fabrikası önemlidir. Fabrika Yem Sanayii Genel Müdürlüğü'nce 1978'de kurulmuş. Bölge hayvancılığının geliştirilmesi, hayvansal protein ihtiyacını yeterli seviyeye erdirmek amacıyla koyun, sığır ve tavuk yemi üretiyor. Yıllık kapasitesi 16 bin tondur. 1997 yılında ise toplam 3 bin 625 ton yem üretilmiştir.

1990 yılında DPT Müsteşarlığı tarafından planlanıp, 1991 yılı yatırım programına alınan ve 1998 yılında da kurulan Ağrı Organize Sanayi Bölgesi, ilde gözle görülür bir gelişme sağlamıştır.

Ağrı'da yatırımlar, 5084 sayılı Teşvik Yasası kapsamında destekleniyor.

Bununla birlikte kesin projesi biten ve ihaleye hazır barajlar, Ağrı'nın çehresini değiştirmeye adaydır. Hem enerji, hem içme suyu, hem de sulama amaçlı olarak kullanılacak Patnos Şeker Ova Barajı, Murat Barajı, Eleşkirt Aydın Tepe Barajı, Tutak Nadir Şeyh Barajı, Tutak Karahalit Barajı, Ağrı Yazıcı Barajı, Patnos Barajı bunlardan önemlileri. Sulama projeleriyle de Ağrı İkinci Ovası, Patnos Ovası, Eleşkirt Şeryan ekonomiyeye katkı sağlayacak.

5165 metre rakımlı, dünyanın ikinci, Türkiye'nin de en büyük dağı olan Ağrı Dağı, deniz turizminin revaçta olduğu dönemlerde alternatif turizmde hep hedef seçilmiş olmasına rağmen, bugüne dek yeterince yararlanıldığı söylenemez. Nuh'un gemisinin bulunduğu iddia edilen Ağrı Dağı, üstünden eksik olmayan karı ile yabancı turistlerin ilgi odağı olmaya devam ediyor. 2000 yılında kısmen de olsa turizme açılan Ağrı Dağı'na yüzlerce yerli ve yabancı turist tırmanış gerçekleştirdi. Ağrı Dağı'na çıkışlarda bürokratik engellerin kaldırılmasına ihtiyaç duyuluyor.

Bununla birlikte, birçok uygarlığın izlerini bünyesinde barındıran Ağrı, tarihi ve kültürel değerlerin yanı sıra bozulmamış doğal kokusu, yüksek dağları, yayları ile ülkemiz turizmi içerisinde kendine iyi bir yer edinmiş. Dağcılık ve yürüyüş sporları için ideal olan ilin, kayak turizminde de iddiası var.

Her yılın altı ayı karlar altında bulunan Ağrı iline 30 kilometre uzaklıktaki Eleşkirt'e bağlı bulunan Güneykaya kayak tesisleri, Ağrı Valiliği tarafından yaptırılarak hizmete açılmış. Kayak turizmi için ideal bir yer olarak seçilen yer Doğu'da Palandöken ile Sarıkamış kayak pistlerine alternatif olarak yapılmıştır.

Yılın yarısından fazla karlar altındaolan bu piste yerli ve yabancı turistleri çekmek için iyi bir tanıtıma ihtiyaç var.

Yeni Türk Lirası'nda resmi bulunan İshak Paşa Sarayı, Ağrı'nın Doğubayazıt İlçesindedir. Saray, Selçuklu ve Osmanlı mimarisinin doğudaki abidesi olarak kabul ediliyor.

Dünyanın Alaska'dan sonraki en büyük meteor çukuru da Ağrı'dadır.

Yüksek turizm potansiyeline sahip ilde, 950 turistik belgeli olmak üzere 3 bin yatak kapasitesi ile dünya turizmine ev sahipliği yapabilecek altyapı mevcuttur. ■



AĞRI İLİ TANITIMI VE YATIRIM KONULARI

İlimiz, Ülkemizin Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan ve sınır illerimizden biridir. Kuzeyinde Kars ve Iğdır, Doğusunda İran Devleti, Batısında Erzurum, Güneyinde Van ve Bitlis, Güney Batısında Muş illeri ile komşudur.

Göller hariç yüzölçümü 11.376 km karedir. Ağrı'nın, deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 1.637 metredir. Ağrı, idari olarak biri merkez ilçe olmak üzere 7 ilçe, 12 Belde ve 569 köy, 351 mezra mevcuttur. 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre 528.744 dür.

Ağrı' da halkın en önemli geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

İlimiz Doğubayazıt ilçesinde bulunan Ağrı Dağı, İshakpaşa Sarayı, Doğubayazıt Kalesi, Eski Beyazıt Camii, Meteor Çukuru, Nuh'un Gemisinin İzi ve Buz Mağarası, Diyadin ilçesinde bulunan Diyadin Kaplıcaları, Taşlıçay İlçesindeki Balık Gölü ve Hamur İlçesinde Hamur Kümbeti gibi Tarihi ve Turistik değerlerimiz mevcuttur.

İLİMİZDE YATIRIM KONULARI

A- Ağrı' da tarım sektöründe verimlilik ve üretim artırmak amacıyla aşağıdaki yatırım konuları önerilmiştir.

- 1- Jeotermal Seracılık
- 2- Meyve ve Sebze Yetiştiriciliği
- 3- Baklagil Yetiştiriciliği
- 4- Kültür Cevizi Yetiştiriciliği
- 5- Yem Bitkileri Yetiştiriciliği

B- Ağrı'da Hayvancılık Sektöründe Yapılabilecek Yatırım konuları

- 1- Organik Tarıma dayalı hayvancılık
- 2- Su ürünleri üretimi
- 3- Arıcılık
- 4- Damızlık et ve süt sığırcılığı
- 5- Koyuncululuğu geliştirme
- 6- Et ve yumurta tavukçuluğu

C- Gıda Sektöründe Yapılabilecek Yatırım konuları

- 1- Helva ve lokum üretim tesisi
- 2- Bisküvi ve gofret üretim tesisi
- 3- Karma yem üretim tesisi

D- Tekstil Sektöründe Yapılabilecek Yatırım konuları

- 1- Tekstil giyim üretimi
- 2- Çorap üretimi
- 3- El halısı ve kilim dokuma
- 4- Yün iplik üretim tesisi

E- Plastik Sektöründe Yapılabilecek Yatırım konuları

- 1- PVC Profil Doğrama, PVC ve PE Boru üretimi
- 2- Plastik eşya ve ambalaj malzemesi üretimi konuları önerilmektedir.

Halil İbrahim AKPINAR

Ağrı Valisi



Ağrı ilimiz bilindiği üzere ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım ve hayvancılığa dayalı üretim tesislerinin kurulması ilimiz için faydalı olacaktır. Organize Sanayi Bölgesi altyapı çalışmalarımız başlamıştır ve müteşebbisleri buraya davet ediyoruz. Son yapılan Teşvik Yasasından umduğumuzu bulamadık. Nedenine gelirsek il sayısının artırılması ve Düzce ve Karaman gibi sanayisi gelişmiş ve üretim tesislerinin kurulması daha kolay olan illerin bu yasaya dahil edilmesidir. Aslında çıkarılacak yasaların bölgesel ve sektörel bazda olması daha yararlı olacaktır. Biz ilimiz olarak daha kolaylaştırıcı ve bizim gibi gelişmemiş illere daha çok olanak sağlayacak yasaların çıkarılması ve müteşebbislere buralar yatırım yapılacak şekilde imkânlar sağlanması gerekmektedir. Bütün müteşebbisleri ilimize davet ediyoruz.

Saygılarımla

S. NAZİF ACARBAY

Ağrı Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı





İLİN ADI	AĞRI	
TELEFON KODU	00.90	472
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		11.376
İLİN TOPLAM NÜFUSU 528.744	1.000 Kişi	%
Erkek	273,8	24
Kadın	254,8	22
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	46	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	168,2	14
Kadın	161,1	14
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	102,7	9
Kadın	81,1	7
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	44	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ERZURUM	
Uzaklığı (Km)	180 KM	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	HORASAN	
Uzaklığı (Km)	92	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	TRABZON	
Uzaklığı (Km)	483 KM	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1057 KM	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1.45 SAAT	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1405 KM	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	2.30 SAAT	
EĞİTİM BİLGİLERİ		



İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	671	112,196
Lise	18	9236
Meslek Lisesi	15	3269
Yüksek Okul 2 Yıllık	3	1500
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	1	3000
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	4	
İnşaat		
Turizm		
Ticaret	2	
Diğerleri	9	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	EĞT.FAK.,SAĞLIK M.Y.O.	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	100	
Limited Şirket	827	
Şahıs Şirketi	2169	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	1	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	172.000	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	HOLLANDA	
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil	1	



Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	7	
Otomotiv		
Tekstil	1	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya	50	
Diğerleri	2	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	96	
2002	90	
2003	105	
2004	140	
2005	152	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	59	
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100	1	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	17	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	11	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)		
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	361.000 HEKTAR	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	248.000 HEKTAR	
ORMANLIK ALAN (Hektar)		
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	4717 ADET	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI		
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	90.250 TON	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	



BUĞDAY	216.830 TON
ARPA.....	95.245 TON
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
T.FASULYE	833 TON
DOMATES	520 TON
LAHANA	5825 TON
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	621 TON
Mısır	
PANCAR	230.780 TON
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	
Kiraz	
Diğerleri	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	1.352.654
Büyükbaş	309,751
Kümes Hayvanı	İTLAF EDİLDİ
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	129,186
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	226,501
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	5520
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	70
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	300-350
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	150
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	122
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	



2003 Yılı	
2004 Yılı	
SINIR TİCARETİ 2005 Yılı	23.650.987
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	7.983.473
Tekstil	12.773.542
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	2.893.972
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	51
500 Bin - 1 Milyon \$	22
1 Milyon - 5 Milyon \$	5
5 Milyon - 10 Milyon \$	1
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
SINIR TİCARETİ Tarım Ürünleri	165,432
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	



İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	8	
Özel	6	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	160
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	500
Pansiyon	15	300
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	3	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	512	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN POSTA ADRESİ	bilgi@agri.gov.tr	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.agri.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN POSTA ADRESİ	www.agri.bel.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	agri@agri.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	agritso@tobb.org.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ		
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YER ALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI,ADRESİ,TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	FERDİ BAYCAN ÖGEL NEVZAT GÜNGÖR CAD.NO:22/ AĞRI TİCARET VE SANAYİ ODASI BŞK.	





Tarım, Hayvancılık ve Makine...



Kentte, geleneksel üretimin dışında makine üretimi de yaygınlaşıyor. Aksaray'ın en büyük sanayi kuruluşu olan Otomarsan dizel fabrikası ise kendi çevresinde bir yan sanayi oluşturmuş durumda.

Aksaray ve çevresindeki arkeolojik kazılarda elde edilen bulgular, bölgedeki ilkyerleşimin kökeninin Neolitik Çağ (İ.Ö. 8 bin)'a kadar uzandığını gösteriyor. Arkeologlara göre Aksaray'da Neolitik Çağ'ın "çanak çömlek-siz" ilk dönemine ilişkin ipuçları da bulunuyor.

Konya yakınlarındaki Çatalhöyük'te yapılan kazılarda İ. Ö. 7 bin-6 bin yıllarındaki Aksaray'a ait belgeler bulunduğu biliniyor. Çatalhöyük'teki bir mağara resminde Aksaray'daki Hasan Dağı lav püskürtürken görülüyor.

Aksaray'da Ihlara Vadisi'nde bulunan bir höyük Neolitik Çağ'daki hayata dair çok sayıda ipucunu ortaya seriyor.

Alet-silah yapımı için kurulan obsidyen işleme atelyeleri çok yaygın. Bu atelyelerde üretilen yarı işlenmiş obsidyenler, değişik tokuşa dayalı bir ticaret kapsamında Ürdün'e kadar gönderilmiş. Bu obsidyenlerden yapılmış çok sayıda alet ise müzede sergileniyor. Bu aletlerin Anadolu'da benzeri yok.

Araştırmacılar, Aşıklı Höyük'te bulunan bir iskelete dayanarak, dünyada bilinen en eski beyin ameliyatının burada 20-25 yaşlarındaki bir kadına yapıldığını söylüyor.

Aksaray'daki kazılar bölgedeki hayatın Kalkolitik Çağ'da da (İ.Ö. 5900-3200) kesinti-siz sürdüğünü gösteriyor. Bulunan alet ve eşyalara bakılırsa alet, silah, araç, gereç yapımında bakır daha çok kullanılıyor. Sabanın kullanılmasıyla tarımsal üretim ve verimlilik artıyor, evcil hayvanların sayısı çoğalıyor. Nüfusu artan, zenginleşen, büyüyen köylerden kasabalar, şehirler ortaya çıkıyor.





Tarihte kurulan her köyün, her şehir gibi Aksaray'ın adı hakkında da bir çok rivayet, bir çok efsane anlatılıyor. Aksaray'ın ilk adının I. Hattuşili'ye ait eski Hitit metinlerinde geçen "Nenessa (Nenossos)" olduğu sanılıyor. İ.Ö. 718 yılında ise Aksaray'ın adı, antik Hitit hiyerogliflerinde Şinukhtu olarak geçiyor

Persler işgal ettiklerinde bölgeye "Güzel atlar ülkesi" manasına gelen "Cappadocia" adını veriyor. Aksaray'a ise İ.Ö. 42'de son Kapadokya Kralı Archelaos kendi adına atfen "Kolonea-Archelais" adını veriyor. Bizans döneminde bu adın "Taxara" şeklinde değiştiği görülüyor. En eski Selçuklu kayıtlarında ise kentin adı "Aksera, Aksara" olarak kullanılıyor.

Zamanla önemli bir ticaret merkezi haline gelen şehir, büyük devletlerin kurulmasından sonra sırası ile Asur, Hitit, Kapadokya Krallığı ve Roma İmparatorluğu'nun egemenliği altına giriyor.

Bu dönemlerde Aksaray büyük ve önemli bir şehir. 666'da İslam orduları tarafından fethediliyor. Bir süre Bizans ve İslam hakimiyeti arasında el değiştiren Aksaray, 1076'ta Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından Selçuklu topraklarına katılıyor.

Selçuklu döneminde Aksaray uzun bir durgunluk sürecine giriyor. 1318'de Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılması ile Karamanogulları'nın hakimiyeti altına giren Aksaray 1398'de Yıldırım Bayazıt tarafından Osmanlı topraklarına katılıyor. Osmanlı döneminin başında Aksaray büyük bir sancak merkezi. 1584 tarihli bir yazılı belgeye göre Aksaray'da hemen tamamı Türk olan 9 bin 500 kişi yaşıyor. Ancak şehir zamanla küçülmeye eski önemini yitirmeye başlıyor.

Bir süre sonra da Aksaray'ın statüsü kaza merkezi ve kaza olarak değiştiriliyor.

Bu küçülmenin etkisiyle olsa gerek, tarihi kayıtlara göre Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u fethiyle birlikte Aksaray halkının bir bölümü İstanbul'a yerleşiyor. İstanbul'daki Aksaray semtinin ismi de bu göçe dayanıyor. Aksaraylılar, yeni yerleştikleri yere eski şehirlerinin adını veriyor.

Osmanlılar zamanında Niğde sancağına bağlı bir kaza merkezi olan Aksaray, Cumhuriyet'in kuruluşunda 1924'te il merkezi yapılırsa da 1933'te yeniden ilçe merkezi oluyor



ama 1989'da tekrar il merkezi haline getiriliyor. Aksaray ekonomisi tarıma ve hayvancılığa dayalı. İlde tarımsal üretim yapılan toprakların miktarı 420 bin 430 hektar. Ancak bu tarım topraklarında sulama oranı hala çok düşük. Hali hazırda tarım topraklarının sadece yüzde 17'si sulanabiliyor. Tarım topraklarının yüzde 80'den fazlasında ise kuru tarım yapılıyor.

Aksaray'da büyük ölçüde hububat tarımı yapılıyor. Tarım arazilerinin yüzde 50'den fazlasında hububat, sulama yapılan alanların yüzde 34'ünde de şeker pancarı ekiliyor.

Şeker pancarı üretimi açısından Aksaray, Türkiye'nin önde gelen illeri arasında yer alıyor. Sebze ve meyve üretiminin tarımdaki payı ise yüzde 4. Aksaray'da ayrıca başta buğday olmak üzere arpa, burçak, mısır, patates, soğan, fasulye, keten, kenevir, üzüm ve elma yetiştiriliyor.

İlin yüksek bölgelerinde yaygın olarak hayvancılık yapılıyor. Platolardaki geniş otlaklarda çok sayıda koyun besleniyor. İl merkezine 25 kilometre uzaklıktaki Koçaş Devlet Üretim Çiftliği tarım ve hayvancılığın geliştirilmesinde önemli roller üstlenmeye devam ediyor.

Tarımsal üretim yanında, bazı yörelerde halı ve kilim dokumacılığı yapılıyor. Taşpınar köyünün halılarının çok meşhur olduğunu da eklemek gerekiyor. Aksaray'da un, süt, yem gibi gıda sanayi tesisleri yanında, madenlere dayalı sanayi ve metal eşya, makina imalatı da gelişmiş. İlin tek ağır sanayi kuruluşu Otomarsan'ın dizel motor fabrikası. Bu fabrikaya dayalı bir yan sanayi de gelişmeye devam ediyor. Aksaray'ın maden varlığı kesin olarak bilinmiyor. Seramik sanayiinde kullanılan kaolin, az sayıdaki işletmeye rağmen il ekonomisine hatırı sayılır katkıda bulunuyor. ■





Stratejik üstünlükleriyle Aksaray, yurt içinden ve dışından yatırımcıların ilgisini çekmektedir. Ulaşım olanakları ve karayollarına bağlantı kolaylığı, Aksaray'ın yatırım iklimini iyileştiren en önemli özelliklerinden biridir. Aksaray, İpek Yolu güzergâhında, doğu ile batı, güney ile kuzey ana bağlantı yollarının kavşak noktasında; Ankara (220 km) ile Adana (240 km), Konya ile Kayseri (150 km) arasında, Türkiye'nin merkezinde yer alan bölgesel bir ekonomik güç adaydır.

Aksaray'ın kalkınmada birinci derece öncelikli yöre oluşu ve tüm devlet teşviklerinin mevcut olması da yatırımcıların tercihlerini etkileyen üstünlüklerindedir. Aksaray'da yatırım yapan firmalara altyapısı hazırlanmış bedelsiz arsa tahsisi yapılabilmektedir. Bununla birlikte, çalışanların gelir vergisi stopajı ile sigorta primi işveren paylarının tamamı; enerji tüketiminin ise yarısı hazine tarafından karşılanabilmektedir. Ayrıca, üretim yapan KOBİ'lere yönelik olarak, devlet desteklerini sunmakla yükümlü olan KOSGEB (Sinerji Odağı Tip 2), Valilik hizmet binasında sanayicilere hizmet sunmaktadır.

Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'ndeki arsaların % 90'dan fazlası tahsis edilmiştir. Tahsisi yapılan işletmelerin sektörel dağılımı incelendiğinde; metal-makine ve otomotiv yan sanayi ile gıda sanayi ve tekstil-dokuma sanayi ilk sıralarda yer almaktadır. Tahsisi yapılan işletmelerin yaklaşık olarak yarısı üretim yapmaktadır. Yatırımcılardan gelen talepleri karşılayabilmek için Tevsii Organize Sanayi Bölgesi İmar Planı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın onayına sunulmuştur.

Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren Gümrük Müdürlüğü, ithalat-ihracat yapan işletmelerin ve yurtdışından gelen/yurtdışına giden yerli/yabancı yolcuların her türlü gümrük işlemlerini ifa etmektedir. Son yıllarda Aksaray'da üretilen makine ve otomotiv yan sanayi ile madencilik sektöründe, Avrupa ülkeleri ile Türk Cumhuriyetlerine yapılan ihracatta kayda değer artışlar sağlanmaktadır. Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'ndeki yatırımcıların doğal gaz kullanabilme olanağı da vardır.

Aksaray'da Mercedes Benz, ISE Otomotiv, Menzolit Fibron ve İMER gibi otomotiv ve otomotiv yan sanayi üretimi yapan yabancı sermaye yatırımları yer almaktadır. Bu sektördeki potansiyeli bilen ulusal ve uluslararası işletmeler, Aksaray'da yatırım yapmayı planlamaktadır. Aksaray, erken dönem Hıristiyan yerleşimleriyle, Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait tarihi ve turistik değerleri itibarıyla inanç turizmi ve dağ turizmine yönelik önemli ölçüde yatırım potansiyeline sahiptir.

Deprem riski taşımaması ve insan kaynakları potansiyeli ile işgücü maliyetinin düşük olması, Aksaray'ı diğer illere göre daha avantajlı kılmaktadır. Yapılan araştırmalarda, Aksaray'da faaliyet gösteren işletmelerin performanslarının ortalamasının üzerinde olduğu ve Aksaray'dan girişimcilerin memnun oldukları tespit edilmiştir.

Aksaray Üniversitesi'nin kurulmuş olmasıyla birlikte, mevcut dört fakülte ile diğer birimlerin gelişmesi, ilimizdeki ekonomik ve sosyal ortamı daha da iyileştirecektir. Yarım



milyona yaklaşan nüfusu ile Aksaray; Konya başta olmak üzere Ankara ve Niğde gibi çevre illerden ve Türkiye'nin diğer bazı illerinden göç almaktadır.

Aksaray'ın gelişmişlik performansı ile gelişme potansiyeli karşılaştırıldığında; potansiyelinin performansından çok yüksek olduğu tespit edilmektedir. İl yönetimi, kentin bölgesinde rakipsiz olmaktan doğan stratejik avantajlarına odaklanmaktadır. Bu durum, hem Ülkemiz hem de bölge insanı açısından önemli fırsatlar doğuracaktır.

Son yıllarda, Aksaray'ın potansiyelinin fark edilmesiyle birlikte, sosyo-ekonomik gelişmişlik performansında önemli ölçüde gelişmeler kaydedilmiştir. Valilik olarak Aksaray'da yatırım yapmayı planlayan potansiyel yatırımcılara her türlü destek sunulacaktır.

Sebati BUYURAN

Aksaray Valisi



Ülkemizde yatırım stratejisi “Bölgesel Teşvik” odaklı bir doğrultuda benimsenmiştir. İl Özel İdareleri, Belediyeler, Ticaret ve Sanayi Odaları, Organize Sanayi Bölge İdareleri, İşadamları Dernekleri, Sivil Toplum Örgütleri, Firmalar, illerine yatırım çekmek için adeta yarışmaktadırlar. Çünkü yatırımın, işsizliği azaltmanın tek çaresi ve refaha giden yol olduğu illerimizin yetkilileri ve o illerde yaşayanlar tarafından bilinmektedir. İşte bu gerçekten hareketle, Dünya Türk İşadamları VI.Kurultayı çerçevesinde ilk defa, illerimizin yatırım imkanlarını ve sundukları fırsatları tanıtıcı faaliyetler yapılacaktır. “İller Yatırım Borsası” adı altında yapılacak bu faaliyet kapsamında, illerimiz, neden bir cazibe merkezi olduklarını, Kurultaya yurt içinden ve yurt dışından katılacak yatırımcılara tüm ayrıntılarıyla anlatma imkanı bulacaklar; gerçekleştirecekleri ikili görüşmelerle de, illerinin “Çekim Gücünü” vurgulama fırsatı bulacaklardır. Bu bağlamda; iller Yatırım Borsası uygulaması ile özellikle bulunduğumuz ilin tanıtımı ve yeni yatırım ile istihdam olanakları yaratılması ilimiz ve ülkemiz açısından çok önemli bir fırsat olarak görülmelidir. “İller Yatırım Borsası” tüm illerdeki yerel yöneticilerin yatırımcılara sunmayı planladıkları boş alanları, fırsat ve ayrıcalıkları tanıtabilecekleri ve yatırımcıların da yeni yatırım kararları alabilecekleri bir platform olacaktır.

Aksaray İlimiz, kalkınmada öncelikli yöreler kapsamındadır. En son 6 Şubat 2004 tarih ve 23565 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5084 sayılı “Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” uyarınca çok büyük fırsatlar yakalamıştır. Bu kanunla yatırımcılara, Gelir vergisi stopaj teşviki, sigorta primi işveren paylarının teşviki, bedelsiz yatırım yeri tahsisi ve enerji desteği konularında çok büyük imkanlar sunmaktadır. Marmara Bölgesinde yaşanan deprem felaketinden dolayı deprem riski olan bölgelerdeki yatırımcıları Aksaray’a davet ediyoruz. Türkiye’nin tam ortasında İç Anadolu Bölgesinde bulunan İlimiz Organize Sanayi Bölgesi, E-90 Adana-Ankara Karayolu üzerinde yer almaktadır. Karayolu ile ulaşım imkanları çok rahat olup İlimiz, karayolu ağının birleştiği merkez üssü konumundadır. Gümrük Müdürlüğümüz mevcut olup Mersin Limanına ve Ankara’ya 200 km, Konya ve Kayseri illerine 150 km. mesafededir.

Doğalgaz boru hattı ilimiz sınırları içinden geçmekte olup dağılım merkezi konumundadır. İlimizde Doğalgaz, 2005 yılı ikinci yarısından itibaren öncelikle sanayi kuruluşlarına, konut ve işyerlerine verilmesine başlanmış olup doğalgaz çalışmaları hızlı bir şekilde devam etmektedir. İlimizde, Kosgeb’e bağlı olarak Sinerji Odakları şubesi açılarak faaliyetini sürdürmektedir.

Aksaray Ticaret ve Sanayi Odamız, İlimiz Sanayisinin gelişmesine katkı sağlamak amacıyla Organize Sanayi Bölgesinin kurulmasına öncülük ederek müteşebbis kurulunda yer almıştır. 2.Organize Sanayi Bölgesi Kurulması içinde çalışmalarını sürdürülmekte olup en kısa sürede yatırımcıların hizmetine sunulacaktır. İlimizin kalkınmada öncelikli yöreler kapsamına alınması ile sanayi yatırımlarının gerçekleşmesine zemin oluşturmuştur. Bu konuda yatırımcılara devlet teşviklerinden ve vergi indirimlerinden ne şekilde faydalan-



çakları panel ve seminerler düzenlenerek anlatılmakta, bu konuda talepte bulunan sanayici yatırımcılara Odamız yetkililerince sürekli bilgi verilmektedir.

Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığımızca İlimize yatırım yapmayı düşünen firmalara tüm olanaklarımızla yardımcı olmaya hazır olduğumuzu bildirerek Saygılarımızı sunarız.

Süleyman BAYDİLLİ

Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	AKSARAY	
TELEFON KODU	00.90	0382
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	5084 Sayılı Yasa Kapsamında	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	-	7.722
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	195.822	49,44
Kadın	200.262	50,56
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU(Kişi/Km2)	52	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	133.618	47,51
Kadın	147.634	52,59
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	91.946	58,14
Kadın	66.211	41,86
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	% 11	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Nevşehir Kapadokya Havaalanı	
Uzaklığı (Km)	75 km.	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Niğde/Ulukaşla Gar Müd.	
Uzaklığı (Km)	110 km.	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Mersin Limanı	
Uzaklığı (Km)	258 Km.	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	225 Km.	
Demiryolu (Km)	-	
Havayolu (Saat)	-	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	674 Km.	
Demiryolu (Km)	-	
Havayolu (Saat)	-	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL VE ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	278	59.297
Lise	28	7.946
Meslek Lisesi	25	4.946
Yüksek Okul 2 Yıllık	5	2.267
Yüksek Okul 3 Yıllık	-	-



Fakülte 4 Yıllık	4	1.117
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor-Makine	-	
Endüstri	2	
İnşaat	-	
Turizm	1	
Ticaret	2	
Diğerleri	20	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	-	
Endüstri Müh.	-	
Gıda Müh.	-	
Kimya Müh.	-	
İşletme	1	
Diğerleri	6	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	170	
Limited Şirket	1.224	
Şahıs Şirketi	1.093	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğumuz İlde Olanlar	2	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğumuz İlde Olanlar	7	
Şirket Merkezi Bulduğumuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	-	
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	9.638.393,85-\$	
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
4	Almanya	
1	Belçika	
1	Hollanda	
Diğerleri	İspanya	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	-	
Tekstil	-	
Otomotiv	3	
Makine	-	
Turizm	1	
Beyaz Eşya	-	
Diğerleri	3	
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZ İL	MERKEZ İL DIŞI
Gıda	79	4
Otomotiv	21	2



Tekstil	19	1
Elektrikli Aletler	-	-
Makine İmalat	23	5
Mobilya	7	-
Diğerleri	88	6
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	127	
2002	145	
2003	146	
2004	243	
2005	242	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	362	
İŞÇİ SAYISI 10-25	71	
İŞÇİ SAYISI 25-50	32	
İŞÇİ SAYISI 50-100	15	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	5	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BİLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN. BÖLGESİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	1.795.000 M2	
Boş Alan (M2)	100.000 M2	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	136	
FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	19	
Otomotiv	16	
Tekstil	15	
Elektrikli Aletler	1	
Makine İmalat	9	
Mobilya-Ahşap ürünler	8	
Diğerleri	68	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI?	HAYIR	
İLDE ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	19	
İLDE KAMBYO YETKİSİNE HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	19	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	2004 YILI	39.396
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLEN ALAN (Hektar)	420.430 Ha	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	295.354 Ha	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	12.528 Ha	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	13.955 Adet	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	119 Adet	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	2,5 Ton	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
Buğday	342.415	



Arpa	302.665
Çavdar	24.860
Diğerleri	2,240
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Soğan	36.907
Domates	21.700
Salatalık	3.437
Diğerleri	13.661
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	-
Pamuk	-
Fındık	-
Zeytin	-
Ayçiçeği	9.567
Mısır	15.850
Diğerleri	912.570
İLDE YATİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	15.243
Kiraz	243
Diğerleri	50.277
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	369 Bin Adet
Büyükbaş	73 Bin Adet
Kümes Hayvanı	351 Bin Adet
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	278.560 Litre
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	72 Milyon Adet
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	14.850 Adet
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	3 Adet
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	88 Gün/Yıl
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	266,9 Kg/M ²
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	34 Gün
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYET
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (KM)	-
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	15.344.778-\$
2001 Yılı	17.913.820-\$
2002 Yılı	15.788.818-\$
2003 Yılı	19.902.701-\$
2004 Yılı	36.494.335-\$
2005 Yılı	64.607.635-\$
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$



Tarım Ürünleri	-
Gıda Sanayi	5.000.000 \$
Otomotiv	30.000.000 \$
Tekstil	10.000.000 \$
Makine	15.000.000 \$
Elektrikli Aletler	-
Diğerleri	5.000.000 \$
(*) İLDEKİ İHRACATCI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 -500 Bin \$	15
500 Bin - 1 Milyon \$	2
1 Milyon - 5 Milyon \$	1
5 Milyon - 10 Milyon \$	-
10 Milyon \$ Fazla	1
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	-
Gıda Sanayi	-
Otomotiv	200.000.000 \$
Tekstil	-
Makine	150.000.000 \$
Elektrikli Aletler	-
Diğerleri	60.000.000 \$
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Kaolen (Kao)	1.095.417 Ton
Tuğla-Kremit (TgKi)	2.000.000 Ton
Mermer (Mr)	Rezerv çalışması yok
Diğerleri	Rezerv çalışması yok
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Kaolen (Kao)	2
Feldispat (Fld)	1
Mermer (Mr)	1
Diğerleri	2
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
.....	Bilgi Yok
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	2
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	Bilgi Yok
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
İyi Kaliteli Granit	Bilgi Yok
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	



SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	3	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	-	
Özel	-	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	3	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	28 (İl Genel)	
Devlet	13	
Özel	15	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	203
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	189
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	108
Pansiyon	12	314
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	8	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAĞI	3.550	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	6	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048/512 MHZ	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.aksaray.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞININ WEB ADRESİ	www.aksaray.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.aksaraytso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, ADRESİ VE E E-POSTA ADRESİ	Aksaray OSB Müdürlüğü E-90 Adana Karayolu Üzeri 20 Km. AKSARAY bilgi@aksarayosb.org.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ TELEFONU VE E POSTA ADRESİ	Mustafa Murat YILMAZ Bankalar Cad. No.16 68100 AKSARAY aksaraytso@tobb.org.tr	



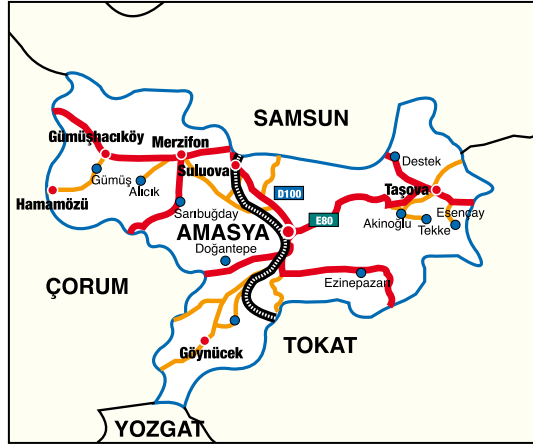


Osmanlı'nın Eğitim Merkezi



Osmanlı'da eğitim merkezi olarak dikkat çeken Amasya, bugün sanayileşmede önemli adımlar atıyor.

Amasya, 7.500 yıllık tarihi geçmişe sahiptir. Bu Kentte, İ.Ö 5000 binli yıllardan Katolik çağa ait eşyalar bulunmuştur. Hititler, Frigler, Kimmerler, Persler, Pontuslular, Romalılar, Doğu Romalılar, Emeviler, Abbasiler, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar bu kente değişik tarihlerde sahip oldular. Osmanlı döneminde şehzadelerin yetiştirildiği bir eğitim ve yönetim merkezi haline geldi. Pek çok Osmanlı şehzadesi kentte valilik yaptı. Kent, Kurtuluş Savaşı'nda da önemli bir rol oynadı.



Amasya isminin kaynağı konusunda rivayetler muhtelif: Bazı tarihçilere göre kent Amazonlar tarafından kurulmuş ve Amazon kraliçesinin adı Ammassea kente verilmiş. Bir başka görüşe göre, kentin kurucusu Hitit Kralı Amas Han. Adını da kente vermiş. Bazı tarihçiler de kentin kurucusunun Mısır Firavunu Amasis olduğunu, ismin de buradan geldiğini söylüyorlar.

Kent, Osmanlı İmparatorluğu döneminde en önemli eğitim merkezlerinden biriydi. 16. yüzyılda Amasya'da 8 çocuk okulu, 8 kuran kursu bulunuyordu. Ayrıca, 1225-1892 tarihleri arasında toplam 36 medrese eğitim vermişti.

1920 yılında kentte 48 Türk okulunun yanı sıra, 3 Rum ve 1 Ermeni okulu yer alıyordu. Bu rakamlar, bir dönemde kozmopolit bir yapıya sahip olduğunu gösteriyor.

Amasya, doğuda Tokat, güneyde Yozgat, batıda Çorum, kuzeyde Samsun illeriyle çevrili durumda. Kent, Yeşilirmak nehrinin iki kenarına kurulmuş. Yeşilirmak'ın kuzey kıyısında kale kalıntıları, kral mezarları ile nehir arasındaki alan dar olduğundan yerleşim ince bir hat oluşturmaktadır. Karadeniz ikliminin etkisi altında olmakla birlikte, denizin etkisine maruz kalmadığı için karasal iklim özellikleri gösterir.



Kent Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra meydana gelen çeşitli göçler nedeniyle ve zanaatların artık eski önemini yitirmeleriyle bir durgunluk yaşadı. Cumhuriyet döneminde bazı kamu yatırımları ile yavaş yavaş canlandı.

Amasya 1930'lu yıllarda demiryolu bağlantısına kavuştu. Ayrıca, aynı yıllarda Tokat, Turhal'da şeker fabrikası yapıldı. Yeni Çelik ve Kömür İşletmesi ve 1950'de ise Amasya'da açılan şeker fabrikası ekonomik faaliyeti biraz olsun canlandırdı.

Kent ekonomisinin ağırlıklı olarak tarıma dayalı olması ve tarımın da küçük aile ekonomileri halinde parçalanmış bir görüntü arz etmesi nedeniyle, kendi kaynaklarıyla finanse edilecek bir sanayileşme eğilimi ortaya çıkmadı. Yatırım genelde kamu tarafından yapıldı. Küçük aile işletmeleri aracılığıyla gıdaya bağlı sanayileşme 1950'li yıllarda başladı. Un değirmenleri, şaraphaneler, süt ve yağ üretimi dikkat çekici oldu.

Amasya, arazi varlığı ve bitkisel ürün çeşitliliği bakımından tarım potansiyeli büyük olan illerimizden birisi... Tarım kent ekonomisinde ön sırada yer alıyor ve ilin gayri safi milli hasılasının yüzde 40'ını oluşturuyor.

Tarım denildiğinde Amasya'nın iki ünlü meyvesi var. Birincisi, kendi ismiyle ün yapmış olan elması, ikinci olarak da kirazı. En önemli gelir kaynaklarından birini de bu meyveleri oluşturuyor.

Bugün de kentin ekonomik yapısına bakıldığında, gıdaya bağlı sanayinin birinci sırada yer aldığı görülüyor. Mermer yataklarının işletilmesiyle birlikte taş ve toprağa bağlı sanayi en önemli ikinci sektör olarak öne çıkmış durumda. Kentte, Amasya mermeri denilen, bal rengi, beyaz ve bej renklerde mermer üretiliyor. Son yıllarda mermercilik alanında faaliyet gösteren işletme sayısı hayli arttı.





Ticari yaşam genelde tarıma bağlı olarak şekillenmiş durumda. Amasya'nın ticari gelirlerinin büyük kısmını da tarım ürünleri oluşturuyor. Tarım ürünleri de küçük tarım işletmeleri tarafından üretildiği için, üretim miktarları göz önüne alındığında, kentin ekonomik kalkınmasına fazla etkisinin olmadığı görülüyor.

Amasya, 1996 yılında, "birinci derecede kalkınmada öncelikli yöre" statüsündeki iller arasına katıldı. Bu durum ekonomik aktiviteyi biraz olsun artırsa da, kentin geleneksel sanayi yapısı değişmedi. Ancak, mevcut gıda, mermer gibi mevcut sektörlere yatırım yapıldı. Kent, ihracata yönelik sanayileşme modelinde ise adapte olamadı.

Son dönemde sanayileşme yolundaki en önemli adımlar, küçük sanayi siteleri ve organize sanayi bölgelerinin kurulmasıyla oldu. Amasya, Merzifon, Suluova organize sanayi bölgelerinde kurulan işletmeler şu alanlarda üretim yapıyorlar: Mermer, mobilya, metal, gıda, plastik, lastik, kağıt ve ambalaj, beyaz eşya, yem, tekstil, elektrikli makine.

Amasya, turizmde önemli bir gelir elde etmese de, bu alanda ciddi bir potansiyele sahip. Amasya müzesinde 7500 yıllık tarihi döneme ait eserler sergileniyor. Bunun dışında, Amasya gerçek bir açık hava müzesi konumunda. En önemli eserler şunlar: Osmanlı mimarisinin en güzel örneklerini oluşturan Amasya evleri, M.Ö. 3200 yılından kalma Amasya kalesi, M.Ö. 2. yüzyıldan kalan Kral Kaya Mezarları, dünyada ilk defa akıl hastalarının su sesiyle tedavi edildiği Darüşşifa, Amasya Valisi Şehzade Ahmet tarafından babası II. Beyazıt için yaptırılan II. Beyazıt Külliyesi. ■





Amasya, coğrafi konumu itibariyle “Karadeniz kıyıları ile Mezopotamya bölgesi arasındaki ulaşımı sağlayan tarihi yol üzerinde yer almaktadır. Bir kavşak noktası durumundaki jeo-stratejik konumunun yanı sıra kıtalararası enerji koridoru olma potansiyeline de sahiptir.

Amasya “kalkınmada birinci derece öncelikli yöreler” arasında yer almakta olup, sosyo-ekonomik gelişimi devam etmektedir. 5084 sayılı “Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanunu” kapsamındaki iller arasında yer alması; özellikle Merzifon Organize Sanayi Bölgesi’nde 915 kişilik ilave istihdam ile %126 oranında bir istihdam artışı sağlanmıştır.

Sanayileşmenin en fazla hissedildiği ve Kırıkkale-Sungurlu-Çorum-Samsun-Bafra-Çarşamba sanayi koridoru üzerinde yer alan Merzifon’da yatırım yapan 35 firmanın toplam yatırım tutarı 74.571.000,00 YTL’dir. Bu firmaların çoğu üretime başlamıştır. Mermer sanayi, ilimizde yıllık 25 milyon doları bulan ihracat ile önemli bir alt sektör durumuna gelmiştir. “Amasya Beji” olarak ünlenen mermer, dünya çapında bir marka olma yolunda ilerlemektedir.

Bir tarih ve kültür hazinesi olan ilimize kurulacak üniversite de ekonomimize büyük bir ivme kazandıracaktır. Bu amaçla sürdürülen yoğun çalışmalar sonuç vermiş olup, ilimizde Amasya Üniversitesi’nin kurulması, T.B.M.M.’de oylanarak kabul edilmiştir. Sürmekte olan çevre yolu çalışmaları ve doğal gaz projelerinin gerçekleşmesinden sonra büyük önem arz eden eksiklikler giderilmiş olacaktır.

7500 yıllık geçmişi olan ilimizin tarihi, kültürel ve doğal zenginlikleri hem yöresel, hem ulusal, hem de evrensel niteliktedir. Bu açıdan bakıldığında Amasya’nın bir “Dünya Kültür Mirası” olduğu açıkça görülmektedir. Bu nedenle Amasya ili aynı zamanda bir turizm kentidir.

İlki 1996 yılında yapılan ve “Dünyanın dört bir yanında faaliyet gösteren işadamları ve girişimcilerimizi bir araya getirerek Türk iş dünyasında dayanışma, ortak heyecan, sinerji bilgilenme ve iş bağlantıları ortamı oluşturma” amacı taşıyan “Dünya Türk İşadamları Kurultayı”nın bu yıl altıncısı, Başbakanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN himayelerinde gerçekleşmektedir.

Birinci kurultayın gerçekleştirilmesinin ardından on sene geçmiştir. On yıl öncesinin Türkiye’si ile bugün gelinen noktayı sanayileşme ve yapılan ihracat rakamları açısından karşılaştırdığımızda; kısa sürede ne kadar önemli mesafe alındığını açıkça görmekteyiz. Bu gelişmede yapılan bu kurultayların payı elbette yadsınamaz.

Avrupa Birliği üyelik süreci ve yapılan yasal düzenlemeler, Türkiye’yi yatırımlar açısından bir cazibe merkezi haline getirmiş, birçok yerli ve yabancı müteşebbis yatırım yaparken ülkemizi tercih etmeye başlamıştır. “Türkiye’ye yatırım geleceğe yatırım” sloganıyla gerçekleşecek olan bu seneki altıncı kurultayda öncekilerden farklı olarak iller yatırım borsası oluşturulması, Amasya gibi tanıtım olanakları sınırlı illerimize, imkanlarını tanıtma fırsatı verecektir. Sadece bu yönüyle bile bu kurultay, illerimiz için çok önemli bir fırsattır. Bu vesileyle başta TOBB Başkanımız Sayın Rifat HİSARCIKLIOĞLU olmak üzere; bu kurultayın gerçekleşmesinde emeği olan herkesi tebrik eder, yapılan bu çalışmalar sayesinde bir dünya devleti olma yolunda hızla ilerleyen ülkemizde ve dünyanın dört bir tarafında faaliyet gösteren Türk işadamlarımıza üstün başarılar dilerim.

M. Celalettin LEKESİZ

Amasya Valisi



Dünya Türk İşadamları Kurultaylarında çağdaş yaklaşımlar paralelinde 10 yıldır “sektörel toplantılar” yapılmaktadır. Bu toplantılar sektörlerin önde gelen temsilcileri ve kamu kesimi uzmanları tarafından son derece önemli saptamaların yapıldığı ve önerilerin geliştirildiği platformlar olmuştur. Bu açıdan tüm sektörler için önemli bir kaynak niteliği durumunda bulunmaktadır.

VI.Kurultay’ın konusunun “yatırım”; sloganının da “Türkiye’ye Yatırım, Geleceğe Yatırım” olması önemli bir nokta olup, buradan yola çıkarak Ülkemizdeki imkan ve fırsatların daha iyi tanıtılması ve Türkiye’nin daha fazla yatırım çekmesinde önemli roller üstlenmemiz gerekmektedir.

Amasya ili özel coğrafi konumu itibariyle, ülkemizin konumuna bağlı olarak, 21. yüzyılın enerji coğrafyası avrasya ile, çağdaş uygarlık coğrafyası avrupa arasında bir kıtalararası karayolları geçiş koridoru olup, kıtalararası enerji koridoru olma potansiyeline de sahiptir.

Amasya ili, Samsun – Ankara karayolu nun ve Tokat – Ankara karayolunun içinden geçtiği bir kavşak noktasında olan jeo-stratejik konumunun yanısıra, Asya ile Avrupa bağlantısını sağlayan İstanbul – Azerbaycan karayolu üzerinde olan, aynı zamanda uygarlıklar beşiği olması ve tarihi potansiyeli ile dünya coğrafyası üzerinde her kente nasip olmayan sosyo-ekonomik gelişimi sağlayabilecek potansiyellere sahiptir.

Son yıllarda yapılan yatırımlar , özellikle mermer sektörü, mobilya sektöründeki gelişmeler, gıda sanayinde atılımlar ekonomide önemli yollar katedilmesini sağlamıştır. İlin dış ticaret hacmine bakıldığında, ihracat rakamları, 2001 yılında 727 000 dolar iken 2005 yılında 14 140 000 dolara ulaşmıştır.Amasya’da imal edilip, merkezlere il dışı olan firmaların ürünlerinin ihracatı ile birlikte, ilin toplam ihracatı 140 milyon doları bulmaktadır.

Yapılan her yatırımla istihdama ve üretime de katkı sağlanmıştır.İlde son 5 yılda açılan işyeri sayısı 756 olup dolayısı ile istihdamda artış görülmektedir.Ortalama 162 bin olan çalışabilir nüfusun 154 bini fiilen çalışmaktadır.

Amasya da turizm adına da çok önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Doğal güzellikleri ve tarihi yapısı dolayısı ile Bacasız Endüstri olarak nitelenen turizm sektörü Amasya da çok büyük önem arz etmektedir. Son yıllarda tanıtıma önem verilmesi ile gelen yerli ve yabancı turist sayısında artış olmaktadır.

2005 yılı ekonomik açıdan sıkıntılarla geçmiş ve dolayısıyla zor bir yıl olmuştur. 2005 yılında piyasalardaki olumsuz etkiler ilimizin ekonomisini de etkilemiş satışların dolayısı ile karların düşük seviyelere inmesine neden olmuştur. sanayici ve iş adamlarımız istihdam ve üretimde güçlüklerle karşılaşmış, ancak bu güçlükleri de kendi becerileri ile atlatmayı başarmışlardır.

İlimizde 5084 sayılı teşvik yasasının etkisi ile kısmen bir canlanma olmuş daha çok gıda ve mermer sanayi alanında yatırımlar yapılmıştır. sanayi alanında devletin lokomotif olacak



tesisleri kurulamadığı gibi yeterli sermayeye sahip olmayan özel sektördeki yatırımcıların girişimleri de görülemedi. Ancak imalat sanayinde yatırımcılar için önemli olan alt yapı ve yer ihtiyacını giderebilecek olan organize sanayi bölgeleri konusunda son yıllarda önemli gelişmeler sağlanmıştır. Bütün bu gelişmelerin yanında dış ticaret hacminde yıllar itibarıyla da artış sağlanmış 2001 yılında düşük olan dış ticaret hacmi 2005 yılında yüksek rakamlara ulaşmıştır.

Amasya dendiğinde akla ilk gelen ürünlerden biri elmadır. Amasya Misket elması, özellikleri olan Amasya'ya has bir üründür. Ancak ürün son yıllarda yok olma riski ile karşı karşıya kalmıştır. Amasya Misket elması bir yıl çok ürün verip bir yıl az miktarda ürün vermekte bu da üreticinin artık tercih etmemesine sebep olmaktadır.

Amasya'nın ihracata yönelik gelişimi için bu tür ürünlerinin iyi tanıtımının yapılması gerekmektedir. Bilinçli yetiştiricilik, kaliteli ürün yanında yapılan iyi tanıtım ile Amasya dış ticarete hak ettiği çıkışı kesinlikle yapacaktır.

Amasya ilinde ürün gümrükleme işlemlerinin yapılabileceği bir gümrük müdürlüğü bulunmamaktadır. İhracat yapan firmalar bulunmakla beraber bu firmaların gümrük işlemlerini yapabilmeleri için Çorum, Tokat, Samsun gibi çevre illerdeki gümrük müdürlüklerine gitmeleri gerekmektedir. Bu zor bir işittir. Hem firma için zaman kaybı olmakla birlikte, hem de maliyetleri artırdığı ve çoğu durumda da işlemlerin bitirilememesinden dolayı satış işlemlerinin iptalinin söz konusu olduğu tespit edilmiştir. Buda ilin ihracat hacmini olması gerektiğinden daha aşağılara çekmektedir.

Saygılarımla,

Muammer GEDİK

Amasya Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı





İLİN ADI	AMASYA	
TELEFON KODU	00.90	358
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1.derece	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		5690
İLİN TOPLAM NÜFUSU	365 231	64%
Erkek	185 594	
Kadın	179 637	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	64	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	162 179	44%
Erkek	100 967	
Kadın	61 212	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	154 295	55,90%
Erkek	95 687	68,7
Kadın	58 608	42,8
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	4.9%	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	SAMSUN	
Havaalanının Adı	SAMSUN	
Uzaklığı (Km)	150	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	AMASYA GAR	
İstasyonun Adı	il merkezi	
Uzaklığı (Km)		
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)	SAMSUN	
Limanın Adı	SAMSUN LİMANI	
Uzaklığı (Km)	120	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	360	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	670	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	215	44.040
Lise	17	8.589
Meslek Lisesi	25	7.044
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	2200
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	1	185
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	5	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	4	
Diğerleri	15	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise	1	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	2	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	2007	
Anonim Şirket	232	
Limited Şirket	1065	
Şahıs Şirketi	710	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar	2	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	FRANSA	
.....	ALMANYA	
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	1	
Tekstil		
Otomotiv		



Makine	1	
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI-(182)	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	39	1
Otomotiv		
Tekstil	9	
Elektrikli Aletler	4	
Makine İmalat	33	
Mobilya	23	
Diğerleri	73	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	129	
2002	165	
2003	170	
2004	202	
2005	239	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	145	
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50	146	
İŞÇİ SAYISI 50-100	15	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	9	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	2	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	1 868.000m2	
Boş Alan (M2)	16 parsel	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	37	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	3	
Otomotiv		
Tekstil	2	
Elektrikli Aletler	3	
Makine İmalat	10	
Mobilya-Ahşap Ürünler	4	
Diğerleri	15	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	25	



İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	252.750
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	238.654
ORMANLIK ALAN (Hektar)	190.409
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	17.177
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	188
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
buğday	626.893
arpa	102.330
baklagiller	7479
Diğerleri	1804
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
domates	81.987
taze fasulye	8917
bamyeye	1130
Diğerleri	74.876
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	2355
şeker pancarı	316.000
şeker pancarı tohumu	2889
Ayçiçeği	23.886
haşhaş	21.410
Mısır	7406
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Şeftali	15.580
vişne	3078
Erik	4992
Armut	3297
Elma	23631
Kiraz	26231
Diğerleri	4122
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	129.874
Büyükbaş	137.721
Kümes Hayvanı	347.932
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	103.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	45.293.300
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	17.688
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI(et üretimi-ton)	12.292



İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	111 gün
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	497,8 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	13 gün
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	SAMSUN 120 km-TOKAT-114 KM
İLDEN YAPILAN İHRACAT	12 552 854
2000 Yılı	
2001 Yılı	727 000
2002 Yılı	1 493 000
2003 Yılı	5 000 000
2004 Yılı	9 553 000
2005 Yılı	12 552,854
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	12 552,854 (1000 ABD \$)
Tarım Ürünleri	311. 389
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	874.310
Makine	34 .549
Elektrikli Aletler	142. 967
Diğerleri	11 189 639
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	33
500 Bin - 1 Milyon \$	8
1 Milyon - 5 Milyon \$	5
5 Milyon - 10 Milyon \$	3
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	6 714,311 (1.000 ABD \$)
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	733
Makine	3 528 138
Elektrikli Aletler	180 611
Diğerleri	3 004 829
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
asbest	1 406 000
bentonit	200 000
kil	7 806 400
Diğerleri	48 460
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
taş ocağı	4



kum ocağı	3	
mermer	9	
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
linyit	17 055 000	
mermer	917 478 m2/yıl	
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	9	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	917 478 m2/yıl	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Amasya Beji		
Traverten	6000 m3/yıl	
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	12	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	2	
Özel	4	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	8	444
Pansiyon	4	71
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	13	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	3850 adet	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	4	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	155MB	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.amasya.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.amasya.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.amasyatso.tobb.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Hale ERTOPÇU TİC. VE SAN. ODASI ZİYAPASA BUL. 31/1 AMASYA amasyatso@tobb.org.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Hale ERTOPÇU TİCARET VE SANAYİ ODASI ZİYAPASA BUL. 31/1 AMASYA amasyatso@tobb.org.tr	



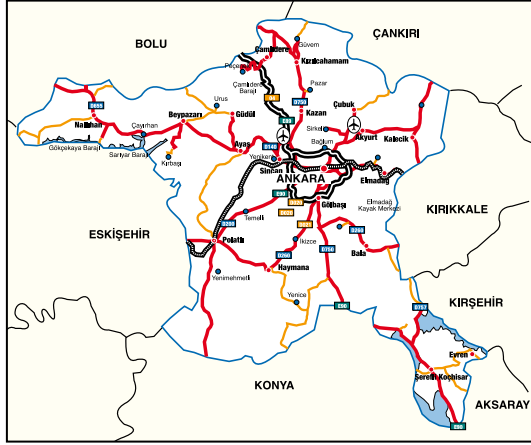
Başkent Sanayileşmeyi Sürdürüyor



Başkentte, sanayi, imalat ve gıda sektörü oldukça gelişmiş. Çimento, tuğla, kiremit ve inşaat makineleri imal eden fabrikaların sayısı da hızla artıyor.

Bölgede yapılan araştırmalar Ankara'nın Paleolitik Çağ'dan bu yana önemli bir yerleşme alanı olduğunu gösteriyor. İlk yerleşim tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Kızılcahamam yöresinde yapılan kazılarda; Paleolitik Çağ'a ait buluntularla, Eti Yokuşu, Ahlatlıbel, Karaoğlan ve Koçumbeli'nde de Eski Tunç Çağı'na ait alel ve eşyalar ortaya çıkarılmış.

Antik Hitit kayıtlarında sık sık rastlanan Ankuva, tarihçilere göre muhtemelen bugünkü Ankara kentinin bulunduğu yeri gösteriyor. Mürtet Ovası yakınındaki Bitik'te ve Haymana ilçesi yakınlarındaki Gâvurkale'de Hitit dönemine ait önemli bir kutsal yerleşim bulunuyor.



Ankara'nın kent olarak ilk kuruluşu Phrygia döneminde. Phrygia'nın başkenti Gordion, bugünkü Ankara sınırları içinde kalıyor ve İç Anadolu'nun en önemli antik kentlerinden birisi olarak biliniyor. Efsanelere göre Ankara'yı kuran da büyük Phrygia Kralı Midas. Phrygialılar buraya gemi çapası anlamına gelen "Ankyra" adını vermişler. Yörede bulunan tümülüsler, özellikle İ.Ö. 750-500 yılları arasında Ankara yöresinde Phrygia yerleşmesinin önemini gösteriyor.

Phrygia Devleti'nin yıkılmasından sonra Lydialılar, daha sonra Persler bölgenin hâkimi oluyor. Kentin Pers Kralı I. Dareios döneminde (İ.Ö. 522-486) yapılmış olan ünlü kral yolu üzerinde küçük bir ticaret merkezi olduğu biliniyor.

İki yüzyıl sonra Anadolu'daki Pers hakimiyetine son veren Büyük İskender, onun ardından da Avrupa'dan gelen Galatlar'ın bir kolu olan Tektosaglar Ankara'yı başkent yapıyor. Arkeologlar Ankara kalesinde görülen ilk yapının bu dönemden kaldığını söylüyor.



Roma İmparatoru Augustus İ.Ö. 25 yılında kenti Galatlar'dan alıp bölgeyi Roma'nın bir eyaleti olarak Roma İmparatorluğu'na bağlıyor ve Ankara'yı da Galatia'nın başkenti yapıyor. 1. ve 2. yüzyıllarda Anadolu'daki Roma yol ağının çok önemli bir kavşağı haline gelen Ankara önemli ve büyük bir şehir. Roma İmparatorluğu'nun zayıflaması ile 3. yüzyılda Ankara önemini kaybediyor.

Bu yüzyıldan itibaren Bizanslıların hakimiyetine giren Ankara, 1073 yılında Selçuklular tarafından ele geçiriliyor. Üç yüzyıl boyunca Selçuklular, Bizans, Moğol ve yerel beylikler arasında el değiştiren Ankara 1300'lü yılların başından itibaren Osmanlı topraklarına katılıyor.

Ahi merkezlerinden biri olan Ankara, Osmanlı İmparatorluğu'nun yükselme döneminde de önemli bir ticaret merkezi. Bu dönemde Ankara'daki Ahi örgütü, kervanların ve ordunun deri ve demirden yapılmış malzeme gereksinimini karşılıyor ve aynı zamanda İç Anadolu'da geniş bir bölgede üretilen tiftik Ankara'da işleniyor.

19. yüzyıla kadar önemini koruyan Ankara, daha sonra önemini yitirmeye başlamış, kentin 1892 yılında bir demiryolu ile İstanbul'a bağlanması da bu durgunluğu çözememiş. 20. yüzyılın başında yaşanan savaşlar, Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılışı ve 1917 yangınının da etkisi ile daha da gerileyen kent, Kurtuluş Savaşı sırasında yeniden önem kazanmaya başlıyor.

Kurtuluş Savaşı'nın idare edildiği merkez olarak, adı milli mücadelenin sembolü haline gelen Ankara, 13 Ekim 1923'te başkent oluyor.

Başkent Ankara'nın ekonomisi, gelişen sanayiye rağmen büyük ölçüde tarıma dayanıyor.

Tarım daha çok tarla ürünlerine dayanıyor. DİE verileri Konya'dan sonra Türkiye'nin ikinci büyük tahıl (buğday) ambarının Ankara olduğunu söylüyor. Geniş ekim alanlarında





buğdaydan başka, yulaf, arpa, baklagiller, sanayi bitkileri, şeker pancarı, yumru bitkiler, sebze ve meyve çeşitleri ile çok miktarda patates yetiştiriliyor.

Sakarya ve buna dökülen akarsuların vadilerinde pirinç ekimi yapılıyor. Meyvacılık pek yaygın değilse de ilde armut, elma, kayısı, kiraz, vişne, erik ve ceviz gibi meyvalar yetiştiriliyor. Ancak en çok yetiştirilen meyve üzüm ve armut. Ankara'nın meşhur üzüm ve armudunun çoğu ihrac ediliyor.

Ankara hayvancılık açısından önemli bir ili. Tiftik keçisinin bir türünün "Ankara keçisi" olarak sadece burada yetiştiği biliniyor. Yünü son derece değerli olan Ankara Keçisi Amerika ve Afrika'ya da buradan gitmiş.

Tiftik keçisi dışında, kıl keçisi, koyun (ak ve karaman cinsi) ve sığır besleniyor. Ayrıca Ankara da kümes hayvanı yetiştiriciliği ile arıcılık ekonomide önemli yer tutuyor. Çok miktarda üretilen Ankara balı hayli meşhur.

Ankara madencilik bakımından pek zengin sayılmaz. Buna rağmen örneğin Nallıhan'da çıkarılan linyit yılda 150 bin tona yaklaşıyor. Bala, Beypazarı civarında demir, Nallıhan ve Beypazarı'nda linyit; Ayaş ve Bala'da alçı taşı, Çubuk ve Nallıhan'da mermer; Haymana, Kalecik ve Polatlı civarında manganez işletmeleri mevcut. İl dahilinde henüz çıkarılmasa da molibden, volfram, bentonit, trona, feldispat, kil, manyezit, perlit, tuz, pomez taşı rezervleri de bulunuyor.

Ankara'da sanayi, imalat ve gıda sektörlerinde oldukça gelişmiş. Un, makarna, şeker, yağ, dokuma fabrikaları, süt, tereyağı, et, deri ve trikotaj tesisleri var. Çimento, tuğla, kiremit ve inşaat makinaları imal eden fabrikaların sayısı da hızla artıyor.

Merkez ve ilçelerinde fabrika sayısı oldukça fazla. 1956'dan bu yana "Enterkonnekte" enerji sistemine bağlı olan Ankara'da bir dönem tehlikeli boyutlara ulaşan hava kirliliği son yıllarda alınan tedbirlerle ortadan kalkmış. ■





13 Ekim 1923 tarihinde çıkarılan bir Kanunla TÜRKİYE CUMHURİYETİ'nin BAŞKENTİ olan Ankara, o tarihten günümüze sosyal, ekonomik, siyasal, ve kültürel gelişimi hızla yakalayarak tüm sektörler itibariyle kalkınmış, ülkemizin ikinci büyük metropolü haline gelmiştir.

1927 yılında yapılan ilk nüfus sayımından sonra Ankara'nın nüfusu 10 kat artarak 2000 yılı itibariyle 4.007.860 kişiye ulaşmıştır. Keza 1927 yılında Km²'ye 16 kişi düşerken 2000 yılında bu sayı 163'e yükselmiştir. Diğer bir anlatımla, 1927 yılında Türkiye nüfusu içinde ilimizin payı % 3 iken, 2000

yılında % 6'ya yükselmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında, Ankara'da sınırlı sayıda sanayi kuruluşu mevcutken, günümüzde sanayi kuruluşlarının sayısı hızla artarak çeşitlilik kazanmıştır. Sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikte yetişmiş insan gücü ve çevre sağlığı açısından uygun yatırım alanlarının varlığı, altyapı ve üstyapının büyük ölçüde tamamlanmış olması nedeniyle ilimiz yatırım açısından her türlü uygun koşulları taşımaktadır.

Yurtiçi ve yurtdışı kongre, fuar, sergi gibi organizasyonlara ev sahipliği yapan Ankara'da, çok sayıda üniversitenin bulunması ve bunların yatırımcıların ihtiyaç duyacağı bilgi teknolojisi, Ar-Ge çalışmaları ve bilimsel destek konularındaki uzmanlıkları yatırımcılar için önemli bir avantaj olacaktır.

Uluslararası E-5 karayolunun il içinde kalan 208 km.lik bölümü, 954 km. devlet yolu, 273 km. otoyolu ile karayolu bağlantısı bakımından da ülkemizin merkezi konumunda olan Ankara, uluslararası hava trafiğine açık, kent merkezine 28 km. uzaklıkta Esenboğa havalimanı ve demiryolu ağı ile de doğuyu batıya bağlayan en önemli yerleşim birimidir.

İlimiz; yatırım için uygun iklim koşulları, ulaşım kolaylığı, her türden hammaddeye yakınlık, her türden enerji imkanı ile yatırımcılara cazibe merkezi olmaktadır.

İlimizde çeşitli türden 124.874 şirket, 3 teknoloji geliştirme bölgesi, 610 büyük işyeri bulunmaktadır. 5'i faaliyet halinde 12 organize sanayi bölgesinde 4.300 Ha.'lık alanda 5.500'e yakın işyeri faaliyettedir ve yaklaşık 53.000 kişi istihdam edilmekte olup, halen 5.152 parsel alan yatırımcıları beklemektedir.

18-19 Kasım 2006 tarihlerinde yapılacak olan "VI. Dünya Türk İşadamları Kurultayı" katılan İşadamlarımıza yatırımlar için iş birliği imkanları yaratarak, hem ülkemiz hem de ilimiz açısından ekonomik kalkınma hedeflerine ulaşma çabalarında önemli bir fırsat oluşturacaktır.

Tarihi, kültürel ve doğal mirasını koruyan ve dünya ile buluşturan; yüksek yaşam kalitesini bireylerine sunan; katılımlı yönetim yaklaşımını benimseyen; bilim, eğitim ve sanat merkezi güler yüzlü, aydınlık ANKARA Vizyonu doğrultusunda, Ankara geleceğine emin adımlarla ilerlemektedir. Bu amacın gerçekleştirilmesi için yatırımcılarımızın ilimizde yapacakları yatırımların önemli olduğu biliyor ve kendilerine başarılar diliyorum.

Kemal ÖNAL
Ankara Valisi



Ankara, ticari açıdan Türkiye'nin en güçlü illerinden birisidir. Özellikle savunma sanayi ağırlıklı olarak Ankara'da konuşlanmıştır.

Türkiye'nin en büyük organize sanayi siteleri ve önde gelen savunma sanayi yatırımları hep buradadır. Türkiye'den en fazla ihracatın gerçekleştirildiği şehirlerden birisidir Ankara... Hemen her tür ürün dünyanın dört bir yanına satılır. Ankaradan 2003 yılında 83 değişik ülkeye 7 milyar dolar civarında ihracat yapılmıştır. Bu rakam 2004 yılında neredeyse 10 milyar dolara yaklaşmıştır. 1 milyonu aşkın kişi sanayi ve ticaretle uğraşmaktadır. Sadece Ankara Ticaret

Odası'nın üye sayısı 150 bin kişidir.

Şehir ülke GSMH'sının %20'ye tek başına sağlamaktadır.

Görüldüğü gibi Ankara sadece politikanın değil aynı zamanda ticaret ve sanayinin de önemli başkentlerinden birisidir.

Önümüzdeki yıllar Ankara'nın ticari önemini daha da artıracaktır. Ankara'nın diğer Avrupa başkentleri gibi olabilmesi için hep birlikte çaba harcanmaktadır. Dünyada gelişen yeni trendlere ayak uyduracak bir yapıya kavuşması şarttır. Giderek artan nüfusu ve Anadolu'nun göbeğinde yer alan konumu hasebiyle, ticari hayat sürekli bir gelişime kaydetmektedir. Örneğin, Odamız üye sayısı her yıl yaklaşık 10 bin civarında artmaktadır ve bugün 150 bine yaklaşmıştır. Bu da göstermektedir ki, Ankara'da hızlı bir gelişim göstermektedir.

Halkın giderek daha bilinçli hale gelmesi, beğenilerin karşılanması açısından ticari çeşitlilik ve kaliteyi daha da önemli hale getirmektedir. Bu tüm dünyada böyledir ve Ankara'nın bu sürecin dışında kalmazı zaten beklenemez. Bu yüzden Odamız da, gelecek yıllara üyelerini hazırlamak amacıyla yeni pazarlar konusunda eğitim hizmetleri vermektedir.

Ankara zaten bir dünya başkentidir ancak eksiklikleri vardır. Özellikle alt yapı yatırımlarının yetersizliği söz konusudur. Son zamanlara belediye bu konuda oldukça aktif bir yaklaşım sergilemiş olmakla birlikte yapılanları yeterli bulmak için oldukça erken. Dolayısıyla alt yapı eksikliği ticari, sınaî ve diğer faaliyetlerin gelişimini engeller bir set oluşturmaktadır.

Her zaman ifade ettiğimiz, kültür ve kongre turizmi gibi yeni alternatifleri süratle devreye sokmalı ve buna bağlı olarak özellikle hizmet yatırımlarına önem vermeliyiz. Bugün Ankara bana göre kapasitesinin %10'unu ancak kullanmaktadır. Bu kapasiteyi artırmak için, sorumluluğun sadece belediyelerin inisiyatifine bırakılmaması gerekir. Her alanda kalkınma toplumun tüm kesimleri tarafından sahiplenildiği zaman başarıya ulaşır. Bu yüzden özellikle mülki idarelerde halkın sorumluluk sahibi olabileceği yapılanmalara gitmek gerekir. Örneğin; önde gelen sivil toplum örgütlerinin, üniversitelerin, çalışanların, emeklilerin, kamu kurumlarının, siyasilere kısaca toplumun tüm kesimlerinin yer alacağı bir "şehir konseyi" kurulabilir. Bu konsey danışma kurumu niteliğinde olabileceği gibi yaptırım gücü de bulunabilir. Kararlar oy çokluğu ile alınır ve süratle uygulanır. Böyle bir yapılanmanın başta Ankara olmak tüm şehirlerimizin kalkınmasına katkıda bulunacaktır.

Sinan AYGÜN

Ankara Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



Başkent'in Sanayiinden, Sanayinin Başkentine

Ankara, gerek nitelikli işgücü gerek giderek gelişen altyapısıyla sanayi yatırımları için uygun bir ortam oluşturmaktadır. Bu ortam, son yıllarda Ankara'nın sanayileşme sürecinin ivme kazanmasına neden olmuş, Ankara'yı ülkemizin önde gelen sanayi merkezlerinden biri haline getirmiştir.

Artan bu sanayileşme ivmesi nedeniyle Odamız, I. Organize Sanayi Bölgesinin ardından Temelli Bölgesinde 6.200 dönümlük bir alanda ASO'nun II. ve III. Organize Sanayi Bölgelerini kurma kararı almıştır. Halen bu bölgelerimizde altyapı çalışmaları devam etmektedir. Tamamlandığında 320 fabrikasının faaliyet göstereceği ve yaklaşık 50.000 kişinin istihdam edileceği bölge, tamamen sanayicinin kendi kaynaklarıyla finanse edilmekte ve uluslararası standartlara göre inşa edilmektedir. Aynı bölgede çalışmaları devam eden ve 5.200 dönüm alana sahip Başkent Organize Sanayi Bölgesi ile 3.000 dönümlük bir alana sahip olan Anadolu Organize Sanayi Bölgesi yer almaktadır. Yine aynı bölgede ilimize olduğu kadar çevre illere de hizmet verecek "Ankara Anadolu Serbest Bölgesi" kurulma çalışmalarına ilave olarak TOBB Ekonomi ve Ticaret Üniversitesi ile birlikte "Teknoloji Geliştirme Bölgesi" kurma çalışmaları Odamızca yürütülmektedir.

Toplam 20.000 dönümlük bir alanda yaklaşık 100.000 kişiye istihdam sağlayacak olan ve ulaşımdan, enerji arzına kadar çağdaş uluslararası standartlara uygun "Ankara Sanayi Havzası" oluşturulması yönündeki çalışmalarımızı önümüzdeki dönemde de sürdüreceğiz. Ankara'daki sanayi altyapısında meydana gelen bu gelişmelerin Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın değerli katılımcılarının dikkatinden kaçmayacağını umuyor ve onları Ankara'nın bu sanayileşme serüvenine katkıda bulunmaya, yatırımlarını hızla tamamlanmakta olan Ankara Sanayi Havzasına yönlendirmeye davet ediyorum. Odamızın 2023 vizyonu, Ankara sanayiini küresel düzeyde rekabet edebilir, yüksek katma değerli sektörlerde yoğunlaşmış, ileri teknoloji kullanan ve geliştiren bir konuma yükseltmektir. Ankara sanayiinin kısa sürede katettiği mesafe, bu vizyona ulaşmamız konusunda bizleri cesaretlendirmektedir. Ankara, başkent'in sanayiinden sanayinin başkenti olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Zafer ÇAĞLAYAN
Ankara Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	ANKARA	
TELEFON KODU	312	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		25,401
İLİN TOPLAM NÜFUSU	4,007,860	
Erkek	2,027,105	
Kadın	1,980,755	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		163.45
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	3,213,099	%
Erkek	1,619,381	
Kadın	1,593,718	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1,378,699	%
Erkek	1,010,476	
Kadın	368,223	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		14,20%
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	1
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ESENBOĞA	
Uzaklığı (Km)	30 KM	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	GAR	
Uzaklığı (Km)	5 KM	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	453	
Demiryolu (Km)	600	
Havayolu (Saat)	45 dakika	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	584	580,975
Lise	91	108,633
Meslek Lisesi	103	32,643
Yüksek Okul 2 Yıllık	47	
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	92	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri		
İnşaat		
Turizm		
Ticaret		
Diğerleri		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	134,528 (ATO'ya kayıtlı)	
Anonim Şirket	9555	
Limited Şirket	76053	
Şahıs Şirketi	47742	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	105	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		



Makine				
Turizm				
Beyaz Eşya				
Diğerleri				
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI			
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI		
Gıda				
Otomotiv				
Tekstil				
Elektrikli Aletler				
Makine İmalat				
Mobilya				
Diğerleri				
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI			
2001				
2002				
2003				
2004				
2005				
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI			
İŞÇİ SAYISI 1-10				
İŞÇİ SAYISI 10-25				
İŞÇİ SAYISI 25-50				
İŞÇİ SAYISI 50-100				
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA				
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	1	2	3
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)				
Toplam Alanı (M2)	13.041 parsel			
Boş Alan (M2)				
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	2.526			
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI			
Gıda				
Otomotiv				
Tekstil				
Elektrikli Aletler				
Makine İmalat				
Mobilya-Ahşap Ürünler				
Diğerleri				
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR			
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI			
Yerli				
Yabancı				
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI			



Gıda	
Otomotiv	
Tekstil	
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya-Ahşap Ürünler	
Diğerleri	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	1178
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	1,284,000,75
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	617,183
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	40,971
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
buğday	83,893
arpa	641,48
yulaf	12,709
Diğerleri	223,243
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
fasulye	2954
mercimek	4022
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	



Limon	
Elma	
Kiraz	
Diğerleri	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	
Büyükbaş	
Kümes Hayvanı	
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYET
(*) EN YAKIN GÜMRÜÇE UZAKLIK (Km)	30
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	1,638,964,068
2002 Yılı	1,522,847,378
2003 Yılı	1,989,642,857
2004 Yılı	2,244,188,814
2005 Yılı	2,655,126,519
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	11%
Gıda Sanayi	14%
Otomotiv	19%
Tekstil	20%
Makine	15%
Elektrikli Aletler	16%
Diğerleri	5%
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
	2,379
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	



Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
trona (235 milyon ton),sodyum sülfat (3.5 milyon ton), sepiyolit (3.000 TON)		
perlit (65 milyon ton),manyezit (57 bin ton),manganez(200 bin ton)		
kireç taşı (80 milyon ton),kaya tuzu (211 milyon ton),jips (150 milyon ton)		
demir(13 milyon ton),bentonit (12 milyon ton),bakır-kurşun- çinko (30 ton)		
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	19	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	8	
Özel	6	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	215	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	145	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	47	
Devlet	31	
Özel	16	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	10	
4 Yıldızlı Otel Sayısı	26	
3 Yıldızlı Otel Sayısı	21	
Pansiyon		



İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	15
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	3
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	5000
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	15
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2x1mbit
İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.ankara.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.ankara-bel.gov.tr
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.atonet.org.tr
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.aso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	





Turizmde Bir Numara



Başkentte, sanayi, imalat ve gıda sektörü oldukça gelişmiş. Çimento, tuğla, kiremit ve inşaat makineleri imal eden fabrikaların sayısı da hızla artıyor.

Antalya'da ilk yerleşme hareketleri İ.Ö. 7 ve 8. yüzyıllarda başlıyor. Özellikle Batı Anadolu ve Yunanistan'da bazı koloniler bu harekete önderlik ederek, bazı kentleri egemenlikleri altına almış veya yeni kentler kurmuşlar.

Antalya ve çevresinde kurulan ilk Grek koloni kenti Faselis (İ.Ö. 690) olarak biliniyor. Bu şehrin kuruluşunu bugünkü Side takip ediyor.

Herodot'a göre Likya bölgesinin bir parçası olan Antalya ve çevresi İ.Ö. 547'de Pers kralı Kiros tarafından Pers topraklarına katılıyor. Side ve Aspendos gibi şehir devletleri, bir Pers eyaleti haline geliyor. Pers egemenliği sırasında Aspendos ve Side, sikke basmaya kadar varan büyük bir özgürlüğe sahip.

İ.Ö. 334'de, Makedonya Kralı Büyük İskender'in ele geçirdiği bölge, onun ölümünün ardından da Bergama Krallığı'na katılıyor. Bugünkü Antalya şehri de ilk kez bu dönemde kuruluyor.

Bergama Kralı II.Attalos (İ.Ö. 159-138), stratejik önemini dikkate alarak bölgeye yeni bir liman-şehir, kuruyor. Kent, kurucusunun adından dolayı da "Ataleia" olarak anılıyor. Arap kaynaklarında şehrin adı "Antaliye", Türk kaynaklarında ise "Adalya" olarak geçiyor.

200 yıl Romalıların hakimiyetinde kalan Antalya özellikle Akdeniz ticareti açısından işlek ve önemli bir liman şehri haline geliyor. Bu zenginlik İ.S. 395'ten itibaren başlayan Bizans döneminde de devam ediyor. 7. yüzyılda Arap akınlarına uğrayan şehir, 860'da Abbasi halifesi Mütevekkil'in kumandanı Fazl bin Karin tarafından kısa bir süre ele geçiriliyor.





Antalya'nın İlk Selçuklu sultanı I. Rüknettın Süleyman Şah zamanında da (1076-1086) Türkler tarafından fethedildiği ve 1096 yılında başlayan ilk Haçlı seferine kadar Türklerin elinde kaldığı biliniyor. Bizanslılarla Türkler arasında birkaç kez el değıştiren Akdeniz'e hakimiyet açısından taşıdığı önem farkedildiğinde Antalya, 5 Mart 1216 da bir kez daha ama son ve kesin olarak ve de yerli halkın da yardımıyla Selçuklular'ın eline geçiyor.

Hıristiyan ve Müslümanlar'ın birlikte yaşama deneyimi başarısızlıkla sonuçlanınca, güvenliğin sağlanması amacıyla şehir ikiye bölünüyor. Müslümanlarla, Hıristiyanların yaşadıkları mahalleleri birbirinden ayırmak için bir iç sur yapılarak Hıristiyanlar şehrin doğusuna, Müslümanlar batısına yerleştiriliyor.

İbni Batûta Seyahatnamesi'nde Antalya şehrini şu satırlarla tanıtıyor. "Bu şehir, sahasının genişliği, nüfusunun çokluğu ve planının muntazamlığı itibarıyla en önde gelen şehirlerdendir. Her fırka diğer firkalardan tamamen ayrıdır. Hıristiyan tüccarlar "Mina" adıyla bilinen mahallede oturmaktadır. Mahallenin etrafı bir surla çevrilmiş olup geceleri ve cuma vakitleri kapıları kapanır. Şehrin eski sakinlerinden olan Rumlar, diğerlerinden ayrı olarak, başka bir mahallede otururlar. Bunların mahallesi de bir surla çevrilmiştir. Aynı şekilde Yahudilerin de sur içinde ayrı bir mahallesi bulunur. Şehrin hakimi ile ailesi ve devlet ricali de şehrin öteki mahallelerinden ayrı olarak etrafı surla çevrilmiş olan kalede oturmaktadır. Müslümanlar ise asıl şehirde ikamet etmektedirler."

Selçuklular'ın çöküşünün ardından yüz yıl boyunca da yerel Türk beyliği Hamitoğulları'nın hakimiyetinde kalan Antalya ve çevresi 1389'da Yıldırım Beyazıt tarafından Osmanlı topraklarına katılıyor.

Antalya, sonraki beş yüz yıl boyunca I. Dünya Savaşı'na kadar bir Osmanlı Sancağı olarak görünüyor. 1917-21 arasında İtalyanlar'ın işgalinde kalan şehir, 1921 yılında varılan anlaşmayla boşaltılıyor ve Cumhuriyet'in ilk illeri arasında yer alıyor.

Antalya ekonomisi tarım ve turizmle dayanıyor. Verimli toprakları çeşitli tarım ürünü nü yetiştirmeye müsait. Tarım ürünleri içinde en çok buğday, arpa ve yulaf tercih ediliyor. Ayrıca pamuk, susam, soğan, yer fıstığı, nohut ve 35 bin hektardan fazla alanda da sebze yetiştiriliyor.

Antalya seracılıkta Türkiye'nin en gelişmiş ili sayılıyor. 32 bin hektarlık seralarda domates, biber, fasulye, patlıcan, hıyar, kavun ve karpuz yetiştirilerek, yurtiçi ve dışında satılıyor.

Meyvecilikte de durum farksız. Türkiye'nin en çok muz ve portakal yetiştiren ili Antalya için mandalina, limon, greyfurt da önemli gelir kaynağı. Gelişmiş zeytinciliğin yanında Antalya'da ayrıca elma, armut, erik, ayva, şeftali, kayısı, üzüm, iğde, keçiboynuzu, kızcılık ve diğer meyveler de yetiştiriliyor.

Sulama, gübreleme, ilaçlama ve modern araç kullanma açısından Antalya tarımının en üst düzeyde olduğunu söylemek mümkün.

Orman ürünleri açısından da hayli zengin bir il olan Antalya'dan Türkiye'nin reçine üretiminin dörtte biri sağlanıyor. Ayrıca faazla miktarda tomruk ve direk üretimi de söz konusu.



Meraların azalması nedeniyle Antalya'da hayvancılık ise gelişmemiş gibi görünüyor. Keçi ve koyun azalırken sığır sayısı artıyor.

Antalya balıkçılık bakımından ise oldukça zengin bir bölge . Burada bol miktarda tutulan akkaya, kuzubalığı, çıplak leka, lakuz, orfoz, akya, mercan, fargri, tranca, çipura balıkları ile istakoz, karides, mürekkep balığından supya, klamanya ve ahtapot Türkiye'nin ihtiyacını karşıladığı gibi yurtdışına da ihraç ediliyor.

Antalya, yeraltı kaynakları (madenleri) açısından zenginse de, bu madenlerden sadece krom, borit, alüminyum ve mangenez o da az miktarda işletiliyor. Boksit, fosfat, bitümlisist ve mermer yatakları ise işletilmeci bekliyor.

Antalya'da sanayi pek gelişmemiştir. Adana hem tarım hem sanayide geliştiği halde, Antalya sadece tarım sahasında gelişmiştir.

Antalya'daki başlıca tesisler, Antalya, Elektrometalürji Sanayi T.A.Ş.'nin Ferrokrom ve Karpit Fabrikası, Pamuklu Dokuma Fabrikası, pıl, bahçe traktörü, kiremit, tuğla, mobilya, un, çırçır, konserve, bisküvi, yağ, meyve ve sebze fabrika ve atelyeleri olarak sıralınıyor. Antalya'nın tarımdan sonraki asıl gelir kaynağı ise turizm. 322 bin turistik yatak kapasitesi ile Antalya Türkiye'nin turistik gelir açısından da bir numaralı ili. Türkiye'nin en büyük limanlarından birine sahip olan Antalya'nın havalimanı, geçtiğimiz yıl 7.5 milyon yerli ve yabancı turisti ağırlamış görünüyor.

Uzun sahil şeridi ile birlikte, Antalya'nın çeşitli bölgelerine dağılmış tarihi kent kalıntıları ile müzeler turizm açısından büyük bir potansiyel taşıyor. Sektör ayrıca her yaz dönemi yüzlerce tesiste yaklaşık 100 binden fazla kişiye de istihdam sağlıyor. ■



AKDENİZ'İN PARLAYAN YILDIZI ANTALYA...

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de bilim ve teknolojide meydana gelen değişimler ve dönüşümler sonucunda buna uyum sağlayabilen ve bu yeni ortamda ortak amaçları görerek düşünebilecek, çalışabilecek ve yaşayabilecek niteliklerle kendilerini hızla hazırlayabilen şehirler 21'nci yüzyılda etkili ve başarılı olma imkânını bulabileceklerdir.

Binlerce yıldır kültürlerin harmanlandığı özgün tarihi ile dünya tarafından mitolojik değerinde kabul edilen Antalya; kültür birikimi, dinamik nüfusu, toplumunun eğitim düzeyinin yüksekliği, gelişme ve kalkınma bilinci, kapasitesini geliştirme isteği, ileri turizm ve tarım anlayışı, gelişmiş serbest bölge ve organize sanayi bölgesi potansiyeli, teknoparklarla hızla buluşma isteği, dünya-bölge ve iller arasındaki hava-kara ve deniz ulaştırma ağları, emsalsiz kıyıları ve tabiatı, tarihi ve turistik değerleri ile doğal kaynaklarının zenginliği ve gelişmiş çevre bilinci gibi genel özellikler Antalya'yı tam olarak tarif etmeye elbette yeterli olamamaktadır.

Antalya; başta turizm, tarım ve sanayi olmak üzere sektörel bakımdan özelliği olan bir ildir. Çok sektörlü yapılanmaya fevkalade müsait coğrafi konumu ve son yıllarda gerçekleştirdiği hızlı büyümesiyle ortaya çıkardığı potansiyel nedeniyle çok sektörlü ekonomik yapı Antalya'ya yakışacaktır.

Üretim sektörleri ile Akdeniz Üniversitesi işbirliği sağlanarak, Antalya sanayisinin uluslar arası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması maksadıyla teknolojik bilgi üretmek, üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek, ürün kalitesini veya standartlarını yükseltmek, verimliliği artırmak ve teknolojik bilgiyi ticaretleştirmek amacıyla Akdeniz Üniversitesi bünyesindeki teknoloji bölgesi ofisleri tamamlanarak hizmete hazır hale getirilmiştir.

Antalya Organize Sanayi Bölgesi'nde de 2005 yılı itibarıyla 87 fabrika işletmeye alınmış ve 27 fabrika inşaat halinde ve 26 fabrika da proje aşamasında olup yılı içinde de yaklaşık 50 adet daha arsanın tahsisi yapılacaktır. Ayrıca yeni tevsii alanlarıyla 15 ve 10 ar dönümlük parsellerden oluşan 150 adet fabrika yeri yaratılmasıyla fabrika sayısının 300'e ulaştırılması hedeflenmektedir.

Organize Sanayi Bölgesi ve Serbest Bölgenin altyapısı süratle geliştirilerek yabancı firmaların ilgisi daha da geliştirilerek sağlanacaktır. Bu bağlamda, özellikle müteşebbislerin dünya pazarlarına açılmaları ile yabancı firmalarla daha fazla ortaklık kurmaları gerçekleştirilecektir.

Antalya'da ihracatın tam bir başarı ile arttırabilmesi için yüksek teknolojik ürünlerle katma değerinin yükseltilmesi sağlanacak olup teknolojiyi geliştirmek üzere kurulan Antalya Teknoloji Geliştirme Bölgesiyle Antalya, 21'nci yüzyılın Batı Akdeniz Teknoloji koridoru olacaktır ve dünyada Tekno-Parklar şehri olarak da tanınacaktır.

Netice itibarıyla, 21. yüzyılın yükselen değeri girişimci kolaylığının sağlanması Antalya yönetiminin mutlak iradesidir.



Dünya Türk İşadamları girişimcilik güçlerini ortaya koyarak tüm dünyada dürüstlükleriyle, çalışkanlıklarıyla ve kabiliyetleriyle Türkiye cumhuriyeti Devletini ve Yüce Türk Milletini layıkıyla temsil etmektedirler. Devletimizi ve Milletimizi yüksek duyarlılık anlayışıyla tüm dünyada fevkalade temsil eden Dünya İşadamlarını kutluyor ve başarılar diliyorum.

İstanbul Lütfi Kırdar Kongre ve sergi Sarayında 18-19 Kasım 2006 tarihlerinde yapılacak olan Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın yararlı ve başarılı geçmesi en büyük temennimdir. Dünya Türk İşadamları ile Antalya'da buluşmak ve kucaklaşmak dileğiyle...

Alâaddin YÜKSEL
Antalya Valisi





Dünya Türk İşadamlarına,

Dünya'nın her köşesinde Türk Bayrağını dalgalandıran işadamlarına merhaba.

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı olarak, 6. Dünya Türk İşadamları Kurultayı'nın başarısına memnuniyetimi belirtiyor, Kurultay Komitesini sevgiyle ve saygıyla kucaklıyorum.

Antalya, dünyanın ülkemize açılan kapılarından birisidir. Batı Akdeniz Havzasında önemli bir konuma sahip olan kentimiz, turizmi, ticareti, tarımı ve sanayisi ile sürekli gelişme eğilimindedir.

Antalya konaklama kapasitesi bakımından Türkiye'nin toplam konaklama kapasitesinde % 40'lık (2005) paya sahiptir. Türkiye'de bulunan toplam 681.527 yatağın, 327.800'ü Antalya'da yer almaktadır. 1990 yılında Antalya konaklama kapasitesinin Türkiye turizmindeki payı % 29 iken, bu kapasite yaklaşık % 10'luk bir artış ile 2004 yılında % 38'e ulaşmıştır. Yabancı girişlerinde Antalya'nın Türkiye içindeki payı ise 2005 yılında % 34'tür.

Türkiye genelinde turizm yatırımlarının 2000–2005 arası dağılımında Antalya, toplamda 409 turizm yatırım teşvik belgesi ve 4.785.000.000 YTL değerinde yatırım ile beş yıllık ortalamada da ilk sırada yer almaktadır. Turizm sektörü toplamda 35 milyar Dolarlık yatırım stokuna sahiptir.

Türkiye yaş sebze meyve üretiminin % 8,4'ü, ihracatın ise % 18,4'ü ilimizden karşılanmaktadır. Üretimin ihracata oranı Türkiye genelinde % 3,8 iken Antalya için bu oran % 5,1'dir. Tarımsal üretim değerinin Türkiye içindeki payı % 7'dir.

Narenciye hariç, kış dönemi yaş meyve sebze ihracatının yaklaşık % 75-80'i ile Türkiye kesme çiçek ihracatının % 80'i Antalya'dan gerçekleştirilmektedir.

Antalya, sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 10. sırada yer almaktadır.

Antalya 81 il içinde;

- ♦ Nüfus artış hızında 1. sırada,
- ♦ Ticari işkolunda çalışanların toplam istihdama oranında 2. sırada,
- ♦ Üniversite bitirenlerin okul bitirenlere oranında 3. sırada,
- ♦ On bin kişiye düşen motorlu kara taşıtı sayısında 4. sırada,
- ♦ On bin kişiye düşen diş hekimi sayısı, mali kurumlar işkolunda çalışanların toplam istihdama oranı ve banka şube sayısında 5. sırada,
- ♦ İşverenlerin toplam istihdama oranında 6. sırada,
- ♦ Toplam nüfus, tarımsal üretim değerinin Türkiye içindeki payı, daire sayısı ve toplam banka mevduatı içindeki payında 7. sırada
- ♦ Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla içindeki payı ve on bin kişiye düşen özel otomobil sayısında 8. sırada,



- Toplam banka kredileri içindeki payı 9. sırada,
- On bin kişiye düşen hekim sayısı ve küçük sanayi sitesi işyeri sayısında 10. sıradadır.

Antalya, Organize Sanayi Bölgesiyle, Serbest Bölgesiyle, Teknoparkıyla, deniz, hava ve kara ulaşımıyla güçlü bir altyapıya sahiptir.

Bu güçlü altyapı paralelinde turizm dışındaki sektörler de son yıllarda hızlı bir gelişme potansiyeli göstermektedirler.

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası olarak bu gelişmelerde pay sahibi olmak isteyen tüm işadamlarına kapımızın açık olduğunu, her tür ortak yatırım projesi için elimizden gelen desteği sağladığımızı belirtmek isterim.

Bu düşüncelerle kurultaya katılan tüm işadamlarımızı kutluyor, en iyi dileklerimi sunuyorum.

Saygılarımla,

Kemal ÖZGEN

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı





İLİN ADI	ANTALYA		
TELEFON KODU	00.90	242	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU			
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	HAYIR	
GENEL BİLGİLER			
	HEKTAR	Km2	
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		20.723	
İLİN TOPLAM NÜFUSU (2000 Yılı Nüfus Sayımı)	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	886	52	
Kadın	834	48	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2) (2000 Yılı Nüfus Sayımı)	83		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU (2000 Yılı Nüfus Sayımı)	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	708	52	
Kadın	664	48	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU (2000 Yılı Nüfus Sayımı)	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	473	63	
Kadın	287	37	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%) (2000 Yılı Nüfus Sayımı)	(Erkek) 8,4	(Kadın) 6,9	
ULAŞIM BİLGİLERİ			
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	1	2
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET		
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU			
İstasyonun Adı	Burdur		
Uzaklığı (Km)	122		
LİMAN VAR MI?	EVET		
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ			
Draft Derinliği (Mt)	9,30		
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	25.000		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	15.000 (Günlük) 3.000.000 (Yıllık)		
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	100		
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)			
Limanın Adı	Antalya Limanı		
Uzaklığı (Km)	13		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)			
Karayolu (Km)	544		
Demiryolu (Km)	-		
Havayolu (Saat)	1 sa 5 dk		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)			
Karayolu (Km)	724		
Demiryolu (Km)	-		
Havayolu (Saat)	1 sa 15 dk		



EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	1.044	241.529
Lise	74	46.240
Meslek Lisesi ve Teknik Liseler	55	24.693
Yüksek Okul 2 Yıllık	9	6.038
Yüksek Okul 3 Yıllık	-	-
Fakülte 4 Yıllık	11	4.585
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	-	
Endüstri	5	
İnşaat	-	
Turizm	10	
Ticaret	14	
Diğerleri	26	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	1	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.	-	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	-	
İşletme	1	
Diğerleri	?	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI (Faal Olanlar)	SAYI	
Anonim Şirket		
Limited Şirket		
Şahıs Şirketi		
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
Almanya		
Rusya		
Hollanda		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		



Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya		
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	3.837.002	
Boş Alan (M2)	-	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	93	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	13	
Otomotiv	-	
Tekstil	12	
(Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Rakamları) Elektrikli Aletler	-	
Makine İmalat	11	
Mobilya-Ahşap Ürünler	9	
Diğerleri	48	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli	72	
(14 Firma Yerli + Yabancı) Yabancı	16	



SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	
Gıda	-	
Otomotiv	-	
Tekstil	21	
(Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Rakamları) Elektrikli Aletler	6	
Makine İmalat	5	
Mobilya-Ahşap Ürünler	-	
Diğerleri	70	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	193 (Bankalar Birliği)	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNE HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	?	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	?	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	414.326	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	240.743	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	1.118.908	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	29.868	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	272	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	5.657.279	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
Buğday	412.078,0	
Arpa	214.261,0	
Mısır	85.739,0	
Diğerleri	7.701,0	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
Domates	1.405.958	
Hıyar	506.396	
Turp	301.530	
Diğerleri	927.805	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Tütün	-	
Pamuk	25.705,0	
Fındık	-	
Zeytin	-	
Ayçiçeği	515,0	
Mısır	-	
Diğerleri	71.000,0	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)	
Portakal	366.247,0	



Mandalina	23.899,3
Greyfurt	4.597,5
Limon	58.109,7
Elma	275.546,5
Kiraz	5.324,3
Diğerleri	281.566,0
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	762.908
Büyükbaş	272.002
Kümes Hayvanı	731.599
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	235.297.631 (kg)
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	69
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	141.760
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	2
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	1 (Hindi), 1 (Bildircin)
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	60
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	1.021,9
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	-
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	13
İL DEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	235.826
2001 Yılı	135.888
2002 Yılı	167.105
2003 Yılı	326.223
2004 Yılı	460.995
2005 Yılı	418.895
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	234.394
Gıda Sanayi	-
Otomotiv	4
Tekstil	75.925
Makine	65
Elektrikli Aletler	58
Diğerleri	27.810
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	180
500 Bin - 1 Milyon \$	23
1 Milyon - 5 Milyon \$	36
5 Milyon - 10 Milyon \$	7
10 Milyon \$ Fazla	1
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	



Cıda Sanayi	781.767 (Sektörel tasnif yok, toplam ithalat değeri)	
Otomotiv		
Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	?	
.....	?	
.....	?	
Diğerleri	?	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Kum-Çakıl	23 (Özel) 24 (Kamu)	
Kalker	45	
Ariyet	6	
Diğerleri	-	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....	?	
.....	?	
.....	?	
Diğerleri	?	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	?	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	?	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	?	
.....	?	
.....	?	
.....	?	
Diğerleri	?	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	13	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	3	
Özel	-	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	137	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	438	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
(Sağlık Merkezi-Semt Polikliniği 5) Devlet	Hastane 16	
(Sağlık Merkezi-Semt Polikliniği 64) Özel	Hastane 14	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
(5 Yıldızlı Tatil Köyü dahil) 5 Yıldızlı Otel Sayısı	189	140.253
(4 Yıldızlı Tatil Köyü dahil) 4 Yıldızlı Otel Sayısı	220	101.945



3 Yıldızlı Otel Sayısı	169	35.917
Pansiyon	68	2.150
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	9	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	45	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	11.200 (Sadece günlük yayınlananların toplamı)	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	34	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048 Kbps	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.antalya.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.antalya.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.atso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Oytun Eylem Doğmuş Antalya Ticaret ve Sanayi Odası odogmus@atso.org.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Çiğdem Başar TÜR Oytun Eylem Doğmuş Antalya Ticaret ve Sanayi Odası cigdem@atso.org.tr odogmus@atso.org.tr	

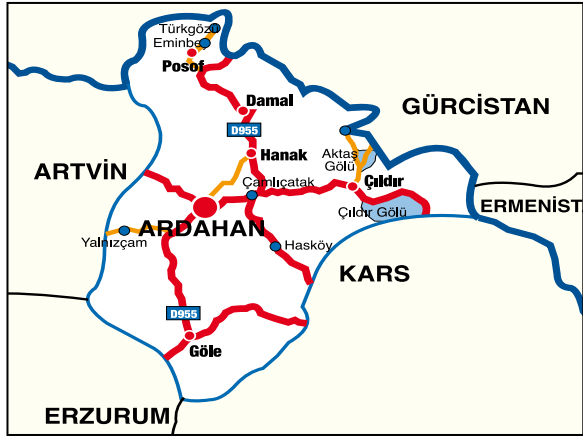


Yüzyıllardır Tarım ve Hayvancılıkla Geçiniyor



Ardahan, Türkiye'nin en yoksul illerinden biri. Dokuz barajın yapımını içeren Kura Projesi gerçekleşebilirse, modern tarımda önemli adımlar atacak.

Bugü ne kadar yapılan kazı ve keşif çalışmalarının sonuçları Ardahan'ın yaklaşık 6 bin yıllık bir geçmişe sahip olduğunu gösteriyor. Çıldır Gölü üzerindeki Akçakale Adası'nda bulunan arkeolojik kalıntılar, burada ilk yerleşimin kökeninin M.Ö. 4 binlerdeki Cilalı Taş Çağı'na uzandığını kanıtlıyor. Ardahan ve çevresi, M.Ö. 2.000'de Kimmerler, 1.500'den itibaren de Urartu Krallığı'nın hakimiyetine geçiyor.



Ardahan isminin kökeni ise M.S. 600'lere uzanıyor. M.S. 628'de Hazar Türkleri'nin bir kolu olan Arda Türkleri'nin eline geçen kent, bu dönemden itibaren Ardahan adını alıyor. Aynı kayıtlara göre Ardahan ve çevresinde yaşayan halkın kökeni ise Kuzey Kafkasya ve Asya'ya uzanıyor.

Savaş ve ticaret yollarının kesiştiği önemli bir geçiş güzergahı olması nedeniyle tarih boyunca sık sık el değiştiren Ardahan, 19. yüzyıl sonuna kadar Osmanlı hakimiyetinde kalıyor. 1878'de, Osmanlı-Rus savaşı sonunda imzalanan Berlin Antlaşması'yla savaş tazminatı olarak Ruslar'a bırakılan Ardahan, 1918 Brest-Litovsk Antlaşması'yla yeniden Türkiye'ye iade ediliyor.

Kısa süre sonra imzalanan Mondros Mütarekesi ile bir kez daha işgal edilen Ardahan'ın gerçek kurtuluşu ise 1921'de Kurtuluş Savaşı ile geliyor.

Yakın zamana kadar Ardahan'ın statüsü de bir çok kez değişikliğe uğruyor. Cumhuriyet'in ilanı ile il olan, 1926 yılında ilçe yapılarak Kars iline bağlanan Ardahan, 1992'deki TBMM kararıyla yeniden il ilan ediliyor.



Ardahan bugün iki ülke ile komşu olan bir sınır vilayeti. Gürcistan ile 66, Ermenistan ile 3 km sınır uzunluğuna sahip.

Çıldır, Damal, Hanak, Göle ve Posof gibi ilçeleri bulunan Ardahan'ın ekonomisi ise yüzyıllardır sadece tarım ve hayvancılıkla ticarete dayanıyor.

İl sınırları içindeki kullanılabilir tarım alanı 84 bin 281 hektarı buluyor ancak tarım pek gelişmiş değil. Geçiş güzergahında olmasına karşın, ticaret merkezlerine ulaşımı hayli zor ve maliyetli olan Ardahan'ın, yakın zamana kadar yatırımcı açısından pek cazibe taşımadığı da bir gerçek.

Ardahan, 1980'lerden bu yana, yatırım yapılmadığı gibi özellikle tarım ve hayvancılık sektöründe yaşanan krizlerden en çok etkilenen illerden biri oldu.

İlin, bin doların altına düşen kişi başına düşen milli gelir ortalaması ile bütçe gelirlerinin, bütçe giderlerini karşılama oranı da yıllardır çok düşük. DİE verilerine göre bu oran, 2004 yılında yüzde 40'ı ancak buluyor.

Bunda iklim şartlarının zorluğu, tarımda sulama imkanının bulunmaması gibi tarım ve hayvancılıkta kullanılan yöntemlerin eskiliğinin de payı var. 1984 yılında tarımda devrim yaratacak bir proje için çalışma başlatıldıysa da, projenin onaylanması ancak 2002'de gerçekleşebildi.

9 baraj ile 4 regülatör tesisinin inşasını öngören 'Kura Projesi'nin gerçekleşmesi halinde, Ardahan ilindeki tüm toprakların sulanabilmesi mümkün olacak. Projenin bir diğer hedefi de, tarım ve hayvancılıkta modern teknolojinin kullanmaya başlaması...

Başlamak için hükümetten bütçe ve onay bekleyen projenin rakamlarına bakılırsa, tek bir barajın devreye girmesi bile Ardahan'daki kullanılabilir tarım arazisi miktarını en az iki





katına çıkarıyor. Hiç kuşkusuz, su ve teknoloji sayesinde tarım ve hayvancılıkta verimlilik de katlanarak artacak. Ayrıca barajlar sayesinde 538 MW (Megawatt) kurulu güç ile yılda toplam 1.490 GWH (Gigawatt) elektrik enerjisinin üretilmesi bekleniyor. Bunun da il ekonomisine büyük katkı sağlayacağı çok açık.

Bir adım sonrası, Ardahan'ı ticaret merkezlerine yakınlaştıracak ucuz ulaşımaya yönelik yatırımlar. Bu yatırımlar için de projeler hazır, bütçe ve onay bekliyor. Böylece Ardahan'ın yatırım açısından cazip bir bölge haline gelmesi hedefleniyor. Ardahan'daki hayvancılık, bu hedef açısından iyi bir örnek oluşturabilir. Özellikle 80'lerden bu yana, yanlış politikalar sonucu sürekli küçülen hayvancılığın, çeşitlenen ve yavaş yavaş sanayileşmeye başlayan modern üretim yöntemleri sayesinde, son bir kaç yılda Ardahan'da da yeniden yükselişe geçtiğini söylemek mümkün.

Bölgede çoğunlukla koyun, keçi, sığır ve kaz ile arı yetiştiriciliği yapılıyor. Sektörün yüzde 60'dan fazlası, küçük üreticilerden oluşuyor. İldeki iç tüketimin neredeyse tamamını onlar sağlıyor.

En önemli ürün ise Kars Kaşarı olarak tanınan bölgeye has kaşar peyniri. Bununla birlikte tesislerde tereyağı, beyaz peynir ve klasik kaşar peyniri de üretiliyor.

2004 yılında il genelinde üretilen kaşar peyniri miktarı 4 bin tona ulaştı. Bunun yüzde 80'den fazlası il dışına ihraç ediliyor. Buna, üretilen diğer süt ürünleri dahil değil. Bu tesislerin, üretim kapasitelerinin sadece yüzde 45'ini kullandığını da unutmamak gerekiyor. Ayrıca salam, sucuk, sosis gibi çeşitlenen et ürünleri üretimiyle birlikte, hayvancılığın yeniden canlandığı, rakamlara da yansıyor. İlde et ve süt üretimi için yetiştirilen büyük ve küçük baş hayvan sayısı 400 bin, kaz 450 bin, arı kovanı sayısı da 22 bine ulaştı.

Et ve et ürünleri üreten tesisler de, üretimlerini son 5 yılda yüzde bin 500 arttırmış görünüyor. Ancak, bu bile yıllardır küçülen sektörü yeterli rakamsal büyüklüğe ulaştırmış değil.

Et ve süt ile yan ürünlerinin üretiminde büyümenin ikinci adımı olan markalaşma konusunda ise henüz ciddi bir yatırım yok. Yeterli sermaye birikimi olmayan Ardahan'da et ve süt ürünleri dışında sanayileşme yok denecek kadar az. İlk organize sanayi bölgesi için proje ve kamulaştırma çalışmaları hala sürüyor. Önümüzdeki yıl inşaat çalışmalarının başlaması bekleniyor. Bölgede oluşan küçük imalat sanayi ise çok sınırlı ve sadece bölgesel pazara hitap ediyor.

Kalkınmada 1. derecede öncelikli iller arasında bulunan Ardahan'a yapılacak yatırımlar için, gümrük vergisi ve toplu konut fonu istisnası, yatırım indirimi, KDV, vergi, resim ve harç istisnası ve kredi tahsisleri gibi teşvik tedbirleri uygulansa da yatırım teşebbüsü henüz yok.

Ardahan'da sanayi gibi turizm de pek gelişmiş değil. Oysa kent farklı tarihi dönemlerden kalma sayısız arkeolojik buluntu ve esere ev sahipliği yapıyor. Örneğin Çıldır Gölü'nde Akçakale Adası'ndaki Cilalı Taş Devrine ait kalıntılar doğa ile tarihin buluştuğu sihirli bir mekanda ziyaretçilerini bekliyor. ■



İlimizin ekonomik yapısı tarım ve hayvancılık önemlidir. teşvik yasasında birtakım eksiklikler bulunmaktadır. İlimizin yasadan en iyi şekilde yararlanabilmesi için bu giderilerek mevcut yatırımcıya sahip çıkılması gerekmektedir.

İlimizde istihdamı sağlayacak projelerin önünün açılabilmesi için gerekli yasal ve idari düzenlemelerin yapılması ;bu çevrede yatırım teşvikleri ,kredi ve sübvansiyonlar vergi muafiyetleri vb alanlar ile yatırımların altyapısal hazırlığı olarak ulaşım enerji ,bilgi iletişim gibi alanlara öncelik verilerek bölgenin somutlara hazırlanması gerekmektedir.

İlimizde öncelikle turizm sektöründe yatırım yapılması öngörülmektedir. Turizmde yatırım yapmak isteyen işadamlarımıza ilimizdeki turizm özelliği olan yerlerin hakkındaki bilgileri vermeye çalışacağım.

İlimizde Doğu Anadolu Bölgesinin ikinci büyük gölü olan çıldır gölü il merkezinden 45 km uzaklıkta maksimum alanlı 12350hektar derinliği 22 metre olan göl donmakta ve buz kalınlığı 1 metreyi aşmaktadır.çıldır gölü üzerinde 12 ay boyunca kış ve yaz su sporlarına elverişlidir. Gölümüz kasım ayı mart ayının sonuna don olması dolayısıyla kış sporlarından buz hokeyi,kayak ve buz patenti yapılabilir niteliktedir. Yazın ise yüzme, su motorlarıyla gezinti yapılabilir niteliktedir.

Yalnızçam Uğurludağ kış sporları ve yayla turizm merkezi olma yolunda ilerlemektedir. Kış turizm için ideal bir iklime sahip Ardahan'da kış turizminin geliştirilmesi amacı ile alt yapı çalışmaları başlatılarak Ardahan'a önemli bir tesis kazandırması sağlanmıştır. 2002 yılında lift ve pist alanı konaklama tesisi ve kafeterya binası tamamlanmış 2003-2004 yılında lift alanı konaklama tesisi ve kafeterya binası tamamlanmış ve 2003ve 2004 yılları arasında telesiyer ve gondol yapımı için çalışmalar başlatılmıştır. mevcut kaynak pisti 800m'lik kod farkı ile alp disiplini ve çim kaynağı için son derece elverişli bir alandır Yalnızçam –uçurlu dağ kayak tesisleri tamamlandığında Türkiye'nin en önemli kayak merkezlerinden biri olacaktır.

Çıldır gölümüzü ve Yalnızçam–Uğurludağ turizme kazandırmak için çaba harcıyoruz ilimizde turizm sektöründe yatırım yapmak isteyen turizmcilerimizi ilimizde ağırlamaktan onur duyacağım.Turizm sektöründe yatırım yapacak işadamlarımıza bedelsiz arsa verilecektir.

Latif TOSUNOĞLU

Ardahan Ticaret Ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	ARDAHAN	
TELEFON KODU	00.90	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		4.842
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	691833	
Kadın	63.923	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		28
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek		
Kadın		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		5
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı		Kars
Uzaklığı (Km)		100
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		Kars
Uzaklığı (Km)		100
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		Hopa
Uzaklığı (Km)		180
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		1.110
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		1.428
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	212	19.492
Lise	7	



Meslek Lisesi	12	
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	479
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık		
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	1	
İnşaat		
Turizm		
Ticaret	1	
Diğerleri	10	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	1	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	9	
Limited Şirket	126	
Şahıs Şirketi	3	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		



Beyaz Eşya		
Diğerleri		
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	12	1
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya	2	1
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	49	
2002	44	
2003	54	
2004	44	
2005	70	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	14	
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)		
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	5	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	5	



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	84.250
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	76.964
ORMANLIK ALAN (Hektar)	31.952
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	4.021
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	46.452
Arpa	56.838
Çavdar	8.142
Diğerleri	
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	24.000
Patates	15.370
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	
Kiraz	
Diğerleri	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	41,7
Büyükbaş	244,2
Kümes Hayvanı	292,7
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	116,3 Ton
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	20.820
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	180
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	500
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	138
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	6.115
2001 Yılı	3.164
2002 Yılı	3.445
2003 Yılı	1.894
2004 Yılı	1.296
2005 Yılı	739
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	5
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	



.....		
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		8
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		1
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet		2
Özel		
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	156
Pansiyon	1	20
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		8
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		1
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ		www.ardahan.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ		www.ardahan.bel.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ		www.ardahantso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ		



En Zengin Bakır Madeni...



Artvin'in ekonomisi orman ürünlerine ve ülkenin en zengin bakır madenine dayanıyor. Kentin engebeli arazisi tarım için elverişli değil.

Tarihçilere göre, Artvin ve çevresinde bulunan insan izleri, burada yerleşik hayatın kökeninin İ. Ö. 10 bin ile 8 bin yılları arasındaki cılız taş devrine kadar uzandığını gösteriyor. Bölgede, sırasıyla bakır, tunç ve demir çağı dönemlerinde de hayatın sürdüğü anlaşılıyor.

Ancak Artvin ve çevresinde bugüne değin yeterli arkeolojik çalışma yapılabilmemiş değil. Bölgenin tarihine ışık tutan ilk bulgular, 1933 ve 1955 yıllarında Yusufeli ve Şavşat yörelerinde ortaya çıkmış. Halk tarafından bulunan bakır baltaların İ.Ö. 3 bin ile 4 bin yıllarına ait olduğu belirlenmiş. Aynı yörede yine halk tarafından bulunan tunç baltaların ise 3 bin ile 2 bin yıllarına ait olduğu sanılıyor.

Tarihi kayıtlara göre Artvin'e egemen olan ilk kavim, Türkler'in ataları olarak kabul gören Hurriler. Hurriler, İ.Ö. 2 bin'den başlayarak, Artvin ve çevresinde site devletleri kuruyor.

İ. Ö. 1360'dan itibaren ise bölgenin hakimi Hititler. Hitit Kralı II. Murşit, 20 yıl süren seferlerin sonunda, 1380'de Artvin'i ele geçirmiş. Sonra sırayla Urartular, İskitler, Arsaklar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar, Artvin ve çevresine egemen oluyor.

Hurrilerin soyundan gelen Urartular, başkenti Van olan, geliri tarım-hayvancılık-ticarete dayalı bir devlet kuruyorlar.

Bu devletin kuzey sınırında yer alan Artvin, daha sonra bölgeye hakim olan Kafkasya merkezli İskit Devleti'nin ise batı sınırında bulunuyor.

Tarihi kayıtlar İskitler'in çağlarının öncüsü olduğunu gösteriyor. Tekerleği icat eden, atı evcilleştiren, tarihte ilk beyin ameliyatını gerçekleştiren İskitler, Artvin ve çevresini askeri üs olarak kullanıyor.





Bir geçiş güzergahı olarak bölgeye hakim konumuyla Artvin, tarih boyunca neredeyse bütün orduların hedefi oluyor, el değiştiriyor.

Artvin'in Osmanlı yönetimine geçtiği döneme ait belgeler yeterli değil. Bununla beraber II. Mehmed'in Trabzon Rum Devleti'ni yıkarak Artvin dahil tüm Doğu Karadeniz kıyısını ele geçirdiği biliniyor.

Artvin ve çevresi, Çıldır eyaleti ile birlikte yaklaşık 250 yıl Osmanlılar'ın egemenliğinde kalıyor. 1877-78 (93 Harbi)'deki Osmanlı-Rus savaşı sonunda imzalanan Ayestefanos ve Berlin anlaşmalarıyla Kars ve Ardahan gibi Artvin ve çevresi de Ruslara bırakılıyor.

Bölge'de yaşayan Ermeniler'in bu dönem ve sonrasında Ruslarla birlikte hareket ettiği de kayıtlarda yer alıyor.

1917'deki Bolşevik devriminin ardından Ruslar, ilk olarak Artvin ve çevresindeki işgale son vererek çekiliyor.

Ancak yaklaşık bir yıl sonra bölge önce İngilizlerin, ardından da Gürcüler'in işgaline uğruyor.

Gürcüler'in işgali 23 Şubat 1921'de TBMM ve Gürcü hükümetleri arasında imzalanan Batum Anlaşması'yla sona eriyor.

Cumhuriyet döneminde Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nda 24 Nisan 1924'te yapılan değişik sonucu Liva-Sancak teşkilatı kaldırılınca, Artvin vilayet haline geliyor.



1 Haziran 1933'te çıkarılan kanunla Artvin ve Rize birleştirilerek Çoruh vilayeti teşkil edilse de, ortaya çıkan sorunlar nedeniyle 4 Kasım 1936'da Artvin ve Rize yeniden il yapılarak eski uygulamaya dönülüyor.

Doğu Karadeniz'in en doğusunda, Gürcistan sınırında yer alan Artvin, 1980'den bu yana sürekli azalan nüfusuyla göç veren iller arasında yer alıyor.

Ancak 2000'deki son sayımda Artvin'in nüfusunun yeniden artmaya başladığı görülüyor. DİE verilerine göre bu durum, son 5 yılda tamamlanarak faaliyete geçen kamu yatırımlarının bir sonucu.

Artvin'in ekonomisi tarıma dayanıyor. Ekime müsait arazinin az olmasına rağmen nüfusun yüzde 80'i tarımla uğraşılıyor. Ancak gelirin sadece yüzde 30'u tarımdan sağlanıyor. Artvin'de en çok çay, patates, buğday, mısır, arpa, fasulye, soğan, tütün, pirinç; meyve olarak da; fındık, portakal, mandalina, elma, armut, üzüm, ceviz, kestane, kiraz, vişne, şeftali, erik ve kayısı yetişiyor.

Tarımda teknolojik araç kullanımı henüz çok yetersiz olduğu gibi, yeterli miktarda sulama tesisi de bulunmuyor.

Mera ve otlakların azlığı ile ağır iklim şartları Artvin'de hayvancılığın gelişmesinin önündeki en büyük engeller olarak gösteriliyor.

Artvin orman bakımından ise oldukça zengin. İl topraklarının yüzde 35'ten fazlası ormanlık. Bu ormanlar ağaç türleri açısından da hayli zengin ve verimli.





Kızılağaç, kayın, gürgen, meşe, kestane, ladin, köknar, ardıç ve sarı çam türlerinin bulunduğu ormanlardan her yıl 300 bin metreküp inşaat kerestesi ile 500 bin ster yakacak odun istihsal ediliyor.

Artvin'in bir başka zenginliği ise bakır madeni. Türkiye'nin en zengin bakır madeni rezervi Artvin'de bulunuyor. Murgul ve Kuvarskan'da bulunan bakır madenleri, Karadeniz Bakır İşletmeleri tarafından işletiliyor. Ayrıca il topraklarında betonit, manganez, kurşun ve linyit yatakları da bulunuyor ancak bu madenler henüz işletilmiyor.

Etibank'a bağlı bakır işletmeleri ile bakıra dayalı kamu ve özel sektöre ait küçük ölçekli fabrika ve atölyeler bir yana bırakılırsa Artvin'de gelişmiş bir sanayiden söz etmek mümkün değil.

Ancak ilde ayrıca çay ve kereste fabrikaları, mobilya, dokuma, gıda ve metal eşya imalathanelerinin bulunduğu da hatırlatmak gerekiyor.

Kentin gelişmesinin önündeki en büyük engel ise ulaşım ile ilgili zorluklar. Havaalanı ve demiryolu bulunmayan Artvin'de ulaşım, deniz ve karayoluna dayanıyor.

Hopa ilçesindeki liman her türlü geminin yanaşmasına elverişli. Sahildeki karayolu da yeterli ancak sahilin iç kesimlerle bağlantısı çok sınırlı. Yolların neredeyse tamamı stabilize ya da toprak.

Artvin ormanları, yaylaları, nehir ve gölleriyle doğa turizmi açısından Türkiye'nin sayılı illeri arasında yer alıyor. İl sınırları içinde 30'a yakın akarsu var.

Çoruh Nehri başta olmak üzere nehirlerden bazılarında yapılan su sporları yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekiyor. ■



Artvin İli Mevcut Durum Ve Yatırım Potansiyeli

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde, Gürcistan Cumhuriyeti'ne sınır ili konumundaki Artvin; Sarp Sınır Kapısı ve Hopa Limanı ile önemli bir konuma sahip. İlin 191.934 olan nüfusunun % 44'ü şehirde ve % 56'sı da köyde yaşamaktadır. 7.367 kilometrekarelik yüzölçümüne sahip, 7 ilçesi, 8'i ilçe ve 4'ü de belde olmak üzere 12 belediyesi ve 311 köyü bulunan Artvin'in yıllık nüfus artış hızı binde (-) 10.34, nüfus yoğunluğu ise 26 kişidir.

Artvin, coğrafi yapısı ile diğer illerimizden çok farklı özelliklere sahip. İl topraklarının yaklaşık % 80'i sarp ve geçit vermeyen dağlarla kaplı. Topraklarının yaklaşık % 55'i orman alanlarından oluşmakta. Bu yapısal özellikleri; ilin sosyal ve ekonomik yapısı üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Bunun yanında; dışa göç olgusu, gelişmiş metropol kentlere uzaklık, yatırımlardaki girdi maliyetlerinin yüksekliği, yeni üretim ve istihdam alanları sağlayabilecek ekonomik açılımların sınırlı olması gibi faktörler, İlimizin ekonomik gelişimini sınırlamaktadır.

Bu koşullardaki Artvin İli; Çoruh Havzası üzerinde uygulamaya alınan baraj ve hidroelektrik santralleri ile yeniden yapılanma sürecine girmiştir. Çoruh Havzası'nın İlimiz sınırları içinde kalan bölümünde 7 adet büyük baraj ve HES projesi uygulanmaktadır. Bu barajların tamamlanması ile üretilecek olan enerji miktarı 6,3 milyar KWh.tir. Baraj ve HES yapımları ilimize yeni istihdam olanakları sağlamış, çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli esnafımızı olumlu yönde etkilemiştir.

Baraj ve HES yapımlarından yaklaşık 80 adet köy etkilenmekte, Yusufeli İlçemiz tamamen baraj rezervuar alanında kalmaktadır. Baraj yapımları; çeşitli kamu hizmet binaları ve tesislerinin yeniden yapımını, Borçka-Hopa arasında kalan bölüm haricindeki il ve devlet karayolları ağının büyük bölümünün yeniden ve üst kotlardan tesis edilmesi gereğini beraberinde getirmiştir. 1998 yılında başlanan baraj ve yol yapım çalışmalarının, yatırım ve uygulama programları ile planlanan süreleri aşabileceği öngörülmektedir. İlimizde yeni yatırım yapmak isteyen girişimcilerimiz; bu süreçte karşılaşılan sorunlar ve yapım çalışmalarının tamamlanma süresi konusundaki belirsizlikler nedeniyle yatırım kararlarını ertelemekte veya diğer illere kaydırmaktadır. Bu tablo; İlimizin, mevcut dışa göç olgusunu hızlandırıcı etki yapmaktadır

Ancak mevcut bu olumsuz tablo, baraj ve hidroelektrik santralleri ve il ve devlet karayolları ile kamu bina ve tesislerinin yapımlarının tamamlanması sonrasında tamamen değişecek ve yeni kimliği ile Artvin; gelişme potansiyeli olan cazip, uygun yatırım seçenekleri sunan bir il konumuna kavuşacaktır. Artvin'in bu yeniden yapılanma sürecinin tamamlanması sonrasında; mevcut tarım, turizm ve hizmet sektörlerindeki yatırım potansiyeli çok daha cazip olacaktır.



Artvin; tarım sektörünün tüm alanlarında, organik tarım yapılabilecek uygun yatırım olanaklarına sahiptir. Üreticilerin gerek maddi olanaksızlıkları, gerekse ulaşım imkanlarının sınırlı olması nedeniyle tarımsal üretimde kullanılan kimyasal gübre ve zirai ilaçlar çok az miktarda ve belli ürünlerde kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra ilimiz tarımsal alanlarının ve doğal çevrenin kirlenmesine neden olabilecek sanayi tesisleri bulunmaması yönüyle bu anlamda avantajlı konumdadır. Artvin ili; sahip olduğu flora ve faunası, çevre kirliliğine uğramamış ve organik tarıma elverişli tarımsal alanları bakımından arıcılık, bitkisel üretim, hayvancılık, kültür balıkçılığı gibi alanlarda son derece elverişli imkanlar sunmaktadır. Gelişen bir trend izleyen arıcılık ve bal üretimi alanında Artvin'de ciddi bir yatırım potansiyeli bulunmaktadır.

Artvin; ormanlarla kaplı dağları, kanyonları, vadileri, ormanlık alanları, festival ve şenliklerin düzenlendiği yaylaları, doğal gölleri, baraj gölleri, rafting için uygun parkurlar sunan akarsuları, çok sayıda endemik türü de barındıran zengin bitki örtüsü, milli parkları, tabiat parkları, doğal hayatı koruma alanları, ahşap yöresel evleri, tarihi ve kültürel değeri bulunan cami, kilise, kale ve köprüleri, ulusal ve uluslararası katılımların gerçekleştiği





festival, Şenlik ve diğer yoresel etkinlikleri, konuksever, nitelikli insan kaynakları ile diğer illerimizden faklı ve ozellikli turizm potansiyeline sahiptir.

Boręka İlęemize bağlı Camili Bۆlgesi UNESCO Tarafından “Biyosfer Rezerv Alanı” yani “Doğal Yapısı Bozulmamış Alan” ilan edilmiştir. Camili, ۆlkemizin ilk ve tek Biyosfer Rezerv Alanı’dır. Bu bۆlge, dۆnyanın en ۆnemli doğal yaşlı ormanlarından bir bۆlۆmۆnő barındırmaktadır. Verilen bu unvan, İlimizin sahip olduğu doğal zenginlik potansiyelinin anlaŐılması bakımından ۆnemli kriterlerden biri olarak gۆrۆlmelidir.

İlimizin mevcut turizm potansiyeli değerlendirilmeyi, harekete geğirilmeyi bekliyor. Artvin genelinde bu potansiyelin ekonomik getiriye dۆnۆŐtürۆlmesini sağlayacak tesislerimiz ne yazık ki yok denecek kadar az. Mevcut tesisler de yetersiz kalmaktadır. Bu sıkıntı, geliŐtirilmeye ęalıŐılan ev pansiyonculuğu ile az da olsa azaltılmaya ęalıŐılmaktadır. GiriŐimcilerimizce yapılacak turistik nitelikli yatırımlar ve konaklama tesisleri ile mevcut sıkıntının giderilmesi durumunda İlimiz turizmi ۆnemli bir gelişim kaydedecektir.

Artvin’in sosyo-ekonomik gelişimine katkı sağlayacak nitelikteki her tۆrlő yatırımında, Valilik olarak, teşvik uygulamaları kapsamında her t�rlő desteği vermeye hazır olduğumuzu sizlerin aracılıyla yinelemek isterim.

Cengiz AYDOĞDU

Artvin Valisi



İLİN ADI	ARTVİN	
TELEFON KODU	00.90	466
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		7367
İLİN TOPLAM NÜFUSU	191934	%
Erkek	96599	50,3
Kadın	95335	49,7
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	26	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	155518	%
Erkek	78050	50,2
Kadın	77468	49,8
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	80276	%
Erkek	48900	60,9
Kadın	31376	39,1
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	TRABZON /	ERZURUM
Uzaklığı (Km)	234 /	203
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	ERZURUM	
Uzaklığı (Km)	203	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)	10	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	30000	
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	3 MİLYON TON/YIL	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	40	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	-	
Uzaklığı (Km)	-	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	999	
Demiryolu (Km)	-	
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1317	
Demiryolu (Km)	-	



Havayolu (Saat)	-	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	153	22620
Lise	10	2670
Meslek Lisesi	26	5542
Yüksek Okul 2 Yıllık	2	819
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	2	314
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	2	
İnşaat		
Turizm		
Ticaret	2	
Diğerleri	22	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	-	
İnşaat Müh.	-	
Ziraat Müh.	-	
Endüstri Müh.	-	
Gıda Müh.	-	
Kimya Müh.	-	
İşletme		
Diğerleri	4	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	1919	
Anonim Şirket	91	
Limited Şirket	708	
Şahıs Şirketi	1120	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	YOK	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	6	3
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya	1	
Diğerleri	11	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	



2001	63
2002	75
2003	79
2004	116
2005	146
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI
İŞÇİ SAYISI 1-10	15
İŞÇİ SAYISI 10-25	2
İŞÇİ SAYISI 25-50	2
İŞÇİ SAYISI 50-100	1
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	1
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	HAYIR
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	19
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	19
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	64200
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	52286
ORMANLIK ALAN (Hektar)	390018
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	363
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	-
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	649
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
MISIR	31213
PIRINÇ	8700
BUĞDAY	6198
Diğerleri	3201
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
SALATALIK	5550
DOMATES	5268
TAZE FASÜLYE	2298
Diğerleri	2671
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	-
Pamuk	-
Fındık	6714
Zeytin	1426
Ayçiçeği	-



Mısır	31213
Diğerleri	15174
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	542
Mandalina	1200
Greyfurt	-
Limon	19,5
Elma	6389
Kiraz	3832
Diğerleri	10114
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	87
Büyükbaş	65
Kümes Hayvanı	32
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	28640000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	1,4
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	54000
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	-
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	167
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	730,8 (YILLIK)
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	55
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
AÇIKLAMA : (HOPA LİMANI VE SARP SINIR 2000 Yılı	92.681,124
KAPISINDAN GENEL İTH.İHR. 2001 Yılı	109.502,208
REJİMİ KAPSAMINDA YAPILAN 2002 Yılı	120.914,739
İHRACAT VERİLERİDİR.) 2003 Yılı	155.643,850
2004 Yılı	215.228,819
(İLK 5 AY) 2005 Yılı	32.678,487
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	



5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
BAKIR	59203972
BAKIR-ALTIN	6000000
BAKIR-ÇİNKO	3685270
Diğerleri	288000
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
BAKIR	1
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
BAKIR	55000
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	YOK
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
.....	YOK
.....	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI
Devlet	-
Özel	-
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	3
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	1
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	
Devlet	8



Özel		-	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI	
5 Yıldızlı Otel Sayısı			
4 Yıldızlı Otel Sayısı			
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	120	
Pansiyon	18	455	
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	-		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	12		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	300		
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	2		
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI			
İLETİŞİM BİLGİLERİ			
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.artvin.gov.tr		
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.artvin.bel.tr		
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	-		
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	artvintso@tobb.org.tr		
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	-		
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	YILMAZ OLGUN ARTVİN VALİLİĞİ	KURTUL ÖZEL ARTVİNTSO CUMHURİYET CAD. NO:5 ARTVİN artvintso@tobb.org.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	ARTVİNTSO TEL:2121061	YÜKSEL ÇORUH CUMHURİYET CAD. NO:5 ARTVİN artvintso@tobb.org.tr	





Efeler Kenti Hızlı Gelişiyor



İklimi, verimli toprakları, doğal zenginlikleri, İzmir'e yakınlığı, Aydın'ı Türkiye'nin en hızlı gelişen illerinden biri yapıyor.

Binlerce yıl önce Büyük Menderes ırmağının suladığı bereketli ovalar üzerine kurulmuş olan Aydın, ünlü tarihçi Herodot tarafından "Bizim yeryüzünde bildiğimiz en güzel gökyüzünün altı" olarak nitelendiriliyor.

Arkeolojik kazılarda elde edilen kayıt ve bilgiler Aydın'ın tarihinin İ.Ö. 7 bin yılına kadar uzandığını gösteriyor. Bu bilgilere göre, bölgede İ. Ö. 5 bin yılında bir köy kültürü var. İ.Ö. 3 bin yılında ise bu kültürün yerini şehir devletleri kültürüne bıraktığı anlaşılıyor.

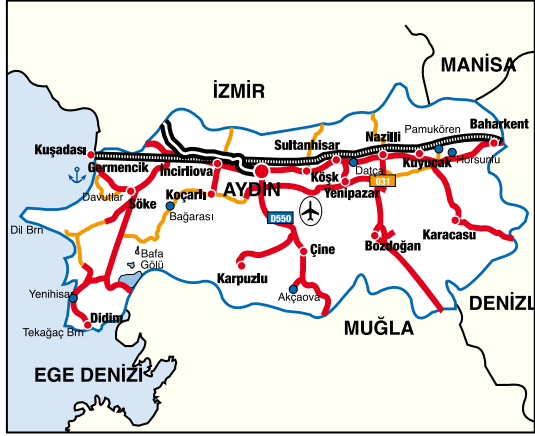
İ. Ö. 2 bin yılından itibaren bölgeye göçlerle gelen yeni kavimlerin devlet kurarak Anadolu kültürüne katkıda bulunduğu da biliniyor. 600 yıl sonra Ege ve Akdeniz'in her yanına dağılan yeni topluluklar, Ege kıyılarına geldiklerinde Hitit, Troia ve Miken kolonilerinin yıkılmasına yol açtılar.

Tarihçiler, bu kavimlerden Aioller ve İonlar'ın Batı Anadolu'da, Büyük ve Küçük Menderes ovalarına yerleşerek Lidya Krallığı bünyesinde 12 kent kurduklarını söylüyor.

Site denilen bu kentlerde deniz ticareti geliştirilirken siyaset, sanat, bilim, felsefe, mimarlık alanlarında da önemli etkinlikler yapılmış.

Bugünkü Aydın'a en yakın yerde bulunan Tralles kenti, Lidya döneminde Karya, Kilikya, İran, Suriye ve Uzakdoğu'dan gelen ticaret mallarının toplandığı ve Ege limanına gönderildiği dağıtım merkezi haline gelmiş. Ayrıca Büyük Menderes vadisinde yetiştirilen ürünler de Milet limanından Yunanistan, Roma, Mısır ve Fenike'ye ihraç edilmiş.

Nitekim, Lidya bu kentlerden elde ettiği vergilerle olağanüstü gelişerek, bölge ekonomisine önderlik etmiş. Dünyada ilk parayı basan ve kullanan ülkenin Lidya olduğunu da unutmamak lazım.





Aydın ve çevresinde Lidya dönemini Frigler ve İonlar izliyor. İ.Ö. bin- 500 yılları arasındaki bu dönemde de Milet ve çevresinde Thales, Anoksimandros gibi bilginler sayesinde felsefe, astronomi ve matematik alanlarında önemli gelişmeler kaydedilmiş.

İ.S. 4. Yüzyıl'dan itibaren Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılmasıyla birlikte Doğu Roma, bir başka deyişle Bizans egemenliğinde kalan bölgedeki şehirler daha çok askeri açıdan gelişmeye devam etmiş. Düz alanlardaki şehirler yüksek surlarla çevrilmeye ya da daha yüksek yerlere taşınmaya başlamış.

10. Yüzyıl'dan itibaren Türkmenler'in bölgeye gelişi sırasında kırsal alan neredeyse tamamen boşalıyor. Aydın Beyliği'nin kuruluşuyla birlikte, Ege kıyılarında siyasi ve ekonomik güce ulaşan Türkmenler böylece denizcilikle de tanışıyor. Kısa sürede bölgede hakimiyet kuran Aydın Beyliği 14. yüzyıl sonunda Osmanlı'yı katılıyor.

Osmanlı'nın son döneminde Aydın başta olmak üzere Ege bölgesinin yerleşimden uzak kesimlerinde çeteler yaygınlaşmaya başlıyor. Bu çetelere verilen ortak isim Efe. Çete reisleri Efe, yardımcısıyla, beraberindekiler de Zeybek ve Kızan olarak anılıyor.

10. Yüzyıl sonunda Yusuf Paşa ile başlayan Efelğin önemli isimleri kayıtlarda, 17. Yüzyılda Sivri Bölükbaşı, 19. Yüzyılda Atçalı Kel Memet ve nihayet 20. Yüzyılda Yörük Ali olarak geçiyor.

Kurtuluş Savaşı döneminde ise Efeler büyük bir çoğunlukla milli mücadeleye destek vererek ülkenin işgalden kurtuluşunda büyük katkılar sağlıyor.

Aydın bugün, tarım, turizm ve sanayi sektörlerindeki potansiyeli ve vasıflı insan gücüyle sadece Ege Bölgesi'nin değil, Türkiye'nin en önemli illeri arasında yer alıyor.

B.Menderes ırmağının suladığı bereketli ovalar üzerinde kurulu olan Aydın, sahip olduğu toprak ve su kaynaklarının zenginliği ve Akdeniz iklimi sayesinde her türlü bitkisel üretimin yapılmasına elverişli bir tarım potansiyeli taşıyor. Bugün il topraklarının yüzde 50'sini oluşturan 395 bin 494 hektar alanda tarımsal üretim yapılıyor. Diğer arazilerin 300 bin hektarı orman, kalan 110 bin hektarı da çayır-mera, göl-bataklık ve tarım dışı arazilerden oluşuyor.

Sulamaya elverişli 252 bin 486 hektarlık alanın yüzde 68'lik kısmını oluşturan 173 bin hektarda sulu tarım yapılıyor. Üretimde küçük ve orta boy işletmelerin ağırlığı söz konusu.

DİE verilerine göre Aydın'ın en çok katma değer yaratan bitkisel ürünleri; incir, zeytin, pamuk ve kestane olarak biliniyor. Aydın, pamuk hariç bu ürünlerin tümünde Türkiye'nin bir numaralı üreticisi konumuna sahip. Pamukta da Şanlıurfa'nın ardından ikinci sırayı alıyor. 2004 yılı rakamlarına göre Aydın'da yılda 186 bin ton yaş incir, 526 bin ton zeytin, 247 bin ton pamuk, 15 bin 900 ton kestane üretiliyor.

Aydın'ın tarımdan sonraki ikinci önemli gelir kaynağı turizm. 150 km'lik sahil şeridi-ne sahip olan Aydın'da, yaklaşık 150 bini bulan yatak kapasitesi mevcut. Ama bundan da önemlisi Milet, Efes, Priene gibi 20'den fazla antik kentle bu kent kalıntılarında bulunan tarihi eserlerin sergilendiği müzeler... Bölgedeki eserlerin insanlık tarihinin en önemlileri



arasında yer aldığı biliniyor. DİE rakamlarına göre 2005 yılında Aydın'ın ağırladığı turist sayısının 1 milyonu geçtiği tahmin ediliyor.

Aydın'da sanayinin de son 20 yılda önemli gelişmeler kaydettiği istatistiklere yansıyor. Aydın'da bugün il merkezinde iki, ilçelerde de 7 sanayi bölgesi bulunuyor. İldeki orta ve büyük ölçekli fabrika sayısı 100'den fazla. Bu tesislerde tekstil başta olmak üzere, maden, hazır gıda, makine, elektronik, otomotiv yan sanayi üretimi yapılıyor. 18 küçük sanayi sitesinde faaliyet gösteren 5 bin 433 işyerinde ise 15 bin kişiye istihdam sağlanıyor.

DİE verilerine göre Aydın'dan dünyanın dört bir yanına; pamuklu dokuma, salamura zeytin, konserve, işlenmiş incir gibi tarımsal ürünler, tarım makineleri, zeytinyağı makineleri, otomotiv yan sanayi ürünleri, beyaz eşya ürünleri, feldispat, kuvars, mermer madenleri ile şişelenmiş içme suları ihraç ediliyor. İhracat tutarı da yılda yaklaşık 800 milyon doları buluyor.

Ayrıca Türkiye'de üretilen feldispat, kuvars madenlerinin yüzde 95'inin Çine ile Milas arasındaki dağlık bölgeden çıkarıldığını da eklemek gerekiyor.

Aydın'da önemli bir gelir kaynağı olmaya aday jeotermal kaynaklar da mevcut. Sultanhisar Salavatlı'da özel sektöre ait 8,5 megawatt gücünde jeotermal elektrik santrali tümüyle bu kaynağa dayanıyor. Germencik ilçesinde yine özel sektöre 100 megawattlık jeotermal santralin inşaatı tamamlanmak üzere. ■





Bereket, Güneş, Deniz ve Uygarlıklar Vadisi AYDIN İlimiz

Binlerce yıl önce B. Menderes Irmağının suladığı bereketli ovalar üzerine kurulmuş olan Aydın, doğanın kültürle kucaklaştığı ve ülkemizde turizmin ilk başladığı illerden birisidir. İlimiz 8007 Km²'lik alana sahiptir. 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre merkez ilçe nüfusu 143.267, toplam nüfusu ise 950.757'dir.

Aydın İli, coğrafi konumu ile kara, demir, deniz ve hava yolu taşımacılığı imkanlarına sahiptir. Son yıllarda karayollarında gerçekleştirilen çalışmalar, Aydın-İzmir otoyolu, İzmir Adnan Menderes Hava Limanına olan yakınlığı ile ulaşımda gelişmişlik standartları yakalanmıştır. Kuşadası Limanı yat ve yolcu gemisi trafiği yönünden önemli bir hudut kapısıdır. İlimiz ilk ve orta öğretimde en başarılı iller arasında yer alır. Sağlık alanında da fiziki altyapı sorunu büyük ölçüde giderilmiştir.

Aydın İlinin sahip olduğu toprak ve su kaynaklarının zenginliği ve Akdeniz İklimi sayesinde her türlü tarımsal üretimin yapılır. İl'in başlıca gelir kaynağı tarımdır. İl zeytin, incir, kestane üretiminde Türkiye genelinde 1. sıradadır. Ülke üretiminin incirde %67'si, zeytinde %28'i, kestanede %45'i, pamukta % 28'i Aydın'da gerçekleştirilir. Bu ürünler dışında üzümlük sınırları aşmış başta çilek olmak üzere erik, karpuz, narenciye gibi daha birçok tarımsal ürün yetiştiriciliği İl'de yaygın olarak yapılmaktadır.

İlimizin tarımdan sonraki ikinci önemli gelir kaynağı turizmdir. Yaklaşık 150 km'lik sahil şeridinde sahip olan İlimizde, 150.000'i bulan yatak kapasitesi mevcuttur. Antik Çağın Afrodisias, Milet, Alinda, Didyma, Nisa, Prien, Magnesia gibi antik kentler, ilimiz kültür turizminde, ilk akla gelen ören yerleridir. İlin turizm potansiyeli; deniz (Kuşadası, Didim Plajları), termal, sağlık, gençlik, kültür ve sanat, ekoturizm türleri şeklinde sıralanabilir.

Türkiye'de üretilen feldspat, kuvars madenlerinin % 95'i Çine ile Milas arasındaki dağlık bölgeden çıkarılmaktadır. İlin önemli bir gelir kaynağı olmaya aday Jeotermal kaynaklar mevcuttur. Aydın ilinde devam eden ve önümüzdeki birkaç yılda tamamlanacak önemli projeler olarak Çine Barajı ve HES İkmal İnşaatı, Karacasu Dandalaz ve İkizdere Barajları ile Aydın ilinde yapımı devam eden sulama tesisleri, Çine İlçesine Demir Yolu Yapımını, Kuşadası Kongre Merkezi, Doğal Gaz projesini sıralayabiliriz.

İlimizde yetiştirilen sebze ve meyveler ile diğer tarımsal ürünlerin üretim miktarları ile imalat sanayinde girdi olarak kullanılan miktarlarına baktığımızda, bu ürünlerin işlenmesinde, katma değer oluşturulmasında halen oldukça büyük ve bakir iş alanları olduğu görülür. Bu nedenle İl'de tarım ürünlerinden katma değeri artırıcı, tarıma dayalı sanayinin gelişmesi yönünde yatırımcılar için uygun koşulların hepsi mevcuttur. Türkiye'nin en zengin Jeotermal rezervlerin bulunduğu ilimizde, Jeotermal kaynağın kullanıldığı elektrik üretimi, sanayiye proses (buhar) ısısı, şehir ısıtma ve soğutması, seracılık, kaplıca işletmeciliği ve termal, sağlık turizmi gibi uygun yatırım alanlarında gerçekleştirilecek işletmeler Valiliğimizde desteklenmektedir. Zengin mermer, feldspat, potasyum, sodyum, kuvars madenleri bulunan ilimizde, bu madenleri işleyecek sektörler uygun yatırım alanlarıdır. İkişi faal, altı adedinin yapım çalışmalarının sürdüğü sekiz adet organize sanayi bölgesi sahip ilimizin yatırım imkan ve fırsatlarını, Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı vesilesi ile yerli ve yabancı yatırımcıların bilgisine sunuyorum. İşadamlarını Antik Çağın ünlü tarihçisi Herodot'un "bizim yeryüzünde bildiğimiz en güzel gökyüzünün altı ve en güzel iklimin bulunduğu yer" olarak nitelendirdiği Aydın İlimize yatırım yapmaya davet ediyorum.

Mustafa MALAY
Aydın Valisi



NİÇİN AYDIN'A YATIRIM YAPMALIYIZ ?

Aydın ilimiz asırlar boyunca uygun iklimi, bereketli toprakları, zengin madenleri, jeopolitik konumu sayesinde bir üretim ve ticaret merkezi olmuştur. Eski medeniyetlerden kalan kalıntılar da M.Ö6. ve 7. y'da bile bölgenin bir üretim, ticaret ve kültür merkezi olduğunu göstermektedir. Osmanlı döneminde de yerli ve yabancı bir çok yatırım olduğu 1890 Vilayet Salnamesin de geçen 104 yağhane, 10 sabunhane, 210 un fabrikası, 44.345 dükkan ve İngiltere, Fransa, Yunanistan konsolosluklarının ve gümrüğün Aydın'da bulunmasından anlaşılmaktadır. Büyük önder Atatürk'de Aydın' da gördüğü bu potansiyelden dolayı verimli toprakları olmasına rağmen Aydın'ın yalnızca bir tarım şehri olamayacak kadar önemli olduğunu görerek, Cumhuriyetin kurulduğu yıllar olan 1937'de Sümerbank Nazilli Basma fabrikasını kurmuş ve Aydın'da sanayinin gelişmesine önderlik yapmıştır.

Özellikle son yıllarda kurulan şirket sayısındaki artış, OSB'lere olan talepler, gelen yerli ve yabancı yatırım teklifleri, dünyanın her yerine ihracat yapan firmaları Aydın'ın yeniden atağa kalktığına bir göstergesidir. İlimizde 2 si faaliyette ve 4'ü yapım aşamasında olan 6 tane Organize Sanayi Bölgesi vardır. Yapım aşamasında olan OSB'lerimiz de hem ulaşım açısından elverişli konumda olup hem de arıtma ve alt yapı hizmetleri hızla tamamlanmaktadır.

Aydınımızı yatırım için cazip kılan en önemli unsurlardan biri şüphesiz ulaşım avantajıdır. Aydın'ın İzmir'e uzaklığı 130 km olup İzmir-Aydın otobanı sayesinde konforlu, pürüzsüz ve rahat bir yolculuk yapılabilirken, zamandan da tasarruf sağlanmaktadır. İlimizin otoban üzerinden Adnan Menderes Hava Alanı'na olan uzaklığı 100 km'dir. Alsancak Limanına olan uzaklığı ise yaklaşık 130 km'dir. Bilindiği üzere ülkemizde ilk demiryolu yatırımı 1856 yılında İzmir-Aydın güzergahında İngiliz ve Fransız yatırımcıları tarafından yapılmıştır. Hedef Ege Bölgesi'ndeki verimli havzalardan toplanan tarımsal hammaddenin İzmir limanına en kısa sürede ulaştırılması olmuştur. Bu avantajla Aydın ili Türkiye'nin en fazla demir yolu ağına sahip olan illerinden biridir. İl içindeki demiryolu uzunluğu ise yaklaşık 3885 m dir. Demiryolu ile yolcu, dökme yük, konteyner, ve diğer yük taşımacılığı yapılabilir. Ayrıca İlimiz Avrupa'ya yakınlığı, Yunan adaları ile ticarete elverişli bir durumda olması sayesinde çok avantajlı bir konumdadır.

Günümüzde en önemli sorun enerji sorunudur. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yenilenebilir, temiz ve sürekli enerji kaynakları aranmaktadır. Bu kaynaklardan en önemli olanı şüphesiz jeotermal kaynaklardır. Doğa, bereketli topraklar ve iklimde gösterdiği cömertliği Aydın'a enerji kaynaklarında da göstermiştir. Yüksek sıcaklığa sahip jeotermal kaynaklar Aydın'da yoğun olarak bulunmaktadır. İlimizdeki Jeotermal kaynaklar; elektrik üretimine, şehir ısıtma ve soğutmasına, sanayide proses ısıtı (buhar) teminine ve seracılıkta kullanıma uygundur. 20 Jeotermal kuyusundan 18'i özel sektör tarafından işletilmekte olup diğer ikisi de ihaleye çıkacaktır. Bu yıl itibarıyla jeotermal enerjiden elektrik üretimine başlanmıştır. Madenler açısından en çok ihracat yapılanlar; kuvarst, feldispat, kuvarsit, mika ve zımpara taşıdır.

Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı, Dünyada başarı sağlayarak söz sahibi olan gururumuz işadamlarımızla bizleri buluşturarak karşılıklı bilgi ve deneyim paylaşımını sağladığı gibi bu işadamlarımız yurt dışındaki yabancı yatırımcılar ile bizler arasında da bir köprü görevi üstlenmektedir. İlimizde yatırımın olması için her türlü hammadde, ulaşım, alt yapı, ucuz ve kalifiye insan gücü vardır. Yatırımcıları ilimize bekliyor, kurultayın ilimize ve ülkemize büyük faydalar sağlayacağına yürekten inanıyorum.

Mustafa BAŞTUĞ

Aydın Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	AYDIN		
TELEFON KODU	00.90	0,256	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	*****		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	HAYIR		
GENEL BİLGİLER			
	HEKTAR	Km2	
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	800.700	8.007	
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	475,817	50,05	
Kadın	474,94	49,95	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)			
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	378,375	49,8	
Kadın	381,455	50,2	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	265,11	58,92	
Kadın	184,871	41,08	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	5,5		
ULAŞIM BİLGİLERİ			
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	1	2
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	İZMİR		
Havaalanının Adı	ADNAN MENDERES HAVA ALANI		
Uzaklığı (Km)	100		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET		
LİMAN VAR MI?	EVET		
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ	KUŞADASI YOLCU LİMANI		
Draft Derinliği (Mt)	**		
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	**		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	**		
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	**		
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)			
Limanın Adı	İZMİR-ALSANCAK LİMANI		
Uzaklığı (Km)	130 KM		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)			
Karayolu (Km)	603 KM		
Demiryolu (Km)	788		
Havayolu (Saat)	**		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)			
Karayolu (Km)	658		
Demiryolu (Km)	848		
Havayolu (Saat)	**		
EĞİTİM BİLGİLERİ			
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	



İlköğretim	498	129.100
Lise	47	22.951
Meslek Lisesi	42	16.290
Yüksek Okul 2 Yıllık	9	5.725
Yüksek Okul 3 Yıllık	1	88
Fakülte 4 Yıllık	9	6.721
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	9	
Endüstri	**	
İnşaat	**	
Turizm	14	
Ticaret	21	
Diğerleri	95	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	7	
Lise	43	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	**	
İnşaat Müh.	**	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.	**	
Gıda Müh.	**	
Kimya Müh.	**	
İşletme	1	
Diğerleri	33	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	620	
Limited Şirket	4981	
Şahıs Şirketi	4726	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	**	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	15	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	**	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	11.378.299	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
İNGİLTERE	10	
İTALYA	2	
ABD	1	
Diğerleri	2	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	1	
Tekstil	1	
Otomotiv	1	



Makine		
Turizm		10
Beyaz Eşya		
Diğerleri		2
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	130	186
Otomotiv	1	
Tekstil	48	37
Elektrikli Aletler	9	2
Makine İmalat	40	16
Mobilya	22	45
Diğerleri	175	139
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	501	
2002	757	
2003	978	
2004	1397	
2005	2064	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	171	
İŞÇİ SAYISI 10-25	126	
İŞÇİ SAYISI 25-50	98	
İŞÇİ SAYISI 50-100	73	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	62	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	8.608.000	
Boş Alan (M2)	2.477.000	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	132	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	44	
Otomotiv	9	
Tekstil	9	
Elektrikli Aletler	**	
Makine İmalat	30	
Mobilya-Ahşap Ürünler	8	
Diğerleri	32	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		



İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	88(2004)
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	**
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	159,6
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	395.494
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	172.664
ORMANLIK ALAN (Hektar)	298.000
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	25.372
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	17
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	11,227 ton ,585kg
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	217.634
ARPA	31.717
TRİTİKALE	4.965
Diğerleri	1.676
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	161.413
BİBER	44.733
PATLICAN	36.275
Diğerleri	123.757
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	4.033
Pamuk	190.123
Fındık	**
Zeytin	104.965
Ayçiçeği	23.298
Mısır	763.397
Diğerleri	6.251
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	44.351
Mandalina	27.231
Greyfurt	**
Limon	840
Elma	23.919
Kiraz	1.962
Diğerleri	316,313
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	183.161
Büyükbaş	283.229
Kümes Hayvanı	1.859.489
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	346.822.029
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	107,3
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	131.463



İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	***
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	81
İLDE M ² 'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	678
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	**
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	***
İL DEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	46.649.583,58
2001 Yılı	56.104.237,8
2002 Yılı	81.047.985,55
2003 Yılı	117.841.722,6
2004 Yılı	159.779.602,60
2005 Yılı	188.114.567,70
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	19.688.903,55
Gıda Sanayi	35.916.622,7
Otomotiv	28.567.096
Tekstil	195.443.605,77
Makine	4.078.532,9
Elektrikli Aletler	47.601.180,50
Diğerleri	28.409.977,52
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	59
500 Bin - 1 Milyon \$	9
1 Milyon - 5 Milyon \$	14
5 Milyon - 10 Milyon \$	3
10 Milyon \$ Fazla	4
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	veri bulunamadı
Gıda Sanayi	veri bulunamadı
Otomotiv	veri bulunamadı
Tekstil	veri bulunamadı
Makine	veri bulunamadı
Elektrikli Aletler	veri bulunamadı
Diğerleri	Toplam(130.653.000)
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
FELDSPAT(Fld).	92.179.022
DEMİR (Fe)	16.500.000
KUVARSİT(Qz)	9.663.100
Diğerleri	40.532.142
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI



Feldispat	85	
Kuvars/Kuvarsit	64	
Maden kömürü	16	
Diğerleri	33	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Feldispat	3.143.547	
Maden Kömürü	464,575	
Kuvars	102,264	
Diğerleri	3.205.842	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	25	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	20,675	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Beyaz Mermer(Yaygın Dolomiti-Yaygın Kristal)	veri bulunamadı	
Siyah Mermer	veri bulunamadı	
Leopardo	veri bulunamadı	
Verderoza	veri bulunamadı	
Diğerleri	veri bulunamadı	
veri bulunamadı		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	7	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel	4	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	38	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	33	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	28	
Devlet	12	
Özel	16	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	6	4375
4 Yıldızlı Otel Sayısı	23	4896
3 Yıldızlı Otel Sayısı	17	3051
Pansiyon	6	107
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	5	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	45	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	16.230	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	17	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	256 kpbs-2048kpbs arası	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.aydin.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.aydin-bld.gov.tr	
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.atob.org.tr	
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.ebsoaydin.org.tr	



YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Alaattin ARSLAN-Aydın Ticaret Odası. Ürgenpaşa Cad. No:13 Aydın- atob@atob.org.tr
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	G. Açelya İBAÇOĞLU Aydın Ticaret Odası Ürgenpaşa Cad. No:13 aibacoglu@atob.org.tr Tel:0.256.213.22.02/138



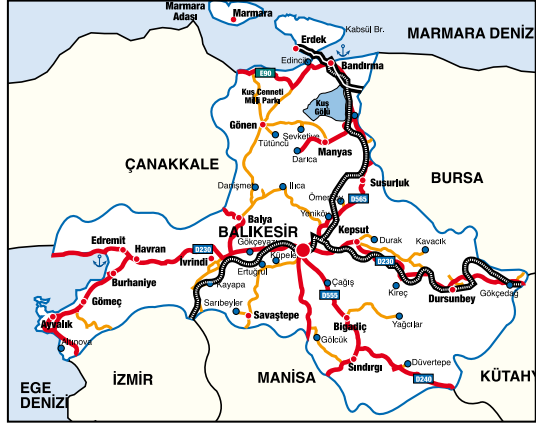
Dünyanın En Zengin Bor Rezervine Sahip



Balıkesir, her türlü ürünün yetiştiği, sanayinin değişik kollarında üretimin yapıldığı, dünya bor rezervlerinin yüzde 52'sine sahip, gelişmiş, zengin bir kent.

Bulunan pek çok höyük, iskan edilmiş mağara ve düz yerleşim yerinde yapılan araştırmalarda ele geçen bulgular, Balıkesir ve çevresinde ilk yerleşimin kökeninin İ.Ö. 8 bine kadar uzandığını gösteriyor.

Hitit metinlerinde Assuva diye geçen Balıkesir ve çevresini içine alan bölge, Antik Çağ'da Mysia diye anılıyor. İ.Ö. 3 bin ile bin 200 yılları arasında ise bu bölgede farklı diller konuşan Pelasg ve Leleg kolonileri var.



Antik çağda İda diye anılan Kaz dağları eteklerinde geçen efsanevi Truva Savaşları, bölge halkını da derinden etkiliyor. Homeros'un Odeseus'unda anlatılan Argonotlar, Arteka (Erdek) ve çevresine bu dönemde geliyor.

Hititlerin uzun hakimiyet döneminden sonra bölgeyi Frikyalılar, Mısırlılar, Lidyalılar, Persler ele geçiriyor. Pers Kralı Dara ile Makedonya Kralı İskender arasında yapılan Granik Çayı Savaşı'nda Persler'in yenilgisi üzerine bu bölge Makedonyalıların eline geçiyor.

İskender'in ölümünden bir süre sonra Mysia bölgesinde kurulan bağımsız Bergama Krallığı, İ.Ö. 130'da Roma İmparatorluğu'na katılıyor. İ.S. 395'te onun ikiye bölünmesiyle de, bölge Doğu Roma'nın (Bizans) payına düşüyor.

Bu dönemde Balıkesir ve çevresi Bizans eyalet sistemi içinde Obsikion Theması teşkilatı içinde kalıyor. Körfez bölgesi bu thema içinde Noecastron Theması'na bağlı.

1071 Malazgirt zaferinden sonra Selçuklu Sultanı Süleyman Şah komutasındaki birlikler Balıkesir'i fethediyor. Ancak şehir Haçlı seferleri esnasında zaman zaman Selçuklular ile Bizanslılar arasında el değiştiriyor.

1280'li yılların sonlarına doğru başlarında Karasi Bey'in bulunduğu büyük bir Türkmen grubu yanlarında Germiyanoglu Yakup Bey ile beraber Mysia topraklarına giriyor.



Selçuklular'ın çöküşe geçtiği bu dönemde Balıkesir ve çevresinde artık Karesi Beyliği hakim.

Balıkesir ve burada yerleşik Karesi Beyliği 1345'te ise Osmanlı devletine katılıyor. Birkaç isyan dışında Osmanlı devrinde Balıkesir, Birinci Dünya Savaşı'na kadar en sakin bölgelerden biri olarak kalıyor.

1919'dan itibaren Yunanlılar tarafından işgal edilmeye başlanan Balıkesir ve çevresi uzun bir milli mücadele çalışmasının ardından Kurtuluş Savaşı sonunda 3 Eylül 1922'de işgalden kurtuluyor.

Bugün kara, hava, deniz ve demiryolu ulaşımında Türkiye'nin önemli kavşak noktalarından biri konumuna yükselen Balıkesir'in ekonomisi; tarım, turizm, sanayi, ormancılık ve makine üretimine dayanıyor.

Akdeniz iklim kuşağının etkisi altında, verimli topraklara, zengin akarsu kaynaklarına sahip olan Balıkesir ve çevresinde neredeyse her türlü tarım ürünü yetiştiriciliği yapıyor.

Balıkesir'de nüfusun yüzde 80'i tarımla uğraşüyor. Kıyılarda daha çok zeytin, narenciye, incir, pamuk, elma, armut, ayva ve üzüm yetişirken, iç kısımlarda tahıl, baklagiller, pancar, tütün, ayçiçeği, susam, pirinç, her çeşit meyve ve sebze tarımı yapıyor. Başta gelen tarım ürünleri; buğday, arpa, mısır ve yulaf olan Balıkesir'de Türkiye'nin en geniş zeytinlikleri bulunuyor. Türkiye genelinde elde edilen zeytinin üçte biri bu ilde yetiştiriliyor.

Balıkesir ekonomisine büyük katkıda bulunan hayvancılık için özellikle Balya ve Manyas bölgelerinin daha uygun olduğunu söylemek mümkün. Bölgede koyun, keçi ve sığır besleniyor. Bugün hayvancılığın geldiği noktada Balıkesir et ve süt ürünleri işleyen çok sayıda modern tesisle dikkat çekiyor. Özellikle süt ürünleri üretimi yapan çok sayıda küçük ölçekli işletmeyi de unutmamak gerekiyor.

Balıkesir modern tavukçuluk açısından da oldukça ileri bir düzeyi yakalamış görünüyor.

Balıkesir'deki et ve yumurta tavukçuluğu büyüklük ve üretim kapasitesi açısından hayli önemli bir yere sahip.





İlde ayrıca giderek gelişen arıcılık ve ileri düzeyde balıkçılıktan söz etmek gerekiyor. Her ikisi de il ekonomisine hatırı sayılı oranda katkı sağlıyor.

Marmara Adası'nda ayrıca her çeşit balığın konservesinin yapıldığı modern tesislerle Türkiye'nin en büyük balık buzhanesi bulunuyor. Bölgenin sardalya balığı da büyük üne sahip.

Balikesir, orman ve orman ürünleri bakımından da zengin bir il. Ormanlar daha çok doğuda dağlık bölgede ve kıyılarda toplanıyor. Dursunbey, Balya, Sındırgı ve Burhaniye'de orman ürünleri ön sırada yer alıyor. Bölgede çok sayıda mobilya ve kereste fabrikası bulunuyor. Özelleştirilen Balıkesir Kağıt Fabrikası'nda da gazete kağıdı üretiliyor.

Maden rezervleri açısından Türkiye'nin en zengin illerinden biri olan Balıkesir sadece Türkiye değil, dünyadaki bor madeni rezervlerinin de yüzde 52'sine sahip. Bor, sodyum borat, kalsiyum borat ve diğer çeşitleriyle makina, uçak ve uzay sanayiinde kullanılan kıymetli bir maden. Dünya bor hammadde üretiminin yüzde 40'a yakını buradan geliyor.

Türkiye'nin en zengin mermer yatakları da Balıkesir'de bulunuyor. 2 bin yıldır işletilen gri ve beyaz renkli Marmara Adası mermerleri dünyanın dört bir yanına ihraç ediliyor. Balıkesir'de 250 mermer ocağı var. Granit taşı, zımpara taşı da oldukça fazla.

Zengin demir cevherine sahip olan Balıkesir'de; Eymir, Gönen, Şamlı, Balya ve Havran'dan cevher çıkarılıyor. Ayrıca linyit, taşkömürü, civa, demir, bakır, alüminyum, manganez, krom, kurşun, antimon, manyezit, dolomit, gümüş, kaolin ve altın yatakları da bulunmakla birlikte bunların çoğu henüz çıkarılmıyor.

Balıkesir sanayi bakımından gelişmiş ve önde gelen iller arasında yer alıyor. Balıkesir'de 100'e yakın büyük sanayi ve beş bin küçük sanayi işletmesi ile tarıma dayalı sanayi, imalat, kimya ve her çeşit sanayi ile ilgili tesisler bulunuyor. Başlıcaları; zeytinyağı ve sabun, meyve, sebze ve balık konserve, pamuklu dokuma ve iplik, şeker, çimento, gübre, sülfirik asit, boraks ve asit, kağıt, un, yem, süt, deri ve çorap, jeneratör, kereste ve mobilya fabrikaları olarak sıralanıyor. İlde ayrıca çok sayıda atelye de mevcut. ■





Tarihi geçmişi eski çağlara uzanan ve pek çok uygarlığın izlerini taşıyan Balıkesir Güney Marmara'da yer almakta, hem Marmara hem de Ege Bölgesinde toprakları bulunmaktadır.

Balıkesir; İstanbul, Bursa ve İzmir güzergahında, stratejik önemi haiz, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerine bağlantıyı sağlayan önemli kavşak noktasında bir köprü işlevi görmektedir.

İlimiz, 14.299 km².lik yüzölçümü ile 19 ilçe, 53 belediye, 898 köye sahiptir. Nüfusu 1.076.347'dir. Topraklarının % 47'si ormanlık, % 35'i tarım arazisidir. Halkın % 46'sı kırsal kesimde yaşamakta, çalışan nüfusun % 57'si geçimini tarım ve hayvancılık sektöründen sağlamaktadır.

Kişi başına GSYİH 2005 Dolardır. İlimizde sanayi sektörünün GSYİH içindeki payı % 19,5, tarım sektörünün % 26,9, hizmetler sektörünün % 53,6'dır. DPT'nin verilerine göre gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde Balıkesir 15. sırada yer almaktadır.

Merkez, Körfez ve Marmara olarak üç bölgede değerlendirilen Balıkesir'de 2005 yılında 250 Milyon Dolar ihracat, 325 Milyon Dolar ithalat yapılmıştır. Balıkesir'de tarımın geniş alanı kapsamayı, tarıma dayalı endüstri kollarının genişlemesini sağlamıştır. İlde sektörel çeşitlilik açısından geniş bir sanayi dokusu gözlenmektedir. Tarım makineleri, çimento, sentetik çuval, trafo, jeneratör, un, yem, zeytinyağı, sabun, salça, konserve, beyaz et, gübre, kimyevi maddeler, süt ve süt ürünleri, dericilik, orman ürünleri, mermer ve madencilik başlıca sanayi kollarını oluşturmaktadır. Ülkemizde üretilen bor madenlerinin en büyük bölümü ilimizde bulunmaktadır. Maden ve jeotermal kaynakları ilin en önemli doğal zenginlikleridir.

İlimizde, Balıkesir OSB, Bandırma OSB, Gönen Deri OSB ve Haddeciler OSB bulunmakta olup, bunların tüm firmaları ile çalışır hale gelmesi ekonomik faaliyetleri arttıracaktır.

Balıkesir; İzmir, Bursa, Çanakkale ve Kütahya illerine karayolu, İzmir, Bandırma Limanı ve Ankara'ya demiryolu bağlantılıdır. İl merkezi, Edremit-Körfez ve Bandırma'da havaalanı, Bandırma, Burhaniye ve Ayvalık'da liman, Bandırma, Ayvalık ve Edremit (Akçay) ilçelerimizde gümrük kapısı mevcuttur.

Tarım, hayvancık ve sanayinin yanında eşsiz kıyıları, temiz denizi, termal kaplıcaları, dağ turizmi bakımından Balıkesir zengin bir turizm potansiyeline de sahiptir.

Balıkesir geniş bir yatırım potansiyeline sahiptir. Mevcut sektörler dışında; bor tuzlarının sanayide girdi olarak kullanılmasına yönelik sanayi ve yan sanayi alanları, dondurulmuş, kurutulmuş gıda, meyve suyu üretimi, kültür balıkçılığı, kozmetik ve parfümeri ürünleri, termal turizmi, dağ turizmi, alternatif turizm, tohumculuk, organik tarım, rüzgar ve termal enerji üretimi, tekstil, otomobil yan sanayi sektörü ilimizde yatırım yapılabilecek yeni alanlardır.

Selahattin HATİPOĞLU

Balıkesir Valisi



BALIKESİR EKONOMİSİ

Balıkesir Türkiye'nin en gelişmiş bölgesi Marmara'da yer alır. Ege ve Marmara Denizine kıyısı olan tek ildir. İl'in sosyo-ekonomik gelişme düzeyi Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Balıkesir Türkiye'mizin çok yönlü özelliklerine sahip bir ildir. Bunun için burada tarih boyunca çeşitli kavimler yerleşmiş, gerilerinde medeniyetlerinin izlerini bırakmışlardır.

2001 Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre (en son veri) Balıkesir'de kişi başına düşen ortalama gelir 2005 dolardır.

Balıkesir'de okuma yazma oranı %98' dir. 1992 yılında kurulan Balıkesir Üniversitesi bugün 5 fakülte, 4 yüksekokul, 4 enstitü, 10 araştırma ve uygulama merkezi, 4 bölüm başkanlığı, 496 öğretim üyesi, 24.340 öğrencisi ile sanayinin ihtiyacı olan kalifiye işçi, usta, teknik ve idari personeli yetiştirmektedir.

Balıkesir kısaca, iki deniz limanına ve İzmir Serbest Bölgesine yakındır. Bandırma limanı gemi ve yük kapasitesi ile konteynır taşımacılığına elverişli hale getirilmesi ile sanayimizin tüm ihtiyaçlarına cevap verecektir.

Uygun Yatırım Alanları

Balıkesir'de mevcut olan sektörler arasında; tarıma dayalı sanayi (zeytin ve zeytinyağı, beyaz et, kırmızı et ve süt mamulleri), turizm, mermercilik, tarım alet ve makineleri üretimi ön planda yer almaktadır. Mevcut yatırım konularıyla birlikte Balıkesir için, mukayeseli üstünlüğe sahip olacağını düşündüğümüz yatırım konuları şunlardır:

Bor tuzlarının işlenmesi ve sanayide girdi olarak kullanılması çok önemlidir. Ankara'da Bor Enstitüsü kurulmuş ancak şu ana kadar bor tuzlarının yurt içinde işlenmesi ve sanayide girdi olarak kullanılması konusunda çok önemli gelişme sağlanamamıştır. Balıkesir'de yapılacak yatırımlarla bor gibi stratejik öneme sahip bir madenin katma değeri yüksek ürünlere dönüşmesi ve yurt dışına da işlenerek satılması Balıkesir ve ülke ekonomisi açısından çok önemlidir. Bor kullanımı özel olarak teşvik edilirse, bor'u girdi olarak kullanan sanayiler gelişip ve ana sanayi yan sanayi ilişkisi ortaya çıkabilecektir.

Bursa, Manisa ve İzmir'e yakın olması nedeniyle Balıkesir'de tekstil sektörü, beyaz eşya ve otomobil yan sanayi sektörü gelişir.

Tohumculuk konusu Türkiye için çok önemli bir konudur. Balıkesir'in bazı yörelerinde sertifikalı tohum üretimi yapılmaktadır. Tohumculuk sektörü daha da geliştirilebilir.

Balıkesir'in büyük ölçüde ormanlarla kaplı olması nedeniyle orman ürünü işleyen sanayiler gelişebilir.

Yaş ve sebze ihracatı ile dondurulmuş gıda, kurutulmuş gıda üretimi ayrıca meyve suyu üretimi de yapılabilir.

Bunların dışında, ileri teknoloji kullanan trafo ve sentetik çuval üretimi yapan yeni yatırımlar uygun olabilir.

İki cephemiz denizle çevrildiği halde Balıkesir'de deniz balıkçılığı ve kültür balıkçılığı çalışmaları son derece yetersizdir, bu konu dikkate alınabilir.



Balıkesir, kolonyası ile meşhur bir ilimizdir. Ancak son zamanlarda kolonya üretimi konusunda ilerlemeler oldukça yavaştır. Bu sektör kozmetik ve parfümeri ürünleri olarak gelişebilir.

Kaplıca turizmi başta olmak üzere diğer turizm çeşitleri geliştirilebilir.

Sonuç

Balıkesir, Bandırma ve Gönen Organize Sanayi bölgeleri yerli ve yabancı yatırımcıları beklemektedir. Balıkesir'in coğrafi konumu yatırımcılar için uygun kuruluş yeri avantajı sağlamaktadır. İstanbul, Bursa ve İzmir gibi büyük tüketim ve üretim merkezlerine yakınlığı, Bandırma ve İzmir limanlarının varlığı, elverişli iklimi, huzurlu ortam, doğal gazın gelmesi, iş gücünün ucuz olması ve diğer üstünlükler bunlardan bir kaçıdır.

Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi; merkez ilçede 450 hektar alanda 189 parsel üzerine kurulmuştur. Üretimde 27 firma, inşaat safhasında 26 firma, proje-etüd safhasında 48 firma bulunmaktadır. Sanayiye tahsis edilecek 32 adet parselde 700.000 m² arsa bulunmaktadır. Şu an için satış ücreti 4.5 \$/m² dir. Bölgenin altyapısı, haberleşme ve doğalgaz imkânları tamamlanmıştır.

Bandırma Organize Sanayi Bölgesi Taştepe mevkiinde kurulu olup 150 hektar üzerinde 81 parsel Üretimde 5 firma, inşaat safhasında 2 firma, proje-etüd safhasında 21 firma bulunmaktadır. Sanayiye tahsis edilecek 59 adet parselde 450.000 m² arsa bulunmaktadır. Şu an için satış ücreti 10 YTL/m² dir. Bölgenin altyapısı ve haberleşme imkânları tamamlanmıştır.

Gönen Deri Organize sanayi bölgesi Taştepe mevkiinde kurulmuş olup altyapı tamamlanmıştır. Bölgeye gelecek enerji hattı ile arıtma tesislerinin yapı çalışmaları devam etmektedir.

Balıkesir yöresinde tarıma dayalı sanayi hakim olduğundan sağlıklı bir tarım sektörü-sanayi sektörü işbirliği gereklidir. Eğer hayvancılık modern yöntemlerle yapılırsa kesilen hayvanların verimi yüksek olur. Aynı şekilde elde edilen sütlerin hijyenik şartlarda üretilmesi süt mamullerinin kalitesini arttırır. Ekilen domateslerin sağlıklı bir biçimde yetiştirilmesi ve hasadı, salça üretiminin verimini ve kalitesini yükseltecektir. Zeytinde, şekerde, kanatlı hayvan yetiştiriciliğinde de aynı durum söz konusudur.

Üretilen ve yetiştirilen ürünün uygun fiyatla satılması ve üreticilerin para kazanması çok önemlidir. Tarım ile geçinen çiftçi ve köylüye öncülük edilmeli ve nerelerde hangi ürün ekileceği tavsiye edilmelidir.

9. Plan çalışmaları kapsamında iller için gelişme planları hazırlığı gündemdedir. TBMM'de kabul edilen ve yasalaşma için Sayın Cumhurbaşkanında bekleyen "kalkınma ajansları" da bu konuda görev yapacaktır.

Yerel kalkınma konusu ülke bazında çok önemli hale geldi. 9. Plan çalışmalarında il kalkınma konularıyla ilgili bir özel ihtisas komisyonu kuruldu. İllerde de il özel idareleri, belediyeler, kalkınma ajansları yerel kalkınma konusunda çalışacak ve stratejik plan çalışmaları yapacaktır. Üniversiteler ve Türkiye İstatistik Kurumu bu çalışmalara destek olacaktır.

1999 ve 2001 yıllarında üst üste gelen krizler nedeniyle Balıkesir ekonomisinde bir



duraklama olmuştur. Ancak son yıllarda ekonomideki iyileşmeler, il merkezinde belediyenin altyapı çalışmalarında gelişmeler, il merkezine ve Bandırma'ya doğal gazın gelmesi ve organize sanayideki gelişmeler Balıkesir'de ticari ve ekonomik hayatı olumlu yönde etkilemektedir.

Balıkesir'de Burhaniye ve Erdek'teki arkeolojik çalışmalarla antik kentlerin ortaya çıkması turizmi geliştirebilir. Termal turizm ve diğer alternatif turizm çeşitleri Balıkesir ekonomisi için son derece önemlidir.

Balıkesir'i ilçelere ve komşu illere bağlayan yolların tamamlanmasını beklemekteyiz.

Ülkemizin sanayi açısından gelişmiş iki bölgesi arasında bulunan Balıkesir; sahip olduğu potansiyeli ile kabuğunu kırmaya hazırdır. İl genelinde organize sanayi bölgelerinin tamamlanarak katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi, turizm potansiyelinin, jeotermal kaynakların ve başta bor ve mermer olmak üzere yer altı varlıklarının daha iyi değerlendirilmesi, girişimcilik kültürünün gelişerek tarımsal üretimden elde edilen gelirlerin sanayi yatırımlarına dönüşmesi, sivil ve kamu kesimleri arasında diyalog ve işbirliği, il ekonomisinin gelişmesine çok önemli katkı sağlayacak ve Balıkesir sosyo-ekonomik yönden daha da geliştirecektir.

Balıkesir'in avantajları;

- ♦ Büyük metropollere yakınlığı
- ♦ Türkiye'de sanayi dağılımı için örnek il
- ♦ Yer altı ve yer üstü zenginlikleri
- ♦ Ulaştırma ve haberleşme imkanları
- ♦ Deniz (Bandırma Limanı) – kara – demiryolu imkanları
- ♦ Uygun iklim koşulları
- ♦ Üniversite (Eğitim ve teknik eleman)
- ♦ Konut imkanları
- ♦ İşgücü
- ♦ 4 Organize Sanayi Bölgesi (Balıkesir-Bandırma-Gönen)

Sayılabılır.

Rona YIRCALI
Balıkesir Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	BALIKESİR	
TELEFON KODU	00.90	266
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		14.299
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	542,7	50,4
Kadın	533,6	49,6
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		75
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	302	45,9
Kadın	173	18,2
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	138,7	12,88
Kadın	31,5	2,92
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		6,9
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	İzmir-Adnan Menderes	
Uzaklığı (Km)	196	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)	10-12 Mt	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	60.000 GRT	
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	Max: 7.000.000 Ton	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	10x5 Ton - 4x10 Ton - 1x35 Ton	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	530	
Demiryolu (Km)	584	
Havayolu (Saat)	60 Dakika	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	394	
Demiryolu (Km)	643	
Havayolu (Saat)	45 Dakika	



EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	574	130.492
Lise	53	26.150
Meslek Lisesi	59	19.639
Yüksek Okul 2 Yıllık	11	11.575
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	10	12.193
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	10	
Endüstri	11	
İnşaat	1	
Turizm	3	
Ticaret	13	
Diğerleri	21	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme	7	
Diğerleri	11	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	713	
Limited Şirket	4.386	
Şahıs Şirketi	4.798	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	6	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
Almanya		
Amerika		
İngiltere		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		



Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		1
Diğerleri		5
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	88	
Otomotiv		
Tekstil	4	
Elektrikli Aletler	6	
Makine İmalat	29	
Mobilya	6	
Diğerleri	198	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	160	
2002	336	
2003	396	
2004	510	
2005	564	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	69	
İŞÇİ SAYISI 10-25	73	
İŞÇİ SAYISI 25-50	59	
İŞÇİ SAYISI 50-100	105	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	25	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		4
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	3.002.248	
Boş Alan (M2)	1.226.400	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	8	
Otomotiv		
Tekstil	5	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	2	
Mobilya-Ahşap Ürünler	4	
Diğerleri	49	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	



İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	90
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	90
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	1.058
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	513.946
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	448.260
ORMANLIK ALAN (Hektar)	675.010
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	34.679
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	207
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	5.541
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	687.868
Çeltik	73.119
Arpa	65.281
Diğerleri	63.803
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	372.044
Karpuz	147.475
Kavun	130.815
Diğerleri	199.398
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	8.634
Pamuk	8.390
Fındık	3,5
Zeytin	215.454
Ayçiçeği	41.573
Mısır	30.910
Diğerleri	88.998
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	100
Mandalina	6.011
Greyfurt	
Limon	100
Elma	8.939
Kiraz	3.872
Diğerleri	81.332
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	836,2
Büyükbaş	292,8
Kümes Hayvanı	74.436
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	510.977.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	990.202.610



İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	89.048
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	5
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	4
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	89.1
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	519,7 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	4,4
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	239.406
2002 Yılı	206.602
2003 Yılı	207.579
2004 Yılı	215.411
2005 Yılı	250.000
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	2.552
Gıda Sanayi	4.991
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	129.678
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	78.190
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	136
500 Bin - 1 Milyon \$	16
1 Milyon - 5 Milyon \$	17
5 Milyon - 10 Milyon \$	10
10 Milyon \$ Fazla	6
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	117.097
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	148.549
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	41.084
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Bor	625 Milyon Ton
Altın-Gümüş	1.500.000 Ton
Bakır-Kurşun-Çinko	62.270.855
Diğerleri	104.189.974



(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Mermer	21	
Kömür	8	
Bentonit	2	
Diğerleri	8	
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Bor	650.000 Ton	
Mermer	375.000 M3	
Kömür	250.000 Ton	
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	21	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	375.000 M3	
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Marmara	350.000 M3	
Traverten	25.000 M3	
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	13	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel	8	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	58	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	9	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	22	
Özel	27	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	574
4 Yıldızlı Otel Sayısı	8	2.023
3 Yıldızlı Otel Sayısı	16	2.107
Pansiyon	2	79
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	35	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	18.780	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	12	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.balikesir.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.balikesir-bld.org.tr	



TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.bato.org.tr
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.bso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	T.C. Balıkesir Valiliği İl Plan. Ve Koor. MÜd. E-Posta planlama@balikesir.gov.tr

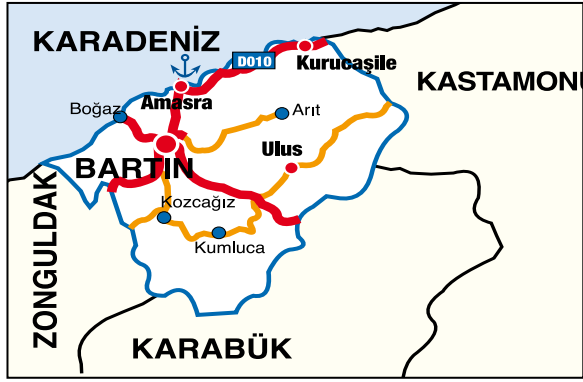


Yatırım İçin Bakir Bir Kent



Kalkınmada birinci derecede öncelikli iller arasında yer almasına rağmen, kentte sanayileşmeden bahsetmek güç. Balıkçılık, tekne yapıcılığı ve tarım kent ekonomisini yönlendiriyor.

Bartın isminin kökeni antik çağa kadar uzanıyor. İl merkezinden geçen ırmağın antik çağdaki adı Parthenios. Yunan mitolojisinde, "Sular Tanrısı"nın adı olan Parthenios "sular ilahı veya muhteşem akan su" anlamlarına da geliyor. Barthenios'un mitolojideki bir başka anlamı ise "genç kızlar için koro türküleri" veya tanrıça Athena'nın bir sıfatı olan "genç bakire"...



Antik çağda, Parthenios adı verilen ırmağın kenarında kurulan kentin de, Parthenia adıyla anıldığı ve zamanla Bartın'a dönüştüğü yazılı kaynaklardan anlaşılıyor.

Tarihi "Paphlagonia" bölgesindeki antik kentlerden; Sesamos (Amasra), Kromna (Kurucaşile) ve Erythinoi (Çakraz) da Bartın il sınırları içinde yer alıyor.

Antik eserlerin en fazla görüldüğü yer Amasra ilçesi. Dünyada tek olan Kuşkayası yol Anıtı, kale ve üzerindeki armalar, kilise ve şapel, bedesten, İnziva mağarası, antik kentin görünen yüzleri olarak sayılıyor. Antik kentin 5 bin kişilik tiyatrosu, forum, şeref yolu, akropol ve nekropol gibi bölümleri ise hala toprak altında bulunuyor.

Bartın kentini, İ.Ö. 1400'lerde Gaskalar sahiplenmiş... Sonra sırasıyla; Hititler, Frigler, İonlar, Kimmerler, Lidyalılar, Persler, Helenler, Pontuslular, Roma ve Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar bölgeyi yurt edinmişler.

Bugün merkez ile birlikte Amasra, Ulus ve Kurucaşile olmak üzere 4 ilçesi bulunan Bartın, uygun iklim şartları ve su bolluğu sayesinde pek çok ile göre hayli zengin bir orman alanı ve bitki örtüsüne sahip. Ancak Bartın tarım açısından o kadar zengin değil. Kullanılabilir tarım alanı 74 bin 408 hektarı bulsa da, coğrafi şartlar nedeniyle, bu alanlar küçük parçalar halinde il geneline dağılmış durumda. Bu da makine ve teknoloji kullanımını, dolaşımıyla da tarımda verimlilik ve gelişmeyi engelliyor.



Bartın ve çevresinde geleneksel yöntemlerle buğday ve mısır üretimi çok yaygın. Buğday ve mısır üretimi geçtiğimiz yıl 60 bin 212 tonu bulurken domates, biber gibi sebze üretimi 13 bin ton civarında. Verimliliği daha yüksek olan seracılık ve sebze tarımı bir kaç yıldan bu yana tarım il müdürlüğü, il özel idaresi ile sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının desteğiyle hızla gelişiyor. Bartın Meslek Yüksekokulu'nda seracılık bölümünün açılması da tarımın gelişmesini hızlandıran bir diğer etken olarak gösteriliyor.

DİE rakamlarına göre Bartın'da hayvancılık da son 5 yıldır hızla gelişiyor. İldeki büyük ve küçük baş hayvan varlığı sayısı 2004'te 84 bine ulaşmış. Yem bitkileri üretimindeki artışa paralel olacak şekilde kültür ırkı hayvan varlığıyla et ve süt üretiminde de artış sağlanmış.

İl sınırları içindeki 22 bin kovanla yapılan arıcılık da giderek büyüyen önemli bir üretim alanı. Bartın'da üretilen bal, bitki örtüsündeki ormangülünün varlığı sayesinde diğer ballardan ayrılıyor ve acımsı tadı ve yöreye özgü aroması ile pazarda yüksek fiyata alıcı bulabiliyor.

Karadeniz kıyısındaki 59 kilometrelik sahil şeridi Bartın'a kıyı ve açık deniz balıkçılığı için büyük imkan sunuyor. Kentte irili ufaklı 158 gemi ile ruhsat sahibi 306 balıkçı var. Ayrıca deniz balıkçılığı yanında iç su balıkçılığı da yapılıyor ve çiftliklerde yılda 22 ton alabalık üretiliyor. İlde su ürünleri geliştirme projesi kapsamında olan 10 adet iç su kültür balıkçılığı işletmesi var ancak halihazırda bunlardan beşi faaliyet gösteriyor.

Kurucaşile ve çevresindeki balıkçılık için tekne yapımı, son yıllarda yat ve küçük ölçekli ticari gemiyle çeşitlenerek önemli bir ekonomik girdi oluşturuyor. Az sayıdaki küçük aile işletmesinden ibaret olan ahşap tekne yapımının gelişmesi için bazı girişimler var ancak henüz atılmış somut bir adım yok.

Kalkınmada birinci derecede öncelikli iller arasında yer alan Bartın'da sanayileşme ise henüz yok denecek kadar az. İl sınırları içindeki istihdamın uzun yıllardan bu yana Amasra ve Zonguldak'taki kömür ocaklarında yoğunlaşması, diğer kollardaki sanayileşmenin





uzun süre geri planda kalmasına yol açmış. Ancak yine de taşkömürü müessesinin yanı sıra, daha sonra özelleştirilen Çimento Fabrikası ve ORÜS Orman İşletmesi ile kamunun başlattığı sanayileşme süreci, Bartın'ın il olmasının ardından özel sektör yatırımları ile devam ediyor.

Ancak özel sektör yatırımları, istihdam ve kapasite açısından orta ve küçük ölçekli işletmeler olup, sanayideki işgücünün sadece yarısını istihdam edebiliyor. İşgücünün geri kalan yarısı halen TTK bünyesinde çalışıyor.

MTA tarafından yapılan tespitlere göre Bartın ve çevresinde zengin geniş kömür damarları dışında kuvarsit, şiferton, yapı taşları, dolomit, marna alçıtaşı, kil yatakları, volkanik taş ve inşaat kumu gibi zengin maden yatakları var.

Bu maddeler asitik reflektör, kiremit, tuğla ve çimento sanayinin hammadde ve katkı maddelerini oluştururken yöredeki tuğla sanayinin kalitesinin yüksek olmasını da sağlıyor. Ayrıca Ulus yöresindeki oldukça sert ve değişik renkteki mermer yatakları da önemli bir potansiyel olarak girişimcilerini bekliyor.

Ancak T.T.K. tarafından işletilen kömür yatakları dışında diğer maden kaynaklarından yeterince yararlanılmadığı çeşitli raporlarda yer alıyor.

Uluslararası liman olarak yük ve yolcu taşımacılığı yapılan Bartın limanı aynı zamanda giriş-çıkış gümrük kapısı olarak da hizmet veriyor. Amasra ve Kurucuşile limanları ile Tekkeönü balıkçı barınağı da ulusal ticari liman olup, balıkçılık dışında yat limanı olarak da gelişme potansiyeline sahip.

Bartın ili sınırları içinde demir yolu bulunmasa da, il merkezine 38 km uzaklıktaki Zonguldak'ın Saltukova ilçesindeki tren istasyonu her tür taşıma için büyük kolaylık sağlıyor. Saltukova'daki havalimanı da bir diğer ulaşım imkanı olarak Bartın'ı büyük merkezlere bağlıyor.

İstanbul ve Ankara gibi merkezlere yakınlığı, coğrafi konumu, ulaşım imkanlarının bolluğu, yer altı kaynaklarının zenginliği, denizcilik ile tarım ve hayvancılıktaki gelişmeler, Bartın'ı yatırımcılar için cazip hale getiriyor.

Ancak büyük ekonomik potansiyele karşın Bartın yıllardır dışarıya en çok göç veren iller listesinde üst sıralarda yer alıyor ve nüfusu düzenli olarak azalıyor.

Valilikçe hazırlanan bir rapora göre Bartın'ı yatırımcı için cazibe merkezi haline getirebilmenin yolu sanayi alt yapısını hazırlamaktan geçiyor. Bunun için ilk adım, organize sanayi bölgesi ile atılmış. Bartın, özellikle yaz ayları boyunca turizm açısından gerçek bir cazibe merkezi. Kentsel SİT alanı olan Bartın'ın, Amasra ilçesi ile Güzelcehisar Köyü ise arkeolojik SİT alanı statüsüne sahip.

Amasra'dan Kurucuşile'ye kadar uzanan deniz kıyısı, antik çağa ait binlerce yıllık kalıntıları, yüzlerce yıllık kilise, hamam, köprü gibi eserleriyle büyük ilgi görüyor. Ayrıca seçkin yöre mutfağı ve çilek festivali gibi tarihi, kültürel ve folklorik değerleri, deniz, ırmak, mağara, yayla ve av turizmüne olanak sağlayan ilginç doğal özelliklerini de unutmamak gerekiyor. Ancak yaz mevsiminin kısalığı da bölgeye yönelik turizm yatırımlarını engelleyen bir faktör olarak dikkat çekiyor. ■



Değerli Türk İşadamları,

Dünya'nın her yerinde başarıları ile Türk adını gururla taşıyan Türk İş Adamlarıyla İllerimizi ve illerimizin yatırım imkan ve heyecanını "Dünya Türk İşadamları Kurultayı" ile buluşturan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Dünya Türk İşadamları Vakfı Başkan ve Üyelerine teşekkür ederim.

Bartın : Batı Karadeniz'de Enerji Üssü,

Bartın, Batı Karadeniz'in doğal güzellikleri ve zenginliğinin, insan emeği ve aklının kullanımına cömertçe sunulduğu, ender noktaların başında gelmektedir. Kalkınmada 1.derece Öncelikli Yörelere ve 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanunu kapsamında olmasının yatırımcıya bahşettiği bedelsiz arsa tahsisi, çalışanların SSK işveren payının alınmaması, gelir vergisi stopaj indirimi ve ucuz enerji gibi tüm teşvik unsurlarından azami ölçüde yararlanmaktadır.

Bölge coğrafi konumu itibarıyla de (büyük kent ve sanayi merkezlerine yakınlığıyla) Türkiye'nin kuzeybatı bölgesinde gelişme merkezi kurulabilmesi için alternatif konumdadır. Ulaşım olanakları potansiyelinin yüksek olan ilimizde Bartın Limanı 1.sınıf Gümrük kapısı ve uluslararası liman olarak, Amasra ile Kurucaşile limanları ise denizyolu ve yük taşımacılığı bakımından ulusal düzeyde hizmet vermekte olup, Limanlarımız ile Karadeniz trafiğine açılma imkanı ve dolayısıyla deniz ticaretini de geliştirme imkanı bulunmaktadır.

İlimiz Batı Karadeniz'de Enerji Üssü olma yolunda adımlarını atmıştır. TTK Amasra Taşkömürü Müessesesi yanında, Özel Sektörden HEMA Endüstri A.Ş yıllık ortalama 5 milyon ton taş kömürü çıkartacaktır. Çıkarılan taşkömürü ülkemizin başta Metalurji olmak üzere, diğer sanayi alanlarında enerji kaynağı olarak kullanılacaktır. İlerleyen dönemde Metan Gazı çıkarılması ve Santral kurulması çalışmaları da devam etmektedir.

Ayrıca BOTAŞ tarafından üstlenilen Karabük-Zonguldak-Çaycuma-Bartın doğalgaz iletim hattı projesi'nin ikinci bölümü Karadeniz Ereğli hattından çıkış alınarak Bartın ili Organize Sanayi Bölgesi'nde son bulacak 118 km'lik boru hattı çalışmaları yürütülmektedir. Proje kapsamında etüt ve haritalama işleri tamamlanmış, kamulaştırma ve boru hattı ile boru hattına bağlı sabit tesislerin inşaat aşamasına gelinmiştir. 2008 yılı tamamlanması planlanan bu proje, ilin alternatif enerji altyapısı alanında önemli bir ihtiyacı gidermiş olmaktadır.

Orman, Ağaç ve yan ürünleri ile Mobilya Sanayi hammadde kaynağı bol olan gelişme olanağı yüksek sektörlerimizdendir. Orman ürünleri Sanayinin eski bir geçmişi olduğu için ilimizin üretim kültürü ve girdi sağlama avantajı sektörün cazibesini yükseltmektedir.

İlimiz aynı zamanda Ahşap Tekne Yapımcılığı konusunda da Türkiye'nin en umut vaat eden bölgesidir. Geçmişten bugüne kendi bölgesel tekne tiplerini yaratabilmiş olan bu meslek bugün dünya çapında bir şansa sahiptir. Türkiye'nin ilk Ahşap Yat Yapımı Anadolu Meslek Lisesini Kurucaşile'de açarak, projeli ve mühendis kontrolünde üretimler yaparak bilimsel ve teknik yöntemlere yönelmiştir. Ahşap tekne yapımcılığı kendine özgü kalitesiyle bölge hayatına damgasını vurmuş, dünya pazarına girmiş bir sektördür.



Bartın, 3000 yıllık geçmişinden günümüze tařıdđđı seçkin tarihi, kültürel ve folklorik değerleri ile olağanüstü güzellikler sergileyen doğal turizm kaynaklarıyla, dört mevsim turizm yapacak potansiyele sahip bir kenttir.

Bugün artık yremiz, giderek sanayi, tarım, turizm ve kültürel alanlarda da tüm potansiyel imkanlarını harekete geçirme hamlelerini doğru olarak yapan bir liman şehri olma hedefine adım adım yaklaşmaktadır. Nüfus ve istihdam yapısı, sahip olduğu doğal zenginlikleri ve yatırıma hazır yöresel dinamikleriyle beraber kalkınma potansiyeline sahip olarak, her sektörde başarıyı hedeflemiş müteşebbislerimizi bekliyoruz.

Tüm İşadamlarımıza başarı dilekleriyle saygılarımı sunarım.

İsa KÜÇÜK

Bartın Valisi



BARTIN BİRLİKTELİĞİ

Bartın, kültürel, ekonomi ve sanayi yapısı ile Batı Karadeniz'in sanayi gelişimini hızla tamamlamaya çalışan Anadolu kenti. Kentimiz sanayi ve alt yapısı kalifiye gücü, coğrafik konumu, eğitim durumu, sosyal ve kültürel yapısı ile Türkiye'nin aydınlık yüzüdür. Uluslar arası 1.sınıf gümrük kapısı liman oluşu cazibe odağıdır. Demiryolunun 25 km uzakta kalışı, mutlak suretle liman bağlantısıyla demiryolunun Bartın'a gelmesi gerekmektedir. Lojistik yatırım için en önemli unsurdur. Saltukova havaalanının açılması Bartın'ın hava ulaşımı eksikliğini giderecektir.

Bartın ve Bartın'lular olarak üniversitemizin kazanımını istemek en doğal hakkımız olup açılacak üç fakülte için Odamız gerekli girişimlerde bulunmuştur. Bu günkü Bartın TSO ve belediye yönetimleri, valilik, fakültemiz, vekillerimiz kendi sorumluluklarını ve anlayışları içinde görevlerini yapma çabaları içinde olmaları, kentin gelişimi için yeterli olmamaktadır. Zira; sorunlarını çözmüş illerde bu birliktelik ve ortak çözüm arayışları ile başarı elde edilmiştir. Bartın şehir merkezinde, fuar merkezi, çok katlı otopark, kültür parkı yapılması, yeni çarşı alanı oluşturulması, pazaryerinin rehabilitasyonu gerekmektedir. Bartın TSO'nun girişimleri ile yapılan Bartın Toptancılar Sitesi, Bartın Toptancı Halinin işlevselliği artmalı şehir içi trafiği rahatlamalıdır.

Yıllardır üzerinde durduğumuz ve gündem oluşturduğumuz Pelikan Askeri Tesisinin okul yada eğitim alayı yapılması beklentilerimizdir. Bu konuda girişim bilgileri Bartın TSO'nun sorunların takibinin eseridir.

Organize Sanayi Bölgemizdeki 29 sanayi tesisinin tamamının tahsisi, 22 fabrikamızın çalışması, 3000 istihdam ve ihracat rakamları artması, Bartın TSO girişimleri sonucudur. Yeni ilave OSB 550 dönümlük arazilerin yeni yatırımcılara tahsisi, Demir çelik sektörünün Bartın'a getirme çabamız, kentimizin sanayi çeşitliliğini ve katma değerini artıracaktır. Bartın'lı yatırımcıların ve dışarıdan gelen yatırımcıların Bartın'da yatırım yapmaları elbette şehirde yaşayanları hem sosyal açıdan hem de ekonomik açıdan olumlu etkileyecek, Bartın ticaret hayatının gelen yatırımlardan kazanacağı ileri yöndeki gelişmeler ile istihdam sorunu ortadan kalkacak ve elde edilecek şehri, AB sürecini yakalayan 21. yüzyıl portresine yakışır hale getirecektir. Bartın'ı keşfedemeyen yatırımcıların çok şey kaybedecekleri aşikardır.

100.yılıni kutlayan Bartın Ticaret ve Sanayi Odası olarak öncelikle, 1051 \$ olan GSMH'yi Türkiye ortalamasının üzerine çıkartmak, en büyük hedefimizdir.

Bunun için Organize Sanayi Bölgesinin tevsii alan genişlemesinin yapılması, çevreye duyarlı, emek yoğun istihdama açık sektörlerin yatırım olanaklarının sağlanması görev bilinci içinde hedefimize ulaşacağız. En çok göç veren Bartın'ı , göç veren değil göç alan konuma getirmek stratejik amacımızdır.

Öncelikle sanayici ve tüccarlarımızı kalite ve markalaşma ana felsefesi üzerine yoğunlaştırarak Türkiye'nin ilk 500 sanayi kuruluşu listesine Bartın'dan bir firmanın da katılımı en büyük hedefimiz olacaktır.



Odamız, Organize Sanayi Bölgesinin %40 ortağıdır. Bu nedenle Odamız plan ve bütçe ölçüsünde, maddi imkanları çerçevesinde istihdama dönük proje ve fikirlerle üretimi arttırmak, en büyük hedefimiz olan liman kapasitesinin artırılması ro-ro iskelesi, limana tren yolu bağlanması, atıl durumda olan askeri tesislerin işlevsel hale getirilmesi (askeri okul, eğitim alanı) ulaşım sorununun (double yol bağlantılarının) Karabük – Zonguldak güzergahlarına getirilmesi, Batı Karadeniz yolunun Doğu Karadeniz ile birleşmesi, turizm alanında alternatif turizm projeleri üretmek, günübirlik değil, Bartın ve çevreyi tanıtacak tarihsel, kültürel ve doğal güzelliklerle bezeli kentimizi ön plana çıkartmak, Organize Sanayi Bölgesinin gelişimi ve tamamlanması hedeflerimizin ana maddeleridir.

Mehmet KEMİK

Bartın Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	BARTIN	
TELEFON KODU	00.90	378
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1.DERECE	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	214.000	2143
İLİN TOPLAM NÜFUSU	184.178	%
Erkek	87.211	48
Kadın	96.967	52
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	89 kişi	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	136.608	%
Erkek	63.377	51
Kadın	73.231	49
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	12.465	%
Erkek	11.994	96
Kadın	471	4
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	23%	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Esenboğa	
Uzaklığı (Km)	283	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	SALTUKOVA	
İstasyonun Adı	Saltukova D.D.Y	
Uzaklığı (Km)	38 Km	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ	BARTIN LİMANI	
Draft Derinliği (Mt)	7-8 Mt.	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	17.000 GRT	
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	900.000 Ton	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	90-70 Ton	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Amasra Lİmanı	
Uzaklığı (Km)	20 km	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	283 Km	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	453 Km	
Demiryolu (Km)		



Havayolu (Saat)			
EĞİTİM BİLGİLERİ			
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI		OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim		112	22909
Lise		7	3068
Meslek Lisesi		16	3786
Yüksek Okul 2 Yıllık		1	1050
Yüksek Okul 3 Yıllık		1	141
Fakülte 4 Yıllık		1	552
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI		OKUL SAYISI	
Motor - Makine		1	
Endüstri		--	
İnşaat		--	
Turizm		1	
Ticaret		5	
Diğerleri		3	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR		OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		--	
Lise		--	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI		OKUL SAYISI	
Makine Müh.			
İnşaat Müh.			
Ziraat Müh.			
Endüstri Müh.			
Gıda Müh.			
Kimya Müh.			
İşletme		2	
Diğerleri		11	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER			
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI		SAYI	
Anonim Şirket		166	
Limited Şirket		495	
Şahıs Şirketi		1.221	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI		YOK	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI		ŞİRKET SAYISI	
		MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		13	
Otomotiv			1
Tekstil		5	19
Elektrikli Aletler		1	
Makine İmalat		5	
Mobilya		12	
Diğerleri		44	5
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ		İŞYERİ SAYISI	



2001	58
2002	84
2003	93
2004	96
2005	134
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI
İŞÇİ SAYISI 1-10	34
İŞÇİ SAYISI 10-25	21
İŞÇİ SAYISI 25-50	19
İŞÇİ SAYISI 50-100	18
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	13
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1
ORGANİZE SAN. BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	
Toplam Alanı (M2)	700.000
Boş Alan (M2)	yok
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	24
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI
Gıda	2
Otomotiv	1
Tekstil	7
Elektrikli Aletler	--
Makine İmalat	--
Mobilya-Ahşap Ürünler	4
Diğerleri	15
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	17
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	2
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	32,685.MİLYON YTL
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	74.408
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	41.380
ORMANLIK ALAN (Hektar)	98.578
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	3.313
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	0
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	11.671
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	43.001
Mısır	40.500



Arpa	3.400
Diğerleri	2.634
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	12.575
Lahana	2.225
Biber	1.735
Diğerleri	11.923
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	0
Pamuk	0
Fındık	1.583
Zeytin	0
Ayçiçeği	980
Mısır	42.000
Diğerleri	--
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	40
Mandalina	0
Greyfurt	0
Limon	0
Elma	4.269
Kiraz	1.159
Diğerleri	13.430
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	10.552
Büyükbaş	70.112
Kümes Hayvanı	870.006
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	96.249.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	39.264
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	24.172
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	0
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	0
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	138
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	1.040
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	18
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	MERKEZİ İL
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.010.758
2000 Yılı	16.316.16
2001 Yılı	24.252.00
2002 Yılı	63.108.00
2003 Yılı	242.033
2004 Yılı	2.066.001



2005 Yılı	1.010.758
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	
Tarım Ürünleri	--
Gıda Sanayi	30.058,00
Otomotiv	--
Tekstil	--
Makine	--
Elektrikli Aletler	--
Diğerleri	980.700.
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	--
500 Bin - 1 Milyon \$	--
1 Milyon - 5 Milyon \$	--
5 Milyon - 10 Milyon \$	--
10 Milyon \$ Fazla	10
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	--
Gıda Sanayi	--
Otomotiv	--
Tekstil	--
Makine	--
Elektrikli Aletler	--
Diğerleri	--
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Taşkömürü	Amasra (Tarlaağzı-Kazpınar)
Tenör ve Kalite	Kül= % 26-51
Rezervler (Ton)	28.136.000 (Gör) 37.770.000 (Muh)
Silis Kumu	Kurucaşile (Kömeç - Döngelce) Tenör ve Kalite % 88-98 SiO ₂
Şiferton (Rezerv)	Tarlaağzı 9.900.000 (Gör + Muh) Kazpınarı 12.060.000 (Muh)
Şiferton Kalite	A Kalite % 40.05 A1 ² 0 ³ SK 35 C Kalite % 28.81 A1 ² 0 ³ SK 30
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
AMASRA-TAŞKÖMÜRÜ	1
KURUCAŞİLE SİLİS KUMU	1
MERMER	2
Diğerleri	--
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
Taşkömürü	215.422
Silis Kumu	190.000
Şiferton	--
Diğerleri	--
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	



Ocak Sayısı	2	
Çıkarılan Mermer Miktarı (m ³)	4538	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (M ³)	
Blok Mermer	4143	
Mermer (Safran Bej 30x60 Ebatlı)	395	
.....		
Diğerleri	--	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel	4	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	4 Hastane	
Devlet	4	
Özel (Klinik)	4	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	188
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	328
Pansiyon	17	524
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	6	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	1500	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	2	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	256- 2048 KB	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.bartın.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.bartın.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.bartintso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	TİCARET VE SANAYİ İL MÜDÜRÜ MEHMET BAYRAK www.bartintso.org.tr info@bartintso.org.tr	
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	ERTUNÇ ÜLKÜ artunculku@mynet.com	





Ekonomisi Petrole Dayalı



Türkiye'nin petrol ihtiyacının yüzde 20'si bu kentteki Raman dağından karşılanıyor. Batman, bu sayede küçük bir ilçe iken 50 yılda bir kent haline geldi.

Batman ve çevresinde bulunan tarihi eserler, bölgedeki yerleşimin Neolitik çağ öncesine dayandığını ortaya koyuyor. Bu da Anadolu'daki en eski yerleşimle karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor.

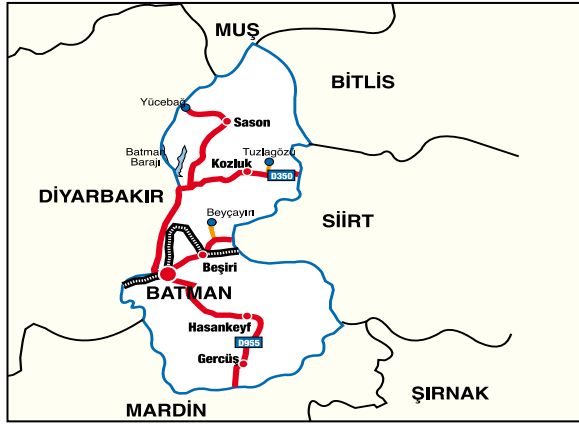
Yakın zamana kadar, İ.Ö. 7 bin - 6 bin 300 yıllarına ait buluntular nedeniyle Konya'nın güneydoğusundaki Çatalhöyük, Anadolu'nun en eski yerleşim yeri olarak biliniyordu.

1963'te Prof. Dr. Halet Çambel ile Prof. Dr. Robert J. Braid Wood tarafından başlatılan "Güneydoğu Anadolu Tarih Öncesi Araştırmaları Projesi"nin 1990'larda ortaya çıkan ilk sonuçları ise durumu değiştiriyor.

İlk somut kanıt, Batman'ın Kozluk ilçesi Kaletepe köyü sınırları içerisinde kalan ve Batman Çayı kenarında bulunan Hallan Çemi höyüğünde yapılan kazı çalışmalarında elde ediliyor. Höyük'ten çıkarılan kadın süs eşyaları, taştan yapılmış hayvan figürlü heykel ve taş silahların şaşırtıcı biçimde İ. Ö. 10 bin 600 yıllarına ait olduğu anlaşılıyor.

Bu bulgular, Anadolu'daki en eski yerleşim ile ilgili varolan kanaatleri değiştirdiği gibi insanlık tarihi açısından da büyük önem taşıyor. Çünkü Batman'daki Hallan Çemi tepesi ile Çayönü yerleşmeleri arasında yer alan bölge, Neolitik Çağ'ın karanlıkta kalan bir dönemine de ışık tutmuş oluyor.

Yukarı Dicle bölgesinin ilk uygar halkı Subarulardan sayılan Hurriler Hurri, Babil dilinde mağara anlamına geliyor. Hurriler kendi aralarında Hurri ve Mitani olmak üzere iki ayrı konfederasyona ayrılıyor. Zamanla Mitani Krallığı güçlenirken, Hurri Krallığı zayıflayarak tarihten siliniyor. Mitanilerden sonra bölgeye Asurlular ve Urartular egemen oluyor.





Urartu'lardan sonra bölge sırasıyla; İskitler, Medler, Persler, Selevoslar, Partlar, Romalılar ve Bizans'ın egemenliği altında kalıyor. İran ve Bizans'ın uzun süren egemenlik kurma savaşlarına tanıklık eden bölge, Hz. Ömer'in Kuzey Mezopotamya'yı fethiyle İslam Devleti'nin egemenliğine giriyor. Hz. Osman ve Hz. Ali dönemlerinde de İslam egemenliğinde bulunan bölge daha sonra sırasıyla Emeviler, Abbasiler, Hamdaniler ve 984 yılında Mervaniler'in yönetimine geçiyor. Bölge, 1085 yılında da Selçuklular tarafından ele geçiriliyor. 1396 yılından itibaren ise bölgede Osmanlı hakimiyeti başlıyor. 1527 yılında Vilayet-i Kürdistan (Cizre, Bitlis, Hasankeyf, Siverek, Çemişgezek, İmadiye, Sason, Palu, Çapakçur, Eğil) adı altında toplanan ve yurtluk, ocaklık, hükümet adlarıyla anılan bölge, (1578-1588) idari düzenlenmesinde Diyarbakır Beylerbeyliği'ne bağlı görünüyor. Batman isminin nereden geldiği kesin olarak bilinmemekle birlikte, bugünkü Batman Çayı'nın adının 1950'li yılların başında Iluh köyüne verildiği biliniyor. Batman şehrinin kökeni de zaten bu köye dayanıyor. Iluh köyünün aşağı kısmında, petrol aramaları sırasında ilk deneme kulesi kurulduğunda, TPAO'nun tesislerinin bulunduğu bölgeye, bakmaktan gelen Batman adı veriliyor.

1937 yılında küçük bir bucak olan Iluh, 1940'lı yılların sonları ile 1950'li yılların başlarında bölgede var olan petrol filizlerinin değerlendirilmesi sonucunda büyük bir gelişme gösteriyor. 1955'de belediye teşkilatı kurulan Batman'a, 2 Eylül 1957 tarihinde ilçe statüsü kazandırılıyor.

1955 sayımında nüfusu 4713 olarak saptanan Batman'da aynı yıl belediye teşkilatı kuruyor. Petrol sayesinde 1990 yılına kadar çok hızlı bir gelişme yaşayan Batman, 16 Mayıs 1990 tarih ve 3647 sayılı kanunla Türkiye'nin 72. ili olma unvanına kavuşuyor. Varlığını borçlu olduğu gibi Batman'ın ekonomisi de çok büyük ölçüde işte bu petrole dayanıyor. Ayrıca Türkiye'nin ihtiyacının yüzde 20'si de Raman dağından çıkarılan bu petrolle karşılanıyor. Petrolün büyük bölümü Batman'da kurulu rafineride işleniyor. Yarattığı istihdam ve kent ekonomisine sağladığı büyük katma değer, Batman için yaşamsal öneme sahip.





Ancak Batman nüfusunun büyük çoğunluğu tarımla uğraşiyor. Tarımın ağırlıklı olarak yapıldığı bölgeler ise Batman ve Beşirli ovaları. Her iki ova da son derece elverişli topraklara sahip olmakla birlikte, sulama imkanlarının yetersizliği ve teknoloji ile modern yöntemlerin eksikliği nedeniyle tarımsal üretim yeterli büyüklüğe ulaşmış değil.

Bunda da kuşkusuz son 20 yılda yaşanan terörün payı büyük ama yüzlerce yıldır değişmeyen mülkiyet ilişkileriyle aşiret yapısını da unutmamak gerekiyor. Tarımsal planlama yapılmadığı için Türkiye'nin en verimli topraklarından biri olan Batman Ovası'nın büyük bölümünde tütün üretimi yapılıyor. Bölgedeki başka bazı illerde olduğu gibi, bu tütünün büyük bölümü, kullanıma müsait olmadığı halde, tekel tarafından satın alınıp, yıllarca depolarda saklandıktan sonra yakılarak imha ediliyor.

Sulama yapılabilen alanlarda ayrıca pamuk, meyve, sebze ve baklagiller yetiştiriliyor. Bölgedeki tarımsal üretimin gelişmesi için beklenen ise GAP'in tamamlanması ancak bunun için de öncelikle bazı baraj yatırımlarının bitirilmesi gerekiyor. Batman'ın dağlık bölgelerinde gelişen büyükbaş hayvancılığın çöküşe geçtiği terör döneminin ardından son 5 yılda yeniden toparlanmaya başladığını söylemek mümkün.

Ayrıca terör döneminde boşalan köy ve meraların yeniden kullanılmaya başlamasıyla birlikte hayvancılıktaki gelişmenin de büyük hız kazanacağı açık. Batman'da petrol rafinerisinden başka büyük sanayiden söz etmek mümkün değil. Ancak küçük işletme olarak özel sektöre ait tuğla fabrikaları, yem fabrikaları, mercimek işleme fabrikaları, çırçır fabrikaları, bisküvi fabrikaları var ki, bunların da il ekonomisine önemli ölçüde katkı sağladığı biliniyor. Batman, terör döneminin henüz silinmeyen etkisine rağmen sadece Hasankeyf sayesinde bile büyük bir turizm potansiyeli taşıyor. Kaldı ki devam eden arkeolojik kazılar, Batman'ın insanlık tarihindeki yerini daha öne çıkarmaya da devam ediyor.

Hasankeyf'le birlikte yeni keşfedilen Anadolu'daki en eski yerleşim yerlerini tümüyle sular altında bırakacak baraj projesi bu açıdan büyük bir handikap oluşturuyor. Ancak hiç kuşkusuz tarımsal gelişme için de barajın önemi büyük. Görünür tek çözüm ise henüz üzerinde uzlaşma sağlanamayan proje tadilatı ki bu da her nedense yıllardır yapılabilmemiş değil. ■





İLİN ADI	BATMAN	
TELEFON KODU	00.90	488
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1. DERECE	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		4.659
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	231	51
Kadın	226	49
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	98	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	119	26
Kadın	123	27
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	86.686	18.97
Kadın		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	17	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	İSKENDERUN	
Uzaklığı (Km)	609	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1.012	
Demiryolu (Km)	1.200	
Havayolu (Saat)	1.15	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1.465	
Demiryolu (Km)	1.800	
Havayolu (Saat)	1,40	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	389	115.077
Lise	28	16.735
Meslek Lisesi	11	1.778
Yüksek Okul 2 Yıllık	2	840
Yüksek Okul 3 Yıllık		



Fakülte 4 Yıllık	1	670
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor – Makine	1	
Endüstri		
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	1	
Diğerleri	8	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	7	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	121	
Limited Şirket	1.074	
Şahıs Şirketi	1.135	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	2	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		



İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	20	
Otomotiv		
Tekstil	15	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya		
Diğerleri	25	2
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	112	
2002	116	
2003	106	
2004	157	
2005	109	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	367	
İŞÇİ SAYISI 10-25	83	
İŞÇİ SAYISI 25-50	5	
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	524.021	
Boş Alan (M2)	234.583	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	24	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	7	
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	3	
Mobilya-Ahşap Ürünler	2	
Diğerleri	12	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EYET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	16	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	16	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	120	



İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	142.620
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	97.110
ORMANLIK ALAN (Hektar)	81.209
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	1.550
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	30
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
buğday	214.000
arpa	42.050
çeltik	42
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
hıyar	10.500
domates	10.500
patlıcan	6.750
Diğerleri	95.000
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	1.000
Pamuk	14.000
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	10.000
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	465
Kiraz	
Diğerleri	677
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	222
Büyükbaş	21.2
Kümes Hayvanı	120
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	32.800.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	25
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	22.000
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	71
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	400.1



İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	DİYARBAKIR
İL DEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	
2004 Yılı	
2005 Yılı	
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
petrol	22.543.454
barit	288.080
alçıtaşı	22.476.10 ⁶
Diğerleri	26.000
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	



İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
petrol	3.968.436	
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	7	
Devlet	5	
Özel	2	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	2	245
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	13	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	10.340	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	4	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048 Kbps	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.batman.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.batman-bld.gov.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	Akyürek Mah. 32. Cad. No: 11 BATMAN	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Över Tükenmez, Tic.San.Odası Akyürek Mah.32. Cad.No:11 BATMAN	



<p>BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ</p>	<p>Recep YAVUZ, Hükümet Konağı Batman Valiliği, 04882138815, planlama@batman.gov.tr</p>
--	---



Eski Günlerinin Peşinde



Bir zamanların zengin ve ünlü kenti Bayburt, uzun bir duraklama döneminden sonra yeni yeni gelişiyor.

Yazılı kaynaklarda Bayburt'un isminin kökenine en erken Ortaçağ'da rastlanıyor. Ortaçağ Ermeni kaynaklarında; Payberd, Bizans kaynaklarında; Payper, Baberd, Payperd, 12. yüzyıl sonlarında bu bölgeden geçen Marko Polo'nun Seyahatname'sinde ise Bayburt'un adı Painpurth, Baiburt olarak geçiyor.

Paberd ya da Payberd isminin son hecesi olan 'berd' yüksek kale anlamına gelse de ilk hece ya da ikisinin birarada ne anlama geldiği bilinmiyor.

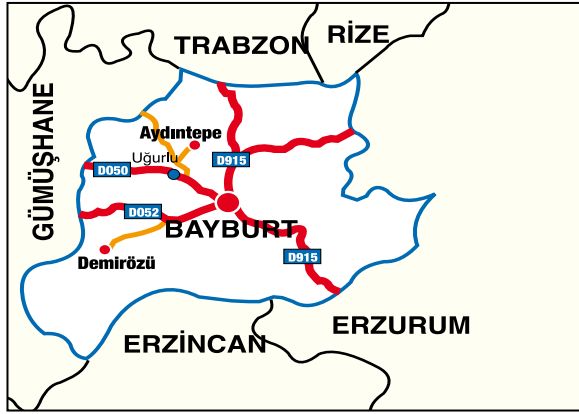
1647 yılında şehri ziyaret eden Evliya Çelebi, Bayburt adının zengin manasına gelen "Bay" ile belde manasına gelen "yurt" gibi iki kelime ile izah ediyor. Osmanlı dönemine ait kaynaklar ise ismi bugünkü söylenişine uygun olarak Bayburt şeklinde kaydediyorlar.

Bayburt şehrinin tarihi ise İ.Ö. 3 binli yıllara kadar uzanıyor. Sistemli bir arkeoloji çalışması yapılmamasına karşın, kent çevresinde bulunan yapı kalıntıları ve eşyalar, Bayburt'un tarihini bu döneme taşıyor. Tarihçiler, şehri kuranların da Azziler olduğunu söylüyor.

İ.Ö. 770- 665 yılları arasında Bayburt Kimmer ve İskitler'in akınlarına uğruyor. Daha sonra bölgeye Haldiler hakim oluyor. Kısa bir süre Medlerin eline geçen bölge daha sonra da Pers hakimiyetine giriyor.

Xenophan, Anabasis adlı eserinde Bayburt'tan büyük, kalabalık ve zengin bir şehir olarak bahsediyor. O zamanki adı Gymnias olan Bayburt, bir İskit şehri olarak biliniyor. Tarihçilere göre Sakalar diye de tanınan İskitler, Türkler'in antik çağdaki ataları...

Bir dönem Urartuların hakimiyetinde de kalan Bayburt, İ.Ö. ikinci yüzyıldan itibaren Pontus krallığına bağlı oluyor, İ. Ö. 40'larda da Romalılar'ın hakimiyetine giriyor.





1054 yılında, Selçuklular tarafından fethedilen Bayburt, 1514'te Osmanlılar'ın hakimiyetine girinceye kadar Saltukoğulları, Danişmentliler, Bizans, Pontus, Moğol ve Selçuklular arasında defalarca el değiştiriyor.

Şehirle birlikte, Bayburt Kalesi de bu savaş ve fetihler döneminde bir kaç kez yıkılıp yeniden yapılıyor. Bayburt Kalesi ayrıca, kalenin batı ve güney dış yüzeylerinde kullanılan mor firuze çiniler nedeniyle Çin-ü Maçün Kalesi olarak da biliniyor.

Bayburt, fetihten sonra Osmanlılarca sancak merkezi yapılarak Erzurum, Tekman ve İspir, Bayburt'a bağlanıyor.

Yaklaşık 300 yıl boyunca kesintisiz olarak Osmanlı hakimiyetinde kalan Bayburt 1828 yılında Ruslarca işgal edildikten sonra bir kez daha yıkılıp yıkılıyor. Fransız gezgin Texie, döneme ilişkin anılarında Rusların bu tahribatını anlatıyor.

Ekim 1829 yılına kadar devam eden Rus işgali, 1. Dünya Savaşı başlangıcında Osmanlı varandaşı Ermenilerin fiili desteğiyle bir kez daha tekrarlanıyor.

16 Temmuz 1916'da başlayıp 21 Şubat 1918'de son bulan işgal sırasında yüzlerce Bayburtlunun mağaralara doldurularak diri diri yakıldıkları çeşitli kaynaklarda yer alıyor.

İşgal ve yıkımlarla eriyip küçülen Bayburt, 1927'ye kadar Erzurum'a, bu tarihten itibaren de Gümüşhané'ye bağlanıyor. Bayburt, 1989'da da bakanlar kurulu kararıyla il statüsüne kavuşuyor.

İklim ve coğrafi şartlara bağlı olarak Bayburt'un ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanıyor. Tarım ekonomisinin de temel kaynaklarını hayvan yetiştiriciliği ve bitkisel üretim teşkil ediyor.

Bayburt'ta tarımla uğraşanların sayısı yüksek olsa da işletmelerin küçüklüğü ve verim



düşüklüğü tarımdan elde edilen gelirin düşük kalmasına yol açıyor. Ayrıca sulama yapılabilecek tarım topraklarının miktarının da hayli düşük olduğunu söylemek gerekiyor.

Bayburt'ta ekimi en çok yapılan ürün buğday. Onu arpa, çavdar ve yulaf izliyor. Sebze ve meyve de yetiştirilmekle birlikte bu ürünlerin il tarımındaki payı son derece düşük.

Hayvancılık Bayburtluların ekonomik faaliyetleri arasında ikinci sırayı alıyor.

Sanayileşme ise yok denecek kadar az olmasına karşın hemen tümü küçük ölçekli bazı sanayi tesislerinden söz etmek mümkün. Bu tesislerin büyük çoğunluğu tarım ve hayvancılığa dayalı üretim yapıyor. İlde ayrıca, yem, un ve süt işleme tesisleri dışında üretime yeni başlayan tuğla, çelik ve plastik fabrikalarını da saymak gerekiyor.

Geçmişte büyük orman alanlarına sahip olan Bayburt'ta, yok olan bitki örtüsünü yeniden kazanmak için son on yıldır büyük bir ağaçlandırma çalışması yürütülüyor. Temel olarak bölge topraklarını erozyona karşı korumak ve ıslah etmek amacıyla taşıyan proje kapsamında dikilen ağaç sayısı 2003 yılı itibarıyla yaklaşık bir milyonu buluyor.

Son 200 yıl içinde önce savaş ve işgaller nedeniyle büyük bir hızla azalan orman varlığı son 50 yılda da bilinçsiz kesim ve plansız yapılaşma nedeniyle yok olma noktasına gelmişti. ■





Bayburt İlinde ekonomi; tarihi gelişimi içinde temel özelliğini değiştirmemiş tarım ve hayvancılık başlangıçtan beri ekonomiyi sürükleyici bir rol oynamıştır. Tarım ve hayvancılık geleneksel metodlarla icra edileğeldiğinden belki yeterli üretim kapasitesine ulaşamamış ancak bu durum topraklarda kirlenmenin önüne geçmiştir. Dolayısıyla ilimiz yüzölçümünde çok fazla önemsenen organik tarım için önemli bir potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır. İlimizin tarım ve tarıma bağlı sanayi açısından var olan bu potansiyeli ,bu alanda çalışma yapan müteşebbisler için eşsiz fırsatlar sunmaktadır.

İlimizde bir başka önemli ekonomik kaynak ise Bayburt doğal yapı taşlarıdır. Zira ilimizde rezerv tespiti MTA tarafından yapılmış pek çok tüfit , mermer ve traverten ocakları ekonomik olarak işletilebilir durumdadır. İlimizde bu doğal yapı taşlarının işlenmesi ve piyasaya işlenmiş olarak sürülmesi ile ilgili kurulu herhangi bir işletmenin bulunmayışı ilimizdeki ciddi bir eksikliklerdir. Valilik olarak Bayburt Doğal Taş Sektörünün yurt içi ve yurt dışına tanıtılması ve buna bağlı olarak ta belli bir ivme kazanılabilmesi için Bayburt Belediyesi, Bayburt Ticaret ve Sanayi Odası ile birlikte çalışma grubu oluşturulmuş ve İzmir Uluslar arası doğal yapı taşları fuarına katılım sağlanmıştır. Fuarda ilimizin doğal yapı taşları çok fazla ilgi görmüştür. Yıl sonunda beklenen bu sektörde %30 büyümektedir.

İlimiz turizm sektörü için de cazip fırsatlar sunmaktadır. Özellikle alternatif turizmle ilgilenen turizm profesyonelleri için, yayla turizmi,kış gözlem turizmi,rafting,mağaracılık gibi turizm çeşitleri henüz el değmemiş ideal turizm potansiyeli olarak karşımızda durmaktadır. Neredeyse hiç kirlenmemiş doğası, endemik bitki türleri ,tarihi yapıları ve yaban hayatıyla Bayburt henüz keşfedilmemiş bir hazinedir ve bu alanda yatırım yapacak müteşebbisleri beklemektedir.

İlimiz günümüze kadar Türkiye genelinde oluşan olumlu iktisadi gelişmeler paralelinde büyüyememiştir. Ancak ülkemizde oluşan olumsuz gelişmelerden de fazlaca etkilenmemiştir. Mesela 2001 yılında Türkiye genelinde yaşanan %7.5 lik ekonomil gerilemeye rağmen Bayburt'ta bu ancak %0.03 olarak gerçekleşmiştir.

Asayiş bakımından resmi verilere göre Ülkemizin en huzurlu kenti Bayburt'ta öncelikle yukarıda sıralanan sektörler olmak üzere yapılacak her türlü yatırım meyvesini vereceğine inancımız tamdır.

Musa KÜÇÜKKURT
Bayburt Valisi



İlimiz, sosyo-ekonomik anlamda birçok sorunun bir arada yaşandığı zorluklarla dolu bir Kent. 1989 Yılında İl olan Bayburt ekonomisi ile maalesef gerek Yatırım- İstihdam göstergeleri gerek ise Üretim ve Milli Gelirden elde edilen pay istatistikleri gibi bir çok makro ekonomik parametre açısından arzulanan düzeyin çok altında bir durum arz etmektedir. Fabrikalaşma ve yoğun üretimin çok düşük olduğu İlimizde daha önce kurulması gündeme gelen fabrika ya da imalathaneler ya siyasi otoritelerin popülist politikalarının kurbanı olmuşlar ya da çeşitli imkansızlıklar sebebiyle söz konusu yatırımlardan vazgeçilmiştir. Coğrafi zorluklar ve ulaşımdaki kısıtlar, ara mamul temin edilen merkezlere uzaklık ve büyük oranda buna bağlı olan girdi fiyatlarındaki yükseklikten kaynaklı maliyet minimizasyonunun tesis edilememesi gibi daha bir çok sebep yatırımların önünde en büyük engelleri teşkil etmiştir.

Şüphesiz bir Kentin kalkınması ve belli ekonomik bir düzeye erişmesi bir takım yapısal dinamiklerin harekete geçirilmesi ile mümkün olabilecektir. Doğru sektörler için ve doğru bölgelerde eşit şartlarda ve bölgesel ekonomik dengesizlikleri giderici yönde çözümler önermeyen Teşvikler, sübvansiyonlar, desteklemeler ve korumalarla, arzu edilen etkiyi elde etmek mümkün olmayacaktır. Bilindiği gibi Bayburt kişi başı Gayri Safi Milli Hasılası 1500 doların altında olan diğer illerle beraber 5084 sayılı teşvik kanunu kapsamına alınmıştır. Yasa ile belli sosyo-ekonomik kalkınmışlık kriterlerinin altında bulunan İllere bir takım destekler sağlanmaktadır. Söz konusu yasa ile bir takım avantajların sunulmakta olduğunu kabul etmekle beraber, Yasanın sonradan yapılan düzenleme ile bölgemizin ekonomik yapısını olumlu yönde etkileyecek, hedefe odaklı bir yaklaşıma sahip olmadığını, bir takım eksiklikler ve yanlış uygulamaları barındırdığını düşünmekte ve her platformda dile getirmekte ve çözümler önermekteyiz. Çeşitli zeminlerde dile getirdiğimiz önerilerden biri de Bölge bazlı teşviklerin yanında sektör odaklı teşviklerin de sağlanmasıdır. Kış ve Yayla Turizmi, Bakliyat, Hayvancılık ve Taş ve Mermer sektörü ile ilgili özel sektörel desteklerin sağlanması bu sektörlerle tanınacak özel muafiyetler, vergi muafiyetleri, ucuz enerji ve altyapı desteği, ihracat desteği gibi destekler inanıyoruz ki hem istihdamda hem İlimizin genel ekonomik yapısında son derece olumlu sonuçlar doğuracaktır. Kanun kapsamına alınan İlimizde, yatırım ve istihdamda beklendiği ölçüde bir artış oranı yaşanmamasına rağmen az da olsa yatırımlarda bir canlılık söz konusudur. Yatırım-Üretim-İstihdam'a yönelik teşebbüsleri, kaynaklarını kullanamayan ve sürekli tüketen bir ekonomiden işleyen, üreten ve katma değer yaratan bir topluma geçiş açısından elzem görmekteyiz. Bu bahisle yurdumuzun çeşitli yerlerinde ve yurt dışında yaşayan hemşerilerimizi de, hem birikimlerini yatırıma dönüştürmeleri ve atıl tasarruflarının ekonomiye kazandırılması hem de doğdukları topraklara vefa borcu açısından Bayburt'a yatırım yapmaya çağırıyoruz.

Mart 2005'te göreve gelen Yönetim Kurulumuzla yepyeni bir anlayışın egemen olduğu Odamız üyelerimize, yatırım projeleri ve analizler, iş süreçleri, üretilen mal ve hizmetler ve Pazar araştırmaları, insan kaynaklarının kullanımı konusundaki performanslarının sürekli olarak iyileştirilmesi için profesyonel eğitim ve danışmanlık hizmetleri sağlamayı kendine misyon edinmiştir. Henüz bir yılını doldurmakta olan Yönetim Kurulumuz ve profesyonel



idari kadromuzla Bayburt Ticaret ve Sanayi Odası, toplam kaliteyi esas alan hizmet anlayışı ve üyelerinin memnuniyetine odaklanmış profesyonel bir yapıya büründürülmüştür. Yapısal bir değişim sürecini başarıyla gerçekleştirmiş bulunan Odamız, bunun karşılığını da gerek Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin Genel Kurul toplantılarında sağladığımız etkinlik ve bölge toplantılarında ilimiz adına elde ettiğimiz kazanımlarla gerekse proje birimimizin hazırladığı ve A.B tarafından kabul edilen ve sözleşmeleri yapılarak uygulanmaya başlayan 2 proje ile görmüştür. Bu projelerle Bayburt'umuzun Sosyo-ekonomik çehresinin değişimi ve gelişimine hizmet etmenin mutluluğunu hep beraber paylaşmayı arzulamaktayız.

Gelinen noktada bir yılda mali yapısını 2 kat büyütmüş, fiziki altyapı ve insan kaynakları ile İlimiz dışında bulunan Sivil Toplum Kuruluşları ve işletmelere dahi proje ve danışmanlık desteği sağlayacak alt yapı ve bilgi donanımına sahip olmuş bir Ticaret ve Sanayi Odası oluşturulmuştur.

Görevi devraldığı anda sektörel bazda yapılabilecek çalışmaları masaya yatıran Yönetim Kurulumuz bir yol haritası belirlemiş ve bu kapsamda yürütülen çalışmalarla başta hedef sektör olarak seçtiğimiz Bayburt'un kalkınmasında itici güç olabilecek potansiyellerde değerlendirdiğimiz Bayburt Taş ve Mermer sektörü ile ilgili projeler geliştirip uygulamaya koymuştur. Sektörü dağınık yapıdan kurtarıp dernekleştirdik. Tamamen amatör yöntemlerle çıkarılmaya ve işlenmeye çalışılan ve değerleri ölçüsünde İlimiz ekonomisine katkıda bulunamayan bu sektörün canlandırılması ve yüksek firelerle elde edilen bu değerli maddenin İl ve Ülke ekonomisine kazandırılması yönünde çalışmalar yürütmekteyiz. Yaklaşık bir yıldır sektör üzerinde yürüttüğümüz çalışmaların son ayağı olan Fuar organizasyonu gerçekleştirilmiş Valiliğimiz, Belediyemiz ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Bayburt ofisi ile işbirliği halinde gerçekleştirilen bu organizasyonla Bayburt taş ve mermerleri bir Bayburt Evi standı ile Dünyanın en büyük ikinci doğal taş fuarında dünya pazarına çıkarılmış ve sergilenmiştir. Bayburt taşının gördüğü rağbet bugüne kadar yürüttüğümüz çalışmaların haklı gururunu bizlere yaşatmıştır. İnanıyoruz ki bu sektör, yakın gelecekte ileri teknolojik altyapıya yapılacak yatırımlar ve sektördeki işletmelerimizde profesyonel yönetim anlayışının hakim kılınması ile İlimizde hem istihdam hem de genel ekonomi açısından çok büyük katkılar sağlayacaktır.

Odamız İlimizin en büyük sivil toplum kuruluşu olmasının ve İlimizde faaliyet gösteren bir sanayici ve iş adamları organizasyonu olmasının kendisine yüklediği misyon sebebiyle Bayburt'umuzun Sosyo-ekonomik anlamda gelişmesine katkı yapacak her türlü sosyal ve ekonomik organizasyona önderlik etmek çabasıdadır. Bu çalışmaları birlikte yürüttüğümüz Başta Bayburt Valiliği ve Sayın Valimiz olmak üzere, Sayın Belediye Başkanımıza, Birleşmiş Milletler Kalkınma programı koordinatörleri Sayın Erol Çakmak ve Ziya Yurttaş hocalarımıza, İlimizde görev yapan kamu kurumları ve değerli amirlerimize ve bu yolda çaba gösteren bütün paydaşlarımıza teşekkürü borç biliyoruz.

Saygılarımla

İbrahim YUMAK

Bayburt Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	BAYBURT	
TELEFON KODU	00.90	458
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		3.739
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	49,1	50,11
Kadın	48.8	49,89
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	26	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	30,1	61,3
Kadın	28,6	58,5
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	16,9	34,44
Kadın	2,7	5,64
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	5,75	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Erzurum	
Uzaklığı (Km)	115	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Erzurum	
Uzaklığı (Km)	120	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Trabzon	
Uzaklığı (Km)	170	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	800	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1.130	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	86	3.460
Lise	7	3.811



Meslek Lisesi	3	1.228
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	750
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	1	451
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	1	
İnşaat		
Turizm		
Ticaret	1	
Diğerleri	1	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	2	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	20	
Limited Şirket	150	
Şahıs Şirketi	650	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	1	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	7	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	20.000.000	
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		



Beyaz Eşya		
Diğerleri		
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	9	
Otomotiv		
Tekstil	2	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya	18	
Diğerleri	10	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	19	
2002	28	
2003	36	
2004	31	
2005	49	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	21	
İŞÇİ SAYISI 10-25	16	
İŞÇİ SAYISI 25-50	2	
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	1.228.008	
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	6	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	1	
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri	5	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	7	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	5
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	373.900
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	131.995
ORMANLIK ALAN (Hektar)	14.631
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	1.662
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	5
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	35
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	44.650
Arpa	23.373
Çavdar	2.554
Diğerleri	
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Lahana	577,3
T.Fasulye	499,3
Soğan	300
Diğerleri	66,3
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	473.000
Kiraz	26.250
Diğerleri	150.000
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	85,3
Büyükbaş	65,6
Kümes Hayvanı	70,2
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	89.326.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	680
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	24.500
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	1



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	108
İLDE M ² 'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	350 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	175
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVE
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	
2004 Yılı	
2005 Yılı	8.000
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	1
10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Bayburt Taşı	180.000.000
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Taş Ocağı	17
Onix	1



Traverten	3	
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocac Sayısı	12	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	4.000 - 5.000	
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Yaylapınar	800 - 1.000	
Kırathı	1.200 - 1.500	
Demirözü	1.500 - 2.000	
Yıldız Traverten	500	
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	1	
Devlet	1	
Özel		
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	120
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı		
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	7	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAJLARI	3.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	5	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.bayburt.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.bayburt-bld.gov.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.bayburtso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Bayburt Ticaret ve Sanayi Odası E-Posta: bayburtso@hotmail.com	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Önder Karaoğlu Bayburt Ticaret ve Sanayi Odası E-Posta: onderkaraoglu@hotmail.com	



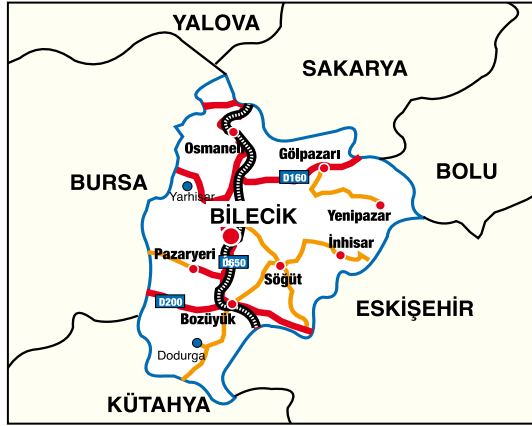
Geleceğin Sanayi Şehri



Mevcut sanayi tesisleri tarım, orman ve seramiğe dayanıyor. DİE verilerine göre Bilecik yakın bir gelecekte önemli bir sanayi kenti olacak.

Araştırmalar Bilecik'te ilk yerleşimin İ.Ö. 3 bin'den önce başladığını gösteriyor. Anadolu'da Tunç Çağı'na geçiş sürecinde önemli bir yeri olan Bilecik'ten tunç yapımı için kalay çıkarıldığı biliniyor. İlin bilinen en eski isimleri Agrilion ve Agrillum.

Antik Çağ'da Bilecik, Bitinya bölgesinin bir parçası olarak biliniyor. Bitinya bölgesi ile ilgili çok sayıda belgeye karşın Bilecik'le ilgili kayıtlar yetersiz. Devam eden kazı çalışmalarında Bilecik'teki hayata ışık tutacak alet ve eşyalar birer birer gün yüzüne çıkarılıyor.



Bilecik ve çevresinde yerleşik hayat Trakya kavimlerinden Thyenler'le başlıyor. Sonra da sırasıyla Mısırlılar, Hititler, Frigler, Kimmerler, Lidyalılar, Makedonyalılar, Bitinya Krallığı ve Romalılar bölgenin hakimiyetini elinde tutuyor.

İ. S. 673 ile 718 yılları arasında bölgede kısa süreli de olsa Emevi, Abbasi hakimiyet dönemi yaşanıyor. Kent Müslüman orduları ile Bizanslılar arasında bir kaç kez el değiştiriyor.

13. yüzyılın sonuna kadar Bilecik, Bizans İmparatorluğu sınırları içine giren bir yerleşim yeri oluyor. Şehrin bu dönemdeki ismi Belekoma. Bilecik o zaman, şimdiki Bilecik'in doğusunda, Hamsu ve Tabakhane derelerinin oluşturduğu vadiler arasındaki bir kaya çıkıntısı üzerinde ve kale çevresinde kuruluyor.

Bilecik 1231 yılında Selçuklular tarafından ele geçiriliyor. Bu dönemde Selçuklular'ın bir boyu olan Kayılar'ın bir bölümü 400 çadırlık bir oba olarak, Ertuğrul Gazi yönetiminde batıya doğru yer değiştirip Söğüt ilçesi ve çevresine geliyor. Osmanlı vaka-i namerinde Kayılar'ın Söğüt ve çevresine yerleşme tarihi olarak 1230'lu yıllar gösteriliyor.



Ertuğrul Gazi'nin ölümünden sonra Kayılar'ın başına geçen Osman Bey temelini attığı devlete de ismini veriyor. Osman Bey 1299 yılı yaz başında Belekoma (Bilecik) kalesini fethederek şehri Osmanlı topraklarına katıyor.

Bu tarihten sonra, Osmanlı yönetimi sırasında Bilecik giderek gelişse de, şehrin kurulu bulunduğu alanın iskân için uygun olmaması büyümeyi engeliyor. Bununla birlikte Bilecik, Bursa ve İznik'ten Eskişehir'e ve Anadolu içlerine giden yol üzerinde önemli bir konaklama ve dinlenme yeri olarak önemini koruyor.

İstiklal Savaşında T.B.M.M. hükümeti ile İstanbul'da bulunan hükümet arasında ortaya çıkan ihtilafı gidermek amacı ile İstanbul'daki Tevfik Paşa hükümeti adına Dahiliye Nazırı Ahmet İzzet Paşa, Ankara Hükümeti ile bir görüşme yapmak istiyor. Görüşmenin yapılacağı yer ise Bilecik İstasyon binası.

Kurtuluş Savaşı döneminde ilk cephe çarpışmalarının geçtiği yer de Bilecik. Birinci ve İkinci İnönü Savaşları 1921'de Yunanlılar'ca işgal edilen Bilecik'te yapılıyor.

İşgal ve savaşlar kısa sürse de yol açtığı tahribatın etkisi ağır ve uzun oluyor. İşgaller sırasında iki kez yanan şehir neredeyse tamamen kül oluyor. Kurtuluş Savaşı'ndan çok büyük yaralar alarak çıkan Bilecik, savaşın getirdiği sosyal ve ekonomik çöküntü nedeniyle Cumhuriyet dönemine çok güçsüz başlamış. Kayıtlara göre 1920'lerde 13 bin olduğu tahmin edilen şehir nüfusu, savaştan sonra 4 bine iniyor.

Savaştan önce Bilecik, bölgenin en önemli ipek endüstrisi merkezi. Şehirde çok sayıda ipekçilik tesisi ve ipek kadife üreten fabrika bulunuyor. Ancak, işgal sırasında bu fabrika ve tesisler Yunanlılarca yakılarak il ekonomisi tümüyle çökertiliyor.

Bilecik'in ekonomisi bugün tarım ve hayvancılığa dayanıyor. Yok olan sanayisine karşın 135 köyde hala devam eden ipekböcekçiliği son yıllarda büyük bir hızla gelişiyor.

İldeki nüfusun yüzde 70'i tarımla geçiyor. Toplam arazisinin yüzde 40'ini ekime müsait. Modern tarıma, sulama, gübrelemeye önem veriliyor.





Başlıca tarım ürünleri buğday, baklagiller, arpa, mısır, nohut, fasulye, şekerpancarı, ayçiçeği, soğan, barbunya, semizotu, havuç, sivri biber, domates, patlıcan, kıvrıkcık, salata ve şerbetçi otu. ‘Beylerce Üzümlü’, nar, erik, ayva, kiraz ve muşmulası ise çok meşhur.

Bilecik’te hayvancılık son yıllarda gelişmeye başlamış. Bu nedenle de hayvancılık besicilik aşamasından, et ve süt ürünleri üretimi aşamasına geçebilmiş değil.

Bilecik’in yarısına yakını ormanlık. Bu ormanlardan her yıl 200 bin metreküpe yakın yakacak odun ve 150 bin metreküpün üstünde imalat kerestesi elde ediliyor.

Bilecik, seramik ve cam sanayiinde kullanılan kil, kaolin ve feldispat açısından çok zengin. Ayrıca “Bilecik taşı” ismi verilen mermer(kireç taşları)in piyasa değeri hayli yüksek.

Vezirhan ve Kösedere’de çıkarılan pembe ve beyaz somaki mermerler; Hırtılar ve Külümbe köylerinde çıkarılan kırmızı, pembe ve şeftali renkli somaki mermerler ile Söğüt’te çıkarılan siyah benekli beyaz mermer de rekabet değeri yüksek ürünler arasında yer alıyor.

Bilecik son 10 yılda sanayi açısından hızla gelişmeye devam ediyor. DİE verilerine bakılırsa Bilecik yakın bir gelecekte önemli bir sanayi bölgesi olmaya hazırlanıyor. Hali hazırda mevcut olan sanayi tesisleri tarım, orman ve seramiğe dayanıyor.

İldeki sanayi tesisleri arasında yem fabrikaları, şerbetçi otu, hublon fabrikaları, seramik fabrikaları, yedek parça fabrikası, şofben ve radyatör üreten demirdöküm fabrikaları, teneke fabrikası, kağıt fabrikaları, tesisat malzemeleri üreten fabrikalar, vinleks halı ve yer döşeme fabrikası, büsküvi fabrikası, ipekli dokuma fabrikaları, defter fabrikası, ambalaj kağıdı ve sandığı fabrikaları ile 500’e yakın küçük işletme tesisleri var.

Ayrıca Bilecik’te gelişmiş düzeyde dericilik ve bıçakçılık, mermer, tuğla, seramik ve tahta işlemciliği yapılıyor. ■





Kuruluş ve kurtuluşun anılarını ve izlerini taşıyan Bilecik İlimiz, Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren dokumacılık, madencilik, ipekçilik gibi alanlarda üretim merkezi olma özelliğini koruyarak 1975 yılından sonra hızlı bir sanayileşme sürecine girmiş ve sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 ilimiz arasında 18. sırada yerini almıştır. Limanlara ve büyük kent merkezlerine yakın olması, başta mermer ve kil yatakları olmak üzere hammadde kaynaklarına ve tarımsal ürün çeşitliliğine sahip olması, Bilecik ilimizi ekonomik çekim ve yayılma merkezi durumuna getirmiştir.

Gerek ilimizin sahip olduğu coğrafi konum, gerekse son yıllarda Türkiye ekonomisindeki iyileşmelere bağlı olarak ilimizde özellikle ihracata yönelik özel sektör yatırımlarında artış görülmektedir. Sanayi kuruluşlarının sayısının artması nedeniyle çevrenin korunması ve sanayinin toplulaştırılması amacıyla ülke genelinde yürütülen politikalar çerçevesinde İlimizde kurulan 6 adet organize sanayi bölgesine ilave olarak İl Merkezinde III. Organize Sanayi Bölgesi ile Gölpazarı Organize Sanayi Bölgesinin oluşturulması konusunda çalışmalarımız devam etmektedir. Mevcut Organize sanayi Bölgelerimizde toplam parsel sayısı 334 adet olup, bunun 175 adedi satılmıştır.

Bilecik ilimizin daha iyi bir yatırım ortamına kavuşması için tarım ve tarıma dayalı sanayi, imalat sanayi, özellikle tarihi misyonu ve Ertuğrul Gazi'yi Anma ve Söğüt Şenlikleri nedeniyle turizm sektörlerine yönelik altyapı çalışmalarına hız verilmiştir. Kamu yatırımlarımız tarımsal altyapı, ulaştırma, kırsal altyapı, tabiat varlıklarının korunması ve tarihi eserlerin restorasyonunda yoğunlaştırılmıştır. DSİ tarafından yürütülmekte olan önemli sulama tesisleri ile tarımsal altyapının geliştirilerek yıllık 340 milyon YTL olan tarımsal hasılanın ve tarımsal istihdamın artırılması amaçlanmıştır.

Sanayici ve ihracatçılarımızın ihracat ve ithalat mallarının sevkıyatını kolaylaştıracak ve turizmi canlandıracak ulaşım altyapısına yönelik yatırımlar ilimiz yatırımlarının en önemli kısmını oluşturmaktadır. İlimiz sınırları dahilinde bölünmüş yol uzunluğu 2002 yılı sonu itibariyle 35 Km. iken, bugün 72 Km.ye ulaşmıştır. Bozüyük-Bilecik-Mekece Yolu da tamamlandığında İlimiz sınırları dahilinde bölünmüş yol uzunluğu 160 Km.yi bulacaktır. Bilecik Söğüt Yolu yapım çalışmaları devam etmektedir. Yatırım programında bulunan Yenişehir-Bilecik Yolunun tamamlanması halinde Bilecik İlinin Yenişehir Havaalanı ve Gemlik Limanına ulaşımı kolaylaşacaktır. İleriki yıllarda yatırım programına alınması düşünülen Osmaneli-İznik Yolunun da standardının yükseltilmesi durumunda Osmaneli İlçemiz ile Gemlik ve Bandırma limanları arasında hızlı ve güvenli ulaşım imkanı doğacaktır. Etüt proje olarak programa alınan Bandırma-Bursa-Osmaneli, Ayazma-İnönü Demiryolu Hattı, Bilecik ilinin üretim ve ihracat mallarının Marmara Denizi üzerinden denizyoluyla taşınmasına imkan sağlayacaktır. Ayrıca İstanbul-Ankara Hızlı Tren Projesi Bilecik ilimizi de kapsamaktadır. Karayolları ve Demiryolları projelerinin tamamlanması ile ilimiz, yatırımcılar için daha cazip bir duruma gelecektir.

İlimizin, sanayileşme ve ihracat alanındaki performansını sosyal gelişmede de göstermesi için 1 fakülte ve 6 adet Meslek Yüksek okulumuza ilave olarak yeni yüksek öğretim kurumlarının açılması ve bunların ileride bir üniversitenin çatısı altında toplanmasına



yönelik altyapı çalışmalarımız devam etmektedir.Tarihi ve kültürel varlıkları itibariyle önemli bir turizm potansiyeline sahip olan ilimizde iş turizmi, tarih ve kültür turizmi, doğa turizmi, gençlik turizmi, kamp-karavan turizmi gibi turizm çeşitlerinin yaygınlaştırılması için tarihi eserlerimizin restorasyonu ve tabiat varlıklarının korunarak geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Sosyal altyapı bakımından önemli bir sorun olan konut sorunu, Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından ilimizde başlatılan ve bugüne kadar 618 adedi tamamlanan konutlarla aşılmaya başlanmıştır.Halen 528 adet konutun inşaatı devam etmektedir.

Bütün bu gelişmelerin ve buna bağlı olarak ortaya çıkan sosyo-ekonomik göstergelerin ışığında, İlimizin var olan potansiyelinin artan bir hızla değerlendirilmesi şansının özellikle özel sektör açısından mevcut olduğunu söylemek mümkündür.Kaynaklar ve fırsatların tüm ayrıntılarıyla değerlendirilmesine imkan sağlayacak Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın İlimizin bu potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesine vesile olacağına inanıyorum.

Musa ÇOLAK

Bilecik Valisi



Türk iş dünyasında bir gelenek haline gelen Türkiye'nin en kapsamlı ekonomik forumu "Dünya Türk İşadamları Kurultayı" tüm dünyadaki Türk işadamlarını bir araya toplamasının yanı sıra, bizlerin temsil ettiğimiz illerin sorunlarını dile getirebilmemiz açısından önemli bir fırsattır. Bilecik'in doğal kaynakları, altyapısı ve sanayi parametreleri dikkate alındığında yatırımlar konusunda hangi sektörlere ağırlık verilmesi gerektiği önemli bir sorudur. Bugün Bilecik ekonomisiyle ilgili akla gelen ilk gerçek, mermer ve seramik sektörünün ön planda oluşudur. Ülkemiz toplam mermer ve seramik ihracının yarıya yakınına karşılaman 4.321 km² yüzölçümlü ilimizin, yüzölçümüne ve nüfusuna oranla yüksek üretim hacmine sahip olduğunu söyleyebiliriz. Doğal kaynaklar bakımından da zengin olan ilimizde yüksek rakamlarda ve kaliteli doğal taş rezervlerinden bahsedebiliriz. "Bilecik Pembe, Bilecik Bej" bugün dünyaca tanınan Bilecik'e has taşlardır. Ülkemizin kurulu yıllık mermer işleme kapasitesine oranla ilimizde kurulu olan mermer işletmeleri toplam üretimin neredeyse yarısını karşılamaktadır. Daha önceki Dünya Türk İşadamları Kurultaylarında Mermer Ve Granit Sektör Toplantılarının (Öncelikle Hedef Pazarlardaki İmkanlar) yapıldığı göz önüne alındığında dünya türk işadamları kurultayı'nın doğal taş zengini Bilecik için anlamı büyüktür.

Alt yapısı tamamlanmış organize sanayi bölgeleri, önemli limanlara ve illere olan yakınlık avantajlarıyla ilimiz yatırımcılar için cazip bir merkez. Dolayısıyla Bilecik yakın bir gelecekte oluşabilecek büyük bir yatırım atağına her türlü altyapısı hazır organize sanayi bölgeleriyle hazır durumdadır. 1984 yılında 290 adet üye ile kurulmuş olan ve bugün yaklaşık 1000 üyesine hizmet veren Bilecik Ticaret Ve Sanayi Odası ilimize yatırım yapacak olan tüm şirketlerin her türlü danışmanlık, raporlama ve ihracat-ithalat işlemlerinde önemli bir rol oynayacaktır.

Bilecik Ticaret Ve Sanayi Odası olarak her zaman üyelerimizin daha iyi, daha güçlü ekonomik koşullar içerisinde iş yapmalarını arzulamaktayız. Türkiye 2001 krizini takiben, özel sektörümüzün dinamizmi sayesinde, krizin getirdiği tahribatı büyük ölçüde onarmış, kaybedilen üretim seviyesini geri kazanmıştır. Bugün Türkiye, 300 milyar doları geçen milli geliriyle dünyanın en büyük 20 ekonomisinden biri haline gelmiştir. Şimdi önemli olan, makroekonomik göstergelerdeki düzelmeyen, tüm Türkiye'ye aynı ölçüde yansımaları temin etmektir. Ülkemizin uzun dönemli temel hedeflerinden birisi, hem milli gelirimizi ab düzeyine ulaştırmak, hem de sosyal güvenlik yapısını ab normlarına çekmek olmalıdır. Gerek siyaset kurumu ve gerekse bürokrasimizin artık katı devletçilik ve merkezi planlama ile büyük adımlar atılmayacağını ve özel sektörün dinamizmini gözler önüne sermesi bakımından "Dünya Türk İşadamları Kurultayı" ülkemiz ekonomisi için çok önemli bir organizasyondur.

Saygılarımla,

Ahmet ÖZÜNLÜ

Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	BİLECİK	
TELEFON KODU	00.90	228
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	YOK	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	430,2	4,302
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	102	52
Kadın	92	48
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	45	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	95	72
Kadın	37	28
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	61	67
Kadın	29	33
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	4,7	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	YENİŞEHİR/BURSA	
Havaalanının Adı	YENİŞEHİR HAVAALANI	
Uzaklığı (Km)	37	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	GEMLİK LİMANI/BURSA	
Uzaklığı (Km)	88	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	313	
Demiryolu (Km)	336	
Havayolu (Saat)	30'	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	250	
Demiryolu (Km)	232 (HAYDARPAŞA)	
Havayolu (Saat)	20'	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	80	23,035
Lise	12	3,981
Meslek Lisesi	30	5,386
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	1,250
Yüksek Okul 3 Yıllık	-	-



Fakülte 4 Yıllık	1	1566
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	-	
Endüstri	2	
İnşaat	-	
Turizm	1	
Ticaret	3	
Diğerleri	24	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	-	
İnşaat Müh.	-	
Ziraat Müh.	-	
Endüstri Müh.	-	
Gıda Müh.	-	
Kimya Müh.	-	
İşletme	1	
Diğerleri	-	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	74	
Limited Şirket	266	
Şahıs Şirketi	372	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar	112	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar	600	
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	-	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	-	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	-	
.....	-	
.....	-	
Diğerleri	-	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	-	
Tekstil	-	
Otomotiv	-	
Makine	-	
Turizm	-	
Beyaz Eşya	-	
Diğerleri	-	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	



	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	26	4
Otomotiv	4	2
Tekstil	2	3
Elektrikli Aletler	8	12
Makine İmalat	12	4
Mobilya	13	5
Diğerleri	510	107
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	42	
2002	58	
2003	51	
2004	78	
2005	89	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	534	
İŞÇİ SAYISI 10-25	150	
İŞÇİ SAYISI 25-50	27	
İŞÇİ SAYISI 50-100	24	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	54	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	2	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	1.434.000	
Boş Alan (M2)	100	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	193	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	14	
Otomotiv	-	
Tekstil	14	
Elektrikli Aletler	-	
Makine İmalat	12	
Mobilya-Ahşap Ürünler	-	
Diğerleri	153	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	29	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	-	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	-	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		



İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	-
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	105,743
ORMANLIK ALAN (Hektar)	228,612
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	6,422
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	16
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	-
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	139,107
ARPA	61,287
.....	-
Diğerleri	-
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	159,3
FASULYE	10,03
.....	-
Diğerleri	-
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	-
Pamuk	-
Fındık	-
Zeytin	5,766
Ayçiçeği	4,663
Mısır	-
Diğerleri	-
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	1,563
Kiraz	5,065
Diğerleri	-
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	80,201
Büyükbaş	36,297
Kümes Hayvanı	2.000.000
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	50,000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	22,000
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	9,376
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	1
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	115
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	448,7
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	25,5



İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	88
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	8.972
2001 Yılı	12.985
2002 Yılı	19.108
2003 Yılı	6.000
2004 Yılı	26.985
2005 Yılı	33.937
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	18.947
Gıda Sanayi	9.720
Otomotiv	50
Tekstil	168
Makine	378
Elektrikli Aletler	22
Diğerleri	4.652
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	12
500 Bin - 1 Milyon \$	30
1 Milyon - 5 Milyon \$	18
5 Milyon - 10 Milyon \$	6
10 Milyon \$ Fazla	4
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	-
Gıda Sanayi	-
Otomotiv	-
Tekstil	-
Makine	-
Elektrikli Aletler	-
Diğerleri	-
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
MERMER	406.000.000 M3
KİL	10.618.000
KAOLEN	1.000.000
Diğerleri	-
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
MERMER	48
KİL	-
KAOLEN	-
Diğerleri	-
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)



MERMER	300.000 M3/YIL	
KİL	-	
KAOLEN	-	
Diğerleri	-	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	48	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	300.000 M3/YIL	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
BEJ	-	
PEMBE	-	
WHITE	-	
ONYX	-	
Diğerleri	-	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel	-	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	6	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	-	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	1	
Özel	1	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	-	-
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2	500
3 Yıldızlı Otel Sayısı	5	1250
Pansiyon	6	900
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	-	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	10	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2500	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	8	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	1.0 GBPS	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.bilecik.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.bilecik.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	YAPIM AŞAMASINDA...	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	AHMET ÖZÜNLÜ BİLECİK TİCARET VE SANAYİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI ahmetozunlu@gmail.com	
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	FATİH ÖZTÜRK BİLECİK TİCARET VE SANAYİ ODASI ÖZEL KALEM 0228-2160011 ozturkfa@gmail.com	



Ağırlıklı Olarak Hayvancılıkla Geçiniyor



Bingöl'ün ana geçim kaynağı hayvancılık. Ama terör bu sektörü kötü etkilemiş. Kentte tarım da yapılıyor. Bir de Kiği kelimeleri ve şalları çok ünlü.

Tarihte ilk defa Anadolu birliğini kuran Hititler, Bingöl'ün dağlık arazisine ulaşamamış. Bazı tarihçilere göre bu sarp topraklara ilk önce İ.Ö. 3 binlerde Orta Asya'dan ilk Oğuz göçleri geliyor. Bölgeye yerleşen ilk Oğuzlar'ın zamanla bölge halklarıyla karışarak yerleştiği tahmin ediliyor.

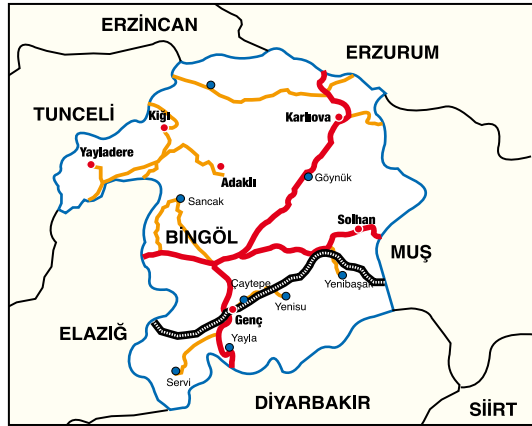
Tarih boyunca Hurriler (Suariler), Kimmerler, Asurlular, İskitler bölgeyi işgal ederek hakimiyet kuruyor. İ.Ö. 7. Yüzyılda bölgenin haki-mi Medler. Sonra'da sırasıyla Persler, Makedonyalılar, Pantlar, Selökidler ve Romalılar bölgeyi işgal ediyor.

Bölgede 500 yıl hüküm süren Romalılar'ı, 395 yılından itibaren 600 yıllık hakimiyetiyle bizanslılar takip ediyor.

7. yüzyılda Hazret-i Halid ibni Velid kumandasındaki İslam orduları Bingöl ve çevresindeki bazı şehirlerle kaleleri fethederek İslam'ın bölgede yayılmasını sağlıyor.

1071 Malazgirt zaferinden sonra, Alparslan'ın kurmaylarından Mengüç Bey, Erzincan'ı alarak, beyliğini kurunca, Kiği ve Bingöl yaylalarını da Mengüç Beyliğine katıyor. Daha sonra Saltukoğulları, Danişmendliler ve 1402'de Timur Han bölgeye hakim oluyor. Timur Han 1403'te Anadolu'dan ayrılınca, Bingöl, Akkoyunlular'ın eline geçiyor. 1473 Otlukbeli Savaşı'nda Fatih Sultan Mehmed, Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ı yenince, bölgede Osmanlılar'ın hakimiyet dönemi başlıyor. Daha sonra Bingöl Şah İsmail tarafından kısa süre işgal edilse de, Osmanlı hükümdarı Yavuz Sultan Selim 1514'te Çaldıran Meydan Savaşında İran'ı yenerek işgale son veriyor.

Osmanlı devrinde Bingöl bir daha düşman işgali görmüyor.





Bingöl'ün bilinen en eski ismi Cebel-cur dur. Cebel dağ, Cur akan anlamındadır. Bu kelimenin zamanla Çabakçur şeklinde telaffuz edildiği tahmin ediliyor. Zaten Çabakçur akan temiz su anlamına geliyor.

Evliya Çelebi'ye göre bu isim Büyük İskender tarafından verilmiş. Rivayete göre Büyük İskender vücudundaki dayanılmaz ağrılar için nice hekimlere baş vurduğu halde şifa bulamayınca Ab-ul Hayat (ölümsüz hayat) suyunu aramaya başlar. Uzun aramalardan sonra kaynağı bulunursa da temin edilen o sudan İskender'e içiriliyor ve dayanılmaz ağrıları sona eriyor.

İskender, faydasını gördüğü bu suya "Makdis lisanı" üzerine cennet suyu anlamına gelen Çabakçur adını verir.

Daha sonra çeşitli kaynaklarda Mingöl olarak karşımıza çıkıyor. Mingöl, göller bölgesi anlamına geliyor. Mingöl kelimesi de zamanla halk tarafından Bingöl şeklinde telaffuz edilmeye başlıyor ki bu da bin tane göl anlamına geliyor.

Daha sonra Bingöl'e Çevlik de deniliyor. Bağ bahçe anlamına gelen Çevlik adı günümüzde de yöre halkı tarafından halen kullanılmaya devam ediliyor.

1874 yılında yapılan bir idari düzenlemeye dayanılarak 1881 de Bitlis vilayeti kurulurken Çabakçur (Bingöl) ve Genç bölgesi Bitlis'e, Kiğı Erzincan'a, Karlıova Muş'a bağlanıyor.

Cumhuriyet'in ilanından sonra 1926 yılında Elazığ, 1929 senesinde Muş'a bağlanan Bingöl, 1936 yılında çıkarılan bir kanunla il haline getiriliyor. 1945 yılında il merkezi olan Çabakçur'un adı da Bingöl olarak değiştiriliyor.

Bingöl'ün ekonomisi, hayvancılık, tarım ve ormancılığa dayalı. Bu sektörlerde çalışanlar faal nüfusun yüzde 85'ini oluşturuyor. Sanayinin pek gelişmediği Bingöl'de imalat ve inşaat sanayiinde çalışanların oranı ise 1997 verilerine göre yüzde 3'ü bulmuyor.





Bingöl; dağlık, dik ve sarp vadilere sahip bir il olduğundan, il sınırları içindeki ovaların oranı yüzde 2,5, ekime müsait yerler ise sadece yüzde 3. Bingöl'de ayrıca modern tarım henüz yerleşmemiş. Tarım aletleri ve traktör sayısı çok az. Suni gübreleme henüz yapılmıyor.

Buna rağmen Bingöl'de ekimi yapılan tarım ürünleri arasında buğday, arpa, darı, çavdar, baklagiller, fasulye, şekerpancarı, sebze, kavun ve karpuz bulunuyor. Ayrıca Genç ilçesinde, üzüm, bol miktarda elma ve armut yetiştiriliyor.

Bingöl'ün lezzetli ve büyük cevizinin meşhur olduğunu da eklemek lazım. Ceviz ağacından elde edilen kokulu ve dayanıklı ceviz kerestesi de sandık, dolap ve oyma işlerinde kullanılıyor.

Bingöl'ün yüzölçümünün yüzde 53'ü çayır ve mera alanı. Bu özelliği ile Bingöl hayvancılığa son derece elverişli bir il durumunda. Zaten hayvancılık ilin en önemli geçin kaynağı... Köylerin yüzde 78'i hayvancılıkla geçiniyor. Sığır, keçi ve koyun besleniyor.

İlde ayrıca hayvancılığa bağlı bir Et-Balık Kurumu kombinesi bulunuyor. Arıcılık ve tavuk besiciliği de yapılıyor. Canlı hayvan, deri, kıl, yün, yağ, peynir satışı ile hatırı sayılır bir gelir elde ediliyor.

Ancak 1985'ten bu yana yaşanan terör nedeniyle hayvancılık tümüyle gerilemiş. Örneğin 1990'da 130 bini geçen ildeki büyük baş hayvan sayısı, 2002'de 45 bine kadar düşmüş. Bu düşüş daha az olmakla birlikte küçük baş hayvan sayısında da kendisini gösteriyor. Tabii ki kümes hayvanı ve arı kovanı sayısı için de aynı tablo geçerli.

Son bir kaç yılda gözlenen hayvancılık sektöründeki canlanmanın devam etmesi umuluyor. Ancak çatışmaların yeniden başlaması bir handikap olarak duruyor.

Özellikle yazın Erzurum ve Karlıova yaylalarında otlatılan sürüler, kışa doğru Diyarbakır ve Şanlıurfa gibi güney illerimize götürülüyor. İlkbahar mevsiminde ise bu akış tersine dönüyor.

Dağlık bir bölge olan Bingöl'ün yılın üçte birinde karla kaplı olması ve yol şebekesinin yetersizliği nedeniyle Bingöl'ün yer altı zenginlikleri kesin olarak bilinmiyor. Bazı bölgelerde, demir, fosfat, kaolin ve kömür yatakları bulunurken şimdilik bunlardan yalnız kömür çıkartılıyor.

"Kalkınmada öncelikli iller" arasında yer almasına, sanayinin gelişmesi için teşvik tedbirleri uygulanmasına rağmen, Bingöl'de gelişmiş bir sanayiden söz etmek mümkün değil. Kayıtlardaki başlıca sanayi tesisleri yem fabrikası, süt fabrikası, et-balık kurumu kombinası, un, tuğla fabrikası. Köylerde el dokuma tezgahları var. Kiği ilçesinde elle dokunan şallarla, geometrik desenli Kiği kilimleri büyük ilgi görüyor ■



Türkiye ekonomisindeki iyileşmeler ilimizdeki yatırımları da olumlu yönde etkilemiştir. Bunun en iyi örneklerinden biri de 2005 yılında hükümetimizce uygulamaya başlanan KÖYDES Projesi kapsamında 2006 yılında ilimize 29 milyon 752 YTL ödenek ayrılmasıdır. Bu proje sayesinde diğer illerimizde olduğu gibi ilimizdeki köylerin yol, su ve kanalizasyon gibi altyapı sorunları 2007 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanmıştır.

Ayrıca Köye dönüş yapan vatandaşlarımız için köylerindeki başta yol, içme suyu ve sanat yapıları olmak üzere Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi çerçevesinde altyapı çalışmaları yapılmıştır.

Tarımsal ve kırsal alanda altyapının iyileştirilmesi, tarım ve hayvancılıkla uğraşan nüfusun ihtiyaçlarını gidermeye yönelik projelerin genişletilmesi ve yatırımların yönlendirileceği yerlerin ulaşım, haberleşme, enerji gibi teknik, eğitim, sağlık, kültürel ve rekreasyona dönük hizmetler gibi sosyal altyapıları tamamlanmalıdır.

Sanayinin sağlıklı ve çevreye zarar vermeksizin gelişmesi açısından, küçük sanayi siteleri ve organize sanayi bölgeleri oldukça büyük öneme sahiptir.

Bingöl'de özel sektör teşviklerine gelirsek -ki, bu, her türlü teşviki kapsıyor- yüz binde 2'dir. Bu nedenle Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, kredi ve proje destekleri yoluyla küçük sanayi siteleri ve organize sanayi bölgelerini yatırımcıların hizmetlerine sunmak için gösterdiği büyük gayretini sürdürmelidir.

İlimiz, yerel ve bölge dışındaki potansiyel yatırımcılara etkin bir biçimde tanıtılmalıdır.

İstihdamı sağlayacak uygun yatırım alanları, teknoloji, iş adresleri ve pazarlanma alanlarında girişimcilere danışmanlık sağlanmalıdır.

Teknik ve ekonomi açıdan işletilebilir rezervlere sahip madenler işletmeye alınmalıdır.

İlimiz önemli su kaynaklarına sahip olması nedeniyle su ürünleri açısından zengin bir potansiyel göstermektedir. Bu potansiyelin değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

İlimiz Doğu Anadolu Bölgesi topografik yapısının sağladığı çeşitlilik, su kaynakları, jeotermal kaynaklar açısından zengin bir turizm potansiyeli taşımaya karşın, ulaşım zorlukları, turistik altyapıdaki kalite kısıtları, yetişmiş personel eksikliği gibi nedenlerle bu kaynaklar yeterince değerlendirilememiştir.

Böylelikle, ilimizde yatırım yapacak işadamlarımıza her türlü kolaylık ve destek sağlanacaktır.

Vehbi AVUÇ
Bingöl Valisi



Kasım 2006'da 8.cisi yapılacak Türk Kurultayını Türk Dünyası,Dünya Barışı ve Bölgemizdeki istikrar için çok önemli buluyoruz.

Kurultay Türk Dünyasının Doğal kaynaklarının yerinde verimli kullanmasını teşvik edecek Oluşacak BARTER ile veya İşbirlikleri ile BİNGÖL'deki KOBİ İle BİŞKEK'teki Kobi ortaklıklar,işbirlikleri kurabileceklerdir.

Son yıllarda Dünyanın Dört bir yanında açılan meyvelerini vermeye başlayan Eğitim Kurumları ve Dünyaya açılan İşadamlarımız ile TÜRKÇE'miz DÜNYA dili olacaktır.

İlimiz Doğu Anadolu Bölgesinin Batısında Kavşak noktadır.81 İl sıralamasında 76.cı sıradadır.Kişi Başına düşen Milli Geliri 795 ABD Dolarıdır.Acil Destek, Kalkınmada Öncelikli Yöre İli ve Teşvikli ildir.

Büyük ölçekte sanayi yatırımı olmayan ilimizde Küçük ve Orta boy 22 kobi'miz mevcuttur.İlimizin gelişmemesinde en önemli etken Yüksek Öğrenim kurumlarının olmayışıdır.Fakültesi olmayan ilimizde 1982 yılında kurulan Fırat Üniversitesine bağlı Meslek Yüksek Okulu faaliyet göstermektedir.

İlimizde önemli miktarda maden yatakları mevcuttur.Demir,Mermer,Kaolen gibi maden yatakları mevcuttur.

İlimizde Dünyada sayılı birkaç yer dışında olmayan Güneşin Doğuşu,Yüzen Adamız,ve Şifalı Kaplıcalarımız mevcuttur.Uzun süren Kış mevsimi ile Yüksek Dağlarımız Altı ay kar tutmaktadır.Bu dağlarımızda yapılacak Otel,Motel yatırımları ile Kayak evleri,dağ sporları yapılabilir.

Orman örtüsü ve iklimi ile İlimizde Hayvancılık yatırımları yapılabilir.Entegre Tesisler nüfusunun % 50'si bir şekilde Hayvancılık ile iştigal eden ilimizde Hayvancılık sektöründe yapılacak yatırımlar daha çok istihdam ve üretim yaratacaktır.

Bilgilerinize arz olunur.

Burhan SEÇKİN

Bingöl Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	BİNGÖL	
TELEFON KODU	00.90	426
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	Kalkınmada Öncelikli Yöre	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	0.825	8253
İLİN TOPLAM NÜFUSU	253.739	
Erkek	131.440	
Kadın	122.299	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	31	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	73:%
Erkek	84%	
Kadın	63%	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek		84%
Kadın		63%
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	20%	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ELAZIĞ HAVAALANI	
Uzaklığı (Km)	140	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?	YOK	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	905	
Demiryolu (Km)	1115	
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1312	
Demiryolu (Km)	1682	
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	339	45.043
Lise	12	5826
Meslek Lisesi	8	1810
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	491
Yüksek Okul 3 Yıllık		



Fakülte 4 Yıllık		
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	1	
Endüstri	1	
İnşaat		
Turizm		
Ticaret	1	
Diğerleri	5	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	YOK	
Lise	YOK	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	1	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	82	
Limited Şirket	855	
Şahıs Şirketi	4630	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	YOK	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	10	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	1	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	YOK	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	22	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	8	
Otomotiv	2	
Tekstil	2	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya	1	
Diğerleri	9	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	429	
2002	1537	
2003	412	
2004	422	



2005	492
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI
İŞÇİ SAYISI 1-10	18
İŞÇİ SAYISI 10-25	2
İŞÇİ SAYISI 25-50	2
İŞÇİ SAYISI 50-100	2
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	
Toplam Alanı (M2)	840.000m2
Boş Alan (M2)	100%
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	YOK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI
Gıda	YOK
Otomotiv	YOK
Tekstil	YOK
Elektrikli Aletler	YOK
Makine İmalat	YOK
Mobilya-Ahşap Ürünler	YOK
Diğerleri	YOK
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	YOK
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	YOK
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	5- 3 KAMU-2 ÖZEL
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	YOK
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	15.000.00.YTL.
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	59.140(Ha)
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	226.842
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	850
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	50
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	300
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	21.168
ŞEKER PANCARI	15.547
FASULYE	480
Diğerleri	5.155
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
HIYAR	34.45



BİBER	50.00.
DOMATES	49.2
Diğerleri	145.423
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	48
Pamuk	YOK
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	30
Mısır	160
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	3.690
Kiraz	313
Diğerleri	918
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	575.988
Büyükbaş	66.778
Kümes Hayvanı	164.757
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	53.822
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	2.190.000
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	52.675
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	YOK
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	104
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	967.5 Milimetre
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	71.2
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	400
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	300.000
2004 Yılı	150.00
2005 Yılı	146.000
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	13.000



Otomotiv	
Tekstil	
Bal	7.00
Pvc	91.000
MERMER	485.000
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	5
500 Bin - 1 Milyon \$	0
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
MERMER	
DEMİR	85.000.000
KURŞUN-ÇİNKO	26.000.000
DİOTOMİT	4.000.000
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
MERMER	1
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
MERMER	
.....	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	1
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	GÜNDE 35 TON
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
TRAVERTER	GÜNDE 35 TON
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	



SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	YOK	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet		
Özel		
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	YOK	
4 Yıldızlı Otel Sayısı	YOK	
2 Yıldızlı Otel Sayısı	1	60
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	YOK	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	3.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	3	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	VAR	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.bingol.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.bingolbelediyesi.com	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.bintso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Ahmet BURAKGAZİ Tel: 0.426.213 31 63 E-Posta: ahmetburakgazi@hotmail.com	





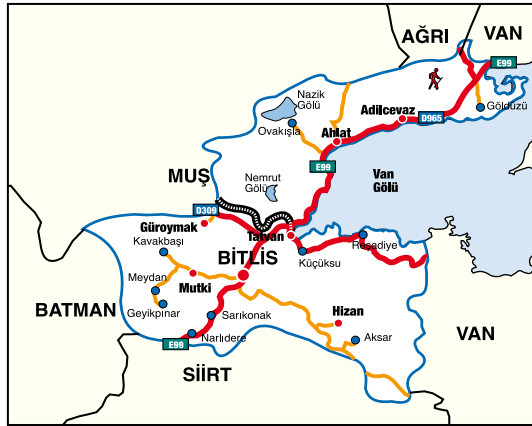
Nemrut Dağı ve “Beş Minare”si ile Ünlü



Hayvancılık ve tarımın yanı sıra Bitlis Nemrut Dağı, krater gölü ve beş minaresi ile turistlerin ilgi odağı.

Bitlis'in tarihi Neolitik Çağ denilen Yenitaş dönemine kadar uzanıyor. Neolitik Çağ, Yenitaş veya Cilalı Taş Devri denilen bu dönem, Ortataş Devri ile Tunç Devri arasındaki arkeolojik dönem olarak biliniyor ve İ.Ö. 9 bin ile 3 bin yılları arasında kapsıyor.

Bitlis ve yöresinin yazılı tarih öncesi oldukça karanlık. En önemli nedenleri yüzeydeki buluntuların az olması ve bugüne kadar gerçekçi bir arkeolojik çalışma yapılmaması olarak görülüyor.



İ.Ö. 3 bin yıllarına denk gelen Neolitik Çağ'ın sonu baz alınsa bile Bitlis'in tarihinin en az 5 bin yıllık olduğu görülüyor.

Bitlis'in günümüzde kullanılan isminin nereden kaynaklandığı kesinlikle bilinmiyor. Çünkü kaynaklara bakılırsa, Bitlis tarih boyunca değişik isimlerle anılıyor. Bitlis'i tarihte Asurlular Bit-Liz, Persler ve Yunanlılar Bad-Lis veya Bad-Lais, Bizanslılar Bal-Lais-on veya Baleş, Araplar Bad-Lis, Ermeniler Pageş veya Pağışi olarak isimlendirmiş. Asur dilinde Bit kelimesi yurt, Bet kelimesi kale manasında kullanılıyor. Bit-Liz demek Liz'in Yurdu, Bet-Lis demek ise Liz'in Kalesi manasına geliyor.

Bitlis ismiyle ilgili olarak tarihçilerin ittifakla üzerinde durdukları olay ise şöyle:

“İ.Ö. 336 yılında Makedonya kralı II. Filib ölmüş, yerine Büyük İskender kral olarak geçmiş. Babil'i işgal eden İskender, ordularıyla beraber Hindistan seferine çıkmayı kararlaştırıyor.

Bu arada alnında boynuz benzeri iki et parçası çıkan İskender, maiyetinden gizlemek için sürekli boynuzlu miğfer kullanıyor. Durdurmak için gördüğü bütün hekimler, şifasının sularla olduğunu ve her gittiği yerdeki suları kullanmasını tavsiye ediyor.



Bu nedenle Büyük İskender, uğradığı her yerdeki sularla yüzünü yıkayarak derdine çare arıyor. Bütün suları araştıran İskender ve mahiyeti, uzun bir yürüyüşten sonra Bitlis önlerine geliyor.

Buradaki Kösür Çayı'nın kaynağındaki suyu kullanan İskender kısa süre sonra alındaki et parçalarının kaybolduğunu görünce buraya sağlam bir kale yapılması için komutanlarından Badlis'e görev veriyor.

Emri alan komutan Bedlis hemen işe başlayarak, bir yıl gibi kısa bir sürede İ.Ö. 331'de bugünkü kaleyi yapmayı başarıyor. İskender daha sonra kaleye inşa eden komutanın ismini veriyor.

O günden sonra şehrin ismi Bedlis olarak kalıyor. Sonra zamanla bazı harf değişikliklerine uğrayan bu isim, günümüzde Bitlis'e dönüşüyor.

Yazılı kaynaklara göre Bitlis, Asurlular'dan sonra sırasıyla Persler, Romalılar, Araplar ve Bizanslılar'ın hakimiyetine geçiyor.

11. yüzyılda başlayan Selçuklular'ın egemenlik dönemini ise 15. Yüzyıl'da Osmanlılar izliyor.

Osmanlılar'ın çöküş döneminin sonuna doğru 1916'da Bitlis, şehirdeki 2 bin kişilik Osmanlı askerinin direnişine rağmen, yerli Ermenilerce desteklenen Rus ordusu tarafından işgal ediliyor.

İşgal öncesi ve sonrasında yerli halk Bitlis'i terkederek, işgalden uzak bölgelere göç edince kent neredeyse boşalıyor.

Kent dışında Anadolu'nun güney ve batısına açılan Bitlis geçitlerinin de Ruslar'ın eline geçmesiyle büyüyen tehlike üzerine Osmanlı ordusu kenti geri almak için yeniden harekete geçiyor.

İşgalden beş ay sonra aşiret milislerinin destek verdiği Osmanlı ordusu Mustafa Kemal'in komutasında Bitlis'i işgalden kurtarıyor.

Türkiye'nin en büyük yanardağı olan doğa harikası Nemrut Dağı ve krater gölü, Tatvan, Ahlat, Adilcevaş ilçelerinin bir hilal şeklinde çevrelediği uçsuz bucaksız Van Gölü, Süphan Dağı, Beş Minare'si ve şifalı suları ile Bitlis, bugün tarih ve doğasıyla büyük bir cazibe merkezi.

Ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanan Bitlis'in büyük bir bölümünün dağlık, kayalık ve ormanlık olması nedeniyle bitkisel üretim yapılan alanlar çok sınırlı. İl topraklarının sadece yüzde 18'i tarım arazisi.

Ayrıca bu tarım alanlarının da sadece yüzde 20'si sulanabiliyor. Bu nedenle de ilde hayvancılık tarımın önüne geçiyor.

Bitlis'te yetiştirilen ürünlerin başında çavdar ve tütün geliyor. Sert içimiyle ünlü Bitlis tütünü ilde kurulu sigara fabrikasında işleniyor. İlde yetiştirilen en önemli meyve ise ceviz olup, yüksek verimliliği ve kalitesi ile tanınıyor.



İlin en önemli geçim kaynağı olan hayvancılık da tarım gibi büyük ölçüde geleneksel yöntemlerle yapılıyor. Bitlis'te en çok küçük baş hayvan yetiştiriliyor. 2004 yılı itibariyle Bitlis'te 579 bin koyun, 160 bin keçi ve 80 bin sığır yetiştiriliyor.

Bitlis'te ayrıca arıcılık gelişmiş olup, Bitlis balı ülke düzeyinde tanınıyor. İlde arıcılıkla geçinen 89 köyde 40 binden fazla kovan var.

DPT verilerine bakılırsa Bitlis'te köylüler ve göçerler tarafından yapılan hayvancılık, Doğu ve Güneydoğu kentlerinin çoğunda olduğu gibi terör nedeniyle son 20 yıldır gerilemeye devam ediyor.

Bitlis'te gelişmiş bir sanayi yok. İlde kamu sektörüne ait Bitlis Sigara Fabrikası ile Arıcılık Araştırma Entitüsü dışında özel sektöre ait az sayıda tesis bulunuyor.

Bunlar Tatvan Et Kombinası, Adilcevaz Süt Fabrikası, Tatvan Yem Fabrikası ve özel sektöre ait un fabrikası. İlde ayrıca metal eşya, dokuma-giyim, gıda, tütün ve orman ürünleri sanayiinde faaliyet gösteren küçük işletmeler de bulunuyor. ■





5000 Yıllık bir yerleşim merkezi olan Bitlis, Van Gölünün batısında, 1550 metre yükseklikteki vadi içine kurulmuştur. Tarihin her dönemine tanıklık eden birçok yapıyı günümüze kadar taşımış olup, Selçuklu Döneminin Üniversiteleri olarak bilinen İhlasiye, Yusufiye, Hatuniye Medreseleri İlimiz sınırları içerisinde yer almaktadır.

İlimizin yüz ölçümü 6707 km² (Van Gölünün 1876 km² lik kısmı dâhil edildiğinde 8583 km²) olup 2000 yılı genel nüfus sayımına göre nüfusu 388 678'dir. 6 İlçesi, 15 Belediyesi, 339 Köyü ve 281 Mezrası bulunmaktadır.

Türkiye'nin ikinci yüksek dağı olan Süphan Dağı ile Dünyanın ikinci büyük krater gölü (13 km²) bulunan Nemrut Dağı İlimizdedir.

Ekonomik hayat, tarım ve hayvancılığa dayalıdır.

Turizm Potansiyellerinin Faaliyete Geçirilmesi: İlimiz coğrafi yapısı nedeniyle dağcılık ve kış sporlarına yönelik önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Nemrut Dağı'na yapılmakta olan teleferik ve kayak tesislerinin önümüzdeki yıl itibariyle faaliyete sunulacak olması, bölgede yeni turistik tesislere ihtiyaç doğuracaktır.

İlimiz sınırları içerisinde bulunan Van gölü ve Nemrut Krater Gölü, su kaynağı, yelkencilik, kayıkla gezinti, kıyı turizmi, balık avcılığı gibi turizmin çeşitli dallarına himkân sağlayan potansiyellerdir. İlimizde çok sayıda bulunan kaplıcalar sağlık turizmi açısından değerlendirilebilecek bir başka potansiyel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bitlis maden yatakları bakımından çok zengindir. İlimiz sınırları içerisinde Krom, Demir, Kurşun, Nikel, Fosfat, Ponza, Asbest ve Perlit başta olmak üzere rezerv tespiti yapılmayan ancak fiziki olarak çokça görülen Mermer, Kireçtaşı ve Bazalt cürufu yatakları mevcuttur. Bu maden yatakları değerlendirilerek ülke ekonomisine kazandırılabilir.

Küçük Sanayi Siteleri ve Organize Bölgesi: İlimiz Merkezinde 1, İlçeleri, Tatvan'da 1, Ahlat'ta 2, Güroymak'ta 1 olmak üzere toplam 5 adet küçük sanayi sitesi mevcuttur. İlimiz Organize Sanayi Bölgesi arazi kamulaştırma işlemleri yapılmış olup önümüzdeki yıllarda iş adamlarının yatırımlarını bekleyecektir. Özellikle Bal Paketleme Tesisi, Mobilya ve Hediye Eşya Üretimi, Deri İşleme, Halıcılık ve Kilimcilik İmalathaneleri kurularak il ekonomisine katkıda bulunabilir.

Tarım ve hayvancılık: Ekonomide, genelde kuru şartlarda yapılan tarımsal üretim egemendir. Tarım potansiyelinin büyük kısmını hububat oluşturmakla beraber, sanayi bitkilerinden tütün ve pancar da önemli bir yer teşkil eder. Son yıllarda ceviz ve arıcılıkta İlin ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır. Çeşitli çalışmalar yapılarak bu alanlardaki potansiyeller değerlendirilebilir.

İlin coğrafi konumu itibariyle geçim kaynaklarından biri olan hayvancılık daha da geliştirilerek çeşitli et ve süt üretim çiftlikleri kurulabilir. Bu da ilin ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır.

Mevlüt ATBAŞ
Bitlis Valisi



İlimiz kalkınmada öncelikli iller arasında ekonomik kalkınma anlamında avantajlara sahiptir. İlimizde yirmi yıldır yaşanan şiddet olaylarında bile ülkenin en huzurlu 5 ili arasında yer almıştır. Bu şiddet olayları bölgemizde yerini huzur ve güven ortamına bırakmıştır.

5084 sayılı Teşvik kapsamında yer alan ilimiz, gerek yer altı, yer üstü kaynakları ve gerekse coğrafi konumu itibarı ile önemli boyutlarda potansiyel içeren ilimiz, sanayileşmede henüz kalkışa geçememiştir.

Organize Sanayi Bölgemizin İhalesi yapılmış olup, 2007 yılında yatırımcıya tahsis edilecektir. Sanayici ve işadamlarımız 2007 yılında tam teşekküllü bir yapıya sahip olacak olan Organize Sanayi Bölgemize yatırım yapma imkanına sahip olacaktırlar.

İlimize havaalanının kurulması için arazi kamulaştırması ile proje işlemleri tamamlanmış olup, en yakın zamanda ihalesi yapılarak ulaşım sıkıntımız büyük bir ölçüde ortadan kalkacaktır.

Karayolları ve demiryollarımız faal olduğu, ulaşım yolunda yatırımcılarımız hiçbir sıkıntı çekmeyeceklerdir. Organize Sanayi Bölgemiz demiryollarının hemen yanında oluşu, nakliye ve ulaşım bakımından yatırımcıya büyük avantajlar sağlamaktadır. Bu sebepten dolayı Organize Sanayi Bölgesi hem karayolu, hem de demiryollarına yakın bir yere yapılması yatırımcıya nakliye giderlerinde büyük avantajlar sağlayacaktır.

Bölgenin en eski yerleşim birimlerinden biri olan ilimiz ve çevresi; el değmemiş doğası, tarihin hemen her dönemine tanıklık eden eserleri ve her zaman dinamik bir şekilde varlığını sürdüren kültürü ile adeta doğuda keşfedilmeyi bekleyen bir hazine gibi. Bitlis, bir yeryüzü cennetidir. Turizm alanında ilimiz, inanç turizmi açısından bir çok tarihi kalıntılarımız olan medreseler, kalelerimiz, tarihi evlerimiz, kervansaraylar, köprüler, camiler, hanlar, hamamlar vs. tarihi zenginliklere sahiptir. Yaz turizmi için Türkiye'nin en büyük yanardağı olan eşsiz doğa harikası Nemrut Dağı ve krater Gölü, Termal sularımız, yaylalarımız ve ayrıca Vangölünün %65'i ilimiz sınırları içinde olması, doğanın yapısı hiç bozulmamış tabii güzelliklere sahip ilimiz, kış turizmine elverişli alanlar sahip olup, turizmciyi ve yatırımcıyı beklemektedir.

Tarım ve hayvancılık alanında büyük bir potansiyele sahip olan ilimiz, sanayileşme olmadığı için sanayi sektörüne girememiştir. Bitlis'te kurulacak sanayi yatırımları için bitkisel ve hayvansal kaynaklı hammadde temin edilebilecek potansiyele sahiptir. Bu alanda entegre tesislerin kurulması için sanayiciyi beklemektedir.

İlimizde işlenebilecek madenlerimiz, mermer, demir, fosfat, apsent, kil, barit, klor, bakır, kurşun, çinko, altın, manganez, krom, florit, baryum, mika, amyant, linyit kömürü, bizmut, kalay, pirinç, katmium ve ilimizde milyonlarca rezervi bulunan volkan artığı pomza taşı, bol ve kaliteli kireçtaşı yatakları Çimento hammaddesi cruf, vs. gibi hammaddeler mevcut olup, sanayiciler için ilimiz cazibe merkezi konumundadır.

Dünya Türk İşadamları Kurultayının Ülkemize hayırlara vesile olması temennisiyle;

Davut TEZCAN

Bitlis Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	BİTLİS	
TELEFON KODU	434	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	8.583	
İLİN TOPLAM NÜFUSU	388.678	%
Erkek	205.820	
Kadın	182.858	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	58 (Kişi/Km2)	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU		%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	33.427	%
Erkek		
Kadın		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	49%	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?		
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Muş Havaalanı	
Uzaklığı (Km)	90 Km	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Tatvan	
Uzaklığı (Km)	25 Km	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1097 Km	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1 Saat	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1505 Km	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1,30 Saat	
EĞİTİM BİLGİLERİ		



İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	392	64.318
Lise	8	5.760
Meslek Lisesi	16	3.559
Yüksek Okul 2 Yıllık	4	212
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık		
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	4	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	1	
Diğerleri	18	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	65	
Limited Şirket	502	
Şahıs Şirketi	3055	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		



Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya		
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	639	
2002	686	
2003	665	
2004	817	
2005	681	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	1	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)		
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	



İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	5
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	0
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	134.920 (Hektar)
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	126.561 (Hektar)
ORMANLIK ALAN (Hektar)	164.856 (Hektar)
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	1482 (Adet)
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	15.000 (Ton)
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	82089
Arpa	8462
Çavdar	794
Diğerleri	
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	165,5
Biber	577,5
Salatalık	1085
Diğerleri	7824,1
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	4.008
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	1651
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	5516,5
Kiraz	115,6
Diğerleri	5503,6
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	ADET
Küçükbaş	729.350
Büyükbaş	62.676
Kümes Hayvanı	51.660.500
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	56.000



İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	62.334.190.
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	37.200
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	107
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	110
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	166 Km
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	
2004 Yılı	
2005 Yılı	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	



.....		
Diğerleri		
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	4	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	36	
Devlet	7	
Özel		
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	150
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		5
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAJLARI		150
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		2
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		256-2048
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.bitlis.gov.tr	



BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN POSTA ADRESİ	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	
TİCARET ODASI'NIN POSTA ADRESİ	
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	
SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	www.bitlistso@tobb.org.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Davut TEZCAN Odası Ticaret ve Sanayi bitlistso@tobb.org.tr
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Burhan TOPYÜZ No:45 Bitlis 226 71 15 burhan_topyuz@hotmail.com Bankalar Cad.



Yarısı Ormanlarla Kaplı



Küçük sanayi, tarım, hayvancılık, orman ürünleri, yayla ve kayak turizmi başlıca zenginlik kaynakları... Ayrıca zengin maden yatakları da var.

Bolu'nun ve çevresinde, ilk yerleşimin izleri İ.Ö. 3 bin yıllarına kadar uzanıyor. Ancak yeterli arkeolojik çalışma yapılmadığından bu döneme ilişkin kesin bilgiler bulunmuyor.

Hitit belgelerine bakılırsa bölgenin ilk sakinleri Hititler. İ.Ö. 1211 yıllarındaki çöküşün ardından bütün Hitit toprakları gibi Bolu da Frigyalıların eline geçiyor. Sonra da Frigyalılar'ı yenen Lidyalılar, Bolu'ya sahip oluyor.



Antik çağda Bolu zengin bir tarım bölgesi olarak tanınıyor. Bolu ve çevresinde çok sayıda yerleşim birimi kuruluyor. Bu yerleşimlere ilişkin kalıntılar bulunsa da arkeoloji çalışmaları henüz başlamış değil.

İ.Ö. 6. Yüzyılda Lidyalılar'ı yenen Persler'in hakimiyetine ise İ.Ö. 336'da Makedonya Kralı Büyük İskender son veriyor. Büyük İskender'in ölümünden sonra Makedonya Krallığı yıkılınca bölgede Bitinya Krallığı kuruluyor.

İ. Ö. birinci asırdan itibaren bölgede Romalılar'ın dönemi başlıyor. İ.Ö. 395'ten itibaren ise bölgede artık Bizans hakimiyeti var.

Selçuklular'ın Anadolu'ya girişinden sonra ilk fethedilen yerlerden biri İstanbul'a giden yolun başındaki Bolu oluyor. Fetihle birlikte 100 binden fazla Türkmen bölgeye göç ederek yerleşiyor.

14. yüzyılda Selçuklular'ın çöküşüyle birlikte bir süre Moğollar'ın eline geçen Bolu kısa süre sonra Osmanlı topraklarına katılıyor.

Bolu, Osmanlılar'ın hakimiyet döneminde uzun süre sancak merkezi olarak idare ediliyor. 1694'ten itibaren önce Voyvodalık haline getiriliyor. Kanuni Sultan Süleyman şeh-



zadelik devrinde Bolu'da valilik yapıyor. Tanzimat'tan sonra, sancak olarak Kastamonu'ya bağlanan Bolu, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra işgal görmediyse de büyük maddi zarar görüyor. Nüfus ve ticareti azalarak küçülen kent, Cumhuriyet döneminde yeniden vilayet oluyor. Bolu, 1999 yılında yaşadığı deprem felaketine rağmen her sahada hızla gelişmeye devam ediyor.

Bolu'nun ekonomisi geçmişte olduğu gibi bugün de tarım ve ormancılığa dayanıyor. Son yıllarda sanayi ve turizm sektörünün oldukça geliştiği görünse de Bolu'nun yıllık gelirlerinin yüzde 40'ı hala tarımdan elde ediliyor. Faal nüfusun yüzde 80'i de tarımla uğraşiyor. Ormancılığın yıllık gelir içindeki payı da yüzde 10.

Tarımda tek handicap sulamadaki yetersizlik. 150 bin hektarlık tarım arazisininin 52 bin hektarı sulamaya müsait ve bu toprakların da sadece 32 bin hektarı sulanabiliyor.

Buna rağmen bir tarım bölgesi olarak Bolu'da her çeşit ürün yetişebiliyor. Tahıl, tarım ürünlerinin başında geliyor.

Diğer ürünlerin başlıcaları buğday, arpa, çavdar, fasulye, tütün, şekerpancarı, patates, pirinç ve fındık. Bolu sebze ve meyve bakımından da oldukça zengin bir il. Starking elması, armut, kestane, üzüm (etli beyaz, kadın parmak, narince, çavuş) ve diğer meyveler bolca yetişiyor. Ayrıca Bolu Türkiye fındık üretiminde de üçüncü sırada yer alıyor.

Çayır ve meraların çokluğu sebebiyle Bolu'da hayvancılık önemli yer tutuyor. Son yıllarda modern yöntemlerin kullanımıyla birlikte hayvancılıkta verim artışı söz konusu. Koyun, sığır ve keçi beslenen Bolu'da arıcılık da gelişen faaliyetler arasında yer alıyor. Bolu'nun balı ve arı sütü meşhur. Göllerinde ise sazan, alabalık, karabalık, yayın ve turna balığı üretimi yapılıyor.





Bolu topraklarının yarısından biraz fazlası ormanla kaplı. Bu Türkiye'nin orman varlığının yüzde 3'üne denk geliyor. Bolu ormanları, ağaç bakımından çeşitli olduğu gibi, verim ve kalite bakımından da oldukça iyi durumda. Bu ormanlardan yılda 850 bin metreküp inşaat odunu, 10.000 m³ yonga odunu ve 400 bin ster yakacak odunu üretiliyor. Bolu'da ve Düzce'deki kereste ve mobilya fabrikaları da bu orman ürünlerine dayanıyor.

Bolu yeraltı maden rezervleri açısından da Türkiye'nin sayılı illeri arasında yer alıyor. Bolu'da bulunan linyit, mermer, alçıtaşı, demir, manganez, antimon, amyant ve kurşun yataklarından şimdilik sadece mermer ve linyit çıkartılıyor.

Mengen, Seben, Düzce ve Göynük'ten yılda 120 bin tona yakın linyit çıkartılıyor. Uzmanlar Bolu-Mengen yolu üzerindeki linyitin kalitesinin hayli yüksek olduğunu söylüyor.

Ayrıca Mudurnu civarında civaya ve Mercimek Dağı ile Karadere arasında altın madenlerine rastlanmışsa da kesin rezerv tespiti henüz yapılmış değil.

Bolu, sanayi yatırımları için çok elverişli bir konuma sahip olmakla birlikte, sanayi alt yapısındaki sorunlar, yatırımcı-girişimci sayısının az oluşu ve özendirici önlemlerin yetersizliği nedenleriyle kentte bugüne kadar yeterli sanayi yatırımı yapılabilmemiş değil.

Bolu'da faaliyet gösteren sanayi işletmelerinin yüzde 65'i 1980 yılından sonra kurulmuş. Bu genç işletmelerin çoğu küçük ve orta ölçekli işletmeler olup imalat sanayinin yüzde 80'i bunlardan oluşuyor.

Sanayi iş yerlerinin önemli bölümü orman ürünleri ile ilgili. İlde ayrıca çelik, çimento, döküm, yedek parça, otomotiv, deri, ambalaj, makine ve silah üretimi yapan orta ölçekli işletmeler de bulunuyor.

Kış turizmine uygun Kartalkaya gibi bölgelerdeki tesisleri, ormanları, gölleri ve yaylalarıyla Bolu turizm açısından önemli bir potansiyele sahip. Kış turizmindeki yabancı turist sayısı da her geçen yıl yükselmeye devam ediyor. ■





Bolu, Ankara ve İstanbul gibi sanayileşmiş bölgelerin art bölgesinde, ülkemizin en önemli yatırım aksı üzerinde yer alan, sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 14. sırada bulunan bir ildir. 2001 yılı verilerine göre 4.216 dolar olan kişi başına düşen GSYİH ile Türkiye’de Kocaeli İlinden sonra ikinci durumdadır. GSYİH içerisinde hizmetler yüzde 40.7, tarım yüzde 37.7, sanayi yüzde 21.6 paya sahiptir.

İlde 4 adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. 73 ha. alana sahip olan 46 işyerinin faaliyette bulunduğu Bolu OSB’ye ilave olarak 74 ha. alan ve 41 sanayi parselinden oluşan ilave OSB’nin parselasyon ve altyapı projeleri tamamlanıp onaylanmıştır. İlave OSB faaliyete geçtiğinde ilde yatırım ve istihdam ortamı iyileştirilerek, ekonomik canlanmaya katkı sağlanmış olacaktır. 51 sanayi parselinden oluşan Gerede OSB’de 42 sanayi parselinin tahsisi yapılmış, 9 adet parsel tahsis edilmeyi beklemektedir. 130 ha. büyüklüğünde her biri 5.000–6.000 m2 olan 132 sanayi parselinin bulunduğu Gerede Deri OSB’de arıtma tesisi, kamulaştırma ve parsel tahsis işlemleri tamamlanmak üzeredir. Altyapı çalışmalarının bitirilmesiyle birlikte ilçedeki deri işletmeleri OSB’ye taşınacak, üretim ve istihdam imkanları artacaktır. 110 ha. alan ve 53 sanayi parselinden oluşan Yeniçağa OSB’nin yer seçimi yapılmış, kamulaştırma ve altyapı çalışmalarına henüz başlanmamıştır.

Topraklarının yüzde 60’ına yakın bir bölümü ormanlarla kaplı olan Bolu, yaylalarıyla, gölleriyle, termalleriyle, tarihi, kültürel değerleriyle turizm potansiyeli yüksek olan bir ildir. Bu çerçevede turizm sektöründe de önemli ölçüde yatırım imkanları mevcuttur. Köroğlu Dağı Turizm Alanı II. Gelişim Bölgesi Sarıalan’da ikisi konaklama olmak üzere 5 turizm tesisi ve gölet inşa edilebilmesi için söz konusu alanın 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında revizyon yapılması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

Köroğlu Dağı III. Gelişim Bölgesi içerisindeki Dörtdivan Çalköy–Çetikören Mevkiinde bulunan arazinin 2.500 yatak kapasiteli tatil merkezi yapılmak üzere, yerli ve yabancı turizm yatırımcılarına tahsisi için Kültür ve Turizm Bakanlığı’na ilana çıkılmıştır.

Doğal yapı ve pist yapısı itibarıyla ülkemizin en iyi pistlerine sahip olduğu Türkiye Kayak ve Kızak Federasyonu’nca belirtilen ve Uluslararası Kayak Federasyonu’nca da (FIS) tescil edilen Gerede Arkut Dağı Kayak Merkezi’nde, 2005 yılı itibarıyla uluslararası kayak yarışmalarına başlanmıştır. Altyapı eksikliklerinin giderilmesi yönünde çalışmalar yapılmakta olan Gerede Arkut Dağı ve çevresinin “Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişme Bölgesi ve Turizm Merkezi” ilan edilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulmuştur. Ankara’ya 110 km. mesafede bulunan Arkut Dağı ve çevresinin gelecekte önemli bir turizm merkezi olacağı değerlendirilmektedir.

Termal turizmi açısından önemli potansiyel arz eden ildeki Karacasu Kaplıcaları 8.640, Mudurnu – Babas ve Seben – Kesenözü Kaplıcalarının ise her biri 3.000 yatak kapasitesine hitap edebilecek niteliktedir. Söz konusu jeotermal kaynaklardan il ekonomisine daha fazla katma değer sağlanabilmesi için yap – işlet – devret modeli kapsamında büyük ölçekli modern tesisler yapılması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.



İl ekonomisinin önemli unsurlarından olan ve Türkiye beyaz et üretimini yaklaşık yüzde 25'ini karşılayan kanatlı hayvancılık sektöründe 7 firma entegre üretim yapmaktadır. Bunlardan ikisi Avrupa Birliği'ne ihracat için ön izin belgesi almış olup, diğer firmalarca da ön izin belgesi alınması yönünde çalışmalar devam etmektedir. Bu bağlamda ilin önemli ölçüde ihracat potansiyeli taşıdığı değerlendirilmektedir.

Yatırımcıların yönlendirilmesi, bürokratik işlemlerin azaltılması, yatırım ortamının iyileştirilmesi için; 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planlarının hazırlanarak arazi kullanımlarının mekansal belirlemelerinin yapılması önem arz etmektedir. Onay aşamasında bulunan Bolu İli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planına uygun olarak 1/25.000 ölçekli planların yapılması hedeflenmektedir.

1996 yılından beri her iki yılda bir düzenli olarak yapılan Dünya Türk İş Adamları Kurultayı, ülkemizin dünya ekonomisi ile daha fazla entegre olmasına, ülkemizdeki yatırım ve istihdamın artmasına, iş adamlarımızın küresel yatırım imkanlarının gelişmesine çok önemli katkılarda bulunacaktır. Ayrıca iller için de kendi yatırım potansiyellerini tanıtarak, somut yatırımlara dönüştürülebilmesine yardımcı olacaktır.

Dünya Türk İş Adamları VI. Kurultayının ülkemiz ekonomisi için yararlı sonuçlar doğuracak çalışmalara vesile olmasını diler, saygılar sunarım.

Ali SERİNDAĞ
Bolu Valisi





İLİN ADI	BOLU	
TELEFON KODU	00.90	374
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		8.458
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	137,1	50,67
Kadın	133,5	49,33
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	33	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	108,4	79,04
Kadın	79,6	59,59
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	79,8	29,47
Kadın	54,2	20,02
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	9,66	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Ankara-Esenboğa	
Uzaklığı (Km)	191	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Adapazarı	
Uzaklığı (Km)	114	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Zonguldak	
Uzaklığı (Km)	159	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	191	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	262	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	95	31.298
Lise	11	5.166



Meslek Lisesi	24	7.274
Yüksek Okul 2 Yıllık	6	
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	6	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri		3
İnşaat		
Turizm		2
Ticaret		3
Diğerleri		16
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri		8
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket		225
Limited Şirket		1.499
Şahıs Şirketi		1.125
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		1
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		1
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		404.255
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
ABD		
İtalya		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		1



Beyaz Eşya		
Diğerleri	1	
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	65	9
Otomotiv		
Tekstil	17	7
Elektrikli Aletler	11	3
Makine İmalat	4	1
Mobilya	19	2
Diğerleri	267	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	126	
2002	207	
2003	217	
2004	230	
2005	246	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	201	
İŞÇİ SAYISI 10-25	55	
İŞÇİ SAYISI 25-50	34	
İŞÇİ SAYISI 50-100	12	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	30	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	174 Ha	
Boş Alan (M2)	18 Ha	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	1	
Otomotiv		
Tekstil	5	
Elektrikli Aletler	5	
Makine İmalat	2	
Mobilya-Ahşap Ürünler	23	
Diğerleri	15	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	29	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	26	



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	176,8
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	149.664
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	149.664
ORMANLIK ALAN (Hektar)	471.514
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	12.315
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	41
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	6,76
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	181.171
Arpa	51.695
Patates	283.850
Diğerleri	
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Fasulye	4.692
Domates	2.820
Biber	1.018
Diğerleri	10.585
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	77
Zeytin	
Ayçiçeği	488
Mısır	1.024
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	27.424
Kiraz	952
Diğerleri	13.718
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	101,8
Büyükbaş	126,2
Kümes Hayvanı	118.725
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	154.012.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	35.857.670
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	20.738
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	8
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	9



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	291
İLDE M ² 'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	532,7 Kg
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	44,7
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	Sakarya - 114 Km
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	
2004 Yılı	
2005 Yılı	318.302
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	15.072
Otomotiv	
Tekstil	84.573
Makine	
Elektrikli Aletler	6.825
Diğerleri	211.831
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Linyit Kömürü	110.600.500
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
I (A) Grubu Kum-Çakıl	4
.....	



.....		
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER		MİKTAR (TON)
Linyit Kömürü		181.041 Ton/Yıl
I (A) Grubu Kum-Çakıl		2.538.323 Ton/Yıl
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ		MİKTAR (TON)
Traverten		66.340 M2/Yıl
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		2
İLDEKİ TİYATRO SAYISI		TİYATRO SAYISI
Devlet		
Özel		3
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		12
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		9
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet		8
Özel		2
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	2	465
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2	1.156
3 Yıldızlı Otel Sayısı	7	1.241
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		1
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		12
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		5
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.bolu.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.bolu.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.bolutso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	İsmail Gören Bolu TSO Genel Sekreteri E-Posta: info@bolutso.org.tr	
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	İsmail Gören Bolu TSO Genel Sekreteri E-Posta: info@bolutso.org.tr	





Anason Üretiminde Lider



Türkiye'de en çok anasonun yetişirildiği yer olan Burdur'un üzümünün de meşhur olduğu biliniyor. İl ayrıca tahıl ve gülyağı üretiminde oldukça iddialı.

Burdur ve çevresindeki kazılarda neredeyse tarihin bütün dönemlerine ait ipuçları bulunmuş.

Tarihçiler Burdur'un antik çağlarda bugünkü sınırları ile Isparta ve Antalya illerini de içine alan antik Pisidia bölgesinde kaldığını söylüyor. Bu bölge, Pers döneminin ortalarına kadar karanlıkta kalmış görünüyor.

Bölge, İ.Ö. 2 bin yıllarında Arzava konfederasyonunun siyasi merkezi. Bu durum İ. Ö. bin yılına kadar devam ediyor. İ.Ö. 8.yy'da Pisidia'nın batı bölgesi Friglerin hakimiyetine giriyor. Yarışlı Gölü'ndeki yerleşim yerinde Frig keramiklerinin bulunması bu tezi destekliyor.

İ.Ö. 696- 676 arasında Frig devletini yıkan Lidyalılar'ın bölgeye hakim olduğu görülüyor. İ.Ö. 546 yılında Lidyalıları yenen Persler, bölgeyi ele geçiriyor. İ.Ö. 334'te ise Büyük İskender komutasındaki Makedonyalılar, Biga Çayı kenarında Persleri mağlup ederek Anadolu'ya yöneliyor.

Büyük İskender'in ölümünün ardından bölgeye, İ.Ö. 321 yılında komutan Antigonos hakim oluyor. Bölge daha sonra sırasıyla Selekoslar, Bergama krallığı, Romalılar ve Bizans'ın egemenliği altına giriyor.

Romalılar döneminde Burdur ve çevresinde çok sayıda yeni kent kuruluyor varolanlar imar ediliyor.

11. yüzyıldan sonra ise bütün Anadolu'da olduğu gibi Burdur bölgesinde de Oğuz boylarının Türkmen aşiretlerinin göçleri başlıyor. Tarihçiler bölgedeki ilk Türk yerleşiminin Şekerpınarı mevkiinde olduğunu söylüyor.





Sonraki dönemde artan göçlerle bölgeye gelen Türk aşiretlerinin sayısının 200 bin çadırı bulduğu yazılı kayıtlarda yer alıyor. Tarihçilere göre bu büyük Türkmen nüfusunun merkezi de Burdur.

Selçukluların çöküş süreci ve sonrası tüm Anadolu'da olduğu gibi Burdur ve çevresinde de karışıklık ve isyanlarla dolu. Hamitoğulları ve İlhanlılar gibi yerel beylikler kısa sürelerle bölgede egemen oluyor.

Bu sırada Anadolu'nun Söğüt bölgesinde gittikçe büyüyen ve kuvvetlenen Osmanlılar dikkat çekiyor. Osmanlılar'ın bölgedeki kesin hakimiyeti ise Padişah Yıldırım Beyazıt'la başlıyor.

Anadolu'daki beylikleri teker teker ortadan kaldıran Padişah Bayazıt Burdur'daki Hamitoğulları Beyliğini de ortadan kaldırarak bölgeyi 1391'de Kütahya'ya bağlıyor.

Selçuklular ile Osmanlılar'ın egemenlik döneminde bölgede çok sayıda isyan görülüyor. Kimi araştırmacılar bu isyanları bölgedeki gezgin dervişlerin Türkmen aşiretleri üzerindeki etkisine bağlıyor.

Burdur Osmanlılar'ın hakimiyeti döneminde ekonomik açıdan büyüyen ve gelişen de, büyük kentler arasına giremiyor. Kayıtlara göre Burdur, 1839 Tanzimat hareketinden sonra Kütahya ilinden ayrılarak Konya ilinin Isparta kaymakamlığına bağlanıyor. 1872 yılında sancak statüsünü kazanan Burdur'un ilk sancakbeyi Mehmet İzzet Paşa.

1. Dünya savaşına katılan Osmanlıların seferberlik ilan ettiği 1914'te büyük bir deprem yaşayan Burdur'da 4 bin kişi ölüyor ve bütün önemli yapılar yerle bir oluyor.

Bu sıkıntılı süreçte müstakil bir mutasaffurluk olarak doğrudan hükümet merkezi İstanbul'a bağlanan Burdur 1. Dünya savaşının sonunda İtalyanlar tarafından işgal edilse de Kurtuluş Savaşı sonunda işgalden kurtulup Cumhuriyet'in ilk vilayetlerinden biri oluyor.

Burdur'un ekonomisi büyük ölçüde tarıma dayalı. İldeki faal nüfusun yüzde 75'i tarım, hayvancılık, ormancılık ve balıkçılıkla geçiniyor.

Burdur ilinde en çok tahıl üretiliyor. Ayrıca Burdur merkez ilçesinde ve Ağlasun'da gül yetiştiriliyor ki, Türkiye'nin gülyağı üretiminin yüzde 85'inin komşu Isparta ve yüzde 15'inin Burdur'dan elde edildiğini söylemek gerekiyor. Meyvecilik, üzüm bağları, bostan ve sebzeçilik oldukça ileri düzeyde yapılıyor.

Burdur'da buğday, arpa, çavdar, mısır, şekerpancarı, nohut, anason, soğan, patates ve haşhaş gibi tahıllar üretiliyor. Ayrıca Türkiye'de en çok anasonun yetiştiği yer olan Burdur'un üzümlerinin de meşhur olduğu biliniyor.

Burdur tarımının sulama, gübreleme, ilaçlama ve tarım makineleri açısından ileri düzeyde olduğunu söylemek mümkün.

Meyvecilik son yıllarda önem kazanmaya başlamış. Elma, armut, üzüm ve şeftali üretimi artarken hayvancılığa elverişli doğa koşulları olmasına karşın, hayvancılık ekonomide pek önemli yer tutmuyor. Şeker pancarı üretimi ile birlikte sığır besiciliği Merkez ilçe ve



çevresi ile sınırlı kalırken, ilde en çok koyun ve kılkeçisi yetiştiriliyor. Ormancılıkta da üretim ve gelirin çok düşük olduğunu söylemek mümkün.

Burdur'un yüzde 35'e yakını ormanlık ve bu ormanlar Türkiye'nin inşaat ve imalat sanayiinin ihtiyacını karşılıyor. Orman içinde ve sınırında yaşayan yaklaşık 100 köy geçimini orman ürünlerinden temin ediyor.

Burdur maden bakımından zengin ise de maden işletmeleri yok denecek kadar az. Tefenni ve Yeşilova'da krom, diğer bölgelerde de henüz işletilmeyen linyit, manganez yatakları bulunuyor.

Burdur'da sanayi hızla geliyor. Başlıca sanayi kuruluşları arasında Burdur Şeker Fabrikası, Et-Balık Kurumu kombinası, Süt Endüstri Kurumunun Süt Fabrikası sayılabilir.

Ayrıca Burdur Traktör ve Önyükleyici Fabrikası da senede 20 bin traktör imal edecek kapasiteye sahip. Gülyağı sanayii Isparta'dan sonra geliyor. Çiçek ve nebatat esansları fabrikasında 500 ton gül işleniyor. Burdur'da mobilya sanayi ile birlikte el sanatları açısından halıcılık, dokumacılık, tabakçılık, dericilik, keçecilik ve bakırcılık de çok gelişmiş. Kentte 10 bin civarında halı ve dokuma tezgahı var. Evlerin yüzde 70'inde de el tezgahı bulunuyor. ■





İLİMİZİN YATIRIM İMKANLARI VE FIRSATLARININ DÜNYA TÜRK İŞADAMLARINA TANITILMASI AÇISINDAN İLİMİZDEKİ YATIRIMLAR

TARIM VE HAYVANCILIK

İlimizin Ekonomisi Tarıma Dayalıdır. İl Genelinde Tarımla Uğraşan Ailelerden % 15'i Bitkisel Ürün Yetiştirmekte, % 15'i Hayvancılık ile Uğraşmakta, % 70' i ise Hem Bitkisel Ürün Yetiştirmekte Hem de Hayvancılık ile Uğraşmaktadır.

İlimizdeki Tarım Arazisi 209.828 ha, Orman Arazisi 325.601 ha, Çayır ve Meralar 9118 ha, Su Satırları 29.693 ha, Tarımı Elverişsiz Arazi ise 139.260 ha'dır.

İlimizin Sulamaya Elverişli Kısmı 128.004 ha'dır. Ancak Bu Gün Fiilen Sulanabilen Alan 83.606 ha. Olup, Tarım Arazisinin % 39.9 Sulanmaktadır.

Hayvansal Üretim Şöyledir: Et 2.979 Ton, Peynir 1.500 Ton Ve Bal 692 Tondur.

İlimizde Yıllık Süt Üretimi 214.573 Ton dur, bunun %28' i 61.531 Tonu İlimizde Kurulmuş Olan Süt ve Süt Ürünleri ile ilgili 1 Fabrika Ve 16 Mandırada İşlenmektedir, İlimiz dışına ise %72' si Gitmektedir, Buda Göstermektedir ki İlimize Süt ve Süt Ürünlerini İşleyecek İşletmelerin Yatırım Aracı Olarak Değerlendirilmesi, İlimizde İstihdam Yaratacaktır.

İlimizde Hayvansal Ürünlerden Et, Et Olarak Üretildiği Gibi Güç Birliği Et Kombinasi ve 3 İmalathanede Sucuk Üretimi Yapılmaktadır.

Ayrıca Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin İşleneceği İşletmelere, Tarım alanında elde edilen Meyve ve Sebzelelerin değerlendirileceği İşletmelere, Yaz Aylarında Çiçekçilik Turizm Kenti Antalya ilinde değerlendirilmek üzere üretim yapılabilir ve İlimizde Yatırım alanlarının olduğunu göstermektedir.

İlimizde 201.000 Ton Yem Tüketilmekte olup, %21 İlimizdeki Yem Fabrikalarında 42.000 Ton Yem üretilmektedir, %79 İlimiz dışından, 159.000 Ton Yem gelmektedir, İlimize Yem ürünlerinin işleneceği İşletmelere ihtiyaç olduğu ve Yatırım Yapılabileceği gösterge rakamları da ifade etmektedir.

SANAYİ

Yukarıda açıklanan her ne kadar da ilimizin ekonomisi tarıma dayalı olsa da; Burdur'da 157 Anonim, 1.018 Limited, 12 Kollektif, 3 Komandit olmak üzere 1.190 Şirket Faaliyet Göstermektedir. 120 Adet Sanayi İşletmesi Faal Haldedir. Bu İşletmelerin 48 adeti Gıda ve Yem, 90 adeti Maden, Tarım Ve Toprağa Dayalı, 28'i Makine, Metal, Madeni Eşya, 17' si Orman Ürünleri, 4'ü Tekstil, 11'i Diğer Sanayindedir. Sınai Üretimde Özellikle Tarım Aletleri, Mermer ve Tuğla Üretimi Ağırlık Kazanmaktadır.

İlimiz mermer rezervi bakımından oldukça zengin bilhassa Merkez, Bucak, Yeşilova, Karamanlı ve Tefenni İlçelerinde 70-80 çalısır durumda ocak bulunmaktadır. Bu ocakların



bir kısmı Afyonkarahisar ve Denizlili Müteşebbisler tarafından işletilmektedir ve bu ocaklardan üretilen mermerler illerindeki fabrikalarda işlenmektedir.

Burdur da 2005 Yılı Mermer İhracatı 24.200.000 (\$) olmuş, İl ve Ülke Ekonomisine Kazandırılmıştır.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

İlimizde Burdur ve Bucak OSB Bulunmaktadır.

Burdur Organize Sanayi Bölgesindeki Parsel dağılımı aşağıya çıkarılmıştır.

Tevhit ve İfraz son.oluşan Parsel sa.	:53
Tahsisi yapılan parsel sayısı	:53
Üretime geçen tesis sayısı	:37
Üretime ara veren tesis sayısı	: 5
İnşaat safhasında tesis sayısı	: 9
Proje safh. tesis sayısı	: 2

Bucak İlçemizde 85 hektar alanda organize sanayi bölgesi çalışmalarına başlanmış olup, kamulaştırma çalışmaları tamamlanmış ve alt yapı çalışmaları bitirilmiş olup mevcut 76 parselden 52 parseli satılmıştır.

BURDUR II. ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Burdur OSB' nin dolması ve Bucak OSB' nin kısa sürede bitirilen parsel işlemlerinin büyük bir kısmının satılmış olması Burdur' da II. OSB Kurulmasını gündeme getirmiştir. Kurulmuş olan OSB' nin parsellerin daha büyük olup, büyük fabrikaların kurulması imkanı sağlayacaktır. II. OSB kurulması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Kurulacak olan Sanayi Bölgesinin Süleyman Demirel Hava Alanına yakın olması (5 Km), Antalya Hava Alanına ve Limanına (126 Km) mesafede olması, Demiryolu ve Karayolunun yanından geçmesi olumlu etkilerdir.

TURİZM

Ülkemizde son zamanlarda gelişme gösteren Yayla Turizmi İlimizde bulunan İnsuyu Mağarası, Sagalassos, Kibyra, Bubon, Balbura ve Kremna antik kentleri, günü birlik gezilerle değerlendirilebilir.

Yeşilova ilçesinde Eşeler Dağında bulunan Tınaz Tepe Mevkisine yapılması planlanan Kayak Merkezi Kış Turizmi için uygun olduğundan anılan yerin Turizm Bölgesi İlan edilmesi için girişimler sürdürülmektedir.

İlimizin tanıtılmasını sağlayacak olan yatırımlar kısaca yukarıda açıklanmıştır.

M. Rasih ÖZBEK

Burdur Valisi



BURDUR, TÜRKİYE'NİN EN CAZİP YATIRIM STANDARTLARINA SAHİP İLLERİNDEN BİRİDİR "BURDUR, YATIRIMCI İÇİN CAZİBE MERKEZİDİR"

Yüzölçümü 6840 km², nüfusu 257 000, merkez nüfusu 57 000, sosyo ekonomik gelişmişlik düzeyi 31'dir. Türkiye'de 2004 yılında kişi başı GSYİH değeri 2146 \$ iken, Burdur'da 1951 \$ olarak gerçekleşmiştir (Kaynak: DİE Tİ yıllığı 2004). Burdur, Okur-yazarlığı % 100'e yakın bulunması, OKS/2006'da Türkiye 2.sı olması ve yeni kurulan M. Akif Ersoy Üniversitesi'ne kavuşması ile de, eğitimde ve eğitilmiş insan konusunda iddia sahibidir.

Burdur, Batı Akdeniz'in Göller Bölgesi'nde ve Teke Yöresi'nde; Ülkemizin en işlek yollarının kavşak noktasında, demiryoluna sahip, hava limanına 20 ve deniz limanına 126 Km'de yer alan bir ildir. Bu özelliği nedeniyle de Burdur, başlı başına bir 'Ekonomi coğrafyası' karakteri taşımaktadır. Yani, yolların kavşağındaki Burdur, aynı zamanda, ekonomik avantajların da kavşak noktasındadır.

Burdur uzun yıllar, gelişmiş illerin arasında sıkışmışlık ve özellikle sosyo ekonomik açılardan kapalılık ve seçilmişlerle atanmışlar arasında uyumsuzluk yaşamıştır. Burdur bu kompozisyonunu, son üç yıl içerisinde tamamen değiştirmiş; sosyal, siyasal, ekonomik uyum içerisine girmiş, alanında Türkiye'de ilk olan "I.Burdur Sempozyumu 05" i, Dünya çapında bir "Rekor denemesi"ni gerçekleştirmiş ve gözünü ileriye dikmiş durumdadır.

Belediye Başkanımız Sayın Sabahattin Akkaya'nın, sürdürülebilir kalkınma için de gerekli olan; şehrimizin sanayileşmeye ve sanayi hareketlerine hazır hale gelmesi ve yaşanabilirlik kalitesinin yükseltilmesi yönünde, şehrin alt ve üst yapısı üzerindeki çalışmalarına da değinmeden geçmemeliyiz.

GIDA ÜRETİM MERKEZİ BURDUR

Burdur ekonomisi, Ülkemiz genelinde olduğu gibi temelde tarıma dayalı bir yapıya sahiptir. Nüfusun %68 i tarımla uğraşır. Tarımsal ürünler olarak anason, buğday, haşhaş, şekerpancarı ve ayrıca gülcülük de ekonomik öneme sahiptir. Ancak asıl ekonomik alan olarak süt ve et sığırcılığıdır ve süratle gelişmektedir. Bu durum, tarımı da yönlendirmeye başlamış ve dolayısıyla, yem bitkilerine doğru yönelme görülmektedir.

Anadolu'nun belli başlı gıda üretim merkezlerinden biri olarak Burdur; üretimini hızla geliştiren, hijyenik şartlara ve modernizasyona hızla ayak uyduran ve marka olmaya da layıkıyla aday bir ildir. Burdur bilhassa süt inekçiliğinde, devletin tarım ve hayvancılık desteklerini de, doğru değerlendirilerek, Türkiye'nin ikinci süt pınarı durumuna gelmiştir.

BURDUR SÜT SANAYİİNDE STRATEJİK ÖNEME SAHİPTİR

Burdur'da günlük 650 ton süt üretilmektedir. Ancak, bu sütün sadece yüzde 10'u Burdur'da işlenebilmektedir. Sütün yüzde 90'ı Kocaeli, İzmir, Ankara, Sakarya ve Bursa gibi illere ham süt olarak gönderilmektedir. Oralardan, Burdur'un hemen yanı başındaki "Tüketim merkezi Antalya"ya mamul süt olarak gelmektedir.



Oysa yanı başında ve sadece 120 Km. uzaklıkta, Türkiye'nin en hızlı gelişen ve dolayısıyla "Gıda tüketim merkezi" olan Antalya bulunmaktadır. Burdur bu konumuyla, gıda tüketim merkezi olan komşusunun mutfağı durumundadır. Yani "Gıda üretim merkezi" olma ve yolların kesişme noktasında bulunma yönleriyle Burdur, büyük bir stratejik öneme sahiptir.

BURDUR'UN İDDİALI SEKTÖRLERİ

"Süt inekçiliği"nden başka, hızla gelişen sanayi sektörlerinin başında "Mermer" ve ardından "Tarım makineleri" sanayi gelmektedir. Burdur'un önemli ihracat kalemlerinden "Tekstil makineleri", "Tekstil", "Silah", "Damla sulama plastik boru", "Müzik aletleri" sanayileri de sektörlerinde iddialı durumdadır.

Bir diğer bakir ve potansiyel sektör, Antalya'ya alternatif veya tamamlayıcı olarak "Turizm" alanlarıdır. Burdur; 8 bin yıllık antik, Roma, Bizans ve Bin yıllığı da Türk olmak üzere bilinen 9 bin yıllık bir tarih hazinesiyle, mağarası, gölleri, kayak merkezleri, yaylaları, folklorik ve otantik yapısıyla tam bir "Alternatif turizm" in yatırım alanı durumundadır.

Burdur keşfedilmeyi beklemektedir...

Yusuf KEYİK

Burdur Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı





İLİN ADI	BURDUR	
TELEFON KODU	00.90	248
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	YOK	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		7.134
İLİN TOPLAM NÜFUSU	256.803 Kişi	%
Erkek		
Kadın		
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	37.054	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU		%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	58.444 Kişi	%
Erkek		
Kadın		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	%6.6	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ANTALYA	
Uzaklığı (Km)	120KM	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	ANTALYA	
Uzaklığı (Km)	125 KM	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	422 KM	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1 SAAT	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	602 KM	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1 SAAT 40 DK.	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim		119.200
Lise		19.608
Meslek Lisesi		8.743
Yüksek Okul 2 Yıllık		5.100
Yüksek Okul 3 Yıllık		-



Fakülte 4 Yıllık	3.552
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI
Motor - Makine	
Endüstri	
İnşaat	
Turizm	
Ticaret	
Diğerleri	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI
İlköğretim Okulu	1 ÖZEL
Lise	12
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI
Makine Müh.	-
İnşaat Müh.	-
Ziraat Müh.	-
Endüstri Müh.	-
Gıda Müh.	-
Kimya Müh.	-
İşletme	-
Diğerleri	5 MYO 2 FAKÜLTE
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER	
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI
Anonim Şirket	80
Limited Şirket	650
Şahıs Şirketi	798
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	2
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	-
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	-
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ
.....	ALMANYA
.....	
.....	
Diğerleri	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI
Gıda	-
Tekstil	-
Otomotiv	-
Makine	-
Turizm	-
Beyaz Eşya	-
Diğerleri	DAMLA SULAMA VE YAPI KİMYA.
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI



	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	15	-
Otomotiv		-
Tekstil	5	-
Elektrikli Aletler	-	-
Makine İmalat	16	-
Mobilya	4	-
Diğerleri	50 MERMER İŞL.	-
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	584.280	
Boş Alan (M2)	YOK	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	36	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	11	
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	8	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)		
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		



İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	236.200
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	325.601
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	12.101
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	43
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	21.627,80
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUÇDAY	170.390
ARPA	67.995
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
ISPANAK	855
PATLICAN	3.917
Y.FASULYE	7.898
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	765
Pamuk	-
Fındık	-
Zeytin	-
Ayçiçeği	457,5
Mısır	2.630
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	15.932
Kiraz	2.483
Diğerleri	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	223
Büyükbaş	127
Kümes Hayvanı	302
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	590.000 (GÜNLÜK)
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	58
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	43.000
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	2
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	417,9 mm.
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	



İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	126	
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$	
2000 Yılı		
2001 Yılı		
2002 Yılı		
2003 Yılı		
2004 Yılı		
2005 Yılı	34.849	
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri		
Gıda Sanayi	1.500	
Otomotiv	-	
Tekstil	6.500	
Makine	2.597	
Elektrikli Aletler	-	
Diğerleri	26.849	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	
0 - 500 Bin \$	10	
500 Bin - 1 Milyon \$	3	
1 Milyon - 5 Milyon \$	7	
5 Milyon - 10 Milyon \$	3	
10 Milyon \$ Fazla	-	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri		
Gıda Sanayi		
Otomotiv		
Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	



.....		
.....		
.....		
DİĞERLERİ		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	25	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
PSİDİA BEJİ(BURDUR BEJİ)		
TRAVERTEN		
.....		
.....		
DİĞERLERİ		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		
İLDEKİ TİYATRO SAYISI		TİYATRO SAYISI
Devlet		-
Özel		-
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		7
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		1
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet		2
Özel		2
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	-	
4 Yıldızlı Otel Sayısı	-	
3 Yıldızlı Otel Sayısı	-	
Pansiyon	22	
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		1
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		7
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		1250
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		2
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.burdur.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.burdur-bld.gov.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.burdurtso.tobb.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Ahmet Can , İsmet İnönü Bulvarı No:130 Burdur 0.248.234 62 05 candanbakis@mynet.com	





Gelişme Hızı Çok Hızlı



Bursa, Türkiye ortalamasının üzerinde bir nüfus artışı ile en hızlı gelişen kentlerimizden biridir. Artıştaki en önemli etken devamlı olarak göç olmasıdır. Göç almasındaki en önemli neden ise, Bursa'nın ekonomik açıdan, ticaret ve sanayi açısından çok gelişmiş olmasıdır.

Araştırmalar sonucunda Bursa ve civarında M.Ö. 4000'li yıllardan itibaren çeşitli yerleşimlerin olduğu saptanmıştır. Fakat yöreye ait kesin bilgiler M.Ö. 700'lere dayanmaktadır. Homeros bölgeden Mysia olarak söz etmektedir. Tarihi coğrafyada bölgeye Phrygia da denilmektedir. Bursa adı, bu şehri kuran Bithynia Kralı Prusias'dan gelmektedir. Prusias adı zamanla Prusa, sonra da Bursa'ya dönüşmüştür. M.Ö. 74'te Roma İmparatorluğunun egemenliğine geçen Bithynia Roma'dan gönderilen Proconsullerce (Eyalet Valisi) yönetilen bir Asya Eyaleti haline gelmiştir. Bursa M.S. 385-1326 yılları arasında ise Bizans dönemini yaşamıştır. Prusa (Bursa) 1204-1261 yılları arasında Nikaia'a (İznik) bağlı, genelde kale içinde kalmış, fazla büyümemiştir. Şehir, 6 Nisan 1326'da Osmanlı Beyliği'nin kurucusu Osman Bey'in oğlu Orhan Bey tarafından alınmıştır. 1335 yılında başkent Bursa'ya taşınmış ve kentte büyük imar hareketleri yaşanmıştır. I. Murad Hüdavendigar zamanında (1363) başkent Edirne'ye taşınmıştır. II.Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u fethetmesinden sonra ise Bursa'nın faal rolü son bulmuş ve yönetim merkezi niteliğini kaybetmiştir. Tanzimat sonrası dönemde Hüdavendigar Vilayeti merkezliği yapan Bursa'ya 1900'lü yılların başında Bilecik, Kütahya, Karesi (Balıkesir), Karahisar (Afyon) sancakları bağlı bulunmaktaydı. Bursa, 8 Temmuz 1920'de Yunanlılarca işgal edilmiş; 30 Ağustos savaşından sonra Türk birliklerince geri alınmıştır.



Bursa, Marmara Denizinin güneydoğusunda yer alan, toplam il nüfusu 2000 Yılı Genel Nüfus Tespit sonuçlarına göre 2 milyon 125 bin 140 ile Türkiye'nin 4. büyük kentidir. Bursa ili doğuda Bilecik, Adapazarı, kuzeyde İzmit, Yalova, İstanbul ve Marmara Denizi, güneyde Eskişehir, Kütahya, batıda Balıkesir illeriyle çevrilidir. Denizden yüksekliği 100 metre olan Bursa, genelde ılıman bir iklime sahiptir. Ancak, iklim bölgelere göre de



değişiklik göstermektedir. Kuzeyde Marmara Denizinin yumuşak ve ılık iklimine karşılık güneyde Uludağ'ın sert iklimi ile karşılaşmaktadır.

İlin yüzey şekilleri, birbirlerinden eşiklerle ayrılmış çöküntü alanlarıyla, dağlar halindedir. Çöküntü alanlarının başlıcalarını İznik ve Uluabat gölleriyle Yenişehir, Bursa ve İnegöl ovaları oluşturmaktadır. Toplam yüzölçümü 10 bin 891 km² olan Bursa ili topraklarının yüzde 17'sini ovalar oluşturmaktadır.

Bursa, Türkiye ortalamasının üzerinde bir nüfus artışı ile en hızlı gelişen kentlerimizden biridir. Bu hızlı nüfus artışının en önemli etkeni devamlı olarak göç alması... İlin göç almasındaki en önemli neden ise, Bursa'nın ekonomik açıdan, ticaret ve sanayi açısından çok gelişmiş olması... Bursa, ülke ekonomisine sağladığı katma değer açısından İstanbul, Kocaeli ve İzmir'den sonra 4'üncü sırada yer almaktadır. Türkiye genelinde sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında ise Bursa, İstanbul, Ankara, İzmir ve Kocaeli'den sonra 5'inci sıradadır. Bursa ilinin çalışan insan sayısı ve işyeri sayısı bakımından da İstanbul ve İzmir'den sonra Türkiye'de 3'üncü sırada yer almaktadır. Bursa'dan yapılan ihracat Türkiye ihracatının yaklaşık yüzde 15'idir.

Bursa toplam 1 milyon 081 bin 954 hektar alana sahiptir. Bu alanın 429 bin 850 hektarını tarım yapılan kültür arazisi oluşturmaktadır. Kültür arazisinde iklim şartlarına bağlı olarak hemen hemen her türlü tarım ürünü yetiştirilmektedir. İlde kıyı ve göller çevresinde sofralık zeytin ve üzüm ile iç kesimlerde verimli ova topraklarında çeşitli sebze ve meyve, daha yüksek dağ ve yaylalardaki arazilerde patates ve çilek tarımı geniş yer tutmaktadır. Hayvancılıkta ise genel bir yapı değişikliği görülmemekle birlikte büyükbaş hayvancılığı doğru yönlendirme gözlenmektedir.

Cumhuriyet dönemiyle birlikte planlama çalışmalarına başlanan şehirde, 1960'lı yıllardan itibaren sanayinin önemi artmış, kentin nüfus ve kentsel gelişimi hızlı bir değişime uğramıştır. Coğrafi konumu, tarımsal, ticari ve sanayi potansiyelinin yüksek oluşu kentin çekiciliğini her dönem korumasını sağlamaktadır.

Otomotiv sektörü açısından Türkiye'nin Detroit'i görünümünde olan Bursa'da 2 binek otomobil ve 1 minibüs fabrikası (Tofaş, Renault ve Karsan) vardır. Bursa, 2003 yılı rakamlarıyla Türkiye'nin toplam binek otomobil üretiminin yüzde 69'unu, minibüs-midibüs üretiminin yüzde 45'ini, kamyonet üretiminin yüzde 31'ini karşılamıştır.

Türkiye'nin geleneksel sektörü olan tekstil sektörünün modernleşme aşamasına geçişi Merinos Yünlü Dokuma Fabrikası ile İpekiş Fabrikasının kurulması ile başlamıştır. Günümüzde Bursa tekstil sanayisinde, iplik hammaddesinin üretiminden konfeksiyon üretimine kadar çok geniş bir ürün yelpazesi, bu sektör içinde yer almaktadır. İlde tekstil sektöründe faaliyet gösteren 8 bin civarında çeşitli büyüklüklerde işyeri mevcuttur. Bu sektördeki çalışan sayısı tahmini 60 bin kişidir.

Türkiye'de kurulu 11 adet sentetik iplik fabrikasının 8'i Bursa'da bulunmaktadır.

Bursa, karayolu ulaşım ağını bölge ve ülke ölçeğinde taşımaktadır. İlin karayolu ağı toplam 4 bin 987 km.dir. İç Batı Anadolu'nun İstanbul'a ve Avrupa'ya açılımlında, aynı şekilde dış ülkelerden ve İstanbul'dan İç Batı Anadolu ve Ege'ye olan ulaşımın bağlantı noktasıdır.



İlin deniz yolu ile ulaşımı, Mudanya ilçesinden ve Yalova ilinden sağlanmaktadır. Küçük yolcu taşıma kapasiteli hava taşıma araçlarına hizmet veren Bursa Havaalanı'nın, kent merkezi içinde kalması ve ulusal, uluslararası hava taşımacılığı ihtiyacına karşılayamaması nedeniyle Yenişehir ilçesinde yapımı tamamlanan Bursa (Yenişehir) Havaalanı uluslararası hava trafiğinin hizmetine girmiştir.

Turizm potansiyeli açısından İstanbul'dan sonra en önemli merkezlerden olan Bursa, tarihi eserlerinin zenginliği ile gözleri kamaştırmaktadır. Bursa ve İznik erken Hıristiyanlık ve Osmanlı döneminin eşsiz eserleri ile süslüdür. Türkiye'nin kış turizmi merkezi olan Uludağ Kayak Merkezi Bursa'ya 40 dakika uzaklıktadır ve kış turizminin bütün olanaklarına sahiptir. Marmara Denizi kıyıları uzun yıllardan beri bütün Türkiye'nin tercih ettiği tatil yöreleridir. Ayrıca Bursa kaplıcaları Roma Dönemi'nden beri kullanılan sağlık merkezleridir. Bursa'nın Türk kültür hayatına kattığı önemli etkinliklerden biri de "Gölge oyunu" ya da diğer adıyla "Karagöz" oyunudur. ■





2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre toplam 2.125.140 nüfusu ile Ülkemizin 4.büyük kenti olan Bursa İlinin yüzölçümü 10.819 Km².dir ve Türkiye'nin % 1,4'ünü oluşturmaktadır.İlde kilometre kareye düşen kişi sayısı 2000 yılı verilerine göre 204,yıllık artış hızı %0 28,62'dir. Bu artış hızı ile Bursa nüfusunun 2010 yılında 2.804.332 olacağı tahmin edilmektedir.Nüfusun 1.630.940'i şehirde(il ve ilçe merkezlerinde) 494.200'ü köylerde yaşamaktadır.1975 yılından itibaren şehir nüfusu köy nüfusunun önünde gitmektedir.Bursa'nın 1990-2000 döneminde,şehir nüfusunun yıllık nüfus artışı %0 34,67,köy nüfusunun yıllık nüfus artış hızı %0 10,90'dır. Bursa'nın şehir nüfusunun ,yıllık nüfus artış hızı , Türkiye'nin şehir nüfusunun yıllık nüfus artış hızından(%0 26,81) büyüktür.Bursa nüfusunun artışındaki en büyük neden göçtür.Bursa en fazla göçü yurt dışında Bulgaristan'dan,yurt içinde ise Erzurum'dan almaktadır. Bursa'nın nüfusu Türkiye genelinde olduğu gibi gençtir.Nüfusun %53,7'sini 0-29 yaş grubu oluşturmaktadır.İlde ortalama hane halkı büyüklüğü 3,90'dır.

Son 73 yılda (1927-2000 yılları) Bursa ilinin nüfusu yaklaşık beş kat artmıştır. Bu dönemde il nüfusu sürekli artış göstermiştir.İlde en düşük nüfus artış hızı binde 8,4 ile 1935-1940 döneminde ,en yüksek yıllık nüfus artış hızı binde 38,3 ile 1985-1990 döneminde görülmüştür.

Türkiye İstatistik Kurumu 2000 Genel Nüfus Sayımı Göç İstatistikleri verilerine göre, 1985-1990 yılları arasında binde 61,6 olan Net Göç Hızı 1995-2000 yılları arasında binde 45,1 e düşmüştür. İllerin 1995-2000 dönemi net göç hızına göre sıralanışında Bursa ili, Tekirdağ, Muğla, Antalya, Bilecik ve İstanbul'dan sonra 6 ncı il konumundadır.

İl nüfusunun hızlı artışında en büyük etken iç göçün yanı sıra Balkan Ülkelerinde yaşayan soydaşlarımızın ilimize gelmeleridir.İlin idari durumu 17 ilçe, 9 bucak, 55 belediye(1 Büyükşehir Belediyesi,17 ilçe Belediyesi,37 Belde Belediyesi) ve 660 köydür.Bursa,tarih ve doğal güzelliklere sahip kent olduğu kadar aynı zamanda sanayi,üniversite ve tarım kentidir.

EKONOMİ :

Çok eski tarihi geçmişi bulunan ve daha o tarihlerde sahip olduğu değerlerle, ülkemizin bugünkü ekonomik etkinliğine ağırlığını koymaya namzet bulunan Bursa, özellikle Cumhuriyet döneminden itibaren yaratmış olduğu ekonomik potansiyel ile Türkiye ekonomisinin en önemli itici güçlerinden birini teşkil etmiştir.

İlimizde toplam 132.187 vergi mükellefi bulunmaktadır. 2005 sonu itibari ile 4.814.459 Bin YTL vergi tahakkukundan 3.869.739 Bin YTL tahsilat gerçekleşmiştir. 2005 yılı Kurumlar vergisi iller sıralamasında en yüksek il Ankara %96,06 ile birinci, İstanbul %92,34 ile ikinci, Kocaeli %90,39 ile üçüncü, Bursa %81,04 ile dördüncü sırada yer almıştır

Mart 2006 sonu itibariyle 2.133.594.989,44 YTL tahakkuktan 995.810.457,81 YTL tahsilat gerçekleşmiştir

2005 Yılı sonu itibari ile ilimizden 5.910.169.736ABD \$ ihracat ; 7.370.573.734 ABD \$ ithalat gerçekleşmiştir.



Nisan 2006 sonu itibariyle gerçekleşen ihracat 1.578.421.748 ABD \$' olup aynı dönemde yapılan ithalat miktarı ise 2.324.730.026 ABD \$'dır.

İlimizden en çok ihracatı yapılan ürünler; Nakil vasıtaları, makine aksamı, demir çelik ürünleri, elektrik makine ve cihazları, giyecek maddeleridir. En çok ithal edilen ürünler ise nakil vasıtaları, makineler, elektrikli makine ve cihazlar, metaller, ağaç eşya ve iplik, kimyevi gübredir.

Bursa'nın geçmişinde ekonomik faaliyetlerin ağırlığı tekstil sektörüdür. Türkiye'de kurulu 11 adet sentetik iplik fabrikasının 8'i Bursa'da bulunmaktadır. Ayrıca dünyada bu kadar iplik fabrikasının bir arada bulunduğu tek il Bursa'dır. Tekstil sektörü yapısal bakımdan Bursa'da ihracatın omurgasını oluşturmaktadır. Sentetik iplik üretim kapasitesi itibari ile Bursa, Türkiye'nin toplam kapasitesinin yüzde 75'ine sahiptir.

Bursa'da diğer önemli sanayi dalı, otomobil ve çeşitli yedek parça üretimini içine alan otomotiv endüstrisidir.

Bursa ilinde faaliyette bulunan otomotiv fabrikalar ilde otomotiv yan sanayisinin gelişmesine öncülük etmiştir. Tofaş-Fiat ve Oyak-Renault Fabrikaları ihrac otomobil üretimini ilimizdeki fabrikalarından yapmaktadırlar.

2005 sonu itibariyle Türkiye'deki otomobil üretiminin %56'u, kamyonet üretiminin %28, minibüs - midibüs üretiminin %17'i, ilimizdeki fabrikalarda üretilmektedir.

İlimiz Gemlik ilçesi sınırları içinde faaliyette bulunan Bursa Serbest Bölgesi hizmete yakın zamanda girmesine karşın hızlı bir gelişme göstermiştir. Toplam Ticaret Hacmi 2005 yılında 2.262.270.000 ABD \$ iken 2006 Nisan sonu itibari ile 580.397.649 ABD \$ olmuştur.

İlde bulunan 12 Organize Sanayi Bölgesinde (Bursa Organize, Demirtaş, İnegöl, Bursa Deri, Nilüfer, Gürsu, Mustafakemalpaşa, Hasan Ağa (Batı), 75. yıl KOBİ, Kestel, Mustafakemalpaşa Mermerciler) toplam 1211 sanayi kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşlarda toplam 95.629 kişi çalışmaktadır. ildeki 15 küçük sanayi sitesinde 5.902 işyeri faaliyette olup, bu işyerlerindeki çalışan kişi sayısı 10.030'dur.

Bursa'da Kişi Başına Düşen Gayri Safi Yurt İçi Hasılası 1987 fiyatlarıyla 1999 yılında 2 milyon 250 bin TL. iken 2000 yılında 2 milyon 401 bin TL. ye yükselmiştir. Bursa Ticaret ve Sanayi Odası verilerine göre ilimizdeki Kişi Başına Düşen Milli Gelir 4.593 ABD Dolarıdır.

Toplam il arazisinin yüzde 39,75'i tarım arazisidir. Türkiye'deki toplam domates salça üretiminin yüzde 64'ünü, Türkiye'de dondurulmuş gıda üretiminin yüzde 61,5'ini Türkiye'deki Toplam Meyve Suyu üretiminin yüzde 26'sını ilimiz karşılamaktadır.

İlin 2005 yılı toplam tarımsal geliri 1.993.236.533,36 YTL'dir.

Sanayi de KOBİ'ler önemli bir paya sahiptir. Piyasada rekabetin oluşturulmasında istihdamın artırılmasında, girişimciliğin geliştirilmesinde ve gelir dağılımının iyileştirilmesinde olumlu etkileri olan KOBİ'lerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

İLİN ÖNEMLİ YATIRIMLARI

İnegöl-Bozüyük (Mezit 1-Mezit 11 Arası) (IV.Kisim)

Acil Eylem Planı Kapsamında yer alan Bölünmüş Yol Yapım Çalışmaları dahilinde yürütülen Bursa-İnegöl-Bozüyük-4. Bölge Hududu Devlet Yolu ana projesinin IV. kısmını



İnegöl-Bozüyük Projesi Mezit 1-Mezit 11 Arası projesi oluşturmaktadır. Projenin Bursa ili hudutları dahilindeki bir ve üçüncü kısımları tamamlanmıştır.

Proje uzunluğu 22 km. olup, 2005 Yılında verilen ödenek ile Rüştiye Kavşağı ile Sulhiye Kavşağı arası (3 Km.) binder seviyesinde, (Aksutekke Köprüsünden İnegöl istikametine doğru) 1.7 Km.lik kesimde toprak işleri seviyesinde çalışma yapılmıştır. Proje kapsamında 2005 sonuna kadar toplam : 4.433.000 YTL. harcama yapılmıştır.

Bursa-Karacabey Yolu

Trafik kazalarının yoğun olduğu Bursa-Karacabey yolunda hem trafik kaza sayısını azaltmak hem de şehirlerarası karayolu ulaşımını rahatlatmak amacıyla programa alınan Bursa-Karacabey Yolu projesinin uzunluğu 66 Km. olup, 2x2 bölünmüş yol olarak inşaa edilmektedir.

Proje bedeli 132.000.000 YTL., Başlama tarihi 1997, Bitiş tarihi 2007 yılıdır. Bu yolun ikileme çalışması tamamlanmıştır. Bitümlü Sıcak Karışım Kaplaması yapılacaktır. 2005 yılı sonuna kadar projenin 57,5 km.si tamamlanmıştır.

Fiziki Gerçekleşme : % 35, Parasal Gerçekleşme : % 46' dır.

2006 Yılı Ödeneği : 2.300.000 YTL. olup, toplam harcama : 23.288.702 YTL. dir.

2006 Yılı Ödeneği ile Karacabey Köprülü Kavşağından Bursa istikametine doğru BSK çalışmaları başlatılacaktır

Bursa İnegöl Projesi (Babasultan Barajı)

İnegöl ilçesi sınırları dahilinde bulunan, İnegöl ovasının batı ve güneyini kapsayan arazilerini içeren bölgedeki yaklaşık 6750 ha. Saha arazinin sulanması sağlanacaktır. Bu sulamanın 3 600 ha. Olan bölümü Baba Sultan Barajından, geriye kalan bölümü yan dereeler üzerinde inşa edilecek regülatörlerden sağlanacak su ile sulanacaktır. Sulama amaçlı proje 1 ilçe, 27 köyü kapsamaktadır.

1995 yılında ihalesi yapılan ve 1993 yılında başlanan projenin 2005 fiyatları ile proje bedeli 147 658 000 YTL.dir. 2005 yılı sonuna kadar toplam 14.365.005 YTL. harcama yapılan projede derivasyon yapımı tamamlanmıştır.

Baba Sultan Barajında 2005 yılı sonu itibarı ile yüzde 56 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. Projenin 2006 yılında tamamlanması öngörülmektedir.2006 Yılı ödeneği olarak projeye 5.500.000 YTL. ayrılmıştır.

Bursa Yenişehir I.Merhale Projesi (Boğazköy Barajı)

Yenişehir ilçesi ve ilçeye bağlı köylerde yaklaşık 11 020 ha. Yer üstü sulaması ve 4 1043 ha. Yer altı sulaması olmak üzere toplam 15 123 ha. Arazinin sulanması sağlanacak, 10 MW kurulu güçte yılda 20 GWh enerji üretilmektedir.Ayrıca, kısmen taşkın korumaya yardımcı olacaktır.

Proje kapsamında bulunan Boğazköy Barajı, Yenişehir ilçesinin 14 km. güneybatısında Kocasu (Göksu) çayı üzerindedir.

1991 yılında 124 320 YTL'ye ihale edilen projenin 2005 fiyatları ile toplam bedeli 395 253 000 YTL.dir. 2005 yılı sonuna kadar 67.812.704 YTL. harcama yapılmıştır.

Barajda derivasyon çalışmaları , 15 adet yer altı sulama kuyusu açılmış ve ENH inşaatı tamamlanmıştır. 2006 yılında 12.500.000 YTL. ödenek ayrılan projede yüzde 78 fiziki



gerçekleşme sağlanmıştır. Proje bünyesindeki Boğazköy Barajının 2006 yılında, yer altı sulama ve cazibe sulamasının da 2009 yılında tamamlanması öngörülmektedir.

Bursa İçmesuyu Projesi (Nilüfer Barajı)

Uzun vadedeki Bursa Büyükşehir Metropolünün ihtiyacı olan içme, kullanma ve endüstri suyunu temin etmek amacını taşıyan proje halen Bursa Büyükşehir Metropolünün içme, kullanma ve endüstri suyunu karşılamakta olan Doğancı (S.Saygı) Barajının yaklaşık 20 km. membasında Nilüfer Çayı üzerindedir.

60 hm³/yıl içmesuyu sağlayacak projenin 1994 yılında ihale edilerek yapımına 1995 yılında başlanmıştır.

Projenin 2005 fiyatları ile bedeli 87.665.601 YTL. dir. Proje için 2006 yılında 20.000.000 YTL. ödenek ayrılmıştır. 2005 yılı sonuna kadar toplam 49.872.931 YTL. harcama yapılmış yüzde 82 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

Derivasyon tüneli enjeksiyonu dahil tamamlanmıştır. Proje kapsamındaki 7,8 km.lik Bursa-Keles karayolu trafiğe açılmıştır.

Nilüfer Barajının 2006 yılında tamamlanması öngörülmektedir

Emet-Orhaneli I. Merhale Projesi (Çınarcık Barajı)

Mustafakemalpaşa ilçesi ve bağlı köylerde (38 köy) yaklaşık 6 111 ha. arazinin sulanması sağlanacak, 120 MW kurulu güçte yılda 548,2 GWh üretecek ve Bursa iline yılda 145 hm³ içme, kullanma ve endüstri suyu sağlanacaktır. Orhaneli çayından Uluabat gölüne düzenli olarak temiz su akışı sağlanacağından rusubat tutulacak, gölün suyu ekolojik açıdan daha temiz ve oksijence daha zengin olacaktır. Ayrıca taşkın problemine önemli ölçüde rahatlatma getirecektir.

Bursa ilinin 55 km. güneybatısında Orhaneli Çayı (Kocaçay) üzerinde yer alan projenin 2005 fiyatları ile bedeli 590 717 000 YTL, 2006 yılı ödeneği 5.000.000 YTL.dir. 2005 yılı sonuna kadar toplam 137.177.685 YTL. harcama yapılarak Çınarcık Baraj inşaatının yüze 96'sı tamamlanmıştır. Baraj inşaatının 2006, diğer ünitelerinin ise 2007 yılında tamamlanması öngörülmektedir. 1 128m uzunluğundaki derivasyon tüneli enjeksiyon imalatları dahil tamamlanmıştır.

Bandırma – Bursa – Ayazma– Osmaneli Demiryolu

Bursa demir yolu ulaştırması açısından ulusal yol ağında bulunmamaktadır. Demir yolu ulaşımının olmaması karayolu ile yapılan yolcu ve yük taşımacılığının yoğunlaşmasına dolayısıyla, karayollarının daha kısa sürede bozulmasına neden olmaktadır. Özellikle karayolu ile yapılan yük taşımacılığındaki yoğunluğun demir yolu taşımacılığa yönlendirilmesi amacı ile Bandırma-Bursa-yazma-Osmaneli Demiryolu projesi il yük ve yolcu taşımacılığı için önem arz etmektedir.

Tarım ve sanayi bölgesi olan Bursa'nın Bandırma Limanı'na ve bu limandaki cari hatta bağlanması ile Osmaneli'nde cari hatta bağlanması amaçlanmıştır. Toplam 278 km.(çift hat) olarak planlanan projenin toplam maliyeti de 483.593.000 YTL dir. Projenin etüt işleri tamamlanmıştır. 2002 – 2009 yılları arasında tamamlanması öngörülen proje, elektrifikasyon, ve Sinyalizasyon, Onarım, Islah, Taramadan oluşmaktadır.

Nihat CANPOLAT

Bursa Valisi



VI. Dünya Türk İşadamları Kurultayı ve Bursa

VI. Dünya Türk İşadamları Kurultayı'nın sloganı, "Türkiye'ye Yatırım, Geleceğe Yatırım" olarak belirlenmiş durumda. Kurultayda, ülkemizin önündeki imkanların ve fırsatların tüm ayrıntılarıyla değerlendirilmesi amaçlanıyor.

Dünyada tüm ülkeler, belki de büyümenin işsizliğe yeterli çare olmamasının bir sonucu olarak, yatırımları nasıl çekebilecekleri sorusuna cevap arıyor. Yatırımları çekebilen ve kendilerine yönlendirebilen ülkeler, gelişme ve kalkınma açısından başarılı, yönlendiremeyen ülkeler ise başarısız

oluyor. Bu nedenle, küresel sermayeyi çekebilme konusunda, ülkeler arasında inanılmaz bir rekabet var.

Küresel sermayeyi çekebilmek için hem ülkelerin hem de illerin kendilerini uygun ve yeterli ölçüde tanıtmaları neredeyse bir zorunluluk. Bu nedenle, bir yandan başkalarının neler yaptıklarını, yatırımlara ne gibi avantajlar sağladıklarını çok iyi bir şekilde izlemek ve bunlara karşı sağlanan avantajları potansiyel yatırımcılara çok iyi bir şekilde anlatmak gerekiyor.

İşte VI. Dünya Türk İşadamları Kurultayı, bütün bunlar için uygun bir platform, uygun bir iletişim ortamı oluşturabileceği için önemli. Diğer yandan VI. Dünya Türk İşadamları Kurultayı, illerin tanıtımına sağlayacağı fırsatlar açısından da çeşitli imkanlar yaratacaktır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk başkenti olan Bursa, Türkiye'nin dördüncü büyük ili ve bir sanayi kenti. Ülkemizdeki ilk Organize Sanayi Bölgesi 1960'lı yılların başında Bursa'da kuruldu ve kent o günden bu güne hızla sanayileşiyor.

Bursa'nın diğer bir özelliği ise, ülkemizin İstanbul'dan sonra en fazla ihracatın yapıldığı ikinci ilimiz olması. Güney Marmara'daki uygun coğrafi konumu yanında kent, ulaşım imkanlarının gelişimi ile neredeyse İstanbul'a bir semti kadar yakın olmaya başlamıştır.

1 Haziran 2006 itibariyle BTSO'ya kayıtlı firma sayısı 26 bin 741'dir. DTM verileriyle Bursa'nın 2005 yılındaki ihracatı 5,9 milyar dolar, ithalatı ise 7,3 milyar dolar düzeyindedir. Tekstil, konfeksiyon, otomotiv ana ve yan sanayi, gıda ve makine sanayi kentte gelişmiş düzeydedir.

Ayrıca Bursa, doğrudan yabancı yatırımları çekme konusunda da önemli bir potansiyele sahiptir. 2005 yıl itibariyle yapılan bir araştırmaya göre Bursa'da, 26 değişik ülkeden 168 yabancı sermaye yatırımı bulunmakta olup bunların yatırım tutarı 3,5 milyar dolar, net varlıklar toplamı ise 6 milyar dolar seviyesindedir.

"Ortak Fayda Kuruluşu" sloganıyla çalışan BTSO, son yıllarda eğitime verdiği destek ve girişimciliği ön plana çıkarmak için 4 seneden buyana her yıl düzenlediği "Ulusal Girişimcilik Kongresi" başta olmak üzere gerçekleştirdiği çabalarla dikkati çekmektedir.

Dış ticari ilişkiler konusunda da önemli çalışmalar sergileyen BTSO, 5 ülkeden 8 değişik oda ile sürdürdüğü kardeşlik ve ve işbirliği protokolleriyle üyelerine yeni açılımlar sunmakta, AB Bilgi Bürosu ile ABD Corner'i devreye sokarak girişimcilere de kolaylıklar sağlamaktadır.

Celal SÖNMEZ

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	BURSA	
TELEFON KODU	00.90	224
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	YOK	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		10.891
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	1.065	50,09
Kadın	1.061	49,9
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	203	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	330.261	70,3
Kadın	139.277	29,7
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU		%
Erkek	288.915	71,9
Kadın	112.661	28,1
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	14,5 (2003 DİE VERİLERİ)	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	1 2
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	İstanbul Atatürk Hava Alanı	
Uzaklığı (Km)	300	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	BİLECİK	
Uzaklığı (Km)	100	
LİMAN VAR MI?	EVET	HAYIR
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)		
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)		
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)		
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	400	
Demiryolu (Km)	0	
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		



Karayolu (Km)	300	
Demiryolu (Km)	0	
Havayolu (Saat)	0	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	604	315.396
Lise	76	50.616
Meslek Lisesi	76	55.958
Yüksek Okul 2 Yıllık	14	16.411
Yüksek Okul 4 Yıllık	2	440
Fakülte 4 Yıllık	1	41.910
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	23	
Endüstri	2	
İnşaat	-	
Turizm	-	
Ticaret	-	
Diğerleri	660	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	22	
Lise	37	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	0	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	0	
İşletme	1	
Diğerleri	40	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	2.230	
Limited Şirket	14.641	
Şahıs Şirketi	10.047	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İilde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İilde Olanlar	24	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İilde Olanlar	144	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İilde, Üretim Tesisi Başka İilde Olanlar	0	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	2.313.507.213	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	Almanya	
.....	Fransa	
.....	İtalya	



Dğerleri	ABD, İsviçre, İspanya, Belçika, İnan, Japonya, Lübnan, Yunanistan....		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI		
Gıda	13		
Tekstil	21		
Otomotiv	59		
Makine	15		
Turizm	-		
Beyaz Eşya	-		
Dğerleri	56		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI		
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	547		
Otomotiv	669		
Tekstil	1.676		
Elektrikli Aletler	-		
Makine İmalat	1.354		
Mobilya	351		
Dğerleri	5.440		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI		
2001	1.240		
2002	1.579		
2003	1.841		
2004	2.116		
2005	2.667		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI		
İŞÇİ SAYISI 1-10	23.706		
İŞÇİ SAYISI 10-25	2.408		
İŞÇİ SAYISI 25-50	967		
İŞÇİ SAYISI 50-100	446		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	433		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	1	2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	13		
Toplam Alanı (M2)	31.560.000		
Boş Alan (M2)			
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	959		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI		
Gıda	28		
Otomotiv	102		
Tekstil	491		
Elektrikli Aletler	7		
Makine İmalat	120		
Mobilya-Ahşap Ürünler	32		
Dğerleri	179		



İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET	HAYIR
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli	150	
Yabancı	13	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	
Gıda	7	
Otomotiv	33	
Tekstil	69	
Elektrikli Aletler	-	
Makine İmalat	24	
Mobilya-Ahşap Ürünler	5	
Diğerleri	25	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	HAYIR
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	193	
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	veri yok	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYAR TL)	2.314.505 (31.12.2004 toplam kredi miktarı-tbb)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	429.599	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)		
ORMANLIK ALAN (Hektar)	490.311	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	41.528	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	129	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)		
İLDE HASAT EDİLEN TAHİLLAR	MİKTAR (TON)	
Buğday	442.112	
Şekerpancarı	312.417	
Soğan (Kuru)	163.945	
Arpa,Patates,Ayçiçeği,K. Fasulye,Mısır (Dane),Yonca (K. Ot),Korunga(K.Ot),Fığ (K. Ot)	355.179	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
Domates	1.058.214	
Siv.Çarlı.Biber	66.472	
Patlıcan	62.629	
Hıyar,Dolma Biber ,Taze Fasulye ,Pırasa ,Lahana(Beyaz) ,Ispanak	222.979	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Tütün	2.158	
Pamuk		
Fındık		



Zeytin	98.750
Ayçiçeği	
Mısır	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	46.459
Kiraz	17.022
Üzüm ,Şeftali ,Çilek (kg/ dekar),Ceviz ,Kestane ,Armut ,Erik,Ayva,İncir	457.119
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	293.599
Büyükbaş	145.799
Kümes Hayvanı	4.682.952
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (TON)	297.154
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (ADET)	460.835.325
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	44.807
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	3
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	HAYIR
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	1.536.961
2001 Yılı	1.568.844
2002 Yılı	2.018.045
2003 Yılı	3.151.031
2004 Yılı	3.973.792
2005 Yılı	3.952.785
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	-
Gıda Sanayi	60.074
Otomotiv	2.498.915
Tekstil	732.976
Makine	368.930
Elektrikli Aletler	-
Diğerleri	106.471
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	1000



500 Bin - 1 Milyon \$	180
1 Milyon - 5 Milyon \$	200
5 Milyon - 10 Milyon \$	50
10 Milyon \$ Fazla	60
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Bor (Kemalpaşa-Kestelek Sahası)	7 102 000 ton görünür
Krom (Orhaneli- Harmancık Sahası)	5 - 6 milyon ton
Nikel (Orhaneli-Yapköydere, Hamamdere, Meryemkiran Sahası)	99 200 ton görünür + muhtemel, 81 000 ton mümkün
Altın (İnegöl-Sülüklügöl Sahası)	19 846 ton görünür + muhtemel, 17 407 ton mümkün
Boksit (Orhaneli-İkizoluk Sahası)	90 000 ton
Wolfram (Uludağ yatağı, Keles-Kozbudaklar Sahası)	16 587 177 ton
Antimuan (İnegöl-Sülüklügöl Sahası)	14 400 ton
Manganez (Orhaneli-Gemlik-İnegöl-Mudanya ve Akbıyık Sahaları)	6 000 ton muhtemel, 150 ton mümkün
Manyezit (M.Kemalpaşa-Söğütalan , Keles-Kozbudaklar Sahası)	16 000 ton görünür, 2 000 ton muhtemel, 210 000 ton mümkün
Kaolen (M.Kemalpaşa-Mineviz köyü Sahası)	10 000 000 ton mümkün
Tuğla-Kiremit (Yenişehir-Meltez köyü Sahası)	22 000 000 ton jeolojik rezerv
Linyit (Detaylı tablo ekte verilmiştir)	99 585 ton görünür, 23 046 ton muhtemel (Toplam: 130 437 ton)
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
Bakır-Kurşun-Çinko (İnegöl-Hayriye ve Saadet köyleri, Yenişehir-Kirazlıyayla sahaları)	220 000 ton görünür, 113 555 ton jeolojik yatak önceki yıllarda işletilmiştir.
Talk (Karacabey , Orhaneli Sahaları)	8 352 ton mümkün , 15 000 ton muhtemel yatakların çoğu daha önceki yıllarda işletilmiştir.
Kalsit Keles-Harmanlar Sırtı : Karabiğa yatağı:	48 600 ton muhtemel Mikromaden şirketi tarafından işletilmekte olup sahada çok büyük ve kaliteli rezerv mevcuttur.
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	



Ocak Sayısı	3	
Mermer Miktarı (Ton)	213 000 000	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	213 000 000	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Karacabey Siyahı (Karacabey-Seyran Köyü)	6 825 000	
Mustafa Kemal Paşa Siyahı - Beyazı ve İznik Pembesi - İncisi (M.K.P. Güvem-Soğucak)	205 500 000	
Gemlik Dişabazı (Gemlik)	1 172 000	
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	14	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel	0	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	1.014 (İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI DAHİL)	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	11 hastane, 1 tıp fakültesi	
Özel	14 özel tıp merkezi, 9 özel hastane, 65 özel poliklinik	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	3	1.298
4 Yıldızlı Otel Sayısı	5	1.335
3 Yıldızlı Otel Sayısı	15	1.939
Pansiyon	9	687
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	8	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	30.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	24	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	ADSL için : 2048/Kbps Frame Relay için : 2048/Kbps ATM için : 622/Mbps Metro Ethernet için: 1 Gbit	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.bursa.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.bursa-bl.gov.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.btsa.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ VE KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		



<p>BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ</p>	<p>Zehra TER-BTŞO Etüd ve Ar-GE Memuru Tel : 0224 243 15 00 (245) e-mail : zter@btso.org.tr</p>
--	---



Sanayide, Turizmde Hızlı Büyüyor



Kent tarımda, değişik sanayi kollarında, turizmde ve ulaşımda yeni yatırımlarla hızlı bir değişim yaşıyor.

Eski çağlarda Hellespontos ve Dardanel olarak anılan Çanakkale'nin tarihi kökeni İ.Ö. 3 bin yılına kadar uzanıyor.

Çanakkale Boğazı sayesinde Anadolu ile Avrupa ve Akdeniz ile Karadeniz arasındaki bağlantıyı sağlayan Çanakkale, erken Bronz Dönemi'nden bu yana önemli bir yerleşim merkezi olarak varlığını koruyor.

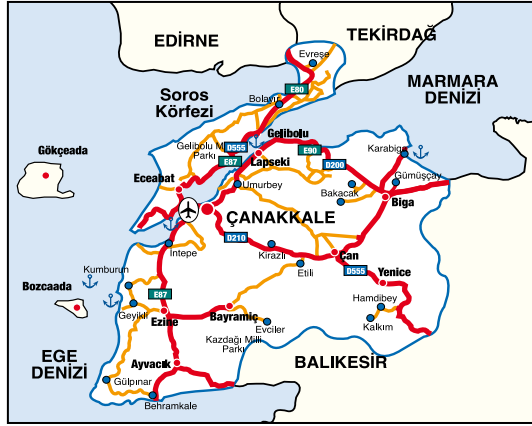
Çanakkale, coğrafi konumu ile yörede yaşayan topluluklara tarih boyunca ekonomik ve askeri üstünlük imkanı sağlarken, onlar da sahip oldukları imkanları zengin ve gelişmiş uygarlıklar kurmakta kullanmışlar.

Ancak tarihi kayıtlara bakılırsa bu durum, yöreyi çeşitli göç ve istila hareketlerinin hedefi yapmış. Değişik tarihlerde yerleşmek ya da yağmalamak amacıyla bölgeye gelenlerin, her iki durumda da yoğun bir kültür alışverişine yol açarak bölgede renkli bir kültür mozayiginin oluşmasına katkı sağladıklarını da eklemek gerekiyor.

Yörenin eski halkı Beşiktepe ve Kumtepe yerleşmelerinden bilinen Kalkolitik dönemin yerlileri ... Dardanos kentinin bu dönemin sonunda kurulduğu sanılıyor. Bunları, İ.Ö. 3 bin- bin 200 arasında kesintisiz olarak bölgede yaşayan Troya halkı izliyor.

İ.Ö. 3 bin yılında kurulan Troya kenti 2 bin 500'lerde büyük bir depremle tamamen yıkılıp yeniden yapılıyor. Zengin Troya, ekonomik ve sosyal hayata dair pek çok gelişmenin ilk yaşandığı yer olarak biliniyor.

Sonra, uygarlığın yıkılmasına yol açan Troya Savaşları ile Akalar, ardından Persler, Ege göçleri ile de çeşitli başka kavimler gelerek bölgeye yerleşiyor. En son olarak Sicilyalı Komutan Roger De Flor'un ölümüyle buyruğundaki Katalonyalılar yörede bir süre etkinliklerini





sürdürseler de, daha sonra Türkler'le yaptıkları bir anlaşma gereği, Çanakkale ve yöresini Türk Beylerine bırakıyorlar.

Yazılı kaynaklar, Osmanlılar'ın Akdeniz'de egemenlik kurma isteklerinin, onları Balkan Yarımadası'ndaki fetihlere, Gelibolu ve yöresinden başlamaya yönelttiğini gösteriyor. Gelibolu'da bir tersanenin kurulmasıyla birlikte de Çanakkale'nin Osmanlılar için önemi daha da artıyor. Boğazın önemi Çanakkale Savaşları'yla bir kez daha gündeme gelirken, en önemli deniz ticaret yollarından biri olarak Çanakkale'nin özel konumu bugün de sürüyor.

İl ekonomisinde tarım en önemli faaliyet olarak öne çıksa da son yıllarda tarıma dayalı sanayi kollarındaki gelişme, ekonomide sanayinin payını da arttırmaya devam ediyor.

DİE'nin 2000 yılı rakamlarına göre istihdam edilen nüfusun yüzde 56'sı tarım, yüzde 9'u sanayi, yüzde 31'i hizmet sektöründe çalışıyor. Ancak sanayide çalışanların oranının son 5 yılda yüzde 10'u geçtiği de kayıtlarda yer alıyor.

Bugün Çanakkale'nin tarım topraklarının yaklaşık yüzde 70'i, sulama imkanlarına sahip. Tarımda makineleşme ve modern yöntemlerin kullanımı da, Türkiye ortalamasının üzerinde. Bu durum, tarımda verimliliği arttırdığı gibi il ekonomisinin büyümesine büyük katkı sağlıyor.

2005 yılı itibariyle yetiştirilen tarım ürünleri arasında en önemli yeri sebzenin, ekim sahası olarak da buğday ve ayçiçeğinin aldığı görülüyor.

Çanakkale'de geçtiğimiz yıl 553 bin ton domates, 406 bin ton buğday, 92 bin ton zeytin, 77 bin ton elma, 63 bin ton ayçiçeği, 39 bin ton üzüm ve 31 bin ton şeftali üretimi yapılmış.

Tarım dışında Çanakkale'de köylünün geçim kaynaklarının başında hayvancılık geliyor. İlde geçtiğimiz yıl itibariyle 129 bin adet büyükbaş hayvan, 521 bin adet küçükbaş hayvan varlığı söz konusu. Ayrıca kümes hayvancılığı ve arıcılık da ekonomide önemli yer tutuyor.





Tarım ve hayvancılıkta modernleşme ile birlikte oluşan verimlilik artışı bu iki sektöre dayalı sanayileşmeyi de beraberinde getiriyor. İlde Dardanel gibi konserve ve dondurulmuş gıda üretimi yapan tesis var. Et ve süt ürünlerine dayalı üretim yapan büyük sanayi tesisi sayısı da artıyor.

Ama sanayi tümüyle iki sektöre bağlı da değil. Çanakkale’de ayrıca özel sektöre ait çimento ve linyit işletmeleri, demir çelik üretim tesisleri ile karo fayans fabrikaları’da var.

İlde, 25’in üzerinde işçi çalıştıran 57 adet sanayi tesisinde 8 bin 500 kişi işçi istihdam ediliyor. Çanakkale ve Bigada ayrıca 2 organize sanayi bölgesi ile 7 küçük sanayi sitesi bulunuyor. Bugün sanayinin Çanakkale ekonomisindeki payı, yüzde 28.96’yla ilk sıraya yükselmiş durumda.

Bunların dışında ormancılık, balıkçılık ve turizm de gelişen sektörler olarak il ekonomisine katkıda bulunuyor.

Gelibolu Milli Parkı, Troya gibi tarihi ve kültürel kaynakları, sahili, Gökçe ve Bozca adaları ile turizm, Çanakkale için başlıbaşına önemli bir gelir kaynağı.

Gökçeada’da yapımı süren hava limanı ile ildeki diğer turistik tesis ve ulaşım yatırımlarının turizm sektörünü daha da büyüteceği açık. İnşaatı süren liman yatırımları ile taşımacılık da Çanakkale için yeni ve önemli bir gelir kaynağı haline geliyor.

Ayrıca, sanayi, tarım, ulaşım ve turizm sektörlerindeki tüm kamu ve özel sektör yatırımları düşünüldüğünde Çanakkale’nin önümüzdeki bir kaç yıl içinde hızla büyümeye devam edeceğini söylemek yanlış olmaz. ■





“Türkiye’ye Yatırım, Geleceğe Yatırım” sloganıyla düzenlenen VI. Dünya Türk İşadamları Kurultayı, ülkemiz yatırım imkan ve fırsatlarının yatırımcılara tanıtılması bakımından önemli bir işlevi yerine getirecektir.

Anadolu’nun en eski uygarlık merkezlerinden olan Çanakkale, 9.737 km² lik yüzölçümü, 11 ilçesi, 34 belediyesi, 568 köyü, 671 km. kıyı uzunluğu ile Avrupa ve Asya’yı birbirinden ayıran ve kendi adını taşıyan boğazın iki yanında kurulmuş bir ilimizdir.

İl ekonomisinde, tarım en önemli faaliyet olmakla beraber son yıllarda tarıma dayalı sanayi kolları gelişme göstermekte, orta ölçekli sanayi ve turizm sektörleri gelişmektedir. Ticaret ve turizm hacmi artmakta olup yeni hizmete açılan Kepez Limanı turizmin yanı sıra Ro-Ro seferlerine de cevap verecektir. Ulaşım olanaklarının artırılması konusunda mevcut havaalanından uçak seferlerinin tekrar başlatılması gündemde olup bölünmüş yol çalışmalarıyla il yollarının standartları artırılmaktadır.

İl geneline yayılmış çoğunlukla tarıma dayalı üretim tesislerinin dışında Merkez ilçede Dardanel Gıda A.Ş., Biga da İçdaş ve Doğtaş Mobilya, Çanda Kale Seramik A.Ş ve Ezine’de Akçansa Çimento A.Ş. öne çıkan sanayi kuruluşlarıdır. Çanakkale Merkez ve Biga’da iki Organize Sanayi Bölgesi bulunmakta olup faaliyette olan tesislerin yanı sıra yatırımcılara arsa tahsisleri de devam etmektedir. Gerek tarım ürünleri gerekse hayvansal ürünlerdeki üretim miktarı göz önünde bulundurulduğunda tarıma dayalı sanayi kollarının gelişmesi için önemli bir potansiyel mevcuttur. Kısa süre içerisinde tamamlanacak olan büyük sulama projeleri ile hem ürün çeşitliliğinde hem de verim ve kalitesinde sağlanacak artış, ilimizin bu potansiyelini daha da yükseltecektir.

Çan ilçesindeki Termik Santralin bulunduğu, rüzgar enerjisinden yararlanma konusundaki yatırımların yoğunlaştığı, sanayide kullanılan doğalgazın ısınma amaçlı kullanılmaya başlanacağı Çanakkale, orta ölçekli sanayinin gelişimine elverişlidir.

Önemli turizm değerleri de bulunan Çanakkale; Troya, Assos gibi Anadolu’daki en eski uygarlık merkezleri ile milli tarihimizin en önemli olaylarının cereyan ettiği Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı ve Troya Milli Park’ını sınırları içerisinde barındırmaktadır. Ayrıca Kazdağları, Kestanbol başta olmak üzere termal turizm kaynakları, KÖY kapsamında olan Gökçeada Bozcaada ilçeleri ile turizm sektöründe de uygun yatırım alanlarına sahiptir. Tarihi ve kültürel mirası, doğal güzelliklerinin yanı sıra su sporları ve deniz turizmine elverişli kıyıları ile de potansiyel cazibe merkezidir.

Çanakkale, kişi başı GSYH 2.335 \$ ile iller sıralamasında 19. sırada yer almaktadır. Türkiye ekonomisindeki iyileşmelere bağlı olarak; ilin daha iyi bir yatırım iklimine kavuşması için kamu, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum örgütleri birlikteliği ile çalışmalar sürdürülmektedir.

İlimizin kalkınması için mevcut kaynakları değerlendirecek, yeni projeler üretecek, istihdam yaratacak yatırımcılarla Valilik olarak işbirliğine hazırız.

Dünyanın değişik bölgelerinden bu Kurultaya katılan girişimcilerimizin, Ülkemizdeki ve İlimizdeki potansiyel yatırım alanlarını değerlendirip Ülke ekonomisine kazandırılmasına çalışacaklarına, bu bağlamda Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı’nın amacına uygun katkı sağlayacağına inanıyorum.

Orhan KIRLI
Çanakkale Valisi



ÇANAKKALE MARKADIR.

İstanbul Boğazı'nın Kardeşi Çanakkale Boğazı, mitoloji-
de yıllarca yer almıştır.

Çanakkale İli'mizde İda bir markadır; termal suları, ken-
dine has özel bitkileri, dünyaca ünlü bol oksijenli havasıyla
henüz tam olarak keşfedilmemiş bir marka. Sağlık Turizmi
için Dünya ülkelerine hizmet etmeyi bekliyor.

18 Mart Üniversitesi ismiyle ve çalışmalarıyla Çanakkale
İli'nin gözdesi. Şimdi de Çanakkale'de açılışını özlemle bekle-
diğimiz Tıp Fakültesi ile, Sağlık Turizmi'ne katkı sağlamak için sabırsızlanıyor.

Çanakkale'de seramik, dünya medeniyeti kadar eskidir ve sanayimizin duayenlerinden
Sayın İbrahim BODUR'un Çanakkale İlimizi dünyada tanıtmak ve yaşatmak için kurduğu
Çanakkale Seramik – Kalebodur ile dünya inşaat sektöründe marka olmuştur.

Demir işleme üretiminde İçdaş, çimento sanayiinde Akçansa, deniz ürünleri üreti-
minde Dardanel, mobilya sektöründe Doğtaş, soğuk depo işletmeciliğinde Ulubay, peynir
üretiminde Ezine Peyniri Üreticileri, önemli sanayi markalarımızdır.

Türkiye'nin her yerinde ve özellikle İstanbul ili çevresinde Çanakkale Domatesi,
Bayramiç Elması ve Kirazı, Umurbey Şeftalisi, Biga Yoğurdu ve Peynir Tatlısı, Ezine
Peyniri, Ayvacık Zeytinyağı, Gelibolu Sardalye Balığı hep aranılan markalardır.

Bozcaada'mız yıllarca marka olmuş Çavuş Üzümü'nü, şarap üretimini yaşatmakta ve
Turizmde yeni bir marka olmak için mücadele içindedir.

Türkiye'nin en büyük adası ve Türkiye'nin tek su altı milli parkına sahip olarak gurur
duyan Gökçeada, şimdide Organik Tarımda marka olma çabasını sürdürmektedir.

Çanakkale İli'nde Troia, Asos, Alexandria Taroas Ören Yeri dünyada herkesce bilinen
markalardır. Ayrıca, Biga İlçemizdeki tarihi Kemer ve Karabiga, Parion kazı çalışmaları ve
araştırmaları tamamlanınca turizmin hizmetine sunulacaktır.

Ve Gelibolu Yarımadası. 18 Mart 1915 Çanakkale Deniz Zaferi'nin kazanıldığı,
Kurtuluş Savaşı'nın başlatıldığı ve Çanakkale'nin geçilemediğini gösteren büyük başarının
destanlaştığı yer.

25 Nisan Günü Türkiye – İngiltere - Avustralya – Yeni Zelanda Ülkelerinin birlikte
düzenlediği Anma Törenleri önemli bir markadır.

Bu önemli markaların bulunduğu güzel Çanakkale İli'mizin en büyük sorunu, ulaşım.
Hiçbir il ile düzgün bir yol bağlantısı olmayan İlimiz, Sayın Başbakanımızın verdiği tali-
matlara güvenerek, özlemle İstanbul, İzmir, Bursa Karayollarının kaliteli duble yol bağlan-
tılarını bekliyor. Kaz dağı (İDA), Sağlık Turizmi, Eko Turizm için gelecek misafirlerinin
Çanakkale-Çan-Yenice, Ezine, Bayramiç Yollarının düzelmeleriyle artacağını biliyor.

Türkiye'mizin iki güzide adası Bozcaada ve Gökçeada, gelişmek için, çok az sis, orta
kuvvetli rüzgarlı havalarda çalışmayan feribotların yerini özelleştirme sonunda alacak olan
modern feribotlara bel bağlamış, özlemle ve ümitle gelişmeleri bekliyor.



Turizm için yeni atılımların planlarını yapıyoruz.Mevcut markaları görmek isteyenlere yeni markalar da sunmak için çalışıyoruz.

Organize Sanayi Bölgemiz, özellikle meyve konsantre ve meyve suyu, orman ürünleri gibi yatırımları yapacak sanayicileri bekliyor.

Yeni açılan Çanakkale Limanı ihracat ve ithalat işlerini kolaylaştırması yönüyle ayrı bir önem taşıyor.

Bütün bunlar için Çanakkale Halkı artık daha çok bütünleşmiş durumda. Türkiye’de ayrı bir yeri olan Çanakkale ilimizin iyi bir master planı ile AB’nin komşu ülkesi Yunanistan’ın yanında örnek bir il olması için çalışıyor.

İlhami TEZCAN

Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı





GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		9.737
İLİN TOPLAM NÜFUSU (2000 nüfus sayımına göre)	464.975	
Erkek	242.539	
Kadın	222.436	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	48	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU		%
Erkek	158.098	64.1
Kadın	88.470	35.9
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU		%
Erkek	152.617	64.2
Kadın	85.082	35.8
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	3,6	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	AÇIK ANCAK ŞU ANDA SEFER YOK	
ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK MI?		HAYIR
ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVALANI	ÇORLU HAVAALANI	
Havaalanının Adı	ÇORLU HAVAALANI	
Uzaklığı (Km)	275	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	BANDIRMA	
İstasyonun Adı		
Uzaklığı (Km)	190	
LİMAN VARMI?	EVET	
MEVCUT LİMAN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)	Min 10 mt	Max 24 mt
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	60.000 ton	
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	1.000.000 ton	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	10 ton	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	650	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	325	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	203	48083
Lise	78	17523
Meslek Lisesi	46	3509
Yüksek Okul 2 Yıllık	13	6761
Fakülte 4 Yıllık	8	11283
Fakülte 6 Yıllık	1	107
Enstitü	2	1287
MESLEK LİSELERİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	0	
Endüstri	8	
İnşaat	0	
Turizm	1	
Ticaret	4	
Diğerleri	33	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim	0	
Lise	0	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	0	
İnşaat Müh.	0	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.	0	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	0	
İşletme	1	
Jeoloji Müh.	1	
Çevre Müh.	1	
Jeofizik Müh.	1	
Bilgisayar Müh.	1	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	5290	
Anonim Şirket	180	
Limited Şirket	1844	
Şahıs Şirketi	3266	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	22	
Şirket Merkezi Başka Bir İilde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İilde Olanlar	4	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İilde Olanlar	18	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İilde, Üretim Tesisi Başka İilde Olanlar	0	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (YTL)	21.083.680	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
Yunanistan	4	
Avustralya	2	
İtalya	2	
İspanya	2	



İngiltere	2	
Amerika	2	
Almanya	2	
Diğerleri	6	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	22	
Gıda	5	
Tekstil	1	
Seramik	1	
Hizmet	2	
Turizm	7	
Maden	3	
Diğerleri	3	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	275	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	114	15
Enerji		2
Tekstil	21	2
Taş,toprak,çimento	4	3
Mobilya	10	
Makina	7	
Plastik	3	
Maden	7	2
Diğerleri	77	8
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	1886	
2002	2121	
2003	2368	
2004	2410	
2005	2965	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	184	
İŞÇİ SAYISI 10-25	46	
İŞÇİ SAYISI 25-50	12	
İŞÇİ SAYISI 50-100	18	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	12	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	2	
ORGANİZE SAN. BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	1.495.000	
Boş Alan (M2)	301.000	
ORG. SAN BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	12	
FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	5	
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		



Makine İmalat	1	
Mobilya - Ahşap Ürünler	3	
Diğerleri	3	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI?		HAYIR
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli		
Yabancı		
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya - Ahşap Ürünler		
Diğerleri		
İLDE DOĞALGAZ VAR MI?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBE SAYISI	50	
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)		
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	330.337	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	263.549	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	525.580	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	22.004	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	237	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	11.424	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR(2005)		MİKTAR (TON)
Buğday	406.778	
Arpa	65.625	
Çavdar	194	
Yulaf	22.916	
Çeltik	27.938	
Tritikale	13.824	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER		MİKTAR (TON)
Domates	533.550	
Biber	65.989	
Karpuz	35.493	
Diğerleri	86.044	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER		MİKTAR (TON)



Tütün	60
Pamuk	6.170
Fındık	26
Zeytin	105.028
Ayçiçeği	49.244
Mısır (Dane)	18.127
Diğerleri	6.500
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	0
Mandalina	411
Greyfurt	0
Limon	1
Elma	77.477
Kiraz	4.009
Diğerleri	1.589.341
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	496
Büyükbaş	128
Kümes Hayvanı	11.650
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	321.675.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	51
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	46.086
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	0
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	0
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI (2005)	113
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI (2005)	729,4
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI (2005)	5
İLDE DİŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK	
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	64.709
2001 Yılı	70.122
2002 Yılı	125.670
2003 Yılı	152.514
2004 Yılı	439.940
2005 Yılı	385.508
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	6.015
Gıda Sanayi	12.061
Otomotiv	0
Tekstil	553
Makine	414
Elektrikli Aletler	0



Diğerleri	364.042
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	45
0-500 Bin \$	8
500 Bin-1 Milyon \$	9
1 Milyon-5 Milyon \$	15
5 Milyon-10 Milyon \$	5
10 Milyon \$ Fazla	8
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	1.557
Gıda Sanayi	7.593
Otomotiv	0
Tekstil	3.212
Makine	18.376
Elektrikli Aletler	1.644
Diğerleri	326.273
İLDE MADEN VE TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ (2004)	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Altın	10.828.000
Bakır-Kurşun-Çinko	1.923.950
Barit	91.000
Bentonit	1.000.000
Çimento hammadde	13.000.000 kireçtaşı
	3.500.000 kil
Demir	602.000
Grafit	500.000
Gümüş	50.000
Kaolen	6.290.000
Kil	2.070.700
Kuars	22.650
Manganez	107.000
Mermer	28.181.000
Uranyum	250
Linyit	134.508
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	113
Mermer	43
Kaolen	11
Altın	4
Altın + Gümüş	1
Altın+Gümüş+Kurşun+Çinko	1
Kuars	6
Demir	3
Bakır+çinko	8
Kömür	12
Kurşun+çinko	3
Tras	3



Perlit	3	
Bentonit	1	
Kuarsit	2	
Dolomit	2	
Feldspat	3	
Diyatomit	1	
Çinko	2	
Sileks	1	
Kalsedon	1	
Kil+kalker	1	
İllit	1	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Kalsit	131.988	
Kalker	2.719.654	
Kuars	27199	
Kaolen	205.122	
Perlit	324	
Kil	299.514	
Barit	136.020	
Bentonit	4.000	
Tras taşı	3.053	
Feldspat	38.077	
Metalik maden	19.500	
Kömür	1.230.000	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	43	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	212.470	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSİ	MİKTAR (TON)	
Kalker	80.482	
Kalsit	131.988	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	YOK	
Özel	1	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	10	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNANA HASTANE VE KLİNİK SAYISI?		
Devlet	11	
Özel	1	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	378
4 Yıldızlı Otel Sayısı	6	1.095
3 Yıldızlı Otel Sayısı	9	968



Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	41	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	10.250	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	6	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	1024 kbps	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.canakkale.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.canakkale.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.canakkaletso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA VE E-POSTA ADRESİ	İlhami Tezcan ÇTSO Yönetim Kurulu Başkanı tezcan@kalemaden.com.tr	
BU TABLODA YER ALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI,ADRESİ,TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Sema Sandal ÇTSO ssandal@canakkaletso.org.tr Tel:0286 217 10 14	



Henüz Sanayileşmenin İlk Aşamalarında...



Çankırı nüfusunun yüzde 70'i tarım ve hayvancılıkla uğraşiyor. Sanayi, gıda alanında faaliyet gösteren küçük şirketlerden ibaret.

Çankırı ve çevresindeki son arkeolojik kazılarda bulunanlar arasında İ.Ö. 2 bin yıllarına tarihlenen Orta Tunç Çağı ve Son Tunç Çağı yerleşmeleri bulunuyor.

Arkeologlar, kazı çalışmalarının henüz devam ettiği başka höyüklerde de İlk Tunç Çağı'na ait ipuçları bulunduğunu söylüyor.

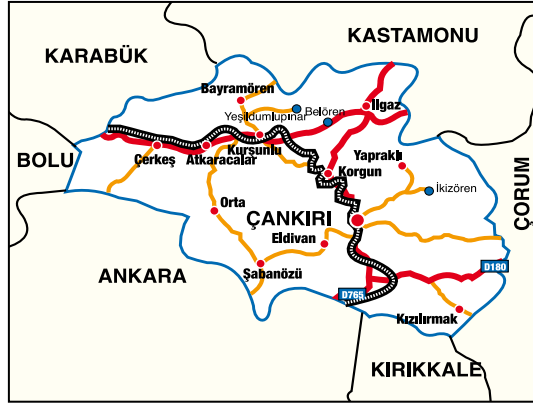
Çankırı'nın 40 km. güneyindeki bir höyükte ise İ.Ö. 1600 ile 1500 yıllarına ait bazı belgeler bulunuyor. Bu belgelerin bir bölümü, sosyal hayata dair emir ve kararları içeriyor. Belgelerden bugünkü Çankırı'nın çevresinde bir çok kentin bulunduğu anlaşılıyor. Bugünkü Çankırı'ya komşu olduğu belirlenen Hanhana kenti bunların en eskilerinden biri olarak kayıtlarda yer alıyor.

İ.Ö. 1200'lerde Yunanistan'ın kuzeyinden gelerek Trakya'dan geçen kavimler Anadolu'daki büyük Hitit Devleti'nin yıkılmasına neden oluyor. Gerek Hitit İmparatorluğu dönemi öncesinde ve gerekse imparatorluğun yıkılışından sonra Çankırı'nın içinde bulunduğu Sakarya ile Kızılırmak arasındaki bölge, çeşitli toplulukların uğrak yeri oluyor.

Gangra'nın (Çankırı) bir yerleşim merkezi olarak kuruluşu da bu döneme rastlıyor. Bu dönemde, yerel beyler, gerek Pontus Kralları, gerekse Bitin ve Galat beyleriyle sürekli çatışıyorlar.

İ. S. 5 yılında Gangra (Çankırı), Antrapa (İskilip/Çorum) ile birlikte tüm paflagonya bölgesi, Roma'nın Galatya vilayetine bağlanıyor. 390 yıl süren Romalılar'ın hakimiyet döneminde Gangra gelişen, büyüyen kentler arasında yer alıyor. Sonra Roma'nın ikiye bölünmesiyle Bizans dönemi başlıyor.

Bizans yönetimi altında Çankırı ve çevresi, Honorias Pontus ya da Pilaimenes Teması





diye anılan yerel bir birim durumuna getiriliyor. Pompeiopolis (Taşköprü) bu temanın başkenti oluyor. Bu bilgilerin dışında bölgenin Bizans dönemindeki tarihi karanlık. Ancak 1082'de Türkler'in bölgeye gelmesiyle Bizans etkinliğinin kırılmaya başladığı görülüyor. Selçuklu komutanlarından Emir Karatekin, 1082'de Çankırı'yı aldıktan sonra Kastamonu ve Sinop'u topraklarına katarak egemenlik alanını genişletip gücünü sağlamlaştırıyor.

Türbesi Çankırı'da olan Emir Karatekin'in hangi tarihte öldüğü kesin olarak bilinmiyor. Bilinen yörenin, I. Haçlı seferinin sonuna dek Türklerin elinde kaldığı.

Bu tarihten sonhra da Çankırı Selçuklu, Bizans ve yerel beyler arasında defalarca el değiştiriyor. Çankırı yöresi 15. yüzyıla kadar Osmanlı'ya bağlı olmakla birlikte Candaroğulları beyliğince idare ediliyor. 1461'de Fatih Sultan Mehmet, Trabzon seferine giderken, askeri ve ekonomik önemi olan Sinop'u elinde tutan ve Trabzon'daki Pontus Devleti'yle de ilişkileri olan Candaroğulları'nı ortadan kaldırıyor.

16. yüzyılın ortalarında bozulmaya başlayan ekonomik yapı ile birlikte artan toplumsal değişimler Anadolu'nun öbür kentleri gibi Çankırı'yı da etkiliyor. 16. yüzyılda ortaya çıkan bir başka önemli sorun da gıda maddelerinin yetersizliği... Bu sıkıntı nedeniyle sadece Çankırı değil tüm Anadolu'da 1574, 1575 ve 1576 yıllarında büyük sorunlar ortaya çıkınca Osmanlı yönetimi Anadolu'nun çeşitli kentlerine zahire mübaşirleri yolluyor. Bunlar beylerbeyleri ve sancak beyleri ile birlikte zahire satın almakla görevlendiriliyor. Halkın tohumluk ve yiyecek gereksiniminden fazlası o günkü fiyat üzerinden toplansa da bu yöntem etkili olmuyor; çünkü genellikle halkın elindeki alınırken yörede etkili kişilerin zahirelerine dokunulmuyordu. Ayrıca rüşvet de, önemli bir sorun olarak ortaya çıkmıştı.

1872 yılında, diğer sancaklarda olduğu gibi Çankırı Sancağında da Ziraat Komisyonu oluşturarak tarımda üretim çeşitliliğini artırıcı yöntem arayışları içine girildiği ve bu amaçla tahıl üretiminin çeşitliliğini arttırıcı önlemler alındığı kayıtlarda yer alıyor.

Bu önlemler uyarınca Çankırı'da 264 bin tütün ile 20 bin dut fidanı dikilmiş.

Bugün Çankırı ilinin ekonomisi tarıma dayanıyor. Sanayi gelişme aşamasında. Gelirinin yüzde 50'ye yakını tarım sektöründen temin ediliyor. Çalışan nüfusun yüzde 70'i de tarım, hayvancılık ve ormancılıkla uğraşiyor. Leblebisi, el dokuma bez ve peştemaliyla, balı meşhur. Buğday, çeltik ve tuz il ekonomisinin sembolleri.





Başlıca tarım ürünleri buğday, arpa, mısır, fasulye, mercimek, burçak, fiğ, patates ve şeker pancarı... "Fiğ" ekiminde Çankırı önde gelen illerden biri. Akarsu kenarlarında bol miktarda sebze, meyve yetişiyor ve bağcılık önde geliyor. Meyve üretiminde kavun ve karpuz da önemli paya sahip. Ayrıca Devres vadisinde de önemli miktarda pirinç yetiştiriliyor.

Çankırı ilinin yüzde 35'i çayır ve meralarla kaplı. Hayvancılığa son derece müsait bu koşullarda koyun üretimi her yıl artarken, tiftik keçisi sayısı azalıyor. Ayrıca önemli miktarda büyük baş hayvan varlığı söz konusu. Arıcılık da gelişmekte olup, kovan sayısı 40 binden fazla ve artmaya devam ediyor.

Çankırı'nın yüzölçümünün yüzde 18'i ormanlarla kaplı. Erozyonu önlemek için her bölgede ağaçlandırmaya önem veriliyor. Son bir kaç yılda oluşturulan ve 80 hektarı bulan fidanlıklar ormanlaşmaya doğru giderken buna yeni alanlar da eklenmeye devam ediyor. Çankırı'da her yıl 80 bin metre küp sanayi odunu ile 90 bin ster yakacak odunu elde ediliyor.

Resmi kaynaklara göre Çankırı'nın maden zenginliği biliniyorsa da tür ve miktarları konusunda henüz yeterli araştırma yapılmış değil. Çıkarılan madenler özel sektörçe en çok alçıtaşı, betonit ve linyit, kamu kuruluşlarınca da kayatuzu ve betonit. Çankırı'da sanayi henüz oluşma aşamasında. Fabrika veya işletme sayısı az. Varolanlar da süt, yem, kereste, kaya tuzu, alçı, un ve tuğla gibi sadece tarım ve hayvancılık ürünlerini işleyen küçük ve orta boy ölçekteki atelye-tesisler. Buna ek olarak özel sektöre ait çivi ve çelik tel fabrikasıyla Devlet Demiryolları'na ait Makas Fabrikası da önemli. Ancak yan sanayiler oluşmuş değil. ■





İç Anadolu Bölgesinde yer alan, ancak Karadeniz geçiş noktasında da bir bölümü bulunan Çankırı, sağlanan Yatırım teşvikleriyle özel sektörün tercih edebileceği "Yatırım ortamına" sahiptir.

1. Derecede Kalkınmada Öncelikli Yöre ve 5084 sayılı yasa kapsamında yer alan İlimiz; Genel Teşvikler kapsamında; Gümrük Vergisi ve Toplu Konut Fonu İstisnası, Yatırım İndirimi, Katma Değer Vergisi İstisnası, Vergi, Resim ve Harç İstisnası, Kredi Tahsis, Turizm Yatırımları Desteği, 5084 Sayılı Yasa kapsamında ise; Gelir Vergisi Stopaj Teşviki,

Sigorta Pirimi İşveren Payının Karşılınması, Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsis, Enerji Desteği ve diğer taraftan KOBİ Destekleri, KOSGEB Destekleri, AB 6. Çerçeve Programı, Çalışanlara İş Eğitimi ve Sigorta Destekleri, Halk Eğitim Merkezi (İstihdam Amaçlı) Meslek Edindirme Beceri Kazandırma Kursları konularında desteklenmektedir.

İlimiz Avrupa Birliği hibe programları portföyünde yer aldığı için Yerel Kalkınma İnisyatifleri, KOBİ'ler, Yerel Yatırımlarla ilgili Küçük Ölçekli Altyapı Projeleri kapsamında hibe almaktadır.

Bunlardan da anlaşılacağı üzere Çankırı' daki yatırım ortamı 'teşviklerin' etkisinde bulunan oldukça uygun bir nitelik taşımaktadır. Özellikle 5084 sayılı yasayla birlikte çeşitli sektör ve ölçekte 10 fabrika faaliyete geçmiş; mevcut fabrikalar da üretim ve istihdam artışına yönelmiştir. Bu uygun ortamın etkisiyle; mevcut ve faal Korgun OSB' ye ek olarak Çerkeş, Şabanözü ve Kurşunlu-Çavundur OSB'lerin hayata geçirilmesi çalışmaları hızla devam etmektedir. Orta İlçemizde iki termik santral, Çerkeş İlçesinde çimento fabrikası, Kurşunlu İlçesinde 1500-2000 istihdamlı seramik tesisleri kurulma aşamasındadır. Ayrıca faaliyete geçme hazırlığında olan çeşitli ölçekte 15 civarında işletme bulunmaktadır.

Sanayideki gelişmelere eş olarak tarım sektörünü geliştirici projelere de ağırlık vermek, turizm sektöründe keşfedilmemiş kaynakları yatırım iklimine dahil etmekteyiz. 01 Eylül 2005 tarihinde Ilgaz Yıldıztepe Turizm Merkezi ilan edilmiş olup, özel sektör yatırımlarının yoğunlaşması beklenilmektedir. İlimizin Doğal Gaz enerjisine kavuşması yönünde çalışmalar başlatılmış olup ihale aşamasına gelmiştir.

Yatırımlardaki artış ve çeşitlilik sonucu ticaret hacmi de önemli bir gelişme içerisindedir. Ankara'ya yakınlık, E-80 Uluslar arası karayolunun varlığı, İç Anadolu Bölgesinden Karadeniz Bölgesine açılan kapı gibi özellikler ticaret sektörünün avantajlarını yansıtmaktadır.

"Uzak Çağların Yakın Kenti,, olarak tanımladığımız İlimiz Çankırı'ya yatırımcıları beklediğimizi belirtmek isterim. Bir yandan yatırım, diğer yandan konuklarımıza kültürümüzü tanıtmak ve bir yaran gecesinde yaran öğününü kendileriyle paylaşmaktan onur duyacağız. İnanıyoruz ki; Çankırı kısa süre sonra, öncelikle Başkentli komşularımızın daha sonra da diğer yerli ve yabancı konuklarımızla, kış ve doğa sporlarına ilgi duyanların ve uygun yatırım ortamı nedeniyle yatırımcıların önemli uğrak merkezlerinden biri olacaktır.

Ali Haydar ÖNER
Çankırı Valisi



İLİN ADI	ÇANKIRI	
TELEFON KODU	00.90	376
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1. DERECE	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	749.000	7490
İLİN TOPLAM NÜFUSU (2000 Yılı Nüfus Sayımı)	270.355 Kişi	%
Erkek	140.353	52
Kadın	130.002	48
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	36	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	Kişi	%
Erkek	101.054	72
Kadın	65.001	50
İLİN FİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	Kişi	%
Erkek	58.948	42
Kadın	11.700	9
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	6	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	HAYIR	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	HAYIR	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI?	HAYIR	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ESENBOĞA	
Uzaklığı (Km)	95	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	ANKARA	
Uzaklığı (Km)	170	
LİMAN VAR MI?	HAYIR	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	SİNOP	
Uzaklığı (Km)	302	
İLİN ANKARAYA UZAKLIĞI		
Karayolu (Km)	131	
Demiryolu (Km)	170	
Havayolu (Saat)	.-.	
İLİN İSTANBULA UZAKLIĞI		
Karayolu (Km)	497	
Demiryolu (Km)	737	
Havayolu (Saat)	1	
EĞİTİM BİLGİLERİ		



İLDEKİ TOPLAM OKUL VE ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞR. SAYISI
İlköğretim	143	21.989
Lise	12	3.516
Meslek Lisesi	30	4.401
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	3.564
Yüksek Okul 4 Yıllık	1	314
Fakülte 4 yıllık	1	145
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor- Makine	..	
Endüstri	..	
İnşaat	..	
Turizm	1	
Ticaret	5	
Diğerleri	24	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	..	
Lise	1	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEKOKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	..	
İnşaat Müh.	..	
Ziraat Müh.	..	
Endüstri Müh.	..	
Gıda Müh.	..	
Kimya Müh.	..	
İşletme	..	
Diğerleri	3	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	106	
Limited Şirket	445	
Şahıs Şirketi	..	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar	..	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar	3	
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	..	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD\$)	106.000.000 YTL	
YABANCI ŞİRKETİ ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
Almanya	3	
.....	..	
.....	..	
Diğerleri	..	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	



Gıda	1	
Tekstil	.-.	
Otomotiv	.-.	
Makine	.-.	
Turizm	.-.	
Beyaz Eşya	.-.	
Diğerleri	2	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	Merkezi İl	Merkezi İl Dışı
Gıda	33	
Tekstil	12	
Otomotiv	.-.	
Elektrikli Aletler	2	
Makine İmalat	4	
Mobilya	4	
Diğerleri	38	
SON BEŞ YILDA AÇILAN İŞYERLERİ	ŞİRKET SAYISI	
2001	37	
2002	49	
2003	72	
2004	106	
2005	105	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	35	
İŞÇİ SAYISI 10-25	18	
İŞÇİ SAYISI 25-50	19	
İŞÇİ SAYISI 50-100	6	
İŞÇİ SAYISI 100' DEN FAZLA	8	
İLDE ORGANİZE BÖLGE SAYISI	faal	1
Hazırlık safhasında	3	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	730.000	
Boş Alan (M2)	141.000	
O.S.B. FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	18	
FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	3	
Otomotiv		
Tekstil	7	
Elektrikli Aletler	1	
Makine İmalat	1	
Mobilya - Ahşap Ürünler	1	
Diğerleri	5	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI?	HAYIR	



İLDE DOĞALGAZ VAR MI?	HAYIR
İLDE ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI?	HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI?	EYET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	19
İLDE KAMBYO YETKİSİNE HAİZ BANKA ŞUBE SAYISI	19
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLER TOPLAMI (MİLYON YTL)	15,448
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	198.059
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	134.698
ORMANLIK ALAN (Hektar)	164.228
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	8.159
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	56
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton) Yetiştirilen	1,29
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	205.605
Arpa	75.836
Yulaf	26
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Lahana	2.931
Kavun	51.540
Domates	30.253
Diğerleri	16.539
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Ayçiçeği	1.225
Mısır	177
Şekerpancarı	19.650
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Armut	3.320,50
Ayva	943,7
Elma	9.348
Erik	3.454
Kiraz	2.241,60
Diğerleri	4.328,40
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	127
Büyükbaş	69
Kümes Hayvanı	2.389
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	57.388.000
İLDEKİ YUMRТА ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	18,6
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	42.243



İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	1
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	120
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	400,5 Kg
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	32
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT VE İTHALAT İŞLEMİ YAPAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (KM)	Ankara - 131
İLDE YAPILAN İHRACAT	1000 ABD \$
2000 Yılı	.-.
2001 Yılı	145
2002 Yılı	104,6
2003 Yılı	15.652
2004 Yılı	16.854
2005 Yılı	24.126
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	
Tarım Ürünleri	.-.
Gıda Sanayi	5
Otomotiv	.-.
Tekstil	2
Makine	.-.
Elektrikli Aletler	1
Diğerleri	4
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0-500 Bin \$	7
500 Bin-1 Milyon \$	2
1 Milyon - 5 Milyon \$	1
5 Milyon - 10 Milyon \$.-.
10 Milyon \$ Fazla	2
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖRÜN SEKTÖREL DAĞILIMI	1000 ABD \$
Tarım Ürünleri	.-.
Gıda Sanayi	.-.
Otomotiv	.-.
Tekstil	.-.
Makine	.-.
Elektrikli Aletler	.-.
Diğerleri	.-.
İLDE MADEN VE TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Bentonit	2.000.000
Kayatuzu	808.000.000
Linyit	123.165.000



Diğerleri	373.000.000	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Bentonit	8	
Kayatuzu	4	
Diğerleri	5	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Bentonit	61.837	
Kayatuzu	43.770	
Linyit	19.000	
Diğerleri	53.408	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI VE MİKTARLARI		
Ocak Sayısı	2	
Çıkarılan Mermer Miktarı (M2)	94.000	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (M2)	
Mermer	94.000	
Granit	6.996	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	YOK	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	YOK	
Özel	YOK	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDEKİ OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI (ALIM-SATIM)	11	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI	9	
Devlet	7	
Özel	2	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 YILDIZLI OTEL SAYISI
4 YILDIZLI OTEL SAYISI
3 YILDIZLI OTEL SAYISI	2	177
PANSİYON	14	597
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	YOK	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	4	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	1000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	4	
ADLS İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	155 MB	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	Cankiri@cankirigov.tr.	
BELEDİYE BAŞKANLIĞININ WEB ADRESİ	info@cankiri.bel.tr	
TİCARET VE SANAYİ ODASININ WEB ADRESİ	www.cankiritso.org.tr.	



YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ	Mustafa DAK okap5084@hotmail.com
BU TABLODA YER ALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI,ADRESİ,TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Ümit Beytullah YÖNKÜL Hükümet Konağı 18100/Çankırı umityonkul@hotmail.com





Yılda 2 Bin Ton Leblebi Üretiyor



Sanayileşmede geri kalmış illerden biri olan Çorum ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanıyor. İlin en önemli üretimi ise leblebi.

Çorum adının kaynakları ile ilgili muhtelif rivayet ve bilgiler var. Bizans kaynaklarına göre Anadolu'nun Türkleşmeye başladığı 1071 Malazgirt Savaşı'ndan çok önce Türk boyları yavaş yavaş Anadolu'ya sızmayı ve yerleşmeye başlıyor. Bu tarihte Bizans'a bağlı olan Çorum, Nikonya (Yankoniye) adını taşıyor.

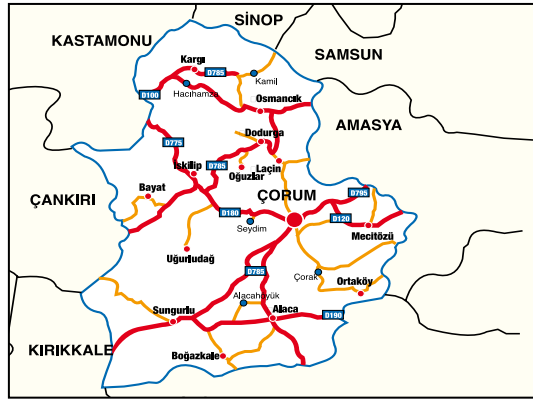
Evlîya Çelebi'nin ünlü Seyahatnamesi'ne göre ise "Bölgenin havasının astım hastalarına iyi gelmesi nedeniyle, Selçuklu Sultanı Kılıç Arslan hasta oğlu Yakup Mirza'yı ve yüzlerce çorluyu (bakımsız, zayıf, hastaları) buraya göndermiş ve bunlar burada sağlıklarına kavuşmuş. Bundan dolayı da şehre Çorum denilmeye başlamış."

İsminin kökeni bir yana Çorum bölgesinde ilk yerleşimin kökeni günümüzden 7 bin yıl öncesine kadar uzanıyor. Bölgede bulunan Kalkolitik ve Eski Tunç Çağı'na ait eserler müzede sergileniyor, Aynı müzede sonraki Asur Ticaret Kolonileri, Hitit, Frig, Helenistik, Galat, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait eserler de sergileniyor.

Arkeoloğlara göre Çorum ve çevresinde ilk yerleşim İ.Ö. 5 bin yıllarında, Kalkolitik dönemin 4. aşamasında başlıyor. Yörede kazısı yapılan merkezlerin hemen hepsinde, Kalkolitik çağa ait kaplar ve bakırdan yapılmış malzemeler bulunuyor. Bu devir eserlerine Alacahöyük, Büyük Güllücek, Boğazköy, Eskişarap ve Kuşşaray'da rastlanıyor.

Eski Tunç çağında (İ.Ö 2300- 2000) Anadolu, zengin ve bayındır bir yerleşim bölgesi. Çok sayıda şehir devletlerinden oluşan, oldukça renkli etnik bir görünüm sunan, kavimler topluluğu halinde. Çorum'da bulunan antik Alacahöyük şehri, bu dönemin en zengin şehirlerinden biri olarak karşımıza çıkıyor.

Arkeoloğlara göre Anadolu'da bu devirde zengin şehir devletleri kuran tek kavim ise en eski yerli kavim olarak da bilinen Hattiler. Hint-Avrupalı bir kavim olan Hititler, M.Ö.





3 bin yıllarının sonunda küçük gruplar halinde Kafkaslar üzerinden Anadolu'ya girerek yerli halk Hatti nüfusu ile karışıyor.

Hititler, Asurlular'ın Anadolu'dan çıkmak zorunda kalmasıyla devlet idaresini ellerine alıyor. Anadolu'nun yerli halkıyla kaynaşp Hitit Devleti'ni kuran Kral Labarna, devletin başkenti ise Hattuşa (Boğazkale).

İ.Ö. 800 yıllarında ise Frigler, merkezi Gordion olmak üzere Kızılırmak yayı içindeki bölgede bir devlet kurarak tarih sahnesine çıkıyor. Frigler'in Çorum bölgesindeki yerleşme merkezleri Pazarlı, Boğazkale, Alacahöyük ve Eskiyaapar. Bu çağın önemli bir özelliği de, demirin uygarlığa girmesi ve "Demir Çağına" Frigler'le başlanması.

Sonra sırasıyla İ.Ö. 7. yüzyılın ilk yarısında Kimmerler; İ.Ö. 330'da Büyük İskender komutasında Makedonyalılar, Medler, Persler, İ.Ö. 276'da Galatlar Çorum ve çevresine hakim oluyor.

1. yüzyılda bölgede artık Romalılar var. 4. yüzyılda Bizans'ın hakimiyet döneminde Çorum'un adı kayıtlarda Yankoniye olarak geçiyor.

1071'de Selçuklular'ın açtığı kapıdan Anadolu'ya giren Oğuz boylarının yerleşmek için seçtiği ilk bölgelerden biri Çorum. Yerleştikleri yerlere boylarının ve oymaklarının adlarını veren Oğuzlar burada da köy, mahalle, dere, tepe gibi yerlere boy ve oymaklarının adını veriyor.

Bu dönemde Çorum Selçuklular ve Bizanslılar ile Danişmendliler ve İlhanlılar gibi yerel beylikler arasında defalarca el değiştiriyor. Bir ara Moğol işgali de söz konusu.

Çorum 1392'de Yıldırım Beyazıt tarafından ele geçirilerek Osmanlı topraklarına katılıyor.





1. Dünya Savaşı sonrasında Çorum, başka vilayetler gibi işgale uğramıyor ama isyan ve karışıklıklar nedeniyle büyük sıkıntı yaşıyor. Milli mücadele muhaliflerinin yol açtığı isyanlar büyümeden önleniyor.

Antik çağların bu zengin ve önemli şehri, Osmanlı dönemindeki 550 yıllık durgunluğun ardından Cumhuriyet döneminde kamu yatırımları sayesinde gelişmeye başlıyor. Son on yılda da büyüme süreci hızlanıyor.

Çorum'un ekonomisi bugün de ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılığa dayanıyor. Son on yılda sanayi sektöründeki hızlı gelişmeye rağmen faal nüfusun yüzde 85'i hala tarım sektöründe çalışıyor.

Sert kara ikliminin hakimiyetindeki Çorum'da iklim karakterine uygun olarak hububat tarımı ön planda geliyor. Ekiliş alanları itibariyle buğday ve arpa önemli bir üretim potansiyeline sahip. Kızılırmak'ın suladığı alanda pirinç tarımı yapılıyor.

Modern tarıma geçişin hızlandığı Çorum'da bunlardan başka nohut, mercimek, şeker pancarı, ayçiçeği, patates, soğan, mısır, fasulye, çavdar, keten, kenevir, kendir, yem bitkileri ve diğer sebzeler de ekiliyor. Meyve olarak kavun, karpuz, ceviz, armut, ayva, kayısı, kiraz, erik ve elma yetiştirilirken sofralık üzümün ekonomideki yeri de her geçen gün büyüyor.

Çorum'un ekonomik yapısında, hayvancılık önemli bir yer işgal ediyor. Tarımla uğraşan her ailede hayvancılık da yapılıyor. Yetiştirilen hayvanlar arasında koyun, kıl keçisi, tiftik keçisi, manda ve sığır var.

Bunun haricinde büyük işletmelere dayalı tavukçuluk her geçen gün büyüyor. 170 bin tavuk kapasiteli 10 işletmenin yanında daha büyük tavuk işletmeleri için yatırımlar da sürüyor.

Çorum'da orman sahası 360 bin hektara yakın. Ayrıca 15 bin hektar da fidanlık var. Çorum'da orman içinde ve kıyısında 327 köy bulunuyor. Bu köyler her yıl yaklaşık 70 bin m3 sanayi odunu ve 130 bin ster yakacak odun üretiminde çalışıyor.

Yeraltı kaynakları açısından çok zengin olan Çorum'da maden işletmesi büyük sermayeyi gerektirdiği için, özel teşebbüsce işletilen maden çeşitleri çok az. Çorum'da maden denince akla kömür geliyor. Osmancık, İskilip, Bayat hattı zengin linyit yatakları ile kaplı. Bu hat üzerinde Türkiye Kömür İşletmelerince işletilen Alpagut Dodurga linyitleri Çorum ve çevresinin kömür ihtiyacını karşılıyor.

Çorum, sanayileşme açısından geri kalmış illerden biri. İmalat sanayiinin il ekonomisindeki payı çok önemli değil. 19 adet un fabrikası, 46 adet de tuğla ve kiremit fabrikası mevcut. İldeki ilk devlet yatırımı 1200 ton kapasiteli olan çimento fabrikası.

Çorum ilinde bugün küçüklü büyüklü yaklaşık 102 adet fabrika bulunuyor.

Çorum'un meşhur sarı leblebisi kuru nohuttan yapılıyor. Nohutun leblebiye dönüşmesi için bir buçuk aylık bir zaman gerekiyor. Tarihi dükkanlarda, tek kavrumluk leblebiler çuvallardan tenekelere, oradan leğenlere dolduruluyor. Çorum'da yılda 2 bin ton leblebi üretilerek il dışına satılıyor. ■





Yerel kaynaklarını hem sanayi hem de ticari hayatında iyi değerlendirmiş olan Çorum İli çok ortaklı müteşebbislik ve özel girişimcilik ruhu ile kendisine verilen teşvik fırsatlarını, üretim, istihdam, ihracat , yatırım olarak ülke hizmetine sunmuştur. Bu gün ise, 5350 sayılı teşvik yasası kapsamında üretime ve ticarete yönelik olarak yapılan muhtelif yatırımlar kendini yavaş yavaş göstermektedir.

İl genelinde özel sektör girişimciliği ile imalat sanayinde üretim yapan tesis sayısı 360 civarındadır. Geniş bir üretim yelpazesinde kendini gösteren bu işletmelerimiz, yeni yatırımlar için hem bir referans hem de bazı sektörlerin imal ettikleri ürünleri için ara mamul konumundadırlar.

Zaman içerisinde ülkenin kalkınmasına ve istihdamın teşvikine yönelik çıkartılan yatırımları teşvik kararlarını çok verimli ve akıllıca değerlendiren Çorumlu girişimcilerimizin gayretleri ile çalışkan ve özverili insanlarımız sayesinde, bu gün ülkemizin, kiremit tüketiminin %40'ı, tuğla tüketiminin ise %10'u İlimizde yer alan fabrikalar tarafından karşılanmaktadır. Bununla birlikte, sert Çorum buğdayından 25 fabrikamızda elde ettiğimiz kaliteli unlarımız ülkemizde haklı bir üne sahiptir Bunun en önemli göstergesi Çorum unu markasını oluşturabilmiş olmasıdır. Keza yine ülkemiz yumurta tavukçuluğunda, İlimiz çok önemli bir merkez haline gelerek, ülke tüketimimizin %40'nı karşılayabilmektedir. Bununla birlikte, ilimizden yapılan ihracat rakamlarının önemli bir payını oluşturan makine imalat sanayi anahtar teslim fabrika kuracak düzeye ulaşmış durumdadır.

Son yıllarda yeni bir üretim konusu olarak iktisadi hayatımıza girmiş bulunan organik tarımın icra edilmesi İlimizde mevcut alanların değerlendirilmesi ile teknik olarak mümkün gözükmektedir. Yine modern anlamda yapılacak seracılık için, kurulmakta olan ve 2 yıla kadar su tutulacak olan Obruk Barajı ve Kızılırmak havzası önemli bir önemli bir üretim ve faaliyet alanı olarak yerini alabilir. Ancak bunlar için teşvik edici ve destekleyici düzenlemelerin yapılması şarttır.

Bununla birlikte, Çorum ekonomisi için ticari hayatta önemli bir etken olup, son yıllarda Çorum ili bölgenin gıda toptancılığı merkezi haline dönüşmüştür. Sanayi ve tarım sektörlerinin yanı sıra ilimizde turizm sektörü de büyük bir potansiyele sahiptir. Günümüzden 7 bin yıl öncesine ait kültürel verilere rastlanan Çorum'da ilk organize devlet kuran Hititlerin başkenti Hattuşa bulunmaktadır. Hattuşa UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesine alınmış ülkemizdeki 9 eserden biridir. Çorum ili sahip olduğu kültürel ve tarihi kaynaklar açısından yurtiçi ve yurtdışından talep çekebilecek potansiyele sahiptir. Oysa izlenen politikalar, ilimizdeki turizm sektörünü hem il hem de ülke ekonomisi içerisinde hak ettiği yere getirememiştir. Bu nedenle, Çorum ilini bir Kapadokya gibi tarih turizmi merkezi haline getirebilmek için özel sektör tarafından 5 yıldızlı otel projeleri ve inşaatları hızlı bir şekilde devam etmektedir. .

Kenan MALATYALI

Çorum Ticaret ve sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	ÇORUM	
TELEFON KODU	00.90	364
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		12.820
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	289,7	
Kadın	307,3	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	46,5	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	218,2	
Kadın	239,2	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	142,6	
Kadın	104,6	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	5,7	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Ankara - Esenboğa	
Uzaklığı (Km)	300	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		
Uzaklığı (Km)		
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Samsun	
Uzaklığı (Km)	180	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	244	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	614	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	572	81.443
Lise	27	15.271



Meslek Lisesi	31	8.231
Yüksek Okul 2 Yıllık	3	2.520
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	5	1.348
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	3	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	2	
Diğerleri	25	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	2	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.	3	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	1	
İşletme	3	
Diğerleri	8	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	314	
Limited Şirket	1.209	
Şahıs Şirketi	1.028	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	3	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
İngiltere		
Fransa		
Azerbaycan		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine	1	
Turizm		



Beyaz Eşya		
Diğerleri	2	
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	95	20
Otomotiv	11	2
Tekstil	9	1
Elektrikli Aletler	3	
Makine İmalat	54	
Mobilya	16	
Diğerleri	115	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	142	
2002	179	
2003	231	
2004	306	
2005	406	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	151	
İŞÇİ SAYISI 10-25	93	
İŞÇİ SAYISI 25-50	49	
İŞÇİ SAYISI 50-100	40	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	23	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)		
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	5	
Otomotiv	5	
Tekstil	6	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	11	
Mobilya-Ahşap Ürünler	3	
Diğerleri	13	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	36	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	384,5
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	622.468
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	461.138
ORMANLIK ALAN (Hektar)	365.208
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	22.439
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	400
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	924.396
Arpa	282.604
Çeltik	59.097
Diğerleri	3.383
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Soğan	109.659
Domates	39.835
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	10.736
Mısır	1.082
Diğerleri	310.404
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Kavun	30.799
Elma	7.426
Kiraz	1.104
Diğerleri	26.812
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	175
Büyükbaş	168
Kümes Hayvanı	2.498
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	136.127.670
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	514.318.000
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	44.384
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	23.620
2001 Yılı	28.494
2002 Yılı	28.183
2003 Yılı	25.350
2004 Yılı	36.578
2005 Yılı	60.282
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	15.052
Gıda Sanayi	
Otomotiv	3.196
Tekstil	513
Makine	24.533
Elektrikli Aletler	5.232
Diğerleri	11.756
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	63
500 Bin - 1 Milyon \$	6
1 Milyon - 5 Milyon \$	10
5 Milyon - 10 Milyon \$	3
10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Bitümlü Şist	138.000.000
Kireçtaşı	65.520.000
Linyit	43.538.000
Diğerleri	39.213.000
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Linyit	4
Bitümlü Şist	1



.....		
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER		MİKTAR (TON)
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ		MİKTAR (TON)
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		3
İLDEKİ TİYATRO SAYISI		TİYATRO SAYISI
Devlet		3
Özel		1
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		8
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet		15
Özel		15
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	88
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	300
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		2
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		12
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		10.600
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		12
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.corum.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.corum.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.ctso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		





2002 yılı verilerine göre Denizli’de faal nüfusun yüzde 70’i tarım, orman ve balıkçılıkla uğraşiyor. Tarıma elverişli toprakların büyük bölümünün sulanabildiği Denizli’de gayri safi hasılanın yüzde 40’ı tarımdan sağlanıyor.

Tarımda modern yöntemlerin kullanımı ile alternatif ürün yetiştiriciliğinin katkısı sayesinde tarımsal ürünlerde çeşitlilik ve rekolte artışı sağlanmış. Ayrıca tütün, pamuk ve şeker pancarı gibi sanayi bitkilerinin yerine kapari, kekik, mısır, kapalı ve açık seracılık gibi yüksek gelir sağlayan ürünler yetiştirilmesi de teşvik ediliyor.

Denizli ve tüm ilçelerinde tarla bitkilerinden buğday ve arpa üretimi yapılıyor. Ayrıca tüm ilçelerde hala önemli miktarda tütün, pamuk ve pancar; bazı ilçelerde de nohut ekiliyor.

Denizli’de leblebi üretimi yurt içi ve yurt dışı pazarlara ihracatı ve pazarlamasında ilk sırayı alıyor. Leblebinin hammaddesi nohut. Türkiye’nin leblebi ihracatının yarıya yakını Denizli Ticaret Borsası’nda işlem görerek yapılıyor. Türkiye’den ihraç edilen leblebinin tamamına yakın bölümü de Denizli’de üretiliyor.

Sebze üretimi, açıkta ve örtü altı sebzeçilik şeklinde yapılıyor. Denizli’de ekilen sebze ve meyve ürünlerinden kavun, karpuz ve domates ilk sırayı alıyor. Denizli’nin sebze meyve satışından elde ettiği gelirin neredeyse tümü bu üç üründen sağlanıyor.

Ayrıca seralarda geçtiğimiz yıl itibarıyla yılda 26 ton salatalık, 385 ton biber ve 100 ton patlıcan üretimi yapılıyor.

Denizli’nin ekolojik yapısı bağcılığa uygun olduğundan üreticinin ilgisi her geçen gün artıyor. Denizli’de Çameli ilçesinin dışında tüm ilçelerde bağcılık yapılıyor. Denizli’nin meyve gelirlerinin yüzde 30’u tek başına çekirdeksiz yaş üzüm satışından elde ediliyor. Aynı gelirlerin yüzde 23’ünü de çekirdekli yaş üzümün sağladığını hatırlatmak gerekiyor.





Denizli’de ayrıca önemli miktarda elma ve kiraz yetiştiriliyor. Özellikle kirazın tamamının ihrac edildiği biliniyor.

Zeytincilik ve antepfıstığı üretimi de gün geçtikçe artıyor. 750 hektar alandaki zeytinliklerden şimdilik yılda 2 bin 300 ton zeytin toplanıyor.

Mera ve çayır zengini Denizli, hayvan potansiyeli açısından da oldukça zengin. Denizli’de koyun, kıl keçisi, sığır ve manda besleniyor. Son 10 yılda hayvancılıktaki verimlilik artışına paralel olarak hayvan ürünleri işleyen tesis sayısı da artıyor. Kurulumaya başlanan büyük ölçekli tesisler, istihdam açısından da katkı sağlıyor.

Arı kovanı sayısı 68 bine yaklaşan Denizli’de orman varlığı da önemli yer tutuyor. Denizli’deki toprakların yüzde 51’i ormanlarla kaplı. Son yıllarda park ve yeşil alanlar ile beraber ağaçlandırma da hızla devam ediyor.

Denizli’de 133 köy orman içinde, 113’ü de kıyısında. Bu köyler ormandan her yıl 150 bin m3 sanayi odunu, 200 bin ster yakacak odunu, 40 bin kental çıra, 500 ton reçine ve 2 ton sığla yağı üretiliyorlar.

Denizli’de madencilik; tarım, hayvancılık ve ormancılık kadar zengin değil. Krom, sodyum sülfat, linyit, kil ve alçıtaşı başlıca madenleri. Acıgöl’de erimiş halde bulunan sodyum sülfat, kurulu iki tesiste 60 bin ton sanayi ürününe dönüşüyor.

Denizli’de geleceğin sektörü sanayi ise hızla gelişmeye devam ediyor. Tekstil ve doku ile başlayan sanayileşme artık makine, motor, metal ve elektronik sanayiini de içeriyor. Ayrıca ilde ayakkabı, kablo, somun, civata, tuğla, plastik, sunta, mukavva, oksijen gazı, cam ürünleri, pamuk ipliği, yem, kuruyemiş, un, kireç, motor parçaları, dericilik, mobilya ve mermer levha üreten büyük sanayi tesisleri de bulunuyor. ■





Denizli ili, yurdumuzun güneybatısında, Ege Bölgesi'ni Akdeniz ve İç Anadolu Bölgesi'ne bağlayan yolların kesiştiği bölgede yer almaktadır. İlin yüzölçümü 11.868 km² olup, toplam nüfusu 850.029'dur.

İhracat odaklı, dış pazarlara açık ve dinamik bir sanayi yapısı kurmayı başarmış, ülke ekonomisine büyük katkılar yapan atılımcı ruhlu işadamları yetiştiren Denizli, günümüzde sanayisi, turizmi ve tarımı ile hızla kalkınan illerin başında gelmektedir. Denizli sanayisi ihracata dayalı kalkınma anlayışına geçildiği 1980'lerden itibaren gelişmeye başlamış ve büyük bir hızla uluslararası piyasalarda rekabet gücünü kabul ettirmiştir.

Bu ekonomik faaliyetler neticesinde 2005 yılı sonu itibariyle ilimizden 1.5 Milyar Dolarlık ihracat ve 98.6 Milyon Dolarlık ithalat gerçekleşmiştir. İlimizde, tekstil alanında faaliyet gösteren firmaların neredeyse tamamı ihracata yönelik üretim yapmaktadır. Denizli'den dünyanın her bölgesine ürün satılmakta, Amerika ve Avrupa Birliği ülkeleri ilk sıralarda yer almaktadır. Özellikle havlu, bornoz üretim ve ihracatı konusunda ilimiz, dünya merkezi durumundadır. Burada gururla vurgulamak isterim ki, dünyanın birçok ülkesinin beş yıldızlı otellerinde ve seçkin mağazalarında Denizli firmalarınca üretilen bornoz, havlu ve nevsim kullanılmakta ve satılmaktadır. Bu niteliğiyle Denizli sanayicisi, yıllardan beri Avrupa Birliği üyesi ülkelere kendi ürettiği kaliteli ürünleri ihraç ederek, fiilen Avrupa Birliğine girmiştir.

Ege Bölgesinde İzmir ve Manisa'nın ekonomik yığılma avantajına rağmen Denizli bir sanayi merkezi olarak ön plana çıkmış ve bu gelişme Devlet Planlama Teşkilatınca bir mucize olarak değerlendirilmekte ve ülkenin geri kalmış yörelerinin gelişiminde model olarak önerilmektedir.

Sanayi, turizm ve tarım sektörlerini bir arada geliştirme başarısını gösteren ve gelişim sürecinde devlet katkısını çok az gören Denizlililer, devletine vergi vermeyi kutsal bir görev saymışlar ve 2005 yılı sonu itibariyle İlimizde toplam tahakkuk 818.248.732 YTL., toplam tahsilat ise 664.353.816 YTL olarak gerçekleşmiştir. İlimiz, vergi tahsilatı yönünden ülke genelinde ilk sıralarda yer almaktadır.

İlimiz, 211 tesis, 13.539 yatak kapasitesiyle turizm açısından ülke genelinde önemli bir potansiyele sahiptir. Bunda "Hirepolis" ve Leodeciea" gibi antik kentleri yanında ünü dünyaya yayılan beyaz travertenleri ve şifalı termal sularıyla UNESCO Dünya Miras Listesine alınan Pamukkale ile Karahayit ve Kızıldere bölgesinin etkisi büyüktür.

Denizli'nin sanayi ve turizmde göstermiş olduğu bu gelişmenin yanında toplam 376.738 hektarlık tarım alanına sahip olması ve Akdeniz, Ege ve İç Anadolu iklimlerinin özelliklerini bir arada göstermesi nedeniyle tarım ve hayvancılık yönünden de ileri düzeydedir.

Dünyanın dört bir yanında faaliyet gösteren, Türk'ün girişimci ruhunu ve gücünü kanıtlamış Türk yatırımcılarını buluşturarak önemli bir misyonu gerçekleştiren Dünya Türk İşadamları Kurultaylarının altıncısının da önemli bir sinerji ortamı yaratacağına hiç şüphem yoktur.

Bu duygu ve düşüncelerimle değerli Türk işadamlarımıza sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Gazi ŞİMŞEK
Denizli Valisi



YATIRIMLAR VE TİCARİ FAALİYETLER AÇISINDAN DENİZLİ

Bugün Denizli; ticaret hacmiyle, Türk ekonomisinin dış açılan en önemli kapılarından biridir. Tekstil, turizm, mermer başta olmak üzere, tüm ekonomik faaliyetlerde, dünya ile rekabet eder hale gelmiştir. Denizli gerçeğinin temelini, tarih içinden akıp gelen el sanatları oluşturmaktadır.

Havlu bornoz üretiminde önemli bir yere gelen Denizli, bu alanda ülkenin yıllık ihracatının %35'e yakınına karşılıkta. Her yıl seçilen, "Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşundan" en az 10'u Denizli firmaları arasından çıkmaktadır.

Denizli'de hızla gelişen bir diğer sektör ise; mermer işkoludur. Türkiye'nin 2. büyük mermer havzası ilimizdedir. 1979 yılında ilk tesisin kurulmasıyla faaliyete başlayan mermer sektörü, bugün dış pazarlara üretim yapmaktadır. İleri teknoloji kullanan bu tesisler, 5 kıtaya ihracat yaparak ekonomiye büyük katkı sağlamaktadır.

Tekstil ve mermer ağırlıklı üretim ve ihracat yapısına sahip olan Denizli'de gelişmeye açık daha bir çok sektör mevcuttur. Haddecilik, dekoratif demir, deri işleme, hazır beton, prefabrik inşaat malzemeleri bunlardan bazılarıdır. Gıda sektöründe ise; un, meşrubat, meyve konsantresi, kuru üzüm, çerez, ambalaj, mandıra ürünleri ve hayvan yemi gibi ürünler öne çıkmaktadır.

Denizli'nin yüz akı bir diğer işkoluya inşaat sektörüdür. Hızla büyüyen, sürekli kenteleşen Denizli, aynı zamanda bir yapı kooperatifi cennetidir. Ciddi ve güvenilir Denizli'li inşaat firmaları bugüne dek binlerce Denizli'liyi konut sahibi yapmıştır. Piyasa koşullarına göre dalgalı bir yapı gösteren inşaat sektörü, İlimiz için gelecekte de itici güç olmaya devam edecek gibi görünmektedir.

Yöre aynı zamanda yer altı suyu kaynaklarının bolluğuyla da göze çarpmaktadır. Denizli'deki zengin termal su kaynaklarının, enerji üretiminin yanı sıra kaplıca tesislerinde ve seracılıkta kullanımı giderek yaygınlaşmakta, konut ısıtmasına yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir.

Denizli, endüstri ve ticaret hamlelerinin yanı sıra, sahip olduğu eşsiz doğa harikası Pamukkale sayesinde, turizm sektöründe de önemli bir merkez haline gelmiştir. Pamukkale, antik adıyla Hierapolis, pamuk dağı görünümündeki muhteşem travertenleri ile yerli ve yabancı turizme, yaz kış hizmet etmektedir. Bölgedeki suların şifalı olmasından dolayı termal turizmin son zamanlarda ön plana çıktığı görülmektedir.

Öte yandan Denizli ve çevresi, yerli ve yabancı turistlere, inanç turizmi, mağara turizmi ve yayla turizmi gibi alternatifler sunabilecek yapıdadır. Bu sayede İlimiz, yılın 12 ayı turist çekebilen, ender illerin başında gelmektedir.

Bu bağlamda, Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı çerçevesinde, İllerimizin yatırım imkanlarını ve sundukları fırsatları tanıtıcı faaliyet gerçekleştiriliyor olmasını son derece yararlı bulduğumu belirtmek isterim. Çünkü Denizli Ticaret Odası olarak bizim tüm çabamız; bilim ve teknolojiye ileri giden, kültür ve sanatta etkin, sanayi, ticaret ve tarımda iddialı, girişimcilik ruhunu yansıtan, turizmde Pamukkale'si, tekstilde özgün markalarıyla, dünya ile entegre olmuş, yaşam kalitesi yüksek bir Denizli yaratmak içindir.

Sevgi ve saygılarımla,

Mehmet YÜKSEL

Denizli Ticaret Odası Yön. Kur. Bşk.



Başarmaya Mahkûm Bir Kent: Denizli

Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı olarak, Türkiye'nin önde gelen yıldız kentlerinden biri olan Denizlimizden söz etmek beni fazlasıyla heyecanlandırıyor. 90'lı yıllara damgasını vuran büyük sanayileşme hamlesiyle ön plana çıkan Denizlimiz, aynı zamanda benzersiz bir kültür, turizm, tarih, doğa ve tarım kentidir. Denizlimizin eşsiz özelliklerine değinmeden önce, 'Organizasyon Komitesi' olarak altıncısını düzenlemeye hazırladığımız 'Türk Dünya İşadamları Kurultayı' gibi iddialı, iddialı olduğu kadar cesaret dolu bu örnek çalışmadan ötürü sizleri en içten duygularıyla kutlarım. Türk iş dünyasının en geniş kapsamlı bu buluşması, inanıyorum ki iş insanlarımız arasında yepyeni işbirliği imkanları yaratacak ve gerçek bir sinerji oluşturacaktır.

Denizli'nin her köşesi buram buram tarih ve kültür kokmaktadır. İlimiz sınırlarında 30'a yakın antik kent kalıntısı ve 20'nin üzerinde höyük ve tümülüs vardır. Tam bir uygarlıklar beşiği olan Denizli'nin en iyi bilinen antik kenti, doğa mucizesi ve 'dünya kültür mirası' olan Pamukkale'ye adını veren travertenlerin hemen yanındaki Hierapolis'tir. Büyük bir sabırsızlıkla günışığına çıkarılmayı bekleyen Anadolu'nun en büyük antik kentlerinden biri olan Laodikya, bir diğer antik mücevherimizdir. Tripolis, Colossae, Attuda, Trapezopolis ve diğerleri... Bütün bunlar keşfedilmeyi bekleyen hazinelerimizden yalnızca birkaçıdır.

Antik dönemin önemli birer tekstil merkezleri olan Laodikya, Hierapolis ve Colossae kentlerinin birikimini, yöreye yerleşen Türkler devralarak içselleştirmiş ve özellikle Osmanlı döneminde dokumacılık zanaatını Denizli'de zirveye taşımışlardır. Babadağ, Buldan ve Kızılcabölük gibi Denizli'nin tekstil üretim merkezlerinin ününü duymayan kalmamıştır.

İşte bu sıra dışı mirastan destek alan günümüz Denizlisi, ürettiği dünya kalitesinde ürünlerde rakipsiz bir tekstil merkezine dönüşmüştür. 2005 yılı rakamlarıyla Denizli, ihracatı bir milyar doları aşan Türkiye'nin dokuz ilinden biridir. Denizli ekonomisinin çarkları ihracat için dönmekte ve bu dönen çarklar da hiç durmadan havlu, bornoz üretmektedir. Türkiye'nin bornoz ve havlu ihracatının yüzde 70'ine yakını, tek başına Denizlili tekstilciler gerçekleştirmektedir.

Denizli sanayisi, yalnızca tekstil sektöründen oluşmuyor hiç kuşkusuz. Metal ve doğal taş sektörü son yıllarda yaptığı çıkışla göz doldururken, yüksek turizm ile jeotermal enerji potansiyeli değerlendirilmek için gün saymaktadır.

Denizli'nin kaderinde başarmak yazılı. Başka bir deyişle Denizli, başarmaya mahkûm bir kenttir. Bu yolda kılavuzumuz, ulu önderimizin o özlü sözüdür: "Başarı, başaracağım diye başlayan ve başardım diyebilenindir!" Denizli insanı karşılaştığı sıkıntı ve sorunlarda başkalarına medet ummak yerine, hep kendine güvendi ve bunun ödülünü de aldı. Geçmiş bu olgun gurur verici örnekleriyle dolu. Denizli'nin yarını, yalnızca dünün bir tekrarı ve onun çok daha ileriye taşınmasından ibaret olacaktır. Bu inanç ve arzuyla Denizlili sanayiciler, iş insanları, kanaat önderleri, kısaca tüm Denizli halkı hep birlikte el ele vererek canla başla çalışıyoruz.

Geçmişin parlak ışığı, geleceğimizi aydınlatıyor. Nice Kurultaylara,

Müjdat KEÇECİ
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	DENİZLİ	
TELEFON KODU	00.90	258
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	NORMAL YÖRE	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
(2000 yılı il nüfus sayımına göre değerler)	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	1.186.800	11.868
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
(2000 yılı)Erkek	429.811	50,13
(2000 yılı)Kadın	427.644	49,87
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	73	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
(2000 yılı)Erkek	336.418	49,74
(2000 yılı)Kadın	339.243	50,21
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
(2000 yılı)Erkek	244.937	57,84
(2000 yılı)Kadın	178.563	42,16
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	4,1	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Adnan Menderes - Dalaman-Antalya	
Uzaklığı (Km)	220km - 250km - 222 km	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	DENİZLİ DDY	
Uzaklığı (Km)	ŞEHİR MERKEZİ	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	İZMİR LİMANI- ANTALYA LİM.	
Uzaklığı (Km)	220KM-222 KM	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	477	
Demiryolu (Km)	677 KM (Kütahya aktarmalı)	
Havayolu (Saat)	İstanbul Aktarmalı	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	649	
Demiryolu (Km)	740	
Havayolu (Saat)	45 dakika	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



Okul Öncesi(Ana Okulu)	4 özel+8 resmi	1.489
İlköğretim	6 özel+368 Dev	1729+115462
Lise	6 özel+40 Dev	934+19413
Meslek Lisesi	43	14.966
Yüksek Okul 2 Yıllık	7	2.784
Yüksek Okul 3 Yıllık	-	-
Fakülte 4 Yıllık	6 fak. +3 Y.O.	9.225
Enstitü	3	890
Tus	1	206
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	-	
Endüstri	9	
İnşaat	-	
Turizm	15	
Ticaret	-	
Diğerleri	19	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	-	
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	-	
İşletme	1	
Diğerleri	68	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI (DTO VERİSİ)	SAYI	
Anonim Şirket	836	
Limited Şirket	5.634	
Şahıs Şirketi	5.244	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	1	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	35	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	-	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	21.673.543	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	SAYI	
ABD	3	
İTALYA	2	
FRANSIZ	2	
Diğerleri	5	
YABANCI ORTAKLI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	SAYI	



ALMANYA	5	
İNGİLTERE	3	
İSPANYA	3	
Diğerleri	14	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	-	
Tekstil	2	
Otomotiv	-	
Makine	-	
Turizm	1	
Beyaz Eşya	-	
Diğerleri	9	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI(DSO)	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	43	4
Otomotiv	11	1
Tekstil	581	15
Elektrikli Aletler	18	3
Makine İmalat	62	-
Mobilya	13	-
Diğerleri	255	24
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ (DTO)	İŞYERİ SAYISI	
2001	591	
2002	736	
2003	795	
2004	964	
2005	1086	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI (işkur)	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	-	
İŞÇİ SAYISI 10-25	343	
İŞÇİ SAYISI 25-50	244	
İŞÇİ SAYISI 50-100	114	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	179	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	6 ADET	
Çardak OSB, Denizli 1. OSB altyapısı tamamlanmış ve aktif durumdadır.	6875913m ² alan toplam 269.841 boş	
Denizli Mermer OSB'nin kuruluş işlemleri sürmektedir.	1.700.000 m ² toplam alan	
Yumrutaş OSB ve Tavas OSB'nin kuruluş işlemleri tamamlanmış, aktif değil	5.300.000 m ² toplam alan ve boş	
Denizli Deri OSB'nin kuruluş işlemleri tamamlanmış, altyapı çalışması devam etmektedir.	630.000 m ² toplam alan ve boş	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	14.505.913	
Boş Alan (M2)	7.899.841	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	160	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN	FİRMA SAYISI	



FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	
Gıda	2
Otomotiv	-
Tekstil	95
Elektrikli Aletler	-
Makine İmalat	6
Mobilya-Ahşap Ürünler	-
Diğerleri	57
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI
Yerli	32
Yabancı Sermayeli	5
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI
Gıda	0
Otomotiv	1
Tekstil	30
Elektrikli Aletler	0
Makine İmalat	1
Mobilya-Ahşap Ürünler	0
Diğerleri	5
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?(Şimdilik yalnız belirli sanayi bölgelerinde var)	EVET
İLDE ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	76 adet şube
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	Hepsi
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL) (Değerler Merkez Bankası verisi olup 2005 yılının 11 aylıktır.) Bankalar Birliği 2005 yılı toplam değerinin yıl ortasın doğru belli olacağını belirtmiştir.	Bireysel Krediler Dışında kalan Nakdi Kredi :12.455.403,5 Bireysel Krediler Dışında kalan Gayri Nakdi Kredi: 5.224.662,6
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	376.738
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	367.259
ORMANLIK ALAN (Hektar)	521.959
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	24.652
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	87
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	984
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	285.511
ARPA	149.648
YULAF	1.000
Diğerleri	495
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)



DOMATES	101.576
KARPUZ	98.903
KAVUN	90.477
Diğerleri	59.285
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	18.395
Pamuk	44.289
Fındık	-
Zeytin	10.770
Ayçiçeği	17.150
Mısır	122.036
Diğerleri	13.907
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	218.995
Kiraz	8.519
Diğerleri	289.636
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	366.104
Büyükbaş	124.111
Kümes Hayvanı	2.443.752
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	231.782
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	330
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	69.400
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	19
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	80Merkez-97 il geneli
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	562,1Merkez-543 il geneli
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	1Merkez-9 il geneli
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	10
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	340.415
2001 Yılı	610.963
2002 Yılı	774.695
2003 Yılı	984.054
2004 Yılı	1.186.862
2005 Yılı	1.494.021
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	23.180



Gıda Sanayi	16.686
Otomotiv	8.663
Tekstil	1.089.655
Makine	121.181
Elektrikli Aletler	36.175
Diğerleri	198.481
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	447
500 Bin - 1 Milyon \$	57
1 Milyon - 5 Milyon \$	98
5 Milyon - 10 Milyon \$	25
10 Milyon \$ Fazla	31
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	646.145
Gıda Sanayi	14.172.995
Otomotiv	6.094.398
Tekstil	181.857.482
Makine	85.918.577
Elektrikli Aletler	990.406
Diğerleri	418.755.155
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
SODYUM SÜLFAT	50.790.000
LİNYİT KÖMÜRÜ	22.000.000
ALÇI TAŞI	3.500.000
KROM	709.735
Diğerleri	5.616.617
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
SODYUM SÜLFAT	2
LİNYİT KÖMÜRÜ	40
ALÇI TAŞI	16
KROM	15
Diğerleri	24
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
SODYUM SÜLFAT	400.000
LİNYİT KÖMÜRÜ	260.000
ALÇI TAŞI	850.000
KROM	170.000
Diğerleri	1.310.000
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	78
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	480.500 m ³
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
Traverten Mermer	454.300 m ³



Renkli Mermer	26.200 m ³	
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	-	
Özel	-	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	30 Şube -23 Merkez Büro	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	14	
Özel	4	
POLİKLİNİK	14 ÖZEL	
DAL MERKEZİ	2	
TIP MERKEZİ	3	
ÖZEL LOBRATUVAR VE KLİNİKLER	40	
DİYALİZ MERKEZİ		
Devlet	5	
Özel	4	
KANMERKEZİ	4	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	2	1026
4 Yıldızlı Otel Sayısı	6	1985
3 Yıldızlı Otel Sayısı	9	1474
Pansiyon	188	9247
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	7	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	8	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	256-512-1024-2048Kbps	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.denizli.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.denizli.bel.tr	
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.dto.org.tr	
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.dso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Dr. Bülen UYGUN Genel Sekreter Tel: 258-242 1004 e-posta: drbuygun@denizliso.tobb.ogr.tr	
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Burcu Özcan Tarhan Tel: 258-242 1004 e- posta: ozcan@denizliso.tobb.ogr.tr	



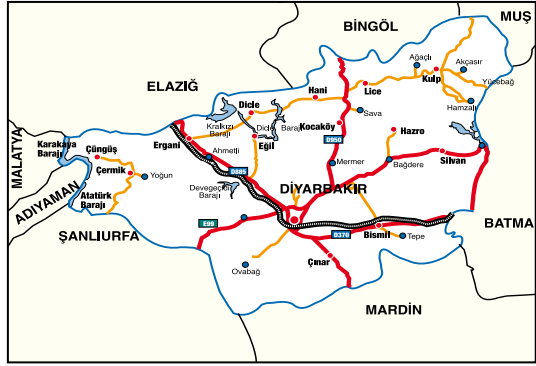


Tüm Hızıyla Sanayileşiyor



Büyük bir kültürel zenginliğe sahip ve bir zamanlar oldukça canlı bir ticaret merkezi durumundaki kent, son yıllardaki yoğun göç nedeniyle huzursuz.

Diyarbakır, Mezopotamya'nın kuzeyinde yer almaktadır. Malatya, Elazığ, Bingöl, Muş, Mardin, Urfa, Batman ve Adıyaman illeriyle çevrelenmiş olan Diyarbakır'a bağlı 831 köy bulunmaktadır. İlçeleri; Bismil, Çermik, Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Hani, Hazro, Kocaköy, Kulp, Lice ve Silvan'dır.



Kent merkezinin 7 bin 500 yıllık bir geçmişi bulunmaktadır. Tarih her döneminde büyük uygarlıkların, kültürel ve ekonomik hareketlerin merkezi olarak kabul edilen kent, birbirini izleyen 26 değişik uygarlığa başkılık etmiştir. M.Ö. 3000 yıllarında Hurriler'den başlayarak Osmanlılar'a kadar uzanan yoğun bir tarihi geçmişi olan Diyarbakır'da yaşayanlar, dönemlerine ait izlerle kenti ölümsüzleştirmişlerdir. Bu eserlerin başında, kenti baştanbaşa kuşatan surlar gelir. M.Ö. 349 tarihinde, Bizans İmparatoru Constantius tarafından inşa edildiği tahmin edilen Diyarbakır surları, uzunluk bakımından Çin Seddi'nden sonra dünyada ikinci, ama eskilik bakımından birinci sırada kabul edilmektedir. Diyarbakır, dünya kültürünün izlerini günümüze kadar taşıyarak, tarihle ve onun kültürel zenginlikleriyle iç içe yaşayan bir kent.

Diyarbakır gerek kent dokusuyla, gerekse de ilçelerindeki kültürel değerleriyle, turistik çekiciliğe sahip, ender yerleşmelerden birisidir.

İl merkezinde bulunan eserlerin başında, anıtsal değere sahip Diyarbakır kalesi gelmekle birlikte, camileri, medreseleri, türbeleri, müzeleri, hanları, kiliseleri, kervansarayları ve başlı başına yerel özellik ve fonksiyon içeren ekolojik avlulu evleri ile Diyarbakır, ayrıntı bir özellik sergilemektedir.

Dicle Nehri, Diyarbakır'dan geçip Mezopotamya'ya akmaktadır.

Ortadoğu'ya ticaret, kültür ve sanat merkezi olmuş kendine özgü bir mazisi ve sosyal yaşamın zenginliği ile farklı bir ilimizdir.



Turistik öneme sahip kültür varlıkları, sadece kent merkezi ile sınırlı değildir. İlçelerde de önemli tarihsel hazineler vardır. Lice'deki Asur kitabeleri, Silvan'daki Eyyubiler tarafından inşa edildiği bilinen Selahaddin-i Eyyubi Camii bunlara örnek oluşturur.

Diyarbakır evleri, Diyarbakır karpuzu, geleneksel el sanatları içerisinde kuyumculuk, ipekçilik ve bakırcılık ünlüdür. Eskisi kadar olmamakla beraber günümüzde de önemini koruyan bu el sanatlarında “hasır bilezik”, “kişniş gerdanlık”, “gümüş işlemeli nalın” ve “çekmeceler” Diyarbakır kuyumcularının beğenilen ürünleri arasında yer alır. Eski Diyarbakır kuyumcularının önemli bir bölümü uzun yıllar önce İstanbul'a göç ederek yerleşti. Kuyumcular, Balıkcılarbaşı semtinde, Hasanpaşa Hanı'nın bitişiğinde, restore edilen Kuyumcular Çarşısı ile bu Kapalı Çarşı'nın bitişiğindeki eski Kuyumcular Çarşısı'nda hizmet veriyorlar. Köylerde el dokumacılığı ve halı, kilim üretimi de yapılmaktadır.

Kentte ticaret hep canlı olmuştur. Ticaret ve sanayi odası, 1907'de kurulmuştur. İlk Genel Katibi de Mehmet Ziya Bey yani, düşünce ve kültür hayatımızda önemli izler bırakan Ziya Gökalp'tir.

1980'li yıllardan sonra ilin en büyük sorunlarından biri göç olmuştur. Bugün, büyük kentlerimizde sosyal sorun olarak gündeme oturan “kapkaç” a zemin oluşturan bu sorunun çözümü bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasından geçmektedir. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) umut vaat etmektedir. GAP çerçevesi içinde inşa edilen ve edilmekte olan Karakaya, Devegeçidi, Kral Kızı, Dicle gibi barajların önemli bir bölümü Diyarbakır çevresindedir. Hidroelektrik enerji yanında baraj ve göletlerden elde edilen su, tarımsal alanlarda yeni olanaklar sağlamaktadır.

Turizmin gelişmesi için ilde, sosyal altyapı hizmetlerinin tamamlanması, çevre olanaklarının artırılması ve bunlarla birlikte siyasal ve sosyal huzurun sürdürülebilirliğinin başarılması gerekiyor. Öncelikle 90'lı yıllarda, otel ya da konaklama tesisi yatırımlarındaki





artış, GAP hedefleriyle ilgili olarak olası gelişebilecek bir potansiyelin varlığına işaret sayılabilir.

Bununla birlikte, bölgenin önemli bir merkezi konumunda bulunması, sağlık hizmetleri açısından bölge ortalaması üzerinde imkanlara kavuşmuş olması ile ticari kapasite düzeyi, bölge içi nüfusun Diyarbakır'a yönelmesine neden olmaktadır. Bu olgu bile turistik altyapının, başka bir deyişle, konaklama tesislerinin yapımına gerekçe olabilmektedir. Ancak, anılan dönemde inşa edilmeye başlanan otellerin büyük bir bölümü, gerek işletme sermayesinin bulunmaması ve gerekse diğer yatırım dönemi sorunları nedeniyle, bir türlü tamamlanamamaktadır.

Diyarbakır, doğa şartlarının tarım ve hayvancılığa uygun ve hayvan varlığı bakımından Türkiye'nin önde gelen illerinden biri olmasına karşılık hayvancılık son dönemlerde giderek önemini kaybetmiştir. Küçük ve çok parçalı olan tarım alanlarında yaklaşık 53 bin aile tarımsal faaliyette bulunmaktadır. Tarımsal üretim açısından ana ürünleri pamuk, buğday, arpa ve kırmızı mercimek oluşturmaktadır. Özellikle sulu tarım yapılan arazilerin büyük kısmında pamuk ekimi yapılmakta, tütün, ayçiçeği, susam gibi ürünler de yetiştirilmektedir.

İl ekonomisi tarım ve hayvancılık ağırlıklı olmak üzere küçük çaplı sanayi, turizm ve ticarete dayanmaktadır. Buna rağmen ilin yoğun göç alması ve nüfus artış hızının Türkiye ortalamasının üzerinde olması nedeniyle işsizlik giderek artmıştır. İşsizlik oranı genelde yüzde 14'e, şehir merkezinde yüzde 30'a, ilçe merkezlerinde ise yüzde 43'e ulaşmıştır.

Kişi başına GSYİH'sında 1.313 dolar ile Türkiye sıralamasında 54. sırada yer almaktadır. 2003 yılında DPT tarafından yapılan araştırmada sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 63. sırada bulunmaktadır. ■





DEZAVANTAJLARIMIZI FIRSATA DÖNÜŞTÜREBİLİRİZ

Ekonominin hayatımızın her alanında belirleyici rol üstlendiği, ekonomik hayatta da rekabet ve verimliliğin başat rol oynadığı, en etkili rekabet yolunun ise bir eko-politik bloka ait olmaktan geçtiği günümüzün dünyasında;

Dünya iş adamları kurultayının düzenleniyor olması, Türk iş adamlarına birbirlerinin güçlerinden ve birikimlerinden yararlanabilme, bize de yatırım imkânlarını sunarak,

illerimize sermayenin ilgisini çekebilme fırsatı vermektedir.

Hiç kuşkusuz Bu kurultayın düşünce aşamasından uygulamaya konulmasına kadar düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür etmek her kadirşinas insan için bir borçtur.

Diyarbakır, 5,7 Km uzunluğundaki korunmuş surlarıyla, 82 adet burcuyla; Anadolu'nun 639 yılında açılmış en eski camii olan Ulu Camisiyle; insanoğlunun tarıma geçtiği ilk yerleşim birimi olan Çayönü Höyüğü, sayısız Selçuklu ve Osmanlı eseri ile turları bekleyen GAP destinasyonunun en önemli halkası olarak bir turizm kentidir. Ancak; sadece 2000 yatak ve %10'u yabancı olan 150.000 turist alabilmektedir.

GAP bölgesindeki sulanabilir alanın yaklaşık %24, 450.000 Hektar sulanabilir alanıyla 6 adet yapılmış 5 adet program aşamasında olan barajlarıyla GAP bölgesinin önemli bir tarım kentidir. Ancak sulanabilir alanın yalnızca %7'si Sulanabilmekte, ekilebilir alanların ise yalnızca %10'unda sınaî bitki ekimi yapılabilmektedir. Türkiye mermer rezervinin de % 11'i Diyarbakır'da bulunmaktadır.

Toplam istihdamın ancak %4'ü sanayi sektöründe çalışmaktadır.

Diyarbakır bütün bunların ötesinde bulunduğu konum itibarıyla bir ticaret merkezidir ve yakın geleceğinde ticaret üssü olacak konumdadır. Ancak yıllık ihracatı 10 Milyon \$'dır.

Elbette Sermaye gönlüyle değil aklıyla hareket eder, en az riskle en çok karı ve zaman zaman da pazar maksimizasyonunu hedefler. Ancak şu gerçeği de ifade etmek isterim ki çoğu kez potansiyeli, kapasitesi ve çözümlerinden çok sorunlarıyla gündeme gelen bu kentin yakın gelecekte fırsatlarından en çok yararlanma imkânı bulacak olanlar, şimdi yaşadığı sorunların çözümüne yatırımları ile katkıda bulunanlar olacaktır.

Eftan ALA

Diyarbakır Valisi



DİYARBAKIR GENEL YAPISI

Ülkemiz topraklarının % 9.7'sini oluşturan Güneydoğu Anadolu Bölgesi(GAP) toplam ülke nüfusunun da % 9.7'sini oluşturmaktadır. Bu nüfusun % 63'ü kentlerde, %37'si kırsal bölgelerde yaşamaktadır. İlimizin 2000 yılında toplam il nüfusu 1.300.000 nüfusa ulaşmıştır. Genel olarak tarıma dayalı ekonomik yapısı olan bölgemiz kentsel nüfus artış hızının yüksek olması sebebiyle sanayileşme süreci son 15 yılda hız kazanmıştır. İlimizde 398 Km Devlet yolu, 627 Km il yolu olmak üzere toplam 1.025 Km yol ağı bulunmaktadır.

Devlet yolunun tamamı , İl yolunun da 438 Km'si asfalt sathi kaplamalıdır. İlimizde 1952 yılından beri askeri alan içerisinde askeri-sivil konumda hizmet vermekte olan bir hava alanına bulunmaktadır, iç ve dış hatlara hizmet verebilecek yapıda olan Havaalanı yılda 1 milyon 450 bin yolcu taşıma kapasitesine sahiptir. Halihazırda iç hatlarda her gün 10 uçak iniş-kalkış yapılmaktadır. İlimizde 149 Km lik demiryolu ağı da bulunmaktadır. Diyarbakır da 24 saat kesintisiz sağlıklı koşullarda su arzı sağlanmaktadır. Temiz ve atık su arıtma tesisi bulunup, % 85'nin kanalizasyon sorunu giderilmiştir. İlimizde 15 adet bankaya ait toplam 45 adet banka şubesi bulunmaktadır. Günlük olarak çıkan gazete sayısı 7 ve yerel TV sayısı 5 tanedir.

Ülkemizin en genç nüfusuna sahip olan illerin başında gelen Diyarbakır , eğitimli insan gücü ile de bölgenin insan kaynakları bakımından potansiyeli en yüksek ilidir. Ayrıca başta Odamız olmak üzere bazı kurum ve kuruluşlarca çok sık periyotlarda ve etkin olarak eğitimler düzenlenerek, insan kaynaklarımızın istihdam edilebilirlik kabiliyetleri yükseltilmektedir.

Irak sınırına en yakın ve en büyük il olması ve sosyo-kültürel özelliklerinin uygunluğu ile de bu ülke savaş sırasında ve sonrasında da Diyarbakır sanayisi ve ekonomisinin büyümesinde en büyük dinamо güç olacaktır.

KOBİ olarak tanımlanan 259 tane işletmemiz mevcuttur ve yaklaşık 8500 kişi istihdam edilmektedir. 532 hektar ve 228 parsel ayrılan bir Organize Sanayi Bölgemiz vardır. 5350 sayılı Teşvik Yasası kapsamında arazi tahsisi yapılmaktadır, 52 tane işletmeye 102 parsel ayrılarak üretime geçmişlerdir. Teşvik, kredi , arazi ve diğer yatırım yapma olanakları bakımından kalkınmada öncelikli iller arasında olması ve bu yönde ilimizin ve bölgemizin kalkınması için ilgili kurumlarca yüksek ehemmiyetin verilmesi sanayi yatırımlarını artıracaktır. Sanayi işletmelerinin % 15.4 ihracat yapmaktadır. Yapılan ihracatın %78'i Ortadoğu pazarıdır. Sanayi sektör dağılımı olarak; % 23 tekstil, % 20 gıda ve % 16 ise mermer-madencilik olarak sıralanır. İlimizde anonim şirket sayısı 550, limited şirket sayısı 4200 adettir. İlimiz ticaretinde hizmet sektörün payı % 14,9 dur. İlimizdeki ticaretin gelişme hızı % 78,1 olarak yüksek seviyede gerçekleşmiştir. Odamıza da kayıtlı üye sayısı da 5501 dir.

Çevre illerin ekonomilerinin (Mardin, Şırnak, Batman, Siirt) büyük oranda ilimize bağlı ve ulaşım ağı olarak Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesi'nin geçiş güzergâhında bulunması kurulacak olan işletmeler için önemli bir avantajdır. Cazibe merkezi olduğu bölgede bulunan 9 ile uzaklığı ortalama 1-3 saat ve Ortadoğu ya açılan kapılardan komşu ülkelere olan uzaklık 3-4 saat mesafededir.Bu durum İlimize yapılacak ticari



yatırımlarda bir avantaj sağlamaktadır. Sadece iç pazarda ülke nüfusunun yaklaşık %20'sine hitap edecek bir Pazar mevcuttur. Bu nedenle, ulusal/uluslararası firmaların/markaların bölge müdürlükleri veya genel dağıtıcıları tamamına yakını ilimizde bulunmaktadır.

GAP Bölgesi'nin arazi varlığı yaklaşık 7.5 milyon hektar olup, bu alanın yaklaşık 3.1 milyon hektarı tarıma elverişli alanlardır. "Güneydoğu Anadolu Projesi" kavramı, Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde yapımı öngörülen barajlar, hidroelektrik santraller ile sulama tesislerinin yanı sıra kentsel ve kırsal altyapı, tarımsal altyapı, ulaştırma, sanayi, eğitim, sağlık, konut, turizm ve diğer sektördeki yatırımları da içine alan ve yörenin topyekun sosyo-ekonomik kalkınmasını hedefleyen, çok sektörlü, entegre ve sürdürülebilir bir kalkınma anlayışı ile ele alınan bir bölgesel kalkınma projesi olarak anlaşılmaktadır.

Proje tamamlandığında, yılda 50 milyar m³'den fazla su akıtılan Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde kurulan tesislerle, Türkiye toplam su potansiyelinin yüzde 28'i kontrol altına alınacak, 1.7 milyon hektarın üzerinde arazinin sulanması ve 7485 megavatın üzerinde bir kurulu kapasiteyle yılda 27 milyar kilovatsaatlik elektrik üretilmesi sağlanacaktır. GAP'ın meydana getireceği yüksek tarım ve sanayi potansiyeli Bölge'de gelir düzeyini 5 kat arttıracak, 2005 yılında 9 milyonu aşacak olan Bölge nüfusunun yaklaşık 3.5 milyonuna iş imkanı yaratılacaktır. Toplam yatırım değeri 1997 yılı fiyatlarıyla 4.2 katrilyon TL. (32 milyar ABD Doları) olacağı tahmin edilen Proje Türkiye Cumhuriyeti'nin en büyük projesi olma özelliğini taşımaktadır. Proje'nin gerçekleşmesi için 2001 yılı sonuna kadar 1997 yılı fiyatlarıyla 1 katrilyon 530 trilyon TL harcanmıştır. Tarım amaçlı kullanılabilen arazi ve ekilebilen arazi itibari ile bölgenin zengin ili olan Diyarbakır , iklim ve su kaynakları özellikleri ile de bir çok ürünün yetişmesine elverişli olduğundan, tarım ürünlerine dayalı sanayinin gelişmesine uygun bir yapıımız mevcuttur. Toplam 14 adet sulama amaçlı göletlerde ve 146 adet yerüstü sulama tesisleri ile beraber 110 Bin Ha alanın sulaması yapılmaktadır. GAP projesi tamamlandığı zaman Diyarbakır da sulanan arazi 455 Bin Ha ulaşacaktır. İlimizin toplam arazisinin %52 gibi yüksek bir kısmı tarıma elverişli arazilerden oluşmaktadır. Halihazırda % 58.7 lik kısmında tahıllar ve % 10.5 kısmında ise pamuk ve endüstriyel bitkiler yetiştirilmektedir.

İlimiz sınırları içinde Bakır, kurşun, çinko, demir, fosfat, kömür, krom, mermer , çimento hammaddesi , tuğla-kiremit hammaddesi, çakmaktaşı, pomza vb.. madenler bulunmaktadır. Bunlardan özellikle mermer konusunda 39 adet ocağın faaliyeti sürmektedir. Mermer açısından çok zengin yatağa sahip olan ilimizin mermer merkezi olma yolunda hedefler konulmuştur. Türkiye mermer üretiminin % 20' si ilimizde üretilmekte ve % 60'ü ihraç edilmektedir. İhraç edilen mermerin %18'i işlenmiş mermerdir.

Turizm, ilimizde yatırım yapılacak en büyük sektörlerin başında gelmektedir. Turizm sektöründe kapsamlı projeleri kaldıracak altyapımız mevcuttur. İnsanlığın ilk yerleşim yerlerinin ilimizde bulunması, surlarımızla ve tarihi yapılarımızla ve inanç turizmi canlandırarak değerleri ile de bölgemizin cazibe merkezidir. Bu turizm potansiyeline karşın ilimizde az sayıda (1900 yatak kapasiteli 15 adet Turizm İşletme belgesi) konaklama tesisleri vardır.

Kutbettin ARZU

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	DİYARBAKIR		
TELEFON KODU	00.90	412	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU			
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET		
GENEL BİLGİLER			
	HEKTAR	Km2	
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	15.354		
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.362	%	
	Erkek	50,3	
	Kadın	49,7	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	90		
İŞ GÜCÜNE KATILMA ORANI	52,8		
	Erkek	53.4	
	Kadın	52.2	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	14,2		
ULAŞIM BİLGİLERİ			
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET		
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	HAYIR		
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI			
Havaalanının Adı	Atatürk Havaalanı -Ankara		
Uzaklığı (Km)	912		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	149 km	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU			
İstasyonun Adı			
Uzaklığı (Km)			
LİMAN VAR MI?	HAYIR		
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)			
Limanın Adı	Mersin Limanı		
Uzaklığı (Km)	592		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)			
Karayolu (Km)	912		
Demiryolu (Km)	1200		
Havayolu (Saat)	1		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)			
Karayolu (Km)	1365		
Demiryolu (Km)	1550		
Havayolu (Saat)	1.30 dk		
EĞİTİM BİLGİLERİ			
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	
İlköğretim	1044	298.056	
Lise	62	46.238	
Meslek Lisesi	18		



Yüksek Okul 2 Yıllık	12	
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	11	18894/toplam
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	1	
Endüstri	1	
İnşaat	1	
Turizm	1	
Ticaret	1	
Tesviye	2	
Elektrik	2	
Ağaç işleri ve mobilya	1	
metal işleri	2	
toplam	12 Meslek Lisesi	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	YOK	
Lise	YOK	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	1	
Mimarlık	1	
Elektrik müh	1	
Kimya Bl	1	
İşletme	1	
toplam	12 fakülte	18894 öğrenci
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	550	
Limited Şirket	4200	
Şahıs Şirketi	1925	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	4	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
hollanda	1	
yunanistan	1	
belçika	1	
almanya	1	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
mermer	4	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	



	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	56	
Tekstil	21	
Elektrikli Aletler	5	
Makine İmalat	38	
Mobilya	6	
madencilik	32	
orman ve ağaç ürünleri	4	
plastik	16	
Kimya	24	
diğer	56	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	345	
2002	405	
2003	479	
2004	593	
2005	703	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	108	
İŞÇİ SAYISI 10-25	96	
İŞÇİ SAYISI 25-50	32	
İŞÇİ SAYISI 50-100	21	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	532 ha	
Boş Alan (M2)	300 ha	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	97	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	9	
Tekstil	11	
Elektrikli Aletler	2	
Makine İmalat	4	
Mobilya-Ahşap Ürünler	12	
orman ve ağaç ürünleri	9	
kimya	10	
mermer	7	
diğer	26	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	1
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	3
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	15	



İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	15
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	Türkiyenin %0.5
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	803789
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	772630
ORMANLIK ALAN (Hektar)	380801
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	8410
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	115 ton/yıl barajlarda
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
buğday	697577
arpa	381811
nohut	42718
mercimek	145775
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
domates	85083
patlıcan	52133
biber	8157
hıyar	19244
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	1578
Pamuk	349957
Ayçiçeği	6939
Mısır	2769
pirinç	1713
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
karpuz	218575
ceviz	1546
vişne	409
şeftali	316
Elma	1718
Kiraz	392
incir	613
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	921643
Büyükbaş	350013
Kümes Hayvanı	882000
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	213645
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	26305
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	2
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	3
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	88,5
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	7.2 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	12,4



İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	280 habur
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	39000
2001 Yılı	52000
2002 Yılı	69000
2003 Yılı	91000
2004 Yılı	121000
2005 Yılı	145000
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
madencilik	139000
Diğerleri	6000
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	8
500 Bin - 1 Milyon \$	5
1 Milyon - 5 Milyon \$	4
5 Milyon - 10 Milyon \$	1
10 Milyon \$ Fazla	1
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
mermer	139000
Diğerleri	6000
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	
bakır	
kurşun	
çinko	
fosfat	
kömür	
mermer	
tuğla kiremit hammaddesi	
çimento hammaddesi	
krom	
Demir	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
mermer	49
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	
mermer	
çimento hammaddesi	
tuğla kiremit hammaddesi	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	49
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	340.000m3/yıl ocak çıkışı, fabrika 3,5 milyon m2 dir



İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ		
	bazalt	
	traonyx	
	rosso levanto	
	ida white cross cut	
	sand wave	
	tigre bej	
	Orient	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	4	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
	Devlet	1
	Özel	1
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	4	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	48	
	Devlet	14
	Özel	34
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
	5 Yıldızlı Otel Sayısı	1 150
	4 Yıldızlı Otel Sayısı	5 650
	3 Yıldızlı Otel Sayısı	9 1150
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	5	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	günlük : 7 , haftalık :9	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	35000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	7	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	8 mbit	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.diyarbakir.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.diyarbakir-bld.gov.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.diyarbakirtso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Abbas Büyüktas_0.412.2281718 abbasbuyuktas@hotmail.com	



Hem İstanbul'a Hem Ankara'ya Çok Yakın



Türkiye'nin bitki örtüsü açısından en zengin illerinden biri. Pek çok tarımsal ürün çeşidini yetiştirmek mümkün. Kentin, İstanbul ve Ankara'ya ikişer saatlik mesafede oluşu da, ticaret ve sanayi açısından olumlu bir hava yaratıyor.

Bölgedeki ilk yerleşimin kökleri, MÖ 1390-800 yılları arasında hüküm süren Hititler'e uzansa da, Düzce, Roma dönemine kadar düz ve geniş bir ova, hatta bataklık olarak biliniyor. Bu döneme kadar yerleşimin tek tük ve çok sınırlı olduğu tahmin ediliyor.

Tarihi kayıtlar Düzce ovasının neredeyse tamamını oluşturan bataklıkların, Romalılar'ca ıslah edilerek tarım için elverişli hale getirildiğini ve yavaş yavaş iskana açıldığını anlatıyor. Romalılar'dan sonra gelen Bizans hakimiyetinin sonlarına doğru ise Düzce gelişmeye, büyümeye başlıyor.

Osmanlı'nın ilk döneminde Orhan Gazi'nin komutanlarından Konuralp Bey, 1323 tarihinde Düzce'yi fethederek Osmanlı topraklarına katıyor. Düzce'nin Konsopa adını aldığı bu dönemde bölgedeki ilk idari merkez Gümüşabadi. Daha sonra merkez Üskübü'ye taşınıyor. Düzce, kısa sürede ticaret ve arazi bakımından eski ve yeni merkezler Üskübü ve Gümüşabadi'yi gölgede bırakacak kadar büyüye de ilçe merkezinin Düzce'ye nakledilmesi 1871'i buluyor.

Düzce cumhuriyet döneminde de büyük bir gelişme göstererek Türkiye'nin en işlek ve zengin ilçesi oluyor. Zamanla D-100 karayolu ve TEM otoyolunun geçişi de kenti ulusal ve uluslararası ticaret noktalarından biri haline getiriyor. Düzce, il statüsünü ise ancak 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremlerinden sonra bakanlar kurulu kararı ile elde ediyor.

Avrupa ile Asya arasındaki transit yol üzerinde önemli bir kavşak noktası olan Düzce'nin bu konumu iklim özelliklerine de yansıyor.

Doğal bitki örtüsü açısından çok uygun olan iklim koşullarına, antik çağda bataklık olan ovanın çok verimli toprak yapısının da eklenmesi, Düzce'yi Türkiye'nin bitki örtüsü en zengin illerinden biri yapıyor.





Düzce toprakları pancar tohumu, patates tohumu, patates, sebze ve meyve üretimine çok uygun.

Uzmanlar bu verimli tarım topraklarında her tür tarımın yapılabileceğini söylüyor. Ova, endüstri bitkileri ve özellikle tütün için de çok uygun.

Kayın, köknar, meşe, gürgen, kestane, ihlamurdan oluşan zengin orman örtüsü altında yine zengin bir alt örtü de yer alıyor. Düzce ve çevresinde, av hayvanlarının pek çoğu yaşam ortamı bulabiliyor. Ancak kontrolsüz yapılaşma gibi kontrolsüz avlanmanın da, türlerden bazılarının sayılarını azaltıp bazılarının yok olmasına yol açtığını unutmamak gerekiyor. Geç de olsa alınan önlemler sayesinde bugün Düzce'nin büyük bir bölümü av yasağı sınırları içerisinde yer alıyor.

Bölgede hali hazırda; ağaç sansarı, gelincik, tilki, kurt, çakal, porsuk, geyik, karaca, ayı, tavşan, su samuru ve çeşitli kuş türleri bulunuyor. Kuş türleri çoğunlukla Eftene Gölü Yaban Hayatı Koruma Alanı'nda konakçı ya da göçmen olarak yaşamlarını sürdürüyor.

Düzce'nin doğal hayat, tarım ve ormancılık için elverişli olan toprak özellikleri, yapılaşma için ise büyük tehlikeler ve buna bağlı olarak da bazı sınırlar içeriyor.

Öncelikle, ovanın güneyinden geçen Kuzey Anadolu Fay Hattı, bölgeyi deprem kuşağının en tehlikeli yerlerinden biri yapıyor. Kum oranı yüksek toprak yapısı da düşünüldüğünde yapılaşma açısından tehlikenin büyüklüğü ortaya çıkıyor.

Son 20 yılda bu gerçekleri hiç dikkate almayan, kontrolsüz yapılaşma 1999'da arka arka gelen iki büyük felaketin hazırlayıcısıydı. 17 Ağustos ve 12 Kasım depremleri, yol açtığı can kayıpları kadar Düzce ekonomisi için de çok yıkıcıydı.





Depremın yol açtığı hasarı atlatmaya başlayan Düzce ekonomisinin dinamik bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Bunda İstanbul ve Ankara arasında oluşu önemli rol oynuyor. Her iki metropole de iki saat mesafede bulunan Düzce'nin Akçakoca ilçesi ile deniz bağlantısı bulunduğunu da unutmamak gerekiyor. Ayrıca ülkenin sanayi kuşağı diye ifade edebileceğimiz Marmara Bölgesi ile sınır oluşu da bir diğer avantaj.

KonROLSÜZ yapılaşma ve sanayileşmeye rağmen tarım ve ormancılık, Düzce ekonomisinde hayli önemli bir yer tutuyor.

İl sınırları içindeki 88 bin 419 hektar tarım arazisinin tamamı sulanabiliyor.

Yüzde 45'i fındık bahçesi olarak kullanılan tarım arazilerinde ayrıca pancar, mısır, buğday, patates ve virginya tütününü ekimi yapılıyor. Daha verimli tarım için fındık alanlarının azaltılarak başka ürünlerle ikamesi için proje çalışmaları devam ediyor.

Düzce ekonomisinde hayvancılık da önemli yer tutuyor. Kentte 65 bin 85 büyükbaş, 16 bin 540 küçük baş hayvan ile yaklaşık 21 milyon tavuk bulunuyor. Ayrıca 44 adet alabalık çiftliğinde yılda 82 ton alabalık üretimi yapılıyor.

Büyük orman alanından elde edilen ürünlerin işlendiği sanayi de Düzce ekonomisinin önemli bir parçası. İl genelindeki 15 kaplama ve soyma fabrikası, 400 kereste ve parke işleyen fabrika ile atölyede yıllık ortalama 500 bin m3 orman ürünü işleniyor.

Hiç kuşkusuz sanayi bundan ibaret değil. Düzce'de ticaret ve sanayi odalarına kayıtlı yaklaşık bin 700 şirket faaliyet gösteriyor.

Yıllar önce av tüfeği yapan birkaç atölye ile yola çıkan silah sanayii, bugün hatırı sayılır büyüklüğe ulaşmış durumda.

Sarsılmaz silah Sanayii gibi tüfek ve tabanca üretimi yapan işletmeler yanında, bunların tamir, bakım ve gravürlerinin yapıldığı bir yan sanayi de mevcut. Bu işletmeler üretimlerinin büyük bölümünü ihraç ediyor.

Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nün araştırmalarına göre Düzce, madencilik açısından da gelişmeye açık. Düzce ve çevresinde önemli linyit rezervleri ile maden suyu ve kaplıca suyu bulunduğu biliniyor.

Düzce turizm yönünden de cazip bir şehir. İlin her köşesinde Osmanlı, Bizans ve Roma döneminden kalma, hatta antik çağa ait eserler bulmak mümkün. Roma dönemine ait şehir, antik tiyatro, su kemeri, köprü, kale ve sur kalıntılarıyla eşsiz mozaiklerin bulunduğu Konuralp ilçesi 6 bin 124 parça eserin bulunduğu müzesi de düşünülürse özellikle ve mutlaka görülmeyi hak ediyor.

Düzce'nin kuzeyinde ve Karadeniz kıyısında yer alan Akçakoca ilçesi, gerçek bir tatil ve turizm cenneti. Yaz ayları boyunca özellikle çevre il ve ilçelerde yaşayanlarla turistlerin uğrak yeri oluyor. Henüz kirlenmemiş denizi ve plajları ile yalnızca Akçakoca'ya özel ince, kara kumu, sahil şeridindeki otel, pansiyon, kamping ve restoranları doldurmaya yetiyor.

Ama Düzce'nin turistik cazibesi bunlarla da sınırlı değil. Gölleri, nehirleri, uçsuz bucaksız orman alanları ile Düzce doğa meraklılarına da hitap ediyor. ■



Düzce; sanayi kuşağı diye adlandırabileceğimiz coğrafi yapı içinde, Ankara ile İstanbul arasında iki metropol şehrin geçiş noktasında yer alması nedeniyle çekim merkezi olmuştur. Düzce kazanmış olduğu bu gelişme, kalkınma hamleleri ile yakın bir gelecekte önemli bir ticaret merkezi olacaktır. Düzce Üniversitesinin yasalaşması, sahip olduğu çeşitlenmiş doğal güzellikleriyle Türkiye’de ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Önemli bir Sanayi Kenti, Üniversite ve Turizm Kentidir. Düzce, bu üç önemli unsur üzerine oturan bir kimlikle büyüyecektir.

Özellikle 5084 sayılı kısaca Teşvik Yasası diye adlandırdığımız yasanın yürürlüğe girişiyle birlikte Düzce’de büyük bir yatırım iklimi, olumlu yönde oluşmuştur. Düzce yatırımcıların bir anda odak noktası haline gelmiştir. Kuruluşundan bu yana büyük bir bölümü boş olan 1. Organize Sanayi Bölgesinin bu gün itibariyle dolduğunu görüyoruz. Bu doluluk, arkasından 48 parsel üzerinde 20’ye yakın fabrikanın tamamlanması gibi bir tabloyu ortaya çıkarmıştır. Bu yıl sonu buna, başka yatırımcıların yatırımları da eklenecektir. Kuruluşunu tamamladığımız 2. Organize Sanayi Bölgesini de 11 yatırımcıya tahsis ettik. Onlarda yakın bir tarihte altyapılarını kendileri yapmak kaydıyla, inşaatlarına başlayacaklardır. Çeşitli sektörlerden, otomotiv yan sanayiinden, ısıtma-soğutma sistemlerini üreten fabrikalardan, dökümden, mobilyaya kadar çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren firmalar ilimizde yapılarını başlattılar ve devam ettiriyorlar. Tahsisleri yaparken ilke olarak, çevreyi az kirleten, bölgemizde kalıcı firmalar olmasına, küresel anlamda geçerliliği olan projeleri dikkate aldık. Halen 200’ün üzerinde yatırımcı firmanın bizde, arsa talebiyle ilgili müracaatları bulunmaktadır.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Türk iş adamlarının bir araya gelmesi ve yeni işbirliği imkanları yaratmak, bu suretle bir sinerji ortamı oluşturmak amacıyla oluşturulan Dünya Türk İşadamları Kurultaylarını son derece önemsiyoruz. Katılımcıların çeşitli sektörlerden oluşu, seçilen konuların güncelliği, sektörel toplantılarda yapılan saptama ve önerilerin etkisi, gördüğü genel kabul, ikili iş görüşmelerinde sağlanan somut iş bağlantıları ile gerçekleştirilecek VI. Kurultayında amacına ulaşacağını ümit ediyor, organizasyon komitesini özverili ve başarılı çalışmalarından dolayı kutluyorum.

Halil NİMETOĞLU
Düzce Valisi



5084 sayılı teşvik kanununun kapsamına alınması ile birlikte gözde bir yatırım bölgesi haline gelen Düzce'de sanayi yatırımları ,1996 yılından beri büyük bölümü boş durumda bulunan 1.Organize Sanayi Bölgesi'nin tümünün yeni yatırımlara tahsis edilmesini sağlamıştır. Tescil edilen 2.Organize Sanayi Bölgesi'nde de tahsisler tamamlanmış ve 11 adet büyük ölçekli ve tanınmış firmalara tahsisler yapılmıştır. Sadece 1. OSB de yapılan tahsislerin sayısı 48 dir. Tahsis yapılan firmaların çalışmasını taahhüt ettikleri çalışan sayısı 6-7 bin civarında bulunmaktadır. OSB dışında da önemli yatırımlar mevcut bulunmaktadır. Odamız sürekli olarak büyük yatırımcılar tarafından ziyaret edilmektedir ve yatırımcıların Düzce'mize ilgisi azalmadan devam etmektedir.

Teşvik kanunun nimetlerinden yararlanmada çok şanslı durumda olan Düzce'nin, geçtiğimiz günlerde yasalaşan Düzce Üniversitesi ile birlikte ticari ve ekonomik alanda daha da ileri gideceği beklentisi boşuna değildir.Bacasız sanayi dediğimiz bu sektör sayesinde artacak üniversiteli sayısı ticari hayatı canlandıracak,yeni iş alanları ve yatırım konularını gündeme getirecektir.

Düzce'den 2004 yılı içerisinde yapılan ihracat tutarı 57 Milyon ABD Doları civarındadır. Bu rakama, merkezleri Düzce dışında bulunan firmaların ihracat rakamları dahil değildir.Merkezleri Düzce dışında bulunan firmaların Düzce'de üretim yaparak gerçekleştirdiği rakamların dikkate alınması durumunda ihracat rakamı 270 Milyon Dolar dan fazladır..Düzce'de kurulu firmaların genel ihracat alanları, Fındık-Fındık Mamuller,Tekstil ,Otomotiv'dir. İhracatla iştigal eden 70 civarında firmamız bulunmaktadır. Yeni yatırımlar içerisinde ihracata yönelik çalışacak önemli firmalar bulunmaktadır, bu firmaların tamamıyla faaliyete geçmesiyle,birkaç yıl içerisinde şu andaki ihracatın en az 3-4 kat artacağını tahmin etmekteyiz.

Düzce'nin turizm potansiyelinin hayata geçirilmesi konusunda Valiliğimizin ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün de desteği ile ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Düzce'nin İstanbul ve Ankara gibi iki metropole olan yakınlığı başta hafta sonu turizmi olmak üzere, kongre turizmi imkanlarını da beraberinde getirecektir.

18-19 Kasım 2006 tarihlerinde yapılacak olan 6. Dünya Türk İşadamları Kurultayı tüm dünyaya açılmış işadamlarımızın bir araya getirilmesini sağlayan yegane bir organizasyondur.Burada doğacak sinerji. Türkiye ve dünyada yeni Türk yatırımlarının ortaya çıkmasında, yapıcı işbirliklerinin oluşmasında itici bir güç haline gelecek,her kurultay bir öncesine göre çok daha fazla verimli olacaktır.

Metin BÜYÜK

Düzce Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	DÜZCE	
TELEFON KODU	00.90	380
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	5350 Sayılı Kanuna Tabi	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		2.593
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	161,9	51,53
Kadın	152,3	48,47
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	121	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	99,1	59,8
Kadın	66,7	40,2
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	92,5	58,95
Kadın	64,4	41,05
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	5,41	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	İstanbul - Sabiha Gökçen	
Uzaklığı (Km)	160	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Adapazarı	
Uzaklığı (Km)	69	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Karadeniz Ereğlisi	
Uzaklığı (Km)	65	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	236	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	217	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	206	44.667
Lise	15	6.225



Meslek Lisesi	15	7.641
Yüksek Okul 2 Yıllık	3	2.932
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	5	1.757
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor – Makine	2	
Endüstri	1	
İnşaat	1	
Turizm	1	
Ticaret	3	
Diğerleri	6	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	8	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	219	
Limited Şirket	1.853	
Şahıs Şirketi	1.693	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		



Beyaz Eşya			
Diğerleri			
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI		
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	36	17	
Otomotiv	7	2	
Tekstil	34	22	
Elektrikli Aletler	2		
Makine İmalat	17	1	
Mobilya	40	5	
Diğerleri	41	17	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ		İŞYERİ SAYISI	
2001			
2002			
2003			
2004			
2005			
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI		FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10			
İŞÇİ SAYISI 10-25		139	
İŞÇİ SAYISI 25-50		76	
İŞÇİ SAYISI 50-100		28	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		29	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)			
Toplam Alanı (M2)		278 Ha	
Boş Alan (M2)			
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		19	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI		FİRMA SAYISI	
Gıda		1	
Otomotiv			
Tekstil		7	
Elektrikli Aletler			
Makine İmalat		5	
Mobilya-Ahşap Ürünler		4	
Diğerleri		2	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?			HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET		
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?			HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET		
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ			
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI		20	
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI			



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	235,9
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	110.696
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	45.002
ORMANLIK ALAN (Hektar)	110.950
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	6.407
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	596
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	35.734
Arpa	194
Çeltik	601
Diğerleri	
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Lahana	5.270
Ispanak	1.640
Fasulye	2.367
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	3.243
Pamuk	
Fındık	57.473
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	73.840
Şeker Pancarı	22.850
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	5.557
Kiraz	546
Erik	3.444
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	3,3
Büyükbaş	23,8
Kümes Hayvanı	7.730
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	22.500
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	18.200
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	26.876
2002 Yılı	95.474
2003 Yılı	54.292
2004 Yılı	57.521
2005 Yılı	43.852
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	16.237
Gıda Sanayi	1.011
Otomotiv	40
Tekstil	1.955
Makine	2.436
Elektrikli Aletler	17.750
Diğerleri	4.423
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	15
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	1
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	66.640
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	



.....		
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER		MİKTAR (TON)
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ		MİKTAR (TON)
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		2
İLDEKİ TİYATRO SAYISI		TİYATRO SAYISI
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		15
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		4
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet		4
Özel		1
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2	270
3 Yıldızlı Otel Sayısı	2	198
Diğerleri	11	744
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		2
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		4
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		3.500
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		8
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ		www.duzce.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ		www.duzce-bld.gov.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ		www.duzcetso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ		





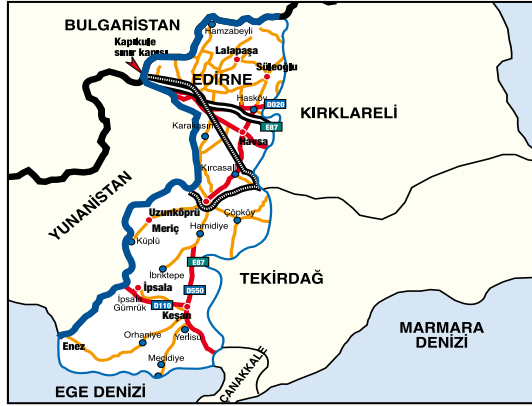
Son Yıllarda Hızlı Gelişti



Bir zamanlar “İstanbul’un mandırası” olarak kabul edilen Edirne, son on yılda gelişmiş bir sanayi kenti olma yolunda hızla ilerliyor.

Edirne’nin ilkçağlarda Orta Asya’dan göç edip buraya yerleşen Traklar tarafından kurulduğu biliniyor. Sonra Büyük İskender bölgeyi Makedonya İmparatorluğu’nun uçsuz bucaksız sınırları içine katıyor. Büyük İskender’in ölümüyle dağılan Makedon devletinin ardından bu topraklara Romalılar hakim oluyor.

Roma imparatorlarından 2. Hadriyanus tarafından yeniden kuruluyormuş gibi baştan sona imar edilen Edirne, onun adına izafeten de Hadriyanapolis olarak anılmaya başlıyor. Edirne İ.S. 395 yılında Roma İmparatorluğu’nun ikiye ayrılmasıyla Doğu Roma, yani Bizans’ın payına düşüyor. Bizans döneminde zengin bir ticaret şehri olan Edirne, Avrupa ile Anadolu ve Ortadoğu arasındaki geçiş güzergahında en önemli şehirlerden biri...



1361 yılında Sultan 1. Murat tarafından alınan Edirne Osmanlıların ikinci başkenti oluyor. Osmanlı kayıtlarında fethin ayrıntılı hikayeleri de var. Bu kayıtlara göre kuşatma sırasında Edirne tekfuru Enez’e kaçıyor. Tekfursuz kalan şehir halkı tüm çabalarına karşın Osmanlı ordusunu kuşatmayı kaldırmaya ikna edemeyince komutan Lala Şahin Paşa’ya teslim oluyor.

Padişah 2. Murad zamanında, Edirne’nin ve çevresinin Türk-Osmanlı mimarisi ile yeniden inşa edilmeye başlandığı görülüyor. Trakya ulaşımı da bir ağ gibi örülürken tarihi Uzunköprü yapılarak ulaşım ağı Ergene nehri üzerinden iç kısımlara kadar uzatılıyor.

Edirne, o dönemde, silah sanayii açısından da önemli bir şehir. İstanbul’un fethinde kullanılan toplar “Tophane Bayırı’nda” dökülüyor. Türk akıncılarının Balkanlar ve Avrupa’ya yönelik hareketleri sırasında bir tür üs haline gelen Edirne Kalesi, İstanbul’un fethine zemin hazırlayan müstahkem bir mevki oluşturuyor.



Osmanlı hükümdarlarının İstanbul'dan sonra en hoşlandıkları şehir olarak bilinen Edirne'yi bazı padişahlar İstanbul'a bile tercih ediyor.

Hal böyle olunca 1453'te İstanbul'un fethinden sonra, Osmanlı'nın başkenti İstanbul'a taşınsa da Edirne zenginlik ve önemini uzun süre yitirmiyor. Bu dönemde "Paşa Sancağı" adıyla Rumeli Beylerbeyi'ne bağlanan Edirne, ayrıca imparatorluğun üniversite şehri olarak biliniyor.

17. yüzyılda 350 bin nüfusuyla dünyanın en büyük birkaç şehrinden biri haline gelen kent, 18. yüzyıldan itibaren ise gerileme dönemine giriyor. 1745 ve 1751 yıllarında çıkan iki büyük yangın da Edirne'yi büyük oranda ortadan kaldırıyor.

Edirne bundan sonra dört defa da işgale uğruyor. 1829'daki bir kaç ay süren ilk Rus işgali sonrasında Sultan 2. Mahmud, Edirne'ye gelip 10 gün kalarak halkın moralini takviye edip; işgalin tahribatını azaltmaya çalışıyor. 1878'deki 13 ay süren ikinci Rus işgali sırasında kent büyük ölçüde tahrip oluyor.

1913'de Bulgarlar, 1920'de Yunanlıların işgaliyle de Edirne'nin çöküş süreci başlıyor. Tarihçiler dünyada Edirne kadar gerileyen bir başka büyük şehir olmadığını söylüyor.

Lozan Antlaşması ile yeniden Türkiye sınırları içine alınan Edirne Cumhuriyet'in ilk yıllarında toparlanmaya çalışırken, kentin 2. Dünya Savaşı sırasında bir önlem olarak boşaltılmasıyla bu çabalar da boşa gidiyor.





Yüzyıllardan beri önemli bir tarım merkezi olan Edirne, 19.Yüzyıl sonlarında İstanbul'un tahıl ambarı ve mandırası olarak biliniyor.

Ancak son yüzyıldaki savaş ve işgallerle birlikte büyük bir nüfus hareketliliği yaşayan Edirne'de, azınlıkların göçü nedeniyle bağcılık, şarapçılık, ipekböcekçiliği gibi ekonomik değeri yüksek faaliyetler hemen son buluyor.

Cumhuriyet döneminde yöreye yerleştirilen yeni nüfusla birlikte tarımda tütün ve ayçiçeği dönemi başlıyor. Cumhuriyet sonrasında çayır ve otlakların ekime açılması tarımda büyümeyi getirirken hayvancılık ve mandracılığın gerilemesine yol açıyor.

Edirne'nin ekonomisi bugün ağırlıklı tarıma dayanıyor.

Bugün Edirne'deki tarım arazilerinin toplamı 365 bin hektarı buluyor. Faal nüfusun yüzde 73'ü tarım, balıkçılık, avcılık ve ormancılıkla uğraşılıyor. Gayri safi hasılasının yüzde 42'sini de tarım sağlıyor. Topraklarının tamamı tarıma son derece elverişli olan Edirne'de her çeşit ürün yetiştirilebiliyor.

Edirne'de tarla tarımı son derece gelişmiş durumda. Tahılda buğday, sanayi ürünlerinde şekerpancarı ve ayçiçeği ön sırayı alıyor. Edirne ekonomisi açısından ayçiçeğinin önemi büyük. Edirne'nin Türkiye'nin toplam ayçiçeği üretimindeki payı yaklaşık yüzde 26.5. Ayçiçeği alımı, işlenmesi ve pazarlamasıyla uğraşan 110 bini aşkın üyeli Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nin merkezi de Edirne'de.

Edirne'nin çeltik üretimi de çok yüksek. Türkiye'nin toplam çeltik üretiminin yaklaşık yüzde 50'sini Edirne sağlıyor.

Susam, kolza, domates, fasulye ve pırasa diğer tarım ürünleri... Meyvecilikte de kavun, karpuz yetiştiriciliği ve bağcılık ileri durumda. Ayrıca elma, armut, erik, kızılçık ve badem de yetiştiriliyor.

Tarımda modern yöntemlerin kullanılmaya başlamasıyla birlikte son 10 yılda üretimde büyük artış sağlanmış. Bazı ürünlerde bu artış yüzde 100 olarak görünüyor.

Edirne'de mera ve çayırların gittikçe azalmasına rağmen hayvan potansiyeli oldukça yüksek. Koyun, kıl keçisi, sığır ve manda besleniyor. Koyunların çoğu eti yağsız, sütü bol ve yapışması kaliteli olan kıvrıcık cinsi.

Edirne'de çıkarılan başlıca maden linyit. Keşan, Demirhanlı, Küçük Doğanca, Enez ve Meriç linyit ocaklarından senede yaklaşık 50 bin ton linyit çıkarılıyor. Türkiye ihtiyacının yarısını karşılayacak doğal gaz rezervleri bulunuyor. Edirne'de doğal gaz ve petrol aramaları devam ediyor.

Yakın zamana kadar Edirne'nin sanayisi tarıma dayalı, yağ, un, beyaz peynir ve kaşar peyniri fabrika ve mandıralarından ibaretti. Son 10 yılda Edirne'de sanayi hızla büyümeye devam ediyor.

Sanayinin önemli bölümü imalat, gıda, tarım, sıhhi tesisat malzemeleri ile dokuma ve deri sektörüne ait. ■



Edirne, tarihi, kültürel varlıkları, doğal güzellikleri, tarıma elverişli toprak yapısı ve Avrupa ile Asya arasındaki geçiş bölgesinde yer alan coğrafi konumuyla nesiller boyunca önemli bir yerleşim yeri olmuştur. Günümüzde de Ülkemizin katılmak için çaba harcadığı Avrupa Birliği'ne açılan kapı olarak, stratejik önemini sürdürmektedir.

Ülkemizin Avrupa'ya açılan kapısı durumunda olan İlimizde ikisi Yunanistan (İpsala ve Pazarkule), ikisi de Bulgaristan (Kapıkule ve Hamzabeyli) olmak üzere dört kara sınır kapısı ve 2 demiryolu geçişi (Uzunköprü, Kapıkule) mevcuttur. İlimizin AB sürecinde ehemmiyeti her geçen gün daha fazla artmaktadır

Tarih boyunca pek çok uygarlığa ev sahipliği yapan ve yaklaşık yüzyıllık bir dönem de Osmanlı'ya başkentlik yapan Edirne, eğitim ve kültür bakımından da Ülkemizin önde gelen illerindedir. Bölge üniversitesi olarak uzun yıllardır hizmet veren Trakya Üniversitesi'nin varlığı da Edirne'nin eğitim düzeyi yüksek insan gücü potansiyelini destekleyen önemli bir unsurdur.

Ülkemizin en ciddi sorunlarının başında yer alan işsizlik sorununun azaltılabilmesi için, ekonomimizde makro düzeydeki iyileşmelere ilaveten uygun yatırım ikliminin yaratılması gerekmektedir. Bunun için de sermaye, uygun arazi, yetişmiş işgücü, ulaşım altyapısı gibi unsurlar ön plana çıkmaktadır. İlimizde, yaklaşık 6 yılda ancak 4 sanayi kuruluşu faaliyete girerken, Ülkemiz ekonomisindeki ve yatırım iklimindeki bir kısım olumlu gelişmelere bağlı olarak önümüzdeki 1-2 ay içerisinde aynı sayıda (4) sanayi işletmesi devreye girecektir. İstanbul'a karayolu ile 2 saatlik bir mesafede olan İlimizde sanayi faaliyetlerinin bir plan dahilinde gerçekleşmesi ve sürdürülebilir kalkınma anlayışı çerçevesinde sanayi sektörünün alt yapısı kabul edilen ilk OSB'yi tamamlamak üzereyiz. İkinci bir OSB için de çalışmalarımız devam etmektedir. 2006 yılı içinde tamamlanacak olan ve % 90'ı bitmiş olan Edirne OSB'nin toplam 260 hektarlık alanının ilk etapta altyapısı yapılan 107 hektarlık bölümünde, 5000, 7500, 10.000 ve 15.000 metrekarelik 63 parsel mevcuttur. OSB'ye ilgi duyan yatırımcı sayısında son zamanlarda ciddi bir artış söz konusu olup, satış sözleşmelerinin imzalanmasına başlanmıştır.

İleri teknoloji yaratma, dışa bağımlılıktan kurtulma ve küresel rekabette marka sahibi olabilmenin şartlarından biri olan ve aynı zamanda üniversite, sanayi kuruluşları ve araştırma kurum ve kuruluşlarının işbirliğini sağlayacak bir teknoloji park ve öncesinde tekmer (teknoloji geliştirme merkezi) için Üniversitemiz bünyesinde çalışmalar yapmaktayız.

KOBİ'lerin, KOSGEB'in hizmetlerinden daha iyi yararlandırılması ve istihdamın artırılması amacıyla İlimizde bir İŞGEM (Sinerji Odağı) kurulması için ilk resmi adım atılmıştır.

İç dinamiklerin harekete geçirilmesi, bölgemize yatırım yapmak isteyen yerel ve yabancı sermaye sahiplerine ön fizibilite çalışmalarının yapılması kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ile üniversite, sanayici ve bunun gibi oluşumların işbirliğinin sağlanarak motivasyonun sağlanması çalışmalarımız da sürdürülmektedir.



Diğer yandan İlimizin sahip olduğu geniş tarım alanlarındaki zengin tarımsal üretim imkanları da İlimizde gerçekleştirilecek yatırımlar için büyük bir potansiyel oluşturmaktadır.

Ayrıca, doğalgazın da 2007 yılı içerisinde İlimize getirilmesi planlanmıştır.

Bu çerçevede özetle söylemek gerekirse, Edirne İlimize yatırım yapacak tüm yatırımcılarımız önümüzdeki dönemde, kesinlikle doğru karar verdiklerini göreceklerdir.

Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayında ilimizin tanıtımının yapılmasını ve yatırımlara yönelik imkanlarının duyurulmasını sağlayan başta TOBB başkanı Sn M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU ve Dünya Türk İşadamları Vakfı Başkanı Sayın Ertuğrul ÖNEN olmak üzere, bu Kurultayda emeği geçen tüm yetkilileri tebrik ediyor, bu Kurultayın ülkemiz ekonomisi adına hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Nusret MİROĞLU

Edirne Valisi





Tüm dünyada kentler işlevleri ve nitelikleriyle birer kimliğe sahiptir. Kimileri uluslar arası finans kenti, kimileri sanayi kenti, kimileri bilim kenti, kimileri ise kültür ve sanat kenti olarak nitelendirilmektedir.

Tarih boyunca medeniyetlerin kesişme noktasında yer almak gibi çok özel bir misyona sahip olan Edirne ilimiz, sahip olduğu jeo-politik ve jeo-stratejik konumu nedeniyle tarihin her devresinde "özel bir kent" olma özelliğini korumuştur. Ülkemizin en önemli sınır kentlerinden biri olan, Asya'nın batısında Avrupa'nın ise doğusunda bir köprü vazifesi gören Edirne ilimiz, zengin tarihsel mirası, kültürel değerleri ve tüm Türkiye ve Balkanların yükselen bir değeri olan Trakya Üniversitesi'ni bünyesinde barındırmaktadır.

Edirne ilimiz, Türkiye'nin tarımsal üretimine önemli katkısı, verimli toprakları, Yunanistan ve Bulgaristan sınırında ülkemizi Avrupa'ya bağlayan stratejik yollar üzerinde bulunması, zengin tarihi ve pek çok din ve kültüre ait tarihi esere sahip olması nedeni ile de adeta bir açık hava müzesi konumundadır.

AB sınırlarına en yakın il ve AB ile köprü durumundaki ilimiz Edirne, stratejik konum itibarıyla ve bir kültür kenti olarak da AB için büyük önem arz etmektedir. Kültür turizmi için olduğu kadar din turizmi açısından da önemli bir potansiyele sahip olan Edirne, turizm özellikle kültür turizmi açısından etkinliğini sürdürecektir ve AB'ye giriş süreci içinde yabancı yatırımcılar için cazibe merkezi olma özelliğini taşıyacaktır. Ülkemizin AB ye nihai üyeliği gerçekleştiğinde Balkanların merkezi ve kalbi durumuna gelecektir.

Alt yapı çalışmaları %90 oranında tamamlanan Edirne Organize Sanayi Bölgesi sanayicilere önemli fırsatlar sunabilecek konumdadır. Edirne OSB Avrupa ve Balkan pazarına yakın olması nedeni ile gelecekte ülkemizin aktif sanayi merkezlerinden biri haline gelecektir. Değerli girişimci ve işadamlarımızı 21. yüzyılın yatırımı EOSB'ye ve tarım, turizm, sınır ötesi işbirliği gibi sayısız alanda fırsatlar sunan Edirne'mizde yatırımlarını değerlendirmeye davet ediyoruz.

Tarihimizde çok özel bir yeri olan, tarihi değerleri, sanat abideleri ile fevkalade cazip bir kent olan Edirne'mizin bu özelliklerinin ve turizm açısından stratejik konumunun en iyi şekilde değerlendirilmesi gereği çok açıktır. Zengin tarihsel miras ve kültürel değerleri ile tarihte pek az kente nasip olan güzelliklere sahip Edirne şehrimizde 4 veya 5 yıldızlı otel yokluğu turizmi olumsuz etkilemektedir. Odamız bu konuda yoğun çaba harcamakta ve girişimlerde bulunmaktadır.

Coğrafi konum itibarıyla her zaman bir ticaret ve sanayi merkezi olmaya aday Edirne'mizin, çağdaş, modern bir serhad şehri olarak ticarete, sanayide ve turizm alanında hak ettiği yeri alması en büyük temennimizdir.

Dünyanın dört bir yanında faaliyet gösteren girişimcilerimizi bir araya getirerek Türk iş dünyasındaki dayanışmayı, ortak heyecanı ve sinerjiyi oluşturmayı amaçlayan "Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı" "Türkiye'ye Yatırım, Geleceğe Yatırım" anlamlı sloganı ile, Türkiye'nin içinden geçtiği değişim ve dönüşüme işaret etmektedir. Dünya çapında başarı kazanmış Türk işadamlarını Türkiye'deki yatırımcılarla tanıştırmaya ve birlikte iş yapma koşullarını geliştirme fırsatlarını sunan, Türk iş dünyasının en geniş ve kapsamlı buluşması olarak kabul gören Kurultay'ın başarılı ve verimli geçmesini temenni ediyorum.

Ümit MIHLAYANLAR

Edirne Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	EDİRNE	
TELEFON KODU	00.90	284
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		6276
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	213,724	
Kadın	188,882	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		119,083
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	6,316	
Kadın	4,003	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	132,361	
Kadın	64,028	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		17,50%
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ATATÜRK HAVAALANI	
Uzaklığı (Km)	229 KM	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	AKPORT LİMANI	
Uzaklığı (Km)	140 KM	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	682 KM	
Demiryolu (Km)	-	
Havayolu (Saat)	-	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	229 KM	
Demiryolu (Km)	241 - 260 KM	
Havayolu (Saat)	-	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	173	43070
Lise	18	8057
Meslek Lisesi	18	6707
Yüksek Okul 2 Yıllık	8	TOPLAM
Yüksek Okul 3 Yıllık	3	



Fakülte 4 Yıllık	5	16576
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	1	
Endüstri	1	
İnşaat	1	
Turizm	1	
Ticaret	2	
Diğerleri	12	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	-	
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	1	
İşletme	2	
Diğerleri	9	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	125	
Limited Şirket	774	
Şahıs Şirketi	719	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	11	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	1.719.361 \$	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	YUNANİSTAN	
.....	BULGARİSTAN	
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	5	
Tekstil	-	
Otomotiv	-	
Makine	-	
Turizm	-	
Beyaz Eşya	-	
Diğerleri	6	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	



	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	3	2
Otomotiv		
Tekstil	2	5
Elektrikli Aletler	-	-
Makine İmalat	1	-
Mobilya	-	-
Diğerleri	-	-
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	65	
2002	51	
2003	77	
2004	146	
2005	210	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	30	
İŞÇİ SAYISI 10-25	15	
İŞÇİ SAYISI 25-50	8	
İŞÇİ SAYISI 50-100	4	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	6	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	590,319	
Boş Alan (M2)	543,723	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	YOK	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	-	
Otomotiv	-	
Tekstil	-	
Elektrikli Aletler	-	
Makine İmalat	-	
Mobilya-Ahşap Ürünler	-	
Diğerleri	-	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	14	
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	3	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	1.750.000	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		



İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	380262
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	380262
ORMANLIK ALAN (Hektar)	104228
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	23366
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	563
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	-
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	201000
AYÇİÇEĞİ	100500
ÇELTİK	33000
MISIR - TRİTİKALE - ARPA	8.000 - 3.500 - 11.000
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
.....	-
.....	-
.....	-
Diğerleri	-
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	100500
Mısır	8000
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	3
Kiraz	2-2.5
Diğerleri	-
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	235400
Büyükbaş	142000
Kümes Hayvanı	333671
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	270000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	56137
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	42961
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	-
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	60-70
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	452,95
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	15 - 20



İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	15 KM
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	51.358.969
2001 Yılı	45.084.301
2002 Yılı	51.533.008
2003 Yılı	74.323.761
2004 Yılı	101.911.066
2005 Yılı	107.101.481
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	27.850.247
Gıda Sanayi	29.425.311
Otomotiv	6.311.249
Tekstil	19.121.391
Makine	5.546.427
Elektrikli Aletler	4.198.733
Diğerleri	11.648.123
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	11
500 Bin - 1 Milyon \$	6
1 Milyon - 5 Milyon \$	3
5 Milyon - 10 Milyon \$	3
10 Milyon \$ Fazla	4
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)



.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	3	
Özel	-	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	6	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	11	
Özel	7	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
2 Yıldızlı Otel Sayısı	1	155
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	8	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	4	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2054	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.edirne.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.edirne.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.etso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	HÜSEYİN ÖZALP OSB MÜDÜRÜ / huseyin.ozalp@isbank.net.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	VOLKAN EKİN EDİRNE TİC. VE SAN. ODASI volkan.ekin@gmail.com	



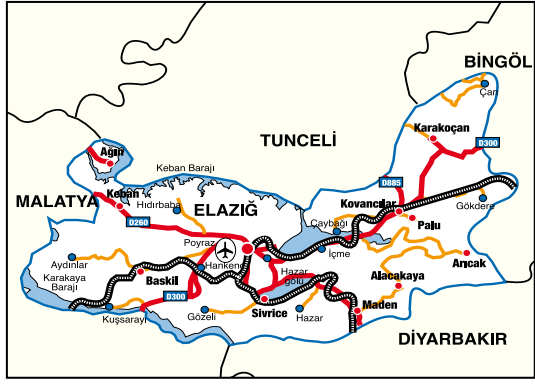
12 Bin Yıllık Tarihi Var



Tarihi, doğal güzellikleri ve sanayileşme yolundaki çabalarıyla Elazığ doğunun en önemli şehirlerinden biri.

Elazığ kent merkezinin geçmişi yeni olmakla beraber yerleşim olarak bölgenin tarihi oldukça eskidir. Bu nedenle Elazığ'ın tarihini, devamı durumunda olduğu Harput'un tarihi ile birlikte ele almak gerekir.

Elazığ ve yöresinin yazılı tarihinin Hitit tabletlerindeki bilgilerle aydınlatıldığı görülmektedir. M.Ö. 2000'lerde yörenin İşuva adıyla anıldığı belirlenmiştir.



M.Ö. 12. - 7. yüzyıllar arasında yöreye merkezi Van (Tuşpa) olan Urartular hakim olmuştur. Urartu dönemi ile ilgili olarak, Harput Kalesi başta olmak üzere, Altınova Norşuntepe'de ortaya çıkarılan Urartu yerleşmesi, Palu Kalesi, Karakoçan (Bağın) ve İzolü'deki (Kuşsarayı) çivi yazılı kitabeler yöredeki Urartu hakimiyetini açıkça ortaya koymuştur. Daha sonra bölgede Medler, Persler, Romalılar, Bizanslılar ve Arapların değişik dönemlerde egemen oldukları görülmektedir.

Malazgirt Meydan Muharebesi ile Büyük Selçuklu hakimiyetinin Anadolu'ya kayması ile Harput da Türklerin eline geçmiştir.

1085 yılında Çubuk Bey tarafından fethedilen Harput'ta Çubukoğulları Beyliği kurulmuştur. Türkler tarafından alınmasına kadar sadece müstahkem bir kale hüviyetinde kalan Harput, Türklerle beraber büyüyen bir şehir haline gelmiştir.

Çubukoğulları Beyliği'nin ömrü uzun sürmemiş, 1110 yılında Artuklu Belek Behram, Harput ve yöresini ele geçirecek Artukoğulları dönemini başlatmıştır. Belek Gazi, Haçlı seferlerine karşı büyük mücadeleler vermiştir. Artuklu hanedanına, 1234 yılında I. Alaaddin Keykubad tarafından son verilmiş, Harput bu tarihten itibaren Türkiye Selçuklu Devleti'nin hakimiyeti altına girmiştir.

Kösedağ Savaşı'ndan sonra Harput, 1243'te İlhanlılar tarafından zaptedilmiş, 1363'te



Dulkadiroğullarının, 1465'te Akkoyunluların ve nihayet Çaldıran Savaşı'ndan sonra 1516 yılında Osmanlıların eline geçmiştir.

Coğrafi konumu itibarıyla tarihin hemen her döneminde önemli bir yerleşim merkezi olan Harput, 1834'te doğu eyaletlerini ıslah etmek üzere görevlendirilen Reşid Mehmed Paşa, ovada yer alan Agavat Mezrası'nı merkez haline getirince, Elazığ Vilayeti'nin merkezi buraya taşınmıştır.

Yeni kurulan şehir, eyalet dolayısıyla da vilayet merkezi olmuş, bir ara Diyarbakır Vilayeti'ne bağlı bir sancak haline gelmiştir. 1875'te müstakil mutasarrıflık, 1879'da tekrar vilayet olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarında Malatya ve Dersim sancakları da buraya bağlanmış, 1921'de bu iki sancak Elazığ'dan ayrılmıştır.

Coğrafi konumu itibarıyla, Doğu Anadolu Bölgesi'ni batıya bağlayan yolların kavşak noktasında bulunmaktadır. İli doğudan Bingöl, kuzeyden Keban Baraj Gölü aracılığıyla Tunceli, batı ve güneybatıdan Karakaya Baraj Gölü aracılığıyla Malatya, güneyden ise Diyarbakır illerinin arazileri çevrelemektedir.

Denizden yüksekliği 1.067 metre olan Elazığ, yeryüzü şekilleri açısından topraklarını dağlık alanlar, platolar ve ovalar oluşturmaktadır. İl sınırları içindeki en önemli akarsu Fırat ve kollarıdır. 86 kilometre kare yüzölçümü olan Hazar Gölü, il merkezine 30 kilometre mesafededir. Keban, Karakaya, Kralkızı ve Özlüce gibi önemli baraj gölleri ile adeta insan eli ile çevrelenmiştir.





Geçmişte karasal iklimin hüküm sürdüğü Elazığ, yapılan ve yapılmakta olan barajların etkisi ile ılıman bir iklime geçiş yapmıştır.

Elazığ, tarihi eserleri, doğal güzellikleri, son derece gelişmiş ulaşımı, haberleşme imkanlarıyla Doğu Anadolu'nun gelişen en büyük illerindedir. Yapılan barajlar, Hazar Gölü, doğa harikası Buzluk Mağarası, türbeleri, kaplıcaları ve zengin folkloruyla Elazığ, turizm sektörüne katkıda bulunacak iller arasında yer alıyor. Fırat Üniversitesi, Elazığ'dadır.

Tarım ve hayvancılık, Anadolu'nun diğer illerinde olduğu gibi Elazığ'da da belirleyicidir. İlin arazilerinin yüzde 60 kadarı çayır ve meralardan oluşmakta, bitkisel üretim amacıyla yüzde 40'ından daha az kısmı kullanılmaktadır. Bunun da yüzde 23.7'sinde kuru tarım, yüzde 9.2'lik kısmında da sulu tarım yapılmaktadır. Ürün desenine göz atıldığında ekiliş alanı itibarıyla tahıllarda buğday, arpa yemeklik dane baklagillerde nohut, fasulye ve mercimek; endüstri bitkilerinde şeker pancarı, patates ve ayçiçeği şeklinde çoktan aza doğru bir sıralama ortaya çıkmaktadır. Elazığ ili toprak yapısı bakımından şaraplık üzüm yetiştiriciliğinde büyük bir potansiyele sahiptir. Elazığ "Öküzgözü" ve "Boğazkere" üzümleri ile üretilen şaraplar uluslararası yarışmalarda altın madalyalar kazandırmaktadır. İlde bulunan Şarap Fabrikası yeterli üzüm bulamadığı için kapasitesinin çok altında üretim yapmaktadır. Elazığ ekonomisini ayağa kaldırabilecek büyük bir potansiyel olacak ve kırsal kesimin de ekonomik olarak kalkınmasını sağlayabilecek bağcılık sektörünün geliştirilmesi önem taşımaktadır.

Bir dönem besiciliğin ve süt inekçiliğinin merkezi olan Elazığ, bu niteliğini yeniden kazanmak için arayışlarını sürdürüyor.

Elazığ'da tescil edilmiş üç organize sanayi bölgesi ve iki adet de ihtisas organize sanayi bölgesi bulunuyor.

Elazığ'ın doğal kaynakları Türkiye ekonomisinin potansiyelinde önemli yere sahiptir. Başta, krom olmak üzere kurşun, çinko, demir, fluorit, manganez, bakır, pirit, alçı, kil, kalsit, profilit, altın, gümüş, kuvarsit ve spakularit yatakları mevcuttur. Maden suları bir yana ilde turizm potansiyeline katkı sağlayacak kaplıcalar da yer almaktadır.

Elazığ, önemli bir mermer yatağına sahiptir. İl sınırları içinde 20 çeşit mermer mevcut olup, yatak sayısı 40 dolayındadır. Bu çeşitlerden Elazığ Vişnesi'nin menşei Elazığ olup, tüm dünya ülkelerine buradan pazarlanmaktadır. Üretimin yüzde 90'ı yurtdışına ihraç edilmektedir. Halihazırda çalışan 10 adet vişne ocağı mevcuttur ve yıllık çalışma kapasiteleri ocak başına bin ile 10 bin ton/yıl arasındadır. Başta, Amerika, İtalya, Çin ve Japonya olmak üzere yurtdışı pazarlarda blok ve plaka satışı şeklinde tonu 150 ile 400 dolar arasında fiyat bulmaktadır. ■



ELAZIĞ, ZENGİN KAYNAKLARI İLE ÖNEMLİ FIRSATLAR SUNUYOR...

Elazığ Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yatırımcılar için İlin, Sosyo-ekonomik faaliyetleri ile ilgili başvuru kaynağı niteliğinde hazırlanan temel bilgiler ilişikte sunulmuştur.

Elazığ ilinin kalkınma alternatifleri, iyi analiz edildiğinde ve bu konudaki kaynaklara Valiliğimiz ya da ETSO kanalı ile ulaşılması halinde çok sayıda yatırımcının Elazığ'a yönelmesi beklenmektedir. Çünkü temel amacı kar etmek olan bütün

işletmeler şunu açıkça görecektir ki, Elazığ bütün koşullar göz önünde bulundurulduğunda yatırım için son derece cazip bir ildir.

Elazığ yeraltı zenginlikleri bakımından son derece önemli rezervlere sahiptir. 1930'lu yıllardan beri ilde Krom işletmeciliği yapılmakta olup, bunu Keban Simli Kurşun, Maden

Bakır İşletmesi ve Ferro-krom izlemiştir. 1980'li yıllardan itibaren de mermer üretiminde Elazığ ili ön plana çıkmıştır. İl genelinde halen 22 çeşit mermer çıkartılırken, bunlardan Alacakaya (Vişne) mermer Dünyada sadece Elazığ'da bulunmaktadır.

Keban barajının yapılması ile birlikte adeta bir yapay yarım ada haline gelen Elazığ zengin su kaynakları ile de önem kazanmıştır.

Yatırımlar açısından büyük avantaj teşkil eden Teşvik Yasası kapsamına 18 Mayıs 2005 tarihinde dahil olan Elazığ, bu kapsamda bütün teşviklerden faydalanmakta ve bu yönü ile müteşebbislere önemli bir fırsat oluşturmaktadır.

Tarım alanında özellikle son yıllarda bağcılık önem kazanmıştır. Şaraplık üzüm cinsi bakımından Bağazkere ve Öküzgözü üzüm cinsi Elazığ'a özgü ürünlerdir. Bağcılıkla birlikte kirlenmemiş doğal su ve toprak kaynakları bakımından Elazığ ili özellikle organik tarımda keşfedilmeyi beklemektedir.

İlin bir başka kalkınma alternatifi ise hayvancılıktır. Ülkemizdeki tek Hayvan Ürünleri OSB ihtisas bölgesi Elazığ'da bulunmaktadır. Doğalgaz kullanımına 2007'de geçilecek olması, verimli tarım arazilerine suya kavuşturacak olan Kuzova Sulama Projesinin bitme aşamasına gelmesi, Elazığ Havaalanının havalimanına dönüştürülmesi için başlatılan çalışmaların 2007'de sonuçlandırılması Elazığ'a ayrı önem katan değerler arasındadır.

Elazığ, güçlü yönleri; ulaştırma ve haberleşme altyapısı, Fırat Üniversitesinin sunmuş olduğu bütün imkanlar, bölge illerine hizmet götürün çok sayıda bölge müdürlüğü, sağlık sektöründe bölge illerine hitap eden altyapısı, turizmi ve hizmetler sektörlerinde sunduğu imkanlar ile Elazığ bölgenin cazibe merkezidir. Bütün bu avantajlara hoşgörülü insan yapısı ve bölgede bir "Huzur Adası" olması özellikleri de ayrı birer değer katmaktadır.

Türkiye'de meslek ve sivil toplum kuruluşlarının girişimleri ile hayata geçirilen Dünya Türk İşadamları İşbirliği Kurultayı'nın ülkemizin gerçek potansiyelini ortaya koymasına ve birikimini Dünya ile paylaşmasına büyük katkısı olduğu şüphesizdir.



Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) tam üyelik süreci içerisinde olması, uluslararası norm ve standartlara uyum ve bilgi toplumunun gerektirdiği koşulları yerine getirme yönünde önemli bir fırsat yaratmaktadır.

Bu çerçevede Dünya Türk İşadamlarına yönelik yeni girişimlerin yapılması ve Anadolu'da gerçekleştirilecek yatırımlarda bölge girişimcisi ile işbirliği içerisinde en büyük sorunumuz olan işsizliğin ortadan kaldırılması ve atıl haldeki kaynakların kullanımı umuyorum ki, bu önemli Kurultay ile birlikte önemli bir mesafe alacaktır.

Bu düşüncelerle, Dünya Türk İşadamları 6. Kurultayı'nın kalkınma ve gelişmemize katkı sağlaması temennisi ile,

Saygılar sunarım.

Muammer MUŞMAL
Elazığ Valisi





Elazığ İli Zengin Kaynakları ve Altyapı İmkanları İle Yatırımcıları Bekliyor

Elazığ ili Doğu Anadolu Bölgesi içerisinde kalkınma ve gelişmeye en müsait illerin başında gelmektedir. Devlet Planlama Teşkilatı 1970'li yıllarda hazırlamış olduğu ve Türkiye'nin 7 metropolitan ilini belirlediği raporunda Elazığ bu 7 ilden biri olmuştur. İlimizin zengin tarihi birikimi, doğal güzellikleri, yer altı kaynakları, Fırat Üniversitesi, bölge müdürlükleri, yetişmiş insan gücü, gelişmiş sanayi siteleri, verimli su varlıkları ve toprak yapısı, coğrafi konumu itibarı ile geçiş merkezi üzerinde bulunması ve bölgenin en önemli besi alanı olması, Ülkemizin en eski havaalanlarından birinin ilimizde bulunması, Elazığ'ı kalkınma ve gelişmişlikte öne çıkaran unsurlar olmuştur.

Hazırlıkları yaklaşık dört yıl süren Doğu Anadolu Projesi (DAP) kapsamında bölgemizde bulunan 5 üniversite, Valilikler, Belediyeler, Kamu Kurumları ve Sivil Toplum Örgütlerinin ortak çalışması ile sonuçlandırılan çalışmada Elazığ ilinin potansiyel kaynaklarının, Maden-Mermer, Tarım, Hayvancılık, Su Ürünleri, Turizm-Hizmetler sektörleri olduğu tespit edilmiştir.

18 Mayıs 2005 tarih ve 25819 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 13 ilin daha Teşvik Yasası kapsamına dahil olması kanunu kapsamında Elazığ'da bu tarih itibarı ile Teşvikli iller arasında yer almış ve bu tarihten sonra ilimizde 25 yeni tesisin temeli atılmıştır.

Dolayısı ile Elazığ'da yatırımların önündeki en büyük engellerden biri olan devlet desteklerinden mahrum olan yatırımcılarımız artık Teşvik Yasası'nın sağlamış olduğu bütün imkanlardan yararlanma şansına sahip olmuştur.

Sanayi geçmişi 1930'larda açılan Ergani Bakır işletmelerine kadar dayanan Elazığ'da çimento fabrikası, şeker fabrikası, plastik fabrikası, deri fabrikası, iplik fabrikası gibi kamu ve özel sektör yatırımları devam ederek bugünlere gelinmiştir. Sanayideki bu köklü geçmiş ile birlikte Elazığ'da kurulu bulunan Teknik Eğitim Fakültesi ve 5 ayrı Teknik okul nitelikli işgücünün Elazığ'da oluşmasına katkı sağlamıştır. Bu vesile ile Elazığ bölgede en köklü sanayi kültürüne sahip olan illerin başında gelmektedir.

Ülke kalkınmasında bölgesel potansiyellerin en iyi şekilde değerlendirilmesinde, mevcut kaynakların verimli ve gerçekçi kullanımı ve bunlara dayalı olarak küçük ve orta ölçekli sanayinin yurt dışında yaygınlaştırılması, desteklenmesi ve geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bunun için de, mevcut sanayi yapısı profiline ortaya konulması, gelişme imkanı ve kabiliyetinin belirlenmesi, geleceğe yönelik yeni yatırım hedef ve stratejilerin tasarlanması ve uygulanması da üzerinde ciddiyetle durulması gereken hususların başında gelmektedir. Ancak, bu şekilde verileri ortaya koyarak, yatırımcılarımızın doğru teşviki, sağlıklı yatırım kararlarının alınması ve eldeki kaynakların rasyonel bir şekilde değerlendirilmesini sağlamakla mümkündür.



Odamız tarafından yapılan Elazığ İlinin (SWOT) GZFT analizinde Elazığ ilinin güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri tespit edilmiştir. Bu analizde açıkça görülmüştür ki, Elazığ'ın kalkınma alternatifleri oldukça fazladır.

Türkiye'ye özgü bir kalkınma modeli için, milli gelir hesaplarından çok, ayrıntılı yerel ve bölgesel parametrelerin dikkate alınması zorunludur. Aksi halde, sektörel kayıplara ve dışa bağımlılıklara yol açmaktadır. Bu olumsuz ekonomik tablo da etik sorunları beraberinde getirmektedir. Dolayısı ile illerin güçlü ve zayıf yönlerinin iyi belirlenip, hem ulusal hem uluslararası kaynak kullanımının rasyonel yapılması ülkemiz kalkınması açısından önem taşımaktadır.

Bu vesile ile, DÜNYA TÜRK İŞADAMLARI KURULTAYI özellikle kalkınma alternatifleri ve potansiyeli bulunan Elazığ için büyük önem taşımaktadır. İnanıyoruz ki, bu rapor doğrultusunda Türk İşadamlarımızın Elazığ'a olan ilgisi artacaktır. Biz Elazığ'daki bütün kurum, kuruluş ve Sivil Toplum Örgütleri olarak bütün işadamlarımıza her türlü yardım ve destek için iş birliğine hazırız.

Bu vesileyle, büyük önem verdiğimiz Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın hayırlar getirmesini diliyor,

Saygılar sunuyorum.

Suat ÖZTÜRK

Elazığ Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	ELAZIĞ	
TELEFON KODU	00.90	424
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	KALKINMADA ÖNCELİKLİ YÖRE	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		9.281
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	287,687	50,51
Kadın	281,929	49,49
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	61	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	105	60
Kadın	70	40
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	64	60
Kadın	42	40
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	12	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	GAZİANTEP	
Havaalanının Adı	GAZİANTEP HAVA MEYDANI	
Uzaklığı (Km)	344	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	ELAZIĞ GAR	
İstasyonun Adı	MERKEZ	
Uzaklığı (Km)		
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	MERSİN LİMANI	
Uzaklığı (Km)	556	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	759	
Demiryolu (Km)	973	
Havayolu (Saat)	1 saat 15 dak.	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1212	
Demiryolu (Km)	1551	
Havayolu (Saat)	1 saat 50 dak.	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	429	86.538
Lise	32	21.160
Meslek Lisesi	15	5.482
Yüksek Okul 2 Yıllık	11	0
Yüksek Okul 3 Yıllık	0	0
Fakülte 4 Yıllık	13	0
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	3	
Endüstri	3	
İnşaat	0	
Turizm	0	
Ticaret	1	
Diğerleri	5	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	429	
Lise	32	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	0	
Endüstri Müh.	0	
Gıda Müh.	0	
Kimya Müh.	1	
İşletme	0	
Diğerleri	10	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	234	
Limited Şirket	1756	
Şahıs Şirketi	1804	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	YOK	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	47	1
Otomotiv	0	0
Tekstil	7	2
Elektrikli Aletler	4	0
Makine İmalat	35	0
Mobilya	24	0
Diğerleri	174	0
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	174	
2002	239	
2003	239	



2004	303
2005	397
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI
İŞÇİ SAYISI 1-10	170
İŞÇİ SAYISI 10-25	77
İŞÇİ SAYISI 25-50	26
İŞÇİ SAYISI 50-100	14
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	7
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	
I. ve II. ve III. Kısım OSB Toplam Alanı (M2)	3.200.000
Hayvan Ürünleri OSB Toplam Alanı (M2)	180.000
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	86
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI
Gıda	10
Otomotiv	0
Tekstil	5
Elektrikli Aletler	4
Makine İmalat	4
Mobilya-Ahşap Ürünler	15
Diğerleri	48
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	15
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	1
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	264.180
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	180.694
ORMANLIK ALAN (Hektar)	130.403
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	4.278
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	0
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	7
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
buğday	126.344
arpa	81.107
Mısır	49.500
Diğerleri	15.576
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)



domates	20.550
biber	6.277
fasulye (taze)	4.629
Diğerleri	28.180
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	0
Pamuk	1.525
Fındık	0
Zeytin	0
Ayçiçeği	1.141
Mısır	49.500
Diğerleri	230.302
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	0
Mandalina	0
Greyfurt	0
Limon	0
Elma	15.888
Kiraz	5.540
Diğerleri	74.271
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	374
Büyükbaş	119
Kümes Hayvanı	57.155
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	70.130
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	39
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	50.015
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	3
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	2
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	290-300
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	374 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	60-80
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	Malatya 100 Km
İL DEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	27.434,04
2001 Yılı	21.497,82
2002 Yılı	29.312,16
2003 Yılı	36.718,10
2004 Yılı	40.678,28
2005 Yılı	58.149,00
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	0



Gıda Sanayi	2.340
Otomotiv	0
Tekstil	749
Makine	0
Elektrikli Aletler	0
Diğerleri	55.059,87
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	38
0 - 500 Bin \$	7
500 Bin - 1 Milyon \$	9
1 Milyon - 5 Milyon \$	18
5 Milyon - 10 Milyon \$	2
10 Milyon \$ Fazla	2
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	0
Gıda Sanayi	0
Otomotiv	0
Tekstil	0
Makine	0
Elektrikli Aletler	0
Diğerleri	0
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
KROM	15.000.000
DEMİR-MANGAN	2.000.000
BAKIR	20.000
Diğerleri	50.000
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
KROM	17
BAKIR	2
DEMİR-MANGAN	1
Diğerleri	2
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
KROM	223.000
DEMİR-MANGAN	130.000
BAKIR	20.000
Diğerleri	10.000
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	47
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	444.000
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
Elazığ Vişne	225.000
Traverten	120.000
Sunta	45.000
Petrol Yeşili	24.000



Diğerleri	30.000	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	5	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	1	
Devlet	1	
Özel	0	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	10	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	40	
Devlet	12	
Özel	28	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	0	0
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2	368
3 Yıldızlı Otel Sayısı	0	0
Pansiyon	20	800
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	15	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	10.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	15	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2.048	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.elazig.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.elazig.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.elazigtso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	M.Mehmet Karabulut / Elazığ Ticaret ve Sanayi Odası / Çarşı M. Mimar Sinan C. No:32 K:3 Elazığ etso@elazigtso.org.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	M.Mehmet Karabulut / Çarşı M. Mimar Sinan C. No:32 K:3 0(424)2189690 etso@elazigtso.org.tr	





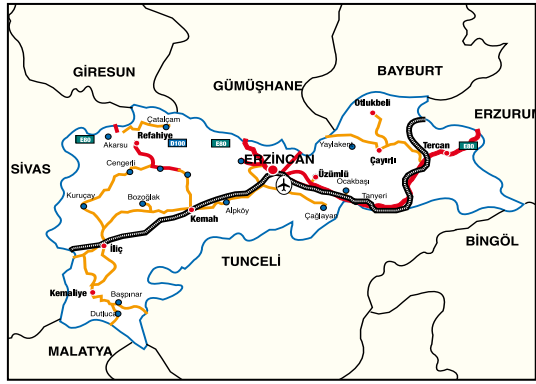
Tarımda Verim Artıyor



1950'lerde sulama ile başlayan makinalaşma, bugün Erzincan'da tarımda verimliliği artırarak reel gelir düzeyini de yukarıya çekiyor.

Erzincan yakınlarındaki Altıntepede yapılan kazılarda bulunan Urartulara ait bir çok eser, bu yöredeki Urartu egemenliğini kanıtıyor.

Zamanla gücünü yitirip, çeşitli saldırılara maruz kalan Urartu şehirleri, teker teker tahrip edilirken Medlerin Anadolu'yu istilas sırasında İ.Ö. 600 yıllarında Urartu Devleti tamamen ortadan kaldırılıyor.



Erzincan ve yöresi, İ.Ö. 612'de Urartuları yenerek Anadolu'yu istilaya başlayan Medlerin, İ.Ö. 550'lerde ise Persler'in eline geçiyor. Perslerden sonra Büyük İskender'in Makedonyalıları geliyor. İ.S. 70 yıllarında Erzincan Romalıların Anadolu'da ele geçirdiği ilk kentler arasında yer alıyor. Ama sonra Tigran, Harput ve Pontus krallıkları ile İranlılar ve Romalılar arasında el değiştiriyor.

Hatta Halife Hz. Osman (644-656) zamanında Habib bin Mesleme, 655'te Erzincan ve yöresini ele geçirerek, bu bölgeyi tamamen Müslümanların yönetimine katıyor. Erzincan ve yöresi Abbasiler döneminde de çeşitli saldırılara maruz kalıyor. Halife Mutevekkil Alallah (847-861) döneminde Malatya Valisi Ömer bin Abdullah, Arapgir, Eğin, Kemah, Erzincan ve Trabzon'u Bizanslılar'dan geri alarak tekrar Arapların hakimiyetine geçiriyor.

Erzincan ve çevresine ilk Türk göçünün tarihi çok daha eski de olsa egemenlik dönemi 1071'de Selçukluların Anadolu girişiyle başlıyor.

Hemen sonra Alparslan'ın komutanlarından Mengücek Ahmet Gazi, Erzincan, Kemah, Divriği ve Şebinkarahisar yörelerini ele geçirerek Kemah'ı merkez yapıyor.

Kayıtlara göre Behram Şah döneminde hızla büyüyen Erzincan'de ticaret ve sanayi de gelişmeye başlıyor. Ancak depremler nedeniyle o döneme ait eserler maalesef günümüze ulaşabilmiş değil.



Selçukluların çöküş döneminde Moğol istilasına uğrayan Erzincan sonraki dönemde uzun süre İlhanlıların egemenliğinde kalıyor. Bir ara Akkoyunluların elinde kalan Erzincan 1401'de Yıldırım Beyazıt tarafından kuşatılsa da kentin Osmanlı topraklarına katılması Fatih Sultan Mehmet döneminde gerçekleşiyor.

1473'deki Otlukbeli Savaşı'ndan sonra Osmanlıların hakimiyeti altına giren Erzincan, 1502'de Safevilerce ele geçirilse 1514'teki Çaldıran Savaşı'yla Erzincan tekrar ve kesin olarak Osmanlıların yönetimine geçiyor.

Birinci Dünya Savaşı sürerken 1916'da Ruslar tarafından şehir işgal edilen kent, Ocak 1918'te Ruslar tarafından boşaltılsa da isyancı Ermenilerle çatışma ve savaşlar bir ay devam ediyor. Bu çatışmalar da Kazım Karabekir komutasındaki askeri birliklerin bölgeye gelişiyle sona eriyor.

Erzincan adının "Eriza" veya "Aziriz" kelimelerinden geldiği, ilk önce "Erzircin" daha sonra da bugün ifade edildiği şekilde "Erzincan" a dönüştüğü rivayet ediliyor.

Tarihte pek çok büyük deprem gören Erzincan, bunlardan birini de Cumhuriyet'in ilk yıllarında 1939'da yaşıyor.

Şehri bütünüyle bir harabeye çeviren depremde onbinlerce insan ölürlen, yeni şehrin inşası için yeni bir yer seçiliyor.

Cumhuriyet'ten önceki dönemler de olduğu gibi Erzincan'ın ekonomisi bu gün de tarım ve hayvancılığa dayanıyor. 19. yüzyılda İbn-i Batuta'nın da kayda geçtiği ileri düzeydeki dokumacılık ve bakır eşya yapımı bugün eski düzeyine sahip değil.

Evliya Çelebi'ye göre 17. yy. ortalarında Erzincan'ın alçak duvarlı kalesi içinde; 200 ev ile bir cami bulunuyor. Kale dışında ise 1800 ev, 7 cami, 60'dan çok mescit ile 500'den fazla





dükkanın bulunduğu bir çarşı ve bedesten var. 500 dükkanın varlığı bir 17. yüzyıl şehri açısından ticaretin son derece gelişmiş olduğunu gösteriyor. Ancak çeşitli dönemlerde gelişen sanayi ve ticaretin depremlerden büyük zarar gördüğü de anlaşılıyor.

Varolanı yıkan deprem, 1939 örneğinde olduğu gibi bir yandan kalkınma çabalarını durduruyor bir yandan da deprem riski nedeniyle gelecekteki yatırımların önünü kesiyor.

Bugün Erzincan'da ticaret ve küçük ölçekli sanayi il merkezinde yoğunlaşıyor. Ayrıca madencilik de, tam olarak değerlendirilmesi halinde il ekonomisine önemli katkı sağlayabilecek potansiyel taşıyor. 1875 tarihli Erzurum vilayet salnamesine göre Erzincan sancağında üretilen tarım ürünleri, buğday, arpa, darı, fasülye, kavun, karpuz, soğan, dut, zerdali, erik ve elma olarak sıralanıyor. Bu ürünler içerisinde en önemli yeri buğday oluşturuyor. Erzincan'da tarımdaki tablo bugün de hemen hemen aynı.

Tarım ve hayvancılık açısından ilin ova kesimiyle yüksek bölgeleri arasında önemli farklar bulunuyor. Yüksek ve dağlık kesimde hayvancılık ön plana çıkarken Erzincan ovasının batı kesimlerinde ve Üzümlü ilçesinde bağ ve bahçelik alanlar yaygınlık kazanıyor. Yükseklik arttıkça kuru tarım ve hayvancılığın egemenliği artıyor.

İldeki su kaynaklarının bolluğu, Erzincan'da neredeyse her yerde sulu tarım yapma imkanı sağlıyor.

1950'lerde sulama ile başlayan makinalaşma, bugün Erzincan'da tarımda verimliliği artırarak reel gelir düzeyini de yukarıya çekiyor.

Erzincan'ın yüzde 18'ini oluşturan 203 bin 704 hektar alan tarıma elverişli arazi sınıfında yer alıyor. Özellikle Erzincan ovası, Mercan ovası, Çadırkaya ve Çayırılı ovaları tarım bakımından çok elverişli topraklara sahip. Ayrıca Kemah ve Kemaliye ilçelerinde, Fırat vadi şeridinde de tarıma elverişli topraklar bulunuyor. ■





ERZİNCAN İLİNİN YATIRIM POTANSİYELİ

Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı illerin ekonomik potansiyellerinin belirlenmesi ve tanıtımı açısından önemli bir fırsat olarak değerlendirilmektedir.

Doğu Anadolu Bölgesinin ve Erzincan ilinin en önemli sorunu olan göçün önlenmesi, yeni yatırımların yapılmasına bağlıdır. Nüfus rakamlarından göçün devam ettiği anlaşılmaktadır. İlin gelişmesini etkileyecek ve ekonomisine ivme kazandıracak sanayi, tarım ve hayvancılık, enerji ve turizm sektörlerine ilişkin potansiyeller aşağıya çıkarılmıştır.

Sanayi Sektörü: Kalkınma ve gelişme kavramlarından söz edilebilmesi için sanayileşme ön koşuldur. Tarım kesimindeki fazla nüfusun sanayi ve hizmetler sektörlerinde istihdam edilmesi gerekmektedir. Bilindiği üzere; 5084 sayılı teşvik yasasına göre, yatırımcılara, organize sanayi bölgesine, hazineye ve diğer kamu kuruluşlarına ait arsa ve arazilerin mülkiyeti bedelsiz olarak devredilmektedir. Teşvik yasası işçi ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisi ile SSK işveren hissesi hazinece karşılanmaktadır. Elektrik enerjisi indirimi yüzde 50'ye kadar uygulanmaktadır.

Erzincan Organize Sanayi Bölgesinde yüzölçümleri; 4 dönüm ile 40 dönüm arasında değişen 256 adet sanayi parseli bulunmaktadır. Bunlardan 54 adedi yatırımcılara tahsis edilmiştir. Tahsis edilen arsalarda; 23 işletme imalata geçmiş, 7 işletmede inşaat devam etmekte ve geriye kalan 24 işletme ise proje aşamasındadır. Yatırımcılar bölgeye ait sanayi elektriği altyapısı, içme ve kullanma suyu ve diğer tesislerden hiçbir bedel ödemedi faydalanmaktadırlar. 2005 yılında bölgenin demiryolu bağlantısı yapımına, başlanılmış olup, kış mevsimi nedeniyle ara verilen çalışmalar 2006 yılında tamamlanacaktır. OSB'de kalan 202 adet sanayi parseli talepte bulunan yatırımcılara tahsis edilecektir.

KOBİ Teşvikleri: İlimiz Kalkınma da Öncelikli Yörelere kapsamında küçük ve orta boy işletmelere sağlanan destek unsurlarından faydalanmaktadır. Desteklenen yatırım konuları imalat, tarım ürünlerini işleyerek değerlendiren soğuk hava depoları dahil, tarımsal sanayi yatırımları, turizm konaklama tesisleri eğitim, sağlık, madencilik ve yazılım geliştirmedir. KOBİ teşvik belgesi kapsamında gümrük vergisi ve toplu konut yatırım indirimi, katma değer vergisi, vergi, resim, harç istisnası ve yatırımları teşvik fonundan kredi tahsisi destekleri uygulanmaktadır.

KOSGEB destekleri: KOBİ'lere yönelik çok sayıda destek bulunmaktadır. Desteklerden bir çoğu geri ödemesizdir. Geri ödemeli desteklerde vadeler uzatılmıştır. Faiz ve komisyon uygulanmamaktadır. Kalkınmada öncelikli yörelere sağlanan destekler daha da artırılmıştır.

Kalkınmada Öncelikli Yörelere (KÖY) Yönelik Krediler: KÖY'de imalat sanayi, tarımsal sanayi ve madencilik sektörlerinde yapılacak, yeni yatırımların en çok yüzde 50'si oranında yatırım ve işletme kredisi kullanılabilir. Ayrıca gelişmiş yörelere KÖY'lere taşınacak yatırımlar için ve genel bütçe kaynaklı kredi kullanılabilir.

Madencilik: MTA kayıtlarında önemli madenlerden; manyezit rezervleri tutarı 7 milyon tondur. Bu miktar Türkiye rezervinin yüzde 20 oluşturmaktadır. İliç ilçesi başta olmak üzere Erzincan'ın bazı yörelerinde altın rezervleri olduğu bilinmektedir.



Erzincan'da takriben 1 milyar m³ rezerve sahip kaliteli perlit hammaddesi bulunmaktadır. Perlit beton kiremit üreten iki fabrika faaliyettedir. Perlit ham maddesinin bir çok kullanım alanı bulunmaktadır.

Madencilik sektöründe; maden arama, üretim işleme ve zenginleştirme yatırımları hangi ölçekte olursa olsun KOBİ yatırımı olarak değerlendirilmekte ve destek unsurlarından yararlandırılmaktadır.

Tarım ve Hayvancılık Sektörü: Ülkelerin ekonomisinde gıda sektörü önemli bir yer tutmaktadır. AB sürecinde tarım kesiminde üretim standartlarının ve rekabetin artacağı bilinmektedir. Katılım Ortaklığı belgesinde gıda güvenliği ve denetimi sistemlerinin düzenlenmesi, güvenlik standartlarına uyum, gıda işletmelerinde hijyen ve modernizasyon ön plana çıkan konulardır. Ülkemiz genelinde haklı bir üne kavuşan Erzincan tulum peyniri, balı, kuru fasulyesi, ve diğer yöresel ürünlerin uluslararası standartlarda ambalajlanıp pazarlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

İlimizde tarımsal arazilerin büyük çoğunluğu tarımsal ilaçlar ve fenni gübrelere henüz kirletilmemiştir. Bitkisel üretimde ihracata yönelik organik ürünlerin üretim imkanları bulunmaktadır.

Enerji Sektörü: Fırat Nehri ve yan dereleri büyük enerji potansiyeline sahiptir. İlgili kuruluşlar tarafından teknik ölçümleri ve fizibiliteleri hazırlanmış olan Fırat nehri üzerinde Sansa, Kemah Acemoğlu, Eriç ve Bağıştış bölgelerinde planlanan çok sayıda santral bulunmaktadır. Santrallerin yatırım maliyetlerine göre enerji verimleri yüksektir.

Erzincan'ın rüzgarının meşhur olduğu söylenmektedir. Ülkemizde son yıllarda gelişen rüzgar enerjisi de incelenmesi gereken konu olarak görülmektedir.

Dünya Bankasının su, rüzgar, jeotermal kaynaklardan elektrik üretimi konusunda çalışan firmaların yatırım projelerine finansman sağlama amaçlı kredileri bulunmaktadır.

Turizm Sektörü: Erzincan'ın yaylaları, dağları, akarsuları, gölleri ve doğal ormanları yörenin doğal güzelliğine renk katmaktadır. Bu doğa ortamı Erzincan'da sporların yapılmasına da imkan sağlamıştır. Munzur Dağlarındaki doğal göllere ve yaylara yürüyüş, Fırat'ta rafting, yamaç paraşütü, kampçılık, kaya tırmanışı, kano sporu, Tercan ve Erzincan barajlarında su kayağı, kış sporları ve cirit sporu başarı ile sürdürülmektedir.

Türkiye Kalkınma Bankası tarafından konaklama, sağlık ve termal turizm tesisleri ve diğer amaçlı projelerini finansmanına aracılık edilmekte ve kredilendirilmektedir.

Turizm sektöründe doğa sporlarının gelişmesi sonucunda; komple tesis ve konaklama ihtiyaçları için tatil köyleri, otel, Kemalîye ilçesinde ev pansiyonculuğu önemli yatırımların konularındır.

İlimiz Organize Sanayi Bölgesi ve demiryolu bağlantısı kuzey-güney ve doğu-batı karayollarının kavşak noktasında bulunması, havaalanı, doğası, iklim özellikleri ile yatırımlar açısından cazibe merkezidir. OSB'de 202 adet sanayi parseli yatırımcıların taleplerini beklediğini bir kez daha vurgulamak faydalı olacaktır. Dünya Türk İş Adamları Kurultayının başarılı geçmesi dileklerle organizasyonda komitesine teşekkür eder, tüm katılımcılara saygılar sunarım.

Ali GÜNGÖR
Erzincan Valisi



ERZİNCANA'YA YATIRIM AVANTAJLARI VE ERZİNCAN OSB

• Erzincan O.S.B. 373 hektar alan üzerine kurulmuş olup, 4.000 m² ~ 40.000 m² arasında, 256 adet sanayi parseli bulunmaktadır. 38 adet sanayi parseli tahsis edilmiş olup;

- 23 firma üretime geçmiş,
- 6 firma inşaat halinde,
- 15 firma proje safhasındadır.

• İlimiz 1. derecede kalkınmada öncelikli iller kapsamında bulunduğundan, teşvik belgeli yatırımlarda;

- Gümrük vergisi ve fon istisnası,
- Makine ve teçhizat alımında KDV indirimi,
- Vergi - resim ve harç istisnası,
- Yatırım Teşvik Fonundan, kredi imkanlarından faydalanmaktadır.

• 50 MVA'lık kurulu güce göre oluşturulmuş şalt merkezinden, 36 adet trafo merkezile 1000 ~ 1200 KVA 'lık trafolarla elektrik altyapısı oluşturulmuştur. Altyapısı, Bölgemiz tarafından yapıldığından, TEDAŞ'a iştirak payı ödenmemektedir.

• 5 adet toplam 150 lt / sn debili içme suyu kuyuları ve 4.000 m³'lük su deposu ve dağıtım şebekesiyle bölgemizin su ihtiyacı karşılanmaktadır. Kanalizasyon (pissu) ve yağmur suyu şebekesi de mevcuttur.

• 22 km 'lik yol ağıyla, tüm parsellere bağlantısı sağlanmış ve ana arter yollar beton asfalt kaplama yapılmıştır. Yapımı devam eden yeni çevre yolu, Bölgemizin anayol kavşağına bağlanmıştır. Bölgemizin demiryolu bağlantısı için inşaat çalışmaları başlamış 2006 yılı eylül ayında hizmete girecektir.

• Kapasitesi artırılabilir 250 abonelik santralden Bölgemizin haberleşme ve adsl ihtiyacı sağlanmaktadır.

• 1600 m² kullanım alanı, 150 kişilik konferans salonu ile idari bina ve sosyal tesis ünitesi, tır - kamyon oto parkı ile her türlü altyapı hizmetlerini sunacak konuma getirilmiştir.

• Erzincan, kalkınmada öncelikli yöre kapsamında ve 06.02.2004 tarih ve 25365 sayılı milli geliri bin 500 doların altında (1295 \$) teşvik edilen iller kapsamındadır.

• Bu yasa kapsamında 2008 yılına kadar SSK primi muafiyeti verilmektedir.

• Yatırım yapan firmaya Erzincan OSB'den bedelsiz arsa tahsisi yapılacaktır. Altyapısı tamamıyla bitmiş olan Erzincan OSB'de % 80 arsa parselleri boş bulunmaktadır.

• Ucuz elektrik; 30 kişi çalıştıran tesisler için % 20, 10 kişiden sonra her bir işçi için % 0,5 indirim. Buna göre 70 işçi çalıştıran bir firma % 50 ucuz enerji kullanacaktır. İlimizde mevcut elektrik ücreti 133.768 TL - KDV Dahildir.

• En yakın liman Trabzon limanı olup Trabzon - Erzincan arası 240 km. dir.



- Erzincan'dan Samsun ve Mersin Limanı'na demiryolu yük taşımacılığı yapılabilmektedir. Ayrıca TCDD, Erzincan OSB'ye 7 km.lik bir ekleme yaparak demiryolu bağlantısını sağlayacak çalışmalar bitmek üzeredir.
- Erzincan'da üretilen bir malzemenin, Haydarpaşa - İran demiryolu bağlantısı sayesinde Kazakistan dahil olmak üzere tüm Türkiye Cumhuriyetlere, Ortadoğu'ya ve hatta Pakistana kadar gönderilmesi mümkün olmaktadır. Erzincan - Almatı arası transit süre demiryolu ile 8 gündür.
- Yeni Teşvik Yasası'yla yatırımcıya bir işçinin maliyeti brüt 513 milyondan 90 milyon işveren payı ve 54 milyon stopaj düşürülerek 365 milyon TL'ye inecektir. İşverenin 2004 yılı ilk diliminde 148 milyon işçi başına avantaj olacaktır.
- Erzincan'da halen üniversite mezunu da dahil olmak üzere hazır işgücü potansiyeli fazlasıyla mevcuttur.
- Erzincan, bölge içinde en ılıman ve iklim mikroklime iklim özelliklerine sahip, kışları çok hafif geçen, Türkiye'de yıl boyunca en çok güneş alan illerdendir.
- Erzincan'dan haftada altı gün İstanbul ve Ankara'ya uçak seferleri düzenli olarak işlemektedir.
- Erzincan'a yatırım yapan her firmaya Ticaret ve Sanayi Odası her türlü desteği verecektir.
- Bu itibarla, ekonomik gelişmeye her türlü altyapısı ile emre amade ilimizde siz müteşebbisleri görmekten onur duyacağız.

Aydın YALVAÇ

Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	ERZİNCAN	
TELEFON KODU	00.90	446
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		11.903
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	169,046	53,35
Kadın	147,795	46,65
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	27	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	135,205	61,1
Kadın	86,078	38,9
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	HAYIR	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ERZURUM	
Uzaklığı (Km)	200	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?	HAYIR	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	TRABZON	
Uzaklığı (Km)	245	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	688	
Demiryolu (Km)	935	
Havayolu (Saat)	1	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1036	
Demiryolu (Km)	1502	
Havayolu (Saat)	2	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim		
Lise	18	5.780
Meslek Lisesi	14	3.881



Yüksek Okul 2 Yıllık	7	
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	3	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri		
İnşaat		
Turizm		
Ticaret		
Diğerleri		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	10	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	104	
Limited Şirket	492	
Şahıs Şirketi	1137	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	YOK	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya		
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	55	
2002	74	
2003	102	
2004	183	
2005	187	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	



İŞÇİ SAYISI 1-10	
İŞÇİ SAYISI 10-25	
İŞÇİ SAYISI 25-50	
İŞÇİ SAYISI 50-100	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	
Toplam Alanı (M2)	3.730.000
Boş Alan (M2)	3.340.000
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI
Gıda	10
Otomotiv	
Tekstil	
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya-Ahşap Ürünler	2
Diğerleri	18
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET HAYIR
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	17
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	202.704
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	106.534
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
İLDE HASAT EDİLEN TAHİLLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	146.945
Arpa	55.557
Nohut	676
Fasulye	14.673
Patates	14.656
Soğan	24.059
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)



Domates	30.735
Biber	1.803
Lahana	2.578
Salatalık	15.876
Kavun	3.828
Yeşil Soğan	2.385
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	1.750
Şekerpancarı	405.782
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	10.138
Kiraz	815
Armut	6.530
Kayısı	5.714
Erik	2.014
Dut	7.165
Ayva	227
Zerdali	9.898
Şeftali	385
Vişne	1.015
Ceviz	1.125
Diğerleri	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	477,91
Büyükbaş	110,451
Kümes Hayvanı	1205,37
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	174.620.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	41,402
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	80.577
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	1
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	100,2
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	359 mm



İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	41,3
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	200
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	
2004 Yılı	
2005 Yılı	
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Altın (3,3gr/ton)	34.000.000
Asbest	53.300
Demir (% 53 Fe2O3)	17.000.000
Krom (% 10-54 Cr2O3)	4.000.000
Manganez (% 52 Mn)	100.000
%46 Mn	135.000
% 38.3-43.9 Mn	8.950
Manyezit (% 45-46 MgO)	6.342.000
Perlit	44.300.000



Tuğla Kiremit	1.000.000	
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	2	
Özel	10	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı		
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	4	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	7	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		



İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.erzincan.gov.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.erzincantso.org
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Ahmet Eskiuyurt Fevzipaşa Caddesi No:19 Erzincan 0446-2142105 erzincantso@tobb.org.tr



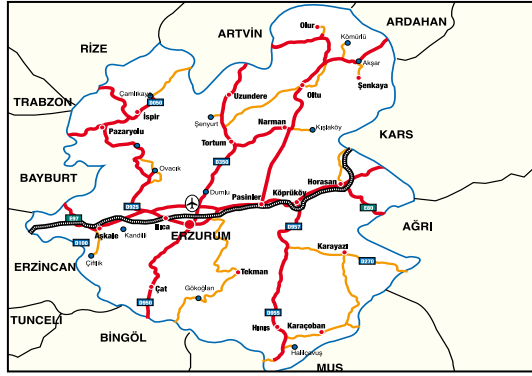
Doğu Anadolu'nun En Gelişmiş İli



Türkiye'deki büyükbaş hayvan nüfusunun yüzde 45'i Erzurum'da bulunuyor. Kentte, ayrıca maden yatakları var. Sanayi ise, kentin büyüklüğü ile kıyaslandığında oldukça yetersiz.

Bugünkü Erzurum şehrinin bulunduğu yerde, daha önce tarihin çeşitli dönemlerinde Karin, Karna, Garin, Kornoi, Kalai ve Karnak şeklinde isimlendirilen bir şehir bulunduğu biliniyor.

Anadolu'nun en eski devletlerinden olan Hititlerin sınır bölgesinde bulunan Erzurum, tarihi göç ve istila yolları üzerinde bulunduğundan, pek çok savaşa sahne olmuş. Yazılı kaynaklara göre Erzurum'da sırasıyla Hurriler, Asurlar, Kimmerler, İstikler (Sakalar)'in hakimiyeti söz konusu.



Sonra sırasıyla Medler, İ.Ö. 6. yüzyılda Persler, İ.Ö. 4. Yüzyılda Büyük İskender komutasındaki Makedonyalılar bölgeyi ele geçiriyor. İskender'in ölümü ile Selökidler, sonra da Romalıların hakimiyetine geçen bölge, Romalılarla Partlar arasında kanlı savaşlara sebep oluyor. Roma'nın bölünmesiyle İ.S. 195'te Erzurum, Bizans'ın (Doğu Roma) payına düşüyor.

İ.S. 422'de Bizanslılar Erzurum'a yakın yerde "Theodosiopolis" şehrini kuruyor. İmparatorun komutanlarından Anatolius bugünkü Erzurum şehrinin bulunduğu yerde bir tepe üzerine, bugünkü Erzurum kalesini inşa ettiriyor. O zamana kadar Kalikala olarak adlandırılan Erzurum, bu tarihten itibaren Teodosiopolis olarak anılıyor.

Şehir ve çevresi 504 yılında İrandan gelen Sasaniler'in eline geçen Erzurum ve çevresi ancak kanlı çarpışmalardan sonra, yeniden Bizanslıların hakimiyetine dönüşüyor.

Hazreti Ömer zamanında 633'te Erzurum ve Theodosiopolis'i fetheden İslam ordusu Theodosiopolis'e "Kaalikala" ismini veriyor. Nüfusu kısa zamanda 200 bine ulaşan şehir o dönemde dünyanın en büyük şehirleri arasında yer alıyor.

1071 Malazgirt zaferinden sonra Selçuklu Sultanı Alparslan'ın kumandanlarından Ebü'l-Kasım, Bizanslıları yenerek Erzurum'u fethediyor. Erzurum ve civarında Saltuklular



Beyliği kuruluyor. Saltuklular Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliği olarak biliniyor.

On dördüncü yüzyıl sonlarında Karakoyunlular ve sonra Timur Han, Erzurum'u ele geçiriyor. On beşinci yüzyıl ortalarına kadar Moğollara tabi olan Erzurum, 1514'te Yavuz Sultan Selim tarafından fethediliyor.

Trabzon-Tebriz ticaret yolunun üzerinde bulunan Erzurum, Osmanlı döneminde serhat şehri ve İran'a yapılan seferlerin askeri üssü olarak büyük bir gelişme gösteriyor. Sonra da kent kültür, sanat, sanayi ve askeri merkez haline geliyor.

Erzincan, Gümüşhane illeri ile Muş'un Malazgirt ve Bingöl'ün Kığı ilçelerini içine alan Erzurum eyaleti 1828-1829, 1878 ve 1916'da 3 defa Rus işgaliyle karşılaşır. Bu geçici işgaller döneminde kent büyük bir tahribata uğruyor.

Tarihçiler 1. Dünya Savaşı'nın dehşetinin Anadolu'nun başka hiç bir yerinde Erzurum'daki kadar görülmediğini söylüyor. Harp, göç, katliamlar, tifüs gibi çeşitli felaketler her şeyi yok etmiş.

Erzurum, 1. Dünya Savaşı'ndan sonra başlayan Kurtuluş Savaşı'nın temellerinin atıldığı çok önemli bir yer. Savaş için ilk kongre burada toplanıyor. Mücadele kararları de 23 Temmuz'dan 7 Ağustos'a kadar süren bu kongrede alınıyor.

Sanayileşmenin olmadığı Erzurum'da ekonomi bugün tarıma dayanır. İldeki faal nüfusun yüzde 80'i tarım, hayvancılık, ormancılıkla uğraşır.





Türkiye'nin en geniş toprağa sahip illerinden biri olan Erzurum'da tarıma elverişli alanların payı ise sadece yüzde 15. Ancak bu alanın da tamamı bölge çiftçileri tarafından kullanılamıyor.

İklimi çok sert olduğu için Erzurum'da yetişen ürünler sayılı. İlde önemli miktarda buğday, arpa, çavdar, fiğ (hayvan yemi), mercimek, pancar, ayçiçeği ve korunga yetiştiriliyor. Sebze yeterli olmayıp, ihtiyacın önemli bölümü güney illerinden geliyor. Meyve olarak, elma, armut, erik, vişne, kiraz, ceviz, ayva, kayısı ve kızılcık var.

Son 10 yılda yapılan sulama tesisi yatırımları ile Erzurum'da tarımda verimliliğin artırılmasına çalışılıyor.

Erzurum ekonomisinin bel kemiği olma konumu ise hayvancılığa ait. Nüfusun büyük kısmı hayvancılıkla uğraşiyor. Çayır, mera ve yaylalar hayvancılığa müsait. Bölgede koyun, sığır ve kıl keçisi besleniyor.

1997 verilerine göre ildeki büyük baş hayvan sayısı 540 binden fazla. Bu Türkiye'deki toplam büyükbaş hayvan varlığının yüzde 45'ini oluşturuyor. Ve Erzurum, iller bazında sığır sayısı açısından birinci sırada yer alıyor. 1,5 milyonu bulan koyun mevcudu da Erzurum'u Konya, Van ve Ş. Urfa illerinden sonra dördüncü sıraya yükseltiyor.

Erzurum'da ayrıca 60 bin kovanla yapılan arıcılığın il ekonomisine katkısı da büyük.

Erzurum maden açısından çok zengin olmasa da ilde linyit, bakır, civa, maden kömürü, kurşun, çinko, perlit, krom, manganez ve alçıtaşı rezervleri mevcut. Şark linyitleri işletmesinde 60 bin ton linyit ile az miktarda krom ve alçıtaşı üretiliyor. Ancak çıkarılan kömür halihazırda bölgeye yetecek kapasitede değil.

Soğuk iklimi ve büyük merkezlere uzaklığı nedeniyle Erzurum sanayi açısından az gelişmiş illerimizden biri olarak görünüyor. Erzurum'da bulunan tesisler arasında Et Kombinasyonu, Şeker Fabrikası, Pasinler Tuğla ve Kiremit Fabrikası, Erzurum Yün İşletmesi, Yem Fabrikası, Aşkale Çimento Fabrikası, Süt Fabrikası, Nebati Yağ Fabrikası, Deri ve Ayakkabı Fabrikası, Bütangaz Dolum Tesisleri yer alıyor. Son 10 yılda alınan teşvik kararları sanayileşmede canlılık yaratmış ve özel sektörde döküm, un, lastik-kauçuk, ham deri işleme, yem, boya, et ve et mamulleri üretimi, yünlülük ve sentetik iplik, oto ve iş makinaları, lastik kaplama ve rejinere kauçuk fabrikaları kurulmuş. ■



Erzurum el değmemiş bakir coğrafyası, mert insanı, her türlü kış etkinliklerinin yapılabileceği uygun mekânlarıyla Doğu Anadolu'nun merkez illerinden birisidir. Ana yolların geçiş noktasında bulunan ilimiz, modern havayolu bağlantılarına sahip olmakla birlikte karayolu ve demiryolu ulaşımının da rahatlıkla yapılabildiği bir konumda bulunmaktadır. Yatırım yapmak isteyen işadamlarının konaklamaları için uygun mekânların da yeterince bulunduğu Erzurum, ülkemizde son zamanlarda yaşanan ekonomik gelişmelerden yararlanmaya başlamıştır.

Ülkemizdeki en fazla büyükbaş hayvan ilimizde bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin en geniş meraları da Erzurum sınırları içindedir. Bu yönüyle ilimiz Türkiye'nin et ve süt deposu olma konusunda ciddi bir potansiyele sahiptir. Son zamanlarda Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Valiliğimizce ortaklaşa yürütülen "Büyükbaş Hayvan Islah Projesi" oldukça iyi sonuçlar vermeye başlamıştır. Bu çalışmalar ile yetiştiricilerimiz eğitilmekte ve özel sektörden de destek alınarak kültür ırkı hayvanlar ilimize kazandırılmaya çalışılmaktadır. Proje, aynı zamanda yem bitkilerinin ekiminin yaygınlaştırılmasını da sağlayacak ve ülkemizin Avrupa Birliği'ne girişinde en sorunlu alanlardan olan tarım alanında örnek bir çalışma olacaktır. Proje ile hedef; hayvancılıktaki verimi yüksek düzeylere çıkararak ilimizi sosyo-ekonomik gelişmişlikte daha iyi yerlere getirebilmektedir.

Ortalama 2000 m. rakımda bulunan ilimiz her türlü kış sporlarının yapılması için mükemmel bir ortama sahiptir. Dünyanın birçok yerinde bulunmayan, havaalanından kayak merkezine 15 dk. içinde ulaşılabilme olanağı, Palandöken'i diğer kayak merkezlerine göre avantajlı bir duruma getirmektedir. Her geçen yıl artan turist sayısı ve yeni yapılan tesisleri ile Palandöken Turizm Merkezi, ülkemizdeki önemli kış turizm merkezlerinden birisidir. Palandöken, kış sporları açısından Avrupa'nın en uzun ikinci pistine sahiptir. Gez Yayılası ve Konaklı bölgeleri de yine Palandöken dağında bulunmaktadır. Bu bölgelerinde kış turizmine kazandırılmasıyla; Palandöken, Dünyanın önemli kayak merkezlerinden birisi olabilecek potansiyele sahiptir. İlimizde kış turizmi alanında yatırımcılar için önemli imkânlar bulunmaktadır. 2011 yılında yapılacak olan Dünya Üniversite Kış Oyunlarına da (Winter Universiade) aday olan ilimizde bu denli büyük organizasyonun gerçekleştirilmesi, Erzurum'u Dünya kış turizminde önemli bir noktaya taşıyacaktır. Yine ilimiz sınırları içinde bulunan ve Palandöken'e de oldukça yakın olan termal turizm alanları da kış turizmi ile birlikte değerlendirildiğinde ülkemiz adına müthiş bir turizm potansiyelin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Yukarıdaki tüm hususlarla birlikte ülkemizde son zamanlarda yaşanan ekonomik iyileşmeler ilimizdeki yatırım iklimini oldukça olumlu yönde etkilemiştir. Altyapı yatırımlarının hızlanması, teşvik yasalarının bölge için uygulanmaya başlanması ve ilimizin Doğu Anadolu ile birlikte Orta Asya Cumhuriyetlerine yakın konumda merkez illerden birisi olması Erzurum'u cazibe merkezi haline getirecektir. Yatırım yapmak isteyen tüm girişimcilerimiz için bir platform olma niteliği taşıyan Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın da bu bağlamda önemli olduğunu ifade etmek istiyorum. Bölgeye yatırım yapmak isteyen tüm yatırımcılar, Erzurum Dadaşları tarafından sıcak şekilde karşılanacak ve kendilerine her türlü kolaylık sağlanacaktır. 05.07.2006

Celalettin GÜVENÇ
Erzurum Valisi



DÜNYA TÜRK İŞADAMLARI VI. KURULTAYI

Türk Dünyasında 1.800 metrenin üzerinde kurulmuş en kalabalık Türk şehri Erzurum'dur.

Bu yönüyle Erzurum sadece Türkiye'nin değil, Türk dünyasının da çatı şehridir.

Ve yine Türk'lük âlemini sulayan, süsleyen akarsularımızın önemli bir bölümü Erzurum yaylasından doğmaktadır.

Bu muazzam dağlarda, mer'alarda yaylalarda bütün Türk dünyasının ihtiyacını karşılayacak hayvancılık potansiyeli mevcuttur.

Bu dağlar aynı zamanda yeni yeni keşfedilen ve henüz ivme kazanmış bir büyük turizm fırsatının da tecessümüdür.

Şairin yetkin tavsifiyle "Mülk-i İslam'ın kilidi"dir. Erzurum; Avrasya kültür ve ticaretinin de kavşak noktasıdır.

Nice me'sud buluşmalar ve nice hüznü fir'aklar bu kavşakta yaşanmış, "İnsan merkezli" ayrıntılar birliğe, kültür odaklı aykırılıklar zenginliğe bu kavşakta dönüşmüştür.

Kısacası bu kavşak husumetin tesamüle değiştiği bir kavşak; tarihi İpekyolu kavşağı...

Uluslararası bir hava alanı var Erzurum'da.

Serbest bölgemiz derin uykusundan uyandırılmayı bekliyor.

OSB'lerimiz doğru ellerde... Ve doğru yatırımlar için arzulu, iştiaqlı.

Teknokent altyapısı için düğmeye basıldı, ihalesi yapıldı.

Sağlık sektörü; bölge ülkelerinin nitelikli ihtiyaçları için istikrarlı bir gelişme içinde.

Termal kaynaklar çok zengin.

1000 yaşına merdiven dayamış Çifte Minareli Medrese, 50 yıllık Atatürk Üniversitesi'nin feyz ve ilham kaynağı hala...

Ve her ikisi birden şehre soluk veriyorlar.

Tarihin, tabiatın ve insanın dolgun nefesini tutmak isteyenler için ve yeni kazanç fırsatları arayanlar için Erzurum iyi bir adres.

O adresten Dünya Türk İş Âlemine selam olsun.

Muammer CİNDİLİ

Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	ERZURUM	
TELEFON KODU	00.90	442
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		25.323
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.059.250	100%
Erkek	544.885	51%
Kadın	514.365	49%
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	37	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	430.459	79,1
Kadın	267.470	52,6
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU		%
Erkek	344.000	80
Kadın	93.614	35
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	9,1	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ERZURUM HAVALANI	
Uzaklığı (Km)	15 KM	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	ERZURUM TREN GARI	
Uzaklığı (Km)	ŞEHİR MERKEZİ	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	TRABZON LİMANI	
Uzaklığı (Km)	302	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	876	
Demiryolu (Km)	1149	
Havayolu (Saat)	1 SAAT	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1224	
Demiryolu (Km)	1725	
Havayolu (Saat)	1 SAAT 45 DK	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	1066	142.446
Lise	30	17.142
Meslek Lisesi	39	7.318
Yüksek Okul 2 Yıllık	8	4335
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	12	22638
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	28	
Motor - Makine	4	
Endüstri	2	
İnşaat	8	
Turizm	1	
Ticaret	4	
Diğerleri (Bilgisayar, İş makinaları, Mobilya)	9	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	11	
İlköğretim Okulu		
Lise	11	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	20	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	2	
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	1	
İşletme	2	
Diğerleri	12	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	4519	
Anonim Şirket	309	
Limited Şirket	1945	
Şahıs Şirketi	1956	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	YOK	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	77	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	28	
Otomotiv		
Tekstil	5	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	2	
Mobilya	4	
Diğerleri(Kimya ,Lastik-Plastik,Metal ve Metal Eşya,Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi)	34	4
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	197	
2002	213	
2003	207	



2004	342
2005	455
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI
İŞÇİ SAYISI 1-10	21
İŞÇİ SAYISI 10-25	6
İŞÇİ SAYISI 25-50	10
İŞÇİ SAYISI 50-100	3
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	2
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	
Toplam Alanı (M2)	1.147.973
Boş Alan (M2)	YOK
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	67
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	67
Gıda	17
Otomotiv	
Tekstil	2
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya-Ahşap Ürünler	2
Diğerleri	46
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	3
Yerli	3
Yabancı	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	3
Gıda	1
Otomotiv	
Tekstil	1
Elektrikli Aletler	1
Makine İmalat	
Mobilya-Ahşap Ürünler	
Diğerleri	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	41
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	6
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL) (2004)	74.459
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	



İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	460.252
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	308.043
ORMANLIK ALAN (Hektar)	221.525
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	8.492
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	24
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	211.169
ARPA	96.461
YONCA	273.775
Diğerleri	269.809
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
LAHANA	8.844
HIYAR	2.893
DOMATES	4.120
Diğerleri	6.850
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	3.908
Mısır	24.800
Diğerleri (Şekerpancarı)	226.220
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	6.056
Kiraz	1.064
Diğerleri(Armut, Ayva, Muşmula, Erik, Kayısı,Kızılcık,vişne ,Zerdali,Badem,Ceviz,Çilek,Dut, İncir,Nar, Üzüm)	9.425
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	819.948
Büyükbaş	530.085
Kümes Hayvanı	386.506
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	380.506.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	27.997.761
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	91.615
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	5
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	2
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	76,7
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	444,8



İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	112
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	İL MERKEZİ
İLDE YAPILAN İHRACAT	16.542.970 \$
2000 Yılı	8.986.916
2001 Yılı	7.769.375
2002 Yılı	7.220.535
2003 Yılı	8.173.262
2004 Yılı	11.783.424
2005 Yılı	16.542.970 \$
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	ABD \$
Tarım Ürünleri	245.250
Gıda Sanayi	2.672.179
Otomotiv	14.001
Tekstil	606.154
Makine	109.933
Elektrikli Aletler	1.803.311
Diğerleri	11.092.142
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	32
0 - 500 Bin \$	22
500 Bin - 1 Milyon \$	5
1 Milyon - 5 Milyon \$	5
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	175.710
Tarım Ürünleri	9.395
Gıda Sanayi	99.860
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	65.921
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	534
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Bakır	200.000.000
Krom	25.000.000
Perlit	434.844.000
Diğerleri (Bakırlı-Pirit,Manganez,Magnezit,Molibden,Kömür)	304.833.300
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Krom	7
Kömür	120
Oltu Taşı	210
Perlit	11



İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Krom	12.000	
Kömür	60.000	
Oltu Taşı	15.000	
Perlit	20.000	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	60	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	150.000	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Granit	65.000	
Bazalt	25.000	
Andezit	15.000	
Diğerleri	100.000	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	3	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	1	
Devlet	1	
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	15	
Devlet	13	
Özel	2	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	694
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2	1031
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	120
Pansiyon	9	591
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	14	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	10.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	7	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.erzurum.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.erzurum-blđ.gov.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.erzurumtso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Dilruba MEMİŞOĞLU ERZURUM TİCARET VE SANAYİ ODASI UZMANI TEL: 0 442 2333389 E-POSTA: dilrubamemisoglu@gmail.com	



<p>BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ</p>	<p>Dilruba MEMİŞOĞLU ERZURUM TİCARET VE SANAYİ ODASI UZMANI TEL: 0 442 2333389 E-POSTA: dilrubamemisoglu@gmail.com</p>
--	--



Sanayi Planlı Büyüyor

Eskişehir'deki sanayi yatırımlarının büyük bölümü 32 milyon metrekarelik Organize Sanayi Bölgesi'nde planlı bir şekilde gerçekleştiriliyor.

Bugünkü Eskişehir, eski ve orta çağlarda Yunanca Dorylaion, Latince Dorylaeum ismi ile tanınan bir kent. Arap kaynaklarına göre ise şehrin adı Darauliya, Adruliya ve Drusilya.

Dorylaion, antik kaynaklarda önemli yolların kavşak noktasında kaplıcaları ile ünlü, ticaret ile zenginliğe kavuşmuş bir Frigya (Phrygia) şehri olarak geçiyor ve şehrin kurucusu olarak Eretrialı Doryleos gösteriliyor.

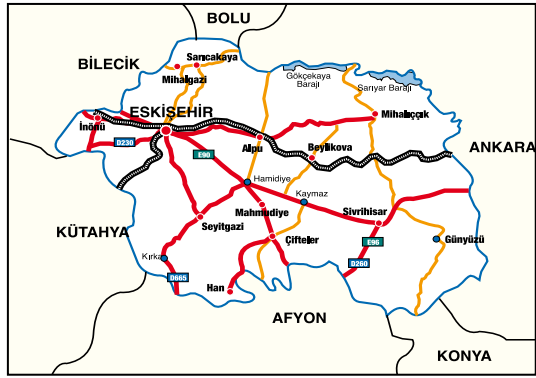
Özellikle Bizanslılar döneminde önem kazanan kente imparator Justiniano'sun yazlık sarayının varlığından söz ediliyor. 19. yüzyılda yapılan araştırmalar Eskişehir'in 3 km. kuzeydoğusunda, Porsuk Çayı'nın kuzeyinde yer alan, bugünkü adıyla Şarhöyük ören yerinin antik Dorylaion şehri olduğunu gösteriyor.

17 metre yüksekliğinde ve 450 metre çapında olan höyüğün altındaki antik şehire yönelik kazı çalışmaları sürüyor. Bugüne kadar elde edilen bulgular burada Tunç Çağı'na kadar uzanan sürekli bir yerleşmenin olduğunu ortaya koyuyor.

Eski yerleşimdeki bu harabelerden dolayı buraya daha sonra "Eskişehir" adı veriliyor. Yapılan arkeolojik çalışmalar sonucu çıkan eserlerin verdiği bilgilerden, Eskişehir ve yöresinin Neolitik çağa kadar (İ.Ö. 10.000 - 5.000 yılları) uzanan bir yerleşim bölgesi olduğu anlaşılıyor.

Bölgede Hititlerden sonra sırasıyla Frigler, Kimmerler, Lidyalılar ve Perslerin hakimiyeti söz konusu.

İ.Ö. 334 yılında Büyük İskender'in eline geçen Eskişehir, İskender'in ölümünden sonra kayıtlarda Grek kolonilerinin yerleştiği yer olarak geçiyor.





Eskişehir İ.Ö. 190'larda Romalıların eline geçiyor. İ.S. 395'de Roma'nın ikiye bölünmesiyle Doğu Roma İmparatorluğu'nun (Bizans) idaresinde kalan Eskişehir'de 1074'den itibaren de Selçuklular'ın hakimiyeti başlıyor.

Haçlı seferleri boyunca kanlı savaşlara sahne olan Eskişehir, 1989'da katıldığı kuruluş döneminden itibaren de 600 yıl boyunca Osmanlıların hakimiyeti altında kalıyor.

Kuruluş merkezlerinden biri olarak Osmanlı'nın ilk yıllarında büyük önem verilen Eskişehir sonraki yıllarda önem ve ağırlığını yitirerek bir gelişme göstermiyor.

Eskişehir ancak 1877-1878 Osmanlı - Rus harbinden sonra muhacirlerin yerleştirilmesiyle beraber gelişmeye de başlıyor.

Orta Anadolu'nun Ankara'dan sonra ikinci büyük şehri olan Eskişehir, bugün aynı zamanda sanayi bakımından da gelişmiş illerden biri. DİE verilerine göre kentin sanayi geliri tarım gelirinden fazla. İmalat ve inşaat sektöründe çalışan nüfus da son 20 yılda artmaya devam ederek yüzde 11'den yüzde 25'e yükseliyor.

Eskişehir tarım açısından da oldukça gelişmiş bir il. Hayvancılık, ormancılık, balıkçılık ve avcılıkla geçimini temin eden faal nüfusun oranı yüzde 60'dan 43'e düşse de özellikle tarım ve hayvancılık Eskişehir ekonomisi açısından büyük önem taşıyor.

Modern tarım yöntemlerinin kullanıldığı Eskişehir'de sert kara iklimi hüküm sürdüğünden tarım ürünlerinin çeşitleri az. Ancak, Sarıcakaya ve Mihalıççık'ta ileri düzeyde meyvecilik ve sebzeçilik yapılıyor.





Sarıcakaya ve çevresinin iklimi Ege iklimine benzediği için, yılın dört mevsimi çeşitli tarım ürünleri elde edilebiliyor.

Toplam 200 bin tona yakın marul, ıspanak, patlıcan, domates, salatalık, biber ve taze soğanla meyve olarak armut, elma, vişne, kayısı, badem, dut, karpuz ve kavun yetişir. Buğday, arpa, çavdar, yulaf, ayçiçeği, patates ve en çok da şekerpancarı elde ediliyor.

Eskişehir'de verimi Türkiye ortalamasının çok üstünde, gelişmiş bir hayvancılıktan söz etmek mümkün. İlde daha çok koyun, tiftik keçisi, sığır, kıl keçisi ve kümes hayvanları yetiştiriliyor.

Eskişehir ili maden bakımından çok zengin iller arasında yer alıyor. Demir, krom, boraks, manyezit, bor tuzları, perlit, lületaşı, mermer, linyit, alçıtaşı, amyan ve kalsedon madenlerinin hemen tamamı özel sektör tarafından çıkarılıyor. Magneziit gibi bazı madenlerin tamamı, uzay, otomotiv ve uçak sanayiinde kullanılmak üzere ihraç ediliyor.

Almanlar'ın 1894'te kurduğu Lokomotif yapım ve tamir atelyesi Eskişehir'in ilk sanayi tesisi olarak biliniyor.

Cumhuriyetten sonra kentte şeker fabrikası ve ona bağlı olarak makine fabrikası, 1965 yılında da Sümerbank Basma Sanayi Müessesesi kurulmuş. Bu fabrikalar bölgedeki sanayinin gelişmesi açısından ilk önemli adımlar olarak biliniyor.

Daha sonra özel sektörün de katılımıyla toprak sanayi, un ve mamülleri sanayii, ağaç sanayii, çimento ve mamülleri ile çelik eşya sanayii, tekstil, gıda ve makine sanayii gelişmeye başlıyor.

Bugün Türkiye'nin tek uçak motoru ile dizel lokomotif motoru üreten fabrikası Eskişehir'de bulunuyor.

Yine Türkiye'nin en yüksek kapasiteli buzdolabı ve kompresör fabrikası da burada. Ayrıca bisküvi ve soba üretiminde de Eskişehir'in Türkiye genelinde ağırlıklı bir paya sahip olduğunu söylemek gerekiyor.

Eskişehir'deki sanayi yatırımlarının büyük bölümü 32 milyon metrekarelik Organize Sanayi Bölgesi'nde planlı bir şekilde gerçekleştiriliyor. 228 firma bu bölgede faaliyet gösteriyor. Ayrıca proje aşamasında 57 firma var.

OSB'nin dışında 3 ayrı bölgedeki küçük sanayi sitelerinde de çok sayıda küçük ve orta boy işletme yer alıyor. ■





Değerli Yatırımcılar,

Berlin-Bağdat Demiryolu'nun inşaatı sırasında, 1894 yılında Cer Atölyesi'nin kurulması, Eskişehir'in ticari ve sınai gelişiminin başlangıcını oluşturmuştur. Böylece demiryolu ile Avrupa'ya bağlanan Eskişehir'in geniş tarım alanları ve maden rezervlerinin ekonomik değeri artmıştır. Aynı süreçte, 1895 yılında da Eskişehir Ticaret ve Sanayi Odası kurulmuştur. Neticede ilimizde 100 yılı aşkın zamandır gelişen ticaret ve sanayi kültürü vardır.

Cumhuriyet ile birlikte ilin karayolu bağlantıları da tamamlanmış; böylece Eskişehir, kara ve demiryollarının bağlantı noktasında olmasından kaynaklanan önemli bir ticari avantaj elde ederek ekonomik gelişimini hızlandırmıştır.

Cumhuriyetin ilk yılları ve 1960'da başlayan planlı kalkınma dönemlerinde Eskişehir'in sınai kalkınmasında kamu yatırımları büyük öneme sahiptir. Bu dönemde kurulan Eskişehir Basma Fabrikası, Lokomotif Fabrikası, Hava İkmal Bakım Merkezi gibi kuruluşlar il sanayisinin gelişimde önemli rol oynamış ve yerel girişimci / sanayicinin gelişimde okul görevi görmüşlerdir. Böylece 1970'li yıllarla birlikte özel yatırımlar artmış ve özel sektör, ilin sanayinde öncelikli konuma geçmeye başlamıştır. Aynı yıllarda kurulan Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi, ülkemizin ilk Organize Sanayi Bölgesi olma özelliğine sahiptir. Bugün 300'e yakın sanayi tesisine ev sahipliği yapan Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi, kendi bünyesinde bulunan doğalgaz dönüşüm santrali ile sanayiciye kesintisiz enerji sağlayan, Eskişehir Gümrük sahası ile entegre, kaliteli altyapısı ve İnternet iletişim altyapısı ile yeni yatırımcılara hizmet vermeye devam eden ülkemizin, önemli bir sanayi merkezi olma özelliğini devam ettirmektedir.

Eskişehir'i, yatırımcılar için cazip kılan bir diğer önemli unsur ise, iki üniversitesi aracılığı ile yaratılan yetkin ve kaliteli insan kaynaklarıdır.

Eskişehir, yeni yatırımcılar için yukarıda sıraladığımız tüm bu üstün ve uygun özelliklerinin yanı sıra; yerel yönetimleri ve sivil inisiyatifleri ile her zaman yatırımcılara destek vermiş ve vermeye devam edecektir.

Eskişehir Ticaret Odası, onbine yakın üyesi ile, ilimizde girişimciliğin ve özel sektörün en büyük temsilcisi olarak kendilerine yardımcı olmak üzere yeni yatırımcıları beklemektedir.

Cemalettin SARAR

Eskişehir Ticaret Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



TÜRKİYE'NİN GELECEĞİ TEKNOLOJİYE DAYALI SANAYİLEŞMEDEDİR.

İlki 1996 yılında düzenlenen “Dünyanın dört bir yanında faaliyet gösteren iş adamlarımızı ve girişimcilerimizi bir araya getirerek Türk iş dünyasında dayanışma, ortak heyecan, sinerji, bilgilenme ve somut iş bağlantıları ortamı oluşturmak” temel felsefesiyle hayata geçirilen Dünya Türk İşadamları Kurultayının bu yıl altıncısının düzenlenmesi büyük bir başarıdır.

Dünya çapında başarı kazanmış Türk işadamlarını Türkiye'deki yatırımcılarla tanıştırmaya, birlikte iş yapma koşullarını geliştirme fırsatlarını sunan Kurultay, on yıldır Türk ekonomisine büyük ve önemli katkılar sağlamaktadır.

Her iki yılda bir düzenlenen bu başarılı Kurultayda, o dönemin konjonktürel durumuna paralel bir “konu” seçilmektedir. 2006 yılında ise büyük bir isabetle, Türkiye'nin ekonomik gündeminin en önemli ve hayati konusu olarak “doğrudan yatırımlar” seçilmiştir. Bu amaçla, VI. Kurultayın konusunun “yatırım”; sloganının da “Türkiye'ye Yatırım, Geleceğe Yatırım” olarak belirlenmiş olması bizleri gerçekten mutlu etmiştir.

Günümüz ekonomik yapısında küreselleşmenin ayrılmaz bir parçası olarak dünya ekonomisine şekil veren faktörlerin en başında “doğrudan yabancı sermaye girişini arttırmak” gelmektedir. Türkiye olarak son yıllarda ekonomide sağlanan istikrar ortamıyla birlikte, enflasyonun tek haneli rakamlara çekilmiş olması, her geçen yıl artan dış ticaret hacmi ve nitelikli insan kaynağıyla küresel sermayenin cazibe merkezi olma yolunda kararlı adımlarla ilerlemektedir.

Bölge ülkeleriyle derin tarihi ve kültürel bağlara sahip olan ve yeniden şekillenen bir dünyanın tam merkezinde bulunan Türkiye, Avrupa Birliğine tam üyelik müzakerelerini başarıyla sürdürmekte; son yıllarda ekonomide dikkat çekici bir performans sergilemekte ve dünyanın beş kıtasına yayılmış girişimci ve yatırımcı insan gücü ile dünya ekonomisinin önemli aktörlerinden biri haline gelmiştir. Bu süreç hem ulusal, hem de uluslararası iş çevrelerine eşsiz fırsatlar sunmaktadır. Geleceği bugünden görebilen yabancı yatırımcılar, Türkiye'deki bu fırsatları değerlendirmek üzere yoğun şekilde ülkemize yatırım yapmaya başlamışlardır.

Eskişehir Sanayi Odası olarak yıllardır her platformda dile getirdiğimiz şekilde, Türkiye'nin geleceğini ve kalkınma çabalarımızın odak noktasını yüksek teknoloji ve inovasyona dayalı sanayileşme ile buna bağlı yeni yatırımlar oluşturmaktadır. Bu görüşlerimizin, Kurultayın ana gündem maddesi olarak ele alınması ise bizleri ülkemizin geleceği açısından daha da umutlandırmıştır.

Bu yıl Kurultay ilk defa düzenlenecek olan illerimizin yatırım imkan ve fırsatlarının tanıtılacağı “İller Yatırım Borsası” ve “İller Yatırım Kataloğu”nun ülkemizin yabancı yatırımlar karşısındaki görünümünün yansıtılmasında da büyük fayda sağlayacaktır.

Bu bakımdan gerçekleştirilen ilk kurultaydan bu yana tüm kurultaylara Eskişehir Sanayi Odası olarak etkin bir şekilde katılım göstererek, ilimizdeki yatırım imkanlarını,



Odamız üyelerini ve ürünlerini Dünyanın dört bir tarafından gelen Türk işadamlarına tanıtılması için gayretlerimiz her geçen kurultayda daha da artmaktadır. Kurultay bünyesinde bu yıl ilk defa düzenlenecek olan İller Yatırım Borsası ve Katalogu, Eskişehir'in yüksek sanayi potansiyeli ile yatırımların cazibe merkezi olma özelliğini ortaya çıkarması bakımından bizlere önemli imkanlar sağlamaktadır.

Eskişehir'in yeni yatırımlar için bir cazibe merkezi olmasını sağlayan unsurların başında 32 milyon metrekarelik büyüklüğü ile ülkemizin en büyük OSB' sine sahip olması gelmektedir. Buna ek olarak Eskişehir'in coğrafi konumunun verdiği avantaj, kentimizin ulaşım yollarının önemli kesişim noktasında yer alması, aynı zamanda tüm yatırımcılara eksiksiz ve mükemmel bir altyapı hizmet sunulmasının sonucunda Eskişehir OSB kısa sürede önemli gelişme göstermiştir. Halen Eskişehir OSB'de 345 firma bulunmakta olup bunların 228'i faaliyette, 117'si ise inşaat ve proje aşamasında bulunmaktadır. Faal firmalardaki çalışan sayısı 20 bin civarında olup, firmaların 2005 yılı ihracatları da 550 milyon dolardır.

Son yıllarda bilhassa başta İstanbul olmak üzere Marmara bölgesinde sanayi için uygun arsaların giderek azalması ve maliyetlerinin artması nedeniyle, birçok firma yeni yatırım noktası olarak Eskişehir OSB' yi tercih etmektedir. Eskişehir OSB'nin mükemmel alt yapısı, gelişmiş ana ve yan sanayi işbirliği, şehrimizin sosyo-kültürel gelişmişlik düzeyi ile ulaşım imkanlarının kolaylığı gibi nedenlerle yatırımcılar ilimizi tercih etmektedirler. Bu tercihin bir sonucu olarak 2004 yılında OSB' de 46 firmaya toplam 663 bin metrekare, 2005 yılında ise 56 firmaya 1.2 milyon metrekare, yeni oluşturduğumuz KOBİ-OSB alanında ise 78 firmaya 246 bin metrekare olmak üzere genel toplamda son iki yıl içinde 180 firmaya 2.2 milyon metrekare arazi, yeni yatırımlar için tahsis edilmiştir. Son iki yıldaki bu rakamlar Eskişehir OSB' ye olan yoğun ilginin açık bir göstergesidir.

Eskişehir OSB' de hızla artan bu yatırımcı ilgisinin, Kurultaya katılan ve dünyanın dört bir tarafından gelen Türk işadamları içinde, yeni yatırım yeri tercihlerinde veya ticari iş ilişkilerinin geliştirilmesinde önemli bir referans olacağı inancındayım.

Bu vesileyle, Dünya Türk İşadamları Kurultayının başarılı geçmesini temenni eder, yatırım konusunun gündeme taşınmasından ve yıllardır sürdürdükleri bu başarılı etkinlikler için de Organizasyon komitesine teşekkür ederim.

Savaş M. ÖZAYDEMİR

Eskişehir Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	ESKİŞEHİR	
TELEFON KODU	00.90	222
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	YOK	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	1.390.200	13.902
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	352.264	49,9
Kadın	353.745	50,1
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	51 KİŞİ/KM2	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	185.209	69,4
Kadın	81.586	30,6
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	170.989	69,9
Kadın	73.319	30,1
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	%8,4	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	ANKARA	
Havaalanının Adı	ESENBOĞA	
Uzaklığı (Km)	233 KM	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	---	
İstasyonun Adı	---	
Uzaklığı (Km)	---	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	BURSA-GEMLİK	
Uzaklığı (Km)	178 KM	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	233 KM	
Demiryolu (Km)	244 KM	
Havayolu (Saat)	25 DAKİKA	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	330 KM	
Demiryolu (Km)	289 KM	
Havayolu (Saat)	35 DAKİKA	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	252	83.455
Lise	45	18.425



Meslek Lisesi	33	14.990
Yüksek Okul 2 Yıllık	6	6.093
Yüksek Okul 4 Yıllık	7	2.873
(Açıköğretim Bölümleri Dahil) Fakülte 4 Yıllık	18	825.123
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	9	
Endüstri	7	
İnşaat	---	
Turizm	1	
Ticaret	7	
Diğerleri	9	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	---	
Lise	---	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Müh.	1	
Füh.	2	
Füh.	1	
Müh.	2	
üh.	---	
Füh.	2	
ğretme	4	
Diğerleri	140	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	759	
Limited Şirket	4477	
Şahıs Şirketi	4222	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	2	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	6	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	---	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	87.172.592 ABD DOLARI	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	3 Adet ABD	
.....	1 Adet AVUSTURYA	
.....	1 Adet ALMANYA	
Diğerleri	3 Adet DİĞER	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	2	
Tekstil	1	
Otomotiv	1	
Makine	---	

Yanda belirtilen alanlar birer fakülte olmayıp, ana bilim dalı fakültelerinin birer alt bölümü olarak kurulmuşlardır. Belirtilen sayılar sadece ilgili bölümlerin sayısını vermekte olup, fakülte ve ya yüksek okul sayısı değildir.



Turizm	---		
Beyaz Eşya	---		
Diğerleri	4		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI		
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	55	8	
Otomotiv	20	1	
Tekstil	28	1	
Elektrikli Aletler	25	2	
Makine İmalat	48	2	
Mobilya	43	2	
Diğerleri	305	27	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI		
2001	542		
2002	681		
2003	929		
2004	1377		
2005	2289		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI		
İŞÇİ SAYISI 1-10	1-9 İşçi 128		
İŞÇİ SAYISI 10-25	10-25 İşçi 165		
İŞÇİ SAYISI 25-50	26-50 İşçi 125		
İŞÇİ SAYISI 50-100	51-100 İşçi 31		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	100+ İşçi 68		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	1	2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)			3
Toplam Alan (M2)	32.000.000 m2		
Boş Alan (M2)	12.000.000 m2		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	228 Üretimde, Toplam 339		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI		
Gıda	23		
Otomotiv	---		
Tekstil	15		
Elektrikli Aletler	---		
Makine İmalat	54		
Mobilya-Ahşap Ürünler	28		
Diğerleri	108		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET		
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET		
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET		
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ			
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	53		
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	6		



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2004 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)		524.959.000
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
Bu alandaki verilerin hepsi 2003 yılına ait olup, daha sonra ki yıllar için yayınlanmış veri yoktur.	İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	573.329
	İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	390.421
	ORMANLIK ALAN (Hektar)	343.914
	İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	15.894 Adet
	İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	823 Adet
	İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	43.825 Ton
	İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
	Buğday 491.436 Ton
	Arpa 350.678 Ton
	Çavdar 12.901 Ton
	Diğerleri	Yulaf 6.345 Ton
	İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
	Domates 2.168 Ton
	İspanak 800 Ton
	Taze Soğan 730 Ton
	Diğerleri	Diğer 3.284 Ton
	İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
	Tütün	---
	Pamuk	---
	Fındık	---
	Zeytin	213 Ton
	Ayçiçeği	26.335 Ton
	Mısır	11.223 Ton
	Diğerleri	Diğer 788.777 Ton
	İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
	Portakal	---
	Mandalina	---
	Greyfurt	---
	Limon	---
	Elma	2.974 Ton
	Kiraz	1.016 Ton
	Diğerleri	Diğer 8.063 Ton
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET	
Küçükbaş	465.979	
Büyükbaş	98.788	
Kümes Hayvanı	2.373.161	
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	140.111 Ton	
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	91.4	
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	9.338	
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1	



İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	3
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	108 Gün
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	373.9 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	25.5 Gün
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYEV
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	---
İL DEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2001 Yılı	445.878
2002 Yılı	520.564
2003 Yılı	664.357
2004 Yılı	802.810
2005 Yılı	869.658
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	---
Gıda Sanayi	39.971
Otomotiv	---
Tekstil	61.448
Makine	400.580
Elektrikli Aletler	15.538
Diğerleri	352.118
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	58
500 Bin - 1 Milyon \$	14
1 Milyon - 5 Milyon \$	33
5 Milyon - 10 Milyon \$	10
10 Milyon \$ Fazla	13
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	---
Gıda Sanayi	894
Otomotiv	---
Tekstil	64.142
Makine	66.354
Elektrikli Aletler	4.578
Diğerleri	32.208
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	Bor 234.680.365 Ton
.....	Manyezit 18.238.066 Ton
.....	Mermer 63.000.000 Ton
Diğerleri	Diğer 462.053.275 Ton
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	Bor 1
.....	Manyezit 1



.....	Krom 1	
Diğerleri	Diğer 15	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....	Bor 900.000	
.....	Manyezit 200.000	
.....	Dolgu Maddeleri 100.000	
Diğerleri	Diğer 1.525.000 Ton	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	10	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	50.000 m3	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	Leopar (Salome) 3.000 m3	
.....	Süpren 2.000 m3	
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	5	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	2	
Özel	---	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	4	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	58	
Özel	25	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	380
4 Yıldızlı Otel Sayısı	---	---
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	492
Pansiyon	---	---
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	10	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAĞI	12.000 Adet	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	16	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	8 Mbps (Fiberoptik)	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.eskisehir.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.eskisehir-bld.org.tr	
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.esk-to.org.tr	
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.eso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Y. Emre Heper Eskişehir Sanayi Odası Genel Sekreteri emre@eso-	



	es.net veya eso@eso.org.tr
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Mustafa Özenç, Eskişehir Sanayi Odası Araştırma Uzmanı Tel:0-222-2360360-61 eposta: mustafa@eso.org.tr





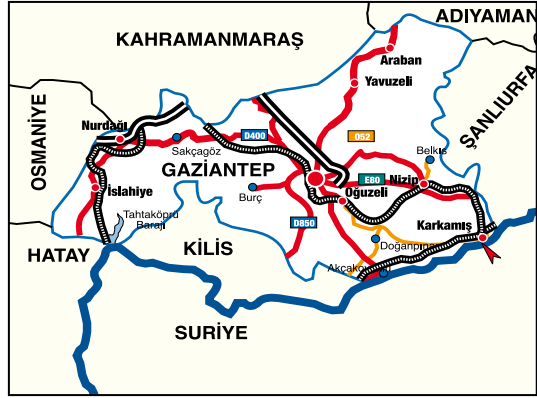
Türk Sanayiinin Önemli Merkezlerinden



Gaziantep tarım ürünlerinden makine üretimine, otomotiv yan sanayine kadar çok farklı alanlarda üretim yapan, Türkiye'nin en gelişmiş sanayi kentlerinden biri.

Gaziantep tarihini Paleolitik, Kalkolitik, Neolitik dönemler, Tunç Çağı, Hitit, Med, Asur, Pers, İskender, Selökidler, Roma ve Bizans, İslam ve Türk devirleri olarak sıralamak mümkün. Bu dönemlerin izleri günümüzde de açık bir şekilde görülmüyor.

Gaziantep yöresinde adı bilinen ilk yerleşim merkezi, Dolike şehri. Gaziantep'in 10 km. kuzeyinde, Dülük köyü yakınlarındaki bu yerleşim yerinin adı, Bizans kaynaklarında Diba (Daluk) olarak geçiyor. Dülük adı da bu sözcükten kaynaklanıyor.



Şehir, Cumhuriyet öncesi yıllara kadar Ayıntap adıyla anılıyor. Bu adın benzerine de ilk kez Haçlı Seferlerine ilişkin kayıtlarda rastlanıyor. Urfalı Mateos ve Papaz Grir'o'nun, 1124 - 1155 yılları arasındaki seferlerde, Arapların Ayıntab şehriden Hantap (Hamptan) diye söz ettiği anlatılıyor. Arapça "parlak pınar" anlamına gelen Ayıntab, Ermeni kaynaklarında Anthapt olarak geçiyor.

Bir diğer rivayette ise; kentin Ayıntap adını, suyunun güzelliğinden ve bolluğundan dolayı aldığı söyleniyor. Zira, "ayın"; pınar, kaynak, suyun gözü anlamına geliyor. "Tab" ise; güç ve takat anlamında kullanılıyor. Böylece şehre suyunun bolluğundan dolayı bu ismin verildiği düşünülüyor.

Şehre Gaziyıntap ismi ise, Kurtuluş Savaşı sırasında Fransız kuvvetlerine karşı şehrin, verdiği 6317 şehide rağmen yılmadan, cesaretle savunmayı sürdürmesi ve eşsiz bir direniş göstermesi nedeniyle 6 Şubat 1921 tarihinde T.B.M.M. tarafından veriliyor. 1928 yılında ise, Gaziyıntap ismi Gaziantep olarak değiştiriliyor.

Osmanlı İmparatorluğu diğer Türk- İslam devletleri geleneğine uyarak, Antep yöresi halkının iç işlerine karışmamış. Gaziantep ve çevresindeki şehirlerde ticaret ve sanayi



gelişmeye devam etmiş. Bu devirde zengin vakıf kuruluşları, esnaf birlikleri, sosyal yardım kurumları, medreseler ve köy aşiret oymaklarının düzenli çalıştıkları Gaziantep şehir kayıtlarında anlatılıyor. Bu dönemde transit ticaret önem kazanıyor, ilk sanayileşme adımları olarak sanat kolları gelişiyor.

Ancak Osmanlı yöneticileri yerli sanayinin oluşması ve gelişmesi için önlem almadığı gibi korunması için de çaba harcamıyor. Aksine Avrupalıların ve azınlıkların az gümrük vergisi vererek daha ucuza mal satmalarına izin veriliyor. Türk halkından ve esnafından alınan ağır vergiler sebebiyle Avrupa mallarından daha pahalı hale gelen yerli sanayi ürünleri satılamadığından, yerli sanayi çöküyor.

Kentin ekonomisi bugün tarım ve sanayiye dayanıyor. İldeki tarıma elverişli toprakların miktarı 382 hektardan fazla.

Bu toprakların en büyük bölümü her yıl antepfıstığı yetiştirmeye ayrılıyor. Antepfıstığı yetiştiriciliği ile pazarının merkezi konumundaki kentte 97 hektar alanda ekim yapılıyor. Ancak üretim miktarı dünya ortalamalarının çok altında. Bunun en önemli nedeni antepfıstığı yetiştirilen alanların genellikle başka ürünle değerlendirilmesi mümkün olmayan kıraç ve verimsiz arazilerden oluşması. Ancak son yıllarda verimli arazilerde de yetiştiricilik yapılıyor.

2000 yılında tarihin en büyük rekoltesi alınmış ve antepfıstığı üretimi 39 bin tonu aşmış. Ancak ihracat oranının düşük kalması, üretim ve pazarlama ile ilgili sorunlar nedeniyle darboğaz oluşunca üreticiler zor durumda kalmış.

Son yıllarda Türkiye genelinde olduğu gibi Gaziantep ilinde de zeytin üretiminde büyük bir artış yaşanıyor. Zeytinyağı fiyatlarında meydana gelen reel artışlar yeni zeytin bahçeleri kurmayı cazip hale getiriyor. Yeni zeytin bahçelerinin kurulması yakın gelecekte zeytin üretimini artıracak gibi görünüyor. 2001 yılı itibarıyla kentte 27 bin hektar alanda 2.5 milyona yakın zeytin ağacı bulunuyor.





Gaziantep bölgesi ekolojik özellikleri bakımından çok yönlü bağcılığın yapılmasına elverişli bir bölge. Ancak Gaziantep'te bağ alanlarının küçük parçalar halinde olması ve çeşit standardizasyonunun bulunmayışı bağcılığın ekonomik olarak verimliliğini sınırlandırıyor. 2001 yılı rakamlarına göre yaklaşık 30 bin hektar alanda bağcılık yapılıyor. Üzüm üretimi yılda 125 bin tonu geçiyor. Aynı yılın buğday rekoltesi ise 100 bin hektar alanda 341.5 tonu buluyor. 2002 yılında ise yıllık buğday üretimi 400 bin tona yaklaşıyor.

Gaziantep'te endüstri bitkileri içerisinde pamuk, en fazla üretimi yapılan tarla bitkisi. 2000-2001 üretim sezonunda, 117 bin dekar alanda pamuk ekilmiş 35 bin tondan fazla üretim sağlanmış. Pamuk Antep'te kendi sanayisini de geliştirmeye devam ediyor.

İlde 30 adet çırçır ve prese fabrikası ile 3 Çukobirlik işletmesi bulunuyor. Ayrıca 5 konfeksiyon, 6 dokuma ve 44 iplik fabrikası faaliyet gösteriyor.

Gaziantep'te kırmızı mercimek ve kırmızı biber, kimyon, kapari ve nohut da, üretimi yüksek diğer ürünler arasında yer alıyor.

Gaziantep sanayi bakımından da oldukça gelişmiş bir il. İrili ufaklı 500 sanayi işletmesi bulunuyor. Dokuma, iplik, un, sabun, deterjan, deri, plastik, çimento, salça, bisküvi ve yağ fabrikaları ön sırada yer alıyor. Sanayi merkezi haline gelen Gaziantep'te 45-200 Watt elektrik motorları, su santrifüjleri, matkap tezgahları, soğuk hava depoları, akümülatör, kampana, piston, gömlek, cendere, vantilatör, aspiratör, su tesisat araçları, torna tezgah, levha makinaları, leblebi kavurma makinaları, dondurma makinaları, bisküvi fırınları, iplik kurutma santrifüjleri, çikolata makinaları, şekerleme yapım ve ambalaj makinaları, dokuma ve desen makinaları, elektrik kaynağı makinaları, otomobil hava frenleri, tuz, bulgur ve un değirmenleri, üzüm presleri, otomatik kahve kavurma makinaları, briket makinaları, taş kırma konkasörü, elbise temizleme makinası, sanayi gaz ocakları, çeşitli oto parçaları ve oto karoserleri de üretiliyor.

Gaziantep'in bilinen bir başka uzmanlığı da para kasası yapımı. Şifreli, alarmlı, tabancalı para kasalarından sonra, oksijen kaynağının kesemeyeceği kasa üretimine de başlanmış. ■





Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan İlimiz, yüzyıllar boyunca birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Gaziantep'iler, Kurtuluş Savaşı sırasında gösterdikleri örnek savunmayla Antep'i düşman işgalinden kurtarmış ve TBMM tarafından 8 Şubat 1921 tarihinde "Gazilik" unvanı ile onurlandırılmıştır.

Gaziantep ili 2000 yılı nüfus sayım sonuçlarına göre, il merkezi şehir nüfusu 853.513 kişi ile Türkiye de 6. il toplam nüfusu ise 1.285.249 kişi ile Türkiye'de 11. sıradadır.

Akdeniz Bölgesi ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin birleştiği noktada yer alan Gaziantep, coğrafi konumu itibarıyla Türkiye'nin batısındaki sanayi şehirleri ile güneyin irtibatını sağlayan ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Doğu Anadolu Bölgesi'nin birçok ihtiyacını karşılayan bir ticaret ve sanayi merkezi niteliğindedir.

Bireysel girişimciliğin ülkemizdeki örneği konumundaki İlimiz, "Marka Şehir" özelliği ile İmalat Sanayinde Gıda, Tekstil, Deri ve İşlenmiş Deri, Kimya, İnşaat Malzemeleri, Kağıt ve Kağıt Ürünleri, Orman Ürünleri, Plastik ve Kauçuk ile Metal Eşya ve Makine Sanayi olmak üzere temelde 9 sektörde gelişimini sürdürmektedir.

İlimizde toplam 23.700.000 m² alan üzerindeki 4 adet Organize Sanayi Bölgesi'nde 565 firma faaliyet göstermekte olup, 58.000 kişi istihdam edilmektedir.

İlimizde mevcut 6 Küçük Sanayi Sitesinde toplam 3.835 işyeri bulunmaktadır. Gaziantep Örnek Sanayi Sitesi'nde her bir işyeri 800 m² kapalı ve 400 m² açık alana sahip 56 işyeri mevcuttur. 1.400.000 m² alan üzerinde faaliyet gösteren Gaziantep Serbest Bölgesi, 2005 yılı sonu itibarıyla 132.431.759 \$ ticaret hacmine sahiptir. Bölgede 41 adet firma faaliyet ruhsat sahibidir. Mevcut istihdamı 196 kişidir.

Merkezi Gaziantep'te bulunan Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri'nce 2005 yılı sonu itibarıyla 1.922.309.000 \$'lık ihracat gerçekleştirilmiştir. 2005 yılında yapılan ihracat 2004 yılına göre % 38 oranında artış göstermiştir.

Gaziantep'te mallara göre ihracatta Makine Halısı, Akrilik-Sentetik-PP İplik, Bisküvi-Pasta-Şekerleme, Örme Mensucat, Pamuk İpliği, Pamuklu Mensucat, Sentetik Mensucat, Buğday Unu, Ev Tekstili-Havlu ve Plastik Çuval ilk sıralarda yer almaktadır. Bu ihracat başta Ortadoğu Ülkeleri ve AB Ülkeleri olmak üzere dünyanın hemen her ülkesine gerçekleşmektedir.

İlimiz Ortadoğu pazarına yakınlığı ve bu pazarla sağladığı ciddi bağlantılar ile yeni iş alanları ve ticari imkanlar için fırsatlar sunan yeni fikirlere açık bir pazarda etkin bir aktör konumundadır.

Ana pist yenileme çalışmaları yakında bitecek olan ve uluslararası yolcu ve yük taşımacılığına açık olan Gaziantep Havaalanı, otoyol ve demir yolu bağlantıları ile Gaziantep, yatırımcılar için son derece verimli sanayi altyapısı ve sanayinin ihtiyaç duyacağı farklı iş kollarında kalifiye nüfusa sahiptir.



Sanayi ve ticaretin yanı sıra Zeugma Antik Kenti'nin gün yüzüne çıkarılması ile bir Mozaikler Şehri olan Gaziantep yüksek turizm potansiyeli ile bu alanda da önemli fırsatlar sunmaktadır.

Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı kapsamında kurulacak olan "İller Yatırım Borsası"nın Kurultayın sloganına uygun bir şekilde Gaziantep'e ve ülkemize katma değer ve istihdam sağlayacak, refahını arttıracak yepyeni girişimlere vesile olmasını dilerim.

Süleyman KAMÇI
Gaziantep Valisi





YATIRIM İÇİN İDEAL KENT

İçinde bulunduğumuz ortamda dünya her alanda hızlı bir değişime sahne oluyor. Ekonomi ve teknoloji alanlarında yaşanmakta olan büyük değişim ve onun gelecekte dünyadaki dengeleri nasıl etkileyeceği konusu dikkat çekmeye devam ediyor.

İşte böylesine bir ortamda Türk İşadamları Kurultayı gerçekleştiriliyor. Bu bağlamda yurt dışında ülkemizin önemli gücü olan Türk İş dünyası ile Türkiye'deki müteşebbisler arasındaki bağların güçlenmesi için düzenlenen ve Dünya genelindeki işadamlarımızı bir araya getiren Türk İşadamları Kurultayı önemli fırsatlar yaratmakta ve imkanlar sunmaktadır.

Yatırımlar konusunda ülkemizdeki ve tüm dünyadaki Türk işadamlarının ortak dinamizmi bir arada değerlendirme, yatırımlar konusunda ortak hareketleri, işbirliği ve dayanışma ülkemizin gelişmiş ülkeler arasındaki yerini daha kısa sürede olanak sağlayacaktır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en büyük ve Türkiye'nin ise 6. büyük kenti olan, Uzak Doğu'dan Kuzey Amerika'ya, Paleolitik çağdan bu yana çeşitli kültür ve medeniyetlere ev sahipliği yapan Gaziantep, Anadolu'nun ve Dünya'nın en eski yerleşim yeridir.

Gaziantep, tarihinin oluşumunda ve niteliğinde yer unsurunun önemi büyüktür. Bölgenin, ilk uygarlıkların doğduğu, Mezopotamya ve Akdeniz arasında bulunuşu, güneyden ve Akdenizden doğuya, kuzeye ve batıya giden yolların kavşağında oluşu, uygarlık tarihine ve bugüne yön vermiştir. Gaziantep, tarih öncesi çağlardan beri insan topluluklarına yerleşme sahası ve uğrak yeri olması yanında, Tarihi İpek Yolunun da buradan geçmiş olması ilin önemini ve canlılığını devamlı olarak korumasını sağlamıştır.

Gaziantep, 6000 yıllık tarihi geçmişi ile ilimiz tarihi ve kültürel zenginlikleri, antik kentleri, mozaikleri, camileri, kiliseleri, hanları, hamamları, bedestenleri ve pek çok yeraltı ve yerüstü zenginlikleri ile tam bir metropoldür. Gaziantep'te bitmez tükenmez enerjisi, azmi ve girişimciliği ile kendi sanayisini kendisi kurmuş ve örnek bir sanayi ve ticaret kenti meydana getirmiştir. Gaziantep, Güneydoğu'nun en büyük Türkiye'nin ise 6. Büyük kentidir.

Sanayi, Tarım, Ticaret ve Turizme dayanan dokusuyla "Model ve Marka" kent olarak dünyaya açılma hedefindeki Gaziantep, aslında yatırım için en ideal kent konumundadır.

Sektör bazında teşvik sistemi oluşmadığından ve teşvik alan 49 ilin dışında kalan, devletten destek alamayan Gaziantep "kendi yağıyla kavrulan" kent görünümünde.

Yerli ve Yabancı Yatırımcılar açısından Gaziantep bir çok avantaja sahipken eğitilmiş ve donanımlı insan gücü, sosyal ve ekonomik ortamdan oluşan sinerji de avantajları desteklemektedir.

Gaziantep'in dönüşümünde en önemli yapıyı oluşturan iş dünyası kentin ticari ve sosyal hayatına ivme kazandırmak amacıyla, dünyada ses getirecek başarı öyküleriyle kentin büyümesini tetikliyor. Sanayi, Ticaret ve Turizmde Güneydoğu Anadolu ve Türkiye'nin dinamizmini oluşturan Gaziantep, Güneydoğu Anadolu ile Doğu Anadolu Bölgesi'nin her



türlü ihtiyaçlarını karşılayan bir ticaret merkezidir.

Gaziantep'te Dört Organize Sanayi Bölgesi, Serbest Bölge, Küçük Sanayi Siteleri, değişik sektörlerde faaliyet gösteren meslek gruplarının yer aldığı ve kısa adı GATEM olan Gaziantep Ticaret ve Endüstri Merkezi gibi Ticaret ve Sanayi Merkezlerinin yanında serbest bölgesiyle Bölgenin ve Anadolu'nun parlayan yıldızıdır.

Gaziantep'te dört organize sanayi bölgesinde Tekstil, Gıda, Plastik, Kimya başta olmak üzere değişik sektörlerde faaliyet gösteren 565 Orta ve Büyük Ölçekte işletmenin yanında, 60 bin kişi istihdam edilmekte ve Ülke ihracatındaki yüzde 7-10 oranındaki payla dünyanın 130 ülkesine ihracat yapılmaktadır.

Bizim tahminlerimize göre, ekonomik gelişimi içsel ve dışsal faktörler etkilenen Gaziantep Önümüzdeki 10 ve 20 yıllık dönemde çekim merkezi olmayı sürdürecektir. Aynı zamanda Gaziantep'te ekonomik ve sektörlerdeki gelişim çevresindeki kentleri de etkilemektedir. Örneğin Tekstil sektöründeki gelişim komşusu Kahramanmaraş'ı da etkilemiş, bugün bu kent bu sektörde bölgede Gaziantep'ten sonra adından söz edilen kent olmuştur.

İşte bütün bunlar Gaziantep'i yatırım açısından cazip kılmaktadır. Yatırımın ideal kenti Gaziantep'te buluşmak dileğiyle...

Mehmet ASLAN
Gaziantep Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



Türkiye'de üretim gerçeği

Dünya konjonktüründeki süratli değişimler, Türkiye'nin de artık bu süreçte yerini almasını zorunlu kılıyor.

Artık hiç bir şey eskisi gibi değil, gelecekte de bugünkü gibi olmayacak.

Sürekli bir değişim sözkonusu. Türkiye'nin geleceğini planlarken de bu dinamik ve sürekli farklılaşan yapıyı dikkate almak, stratejik planlarımızı bu doğrultuda belirlemek durumundayız.

Bu süreci doğru belirlemek için atılması gereken ilk adım ise, dünya ekonomisindeki değişimleri doğru analiz etmekten geçer.

Türkiye ekonomisinin son üç yılında kendini gösteren toparlanma çabasını da bu çerçevede değerlendirip, rasyonel bir bakış açısı ortaya koymalıyız.

Ülke ekonomisinde son dönemde elde edilen rakamları ve ortaya çıkan göstergeleri görmezden gelmek mümkün değildir. Bu rakamların Türkiye ekonomisinin son 20 yılının en iyi rakamları olduğu gerçeğini de kabul etmeliyiz.

Ancak bu rakamların piyasalara dolayısıyla üretime ve istihdama yansımadağının da altını çizmek gerekir.

Gerçekten Türkiye yıllar sonra iyi rakamlarla tanıştı. Enflasyon yıllar sonra tek haneli rakamlara indi, faizler geriledi, dövizdeki artış durdu, büyüme konusunda çok önemli gelişmeler elde edildi, ihracat her ay yeni bir rekor kırıyor. Ama bu rakamlara rağmen işsizlik her geçen gün büyüyor, kapasite kullanım oranları istikrarlı değil, iç piyasadaki tıkanıklık hala devam ediyor, yeni yatırımlarda ve yabancı sermaye girişinde beklenen patlama bir türlü gerçekleşmiyor.

Ortaya çıkan rakamların her ikisinde, pozitif rakamlar da, negatif rakamlar da bu ülkenin rakamları. Pozitif rakamları ortaya çıkardığımız için sevinmeli ama o rakamların karşısında duran gerçekleri de göz ardı etmemeliyiz.

Türkiye bugün geldiği noktaya varıncaya kadar bir çok şey öğrendi. Yeni dünya düzeninin gereklerini, serbest piyasa ekonomisinin koşullarını, uluslararası ticaretin gereklerini, zaman içerisinde özümsemeye çalıştı.

Ama sanırım Türkiye'nin en büyük kazancı üretimin önemini anlamış olmasıdır.

Bu ülkede yaşayan herkes artık şunu çok iyi anladı ki; üretmeden tüketmek ve bu şekilde bir düzeni devam ettirebilmek mümkün değil.

Türkiye üretmek zorunda.

Türkiye, kaliteli, verimli ve katma değerli ürünler üretmek zorunda.

Türkiye'nin gelecek hedeflerine ulaşmasındaki en önemli kriterleri yatırım, üretim ve rekabet ortamının iyileştirilmesidir.

İşte bu noktada da Türkiye'yi bekleyen yapısal reformların önemi ortaya çıkıyor.



Türkiye rekabet gücünü arttırabilmek için yeni yatırımlar yapmak zorunda. Bunun içinde kaynağa ihtiyacı var. Bu durumda sanayiciye yatırım desteği sağlayacak finansal kaynakların yaratılması zorunluluğu ortaya çıkıyor.

Bu kaynağın yaratılması sürecinde; bankacılık reformunun tamamlanması, finansal kaynakların verilmesindeki bürokratik engellerin azaltılması ve yüksek reel faizlerin uluslararası rekabet koşullarına uygun oranlara indirilmesi gerekiyor.

Bu çerçevede halen kaynak israfına ve haksız rekabete neden olan yatırım teşvik düzenlemelerinin de mutlaka gözden geçirilmesi şarttır. Türkiye üretene cezalandırma anlayışından bir an önce kurtulmalıdır.

Bu yapısal dönüşüm sürecinde vergi sisteminin de gözden geçirilmesi kaçınılmazdır. Doğru, adaletli bir vergi sistemi; ülkenin kaynaklarını israf eden kayıtdışı ekonominin önlenmesi sürecinde de Türkiye'ye çok şey kazandıracaktır.

Türk sanayicisi dünyanın en yüksek enerji fiyatlarıyla, haksız ve ağır vergi yüküyle dünyayla rekabet edemez. Halen devam eden ihracat artışının reel sektörün fedakarlığı sayesinde olduğu gerçeğini göz ardı etmemeli ve yerli üreticilerimize dünya ile rekabet edebileceği maliyetleri vakit geçirmeden sunmalıyız.

Bunu ülkemizin geleceği adına yapmalıyız.

Nejat KOÇER

Gaziantep Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	GAZİANTEP	
TELEFON KODU	00.90.	342
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		622
İLİN TOPLAM NÜFUSU (1.285.249)	1.000 KİŞİ	%
Erkek	645.847	% 50.58
Kadın	639.402	% 49.75
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	188	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU (374668)	1.000 KİŞİ	%
Erkek	271.014	
Kadın	103.654	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU (374.668)	1.000 KİŞİ	%
Erkek		
Kadın		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Gaziantep/Sazgın	
Uzaklığı (Km)	19	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Gaziantep	
Uzaklığı (Km)		
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)	198	
Limanın Adı	İskenderun/Yumnurtalık	
Uzaklığı (Km)	198	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	682	
Demiryolu (Km)	968	
Havayolu (Saat)	1,5	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1136	
Demiryolu (Km)	1401	
Havayolu (Saat)	2	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	623	290615
Lise	55	43905
Meslek Lisesi	25	13394
Yüksek Okul 2 Yıllık	5	
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	9	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	2	
Endüstri	3	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	3	
Diğerleri	3	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Fakülte:9	Makine Müh.	1
Yüksekokul:5	İnşaat Müh.	1
Meslek Yüksekokulu:9	Ziraat Müh.	1
	Endüstri Müh.	1
	Gıda Müh.	1
	Kimya Müh.	1
	İşletme	1
	Diğerleri	19
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	1076	
Limited Şirket	6698	
Şahıs Şirketi	4572	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	53	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	6.990.630 (ABD DOLARI)	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
23	IRAK	
7	SURİYE	
6	ALMANYA	
Diğerleri	17	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	4	
Tekstil	6	
Otomotiv		



Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri	43	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya		
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	739	
2002	1097	
2003	1017	
2004	1204	
2005	1324	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		4
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	23.700.000	
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	565	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	122	
Otomotiv		
Tekstil	240	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri	185	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli	41	
Yabancı		
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	



Gıda	3
Otomotiv	1
Tekstil	20
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya-Ahşap Ürünler	
Diğerleri	18
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	75
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	1
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	382.077
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	198.104
ORMANLIK ALAN (Hektar)	92.419
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	8.457
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	11
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	396.450
Arpa	126.085
Mısır	66.035
Diğerleri	204.300
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Marul	3.050
Domates	221,34
Patlıcan	227,46
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	61.300
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	66.035
Diğerleri	12.600
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	



Limon	
Elma	
Kiraz	
Diğerleri	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	480.455
Büyükbaş	54.751
Kümes Hayvanı	462.400
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (KG)	100.549,00
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	61.359.000
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	16.804
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	6
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TEŞİSİ	3
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	84
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	13
İLDE DİŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	70 KM
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	594.200
2002 Yılı	609.409
2003 Yılı	855.397
2004 Yılı	1.267.281
2005 Yılı	1.624.323
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	116.778
Gıda Sanayi	375.389
Otomotiv	11.706
Tekstil	1.232.361
Makine	
Elektrikli Aletler	9.630
Diğerleri	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	7
10 Milyon \$ Fazla	50
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	5.172.682
Gıda Sanayi	16.811.658
Otomotiv	169.948



Tekstil	35.494	
Makine		
Elektrikli Aletler	2.174.950	
Diğerleri		
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	5	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	5	
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	6	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	12	
Devlet	7	
Özel	5	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	2	551
4 Yıldızlı Otel Sayısı	3	436
3 Yıldızlı Otel Sayısı	6	875
Pansiyon		



İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	5
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	22
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	18
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	
İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.gaziantep.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.gaziantep-bld.gov.tr
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.gto.org.tr
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.gso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Mesut Ölçal e-posta mesutolca@gto.org.tr Salih Bilecen E-Posta gsy@gso.org.tr
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Mesut ÖLÇAL Gaziantep Ticaret Odası 0342 220 30 30- mesutolcal@gto.org.tr



Dünyanın En İyi Fındığını Üretiyor



Giresun fındık ve balıkçılık kenti. Bu zenginliklere uygun olarak gıda sanayii gelişmiş. Diğer sanayi dallarında ise kıpırdanma var.

Giresun'un ilk kez kimler tarafından ve tam olarak nerede kurulduğu bilinmiyor. Ama araştırmacılar İ.Ö. 400 yıllarında bugünkü Giresun'un bulunduğu yerde Farnakia şehrinin bulunduğunu söylüyor. Romalı yönetici Arrien'in yazdığı bir belgede de Farnakia şehrinin eski adının Kerasus olduğu ve buranın Sinoplular tarafından kurulduğu anlatılıyor.



Giresun'daki ilk yerleşimin kökleri ise İ.Ö. 2 bin yıllarına kadar uzanıyor. Hitit İmparatorluk tabletlerindeki yazılardan Giresun'un Azzi bölgesi sınırları içinde kaldığı anlaşılıyor. Aynı tabletlerde Karadeniz Bölgesi'nde 90 kadar koloni şehri kuran Miletoslular'ın, Giresun ve Tirebolu kentlerinin de kurucuları olduğu anlatılıyor.

İ.Ö. 7. yüzyılda Karadeniz bölgesinde daha eski yerleşiklerle, Kimmerler, İskitler, Oğuzlar, Kıpçaklar ve Peçenekler'den oluşan karma bir halk yaşıyor.

Giresun ve çevresinde demir üretim yerlerinin bulunması o dönemde burayı önemli bir merkez haline getiriyor.

Kayıtlara göre Romalılar İ.Ö. 1. yüzyılda başlayan egemenlik dönemlerinde Giresun'a yarı bağımsız bir statü tanıyorlar. Giresun, Romalıların ardından İ.S. 395'te Bizanslıların kontrolüne geçiyor. Tarihçiler, Bizanslılar döneminde Giresun'da müslümanlığın yayılmaya başladığını söylüyor.

1200'lerden itibaren Selçuklulara vergi vermeye başlayan Giresun ve çevresi, bu dönemde yerel beyliklerle, Pontus Krallığı ve Selçuklular arasında bir kaç kez el değiştiriyor.

Giresun, 1461'de Fatih Sultan Mehmet tarafından Osmanlı topraklarına katılrsa da, bölgenin Osmanlılaşması daha önce bir Türkmen beyi olan Emir Süleyman bey tarafından başlatılıyor.



Osmanlı idaresi altında Giresun bir liman şehri olarak gelişme gösteriyor. Bu dönem boyunca zaman zaman da eşkiya hareketleri ve isyanlar var. Örneğin 16. yüzyıl başında Giresun'un Çepnilerle meskûn dağ köylerinin bir kısmı Safevî propagandasının esiriyle topluca İran'a kaçıyor. Yüzyılın son çeyreğinde ise baskın, yağma ve katliam gibi eşkiyalık olayları hüküm sürüyor.

1756'da Giresun bu kez 12 bin kişilik kuvvetle saldıran Muhassıl Süleyman Paşa'nın baskınına uğruyor. Şehir yağmalanıp harabeye çevriliyor. Dönemin büyük liman şehri Giresun bu olayın etkilerini uzun süre atamıyor.

Bu tür saldırı ve baskınlar 19. yüzyıla kadar da sürüyor zaten. Kent halkı da süreç içinde yavaş yavaş bölgeyi terk ediyor, şehir giderek küçülmeye başlıyor.

Giresun asıl önemli olayları Milli Mücadele dönemlerinde yaşıyor. İşgale uğramamasına karşılık Rusların Trabzon'u alıp Harşit'a kadar ilerlemesi, şehirde büyük bir endişeye yol açıyor. Kayıtlara göre yörede Pontus Rum Devleti'ni kurmak için çalışan Rum çetelerin faaliyetleri ve bunlara karşı direniş, pek çok karışıklığa sebep oluyor. Cumhuriyet döneminde vilayet merkezi haline getirilen (1923) Giresun'un Rum nüfusu Lozan Antlaşması sonrasında yapılan mübadele ile burayı terk ediyor.

Osmanlı hakimiyetine girişine kadar müstahkem bir kale olarak önemini koruyan, Antikçağ'da madenleriyle ün yapan ve denizindeki balıkları övülen Giresun, Cumhuriyet dönemine sürekli küçülen, savaş ve işgallerden bıkmış küçük bir vilayet olarak ulaşıyor.

Faal nüfusun yüzde 80'inin tarımla uğraştığı Giresun'un ekonomisi tarıma, balıkçılık ve tarıma dayalı sanayiye dayanıyor.

Giresun'da ekim yapılan alanların yarısı fındık bahçeleri ile kaplı. Giresun fındığı dünyanın en kaliteli fındığı olarak kabul ediliyor. Dünyada fındık ihracatında Türkiye ilk sırada olup, Türkiye'de yetişen fındığın yüzde 25'ine yakınını da Giresun temin ediyor. Fındık, Giresun tarımının bel kemiği olarak görülüyor. 90 milyona yakın fındık ağacından yılda





ortalama 70 bin ton civarında fındık elde ediliyor. Giresun'da fındıktan sonra en çok mısır, buğday, arpa, fiğ, patates ve baklagiller yetişiyor. Ayrıca karalahana, domates ve fasulye gibi sebzelerle elma, armut ve kiraz gibi meyveler de yetiştirilen ürünler arasında yer alıyor.

Giresun'da bol yağış sebebiyle, yaylalar, çayır ve meralar yazın bile yeşillik içinde görünüyor. Bu bölgedeki koyun, sığır ve kalkeçisi besiciliği için büyük bir avantaj. Yavaş da olsa verimliliği artan hayvancılık, et ve süt ürünlerinde sanayileşmeyi teşvik ediyor. Küçük aile işletmelerinin yerini orta ve büyük ölçekteki et ve süt işleme tesisleri alıyor.

Arıcılığın gelişmeye başladığı Giresun'un kıyı bölgesinde balıkçılık da önemli bir geçim kaynağı. Balıkçılıkta henüz modern imkan ve yöntemler kullanılmasa da sektör devamlı geliyor. Giresun sahilleri ile açıklarda bol miktarda hamsi, istavrit, palamut, torik, sargan, kefal, kötek, barbunya, mezigit, kalkan ve izmarit avlanıyor.

Karadeniz kıyılarındaki diğer iller gibi Giresun da orman varlığı bakımından çok zengin. Giresun Dağları'nın Karadeniz'e bakan yamaçları tamamen ormanlarla kaplı. İlin yüzde 38'i ormanlık. Bu, 250 bin hektar orman alanı anlamına geliyor. Ayrıca 20 bin hektara yakın da fundalık saha var. Bu ormanlardan senede 200 bin m³e yakın sanayi odunu, 300 bin ster'e yakın yakacak odun elde ediliyor.

Giresun'da kurşun, kaolen, çinko, linyit, manganez, antimon, demir, şap, barit, maden kömürü ve uranyumun varlığı bilinmekle birlikte çıkarılan işletme sayısı son derece az.

Giresun'da son 15 yıl içinde hızlı bir sanayileşmeden söz etmek mümkün. Aksu'da Kağıt Fabrikası, Fiskobirlik Entegre Fındık İşleme Tesisleri ve Yonga Levha Fabrikası büyük sanayi kuruluşları. Ayrıca Tirebolu Çay Fabrikası, fındık kırma atölyeleri, metal eşya, kolonya, dokuma tezgahları, doğrama bıçkı ve kereste fırınlama atölyeleri, Giresun peynir ve tereyağ fabrikası, un fabrikaları ile binden fazla küçük işletme bulunuyor. ■





İLİMİZİN YATIRIM POTANSİYELİ

Giresun, Karadeniz sahilinde tarihi, doğal coğrafi güzellikleri ile bilinen önemli bir ilimizdir. Giresun halk arasında kirazın anavatanı, fındığın da başkenti olarak nitelendirilir. Giresun isminin Latince'de kiraz anlamına gelen Kerasus'tan geldiği ifade edilmektedir. Ülkemizde Trabzon'dan Düzce'ye kadar fındık yetiştirilen alanlar vardır. Ancak aroması en güzel ve yağ oranı en yüksek fındık ilimizde yetişir, ayrıca kirazın dünyaya yayıldığı yerin Giresun olduğu bilinmektedir.

Sanayide destekleme ve özendirme önlemleri ile bir hamle başlamış, yeni sanayi tesisleri açılmaya, Organize Sanayi Bölgesinde yeni tesisler inşa edilmeye başlamıştır. İl tarımının büyük ölçüde fındık üretimine dayalı olmasına bağlı olarak sanayi yatırımlarının da çoğu fındık işleme ve fındık mamülleri üretimi üzerinde yoğunlaşmıştır. İlin fındık dışında sanayiye hammadde sağlayan bir diğer tarım ürünü de çaydır. Son yıllarda üreticilerimize ek gelir sağlayacak ürün olarak ta başta kivi olmak üzere ahududu ve diğer ürünlerin üretimi yapılmaktadır.

Toplam 45 parseli olan Organize Sanayi Bölgesinde 7 fabrika faaliyete geçmiş, 6 fabrikanın inşaatı devam etmekte 18 işyeri de proje aşamasındadır.

5084 Sayılı Yasanın yürürlüğe girmesiyle ilimizdeki yatırımlarda artışlar meydana gelmiştir. Yasadan sonra yaklaşık 200 er kişinin çalıştığı 1 çorap fabrikası ile 3 tekstil fabrikası üretime başlamıştır.

Kümbet, Bektaş, Yavuzkema ve Sisdağı yaylaları başta olmak üzere eşsiz güzeleliğe sahip birçok yaylası olan Giresun'un yayla yolları ve altyapılarının ıslahı için yoğun çaba sarf edilmektedir. Yayla turizmine ivme kazandıracağına inandığımız tamamen ahşaptan yapılmış 17 yayla evi, 55 yataklı otel, lokanta ve idari binadan oluşan, Kümbet Koçkaya Tesisleri ihale edilmiş olup, yakında hizmete girecektir. Tesisin hizmete girmesiyle bölgede önemli bir hareketlilik oluşacaktır.

Giresun'da önceden sanayinin bel kemiğini oluşturan ve özelleştirilen SEKA Kağıt Farikası zor şartlar altında çalışmaktadır. Yine özelleştirilen Sunta Fabrikasında üretim devam etmektedir. Orman ürünlerinin bol olduğu ilimizde mobilya sektörü yaygınlaştırılabilir. Özelleştirilen süt fabrikası ise kapasitesinin altında çalışmaktadır. Genel Müdürlüğü İlimizde bulunan ve özerkleşen Fiskobirliğe bağlı Entegre Tesislerinde de çeşitli fındık ürünleri imal edilmektedir.

Ayrıca Keşap, Espiye, Tirebolu, Görele ve Eynesil İlçelerinde üretilen çayları işlemek üzere biri Çay-Kur Genel Müdürlüğüne ait olmak üzere çok sayıda çay işleme fabrikası bulunmaktadır.

İlimizi İç Anadolu Bölgesine bağlayan Giresun-Dereli-Şebinkarahisar karayolu standartlara uygun değildir. Ayrıca yol üzerinde bulunan 2200 rakımlı Eğribel Geçidinde özellikle kış aylarında kar, tipi ve buzlanma nedeniyle ulaşım güçlüğüle yapılabilmektedir. Giresun – Dereli – Şebinkarahisar karayolunun modernize edilerek Eğribel Geçidine tünel yapılması;



Sivas, Kayseri, Adana gibi büyük merkezler başta olmak üzere tüm İç Anadolu ile rahat bir ulaşım sağlanacak, ayrıca yıllık 1.350.000.-ton yükleme boşaltma kapasitesine sahip, Türkiye'nin en büyük limanlarından biri olan limanımızdan da yapılacak olan ithalat ve ihracat sayesinde İlimizin ekonomik aktivitesi artacaktır.

Giresun 105 km deniz sahili bulunmasına rağmen, denizcilik sanayi ile ilgili faaliyetler çok azdır. Orman bölgesi de olan ilimizde yat, kotra gibi ahşaba dayalı deniz araçlarının üretildiği, tersane vb. sanayi tesislerinin eksikliği hissedilmektedir.

Başta altın, gümüş, bakır, çinko olmak üzere maden yatakları bakımından da çok zengin olan Giresun'da bu sektörde aktif çalışma yapılamamakta, özel sektörde işletilen küçük tesisler ise yetersiz kalmaktadır.

Hem denizcilik hem de madencilik sektörel anlamda desteklenmelidir.

Şükrü KOCATEPE

Giresun Valisi



Neden Giresun;

Giresun 1923 yılında il olmuştur. İlimize bağlı 15 ilçe , 3 bucak , 542 köy ve 185 mahalle bulunmaktadır. İl merkezi ve beldelede toplam 33 belediye mevcuttur. 2000 yılı genel nüfus sayımına göre nüfusumuz 523.819 olup, km2 ye 76 kişi düşmektedir. İl nüfusunun yerleşim merkezlerine göre oransal dağılımına bakıldığında % 52'si şehirde, % 48'i de köylerde yaşamaktadır.

İlimiz eğitim alanında önemli aşamalar kaydetmiştir. Genel liselerin yanında sanayi sektörünün istihdam ihtiyacına yönelik eğitim veren meslek liseleri ve yüksek okullar mevcuttur. İlimizde yüksek öğrenim alanında Eğitim Fakültesi, Meslek Yüksek Okulu, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi , Ş.Karahisar Meslek Yüksek Okulu, Tirebolu Meslek Yüksek Okulu, Giresun Sağlık Hizmetleri Yüksek Okulları mevcuttur. Ayrıca 17.03.2006 tarihinde Giresun Üniversitesinin kurulması kararlaştırılmış ve ilaveten, Sosyal Bilimler ve Fen Bilimleri Enstitüsü'de kurulması kararlaştırılmıştır.

İlimiz turizm alanında potansiyeli çok az kullanılmış bir yöredir. Denizi, sahip olduğu eşsiz güzellikteki yaylaları (Kümbet, Kulakkaya, Bektaş, Karagöl, Eğribel) değişik kültürlere ev sahipliği yapmış yerleşim yerleri ve zengin mutfağı ile değişik tercihlere yanıt verebilecek konumdadır.

İstihdamın büyük bir kısmı tarım ağırlıklıdır. İl topraklarının ancak 1/4'ü tarıma elverişli durumdadır. Buna karşın il topraklarının 1/3'ü ormanlık alanlardan oluşur. İl tarımının %55'lik kısmı fındık alanlarıdır. Fındığın % 30'u işlenerek ihraç edilmekte, %70'i ise işlenerek ihraç edilmeyi beklemektedir.

İlimiz maden yatakları açısından önemli bir potansiyele sahiptir. İlimizde ekonomik değeri yüksek bakır, kurşun, çinko, demir, granit,mermer ve uranyum yatakları mevcuttur. Özellikle Granit ve mermer yeni yatırımlar için ekonomik olarak alternatifler oluşturmaktadır. İlimizde 20 adet masif tipi bakır-kurşun-çinko yataklarından 9 adedinin rezerv hesaplaması yapılmış ve işletilebilir 7.653.290 ton rezerv tespit edilmiştir. İlimizde yer alan skarn-primetasomatik tip yataklarından 4 adedinde hesaplaması yapılmış ve % 36,45-%48,26 oranında fe tenörlü 1.110.000 ton demir rezervi tespit edilmiştir. Seramik sanayi hammadde rezervleri toplamı 156.358.000 ton civarındadır. İnşaat sanayi hammadde-lerinden granit –mermer rezervleri toplamı 152.256.000 m3 tür. Ayrıca 21.000.000 m3 kireçtaşı – mermer rezervi bulunmaktadır.

İlimizin diğer bir doğal kaynağı da maden sularıdır. Bu konuda işletmeler mevcuttur. Sanayi sektörü, daha ziyade fındık işleme çay ve orman ürünleri alanındadır. İlimizde 70 Hektarlık Organize Sanayi Bölgesi mevcut olup, fiziki olarak %70'i tamamlanmıştır. Halen OSB'de tarım, orman ürünleri, tekstil, gıda, mobilya, demir, yapı malzemeleri, PVC doğrama işleri ile ilgili firmaların yatırımları devam etmektedir.

İlimizde bulunan Doğankent Hidroelektrik santralinde enerji üretimine devam edilmekte olup, 2006 yılı sonu itibarıyla doğalgazın da sanayi tesislerinin kullanımına sunulması çalışmaları devam etmektedir.



İlimizin orman ürünleri ile ilgili sanayi potansiyeli, bölgemizde ve ilimizde bulunan orman ürünlerinin yeter derecede olmasındandır. Ayrıca il arazisinin %34'ü

Orman sanayi için gerekli hammadde ile kaplıdır.

İlimizde bulunan limanımız 1959 yılında hizmete girmiştir. Türkiye'nin önemli limanları arasında yer almaktadır. Şilep rıhtımı, yolcu rıhtımı, motor rıhtımı, balıkçı rıhtımı ve kılavuzluk rıhtımı olmak üzere 5 adet rıhtım bulunmaktadır. Yıllık yükleme kapasitesi 1,800,000 ton'dur, liman bölgenin ticaret potansiyeli üzerinde önemli bir role sahiptir.

İran ile yapılan ticaret dönemlerinde oldukça rağbet görmüştür. Özellikle fındık ihracatı limanın işlerliğinde önemli bir yere sahiptir. Ancak son yıllarda önemli sanayi kuruluşlarının kapanması neticesinde limanın işlerliğinde azalma olmuştur. Tirebolu-Torul-Gümüşhane yolunun İran üzerinden diğer Ortadoğu ülkelerine açılması ile Ermenistan kapısından Türki Cumhuriyetlerine sağlanacak kolay ulaşım ile liman işlerliğini yeniden kazanacaktır.

Ayrıca karayolu taşımacılığına karşı, deniz yoluyla yapılacak taşımacılığın maliyetleri önemli ölçüde düşüreceği, buna limanın fiziki durumunun Ro-Ro taşımacılığını da uygun olduğunu ilave edersek sanayiciler için önemli bir avantaj sağlanacaktır. Çalışan bir limanın şehir ekonomisine katacağı istihdam ve canlılıkta işin başka bir boyutudur.

İbrahim YAMAK

Giresun Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	GİRESUN	
TELEFON KODU	00.90	454
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	VAR	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		6.934
İLİN TOPLAM NÜFUSU 523.819	1.000 KİŞİ	%
Erkek	263.343	0,5
Kadın	260.476	0,49
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	77	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	195.513	0,56
Kadın	152.420	0,43
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	121.824	0,56
Kadın	92.436	0,43
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	13	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Trabzon Havalimanı	
Uzaklığı (Km)	140	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	TCDD Samsun Tren İstasyonu	
Uzaklığı (Km)	320	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)	8,5	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	20.000 DWT (Draft derinliğine göre)	
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	10.000	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	1x25/ 1x10/ 3x2,5	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	-----	
Uzaklığı (Km)	-----	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	626	
Demiryolu (Km)	-----	
Havayolu (Saat)	1	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	942	
Demiryolu (Km)	-----	



Havayolu (Saat)	1 saat 45 dakika	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	307	59.080
Lise	21	9.041
Meslek Lisesi	40	9.541
Yüksek Okul 2 Yıllık	4	4.422
Yüksek Okul 3 Yıllık	-----	-----
Fakülte 4 Yıllık	3	2.379
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	6	
Endüstri	4	
İnşaat	-----	
Turizm	4	
Ticaret	4	
Diğerleri	18	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-----	
Lise	-----	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	-----	
İnşaat Müh.	-----	
Ziraat Müh.	-----	
Endüstri Müh.	-----	
Gıda Müh.	-----	
Kimya Müh.	-----	
İşletme	-----	
Diğerleri	7	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	1.115
Anonim Şirket	72	
Limited Şirket	1.015	
Şahıs Şirketi	28	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	-----	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	3	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	-----	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	3.925.000	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
Espiye Yılmazlar A.Ş.	Almanya	
Karadeniz LPG Depolama A.Ş.	İrlanda	
Vato-Tec Kaynak makine Aksamları Ltd.Şti.	Almanya	
Diğerleri	-----	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	



Gıda	-----	
Tekstil	-----	
Otomotiv	-----	
Makine	1	
Turizm	-----	
Beyaz Eşya	-----	
Diğerleri	2	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	13	-----
Otomotiv	-----	-----
Tekstil	4	-----
Elektrikli Aletler	-----	-----
Makine İmalat	6	-----
Mobilya	13	-----
Diğerleri	57	-----
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ (Odamıza kayıtlı)	İŞYERİ SAYISI	
2001	135	
2002	153	
2003	246	
2004	239	
2005	246	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	-----	
İŞÇİ SAYISI 10-25	1	
İŞÇİ SAYISI 25-50	23	
İŞÇİ SAYISI 50-100	12	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	10	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	339.269,72 (Sanayi Alanı)	
Boş Alan (M2)	43.237,87	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	7	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	11	
Otomotiv	-----	
Tekstil	3	
Elektrikli Aletler	1	
Makine İmalat	1	
Mobilya-Ahşap Ürünler	5	
Diğerleri	6	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR



İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	36	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	Kambiyo adı altında işlem yapan banka yok.	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	32	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar) 2004 Yılı	175.799 Ha	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	-----	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	239.754	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI 2004 Yılı	1661	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI 2004 Yılı	1454	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton) 2004 Yılı	217	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
2000-2004 Yılı Mısır	38.985	
2000-2004 Yılı Buğday	23.000	
2000-2004 Yılı Patates	17.805	
Diğerleri	32.496	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
2004 Yılı Taze Fasulye	7.296	
2004 Yılı Domates	1.539	
2004 Yılı Salatalık	1.380	
Diğerleri	2.299	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Tütün	-----	
Pamuk	-----	
Fındık	86.273	
Zeytin	-----	
Ayçiçeği	-----	
Mısır	-----	
Diğerleri	-----	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)	
Portakal 2004 Yılı	74	
Mandalina 2004 Yılı	506	
Greyfurt 2004 Yılı	-----	
Limon 2004 Yılı	10	
Elma 2004 Yılı	4.377	
Kiraz 2004 Yılı	1.031	
Diğerleri	6.435	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET	
Küçükbaş	133.765	
Büyükbaş	93.760	



Kümes Hayvanı	135.250
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (TON)	69.641
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	8.000.000
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	83.443
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-----
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	142,4 gün
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI (Yıllık Ortalama)	1295,3 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	10,8 gün
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYEV
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	-----
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	204.643
2001 Yılı	213.046
2002 Yılı	76.590
2003 Yılı	53.136
2004 Yılı	76.688
2005 Yılı	109.184
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	109.184
Gıda Sanayi	-----
Otomotiv	-----
Tekstil	-----
Makine	-----
Elektrikli Aletler	-----
Diğerleri	-----
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	6
500 Bin - 1 Milyon \$	-----
1 Milyon - 5 Milyon \$	3
5 Milyon - 10 Milyon \$	3
10 Milyon \$ Fazla	2
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI (2005 Yılı)	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	3.852.281
Gıda Sanayi	2.042.142
Otomotiv	-----
Tekstil	-----
Makine	195.205
Elektrikli Aletler	-----
Diğerleri	11.013.141
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Bakır-Kurşun-Çinko	7.653.290



Demir	1.110.000	
Granit-Mermer	152.256.000 m3	
Diğerleri	156.358.230	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....	-----	
.....	-----	
.....	-----	
Diğerleri	-----	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....	-----	
.....	-----	
.....	-----	
Diğerleri	-----	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	2	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	6.100	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Granit	100	
Traverten	6.000	
.....	-----	
.....	-----	
Diğerleri	-----	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	-----	
Özel	Giresun Belediyesi Şehir Tiyatrosu	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	11	
Özel	5	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	-----	-----
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	70
3 Yıldızlı Otel Sayısı	2	200
Pansiyon	-----	-----
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	10	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	3.500 Adet	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	7	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	İlimizde İnternet Erişim (ADSL) bulunmaktadır.	



İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.giresun.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.giresun-bld.gov.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.giresun-tso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	GİRESUN VALİLİĞİ
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Hatice TEMÜR H.Miklat Mah.İncedayı Sok.No:4/1 28200 - GİRESUN 0.454.2161127 giresuntso@tobb.org.tr



Yoksulluğu Kırmaya Çalışıyor



Adını zengin gümüş madenlerinden alan Gümüşhane bugün yoksul bir kent görünümünde. Gümüşhanelilerin yüzde 70'i tarım yapıyor. Üstelik kent topraklarının sadece yüzde 17'si tarıma elverişli.

Tarihi kayıtlara göre Roma ve Bizans dönemlerinde yörede kurulu kente Argyropolis (Yunanca Gümüş kent) adı veriliyor. Bölgedeki savaşların nedeni de bu. Başta gümüş olmak üzere madenleriyle ünlü Argyropolis, ayrıca tarihi ticaret yolu üzerinde bulunması nedeniyle çok sayıda saldırıya hedef oluyor.

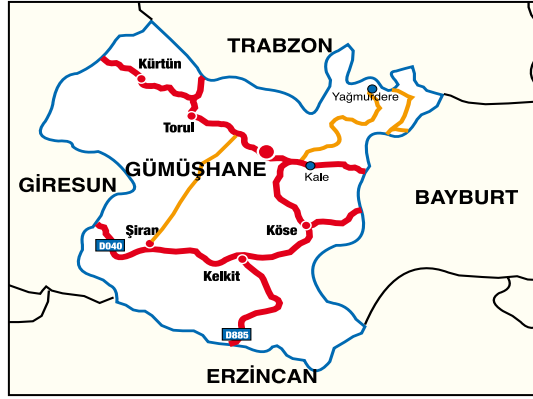
7. yüzyıl sonları ile 8. yüzyıl başlarında bölge Emevi, Abbasi ve Bizans arasında birkaç defa el değiştiriyor.

Hatta Halife Hz. Ömer zamanında (634-644) Erzincan ve Erzurum Arapların eline geçince Gümüşhane de bu egemenliği tanıyor ama bu egemenlik fazla sürmeden bölgede yeniden Bizans egemenliği sağlanıyor.

Halife Hz. Osman zamanında (644-656) Gümüşhane, Bayburt, Erzurum ve Erzincan Emir Habib Bin Mesleme tarafından ele geçirilse de daha sonraki Halife Hz. Ali zamanındaki iç isyanlar sebebiyle bölgede yeniden Bizans egemenliği başlıyor.

Çağrı Bey'in 1016 yılında Anadolu'ya yaptığı ilk akın sırasında Gümüşhane'ye kadar geldiği biliniyor ama fetih daha sonra. 1058'de Tuğrul Bey'in ordusu İbrahim Yinal komutasında Trabzon'a kadar akın yaparken Gümüşhane'yi de ekonomik yönden önem arzettiği için fethediyor.

13. yüzyılın ikinci yarısında Selçuklular, Moğol istilası altında ezilirken, Gümüşhane ve çevresinin müdafaası Çepni Türkleri'ne kalıyor. Rum vakayinamesi Pataretos 14. Yüzyıl'da Çepniler'in Tirebolu'ya vardıklarını söylüyor ki, bunların Gümüşhane tarafından geldikleri biliniyor.





Bu dönemde de Gümüşhane, Selçuklular, Moğollar arasında bir kaç kez el değiştiriyor. Daha sonra da Bayburt, 1335'te Celayirliler'in, 1345'te Eretnaogulları, 1430'da Karakoyunlu, 1467'de ise Akkoyunluların hakimiyetine geçiyor.

Fatih Sultan Mehmet, Trabzon üzerine yürüdüğü sırada Trabzon Rum İmparatorluğu'nun sınırları Giresun'dan Batum'a, güney hudutlar da Bayburt ve Gümüşhane'nin kuzeyinden geçen dağ silsilesine uzanıyor. 1461'de Fatih Sultan Mehmet'in Trabzon Rum İmparatorluğuna son vermesiyle bölgede Osmanlı etkisi görülmeye başlıyor.

1473 yılında Osmanlı ordusunun Akkoyunluları yendiği Otlukbeli Savaşıyla da Gümüşhane Osmanlı topraklarına katılıyor.

1647'de Gümüşhane'yi ziyaret eden Evliya Çelebi, burada gümüş madeninin çok olduğunu, çalışır ve boşaltılmış durumda 70 kadar ocak bulunduğunu anlatıyor. Evliya Çelebi'ye göre bu ocaklarda 7 koldan kurşunsuz gümüş cevheri çıkarılıyor ve bu gümüşlerle Emin Mahallesi'ndeki darphanede para basılıyor. Çelebi üzerinde "Azze nasrahu daraba fi catha" (Canca'da basılmıştır) yazılı birkaç akçenin kendisinde olduğunu da not düşüyor.

Geçmişte Gümüşhane'de doğan her çocuğun gümüşten kaşığının, çatalının ve tabağının olduğu rivayet ediliyor.

Katip Çelebi, ünlü Cihannüma'sında "Kaza-i Urla" diye adlandırdığı Gümüşhane için "Urla bir güzel kazadır, yakınında gümüş olmakla Gümüşhane dahi derler" diyor.

Maden ocakları IV. Murad zamanında (1623-1640) en canlı dönemini yaşıyor. Bir ara kapanan ocaklar 1839 yılında yayınlanan bir hatt-ı hümayunla tekrar işletmeye açılıyor.

19. yüzyılda Trabzon'a bağlı bir sancak olan Gümüşhane, savaşların yol açtığı tedirginlik nedeniyle terkedilmeye başlıyor. Yeterince işletilemeyen madenler de bir bir kapanmaya başlayınca Gümüşhane bir kaç yıl içinde harabe hale geliyor. 1829 ve 1877'deki Osmanlı-Rus Savaşı ile 1916'da başlayan Rus işgalleri bölgede kalan Gümüşhanelileri de göçe zorlu-





yor. Rus işgali 1918'de sona ererken, Ermenilerle olan çatışma nedeniyle savaş bir süre daha devam ediyor. Gümüşhane'den göç edenlerin bir bölümü ancak Kurtuluş Savaşı'ndan sonra geri dönüyor. Osmanlı döneminde sancak merkezi olan Gümüşhane Cumhuriyetle birlikte de il statüsüne kavuşturuluyor.

Gümüşhane'deki toplam nüfusun yüzde 70'den fazlası halen köylerde yaşıyor ve tarımla uğraşıyor. Tarımın Gümüşhane ekonomisindeki payı da büyük ama tarım yapılan alanların miktarı sınırlı. Gümüşhane'deki toprakların sadece yüzde 17'sinde tarım yapılabilir. Ayrıca tarım alanlarında, yetersiz sulama nedeniyle daha ziyade kuru tarım yapılıyor.

Gümüşhane'de özellikle hububat üretimi yaygın. Buğday, arpa, patates ve şeker pancarı ilde en çok üretilen ürünlerin başında geliyor. Ayrıca yılda ortalama 4 bin ton kuru fasulye ve 7 bin ton mısır elde ediliyor.

Son yıllarda adı Gümüşhane ile birlikte anılan Kuşburnu, (Rosa Canina) yıllık 480 ton üretimle önemli bir sanayi bitkisi. Rekoltenin artması için kuşburnu dikim çalışmaları devam ediyor.

Gümüşhane'de meyvecilik kültürü ve meyveciliğin tarihi çok eski de olsa bugün meyve üretimi pek yaygın değil. Meyvecilik ve sebzeçilik genelde Merkez, Torul ve Kürtün ilçelerinde, dar alanlarda yapılıyor. Üretimde elma birinci sırayı alıyor. Yıllık üretim 6 bin ton kadar. Özellikle sebze üretimi ilin ihtiyacını karşılamaktan uzak. Hazırlanan çeşitli projelerle ilde elma üretiminin geliştirilmesi ve üretimi artırmaya yönelik çalışmalar sürüyor.

Gümüşhane'de hayvancılık da giderek gelişiyor. Yapılan ıslah çalışmaları ve teşvikler sayesinde ilde hayvancılık konusunda olumlu gelişmeler gözleniyor. İlde halihazırda 82 bin büyükbaş, yaklaşık 190 bin küçükbaş hayvan varlığı bulunuyor. Kümes hayvanı sayısı 172 binden fazla.

Genelde mera hayvancılığı şeklindeki yetiştiricilik daha modern bir şekilde ahır hayvancılığına doğru yöneliyor. İlde hayvancılığı geliştirmek için ıslah çalışması olarak tabii tohumlama ve ithal inek dağıtımı yapılıyor. Ayrıca hayvan hastalık ve zararlıları ile de yoğun bir şekilde mücadele ediliyor.

Gümüşhane su yönünden oldukça zengin. İlde temelde, iki akarsu var. Bunlar Harşit Çayı ve Kelkit Çayı. Ayrıca il içindeki uzunlukları 100 kilometreyi bulan bu çaylara bağlı onlarca dere bulunuyor.

Özellikleri itibarıyla alabalık yetiştiriciliğine çok uygun olan bu sulara 30'dan fazla alabalık işletmesi kurulmuş. Bu sulara yılda 320 ton alabalık üretiliyor.

Gümüşhane'nin zengin flora çeşitliliği sayesinde arıcılık gelişmeye devam ediyor. İl genelinde 46 bin kovandan yılda 997 ton bal, 44 ton bal mumu üretiliyor.

Gümüşhane madencilik yönünden de oldukça zengin. Altın, mermer, granit yatakları işletilmeyi bekliyor. ■



GÜMÜŞHANE İLİNİN YATIRIMLAR VE TİCARİ HAYATI AÇISINDAN ÖNEMİ

Bulduğumuz nokta; kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını zorunlu kılarken buna bağlı olarak hesap verilebilirliği ve mali saydamlığı ön plana çıkarmıştır. Kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması, ülkelerin kalkınmalarını sürdürülebilir bir zemine oturtmaları açısından son derece önemli bir yere sahiptir.

Bu bağlamda ilimizde Organize Sanayi Bölgesi büyük bir öneme sahiptir. Gümüşhane ilimizin ekonomik kalkınmasını hızlandırmak, yıllardır büyük illere yönelen nüfus göçünü önlemek için istihdam alanları oluşturmak, ilimizin gelişmiş illerle arasındaki gelişme farklılıklarının giderilerek sosyal ve ekonomik dengenin sağlanması Gümüşhane Organize Sanayi Bölgesinin temel amacını teşkil etmektedir. Organize Sanayi Bölgesi çeşitli sanayi işletmelerinin elverişli bir plan dahilinde geliştirebilmesi amacıyla altyapı ve hizmet tesisleri tamamlanarak, belirli standartlarla işletilmek üzere düzenlenmiş bir sanayi bölgesidir.

Organize Sanayi Bölgesinin en önemli özelliklerinden biri, bölgede yer alacak sanayi işletmelerinin gerek imar, gerek işletme bakımından ulusal standartlarda olmasıdır. Altyapı problemleri tamamen çözümlenmiş parsellerden oluşan Organize Sanayi Bölgesi, sanayicilere ucuz ve uygun arsa arzı yanında, istihdam, planlı kentleşme ile yer altı ve atmosfer kirliliğine ilişkin bütün problemlerin bilimsel düzeyde çözümlendiği bir bölge niteliği taşıdığından, günümüzde özellikle üzerinde durulan çevre kirliliği konularına da çözüm getirmektedir.

İlimizde yatırım ikliminin uygun olduğu bir diğer önemli sektörde turizmdir. Turizm, dünya ekonomilerinde gittikçe büyüyen bir sektör olmaya devam etmektedir. Valiliğimizin, Gümüşhane ili gelişme ve kalkınma stratejisi için hedef seçtiği sektörlerin bir ayağı olan turizm için önceliğimiz, Karadeniz sahil bölgesine yoğunlaşan turist akınına yaylalarımıza, mağaralarımıza, tarihi ve kültürel zenginliklerimize çekebilmektir. İlimizdeki kültürel ve doğal değerlerin korunması, geliştirilmesi, değerlendirilmesi ve geçmişten devraldığımız mirasın bizden sonraki nesillere iletilmesi önemli işlemler dizisidir. Bu bakımdan, toplumun tüm bireylerinin, evrensel kültürün disiplini içinde, tarih ve kültür mirasına sahip çıkarak, yöresinin sosyal ve ekonomik kalkınmasında önemli olan bu kaynaktan yararlanmasını gerekir.

Turizm potansiyelinin artırılarak İl ve Ülke ekonomisine daha fazla girdi sağlayabilmesi amacıyla Eski Gümüşhane'yi Turizme Kazandırma Çalışmaları başlatılmıştır. Süleymaniye Mahallesinde Bulunan Eski Gümüşhane'nin mevcut kent dokusunun korunması ve turizme kazandırılması amacıyla Çekül Vakfı ile ortaklaşa çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmanın yanı sıra ilimiz ve ülke ekonomisine büyük katkılar sağlayacağına inandığımız Süleymaniye Kayak Merkezi yapımı çalışmalarında önemli adımlar atılmıştır.

Kar ve Dağ Coğrafyasının içinde yaşıyoruz, Gümüşhane kış turizminde önemli bir destinasyon çeşitliliğine sahip olduğu gibi, kış turizmine yönelik aktiviteler çeşitlendirilerek, turizmin ekonomik yapıya katkıda bulunmasına ilişkin altyapı oluşturma çalışmaları devam etmektedir. Gümüşhane'nin çok yakınında yer alan ve uzunluğu yer yer 4.000 metreyi bulan kayak pistine olumlu rapor verilmesi, kenti bir anda geleceğin kayak merkezi konumuna getiriyor.



Karaca Mağarası Gümüşhane turizminin adeta dinamosu durumundadır. İlimizin tanıtımına ve turizmine büyük katkı sağlayan Karaca Mağarasını görmeye gelen ziyaretçi sayısında her geçen gün artış gözlemlenmektedir. Artan bu ziyaretçi sayısına paralel olarak hizmet verebilmek için çalışmalarımız artarak devam etmektedir.

Tarihi ve kültürel değerlerimiz,doğal varlıklarımız,sadece bize geçmişten kalan bir miras değil, daha da önemlisi mutlaka gelecek nesillerimize ulaştırmamız gereken emanetlerdir. Bu emanetleri korumak ve geliştirmek bir zorunluluk; bunun gereği olan her türlü önlemi almak da bir toplumsal sorumluluktur.

Kelkit İlçemizde gerçekleştirilecek olan organik tarım çalışmaları il ve ülke ekonomisine büyük katkı ve istihdam sağlayacaktır. Çevrenin, doğal kaynakların korunması ve bozulan ekolojik dengenin yeniden tesisi, sürdürülebilir tarım, toprağın yaşatılması, flora ve faunanın korunması biyolojik çeşitliliğin devamı ve kimyasal kirlilikle zehirli kalıntının da sonlandırılması temel amaç olmuştur.

İlimiz için genel bir değerlendirme yapıldığında tarımın en önemli sektör olduğu görülmektedir. İmkanlarımız ve istihdamda tarımın payı, ilimiz ile ilgili alacağımız kararlarda tarımın ve özellikle de hayvancılığın sürekli göz önünde bulundurulması gerektiğini göstermektedir. İlimizde Kelkit, Köse ve Şiran İlçelerimiz organik meyve ve sebze yetiştiriciliği için büyük bir potansiyel bölge konumundadır. Bu kadar büyük potansiyeli bünyesinde barındıran bu bölgemiz için bir çıkış kapısı ve bir ümit olacağına inanıyoruz.

Doğasıyla bütünleşmiş, tabiatın güzelliklerini içerisinde toplayan ilimizde pestil-köme adeta bir sembol haline gelmiştir. Gerek uluslararası, gerekse ülkemizde son yıllarda gıda sektöründe tüketici tercihlerinin tamamen organik ürünlere yönelmiş olması, Gümüşhane Pestil ve Kömesi, ülke içinde tüketildiği gibi, son zamanlarda ülke dışına da gönderilen bir ihraç maddesi haline gelmiştir. İlimizde sektörleşen pestil köme imalatı ilimiz ekonomisinin gelişmesine büyük katkı sağlayacağı gibi istihdamı artırıcı etkisi ile de ilimizdeki işsizlik sorununa da çözüm getirmiş olacaktır. Ancak buna rağmen, ilimizde ticari hayat yeteri kadar gelişmemiştir. Bunun nedeni ildeki üretimin yerel ihtiyacı bile karşılayacak seviyede olmaması, i dışı pazarlara sürülebilecek Tarım ve sanayi üretiminin yapılmamasıdır. İldeki ticari hayata daha çok küçük esnaf egemendir.

Ticari hayatın canlanmasında da yine turizm ön plana çıkmaktadır. İlde turizm sektörünün hareketlenmesi, ticari hayatı da olumlu yönde etkileyecektir.

Ticari hayatın gelişmesinde diğer bir etken de ilimiz madenleridir. İlimiz maden üretimi konusunda önemli bir potansiyele sahiptir. İlimizde 22 adet metalik maden (Cu, Pb, Zn, Fe, Au, Ag), 18 adet endüstriyel hammadde (Barit, Refrakter, Kil ve Kireçtaşı), 4 adet enerji hammaddesi (kömür) yatak ve zuhuru bulunmaktadır. 1991 yılında Mastrada ilk altının bulunması ile Gümüşhane ve yöresi hedef bölge haline gelmiştir. Yapılacak çalışmalarla yeni yatakların bulunması kuvvetle muhtemel olup, bölgenin jeolojik yapısı altın ve gümüş oluşumu için uygun koşullar taşımaktadır. İlimizde maden üretimi konusunda 1 firma üretim aşamasında, diğer bir firmanın ise sondaj çalışmaları devam etmektedir. Yapılacak çalışmalarla ortaya konulacak yeni maden yatakları ile ilimizin ulusal ve uluslararası bir alanda söz sahibi olmasına olanak sağlayacaktır.

Veysel DALMAZ
Gümüşhane Valisi



GÜMÜŞHANE İLİNDE YATIRIMLAR VE TİCARİ FAALİYETLER

Gümüşhane İlimiz fert başına 1075 \$ milli gelire 62. sırada, Sosyo ekonomik gelişmişlik bakımından 71. sırada, (GSYİH) Gayri Safi Yurt İçi Hasıladan aldığı pay bakımından 74. sırada yer almaktadır.

İlimiz ekonomisinin sektörel bazda dağılımı şöyledir;

- 1- Hizmetler : 65,2
 - a-Ulaştırma : %28
 - b-Devlet Hizmetleri : %20
 - c-Ticaret : %9
 - d-İnşaat : %5
 - e-Diğerleri : %3,2
- 2- Tarım ve Hayvancılık : % 33,2
- 3- Sanayi : % 1,6

İlimizde yatırım ve üretimin yoğunlaştığı sektörler; tekstil, yöresel gıda ve madencilik sektörüdür. Yeterli işgücü, yeterli rezerv ve hammadde mevcut olan Tekstil, Yöresel Gıda (Pestil, Köme, Dut Pekmezi, Bitki Çayları) Madencilik ve Mermer işletmeciliğinde ön plandadır.

Maden cinsi ve rezervi bakımından oldukça zengin olan Gümüşhane yer altı ve yer üstü kaynaklarından yeterli miktarda istifade edilememektedir. Ekonomik önem arz eden madenlerimizden Altın, Gümüş, Barit, Kireçtaşı, Demir Kurşun, Çinko, Çimento, Feldspat ve Kil hammaddelerinin işlenmesine yönelik yatırımlar il ve ülke ekonomisine katkı sağlayacak büyüklüktedir.

Bozulmamış ekolojik yapımız, var olan bu zenginliği ile her türlü organik üretimin yapılması için müsait ve hazır bir altyapı oluşturmaktadır.

Tarihi ipek yolu üzerinde yer alan, tarihte üç kültüre ev sahipliği yapmış olan Gümüşhane'de, kış sporları, yayla ve dağ turizmi, tarihi ve kültürel turizme yönelik çok çeşitli turizm alanları mevcuttur. Hizmet sektöründe yeni yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Gümüşhane ilimiz Üretimi ve istihdamı arttırmaya yönelik çıkarılan teşvik yasası kapsamındadır. Altyapısı tamamen bitirilmiş 60 parselli Organize Sanayi Bölgemiz yeni yatırımcıları beklemektedir.

Potansiyel altyapımız ve kaynaklarımızın yatırımlarla ilimiz ve ülkemiz ekonomisine kazandırılması; İlimizde ve ilçelerimizde işsizlik sorunu büyük ölçüde çözüme kavuşacaktır.

İsmail AKÇAY

Gümüşhane Ticaret ve Sanayi Odası



İLİN ADI	GÜMÜŞHANE	
TELEFON KODU	00.90	456
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	657.500	6.575
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	94,9	50,75
Kadın	92,1	49,25
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	28	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	72,2	50,45
Kadın	69,9	49,55
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	44,3	53,38
Kadın	38,7	46,62
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	28,21	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Trabzon	
Uzaklığı (Km)	100	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Erzincan	
Uzaklığı (Km)	144	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Trabzon	
Uzaklığı (Km)	100	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	781	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1.117	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	195	18.364
Lise	9	2.591



Meslek Lisesi	10	2.894
Yüksek Okul 2 Yıllık	2	2.050
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	1	455
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	1	
İnşaat		
Turizm		
Ticaret	1	
Diğerleri	8	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme	1	
Diğerleri	11	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	34	
Limited Şirket	226	
Şahıs Şirketi	541	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		



Beyaz Eşya		
Diğerleri		
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	18	9
Otomotiv		
Tekstil	3	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya	4	3
Diğerleri	20	13
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	22	
2002	54	
2003	46	
2004	69	
2005	104	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	35	
İŞÇİ SAYISI 10-25	4	
İŞÇİ SAYISI 25-50	4	
İŞÇİ SAYISI 50-100	3	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	303.407	
Boş Alan (M2)	223.264	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	10	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	1	
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler	1	
Diğerleri	8	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	10	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	10	



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	47,8
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	113.685
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	71.019
ORMANLIK ALAN (Hektar)	164.656
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	2.329
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	4.325
Arpa	29.485
Çavdar	383
Diğerleri	5.946
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Lahana	4.325
Salatalık	1.008
Domates	1.741
Diğerleri	2.236
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	221
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	5.733
Diğerleri	45.760
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	4.717
Kiraz	772
Diğerleri	6.009
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	92,5
Büyükbaş	88,3
Kümes Hayvanı	114.802
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	135.184.250
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	20.348.860
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	44.905
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	4
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	131
İLDE M ² 'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	608
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	95
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	Trabzon - 100
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	10
2002 Yılı	23
2003 Yılı	232
2004 Yılı	119
2005 Yılı	42
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	48,4
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	11,2
Elektrikli Aletler	12,4
Diğerleri	536,7
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	5
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	1.910
Gıda Sanayi	15
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	438,4
Elektrikli Aletler	271,8
Diğerleri	430,5
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Altın	2.698.425
Bakır-Kurşun	407.750
Kil-Kireçtaşı	146.000.000
Kaolen-Barit-Linyit	443.125
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Maden Kömürü	4
Bakır	1



Kurşun	1	
Diğerleri	15	
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (BİN TON)	
Maden Kömürü	529	
Bakır	176	
Kurşun	222	
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	8	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Traverten	2.000	
Gümüşhane Graniti	100	
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	5	
Özel	1	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
2 Yıldızlı Otel Sayısı	2	140
1 Yıldızlı Otel Sayısı	1	20
Belediye Belgeli	4	198
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	5	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	400	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	1	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.gumushane.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.gumushane.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.gumushanetso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Aydın Ayar Tel: 0.456.213 69 13	



Artık Yatırımcı Bekliyor



Hakkari zorlu iklim koşulları, ilgisizlik, yatırım yapılmaması ve terör nedeniyle yoksulluk çemberini bir türlü kıramıyor.

Hakkari'nin ve çevresindeki antik çağdan kalma mağaralarda bulunan eşyalar ve kaya resimleri bu bölgenin çok eski yerleşim merkezi olduğunu gösteriyor. Bölgeye sırasıyla Sümerler, Asuriler, Babilliler, Medler hakim olmuş.

İ.Ö. 4. yüzyılda, Makedonyalı İskender, Medleri yenerek İran'ı ve bu bölgeyi ele geçiriyor. Fakat İskender de, sonra Romalılar ve Bizanslılar da bölgeye fiilen hakim olamıyor, bölge Roma ile Partlar, sonra da Sasaniler arasında devamlı el değiştiriyor.

Halife Hazreti Ömer zamanında 640'da bölge, İslam orduları tarafından fethediliyor. Selçuklular Anadolu'ya geldiklerinde Hakkari bölgesinin Bağdat'taki Abbasi halifelerine bağlılığı sürüyor .

1054'te Selçuklular, Hakkari ve bölgesinin hakimi oluyor. 13. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Hakkari ve çevresi defalarca el değiştiriyor. 1260'larda Karakoyunlular, 1349'da Celayirliler, 1366'da yeniden Karakoyunlular, 1387'de Moğollar, 1405'te yeniden Karakoyunlular Hakkari'yi ele geçiriyor.

Yavuz Sultan Selim'in 1514'teki Çaldıran Seferinden sonra 1534'de Osmanlı topraklarına katılan Hakkari, Van Beylerbeyliği'ne bağlı 14 sancaktan biri oluyor.

O dönemde Hakkari'nin merkezi "Çölemerik" kasabası. Süryaniler'in "Gülarmak", Ermeniler'in "İlmar" ve Türkler'in de "Çölemerik" dedikleri bu kasabanın Koçanis Manastırında 1914 yılına kadar Nasturi patriği oturuyor.

Ruslar Birinci Dünya Savaşı'nda Çölemerik'i işgal etikten sonra Nasturi lideri Merşamun'u kullanarak Nasturileri ayaklandırıyor. Ayaklanma kısa sürede çete savaşına dönüşüyor ve uzun, kanlı bir dönem başlıyor.

Milli mücadele sıralarında Şemdinlili Seyyid Taha ile Şahaklı Simiko, Yirminci Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa ile işbirliği yaparak Nasturilerle Ermenilerin bölgeye girmelerini önüyorlar.





Kurtuluş Savaşı'ndan sonra anlaşmalarla çizilen ulusal sınır, Hakkari'nin bazı ilçe ve köylerini dışarıda bırakıyor. Türkiye'nin İran ve Irak sınırlarının birleştiği noktada en uçta yer alan Hakkari, Osmanlı döneminde olduğu gibi Cumhuriyet döneminde de ilgidен uzak kalıyor. Uzun bir dönem boyunca Hakkari'ye kamu veya özel teşebbüs yatırımı da yapılmıyor.

Bu tablodaki rakamlara göre Hakkari Türkiye'nin en az gelişmiş illerinden biri. Faal nüfusun yüzde 90'ı tarım, hayvancılık ve ormancılıkla uğraşiyor.

Halkın ihtiyaçlarının çeşit ve değişiklik bakımından düşüklüğü, esasen nüfusun azlığı sebebiyle ticari hayatın gelişmemiş olmasından kaynaklanıyor.

Ova ve vadiler verimli ise de iklimin çok sert ve arazinin engebeli oluşu, akarsuların derin vadilerden akışı ve sulamaya elverişli olmaması sebebiyle ilde geniş çapta tarla tarımı sadece Yüksekova'nın Gevaş Ovasında yapılıyor.

Hakkari'de tahıl, meyve ve sebze gibi birçok tarım ürününü yetiştirmek mümkün. Tarım ürünleri içinde buğday başta geliyor. Diğer tarla bitkileri arpa, darı, mısır, çavdar, celtik, nohut, fasulye, mercimek, patates, soğan ve tütün.

Sebze olarak ise domates başta geliyor. Ayrıca az miktarda biber, patlıcan, hıyar, kabak, taze fasulye, taze soğan, lahana, marul ve sarımsak da yetiştiriliyor. Hakkari'de çok eski dönemlerde yapılan bağcılığın da yeniden canlandırılması için çalışmalar yapılıyor.

Hakkari ekonomisi için büyük önem taşısa da, hayvancılık son 20 yıldır gerilemeye devam ediyor. Bunun en önemli nedeni ise terör. Yayla, çayır ve meralarla su kaynakları bol olsa da terör nedeniyle kullanılmıyor. Bu nedenle geniş imkanlarına rağmen hayvan potansiyeli azalmaya devam ediyor.

Hakkari'de ormanlık sahanın toplamı 200 bin hektardan fazla. Ayrıca 30 bin hektar fundalık saha da var. 81 köy geçimini bu ormanlardan sağlıyor.

Hakkari maden bakımından da fakir sayılıyor. Çıkarılan tek maden, kömür. Petrol, kurşun, linyit, krom, asbest ve kükürt için arama ruhsatı verilmişse de henüz bulunan yok.

Hakkari'de sanayinin emekleme düzeyine geldiğini söylemek mümkün. Tütün işletmeleri, Yüksekova süt fabrikası, et kombinası, dokuma atelyeleri ile değirmenler il ekonomisine katkı sağlıyor. ■





Hakkari ilimiz, Türkiye'nin Güneydoğu ucunda; İran ve Irak ülkelerine komşu olan tarihi İpekyolu güzergahında bulunan bir il konumundadır.

Hakkari'nin genel ekonomik durumunda şu an perakende ve toptan satış yapan işletmeler hakim bulunmaktadır.

İl merkezinde;1 adet Kilim ve İplik Fabrikası (%35 kapasiteli),2 adet Konfeksiyon Tekstil Tesisi (şu an atıl durumdadır),1 adet Poşet İmalatı Tesisi,1 adet Küp Şeker İmalatı Tesisi bulunmaktadır.

Yüksekova ilçemizde;1 adet Et Entegre Tesisi (%80 kapasiteli),1 adet Süt Fabrikası (%100 kapasiteli),2 adet Un Fabrikası (%100 kapasiteli),4 adet Küp Şeker İmalatı Tesisi (%100 kapasiteli),1 adet Poşet İmalatı Tesisi bulunmaktadır.

Hakkari'nin, yeraltı madenleri,su,enerji ve hayvancılık alanlarında iddialı olarak ülke ve yurtdışı piyasalarına üretim ve pazarlama sunacak kapasitesi bulunmaktadır.

Yatırımcıları,bölgemizin hayvan potansiyeli göz önüne alındığında;et entegre,deri,yem,süt ve süt ürünleri,yumurta ve et tavukçuluğu, ayrıca maden sektöründe mermer yataklarının işletilmesi,zengin içme suyu kaynakları,özellikle ucuz işgücü kullanılarak konfeksiyon ve tekstil sektörü ile enerji üretiminde Hidro Elektrik Santralleri kurularak yatırımcılara uygun yatırım alanları sunulabilir.

Hakkari ilimizin iki komşu ülke olan İran ve Irak'a sınırı bulunması ile Ortadoğu'ya açılan bir konuma sahip olması, bölgemizde yapılacak her türlü yatırımlar, Ortadoğu'da pazar payında yer almak için atılacak önemli adımlardan birini teşkil edecektir.

Hakkari Coğrafyası; Buzulları ve Yüksek Dağları ile Doğa Sporlarına,

Zap Vadisi ile Su Sporlarına,

Kış mevsiminin uzun olması ve yoğun kar düşmesi ile Kış Sporlarına,

Yüksek dağlarda dört mevsimi bir arada yaşatan Yayla Turizmine cevap verecek zengin bir potansiyele sahiptir.

İller bazında gelişmişlik durumuna,kişi başına düşen gelire göre yapılacak puanlama sistemine göre teşvik uygulamalarının düzenlenmesi veya bölgemize özel teşviklerin hayata geçirilmesi ile yerli ve yabancı müteşebbislerin bölgemizde yatırım yapmalarında büyük önem taşıyacaktır.

Dünya Türk İşadamları Kurultayında, ülkemizin her yerinden ve dünyanın çeşitli ülkelerinden katılacak müteşebbislerin bir arada bulunmaları ile yatırımlara yönelik gelişmelerin sağlanması noktasında büyük önem arz etmektedir. Kurultayın ülkemiz için hayırlara vesile olmasını dilerim.

Saygılarımla,

Ahmet ŞEN

Hakkari Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	HAKKARİ	
TELEFON KODU	438	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1.DERECE	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		7.179
İLİN TOPLAM NÜFUSU	236.581	%
Erkek	130.682	55.2
Kadın	105.899	44.8
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	33	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	140.199	%
Erkek	81.086	57.1
Kadın	59.113	42.9
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	34.125	%
Erkek	32.898	96.4
Kadın	Binikiyüz yirmiyedi	üç onda altı
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	60	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Van Ferit Melen	
Uzaklığı (Km)	203	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		
Uzaklığı (Km)		
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1416	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1.15 Dk.	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1814	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1.30 Dk.	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	250	52.939
Lise	11	8.696



Meslek Lisesi	8	2.472
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	510
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık		
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	1	
İnşaat		
Turizm		
Ticaret	1	
Diğerleri	9	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	26	
Limited Şirket	433	
Şahıs Şirketi	1676	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	YOK	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	3	
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya		
Diğerleri	8	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	467	
2002	404	
2003	506	
2004	427	
2005	866	



İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI
İŞÇİ SAYISI 1-10	3
İŞÇİ SAYISI 10-25	3
İŞÇİ SAYISI 25-50	1
İŞÇİ SAYISI 50-100	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI
Gıda	
Otomotiv	
Tekstil	
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya-Ahşap Ürünler	
Diğerleri	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	11
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	Yok
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	7.802
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	61.529
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	50.762
ORMANLIK ALAN (Hektar)	174.955
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	722
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	26.220
Arpa	720
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	6.686
Salatalık	2.085
Fasulye	521
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)



Tütün	22,4
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	2.966.760
Kiraz	45.000
Diğerleri	13.360.485
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	812.315
Büyükbaş	44.267
Kümes Hayvanı	171.720
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	107.091.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	19.042.000
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	45.205
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	748.9
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	150
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	110
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	3.920
2002 Yılı	4.850
2003 Yılı	7.159
2004 Yılı	16.949
2005 Yılı	41.110
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	56.030 (2004)
Gıda Sanayi	
Otomotiv	47155
Tekstil	3.836.983
Makine	591.384
Elektrikli Aletler	512.923



Diğerleri	11.904.525
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	56
0 - 500 Bin \$	40
500 Bin - 1 Milyon \$	6
1 Milyon - 5 Milyon \$	8
5 Milyon - 10 Milyon \$	2
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Krom	Rezerv Çalışmaları Tamamlanmamış
Çinko	Rezerv Çalışmaları Tamamlanmamış
Kurşun	Rezerv Çalışmaları Tamamlanmamış
Diğerleri	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Çinko	2
Krom	2
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
Çinko	Rezerv Çalışmaları Tamamlanmamış
Krom	Rezerv Çalışmaları Tamamlanmamış
.....	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
Şemdinli Mermeri- Beya,Kahve	
Berçelan-Durankaya Graniti (Gri,Yeşil)	
Traverten (Bej,Pembe)	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI
Devlet	



Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	7	
Devlet	3	
Özel	4	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	2	228
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	9	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	250	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	3	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	512	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.hakkari.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ		
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	hakkaritso@tobb.org.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.hakkaritso.tobb.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Cemal ERİP-Tic.ve San.Odası Başk.V. Kayacan Cad.No:16/HAKKARİ hakkaritso@tobb.org.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Fikret KESKİN-Tic.ve San.Odası Genel Sekreter V. Kayacan Cad.No:16/HAKKARİ (0438) 2112726 hakkaritso@tobb.org.tr	





Anavatana Katıldığından Beri Büyüyor



1939 yılına anavatana katılan Hatay hızla sanayileşiyor. Tarım için de çok elverişli olan Hatay sınırları içerisinde aynı zamanda İskenderun Demir Çelik tesisleri de yer alıyor

İlk çağlarda Hatay, Hititler'in toprağı olarak biliniyor. Hitit İmparatorluğu'nun yıkılışından az önce bu bölgede bağımsız bir Hitit devleti kuruluyor. Başkenti Zencirli (Sam'al) olan bu devlet 150 yıl hüküm sürüyor.

İ. Ö. 6. yüzyılda bölge Perslerin istilasına uğruyor. Yaklaşık 200 yıl sonra Makedonya Kralı İskender, Persleri yenerek tüm Anadolu gibi Hatay ve çevresini de ele geçiriyor.

İskender'in ölümünden sonra Makedonya İmparatorluğu, generaller arasında taksim edilirken bölge General Birinci Selevk'e kalıyor. Yazılı kaynaklara göre Birinci Selevkos'un oğlu Birinci Antiochus, Antakya (Hatay) şehrini kuruyor. Şehrin ismi de kurucusu Antiochus'tan geliyor

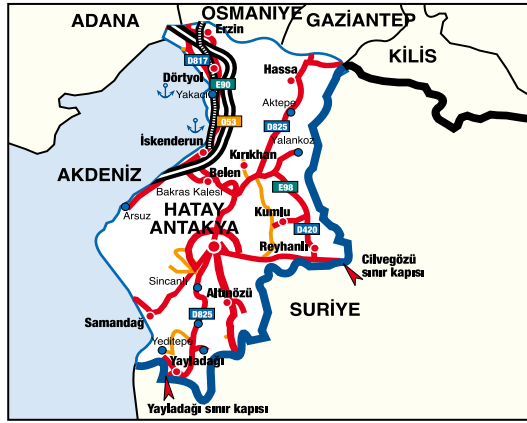
İ. Ö. 306-280 arasında 26 yıl Asya İmparatorluğu'nun başşehri olan şehrin nüfusu 500 binden fazla. Bu Hatay'ın Roma ve İskenderundan sonra dünyanın üçüncü büyük şehri olduğunu gösteriyor.

Selevkos Devleti, başşehrini Selevkiya şehrine nakledince Hatay gerilemeye başlıyor. Bu durum Roma ve İ.S. 395'te başlayan Bizans döneminde de pek değişmiyor. Sonraki dönemde Hatay çeşitli orduların hedefi oluyor ve defalarca el değiştiriyor.

260 yılında Sasani imparatoru Şehinşah Birinci Sapur, Hazreti Ömer'in halifeliği sırasında 638'de İslam ordusu Hatay'ı fethediyor ama Bizanslılar geri alıyor.

Selçuklular'ın Hatay'daki hakimiyeti 1084'te Süleyman Şah'la başlıyor. 13 yıl sonra ilk haçlı seferleri sırasında Hatay 7.5 ay süren kuşatmanın ardından Haçlılara teslim oluyor ve burada küçük bir prenslik kuruluyor.

170 yıl Antakya'ya hakim olan Haçlı Prenslığı, 1268'de Türk-Memlûk Sultanı Baybars tarafından ortadan kaldırılıyor. Anadolu'nun yeni hakimi Osmanlılar'ın bölgeye gelişi ise





16. yüzyılda Yavuz Sultan Selim, 1516'da Mercidabık Zaferi ile Suriye ve Hatay'ı Osmanlı topraklarına katıyor.

17. yüzyılda Hatay 5 sancaklı Trablusşam eyaletine (beylerbeyliğine) bağlı bir kaza merkezi. Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda Ekim 1918 sonlarında Antakya'yı İngilizler işgal ediyor, bir yıl sonra da Fransızlara devrediyor.

20 Ekim 1921'de Ankara Anlaşması ile Fransızların iç bağımsızlık tanıdıkları Hatay'da çoğunluk Türkler'de. Ancak Lozan anlaşması sırasında Fransa ve İngiltere'nin baskısıyla Hatay, Misak-ı Milli sınırları içinde olmasına karşın Türkiye sınırları dışında kalıyor.

1937'de bağımsız Hatay Cumhuriyeti kuruluyor ve 1939'da Türkiye-Fransa arasında yapılan Ankara Anlaşması ile Hatay'ın Türkiye'ye katılması kesinleşiyor. 23 Temmuz 1939'da da Hatay, Türkiye'nin bir vilayeti oluyor.

Savaşlar nedeniyle sınır ve İskenderun sayesinde varolan liman ticareti zayıflayan Hatay'ın ekonomisi Cumhuriyet'in ilk yıllarında tümüyle tarıma dayanıyor. Büyüyen, gelişen ticaret ve sanayinin ekonomi içindeki yeri ve önemi çok artsa da Hatay'da tarım hala birinci sektör.

Verimli topraklara sahip Hatay'da ekilen alanların çoğunda sulama yapılabilir. Yaygınlaşan modern tarım aletleri, gübre ve ilaçlamadaki artış tarımda ürün çeşitliliği ile toplam verimi arttırmaya devam ediyor.





Hatay bölgenin tahıl, sebze ve meyve ambarı olarak biliniyor. Buğday, arpa, pirinç, mercimek, pamuk, yerfıstığı, sebze (domates, patlıcan, biber, fasulye ve soğan), bol miktarda kavun-karpuz ekiliyor. Ayrıca 3 milyon ağaçta portakal, mandalina, limon, turunc ve altıntop yetiştiriliyor. Dörtüyl portakalı meşhur. Meyve olarak ayrıca bol miktarda erik, kayısı, yenedünya, badem, incir ve üzüm bol yetişiyor. Bu bölgede yetişen buğdayda nişasta miktarı da fazla.

Çayır ve meraların tarla haline getirilmesi nedeniyle hayvancılık gerilese de önemini koruyor. İl genelinde koyun, kıl keçisi ve sığır besleniyor. Arıcılık gelişmiş ama Hatay'ın 152 km'lik bir sahili olmasına rağmen balıkçılık gelişmemiş. Yakalanan balıklar il içinde tüketilirken az bir kısmı da Suriye'ye satılıyor.

Hatay'da krom, bakır, kurşun, demir, manyezit, mermer, manganez ve dolomit yatakları var. Fakat yalnız dolomit çıkarılıyor. Dolomit, demirin eritilmesinde, şişe ve cam, azot sanayiinde kullanılıyor. Payas'ta 150 bin ton kapasiteli dolomit işletmesi var. İskenderun körfezinde ise petrol aranıyor. Bazı sondaj kuyularında petrole rastlanmışsa da işletmek için daha büyük yatakların aranmasına devam ediliyor.

Hatay'da sanayi sektörü de gittikçe gelişiyor. 10 kişiden fazla işçi çalıştıran iş yeri sayısı 200'den fazla. 10 kişiden az işçi çalıştıran iş yeri sayısı ise 2 bin.

Geçmişte çırçır, sabun, yağ, un, gübre, dokuma, deri, mobilya ve tarım aletleri fabrikaları gibi tarıma dayalı olan sanayi bugün farklı sektörlerde de büyümeye çalışıyor. İlde motorlu araç, yağ, mazot ve hava filtreleri ve fren balataları üreten fabrikalar ile ambalaj için teneke kutu imal eden fabrika ve karoser atölyeleri var.

Bunlara ilaveten tuğla, kiremit ve çimento fabrikalarıyla Türkiye'nin en büyük demir ve çelik fabrikası olan İsdemir tesisleri de İskenderun'da 15 milyon metrekarelik bir sahada 20 bin işçiyle faaliyete devam ediyor. Bu fabrikada ham demir, blok çelik, yuvarlak çelik, pik demir, kok, katran, amonyum sulfat, ham ferol, saf benzol, saf ksilol, fotvol, sovent ve sodyum fenolat gibi çeşitli maddeler imal edilmektedir.

İskenderun'daki uluslararası liman ile Irak ve Azerbaycandan gelen petrol boru hatları Hatay ilinin geleceği açısından çok büyük bir potansiyel taşıyor. ■





Hatay İli 5.403 km²lik yüzölçümü, yaklaşık 1 milyon 300 bini aşan insanı, eşsiz güzelliklerle dolu mükemmel coğrafyası, çalışkan ve girişimci insanı ile bir ticaret merkezidir.

Topraklarında bir çok medeniyete beşiklik etmiş, bu topraklarda çeşitli dinlere ve dillere mensup vatandaşlarımız bir arada karşılıklı sevgi, saygı ve hoşgörü içerisinde yaşadığı Hatay, tarihi boyunca bu konumunu korumuştur.

Hatay; Samandağ'dan Arsuz'a kadar uzanan el değmemiş koyuları, Arsuz'dan İskenderun, Dörtöyl ve Erzine kadar uzanan bölgede deniz sahili, Erzine'de İsos Harabeleri, Payas'ta Mimar Sinan'ın eseri Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi, Samandağ'da Titus Tüneli ve Kaya Mezarları, Antakya merkezde Mozaik Müzesi, Reyhanlı yolu üzerinde Aççana Harebeleri, Vatikan tarafından Hac Merkezi ilan edilen dünyanın ilk mağara kilisesi St. Pierre, Harbiye beldesi şelalesi ve yöresel mutfağı, Samandağ'da St. Simon Kilisesi, yine aynı yerde Hz. Musa ile Hz. Hızır'ın bulunduğu Türbe, Antakya merkezde Anadolu'nun ilk Camisi olupta bünyesinde Hz. İsa'nın havarilerine ev sahipliği yapan ve İslamiyetin hoş görüşünün en güzel örneğini simgeleyen Habib-i Neccar Cami, Kırıkhan'da Beyazid Bestami Hazretleri Türbesi ile bunlara ilaveten Güzelyayla ve Atik yaylalarında olduğu gibi bir çok yaylalarıyla Ortadoğu'nun en önemli turizm merkezi olmaya namzet bir il'dir.

Ilıman iklimi, yılda en az 2 mahsul alınabilen bereketli ovalarıyla tarım ve tarıma dayalı sanayinin geliştiği Antakya ve çevresinde ticaret ve tarım ekonomik yaşamın en önemli öğesidir. Hatay; narenciye, yaş sebze ve meyve üretim ve ihracatının en fazla yapıldığı, yılda 1 milyar dolardan fazla ihracatın gerçekleştirildiği İllerimizden biridir. Özellikle taşımacılık sektöründe; bölgemiz İstanbul'dan sonra ülkemizde ikinci en büyük TIR filosuna sahip İl konumundadır.

Hatay sanayinin itici gücü ve en fazla katma değer sağlayan iş kolu demir-çelik sanayidir. Bunu; İSDEMİR'in 1970'li yıllarda ilimizde tesis edilmesine borçluyuz. Özellikle, İskenderun ve Dörtöyl ilçelerinde gelişen demir-çelik sektörü yatırım yapacak yeni alanlar bulmakta güçlük çekmektedir. Bu talebi karşılamak amacıyla, İskenderun'da II. Organize Sanayi Bölgesinin ve Erzine'de 75. Yıl Organize Sanayi Bölgesinin kurulabilmesi için çalışmalarına başlanmıştır.

İSDEMİR'in özelleştirilmesi ve yassı demir-çelik mamul üretimine yönelik yeniden yapılanma yatırımlarının yakında tamamlanacak olması, İskenderun Limanının özelleştirilmesinde son aşamaya gelmiş olması,, İskenderun'da kurulu bulunan özel sektöre ait liman ve iskelelerin faaliyetleri, İskenderun Körfezinin önemli bir enerji depolama ve transit geçiş noktası haline gelmiş olması, bu bağlamda; Kerkük-Yumurtaşlık Petrol Boru Hattı, Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı, Mavi Akım Projelerinin İskenderun Körfezine kadar uzanması, Doğalgaz Boru Hattının İskenderun ve Payas Organize Sanayi Bölgelerine gelmesi, Yumurtaşlık Serbest Bölgesinin mevcudiyeti İskenderun Körfezini etrafıyla birlikte bir sanayi ve yatırım bölgesi haline dönüştürmüş bulunmaktadır.

Hatay İli günümüzde tarım, ticaret, sanayi ve özellikle turizm potansiyel ve kaynakları ile müteşebbis insanlarını doğru yönlendirme ve kanalize edilerek geleceğe güvenli ilerleyecek İllerin başında yer almaktadır.

Dünyadaki tüm iş adamlarını başta da Türk İşadamlarını sevgi, saygı ve hoşgörü kenti Hatay'a davet eder, sizlerle birlikte çalışmaktan onur ve mutluluk duyacağımızı ifade ederim.

Ahmet KAYHAN
Hatay Valisi



Coğrafi konumu nedeniyle önemli bir ticaret ve transit merkezi olarak bilinen Hatay, aynı zamanda bir kültür merkezi konumundadır. İlimizin, ülkemizin en güneyinde yer almasının getirdiği en önemli sonuç; Anadolu'yu Suriye ve Filistin'e bağlayan önemli bir kavşak noktası oluşturmasıdır.

Hatay'la ilgili ekonomik verilere bakıldığı zaman, 2005 yılında ilimiz, hem genel bütçe vergi gelirleri tahsilatında, hem de konsolide bütçe gelirleri tahsilatında Türkiye genelinde yapılan sıralamada 9. il olmuştur. Bu sıralamadan da anlaşılacağı gibi Hatay, devlete en yüksek vergi veren ilk 10 il arasındadır. 2005 yılı kamu yatırımlarına bakıldığında ise Hatay, kendisine ayrılan yatırım tutarı bakımından 34. sırada yer almıştır.

2005 yılı ihracat verilerini incelediğimizde ise Hatay, Türkiye'nin 11. büyük ihracatçısıdır. Gelişen ihracat sektörüne paralel olarak, nakliye sektörü de büyümüş ve ihracat ve taşımacılıkta Türkiye genelinde önemli bir yer edinmiştir. Ancak, ilimizin kalkınmada öncelikli iller kapsamında olmamasının da etkisiyle sanayi alanında bir ilerleme ve gelişme kaydedilememiştir.

Rekabet edebilme gücünün zorlaştığı çağımızda, rakiplerimizin önüne geçebilmemiz için, güçlü yönlerimizin ve elimizdeki fırsatların farkında olarak hareket etmemiz, diğer taraftan da eksikliklerimizi minimum seviyeye indirgememiz gerekmektedir. Dolayısıyla, Hatay'daki mevcut bölgesel potansiyellerin en iyi şekilde değerlendirilmesi, ilimizin geleceği açısından son derece önem taşımaktadır.

İlimizdeki pahalı tarımın engellenmesi ve ürün çeşidinin artırılması için, Amik Ovası'nın sulama sorununun çözümlenmesi; bunun için de ya Yarseli Barajı'nın iyileştirilmesi çalışması, ya da Suriye ile ortak bir dostluk barajının faaliyete geçirilmesi gerekmektedir.

Hatay'a ivme kazandıracak diğer bir konu da; turizmin ve Mustafa Kemal Üniversitesi'nin gelişmesi açısından havaalanının bir an önce bitirilmesidir. Ayrıca İskenderun Limanı'nın konteynır yüklemesine müsait hale getirilmesi, limanın daha aktif bir duruma gelmesini sağlayarak bölgeye de hareketlilik kazandıracaktır.

İstikrarlı bir kalkınma için bölgesel politikaların ve bölgesel planlamaların önemi giderek artmaktadır. Bu bağlamda, Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nda bir yenilik olarak başlatılan "İller Yatırım Borsası" bütün illerin yatırım alanlarının tanıtılması açısından son derece faydalı olacaktır. Ayrıca, Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nda dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Türk iş adamlarının bir araya gelerek, yeni işbirliği imkanları yaratması ve sinerji oluşturması yatırımcıların sağlıklı kararlar alması açısından da önem taşımaktadır.

Ali KAVAK

Antakya Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	HATAY	
TELEFON KODU	00.90	326
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	NORMAL YÖRE SINIFLAMASINDA	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI?	HAYIR	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km ²
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	5.403.000	5.403
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	621	49,6
Kadın	632	50,4
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km ²)	232	
İLİN ÇALIŞILABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	450	48,8
Kadın	471	51,2
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	295	56,9
Kadın	223	43,1
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	17	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
HAVAALANI YURT İÇİ TAİRFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	HAYIR	
ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK MI?	HAYIR	
(*) ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Adana	
Uzaklığı (Km)	192	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	İskenderun Gar Müdürlüğü (İst.)	
Uzaklığı (Km)	60 km. (İl Merkezine)	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ	İskenderun Limanı	
Draft Derinliği (Mt)	8,5 - 11	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	40.000	
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	3.500	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	134 ton	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Mersin Limanı	
Uzaklığı (Km)	261	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (km)	682	
Demiryolu (Km)	674 (İskenderun'dan)	
Havayolu (Saat)	1 - 1,5	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (km)	1131	
Demiryolu (Km)	1254	
Havayolu (Saat)	2 - 2,5	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL VE ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	624	222.838
Lise	59	43.256



Meslek Lisesi	59	13.534
Yüksek Okul 2 Yıllık	9	6.805
Yüksek Okul 4 Yıllık	2	342
Fakülte 4 Yıllık	9	6.282
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor-Makine	5	
Endüstri	-	
İnşaat	1	
Turizm	-	
Ticaret	-	
Diğerleri	35	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1 (Mühendislik - Mimarlık Fak.)	
İnşaat Müh.	1 (Mühendislik - Mimarlık Fak.)	
Ziraat Müh.	1 (Ziraat Fakültesi)	
Endüstri Müh.	-	
Gıda Müh.	1 (Ziraat Fak.)	
Kimya Müh.	1 (Fen-Edebiyat Fak.)	
İşletme	1 (İktisadi ve İdari Bil. Fak.)	
Diğerleri	5 (diğer Fak. sayısı)	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	490	
Limited Şirket	5232	
Şahıs Şirketi	3466	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar	-	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar	-	
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	-	
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	-	
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
...	-	
...	-	
...	-	
Diğerleri	-	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	-	
Tekstil	-	
Otomotiv	-	
Makine	-	
Turizm	-	
Beyaz Eşya	-	
Diğerleri	-	
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	126	-
Otomotiv	6	-
Tekstil	76	-
Elektrikli Aletler	0	-



Makine İmalat	36	-
Mobilya	26	-
Diğerleri	125	-
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ (*Antakya Ticaret ve Sa. Od. Kayıtlı olan)	İŞYERİ SAYISI	
2001	183	
2002	222	
2003	300	
2004	319	
2005	384	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	170	
İŞÇİ SAYISI 10-25	125	
İŞÇİ SAYISI 25-50	52	
İŞÇİ SAYISI 50-100	22	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	26	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	3	
ORGANİZE SAN. BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	3.430.000	
Boş Alan (M2)	1.630.000	
ORGA.SAN. BÖLGE'SİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	106	
FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	3	
Otomotiv	1	
Tekstil	1	
Elektrikli Aletler	-	
Makine İmalat	1	
Mobilya -Ahşap Ürünler	2	
Diğerleri	93	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI?	HAYIR	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli	-	
Yabancı	-	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	
Gıda	-	
Otomotiv	-	
Tekstil	-	
Elektrikli Aletler	-	
Makine İmalat	-	
Mobilya -Ahşap Ürünler	-	
Diğerleri	-	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	73	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBE SAYISI	16	
İLDEKİ TİCARİ FİRMALAR TARAFINDAN 2004 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	816.118	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	270.766	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	270.466	



ORMANLIK ALAN (Hektar)	208.165
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	11.290
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	23
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	2962
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	461.891
Arpa	6.020
Yulaf	694
Çeltik, mısır I.ürün, mısır II.ürün,	265.266
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	280.500
Biber	110.605
Kuru soğan	86.880
Lahana, marul, ıspanak, maydanoz vs.	455.356
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	3587
Pamuk	283.655
Fındık	13
Zeytin	113.766
Ayçiçeği	588
I. ve II. Ürün Mısır	256.194
Diğerleri	14.065
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	296.686
Mandalina	221.559
Greyfurt	24.877
Limon	21.368
Elma	3.717
Kiraz	545
Bağ, meyve, kekik, kırmızı biber	97.508
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	140.423
Büyükbaş	79.999
Ördek, kaz, hindi, tavuk	1.440.475
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	108.283.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	57.330.000
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	41.376
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	-
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	1
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	93-94
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	1124 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	1
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET HAYIR
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	45 (Cilvegözü Güm. Müd.)
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	687.783.-
2001 Yılı	500.322.-
2002 Yılı	503.428.-
2003 Yılı	744.072.-
2004 Yılı	1.365.573.-



2005 Yılı	1.355.921.-
(*) İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	734.590.-
Gıda Sanayi	85.603.-
Otomotiv	49.984.-
Tekstil	29.859.-
Makine	71.026.-
Elektrikli Aletler	16.832.-
Diğerleri	368.027.-
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0-500 Bin \$	307
500 Bin-1 Milyon \$	42
1 Milyon-5 Milyon \$	48
5 Milyon-10 Milyon \$	15
10 Milyon \$ Fazla	10
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	67.034
Gıda Sanayi	360
Otomotiv	12.802
Tekstil	1.932
Makine	2.092.638
Elektrikli Aletler	694.888
Diğerleri	371.617
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Krom	126.000
Boksit	135
Hematitli Boksit	70.320.000
Asbest	3.777.000
Altın	1,8728 kg
Diğerleri	-
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Diğerleri	-
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
Diğerleri	-
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	-
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
Diğerleri	-
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	4
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI
Devlet	-
Özel	5
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	34
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	19
İLDE BULUNAN HASTANE SAYISI	14
Devlet	9
Özel	4
Üniversite	1
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI YATAK SAYISI



5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	596
4 Yıldızlı Otel Sayısı	3	552
3 Yıldızlı Otel Sayısı	8	1120
Pansiyon	1	46
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	7	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	20 Günlük- 39 Haftalık	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAJLARI	20.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	20	
ADLS İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	-	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.hatay.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.antakya.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.antakyatso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Hasan Cengiz SÜRAL ATSO Genel Sekreteri Gündüz Cad. No: 4/D Antakya/HATAY antakyatso@tobb.org.tr	
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Serdar Yılmaz SARAÇ İl Planlama ve Koordinatör. Müd. V. Hatay Valiliği İl Planlama ve Koordinatör. Müdürlüğü Antakya /HATAY 0(326) 214 36 41 hatayplanlama@hatay.gov.tr	



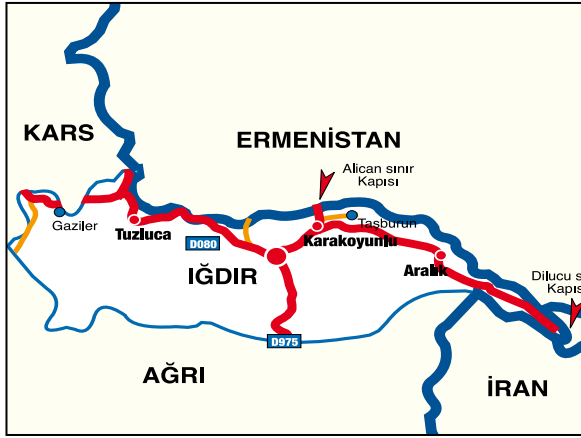
Urartular Döneminde Daha Zengindi



Eski çağlarda pek çok değişik ürünün yetiştiği Iğdır şimdi yoksul. Sulama yapılamadığı için tarım verimsiz. Kentte sanayi de yok. Hayvancılık en önemli geçim kaynağı. Ağrı Dağı önemli bir turistik potansiyel oluşturuyor.

Tarih öncesi (Pre-historik) çağlardan bu yana önemli bir konaklama merkezi olan Iğdır ve çevresindeki ilk yerleşimcilerin Orta Asya'dan geldikleri kabul edilen Hurriler olduğu sanılıyor.

İ.Ö. 5 bin - 4 bin yıllarında; bugünkü Azerbaycan ile Doğu Anadolu'ya yerleşen Hurriler'den sonra, İ.Ö. 3 bin ile 2 bin yılları arasında Mitanniler, Etiler, Asurlular, Kimmerler, Metler, Persler, Sümerler ve Subailer gibi kavimlerin de bölgede yerleştikleri tahmin ediliyor.



Tarihçilere göre İ.Ö. 1200'lerde Trakya'dan yola çıkıp Boğazlar üzerinden Anadolu'ya geçen Trako-Frigler, bölgede hüküm süren Etiler'in hakimiyetine son veriyor. Bu dönemde, Doğu Anadolu'da Hurriler'in soyundan geldiği ileri sürülen Urartular güçlenmeye başlıyor. İ.Ö. 1100 - 800 tarihleri arasında bütün Doğu Anadolu'yu idaresi altında alan Urartu Krallığı, kendisine bağlı küçük beylik ve krallıklar kuruyor. Bunlardan biri de Sürmeli adıyla bilinen ve halen harabe halinde bulunan "Karakale" şehri.

İ.Ö. 7. yüzyıla kadar Urartular'ın elinde kalan Iğdır ve çevresi, bu tarihten sonra Kafkaslar'dan gelen göçebe İskit-Saka Türkleri'nin hakimiyeti altına giriyor. Dede Korkut hikayelerinde de haklarında pek çok bilgiye yer verilen Sakalar'a ait eserleri Iğdır ve çevresinde bugün de görmek mümkün.

Bölge, daha sonra Halife Hz. Ömer zamanında, İslam ordularının Ararat eyaleti üzerinden Aras boylarına inmesiyle, Müslüman-Hıristiyan savaşlarına da sahne oluyor. Birkaç kez Araplar ile Bizanslılar arasında el değiştiren bölge, 1064 yılında Seçuklular'ın hakimiyetine giriyor.

1514'teki Çaldıran Savaşı sonucunda Osmanlılar'ın eline geçen bölge, uzun istikrar döneminin ardından 18. yüzyılda yeniden el değiştiriyor. Zayıflayan Osmanlı'nın kaybettiği Iğdır, 1746 -1827 yılları arasında İran idaresinde kalıyor. Iğdır, Osmanlı-Rus savaşı sonunda 42 yıl Rus işgaline maruz kalsa da 1917 Ekim devriminden sonra yeniden Osmanlı topraklarına katılıyor ama 1918'de Mondros Mütarekesiyle birlikte ordu bölgeden çekilince bu kez Ermenistan tarafından işgal ediliyor.

Iğdır'ın işgalden nihai kurtuluşu ise Kurtuluş Savaşı'nın henüz başlangıcında, 14 Kasım 1920'de gerçekleşiyor.

1934 yılında ilçe olarak Kars'a bağlanan Iğdır, 27 Mayıs 1992'deki bakanlar kurulu kararıyla da il statüsüne kavuşuyor. Aynı kararlar Karakoyunlu, Aralık ve Tuzluca ilçeleri de Iğdır'a bağlanıyor.

Tarihçilere göre Iğdır adı; Oğuz Han'ın altı oğlundan biri olan Cengiz Alp'in en büyük oğlu olan Iğdır Beğ'den geliyor. Anlamı ise "İyi, büyük, yiğit başkan, ünlü ve sahip".

Iğdır ve çevresindeki ekonomik faaliyetlerin başlangıç tarihi hiç kuşkusuz en az yerleşme tarihi kadar eski. Urartu Devleti zamanında bölgede çok ileri düzeyde tahıl tarımı, bağcılık ve meyvecilik yapıldığı biliniyor. Ancak, bölgede yetiştirilen tarımsal ürünlerden bazıları zamanla önemini kaybedip bazıları önemini korurken, bazı ürünlerin tarımı ise, ancak 1956'dan sonra başlıyor.

Örneğin; halen ovanın güneyindeki yamaçlarda üzüm bağları izlerine rastlanması, Aras nehri boyunca toprak altından üzüm bağı köklerinin çıkması, bölgede eski devirlerde bağcılığın bir hayli yaygın olarak yapıldığını gösteriyor. Oysa bugün, birkaç köy dışında üzüm yetiştiriciliğine pek rastlanmıyor.



Keza ovada yetiştirilen dut ağacı sayısının giderek azalmasının, bir zamanlar hayli önemli olan ipek-böceği yetiştiriciliğinin de ortadan kalkmasına yol açtığını gösteriyor.

Ovada önemini kaybeden bir başka tarım ürünü çeltik. 1970'li yıllara kadar yörede geniş ölçüde yapılan çeltik ekimi, sıtma salgınlarının önüne geçmek amacıyla bu tarihlerden itibaren yasaklanıyor. Bugün bölgedeki hakim tarım ürünleri pamuk ve şeker pancarı. Pancar üretimi 1956'da Erzurum Şeker Fabrikası'nın kurulmasından sonra başlıyor. Pamuk, buğday, meyve ve sebze tarımının kökeni ise hayli eskiye dayanıyor.

Bölgedeki tarım topraklarının bütün arazi içindeki oranı Türkiye ortalamasının çok altında. Türkiye genelinde yüzde 40 olan bu oran, Iğdır'da yüzde 23'ü ancak buluyor. Bu durum, engebeli arazi yapısından çok, sulama imkanlarının sınırlı olmasından kaynaklanıyor.

Bölgedeki ticarete yönelik tarla ve bağ-bahçe tarımının neredeyse tamamı birinci sınıf tarım arazilerinin bulunduğu Batı Iğdır Ovası'nda yapılıyor. Buna karşılık, Doğu Iğdır Ovası'nın çorak topraklarındaki köylerde, iktisadî anlamda herhangi bir tarımsal faaliyet bulunmuyor. Bu köylerin temel geçim kaynağı hayvancılığa dayanıyor.

Iğdır'ın ekonomisinde sanayinin payı yok denecek kadar az. Aras Tekstil Fabrikası dışında sanayiden söz etmek pek mümkün görünmüyor. Çırçır atelyeleri, un değirmenleri ve keçe atelyeleri ile halı-kilim dokuma atelyeleri gibi küçük ölçekli sanayi tesisleri var ve bunlar tümüyle tarım ve hayvancılık ürünlerine dayanarak üretim yapıyor. Ayrıca Tuzluca'daki Karsan Tuğla fabrikası, Tekel Tuz İşletmesi ve Ponza Üretim Tesisleri'ni de eklemek gerekiyor.

Ancak son dönemde Iğdır ve çevresinde güvenliğin sağlanmasıyla birlikte bölgede özel sektör yatırımlarının başladığı gözleniyor.

Iğdır'da turizm ise zengin potansiyele rağmen henüz yeterli düzeyde değil. Bugüne kadar bölgenin sahip olduğu turistik değerlerin yeterince tanıtılmamış olması ve sektöre yönelik hiç bir yatırımın bulunmaması bu durumu açıklıyor.

Oysa sadece Iğdır Ovası'nın güneyindeki Büyük Ağrı Dağı bile turizmin taşıyıcı unsuru olabilir. Bu volkanik dağ, dağcılık sporu ile uğraşanların aradığı bütün özelliklere sahip. Tırmanış mesafesinin yüksek olması ve çıkışın başladığı yere kadar motorlu araçlarla gidilebilmesi önemli bir avantaj.

Ayrıca Ağrı Dağı sadece sporcular için değil bilimsel araştırmacılar için de cazibe merkezi. Örneğin hiç bir tanıtım ve yatırım yapılmasa da Nuh Tufanı ile ilgili efsaneler her yıl yüzlerce kişiyi Ağrı'ya çekiyor. Dağın belli bir yükseklikteki noktasına yerleştirilecek temsili Nuh'un gemisi ile bu noktaya kolay ulaşım sağlayacak teleferik yatırımı bile turizmi en önemli gelir kaynağı haline getirebilir. ■



İĞDIR'IN YATIRIMLAR VE TİCARİ FAALİYETLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Iğdır İlimiz mikroklima iklim yapısı ve 1. sınıf toprak yapısının çokluğu ile önemli bir tarımsal potansiyeli bünyesinde bulundurmaktadır. İlimiz iklim ve toprak yapısı ile narenciye hariç her türlü sebze ve meyve üretimine uygundur. İlde sebze-meyve işletmeye yönelik bir tesis planlanması halinde sözleşmeli çiftçilik uygulamasıyla olumlu sonuçlar alınabileceği düşünülmektedir. Iğdır ilinde yem bitkileri, ayçiçeği, pamuk, soya, patates, susam ve mısır ekimi yapılan diğer bitkilerdir. Endüstri bitkileri olarak adlandırılan katma değeri ve kar marjı yüksek olan bu bitkilerin değerlendirilmesine yönelik yapılacak yatırımlar yüksek bir ekonomik fayda getirecektir. İldeki geniş çayır-mera alanları özellikle mera hayvancılığına uygun ortam sağlamaktadır. İlde et ve süt verimi yüksek kültür ırkı hayvancılığı yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir. Hayvancılığa dayalı sanayiye yapılacak yatırımlar için kaynaklarımız müteşebbisleri beklemektedir. Gelecekte İlin doğasına uygun olarak üretilen ve üretilme potansiyeli taşıyan tarımsal ürünleri işleyebilecek, tarımsal sanayi yatırımlarının İlin imalat sanayisinde etkin olabileceği gözükmektedir.

Iğdır İlinin Turizm potansiyeli dikkate alındığında il sınırları içerisinde yer alan Büyük Ağrı Dağı, dağ turizmi, doğa turizmi ve inanç turizmi açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Iğdır İlimiz yer altı kaynakları dikkate alındığında pomza yatakları açısından zengindir. Mevcut pomza yatakları talep yetersizliği nedeniyle atıl durumdadır ve bu alanda yapılacak yatırımları beklemektedir.

Iğdır İlimiz coğrafi konum itibarıyla ülkemizin doğudaki en uç noktasını oluşturmaktadır. Ermenistan, Nahçıvan ve İran'la sınırı olan Iğdır İli aynı zamanda üç ülke ile sınırı olan tek il konumundadır. Görüldüğü üzere Iğdır İli Ortadoğu ve Türki Cumhuriyetlerinin Pazarlarına açılan stratejik bir coğrafyaya sahiptir. İlimizde bir Sınır Ticaret Merkezi oluşturma ve faaliyete geçirme çabaları vardır ve bu çalışmaların meyvelerini vermesiyle Iğdır İlimiz özellikle Ortadoğu ve Türki Cumhuriyetler Pazarlarını hedefleyen yatırımcılarımız için bir cazibe merkezi haline gelecektir.

Iğdır İlimiz yatırımları teşvik amacıyla çıkartılan 5084 sayılı yasa kapsamında. Yakın bir zamanda Organize Sanayi Bölgesinin faaliyete geçmesi ve yapımına başlanan Iğdır Havalanının bitirilmesi ile İlimiz güzel bir yatırım atmosferine kavuşacaktır. Acil Eylem Planı kapsamında duble yolların yapılması hem ulaşım altyapısı potansiyelimizi geliştirmekte hem de ihracata yönelik yatırımlar açısından komşu ülkelerle olan bağlantılarımızı güçlendirmektedir. KÖYDES projesi kapsamında kırsal altyapının gelişmesine yönelik yapılan çalışmalar İldeki tarımsal potansiyelin değerlendirilmesi açısından uygun bir ortam hazırlamaktadır. İlimiz Sivil Toplum Örgütlerine, Mahalli İdarelere ve KOBİ'lere proje karşılığı verilen ve Avrupa Birliği Destekli hibe programları kapsamında olup, bu yardımların elde

edilmesi gayretleri içinde altyapısını geliştirecek, yatırım kültürünü zenginleştirecek ve Pazar olanaklarını genişletecektir.

Günümüz Türkiye'sinde ekonomiye yapılan devlet müdahalelerinin en aza indirilmesi ve devletin rolünün düzenleyicilik ve regülasyonla sınırlandırılması trendi dikkate alındığında eşitleyici kamu müdahalelerinin etkisinin yoğun olmadığı görülmekte ve bölgesel farklılıkların giderilmesi hedefine piyasa güçleri ile ulaşılması her zamankinden daha zorunlu hale gelmektedir. Altıncısı yapılacak olan "Dünya Türk İşadamları Kurultayı"nın temel felsefesinin "Dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Türk işadamlarının bir araya gelmesi ve yeni işbirliği imkanları yaratmak, bu suretle bir sinerji oluşturmak" olduğundan hareketle siz değerli işadamlarımızı Iğdır İlimizin mevcut zengin tarımsal altyapı ve dış ticaret olanakları ile ekonomik fayda unsuru dikkate alınarak yapılacak yatırımlar için Iğdır İlimize bekliyor, altıncısı yapılacak olan "Dünya Türk İşadamları Kurultayı"nın Ülkemiz ekonomisine hayırlı olmasını diliyorum.

Halil ULUSOY

Iğdır Valisi



İlimiz ekonomik potansiyeli ve stratejik konum olarak önemli bir noktada bulunmaktadır. Turizm potansiyeli göz önüne alındığında ilimiz sınırları içerisinde yer alan Büyük Ağrı Dağı turizm açısından büyük turistik arz etmektedir. Geçmiş yıllarda tesisler oluşturmak amacıyla yatırımlar yapılmıştır. Ağrı Dağı dağ turizmine, doğa turizmine ve inanç turizmine açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Bu durum değerlendirilirse turizmin bölgemize büyük bir katkı sağlayacağı düşünüyorum. Ayrıca İlimiz iklim yapısı toprak yapısının elverişliliği ile önemli bir tarımsal potansiyeli bünyesinde

bulundurmaktadır. İklim yapımız narenciye hariç her türlü sebze ve meyve üretimine uygundur. İlimizde sebze-meyve işletmeye yönelik bir tesis planlanması uygulamasıyla olumlu sonuçlar alınabileceği düşünmekteyim. İlimizde yem bitkileri, ayçiçeği, pamuk, soya, patates, susam ve mısır ekimi yapılan diğer bitkilerdir. Endüstri bitkileri olarak adlandırılan bu ürünler kar marjı yüksekliği nedeniyle bitkilerin değerlendirilmesine yönelik yapılacak yatırımlar ilimize önemli bir ekonomik fayda getirecektir. İlimizdeki geniş çayır-mera alanları özellikle mera hayvancılığına uygun ortam sağlamaktadır. Hayvancılığa dayalı sanayiye yapılacak yatırımlar için kaynaklarımız müteşebbislerimiz için önemli bir yatırım odağı olacaktır. Görüldüğü gibi ilimizin yatıra açık atıl durumda bulunan birçok yatırım alanları bulunmaktadır. Yapılacak yatırımlar sanayinin gelişmesine istihdamın artmasına böylelikle il ekonomisinin yükselmesini sağlayacaktır.

İlimiz coğrafi konumu itibarıyla ülkemizin doğudaki en uç noktasını bulunmaktadır. Ermenistan, Nahçıvan ve İran'la sınırı olan İlimiz üç ülke ile sınırı olan tek il konumunda bulunmaktadır. Bulunduğu stratejik konumu sayesinde İlimiz Ortadoğu ve Türk Cumhuriyetlerinin Pazarlarına açılan stratejik önem arz etmektedir. İlimizde bir Sınır Ticaret Merkezi oluşturma ve faaliyete geçirme çabaları yapılmaktadır bu amaç doğrultusunda Odamızı ziyaret eden Gümrük Müsteşarıyla önemi açısından Odamız Yönetim Kurulu Başkanı açıklamalarda bulunmuş ve Sınır Ticaret Merkezinin önemi ve gerekliliğini vurgulamıştır. Çalışmaların meyvelerini vermesiyle İlimiz özellikle Ortadoğu ve Türk Cumhuriyetlerinin Pazarlarını hedefleyen yatırımcılarımız için bir cazibe merkezi haline gelecektir. Yakın bir zamanda Organize Sanayi Bölgesinin faaliyete geçmesi ve yapımına başlanan Havaalanının bitirilmesi ile yatırım açısından ilimiz yatırım yapılabilmesi için ortam hazırlanacaktır. Double yolların yapılması hem ulaşım altyapısı potansiyelimizi geliştirmekte hem de ihracata yönelik yatırımlar açısından komşu ülkelerle olan bağlantılarımızı güçlendirmektedir.

Görüldüğü gibi ilimiz yatırım açısından çok önemli bir Pazar durumunda. Umarım yatırımcılarımız bu durumu göz önüne alır. Doğru ve zamanın da yapılan yatırımlar hem bulunan çevrenin ekonomisi hem de müteşebbis açısından çok önemli bir ekonomik fayda arz etmektedir.

Kamil ARSLAN

İğdir Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

İLİN ADI	İÇİDIR	
TELEFON KODU	00.90	476
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		3.588
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	87	52
Kadın	81	48
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		47
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	43	61
Kadın	27,5	39
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	38	59
Kadın	26,2	41
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		8,9
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı		Kars
Uzaklığı (Km)		140
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		Kars
Uzaklığı (Km)		140
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		Hopa Limanı
Uzaklığı (Km)		400
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		1.170
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		1.519
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	166	38.970
Lise	8	5.863

Meslek Lisesi	7	1.830
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	1.200
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık		
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	1	
Endüstri	1	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	1	
Diğerleri	4	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR		
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	1	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	71	
Limited Şirket	593	
Şahıs Şirketi	1.890	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	18	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	3.031.149	
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		

Beyaz Eşya		
Diğerleri		
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	10	
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya	4	
Diğerleri	4	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	64	
2002	65	
2003	86	
2004	108	
2005	181	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	4	
İŞÇİ SAYISI 10-25	13	
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100	1	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)		
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	6	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	6	

İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	17
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	118.525
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	94.033
ORMANLIK ALAN (Hektar)	161
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	1.402
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	79.980
Arpa	23.300
Mısır	1.530
Diğerleri	
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Karpuz	48.200
Domates	39.700
Kavun	12.300
Salatalık	10.978
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	
Şeker Pancarı	193.954
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	6.213
Kiraz	250
Diğerleri	18.000
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	544,4
Büyükbaş	59,8
Kümes Hayvanı	166.841
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	14
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	1.601
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	

İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	110
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	254
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	35
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	29.427
2001 Yılı	21.114
2002 Yılı	21.497
2003 Yılı	31.120
2004 Yılı	36.288
2005 Yılı	41.091
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	2.960
Gıda Sanayi	14.480
Otomotiv	840
Tekstil	17
Makine	794
Elektrikli Aletler	1.329
Diğerleri	20.670
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	35
500 Bin - 1 Milyon \$	6
1 Milyon - 5 Milyon \$	6
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	1
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	20.463
Gıda Sanayi	4.256
Otomotiv	
Tekstil	104,5
Makine	
Elektrikli Aletler	169,3
Diğerleri	14.964
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Pomza Taşı	1.500
Tuz	400
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	

.....		
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER		MİKTAR (TON)
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ		MİKTAR (TON)
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		
İLDEKİ TİYATRO SAYISI		TİYATRO SAYISI
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		6
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet		3
Özel		1
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	98
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		1
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		8
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		1.000
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		1
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.igdir.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.igdir.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.igdirto.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Tuğrul Kürşat Aras E-Posta: tugrulkursataras@gmail.com	
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Mehmet Canpolat Iğdır Valiliği İl Plan. Koordinat. Müdürlüğü E-Posta: 76planlama@igdir.gov.tr	

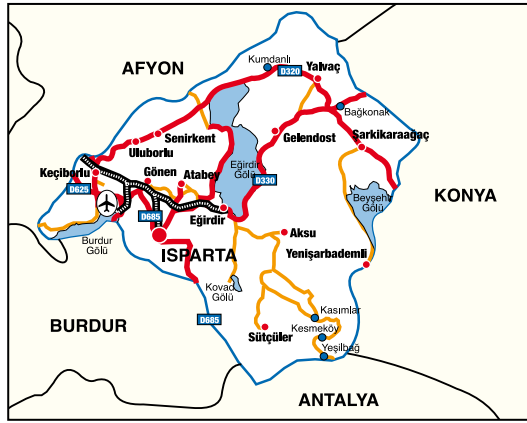


“Gül”ün Sembol Olduğu Kent



Türkiye’de gülyağı için yetiştirilen güllerin yüzde 80’i bu ilde bulunuyor. İlde, ayrıca, pek çok ürünün tarımı yapılıyor.

Bölgede yerleşik hayat Üst Paleolitik (İ.Ö. 35 bin-10 bin) ve Mezolitik (İ.Ö. 10 bin - 8 bin) dönemlerinde başlıyor. Senirkent ve Bozanönü yakınında bulunan bazı mağaralardaki insan izleri Paleolitik döneme ait. Baladız ve İğdecik Köyü arasında yapılan kazılarda ise Mezolitik döneme ait yerleşim merkezi bulunuyor. Isparta’nın her köşesinde sonraki her döneme ilişkin insan izi var. Tarihçilere göre Hititler döneminde, (İ.Ö. 1800-1200) metinlerde bölgenin adı “Pitaşsa” olarak geçiyor. Sonraki dönemde ise bölgenin adı kayıtlara göre Pisidia.



Hitit Devleti’nin yıkılması ile Friglerin Anadolu’da İ.Ö. 750 yılında bir devlet olarak ortaya çıktığı döneme kadar geçen süre karanlık. Bölgede yaklaşık bin yıl boyunca kimlerin, nasıl yaşadığı bilinmiyor.

İ.Ö. 695 yılında Kimmerler tarafından yıkılan Frig Devleti yerine Lidyalılar, Batı Anadolu Bölgesi’nde büyük bir devlet kuruyor.

İ.Ö. 547 yılında Sardes’i alarak Lidya Devletini yıkan Persler, İ.Ö. 334 yılına kadar Anadolu’ya hakim olup tüm toprakları kontrolleri altına alıyor. Pisidia bölgesi de bu dönemde Pers egemenliğine giriyor.

Bölge İ.Ö. 334 yılında Anadolu’ya giren Büyük İskender’in egemenliğine geçiyor.

İ.Ö. 190 yılında bölgenin egemenliği Bergama Krallığı’na, 60 yıl sonra da Romalılar’a geçiyor. Romalılar bölgede koloni kentleri kuruyor; tapınaklar, köprüler, binalar inşa ediyor.

Roma’nın ikiye bölündüğü İ.S. 395’ten itibaren bölgede Bizanslılar’ın hakimiyet dönemi başlıyor.



12. Yüzyıl'dan itibaren Anadolu'nun neredeyse tamamına hakim olan Selçuklular Isparta ve yöresini ancak 1204'te fethedebiliyor. Selçukluların bölgedeki etkinliği kısa sürüyor. Moğol akınları karşısında tutunamayarak çöken Selçuklu Devleti yerine tüm Anadolu'da olduğu gibi bölgede de yerel beylikler egemenlik kuruyor.

Isparta ve çevresi 16.yüzyıla kadar Osmanlılar'ın hakimiyetine girse de, bir beylik olarak kalıyor.

Kayıtlara göre bölgedeki Şahkulu İsyanı üzerine Osmanlı ordusu 1511 yılında Isparta ve bölgesine giriyor. Bu tarihten sonra bölgedeki topraklarını genişleten Osmanlı ordularının hedefi İran ve Mısır oluyor.

16. yüzyılda güneybatı Anadolu'daki önemli pazarlardan biri de Isparta'daki Hamid pazarı oluyor. Gerek Hamidoğulları Beyliği döneminde ve gerek Osmanlı yönetimi sırasında Isparta, önemli bir dokumacılık merkezi. Ayrıca, Isparta çevresindeki ormanlardan elde edilen adragan zambkı Avrupa piyasalarında oldukça aranan bir ürün. Halıcılık ise bölgenin hızla gelişen zanaatlarından biri. Dış piyasalarda da aynı hızla tanınıp, ilgi görüyor.

Osmanlı Devleti'nin son yıllarında Isparta'nın başlıca ekonomik etkinliği gül yağcılığı, halıcılık ve haşhaş üretimi. Isparta'nın ihracatı da bu ürünlere dayalı. 1908'de İzmir'de kurulan "The Oriental Carpet Manufactures Limited" adlı şirket halı üretiminde Uşak'tan sonra en büyük ağırlığı Isparta'ya vererek, burada 2160 tezgahlık bir imalathane kuruyor.

3-4 Ekim 1914 gece yarısı, Alaşehir, Denizli, Burdur, Isparta, Eğirdir, Seydişehir ve Akşehir'i kapsayan ve geniş bir alanı etkileyen 7.1 şiddetinde bir deprem meydana geliyor. Deprem, en kuvvetli bir şekilde Burdur-Eğirdir gölleri arasında hissedilmiş, özellikle Burdur ve Isparta ile bu iki şehir arasında kalan köylerde büyük zarara yol açmış. Arşiv kayıtlarına göre sarsıntılar yer yer en az altı gün sürmüştü. Bin beşyüz kişinin öldüğü depremde yaklaşık 20 bin kişi de bir anda sokak ortasında kalmış.





Birinci Dünya Savaşı yıllarında Ispartalılar, bir taraftan depremde yıkılan evleri ve kayıplarının telafisi ile uğraşırken diğer yandan da memleket genelinde olduğu gibi savaşın açtığı zarar, yokluklar, hastalıklar ve benzeri sıkıntılarla uğraşmak zorunda kalıyor.

11 Haziran 1919'da Isparta Hükümet Konağı önündeki meydana 15 bin kişinin katılımıyla düzenlenen büyük miting Batı Anadolu'da Kurtuluş Savaşı'nın ateşleyicisi oluyor. Yaklaşık 10 gün sonra bu kez yaklaşık 20 bin kişinin katıldığı ikinci bir miting düzenleniyor.

Cumhuriyet'in ilk yıllarıyla birlikte Isparta savaşlarla çöken ekonomisini yeniden ayağa kaldırmaya başlıyor. Son 20 yılda Isparta ekonomisi tarım ağırlıklı yapıdan sanayi ve hizmet sektörlerinin giderek yükseldiği daha büyük ve vasıflı bir yapıya kavuşuyor.

Ancak hiç kuşkusuz il ekonomisinde tarımın ağırlığı hala yüksek. Isparta'nın tarımda sembol ürünleri buğday, elma, kiraz ve gül.

Gül aslında tek başına Isparta'nın sembolü. Türkiye'deki gülyağı için yetiştirilen gül bahçelerinin yüzde 80'i bu ilde bulunuyor. Halen yılda senede iki milyon kilo gül çiçeğinden binde 30 nispetinde gülyağı elde edilerek çoğu dışarıya ihraç ediliyor. Gülcülüğün kökeni ise 1897'de Bulgaristan'a memur olarak giden Müftüzade İsmail Efendi'ye dayanıyor. Müftüzade İsmail Efendi dönüşünde buradan getirdiği güllerle Isparta'da bir bahçe kurarak gülcülüğü başlatıyor. Isparta'nın sebze ihtiyacı il içindeki üretim ile karşılanıyor. Isparta ilinde bağcılık ve elmacılık oldukça gelişmiş. Ayrıca ceviz, badem, armut, kızılçık, muşmula, vişne ve ığde de yetiştiriliyor

Halıcılık ve kükürt işletmeciliğinin de ekonomide tarımdan sonra önemli bir yeri var. Isparta ayrıca büyükbaş, küçükbaş ve kümes hayvancılığı ile tatlı su balıkçılığının yapıldığı en önemli merkezlerden biri. Isparta'da, 2004 yılı itibarıyla yaklaşık 76 bin büyükbaş hayvan bulunuyor.

Koyun, kıl keçisi ve tiftik keçisinden oluşan küçük baş hayvan varlığı ise yaklaşık 325 bin. Ancak her iki türdeki hayvan sayısı da düşmeye devam ediyor.

Isparta'daki kümes hayvancılığı ve arıcılık faaliyetleri küçük ölçekli aile işletmeciliği şeklinde sürdürülüyor. Geçtiğimiz yıl 177 bin olan ildeki kümes hayvanı sayısı çeşitli nedenlerle 1997 yılında bu yana her yıl düşüyor.

2002 yılı itibarıyla 153 köyde arıcılık yapılıyor. 23 bin arı kovanından toplam 205 ton bal üretiliyor.

Anadolu'nun 'Göller Yöresi'nin merkezi konumundaki Isparta'da bulunan tatlı su kaynaklarındaki su ürünleri avcılığı ve üreticiliği önemli geçim kaynakları arasında yer alıyor. Özellikle Eğirdir gölü başta olmak üzere ilde bulunan göllerden tatlı su istakozu (kerevit), tatlı su levreği (sudak) ve sazan üretiliyor. Kerevitin tamamı canlı veya konserve olarak, sudak balığının ise bir bölümü fileto ve dondurulmuş gıda olarak Avrupa ülkelerine ihraç ediliyor.

Türkiye'de en fazla kükürt Isparta'dan çıkarılıyor. Memleketimizde bilinen kükürt rezervlerinin yüzde 80'i Isparta'da. Türkiye'nin en büyük kükürt işletmeleri de burada. ■



GÖLLER VE GÜLLER DİYARI ISPARTA

Ülkelerin ekonomik ve sosyal sorunlarının sadece devlet eliyle çözümünün artık imkansız hale geldiği yeni dünya düzeninde, ülkemiz açısından hem milli bütünlüğe hem de uluslar arası düzeyde diyaloga daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. Bu noktadan hareketle ilimizin dışarıya açılabilmesi için kamu veya özel tüm kuruluşların birbiriyle koordineli bir şekilde birlikte hareket etmeleri gerekmektedir.

Türk Dünyası Vakfı tarafından organize edilen bu Kurultaylar, Dünyanın her köşesindeki Türk iş adamları için bir işbirliği ve dayanışma atmosferi yaratmaktadır. Dışa dönük bir kalkınma modelinin ve küresel bir eğitim politikasının destekleyicisi olan Vakıf özellikle, İhracat ve ithalata istigal eden ülkemiz ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının personelini yetiştirmek amacıyla konusu ile ilgili eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bulunarak önemli bir görevi yerine getirmektedir.

Isparta, göller ve güller diyarı. Bu güzel il, son yıllarda hızlı bir gelişim ve değişim içinde. Bu dönüşümde parlayan renkleri ise eğitim, sağlık, tarım, turizm ve sanayi sektörleridir.

İlimiz eğitim ve sağlık altyapısını tamamlamıştır. Süleyman Demirel Üniversitesi ülkemizin önemli bir eğitim kurumudur. İlköğretimde ve ortaöğretimde uluslar arası denebilecek seviyede eğitim verilmektedir.

Isparta ilinin ekonomisi büyük ölçüde tarıma dayanmaktadır. Nüfusun büyük bir kısmı direkt ya da dolaylı olarak tarımla uğraşmaktadır. İlin toplam tarım alanı 251.282 hektardır. Ayrıca yüzölçümünün 353.959 hektarı orman, 81.719 hektarı çayır ve mera, 158.589 hektarı çiplak arazi, 72.345 hektarı su yüzeyi ve 20.805 hektarı da tarım dışı arazidir.

Isparta tarım arazilerinin sulanması konusunda yapılan yatırımlar bakımından Türkiye'nin en şanslı illerinden birisidir. Yapılan yatırımlarla toplam 94.853 hektar tarım alanı fiilen sulanmaktadır.

Isparta'da tarım denilince akla ilk gelen elmacılıktır. Isparta, Türkiye'de en fazla elma üreten il konumundadır. Elma üretimi 550 bin tondur. Türkiye standartlarına göre üst düzeyde elma tarımı yapılmaktadır. Teknolojik yenilikler yakından takip edilerek ilimizde uygulanmaktadır.

İlimizin en önemli tarımsal ihraç ürünü kirazdır. 16.155 ton kiraz üretilmektedir. Bu üretimin ihracatından 11 Milyon \$ gelir sağlanmaktadır. Bunun yanında 14.234 ton kayısı, 9.091 ton vişne, 6.968 ton şeftali üretimi gerçekleşmiştir. Ayrıca ilimizde son yıllarda yapılan çalışmalarla, tarımsal üretimin çeşitlendirilmesi amaçlanmıştır.

Turizm alanında ise ilimizin yüksek bir turizm potansiyeli mevcuttur. Sürekli ve hareketli bir yerleşime konu olan Isparta'da arkeolojik ve tarihi değerlerin yanında tabii değerler de dikkat çekmektedir.

Turizm Merkezi konumunda bulunan Davras Kayak Merkezinde 280 yataklı dört yıldızlı bir otel hizmete girmiş ve 610 yataklı beş yıldızlı bir otel inşaatı da başlayacaktır.



İnanç turizmi çerçevesinde Yalvaç Antiocheia Antik kentinin ayrı bir önemi vardır. Bunun yanında Limenia Adası, Men Kutsal Alanı, Selevia Sidera Parkı, Yazılı Kanyon, Köprüçay Kanyonu, Kasnak Meşesi Tabiatı Koruma Alanı, Zindan Mağarası, Pınargözü Mağarası, Sorgun Mağarası da ilimizin önemli tabii değerleridir.

Sanayi alanında ise Isparta sanayisi küçük sanayi sitesi'nin içine sıkışmış ve büyümek için çıkış yolu ararken organize sanayi bölgeleri il sanayisi için bir kurtuluş olmuştur.

Süleyman Demirel Organize Sanayi Bölgesi İzmir-Isparta-Antalya-Konya; Ankara-Isparta-Antalya karayolu üzerinde olup, bölünmüş yolla Isparta'ya ulaşımı sağlanmıştır. 200 hektarlık alanı kapsayan bölge 85 sanayi parseline ayrılmıştır. Bu parsellerin büyüklükleri 5.000–100.000 metrekare arasında değişmektedir.

Şemsettin UZUN

Isparta Valisi





ISPARTA'DA YATIRIM ALANLARI

Osmanlının son dönemlerinde ve cumhuriyetin ilk yıllarında gül ve halı ile gelişmeye başlamasından dolayı güller ve halılar diyarı olarak tanınmış olan ilimiz ekonomisi elbette ki sadece bu iki ekonomik unsur üzerine kurulu değildir. Ancak, 1880'li yıllarda başlayan halıcılık ve gülcülük neredeyse yüz yıl süreyle Isparta ekonomisinin can damarı olmuştur. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte önem ve değerini yitirmeye başlayan halıcılık yerini alternatif sektörlerle bırakmaya baş-

lamıştır.

Halıcılık ile eş zamanlı başlayan gülcülük ise halen Isparta ekonomisinin önemli ve yatırıma açık alanlarından bir tanesi olmaya devam etmektedir. Gülün işlenmesi ile elde edilen sıvı ve katı (konkret) gül yağı ile gül başta Amerika, Japonya, Almanya, İsviçre, İngiltere, Fransa ve Suudi Arabistan olmak üzere pek çok ülkeye ihraç edilmektedir. Kozmetik ürünlerinin temel hammaddesi gül yağıdır. Fakat, hali hazırda gül yağı yarı mamul madde olarak değerlendirilmektedir. Gül yağının kozmetik ürününe dönüştürülmesi halinde ilimize ve ülke ekonomimize daha fazla katkı yapması sağlanabilir. Bu amaçla dünya kozmetik piyasasının temel hammadde sağlayıcılarından biri olan ilimiz, kozmetik alanına yatırım yapmayı düşünen yerli ve yabancı yatırımcılar için cazip bir yer olarak görünmektedir. İlimiz yalnızca gül açısından değil, tıbbi ve aromatik bitkilerin çeşitliliği ve yüksek miktarlarda yetiştirilmesi bakımından da nadir illerimizden biridir. Dünya kekik ticaretinin % 10'u Isparta yöresinden yapıldığı göz önüne alındığında genel olarak tıbbi ve aromatik bitkiler katma değeri yüksek ürünlere dönüştürüleceği alanlar ve sektörler için oldukça fizibil bir il konumunda bulunmaktayız.

Isparta ekonomisi; geleneksel bu iki sektörü dışında başta pamuk ipliği, tekstil, meyve/içme suyu, mermencilik ve kerestecilik alanında da ciddi mesafe almış bulunmaktadır. Türkiye'deki elma üretiminin % 20'si, kiraz üretiminin % 8'i ve yine vişne üretiminin %7'si Isparta'dan sağlanmaktadır. Bunun yanında kayısı ve seftali üretimi de ilimizde gittikçe artmaktadır. Üretim kalitesinin yüksek olması nedeniyle bu ürünlerimiz başta AB olmak üzere dünya pazarlarından talep görmektedir. Geçmişte halı dokumacılığına dayalı olarak yün ipliği üretimi ağırlıklı olan tekstil sektörü, günümüzde pamuk ve trikotaj ipliği ile konfeksiyon üretimine kaymıştır.

İlimiz açısından yatırım için cazip alanlardan bir tanesi de mobilya sektörüdür. İlimizin Akdeniz Bölgesi ormanlarına yakın olması nedeniyle orman ürünleri sanayinin gelişimini doğal olarak katsı sağlamış, çok sayıda kereste fabrikası kurulmuş, yurdumuzun her bölgesine kereste satar duruma gelinmiştir. Ancak, gül yağında olduğu gibi orman ürünleri alanında da katma değeri yüksek nihai ürün üretimi yapılmamaktadır. Ev mobilya sektörünün diğer unsurları olan döşemelik kumaş imalatı da ilimizde mevcut bulunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında mobilya üretimi için her şeyin hazır olduğu alana tecrübesi ve girişimcilik ruhu bulunan bir yatırımcı gerekmektedir.

Isparta ekonomisinin gelecekte güçlenmesi beklenen alanlarından birisi de alternatif turizmdir. İlimiz özellikle yayla turizmi, kış turizmi, spor ve inanç turizmi açısından geliş-



meye son derece açıktır. İlimizde bulunan 28 mağara, 2 kanyon, 2 milli park, 2 tabiat parkı, başta Eğirdir olmak üzere sayısız göl, 1000 kişilik telesiyej ve 4 km. parkuruyla kış turizminin gözde mekânlarından olmaya aday olan Davras dağı, Isparta'nın üzerinde önemle durulması gereken ve yatırım için önem taşıyan turizm değerleri arasındadır.

Diğer yandan Isparta ili, gerekli yatırım ortamının ve tanıtımın sağlanması ile organik tarımsal işletmeler, kesme çiçekçilik, pomza taşı, bor, dericilik-deri hazır giyim, ayakkabı imalatı alanlarında yeni iş sahalarını hayata geçirebilecek altyapıya, hava taşımacılığı dâhil her türlü ulaşım imkanlarına ve hammaddeye sahip bulunmaktadır.

İlimizde sanayileşmenin vazgeçilmez şartlarından birisi haline gelmiş olan organize sanayi bölgesi de bulunmaktadır. Alt yapısı tamamen bitmiş, kimyasal ve biyolojik arıtma tesisi bulunan doğalgaz kullanma avantajı sunan Süleyman Demirel Organize Sanayi Bölgesi ile Süleyman Demirel Üniversitesi öncülüğünde gerçekleştirilen Göller Bölgesi Teknokenti bölgesel ve ulusal sanayimize katkı yapacak en önemli alanlar arasında yer almaktadır.

Bir üretim üssü olma hedefimize katkıda bulunabilecek her türlü yerli ve yabancı yatırımcıyı, sahip olduğumuz doğal ve sosyo-ekonomik avantajları değerlendirerek Isparta'mıza yatırım yapmaya davet ediyoruz.

Hasan Hüseyin KAÇIKOÇ

Isparta Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı





İLİN ADI	ISPARTA		
TELEFON KODU	246		
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	HAYIR		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR	
GENEL BİLGİLER			
	HEKTAR	Km2	
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ			
İLİN TOPLAM NÜFUSU		%	
Erkek	270.782		
Kadın	242.899		
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	Toplam: 513.681		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU		%	
Erkek			
Kadın			
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU		%	
Erkek			
Kadın			
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)			
ULAŞIM BİLGİLERİ			
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	VAR	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET		
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	HAYIR		
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI			
Havaalanının Adı	ANTALYA HAVALİMANI		
Uzaklığı (Km)	114 KM. 600 METRE		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET		
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	ISPARTA MERKEZ		
İstasyonun Adı	ISPARTA DEVLET DEMİR YOLLARI		
Uzaklığı (Km)	0		
LİMAN VAR MI?		HAYIR	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)	ISPARTA HAVALİMANI 20 KM.		
Limanın Adı	ANTALYA LİMANI		
Uzaklığı (Km)	145 KM.		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)	410 KM.		
Karayolu (Km)	410 KM.		
Demiryolu (Km)	YOK		
Havayolu (Saat)	AKTARMALI (2 SAAT)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)	610 KM		
Karayolu (Km)	610 KM.		
Demiryolu (Km)	700 KM.		
Havayolu (Saat)	45 DAKİKA		
EĞİTİM BİLGİLERİ			
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	



İlköğretim	259	47.223
Lise	40	9.448
Meslek Lisesi	44	8.631
Yüksek Okul 2 Yıllık	17	
Yüksek Okul 3 Yıllık	YOK	
Fakülte 4 Yıllık	12	41.566 (Toplam)
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri		
İnşaat		
Turizm		
Ticaret		
Diğerleri		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	1	
Lise	5	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	285	
Limited Şirket	1450	
Şahıs Şirketi	1400	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	5	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	FRANSA	
.....	İTALYA	
.....	NORVEÇ	
.....	İSVEÇ	
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	1	



Tekstil	-	
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri	GÜL MAMÜLLERİ 1	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	55	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	356	60
Otomotiv	159	10
Tekstil	73	5
Elektrikli Aletler	125	25
Makine İmalat	18	2
Mobilya	30	8
İnşaat	400	152
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	767 il - 196 İTISO	
2002	780 il -213 İTISO	
2003	1098 il - 217 İTISO	
2004	1244 il - 236 İTISO	
2005	1744 il - 378 İTISO	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	VAR	1
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	290.000	
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	43	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	2	
Otomotiv	1	
Tekstil	20	
Elektrikli Aletler	1	
Makine İmalat	2	
Mobilya-Ahşap Ürünler	15	
HAZIR BETON,KİMYEVİ MADDELER	2	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	VAR	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	VAR	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	HAYIR	



İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	29
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	251.882
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	201.107
ORMANLIK ALAN (Hektar)	353.959
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	10.955
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	56
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	1.223
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	1.338.847
ARPA	101.056
MISIR	986
Diğerleri	288
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	70.311
TAZE FASULYE	5.465
SALÇALI BİBER	3.571
Diğerleri	45.335
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	YOK
Fındık	YOK
Zeytin	YOK
Ayçiçeği	YOK
Mısır	986
HAŞHAŞ,ŞEKER PANCARI,YAĞGÜLÜ	121.298
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	YOK
Mandalina	YOK
Greyfurt	YOK
Limon	YOK
Elma	550.000
Kiraz	17.500
Diğerleri	55.000
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	365.290
Büyükbaş	63.344
Kümes Hayvanı	179.456
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	79.882



İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	1
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	18.272
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	2
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	YOK
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	91
İLDE M ² 'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	495,1
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	21
İLDE DİŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	140 KM
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	36.696
2001 Yılı	61.518
2002 Yılı	63.023
2003 Yılı	110.020
2004 Yılı	115.554
2005 Yılı	120.628
İLDEN YAPILAN İHRACAT RAKAMI	ABD \$
2005 YILI İHRACAT BİLGİSİ	120.628.858,00 USD
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	18
500 Bin - 1 Milyon \$	2
1 Milyon - 5 Milyon \$	13
5 Milyon - 10 Milyon \$	2
10 Milyon \$ Fazla	4
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	*****
Gıda Sanayi	273,68
Otomotiv	*****
Tekstil	106.223,07
Makine	3.321,26
Elektrikli Aletler	*****
Diğerleri	1.228,49
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Alüminyum (Demirliboksit)	28.700.000
Kireç taşı	26.000.000
Linyit	8.378.000
Diğerleri	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	



İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
TRAVERTEN		
BEJ MERMER		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	YOK	
Devlet	YOK	
Özel	YOK	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	15	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	10	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	24	
Devlet	15	
Özel	9	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	YOK	
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2	300
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	118
Pansiyon	8	610
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	10	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	6	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	256 Mbits/2048 Mbits arasında	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	http://www.isparta.gov.tr/	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	http://www.isparta.bel.tr/	
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	http://www.itso.org/	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	http://www.itso.org/	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	ISPARTA TİCARET VE SANAYİ ODASI	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	ÇİĞDEM CEYHAN GENEL SEK.YRD. cigdem.ceyhan@itso.org	





Batı ile Doğu Arasında Transit Merkezi



Tarımda verimli toprakları sahip Mersin aynı zamanda gelişmiş bir sanayi kenti. Kent, limanıyla da ABD-Avrupa ülkeleri ve Ortadoğu arasında transit geçiş merkezi konumunda.

Bu il, Osmanlı'nın son dönemiyle Cumhuriyet yılları boyunca hem Mersin, hem de Çel adıyla anılıyor. Resmi kayıtlara göre bugün ilin adı Çel, merkez ilçesinin ismi ise Mersin. Çel'in eski ismi Kilikya, Çel ise ismi kentin 12. yüzyıldaki coğrafi durumuna dayanıyor. O dönemde kentin Göksu ırmağının iki yakasında kalan kısmına içeride olması nedeniyle "İçerlek" "İç el" deniliyor. Bu adlar zamanla da Çel'e dönüşüyor



Araştırmacılar Mersin isminin kökeninin ise Türkmen göçlerine dayandığını söylüyor. Bölgede olumlu etkiler bırakan Türkmen beylerinden Mersin Bey'in ismi ölümünden sonra kente veriliyor.

Arkeoloji çalışmalarının sonuçları Çel ve çevresindeki insan izlerinin en az İ.Ö. 4 bin yılına kadar uzandığını gösteriyor. Çel yakınında "Yümüktepe"deki kazılardan çıkan eşyalar Anadolu'daki en eski tarih eserler olarak kabul ediliyor.

Çel ve civarı, tarih sahnesine ise Hititler'le çıkıyor. Hititler'in hakimiyeti altındaki bölge Babililer, Asurlular ve Mısırlılar'ın hedefleri arasında yer alsa da, bölgeye hakim olmayı başaramıyorlar.

İ.Ö. 6. yüzyılda Anadolu ve dolayısıyla Çel bölgesi, Persler'in istilasına uğruyor. İki yüzyıl sonra Makedonya Kralı İskender, Persleri yenerek Anadolu ve İran'la birlikte Çel'in de hakimi oluyor. İskender'in ölümü ile birlikte Anadolu komutanları arasında taksim edilirken Çel, Selevkos ve kuracağı devletin toprakları arasında kalıyor.

O tarihlerde tümüyle ormanlık olan Çel ve çevresi gemicilikleriyle ünlü Fenikeliler, Mısırlı Ptolemaioslar, Asurlular, Makedonyalılar, Romalılar ve Selevkoslar'ın ilgi odağı oluyor. Bu ormanların kerestelerinden istifade ederek savaş ve ticaret gemileri inşa ediyorlar. Bu gemilerle Akdeniz, Karadeniz'le birlikte okyanuslar aşıyor.



Selevkos Krallığı yıkılınca İ.Ö. birinci asırda Anadolu'nun çoğu bölgesi gibi İçel de, Roma İmparatorluğu'na katılıyor. İ.S. 395 senesinde Roma İmparatorluğu bölününce de bölge Doğu Roma'nın (Bizans) payına düşüyor. Bu tarihlerde İçel, bölgenin en büyük şehri ve limanı. Aynı zamanda bir korsan yatağı.

Yedinci yüzyıl ortalarından itibaren İslam orduları zaman zaman bu bölgeyi fethederek hakimiyetleri altına alıyor ama uzun ömürlü olmuyor. İçel ve çevresi ilk defa Hazreti Ömer zamanında fethediliyor.

İçel, 1071 tarihinden itibaren Selçuklular'la birlikte Anadolu'ya göç eden Türkmenler'in ilk yerleştikleri bölgelerden biri oluyor. 1204 yılına kadar bir kaç kez el değiştiren Mersin bu tarihten itibaren Selçukluların elinde kalıyor.

İçel'i 1516 yılında Fatih Sultan Mehmet Osmanlı topraklarına katıyor. Osmanlı döneminin sonlarında ticari önemini yitiren, küçülen İçel, toparlanma sürecinde Birinci Dünya Savaşı ve arkasından gelen Fransız işgaline yakalanıyor. İçel, 17 Aralık 1918'den 4 Ocak 1922'ye kadar 3 yıl 18 gün Fransız işgalinde kalıyor.

TBMM hükümetinin Fransızlarla imzaladığı anlaşma ile de Kurtuluş Savaşı bitmeden İçel'de işgal sona eriyor. İşgal sırasında ve sona ererken Fransızlar'ın yerli destekçilerle birlikte yaptıkları katliamlar kentte derin izler bırakıyor.

Savaş ve işgaller nedeniyle harabeye dönen küçülen şehir, Cumhuriyet'le birlikte yeniden gelişmeye başlıyor.

İçel Türkiye'nin her bakımında en gelişmiş illerinden biri. Topraklarının çok verimli oluşu, sanayi bakımından ileri durumda bulunması, madenlerinin zenginliği, limanının faaliyeti ve petrol rafinerisi bu gelişmenin en önemli sebepleri. GSMH'nin yüzde 40'ı sanayi, yüzde 30'u tarım ve yüzde 10'u ticaret sektöründen elde ediliyor.

İçel'de faal nüfusun çoğunluğu tarım sektöründe çalışıyor. Tarım yapılan toprakların oranı yüzde 25.

İçel'de yetişen tarım ürünleri çok çeşitli. En çok tahıl ekimi yapılıyor. Tarım ürünleri seneden seneye artıyor. Elde edilen başlıca tarım ürünleri, buğday, arpa, çavdar, pirinç, nohut, mercimek. Sanayi ürünlerinden ise en çok pamuk yetişiyor. Ayrıca yerbıstığı ve susam da var.

İçel ili sebze ve meyve tarımı açısından da zengin. Domates, biber, patlıcan, fasulye, kabak, bakla, bamya, hıyar, ıspanak, lahanası, marul, soğan ve karnabahar, yetiştirilen başlıca sebzeler. Seracılık oldukça gelişmiş olup, Antalya'dan sonra en çok sera alanı İçel'de bulunuyor.

Meyvelerde de başta turunçgiller olmak üzere, üzüm, keçiboynuzu, zeytin, nar, muz, incir, erik, badem ve kayısı yetiştiriliyor. Kavun, karpuzun da oldukça fazla ekildiği biliniyor.

İçel orman bakımından çok zengin. Asırlar önce tamamen ormanlarla kaplı olan İçel'de bugün toplam arazinin yüzde 55'i orman ve fundalıklarla kaplı. Anamur'dan Tarsus'a



kadar kıyı kuşağında fundalık ve makiler bulunuyor. Makiler arasında “Delice” denilen yabani zeytin ve fıstık çamları çok fazla. 885 bin hektar ormanlık ve fundalık alandan her yıl 3500 ton reçine ve 250 bin m3 sanayi odunu elde ediliyor.

İçel maden bakımından da zengin sayılıyor. Krom, bakır, demir, kuvarsit, alüminyum, barit ve dolomit çıkarılıyor ve bir kısmı Mersin limanından dış ülkelere ihraç ediliyor.

DİE verilerine göre İçel Akdeniz bölgesinde Adana’dan sonra, sanayisi en gelişmiş il. Yıllık kapasitesi 5 milyon tonu bulan Ataş petrol rafinerisi, Çukurova Sanayi İşletmeleri, Akdeniz Gübre Sanayii, çimento sanayii, Anadolu Cam Sanayii, plastik sanayi, çelik döküm makinaları sanayii, Akdeniz Tuğla Beton fabrikası, ambalaj fabrikası, meyve suyu fabrikaları, iplik dokuma fabrikaları, sabun ve deterjan fabrikası, buzdolabı fabrikası, akümülatör sanayii gibi çoğu büyük ölçekli 400’den fazla sanayi kuruluşu var.

İçel denizyolu taşımacılığı bakımından çok önemli bir merkez. Avrupa ve ABD ile Ortadoğu arasında transit merkez işlevi gören bu limana yılda üç binden fazla büyük gemi yanaşıyor. ■





Mersin İli 1.651.400 nüfusa sahip, ülkemizin 8. büyük İli olup, Türkiye Gayri Safi Yurtiçi Hasıla içindeki payı bakımından 7. sıradadır.

Mersin'de tarım öncelikli sektör konumunda olup, çalışan nüfusun % 57,6'sı geçimini tarımla sağlamaktadır. 14 milyon ton/yıl kapasiteli Limanı, 491 firmanın faaliyet gösterdiği Serbest Bölgesi ve 72 fabrikanın üretimini sürdürdüğü Organize Sanayi Bölgesi ile ticaret ve sanayi ikinci öncelikli sektör olup, turizm ise gelişme içerisinde.

İlimiz tüm sektörler açısından yatırım yapılabilecek önemli bir potansiyele sahip olup, yatırımcılar için cazibe merkezi konumundadır.

Mersin, 739.476 ton narenciye, 703.853 ton meyve, 1.507.147 ton sebze ile önemli tarımsal üretime sahiptir. Ülkemizden yapılan yaş meyve, sebze ve turunçgil ihracatının % 21,47'si ilden yapılmaktadır.

Ülkemizin illere göre vergi sıralamasında 6. sırada yer alan Mersin'de, 2005 yılında 2.333.094.225 YTL vergi tahakkuk ettirilmiş olup, bunun % 84'ü tahsil edilmiştir.

Mersin iklimsel avantajı gereği yılın tamamında yatırım yapma imkanına haiz bir coğrafyaya sahiptir. İl'in bu yapısı ve son yıllarda ekonomide yaşanan gelişmeler, Mersin'in ticari yapısını geliştirmiş ve Mersin, 4.8 milyar \$ ithalat, 2.3 milyar \$ ihracat olmak üzere toplam 7.1 milyar \$ dış ticaret ile ülkemizin belli başlı ticari merkezlerinden biri konumuna gelmiştir.

İlin gelecekle ilgili hedefleri büyüktür. Gelişmiş sektörleri daha yukarıya taşımak, İl'in var olan potansiyeline rağmen arzu edilen noktada olmayan sektörlerle ivme kazandırmak gerekmektedir.

Denizi, kumu ile zengin tarihi ve doğal güzelliklerine rağmen turizmde yeterli payı alamayan İlimizde, turizm sektöründe yatırımcıların ilgisini çekmek ve dış turizmi canlandırmak için, Tarsus kıyı kesimi başta olmak üzere ilan edilen 5 turizm merkezinin hayata geçirilmesi, Karboğazı'nın kış sporları turizm merkezi olarak ilan edilerek süratle uygulamaya geçirilmesi, Mersin ve Kumkuyu Yat Limanlarının hizmete açılması, Mersin-Lazkiye deniz feribot seferlerinin başlayacak olması, ulaşım sorunlarının çözümü ve alternatif turizm seçeneklerinin hayata geçirilmesi önem taşımaktadır. Bu konudaki çalışmalar hızlandırılmıştır. Bu projeler tamamlandığında Mersin, Turizmde daha iyi noktaya gelecektir.

İl'in sahip olduğu tüm kaynakların harekete geçirilerek, Ekonomik büyüme sağlanması ve istihdam sorunlarının çözülmesi, beraberinde sosyal ve kültürel gelişmeye de önemli katkı sağlayacaktır. Bu anlamda bölgesel gelişme politikalarıyla da uyumlu olan illerin yatırım hacimlerini ortaya koyacak "İller Yatırım Borsası" önemli bir çalışmadır.

Dünyanın bir çok ülkesinde yatırımları bulunan Türk işadamlarını bir araya getirerek, ülkemizin ve özde İlimizin mevcut durumu ve yatırım fırsatları konusunda bilgilendiren, ülke ekonomisinin gelişimine önemli katkı sağlayacağına inandığım Dünya İşadamları VI. Kurultayının başarılı geçmesi dileğiyle, Dünya Türk İşadamları Vakfını kutluyorum. Hazırladığımız "İller Yatırım Kataloğu"nda, Mersin'in de yer almasından mutluluk duyduğumu belirterek, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Hüseyin AKSOY

Mersin Valisi



Mersin Ekonomisi üzerine...

Mersin, Türkiye ekonomisi üzerinde önemli bir büyüklüğe sahiptir. Özellikle tarımı, ticareti, ulaştırma sektörü, sanayi üretimi gibi göstergeler bu büyüklüğü ortaya koymaktadır.

2005 yılında Mersin'den gerçekleştirilen ticaret hacmi 7 milyar 150 milyon dolar olup, Türkiye'nin yaklaşık %4'lük kısmına tekabül etmektedir. 2006 yılının ilk dört ayında Mersin'den gerçekleştirilen ihracat önceki yıla göre %15 oranında artarak 890 milyon \$'a, ithalat ise %12 oranında artarak 1,6 milyar \$'a yükselmiştir. Söz konu dönemde, ihracatın sektörel dağılımına baktığımızda; tarım ve tarıma dayalı sanayi ürünleri ihracatı %31'lik payla ilk sırada yer almaktadır. İhracatımızın %33'ü AB ülkelerine, %26'sı da Ortadoğu'ya gerçekleştirilmektedir. İthalatta ise %31'lik payla kimyasal madde ve ürünleri ilk sırada bulunmaktadır. İthalatta da AB ülkeleri ve Uzakdoğu ülkeleri büyük bir paya sahip olduğu görülmektedir.

2005 yılında Mersin Limanı'nın gemi trafiğinde bir önceki yıla göre %3 oranında artış gerçekleştirirken yük trafiğinde %5 oranında azalma gözlenmiştir. Yük trafiğindeki azalışın temel nedeni petrol ithalatındaki düşüştür. 2006 yılının ilk beş ayında ise yük trafiği, geçen yıla göre %7 oranında azalarak 6 milyon tona gerilemiştir. Bunun yanında belirtilen dönemde, ihracat yüklerinde %9 oranında artış olurken, ithalat yüklerinde ise %15 oranında azalış gerçekleşmiştir.

Mersin Serbest Bölgesi'ne gelince, 2004 yılı Şubat ayında yürürlüğe giren çifte vergi uygulaması Serbest Bölge'nin kan kaybetmesine neden olmaya devam etmektedir. 2005 yılında işlem hacmi %22'lik düşüşle 2 milyar 130 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Firma sayısı %12, istihdam da %5 oranında düşmüştür. 2006 yılının ilk beş aylık döneminde ticari mal hareketi, önceki yıla göre %12 oranında azalarak 740 milyon \$'a gerilerken, istihdam ise %7 oranında azalmıştır.

Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Üyeleri arasında üçer aylık dönemler itibariyle gerçekleştirdiğimiz "Mersin İli İmalat Sanayi Eğilim Anketi"nin sonuçlarına göre, imalat sanayinde 2005 yılının ilk yarısında kapasite kullanım oranları geçen yıla göre düşük olmakla beraber, üçüncü çeyrekte başlayan hareketlenmeler ile yılı %70'ler seviyesinde bitirmiştir. Sanayi sektörünün performansı önceki yıla göre düşüş eğiliminde olduğu görülmektedir. 2006 yılının ilk çeyreğinde ise kapasite kullanım oranı son iki yıllık dönemlerdeki en düşük seviyeye gerileyerek %63,4 olarak gerçekleşmiştir. Firmaların tam kapasite ile çalışmalarına etki eden faktörlere dönemler itibariyle bakıldığında, "talep yetersizliği" ilk sıradaki önemini korurken, "finansman sorunu"nun önceki yıla göre payında yükseliş olduğu göze çarpmaktadır. 2005 yılında üretim, iç satış, ihracatta önceki yıla göre nispi yavaşlamanın ardından, yılın son çeyreğine doğru hareketlenmelerin olduğu görülmektedir.

Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesinde üretime geçen firma sayısı 76'ya yükselmiştir. 59 fabrika da inşaat ve proje aşamasında olup, Bölgede yaklaşık 3500 kişi istihdam edilmektedir. Yatırımcıya tahsis edecek parsel kalmamıştır. OSB Gelişme Alanında 3 milyon YTL değerinde kamulaştırma işlemi sonuçlandırılmıştır. Başvurular değerlendirilerek, yatırımcıya yer tahsisine en kısa zamanda başlanacaktır. Mersin Teknopark OSB'deki



yerinde firma kabulüne başlamıştır. Türkiye'ye pilot proje olacak nitelikteki Tarım İhtisas Organize Sanayi Bölgesi projesi ile ilgili fizibilite çalışmaları da hızla devam etmektedir.

Mersin, 2004 yılı bütçe gelirlerindeki tahakkuk ve tahsilatta, iller içerisindeki 6.sıradaki yerini 2005'te de korumuştur. 2006 yılının ilk beş aylık döneminde ise bütçe gelirleri 903 milyon YTL. olarak gerçekleşirken, 442 milyon YTL. tutarında gider gerçekleşmiştir. Dolayısıyla Mersin, genel bütçeye 461 milyon YTL kaynak aktarmıştır.

2005 yılında İlimizde, toplam 239 milyon YTL tutarındaki 76 yatırıma teşvik belgesi düzenlenmiştir. Bu Teşviklerden büyük bir kısmını altyapı yatırımları oluşturmaktadır. 2006 yılının ilk beş ayında 47 adet sabit yatırım projesi Yatırım Teşvik Belgesine bağlanmış olup, bu rakam 2005 yılının aynı dönemine göre %42 oranında artışı ifade etmektedir. Söz konusu artışta sanayi sektörüne yapılan yatırımlar etkili olmuştur.

İç turizmin yoğun olduğu Mersin'de son birkaç yıldır Ortadoğu ülkelerinden gelen turistlerin sayısındaki artış memnun edici seviyelere çıkmıştır. Bu yıl da önemli miktarlarda rezervasyonlar gerçekleştirilmiştir. Özellikle Laskiye ile Mersin arasında başlatılan deniz otobüsü seferleri ile bu rakamlarda artış olacağına inanıyoruz. Ayrıca Hollanda'dan haftada bir kez gerçekleştirilen charter uçak seferleri ile Avrupa'dan da Bölgemize turist gelmeye başlaması Mersin turizminin her geçen gün artış eğilimine girdiğini göstermektedir.

Ekonomide yaşanan dalgalanmalardan tabii ki Mersin de etkilenmektedir. Ancak Mersin güçlü ve dinamik ekonomik yapısıyla Türkiye'nin yüz akı olmaya devam etmektedir.

Kadri ŞAMAN

Mersin Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı





İLİN ADI	MERSİN	
TELEFON KODU	00.90	324
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		15.853
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	829,7	51
Kadın	821,7	49
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	106	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	685	62
Kadın	425	38
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	376,2	61
Kadın	238,8	39
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	17,2	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Adana	
Uzaklığı (Km)	70	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)	4 - 14,5 Metre	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	8.606.000	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	40	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	480	
Demiryolu (Km)	567	
Havayolu (Saat)	45 Dakika	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	980	
Demiryolu (Km)	1.135	
Havayolu (Saat)	75 Dakika	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	551	244.027
Lise	148	64.600
Meslek Lisesi	83	21.541
Yüksek Okul 2 Yıllık	15	11.942
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	19	10.268
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	9	
İnşaat		
Turizm	3	
Ticaret	11	
Diğerleri	71	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	1	
İşletme	2	
Diğerleri	27	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	928	
Limited Şirket	9.469	
Şahıs Şirketi	6.266	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	15	
Tekstil	8	
Otomotiv		



Makine	2	
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri	102	
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	517	
Otomotiv	41	
Tekstil	98	
Elektrikli Aletler	18	
Makine İmalat	80	
Mobilya	25	
Diğerleri	354	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	814	
2002	949	
2003	1.013	
2004	1.191	
2005	1.324	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	3.844	
İŞÇİ SAYISI 10-25	221	
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	3.800.000	
Boş Alan (M2)	Yok	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	135	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	20	
Otomotiv	3	
Tekstil	8	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	14	
Mobilya-Ahşap Ürünler	7	
Diğerleri	79	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EYET	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli	393	
Yabancı	55	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	



Gıda	101
Otomotiv	
Tekstil	89
Elektrikli Aletler	23
Makine İmalat	20
Mobilya-Ahşap Ürünler	
Diğerleri	225
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	103
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	61
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	430,6
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	406.000
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	229.838
ORMANLIK ALAN (Hektar)	803.984
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	17.322
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	2.705
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Mısır	472.634
Buğday	358.047
Arpa	48.130
Diğerleri	483.192
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	765.703
Salatalık	112.087
Biber	113.082
Diğerleri	245.361
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	9.265
Fındık	
Zeytin	85.392
Ayçiçeği	
Mısır	472.634
Diğerleri	915.019
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	252.332
Mandalina	94.283
Greyfurt	23.408



Limon	369.346
Elma	60.668
Kiraz	
Diğerleri	659.279
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	641,3
Büyükbaş	84,5
Kümes Hayvanı	4.543
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	145.013.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	3.844 Ton
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	143.925
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	3
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	4
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	61
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYEV
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	1.337.812
2001 Yılı	1.587.781
2002 Yılı	1.452.227
2003 Yılı	1.970.019
2004 Yılı	2.222.737
2005 Yılı	2.495.723
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	762.340
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	463.726
Makine	160.170
Elektrikli Aletler	99.961
Diğerleri	1.028.952
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	575.690
Gıda Sanayi	
Otomotiv	



Tekstil	1.072.044	
Makine	333.672	
Elektrikli Aletler	32.183	
Diğerleri	2.641.362	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
Dolomit	21.471.199.366	
Çimento Malzemeleri	111.000.000	
Demir	6.666.000	
Diğerleri	2.223.639	
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	5	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	2	
Özel	1	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	11	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	50	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	397	
Devlet	189	
Özel	33	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	2	1.329
4 Yıldızlı Otel Sayısı	6	1.864
3 Yıldızlı Otel Sayısı	11	1.926
Pansiyon	2	114



İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	6
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	101
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	500
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	33
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	
İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.mersin.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.mersin.bel.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.mtso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Abdulkadir Dölek MTSO Gen.Sek. E-Posta: kdolek@mtso.org.tr
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLÇİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Fulya Melisa Aybars MTSO Ar-Ge Müdürü E-Posta: kobi@mtso.org.tr





Ekonominin Başkenti İstanbul



Üç büyük imparatorluğa başkentlik yapmış olan İstanbul, kültürün olduğu kadar, finansın, sanayinin ve ticaretin de merkezi durumunda.

Yaklaşık 8 bin yıl kadar geriye uzanan tarihiyle İstanbul, çok eski bir yerleşim alanı... Günümüzden 5 bin yıl kadar önce İstanbul'da yoğun bir iskan başlamış ve bu devirden itibaren kent beylikleri ortaya çıkmış. Ancak bugünkü İstanbul'un temelleri İ.Ö. 7. yüzyılda atılmış.

İ.Ö. 4 yüzyılda İmparator Constantin tarafından yeniden inşa edilip başkent yapılmış, o günden sonra da yaklaşık 16 yüzyıl boyunca Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerinde başkentlik sıfatını sürdürmüştü. Aynı zamanda İmparator Constantin ile birlikte Hıristiyanlık dininin merkezlerinden biri olan İstanbul, 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedildikten sonra İslam dünyasının en önemli merkezi durumuna gelmiş. Kent, Birinci Dünya Savaşı sonrasında İngilizler'in işgaline kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olarak kalmış.

İstanbul, üç imparatorluğa başkentlik etme özelliğinin yanı sıra, her dönemde ekonomik merkez olma özelliğini de koruyan az sayıda kentten biridir. Nitekim, 1923'te kurulan Türkiye Cumhuriyeti'ne siyasi anlamda başkent olmamasına karşın, ekonomik merkez olma özelliğini her zaman sürdürmüştü ve ülkenin kaderini belirleyen konumunu asla kaybetmemiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi internet sitesinde var olan bilgilere göre, kentin ekonomisine ve iş yaşamına kısaca baktığımızda şunları görüyoruz: Bugün İstanbul'un Türkiye GSMH'sindeki payı yaklaşık yüzde 23 düzeyinde.

1980'li yıllardan itibaren Türkiye sanayiindeki önemi nispeten azalmasına rağmen, başka finans olmak üzere inşaat, ticaret, konut ve diğer hizmet sektörlerindeki katkısı büyüyen İstanbul'un Türkiye milli gelirindeki payı 1960'lardan beri yüzde 20 ile yüzde 22 arasında seyretmektedir. Ekonomik gelişimin temel enerjisini sanayi yatırımlarından alan büyük giri-





şimcilerin, 1970'lerden itibaren İstanbul dışında mekanlar bulmaları ve yeni yatırımlarını İstanbul dışına yapmaları, İstanbul'da kurulu olanların da yavaş yavaş sökülerek İstanbul dışına taşınması, imalat sanayiinin İstanbul'daki büyümesini bir ölçüde durdurmuştur.

Ancak sanayideki bu duruma karşılık para piyasalarının kalbi artan bir tempoyla hep İstanbul'da atmıştır. Bugün mevduatların yüzde 35'e yakını İstanbul'da toplanıyor ve kredilerin yüzde 33'ü İstanbul'da kullanılıyor. Sigorta şirketlerinin neredeyse hepsinin merkezi İstanbul'da. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, dünyanın sayılı borsaları arasında yer alıyor. İstanbul'da ayrıca bir de altın borsası faaliyet gösteriyor. İstanbul'un her yıl devlet bütçesine olan katkısı yüzde 40. Buna karşılık devlet harcamalarından ancak yüzde 7-8 dolayında pay alabiliyor. Özel bankaların hepsinin genel müdürlükleri ve Türkiye'deki toplam banka şubelerinin yüzde 21'i İstanbul'da bulunuyor.

İstanbul hem iç, hem de dış ticarete merkezi bir öneme sahip. İstanbul'da ticaret sektöründe yaratılan katma değer, il toplam katma değerinin yüzde 26,5'ine ulaşıyor ve ticaret, sanayiden sonra İstanbul'un en önemli sektörü konumunda. Türkiye genelinde ticaret sektöründe yaratılan katma değerinin yüzde 27'si İstanbul'a ait.

İstanbul, aynı zamanda Türkiye'nin en önemli ihracat ve ithalat kapısı konumunda. Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 46'sı, Türkiye'nin toplam ithalatının yüzde 40'ı İstanbul'dan yapılıyor.

Uluslararası deniz taşımacılığında İstanbul'un sahip olduğu üstünlük ise zaman içerisinde diğer limanlara kaymış durumda. Mersin, İskenderun ve İzmit limanları Türkiye'nin deniz taşımacılığının ana limanlarını oluşturuyor.

İstanbul kültürel ve tarihi bir turizm merkezi olduğu kadar bir kongre turizmi merkezi de... Otel kapasitesinin dörtte biri beş yıldızlı otellere, beşte bire yakını da dört yıldızlı otellere ait.

İstanbul gelir dağılımı açısından adaletsiz bir kent. Nüfusun en varlıklı kesimini oluşturan yüzde 20, gelirin yüzde 64'ünü, en yoksul yüzde 20 ise gelirin yüzde 4'ünü alıyor.

İstanbul, Türkiye'nin motorlu araç parkının yüzde 24'üne sahip ve İstanbul'daki araçların yüzde 81'ini otomobiller oluşturuyor.

İstanbul Valiliği'nin belirlemelerine göre, İstanbul'da ruhsatlı konut sayısı 850 bin. İmar afları ile yasalaşan konut sayısı 750 bin, kaçak konut (gecekondu) sayısı ise 400 bin.



DPT'nin yaptığı bir araştırmaya göre, gecekonduların yüzde 40'ının büyüklüğü 75-99 metrekare arasında değişiyor.

Yine DPT'nin yaptığı bir araştırmaya göre, gecekonduların yüzde 17'si doğrudan Hazine arazileri üzerine, yüzde 56'sı da yasadışı olarak, başkalarından gayrimenkul vaadi gibi işlemlere dayalı olarak devralınan arazilerin üzerine yapılmış durumda. İstanbul nüfusunun eğitim durumu, Türkiye ortalamasının oldukça üzerinde. Türkiye genelinde 6 yaşın üzerindeki nüfusun yüzde 20'sine yakını okuma yazma bilmezken, bu sayı İstanbul'da yüzde 10 civarında.

İstanbul, üniversitelerin de yoğun olduğu bir il. Türkiye'deki toplam 23 özel vakıf üniversitesinin 15'i İstanbul'da eğitim verirken, 53 devlet üniversitesinin 7'si İstanbul'da bulunuyor. İstanbul'daki 22 üniversitede 2002-2003 öğretim dönemi itibarıyla lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimi gören toplam 208 bin 564 üniversite öğrencisi bulunuyor.

Türkiye'deki hastanelerin yüzde 14'ü İstanbul'da. Bunların 35 binin üzerinde yatak kapasitesi var. Bu da Türkiye hastane yataklarının yüzde 23'ünü oluşturuyor. İstanbul'daki büyük devlet hastanelerinde ortalama olarak 487 yatak yer alıyor. Oysa, Türkiye'de hastane başına düşen yatak sayısı sadece 152. Toplam özel hastane yatak sayısının yüzde 60'ı da İstanbul'da bulunuyor.

İstanbul nüfusunun yüzde 79'u SSK, Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve özel sandıklardan oluşan sigorta sisteminden yararlanırken, yüzde 21'inin hiçbir güvencesi bulunmuyor.

Türkiye'de sayıları 153 olan müzelerin 14'ü İstanbul'da ve bu müzelerde bulunan 2 milyon 400 bin mevcut eserin yüzde 34'ü İstanbul'da bulunuyor.

İstanbul sanayide ve meskenlerde elektriğin en çok tüketildiği il. Türkiye'de üretilen elektriğin yüzde 18.22'sini tüketen İstanbul'da en çok elektrik sanayide kullanılıyor. ■





Ülkemizdeki ve tüm dünyadaki Türk iş adamlarının dinamizmini bir arada değerlendirmeyi, Türk iş dünyasında dayanışmayı ve yeni işbirlikleri sağlamayı hedefleyen, Dünya Türk İşadamları Kurultaylarının altıncısının, 18-19 Kasım 2006 tarihlerinde, 2010 Avrupa Kültür Başkentliğine seçilen İstanbul'da gerçekleşecek olmasından ve Dünya Türk İş Adamlarını burada misafir olarak ağırlayacağımızdan dolayı çok mutluyum.

Eşsiz bir coğrafi konuma, görkemli bir tarihi geçmişe, büyük bir ekonomik potansiyele sahip olan İstanbul, dünyanın en güzel ve önemli şehirlerden birisi olup, ülkemizin küçük bir modeli, Türkiye'nin Dünya'ya açılan penceresidir

Yalnızca Türkiye'nin değil, aynı zamanda Ortadoğu, Balkanlar, Doğu Avrupa, Kafkaslar ve Orta Asya'nın da en önemli şehridir. Buradan havayoluyla 3 saatte dünyanın en gelişmiş Avrupa Birliği ülkelerine, zengin ve gelişmeye çalışan Ortadoğu ülkelerine ulaşılması mümkün olmaktadır.

Uluslararası nitelikli ticaret platformunda ortak dil kullanımı gibi özellikleriyle Türkiye'nin ekonomik alandaki en büyük ve gelenekselleşmiş kongresi olarak değerlendirilen, kamu ve özel sektör kuruluşlarının büyük ilgi gösterdiği Dünya Türk İşadamları Kurultayları, Türkiye'nin en kapsamlı ve en nitelikli ekonomik toplantısı olma niteliğini taşımaktadır.

Bugün Türkiye'nin gündemindeki en önemli konu, yatırımları özendirme. İstanbul'un yatırım potansiyelini ve ilimizin bir cazibe merkezi olduğunu, kurultay sayesinde dünyanın dört bir yanından gelecek olan Türk işadamları, en iyi şekilde değerlendireceklerdir.

Başbakanımız Sayın Recep Tayip Erdoğan'ın destekleriyle gerçekleşen Kurultay'a katkılarını esirgemeyen, Dışişleri Bakanlığımıza, Hazine Müsteşarlığımıza, KOSGEB'e ve TİKA'ya, organizasyonu yürüten Dünya Türk İşadamları Vakfı ve Türk Dış Ticaret Vakfı'na, teşekkürlerimi sunuyorum.

6. Kurultayın Sloganı olan "Türkiye'ye Yatırım, Geleceğe Yatırım" sloganıyla 18-19 Kasım'da daha mutlu ve daha müreffeh bir Türkiye'ye ulaşmak arzusuyla, İstanbul'da buluşmayı diliyor, hepimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Muammer GÜLER
İstanbul Valisi



Dünyada iki önemli kıtayı tam ortasında birleştiren tek şehir olan İstanbul, 3000 yıla varan geçmişi ile eşine az rastlanırlar tarihi ve kültürel zenginlikleri bünyesinde barındırmaktadır. Roma, Bizans ve Osmanlı İmparatorluğu gibi üç farklı ve dünya çapında öneme sahip imparatorluğa başkentlik yapmış olan İstanbul, yüzyıllar boyunca siyasi olduğu kadar bir kültür, sanat ve ticaret merkezi olarak da ön planda önem ve etkinliğe sahip olmuştur. Ayrıca tarihteki en önemli ticaret yolu olarak bilinen İpek Yolunun da önemli bir kavşağını oluşturması nedeniyle ticari açıdan da her zaman stratejik bir

önem taşımıştır.

Avrupa ile Asya arasında bir köprü niteliği taşıyan İstanbul'un bu köprü niteliği sadece coğrafi anlamda olmamış, kültürel anlamda da Batı medeniyeti ile Doğu medeniyetinin buluşma noktası şeklinde olmuştur. İstanbul'un medeniyetleri buluşturma fonksiyonu bugün de tüm etkinliği ile devam etmektedir. Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılması ile birlikte İstanbul'un idari anlamda başkent olma özelliği ortadan kalkmış olsa da; ekonomik ve kültürel anlamda başkent olma özelliği devam etmiştir.

İstanbul, Türkiye ekonomisinin ağırlık merkezi, Türkiye'nin dışa açılan penceresi ve Türkiye'nin sahip olduğu beceri, parasal ve teknolojik kaynakların en yoğun olarak konumlandığı yerdir. Bu açıdan, İstanbul Türkiye'nin ekonomik ve sosyal yaşamını yönlendiren bir konuma ve lokomotif özelliğine sahiptir. Ekonomik anlamda İstanbul demek, Türkiye demektir.

Bazı rakamsal değerler itibarıyla İstanbul'a bakacak olursak:

- 12 milyonu aşan nüfusu ile Dünya'da 100 ülkeden, 25 AB üyesinin 18'inden daha fazla nüfusa sahip,

- Sahip olduğu ekonomik potansiyeli ile Türkiye ekonomisinin lokomotifi;

, GSMH içindeki payı %22.

, Vergi gelirlerindeki payı %44.

, İhracattaki payı %46.

, İthalattaki payı %42.

, Ticari işletmelerin %35'i İstanbul'da.

Bugün ticari yaşam hızlı bir değişim geçirmekte, bu hızlı değişim sadece ülke düzeyinde değil uluslararası düzeyde de kendini hissettirmektedir. Gümrük duvarlarının kalkması ile birlikte iç pazar ile dış pazar birbiri ile daha sıkı bağlantılı hale gelmiş ve rekabet şartları firmalarımız açısından zorlaşmıştır. Bugünün şartlarında ihracat daha fazla önem taşıyor hale gelmiştir. İhracatın gelişmesinde ise yurt dışında faaliyet gösteren iş adamlarımız çok önemli roller oynamaktadırlar. Ticari ilişkilerin gelişmesi açısından her biri ülkemizin birer elçisi olan iş adamlarımız ülkemizin ve Türk mallarının tanıtımında da önemli roller oynamaktadırlar. İç ve dış piyasada faaliyet gösteren iş adamlarımızı bir araya getiren Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın bu bağlamda önemli bir fonksiyonu yerine getirdiğine inanıyor, Kurultayın gerçekleşmesinde emeği geçenleri kutluyorum.

Murat YALÇINTAŞ

İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı



Türkiye'nin en büyük şehri olan İstanbul, onbeş milyona yaklaşan nüfusuyla dünyanın da en büyük şehirleri arasında yer almaktadır. İstanbul yalnızca nüfus değil, ekonomik faaliyetler ve katma değer açısından da Türkiye'nin en büyük kentidir. GSYİH'nın %25'e yakını, toplam ihracatın yaklaşık %50'si, toplam vergi gelirlerinin %40'ından fazlası İstanbul kaynaklıdır. Ticaretin yanı sıra İstanbul, aynı zamanda bir üretim kentidir ve Türk sanayinin temellerinin atıldığı bu kent, imalat sanayinin merkezi olma özelliğini hala sürdürmektedir. İstanbul'un imalat sanayi toplam katma değeri içindeki payı %30'lar civarındadır. Türkiye'de imalat sanayiinde çalışan ücretlilerin yaklaşık %30'u halen İstanbul'da istihdam edilmektedir. İmparatorluklar başkenti İstanbul, tarih boyunca bölgesinde, ekonominin ve ticaretin merkezi olmuştur. Bu görkemli kent, bugün de modern Türkiye'nin küresel ekonomiye açılan kapısı konumundadır. Tüm bu birikim ve deneyimler, İstanbul'da çok güçlü bir ticaret ve üretim kültürünün oluşmasını sağlamıştır. Türkiye'nin en vasıflı insan kaynağı ve beyin gücü İstanbul'da toplanmıştır. İstanbul, ulaşım ve iletişimin, turizm ve finans başta olmak üzere hizmetler sektörünün, kültürün, sanatın, modanın, tasarımın merkezi konumundadır.

İstanbul'un demografik ve ekonomik büyüklüğü pek çok avantaj sağladığı gibi doğal olarak bazı olumsuzlukları da beraberinde getirebilmektedir. Trafik sıkışıklığı başta olmak üzere, planlama ve altyapı eksikliklerinden kaynaklanan problemler, hem günlük hayatı hem de üretimi olumsuz etkileyebilmektedir. Merkezi hükümet, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları elbirliğiyle İstanbul'u daha yaşanır ve daha verimli bir kent haline getirmenin arayışı içindedir. Verimliliği düşüren bu sorunların çözümünde mesafe alınması, İstanbul'un ekonomik performansının daha da iyileşmesi sonucunu getirecektir.

İrlanda, Çin gibi ülkelerin gerçekleştirdikleri ekonomik atılımında, bu ülkelerin, yurtdışında yaşayan vatandaşlarının potansiyelini harekete geçirmekte gösterdikleri başarının etkili olduğu zaman zaman ifade edilmektedir. Bizim de dünyanın değişik ülkelerinde yaşayan, son derece başarılı ve aynı zamanda anavatanlarına bağlılık ve sevgileri hiç eksilmemiş çok değerli insanlarımız bulunmaktadır. Dünya Türk İşadamları Kurultayları, bu büyük potansiyelin, Türkiye'yi daha ileri taşımak yolundaki gönül birliğini ve işbirliklerini daha da geliştirmelerine imkan tanıyan çok önemli bir platform oluşturmaktadır. Dünya Türk İşadamları VI. Kurultay'ının İstanbul'da yapılması, İstanbul ekonomisine yeni heyecanlar, yeni işbirlikleri taşıyacak, gurur kaynağımız bu kentin potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, inanıyoruz ki, dünyanın dört bir yandan gelen işadamlarımızın, yaşadıkları ülkelerdeki deneyimler ışığında ortaya koyacakları görüş ve öneriler, İstanbul'u daha verimli ve daha kolay yaşanır bir kent haline getirmeye yönelik çalışmalarda da ufuk açıcı olacaktır.

C. Tanıl KÜÇÜK

İstanbul Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	İSTANBUL	
TELEFON KODU	00.90	212
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	519600	5196
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	5088535	51%
Kadın	4930200	49%
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	1928	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	8.076.000(2004)	
Erkek	4.065.000	% 50.3
Kadın	4.011.000	% 49.7
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	3.318 (2004)	
Erkek	2.637.000	% 79.5
Kadın	681000	% 20.5
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	12,3 (2004)	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		2
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Yeşilköy Atatürk Hava Limanı	
Uzaklığı (Km)	0	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Sirkeci Garı	
Uzaklığı (Km)	0	
İstasyonun Adı	Haydarpaşa Garı	
Uzaklığı (Km)	0	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ	SİRKECİ	HAYDARPAŞA
Draft Derinliği (Mt)	10,00	11,00
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	110 GRT	60.000 GRT
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	6 MİLYON TON	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	10 TON	250 TON
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Zeyport, Haydarpaşa, Ambarlı	
Uzaklığı (Km)	0	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	453 (2003 yılı verisi)	
Demiryolu (Km)	576	



Havayolu (Saat)	45 dk.-1 saat	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	0	
Demiryolu (Km)	0	
Havayolu (Saat)	0	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	1.490	1.689.481
Lise	485	302.304
Meslek Lisesi	211	302.304
Yüksek Okul 2 Yıllık	31	
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	111	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	31	
Endüstri	2	
İnşaat	3	
Turizm	0	
Ticaret	15	
Diğerleri	430	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	7	
İnşaat Müh.	5	
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.	14	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	7	
İşletme	20	
Diğerleri		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI (İTO 2005 Ağustos verileri)	SAYI	
Anonim Şirket	29.069	
Limited Şirket	171.986	
Şahıs Şirketi	65.395	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	Toplam 4120 firma (2004 yılı YASED verileri)	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	413.650.071	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
Hollanda	78.395.334	



ABD	64.393.548	
İspanya	57.341.544	
Diğerleri	213.519.645	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	406	
Tekstil	768	
Otomotiv	174	
Makine	260	
Turizm	173	
Beyaz Eşya	447	
Diğerleri	3586	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI (İSO kayıtlarına göre)	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	678	16
Otomotiv	381	6
Tekstil	4688	20
Elektrikli Aletler	539	2
Makine İmalat	741	6
Mobilya	229	3
Diğerleri	5459	81
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	4.519	
2002	6.716	
2003	8.405	
2004	11.675	
2005 (Ocak-Ağustos)	9.507	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI (İSO kayıtlarına göre)	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	3.199	
İŞÇİ SAYISI 10-25	3.963	
İŞÇİ SAYISI 25-50	3.135	
İŞÇİ SAYISI 50-100	1.329	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	1.223	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		8
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	713.600.000	
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	27.703	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	38	
Otomotiv	78	
Tekstil	241	
Elektrikli Aletler	81	
Makine İmalat	161	
Mobilya-Ahşap Ürünler	15	



Diğerleri	342
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EYEV
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI (İSO anketi 2006)	FİRMA SAYISI
Yerli	1319
Yabancı	224
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI (İSO anketi 2006)	FİRMA SAYISI
Gıda	8
Otomotiv	39
Tekstil	205
Elektrikli Aletler	115
Makine İmalat	77
Mobilya-Ahşap Ürünler	6
Diğerleri	1093
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EYEV
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EYEV
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EYEV
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	1825
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	39840 (2004 İTO verileri)
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	88.722
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	241.860
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	7.176
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	137
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	31.696.454
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR (Tarım İl Müdürlüğü web sitesinden alınmıştır.)	MİKTAR (TON)
Buğday	246.435
Mısır	55.111
Arpa	38.846
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	24.015
Kuru Soğan	14.595
Lahana - Kara Yaprak	7.300
Diğerleri	61.843
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	-
Pamuk	-
Fındık	1.035
Zeytin	-



Ayçiçeği	34.839
Mısır	-
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	2.487
Kiraz	447
Diğerleri	5.840
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	58.930
Büyükbaş	124.796
Kümes Hayvanı	1.075.928
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ	137559 TON
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (ADET)	129.788.410
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	60.388
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	
İLDE DİŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	0
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	16.653.000
2001 Yılı	17.574.451
2002 Yılı	20.631.576
2003 Yılı	27.253.763
2004 Yılı	36.522.956
2005 Yılı	41.739.571
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	513.880
Gıda Sanayi	1.289.860
Otomotiv	3.385.268
Tekstil	4.595.402
Makine(Elektriksiz)	2.414.975
Elektrikli Aletler ve Elektrikli Makineler	4.269.569
Diğerleri	23.537.747
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	14.906
500 Bin - 1 Milyon \$	1.587



1 Milyon - 5 Milyon \$	2.218
5 Milyon - 10 Milyon \$	4.172
10 Milyon \$ Fazla	488
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	1.206.341
Gıda Sanayi	1.287.657
Otomotiv	7.976.439
Tekstil	2.618.446
Makine (Elektriksiz)	9.301.205
Elektrikli Aletler ve Elektrikli Makineler	8.568.127
Diğerleri	36.340.388
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ (İSO Meslek Komitelerinden edinilen bilgilerdir. Tüm madenleri kapsamamaktadır)	MİKTAR (TON)
Seramik Kili	60.000.000
Döküm, Seramik, Yapı Kimyasalları Kumu	75.000.000
Linyit Kömürü	60.000.000
Diğerleri	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
Seramik Kili	4.000
Döküm, Seramik, Yapı Kimyasalları Kumu	1.500
Linyit Kömürü	50-100 Ton/yıl
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	70
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI
Devlet	5
Özel	18
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	



İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	Toplam 191 hastane	
Devlet	55	
Özel	136	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	28	18.420
4 Yıldızlı Otel Sayısı	57	12.431
3 Yıldızlı Otel Sayısı	80	10.374
Pansiyon	1	30
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	15 Toplam Kanal	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	337	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	Toplam 130 kanal	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048/512 Kbps	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.istanbul.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.ibb.gov.tr	
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.ito.org.tr	
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.iso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ VE KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ		





Sanayide Üç Büyük İlden Biri



İzmir, İstanbul ve Kocaeli ile birlikte, Türkiye'de sanayinin en fazla geliştiği üç ilden biri. Faal nüfusun yüzde 15'i sanayide çalışıyor.

İlk yerleşmelerin İ.Ö. 3. bin yılında, bugün Bornova Ovası içinde kalan Tepekule'deki Bayraklı Höyüğü'nde kurulduğu biliniyor. Buradaki yerleşmede İ.Ö. 2000'lerde Leleglerin yaşadığı ya da Akhalara ait bir ticaret kolonisi bulunduğu sanılıyor. Bu dönemde Anadolu'daki bazı yerleşmeler gibi Ephesos (Efes) kenti ya da bu kentin bir bölümüyle Bayraklı'daki bazı yerleşmenin Smurne adıyla anıldığı biliniyor. Anadolu kökenli olan bu ad, eski Yunancada Smyrna biçiminde yazılıyordu.



İ.Ö. 4. yüzyıl boyunca nüfusu artan Smyrna'yı İ.Ö. 334'te İskender aldı. Smyrna halkının surlar içine sığmaması nedeniyle bu dönemde Kadifekale'nin bulunduğu Pagos'ta yeni Smyrna kuruldu. İ.Ö. 1. yüzyıla gelindiğinde kentin küçük bölümü Pagos Dağı'nda büyük bölümü ise liman çevresindeydi. İskender'in ölümünden sonra I. Antigonos'un daha sonra da Lysimakhos'un eline geçen kent, İ.Ö. 280'de Pergamon (Bergama) Krallığı'nın yönetimine girdi. III. Attalos İ.Ö. 133'te ölünce vasiyeti gereği Pergamon Krallığı Roma'ya geçerken, Smyrna da Roma egemenliğine girdi. Bizans döneminin ilk yıllarında gelişen Smyrna, 7. yüzyılda Arap akınlarından etkilendi. 9. yüzyılda Bizans'ın deniz üssü olan kentte bir tersane vardı. Askeri üs durumuna gelen Smyrna 10. yüzyılda imar edildi. Nikaia (İznik) İmparatorluğu döneminde önemli bir uluslararası liman kenti oldu. 13. yüzyılda Bizans'ın Samos Teması sınırları içindeydi.

Türkmenler Smyrna'yı ilk kez 11. yüzyıl sonlarında Kutalmışoğlu Süleymanşah komutasında ele geçirdiler. 1086'da Çaka Bey bir donanma kurarak Ege adalarını aldı ve kentin surlarını güçlendirdi. Çaka Bey'in öldürülmesinden sonra Paleia Smyrna adıyla anılan eski liman kenti Cenevizlerin, Pagos'taki Kadifekale ise Bizanslıların eline geçti. 14. yüzyılın başlarında önce Kadifekale'yi sonra da kıyı kesimini alarak Smyrna'nın tümüne egemen



olan Aydınoğlu Mehmed Bey, limandaki tersanede bir donanma kurarak Ege adaları ve Yunanistan kıyılarındaki Bizans kalelerini haraca bağladı. Daha sonra bir Haçlı donanması liman kalesini ele geçirdi ve kaleye St. Jean Şövalyeleri yerleşti. 1390'da I. Bayezid Kadifekale'yi ele geçirdi ama limandaki kaleyi alamadı. 1402'de bütün Smyrna Timur'un eline geçince Türkmenler Kadifekale'den başka kıyı kesimine de yerleşmeye başladılar. Bir süre Aydınoğlullarından Cüneyd Bey'in sığındığı kent, 1426'da Osmanlı topraklarına katıldı.

Eski Yunancada Smyrna biçiminde yazılan kentin adı İon yazımında Smirni ya da Zmirni haline geldi. Bu adın başına 'i' tanımlığının gelmesiyle önce 'i Zmirni' olduğu, bunun da giderek 'İzmir'e dönüştüğu sanılıyor.

İzmir 1472'de Venedik saldırısına uğrayınca II. Mehmet limandaki kaleyi yeniden yaptırdı. 16. yüzyılı güven içinde geçiren kent, 17. yüzyılın başlarında Celali Ayaklanmalarından etkilendi. 17. yüzyılda önemli bir liman ve ticaret merkezi haline geldi. 18. yüzyılda ilk dokuma fabrikası, 19. yüzyılda ilk kağıt fabrikası açıldı. Halkı çeşitli veba ve kolera salgınlarında kırılan kent, tarih boyunca birçok kez yangın ve depremlerle tümüyle ya da kısmen hasara uğradı ve yeniden imar edildi.

Önceleri Cezair-i Bahr-i Sefid Eyaleti'ne, sonra da Anadolu eyaletine bağlı olan İzmir, 19. yüzyıl sonlarında Aydın vilayetinin merkeziydi. Yunanlılar tarafından 15 Mayıs 1919'da işgal edilmesi, Kurtuluş Savaşı'nın başlaması için kıvılcım oluşturdu. 9 Eylül 1922'de üç yıldan uzun süren işgalden kurtulduğunda kent büyük bir yangın görünümündeydi.

İzmir'in çok yönlü olan ekonomisi tarım, sanayi, ticaret ve turizme dayanıyor. İzmir, Türkiye GSYİH'nın ortalama yüzde 8'lik kısmını üretiyor. Gayri safi hasılanın yüzde 15'i tarımdan, yüzde 15'i ticarettten, yüzde 35'i sanayi sektöründen ve yüzde 35'i hizmet sektöründen sağlanıyor. Şehir, Türkiye'nin ihracat açısından en büyük kapılarından biri.

Doğal güzellikleri ve tarihi zenginlikleri, kara, demiryolu, hava ve deniz ulaşımı, konaklama tesisleri ve alt yapısıyla şehirde turizm sektörü de her geçen gün gelişiyor.

İzmir, İstanbul ve Kocaeli ile birlikte, Türkiye'de sanayinin en fazla geliştiği üç ilden biri. Faal nüfusun yüzde 15'i sanayide çalışıyor. Sanayi özellikle metal eşya, makine ve taşıt araçları, gıda, tütün, dokuma, giyim eşyası, kürk, ayakkabı, deri, kimya, ağaç ürünleri mobil-





ya ve kağıda dayanıyor. Türkiye'deki en büyük 500 sanayi kuruluşunun yüzde 10'u; Ege Bölgesi'ndeki sanayi kuruluşlarının yaklaşık yarısı İzmir'de bulunuyor.

Şehirdeki sanayinin gelişmesinde, zengin tarım potansiyeli ve ulaşım olanaklarının iyi durumda olmasının etkisi var. İzmir'de sanayi kuruluşları üç bölgede bulunuyor. OSB ve serbest bölgelerde yer alan bu kuruluşlar; Pınarbaşı-Işıkkent-Kemalpaşa, Çiğli-Menemen ve Karabağlar-Torbalı-Menderes'te bulunuyor.

İzmir'de sanayi, özellikle 1970'li yıllardan sonra hız kazandı. 1964 yılında 220 olan sanayi kuruluşu, 1973'te 550'ye, 1982'de 840'a, 1998'de bin 183'e ve 2002 yılında 5 bin 160'a yükseldi. İzmir'de 2002 yılında 178 tane teşvik belgesi kapsamında toplam 776 trilyon 229 milyar TL değerinde teşvik belgeli yerli yatırımda 8 bin 884 kişilik istihdam yaratıldı.

2002 yılında ülke düzeyindeki toplam yabancı sermaye yatırımlarının yüzde 12'sini Ege Bölgesi aldı. Bölgede en fazla yabancı sermaye yatırımına sahip il de İzmir. İlde 2002 yılı itibariyle 27 adet teşvik belgesi kapsamında, toplam 112 milyon 338 bin dolar değerinde yabancı yatırımda bin 717 kişilik istihdam yaratıldı.

Öte yandan İzmir'in ticaret hacmi, Türkiye ticaret hacminin yüzde 7'sini oluşturuyor. Türkiye ihracatının yaklaşık yüzde 19'u, Ege Bölgesi ihracatının ise yüzde 89-91'i İzmir'den gerçekleşiyor. Özellikle gıda ürünleri, inşaat malzemeleri, tekstil ürünleri, ağaç ürünleri ve mobilya, kimyevi ürünler, tarım ürünleri ticareti, İzmir ticaretine ivme kazandırıyor.

Ulusal ve uluslararası banka ağı ve borsaları ile İzmir ve yöresi iyi bir sermaye piyasasına sahip bulunurken, Türkiye'nin en büyük emtia borsası da bu ilde faaliyet gösteriyor. ■





Elverişli konumu, uygun iklimi, geniş ve verimli tarım topraklarına sahip hinterlandı ve korunaklı limanı, İzmir'i tarihinin her döneminde önemli bir yerleşim yeri, canlı bir ticaret, kültür ve sanat merkezi yapmıştır.

Günümüzde de kültürel değerleri, dinamik nüfusu, eğitim düzeyinin yüksekliği, gelişme ve kalkınma bilinci, teknoloji geliştirme bölgesi, gelişmiş serbest bölge ve organize sanayi bölgeleri, yenilenebilir enerji kaynakları, hava-kara ve deniz ulaştırma kabiliyeti, emsalsiz kıyıları ve tabii, tarihi ve turistik değerleri ve zengin doğal kaynakları gibi muazzam potansiyeli, İl'in sosyo-ekonomik bakımdan gelişimi ve atılımı için büyük önem taşımakta, performansını etkileyen faktörler olarak yatırım ve üretim için çok zengin fırsatlar sunmaktadır.

İzmir, Ülkemizin tüm ekonomi merkezlerine kara, havayolu, deniz ve tren yolu bağlantıları nedeniyle, yurtdışı ve yurttıçı pazarlara kolayca ulaşımı mümkün kılmaktadır.

10 milyon ton/yıl kapasite kullanımı, 3000 m. rıhtım uzunluğu ve 2757 gemi/yıl gemi kabul kapasitesi ile ülkemizin ikinci büyük limanı olan Alsancak limanı ile Nemrut iskeleleri, Dikili ve Çeşme limanlarını da bünyesinde barındırmaktadır.

İzmir, hava ulaşımı bakımından da Ege Bölgesi'nin ve Ülkemizin en önemli transfer merkezlerinden birisidir. Yeni Dış Hatlar Terminal Binası'nın önümüzdeki günlerde hizmete girmesiyle; dışhatlar terminali 5 Milyon yolcu/yıl, iç hatlar terminali ise 4 Milyon yolcu/yıl kapasiteye ulaşacak olan ve tüm fonksiyonları bakımından tam kapasiteyle uluslararası hava trafiğine hizmet veren Adnan Menderes Havalimanı'ndan Yurt içindeki ve Avrupa'daki tüm merkezi noktalara direkt uçuşlar yapılmaktadır.

Demiryolu ulaşımında ise; İzmir'den Denizli, Ankara, Bandırma, Afyon, Ödemiş, Söke, Isparta yönlerine anahat taşımacılığı yapılmakta, Menemen-Aliağa, Kemalpaşa-Manisa, Tire-Torbalı akslarında bulunan sanayi bölgelerine demiryolu ile taşıma imkanı bulunmaktadır.

Birçok uluslararası fuar ve organizasyonlara başarıyla eve sahipliği yapan İzmir, uluslararası alanda da ülkemizin tanıtımında büyük rol oynamaktadır.

Uygun iklim koşulları, tarihi ve doğal zenginlikleri İzmir ve yöresinin hem turizm merkezi olarak cazibesini arttırmakta hem de kongre turizmi, yat turizmi, inanç turizmi, sağlık turizmi, golf turizmi alanlarında turizm çeşitliliğinin arttırılmasına uygun bir ortam sunmaktadır.

Ege Bölgesi'nin mevcut önemli maden rezervlerine ve incir, pamuk, zeytin ve üzüm gibi değerli ürünlerin yetiştirildiği ülkemizin en verimli topraklarına yakınlığı nedeniyle sanayi ve ticarete en düşük hammadde maliyetine sahip illerimizden biri olan İzmir, 2 Serbest Bölge ve 6'sı faaliyette olmak üzere 16 Organize Sanayi Bölgesi ile planlı ve çevreye duyarlı bir sanayileşme örneğini sergilemektedir.

Doğalgaz ağı, zengin jeotermal kaynakları, yıl boyu güneş alım oranı ve rüzgar kanallarına sahip İzmir'in, yenilenebilir enerji kaynakları bakımından da önemli potansiyeli bulunmaktadır.



Alanlarında tecrübe ve üne sahip 5 üniversitemiz, İzmir'e akademik ve kalifiye desteklerini sunmaktadırlar. Mevcut nüfusu ve Ege Bölgesinin merkezi konumunda olması nedeniyle İzmir ili eğitim ve sağlık alanlarında da uygun yatırım ortamı sunmaktadır.

Ayrıca, Ülkemizin ilk Kalkınma Ajanslarından birinin İlimizde kurulacak olması, kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi, kaynakların yerinde ve etkin kullanımının sağlanması ve yerel potansiyelin harekete geçirilmesi bakımından yatırımcılara önemli avantajlar sağlamaktadır.

Kısaca; Ülkemizin 21'inci yüzyılını yaşayan kenti, "Ege'nin" hatta "Akdeniz'in Yıldızı" olarak anılan İzmir, bir Avrupa kenti görünümünü sergilemekte, Türkiye'nin çağdaş yüzünü ortaya koymakta, çok zengin yaşam, yatırım, üretim fırsatları sunmaktadır.

İzmir'e yatırım yapacak çeşitli ülkelerde faaliyet gösteren Türk İşadamlarına İzmir'deki kamu ve özel kuruluşlar ile sivil toplum örgütleri tarafından gereken her türlü destek sağlanacaktır.

Ülkemize yapılan her türlü yatırım muhakkak ki semeresini verecektir. Ancak yabancı sermayenin dalgalı yapısı nedeniyle yaşanan sıkıntılar düşünüldüğünde, Türk işadamlarının yapacakları yatırımların ne kadar önemli olduğu gerçeği daha bir öne çıkmaktadır.

Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın oluşturacağı büyük sinerjinin Türk Dünyası'nın refah seviyesinin artmasına önemli katkılar sağlayacağına inancım ve ümidim tamdır.

Bu vesile ile; dünya markaları ile yarışan, üretim değerlerini sürekli yükselten, ülkemizi uluslararası platformlarda başarıyla temsil eden Dünya Türk İşadamlarına takdir duygularıyla şükranlarımı sunuyorum.

Oğuz Kağan KÖKSAL

İzmir Valisi



YATIRIM İÇİN İZMİR

Türkiye'nin makroekonomik göstergelerindeki düzelme, yakaladığı ekonomik ve siyasi istikrar, yatırım ortamını iyileştirmek için benimsediği reform programı ve Avrupa Birliği'ne üyelik süreci; hem yerli hem de yabancı yatırımcıların ülkemize duydukları güveni giderek arttırmaktadır.

Bu doğrultuda, Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın konusunun "yatırım," sloganının ise "Türkiye'ye Yatırım, Geleceğe Yatırım" olarak belirlenmiş olması son derece yerindedir. Kurultay'ın, temsilciler arasında görüş alışverişine olanak verecek olmasını ve aynı zamanda Türkiye'nin illeri için iyi bir tanıtım fırsatı oluşturacak olmasını önemli görüyoruz.

Yaklaşık 12.000 km²'lik yüzölçümü ve 3,4 milyonluk nüfusu ile Türkiye'nin 3. en büyük şehri olan İzmir; ekonomik, kültürel ve sosyal gelişmişliği; stratejik konumu, üniversiteleri, batılılığı, serbest bölgeleri ve güçlü firmaları ile bir yatırım merkezi olarak öne çıkmaktadır. İzmir, ülkemizin 2. en büyük sanayileşmiş şehridir. Kişi başına gelir açısından ise şehrimiz \$3,215 ile Türkiye altıncısıdır.

Ege'nin çağdaş otoyolları kentimizi çevresine ve Orta Anadolu'ya; yeni terminali ile yolcu kapasitesi arttırılan uluslararası Adnan Menderes Havalimanı ise dünyaya bağlamaktadır. İzmir'de bulunan 4 işlek ana liman, ulusal ihracatın yaklaşık %20'sine hizmet etmektedir.

İzmir Limanı, Türkiye'nin en büyük konteynır ihracat limanıdır. Geniş tarımsal ve endüstriyel hinterlanda sahiptir; demiryolu ve karayolu şebekesi ile bağlantılıdır. Yıllık 11.000.000 ton kapasiteli Liman genel kargo, konteynır, kuru yük ve sıvı yük gemileri ile birlikte yolcu gemilerine de hizmet verebilmektedir.

Zengin hammadde kaynakları, nitelikli işgücü, gelişmiş altyapı ve ulaşım olanakları şehrimizde sanayinin gelişmesini mümkün kılmıştır. İzmir ekonomisinde %30,5'lik pay ile sanayi başı çekmektedir. Ülkemiz imalat sektöründe İzmir'in payı ise %9'dur. Ege'de üretilen pamuk, incir, üzüm, tütün, zeytin ve zeytinyağı, yüksek kaliteleri ile dünyaca ünlüdür ve Ege tarım sanayisinin temelini oluşturmaktadır.

2006 yılında 75. kez kapılarını açacak olan İzmir Enternasyonal Fuarı'na farklı sektörlerden birçok firma katılmaktadır. 2005 yılında, 801 yerli firmanın yanı sıra, 62 ülkeden 310 yabancı firma Fuarda ürün ve hizmetlerini sergilemiştir. Yaklaşık 1.250.000 kişi Fuarı ziyaret etmiştir.

İzmir'deki 18 organize sanayi bölgesi ve 2 serbest bölge, hem Ege hem de Türkiye ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır. Ege ve Menemen serbest bölgelerinin 2005 yılı toplam ticaret hacmi \$4 milyardır. Bu rakam, Türkiye'deki serbest bölgelerde yapılan dış ticaretin %17'sini ifade etmektedir. Ege Serbest Bölgesi'nde, farklı sektörlerden, 73'ü yabancı olmak üzere 318 şirket faaliyet göstermekte ve 12.500 kişi çalışmaktadır. Bölgenin 2005 yılı ticaret hacmi \$3.8 milyardır.



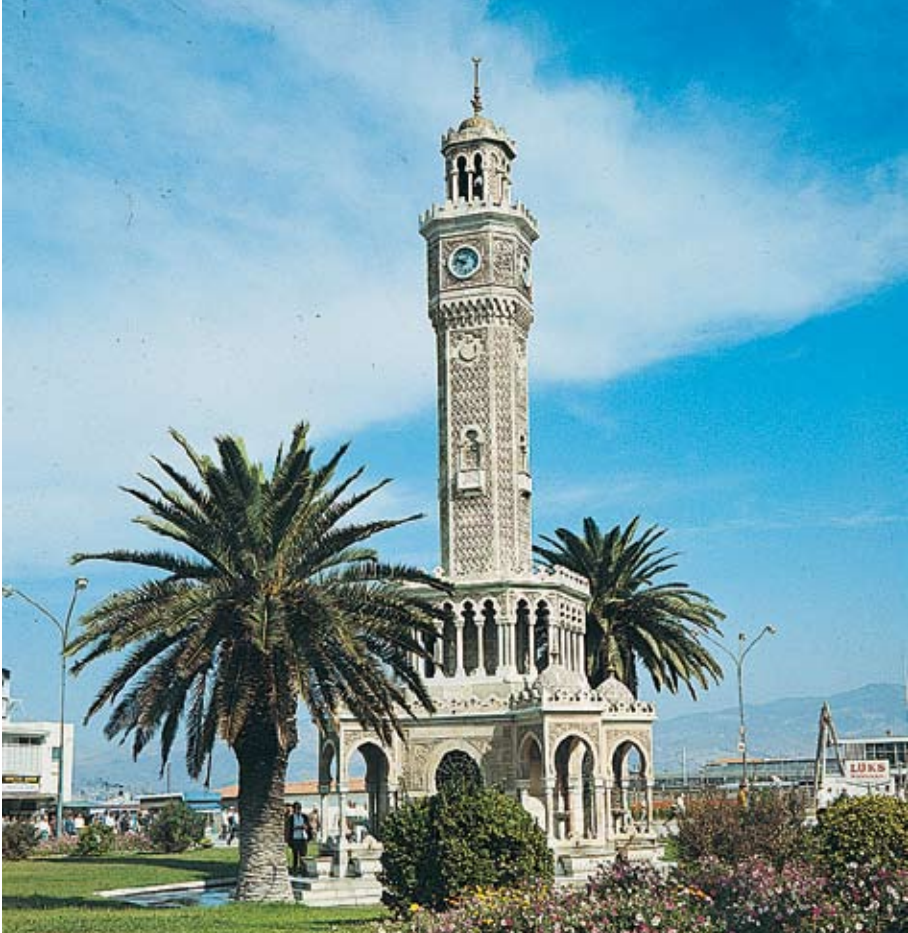
Yatırımlarını Ege'de konumlandırmış olan uluslararası dev firmalar arasında Samsung, Hyundai, Philip Morris, RJ Reynolds, Delphi, British American Tobacco, Hugo Boss, Karstadt, Akzo Nobel, Volvo, Eldor, Hum Makme, Carlsberg, Cementir ve Pulse yer almaktadır.

İçinde bulunduğumuz dönemde bölgemizde liman, tersane, otoyollar ve hızlı tren projeleri gibi birçok yatırım olanağı bulunmaktadır. Ek olarak; İzmir'in EXPO 2015 adaylığı, önümüzdeki yıllarda altyapısının daha da gelişeceğine ve kentimizin dünyada daha iyi tanınacağına işaret etmektedir.

Ekrem DEMİRTAŞ

İzmir Ticaret Odası

Yönetim Kurulu Başkanı





Tarihi boyunca bereketli toprakları, doğal ve kültürel zenginliği, jeopolitik avantajlarıyla üzerinde çeşitli uygarlıkların kurulduğu Ege Bölgesi, Cumhuriyet Türkiye'sinde de hep büyük ekonomik, kültürel ve toplumsal süreçlerin odağında olmuştur. Bölgenin en önemli merkezi ise İzmir'dir. Büyük bir kıtanın batıya açılan kapısı olan İzmir, coğrafi konumu, tamamlanmış altyapısı, ve en önemlisi vasıflı iş gücü itibarı ile büyük bir ekonomik yapıya sahiptir.

Bölgenin ülkemiz GSYİH'ya katkısı yüzde 16'lar düzeyindedir. Türkiye toplam ihracatının yüzde 38'i, ithalatının yüzde 26,5'i bölgemizden yapılmaktadır. Bölgemiz ve İzmir yatırım ortamı için gerekli alt yapı sorununu çözmüştür. Organize Sanayi Bölgeleri, üretime dönük Serbest Bölgesi ve yeni kurulan Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve onbir üniversitesi, üretim ve teknolojik imkanları en üst düzeyde sağlamaktadır.

Yabancı yatırımlar için cazip imkanlara sahip Ege Bölgesi ülke sanayi üretiminin yaklaşık %11'ini gerçekleştirmektedir. Petrol, gıda, tekstil, demir-çelik, otomotiv yan sanayi, elektrikli teçhizat, kimya, kimya ürünleri, tütün, ayakkabı üretimi, mobilya, çimento, deri, seramik, mermer ve metal ana sektörleri bölgenin imalat sanayiinde önemli bir yer tutmaktadır.

Ekonomik canlılığını yıllardan beri koruyan İzmir, sanayi yatırımları yönünden bölgenin en cazip merkezidir. Zengin hammadde kaynakları, nitelikli iş gücü, iç ve dış piyasalara yakınlık, ulaşım olanakları İzmir'de sanayinin gelişmesine olanak vermiştir. Tarıma dayalı sanayi kollarının oldukça geliştiği İzmir'de, özellikle tütün, tekstil, otomotiv, makine, elektrik-elektronik, toprak ve gıda sektörleri öne çıkmaktadır. Türkiye genelinde yaratılan katma değer % 13,5'nin İzmir'de yaratıldığı, yine aynı sektörde işyerlerinin % 10,4'nün, istihdamın % 9,7'sinin İzmir'de yer almaktadır. Konteynerli Türkiye ihracatının yaklaşık %55'i İzmir'de bulunan 3 liman üzerinden gerçekleşmektedir. Ülke sanayi üretiminin %8,9'una, GSYİH'nın %7,5'ine, ihracatının %17,5'ine, ithalatının %12,6'sına sahip İzmir, 200'ü aşkın yabancı sermayeli kuruluşa ev sahipliği yapmaktadır.

Gelişmiş ekonomisi, aktif ticari hayatı, geniş üretim olanaklarıyla yerli yabancı yatırımcılar için güçlü girişim ve dinamik bir yatırım ortamı sunan Ege Bölgesi ve İzmir bir cazibe merkezidir. En büyük hedefimiz ve gayretimiz Bölgemizdeki ve İzmir'deki yatırım düzeyini çok daha üst seviyelere taşımaktır.

Türkiye'nin gündeminde de en önemli konu yatırımdır. Yatırımlarımızı artırmamız suretiyle ülkemizin istihdam sorununa çare bulmak, üretimini, ihracatını arttırmak, bunun sonucunda dış ticaret dengesini olumluya çevirmek mümkün olacaktır. Bu bilinçle, Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın konusu yatırım olarak seçilmiştir.

Bugün Türk girişimcileri; Uzak Doğu'dan Kuzey Amerika'ya, Orta Doğu'dan Afrika'ya hemen her yerde ülkemizi başarıyla temsil etmektedirler. Dünyanın değişik bölgelerinde faaliyet gösteren yurt dışındaki işadamlarıyla yurt içindeki Türk işadamlarımız 2 yıllık aralarla Türk İşadamları Kurultayları'nda bir araya gelerek verimli bir sinerji oluşturmaktadır. Ülkemiz için yeni iş ve yatırım fırsatları yaratma kapsamında kurultaylar büyük bir önem taşımaktadır.

Tamer TAŞKIN

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI		İZMİR	
TELEFON KODU	00.90	232	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU			
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	HAYIR	
GENEL BİLGİLER			
	HEKTAR	Km2	
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		12.012	
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%	
Erkek	1.699	50,3	
Kadın	1.672	49,7	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	281		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%	
Erkek	1.379	50,2	
Kadın	1.370	49,8	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%	
Erkek	874	68,2	
Kadın	407	31,8	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)			
ULAŞIM BİLGİLERİ			
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET		
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET		
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI			
Havaalanının Adı			
Uzaklığı (Km)			
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET		
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU			
İstasyonun Adı			
Uzaklığı (Km)			
LİMAN VAR MI?	EVET		
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ			
Draft Derinliği (Mt)	7-13 Metre		
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)			
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	11-13 Milyon Ton		
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	5 X 40 Ton Gantry Vinç		
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)			
Limanın Adı			
Uzaklığı (Km)			
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)			
Karayolu (Km)	580		
Demiryolu (Km)			
Havayolu (Saat)	45 Dakika		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)			



Karayolu (Km)	565	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	45 Dakika	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	1.073	474.541
Lise	143	107.045
Meslek Lisesi	213	65.516
Yüksek Okul 2 Yıllık	15	
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	34	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri		
İnşaat		
Turizm		
Ticaret		
Diğerleri		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	5.870	
Limited Şirket	46.140	
Şahıs Şirketi	15.745	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	673	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		



Diğerleri			
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ		ŞİRKET SAYISI	
Gıda			
Tekstil			
Otomotiv			
Makine			
Turizm			
Beyaz Eşya			
Diğerleri			
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI		ŞİRKET SAYISI	
		MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda			
Otomotiv			
Tekstil			
Elektrikli Aletler			
Makine İmalat			
Mobilya			
Diğerleri			
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ		İŞYERİ SAYISI	
2001		3.994	
2002		4.396	
2003		2.995	
2004		2.910	
2005		5.383	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI		FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10			
İŞÇİ SAYISI 10-25			
İŞÇİ SAYISI 25-50			
İŞÇİ SAYISI 50-100			
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA			
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		6	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)			
Toplam Alanı (M2)		43.590.000	
Boş Alan (M2)			
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		1.065	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI		FİRMA SAYISI	
Gıda			
Otomotiv			
Tekstil			
Elektrikli Aletler			
Makine İmalat			
Mobilya-Ahşap Ürünler			
Diğerleri			
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		EVET	



SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI
Yerli	245
Yabancı	73
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI
Gıda	
Otomotiv	
Tekstil	
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya-Ahşap Ürünler	
Diğerleri	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	478
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	7.816
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	



Diğerleri		
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)	
Portakal		
Mandalina		
Greyfurt		
Limon		
Elma		
Kiraz		
Diğerleri		
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET	
Küçükbaş		
Büyükbaş		
Kümes Hayvanı		
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)		
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)		
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)		
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI		
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ		
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI		
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI		
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI		
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET	
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)		
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$	
2000 Yılı		
2001 Yılı	2.749.238	
2002 Yılı	2.789.378	
2003 Yılı	3.483.274	
2004 Yılı	4.124.392	
2005 Yılı	4.650.339	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri		
Gıda Sanayi		
Otomotiv		
Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	
0 - 500 Bin \$		
500 Bin - 1 Milyon \$		
1 Milyon - 5 Milyon \$		
5 Milyon - 10 Milyon \$		



10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI
Devlet	
Özel	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	
Devlet	
Özel	



İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı		
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.izmir.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.izmir.bel.tr	
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.izto.org.tr	
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.ebso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ		



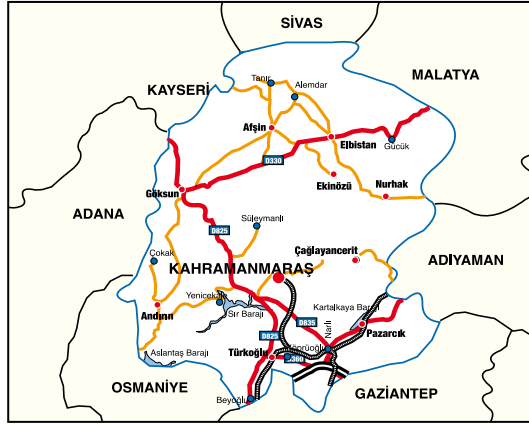


OSB Kenti Değiştirdi



Özel sektör yatırımlarının ağırlık kazandığı Kahramanmaraş'ın bir numaralı sektörü tekstil. Çelik ve alüminyum eşya yapımı, Afşin-Elbistan santrali, ilin ekonomisini canlı tutuyor.

Kahramanmaraş tarih boyunca Hititler, Asurlar, Makedonyalılar, Romalılar, Bizanslılar, Araplar ve Selçuklular arasında el değiştirmiştir. Bunlar arasında özellikle Hititler ve Bizanslılar döneminde önemli bir merkez konumuna gelmiştir. Ünlü Arap tarihçisi Yakut-u Hamevi ve İbni Batuta, Kahramanmaraş'ın İ.Ö. 3000 yıllarında, şehrin güneyindeki Elmalar Köyüne yakın Himli Hüyükü yöresinde Asurlar tarafından kurulduğunu savunmuşlardır.



Ünlü tarihçi Herodot ise ilk Maraş'ın "Maraj" adlı bir Hitit generalinin kurduğunu, bu isme istinaden de şehre "Maraj" adı verildiğini ileri sürmüştür. Hititler devrinde buraya "Margasi" adı verildiği, çevrede bulunan bu döneme ait bir çok tarihi eser ve yazılardan anlaşılmaktadır. Hitit uygarlığının yıkılmasından sonra "Margasi" Asurlar'ın eline geçmiştir. Daha sonra, Roma'ya bağlanan Kahramanmaraş, Hz.Ömer zamanında da Müslümanlar tarafından fethedilmiştir. Bölgede uzun yıllar boyunca Emeviler, Abbasiler, Selçuklular ve Memlükler hüküm sürmüştür. Yavuz Sultan Selim, Maraş'ın 1514 Çaldıran Savaşı'ndan sonra Osmanlı Devleti topraklarına katarak, burada merkezi Maraş olmak üzere Dulkadir Beyliği'ni kurmuştur. 1515 yılında Osmanlı İmparatorluğu'na bağlanan Dulkadir Beyliği 1522 yılında Zülkadiriye eyaleti adıyla doğrudan merkeze bağlanmıştır. 1866 yılında Osmanlı Devleti'nde yeni bir vilayet teşkilatı yapılmış ve Zülkadiriye Eyaleti kaldırılarak Maraş ikinci sınıf bir sancak haline getirilip Halep Vilayeti'ne bağlanmıştır. 1908 yılında Halep Vilayeti'nden ayrılarak mutasarrıflık olmuş, Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte de vilayet haline gelmiştir. Mondros Mütarekesi'nden sonra 22 Şubat 1919'da İngilizlerin, Suriye İtilafnamesi gereği 29 Ekim 1919'da da Fransızların işgaline uğrayan şehir, 12 Şubat 1920 tarihinde hürriyetine kavuşmuştur.

Maraş halkı, 21 Ocak 1920'de başlayan ve 11 Şubat 1920'ye kadar 22 gün süren kurtuluş mücadelesi sonunda kendi şehri kurtarma şerefine erişmiştir. Türk kurtuluş mücadelesi-



sinin önderi olan Maraş, bu hareketi nedeniyle 5 Nisan 1925 tarihinde dünyada ilk olarak Kırmızı Şeritli İstiklal Madalyası ile taltif edilmiş ve yine 7 Şubat 1973 gün ve 1657 Sayılı Kanunla ismi Kahramanmaraş olarak değiştirilerek onurlandırılmıştır.

Kahramanmaraş, 14 bin 327 kilometrekarelik yüzölçümü ile Türkiye'nin 13. büyük şehri durumundadır. Kuzeyden Sivas, kuzeybatından Kayseri, güneybatından Adana, güneydoğudan Gaziantep, doğudan Adıyaman, kuzeydoğudan Malatya ile çevrili bir Akdeniz şehridir. Arazi yüksekliği 350 metreden 3.000 metreye kadar çıkan ilde geniş ovalar vardır. Bunlar, Gavur, Maraş, Göksun, Aşağı Göksun, Afşin, Elbistan, Andırın, Mizmilli, Narlı ve İnekli ovalarıdır. İlin belli başlı dağları ise Nurhak, Binboğa, Engizek, Uludaz ve Ahırdağı'dır. Ceyhan ve Aksu nehirleri ile Göksun, Söğütlü, Hurman, Körsulu ve Erkenez Çayları ilin akarsularıdır. Kahramanmaraş, iklim yönünden Akdeniz iklimi kuşağında yer alır. Akdeniz iklimi ilin 1000 metreye kadar olan kesimlerinde hakimdir. 1000 metreyi aşan yüksekliklere çıkıldığında, kışları soğuk ve kar yağışlı, yazları nispeten serin bir Akdeniz dağ ikliminin etkileri hissedilir.

Kahramanmaraş topraklarını örten bitki varlığı, bölgeden farklı özellikler gösteren bir yapıya sahiptir. Kahramanmaraş'ın kuzey ve kuzeydoğu kısımlarında İç Anadolu iklimi hüküm sürdüğü için buralarda daha çok şekerpancarı, buğday ve bakliyat yetişir. Bitki örtüsü step özelliğinden dolayı zayıftır. Halbuki güney ve güneybatı kısımları Doğu Akdeniz Bölgesinde olduğu için bitki örtüsü maki topluluğu şeklindedir. Kahramanmaraş ilinde top-





rakların yaklaşık 300 bin hektarlık kısmında tarım ürünleri ekimi yapılmaktadır. Bir kısım fundalık ve maki dışındaki alanlardan başka 473 bin 615 hektarlık ormanlık saha vardır. Kahramanmaraş'ın 2000 yılındaki nüfusu 1.002.384, 1990-2000 dönemindeki yıllık nüfus artış hızı binde 11.4' tür.

Kahramanmaraş'ın ekonomik yapısı, Cumhuriyet'ten 1980'li yıllara kadar genellikle tarım, hayvancılık ve küçük el sanatlarına dayalı olarak gelişmiştir. 1948 yılında Malatya demiryolu hattı üzerinde olan Köprüağzı İstasyonu'ndan Kahramanmaraş'a bir demiryolu hattı bağlanmıştır. Böylece Kahramanmaraş'ın çevre illerle olan demir ve kara yolu bağlantıları genişletilmiştir. Ulaşım imkanlarının artması, şehirde sanayi ve ticaret etkinliklerinin ilerlemesine neden olmuştur. 1955 yılında Maraş'ın ilk önemli tesisi olan Sümerbank Pamuklu Dokuma Endüstrisi kurulmaya başlanmış ve 1965 yılında üretime açılmıştır. 1960'lı yıllarda Maraş'ta ekonomik yönden önemli gelişmeler oldu. 1970'li yıllarda Maraş'ta özel teşebbüsün yaptığı fabrikalar açılmıştır. Şehrin ekonomisindeki asıl önemli atılım ise 1980'li yıllardan itibaren Türkiye'de piyasa ekonomisi kural ve ilkelerinin benimsenmeye başlanmasıyla birlikte olmuştur. Kahramanmaraş'ta gerçek anlamda özel sektör yatırımları 1984 yılında başlamıştır. Sanayileşme, genel itibarıyla tekstil sektörü alanında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, geçmişten gelen küçük el sanatlarından bakırcılık ve alüminyumculuğun uzantısı olarak çelik mutfak eşyaları sektörü de aynı sanayileşme eğiliminden payını önemli ölçüde almıştır. Bölgedeki linyit yataklarının değerlendirilerek elektrik üretilmesi amacıyla kurulan Afşin-Elbistan Termik Santrali de şehrin sahip olduğu önemli sanayi kuruluşlarından biridir.

Kentin en önemli sektörlerinden biri olan toz ve pul bibercilik de sanayileşmeye paralel olarak gelişme eğilimindedir. Kahramanmaraş'ın ülkemizde ün kazanmasına yola açan dondurma sektörü en hızlı gelişen sektörler arasındadır.

Kahramanmaraş coğrafi konum açısından çeşitli iklim özelliklerinin bir arada görülebilmesi nedeniyle önemli bir iç turizm potansiyeline sahiptir. İlkbaharın sonlarına doğru Kahramanmaraş ve Andırın ilçesi yaylaları Adana, Hatay ve İçel için önemli ikinci bir yazlık mekan durumundadır. Ayrıca il merkezindeki kale, Ulu Cami, Taş Medrese, Pazarcık'taki



Evri ve Tilkiler Harabeleri, Andırın'daki Gökahmetli ve Çokak Harabeleriyle yol boyu Osmanlı ve Bizans Kaleleri, Süleymanlı'daki Bizans yapıları ve Afşin'deki Eshab-ı Kehf Külliyesi şehrin önemli tarihi ve turistik yerleri arasında sayılabilir. Şehir yöresel tatlılarıyla da ününü dünyaya yaymıştır. Ünlü kırmızı biberi ve dondurması dünyada rakipsizdir. ■



Kahramanmaraş İli ekonomik yapısı 1950'li yıllarda tarıma dayalı bulunmakta iken, 1968 yılında Kalkınmada Öncelikli Yörelere kapsamına alınması ile sanayileşmenin yapısında bir değişim görülmüş, 1980'li yılların başından itibaren de büyük iktisadi adımlar atarak sanayileşme ve çağdaş ticaret sürecine girmiştir. Devlet teşviklerini iyi değerlendiren Kahramanmaraşlı girişimciler şehrin bugün sahip olduğu sağlam ekonomik yapının kurulmasında büyük rol oynamışlardır.

Kahramanmaraş ekonomisinin en gelişmiş sektörü, özellikle teknoloji ve kalitede Türkiye standartlarını aşan, yurtdışı pazarlarda da rahatlıkla rekabet edebilecek nitelik kazanan ve kentimiz iktisadi büyümesinde önemli bir etkiye sahip olan tekstil sektörüdür.

İlimizde yüksek miktarda döviz girdisi sağlayan ve istihdamı yaratan diğer sektörler ise; hazır giyim, çelik mutfak eşya sanayidir. Adı İlimizle özdeşleşmiş kırmızıbiber ve dondurmamız ise gıda sektörümüzün başlıca ürünleridir.

İlimizin GSYİH içindeki payı Akdeniz Bölgesindeki payı %8,9, ülke içindeki payı ise %1,1'dir. Kişi başına GSYİH sıralamasında 81 İl arasında Kahramanmaraş, 1584 Dolar değer ile 41. sırada yer almaktadır (2001 yılı cari fiyatları ile).

Yeni bin yılın başında tarihimizin en büyük ekonomik krizleri yaşayan ülkemiz, bu zorlu dönemi atlatmış ve yeniden hızlı bir atılım sürecine girmiştir. 1993–2002 yılları arasında ortalama %2,6 büyüyen ekonomimiz, 2003–2005 arası büyüme hızı ortalama %7,8 olmuştur.

Kahramanmaraş İlinin 2002 yılında 130 Milyon \$ olan ihracatını 2005 yılında 230 Milyon \$ seviyelerine çıkarmıştır. Bu iyileşmede uzun yıllar devam eden kronik enflasyonun düşürülmesi ve istikrar ortamının sağlanması ile özel yatırımların artmasının etkisi büyüktür.

Kentimizin önemli şehirlere yakın olması, iklim ve coğrafi konumu, yüksek su potansiyeli, gerek kamu gerek özel sektörle işbirliği yapan, dünyanın saygın üniversitelerinde eğitim almış akademisyenlerden oluşan ve başta ilimiz iş yaşamı için gerekli olan nitelikli mezunlar veren üniversitemiz İlimizin güçlü yönleridir.

Şehrimizin teşvik kanunu kapsamında olması, başta tekstil sektörü olmak üzere ilimizin belli başlı sektörlerinin gelişime açık olması zengin ekolojik, kültürel ve turizm potansiyeline sahip bulunması su kaynakları verimli kullanılarak tarımsal üretimde hızlı bir artış sağlanabilmesi, İlimizin sunduğu başlıca fırsatlardır.

Arz Ederim.

İlhan ATIŞ

Kahramanmaraş Valisi



TÜRKİYE'NİN PARLAYAN YILDIZI KAHRAMANMARAŞ

Geçmişte tarım ve hayvancılık ağırlıklı bir ekonomisi olan Kahramanmaraş, bugün 600'e yakın sanayi tesisi ile ülkenin 22. büyük ekonomisi konumuna gelerek, 80 ülkeye sanayi ürünü ihraç eden, yıllık 1,5 milyar dolarlık iş hacmine sahip bir endüstri kenti olmuştur.

Tekstil sanayiinde ihtisaslaşan ve bugün kaliteli iplik ve kumaş dendiğinde ilk akla gelen Kahramanmaraş, 1980'li yıllarda Türkiye'nin kabuğunu yırtmaya başladığı dönemde kendinde de bu dönüşümü başlattı. Ülkede uygulanan yatırım ve teşvik politikalarının da doğru kullanılması sonucunda sanayileşme süreci çıktı ortaya. Bugün, sanayideki başarısının manevi temelinde kurtuluş mücadelesinde gösterdiği atılgıncı, yaratıcı ruhu bulunuyor. Buna bir de başarıya arzusu eklendiğinde sonuç dönüşüm olarak çıkıyor karşımıza. Tarihte Kahramanmaraş halkı kendini kurtararak kahraman unvanını aldı, şimdi ise kendi sanayisini kendi girişimcileri ile kurarak Türkiye'nin örnek sanayi kentleri arasına girdi. Aynı zamanda Kahramanmaraş, Türkiye'nin üretimle büyüme konusunda model oluşturmuştur. İlde üretim yapılan yatırımlar bunun en iyi kanıtıdır. Aslında burada oluşan sadece ekonomik dönüşüm değil bir zihniyet devrimidir.

Kentin Ekonomik Yapısı

Kahramanmaraş'a ekonomik açıdan bakarsak, bir üretim merkezi olarak olumlu gelişmeler yaşandı. Teşvik ile birlikte ciddi bir canlanma dönemi yaşanıyor. Son bir yıllık dönemde toplam istihdam yüzde 28,1 oranında, imalat sanayii istihdamı ise yüzde 40,0 oranında artmış görünüyor. Devam eden yatırımlar ile istihdamdaki bu olumlu gelişme artarak devam edecek ve Kahramanmaraş'ta işsizlik problemi çok büyük ölçüde çözülmüş olacaktır. Artan istihdamla birlikte bir yandan işsizlik sorunu çözümlenirken, diğer yandan da halkın gelir düzeyi ve sosyal standartları da gelişmektedir.

Kahramanmaraş'ta Teşvik Yasasının çıkması ile birlikte, özel sektör yatırımlarında büyük bir canlanma yaşanmaktadır. İlde yıllık ortalama 100 milyon dolar yatırım yapılırken, 2005 yılından itibaren bu rakam olağanüstü bir gelişme göstermiş, tamamlanan ve devam eden sanayi yatırımları bugün itibarıyla 1 milyar doları geçmiş bulunmaktadır. Bununla birlikte, Teşvik Yasası Kahramanmaraş'ta yatırımların çeşitlenmesini sağlamış, farklı sektörlerde yatırımlar yapılmaya başlanmıştır. Bu da şehrin sosyoekonomik yapısına olumlu etkilerde bulunmaktadır.

Kahramanmaraş'ın ihracat rakamları 2003 yılında 138.5 milyon dolar, 2004 yılında 205.5 milyon dolar, 2005 yılı ise 232 milyon dolar olarak gerçekleşti. 2006 yılı projeksiyonu ise 270 milyon dolar. Bunun yüzde 98'i sanayi ürünlerinden oluşuyor. Bu konuda ciddi bir hedefimiz var: 2010 yılında 1 milyar dolar ihracat. Ancak bu hedef, sadece rakamsal bir gösterge olmayıp, katma değeri yüksek, tekstil ve hazır giyim ürünleri, tarım ürünleri, mutfaklarda kullanılan çelik eşyalar, madenler, gıda ürünleri gibi daha birçok kalemden oluşacaktır. İhracat hedefimiz sanayileşme ilk 10 il içerisinde yerimizi alma hedefimizi de ciddi şekilde etkileyecektir. İthalattaki gelişmeler de yatırımların hızla arttığını göstermektedir.



2004 yılında 333 milyon, 2005 yılında 341 milyon dolar ithalat yapılmış olup, bu rakamın büyük kısmı makine-teçhizat ve tekstilin ana hammaddesi olan pamuktan oluşmaktadır.

Son yıllarda ekonomik büyümesini hızlandıran Kahramanmaraş'ta 2004 yılında 370 milyon YTL, 2005 yılında 450 milyon YTL vergi tahakkuku gerçekleşmiştir. Tahsilat başarısı yüzde 90 civarındadır.

Bir başka önemli gösterge sanayide tüketilen enerji miktarıdır. Bu açıdan Kahramanmaraş, yıllık 1,3 milyar kwh elektrik tüketilen sanayisi ile Türkiye sıralamasında ilk 15 il arasında yer almıştır.

Yine bankacılık verilerine baktığımızda, Kahramanmaraş'ta 2005 sonu rakamlarına göre, 618 milyon YTL mevduat ve 635 milyon YTL kredi olduğu görülmektedir. Buna göre ilin 2005 yılı kredi/mevduat oranı yüzde 102,6'dır. Aynı yıl Türkiye'nin kredi/mevduat oranı yüzde 60,1'dir.

Kahramanmaraş'ta Önde Gelen Sektörler

Tekstil sektörü başta geliyor. Ama tekstilde daha önce pamuk ipliği ağırlık kazanırken son dönemde kumaş yatırımları artmaya başladı. Bu da katma değeri artırıcı bir strateji olarak uygulanıyor. Eş zamanlı olarak istihdam açısından avantajlı bir sektör olan hazır giyim sanayii de kitle üretimi ve markalaşma yolunda ilerliyor. Bir diğer büyük sektör ise paslanmaz çelikten mamul mutfak eşyaları üretimi. Bu sektör özellikle Uzakdoğu krizinden ciddi biçimde etkilenmiş, bunun sonucunda ihracata dayalı pazarlama stratejisi ile bugün önemli bir pazar payına sahip olmuştur. Dondurma konusundaki başarısını herkes zaten biliyor. Bu sektörlerin yanında, kırmızı biber, yağ, yem, makine imalatı, ısıtma ve soğutma sistemleri ile kağıt üretimi de ekonomiye önemli katkısı olan sektörlerimiz. Altın işleme sektöründe büyük bir kapasite ve pazar payına sahibiz. 2005-2007 döneminde yapılan ve devam eden yatırımlar arasında en çok, ileri teknoloji pamuk ipliği, denim, kumaş, konfeksiyon, boya-apre, biber kurutma tesisleri, metal sanayii, seracılık, enerji, dondurma ve mobilya yatırımları yer almaktadır. İki büyük holding, Kahramanmaraş'ta yaklaşık 300 milyon Dolarlık çimento yatırımı yapmaktadır.

Yeni Yatırım Olanakları

Kahramanmaraş'ta büyük konfeksiyon yatırımları için gelişmiş altyapı bulunmaktadır. Kumaş üretiminde gelişen kapasite ve kalite, konfeksiyon sektörü için ciddi bir gelecek vaad etmektedir. Su rezervlerinin bol olması, boya-apre tesisleri için bir avantaj teşkil etmektedir. Bununla birlikte seracılık konusunda yatırımlar yapılmaya başlanmış, özellikle şehrin belli kesimlerinde "uzun süreli sera üretimi" için uygun şartlar bulunmaktadır. İleri teknoloji biber kurutma ve işleme tesisleri için de uygun üretim ve pazarlama şartları bulunmaktadır. Bu tür tesisler, aranan kriterleri sağlamaları durumunda, tescilli Ticaret ve Sanayi Odası'na ait "Maraş Biberi" logosunu kullanarak ciddi bir Pazar payına sahip olabileceklerdir. Yine tarım sektörünün Avrupa düzeyine gelmesi için Odamız öncülüğünde kurulan "Modern Tarım Oluşturma Komitesi" çalışmaları, bu konuda yatırım yapacak yerli ve yabancı girişimcilere rehberlik niteliğinde olmaktadır. Kahramanmaraş'ta özellikle meyvecilik konusunda aranan tüm coğrafi ve iklimsel koşullar mevcut olup, kurulan komisyon mevcut potansiyelin büyük çaplı yatırımlarla kullanılması için büyük çaba harcıyor.

Kentin Yatırım Avantajları



Kahramanmaraş, şu anda Türkiye'nin yatırım açısından en uygun ili konumundadır. Teşvik yasası kapsamında sunulan ucuz enerji ve işçilik maliyetleri, bedelsiz yatırım yeri tahsisi ve Yatırımlarda Devlet Yardımları Kararı kapsamında sunulan diğer teşvik unsurlarının yanında;

- ♦ Gelişmiş bir sanayicilik kültürü,
- ♦ Güçlü ve hızlı bankacılık hizmetleri,
- ♦ Mersin Limanına yakınlık,
- ♦ Aynı amacı benimsemiş işçi – işveren ilişkileri,
- ♦ Gelişmiş sosyal imkanlar
- ♦ Tekstil ve çelik mutfak eşyasında ihtisaslaşma ve yardımlaşma
- ♦ Ticaret ve Sanayi Odası'nın üyelerine sunduğu teknik danışmanlık ve bilgilendirme hizmetleri, eğitim faaliyetleri
- ♦ Valilik, Belediye, Ticaret ve Sanayi Odası, Üniversite, Ticaret Borsası, Sanayici ve İş Adamları Dernekleri ve tüm kuruluşlarıyla yerli ve yabancı yatırımcıya verilen hizmet ve destekler.

Mehmet BALDUK

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KAHRAMANMARAŞ	
TELEFON KODU	00.90	344
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	EVET	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	14.346.000	14.346
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.002.384	%
Erkek	510.662	51
Kadın	491.722	49
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	70	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	715.737	%
Erkek	361.452	50,5
Kadın	354.285	49,5
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	379.730	%
Erkek	225.359	59,3
Kadın	154.371	40,7
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	%7,8	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	HAYIR	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Adana Şakir Paşa Havaalanı	
Uzaklığı (Km)	186 km.	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		
Uzaklığı (Km)		
LİMAN VAR MI?	HAYIR	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	593 Km	
Demiryolu (Km)	871 Km	
Havayolu (Saat)	1 saat	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1.046 Km	
Demiryolu (Km)	1.313 Km	
Havayolu (Saat)	1.5 saat	
EĞİTİM BİLGİLERİ		



İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	784	180.104
Lise	43	25.979
Meslek Lisesi	50	14.750
Yüksek Okul 2 Yıllık	12	6.042
Yüksek Okul 3 Yıllık	x	x
Fakülte 4 Yıllık	9	6.250
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	3	
Endüstri	3	
İnşaat	x	
Turizm	1	
Ticaret	3	
Diğerleri	40	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	x	
Lise	13	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.	x	
Gıda Müh.	x	
Kimya Müh.	x	
İşletme	1	
Yukarıdakilere ilaveten fakültelerde 35 bölüm, yüksekokullarda 80 program daha bulunmaktadır.		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	520	
Limited Şirket	1.603	
Şahıs Şirketi	4.412	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	13	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	2.446.381	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	Almanya (4)	
.....	Hollanda (5)	
.....	Romanya (2)	
Diğerleri	Rusya (1), İsviçre (1)	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil	2	



Otomotiv	1	
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri	13	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	70	
Otomotiv	149	
Tekstil	349	
Elektrikli Aletler	120	
Makine İmalat	26	
Mobilya	18	
Diğerleri	69	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	250	
2002	279	
2003	337	
2004	420	
2005	511	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10(1 ve Üzeri İşçi Çalıştıran)	5594	
İŞÇİ SAYISI 10-25(10 ve üzeri İşçi Çalıştıran)	363	
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100(50 ve üzeri İşçi Çalıştıran)	118	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	3.000.000	
Boş Alan (M2)	68.000	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	9	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil	6	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri	Beton (1), Çelik Mutfak Eş.(2)	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	HAYIR	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		



İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	50
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	448,21 (2004)
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	426.467
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	426.467
ORMANLIK ALAN (Hektar)	505.822
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	9.360
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	117
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	157,87
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	649.231
Şekerpancarı	560.690
Mısır	166.922
Diğerleri	Yaklaşık 350.000
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	81.950
Salatalık	22.197
Karpuz	15.930
Diğerleri	47.796
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	x
Pamuk	34.436
Fındık	x
Zeytin	7.839
Ayçiçeği	29.196
Mısır	166.922
Diğerleri	Şeker Pancarı (560.690)
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	750
Greyfurt	
Limon	150
Elma	34.421
Kiraz	2.611
Diğerleri	323.711
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	597.099
Büyükbaş	103.432
Kümes Hayvanı	678.030
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	140.000.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	65,5
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	61.990



İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	9
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	x
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	92
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	642,1
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	15
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İL DEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	90.110
2001 Yılı	129.598
2002 Yılı	109.873
2003 Yılı	138.460
2004 Yılı	205.517
2005 Yılı	224.790
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	413,7
Gıda Sanayi	3.631,50
Otomotiv	x
Tekstil	196.805
Makine	7.618,40
Elektrikli Aletler	338,8
Diğerleri	15.981,60
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	153
500 Bin - 1 Milyon \$	4
1 Milyon - 5 Milyon \$	2
5 Milyon - 10 Milyon \$	x
10 Milyon \$ Fazla	1
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	1.393,40
Gıda Sanayi	1.688,90
Otomotiv	x
Tekstil	217.490,30
Makine	89.021,70
Elektrikli Aletler	784,1
Diğerleri	30.671,20
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Linyit	3.537.340.000
Kireçtaşı	103.005.308
Tuğla Kiremit Hammaddesi	59.000.000
Diğerleri	8.202.818
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI



Linyit	2	
Mermer	10	
Barit	4	
Diğerleri	14	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Linyit	18.827.665	
Demir	77.839	
Kuvarsit	57.792	
Diğerleri	312.500	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	1	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	1.400	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Blok-Bej	1.400	
.....	x	
.....	x	
.....	x	
Diğerleri	x	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	2	
Özel	x	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	18	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	1	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	13	
Özel	2	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	264
3 Yıldızlı Otel Sayısı		
2 Yıldızlı Otel Sayısı	3	293
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	30	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	3.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	12	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2.048 kbps	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.kahramanmaras.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.kahramanmaras.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kmtso.org.tr	



YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Egemenlik Mahallesi İlahiyat Caddesi Kahramanmaraş
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Kaan Sezlev (0 344) 223 76 10/11 kaansezlev@hotmail.com

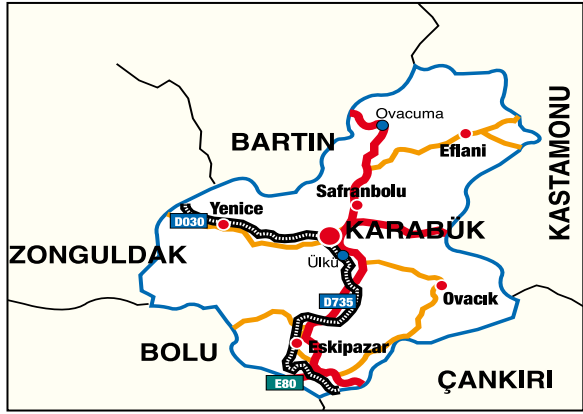


Bütün Ekonomi Demir-Çelik ile Dönüyor



Son yıllarda başka küçük sanayiler kurulmuş olsa da kentin hemen hemen bütün zenginliği demir çelik üretiminden geliyor.

Karabük'te, yörenin yazısız kültür dönemini aydınlatacak çok sayıda höyük ve tümülü olmasına karşın, bilimsel anlamda herhangi bir arkeolojik kazıya konu olmaması bu konudaki açıklamalarda bir bilgi boşluğu yaratıyor. Ancak, Ovacık ve Eskipazar ilçelerinde yapılan arkeolojik yüzey araştırmalarına bakılacak olursa, Karabük ve çevresinin en eski yerleşmesi Eskipazar İlçesindeki "Yazı-



boy" köyüdür. Burada bulunan bir höyüğün, ilk Tunç Devri (M.Ö.2500) olarak yerleşmeye konu olması, il sınırları içinde Eskipazar'ın önemini artırıyor. İlkçağda Karabük, Hititlerden başlamak üzere Frig, Helenistik Krallıklar ve Roma döneminde geniş çaplı olarak yerleşmeye konu olmuştur. Kıpçaklar, Selçuklular, Candaroğulları, Osmanlılar Karabük'te yaşamışlardır. Milli Mücadelede Karabük ve çevresindeki olaylar yörenin en önemli kenti olan Safranbolu ekseninde gelişmiş ve bu yönüyle tarihe damgasını vurmuştur.

Nüfus yoğunluğunun artmaya başladığı Karabük'te 25 Haziran 1939'da belediye teşkilatı kurulmuştur. 1941 yılında Safranbolu ilçesine bağlı bucak olan Karabük 3 Mart 1953 tarihinde 6068 sayılı kanunla Zonguldak İline bağlı bir ilçe haline gelmiştir. Karabük, 6 Haziran 1995 gün ve 22305 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 550 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Çankırı'dan; Ovacık ve Eskipazar ilçeleri ile Zonguldak'tan; Eflani, Safranbolu ve Yenice ilçelerinin birleştirilmesiyle Türkiye'nin 78. ili olmuştur. Karabük adını, üzerinde yaşadığı coğrafi ortamdan almıştır. "Kara" ve "Bük" sözcükleri, kara çalılık yer anlamında, Karabük adının oluşumuna kaynaklık yapmıştır. Bu topluluklarda yaşayan Türkmen toplulukları, Karabük cemaati adını bu biçimde almışlardır. Türkiye'de 14 yer ve mevki adının bugün Karabük şeklinde geçmesi, cemaatlerin bu topraklardan diğer yerlere göç ettiği görüşünü kuvvetlendirmektedir. Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz Bölü-



mü'nde yer alan Karabük kuzeyde Bartın, kuzeydoğu ve doğuda Kastamonu, güneydoğuda Çankırı, güneybatıda Bolu, batıda Zonguldak illeriyle komşudur. Karabük'ün toplam alanının 93 bin 20 hektarını tarım toprakları, 271 bin 403 hektarını ormanlar, kalan kısmını ise mera, yerleşim yeri ve diğer alanlar oluşturmaktadır. Karabük, etrafı yüksek tepelerle çevrili, havza karakteri gösterir. Ortalama, 250-500 metre yüksekliğe sahiptir. Kuzeyde dağlık alanlardan kaynaklanan tali dereler, şehre doğru taşıdıkları maddelerle alüvyal dolgu oluşturulmuştur. Batı Karadeniz Bölümü'nde yer alan Karabük'te kısmen Karadeniz ikliminin özellikleri görülmektedir. Yalnız Karabük, kıydan içeride kaldığı için, Karadeniz'in nemli havasından yeterince yararlanamamakta, karasal iklimin özellikleri hakim olmaktadır. Yıllık ortalama sıcaklık, 13,2 °C'dir. Dağların geniş yer kapladığı Karabük'te ormanlar yaygındır. İlin yüzölçümünün yüzde 65'i ormanlarla kaplıdır. Merkez İlçe, Safranbolu, Yenice, Eskipazar ormanların gür olduğu alanlardır. Karabük ili merkez dahil; 6 ilçe, 2 belde, 274 köy ve 607 köy altı yerleşim biriminden oluşmaktadır. İl, yerleşim yönünden oldukça dağınık durumdadır. Köyler genelde vadi tabanlarında, orman alanlarının yakınında ve yol ağı boyunca kurulmuştur.

19 mahallesi ve 42 köyü bulunan Karabük'ün nüfusunun 102 bin 708'i şehir merkezinde, 14 bin 680'i köylerde yaşamaktadır. Denizden yüksekliği 280 metredir. En önemli akarsuyu Filyos Çayı, en önemli yükseltisi Keltepe'dir. Yüksek yerlerde karasal iklim görülürken vadi tabanlarında iklim nispeten yumuşaktır.

Karabük'ün ekonomisi demir-çelik sanayisine paralel olarak gelişmiştir. Şehirde kurulu bulunan haddehane ve dökümhaneler demir-çelik sanayisinin diğer ürünleridir. Böylece Karabük küçük bir yerleşim yeriyken süratli bir şekilde gelişerek sanayileşme ve dolayısı ile





de kentleşme evrimini geçirmiştir. Son yıllarda il ekonomisi çeşitlenmeye başlayarak tekstil, mermer, orman ürünleri ve çimento sanayiileri kurulmuştur. Merkez ilçe ekonomisi ağırlıklı olarak imalat sanayisine dayanmaktadır.

İlin yüzde 65'i orman, yüzde 22,4'ü ise tarım alanıdır. 11 bin 90 hektar sulanabilir alanın 2 bin 580 hektarında sulu tarım yapılırken, 89 bin 977 hektarlık bir alanda ise kuru tarım yapılmaktadır. Tarım alanlarının yaklaşık 57 bin 783 hektarı ekilirken 35 bin 237 hektar ise nadasa bırakılmaktadır. Tarım potansiyelinin düşük olduğu ilde seracılık özellikle vadi tabanlarında, iklimin izin verdiği ölçüde gelişmeye başlamıştır. İlin yüzde 65'i orman alanlarıyla kaplı olsa da orman ürünlerine dayalı imalat sanayi yeterince gelişmemiştir. Karabük'te sanayi, demir-çelik sektörüne paralel olarak gelişmiştir. İl ekonomisinin tüm sektörleri için büyük önem arz eden demir çelik fabrikaları kuruluşundan itibaren yüksek istihdam rakamlarına ulaşmıştır. 1941 yılında 3 bin 120; 1977 yılında 14 bin 755 kişinin istihdam edildiği fabrikada şu an 4 bin 111 personel mevcuttur. Karabük'te özel sektöre kurulan orta ve küçük ölçekli 45'in üzerindeki demir çelik tesisinin de istihdam içindeki payı önemli seviyelere ulaşmıştır. Karabük'ün sosyo-ekonomik yapısını oluşturan faktörlerin içinde en önemlisi demir-çelik işletmeleridir.

Karabük'ün geçmişini ve bugününü belirleyen unsur da demir-çelik fabrikalarıdır. Bunun dışında orman ürünlerinden elde edilen gelir çok yüksektir. İlçelerin ekonomik yapısı daha ziyade ormana bağlıdır.

Kentin sosyo-ekonomik gelişiminde önemli bir yere sahip bir diğer sektör tekstil ve konfeksiyon sektörüdür. Üretilen malların önemli bir kısmı ihraç edilir.

Safranbolu ayrıca kültür ve turizmle de kalkınmaktadır. Ev pansiyonculuğu da ciddi ölçüde gelişmiştir. İl kültür turizminden de pay almaktadır. ■



Karabük'ün ekonomisi ağırlıklı olarak Demir-Çelik sanayisine dayanmakta ve hizmetler sektöründe de demir çeliğe dayalı ticaret öne çıkmaktadır. Bu yapı il ekonomisini, Demir-Çelik sektörüne bağımlı kılmakta ve sektörde meydana gelen dalgalanmalar karşısında kırılğan hale getirmektedir. Bu yapısal sorunları aşabilmek amacıyla Devlet Planlama Teşkilatı tarafından 1994 yılında Zonguldak-Bartın-Karabük Bölgesel gelişme projesi hazırlanmıştır.

2001 yılında yaşanan ekonomik krizden sonra uygulamaya konulan sıkı para ve maliye politikaları çerçevesinde ekonomik konjonktürde önemli iyileşmeler gözlenmiştir. Bir yandan enflasyon oranları gerilerken diğer yandan kamu gelirleri artmış ve Türkiye ekonomisi son dört yıl üst üste yüksek büyüme oranlarına ulaşmıştır. Ekonominin genelinde görülen bu olumlu hava ilimizi de etkilemiş kamu ve özel sektör yatırımlarında canlanma gözlenmiştir. Karayolları, doğalgaz, toplu konut projeleri ve üniversiteleşme yolunda alınan mesafe, KÖYDES projesi kapsamında köylerimizin yol ve su ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışmalar, Eğitime % 100 Destek Kampanyası çerçevesinde iş adamlarımız tarafından yaptırılan derslikler, Fen-Edebiyat Fakültesinin ve Fen Lisesinin hayırsever iş adamlarımız, Mühendislik Fakültesinin ise KARDEMİR A.Ş. tarafından yaptırılması, Vakıf Emeklilik tarafından yaptırılan Vakıfbank Zübeyde Hanım Anadolu Lisesi, yine ülkemizdeki ilk uygulamalardan olan "Kimsesiz Çocuklar Yetiştirme Yurtları"na çağdaş bir yaklaşım sergileyen "Sevgi Evleri"nin hayırsever bir iş adamımız tarafından yaptırılması ilimizdeki kamu-özel sektör birlikteliğinin örneklerindedir.

Karabük Ankara gibi geleneksel bölge merkezinin komşusu ve onun ard bölgesi komunundadır. Bu durumun yarattığı avantajlardan daha iyi yararlanabilmek için Karabük-Ankara ulaşımını 1,5 saate düşürecek olan Karabük-Ankara Bölünmüş yol projesinin ivedilikle tamamlanması gerekmektedir. Bu proje, Karabük'ün Ankara'nın yarattığı dışsal ekonomilerin yararlanmasını ve bu sayede kendi iç dinamiklerini harekete geçirmesini kolaylaştıracaktır. Karabük'ün Savunma Sanayi ve bilgi teknolojileri alanında önemli gelişmelerin olduğu Ankara bölgesine olan yakınlığı, bu bölge ile Karadeniz arasındaki konumu ve teknik eğitim alanındaki üniversiteleşme eğilimi bu alanlardaki teknopark vb. oluşumlar için önemli avantajlarıdır.

Kalkınmada Birinci Derecede Öncelikli Yörelere arasında yar alan Karabük, sanayi yatırımlarını teşvik etmek amacıyla çıkartılan Teşvik Yasası'ndan yararlanamamıştır. Teşvik yasası ile vergi ve sigorta primi teşviklerinin uygulanması, enerji desteği sağlanması, yatırımlara bedelsiz arsa ve arazi temin edilmesi gibi yatırımın maliyetini azaltan, sermayenin marjinal verimliliğini ve yatırım karlılık oranını arttıran dolayısıyla yatırımcıyı çekecek olan önemli bir avantajdan yoksun kalmıştır. Teşvik Yasası, Demir-Çelik ve Tekstil sektörlerinde yöresel uzmanlaşmaya katkı sağlarken aynı zamanda sektörel çeşitlenmeyi de sağlayacak ve tek bir sektöre olan bağımlılığı azaltacaktır. Karabük için Otomotiv Ana ve Yan Sanayi, Orman Ürünleri Sanayine yönelik yatırımlara da ağırlık verilmelidir.

Karabük dört fakülte ve iki meslek yüksekokulu ile Üniversite kurulması için gerekli alt yapıya kavuşmuştur. İlimizin hak ettiği Üniversiteye kavuşması şehrin eğitimdeki başarısı,



kültürel birikimi ve zenginliği açısından bir zorunluluk olduğu kadar iktisadi ve sosyo-kültürel popülasyonunu zenginleştirmesi bakımından da önemlidir.

İlimizde gelişme potansiyeli yüksek olan sektörlerin başında turizm sektörü gelmektedir. UNESCO tarafından 1994 yılında Dünya Miras Listesi'ne dahil edilmiş olan Safranbolu İlçemizde doğal dokusu içinde korunan 1108 koruma altında taşınmaz kültürel varlık bulunmaktadır. Eskipazar İlçemizdeki Hadrianapolis Antik Kenti'nde yapılan kazıda bulunan mozaiklerde Hıristiyan inancına göre cennette bulunan 4 nehrin adlarının geçtiği ve bu adların yazılı olduğu başka mozaığın ülkemizde bulunmadığı belirlenmiştir. İlimiz yüzölçümünün % 68'i orman alanıdır. Dünya Ormancılık Örgütü FAO'nun Orman Denizi olarak adlandırdığı dünya üzerindeki 100 adet sıcak noktadan 9'u Türkiye'de bulunmakta ve bu noktalardan biride Yenice Ormanlarıdır. Yine eko-turizm açısından ilimizdeki önemli doğal zenginliklerden biride 6502 metre uzunluğu ile Türkiye'nin 4.büyük mağarası olan Mencilis Mağarası'dır.

Karabük, Amasra ve Ilgaz turizm odaklarının ekseninde yer almaktadır. Sahip olduğu potansiyel gereği de turizmde bölge merkezi olmaya adaydır. Bunun için İlimize gelen yerli ve yabancı turist sayısını arttıracak var olan potansiyeli harekete geçirecek yatırımlara, tanıtım ve gezi programlarına ve barınma ihtiyacını karşılayacak otellerin yapılmasına ihtiyaç vardır. Bunun için gerekli olan destek ve teşvikler Karabük'e verilmelidir.

Dünya Türk İşadamları Kurultayının, dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren iş adamlarımıza yeni işbirliği imkanları yaratacağı sinerji sayesinde yapılacak yatırımlar için İlimize bekliyor, altıncısı yapılacak olan " Dünya Türk İşadamları Kurultayı'nın Ülkemiz ekonomisine hayırlı olmasını diliyorum.

Cemalettin SEVİM

Karabük Valisi



İlimiz Batı Karadeniz bölgesinde yer almaktadır. İlimizin ekonomisi sanayi ve ticarete dayalı olup,60 yıllık sanayi altyapısı ve bilgi birikimine sahiptir.Sanayi kenti olmamız Demir Çelik Fabrikalarının 1939 yılında temellerinin atılması ve o yıllarda Türk sanayisinin altyapısını oluşturmak için demirin ilimizde üretilmesiyle başlar. Bu süreç içerisinde ülkemizin hemen hemen her yapısında, köprüsünde, fabrikasında Karabük'ün demiri, çeliği ve emeği vardır.

Sanayimizde 2.önemli sektör Tekstil üretimidir. Markalı ürünleri üreten fabrikalarımız aynı zamanda tekstil üretimi konusunda deneyimli işgücünün de yetişmesine olanak sağlamıştır. İlimizi ziyaret eden Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği fabrikalarımızı gezerek üretimin ve işçiliğin kalitesini görmüşlerdir. Yatırım yapacak insanların kendilerine sağlanacak teşvik yanında üretimi sağlayacak olan insanların kalitesi ,yeterliliği ve işçi-işveren ilişkilerinin olumlu yönlerini de dikkate almaları gerekmektedir. Şehrimizin sanayi kültürü nedeniyle yatırım yapanlara olumlu yaklaşımı ve şehrimizin huzurlu, güvenli ortamı da ilimizin artıları arasındadır.

İlimiz Ankara ve İstanbul gibi büyük yerleşim yerlerine yakınlığı ve ulaşım imkanlarının yeterli olması nedeniyle yatırımcılar için cazibeli bir konumdadır. Altyapı çalışmaları tamamlanmış Organize sanayi bölgemizde 9 firma üretimlerine devam etmekte olup yeni yatırımcılar beklenmektedir. Özellikle Yenice İlçemiz zengin orman yapısı nedeniyle doğa turizmi, Dünya miras kenti olan Safranbolu İlçemiz kültür turizmi, büyük mermer yataklarıyla Eskipazar ve Eflani İlçelerimiz bu konularda yatırım yapacaklara fırsatlar sunmaktadır.

Dünya Türk İşadamları VI.Kurultayı'nın ülkemizin kalkınmasına,yeni iş olanaklarının ortaya çıkarılmasına, insanımızın refahının artırılmasına katkıda bulunacağına olan inancım la hayırlı olmasını temenni ederim.

Saygılarımla,

Şaban AKYÜZ
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KARABÜK	
	TELEFON KODU	00.90
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1.derece	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		4109
İLİN TOPLAM NÜFUSU (2000)	1.000 KİŞİ	%
Erkek	111.340	50
Kadın	113.762	51
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	54.78	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
TOPLAM NÜFUSA GÖRE Erkek	38.832	17
TOPLAM NÜFUSA GÖRE Kadın	40.843	18
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU(2004)	1.000 KİŞİ	%
Erkek	31.605	85
Kadın	5.406	15
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%) 2001	8,2	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	ANKARA	
Havaalanının Adı	ANKARA ESENBÖĞA	
Uzaklığı (Km)	218	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		
Uzaklığı (Km)		
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	BARTIN LİMANI	
Uzaklığı (Km)	83	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	218	
Demiryolu (Km)	364	
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	420	
Demiryolu (Km)	942	
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	81	26.306
Lise	12	5.513



Meslek Lisesi	20	4.512
Yüksek Okul 2 Yıllık	2	2.457
Yüksek Okul 3 Yıllık	YOK	YOK
Fakülte 4 Yıllık	4	1.985
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor – Makine	YOK	
Endüstri	2	
İnşaat	YOK	
Turizm	YOK	
Ticaret	2	
Diğerleri	10	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	YOK	
Lise	YOK	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	YOK	
İnşaat Müh.	YOK	
Ziraat Müh.	YOK	
Endüstri Müh.	YOK	
Gıda Müh.	YOK	
Kimya Müh.	YOK	
İşletme	YOK	
Diğerleri	6	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI(ŞUBELER HARİÇ)	SAYI	
Anonim Şirket	137	
Limited Şirket	749	
Şahıs Şirketi	1.398	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	YOK	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	30	
Otomotiv	YOK	
Tekstil	30	
Elektrikli Aletler	1	
Makine İmalat	9	
Mobilya	YOK	
Diğerleri	107	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ KARABÜK VE SAFRANBOLU TİC.SAN	İŞYERİ SAYISI	
2001	110	
2002	95	
2003	179	
2004	112	
2005	132	



İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	90	
İŞÇİ SAYISI 10-25	51	
İŞÇİ SAYISI 25-50	26	
İŞÇİ SAYISI 50-100	7	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	18	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	462.500	
Boş Alan (M2)	225.000	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	9	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	2	
Otomotiv	YOK	
Tekstil	2	
Elektrikli Aletler	YOK	
Makine İmalat	1	
Mobilya-Ahşap Ürünler	1	
Diğerleri	3	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	19	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	YOK	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2004 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	5.7 MİLYON YTL	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	93.020	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	73.538	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	285.164	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	3.462	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	YOK	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	YOK	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
BUĞDAY	43.820	
ARPA	16.312	
KAPLICA	1.019	
Diğerleri	1.121	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
DOMATES	2.053	
FASULYE	1.268	



SALATALIK	1.211
Diğerleri	10.443
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	YOK
Pamuk	YOK
Fındık	YOK
Zeytin	YOK
Ayçiçeği	YOK
Mısır	YOK
Diğerleri	YOK
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	YOK
Mandalina	YOK
Greyfurt	YOK
Limon	YOK
Elma	3.715
Kiraz	YOK
Diğerleri	6.260
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	23.418
Büyükbaş	42.786
Kümes Hayvanı	594.000
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	29.015.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	17.525.400
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	21.081
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	YOK
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	YOK
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	141
İLDE M²YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	490
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	5
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	4262,53
2001 Yılı	6.659,37
2002 Yılı	7.168,11
2003 Yılı	15.236,26
2004 Yılı	9.386,29
2005 Yılı	14.838,18
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	YOK
Gıda Sanayi	YOK
Otomotiv	YOK



Tekstil	708,15
Makine	660,13
Elektrikli Aletler	290,13
Diğerleri	13.179,77
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	15
500 Bin - 1 Milyon \$	1
1 Milyon - 5 Milyon \$	5
5 Milyon - 10 Milyon \$	YOK
10 Milyon \$ Fazla	YOK
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	YOK
Gıda Sanayi	YOK
Otomotiv	YOK
Tekstil	YOK
Makine	YOK
Elektrikli Aletler	1.144,52
Diğerleri	721,78
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
DOLAMİT	238.817.000
FELDSPAT	604.719
MERMER	2.850.000
Diğerleri	1.000
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
MERMER	4
KIRMATAŞ-MICIR	1
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
MERMER	5981m3/yıl
KIRMATAŞ MICIR	1.000.000 ton/yıl
.....	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	4
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	5981m3/yıl
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
BLOK MERMER	5981m3/yıl
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER	



İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	YOK	
Özel	YOK	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	9	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNAN HASTANE SAYISI ?	7	
Devlet	6	
Özel	1	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	YOK	
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	422
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	126
Pansiyon	7	403
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	14	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAJLARI	5.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	3	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	256-2048 KBPS	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.karabuk.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.karabuk.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.karabuktso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	KARABÜK TİCARET VE SANAYİ ODASI HÜRRİYET CD.N:58/1 KARABÜK	
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	CEM BİÇEN 0 370 4241630	

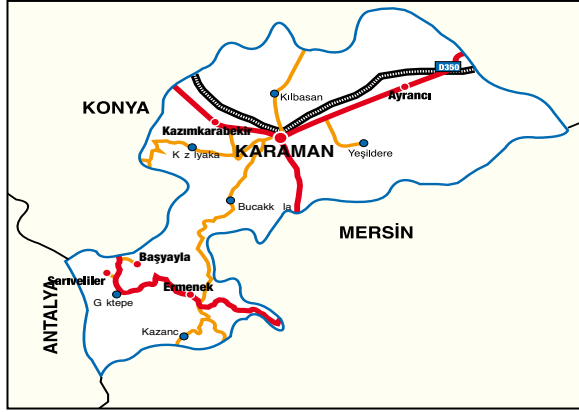


Türkiye'nin Bisküvi-Gofret Merkezi



İhracata yönelik gıda sanayiinde önemli adımlar atan Karaman, aynı zamanda Türkiye'nin bulgur ihtiyacının üçte birini karşılıyor.

Karaman kentinin ilk kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber yapılan arkeolojik kazılar neticesinde, Karaman ve çevresinin M.Ö. 8 bin yıllarında yerleşik iskana sahip olduğu ortaya konulmuştur. İl, Hititler zamanında bir askeri ve ticaret merkezi olmuş daha sonra Frigya ve Lidyalıların egemenliğine geçmiş, M.Ö. 322'de Yunan Kralı Perdikkos ve Filippos'un işgaline ve talanına uğramıştır.



Karamanoğulları Anadolu Selçuklu Devleti'nin zayıflamasından ve yıkılmasından sonra bağımsızlıklarını ilan edip Karamanoğlu Devletini kurmuşlardır. Karamanoğulları Oğuzların Salur boyuna mensuptur. Şehir klasik dönemlerde "Larende" olarak bilinir. Larende, 1256'da Karamanoğulları Devleti'nin başkenti olmuştur. Karamanoğulları Beyliği tarih sahnesinden silindikten sonra Konya, Osmanlı toprakları içinde önemli bir vilayet olmuş ve "Karaman Eyaleti" adını almıştır. İdarenin başında da, her zaman bir beylerbeyi bulunmuştur. Larende (Karaman) ise, önce Konya vilayetine bağlı bir sancak merkezi haline getirilmiştir. Kanuni Sultan Süleyman döneminde, ilçe merkezi olmuştur. Cumhuriyetin ilanından sonra, Konya iline bağlı şehrin "Larende" olan adı, "Karaman" olarak değiştirilmiştir. 15 Haziran 1989 tarihinde çıkarılan 3589 sayılı Yasa ile Türkiye'nin 70. ili olmuştur.

Karaman İç Anadolu Bölgesi'nin güneyinde bulunur. Kuzeyinde Konya, güneyinde Mersin, doğusunda Ereğli, güneydoğusunda Silifke, batısında Antalya yer alır. Deniz seviyesinden yüksekliği 1033 metredir. Yüzölçümü 9590 kilometrekaredir. Merkez il nüfusu 106 bindir.

Toplam nüfus ise 220 bindir. Yüzölçümü bakımından Türkiye genelinde 34 Merkez ilçe nüfusu bakımından 27 ilden büyüktür. Karaman'da yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlı geçer. Karaman genelde ova görünümündedir. Ova merkez ilçenin kuzeyindedir.



Son yıllarda yapılan gölet ve sulama kanalları ile tarıma daha bir canlılık gelmiştir. Ovada kuru tarım yapılan bölümlerde tahıl türleri, sulu tarım yapılan bölümlerde ise sanayi bitkileri yetiştirilir. Anadolu'da medeniyetin gelişim safhalarında Karaman bulunduğu yer itibarıyla önemli bir tarım ve hayvancılık merkezi ve geçit yeri olmuştur. Hititler bütün komşularıyla ticari ilişkilerinde Konya-Karaman yolunu takip etmişler. İranlılar ise Yunanistan'a olan seferlerinde ve İskender seferinde Karaman ovasından geçerek Suriye'ye ulaşmışlardır. İlde görülen karasal iklim özelliklerinin sonucu, bitki örtüsü olarak da bozkır türü bitki topluluğu görülmektedir. Bu nedenle, il topraklarının yüzde 34'ü, yani 320 bin 772 hektarlık alan, çayırılık ve meradır. İl topraklarının yüzde 21,2'si ormanlık alandır. Ormanların önemli bir bölümü baltalık ve maki örtüsü halindedir.

Ormanları oluşturan ağaç türleri meşe, çam, ladin, sedir, katran ve ardıçtır. Karaman'da kilometrekareye düşen kişi sayısı, 1990 yılında 24 kişiye, 2000 yılında 27 kişiye yükselmiştir. 1990-2000 yılları arasında Türkiye'nin nüfusu yaklaşık 1,2 kat artış göstermiştir. Aynı dönemde, Karaman ilinin nüfusu 1,1 kat artış göstererek, 2000 yılında 243 bin 210'a yükselmiştir. İllerin nüfus büyüklükleri dikkate alındığında Karaman, toplam nüfus bakımından (2000 Nüfus Tespiti'ne göre) 81 il içinde 68'nci sırada, merkez ilçe nüfusu olarak da 42'nci sırada yer almaktadır.

Karaman'da tarıma dayalı sanayi sektöründe ihracata dönük üretimi hedefleyen yatırımların 90'lı yılların başlarından itibaren hız kazanması ile birlikte, istihdamda da önemli gelişmeler kaydedilmeye başlanmıştır. Tarıma dayalı sanayi sektörüyle bağlantılı olan sektörlerdeki istihdam artışı da işsizliğin hafifletilmesi sürecine önemli katkılar sağlamıştır. Karaman ilinde ziraat, avcılık ve ormancılık en fazla istihdam yüzdesine sahip iktisadi faaliyet kolu olarak ön plana çıkmaktadır.

Karaman'dan diğer illere hububat, bakliyat, un, bulgur, bisküvi, gofret, çikolata, yem, canlı hayvan, taze et, sucuk, yün ve tiftik, sebze, meyve, kuru üzüm, peynir, yumurta, deri, iplik, konfeksiyon, halı, kömür, zirai aletler ve çeşitli makineler satılmaktadır.





Diğer illerden, tuhafiyе, konfeksiyon, kösele, inşaat malzemesi, sigara, çay, alkollü içkiler, ilaç, gıda maddeleri, akaryakıt, oto ve oto yedek parçaları, sanayi hammaddesi ürünleri satın alınmaktadır.

Karaman'da sanayi daha çok tarıma dayalı olarak gelişmiş ve bu çerçevede imalat-gıda sanayisinin alt grubu olan bisküvi ve bulgur sanayisinde, ülke üretiminde önemli bir konuma gelmiştir. Başlıca tarımsal sanayi ürünleri bisküvi, gofret ve çikolatalı ürünlerdir. Türkiye bisküvi üretiminin üçte biri ve bulgur üretiminin beşte biri Karaman'dan sağlanmaktadır. Üretilen ürünlerin büyük bir bölümü yurtdışına ihraç edilmektedir.

Bugün başta imalat sanayi olmak üzere toplam 119 sanayi tesisi bulunmaktadır. Bu sanayi tesislerinden, 62 firmaya ait 74 adedi Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet göstermektedir.

Gıda sanayi, ambalaj ve kağıt sanayi, maden ve toprak sanayi ilde en gelişmiş olan sektörlerdir. Karaman'ın "Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanununa Tabi İller" arasına alınması yatırım yapmak isteyen yerli ve yabancı sermayenin bölgeye çekilmesinde etkili olacaktır. Karaman'ın ekonomik yapısı içinde tarımın büyük payı vardır. Bu özelliği ile Karaman, İç Anadolu'da hububat ve bakliyat üretiminde önemli yere sahiptir. Karaman'ın üçte birlik bölümü kültür arazisidir. İldeki tarım işletmelerinde çoğunlukla polikültür tarım yapılmaktadır.

Entansif tarımın yoğun olduğu bu işletmelerde ortalama verim ülke ortalamasının oldukça üzerindedir. Özellikle sulama yapılan alanlarda elma bahçesi, şekerpancarı, kuru fasulye, buğday, arpa, mısır, patates, kuru soğan ve çeşitli sebze ürünleri deseni oluşturur. İktisadi faaliyet kollarına göre incelendiğinde tarım sektörünün GSYİH içindeki payı 2001 yılı itibariyle yüzde 51,3 tür. ■





KARAMAN İLİNİN SANAYİ VE TİCARET AÇISINDAN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Ülkemizin sanayileşme sürecine 1990'lı yıllarda katkı vermeye başlayan Karaman ili, tarıma dayalı sanayisi ile gelişme göstererek önemli sanayi ve ihracat kentlerinden biri haline gelmiştir.

Tarım sektörü, % 51,3 lük oranla Karaman İli gayri safi yurt içi hasılası içinde en büyük payı almaktadır. Tarım ve tarıma dayalı sanayi sektörünün İl'in sosyo-ekonomik gelişmesine katkısı büyüktür.

Gıda sektörü içerisinde yer alan bisküvi imalat sanayi, Karaman sanayisinin en önemli kollarından biri konumundadır. Karaman bugün itibarıyla, Türkiye'nin bisküvi ve çikolata ihtiyacının üçte birini tek başına karşılamaktadır.

Başta bisküvi olmak üzere, bulgur, un ve gofret üretimine yönelik sanayi tesislerinin hızla çoğalması, bu sanayilerin tamamlayıcısı konumundaki gıda makineleri, ambalaj ve paketleme vb. sanayilerin de gelişimini önemli ölçüde teşvik etmiştir.

Karaman'ın son yıllardaki kaydettiği gelişme, müteşebbis kültürüne ve bu kültürün yörenin mevcut kaynaklarını yatırım ve üretime dönüştürebilme girişimine bağlanmaktadır.

Bugün başta imalat sanayi olmak üzere ilimizde faaliyet gösteren 118 sanayi kuruluşunun sektörlere göre dağılımı şu şekildedir:

Gıda Sanayi (37), Soğuk Hava Tesisleri(17), Makine ve Metal Sanayi (11), Ambalaj ve Kağıt Sanayi (10), Maden ve Toprak Sanayi(8), Plastik Sanayi (4), Yem Sanayi(3), Tekstil Sanayi (3), Mobilya Sanayi(2), LPG Dolum ve Boya Sanayinde (2) sanayi kuruluşu faaliyet göstermektedir. Halen faal olmayan tesis sayısı ise 21'dir.

Organize Sanayi Bölgesi ; Karaman- Ereğli Karayolu üzerinde il merkezine 11 km. uzaklıkta 561 ha. üzerinde kurulu olup toplam 207 adet sanayi parseli bulunmaktadır. 72 parselde, 74 adet sanayi tesisi faaliyete geçmiş olup, 6 adet üretime hazır tesis bulunmakta, 12 tesisin inşaatı devam etmekte, 81 tesis proje safhasında ve 36 parsel de boş bulunmaktadır.

OSB'nin altyapı inşaatları tamamlanmış olup fabrikaların atık suları şebekeye bağlanmıştır. Sanayi tesislerine 2004 yılı Eylül ayından itibaren doğalgaz verilmeye başlanmıştır.

Organize Sanayi Bölgesi'nde yatırımcılar açısından kısa dönemde yer problemi yoktur. Birinci Derecede Kalkınmada Öncelikli Yörelere arasında yer alması ve Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında olması nedeniyle ilimizde yapılacak yatırımlar için yatırımcılara yasa gereği; bedelsiz arsa, gelir vergisi, stopaj teşviki, sigorta primi işveren paylarında teşvik ile enerji desteği sağlanmaktadır.

İlimizde, sanayi mamulleri ile tarım ürünlerinin pazarlanması her geçen gün gelişmektedir. Zengin bir tarım potansiyeline ve hareketli bir ticari boyuta sahip olması, kentin diğer illerle ticari münasebetlerinin gelişmesine neden olmuştur.



İl'den yapılan ihracatın büyük bir bölümü Doğu Avrupa, Kafkasya ve Orta doğu ülkelerine gerçekleştirilmektedir.

Yıllara Göre İthalat ve İhracat Rakamları (Dolar)

	2002	2003	2004	2005
İTHALAT	1.674.274	16.645.340	24.183.543	17.679.204
İHRACAT	38.380.429	81.025.726	100.962.870	110.956.712

2004 Yılı Verilerine Göre Karaman ili ; Türkiye genelinde ihracat sıralamasında 29'uncu, ithalat sıralamasında ise 34'üncü sıradadır.

Bu sene Kurultay bünyesinde yer alacak olan illerimizin yatırım imkan ve fırsatlarının tanıtılacağı "Stand" düzeninde "İller Yatırım Borsası" ve "İller Yatırım Kataloğu"nun ülkemizin yabancı yatırımlar karşısındaki görünümünün yansıtılmasında mutlak fayda sağlayacağına inanıyorum.

Dünyanın dört bir tarafından katılarak işbirliği ve sinerji ortamının yaratılmasına imkan sağlayacak Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nda birlikte olmak dileğiyle...

Fatih ŞAHİN

Karaman Valisi



Karaman, İç Anadolu bölgesinin güneyinde, orta Torosların kuzey eteğinde ve İç Anadolu bölgesini Akdeniz bölgesine bağlayan kültürel dokusu bozulmamış; bir Anadolu şehridir.

Kuzey ve kuzeybatısında Konya, güney ve güneydoğusunda İçel ve güneybatısında ise Antalya illeri ile çevrilidir.

Yüzölçümü 9.393 km² ve denizden yüksekliği 1.024 m olan Karaman, biri merkez ilçe olmak üzere toplam 6 ilçe, 6 bucak ve 163 köyden oluşmaktadır.

Karaman, son yapılan inceleme ve araştırmalara göre, 10 bin yıla varan bir tarihi geçmişe sahiptir. Özellikle ilimizin haritadaki yeri incelendiğinde konumunun getirmiş olduğu avantajlar ve tarihi geçiş yolları üzerinde bulunduğu çok daha iyi anlaşılacaktır. Çünkü Karaman, hem Akdeniz limanlarına yakınlığı, hem de İç Anadolu Bölgesi'yle bağı açısından önemli bir konumdadır. Karaman salt coğrafi konum itibarı ile değil, jeolojik bakımdan da çok elverişli bir yerleşime sahiptir. Karaman'ın zemininin sert kayalardan oluşması, deprem esnasında herhangi bir toprak kaymasına ya da göçmesine mahal vermeyecektir. Bu da sanayi yatırımcılarının öncelikle dikkat ettiği bir özelliktir.

Karaman sadece tarihi ve coğrafi konumu açısından değil, tarım ve sanayisi açısından da oldukça önemli değerler taşımaktadır. Karaman tarıma dayalı sanayi sektöründe ağırlık vermiş, 1990'lı yıllarda üretimde yakaladığı performansla ihracata yönelmiştir. Gıda üretiminde Türkiye'nin sayılı illeri arasına giren ve sürekli yükselen bir performansla ilerleyen Karamanlı sanayici 2000 yıllarında yaşanan ekonomik krizi yine kendi imkanları ile aşmayı bilmiştir.

İlimizde sanayi daha çok tarıma dayalı olarak gelişmiş ve bu çerçevede imalat-gıda sanayisinin alt grubu olan bisküvi ve bulgur sanayisinde, ülke üretiminde önemli bir konuma gelmiştir. Başlıca sanayi ürünleri olan; bisküvi, gofret ve çikolatalı ürünlerde 219.074 ton/yıl, yemde 40.000 ton/yıl üretim, bulgurda 26.457 ton/yıl üretim sağlanmaktadır. Türkiye bisküvi üretiminin üçte biri ve bulgur üretiminin beşte biri Karaman'dan sağlanmaktadır. Üretilen ürünlerin büyük bir bölümü yurt dışına ihraç edilmektedir.

Bugün başta imalat sanayi olmak üzere toplam 119 sanayi tesisi bulunmaktadır. Bu sanayi tesislerinden, 62 firmaya ait 74 adedi Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet göstermektedir.

Karaman birinci ve ikinci organize olmak üzere iki adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır.

Karaman coğrafi konumu, işgücü potansiyeli, mevcut sanayi potansiyeli, sanayi yatırımları için altyapısı hazır arsaları, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanunu'nun getirdiği avantajlar ve Kalkınmada 1. Derece Öncelikli Yöre olması. Karaman'ı Türkiye'de yatırıma en uygun illerden biri haline getirmiştir

Tüm bu değerlendirilmeler ışığında bakıldığında Karaman Sanayisi gelecekte daha iyi günlere doğru adım adım ilerlemekte ve gelişmektedir. Sektörel bazdaki çeşitliliğin artması hale hazır firmalarımızın daha profesyonelle yaklaşmaları ile ülke ekonomisine döviz kazandıran istihdam sağlayan güçlü yapısı ile yurt dışında rekabet gücünü kazanmış bir sanayi şehri olma yolunda ilerlemektedir.

Mehdi DİNÇER

Karaman Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KARAMAN	
TELEFON KODU	00.90	338
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek		
Kadın		
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek		
Kadın		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		MERSİN
Uzaklığı (Km)		235
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		369
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		781
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	173	34516
Lise	21	6142
Meslek Lisesi	13	2859



Yüksek Okul 2 Yıllık		
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık		
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI		OKUL SAYISI
Motor - Makine		
Endüstri		1
İnşaat		
Turizm		
Ticaret		1
Diğerleri		11
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR		OKUL SAYISI
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI		OKUL SAYISI
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI		SAYI
Anonim Şirket		270
Limited Şirket		867
Şahıs Şirketi		2149
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI		SAYI
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		3
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		3.424.000\$
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ		ÜLKE İSMİ
.....		ARABİSTAN
.....		İTALYA
.....		HOLLANDA
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ		ŞİRKET SAYISI
Gıda		1
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		



Diğerleri	2	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	115	
Otomotiv	20	
Tekstil	58	
Elektrikli Aletler	26	
Makine İmalat	28	
Mobilya	34	
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	103	
2002	100	
2003	171	
2004	193	
2005	201	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	3.359.173	
Boş Alan (M2)	1.842.345	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	39	
Otomotiv		
Tekstil	2	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	11	
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri	24	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	16	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)		



İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	346,848
ORMANLIK ALAN (Hektar)	346,106
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	209,459,
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	12,133
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	YOK
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	266,82
ARPA	134,564
ÇAVDAR	2.110.
YULAF	2,015
TRİKİMAYE	137
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	
KURUSOĞAN	74,744
LAHANA	15,793
İSPANAK	12,253
FASULYE	11,819
SALATALIK	26,197
KAVUN	10,175
KARPUZ	54,09
Diğerleri	69,818
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
ZEYTİN	4,455
AŞÇIÇEĞİ	1,364
MISIR	21,623
PATATES	78,273
ŞEKER PANCARI	251,155
KURU FASULYE	15,251
NOHUT	13,5
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
ELMA	337,102
Kiraz	8,244
ŞEFTALİ	3,083
CEVİZ	6,797
NAR	1,398
KAYISI	2,24
ÜZÜM	221,278
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	444,93
Büyükbaş	25,419
Kümes Hayvanı	1,675,000



İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	50,9
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	465,329,000 ADET
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	39,753
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	YOK
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	YOK
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	66
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	223,9
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	16
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	13
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	30,300,00
2001 Yılı	15,000,00
2002 Yılı	33,545,00
2003 Yılı	44,490,00
2004 Yılı	54,502,00
2005 Yılı	58,603,00
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	500
Gıda Sanayi	55,000,00
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	3,103,00
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	18
500 Bin - 1 Milyon \$	9
1 Milyon - 5 Milyon \$	5
5 Milyon - 10 Milyon \$	4
10 Milyon \$ Fazla	3
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	



.....		
Diğerleri		
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	...	
Özel	...	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	4	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet		
Özel		
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	...	
4 Yıldızlı Otel Sayısı	...	
3 Yıldızlı Otel Sayısı	...	
Pansiyon	...	
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	4	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	4	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAJLARI	600 ADET	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	4	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.karaman.gov.tr	



BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.karaman.bel.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.ktso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Behiye Kızılöz Tuman





İki Mücevheri Var: Kaşar ve Bal



İlin en önemli geçim kaynakları tarım, hayvancılık ve arıcılık. Yatırımların çoğu kamu ağırlıklı. Kooperatiflerinin sayısı artsa da, ne hayvancılıkta, ne de gıda sanayisinde istenilen verim elde edilebiliyor.

Tarih boyunca pek çok uygarlığın iz bıraktığı Kars'ın kökeni M.Ö. 9 bine kadar uzanıyor. Rusya ve Kafkasya'nın Anadolu'ya açılan kapısı olma özelliğini taşıyan Kars, ayrıca Asya'yı Anadolu ve Avrupa'ya bağlayan güzergah üzerinde de bulunuyor.

Kars, Türk tarih ve edebiyatının büyük kaynaklarından Dede Korkut Hikayeleri'nin doğup yayıldığı yer olarak da biliniyor.

Arkeolojik verilere göre Kars bölgesi kültür tarihi Alt-Paleolitik döneme kadar uzanıyor.

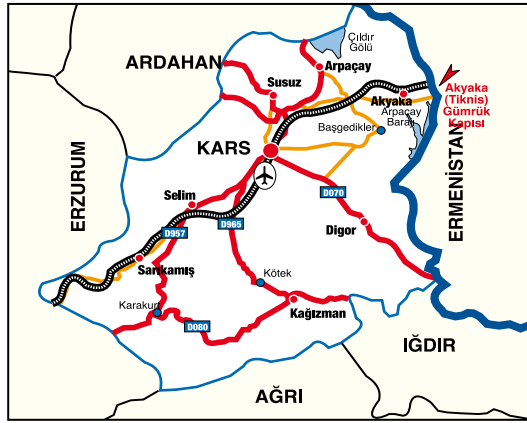
Kars yöresinde avcı-toplayıcı Paleolitik dönem insanlarından günümüze kalan buluntular, yeryüzündeki en eski kültürlerden birisinin bu yörede olduğunu gösteriyor.

Kars isminin kökeni ise M.Ö. 130-127 tarihleri arasında Dağıstan'dan gelerek bu bölgeye yerleşen Bulgar Türkleri'nin "Velentur" boyunun "Karsak Oymağı"ndan geliyor. Eski Türkçe'de "Karsak", karnının altı beyaz olan 75-80 cm. boyundaki çöl tilkisinin adı olarak biliniyor. Kayıtlarda bu hayvanı totem edinen Kıpçaklar'ın "Karsak" boyunun da bu adı aldığı anlatılıyor.

Kaşgarlı Mahmut, eserlerinde Kars kelimesi için: "Deve veya koyun yününden yapılan elbise ve karsak derisinden güzel kürk yapılan bir hayvan, bozkır tilkisi" diyor.

Kayıtlara göre Türkiye'de bundan daha eski ve Türkçe bir isim taşıyan şehir daha yok. Batılı kaynaklarda ise Kars adından ilk olarak 7. Asırda Gevond, bahsediyor. Daha sonra Britanya, Rusya ve Kanada'da birer kasabaya Kars adı veriliyor.

Cumhuriyet öncesinden bu yana Kars ekonomisinin temeli tarım ve hayvancılığa dayanıyor. İklim ve coğrafi şartlar nedeniyle kısıtlanan tarımdan elde edilen gelirin yetersizliğine karşılık, mera ve çayırların fazlalığı doğal olarak hayvancılığı öne çıkarıyor. Ancak ilde





daha çok geleneksel usullerle mera hayvancılığı yapılırken modern yöntemler hemen hiç kullanılmıyor.

Verimli olmayan geleneksel mera hayvancılığı nedeniyle de hayvansal ürünler, ilin toplam GSYİH'sı içinde gerektiği kadar yer almıyor.

Kars'ta hayvancılık genellikle küçük aile işletmeciliği şeklinde ve aile ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yapılıyor. Yürütülen çalışmalar ve verilen teşvikler sonucu, Kars'ta son yıllarda hayvancılık işletmelerinin sayısında artış gözlenirken bu amaçla faaliyet gösteren tarımsal kalkınma kooperatiflerinin sayısı her geçen gün artıyor.

Ancak bu sayılar henüz yeterli büyüklüğe ulaşabilmiş değil. Bu nedenle bölgeye has Kars kaşarı ve balı hariç, üretilen hayvansal ürünlerin neredeyse tamamı iç tüketimde kullanılıyor.

Kars'ta büyükbaş hayvancılığın yeri önemli. 2004 yılı itibariyle ildeki büyükbaş hayvan sayısı 316 bini buluyor. Bu hayvanların yaklaşık yüzde 75'i yerli ırk. Et ve süt üretimi açısından çok daha verimli olan kültür ırkının oranı ise sadece yüzde 3.5. Geriye kalanlar ise melez ırktan oluşuyor. Uzmanlar hayvancılıktaki verimsizliğin temel nedenini bu oranlara bağlıyor ve bölgedeki ırk ıslah çalışmalarının yaygınlaştırılmasını öneriyorlar.

Türkiye'deki tüm büyükbaş hayvanların yüzde 2.69'una sahip olan Kars'ın et üretimindeki yüzde 0.49, süt üretimindeki payı ise yüzde 1.63.

Küçükbaş hayvancılık da büyükbaşlar kadar olmasa da Kars ekonomisinde önemli bir yer tutuyor. Koyun ve keçi dışında kümes hayvancılığı ve özellikle kaz yetiştiriciliğinden de söz etmek gerekiyor. İldeki et ve yumurta tavuklarının sayısı 250 bini buluyor. Ama asıl önemlisi kaz yetiştiriciliği. Bölgeye has bir hayvancılık türü olan kazcılık il ekonomisine de katkı sağlıyor. Kars'taki kaz sayısı bugün 250 binden fazla. Bölgenin sert iklim şartlarına son derece uyumlu bir hayvan olan kaz, eti dışında giysi ve yastık yapımında kullanılan tüyleri ile de yetiştiricilerine gelir sağlıyor.

Çok eski tarihlerden bu yana tahıl ağırlıklı tarım üretimi yapan Karşılar, 1878'deki Rus işgali ile birlikte ürün ve yöntemlerini değiştirmeye başlıyor. Ruslar'ın teşvik ve destekleriyle tahıl, baklagil ve meyve dışında sanayi bitkileri üretimi de devreye giriyor.

Tarımda değişim sadece ürün türünde değil yöntemlerde de uygulanıyor. Ruslar'ın getirdiği yeni tarım teknikleri ve teknoloji sayesinde ile tanışan Kars tarım sektöründe, önce ekilebilir topraklar iki katına çıkıyor, elde edilen ürün de neredeyse 4 kat artıyor. Kısa sürede kullanılan yeni teknikler ve tarım nüfusundaki artışın getirdiği ürün patlaması, Kars-Tiflis arasında kurulan demiryolu hattıyla Rusya'ya ürün satışını başlatıyor. 1920'de yeniden Türk topraklarına katılan Kars, tarım ürünleri için büyük bir pazar olan Rusya'yı kaybedince geleneksel mera hayvancılığına dönüş de beraberinde geliyor.

Son yıllarda modern tekniklerle beraber makineleşme de artıyor ancak il sınırları içinde hala 2 binden fazla karasaban kullanıldığını da unutmamak gerekiyor. DİE raporlarına göre Cumhuriyet'in ilanından itibaren 1961'e kadar Kars'ta hiç bir sanayileşme girişimi yok. 1961'de kurulan özel sektöre ait değirmen taşı fabrikası ildeki ilk önemli sanayi tesisi



olarak ekonomiye katılıyor.

Ardından günlük 50 ton süt işleme kapasiteli süt ürünleri tesisi, Patoz imalat fabrikası, 1500 baş hayvan kesim kapasitesine sahip et kombinası, yem fabrikası, çimento ve un fabrikaları, Kağızman'daki tuz yataklarını işletmek üzere kurulan kristal tuz rafinerisi ile ordu için yılda 1 milyon ayakkabı üreten Sarıkamış ayakkabı fabrikası, kamu yatırımları olarak arka arkaya devreye giriyor. Bu tesisler bir yandan Kars ekonomisini geliştiriyor, bir yandan da önemli oranda istihdam sağlıyor.

Şüphesiz arıcılık da Kars için büyük önem taşıyor. Bitki örtüsünün uygunluğu ve çiçek türlerinin zenginliği Kars balını diğerlerinden farklı ve özel bir yere taşıyor. Tarihi kayıtlara göre Kars balı Osmanlı döneminde sarayda tüketilen özel ürünler arasında yer alıyor. Üniversite araştırmaları Kars arıcılığının bal kalitesi kadar, kovan başına verimlilik açısından da Türkiye ortalamasının üzerinde olduğunu söylüyor.

Kars ve çevresi turizm açısından çok davetkar bir görülmesi gerekenler listesi sunuyor. Daha eski pek çok tarihi yer ve yapının varlığına rağmen antik Ani kenti harabeleri listede ilk sırada yer alıyor. Anadolu'ya İpek Yolu üzerinden girişte ilk konaklama merkezi olan Ani, aynı zamanda döneminin önemli bir ticari merkezi olarak biliniyor ve tarihi M.Ö. 5 bin yılına kadar uzanıyor. ■





Değerli Türk İşadamları VI. Kurultayı Organizasyon Komitesi Yetkilileri,

1996 yılında başlayıp ikişer yıl arayla gerçekleştirilen ve her dönemde büyük ilerlemeler kaydedilerek, gelişme gösteren 5 kurultay süresince; 60'dan fazla ülkeden toplam 8.000 katılımcıya ev sahipliği yapan ve 700'e yakın konuşmacı ve panelistin yer aldığı Türkiye'nin ekonomik alandaki en büyük ve gelenekselleşmiş Kurultayı bünyesinde, İlimizde kapsayan İller Yatırım Kataloğu hazırlama çalışmalarını düzenlediğiniz

için sizleri tebrik ediyor çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Doğu Anadolu Bölgemizin kuzey-doğusunda yer alan Serhat İlimiz Kars, sahip olduğu potansiyeller ve Türkiye'nin Kafkaslara açılan kapısı olması göz önüne alındığında; ekonomik ve ticari yatırımlar için stratejik bir merkez konumundadır. Ulaşım imkanlarının artırılması, özellikle bu konuda ülkemizin en doğusunda bulunması nedeniyle havayolu taşımacılığının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu ihtiyaçlar göz önüne alındığında; gümrük işlemlerinin de yapılma imkanının sağlanması suretiyle, teknik şartları ve kapasitesi uygun olan Kars Havaalanının, başta Kafkas ülkeleri ile olmak üzere uluslar arası uçak seferlerine açılması ilimizi yatırımcılar için cazip bir merkez haline getirecektir. Bunun yanında ulaşım ve taşımacılık sektörleri açısından hayati öneme sahip; Kars- Tiflis Demiryolu Projesinin bir an önce hayata geçirilmesi ilimizin yatırım potansiyelini olumlu yönde etkileyecektir. Bölgede yatırımcılara cazip gelecek sınır ötesi ticaretin başlatılması da il ekonomisini olumlu yönde etkileyecek bir unsurdur. Bunun için Devletimizin dış politikası çerçevesinde sınır kapılarının açılması, Kars-Tiflis Demiryolu ve Bakü-Tiflis Kars Karayolu projelerinin bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu ulaşım altyapısı sayesinde yatırımcılar, Kafkas Ülkeleri ve Orta Asya pazarına açılacaklardır.

Ulaşım sektörünün yanı sıra, ilimizde ön plana çıkan diğer önemli yatırım alanları, hayvancılık ve bacasız sanayi olarak ülkemizde son yıllarda büyük çıkış gösteren turizm sektörüdür. Hayvancılık ve turizmi sektörlerinde var olan sorunların giderilmesi için yapılan çalışmalar bu sektörlerin ekonomideki iyileşmelere paralel olarak canlanmasına neden olacaktır. İlimiz her iki yatırım alanı için de çok büyük bir potansiyel barındırmaktadır. Turizm sektöründe; Kars genelinde gerek kamu sektörü gerekse de özel sektör kanalı ile son iki yılda yatırımlara başlandığı gözlenmiştir. Ancak yine de, turizm sektörünü geliştirmek amacıyla yeni projelere ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılacak yatırımlarla; başta Kars merkezde bulunan kültür mirası varlıkları olmak üzere, Sarıkamış ilçesindeki kış turizmi potansiyeli, şehrimizdeki biyo-çeşitliliğe paralel olarak eko-turizm ve Dünya Kültür Mirası'na alınması gereken Ani Ören Yeri ile birlikte Kültür Turizmi canlandırılmalıdır.

İlimizin ekonomisi çok büyük bir oranda tahıl tarımı ve geleneksel mera hayvancılığına dayalıdır. İlde geçimini tarım ve hayvancılık faaliyetleri ile sağlayanların oranı %77,4 tür. Tarım sektöründe çalışan nüfusun, Kars ili gayri safi hasılasından tarımın aldığı pay oranı % 31,6 dır. İlin en önemli geçim kaynağı olan hayvancılığın desteklenmesiyle, bu alanda yapılacak yatırımlar için gerekli altyapı faaliyetleri hız kazanmıştır. Kars Belediyesince modern bir mezbahane ve hayvan pazarı projesi hazırlanmıştır. Bunun yanında proje



aşamasında olan Organize Besi Bölgesinin de bir an önce hayata geçirilmesiyle hayvancık alanında yatırım alanları çeşitlenerek artacaktır.

İlimizin yatırımlar için uygun görünen olumlu şartlarının yanında, yatırımları kısmı olarak olumsuz yönde etkileyen etmenler; uzun süren kış mevsimiyle ortaya çıkan soğuk hava koşulları ve sektörel alanlarda donanımlı ve yetişmiş eleman eksikliğidir.

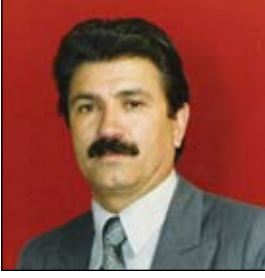
Tüm bu çerçeve göz önüne aldığında, ilimizin bir çok sektörde çok ciddi yatırım potansiyeline sahip olduğu görölmektedir. İlimize yatırım yapacak tüm girişimcilere Valiliğimizin her konuda her türlü destek vereceğini belirtmek isterim.

Yapılacak olan bu kurultayın Ülkemiz adına etkin ve verimli sonuçlar doğurmasını temenni eder, çalışmalarınız da başarılar dilerim.

Mehmet Ufuk ERDEN

Kars Valisi





Kars Ticaret ve Sanayi Odası; İlimizde 5590 sayılı

Kanuna göre 1924 yılında kurulmuş Sarıkamış ve Kağızman olmak üzere iki ajanlık odamıza bağlıdır. Odamız üyelerimizin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak mesleğin genel menfaatlere uygun gelişmesini sağlamak mensupların birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüslüğü ve güveni hakim kılmak üzere mesleki disiplin ahlak ve dayanışmayı korumak ve bu kanunda yazılı hizmetler ile mevzuatla odalara verilen görevleri yerine getirmek amacıyla kurulan tüzel kişiliğe sahip Kamu Kurum niteliğinde meslek kuruluşuyuz. 1725 Hakiki şahıs 730 Hükmü şahıs olmak üzere 2455 üyemiz mevcuttur. 7 Ekim 1924 tarihinde Atatürk odamızı ziyaret etmiş. 1960 yıllarından 1970 yıllarına kadar Rusya'ya canlı hayvan ihracatı yapmıştır.

Ardahan ve Iğdır ilçelerimiz il oluncaya kadar sınır ticareti yapıldı. İki ilçemiz il olduktan sonra sınır kapımız olmadığından sınır ticareti yapılmamıştır.

Sanayi: İlimizin sanayileşme politikası ve hedeflerimize paralel olarak kalkınmada öncelikli yörelerle ilgili önemli teşvik ve tedbirlerin uygulanmamasının yanı sıra yol, elektrik, su ve haberleşme konusundaki eksikliklerin giderilmesine hız verilmelidir. Teşvik tedbirleri ile desteklenen özel sektör tarafından beklenen imalat sanayi yatırımları henüz istenilen düzeyde gerçekleşmemiştir.

İlimizin coğrafi konumu itibariyle Doğu ülkeleri ile diğer illerin sanayi ve ticaret merkezlerine ulaşım kolaylığına rağmen istenilen her türlü (denizyolu) hariç ulaşım imkânları müsait olmasına rağmen sanayileşme açısından bugünkü seviye beklenen ve arzu edilinenin çok altında seyretmektedir.

Organize Sanayi Bölgesine bugüne kadar yaklaşık 300'ün üzerinde başvuru olmuştur. Ancak başvuru yapan herkesin talebi karşılanamadığından projeleri uygun olanlara arsa tahsisi yapılmış olup bunlarda değişik sektörlerde 42 fabrikanın temeli atılmış bunlardan 24 fabrikanın inşaatı tamamlanarak üretime açılmış diğer fabrikaların bir kısmının montaj çalışmaları bir kısmını ise inşaatları devam etmektedir.

Organize sanayinin tam kapasite çalışır duruma gelmesi için eksiklerin giderilerek yatırım ve işletmelerin teşvik tedbirlerinin alınması gerekmektedir. Yatırımcıların önündeki bürokratik engellerin kaldırılması en önemli sorundur.

Bilindiği gibi bizim ilimizin geçim kaynağı Tarım ve Hayvancılığa dayanır. Bölgede halkın geçim kaynağını oluşturan tarım ve hayvancılık sektöründe ciddi ve kalıcı projeler üretilmediği yatırımın az olduğu yöremizde tarım ve hayvancılığa önem vermek zorundayız. Ama ne yazık ki git gide kötüye gidiyor.

Son çıkan 5084 sayılı Teşvik yasası Doğuya ve bizim ilimize uygun değildir. Örneğin; Düzcce, Osmaniye, Uşak gibi veya buna benzer illere eşdeğer olmamalı yatırımcıyı buralara getirmek için özendirici farklılıklar olmalı. Gayri Safi Milli Hâsılâdan 732 dolar pay almaktayız. Kırsala doğru gidildiğinde bu pay %50'ye kadar inmekte ve 8 ay kısı olan bu yerde yaşamının nedenli zor olduğunu burada yaşayanlar çok iyi biliyor.



İlimizden her 3 kişiden 2'si göçmüştür. Esnafımızın durumu hiç iyi değil yaprak kıpırdamıyor. Siftahsız kepenk kapatıyorlar. İşsizlik başını almış gidiyor. Gençlerimiz internet kafelerinde iş yok istihdam yok sınır kapılarımız kapalı Erivan'dan kalkan uçaklar Türkiye'nin birçok iline inip kalkıyor. Sadece ambargo niçin Kars'a bunu anlamış değiliz. Sayın siyasilerimiz de buradadır bari ekonomimize az da olsa katkıda bulunması için Aktaş Sınır Kapısı ve Kars – Tiflis D.D. Yollunun biran evvel faaliyete geçirilmesine özen gösterilsin.

25 Nisan 2006 tarihinde Ticaret odası ile Halkbank arasında bir protokol imzalandı. Ticaret odasına kayıtlı üyelere düşük faizli kredi verilecek. Ancak bu bizim ilimize ve doğu'da esnaflık yapanlara yeterli değil sıfır faizli kredi imkanları verilecek ki göçü önleyerek . O insanları burada tutalım.

Aslında bu illerde yaşayanlardan vergi alınmamalı eğer alınıyorsa vergi süreçleri ve oranları azaltılmalıdır.

Türkiye ekonomisi hızla yapısal bir dönüşüme geçerken vergi sistemi aynı kalmaz.

Biz artık kısmi değişiklikler değil modern bir anlayışla yeni bir vergi sistemi görmek istiyoruz.

Mükellefe şüphelerle bakan değil veli nimeti olarak gören bir vergi idaresi istiyoruz.

Vergi rejiminin karmaşık değil basit olmasını istiyoruz. Vergi rejimi kayıt içine girmeyi özendirici bir biçimde tasarlanmasından yanayız.

Şehrimizin kalkınmasını, işsizliğin azalmasını, yeni meslek dallarının ortaya çıkartılmasını, ilimizin ihtiyacını hissettiği kalifiye eleman sıkıntısının sona ermesini sağlayacak projelerle birlikte ilimizin kalkınmasında büyük rol oynaması beklenen bugüne kadar yeterince tanıtımı yapılmayan, dünyanın önde gelen kayak tesislerine sahip Sarıkamış ilimizin, Ani Ören yeri gibi tarihi ve turistik açıdan zengin bir mimariyi barındıran tarihi öğelerimizin, ünü ülkemiz sınırlarını aşmış olan Kars kaşarı, balı ve Kars halılarının önemi gözler önüne serilecek ve bunun sonucunda da başta turizm otelcilik sektörü olmak üzere birçok sektörde ilimizin halkına yönelik istihdam sağlanacaktır.

Ali GÜVENSOY

Kars Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı





Turizmde Büyümeyi Hedefliyor



Kastamonu'daki turizm potansiyeli aynı zamanda çeşitlilik de arz ediyor. Kıyı turizminden kış turizmine kadar çok geniş yelpazede yılın 12 ayında turizm hizmetleri sunulabiliyor.

Kastamonu'nun bilinen tarihi yaklaşık 4 bin yıl öncesine dayanıyor. Adını kurucuları Gas'lara atfen Gas ülkesi anlamını taşıyan Gas Tumann'adan alıyor. Hititlerden başlayarak Frig, Lidya, Pers, Roma, Bizans, Selçuklu, Danişmendli, Candaroğulları ve daha sonra 1460'ta da Osmanlı egemenliğine girmiş. Cumhuriyet dönemine kadar da Osmanlı'nın önemli kentlerinden biri olmuş.

Cumhuriyet tarihinde de Kastamonu'nun ayrı bir önemi bulunuyor.

Ulusal Bağımsızlık Savaşı sırasında güvenli bir liman kenti olarak İnebolu'dan Ankara'ya lojistik destek sağlanmış. Mustafa Kemal Atatürk tarafından 23 Ağustos 1925 tarihinde Kıyafet ve Şapka Devrimi'nin açıklandığı kent olarak da özel bir anlam kazanmış.

İl çoğunlukla engebeli arazilerden oluşuyor. Kuzeyinde Batı Karadeniz Dağları bulunuyor. Karadeniz sahiline paralel olarak İsfendiyar (Küre) Dağları uzanıyor. İlin güneyinde Ilgaz Dağları var. Kuzeyde Gökırmak ve Araç Çayı, güneyde ise Devrez Çayı vadileri ile sınırlanmış. En yüksek noktası ise 2 bin 565 metre ile Çatalılıgaz tepesi.

İl, doğal ve kültürel değerler yönünden zengin bir yapıya sahip. Küre Dağları, bir milyon yıllık Ilgarini Mağarası, dünyaca ünlü Valla kanyonu, Ilgaz Dağı kış sporları turizm merkeziyle birlikte Karadeniz'e 170 kilometrelik sahili, kaya mezarları, yaylaları, konakları, Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait tarihi ve mimari özelliklere sahip olan yapıları bu zenginliklerden bazıları...

Kastamonu'daki turizm potansiyeli aynı zamanda çeşitlilik de arz ediyor. Kıyı turizminden kış turizmine kadar çok geniş yelpazede yılın 12 ayında turizm hizmetleri sunulabiliyor.

Son yıllarda turizm çeşitliliğine ağırlık verilerek, sektörün canlandırılması için çaba sarfediliyor. Doğal yapısı, tarih ve kültürel zenginlikleri, ünlü tarihi ve evleri ile turizm cenneti





olarak kabul edilen il bu zenginliklerini ekonomiye aktaramamanın sıkıntısını çekiyor.

İlin ekonomisi genel olarak tarım, hayvancılık ve ormana dayanıyor. İlin genel yüzölçümünün yüzde 60'ını tarım alanları teşkil ediyor. Buğday, arpa, çeltik ve patates üretilen ilde sanayi bitkisi olarak da şeker pancarı, kendir sarımsak üretiliyor. Tüm Türkiye'de sarımsağın yüzde 14'ü Kastamonu'da yetişiyor. Ve yıllık 16 bin tonu buluyor. Üretim daha çok Taşköprü ilçesinde yapılıyor. Özellikle son yıllarda sarımsak fiyatlarındaki artışlar bu ürüne olan ilgiyi giderek artırıyor. İl Müdürlüğü sarımsak üretiminin daha teknik ve ekonomik yapılabilmesi için Sarımsak Üretiminde Makineleşme Projesi geliştirerek İl Özel İdare Müdürlüğü'nün katkılarıyla uygulamaya koymuş. Bu amaçla sarımsak kalibre ve dikim makinesi getirilmiş. Böylece çiftçilerin zaman ve tohumluk israfı önlenerek üretimde verimliliğin artması sağlanmış.

Pirinç üretimi de ilin ekonomisinde önemli bir yer teşkil ediyor. Tosya ve Hanönü ilçelerinde yetiştirilen pirinç ülke genelinde de isim yapmış durumda.

Tarım sektörünün hakim olduğu ilin yüzölçümünün yüzde 60'ını tarım alanları teşkil ediyor. Tarla bitkileri ekiliş alanları içinde en önemli yeri buğday alıyor. Hububat ürünlerinin verimliliği yüksek olmaması ve hayvancılığın yoğun olarak yapılması hububat ekim alanlarına yem bitkilerinin ekilmesinin daha karlı olduğu düşünülüyor.

Şeker pancarı ve kenevir üretimi de ildeki ekonomiye hareket getiriyor. İlde bu ürünlerle ilgili fabrikalar bulunuyor. Bu fabrikaların hammadde ihtiyaçları büyük ölçüde ilde yapılan üretimle karşılanıyor.

Hava şartları meyvecilik için de oldukça elverişli. Yetiştirilen başlıca meyveler; elma, armut, üryani eriği ve üzüm. İl, ağaç türü zenginliği ve ormanlık alanıyla öne çıkıyor.

Ormanlarda elde edilen üretim ülke ekonomisine büyük katkı sağlıyor. Yıllık ortalama endüstriyel odun üretimi 500 bin metreküp miktarında.





İl, iklim ve doğal yapı olarak hayvancılığa da elverişli. Şeker, yem ve süt fabrikalarının bulunması hayvancılığı destekleyen en önemli etkenler. Süt üretiminin değerlendirilmesi için öncelik ve ağırlık verilmektedir. Kovan arıcılığı yaygın haldedir. Baraj ve göllerde alabalık yetiştiriciliği yaygınlaşmıştır.

Halen 16 işletmede alabalık işletmeciliği yapılıyor. Toplam üretim kapasitesi yıllık 416 ton seviyesinde.

İlin sanayiisine bakıldığında çok fazla gelişmediği görülüyor. İl merkezinde ve Seydiler ilçesinde organize sanayi siteleri bulunuyor. 7 adet küçük sanayi sitesi ilde faaliyet gösteriyor. Ayrıca 12'si de inşaat halinde. İldeki sanayi kuruluşlarının çoğu iktisadi kamu kuruluşu olarak göze çarpıyor. Bunlar; Etibank Küre Bakırlı Prit İşletmesi, Şeker Fabrikası ve Seka. Abana, Elektro Mekanik Sanayi, Tosya Yem ve Tosya Meyve Suyu Fabrikaları da ilde faaliyet gösteren sanayi kuruluşlarından...

Yem fabrikaları, un fabrikaları, süt mamulleri fabrikaları, ağaç mobilya ve orman ürünleri (sunta, kontraplak fabrikası) Tosya ilçesinde tekstil sanayii (kıl ipliği ve tela üretimi), tuğla ve konfeksiyon fabrikası mevcut.

Osmanlı döneminde el sanatları en üst seviyede olan ilde, şimdilerde dokuma ürünleri ve ahşap el sanatları yeniden geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılıyor. 50-60 yıl öncesi kullanılan dokuma ürünlerinin ilgi görmeye başlaması bu yönde üretimi artırmaya başlamış.

Kastamonu Valiliği tarafından el dokumalarını geliştirme projesi faaliyetlerine başlanmış. Bu çalışmayla el tezgahlarında insan emeğiyle yapılan ürünler düz kumaş ve süslemeler işlenerek kullanılabilir parçalar olarak dokunuyor. Turizm amaçlı iç ve dış pazarda rağbet gören dokumalar gerek tanıtım gerekse ekonomik yönden il ekonomisine katkıda bulunuyor.

Aynı şekilde bölgenin ormanlık olmasından dolayı ahşabın kalitelisi ve uygun fiyattan temini dolayısıyla ahşap el sanatları da gelişiyor.

Yine valiliğin 2000 yılında yöresel konak mimari tarzında inşası yaptırılan merkezde el sanatı ürünlerini yapımı-tanıtımı ve satışı yapılarak yeni gelir temin ediliyor. Ayrıca her ilçenin bölgesinin özelliklerini taşıyan ahşap, dokuma, madeni el sanatı ürünleri üretiliyor. Bunlar da ilde kurulan Ahşap El Sanatları Teşhir Merkezi'nde sergileniyor. ■





Türkiye Ekonomisindeki İyileştirmelere Bağlı Olarak İlimizdeki Yatırım İkliminin Değerlendirilmesi

Kastamonu'da son üç yılda sağlanan gelişmelerle ve 5084 sayılı yasa'yı değiştiren 5350 sayılı yasa ile sağlanan teşviklerle ilimizde yatırım ikliminin oldukça olumlu seyrettiği değerlendirilmektedir.

Kastamonu Organize Sanayi Bölgesinde yol, içme suyu, kanalizasyon, elektrik vb. altyapı çalışmaları bitirilmiş 32 arsa sanayicilere tahsis edilmiş, inşaatlar süratle yükselmeye başlamıştır. Yine Seydiler Organize Sanayiinde arsa tahsisi ve alt yapı sorunları giderilmiş, 22 fabrika inşaatı devam etmekte olup, bu fabrikalardan 2 tanesi üretime başlamış, diğerleri de 2006-2007 yıllarında üretime başlayacaktır.

Kültür ve turizm alanında da özel sektör tarafından yapılan yatırımlar ve Kastamonu Valiliğince yürütülen tarihi yapıların restorasyonu çalışmaları ile büyük bir ivme kazanılmıştır. Kültür ve turizmde yönelik çalışmalar Kastamonu ticaretini her geçen gün daha canlı hale getirmektedir.

Kastamonu Üniversitesi kurulmuştur.

Ilgaz Dağı turizm merkezi ilan edilmiştir. Ilgaz kayak tesisleri uygulamaya konulan projeler ve proje çalışmaları ile Türkiye'nin en önemli kayak merkezlerinin başında gelecektir.

Konut sektöründe, Toplu Konut İdaresi tarafından 288 konut bitirilmiş 624 konutun inşaat çalışmaları devam etmektedir. Özel sektörde konut sektöründe yoğun çalışmalar yapılmaktadır.

İlimizin doğal gaz enerjisine kavuşması çalışmalar devam etmektedir.

Cide ilçemizde bir tersane inşaatı bitmiş olup, yakında üretime başlayacaktır. Yine İnebolu ilçesi ile Cide ilçesinde üç tersane yapımı için çalışmalar devam etmektedir.

Kastamonu ilinde Golf sahası yapımı için Çevre ve Orman Bakanlığınca gerekli yer tahsisi yapılmış olup, bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.

Kastamonu Kadı Dağı mevkiinde 500 kişilik Mahalli İdareler Kongre Merkezi Yatırım Programında olup Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca projesi onaylanmış, çok yakında ihale edilecektir. Mahalli İdareler Kongre Merkezi 500 kişilik Kongre Salonu, Restaurant ve Eğitim Salonları ile 200 kişilik oteli ve spor alanları ile ulusal ve uluslar arası Kongre ihtiyaçlarına cevap verecek önemli bir projedir. İki yılda bitirilip hizmete sokulacaktır.

Kastamonu İlinin Daha İyi Bir Yatırım İklimine Kavuşması İçin Yapılması Gerekenler, Bu Konuda Hükümet Dahil İlgili Kurum ve Kuruluşlara Ne Gibi Görevler Düşüyor.

Kastamonu ilinin daha iyi bir yatırım iklimine kavuşması için yeni bir Organize Sanayi Bölgesi çalışmasının Kastamonu-Devrekani karayolu kenarında hazineye ait arazide başlatılmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Kastamonu'da inşaatı bitmiş durumda olan Havaalanı bir an önce eksiklikleri giderilerek ulaşımına açılmalıdır.



İlgaz turizm merkezinde yeni kayak pist alanları yapılarak sadece Kastamonu için değil ülke turizmine önemli katkılar sağlanabilir. Bu açıdan YURDUM Tepesi ve HACET Tepesinde yeni pist alanları açılması, telesiyej ve teleski sistemlerinin kurulması için Bakanlıklar tarafından mali destek sağlanmalıdır.

Kastamonu-İlgaz Dağı 35 km. duble yol çalışması ile Kastamonu-Taşköprü 45 km. duble yol çalışması bitirilmiş durumdadır. Kastamonu-Araç duble yol çalışması (45 km.) ile Kastamonu çevre yolu (12 km.) devam etmektedir. Yine Kastamonu İnebolu karayolları çalışması uzun yıllardır devam etmektedir. Devam eden karayolu çalışmalarının bir an önce bitirilmesi gerekir. Yine Taşköprü-Boyabat karayolunun (50 km.) duble yol programına alınması büyük önem taşımaktadır.

Kastamonu - Taşköprü duble yolu bitmiştir. Sinop-Boyabat karayolu ve tünel çalışmaları devam etmektedir. Yine Samsun-Sinop karayolu çalışmaları devam etmektedir. Taşköprü-Boyabat duble yolu (45 km.) programa alıp yapıldığında Doğu Karadenizden gelen trafiğin büyük bölümünün Samsun-Sinop-Kastamonu güzergahından geçerek İstanbul'a ulaşması sağlanır. Bu durum mevcut Karadeniz-İstanbul trafiğinin büyük ölçüde rahatlamasını sağlar. Bu projenin gerçekleşmesi için zaten Karabük-Gerede karayolu çalışması hızla devam etmektedir. Kastamonu-Araç-Karabük duble yolu çalışmaları da devam etmektedir.

Taşköprü-Boyabat duble yolunun (45 km.) programa alınıp yapılması hem Doğu Karadeniz-İstanbul trafiğini rahatlatacak hem de Sinop ilinin İstanbul ve Ankara'ya standardı yüksek yollarla ulaşmasını sağlayacaktır.

İnebolu Limanı inşaatı uzun yıllardır devam etmektedir. Liman inşaatının ivedilikle bitirilerek hizmete sokulması gereklidir.

SONUÇ:

Kastamonu ilinde devam eden yatırımlar, yürütülen projeler, Havaalanının hizmete açılması, İlgaz kış turizm merkezinin geliştirilmesi, İnebolu Limanının bitirilmesi, karayolları duble yol çalışmalarının bitirilmesi ve hızla devam eden tarihi yapıların restorasyon çalışmalarının sonuçlandırılması ile Kastamonu ekonomik sorunlarını, istihdam sorunlarını çözecek 5 yıllık bir süreçte kalkınmış bir il konumuna ulaşacaktır.

Mustafa KARA

Kastamonu Valisi



İLİN ADI	KASTAMONU	
TELEFON KODU	00.90	366
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		13.153
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	181,5	48,34
Kadın	193,9	51,66
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		29
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	106,2	55,42
Kadın	85,4	44,58
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	101,2	54,82
Kadın	83,3	45,18
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		3,7
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Ankara - Esenboğa	
Uzaklığı (Km)	220	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Karabük	
Uzaklığı (Km)	111	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)	8 Metre	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	6.000 DWT	
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	1.200.000	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)		
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	242	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	506	
Demiryolu (Km)		



Havayolu (Saat)			
EĞİTİM BİLGİLERİ			
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI		OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim		375	43.336
Lise		25	6.756
Meslek Lisesi		33	6.686
Yüksek Okul 2 Yıllık		3	2.970
Yüksek Okul 3 Yıllık			
Fakülte 4 Yıllık		3	3.725
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI		OKUL SAYISI	
Motor - Makine		2	
Endüstri		5	
İnşaat			
Turizm		2	
Ticaret		2	
Diğerleri		22	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR		OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu			
Lise			
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI		OKUL SAYISI	
Makine Müh.			
İnşaat Müh.			
Ziraat Müh.			
Endüstri Müh.			
Gıda Müh.			
Kimya Müh.			
İşletme			
Diğerleri		7	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER			
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI		SAYI	
Anonim Şirket		68	
Limited Şirket		491	
Şahıs Şirketi		487	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI		SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar			
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar			
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar			
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)			
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ		ÜLKE İSMİ	
.....			
.....			
.....			
Diğerleri			
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ		ŞİRKET SAYISI	



Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	34	
Otomotiv		
Tekstil	27	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya	5	
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	1.080	
2002	1.151	
2003	1.329	
2004	1.397	
2005	1.510	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	360	
İŞÇİ SAYISI 10-25	110	
İŞÇİ SAYISI 25-50	70	
İŞÇİ SAYISI 50-100	23	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	32	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	1.000.000	
Boş Alan (M2)	21.000	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	5	
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler	2	
Makine İmalat	5	
Mobilya-Ahşap Ürünler	4	
Diğerleri	13	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR



İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	40
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	40
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	367.445
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	170.930
ORMANLIK ALAN (Hektar)	774.806
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	17.562
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	20
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	1.321
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	180.376
Arpa	36.225
Çeltik	9.750
Diğerleri	2.327
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Salatalık	8.610
Domates	24.071
Sarımsak	19.941
Diğerleri	14.126
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	9.264
Zeytin	67
Ayçiçeği	77
Mısır	5.251
Diğerleri	290.952
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	24.407
Kiraz	2.137
Diğerleri	38.023
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	101,2
Büyükbaş	275,6
Kümes Hayvanı	339,4
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	100.402



İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	60
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	60.016
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	5
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	132
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	485 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	45
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	200
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	16.215
2002 Yılı	19.910
2003 Yılı	18.588
2004 Yılı	28.541
2005 Yılı	53.025
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Çimento Hammaddesi	364.000.000
Kuarsit	301.000.000
Bakır-Pirit	17.044.089



Diğerleri	15.359.000	
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Mermer	5	
Kuvars Kumu	1	
Kalker	2	
Bakır	1	
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Bakır	1.036.667	
Kalker	84.604	
Kil	23.018	
Diğerleri	2.387	
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	5	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	11.383 m3	
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	7	
Özel		
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	430
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	31
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	148
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2.485	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	4	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.kastamonu.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.kastamonu.bel.tr	



TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kastso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Mustafa Elmas Tel: 0.366.214 10 74
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Ayhan Karabulut İl Plan.-Koord. Md. E-Posta: kastamonuilplanlama@mynet.com

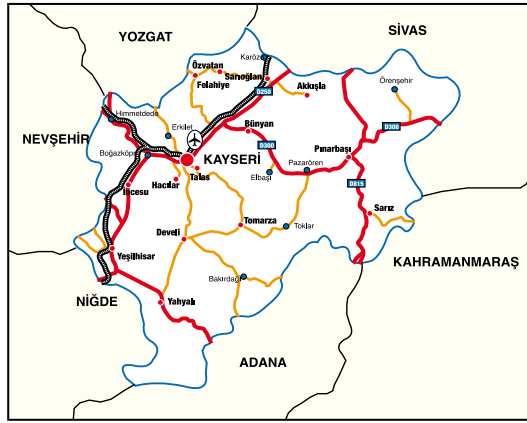


Sanayide İddialı Kent



Ağaç işleri, koltuk, kanepeler ve yataklar üreten 3 büyük firma ile orta ölçekteki işletmeler Türkiye'nin bu konudaki ihtiyacının yüzde 60'ını karşılıyor.

Anadolu'nun, doğu ve batı medeniyetleri arasında bir köprü vazifesi görmesi, bu bölgede Anadolu Medeniyetleri denilen muazzam bir medeniyetin doğmasına neden olmuştur. Bu yüzden tarih boyunca Kayseri, bu medeniyetlerin bir bölümünün gözüktüğü ve Kızılırmak Havzası ile Tuz Gölü arasında kalan Kapadokya'nın, önemli bir yerleşim yeri olma özelliğini korumuştur. Bu bölgede bulunan yüzlerce höyük ve tümülüsler, Anadolu Medeniyetleri'nin önemli bulgularını, günümüze kadar taşımıştır. Hititler'den, Osmanlılar'a kadar bu bölgede yerleşen bütün kavimler, kısa bir zaman içinde bir siyasi birlik kurmuş ve bir güç olarak tarih sahnesine çıkmıştır. Kayseri çevresinde bilinen en eski yerleşim yeri, bugün merkeze yaklaşık 20 kilometre mesafede, Sivas karayolu üzerinde bulunan "Kültepe Höyüğü"dür. Bu höyükte bulunan Kaniş, o günkü Kayseri'nin başşehri olup M.Ö. 2800 senesinden Helenistik devirlere kadar önemini korumuştur. Tabal Devleti, Frigler, Kimmerler, Asurlular, Persler, Kapadokya Krallığı, Roma İmparatorluğu, Moğollar Kayseri'de egemenlik kurmuşlardır. 1085 yılından itibaren Kayseri tamamen Türk hakimiyetine girmiştir. Danişmendliler, Selçuklular, Eretnalılar, Kadı Burhaneddin-Ahmet Devleti, Kadı Burhaneddin'den sonra zaman zaman zaman Dulkadiroğulları ve Karamanoğulları arasında el değiştiren Kayseri, Karamanoğlu Pir Ahmet tarafından Fatih Sultan Mehmet'e teslim edilmiştir (1464). Önceleri Osmanlı'nın Karaman Eyaleti'ne bağlı ve en sonunda Ankara Vilayeti'nin bağımsız sancağı Liva olan Kayseri, Cumhuriyet ile birlikte 1924 Anayasası gereği vilayet olmuştur.



İç Anadolu'nun Yukarı Kızılırmak Bölümü'nde yer alan Kayseri, kuzeybatı ve kuzeyden Yozgat, kuzey ve kuzeydoğudan Sivas, güneydoğudan Kahramanmaraş, güneyden Adana, güneybatıdan Niğde ve batıdan da Nevşehir ile sınırlıdır. Deniz seviyesinden (İl merkezi) 1050 metre yükseklikindedir. Kayseri oldukça engebeli bir yapıya sahiptir. Arazinin yaklaşık yüzde 49'u platodur. Kayseri'de karasal iklim hüküm sürer. Kışları kar yağışlı, az



da olsa yağmurlu ve soğuk; yazları ise, sıcak ve kuraktır. Bahar aylarında ise yağışlar çoğunlukla yağmur şeklindedir az da olsa kar yağar. İlde bozkır bitki örtüsü hakimdir. Yüksek kesimlerde yer yer iyi orman örtüsüne rastlanırsa da bu alanlar genellikle “bozuk orman” ve “çalılıklarla” kaplıdır. Kayseri yer altı kaynakları özellikle maden açısından oldukça zengindir. Bu nedenle Kayseri’de madencilik önemli bir sektör halindedir. Bunların önemlileri; çinko, kurşun, alüminyum, demir, linyit, krom, pomza, mermer, çimento ham maddesidir. Ayrıca Kayseri’de linyit yatakları da mevcuttur.

Cumhuriyetin kurulması ile Kayseri ticaret ve sanayi hayatında da bir canlanma başladı. Altyapıya ağırlık verildi. Kayseri sanayisi ve ticaretindeki gelişmenin en önemli etkeni bu altyapı yatırımları ve kamu ağırlıklı imalat sanayidir. 1950’den sonra Kayseri sanayisinde özel sektörün ağırlığı giderek artı. 1950’lerin uygun ortamında, küçük ve orta boy girişimciler daha çok dayanıklı tüketim malları üretimine yönelmiş; girişimciler ellerindeki tezgah ya da makineleri küçük değişikliklerle, değişik ürünleri üretebilecek biçime dönüştürmüşlerdir. 1985’ten sonra uygulanan teşvik sistemi ile büyük ölçekli işletmeler doğmuştur. Ağaç işleri, koltuk, kanepeler ve yataklar üreten 3 büyük firma ile orta ölçekteki işletmeler Türkiye’nin bu konudaki ihtiyacının yüzde 60’ını karşılamaktadır. Kayseri sanayisinde, işletme ve çalışan işçi sayısı bakımından, metal eşya-makine ve teçhizat sanayi, dokuma sanayi ile gıda sanayi önemli bir yere sahiptir. Bu üç sektör, 10 kişi ve üzerinde işçi çalıştıran işletmeler içinde yüzde 78’lik paya sahiptir. İşçi sayısı bakımından da yüzde 83’lük oranı oluşturmaktadır. İldeki imalat sanayi tesislerinin yüzde 59,5’i büyük ölçekli, yüzde 40,5’i orta ölçekli işletme özelliğine sahip bulunmaktadır. 2004 yılı için İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından yaptırılan “İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” anketinde ilk 500 kuruluş arasında 16 şirket, takip eden ikinci 500’de ise 11 şirket bulunmaktadır. İl topraklarının yarıya yakın bir bölümü tarıma elverişlidir. Tarım arazisinin tamamına yakını tarla olarak kullanılmaktadır. Bunun ise yarısı ekilmekte diğer yarısı da nadasa bırakılmaktadır. Toplam arazinin çok küçük bir kısmı sebzelik, meyvelik, bağlık ve bahçeliktir. Tarım





arazisinin büyük bir kısmında başta buğday olmak üzere arpa ve çavdar üretilmektedir. Bunlara pancar, baklagiller, yağlı tohumlar ve yumru bitkilerini ekleyebiliriz. Hayvancılık, ekonomik açıdan öteden beri önde gelen faaliyetlerdendir. Tarımsal gelirin düşük olması ve ayrıca çayır ve meraların önemli bir yer kaplaması doğal olarak hayvancılığı teşvik etmiştir. Hayvancılık ağırlıklı olarak mera hayvancılığıdır. 1970'den sonra yapılan teşvikler nedeniyle besi hayvancılığı da bir hız kazanmıştır.

Kayseri'de daha çok küçükbaş hayvan özellikle koyun yetiştirilmektedir. Küçükbaş hayvancılığın yanı sıra büyükbaş hayvancılık da Kayseri ekonomisinde önemli bir yer işgal etmektedir. İlde pastırma, sucuk ve diğer et ürünlerinin yoğun olarak üretilmesi, sığır besiciliğinin et üretmeye dönük olmasına neden olmaktadır. Son yıllarda giderek artış göstermesine rağmen süt üretimi, ikincil derecededir. Kayseri ekonomisinde, yumurta üretimi ve et tavukçuluğu ile arıcılık, önemli bir yer almaya başlamıştır. Orman alanları sınırlı bir yer kaplamaktadır. Orman alanı toplam arazinin yaklaşık yüzde 4'ünü teşkil etmektedir. Bunun yüzde 15 kadarı "normal orman" geri kalanı ise "bozuk orman" niteliğindedir. Tarihin bilinen çağlarından beri bir çok medeniyete beşiklik etmiş Kayseri'de, bu medeniyetlerden günümüze kadar geleni bir arada görmek mümkündür.

Kayseri aynı zamanda Kapadokya denilen eşsiz açık hava müzesinin doğu kapısıdır. Anadolu topraklarında yükselen en büyük medeniyetlerden biri olan Asur Medeniyeti Karum'unun (koloni merkezi) başkenti olan Kültepe (Kanisa/Nesa) açık hava müzesi ve dünyanın ilk fuarlarından olduğu söylenen Selçuklu döneminde ki Yabanlı Pazarı (Pazarören/Pınarbaşı) Kayseri'nin kültürel miraslarının başında gelenlerdir. Yaz ve kış turizmi, kayak sporları için dünyanın sayılı yerlerinden birisi olan Erciyes, Kayseri merkezine yaklaşık otuz kilometredir. Erciyes'te, bin yatak kapasiteli yedi adet tesis bulunmakta olup konaklama tesisi yatırımları, devam etmektedir. ■





İLGİ ODAĞI KAYSERİ

Sanayi ve ticaret alanındaki başarıları, yaratıcılığı, çalışkanlığı, sağlıklı şehirleşmesi ve hayırseverliğiyle örnek bir ildir Kayseri. Kayseri, önemli sanayi ve ticaret merkezi olduğu gibi önemli bir kültür merkezidir. Çok geniş turizm potansiyeli nedeniyle de turizm merkezi olmaya aday bir ildir.

Kayseri'nin sanayi ve ticaret merkezi olmasında önemli bir etken, Kaniş-Karum antik kentinden çıkan eserlerden belirlendiği üzere eski bir ticaret merkezi olmasıdır. Ayrıca Kayserililerin girişimcilik ruhu da bu gelişmede önemli rol oynamaktadır.

Kayseri, Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan Devlet yatırımları sayesinde hızlı bir gelişme dönemi yaşamıştır. 1926 yılında kurulan Tayyare Fabrikası, Bünyan Halı İpliği Fabrikası, daha sonraları Sümer Bez Fabrikası, Tank Tamir Fabrikası, Şeker Fabrikası; 1927 yılında açılan Ankara-Kayseri Demiryolu, Kuzey-Güney Karayolu bağlantıları; 1929 yılında açılan ve yöreye elektrik veren Bünyan Hidroelektrik Santrali Cumhuriyetin Kayseri'ye armağanı olan kamu yatırımlarından ilk akla gelenlerdir. Bu yatırımların istihdam yaratma ve ekonomik canlılık sağlamasının yanı sıra, Kayseri'nin geleceğini yönlendiren çok büyük ve önemli bir yararı daha olmuştur. Fabrikaların tamamı, Kayserililer için sanayici ve işadamı yetiştiren okul işlevi görmüştür. Buralarda yetişen sanayicilerimiz zamanla, yetiştikleri ve işi öğrendikleri işletmelerin en büyük rakibi olmuşlardır.

Bugün, Organize Sanayi Bölgelerimiz ve Serbest Bölgemizin toplam alanı 40 milyon m²'yi bulmaktadır. Orta ve büyük ölçekte değişik üretim konularında 800'den fazla fabrikamız faaliyet göstermektedir. Yıllarca pastırma, sucuk ve mantısıyla hatırlanan Kayseri, bugün, sanayi ürünleri ve girişimciliğiyle ön plana çıkmıştır. Özellikle tekstil ve mobilya da sadece Türkiye'de değil, dünyada söz sahibi bir kent olmuştur.

İhracatımızda her yıl artış olmaktadır. Kayseri ve diğer illerin gümrüklerinden çıkışı yapılan Kayseri orijinli ihraç mallarımızın toplam tutarı 1 milyar \$'ı aşmaktadır. AB ülkeleri başta olmak üzere, dünyanın hemen her tarafında, ithalatçı ülkelerin istediği her türlü kalite ve güvence belgelerine haiz yüzlerce çeşit sanayi ürünümüz pazar bulabilmektedir.

Sanayi ve ticaret Kayseri'nin sadece bir yönüdür. Zengin tarihi ve doğal güzellikleri ile de önemli bir kenttir. Kara, hava ve demiryolu ulaşımında, eğitimde ve sağlıkta çevre illerin gerçek anlamda merkezi durumundadır.

Kayseri, imar düzeni itibarıyla Türkiye'de tek örnektir. Modern Şehircilikle tarihi dokunun en güzel uyumu yakalanmıştır. Bu husus yerli-yabancı bütün misafirlerimizin takdirini ve hayranlığını kazanmaktadır.

Erciyesi, Sultansazlığı, Kapuzbaşı Şelaleleri, Kapadokyanın başlangıcı olan Soğanlı ve civarı, Hacer Ormanı, Yedigöller, Selçuklu ve Osmanlı eserleri, zenginliğimizin ve zevkimizin aynası olan bağçevleri Kayseri'nin güzelliklerinden birkaçıdır.

Kayserililer, hayırseverliği ile de önemlidir. Gerçek anlamda bir hayırseverler kentidir. Merkez İlçelerimiz başta olmak üzere Kayseri'deki Okul ve Sağlık Kuruluşlarımızın yaklaşık 2/3 ü hayırsever vatandaşlarımız tarafından inşa edilmiştir.



Kayseri, tüm bu özelliklerinden dolayı çeşitli sektörlerde yerli-yabancı girişimciler için cazibe merkezidir. Bu vesile ile 18-19 Kasım 2006 tarihlerinde yapılacak olan Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı Kayserimiz için de önemli bir fırsat niteliği taşımaktadır.

Vatansever, girişimci, zeki ve çalışkan Kayserililer, Atatürk'ün güvenini boşa çıkarmamak için çalışıyorlar, istihdam yaratıyorlar, üretiyorlar, ihraç ediyorlar ve Cumhuriyetimize ve Milletimize borçlarını ödüyorlar.

Osman GÜNEŞ

Kayseri Valisi





Yakın tarihin en şiddetli krizinin ardından, türk ekonomisi yeniden canlanmış ve en hızlı büyüyen ekonomilerden birisi olmuştur.

Kayseri de, bu tabloda önemli bir yer almak konusundaki kararlılığını sürdürmektedir.

Kayseri'nin bu konudaki en büyük şansı bütün kurum ve kuruluşlarıyla ortak hareket edebilme, Kayseri'nin ilerlemesi amacını gerçekleştirmek için birlikte çalışabilme özelliğine sahip olmasıdır.

Bu dönemde de, ticaret ve sanayi odaları'na düşen en büyük görev birlikte hareket etme duygusunu daha ilerilere götürmek olmalıdır.

Dünyada kentlerin gelişmesine bakıldığında, büyümede en güçlü etkenin o kente yapılan kamu yatırımları olduğu görülecektir. kamu yatırımlarının Kayseri'ye daha fazla aktarılmasını ise ancak birlikteliğimiz sağlayabilecektir.

Bilindiği gibi; kente ait sorunları ve çözümleri konuyla ilgili uzmanlardan çok bizzat yaşayanlar daha iyi bilmektedirler.

Son olarak 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Kanunu'nda yapılan değişiklik "ilde kurulu oda ve borsa yönetim kurullarının, mesleki konularda görüş oluşturmak üzere 4 ayda bir müştereken toplanması" hükmünü taşımaktadır.

Kayseri, bulunduğu bölgede ticaretin ve sanayinin merkezi durumundadır.

Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte vilayet olan Kayseri, kültür ve sanat merkezi olmakla birlikte, 1950'lerden itibaren güçlü bir sanayi merkezi olma yönünde ilerlemiş, geniş imar faaliyetleri ile bugünkü modern görünüşünü kazanmıştır.

İlimiz bugün, ülke genelinde eşi benzeri görülmecek biçimde düzenli altyapısı ve tertemiz çevre düzeni ile örnek bir kent konumuna gelmiştir.

Kayseri artık çok büyük ve güçlü bir şehirdir. Dış ticaret hacminin artmasıyla firmalarımız uluslararası piyasalarda etkin hale gelmiştir.

Kayseri'de büyük bir girişimci potansiyeli ve işletmecilik geleneği vardır.

Kayseri dış ticaretinde sanayi ürünleri ihracatının payı büyüktür. ihraç ürünlerinde çeşitlilik vardır. Kayseri'nin 36 ülkeye doğrudan ihracatı 500 milyon doları aşmıştır. Kayseri her yıl 26 ülkeden 200 milyon dolar ithalat yapmaktadır.

Bu özelliğiyle Kayseri, bir yıldız şehirdir.

Önemli bir merkez konumunda bulunan Kayseri bunda sonra da bu konumunu sürdürecektir ve bölgedeki diğer illerin gelişimi için lokomotif görevi üstlenerek tam bir merkez konumuna gelecektir.

Kayseri'nin üç önemli sloganı vardır:

- çalışan, üreten ve kalkınan Kayseri,
- fırsatlar şehri Kayseri,
- kazanan, kazandıran Kayseri.

Kayseri bu üç sloganın hakkını vererek ilerlemesine devam etmek için daha çok çalışmalıdır.

Hasan Ali KILICI

Kayseri Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı



TÜRKİYE'NİN ÜRETİM ÜSSÜ KAYSERİ

Türkiye ekonomisinde Kayseri ve Kayserililerin ayrı bir yeri vardır. Kayseri ve Kayserililerin ticaret ve sanayide bu noktaya gelişinde tarihi ve coğrafi şartların önemli derecede rol oynadığını söyleyebiliriz. Bu tarihsel süreç ve coğrafi şartlar doğal olarak Kayseri’de ve Kayserililerde, bir sanayi ticaret ve daha da önemlisi bir girişim kültürü oluşmasına neden olmuştur. Söz girişimden dolayısıyla girişimciden açılmışken bu konuda bir şeyler söylemek ihtiyacını hissediyoruz.

Bilindiği gibi, “her sistemin vazgeçilmezleri, ‘olmazsa olmazları’ vardır. Serbest rekabet sistemi yada kısa adıyla Pazar Ekonomisinde, “girişimci dışındaki unsurlar eksik” olsa bile sistem aksak ta olsa bir ölçüde işleyebilir. Ancak girişimcileri olmaksızın “Serbest Rekabet Sistemi asla işleyemez.”

Bu bağlamda Kayseri’ye baktığımızda girişimcisinin bol olduğunu görmekteyiz. Nitekim ülkemizin önemli firmalarının çoğunda bir Kayserilinin imzasını görmek mümkündür. Tekrar Kayseri’ye dönecek olursak bu coğrafi ve tarihi tespitlerimize şunları da ilave edebiliriz: Kayseri, çevresi için bir cazibe merkezidir. Bu özelliği nedeniyle komşu illerin birçok yerleşim bölgesi bağlı olduğu il ile değil Kayseri ile ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkiler içerisinde dirler. Bunda, Kayseri’nin gelişmiş kurumlarının; düzenli, temiz ve güvenli şehirleşmesini gerçekleştiren merkez belediyelerinin önemi inkar edilemez. Ayrıca; özellikle metropol belediyeler, siyasi kimliğe bakmaksızın, hep bir birinin devamı olmaya özen göstermişlerdir. Adeta birbirlerinin tamamlayıcısı olmuşlardır.

Ayrıca; olabildiğince öz kaynak kullanma arzusu; geleceği iyi görebilme ve fırsatları değerlendirebilme yeteneği; verilen sözün mutlaka yerine getirilmesi gerektiğine olan inancı, Kayserililer için çok önemlidir. Bu nedenle bir Kayserili sürekli “müdebbir tüccar” gibi hareket eder, “ışten artmaz dışten artar” sözünü bir düstur olarak algılar; bu anlamda oldukça tasarruf düşkünüdür, gereksiz harcamalardan kaçınır. Nitekim bu özelliği nedeni ile Kayseri yaşanan bunca ekonomik ve sosyal krizleri en az zararla atlatabilen nadir kentlerimizdendir.

Ama bir mal alırken “üç kuruşun” pazarlığını yapan Kayserili fakat hayır ve hasenatta, sosyal dayanışmada, yardımlaşmada yarış içerisinde olur. Sözgelimi Erciyes Üniversitesi’nin kuruluş anındakileri bir yana çıkın, diğer tesislerin tamamına yakını bir Kayserili yaptırmıştır. Üniversitemize, karşılıksız bu kaynak aktarımı bugün, 70 milyon doların üzerine çıkmıştır. Keza, Milli Eğitime bağlı okulların yüzde 80’ine yakını da Kayserili hayırseverler yaptırmıştır.

Günümüzde gerek Kayseri içinde ve gerekse dışında faaliyet gösteren çok sayıda sanayi, ticaret ve finans kuruluşunda, Kayserililerin lokomotifliğini görmek mümkündür. Nitekim Türkiye’nin “500 Büyük Sanayi Kuruluşu” içerisine giren 100’e yakın firmada Kayserili girişimcilerin imzasını görebiliyoruz. Ayrıca, Cumhuriyetin ilk yıllarında gerçekleştirilen Hava İkmal Merkezi ve Sümerbank gibi kamu yatırımlarının da Kayserinin günümüz iktisadi hayatında itici bir güç olduğunu da unutmamak gerekir. Sözgelimi bu tesislerde yetişen kalifiye elemanlar sayesinde Kayseri, küçük sanayi sitelerine öncülük eden bir kent



olmuştur. Nitekim; 1950'li yılların ortalarında gerçekleştirilen Eski Sanayi Bölgesinde o tarihlerde, 2 bini aşkın işletmede mal ve hizmet üretilmekteydi. Bugün ise ikisi ilçelerde olmak üzere 8 küçük sanayi sitesinde 6 bini aşkın işyeri mevcuttur. Yine bugün üç Organize Sanayi Bölgesi ve bir Serbest Bölgenin toplam alanı 40 milyon metrekarenin üzerinde olup, buralarda 600'ün üzerinde tesis üretim yapmaktadır. Odamız kayıtlarına giren yıllık dış ticaret hacmimiz 2 milyar dolar civarındadır ve ekonomiye katkımız 5 milyar dolarlarla ölçülmektedir.

Sonuç olarak şunları söyleyebiliriz: Kayserililerin ticaret ve sanayi hayatındaki tarihsel birikimi; sürekli yeniliğe ve dışa açık olmaları, fırsatları iyi değerlendirebilmeleri; doğdukları topraklarla olan bağlarını her zeminde ve her zamanda sürekli kılmaları; yeni kuşaklara kaliteli eğitim ve öğrenim imkanı tanınmaları ve bulunduğu coğrafyanın ticaret/sanayi dışındaki sektörlere pek izin vermemesi vb. Kayserililerin başarısındaki başta gelen faktörlerdir diye düşünüyorum.

Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı münasebetiyle Kayseri ve Kayserililerin özelliklerinin özetlendiği bu yazımızdan anlaşılacağı üzere, Odamızca bir slogan olarak kullanılan “Türkiye'nin Üretim Üssü Kayseri” yatırım yapılabilir, yaşanabilir imkânlarla sahip bir ilimizdir. Yatırımcılarımızı Kayseri'nin imkânlarını keşfetmeye, Kayseri'de yatırım yapmaya davet ediyoruz.

Saygılarımla,

Mustafa BOYDAK
Kayseri Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KAYSERİ	
TELEFON KODU	00.90	352
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		17.109.33
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.060.432	%
Erkek	529.584	49,9%
Kadın	530.848	50,1%
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	62	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.760	%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	367.333	%
Erkek	243.350	
Kadın	123.983	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		9-10%
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		Mersin Limanı
Uzaklığı (Km)		325 KM
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		320 KM
Demiryolu (Km)		381KM
Havayolu (Saat)		25 DAKİKA
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		772 KM
Demiryolu (Km)		924 KM
Havayolu (Saat)		60 DAKİKA
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	569	92.879
Lise	64	20.528
Meslek Lisesi	72	14.083



Yüksek Okul 2 Yıllık	5	5.882
Yüksek Okul 3 Yıllık	0	0
Fakülte 4 Yıllık	16	15.549
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	1	
Endüstri	1	
İnşaat	0	
Turizm	1	
Ticaret	1	
Diğerleri		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	Mühendislik fakültesi =1	
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme	İktisadi ve idari ilimler fak.=1	
Diğerleri	14	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	1185	
Limited Şirket	5814	
Şahıs Şirketi		
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		



Diğerleri			
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI		
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	41		
Otomotiv	1		
Tekstil	10		
Elektrikli Aletler	13		
Makine İmalat	88		
Mobilya	68		
Diğerleri	415		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ		İŞYERİ SAYISI	
2001	660		
2002	783		
2003	792		
2004	871		
2005	1078		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI		FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10			
İŞÇİ SAYISI 10-25			
İŞÇİ SAYISI 25-50			
İŞÇİ SAYISI 50-100			
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA			
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		3 ADET	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)			
Toplam Alanı (M2)		21.161.000	
Boş Alan (M2)			
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		507	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI		FİRMA SAYISI	
Gıda		39	
Otomotiv		12	
Tekstil		43	
Elektrikli Aletler		12	
Makine İmalat		10	
Mobilya-Ahşap Ürünler		58	
Diğerleri		269	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		EVET	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		FİRMA SAYISI	
Yerli		37	
Yabancı		0	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI		FİRMA SAYISI	
Gıda		0	
Otomotiv		0	
Tekstil		1	



Elektrikli Aletler	3
Makine İmalat	0
Mobilya-Ahşap Ürünler	1
Diğerleri	32
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	65
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	1.132.281
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	670.584 HEKTAR
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	670.584 HEKTAR
ORMANLIK ALAN (Hektar)	110.818
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	13.744
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	26
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	1.711.9
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
ŞEKER PANCARI	622.015
BUĞDAY	473.413
ARPA	291.842
Diğerleri	358.036
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	16.430
KARPUZ	7.710
KABAK(Çerezlik)	2.752
Diğerleri	8.752
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	0
Pamuk	0
Fındık	0
Zeytin	0
Ayçiçeği	6.271
Mısır	98.362
Diğerleri	0
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	0
Mandalina	0
Greyfurt	0
Limon	0
Elma	92.619
Kiraz	1.190



Diğerleri	115.816
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	449.288
Büyükbaş	213.689
Kümes Hayvanı	5.123.456
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	1.715 TON
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	43.006
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	3
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	118
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	339 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	55 gün
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	242.382
2001 Yılı	307.440
2002 Yılı	352.096
2003 Yılı	457.865
2004 Yılı	632.717
2005 Yılı	693.806
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	3.878
Gıda Sanayi	9.747
Otomotiv	1.237
Tekstil	230.165
Makine	182.687
Elektrikli Aletler	338
Diğerleri	265.754
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	343
500 Bin - 1 Milyon \$	61
1 Milyon - 5 Milyon \$	50
5 Milyon - 10 Milyon \$	9
10 Milyon \$ Fazla	13
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	75.041
Gıda Sanayi	11.010
Otomotiv	2.798
Tekstil	63.460
Makine	151.508
Elektrikli Aletler	13.486



Diğerleri		584.039	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ			
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ		MİKTAR (TON)	
POMZA		40.589.000 METREKÜP	
DEMİR		9.860.000 TON	
KROM		374.270 TON	
MERMER		300.000 METREKÜP	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI		OCAK SAYISI	
KROM		15	
MERMER		8	
ÇİNKO		6	
DEMİR		2	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER		MİKTAR (TON)	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI			
Ocak Sayısı		8	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)			
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ		MİKTAR (TON)	
TRAVERTEN			
İGNİMBİRİT			
Diğerleri			
SOSYAL GÖSTERGELER			
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI		1	
Devlet		1	
Özel			
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		8	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		5	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?			
Devlet		22+102 SAĞLIK OCAĞI	
Özel		34	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI		OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		1	469
4 Yıldızlı Otel Sayısı		1	210
3 Yıldızlı Otel Sayısı		7	722
Pansiyon		3	249
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		4	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		21	



İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	1000
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	13
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	VAR 2048 KB
İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.kayseri.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.kayseri-bld.gov.tr
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kayserito.org.tr
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kayso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	KAYSERİ SANAYİ ODASI VE KAYSERİ TİCARET ODASI
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	AYŞE PEKMEZEKMEK KAYSERİ SANAYİ ODASI ARAŞTIRMA-BASIN-YAYIN SORUMLUSU TEL. : 0352 245 10 50 E-POSTA: apekmezekmek@kayso.org.tr





MKEK'in Büyüttüğü Kent



MKEK siyah fabrikasının yapımıyla Kırıkkale küçük bir köyken, il haline geldi. Kentte hayvancılık da önemli bir geçim kaynağı

Kırıkkale'nin adının, şehrin 3 km. kuzeyindeki Kırıkköyü ile kentin merkezindeki Kaletepé'nin kısaltılarak birleştirilmesinden ortaya çıktığına inanılıyor. Bu ismin halk tarafından yakıştırıldığı kanaati yaygın olmakla beraber bölgenin ismi Osmanlı arşiv belgelerinde, şimdiki haliyle Kırıkkal'a biçiminde geçiyor.

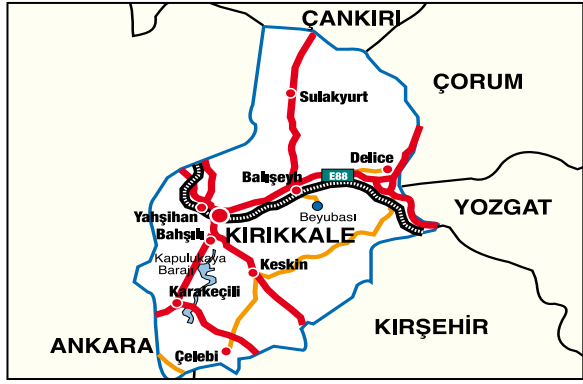
Kent ve çevresinin tarihini aydınlatacak bir arkeolojik kazı henüz yapılmamışsa da çok sayıda belge, kayıt ya da insan izi sayesinde Kırıkkale'deki yerleşik hayatın kökenleri biliniyor.

Kırıkkale ve çevresindeki 21 höyükle yerleşim kalıntıları üzerinde yapılan çalışmalar bölgede Neolitik Çağ (İ.Ö. 8 bin-5 bin)'dan bu yana insanların yaşadığını ortaya koyuyor. Kızılırmak'ın bir yakasında Neolitik Çağ ve sonrası, diğer yakasında ise bu dönemi takip eden Kalkolitik Çağ, Eski Tunç Çağı, Assur Ticaret Kolonileri Çağı, Hitit İmparatorluk Çağı, Frig ve Hellenistik-Roma Çağları ile Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait yerleşim birimleri ve bu dönemlerin kültürlerini yansıtan kalıntılar bulunuyor.

Hitit dönemine ilişkin bulgular ise az. Sulakyurt ilçesi, Kıyihalilincili köyü höyüğünden ve Keskin ilçesi, Köprü köyü Büyükkaletepe höyüğünden derlenen seramik parçalarının bir kısmının Eski Hitit Çağına ait oldukları tespit edilmiş.

Kırıkkale ili ve çevresinde yapılan yüzey araştırmalarında Demir Çağı'na ait çok sayıda eşya ve kalıntıya rastlanıyor. Bu çağda silah ve diğer aletlerin pek çoğu demirden üretiliyor. Anadolu açısından ise Demir Çağı, İ.Ö. 9. yüzyılın sonlarından itibaren Anadolu'da yerleşik güçlü krallık ve devletlerin yeniden ortaya çıkışı anlamına geliyor. Bu dönemde Anadolu'nun genelinde Frigler hakim.

Anadolu'da Roma İmparatorluğu'nun egemenliği İ.Ö. 129 yılında Bergama Krallığı'nın ilhakıyla başlıyor. Bergama'nın arazisi Anadolu'daki ilk Roma eyaleti olan Provincia Asia





olarak yeniden düzenleniyor. Bu eyalete başkent olarak da Ephesos seçiliyor. Roma İmparatorluğu'nun İ.Ö. 395'te ikiye ayrılmasından sonra Doğu Roma ya da bilinen adıyla Bizanslılar Anadolu'ya ve Kırıkkale bölgesine egemen oluyor.

1071'de Selçuklular'ın Anadolu'nun kapılarını açmasından sonra, Oğuz-Türkmen boyları bölgeye gelerek Kırıkkale ve çevresine yerleşmeye başlıyor.

Anadolu'nun tam ortasında, korunaklı bir konuma sahip olan Kırıkkale, Haçlı seferleri istisna sayılırsa bu tarihten itibaren en yoğun savaş dönemlerinde bile bir daha işgale uğramıyor. Kaldı ki Kırıkkale, Haçlı seferlerinden de en az etkilenen iller arasında yer alıyor. Bu nedenle Kırıkkale, etnik çeşitliliğinin az olması gibi, dışa kapalı toplumsal hayatı nedeniyle de çok az kültürel değişim yaşıyor.

Osmanlı döneminde çok az değişikliğe uğrayan kent, Cumhuriyet döneminde gelişmeye büyümeye başlıyor. Gelişmenin itici gücü ise 1925'te kurulan Makine Kimya Endüstrisi Kurumu fabrikası...

Tesisler top ve mühimmat fabrikası olarak kuruluyor. Fabrika büyüyüp ek fabrikalar, büyük tesisler eklendikçe personel ve işçi sayısı artarken yeni gelenlerin konutlarıyla birlikte şehirleşme de yeni bir yön kazanıyor.

1931-1941 yılları arasındaki dönem Kırıkkale'nin gelişmesinde ikinci aşamayı oluşturuyor. Hizmete açılan fabrika sayısı hızla çoğalırken, buna bağlı olarak işçi ihtiyacı da artıyor.

1929'da belediye, 1944 yılında da ilçe olan Kırıkkale, küçük bir köy görüntüsünden şehirleşme sürecine geçiyor. 1989 yılında da Kırıkkale bakanlar kurulu kararıyla il statüsüne kavuşturuluyor. Kırıkkale'nin ekonomisi MKEK(Makine Kimya Endüstrisi Kurumu) tesislerinin katkısıyla gelişen sanayiye ve tarıma dayanıyor. İl genelinde faal nüfusun yüzde 60'tan fazlası sanayide çalışıyor. Kırsal kesimde ise bu oran tarım lehine artıyor.

Kırıkkale'de üretilen başlıca tarım ürünleri buğday, arpa, şekerpancarı ve ayçiçeği. Sebze ve meyvecilik gelişmiş olup bağcılık da ekonomide önemli yer tutuyor. Hayvancılık





geleneğe bağlı usullerle yapılıyor ve il genelinde sığır, Ankara Keçisi, kıl keçisi ve koyun besleniyor.

Kırıkkale'de hayvancılık da kırsal kesim açısından önemli bir gelir kaynağı. Valilik tarafından finanse edilen arı kovani imalathanesi, bitkisel ve hayvansal üretimi geliştirme projeleri ile hayvan hastanesinin projesi kurulması çalışmaları sürüyor. Hayvan ürünlerine dayalı sanayinin ilk adımları kurulan süt fabrikaları ile atılıyor.

Sanayide özel sektörün ağırlığı, metal, tarım alet ve makineleri, ağaç işleri, MKE ve TÜPRAŞ yan sanayi tesislerinden oluşuyor. Makine ve yedek parça üretiminin çoğu ihraç ediliyor.

TÜPRAŞ rafinerisi, kent ekonomisinin ikinci bel kemiğini oluşturmaktadır. Hacılar kasabasında bulunan rafineri, yılda 5 milyon ton 36 graviteli Kerkük ham petrolü işleyecek şekilde tasarlanmıştır. Kırıkkale Rafineri'sine ham petrol ikmalı, Adana Ceyhan'daki BOTAŞ terminalinden 447 kilometre uzunluğundaki boru hattı ile yapılmaktadır. Boru hattının çapı 24 inçtir. Mevcut durumda maksimum kapasitesi 7.5 milyon ton/yıl seviyesindedir. BOTAŞ boru hattına ilk petrol 9 Eylül 1986 tarihinde alınmaya başlanmıştır. Kırıkkale rafineri tanklarına ham petrolün ilk girişi 4 Ekim 1986 tarihinde olmuş ve tüm ünitelerinde üretim yapılan Kırıkkale rafinerisi 26 Ekim 1986 tarihinde fiilen işletmeye açılmıştır. Kırıkkale Rafinerisi, Ankara, Amasya, Tokat, Yozgat, Çankırı, Çorum, Kastamonu, Kırşehir, Kayseri, Nevşehir, Niğde, Konya, Afyon ve Eskişehir illerinden oluşan orta Anadolu bölgesinin petrol ürünleri ihtiyacını karşılamaktadır.

MKEK tesislerine gelince... Türk savunma sanayiinin ana ayaklarından birini Makine Kimya Endüstrisi Kurumu'nun Kırıkkale'deki tesisleri oluşturmaktadır. Tesislerin en önemlileri şunlardır

Mühimmatsan: 1929 yılında 15 cm çapına kadar olan mühimmatların deneme üretimine başlayan fabrika, 1950 yılında Makine Kimya Endüstrisi Kurumu'na devredilmiştir. Mühimmat fabrikası, Hassas Mekanik Fabrikası, İmla Fabrikası şeklinde üç fabrikadan oluşan tesisler, 1993 yılından bu yana Mühimmat Sanayi ve Ticaret AŞ adı altında faaliyet göstermektedir.

Silahsan: Türk Silahlı Kuvvetleri'nin hafif silah ihtiyacını karşılama amacıyla 1935 yılında kurulan fabrika, 1939 yılında "2 Nolu Tüfek İşletmesi" adı altında ve çok kısa bir süre sonra da müstakil bir müdürlüğe dönüşerek faaliyetlerine başlamıştır. Mavzer tüfeği imalatını izleyen İkinci Dünya Savaşı yıllarında komple kubuz üretimine yönelmişse de, savaşın sona ermesiyle birlikte bu üretime son verilmiştir. Fabrika da, 1949 yılında av çiftelerinin imalatına başlamıştır. 1950 yılından itibaren MKEK çatısı altında faaliyetine devam eden işletmenin adı, 1968 yılında "Silah ve Tüfek Fabrikası" olarak değiştirilmiştir. 1986 yılında makineli tabanca üretimine başlayan fabrika, 1999 yılından itibaren yeni tip tüfek üretimine de başlamıştır. Fabrika, 5 Aralık 1990'dan bu yana Silahsan Hafif Silah Sanayii ve Ticaret AŞ adı altında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Nitrosan: Kırıkkale Barut Fabrikası, 1938 yılında deneme üretimine başlamış ve bir yıl sonra 1939'da işletmeye alınmıştır. 1959-1962 yılları arasında yapılan yatırımlarla kapasitesi 1800 ton/yıl tek bazlı top barutu üretebilecek şekilde artırılmıştır. 1988 yılında Bowas İnduplan firması tarafından yenilenen nitroselülöz üretim hattının kapasitesi 10 ton/güne çıkarılmış ve uluslararası standartlara uygun kalitede nitroselülöz üretimi başlamıştır. 1992 yılında adı Nitroselülöz Sanayi ve Ticaret AŞ'ye dönüştürülmüştür. ■



Üretimin, istihdamın ve özellikle yatırımların önünü açma gayretlerinin bir sonucu olarak, dünyanın dört bir yanında faaliyet gösteren iş adamlarımızı ve girişimcilerimizi bir araya getiren, iş dünyasında dayanışma, ortak heyecan, bilgilenme ve somut iş bağlantıları ortamı oluşturmak felsefesiyle düzenlenen Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı, genelde ülkemizin, yerelde ilimizin yatırım imkanları ve sunduğu avantajları tanıtması bakımından büyük bir fırsat olacaktır.

Kırıkkale ulaşım açısından, demiryolu-karayolu bağlantılarının tam ortasında, Ankara'ya yaklaşık 45 dakika mesafede, Esenboğa Havaalanına 78 kilometre, Samsun Limanına uzaklığı yaklaşık 3,5 saat civarında olup, ulaşım olarak doğudan batıya açılan duble yollarla 43 ilin kapısı olma özelliği taşımaktadır. Ayrıca, MKEK ve TÜPRAŞ gibi kurum ve kuruluşlar vasıtasıyla yeterli kalifiye işgücü, doğalgaz ve enerji imkanlarına sahip olan Kırıkkale, ayrıca 6 Şubat 2004 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkındaki 5084 sayılı Kanunla Kalkınmada Önceikli Yörelere tanınan yatırımcılara bedelsiz arsa tahsisi imkanına sahiptir.

Ülkemizde çok az ilin sahip olduğu bu üstün yatırım avantajı ve fırsatlarının iyi değerlendirilerek, rekabet edilebilir alanlara yatırımcılarımız tarafından yatırım yapılmak suretiyle ülkemizde üretim ve istihdamın gelişmesine katkı sağlaması dileğiyle,

Dünya Türk İşadamları Organizasyon Komitesinin başarılı çalışmalarının devamını diliyorum.

Mustafa B. DEMİRER

Kırıkkale Valisi



Dünya Türk İş Adamları Vakfı olarak bu yıl VI. 'sını düzenlediğimiz, Türk İş adamları Kurultayı, her geçen yıl bir yıl öncesine göre daha da gelişerek Türk iş adamlarının Dünya ölçeğinde buluşmasına, kaynaşmasına, Ticaretin gelişmesine değil aynı zamanda uzun yıllardan beri ayrı kalmış insanların kültürel değerlerinin de paylaşımına imkan vermiştir. Bu yıl bir başka yenilik yapılarak İller Yatırım Borsası adı altında bütün illere kendilerini tanıtım fırsatı da verilmiştir.

Bu güzel ve başarılı çalışmalarınızın nice uzun yıllar devam etmenizi diler, emeği geçen herkesi kutlar, Saygılar Sunarım.

Cemalettin AKDOĞAN

Kırıkkale Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KIRIKKALE	
TELEFON KODU	318	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		463.000
İLİN TOPLAM NÜFUSU	383.508	%
Erkek	195.129	50.88%
Kadın	188.379	49.12%
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	85%	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	133.119	34,71%
Erkek	92.914	47,62%
Kadın	40.205	21,34%
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU (EMEKLİ SAN. SSK-BAĞ-KUR" A BAĞLI ÇALIŞAN SAYISI 49.717)	115.716	%
Erkek	79.011	
Kadın	36.705	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	13,1%	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ESENBOĞA HAVAALANI-ANKARA	
Uzaklığı (Km)	78 KM	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	TCDD KIRIKKALE İSTASYONU	
Uzaklığı (Km)	MERKEZİ İL	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
Limanın Adı	SAMSUN LİMANI	
Uzaklığı (Km)	344 KM	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	77	
Demiryolu (Km)	93	
Havayolu (Saat)	—	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	531 KM	
Demiryolu (Km)	700	
Havayolu (Saat)	—	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	133	41.521



Lise	24	10.859
Meslek Lisesi	23	7.668
Yüksek Okul 2 Yıllık	2	4.230
Yüksek Okul 4 Yıllık	1	485
Fakülte 4 Yıllık	8	5.641
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	—	
Endüstri	2	
İnşaat	—	
Turizm	1	
Ticaret	1	
Diğerleri	4	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	—	
Lise	—	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1 Müh.Fak. Mak.Müh.Bölümü	
İnşaat Müh.	1 Müh.Fak. İnşaat Müh. Bölümü	
Ziraat Müh.	—	
Endüstri Müh.	1 Müh.Fak. End.Müh. Bölümü	
Gıda Müh.	—	
Kimya Müh.	—	
İşletme	1 İkt.İd.Bil.Fak. İşletme Bölümü	
Diğerleri	6 Fak. 2 Yüksek Okul	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	82	
Limited Şirket	876	
Şahıs Şirketi	322	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	—	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	12	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	46	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	2	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	—	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	—	
.....	—	
.....	—	
Diğerleri	—	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	—	
Tekstil	—	
Otomotiv	—	
Makine	—	



Turizm	—	
Beyaz Eşya	—	
Diğerleri	—	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	4	6
Otomotiv	3	
Tekstil	2	2
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	11	9
Mobilya	1	3
Diğerleri	9	12
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	42	
2002	64	
2003	106	
2004	141	
2005	227	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	30	
İŞÇİ SAYISI 10-25	14	
İŞÇİ SAYISI 25-50	9	
İŞÇİ SAYISI 50-100	4	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	5	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (Hektar)	I.OSB 150 HE+II.OSB 306 HE	
Boş Alan (Hektar)	II.OSB 306 Hektar boş	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	19	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI (ÜRETİME GEÇEN)	
Gıda	2	
Otomotiv		
Tekstil	1	
Elektrikli Aletler	3	
Makine İmalat	6	
Mobilya-Ahşap Ürünler	4	
Diğerleri	3	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	18	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	18	



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	6600000 YTL
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	306.506
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	44.694
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	6.170
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	61
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	—
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	378.660
Arpa	136.622
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Fasulye	363
Mercimek	774
Patates	120
Bamya	62
Biber (Sivri-Dolmalık)	377
Domates	8.526
Havuç	150
Hıyar	2.987
Soğan(Taze)	193
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Şeker Pancarı	62.350
Ayçiçeği (çerezlik)	7.682
Ayçiçeği (yağlık)	1.495
Mısır	2.810
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
kavun	24.845
karpuz	29.005
Armut	1.098
Üzüm	8.023
Elma	2.338
Diğerleri	4.317
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	99.682
Büyükbaş	38.828
Kümes Hayvanı	165.335
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	22.589



İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	21.825.500	
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	9.324	
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	—	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	—	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	104	
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	375,1 mm	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	3	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET	Yalnızca Tüpraş'a Mahsus
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	KIRIKKALE O.A.R.GÜMRÜĞÜ-MERKEZ	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	ABD \$ (000)	
2000 Yılı		
2001 Yılı	1.131	
2002 Yılı	1.323	
2003 Yılı	1.725	
2004 Yılı	2.227	
2005 Yılı	2.095	
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	ABD \$ (000)	
Tarım Ürünleri	—	
Gıda Sanayi	—	
Otomotiv	1.320 (Yedek parça)	
Tekstil	—	
Makine	—	
Elektrikli Aletler	—	
Diğerleri	775	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	
0 - 500 Bin \$	6	
500 Bin - 1 Milyon \$		
1 Milyon - 5 Milyon \$	1	
5 Milyon - 10 Milyon \$		
10 Milyon \$ Fazla		
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri		
Gıda Sanayi		
Otomotiv		
Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
Demir Madeni-Çelebi İlçesi	200.000 ton görünür+muhtemel	
Bakır-Kurşun (Cu-Pb)-Balıışeyh İlçesi	30 ton	



Bentonit-Keskin İlçesi	48.000 ton mümkün	
Molibden-Balıyşeyh İlçesi	26.000 ton görünür+31.000 ton muhtemel	
Diğerleri		
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Dekal Madencilik Hacıyusuflu Köyü/Çelebi-Kalsit	6	
Öz Öztaş Madencilik Ltd.Şti./Delice-Kuartz	1	
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Kuartz	Henüz ulaşılamadı	
Kalsit	400 ton/gün	
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Serttaş Mermer ve Granit İğdebelli Köyü/Çelebi-Ocak Sayısı	1	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	Faal Değil	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Granit Mermer	Faal Değil	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	7 adet (şube)	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	1	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	8 Hastane+44 Sağlık Ocağı	
Özel	3 Sağlık Merkezi	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	—	—
4 Yıldızlı Otel Sayısı	—	—
3 Yıldızlı Otel Sayısı	—	
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	—	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	11	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	8.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	6	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		



İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.kirikkale.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.kirikkale-bld.gov.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kirikkaletso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	A. Vural ÖRSEMİR Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü - İl Müdürü - www.tugidem.org.tr - vuralors@yahoo.com.tr
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	A. Vural ÖRSEMİR Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü - İl Müdürü - www.tugidem.org.tr - vuralors@yahoo.com.tr

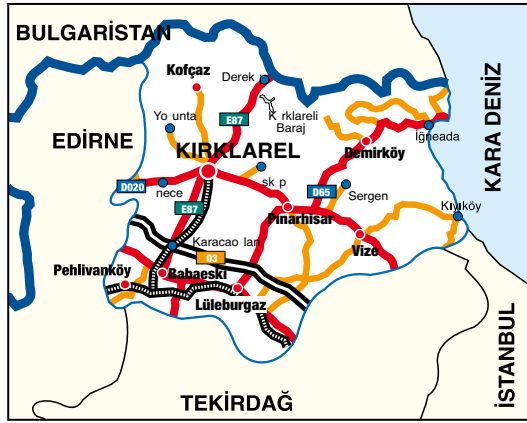


İstanbul Yayıldıkça Kırklareli Gelişiyor



Kırklareli’nde sanayi artan bir hızla gelişiyor. Bunun temel nedenlerinin başında ise kentin İstanbul’a yakınlığı geliyor.

Kırklareli, Anadolu tipi koloni yerleşim merkezi ve Asya-Avrupa kültürlerinin geçiş yolu olarak tanımlanıyor. M.Ö. 5000 tarihi dolaylarından başlayarak dalgalar halinde gelen göçler ile Trakya’ya gelen ve yerleşen M.Ö. 750 yıllarında Avrupa’dan Anadolu’ya geçen Trak kabilelerinden Frigyalılar Anadolu’da bir devlet kurmaya başladılar. Daha sonra bölgede pek çok uygarlık kuruldu, M.Ö. 46 yıllarında İmparator Claudius zamanında Roma’ya bağlandı.



1300’lerin başında Bizans’ın ücretli askerleri Katalan askerleri Trakya’yı ele geçirdi. 1361 yılında Kırklareli, Bizanslıların elinden Osmanlılara geçti. 1367 yılında Bulgarlarca işgal edildi.

1365 ile 1370 yılları arasında I. Murat tarafından Kırklareli Bulgarlardan alınarak ikinci defa Osmanlılara katıldı. 24 Ekim 1912 yılında Kırklareli Bulgarlar tarafından işgal edildi. 26 Temmuz 1920’de Kırklareli Yunanlılar tarafından işgal edildi. 10 Kasım 1922’de Kırklareli işgalden kurtarıldı.

İl, Osmanlılar tarafından alınmadan önce de Osmanlılar tarafından Kırkkilise olarak biliniyordu. Cumhuriyet döneminde, şehrin adının Kırkkilise’den Kırklareli’ne değiştirilmesi hususunda bir yasa teklifi verildi. 20 Aralık 1924 yılında bu yasa TBMM tarafından kabul edilerek şehrin adı “Kırklareli” oldu.

Kırklareli Marmara Bölgesi’nin Istranca (Yıldız) Dağları ve Ergene Ovası bölümleri üzerinde yer alıyor. İlın Bulgaristan’a 180 kilometre kara sınırı, Karadenize 60 kilometre deniz kıyısı bulunuyor. Kırklareli denizden 203 metre yükseklikte, kuzey ve doğusu dağlık ve ormanlık diğer bölümü genelde düzlük arazi. Bölgede genellikle kara iklimi hakim. Kışları sert ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak geçiyor. Başlıca akarsuları Ergene Nehri ve Rezve Deresidir. Bitki örtüsü olarak ormanlık ve step özelliği gösteriyor.



Kırklareli'nin nüfus yoğunluğu 50'dir. 1965 yılına kadar Kırklareli'nin nüfus yoğunluğu ülke ortalamasının üzerinde oldu. Bunun nedeni ilin mübadele ve muhaceret yoluyla Balkan ülkelerinden aldığı göç. 1940-1945 yılları arasında II.Dünya Savaşı nedeniyle Kırklareli'nin nüfusu azaldı, 1950-1955 arasında ise yeniden yurtdışından gelen göçmen aileler ile nüfus artmaya başladı. 1960'a kadar yüksek olan nüfus yoğunluğu bu yıldan itibaren il dışına göçün başlamasıyla beraber 1965'den sonra azalmaya başladı.

Türkiye'yi Bulgaristan'a bağlayan kapılardan biri olan Dereköy Gümrük Kapısı Kırklarelinde bulunuyor. Bu kapıdan 2005 yılında toplam 643 bin 145 kişi giriş çıkış yaptı.

Son yıllarda sanayi, özellikle İstanbul sanayisinin Trakya'ya yönelmesi sonucunda D-100 karayolu kenarında yapılan yatırımlarla gelişmeye başladı. Kırklareli'nin gelir seviyesi ve gelişme aşaması bakımından Türkiye ortalamasının üzerinde olan bir il olduğuna dikkat çekiliyor.

İlde sanayi daha çok D-100 karayolu etrafında ve özellikle Lüleburgaz'da yoğunlaşmış durumda. Kırklareli'nde sanayinin artan bir hızla geliştiği bunun temel nedenlerinin başında ise İstanbul sermayesinin çevreye yayılma çabasının geldiği belirtiliyor.

Kırklareli'nde gezip görülebilecek doğal yerler arasında göl ve barajlar, mağara, tabiatı koruma alanları, orman içi dinlenme ve mesire yerleri ile plajlar bulunuyor. İlde Hamam, Pedina, Mert, Erikli ve Saka gölleri ile Kırklareli, Armağan ve Kayalı barajları bulunuyor. İldeki mağaralar ise şunlar; merkezde Bedre, Demirköy'de Dupnisa, Pınarhisar'da Pekmezdere, Vize'de Domuzdere, Kaptanın, Kıyıköy mağaraları.

Kırklareli tarihi yapılar bakımından zengin bir kültür mirasına sahip illerden biri. Bu eserler arasında camii, hamam, çeşme, şehitlik, külliye, köprü ve türbeler yer alıyor. Fatih





Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethetmek için kullandığı topların döküldüğü Tophane bu eserlerden biri.

Diğer yandan Türkiye'de en çok tümülüs grubunun Kırklareli sınırları içinde, özellikle Vize ilçesinde bulunduğu kaydediliyor.

İlde höyük ve tümülüs kazılarına devam ediliyor. Bu kazılar Kırklareli'nin yakın zamana kadar hiç bilinmeyen erken dönemlerine ait yeni bilgileri ortaya çıkardığına dikkat çekiliyor. Vize Çömlektepe'de yapılan kazıda tüm Trakya'da şimdiye kadar bilinen tek antik tiyatro açığa çıkarıldı. Kırklareli'nin kıyı turizmi, kültür turizmi, kamping ve karavan turizmi, su sporları turizmi, av ve doğa turizmi, mağara ve trekking gibi bir çok turizm dalları için ideal bir il olduğu belirtiliyor. İlin turizm açısından değerlendirilmesi gereken en önemli niteliğinin doğal güzellikleri ve yaban hayatı olduğu kaydediliyor. Özellikle kıyı kesiminde tabiatı koruma alanı ilan edilen Saka Gölü, Longoz Ormanı ve Kastros ile doğal sit alanı ilan edilen Kıyıköy çevresi ve İğneada çevresindeki göller olağanüstü güzelliklere sahip olduğu belirtiliyor.

Kırklareli'nin hububat, ayçiçeği, şeker pancarı, mısır, yemeklik tane baklagiller, bağ önemli rol oynuyor. Tarım ürünlerinde, ağırlıklı bitkisel ürünler buğday ve ayçiçeği. 2005 yılında 140 bin 300 hektar buğday ekildi, toplam 597 bin 250 ton ürün elde edildi. Yine 2005 yılında 66 bin 500 hektar alana ayçiçeği ekildi, toplam 146 bin 190 ton ürün elde edildi. Kırklareli'nin, Türkiye ayçiçeği ekimindeki ve üretimindeki payı yıllara göre pek fazla değişmediği ve takriben yüzde 12 civarında olduğu belirtiliyor. Hububat ve ayçiçeğinden sonra ağırlıklı ürünler sırasıyla şeker pancarı, mısır ve patates. İlde hayvancılığın ise fenni usullerle yapıldığına dikkat çekiliyor. Öte yandan ilin Karadeniz sahilinde yer alan yerleşim birimlerinde balıkçılık yapılıyor. ■





Kırklareli, 2001 verilerine göre 3.590 dolar olan kişi başına gayri safi yurtiçi hasıla ile iller sıralamasında Kocaeli ve Bolu'dan sonra üçüncü durumdadır. Gayri safi yurtiçi hasıla içinde sanayinin payı yüzde 59, hizmetler sektörünün payı yüzde 31 ve tarımın payı yüzde 10'dur. DPT'nin 2003 yılı İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasına göre 81 il içerisinde 11, eğitim sektörü gelişmişlik sıralamasında 7, sağlık sektörü gelişmişlik sıralamasında 15, imalat sanayi gelişmişlik sıralamasında 14. sırada yer almıştır.

Kırklareli ekonomisinde tarımla beraber sanayi de önemli gelişmeler göstermektedir. İlimizin, coğrafi konumu, altyapı imkanları, nitelikli işgücü ve pazarlara yakın olması bu gelişmenin başlıca nedenleridir. Hububat ve bitkisel üretimde 2005 yılında yüzde 10'luk bir artış sağlanmış, tüketilen elektrik enerjisi de 2004 yılında 639.000.000 Kwh iken 2005 yılında 735.000.000 Kwh'a çıkarak yüzde 15'lik bir artış göstermiştir.

Kırklareli'de toplam 218 sanayi tesisi bulunmaktadır. gıda, içki ve tütün imalatı yapan 74; tekstil, giyim ve deri imalatı yapan 62; orman ürünleri ve mobilya üretimi yapan 15; kağıt, kağıt ürünleri ve basım imalatı yapan 2; kimya, petrol, kömür, kauçuk ve plastik ürün imalatı yapan 13; taş ve toprağa dayalı 23; metal eşya, makine ve teçhizat imalatı yapan 18; diğer imalat yapan 11 tesis bulunmaktadır. Bu tesislerde 19 bin civarında işçi çalışmaktadır. 1000 ve daha fazla kişi çalışan 2, 500-999 kişi çalışan 5, 250-499 kişi çalışan 16, 100-249 kişi çalışan 28, 50-99 kişi çalışan 17, 10-49 kişi çalışan 76 tesis bulunmaktadır.

Kapalı ekonomisi nedeniyle ticari faaliyetlerin zayıf olduğu sınır komşumuz olan Bulgaristan'ın 1990'lardan sonra demirperde ülkelerinde uygulanmaya başlayan serbest piyasa ekonomisiyle birlikte İlimize; "Bavul Ticareti" diye tabir edilen ticaret yoluyla önemli girdiler sağlanmış. Ancak günümüzde bu ticaret verimliliğini kaybettiğinden Balkan ve Kuzey Avrupa Ülkeleri pazarına yapılacak ticarete ulaşım imkanlarının artırılması önem arz etmektedir.

Kırklareli Organize Sanayi Bölgesi yatırımcılar için cazip bir alandır. Organize Sanayi Bölgelerinin bilinen avantajlarının yanında Kırklareli Organize Sanayi Bölgesinde sanayi parseli alan yatırımcılara parsellerin mülkiyeti hemen devredilmekte ve parseller üzerinde ipotek vb. kısıtlayıcı bir durum yer almamaktadır. Ulaşım, enerji ve haberleşme problemi bulunmamaktadır. İstanbul'a yakın bir bölgede yer almaktadır. 4.derece deprem bölgesinde konuşlanmış olması nedeniyle deprem riski çok azdır. İşgücü açısından herhangi bir sorun bulunmamaktadır. Bulgaristan - Türkiye Doğalgaz boru hattının OSB doğalgaz boru hattına 9 kilometre mesafede olup Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'ndan bu hatta bağlantı izni alınmıştır. 2007 yılında doğal gazın Organize Sanayi Bölgesine getirilmesi hedeflenmiştir.

Kırklareli-Pınarhisar yolu üzerinde şehir merkezine 14 kilometre uzaklıkta Kızılcıkdere mevkiinde bulunan Kırklareli Organize Sanayi Bölgesi'nin 100 hektarlık ilk etabının tüm altyapısı tamamlanmıştır. I.Kısımdaki 51 parselin tamamının müteşebbislere tahsisi yapılmıştır. Bu 51 firmadan 11'i tesisini kurmuş ve üretime geçmiştir. 5 tesisin inşaatı devam etmektedir.



Kırklareli Organize Sanayi Bölgesi'nin 273 hektarlık 2.Etap alanının etüt proje mühendislik hizmetleri kapsamında imar planları, altyapı projeleri, doğalgaz iç şebeke projeleri onaylanmış ve imalata başlanmıştır. OSB 2.Etap alanında 208 hektar 43 adet sanayi parseli mevcuttur.

Enerji şebekesi, Kırklareli üzerinden çift devre enterkonnekte sisteme bağlı olup ayrıca, Pınarhisar üzerinden çift devre Hamitabad Doğalgaz Çevrim Santraline de ringlenmiştir. Bölge içi enerji dağıtım şebekesi yer altından olup, kurulu gücü 26 MVA'dır. I.Etap ve II.Etap OSB için toplam 58 MVA enerji müsaadesi alınmıştır.

Kırklareli Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Teşekkülü ile DSİ Genel Müdürlüğü arasında, 13.10.1999 tarihinde imzalan protokol ile Kırklareli Barajından O.S.B.'ye, yaklaşık 14500 metre isale ve terfi hattı ile 150 lt/sn maksimum debi ile su vermeye başlanmıştır. Ayrıca, söz konusu protokol ile Kırklareli OSB Kırklareli Barajının yüzde 2 hissesine sahiptir.

Coğrafi konumu, altyapı imkanları, nitelikli işgücü ve pazarlara yakınlığı bakımından, sanayi kuruluşlarının daha fazla tercih edeceği Bölge'de alt yapısının mükemmelliğinin yanında işçi sorunu olmaması, kalifiye eleman sıkıntısı çekilmemesi, Bölge'nin Dereköy Sınır Kapısına 30 kilometre, Bulgaristan-Burgaz Limanına uzaklığı 132 kilometre, Tekirdağ Limanına uzaklığı 130 kilometre mesafede olması ve 4. derece deprem kuşağında olmasından dolayı deprem riskini taşımaması, sanayicinin ayrı bir tercih sebebi olacaktır.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Türk işadamlarını bir araya getiren Dünya Türk İşadamları Kurultayı şüphesiz ki ülkemize büyük yararlar sağlamaktadır, bu vesileyle hazırlanan İller Yatırım Kataloğu da illerimizin tanıtımına önemli katkılar sağlayacaktır.

Hüseyin Avni ÇOŞ

Kırklareli Valisi



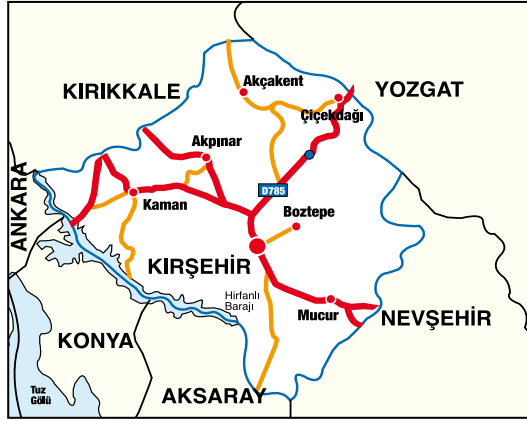


Sanayide Adımlar Atıyor



Tarım ve hayvancılık ağırlıklı bir ekonomiye sahip olan Kırşehir, Almanya'dan dönen işçilerin kurdukları şirketler sayesinde sanayileşmeyle tanıştı.

Hashöyük ve Kaletepe'de yapılan kazılarda ele geçen buluntular yöreye ilk Tunç Çağında yerleşildiğini gösteriyor. İ.Ö. 1600'lerden İ.Ö. 1200'lere değin Hititlerin yaşadığı yöre, bu yüzyıldan İ.Ö. 675'e değin Friglerin yönetimindeydi. Daha sonra önce Medlerin, İ.Ö. 6. yüzyıl ortalarında da Perslerin eline geçti. İ.Ö. 332'de kurulan Kapadokya Krallığı'nın sınırları içinde kalan yöre, İ.Ö. 2. yüzyıl sonlarında Pontus kralı Mithradates'in denetimine girdi. Bu yüzyıllarda Aquae Saravenae adıyla anılan kent, İ.S. 17'de Kapadokya'nın öteki kesimleriyle birlikte İmparator Tberius tarafından Roma topraklarına katıldı.



6. yüzyıl'da Sasani, 7. ve 8. yüzyıllarda da Arap saldırılarına uğrayan yöre, 11. yüzyıl sonunda Selçukluların eline geçti. 12. yüzyılda kısa bir süre Danişmendlilerin egemenliği altında kaldıktan sonra, önce Selçukluların daha sonra İlhanlıların yönetimine girdi. 13. yüzyılda ortaya çıkan ahilik örgütü Kırşehir'de zanaat ve ticaretin gelişmesine katkıda bulundu.

Daha sonra, önce Eretna Beyliği'ne, ardından da Kadı Burhaneddin Devleti'ne bağlanan Kırşehir, ilk kez 14. yüzyılın son yıllarında I. Beyazid tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Ankara Savaşı'nın kazanan Timur, Kırşehir'i Karamanlılara verdi. II. Murat döneminde yeniden Osmanlı topraklarına katılan yöre, 16. Yüzyıl ve sonrasında Celali Ayaklanmaları'ndan etkilendi. Önceleri Karaman Eyaleti'ne bağlıyken, 19. yüzyıl sonlarında Ankara vilayetine bağlı Kırşehir sancağının sınırları içindeydi. Kurtuluş Savaşı sırasında patlak veren Yozgat Ayaklanmaları'ndan etkilenen Kırşehir, 1924'te vilayet yapıldı. 30 Mayıs 1954'te siyasi nedenlerle ilçe olarak Nevşehir'e bağlandı. 1 Temmuz 1957'de yeniden il yapıldı.



Kırşehir'in başlıca geçim kaynağı tarım ve hayvancılık. İl nüfusunun yaklaşık yüzde 41.79'u kırsal alanda yaşıyor. İlde istihdam edilen nüfusun yüzde 65.1'i tarım ve hayvancılık sektöründe bulunuyor. İl gayri safi hasılasının yüzde 25.2'si tarım sektöründen sağlanıyor. Kırşehir'de bulunan 36 bin 243 adet tarım işletmesinin yüzde 60'ında bitkisel üretim, yüzde 38'inde bitkisel ve hayvansal üretim, yüzde 2'sinde yalnızca hayvansal üretim yapılıyor.

İlin 657 bin 679 hektarlık arazi yapısının 454 bin 720 hektarı tarıma elverişli arazi, 132 bin 450 hektarı çayır-mera, 25 bin 63 hektarı ormanlık ve fidanlık, 45 bin 446 hektarı tarıma elverişsiz alanları kapsıyor.

2001 Genel Tarım Sayımı sonuçlarına göre ildeki tarımsal işletme sayısı 18 bin181 adet. Bu işletmelerin 7 bin 668'inde bitkisel üretim, 10 bin 515'inde bitkisel ve hayvansal üretim, 50'sinde ise yalnızca hayvansal üretim yapılıyor. Bütün tarımsal işletmelerin toplam işledikleri alan miktarı ise 2 milyon 556 bin 757 dekar. İlin 100-199 dekar arazi büyüklüğüne sahip işletmelerin oranı yüzde 31,6 ile en büyük paya sahip. İkinci sırada 50-59 dekar arazi genişliğine sahip işletmeler bulunuyor. Kırşehir'de bitkisel üretimde ilk sırada tarla, ikinci sırada meyve, üçüncü sırada da sebze ürünleri üretimi gelirken, tarla ürünleri üretiminde tahıllar ilk sırada olmak üzere, baklagiller, endüstri bitkileri, yumru bitkiler ve yağlı tohumlular yer alıyor. Kırşehir'de 130 bine yakın küçükbaş, 60 bine yakın büyükbaş ve 360 bin civarında da kümes hayvanı bulunuyor. İldeki hayvan sayısı çevre illere göre önemli bir yer teşkil etmesine rağmen, birim başına üretim yeterli düzeyde bulunmuyor. Bunun en büyük nedeni de hayvanların genetik yapı bakımından düşük verimli yerli ırklardan oluşması. Çevresel faktörler ve bakım beslenme koşullarının yeterli olmaması da verimin düşmesinin önemli sebebi.





Kırşehir, hayvansal ürünler üretiminde süt üretimi ile orta Anadolu bölgesi toplam üretiminin yüzde 3.25'ini, ülke toplam üretiminin de binde 59'unu gerçekleştiriyor. Şehir, et üretiminde ise bölge toplam üretiminin yüzde 3.08'ini, ülke üretiminin ise süt üretiminde olduğu gibi yalnızca binde 59'unu gerçekleştiriyor. Kırşehir sanayisinin toplam üretim ve istihdama katkısı sınırlı. 2001 yılı verilerine göre, sanayi sektörünün il gayri safi hasılası içindeki payı yüzde 12.4 ile beşinci sırada bulunuyor. İl GSYİH'sının Orta Anadolu Bölgesi ve ülke içindeki payı ise, 2001 rakamları ile Orta Anadolu Bölgesi hasılasının yüzde 1.14'ünü, ülke hasılasının yüzde 12'sini oluşturuyor. İstihdam yönünden bakıldığında sanayi sektörünün payı ise Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 1980'de yüzde 5.2, 1985'te yüzde 4.5, 1990' da yüzde 6 ve 2000 yılında yüzde 5.9 oldu.

Kırşehir'de sanayi 1970'lere kadar gelişmedi. Bu dönemde ildeki tarımsal ürünler işleyen birkaç işletme vardı. 1964 sanayi sayımında ilin tek kamu kuruluşu ise Kırşehir şarap fabrikası. 1960-1970 arası nüfusun yurtdışına çalışmak üzere gitmesi ve yaratılan sermaye ile yapılan yatırımlarla ekonomide görece bir canlılık yaratıldı. Bu dönemde doğal kaynaklara ve tarıma yönelik sanayi tesisleri kuruldu. İşçi şirketlerinden bazıları İşçi Emeği Yem ve Bulgur Fabrikası, Meytaş, Türktur Turizm ve İnşaat ve Kimsaş. Kırşehir'in 1973 ile 1981 yılları arasında kalkınmada öncelikli iller kapsamında olması, bu dönemde sanayi sektöründe canlanma yaşanmasına neden oldu. 1970'li yılların ikinci yarısından itibaren Petlas Lastik Sanayi A.Ş. ile Çemaş Döküm Sanayi A.Ş. kuruldu. 1976'da kurulan ve 1988'de ilk üretimin gerçekleştiren Petlas, 1994'te kapatıldı, 1997 yılında da özelleştirildi. Türkiye'de ilk ve tek askeri uçak lastiği üretebilen lastik fabrikası konumunda olan Petlas, her türlü kara taşıtı için dış ve iç lastik üretiyor.

Çimento sanayinin öğütücü eleman ihtiyacını karşılamak amacıyla 1976 yılında kurulan Çemaş Döküm Sanayi, bilya ve silpebs üretimi ile faaliyetine başlamış ve 1994 yılından itibaren otomotiv ve makine sanayii için döküm parça imalatını da hizmet alanına eklemiş bulunuyor. 1981 yılında kalkınmada öncelikli yöre kapsamından çıkarılmasıyla, ildeki yatırımlar da durdu. Bu tarihten sonra özel teşebbüsler tarafından küçük ölçekli ve genellikle gıda sektörüne yönelik un ve yem fabrikaları yapıldı. 1990' lı yılların ortalarında ilde sanayi yatırımlarında önemli artışlar yaşandı. 1993'te Kırşehir Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulma kararının alınması ve 1997'de kalkınmada öncelikli yöre kapsamına alınması ilde sanayi yatırımlarının artmasında önemli rol oynadı. İldeki tek devlet yatırımı olan şeker fabrikasının temeli, 1970 yılında atıldı ve 2001 yılı kampanya döneminde üretime geçti. 1.131.443 m2 açık, 29.564 m2 kapalı alanda faaliyet gösteren fabrikada günde 3 ton üretim yapıyor. ■



Orta Anadolu bölgesinin tam ortasında yer alan ilimiz halkının % 65'i tarım sektöründe istihdam edilmektedir. İlimizde sanayinin istihdama oranı ise % 12 ile sınırlıdır.

1970'li yıllarda çok ortaklı olarak kurulan ülkemizin öncü kuruluşlarından ÇEMAŞ Döküm Sanayi, kesici ve delici takımlar üreten ORALSAN gibi işletmeler ilimizde sanayi kuruluşlarının çekirdeğini oluşturmuştur. 1990 yılında üretime geçen her türlü araç ve iş makinesi lastiğinin yanı sıra Türk Hava Kuvvetlerine lastik üreten Petlas ve 2000 yılında üretime başlayan Kırşehir Şeker Fabrikası başta olmak üzere ilimizde 96 sanayi kuruluşu mevcuttur.

Şu anda altyapısının büyük bölümü tamamlanan ve 212 parselden oluşan Organize Sanayi Bölgesinde parsellerin tamamı yatırımcılara tahsis edilmiş, 24 işletme üretime başlamış, 23'ü inşaat halinde, 36 ise proje safhasındadır. Yatırımcı taleplerini karşılamak üzere Organize Sanayi Bölgesini genişletme çalışmaları devam etmektedir.

Kırşehir, alt yapısı hazır Organize Sanayi Bölgesi, bölünmüş yol haline getirilen karayolları, hava, demiryolu ve limanlara yakınlığı, geniş hazine arazileri, doğal gazın kullanıma sunulması, Yatırım ve İstihdamın Teşvik Edildiği İller kapsamında bulunması gibi avantajlarıyla yatırımcılar için bir cazibe merkezi konumundadır.

Bunun dışında ilimize yatırım yapacak tüm müteşebbisler Valiliğimizin, Belediye ve diğer kurumların desteğini alacaklardır. Kapadokya Bölgesinin giriş kapısı konumunda bulunan Kırşehir, zengin termal kaynakları, tarihi ve kültürel eserleri, Seyfe Gölü Kuş Cenneti, Hirfanlı Baraj Sahilleri, Japon- Anadolu Arkeoloji Enstitüsü tarafından kazılar yapılar Kaman- Kalehöyük, zengin müzik ve folklor kültürü ile turizm yatırımları açısından da önemli bir noktada bulunmaktadır. Bu nedenle tüm yatırımcıları ilimize davet ediyorum.

Son yıllarda sanayileşme alanında önemli gelişmeler sağlanan ülkemizde, sürekli kalkınmanın sağlanabilmesi planlı bir çalışma ile mümkün olabilecektir. Bu açıdan, illerin potansiyelinin ortaya çıkarılarak uygun yatırım alanlarının tespitinde ve yatırım kararlarının verilmesinde tanıtım organizasyonlarının büyük önemi olduğunu belirtmek istiyorum. Bu açıdan Dünya Türk İşadamları Vakfı'nın düzenlediği kurultayın illerin sanayileşmesine büyük katkı sağlayacağına inanıyorum. Bu açıdan kurultayı düzenleyen Vakıf yöneticilerini kutluyorum.

Bu duygularla, Türk işadamlarının bir araya gelmesine vesile olan kurultayın, ülkemiz ve illerimizin sanayileşmesine katkı sağlamasını diliyor, kurultaya katılan herkese selam ve saygılarımı sunuyorum.

M. Lütfullah BİLGİN

Kırşehir Valisi



KIRŞEHİR'İN YATIRIM ORTAMI

Ülkemizin coğrafi konumu açısından en avantajlı bölgelerinden olan Kırşehir bu konumunu başta Selçuklular dönemi olmak üzere tarih boyunca en iyi şekilde değerlendirmiş olmasına rağmen Cumhuriyet dönemi ile birlikte bu özelliğini yeterince kullanamamıştır. Ancak özellikle son çıkan 5084 sayılı teşvik kanunu ile yatırımcıların cazibe merkezi olmaya başlayan ilimizde Ticaretten Sanayiye geçişin bazı zorlukları da yaşanmaktadır.

Bir çok zorluklara rağmen gerek ulaşım yönünden ülkemizin en avantajlı bölgesinde yer alması, gerekse teşvik kanununun sağladığı kolaylıklar ile kabuğunu kırmaya başlayan ilimizde son birkaç yılda yatırımcıların sayısı artmaya başlamıştır. İlimize gelen yatırımcıların yan sanayiye olan katkısı da düşünüldüğünde gözle görülür bir hareketlenme sağlanmış bu durum üretimin yanında ihracatın artmasında da önemli rol oynamıştır. Birkaç yıl önce 15 milyon ABD Doları olan ihracatın bu günlerde 35 milyon ABD Dolarlarına gelmesi bunun en güzel örneğidir. İstihdam sayısındaki önemli artışın yanında işsizliğin ilimizin en önemli sorunlarından biri olduğu da gerçektir.

2006 yılında 3 adet yeni bankanın ilimizde faaliyete başlaması da ticari potansiyeldeki artışın göstergesi olarak kabul edilebilir. Özellikle inşaat sektörünün canlanması, yurtdışında çalışan gurbetçi hemşerilerimizin yaz aylarında ilimizi ziyaretleri, İlimiz çiftçilerinin modern tarımı benimsemiş olmaları ve tarım arazilerinin genişliği, yeni gelen yatırımlar, Ahi Evran Üniversitesinin kurulmuş olması, kaplıca ve kültür turizminin ivme kazanması, doğalgazın kullanılmaya başlanmış olması, ülkemizin doğu ile batıyı bağlayan en önemli karayolu üzerinde bulunması gibi etkenler Kırşehir'in ileride ticari ve sanayi potansiyeline önemli katkısı bulunacak unsurlardan sayılabilir. Ayrıca kaplıca turizmi konusunda hazırlanan yeni projelerin sağlık turizmini olumlu etkileyecek olması ilimiz için artı bir değer olarak göze çarpmaktadır.

İlimize yatırım yapmak isteyen yatırımcılara 5084 sayılı teşvik kanununda yer alan, ücretsiz arsa, SSK, Stopaj ve Elektrik tüketiminde sağlanan indirimlerin yanında ilimizdeki tüm resmi ve tüzel kurum ve kuruluşların kendi alanları ile ilgili destekler sağlanmakta ve özellikle bürokratik işlemler en az seviyeye indirilmektedir. Ayrıca teknik desteklerde sunulmakta ve bu destekler yatırım tamamlandıktan sonra da devam ettirilmektedir.

Gerek, karayolu taşımacılığı kolaylığı ile havaalanları ve limanlara olan yakınlığı, gerekse Türkiye'nin tam ortasında ve Başkent Ankara'ya olan yakınlığı, ayrıca teşvik kanunu kapsamında yer alması hususları göz önüne alındığında Kırşehir'in yatırım için ne kadar cazip bir yer olduğu açıkça görülecektir.

Mehmet ÇOPUROĞLU

Kırşehir Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KIRŞEHİR	
TELEFON KODU	00.90	386
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		6 352
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	124,739	49
Kadın	128,5	51
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		40
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	62,695	60
Kadın	40,85	40
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	56,498	59
Kadın	38,812	41
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		8,2
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	KAYSERİ	
Uzaklığı (Km)	130	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Yerköy (YOZGAT)	
Uzaklığı (Km)	73	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	MERSİN	
Uzaklığı (Km)	368	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	185	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	638	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	138	31 269
Lise	21	7 850



Meslek Lisesi	13	3 229
Yüksek Okul 2 Yıllık	6	2 982
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	2	4 578
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri		4
İnşaat		
Turizm		
Ticaret		2
Diğerleri		7
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket		103
Limited Şirket		845
Şahıs Şirketi		543
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		



Beyaz Eşya		
Diğerleri		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	31	
Otomotiv	5	
Tekstil	5	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	6	
Mobilya	6	
Diğerleri	41	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	86	
2002	89	
2003	86	
2004	88	
2005	90	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	47	
İŞÇİ SAYISI 10-25	29	
İŞÇİ SAYISI 25-50	12	
İŞÇİ SAYISI 50-100	1	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	5	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	2.000.000	
Boş Alan (M2)	4.983	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	24	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	4	
Otomotiv		
Tekstil	3	
Elektrikli Aletler	1	
Makine İmalat	1	
Mobilya-Ahşap Ürünler	4	
Diğerleri	11	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	16	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL) (2004)	20.226
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	454.256
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	273.210
ORMANLIK ALAN (Hektar)	24.591
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	6.585
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	580
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	733
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	412.500
ARPA	421.950
ÇAVDAR	9.525
Diğerleri	1.550
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	19.438
KAVUN	9.425
KARPUZ	6.560
Diğerleri	18.185
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	14.450
Mısır	2.800
Diğerleri	275.300
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	9.088
Kiraz	367
Diğerleri	37.712
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	140.850
Büyükbaş	67.444
Kümes Hayvanı	480.413
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)(KG)	61.671.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	388.255.540
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	20.130
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	6
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	96
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	367,5
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	25
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	(Aksaray) 110
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	13.088
2002 Yılı	15.217
2003 Yılı	13.473
2004 Yılı	16.347
2005 Yılı	23.477
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	6.090
Gıda Sanayi	3
Otomotiv	11.988
Tekstil	2.512
Makine	2.260
Elektrikli Aletler	5
Diğerleri	619
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	16
500 Bin - 1 Milyon \$	1
1 Milyon - 5 Milyon \$	4
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	1
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	33.450
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
DEMİR	2.435.000
FLÜORİT	497.500
MERMER (M3)	10.000.000
Diğerleri	160.000
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
FLÜORİT	7
KALKER	4



KAYATUZU	4	
Diğerleri	4	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
KALSİT	31.400	
KAVARSİT	8.751	
KALKER	3.594	
Diğerleri	150	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	15	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	747	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	4	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	84	
Devlet	6	
Özel	78 (Poliklinik+Özel Muayene)	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	2	350
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	14	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	700	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	7	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2024 KBPS	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.kirsehir.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.kirsehir.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kirsehirtso.org	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Adil ERTUĞRUL Organize Sanayi Böl. Md. V. Ankara Cad. Özel İdare Kırşehir www.kirsehirosb.gov.tr	



<p>BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ</p>	<p>Alaattin GAYRETLİ Kırşehir Valiliği İl Planlama Md. 0 386 213 16 07 planlama@kirsehir.gov.tr</p>
--	---



Türkiye'nin Ortadoğu'ya Açılan Kapısı



Kilis, Suriye sınırına sadece 10 km uzaklıkta. Bu özelliği ticareti canlı tutuyor. Antep fıstığı, bağcılık ve zeytin en önemli tarımsal zenginlikleri. Sanayi ise yavaş gelişiyor.

Arkeologlar Kilişte en eski yerleşimin İ.Ö. 3 bin yılına dayandığını söylüyor. Yazılı kayıtlara göre, 1460 yıllarında Halep Krallığı'na bağlı bir kent olan Kilis, Hitit imparatorluk döneminin başlamasıyla birlikte Hititler'in egemenliğine giriyor.

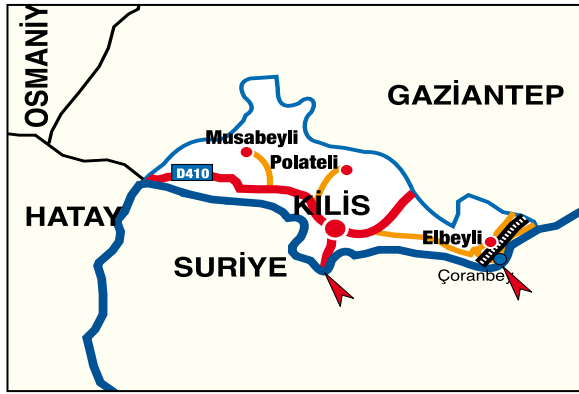
İ.Ö. 356'da Makedonya'dan yola çıkan Büyük İskender, kuzey batıdan güney doğuya doğru bütün Anadolu topraklarını işgal ederek, İskenderun körfezine ulaştığında, İskenderun'u kurup Kilis üzerinden Mısır'a doğru yoluna devam ediyor.

Kayıtlara göre Türkler'in bölgeye gelişi de 8. yüzyılda başlıyor. Harun Reşit döneminde Orta Asya'dan koparak islamiyeti kabul eden Horasanlı Oğuz Boyları, gruplar halinde Abbasiler'in hizmetine giriyor. Kentin bugün bulunduğu yerde, Kilis adıyla gelişmesi Mısır-Türk Kölemen devleti zamanında, yani 1250'li yıllarda başlıyor.

23 Ağustos 1516'da da Yavuz Sultan Selim, Mercidabık köyü civarında yapılan ve aynı adla anılan savaş sonucunda, Halep eyaletine bağlı bir sancak olan Kilişi Osmanlı topraklarına katıyor.

1918'de önce İngilizler, daha sonra da Fransızlar tarafından işgal edilen Kilişte 3 yıl süren savaşın ardından 6 Aralık 1921'de kent işgalden kurtuluyor. 1927 yılında Gaziantep iline bağlanan Kilis, 6 Haziran 1995'de il statüsüne kavuşuyor.

Tarih boyunca Anadolu'nun Ortadoğu'ya açılan en önemli kapılarından biri olma özelliği taşıyan Kilis bugün, Suriye sınırına sadece 10 kilometre mesafede bulunuyor. Adana, Antep güzergahından gelip Kilişten geçen karayolu, sınırın öteki yakasında Azez şehrinin ardından Halep'e ulaşıyor.





Resul Osman Dağı'nın eteklerinde kurulu olan kent, güneye doğru inildikçe fazla engeli olmayan düz bir arazide yer alıyor.

Kentin kuzeyinde yer alan ve doğudan batıya uzanan dağlar arasında kuru dereler ve birkaç küçük akarsu var. Genellikle kıraç arazilerin yer aldığı bu dağların etekleri ve üst kısımlarında ise tarıma elverişli araziler bulunuyor. Bu alanlarla birlikte, kentin güney ve güneydoğusundaki sınır şeridi boyunca uzanan topraklarda bağcılık ve zeytincilik yapıyor.

İl topraklarının yüzde 12'si orman ve fundalık, yüzde 70'i ise tarım alanlarından oluşuyor. İklim koşullarının zorluğuna karşın Kilis'te tarım topraklarının yüzde 20'sinden fazlasında bağcılık, yüzde 16'sında da zeytin yetiştiriciliği yapılıyor.

Bağcılık ve zeytinciliğin bu kadar yaygın olması, hiç kuşkusuz yöredeki eğimli arazilerin bu tür tarıma elverişli olmasından kaynaklanıyor. Zeytinciliğe göre bağcılığın daha fazla tercih edilmesinin altında ise ürünlerin özellikleri yatıyor.

Her şeyden önce zeytin ağaçları 2 yılda bir ürün verirken bağlar her yıl normal ürün veriyor. Ayrıca bağlar dikildikten 5-6 yıl sonra hasat için hazır hale gelirken, zeytin ancak 15-20 yıl sonra ürün verebiliyor.

Yöredeki zeytinlikler Kilis ovası ve çevresiyle Afrin ve Sabun suları arasındaki parçalı düzlükler üzerinde yoğunluk kazanıyor. Bu sahalardaki zeytinliklerin oranı yüzde 25 ile 50 arasında değişiyor.

Kilis'te 2004 yılı rakamlarına göre toplam 1 milyon 400 bin adet zeytin ağacı bulunuyor. Bölgedeki zeytin üretimi ise yaklaşık 20 bin tonu buluyor. Her yıl toplanan tane zeytinin kahvaltılık olarak ayrılan çok az bir kısmı dışında büyük bir bölümü, yağ yapımında kullanılıyor. Kilis'te, aynı yılın verilerine göre yılda ortalama 5 bin 250 ton zeytin yağı elde ediliyor.

Bölge tarımında, yoğun emek gerektirmesine karşın bol miktarda üretime imkan veren sebzeçilik de önemli yer tutuyor. Yörede sulanabilen tarım arazilerinin hemen hemen tama-





mı diğer ürünlere göre daha zor, fakat daha karlı olan sebze tarımına ayrılmış durumda. Sebze üretiminin yarıya yakını şehrin belediye sınırları içinde, diğer yarısı da köylerde yapılıyor. Küçük çapta meyvecilik de yapılan yörede en önemli ürün Antep fıstığı. Zeytin gibi uzun zamanda ürün veren Antep fıstığı, çoğunlukla bağlarla birlikte ara ürün olarak yetiştiriliyor.

Yörede ayrıca armut, ayva, erik, kayısı, zerdali, kiraz, şeftali, vişne, ceviz, badem, dut, incir, nar gibi meyveler de üretiliyor, ancak bunların üretiminin düşük olduğunu eklemek gerekiyor. Kilis'te pekmez yapımı da bağcılığa bağlı olarak gelişen ve kökeni hayli eskiye dayanan bir tarımsal faaliyet.

Kilis'te bağcılıkta en yüksek verim "urumu üzümü" cinsiyle yakalanıyor. Bu üzüm, taze sofralık olarak yetiştirilmediğinden, kurutulup işlenerek pekmez haline getiriliyor. Kuru üzümünden pekmez üretimi Kilis'e özgü bir imalat kültürü oluşturuyor. Bugün ilde ticaret ve sanayi odasına kayıtlı pek çok firma pekmez üretimi yapıyor.

Daha elverişli koşullarda, daha verimli üretim için bu işletmeleri biraraya getirecek Kilis pekmez-helva küçük sanayi sitesi için çalışmalar sürüyor. Anlaşılacağı üzere Kilis ekonomisi tarım ağırlıklı olarak gelişiyor, büyüyor. Ancak bugün bile 152 bin 100 hektarı bulan tarım arazilerinin sadece 12 bin hektarında sulu tarım yapılabilir. Çözüm olarak valilikçe hazırlanan baraj ve gölet projeleri var ancak tarımda verimliliği en az iki katına çıkarması beklenen bu projeler hayata geçmek için hükümetten bütçe ve onay bekliyor.

Ekonomisi gibi sanayisi de tümüyle tarıma dayalı olan Kilis'te pekmez, alkol, zeytin yağı, un ve bulgur üretimi yapan küçük ölçekli tesisler var. İlde tamamlanmış tek kamu yatırımı olan Tekel Suma Fabrikası dışında boru, kumaş, makine halısı, şekerleme, pekmez, zeytinyağı, gıda, baharat, sabun, tuz ve plastik ambalaj üretimi yapan küçük ölçekli fabrikalar bulunuyor.

Ayrıca, Suriye ile ticaretin gelişmesi bakımından sınır kapısı avantajına sahip olan Kilis'te bir sınır ticaret merkezi kurulması için başlatılan çalışmalar devam ediyor.

Üç bin yıllık tarihi kökene sahip Kilis'te neredeyse bir kaç kilometrede bir henüz kazılmamış bir höyüğe ya da tarihi kalıntıya rastlamak mümkün.

Konakları, hamamları, höyükleri, kaleleri ile büyük bir tarih zenginliğine sahip olan Kilis'in doğa sporlarına uygun dağ, yayla, nehir ve göllerini de unutmamak gerekiyor. ■



KİLİS İLİNİN GENEL OLARAK TANITILMASI

1-TARİHİ: Cumhuriyet döneminde, Gaziantep İline bağlı serhat bir ilçe olan Kilis, 6 Haziran 1995 tarihinde 550 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kavuşmuştur.

II- NÜFUS DURUMU: 22 Ekim 2000 tarihinde yapılan "Genel Nüfus Tespiti" kesin sonuçlarına göre, Kilis İlının toplam nüfusu 114.724 kişidir. Nüfusun 74.985'i il ve ilçe merkezlerinde, 39.739'u ise köylerde ikamet etmektedir.

III- İDARİ DURUMU: 6 Haziran 1995 tarihinde 550 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile İl olan Kilis'in Elbeyli, Musabeyli ve Polateli olmak üzere 3 bağlı ilçesi bulunmaktadır. Birisi il, üçü ilçe ve birisi de belde düzeyinde olmak üzere 5 belediye teşkilatı, 136 köy ve bu köylere bağlı 61 mezra, İl, ilçe ve beldede toplam 90 mahalle vardır.

IV- YÜRÜTÜLMEKTE OLAN BAŞLICA YATIRIM PROJELERİ

1. Gaziantep-Kilis Karayolu Projesi : İlimiz sınırları içindeki uzunluğu 17 km.olan Gaziantep-Kilis Karayolunun 43 km.si sathi kaplama asfalt seviyesinde tamamlanmıştır.

2. Seve Barajı Projesi : 1999 yılında başlanın Seve Barajı inşaatında %98 oranında ikmal edilerek su tutumlaşa başlanmıştır.

3. GAP Kayacık Barajı Sulama Projesi : Aynıfer Deresi üzerinde yapılmakta olan Kayacık Barajı Projesinin, toplam 20.000 hektar sulama alanınının 9.680 hektarı ilimiz sınırları içerisinde kalmaktadır. Projenin tamamlanması halinde Kilis'de 11 köy arazisi sulanabilecektir.

4. Üçpınar Göleti ve Sulaması Projesi : 1993 yılında yatırım programına alınan Üçpınar Göletinin inşaatı tamamlanarak geçici kabulü yapılmıştır.

5. Sapkanlı Göleti Sulaması Projesi: 06.09.2002 yılında yeniden ihalesi yapılan proje için yeterli ödenek ayrılması ve çalışmalara kaldığı yerden devam edilmesi gerekmektedir.

6. Kilis Organize Sanayi Bölgesi Projesi: Kilis OSB, 90 hektar olarak planlanmış ve 48 hektarlık alanı kamulaştırılarak sanayi parseli haline getirilmiştir.

7. Kilis Devlet Hastanesi İkmal İnşaatı Projesi: 150 yatak kapasiteli proje kendi ilk keşfi dahilinde % 100 nakdi gerçekleştirme ile % 75 seviyesinde tamamlanmıştır.

8. Kilis Kültür Merkezi İnşaatı Projesi: 09 Kasım 2005 tarihinde ihalesi yapılan projenin işe başlama tarihi 12 Nisan 2006'dır, projenin 300 gün içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

9. Musabeyli Çok Programlı Lise İnşaatı Projesi: Proje genelinde % 91 fiziki ve nakdi gerçekleştirme sağlanmış olup, idari ve atölye binaları tamamlanarak çevre düzenlemesi çalışmaları devam etmektedir.

10. Öncüpınar Gümrük Tesisleri Saha Beton ve Çevre Aydınlatma İkmal İnşaatı Projesi : Proje genelinde % 100 fiziki gerçekleştirme % 97 nakdi gerçekleştirme sağlanmıştır. Projenin ödeneği tamamen mevcut olup, 07.09.2006 tarihinde tamamlanması planlanmaktadır.



11. Mehmet Keçik İlköğretim Okulu İnşaatı Projesi: Fiziki gerçekleşme % 22 nakdi gerçekleşme % 16 seviyesindedir. İnşaatın oturum alanı 560 m2 , kapalı alan 2.240 m2 olup, 4 kat ve 18 derslikten ibarettir.

12. Musabeyli 100 Kişilik Anaokulu İnşaatı Projesi:

İşe başlama tarihi 4 Temmuz 2006 olup, projenin 90 gün içerisinde tamamlanması planlanmaktadır. İnşaatın kapalı alanı 444,84 m2 olup, tek kattan ibarettir.

13. Çobanbey Demiryolu İstasyon Gar Binası Projesi: Gümrük Muhafaza İdare Binası Projeleri, Valiliğimiz Bayındırlık ve İskan Müdürlüğüne temin edilmiş olup, ödenek temin amaçlı yaklaşık maliyet hazırlığı içerisinde.

14. Valiliğimiz, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, KESKAV VE Kilis Kadınlar Derneği Tarafından Ortaklaşa GAP Bölgesinde Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Programı Çerçevesinde Hazırlanan Projeler:

a- Tarihi Bir Konağın Restorasyonu Yoluyla Kaybolmakta Olan Mutfak Kültürünün Yaşatılması Projesi : Mülkiyeti İl Özel İdaresine ait olan tarihi bir konağın restorasyonu yapılarak, içerisinde Kilis mutfak kültürünün yaşatılması amaçlanmaktadır.

b- Şurahbil Bin Hasene Zaviyesinin Restore Edilerek İnanç Turizmi Ziyaret Mekanı Olarak Düzenlenmesi Projesi : Hazırlanacak proje ile Şurahbil Zaviyesinin restorasyonu ve çevre düzenlemesinin yapılması sonucu bu mekanın inanç turizmine kazandırılması amaçlanmaktadır.

c- Kilis İlinde Kentsel ve Kırsal Mimari Yazıt Değerlerinin Kültür Envanterinin Hazırlanması Projesi : Proje kapsamında İlimizde yer alan tarihi sivil mimari yapıları koruma amaçlı kayıt altına alarak, çeşitli nedenlerden dolayı restorasyonu yapılamayan ve yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalan tarihi yapıların restorasyonunu yaparak envanterlerini hazırlamak hedeflenmektedir.

V- İLİMİZİN ÖNEMLİ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1- ULAŞIM BAĞLANTILARININ GELİŞTİRİLMESİ

1.1- KARAYOLU ULAŞIMININ GELİŞTİRİLMESİ: İlimiz açısından önem taşıyan diğer alternatif karayolu projesi Nur Dağı-Musabeyli-Kilis-Öncüpınar güzergahını kapsayan proje ile ilgili olarak Karayolları Genel Müdürlüğü'nce 18 Mart 2004 tarihinde etüt çalışmalarına başlanılmıştır, 2006 yılında yatırım programına alınması için teklifi yapılmıştır.

1.2- DEMİRYOLU ULAŞIMININ GELİŞTİRİLMESİ: 7-8 Nisan 2005 tarihinde Gaziantep'te düzenlenen Türkiye-Suriye Bölgelerarası İşbirliği Programı Ortak İzleme ve Değerlendirme Komitesi Toplantısında da Kilis ili Çobanbey Demiryolu Sınır Kapısına işlerlik kazandırılması konusunda her iki ülke heyetleri mutabakata varmış ve bu husus mutabakat zaptına geçirilmiştir. Çobanbey demiryolu Gümrüğünün faaliyete geçirilmesi ile sınır ticaretinin artacağı ve İlimiz ekonomisine ciddi katkı sağlayacağı aşikardır.

2- ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNİN GENİŞLETİLMESİ :Bölgenin yarım kalan alt yapı işleri ile birlikte ilave 300 hektarlık Kilis OSB tevsii alanının da bir an evvel tamamlanarak yatırımcılara tahsis edilmesi ve arıtma tesisi inşaatına başlanması gerekmektedir.



3- İNŞAAT ÇALIŞMALARI DEVAM EDEN BARAJ PROJELERİNİN TAMAMLANMASI

a-) Kayacık Barajı Projesi: Bu projenin tamamlanması halinde 9.682 hektar alan sulanabilecektir. Kayacık Barajının inşaat işi tamamlanmış olup, toplulaştırma işlemleri ile birlikte sulama kanal inşaatı çalışmalarına devam edilmektedir.

b-) Seve Barajı Projesi: Seve Barajı Kilis Ovasında Kilis İl Merkezinin 10 km. kuzey-doğusunda Sinnep Suyu üzerinde, içme suyu amaçlı inşa edilmektedir.

4- İÇMESUYU, KANALİZASYON ARITMA VE KATI ATIK ALT YAPILARININ KURULMASI

Şehrin atık suları arıtılmadan alıcı ortama verildiğinden haşerelerin üremesine, kötü kokuların yayılmasına, suların yanlış alanlarda kullanılmasına ve hastalık oluşumuna zemin hazırlamaktadır.

a-) İçmesuyu: Kilis Merkez içmesuyu şebekesi inşaatının İller Bankası ve Kilis Belediyesi işbirliği ile hibe kaynaklı olarak yapılması için çalışmalar devam etmektedir. Kilis'in içme ve kullanma suyu ihtiyacını köklü çözüme kavuşturacak olan Afrin Baraj Projesinin de en kısa zamanda yatırım programına alınması gerekmektedir.

b-) Kanalizasyon, Arıtma ve Katı Atık Altyapıları: İlimizde acilen Kanalizasyon Arıtma Sistemi ve Katı Atık Düzenli Depolama Alanlarının kurulmasına acilen ihtiyaç vardır.

5-TARIM, HAYVANCILIK VE KIRSAL ALANA YÖNELİK DİĞER PROJELERİN GELİŞTİRİLMESİ

İlimizde nüfusun yaklaşık %55'nin geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılık sektöründe üreticilerin gelir düzeyini yükseltmek amacıyla, kırsal alanda ekonomik gelişmeyi sağlama-ya yönelik kırsal kalkınma projelerine ihtiyaç vardır.Bu projeler Organik Tarım Projesi, Kilis Zeytinyağını Değerlendirme Projesi, Kilis Üzümünü Değerlendirme Projesi, Damızlık Kilis Keçisi Projesi'dir.

6- SINIR TİCARETİNİN GELİŞTİRİLMESİ

İlimiz Öncüpınar Gümrük Kapısı, alan olarak Ülkemizin en büyük ve en modern tesis edilmiş sınır kapılarından birisidir. Sınır Ticaret Merkezleri oluşturmasındaki temel amaç, yaşam standartlarının düşük ve işsizliğin ciddi boyutlarda olduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu coğrafi bölgelerinde ekonomik, ticari ve sanayi gelişmenin hızlandırılmasını sağlamaktır.

7- KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASI VE TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ

İlimizdeki tarihi ve turistik değere haiz olan eserlerin her türlü bakım ve onarımı ile yol ve çevre düzeni yapılarak turizme kazandırılması sağlanmalıdır.Bu amaçla tarihi ve kültürel varlıkların restorasyon projeleri için İlimize ciddi kaynak aktarımı yapılmalıdır.

8- KİLİS ÜNİVERSİTESİNİN KURULMASI

Kilis Üniversitesinin Kurulması için yapılan faaliyetler kapsamında; Valiliğimiz, Kilis Belediye Başkanlığı, Gaziantep Üniversitesi Rektörlüğü ve İstanbul Kilis Vakfı temsilcile-



rinin katılımı ile 28.04.2006 tarihinde İstanbul'da bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantı sonucunda İlimizdeki fakülte ve yüksekokullarda görev yapan öğretim görevlileri için lojman binası ile yeni bir fakülte binasının yapılması kararlaştırılmıştır.

9- İL VE İLÇE MERKEZLERİNDE KONUT SAYISININ ARTTIRILMASI

İl ve ilçelerde düzenli konut alanlarının oluşturulması, gecekondulaşmanın önlenmesi ve dar gelirli kimselerin konut sahibi olabilmeleri bakımından İlimizin ihtiyacı olan konut projelerine bir an önce başlanması gerekmektedir.

10- İLİMİZİN MADEN KAYNAKLARININ ARAŞTIRILMASI

İlimizde demir cevheri, krom, manganez, fosfat, petrol gibi önemli yeraltı zenginlikleri bulunmasına rağmen, günümüze kadar yeterince değerlendirilememiş ve işletilememiştir. Konunun MTA Genel Müdürlüğü uzmanlarınca araştırılması gerekmektedir.

11- İLİMİZİN DOĞALGAZ ENERJİSİNDEN YARARLANDIRILMASI

Gerek şehir merkezinde konutların ve işyerlerinin ısıtılması gerekse sanayi altyapısının kurulduğu Organize Sanayi Bölgesinde doğalgaz enerji kullanıma başlanması, Kilis'in bölgesel ölçekte gelişmesine önemli fayda sağlayacaktır.

12- İLİMİZDE AĞAÇLANDIRMA FAALİYETLERİNİN ARTTIRILMASI

Kilis'te 18.650 hektar orman alanı mevcuttur. Orman alanlarının toplam il arazisi içindeki oranı %12'dir. Bu oranın arttırılması için ağaçlandırma faaliyetlerine hız kazandırmak gerekmektedir.

13- KENT MÜZE KURULMASI

Kilis'in önemli tarihi yerlerinden birisi olan Oylum höyük'de, Kültür Bakanlığı'nın desteği ile Hacettepe Üniversitesi Arkeoloji Ana Bilim Dalı Başkanlığı'nca gerçekleştirilen kazı çalışmaları sonucu bu yerin M.Ö. 10.000 yılın ortalarında iskana açıldığı ve dünyanın en eski yerleşim birimlerinden biri olduğu belirlenmiştir. Höyükten tarihe ışık tutacak birçok eser çıkarılmasına rağmen, İlimizde müze bulunmadığından dolayı bu eserler ziyaretçilere sunulamamaktadır.

Nevzat TURHAN

Kilis Valisi



KİLİS'İN YATIRIMLAR AÇISINDAN ÖNEMİ

Kuruluş tarihi tam olarak bilinmeyecek kadar eski bir yerleşim birimi ve ticaret merkezi olan Kilis Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer almakta olup,1428 KM2 yüz ölçümlü ve 114.600 nüfuslu bir ilimizdir.

Hemen her devirde canlı bir ticarete sahip olmuştur.Bir ova üzerinde kurulan Kilis'in verimli topraklarında birincil olarak üzüm ve zeytin yetiştirilmektedir.Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer almasına rağmen Akdeniz iklimi hüküm

sürmektedir.

Kilis Suriye sınırında bir il olması dolayısıyla şehir merkezine 6 km mesafede Ülkemizin en büyük sınır kapılarından biri olan Öncüpınar Gümrük Kapısı bulunmaktadır.1.Sınıf Gümrük kapısı olan ve 24 saat açık bulunan Öncüpınar Gümrük kapısı İlin ticaretine önemli katkılar sağlamaktadır.

Ayrıca Kilis Suriye'nin sanayi ve ticaret merkezi olan Halep İline 60 Km mesafede bulunmaktadır.Ülkemizin Ortadoğuya açılan kapısı konumunda bulunan Kilis'te ulaşım ve haberleşme ile ilgili hiçbir sıkıntı yaşanmamaktadır.Şehir merkezi havaalanına 40 km, Ankara'ya 744 Km, en yakın Limana da 144 Km mesafede bulunmaktadır.Şehir ulaşımı Ankara'ya uçak ile 30 Dk., İstanbul'a 60 Dk. uzaklıktadır.

1995 yılında il olan Kilis bünyesinde çeşitli konularda faaliyet gösteren firmaların bulunduğu 90 Hektar büyüklüğünde ve şehir merkezine 8 Km uzaklıkta bir Organize Sanayi Bölgesine sahiptir.Organize Sanayi Bölgesinin alt yapı çalışmaları tamamlanmış olup, ulaşım,elektrik, su, haberleşme ve kanalizasyon gibi konularda hiçbir eksiği bulunmamaktadır.Mevcut OSB' nin genişletilmesi çalışmaları devam etmektedir.Bu konuda çalışmalar son aşamaya gelmiştir.

Kilis yatırımcılara çok cazip şartlar sunmaktadır.Coğrafi konumunun verdiği avantajların dışında Devletimizin verdiği teşviklerden de yatırımcılar azami ölçüde faydalanmaktadır. Kilis Kalkınmada Öncelikli Yörelere arasında bulunmaktadır ve ayrıca 5084 sayılı yasa ile verilen teşviklerin tamamından faydalanmaktadır.Bunları özetlemek gerekirse;

Kalkınmada Öncelikli Yörelere Açısından Faydalandığı Teşvikler :

Yatırım İndirimi

Gümrük Vergisi ve Fon Muafiyeti

Vergi Resim Harç İstisnası

KDV Muafiyeti

5084 Sayılı Kanun Kapsamında Faydalandığı Teşvikler :

Elektrik Enerjisi İndirimi (%50 oranında)

SSK Piri Desteği (SSK İşveren katkı payının Devlet tarafından karşılanması)

Gelir Vergisi Stopajı Teşviki (İşçilerden kesilen gelir vergisinin işverenin vergisine mahsubu)



Bedelsiz Arsa Desteği,

Olarak özetlene bilinir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde huzur ve refah içerisinde bir il olarak Kilis'in yatırımcılara bunların dışında sunmuş olduğu avantajlar içerisinde; bir çok ham maddeyi bünyesinde barındırması, ucuz işçilik avantajı ve her şeyden önemlisi misafirperver, çalışkan ve güler yüzlü insanları ile yatırımcıya her türlü yardımı yapmaya hazır toplum yapısı sayılabilir.

Çok eski bir tarihe sahip olan ve özellikle inanç turizmi gelişmiş olan Kilis anlatılması zor bir ilimizdir. Mutlaka gezilmesi ve görülmesi gerekmektedir. Dünya Türk İşadamlarını şehrimizde ağırlamaktan büyük mutluluk ve onur duyacağımızı belirterek VI. Dünya Türk İşadamları Kurultayının verimli geçmesini ve Türklüğün şahlanışına vesile olmasını dilerim.

Saygılarımla ...

Mehmet ÖZÇİLOĞLU

Kilis Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KİLİS	
TELEFON KODU	00.90	348
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		1.428
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	57	49
Kadın	57,6	51
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	80	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	35	70
Kadın	15	30
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	20	
Kadın	10	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	15	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	GAZİANTEP	
Uzaklığı (Km)	40	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	GAZİANTEP	
Uzaklığı (Km)	60	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	İSKENDERUN	
Uzaklığı (Km)	144	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	744	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	0,3	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1.160	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	34	19.042
Lise	6	3.150



Meslek Lisesi	5	1.701
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	644
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	2	750
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	1	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	1	
Diğerleri	2	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri	3	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	33	
Limited Şirket	234	
Şahıs Şirketi	10	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İilde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İilde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İilde Olanlar	6	
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İilde, Üretim Tesisi Başka İilde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	1.325.423	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
1	İRAN	
5	SURIYE	
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	1	
Tekstil		
Otomotiv	1	
Makine		
Turizm		



Beyaz Eşya			
Diğerleri	4		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI		
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	10		
Otomotiv	1		
Tekstil	3		
Elektrikli Aletler			
Makine İmalat			
Mobilya			
Diğerleri	6		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI		
2001	30		
2002	64		
2003	77		
2004	98		
2005	84		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI		
İŞÇİ SAYISI 1-10	5		
İŞÇİ SAYISI 10-25	6		
İŞÇİ SAYISI 25-50	3		
İŞÇİ SAYISI 50-100			
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA			
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1		
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)			
Toplam Alanı (M2)	423.280		
Boş Alan (M2)			
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	14		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI		
Gıda	6		
Otomotiv	1		
Tekstil	3		
Elektrikli Aletler			
Makine İmalat			
Mobilya-Ahşap Ürünler			
Diğerleri	4		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?		HAYIR	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ			
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	4		
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	1		



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	105.500
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	87.650
ORMANLIK ALAN (Hektar)	18.650
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	60.000
ARPA	41.000
KIRMIZI MERCİMEK	11.000
Diğerleri	9.800
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
BİBER	8.000
DOMATES	12.500
PATLICAN	8.000
Diğerleri	24.535
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	585
Fındık	
Zeytin	2.600
Ayçiçeği	
Mısır	2.450
Diğerleri	1.800
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	
Kiraz	3
Diğerleri	856
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	130
Büyükbaş	4,12
Kümes Hayvanı	232
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	33.400 TON
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	24,8
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	3,83
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	84
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	515,8 ML/YIL
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	2 GÜN
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	5
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2005 Yılı	#
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	8
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
PETROL	500 VARİL/GÜN
FOSFAT	4.000.000
KALKER	8.000.000
Diğerleri	DEMİR,KROM,MANGANEZ
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
PETROL	1
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
.....	
.....	



.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ		MİKTAR (TON)
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI		
İLDEKİ TİYATRO SAYISI		TİYATRO SAYISI
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		4
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		3
Devlet		1
Özel		2
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	48
Pansiyon	4	120
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		3
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		3.000
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		5
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		154*7 GB
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.kilis@icisleri.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.kilisbel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kilisto.tobb.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	KİLİS TİCARET VE SANAYİ ODASI kilisto@tobb.org.tr	
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	M.MURAT SAKAR KİLİS TİCARET VE SANAYİ ODASI TEL: 813 10 44 E-POSTA: kilisto@tobb.org.tr	





İmalat Sanayiinde İstanbul'un Peşinde



Kocaeli imalat sanayiinde İstanbul'dan sonra en gelişmiş ilimiz. İlde çok büyük fabrika faaliyet gösteriyor. Ayrıca kişi başına düşen milli gelir açısından Türkiye'nin en zengin ili.

İzmit'e ait ilk deliller, M.Ö. 12'inci yüzyıla kadar dayanıyor. Bu tarihlerde Frigler bölgeyi ellerinde tutmuş. Ardından Yunanistan'ın Megara şehrinden kendilerine yeni bir yer aramak için yola çıkan göçmen bir grup, şimdiki Başiskele mevkiinde Astakoz adını verdikleri şehri kurmuşlar. Trakia kralı Lysimakhos'un Astakoz'u tahrip ettirmesiyle bugünkü İzmit'in de üzerinde bulunduğu yamaçlara Nikomedia adında yeni bir şehir kurulur. Zamanla dönemin en önemli kentlerinden biri olan Nicomedia, uzun yıllar Bitinia Krallığı'nın başkenti olarak kalmış ve M.Ö. 74 yılında da Roma'nın eyalet merkezi haline gelmiş. 11'inci yüzyılın son çeyreğinde Nikomedia, Selçuklular tarafından zaptedilir. Osmanlı Devleti'nin egemenliğine girdikten sonra başlangıçta İznik'in yan komşusu anlamında İznikmid olan bu şehrin adı, zamanla İzmit'e dönüşmüş. 1888 yılına kadar İstanbul'a bağlı kalan İzmit bu tarihten sonra ayrı bir kent olur. Cumhuriyet döneminde bölgeye yapılan sanayi yatırımları ile sanayi alt yapısı tamamiyle şekillenir, hem devlet hem de özel girişimler artar. Bugün ileri düzeyde sanayi ve endüstri kenti olan Kocaeli, çevresi ile demiryolu ve en geniş karayolu ağına sahiptir. Bunun yanı sıra Derince ve İzmit limanlarıyla da dünyanın dört bir yanına deniz yolu bağlantısı kurmuş. Yüzölçümü açısından küçük bir il olan Kocaeli, gerek sanayi sektöründe üretim, katma değer gerekse bu sektörde çalışan insan açısından sadece Türkiye için değil, dünya için de ilginç bir örnek oluşturuyor. Doğal güzellikleri, plajları, yaylaları, kayak merkezi ve tarihi eserlerinin yanında Karadeniz ve Marmara Denizi'ne olan kıyılarıyla Kocaeli ticaret ve turizm açısından da ayrı bir önem taşıyor.



1960'larda girdiği hızlı sanayileşme süreciyle birlikte önemli ölçüde göç alan Kocaeli, çeşitli ekonomik ve sosyal işlevler açısından İstanbul'un bir parçasını oluşturuyor. Kocaeli ilinde sanayi ve ticaretin erken gelişmeye başlaması, tarım sektörünün il ekonomisi içerisindeki ağırlığını sanayi lehine azaltmış. Bu yapısal değişimden hayvancılıkta etkilenmiş.



Körfezin gelişen sanayi ve kentsel yapının atıklarıyla büyük boyutta kirlenmesi ile balık tür ve miktarlarındaki yok oluş ve azalışlar balıkçılığı yok etmiş. Dolayısıyla eskiden çevre illere de balık satan il, günümüzde elde edilen balık ürünlerini tüketir duruma gelmiş. Kocaeli Marmara Bölgesi'nin ormanlar bakımından zengin olan doğu bölümünde yer aldığı halde ormancılık konusunda Türkiye ekonomisine katkısı oldukça az. Yeraltı kaynakları zengin olmadığı için madencilik gelişmemiş. Bu alanda taş ve toprağa dayalı sanayilerin hammaddeleri üretiliyor. Kocaeli, Türkiye imalat sanayinde İstanbul'dan sonra en gelişmiş il konumunda bulunuyor. Lassa, Kordsa, Brisa, Goodyear, Pirelli, Ford, Honda, Hyundai, Chyrsler, Petkim, Tüpraş, Nasaş, DY0, Marshall, Arçelik, Lever gibi büyük fabrikalar ilde faaliyet gösteriyor.

İlin ekonomisinin tamamına yakını sanayiye dayalı. İlk endüstri gelişiminin kamu kuruluşlarınca başlatıldığı ilde, en eski sanayi tesisi olan Hereke Dokuma fabrikası Osmanlı İmparatorluğu'ndan bu yana etkinliğini sürdürüyor.

İzmit'e ayrı bir ekonomik potansiyel kazandıran Seka Kağıt Fabrikası ise 1934 yılında kuruldu. Bu fabrika ile önce dokuma ve orman ürünleri etrafında oluşan endüstri kompleksi daha sonra Petrol Ofisi (1941), Tüpraş (1960) ve Petkim (1965)'in kurulmasıyla petrol ürünleri etrafında gelişmiş; son yıllarda da organik kimya, metal, gıda, ilaç, gübre, boya ve tersane endüstrilerine yönelerek çok çeşitlilik kazanmış. Endüstrilerin yüzde 90'a yakını 1960 yılından sonra kurulmuş. Sanayileşmenin başlangıcında sanayi kuruluşları Yarımca, Merkez ve Körfez'in doğu kesimini tercih ederken, son yıllarda Dilovası ve Gebze'ye doğru bir yoğunlaşma olmuş. İstatistiklere göre bölgedeki şirketlerin yüzde 85'i körfezin kuzey kesiminde, yüzde 11'i doğu kesiminde, yüzde 4'ü güney kesimde yer alıyor. Bölgede sayı olarak en çok metal tesisi bulunuyor.



İl, İstanbul gibi büyük bir ticaret merkezine yakın bir konumda olup, transit karayolu taşımacılığına imkan veriyor. İl, 5 devlet limanı, 43 özel iskele ile deniz yolu taşımacılığında önemli bir yere sahip. Bu nedenlerle 3 bin 505 kilometrekelik yüzölçümü ile Türkiye'nin en küçük illerinden biri olmasına rağmen Türk sanayi üretimi içinde üretim payı ile en büyük dört il içerisinde yer alıyor. İmalat sanayi üretimine yapmış olduğu yaklaşık yüzde 13'lük üretim katkısı ile İstanbul'dan sonra gelen ikinci büyük sanayi metropolü özelliğini taşıyor. Bu özelliğini de son 20 yıldır koruyor. Kocaeli, Türkiye'nin ilk büyük 500 sanayi kuruluşundan 75'ine (yüzde 15) ve ilk 100 büyük sanayi kuruluşundan da 18'ine ev sahipliği yapıyor. Bu firmalardan 13'ü Kocaeli'ne 53'ü ise İstanbul'a kayıtlı. Türkiye'de tüketilen elektriğin yüzde 9.7'si Kocaeli sanayisi tarafından kullanılıyor. Kocaeli imalat sanayinin bileşimini ağırlıklı olarak ara ve yatırım malları oluşturuyor. Kocaeli imalat sanayinin; Türkiye ara malları üretimi içinde yüzde 22, yatırım malları içinde yüzde 10.2, tüketim malları üretimi içinde ise yüzde 2.8'lik paya sahip. Kocaeli imalat sanayi içinde yüzde 27'lik pay ile kimya sanayi birinci sırada yer alıyor.

Sanayileşme hızı bakımından Türkiye'nin önde gelen illerinden biri olan ilde 400 civarında birinci sınıf gayrisihhi müessese, 6 bin civarında ise 2'inci ve 3'üncü sınıf gayrisihhi müessese bulunuyor.



İlde sanayileşme düzeyinin gelişmiş olması dış ticaret hacmini de büyütüyor. İlde 2004 yılı sonu itibarıyla 18.2 milyar dolarlık ithalat, 7.1 milyar dolarlık ihracat yapılmış. Bu konuyla Türkiye'nin dış ticaret hacminden yüzde 16.3 oranında pay almış.

İlde sanayi hızla gelişmiş olmasına rağmen İstanbul'un baskısı altındaki ticaret yeterince gelişmemiş. Sanayi kuruluşlarının merkezlerinin İstanbul'da olması, üretim ve pazarlamanın bu ilde yapılmasıyla ticaretin gelişmemesinin doğrudan ilgili olduğu düşünülüyor. ■



Gelişen ve Değişen Kocaeli

Kocaeli, 1 milyonu aşkın nüfusu, 6 ilçesi, biri büyükşehir olmak üzere 45 belediyesi, 242 köyü ve km² ye düşen 344 kişilik yoğunluğu ile ülkemizin önemli illerinden biridir.

Tarih boyunca bir çok medeniyete merkez ve ev sahipliği yapan ilimiz, avrupayı anadolu üzerinden ortadoğu'ya bağlayan koridorun, deniz, hava limanları, demir yolu ile otoban yolunun başlangıç noktasındadır.

Yüzölçümü bakımından ülkemizin en küçük illerinden (7.il) biri olmakla birlikte, sanayi üretiminde yapmış olduğu yaklaşık % 14' lük katkı ile istanbul'dan sonra gelen 2. büyük sanayi metropol il konumundadır. bu özelliğini de 20 yıldır korumaktadır.

Kocaeli bünyesinde barındırdığı Türkiye'nin ilk büyük 500 sanayi kuruluşundan 75'ine (%15) ve ilk 100 büyük sanayi kuruluşundan da 18'ine ev sahipliği yapmaktadır.

Türkiyede tüketilen elektriğin % 9,7' si kocaeli sanayiince tüketilmektedir.

400 adet 1. sınıf ve yaklaşık 7000 adet 2. ve 3. sınıf gayri sihhi müessesesi ile bir sanayi kenti, 2 üniversitesi, Tübitak-Marmara Araştırma Merkezi ile bir bilim kenti olan Kocaeli 12'si tüzel kişilik kazanmış olan toplam 16 osb' si, 3 teknoparki ve 2 adet serbest bölgesi ile ülkemizin sanayi başkenti konumunda olup, teknokent vizyonuna doğru hızla ilerlemektedir.

Kocaeli'nde yabancı sermayeli kuruluş sayısı her heçen gün artmaktadır. bugün ilimizde 88 adet yabancı sermayeli kuruluş bulunmaktadır.

Son yıllarda dünya devi otomotiv firmalarının üretim için ilimizi tercih etmeleri Kocaeli'ye Türkiye'nin detroit'i olma yolunda önemli avantajlar sağlayacaktır.

Ayrıca genel bütçe ve vergi gelirlerine yapmış olduğu katkı, İstanbul'dan sonra %17,17 ile 2. il konumundadır. 70 den fazla ilin katkısını tek başına yapan Kocaeli, genel bütçe vergi gelirleri açısından devlet çarkını dönderen 8 ilden biri olmasına rağmen bu katkının karşılığını yeterince alamamaktadır.

Tüm bu hızlı gelişim, ilimize getirdiği çevresel kirlilik ve düzensiz yapılaşma gibi ayrıca çözümlenmesi gereken sorunlar yaşatmaktadır.

Eğitime %100 destek kampanyasının da ilin son yıllarda gösterdiği başarı gibi, bu sorunları çözüme konusunda, gerek il özel idaresi gerekse Kocaeli'nin 5216 sayılı büyükşehir belediyesi sınırlarının tüm il sınırı olması hakkındaki kanunun getirdiği önemli fırsat, başarılı çalışmalar ile değerlendirilerek, yakalanacağına inancımız ve azmimiz mevcuttur.

Öte yandan ilimiz marmara denizi ve doğal sahilleri ile karadenizi, su sporları ile sapanca gölü, metropollere en yakın bulunun kartepede kayak sporları yapma imkânları ile ve tarihi dokusu ile bir kültür ve turizm şehridir.

İlimize yatırım yapan ve yapacak tüm iş adamlarına ve çalışma arkadaşlarıma, değerli halkımıza sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Erdal ATA
Kocaeli Valisi



İlimizde yatırımlar ve ticari faaliyetler açısından önemi

Türkiye İmalat Sanayinin %13'ünü üreten Kocaeli'nde ağırlıklı sektörler sırasıyla Kimya, Metal Ana, Metal Eşya ve Otomotiv sanayidir. Son yıllarda otomotiv sanayinde yapılan yatırımlar ile otomotiv sanayi bölgenin gözde sektörlerinden biri olmuştur. Askam, Hyundai, Honda, Ford, Toyota, Isuzu bölgede yatırımını tamamlayan kuruluşlardır. Bu yatırımlar bölgede yan sanayinin gelişmesine ve teknolojinin yükselmesine olanak sağlamıştır. Goodyear, Pirelli, Lassa-Bridgestone gibi lastik sektörünün devleri de Kocaeli'de faaliyetlerini sürdürmektedir. Söz konusu sektöre yapılan yatırımlar bölgenin otomotiv sektörünün üssü konumuna getirmesine etken olmuştur.

Türkiye'nin önemli ve büyük bir sanayi potansiyelini barındıran Kocaeli, fizibil olması nedeniyle sanayi yatırımları açısından her zaman önemli bir cazibe merkezi olmuştur. Planlı ve hızlı sanayileşme neticesinde oluşan potansiyel ve çarpık kentleşme sonrası Kocaeli'de sanayinin disipline olma ihtiyacını doğurmuştur. Bugün Kocaeli'nde 6'sı aktif olmak üzere 15 adet organize sanayi bölgesi, iki adet serbest bölge ve 3 teknopark bulunmaktadır.

Kocaeli'nin geleceğini birlikte tasarlamak, yöngörüsünü (vizyonunu) oluşturmak, stratejileri ve bunun için gerekli eylem planlarını belirlemek amacıyla, Odamız koordinatörlüğünde, ilimizin karar verme yetkisine sahip önde gelen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımıyla, Arama Konferansı, Vizyon Ve Strateji Netleştirme Toplantısı, Karar Konferansı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantılar sonrası kentin vizyonu "Yaşanan ve Yaşatan Sanayi Kenti Kocaeli" olarak belirlenmiş ve bu vizyona ulaşmak için belirlenen projeler halk katılımıyla önceliklendirilmiştir.

Kent vizyonunu destekleyen ve Kocaeli halkının da isteği olan projeler içerisinde bölgede bundan sonra yapılacak yatırımların çevreye zarar vermeyen, katma değeri yüksek, ileri teknoloji kullanan yatırımlar olarak tanımlanmıştır.

Dünyadaki gelişmeler de göz önüne alınarak, ağır sanayi yatırımı yerine, ileri teknoloji ve yüksek katma değerli yatırımlara hazırlanan Kocaeli'nde Teknoparklardan, Organize Sanayi Bölgelerine ve Serbest Bölgelere taşınacak bir üretim ve ihracat gücü yaratılması hedeflenmektedir. Kocaeli Sanayi Odası olarak bölgemizde bulunan birçok organize sanayi bölgesinin, serbest bölgelerin ve 3 adet teknoparkın kurucu ortağıyız. Teknoparklarda gelişimin alt yapısı olan bilişim ve yazılım sektöründe faaliyet gösteren firmalar bulunmaktadır.

Sanayiinin bölgemizi tercih etmesi ile birlikte, bilimsel gelişme ve araştırma merkezleri Kocaeli'nde kurulmuştur. Kocaeli Üniversitesi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi, TSE Kalite Kampüsü, TÜBİTAK Teknoparkı ve TEKMER Teknoloji Geliştirme Merkezi, GOSB Teknoparkı ve KOÜ Teknoparkı sanayiinin gelişmesine olanak sağlayacak kurum ve kuruluşlar olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler.



Makine sanayii bölgede klasik üretim sektörlerinden biri olarak ağırlıklı olarak yer almaktadır. Bu sektörün yaklaşık 5000 dönümde kurulacak olan Makinacılar Organize Sanayi Bölgesi'yle yeni bir atılımı bölgeye taşınması beklenmektedir. Tüm İstanbul Makine İmalatçıları'nın oluşturmakta olduğu bu yeni OSB Dilovası Bölgesinde yapılanmaktadır. Arazi seçim çalışmaları bitmiştir ve altyapı çalışmaları projelendirilmektedir. Bu yapılanmanı bölgeye 250 ileri teknolojiyle üretim yapan tesis getirmesi beklenmektedir.

Elektronik Sanayii bölgede gelişim altyapısı oluşan bir diğer sanayi sektörüdür. GOSB içinde oluşan ve İsrail Teknopark kurucuları ile müşterek yapılan Teknoparkın yanısıra TÜBİTAK-MAM bünyesinde açılan Teknopark, Kocaeli Üniversitesi-Kocaeli Sanayi Odası işbirliğiyle geliştirilmekte olan KOÜ Teknoparkı bölgenin ileri teknoloji ve bilişim sektöründe altyapısını oluşturacak yapılanmalardır.

Görüleceği gibi her iki OSB ve bunların tamamlayıcı ayakları olan diğer sektörler ve de dışa açılım penceresi olarak Kocaeli Serbest Bölgesi Kocaeli'nde dışa dönük yeni teknolojilerin yapılanması için yatırım alanları olarak belirginleşmektedir. Bu özellikler söz konusu bölgede tersaneler, otomotiv yan sanayii, elektronik ve makine sanayiindeki yatırımlarla gelecekte bir savunma sanayii yapılanması içinde asgari oluşumları sergilemektedir.

Yılmaz KANBAK
Kocaeli Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KOCAELİ	
TELEFON KODU	00.90	262
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	HAYIR	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		3.505
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	1,206
Erkek		
Kadın		
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	344 Kişi/km ²	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	1.206.085
Erkek		625.309
Kadın		580.776
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	502.950
Erkek		331.236
Kadın		171.714
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Sabiha Gökçen -İstanbul	
Uzaklığı (Km)	70	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)		
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)		
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)		
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	350	
Demiryolu (Km)	450	
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	90	
Demiryolu (Km)	90	
Havayolu (Saat)		
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	340	194.880
Lise	59	31.788
Meslek Lisesi	42	32.149
Yüksek Okul 2 Yıllık	18	21.289
Yüksek Okul 4Yıllık	5	2.193
Fakülte 4 Yıllık	9	19.179
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri		
İnşaat		
Turizm		
Ticaret		
Diğerleri		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.		
Kimya Müh.	1	
İşletme		
Diğerleri	38	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	1435	
Limited Şirket	7864	
Şahıs Şirketi	2168	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	88	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	ALMANYA, ABD, FRANSA, İTALYA,	
.....	HOLLANDA, BELÇİKA, İNGİLTERE,	
.....	JAPONYA, İSVİÇRE, GÜNEY KORE,	
.....	İSVEÇ, NORVEÇ, AVUSTURYA,	
.....	FRANSA/ ALMANYA, LÜBNAN,	
.....	S.ARABİSTAN/İSVİÇRE	
Diğerleri	İSVEÇ/HOLLANDA	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	



Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
TOPLAM	88	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya		
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		
İŞÇİ SAYISI 10-25		
İŞÇİ SAYISI 25-50		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE TESCİL OLMUŞ OLAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGE SAYISI	11	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNİN		
Toplam Alanı (M2)	3.270.000	
Boş Alan (M2)		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	340	
FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EYET	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	60	
Yerli		
Yabancı		



SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI
Gıda	
Otomotiv	
Tekstil	
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya-Ahşap Ürünler	
Diğerleri	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	148.635
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	103.678
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	1.741.900
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Muhtelif Sebzeler	72.957
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	117
Pamuk	
Fındık	9.309
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	



Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	
Kiraz	
Muhtelif Meyveler	56.991
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	54
Büyükbaş	33
Kümes Hayvanı	22.841
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	75.788.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	225
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	165
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	808 kg/m ²
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	12
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	
2004 Yılı	9.717.000
2005 Yılı	8.874.000
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	



Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Mermer	25.000.000 m3
Barit	100.000
Dolomit	90.000
Kuarsit	45.000
Kurşun+Çinko	110.000
Çimento Hammaddesi	100.000
Diğerleri	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	16
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI
Devlet	1
Özel	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	
Devlet	10
Özel	6



İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	284
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2 (İnşa Halinde)	970
3 Yıldızlı Otel Sayısı	2 (İnşa Halinde)	212
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	6	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	16	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.kocaeli.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.kocaeli-bel.tr	
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.izmitticaretodasi.org.tr	
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kosano.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ		





Kısa Sürede Sanayi Kenti Oldu

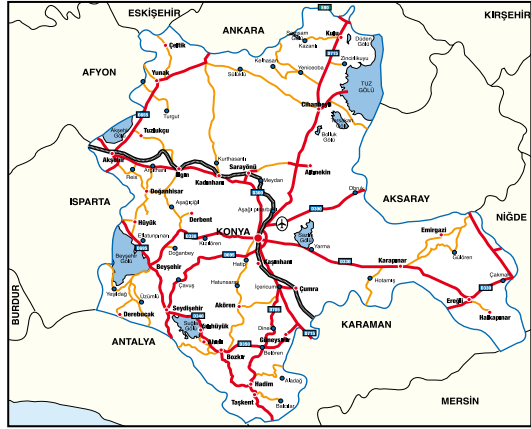


Mevlana'nın kenti son yıllarda büyük bir atığa geçerek Türkiye'nin en önemli sanayi kentlerinden biri haline geldi.

İnsanlık tarihinin ilk yerleşim yerlerinden biri olan ve tarih akışı içerisinde birçok medeniyetin izlerini bağrında taşıyan Konya, adeta bir müze şehir görünümündedir. M.Ö. 7. bin yıldan beri yerleşim yeri olmuş, pek çok medeniyete beşiklik etmiştir. Çumra Çatalhöyük, sadece ülkemizin değil, dünya ölçüsünde yemek kültürünün ilk defa başladığı, tarımın yapıldığı, ateşin kullanıldığı, yerleşik hayata geçildiği, vahşi hayvan saldırılarına karşı ortak savunmanın yapıldığı merkez olarak tanınır.

Çatalhöyük, Neolitik, Erbaba ve Karahöyük Kalkolitik, Alaeddin Tepesi, Eski Tunç Devri merkezleridir. Hititler ve Lidyalılar, M.Ö. 6. yüzyılda Persler, M.Ö. 4. yüzyılda Büyük İskender, Selevkoslar, Bergama krallığı, M.Ö. 2. yüzyılda Roma, M.S. 395'te Konya ve çevresine hakim oldular.

7. yüzyıl başlarında Sasaniler, bu yüzyılın ortalarında Muaviye komutasındaki Emeviler, şehri geçici olarak işgal ettiler. 10. yüzyıla kadar bir Bizans eyaleti olan Konya, Selçuklu Kutalmışoğlu Sultan Süleymanşah, tarafından alınmasıyla Türklerin eline geçti. Kutalmışoğlu Süleyman Şah I, Konya'yı fethettikten sonra batıya yönelmiş, merkez olarak İznik'i seçerek, Anadolu Selçuklu Devleti'ni 1074 yılında kurdu. 1097'de 1. Haçlı Seferi sırasında İznik kaybedilince başkent, Konya'ya taşındı. 3. Haçlı Seferi'nde Almanya İmparatoru Friedrik Barbarossa, Konya'yı kuşattıysa da (18 Mayıs 1190), 2. Kılıç Arslan'ın savunduğu kaleyi alamadı, beş gün sonra çekilmek zorunda kaldı. Selçuklular'ın düşmesine kadar (1308) Konya, başkent olarak kaldı. Sonra Karamanoğulları Beyliği'nin en büyük şehri olarak, Karamanoğulları'nca yönetildi. 1387'de Osmanlı Padişahı 1. Sultan Murad, şehrin önlerine geldi. 1398'de oğlu Yıldırım Beyazıt, şehre girip Karaman Devleti'ne son verdi. Ancak, 1402 Ankara Savaşı felaketinden sonra Karamanoğulları Beyliği yeniden kuruldu. Konya, Fatih Sultan Mehmet'in Karamanoğulları Beyliği'ni ortadan kaldırdığı 1465 yılına kadar Osmanlı-Karaman mücadelelerine sahne oldu. Uzun yıllar süren Osmanlı hakimiyeti 1. Dünya Savaşı'nda İtalyan askerlerin Konya'yı işgal etmesiyle bitti. Akşehir'e kadar gelerek devriye görevi üstlenen İtalyan askerleri Konya kent merkezinde kayda değer bir faaliyette bulunmamışlardır. Batı Cephesi'nde Yunanlılar'a karşı İnönü Savaşları'nı kazandığımız günlerde İtilaf devletleriyle anlaşmazlığa düşen İtalya, işgalden vazgeçerek 12 Mart 1920'de Türkiye'den ayrılmaya başladı. 20 Mart





1920'de Konya, işgalden tamamıyla kurtuldu.

Konya, Selçuklular'a iki asırdan fazla başkentlik yapması nedeniyle, Türk mimarisinin gözde eserleri sayılan abidelerle süslenmiştir. Bu eserlerin başında Konya'nın sembolü sayılan Mevlana Müzesi gelir.

Alaeddin Camisi, Sahip Ata Külliyesi, Karatay Medresesi, İnce minareli medrese, Sırçalı Medrese Selçuklu dönemi eserlerindedir. Selçuklu ve Beylikler dönemine ait pek çok cami, hamam, çeşme, köprü, tekke, kervansaray, hastane, su yolu ve diğer altyapı kuruluşlarına sahip bulunan Konya'da Osmanlı dönemine ait eserlerin en tanınmış ise Sultan Selim ve Aziziye Camii'leridir.

Bu eserler Konya'nın turizm için cazibe olma merkezi olmasına yetmektedir. Özellikle Türk - İslam kültürüne ait eşsiz eserlerle dolu bir il olan Konya'ya 2005 yılında 1 milyon 507 turist gelmiş, 19 milyon YTL de gelir bırakmıştır.

Sayısı 31 olan Konya ilinin ilçeleri; Karatay, Meram, Selçuklu, Ahırılı, Akören, Akşehir, Altınekin, Beyşehir, Bozkır, Cihanbeyli, Çeltik, Çumra, Derbent, Derebucak, Doğanhisari, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Hadım, Kulu, Sarayönü, Seydişehir, Taşkent, Tuzlukçu, Yalıhöyük ve Yunak'tır. 620 köyü vardır.

İldeki Selçuk Üniversitesi, kültür-sanat, bilim ve teknoloji ile bütünleşmesiyle sayılı yüksek öğretim kurumları arasında yer almaktadır.

Konya'da iktisadi hayatın temelini tarımsal faaliyetler oluşturmaktadır. Fakat son yıllarda sanayi alanında da büyük gelişmeler kaydedilmiştir. Bu durum Konya'nın, Türkiye'de tahıl ambarı olma görünümünü değiştirerek bir sanayi merkezi olma görünümü kazanmasına yol açmıştır.

İlde 26 milyon hektar alanda tarım yapılmaktadır. Tarıma elverişli arazinin ise 327 bin hektarı sulanmakta olup, KOP (Konya Ovaları Projesi) ile sulanması planlanan arazi miktarı ise 621.417 hektardır.

Tarıma elverişli arazinin yüzde 88'inde kuru tarım yapılırken ancak yüzde 12 gibi çok küçük bir oranında sulu tarım yapılabilmektedir. Tarla ürünleri arasında önemli yere sahip buğday ve arpa üretimi 2005 yılında 27 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

İlde en çok üretimi yapılan meyve, yıllık ortalama 97 bin ton ile elmadır. En çok üretimi yapılan sebze de yıllık ortalama 250 bin tonluk üretim ile domatestir.

Konya Tarım İl Müdürlüğü'nün 2004 yılı verilerine göre hayvancılıktan toplam 48 bin ton et





üretimi gerçekleştirilmiştir. Süt üretimi, 537 bin ton, bal üretimi 1.038 ton, yapağı üretimi 1,542 tondur.

Konya'da imalat sanayiinin gelişmesi 1950'li yıllardan sonra başlar. İldeki ilk büyük işyeri kamu kesimince 1937 yılında işletmeye açılan Sümerbank Ereğli Pamuklu müessesesidir. Bugün birçoğu özelleştirme gündeminde olan başlıca sanayi kuruluşları, Etibank'ın Konya Civa İşletmesi (1969), Seydişehir Alüminyum tesisleri (1974), Sümerbank'ın Krom-Magnezit Fabrikası ((1968), Konya Şeker Fabrikası (1954), Konya Çimento Fabrikası (1957), Konya Yem Fabrikası (1958), Tümosan, Dokuma Fabrikası, Ilgın Şeker Fabrikası, Çumra Seka Kağıt ve Selüloz fabrikalarıdır.

Özel sektör tarafından da imalat sanayiine dönük bir çok fabrika vardır.

Konya'da sınai faaliyet 1960 yıllarından itibaren istikrarlı bir gelişme göstermiştir. İlki 1971 yılında faaliyete giren Konya 1.Organize Sanayi Bölgesi 115 hektar alanı kaplar şekilde oluşturulmuş olup 87 işyeri kapasitesi ile kurulmuştur. Aradan geçen 35 yıl içerisinde Konya'da organize sanayi bölgelerinin sayısı 13'e yükselirken bu organize sanayi bölgelerinin kapladığı toplam alan 3.006 hektara yükselmiştir.

İlde bulunan toplam 38 adet küçük sanayi sitesinde, 6 bin 800 işyeri bulunurken bu iş yerlerinin istihdam kapasitesi ise 14 bindir.

Konya Ticaret Odası'na 18.554, Konya Sanayi Odası'na 1.408, Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'ne (sicilli ve sicilsiz toplamı) 85 bin işyeri kayıtlıdır.

Bugün Konya, milyonluk nüfusu, fabrikaları, köprüleri, yolları ile Türkiye'nin modern kentlerinden biri olma özelliği taşımaktadır.

Konya, maden varlığı açısından çeşitliliği olan bir kaynak yapısına sahiptir. İlde alüminyum (boksit), demir, krom, kuşun, çinko, manganez bulunmaktadır.

Endüstriyel hammaddeler; barit, JİPS, kalker (toz kireç), kaolin, bentonit kaolinkil, kaolin (kil), diatomitli bentonit, manyezit, mermer, sepiyolit, sölestin, traverten, tuğla kiremit toprağı, tuz, uleksit, grafit ve linyittir.

Ilgın, Beyşehir, Cihanbeyli, Doğanhisar, Ereğli, Hüyük, Karapınar, Karatay, Seydişehir, Tuzlukçu'da sıcak su kaynakları mevcuttur. ■



YATIRIM İÇİN KONYA

Türk işadamlarının belirli aralıklarla bir araya gelerek kurultay düzenlemesi işbirliğinin geliştirilmesi açısından oldukça önemlidir. Bu kurultaylarda ikili görüşmelerle iş bağlantıları daha kolay yapılmakta ve konuya devletin yakın ilgisi sağlanmış olduğundan çok daha verimli sonuçlar alınabilmektedir.

Ağırlıklı olarak 1960'lı yıllardan itibaren imalat sanayinde önemli gelişmelerin yaşandığı Konya'da, özellikle ayakkabıcılık, otomotiv yansıyanı, dokumacılık, şeker, çimento ve tarım aletleri konusunda yatırımlar yapılmıştır.

Konya'da oldukça geniş bir alanda sınai üretim yapılmaktadır. Bu da yatırım yapmayı düşünenler için güçlü bir yan sanayi yapısı olduğu anlamına gelmektedir.

Konya'nın teşebbüs anlayışı her zaman ön planda olmuştur. İlçeleriyle birlikte 13 adet organize sanayi bölgesine sahiptir ve bu organize sanayi bölgelerinin alanı 3.006 hektardır. Bu durum yatırımcılar için Konya'da oldukça önemli bir alt yapı imkanı sağlamaktadır.

Konya'nın yatırım noktasında bir avantajı da deprem riskinin düşük olması nedeniyle tercih edilebilmesidir.

İnsan kaynakları açısından önemli avantajlara sahiptir. Selçuk Üniversitesinin teknik fakülte ve yüksekokulları nitelikli teknik elman yetiştirirken iktisadi ve idari bilimler fakültesi de profesyonel yönetici adayları yetiştirmektedir. Ayrıca makine ve teknolojik altyapı imkanları oldukça gelişmiştir.

Gerçekten de, günümüz Konya'sı gelişmiş organize sanayi bölgelerine ve küçük sanayi sitelerine sahip, karayolu, demiryolu ve havayolu bağlantıları, 2 milyonu aşan nüfusu, uluslararası fuarları, Antalya ve Mersin Limanlarına yakınlığı ile Türkiye'nin önemli sanayi ve ticaret merkezlerinden biri olmuştur. Bu arada yapımına başlanılan Konya-Ankara-İstanbul arası hızlı tren projesinin tamamlanmasıyla ekonomik hayatta önemli bir hareketlilik olacağı da beklenmektedir. Tarihi ve kültürel zenginliğinin yanı sıra Mevlana gibi dünya çapında tanınan bir değere sahip olan Konya'da, turizm sektörü de unutulmaması gereken bir yatırım alanıdır.

Türkiye'nin tahıl ambarı durumunda olan Konya'nın tarımsal üretim yapısı göz ardı edilmemelidir. Çok ciddi bir tarımsal sanayi altyapısı vardır. Bunun yanı sıra KOP (Konya Ovası Sulama Projesi) gerçekleştirildiğinde meydana gelecek üretim artışı da düşünüldüğünde önemli bir potansiyel olduğu ortaya çıkacaktır.

Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayında ilk defa başlatılacak olan "İller Yatırım Borsası" adlı oluşum ile "İller Yatırım Kataloğu" nun, yatırıma yönelik imkanların tanıtılması ve potansiyelin ortaya konulması açısından önemli katkılar sağlayacağını düşünüyor, bu kurultayın düzenlenmesi ve İller Yatırım Kataloğunun hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

A. Atilla OSMANÇELEBİOĞLU
Konya Valisi



Yüzyıllardan bu yana Anadolu'nun en önemli ticaret merkezlerinden biri olan Konya, son yıllarda sanayide yapmış olduğu atılımlarla ülkemizin sanayi ve ticaret metropollerinden biri haline gelmiştir. Konya; bölgesel konumu, tarihi ve kültürel birikimi, coğrafyası ile bugün pek çok açıdan önemli bir yatırım kenti özelliği hüviyetindedir.

İlimiz sahip olduğu büyük sanayi potansiyeli ve üretimde çeşitlilik arz eden yapısı ile sürekli gelişen ve kalkınan bir trend içerisinde.

Konya; üretimde ülke genelinde önemli bir potansiyele sahiptir. İlimiz Türkiye'nin toplam tarımsal üretiminin yüzde 10'unu karşılamakta, şeker üretiminin yüzde 25'i ilimizde bulunan üç ayrı şeker fabrikasından yapılmakta, yine toplam tuz üretiminin yüzde 65'i ilimizde gerçekleştirilmektedir. Konya'da gelişimini sürdürmekte olan sanayileşme hareketinin en önemli artışı tek sektör üzerine kurulu olmamasıdır. Konya ilinde gelişmiş sektörlerin başında Otomotiv yan sanayi gelmektedir. Otomotiv yan sanayinin gelişmiş olduğu noktada tek eksiğimiz bir otomobil fabrikasıdır. İlimizde tarım üretimine bağlı olarak tarım makineleri ve komple un fabrikaları, makine yedek parça sektörü ve küçük sanayi oldukça gelişmiştir. Ülkemizin ziraat alet ve makineleri ihracatının % 45'i ilimizden gerçekleştirilmektedir. Konya "Türkiye'nin tahıl ambarı" olmasının doğal bir sonucu olarak gıda sektöründe oldukça gelişmiş ve ülke çapında yayılmış markaları bünyesinde barındırmaktadır. Ayrıca Konya ayakkabı sektöründe de son yıllarda gösterdiği atılımlarla Türkiye'de ilk üç il arasında yer almaktadır. Ayakkabıcılık sektöründe ise 2.000'e yakın işletmede 18.000 kişi çalışmaktadır. Ayakkabıcılık sanayiinde yıllık üretim kapasitesi ise ortalama 15-20 milyon çift ayakkabıdır.

Konya, üretim ve yatırımda öz sermayeye dayalı bir yapısı olduğu için her dönemde gelişimini sürdürmeyi başarmış ender illerden bir tanesidir. 1950'li yıllarda sanayileşmede hız kazanan Konya bugün Organize Sanayi Bölgelerinin en hızlı ve düzenli geliştiği illerin başında gelmektedir. 1.344.404 m₂ alan üzerine kurulu I. Organize Sanayi Bölgesinde 150 işletme faaliyet göstermekte ve bu işletmelerde yaklaşık 3.323 kişi çalışmaktadır.

Konya Organize Sanayi Bölgesi, (II. ve III. Organize Sanayi Bölgesi –KOS- Konya Organize Sanayi Bölgesi) adı altında birleştirilmiştir) 12.000.000 m₂ alana kurulu olup yaklaşık 265 işletme faaliyet göstermekte ve 20 bin kişi çalışmaktadır.

IV. Organize Sanayi Bölgesi'nin kuruluş çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca 715.000 m₂ üzerine kurulu Büsan Özel Organize Sanayi Bölgesinde 305 işletme faaliyet göstermektedir. Konya merkezde 60'ın üzerinde küçük sanayi sitesi ve bu sitelerde 20 binden fazla işyeri bulunmaktadır. Ticaret işletmelerinin yoğun olarak faaliyet gösterdiği sektörler gıda, inşaat ve inşaat malzemeleri, ayakkabıcılık, otomotiv yan sanayii ve hazır giyim-tekstil sektörüdür.

Konya sahip olduğu girişimcisi, girişimcilik kültürü ve altyapısı sayesinde bölgesel bir cazibe merkezi olmayı başarmış; bölgesinde güçlü ve dış pazarlarda sürekli satışlarını artıran önemli markalara da sahip olmuştur.



Uluslararası pazarlarda daha fazla söz sahibi olmayı hedefleri arasına koymuş olan Konya sanayisi ve ticaretinde faaliyet gösteren işletmeler bu anlamda sürekli değişim ve gelişme içerisinde olan uluslararası konjonktüre uyum sağlama yönünde geçmiş yıllara oranla çok daha isteklidir.

Önümüzde Avrupa Birliğine tam üyelik gibi önemli bir süreç yaşanmaktadır. Bu süreci gerek Konya Ticaret Odası olarak gerekse Konyalı işadamları olarak iyi tahlil edip, üyelerimizin bu alanda eksiklerini tamamlamaları için yoğun çabalar sarf etmekteyiz. Üyelerimizin bu dev pazara girişi öncesi rekabet koşullarını artırmak için yaptığımız projelerin yanı sıra dezavantajları fırsatlara çevirme gayreti içerisinde; gelişen, değişen, büyüyen ve rekabetin yoğun olarak yaşanacağı ortama hazırlamaya çalışıyoruz.

Bilindiği gibi 1996 yılından bu yana iki yılda bir periyodik olarak düzenlenen ve bu yıl altıncısı İstanbul'da gerçekleştirilen Dünya ve Türk İş Adamları Kurultayı, ülkemizdeki ve tüm dünyadaki Türk iş adamlarının dinamizmini bir arada değerlendirmek, Türk iş dünyasında dayanışma ve yeni işbirlikleri sağlamak hedefiyle, mükemmel bir organizasyondur. Özellikle Kurultay bu yıla özel "Türkiye'ye Yatırım Geleceğe Yatırım" sloganıyla bu farkındalığını ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda bizler Türk iş adamları olarak yurt dışındaki girişimciler ile bağlarımızı güçlendirmeyi ve Türk iş dünyasındaki dayanışmayı sağlamayı amaçlayan Dünya ve Türk İş Adamları Kurultayını oldukça önemsiyoruz.

Ayrıca Kurultay bünyesinde ilk defa bu yıl oluşturulan İl Yatırım Borsası adlı platform aracılığı ile İlimiz kendini tanıtmaya ve bir yatırım cazibe merkezi olarak avantajlarını anlatma imkanına kavuşacaktır. Artık her şeyi merkezi yönetimden bekleme döneminin çok gerilerde kaldığının bilinciyle ilimizi ticari ve sınai anlamda temsil ve yönlendirme görevini üstlenmiş bir kurum olarak bu platformunu yerinde ve yapılması gereken bir girişim olarak değerlendirmekteyiz.

Bu yıl düzenlenen Kurultay'ın ise gerek ülkemiz gerekse Konya sanayicileri açısından oldukça verimli geçmesi yegane temennimizdir.

Hüseyin ÜZÜLMEZ

KTO Yönetim Kurulu Başkanı

TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı



KONYA GELECEĞİN DOĞRUDAN YABANCI YATIRIM ŞEHRİDİR

Dün uyuyan sanayi şehri Konya, özellikle son on yılda kat ettiği gelişmeler sayesinde bugün bir KOBİ başkenti, yarın bir Avrupa KOBİ Merkezi olma yolunda önemli işaretiler vermektedir. 32 bin Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli işletmesiyle KOBİ başkenti Konya'da yapılan yatırımlarda kriz ortamından çıkma yolunda önemli denebilecek bir artış yaşanmaktadır.

Konya'nın en büyük özelliklerinden biri, bazı şehirlerde birkaç sanayi dalında gelişmeler olmasına rağmen Konya'da hemen hemen tüm sanayi dallarında büyük bir gelişme olmasıdır.

KSO olarak Konya'da son yaptığımız araştırmada 80 değişik alanda üretim yapıldığı görülmektedir. Başlıca ise otomotiv yan sanayi, makine, tarım makineleri, gıda, ayakkabı, ve yeni yeni gelişmekte olan tekstil alanları çekiyor. Konya Sanayi'nde herhangi bir yatırımcı hangi alanda olursa olsun yan sanayi ve lojistik alanda çok rahat edebilmektedir.

Konya'da her yatırımcı istediği yatırımı yapacak konumdadır. Küçük ölçekli işletmeler, Anadolu mantığıyla iş yapan, küçük ölçekli baba oğul çırak mantığından çıkıp, daha modern bir yapıya doğru ilerlemektedir.

Küçük Sanayi Sitelerinde CNC tezgahları, mühendisler, bilgisayar uzmanları ve yabancı dil bilen elemanlar bulunmaktadır. Bu özelliğiyle Türkiye'nin önde gelen illerinden olan Konya'da teknolojiye dünya standartları yakalanmıştır.

Konya Sanayi Odası olarak yaptığımız sanayi saha araştırması, yıllık 1 milyar USD ihracat rakamını aştığımızı göstermektedir.

Konya İç Anadolu Bölgesi'nde, bulunduğu coğrafi alan, geçmişten gelen transit ticaret merkezi olma özelliği ile Anadolu'nun cazibe merkezlerini oluşturmaktadır.

Sevgi ve hoşgörü merkezi, Mevlana diyarı Konya, sanayisi, geliştirdiği girişimcilik kültürü ve ruhu açısından diğer illere örnek bir şehirdir.

Konya tarım makineleri, tarımsal ürünlere dayalı sanayi ürünleri, imalat sanayi, makine sanayi, otomotiv yan sanayi, gıda, ambalaj sektörlerinde Türkiye'de önemli bir noktadadır.

GAP'tan sonra Türkiye'nin en önemli sulama projesi (KOP) Konya Ovalarını Sulama Projesidir. Bugüne kadar yapılan yatırımlarla 308.073 hektar alan suya kavuşmuş, bu miktarın 617.923 hektara çıkarılması hedeflenmektedir. Bu projelerden 8'i gerçekleştirilmiş durumdadır.

Projenin tamamlanmasıyla, sürdürülebilir kalkınma, tarımsal verimlilikte çeşitlilik, yeni istihdam olanaklarının sağlanması ve tarıma dayalı endüstrinin gelişmesi gerçekleşecektir. Bölgenin iklim yapısında da olumlu değişiklikler beklenmektedir.

Mavi Tünel Projesi ise, Konya Ovası'nın yaklaşık yüzde 50'sinde sulu tarım yapıla-



bilmesini sağlayacaktır. Projenin gerçekleşmesi ile birlikte yılda 414 milyon metreküp su, Konya Ovası'nın verimli topraklarının canlanmasını sağlayacaktır.

KONYA GELECEĞİN DOĞRUDAN YABANCI YATIRIM ŞEHRİDİR. Dünyaca ünlü Financial Times'ın çıkardığı, "Foreign Direct Investment" Dergisi'nin iki yılda bir düzenlediği ve Viyana'dan Zürih'e; Lazio'dan Kanarya Adaları'na kadar bir çok Avrupa şehri ve bölgesinin yer aldığı yarışmada Konya en iyi ekonomik potansiyele sahip şehir kategorisinde ikinci olmuştur. "Geleceğin Avrupa Şehirleri ve Bölgeleri" Yarışması'na katılım ve katılım öncesi tüm çalışmalar, şehrimizin uluslararası platformlarda tanıtımını ve hak ettiği yerini almasını sağlamak için çalışmalarını aralıksız sürdüren Konya Sanayi Odası tarafından gerçekleştirilmiştir.

Dünya Türk İşadamları VI Kurultayının, sahip olduğumuz bu ekonomik potansiyeli en iyi şekilde tüm Dünya'ya bir defa daha duyurmada önemli bir yeri olduğu kanısındayım.

Saygılarımla,

Tarih BÜYÜKHELVACIĞİL

Konya Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KONYA	
TELEFON KODU	00.90	332
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		38.873
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	1.105.020	2.192.166
Kadın	1.087.146	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		56
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek		
Kadın		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%) (TR 25 Konya, Karaman)		%9,5
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Konya Havaalanı	
Uzaklığı (Km)	Merkez	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		
Uzaklığı (Km)	Merkez	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Mersin Limanı	
Uzaklığı (Km)	348	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	258	
Demiryolu (Km)	-	
Havayolu (Saat)	-	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	668	
Demiryolu (Km)	742	
Havayolu (Saat)	1	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	1210	297.026
Lise	102	45.744
Meslek Lisesi	114	26.634
Yüksek Okul 2 Yıllık	25	75.485
Yüksek Okul 3 Yıllık	4	
Fakülte 4 Yıllık	16	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	-	
Endüstri	64	
İnşaat	-	
Turizm	1	
Ticaret	26	
Diğerleri	23	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	1	
İşletme	1	
Diğerleri	9	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	2185	
Limited Şirket	10843	
Şahıs Şirketi	7081	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	8	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	8	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	8	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	İtalya	
.....	Hollanda	
.....	İngiltere	
Diğerleri	Norveç, Yunanistan	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	5	
Tekstil	1	
Otomotiv		



Makine	
Turizm	
Beyaz Eşya	
Diğerleri	Madencilik, Ambalaj
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI
	Merkez ve Merkez Dışı
Gıda	600
Otomotiv	750
Tekstil	600
Elektrikli Aletler	350
Makine İmalat	900
Mobilya	250
Diğerleri	1550
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI
2001	846
2002	843
2003	885
2004	1251
2005	1576
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI
İŞÇİ SAYISI 1-25	2285
İŞÇİ SAYISI 25-50	1143
İŞÇİ SAYISI 50-100	905
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	667
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	13
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	
Toplam Alanı (M2)	30.000.000
Boş Alan (M2)	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI
Gıda	15
Otomotiv	83
Tekstil	15
Elektrikli Aletler	9
Makine İmalat	88
Mobilya-Ahşap Ürünler	23
Diğerleri	182
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	149
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	2



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2004 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (TL)	746.191.000.000
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	2.659.890
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	1.479.823
ORMANLIK ALAN (Hektar)	506.426 ha
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	57.023
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	1.043
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	202.000
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	1.804.078
Arpa	923.900
Çavdar	33.726
Diğerleri	32.522
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Kabak	53.808
Havuç	56.385
Lahana	48.031
Diğerleri	286.721
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	-
Pamuk	-
Fındık	-
Zeytin	-
Ayçiçeği	15.426 ton
Mısır	181.487 ton
Diğerleri	-
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	99.433
Kiraz	16.609
Diğerleri	-
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	1.474.753 adet
Büyükbaş	334.567 adet
Kümes Hayvanı	10.629.554 adet
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	529.180
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	1.733.035.408
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	71.243 adet
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	24
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	3



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	81
İLDE M ² 'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	250.5
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	19
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	Evet
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	Merkez
İL DEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2001 Yılı	107.823
2002 Yılı	130.895
2003 Yılı	177.635
2004 Yılı	272.207
2005 Yılı	421.408
<p>Konya İli İhracat Rakamı İhracatçı Firmalarımızın İstanbul, İzmir ve Mersin Gibi İllerden Çıkış Yapmaları Nedeniyle İlimizden Yapılan İhracat Rakamsal Olarak Resmî Verilere tam olarak yansımamaktadır. Bu duruma dikkate alındığında Konya Sanayi Odası Tarafından Yapılan Saha Araştırması Konya İli İhracatının 1 Milyar dolar seviyesinde olduğunu göstermektedir.</p>	
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	8.428.160
Gıda Sanayi	42.140.800
Otomotiv	50.568.960
Tekstil	12.642.240
Makine	181.205.440
Elektrikli Aletler	12.642.240
Diğerleri	113.780.160
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI (2005 Yılı)	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	682
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Manyezit	34.002.723
Barit	33.064.000
Kireçtaşı	23.625.000
Diğerleri	16.812.501



İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Maden	40	
Mermer	67	
Diğerleri	59	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Manezit	29.787.980	
Alimiyum	13.720.783	
Kaolen	2.136.188	
Diğerleri	220.300	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	13	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	51541,25	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Traverten	59.680	
Kalker	1245	
Kalsit	47643	
Dolomit	4831	
Diğerleri	-	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	6	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel	-	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	17	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	31	
Devlet	24	
Özel	7	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	600
4 Yıldızlı Otel Sayısı	4	646
3 Yıldızlı Otel Sayısı	5	514
Pansiyon	-	-
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	8	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	36	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAJLARI	9.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	34	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048 mbit	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.konya.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.konya.bel.tr	
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kto.org.tr	
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kso.org.tr	



YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	konya@investinkonya.org.tr
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Seyfi SUNA Konya Sanayi Odası / Konya Tel : +332 2516360 Faks : +332 2514499 e-posta : ssuna@kso.org.tr



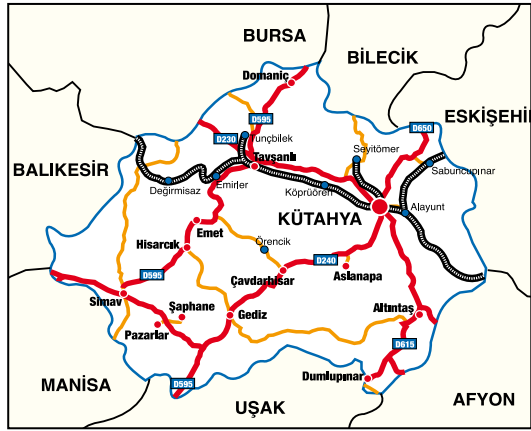


Seramik Denildiğinde Akla...



Başta taşa toprağa dayalı sanayii, sonra da zengin maden yatakları...
Kütahya iç Ege'nin gelişmiş kentlerinden biri.

Kütahya bölgesine yerleşen ve adı bilinen en eski halkın Hititler olduğu belirtiliyor. Arkeolojik buluntuların ise ildeki yerleşim tarihini çok daha eskilere, ilk çağlara kadar götürdüğü kaydediliyor. İlin tahmini kuruluş tarihi İ.Ö. 2 bin yılının ortaları. Malazgirt Zaferi'nin ardından kent Türk'lerin eline geçer. İl Germiyanoglu Beyliği'ne başkentlik yapar. Eski kaynaklara göre Kütahya'nın antik dönemdeki adı "Kotiaieion"dur. Ünlü Antik Çağ Coğrafyacısı Strabon bu adın, "Kotys'in Kenti" anlamına geldiğini belirtiyor. Kotys, Trakya'da yaşayan Odrisler'den olup, Romalılar'ın İ.S. 38'de Anadolu'ya gönderdiği bir komutanın adıdır.



Kütahya, Ege Bölgesi'nin İç Batı Anadolu Bölümü'nde yer alıyor. İl kuzeydoğusunda Türkmen Dağı, batısında Karlık Tepe, kuzeybatısında Eğrigöz Dağı, güneybatısında Şaphane Dağı, güneyinde Murat Dağı ile çevrili. İlin önemli ovaları arasında Kütahya Ovası, Yoncalı Ovası , Köprüören Ovası, Aslanapa Ovası, Altıntaş Ovası, Tavşanlı Ovası, Örencik Ovası ve Simav Ovası yer alıyor.

Felent Çayı, Porsuk Çayı, Murat Çayı, Kureşler Deresi, Kokar Çayı, Avşar Deresi, Gediz Çayı, Emet Çayı, Bedir Deresi, Tavşanlı Çayı, Simav Çayı, Kocaçay ilin akarsuları. İlin tek doğal gölü Simav Gölü; baraj gölleri ise Porsuk, Enne, Kayaboğazi, Söğüt ve Çavdarhisar baraj gölleridir. Göletler; Pazarlar, Çalköy, Belkavak, Sofular, Karagür, Çerte ve Kuruçay göletleridir.

Kütahya ve çevresinin iklimi Ege, Marmara ve İç Anadolu Bölgeleri arasında bir geçiş tipi olarak tanımlanıyor. İklim ve sıcaklık şartları bakımından, her üç bölgenin de özelliklerini taşıyor. Sıcaklık şartlarının İç Anadolu, yağış şartlarının ise Marmara Bölgesi tesiri altında olduğu kaydediliyor. İlin doğal bitki örtüsü Akdeniz, Karadeniz ve İç Anadolu



bölgelerinin özelliklerini taşıyor. Kütahya'da kuru ormanlar çoğunlukta. Bunu bozkır bitki toplulukları takip ediyor.

Kütahya kaplıcalar açısından hayli zengin bir il. Pek çok kaplıcası termal turizm merkezi ilan edilmiş durumda. Örneğin Ilica Harlek, Yoncalı, Yeşil ve Kaynarca, Ilica, Muratdağı, Eynal Kaplıcalı termal turizm merkezi ilan edilen kaplıcalar. Bunların dışında da ilde pek çok kaplıca bulunuyor. Hisarcık-Esire Kaplıcaları, Tavşanlı-Göbel Kaplıcaları, Simav-Çitgöl Kaplıcaları, Dereli Kaplıcaları bunlardan birkaçı.

Kütahya topraklarının yüzde 53'ü ormanlarla kaplı. Bu nedenle günebirlik ya da daha uzun süre kamp, yayla turizmi ve trekking imkanları mevcut. Bitki örtüsünden dolayı, ilin yaban hayatının zengin olduğu belirtiliyor. Kurt, çakal, tilki, yaban domuzu ve tavşan en çok rastlanan yabani hayvanlar arasında yer alıyor. Öte yandan ilin kuş cinsleri açısından da bir hayli zengin olduğu kaydediliyor. Bu kuşlar arasında bildircin, keklik ve bazı su kuşları oldukça bol. İlde iki geyik üretme sahası ve bir adet toy kuşları koruma sahası bulunuyor. Öte yandan Türkmen Dağı, Domaniç Ormanları ve Şaphane Dağı gibi sahalarda sürekli av yasağı uygulanıyor. İlde baraj göllerinde, göletlerde ve akarsularda balıkçılık yapılabilir. Sazan, aynalı sazan, kızılkanat, dargın ve yayın balıkları en çok avlanan balıklar arasında yer alıyor.

Kütahya'da sanayi 1954 yılında Kütahya Şeker Fabrikası'nın kurulmasıyla canlanmaya başladı. Ardından santrallerin devreye girmesiyle önemli adımlar atıldı. 2004 Yılı İl Sanayi ve Ticaret Durum Raporu'na göre ilde toplam 292 sanayi kuruluşu faaliyet gösteriyor.





Merkez bütün sektörlerde sanayi işletmeleri faaliyet gösterirken, genelde seramik-porselen-çinicilik, gıda, taş toprak ve madeni eşya-makine sektöründe çalışan firmalar yoğun olarak görülüyor. Simav ilçesinde orman ürünleri-mobilya ve gıda, Tavşanlı ilçesinde gıda ve madencilik- taşocakçılığı, Gediz ilçesinde ise, seramik-porselen-çinicilik hariç diğer sektörlerde faaliyet gösteren firmalar bulunuyor. Kütahya'da çinicilik Selçuklulardan Germiyan Devletine geçiş döneminde başladı. Bir süre duraklama dönemi yaşayan çinicilik son yıllarda büyük gelişme gösterdi.

Öte yandan il, maden rezervleri ve enerji kaynakları açısından oldukça zengin. Madenlerin bir bölümü işletiliyor. Bunlar, manezit, bor, feldspat, gümüş cevherleri...

Bazı yataklar ise geçmişte işletilmesine karşın ekonomikliğini kaybettiği için işletilmiyor. İlde üretilen cevherlerin bir kısmı, ildeki işletmeler tarafından zenginleştirilerek piyasaya verilirken, bir kısmı ise cevher olarak yurtiçi veya yurtdışına pazarlanıyor.

MTA'nın belirlemesine göre Kütahya'da 232 yerde 34 maden cinsi bulunuyor.

Örneğin Türkiye genelinde bakıldığında bortuzu yüzde 45.44, manezid yüzde 31.44, kömür yüzde 7, demir yüzde 6.37, manganez yüzde 6.32 pay alıyor.

İlin jeotermal enerji kaynakları bakımından da zenginliğine dikkat çekiliyor. Kütahya'daki jeotermal enerji kaynakları içerisinde, Gediz-Abide ve Eynal kaynakları potansiyel açısından en önemlileri arasında sayılıyor. MTA'nın yaptığı araştırmaya göre, Eynal jeotermal alanının jeotermal akışkan potansiyeli yönünden büyük bir öneme sahip olduğuna dikkat çekiliyor. İlin madencilik yönünden zengin bir olması kişi başına düşen milli geliri de yükseltiyor. ■



YATIRIM POTANSİYELİ AÇISINDAN KÜTAHYA

1996 yılından bu yana 2 yılda bir düzenlenerek gelenek-selleşen ve tüm Türk Dünyası iş adamlarını bir araya getirerek bir sinerji ortamı oluşturan Dünya Türk İşadamları Altıncı Kurultayının düzenlenmiş olmasından dolayı sonsuz memnuniyetimi ifade eder kurultayın genel anlamda Türk Dünyası için özelden de ilimiz açısından faydalara vesile olmasını temenni ederim.

Kurultayın hem ülkeler arasındaki hem de birebir illerimiz arasındaki bağları kuvvetlendireceğine, bir birimizi yakından tanımamıza sebep olacağına ve bu sayede karşılıklı olarak yatırımların artarak devam edeceğine inancım tamdır. Bu bağlamda ilimizin ekonomik, ticari ve sosyal olarak tanıtımı amacıyla aşağıdaki bilgileri tüm katılımcıların istifadelerine sunmak isterim.

Bilindiği üzere Kütahya ilimiz Batı Anadolu İç Ege kısmında yer alan coğrafi konum ve iklim özellikleri göz önüne alındığında Orta Anadolu ile Ege Bölgesi arasında geçiş bölgesinde olan bir yerdir. Yine ilimiz önemli şehirlere ve limanlara eşit uzaklıkta olup, karayolu ve demiryolu bakımından bir kavşak noktasındadır.

Kütahya ili yerleşim tarihi itibarıyla yedi bin yıllık bir geçmişe sahip olup topraklarında barındırdığı uygarlıklara ait çok zengin ve kültürel bir mirasına sahibidir. İl topraklarında Frigler, Roma ve Bizanslılar, Selçuklular ile devamında Germiyan Beyliği ve Osmanlılar hüküm sürmüşlerdir.

2000 Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına göre İlimizin Toplam Nüfusu 656.903 olup; yıllık Nüfus artış hızı binde 12,81'dir. Yine Kütahya İlinde okuma yazma bilenlerin oranı %98'dir.

Faal nüfusun tarımdaki payının % 66,9, Madencilik ve taşocaklığında payının % 3,0, imalat sanayi iş kolundaki payının % 6,2, ticaret kolundaki payının %4,87, inşaat işkolundaki payının %3,1 ve toplum hizmetleri işkolundaki payının %12,4 olduğu görülmektedir. Buradan hareketle il ekonomisinin tarım, hayvancılık, imalat sanayi ve madencilik sektörlerine dayandığı söylenebilir.

Kütahya'nın 2001 yılı Türkiye İstatistik Enstitüsü verilerine göre kişi başına Gayri Safi Milli Hasılası 1.805 dolardır. İlın toplam Gayri Safi Yurt İçi Hasılası 1 milyar 446 milyon YTL'dir. Sosyo ekonomik gelişmişlik açısından 81 il içerisinde 40 ncı sıradadır.

İlimiz topraklarının yaklaşık %34,5'lük bölümünde tarım yapılmaktadır. İl toplam tarım arazisinin %89,6'lık gibi büyük bir bölümü tarla alanı olarak kullanılmakta olup, yine toplam tarım arazisi içinde %1,75'lik pay ile sebze arazisi ikinci büyük alanı, %1,52 ile bağ ve meyvelikler arazisi üçüncü büyük tarım alanını oluşturmaktadır.

İldeki ormanlık alan il yüzölçümünün yaklaşık %52'sini kaplamakta olup, toplam 617.034 hektardır.

Kütahya ili maden rezervleri ve enerji kaynakları açısından da oldukça zengin bir ildir. İlimizde bulunan madenlerin Türkiye madenleri içindeki yeri incelendiğinde Türkiye rezervinin bor tuzunda %45,44'nün, manyezitte %31,44'nün, Kömürde % 7,06'nın, demirde %6,37'nin ve manganezde % 6,32'nin ilimizde olduğu görülecektir.



Yine ilimiz Jeotermal enerji bakımından da zengin kaynaklara sahip olup, Türkiye’de bulunan 240 jeotermal kaynaktan 32 adedi ve Türkiye genelinde ilan edilmiş 34 termal turizm merkezinden 5 adedi ilimiz sınırları içindedir.

Kütahya sanayisi de var olan yer altı ve yer üstü kaynaklara dayalı olarak şekillenmiştir. Bugün itibariyle ilde toplam 292 sanayi kuruluşu faaliyet göstermektedir. Bu sanayi kuruluşlarından 6 adedi Kamuya ait olup, 286 adedi özel sektör tarafından kurulmuştur. Bu sanayi kuruluşlarından toplam 17.320 kişi istihdam edilmektedir.

Son yıllarda sanayinin gelişimini temin ve alt yapısını hazırlamak amacıyla Valiliğimiz önderliğinde yerel kurum ve kuruluşlar ile koordinasyon halinde çalışmalara hız verilmiş olup, Kütahya merkezde kurulu bulunan 1 nci Organize Sanayi Bölgesinin doldurulması na ve büyük yatırımcılar için yeterli büyüklükte arsa temin edecek 2 nci Organize Sanayi Bölgesinin kuruluşuna hız verilmiştir.

Gediz ilçemizde kurulmuş bulunan Gediz Organize Sanayi Bölgesinin yatırımı tamamlanmış olup, burada arsa tahsislerine başlanılmıştır. Simav ilçemizde kurulma aşamasında bulunan Karma Organize Sanayi bölgesine ilave olarak ilçede Seracılığın gelişimine büyük katkıda bulunacak Tarıma Dayalı İhtisas Seracılık Organize Sanayi Bölgesinin kuruluşuna başlanılmış olup, yer seçimi çalışmaları tamamlanmıştır.

Tavşanlı ilçemizde kurulmakta olan Organize Sanayi Bölgesi ile ilgili olarak yine çalışmalar hızla devam ettirilmekte ve bu bölgemizin de 2007 yılı başında faaliyete geçirilmesine çalışılmaktadır.

Yine bilindiği üzere ilimiz 5084 sayılı Kanunda değişiklik yapan 5350 sayılı Kanunla Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkındaki Kanun kapsamına alınmış olup, yatırımcılarımızın bu Kanununun sağladığı teşviklerden azami ölçüde faydalanmasını temin amacıyla Valiliğimiz önderliğinde kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanmış olup, halen faaliyette bulunan veya yeni yatırım yapacak Müteşebbislere gereken yardım ve destek olabildiğince sağlanmaktadır.

İlimiz genelinde yatırımların sürdüğünün bir göstergesi de 2005 yılı ihracat ve ithalat rakamlarıdır. İlimizin 2005 yılı ihracatı 93.331.036 dolar ithalatı ise 71.963.743 dolardır. Burada ithalat rakamları incelendiği zaman yaklaşık 72 milyon dolarlık ithalatın 27 milyon dolarının sanayinin yatırım malı olan Makine alet ve parçalarının olduğu dolayısı ile buda 2005 yılı içerisinde sanayicimizin yatırım yaptığıının bir göstergesi olarak algılanmalıdır.

Yukarıda sayılan özellikler göz önüne alındığında ilimizin gerek yetişmiş insan gücü gerek yer altı yer üstü kaynakları yönünden zengin bir potansiyele sahip olduğu apaçık görülmektedir. Bu kaynakların gerektiği bir şekilde değerlendirilmesi halinde ilimizin şu andaki bulunduğu yerden daha üst seviyelere geleceğine inancımız tamdır.

Çalışmalarından ötürü tüm emeği geçenlere teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Osman AYDIN
Kütahya Valisi



Zengin maden ve orman varlığı, Antalya-İzmir gibi önemli bir karayolunun merkezinde olması, aynı zamanda Demiryolu ulaşımı imkanı, doğa, tarih, kültürel zenginlik ve şifalı termal su kaynakları ile desteklenen turizm potansiyeli, 7 fakülte 27.000 öğrencisi ile faaliyet gösteren üniversitesi, coğrafi konum avantajı, bol elektrik enerjisi ve doğal gaz, yatırıma hazır Organize Sanayi Bölgesi ile nitelikli iş gücü varlığına sahip olan, sosyal ve kültürel gelişmesini tamamlamış ancak ekonomik gelişmesini henüz tamamlayamamış ve bu yüzden 5350 sayılı yatırımların ve istihdamın teşviki kapsamında yer alan Kütahyamız yatırımcıları beklemektedir.

Ayrıca ilimizde 2. Organize Sanayi bölgesi kurulması çalışmaları başlatılmış olup, çok yakında 2. Organize Sanayi bölgemiz de hizmete girecektir.

Bu yıl 6. düzenlenecek olan "Dünya Türk İşadamları Kurultayı" sayesinde dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Türk iş adamları bir araya gelecek ve bu suretle güçlü bir sinerji ortamı oluşacaktır. Bize bu ortamı hazırlayan dünya Türk iş adamları kurultayı organizasyon komitesine teşekkürlerimi sunar ,dünyanın çeşitli bölgelerinde faaliyet gösteren tüm Türk işadamlarımıza başarılar dilerim...

Nafi GÜRAL

Kütahya Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	KÜTAHYA	
TELEFON KODU	274	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	HAYIR (5084Kapsamında)	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		11.977
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	332	50,6
Kadın	324	49,4
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	55	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU (2000 yılı nüfus sayımı)	1.000 Kişi	%
Erkek	187,62	59,48
Kadın	127,80	40,52
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU (2000 yılı nüfus sayımı)	1.000 Kişi	%
Erkek	176,15	58,61
Kadın	124,41	41,39
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	4,7	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	İzmir	
Havaalanının Adı	Adnan Menderes	
Uzaklığı (Km)	380 Km	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?	HAYIR	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	İzmir Limanı	
Uzaklığı (Km)	350 Km	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	325 Km	
Demiryolu (Km)	331 Km	
Havayolu (Saat)	0	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	350 Km	
Demiryolu (Km)	391 Km	
Havayolu (Saat)	0	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	353	67.307
Lise	31	13.307
Meslek Lisesi	37	11.215
Yüksek Okul 2 Yıllık	13	10.816
Yüksek Okul 3 Yıllık	0	0



Yüksek Okul 4 Yıllık	2	921
Fakülte 4 Yıllık	7	13.695
Enstitüler	2	1.562
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	11	
Motor - Makine	0	
Endüstri	0	
İnşaat	0	
Turizm	1	
Ticaret	10	
Diğerleri	10	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	0	
Lise	0	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	Mühendislikler tek fakülte bünyesindedir.
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	0	
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.	0	
Kimya Müh.	0	
İşletme	2	
Diğerleri	19	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	376	
Limited Şirket	1.598	
Şahıs Şirketi	3.054 firma	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	0	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	0	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	0	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	0	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	0	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	0	
.....	0	
.....	0	
Diğerleri	0	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	0	
Gıda	0	
Tekstil	0	
Otomotiv	0	
Makine	0	
Turizm	0	
Beyaz Eşya	0	
Diğerleri	0	



İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	244(San Sic.Bel. Alanlar)	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	67	
Otomotiv	0	
Tekstil	17	
Elektrikli Aletler	0	
Makine İmalat	22	
Mobilya	41	
Diğerleri	97	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	514	
2002	643	
2003	934	
2004	916	
2005	1.034	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	60	
İŞÇİ SAYISI 10-25	120	
İŞÇİ SAYISI 25-50	27	
İŞÇİ SAYISI 50-100	21	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	16	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	6 adet olup, ikisi faaldir.	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	MERKEZ 1 ADET, GEDİZ 1 ADET	
Toplam Alanı (M2)	3.313.100	
Boş Alan (M2)	1.249.380	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	29	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	5	
Otomotiv	0	
Tekstil	4	
Elektrikli Aletler	0	
Makine İmalat	2	
Mobilya-Ahşap Ürünler	1	
Diğerleri	17	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	HAYIR	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	10 Bankanın 34 Şubesi mevcuttur.	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	0	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	35.871.000 (2004 Yılı İhtisas Kredisi)	



İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	409.488
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	396.095
ORMANLIK ALAN (Hektar)	612.592
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	20.594
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	88
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	452 (üretim kapasitesi)
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	522.073
Arpa	191.798
Darı	4.260,00
Diğerleri	759
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	30.137,50
Biber	7.013
Pırasa	5.614
Diğerleri	17.231,80
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	246
Pamuk	0
Fındık	0
Zeytin	0
Ayçiçeği	5.583
Mısır	8.417,50
Diğerleri	274.628,70
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	0
Mandalina	0
Greyfurt	0
Limon	0
Elma	19.806
Kiraz	7.042
Diğerleri	48.896
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	424
Büyükbaş	134,5
Kümes Hayvanı	597,7
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	166.708.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	6,5
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	16.969
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	7
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	59
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	128
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	540 mm



İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	33
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	75 Km-ESKİŞEHİR
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	29.276,36
2001 Yılı	42.973,43
2002 Yılı	43.612,88
2003 Yılı	Bilgi alınamadı.
2004 Yılı	85.073,29
2005 Yılı	92.331,03
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	0,00
Gıda Sanayi	56,22
Otomotiv	6,01
Tekstil	292,76
Makine	264,96
Elektrikli Aletler	0,00
Diğerleri	91.711,07
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	Bilgi alınamadı.
500 Bin - 1 Milyon \$	Bilgi alınamadı.
1 Milyon - 5 Milyon \$	Bilgi alınamadı.
5 Milyon - 10 Milyon \$	Bilgi alınamadı.
10 Milyon \$ Fazla	Bilgi alınamadı.
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	0,64
Gıda Sanayi	23,51
Otomotiv	1.177,08
Tekstil	544,92
Makine	27.628,13
Elektrikli Aletler	0,00
Diğerleri	42.590,08
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Bor Tuzları	371.442.997
Manyezit	40.876.492
Demir	17.640.000
Diğerleri	12.908.861
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI (2004 Yılı)
Maden Kömürü	29
Manyezit	14
Mermer	8
Diğerleri	18
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON) (2004 Yılı)
Maden Kömürü	40.915.631,00



Dolomit	7.071.625,00	
Demir	4.119.484,00	
Diğerleri	39507106 ton , 62.108 m3	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	11 (2004 Yılı)	
Çıkarılan Mermer Miktarı (m3, ton)	1.880.819 m3, 69.178.843 ton	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ		
Mermir-Kalker	66.181.436 ton	
Mermir-Kalsit	2.534.016 ton	
Mermir-Mermir	1.207.584 m3	
Mermir-Traverten	601.068 m3	
Diğerleri	72167 m3, 463.391 ton	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	1	
Devlet	1(Belediye)	
Özel	1	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI (5 Firmaya ait şube sayısı)	18	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI	9 DEVLET- 1 ÜNİVERSİTE HASTANESİ, 15 KLİNİK, 119 SAĞLIK OCAĞI, 186 SAĞLIK EVİ, 4 DISPANSER	
Devlet	319	
Özel	15	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	0	0
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	154
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	332
2 Yıldızlı Otel Sayısı	1	150
1 Yıldızlı Otel Sayısı	2	120
Pansiyon	1	veri yok
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	4	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI (Günlük)	13	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	6.500	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	10	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	10.119 abone(256/64 ile 2048/512 arası)	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.kutahya.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.baskan@kutahya.bld.gov.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.kutso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Erdal YILDIRIM Sanayi ve Ticaret İl Müdürü kusantim@hotmail.com	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Kadir EŞER Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü Tel: 0 274 223 15 47 stmkutahyail@sanayi.gov.tr	

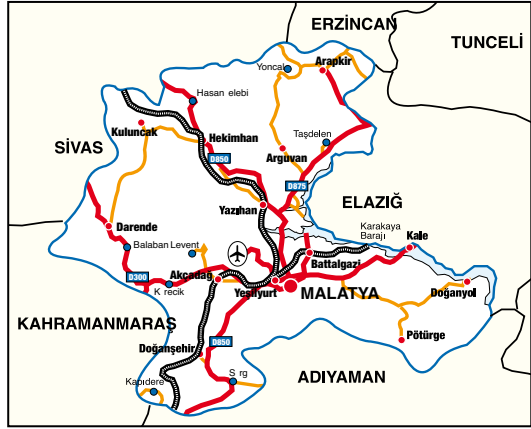


Kayısı ile Büyüme Devam Ediyor



Dünya kayısı üretiminin yüzde 90'ı Türkiye'de yapılıyor. Bunun yüzde 70'ini Malatya tek başına karşılıyor.

Malatya kentinin ilk yeri, Kalkolitik çağda kurulan Arslantepe'de bulunuyordu. Kentin yeri tarih boyunca üç kez değişti. Asurluların Anadolu'da ticaret kolonileri kurduğu İ.Ö. 20 ve 19. yüzyıllarda işlek kervan yollarının kesiştiği bir kesimde yer alan yörenin adı Asur ve Urartu kaynaklarında farklı yazılış biçimleriyle Maldia, Milidia, Melid, Melide, Meliddu ve Melite olarak geçiyor. Bu yöre, Hititler döneminde Milidia adlı bir kent devletinin yönetimindeydi. İ.Ö. 12. yüzyılda Asur, İ.Ö. 9. yüzyıl sonlarında da Urartu egemenliğine giren Milidia, İ.Ö. 8. yüzyılda yine Asurlulara bağlandı. İ.Ö. 7. yüzyıl sonlarında Medlerin yönetimine girdikten sonra İ.Ö. 6. yüzyılda Perslere bağlı Kapadokya Büyük Satraplığı içinde yer aldı. İ.Ö. 4. yüzyılda Makedonyalıların, daha sonra da Selevkosların yönetimine girdi. Ardından kısa bir süre Kapadokya Krallığı'na bağlandı.



Daha sonra bir süre bağımsız kalan Milidia İ.Ö. 120'de Pontus Krallığı'nın egemenliğine girdi. İ.Ö. 667'de başlayan Roma yönetimi sırasında Melita, daha sonra da Melitene adıyla anılan kent, Sasanilere karşı bir sınır kalesi konumunu kazandı. 6. yüzyılda Bizans yönetimindeki Armeniakon Theması'nın sınırları içinde yer aldıktan sonra Sasani akınlarına uğradı ve 7. yüzyıldan 10. yüzyıla değin Araplarla Bizanslılar arasında birçok kez el değiştirdi. Daha sonra Osmanlılarla Memlukler arasında çekişmeye konu olan Malatya, bir süre Dulkadiroğulları'nın yönetimine girdi. 1515'te I. Selim'in Osmanlı topraklarına kattığı yöre, daha sonra Zulkadriye eyaletine bağlı Malatya sancağının sınırları içindeydi. Malatya sancağı 1877'de bugünkü adı Diyarbakır olan Diyarbekir vilayetine bağlıydı. Merkezi Malatya kentinde olan bu sancak, 19. yüzyıl sonlarında bugünkü adıyla Elazığ olan Mamuretü'l-ü Aziz vilayetine bağlandı. Malatya, Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte il oldu.



Anadolu'nun en önemli destanlarından biri olan Battal Gazi destanı da Malatya'da ortaya çıktı; Peygamber soyundan ve Malatya'nın önde gelen kişilerinden biri olan Hüseyin Gazî'nin Cafer adında bir oğlu vardır. Hüseyin Gazi bir Rum beyi tarafından öldürülür. Cafer, babasının katillerini öldürür ve Serasker olur. Bundan sonra Kayser ordularıyla yapılan iki savaşta Cafer üstün başarılar gösterir ve Malatya beylerinin güvenini kazanır. Kayser, Ahmer komutasındaki bir başka orduyu Malatya üzerine gönderir. Cafer, Ahmer'le yaptığı ferdi mücadeleyi kazanır. Bunun üzerine Ahmer, Müslüman olur. Cafer Ahmer'e 'Ahmet' ismini, Ahmet de Cafer'e 'Battal' ismini verir. Bu andan itibaren Battal Gazi Bizanslarla girdiği sayısız savaşta gösterdiği kahramanlıklar destansı bir dille anlatılır. Kayser

Kanatur, Malatya üzerine ordu gönderir. Ordu şehri yakıp yıkar. Battal durumu işitince topladığı ordu ile Kayser'le savaşır. Kayser Nesih kalesine saklanır. Battal kaleyi kuşatır. Kale duvarının dibinde dinlenmek amacıyla uzanır ve uyur. Kaleden Battalın uyuduğunu gören Kayser'in kızı ona aşık olur. Gelmekte olan Bizans ordusundan haberdar etmek için bir not yazar ve bu notu taşa sararak ona atar. Uyandırmak için aşığı tarafından atılan taş Battal'ın başına çarpar ve Battal'ı öldürür. Prenses Battal'ın öldüğünü görünce kederinden kendi hançeri ile kendini öldürür.

Malatya'nın ekonomisi tarıma dayalı. Dünya kuru kayısı üretimini yüzde 90'ı Türkiye'de gerçekleştiriliyor. Bunun yüzde 70'i Malatya'dan karşılıyor. Kayısı ihracatıyla her yıl Türkiye ekonomisine yaklaşık 150 milyon dolar döviz girdisi sağlanıyor. Yurtiçi tüketim ve dolaylı katkılarıyla kayısının, Türkiye ekonomisine yaklaşık 200 milyon doların üzerinde ek gelir sağladığı kaydediliyor. Kayısı ayrıca, Malatya ve çevresinde de 60 bin ailenin geçim kaynağını oluşturuyor.

Malatya'da 425 bin 45 hektar tarım arazisinin, 391 bin 541 hektarı sulamaya elverişli bulunuyor. Ancak, bu rakamın yaklaşık yüzde 50'si 198 bin 715 hektarı sulanıyor.

Sulanan arazinin 59 bin 4 hektarı halk sulamaları ile gerçekleştiriliyor. Devlet Su İşleri'nin ve Köy Hizmetleri'nin devam eden sulama projelerinin de tamamlanması halinde 63 bin 194 hektar arazi daha sulamaya açılması bekleniyor. Böylece sulanan arazi miktarının 261 bin 909 hektara yükselerek, sulamaya elverişli arazinin yüzde 67'sinin sulanması planlanıyor. Yıllık ortalama kuru kayısı üretimi 80 ile 100 bin ton civarında. İnşaatları devam eden büyük sulama projelerinin de tamamlanmasıyla birlikte kuru kayısı üretiminin yaklaşık yüzde 50 civarında artması bekleniyor.

Pazar olanaklarının genişletilmesi amacıyla, Tarım İl Müdürlüğü tarafından ilk olarak ve toprak koşulları bakımından yetiştirilmeleri mümkün olan tarım ürünlerine ilişkin çeşitlendirme projeleri hazırlanarak bu konuda gerekli çalışmalar başlatıldı.



Bu proje kapsamında; Yeşilyurt ilçesinde kiraz ve Starking elma, Hekimhan, Pütürge, Doğanıyol, Kuluncak ve Darende ilçelerinde ceviz yetiştiriciliği, Arapgir, Yeşilyurt, Pütürge ilçeleri ile Merkez ilçeye bağlı Konak Kasabası ve Beydağı civarında üzüm, Kale ilçesinde çilek ve il genelinde yem bitkisi üretimi geliştirilecek.

Malatya'da hayvancılık, daha çok bitkisel üretimin destekçisi olarak algılanıyor. İlde sadece hayvancılık yapan çiftçi sayısı sınırlı. Malatya'da coğrafi yapı nedeniyle yapılan çalışmalarda dağlık alanlarda koyun besiciliğinin yaygınlaşmasına, ovalık alanda ise süt sığırcılığının daha fazla geliştirilmesine önem veriliyor. Malatya'da arıcılık faaliyeti özellikle dağlık ve ormanlık alanlarda yaygınlaştırılıyor.

Sanayide belli bir ivmeyi yakalayan Malatya, bölgenin en hızlı gelişen illerinden biri. Malatya'nın sanayideki bu ivmesi, tarım çeşidinin fazla olmasından kaynaklanıyor. Malatya'nın son yıllarda gösterdiği sanayi performansıyla, sanayinin belli alt sektörlerinde görece üstünlüğe sahip olduğu belirtiliyor.

Malatya'da üçü kamuya, 131'i özel sektöre ait olmak üzere toplam 134 adet orta ve büyük ölçekli sanayi tesisi bulunuyor. Bu tesislerin 86'sı Organize Sanayi bölgesinde faaliyet gösteriyor. Ayrıca 42 adet orta ve büyük ölçekli sanayi tesisi de inşaat halinde olup, bunlardan 31'i 1. Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunuyor.

Organize Sanayi Bölgesi'nde yapımına başlanmamış olan dört sanayi tesisi ise henüz proje aşamasında.

Öte yandan, Malatya'yı GAP Bölgesine bağlayacak olan Malatya-Adıyaman-Yeşilyurt Karayolu Projesi tamamlandığında 70 kilometrelik bir kısalma olacak.

Proje tamamlandığında Malatya'nın hammadde temini ve pazara erişim açısından GAP'in merkezindeki Şanlıurfa'yla, Adıyaman üzerinden daha hızlı bağlantı kurulabilecek.

Bölgede yapılabilecek yatırım konuları arasında ise, ev tekstili, meyve ve sebze konsantre, maden, döküm sanayi, turizm ve enerji sektörü bulunuyor. ■





MALATYA'NIN EKONOMİK YAPISI VE GELİŞİMİ

2000 Yılı Nüfus Sayımına göre nüfusu 853.658 olan ilimizin 2005 tahmini nüfusu ise 920.853'tür. Nüfusunun yüzde 58,5'i şehirde yaşayan ilimizde, ülke genelindeki "tarımsal istihdamın azaltılması" eğilimine paralel olarak ve il sanayisindeki canlanmanın da hızlandırıcı etkisi ile "şehirleşme hızı" artmaktadır. İlin yıllık genel nüfus artış hızı binde 19.22, İl merkezinin ise binde 34.30'dur. Malatya özel sektör kaynaklı hızlı bir kalkınma sürecinde olan bir ilimizdir. İl'de 2001 yılı itibariyle, kişi başına düşen Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla 1.417 Dolardır. Devlet Planlama Teşkilatı'nın "2003 Yılı İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması"na göre, Malatya sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından ülke genelinde 41. sırada yer almıştır. Malatya şehir merkezi, bağlı ilçelerinden ve bölgedeki diğer illerden göç almaktadır.

Malatya'da halen 2 Organize Sanayi Bölgesi mevcuttur. I. Organize Sanayi Bölgesi; 300 hektar arazi üzerine kurulmuş olup, toplam sanayi alanı 2.295.960 m², parsel sayısı 164, müteşebbis sayısı 124'tür. Bugüne kadar 114 fabrika bitirilerek faaliyete geçmiş, 9 fabrika inşaat ve 1 fabrika ise proje safhasındadır. I. OSB'de halen 7.008 işçi çalışmakta olup, tam kapasite ile çalıştığında istihdam edilen işçi sayısı yaklaşık 10.000'i bulacaktır. I. Organize Sanayi Bölgesinin altyapısı ve sosyal tesisleri de tamamlanmıştır.

II. Organize Sanayi Bölgesi ise; 500 hektar arsa üzerine kurulmuş olup, toplam sanayi alanı 300 hektar, parsel sayısı 160, toplam müteşebbis sayısı 138 olup, parsellerin tamamı yatırımcılara tahsis edilmiştir. Bu güne kadar 26 işletme yatırımını tamamlayarak üretime geçmiş, 54 işletme inşaat aşamasında ve kalan 58 işletme ise proje safhasındadır. II. OSB'de faaliyete geçen firmalarda halen 2.040 işçi çalışmakta, tüm yatırımların tamamlanması halinde tam kapasitede 12.000 istihdam yaratılabilecektir.

Son yıllarda yakalanan istikrar ve güven ortamı sonucu meydana gelen hızlı büyümeye bağlı olarak ilimizde yatırım ortamı giderek iyileşmektedir. Yatırım ortamının iyileşmesinde İlimizin 5084 sayılı Teşvik Yasası kapsamında olmasının da katkısı bulunmaktadır. Yasa yürürlüğe girdikten sonra artan yatırım talebi nedeni ile Malatya II. Organize Sanayi Bölgesinde bulunan parseller kısa süre içerisinde girişimcilere tahsis edilmiştir. Yatırım taleplerindeki bu artış, III. Organize Sanayi Bölgesinin kurulmasını gündeme getirmiştir. Çevreci ve ekonomik enerji kaynağı olan doğal gazın Malatya'ya getirilmesi ve yakın bir zamanda Organize Sanayi Bölgesinde ve şehir merkezinde kullanılacak olması, ilimizin sosyo-ekonomik gelişmesinde önemli bir katkı sağlayacak ve ilin yatırım iklimini daha da cazip hale getirecektir.

Malatya, ulaşım (hava ve demiryolu ulaşımı da mevcut) ve iletişim imkânları, teşvik kanunu kapsamında olması, temiz ve ucuz enerji kaynağı doğal gazın sanayinin kullanımına sunulması, büyüyen bir iç pazara sahip olması, genç iş gücü potansiyeli, huzur ve güven ortamının egemen olması, canlı bir sosyal yaşam, üniversitenin olması, küçük şehir rahatlığı ile Büyükşehir imkanlarına sahip olması ve benzeri kriterler bakımından bölgesinde cazibe merkezi durumundadır.



İldeki uygun yatırım ortamının yurt içinde ve yurt dışında etkili bir şekilde tanıtılması halinde, yerli ve yabancı sermayenin İl'e çekilmesi mümkün olabilecektir. Bu şekilde yeni yatırımların ilde gerçekleştirilmesi İl'in kalkınma sürecini hızlandıracaktır.

Malatya, artık küresel kabul gören özel sektör eliyle kalkınma modeli ile sanayileşerek gelişme sürecindedir. İl'in bu süreçte sahip olduğu maddi ve beşeri potansiyelinin tam olarak harekete geçirilerek yatırım ikliminin daha da iyileştirilebilmesi mümkün olabilecektir.

VI. Dünya Türk İşadamları Kurultayı'nın ülkemiz ekonomisine olumlu katkılar sağlayacağına inancım tamdır. Bu düşünceyle Kurultaya ve katılımcılara başarılar diler saygılar sunarım.

H. İbrahim DAŞÖZ
Malatya Valisi



İLİN ADI	MALATYA	
TELEFON KODU	00.90	422
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		11776
İLİN TOPLAM NÜFUSU(2000 YILI)	1.000 KİŞİ	%
Erkek	434.497	50,90
Kadın	419.161	49,10
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		72
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU(2000 YILI)	1.000 KİŞİ	%
15 + YAŞ Erkek	199.323	62,72
15 + YAŞ Kadın	118.467	37,28
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU(2000 YILI)	1.000 KİŞİ	%
15+ YAŞ Erkek	176.787	61,44
15+ YAŞ Kadın	110.962	38,56
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		9,5
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı		ADANA
Uzaklığı (Km)		389 KM
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		MALATYA
Uzaklığı (Km)		3
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		İSKENDERUN
Uzaklığı (Km)		380
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		670
Demiryolu (Km)		900
Havayolu (Saat)		0,75
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		1124
Demiryolu (Km)		1500
Havayolu (Saat)		1,5
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	625	115615
Lise	55	29525
Meslek Lisesi	33	3392
Yüksek Okul 2 Yıllık	10	5287
Yüksek Okul 4 Yıllık	2	933
Fakülte 4 Yıllık	9	11802
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	2	
Endüstri	7	
İnşaat	2	
Turizm	1	
Ticaret	2	
Diğerleri	19	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	1	
İşletme	1	
Diğerleri	19	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	517	
Limited Şirket	2509	
Şahıs Şirketi	3957	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İilde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İilde Olanlar	3	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İilde Olanlar	5	
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İilde, Üretim Tesisi Başka İilde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	513500	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
İTALYA-PAKİSTAN-ALMANYA	2	
GÜNEYAMERİKA-İNGİLTERE	1	
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	2	
Tekstil	3	
Otomotiv		



Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri	3	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	203	4
Otomotiv		
Tekstil	65	22
Elektrikli Aletler	16	
Makine İmalat	53	
Mobilya	29	
Diğerleri	106	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	284	
2002	323	
2003	390	
2004	524	
2005	536	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	313	
İŞÇİ SAYISI 10-25	116	
İŞÇİ SAYISI 25-50	32	
İŞÇİ SAYISI 50-100	16	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	21	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	5000000	
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	262	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	61	
Otomotiv		
Tekstil	98	
Elektrikli Aletler	5	
Makine İmalat	45	
Mobilya-Ahşap Ürünler	7	
Diğerleri	46	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	31	



İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	433.014
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	425450
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	294052
ORMANLIK ALAN (Hektar)	188117
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	8004
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	20
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	263,22
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	265114
ARPA	76918
FASULYE	6136
Diğerleri	6386
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	58840
BİBER	10395
HIYAR	7704
Diğerleri	15148
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	150
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	135
Mısır	1090
Diğerleri	135000
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	16522
Kiraz	1564
Diğerleri	532484
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	226872
Büyükbaş	93014
Kümes Hayvanı	431844
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	168565320
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	24,105
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	71955
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	2



İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	2
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	96
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	321,5
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	18
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYEV
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	44,617
2001 Yılı	33,857
2002 Yılı	43,443
2003 Yılı	70,329
2004 Yılı	105,021
2005 Yılı	105,813
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	99,450
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	2,350
Makine	1,200
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	2,813
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	10
500 Bin - 1 Milyon \$	20
1 Milyon - 5 Milyon \$	20
5 Milyon - 10 Milyon \$	10
10 Milyon \$ Fazla	1
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	327,607
Tekstil	4.483,264
Makine	11.205,876
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	1.938,274
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
DEMİR	383279000
POLOMİT	121875000
PROFİLLİT	5988992
Diğerleri	2359000
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
MERMER	43



POLOMİT	9	
PROFİLLİT	8	
Diğerleri	43	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
DEMİR	269017	
PROFİLLİT	187946	
ÇİNKO	87500	
Diğerleri	136896	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	43	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	4774	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
MERMER-TRAVERTEN-BAZALT-ANDEZİT	4774	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2 (SEKİZ SALON)	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel	3	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	6	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	3	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	10	
Özel	2	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	206
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	314
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	5	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	18	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	450	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	16	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	256-2048	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	WWW.malatya.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	WWW.malatya.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.malatyatso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	SAİT KABADAYI İNÖNÜ CAD.PTT YANI NO.1 /44100 MALATYA	



	TLF:3221738 E -POSTA mlty tso @malatyatso.org.tr.
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	BAYRAM YUMRUTEPE VALİLİK BİNASI KAT:3 MALATYA TELF:3258855 E-POSTA: malatya-stm@hotmail.com

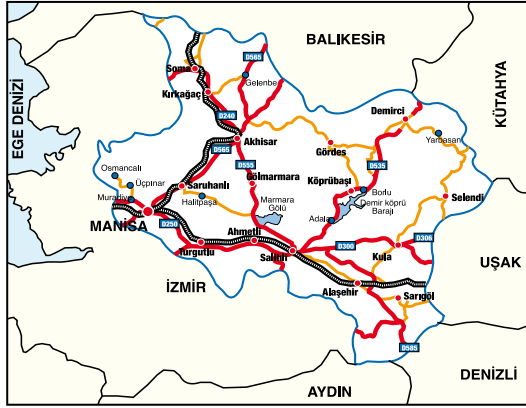


OSB Kenti Değiştirdi



70'li yıllarda Manisa bir sanayi kenti haline gelmeye başladı. Burada organize sanayi bölgesinin çok önemli bir payı var. Kent, o tarihten bugüne hızlı bir gelişim içerisinde.

Manisa ve çevresinde bulunan kalıntılar, ilin geçmişi Tunç Devri'ne kadar götürüyor. Ancak Hermessos ve Kaikos ya da bugünkü adıyla Gediz ve Bakırçay vadilerinde kurulmuş olan Tantalıs (Manisa) ve Thyatira (Akhisar) bölgede bilinen ilk yerleşimler olarak gösteriliyor. Manisa'nın, Yunanistan'ın Teselya Bölgesi'ndeki Pelion Dağı civarından göç eden Magnetler tarafından kurulduğu tahmin ediliyor. İ.Ö. 1200'lerde ise Lidyalılar Kızılırmak'a kadar bütün Batı Anadolu'ya egemen oldular. Bölge İ.Ö. 546 yılından İ.Ö. 334 yılına kadar Pers egemenliğinde kaldı. İ.Ö. 334'de Trakya üzerinden Anadolu'ya geçen Büyük İskender, Pers egemenliğine son verdi. Daha sonra bölge Bergama Krallığı'nın egemenliğine girdi. 1313 yılında Alpagı oğlu Saruhan Bey komutasındaki askerler tarafından ele geçirilen Manisa, Saruhanoğulları Beyliği'nin merkezi haline getirildi.



1391 yılında Yıldırım Bayezid tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Ancak Ankara Savaşı sonrası Timur bölgeyi eski sahiplerine iade etti. 1412 yılında ise Çelebi Mehmed kesin olarak Manisa'yı Osmanlı egemenliği altına soktu ve Saruhan Sancağı adıyla idari bir birim haline getirdi. İlin tarihinde şehzadelerin önemli bir yer tuttuğu görülüyor. Çünkü il 1437-1595 yılları arasında Osmanlı şehzadelerinin saltanat tecrübesi kazandıkları bir merkezdi. II. Murad, Fatih Sultan Mehmet, Kanuni Sultan Süleyman, II. Selim, III. Murad, III. Mehmet ve I. Mustafa'nın da aralarında bulunduğu 16 şehzade Manisa'da sancakbeyliği yaptı. Manisa, 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunan işgaline uğradı. 30 Ağustos 1922'deki Dumlupınar Meydan Muharebesi'nin zaferle sonuçlanması üzerine Fahreddin Paşa komutasındaki kolordu İzmir'e doğru ilerleyerek Yunan direnişini kırdı. İzmir'e doğru kaçan Yunanlılar kenti ateşe verince Manisa'nın önemli eserleri yok oldu. Şehir Yunan işgalinden 8 Eylül 1922 tarihinde kurtuldu. 1923'de Saruhan adıyla vilayet olan şehrin adı, 1927 yılında Manisa olarak değiştirildi.



Manisa Ege bölgesinin orta kesiminde yer alıyor. Topraklarının büyük bir bölümü Gediz Havzası içinde bulunuyor. Küçük bir kısmı ise Kuzeybatıda Bakırçay havzası içine giriyor.

Manisa İl alanını, Gediz Vadisi ovaları ile Demirci Dağları ve uzantıları, Kula-Gördes-Uşak Platoları, Bozdağ Kütlesi, Spil Dağı, Yamanlar Dağı uzantısı, Menemen Bozağı ve Yunt Dağı'nın uzantıları kaplıyor. İl topraklarının yüzde 33.79'u tarım yapılan araziler. Manisa, Akhisar, Alaşehir, Güneşli, Salihli, Sarıgöl, Bakırçay ve Turgutlu ovaları en önemli tarımsal alanlar arasında yer alıyor. Arazi dağılımı içinde Manisa'nın sahip olduğu tarım arazisi büyük bir potansiyele sahip. Çayır ve meralar yüzde 4.61, orman ve fundalıklar yüzde 36 oranında yer kaplıyor.

Manisa'da doğal göl sayısı az ve bunların pek önemli göller olmadığı belirtiliyor.

İlin sınırları içinde en önemli nehirler Gediz ırmağı ve Bakırçay'dır. Manisa önemli doğal ve tarihi değerlere sahip bir il olarak tanınıyor. Niobe (Ağlayan Kaya) bunlardan biri. Manisa Merkez Karaköy Senti Çaybaşı Mevkii'nde kadın başı şeklindeki kaya efsane-ye göre Niobe'ye aittir. Kayanın göz çukuru şeklindeki girintilerinden yakın zamana kadar sızan su damlaları Niobe'nin gözyaşları olarak yorumlanıyor ve halk arasında "Ağlayan Kaya" adıyla anılıyor.

Kybele Kaya Anıtı, Manisa Kalesi, Aigai Antik Kenti, Yoğurtçu Kalesi, Tepe Mezarlığı Ören Yeri, Darkale - Tarhala, Julia Gordos, Saittai (Sidas) Antik Kenti bunlardan bir kaç. Doğal oluşumlardan dikkat çekenlerden biri de Peri Bacaları. Kula ve çevresi, volkanik ori-





jinli jeolojik yapı özelliklerine sahip olduğu ve Burgaz Mevkii'nde, ısı değişiklikleri, yağmur, rüzgar ve erozyon neticesinde oluşmuş, peri bacaları görünümlü doğal oluşumlar olduğu belirtiliyor. Kula volkanları da çeşitli dönemlerde volkanların püskürmesinden oluşmuş turistik bir oluşum.

İlin mimari eserleri arasında ise Ulu Camii ve Külliyesi, Hatuniye Camii ve Külliyesi, Sultan Camii ve Külliyesi , Muradiye Camii ve Külliyesi, Rum Mehmet Paşa Bedesteni gibi eserler yer alıyor. Manisa denince ilk olarak akla mesir macunu şenlikleri geliyor. Şenliklerin öyküsü şöyle: Hastalanan ve saray doktorlarının tedavisiyle iyileşemeyen Hafsa Sultan, külliyeye ait dar-ül şifanın ilk idarecisi Merkez Efendi tarafından hazırlanan ve çoğu baharat olmak üzere 41 çeşit maddeden oluşan mesir macunu ile şifa bulur. Önceleri macun hastalara verilir ama zamanla şenlikle halka dağıtılmaya başlanır Şenlik, nisan ayında yapılıyor.

Manisa Tarzanı da ille özdeşleşmiş bir isim. Manisa Tarzanı adıyla üne kavuşan Ahmedin Carlak 1899 yılında, Irak'ın Samara kentinde doğdu. I. Dünya ve İstiklal Savaşlarına katıldı. Cumhuriyetin ilk yıllarında Manisa'ya geldi. Hayatını Manisa'yı yeşillendirmek için ağaç dikmeye adanmış Carlak, bir kulübede yalnız yaşadı ve 1963'te öldü. Yörede halı, kilim, cicim, sili ve çarpana gibi dokumacılık türleri ile güveç yapımı, ahşap at arabası yapımı, keçecilik, semercilik, bakırcılık gibi el sanatları hala varlığını sürdürüyor. Halılar, Gördes, Kula, Demirci ve Yunt Dağı Halıları şeklinde, dokundukları yörenin adıyla anılıyor. Ayrıca Yunt Dağı, Kula, Sarıgöl ve Selendi köylerinde kilim dokumacılığı, Akhisar'da keçecilik ve fonksiyonel ya da dekoratif amaçlı minyatür yaylı at arabası ve kağıt üretimi, Salihli Gökyü� Kasabası'nda güveç yapımı, Kula'da bakırcılık yörede görülen diğer önemli el sanatları arasında sayılıyor. Manisa tarımsal potansiyeli ve üretimi ile ülkemizin önde gelen illerinden. İlin en verimli toprakları Gediz Ovası'nda toplanmış durumda. Çekirdeksiz kuru üzüm , tütün, pamuk, zeytin ve kiraz il tarımında önemli bir yer tutuyor. 1950'li yılların Manisa tarımı için bir dönüm noktası olduğu kaydediliyor. Ulaştırma ağının yaygınlaştırılması, tarımda makinalaşma, sulama tesislerinin devreye girmesi, nitelikli tohum kullanımı, tarımsal mücadelede etkinlik sağlanması gibi unsurlar tarımı canlandırmış. Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında Manisa sanayiinin yapısı daha çok tarıma dayalı geleneksel sanayiymiş. Geleneksel sanayi olarak gıda, dokuma ve dericilik yanında, Turgutlu ve Salihli'de nitelikli tarım topraklarından yararlanılarak yapılan tuğla ve kiremit üreten fabrikalar göze çarpıyormuş. Manisa sanayisinin geleneksel yapısı uzun yıllar sürmüş ve bir kaç değişik örnek dışında 1960'lı yıllara kadar devam etmiş Bu dönemde girişim sayısı artmış. 70'li yıllarda ise Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nin, ilde geleneksel sanayi yapısının değişmesinde belirleyici rol oynadığı kaydediliyor. ■



Manisa; zengin bir üretim ve iyi bir yaşama alanı olarak beşşin yıldan bu yana insanların sürekli ilgisini çekmiştir. İklimin, tabiatın ve insan emeğinin işbirliğiyle yaratılan değerler ve medeniyet her dönemde Manisa'yı öne çıkarmıştır. İlkçağın ünlü Lidya Uygarlığına merkez il, Saruhanoğulları Beyliğine de başkentlik etmiştir. Osmanlı döneminde yaklaşık 200 yıl süren şehzade sancaklığı sırasında büyük bir ilim, irfan ve medeniyet merkezi olmuştur.

Bu büyük tarih ve kültür birikimiyle Manisa; doğal ve turistik zenginlikleri, tarım ve sanayi alanındaki büyük üretim gücü, konumu ve iklimin yardımıyla sunduğu iyi yaşama imkanları sayesinde bugün de ülkemizin en güzel illeri arasındadır.

Manisa, en eski zamanlardan bu yana üzüm, zeytin ve hububat ağırlıklı bir tarımsal yapıya sahip olmuştur. 19'uncu yüzyılda il tarımına tütün ve pamuk gibi iki sanayi bitkisi katılmış ve ilin ekonomik kaderi değişmeye başlamıştır. Bu iki ürün il'de, para ve pazar ekonomisinin, modern tarım ve tarımsal ihracatın gelişmesi yolunu açmıştır. Sonraki yıllardaki sebze ve meyve ekilişleri ile Manisa gerek çeşit, gerek miktar, gerekse üretim değeri olarak Türkiye tarımının en önemli merkezlerinden biri olmuştur.

İl'de, 20'nci yüzyılla birlikte başlayan bugünkü anlamda sanayileşme çabaları, 1950-1960 arasında hizmete alınan Demirköprü Barajı ve Hidroelektrik Santrali ile Soma Termik Santralleri sayesinde hız kazanmıştır. İlin doğal kaynaklarına bağlı gıda, tekstil, deri, tarımsal araç gereç üretimi ağırlıklı sanayi tesisleri, sağlanan yerel elektrik enerjisi ile sayıca artmaya ve boyutlarını büyütmeğe başlamışlardır.

Manisa'nın ekonomik kaderi 1970'li yıllarda kurulan Organize Sanayi Bölgesi ile değişme yoluna girmiştir. Büyümesini hızla sürdüren Manisa OSB bugün için 20.000'i aşan çalışanı, 5 milyar dolara yaklaşan dış ticaret hacmi ile ülkemizin en büyük sanayi üretim tesislerinden biridir. Arıtma tesisleri, enerji santrali, doğalgaz kullanımı, limana ve havaalanına yakınlığı, yapımı süren demiryolu bağlantısı ve mükemmel işletme anlayışıyla Manisa Organize Sanayi Bölgesi I., II., III. Kısımları Sanayi tesisleri ile tamamen dolmuş, IV. Ve V. Kısımları yatırıma açma çalışmaları devam etmektedir. Ege Bölgesinde Doğalgaza geçen ilk organize sanayi Bölgesi olan Manisa OSB, doğalgaz ile ürettiği kaliteli ve ucuz elektrik enerjisini yatırımcılara sunarak başta yabancı sermaye olmak üzere büyük bir yatırımcı tevecchühü ile karşı karşıyadır. Kalite yönetimi, çevre yönetimi, iş sağlığı ve iş güvenliği yönetimi alanlarında aldığı üç uluslar arası kalite belgesi ile bu alanda ülkemizdeki ilk ve tek bölgedir.

Bu yandan altyapı çalışmaları, öte yandan parsel tahsis, tesis yapımı üretim çalışmaları devam eden Akhisar, Turgutlu ve Salihli Organize Sanayi Bölgeleri ile planlama safhasındaki Kula ve Soma Bölgeleri, Manisa ilini sanayi yatırımları için çok cazip bir hale getirmektedir. Bu bölgelerin gelişmesiyle Manisa imalat sanayi hem il düzeyine dengeli biçimde dağılacak hem de istihdam imkanları artacaktır.



İlin tüm karayolu bağlantıları üzerinde çalışılmakta olup, çok kısa zamanda Ankara ve İstanbul bağlantıları bölünmüş yol olarak devreye girecektir. Demiryollarında süren iyileştirme çalışmaları ile birlikte, ulaştırma sektöründeki bu olumlu gelişmeler; Manisa'nın üretim kabiliyetlerini arttıracak gibi, ili daha iyi yaşama ortamı yapacak ve yatırımcı tercihlerini ilimize yöneltecektir.

Yapımı devam eden, 14.423 ha. arazinin sulanmasını sağlayacak olan Akhisar-Gördes Barajının tamamlanmasıyla İl tarımındaki üretim kapasiteleri büyüyecek, ürün çeşitliliği ve üretim miktarları artacaktır. Buna bağlı olarak tarımsal sanayi ve tarımsal ürün ihracatı daha hızlı gelişecektir.

Manisa sanayiinin yerleşme merkezini, sektörel ve ölçek büyüklüğü bakımından yoğunlaşmasını ve etkinliğini, doğal yapıdan elde edilen hammadde kaynakları ve maddi yatırım ile sağlanan sanayi alt yapısı önemli ölçüde belirlemiştir. İl'de altyapı sorununun yaşanmaması, ulaşım kolaylığı olması, arsaların ucuz olması ve enerji sorununun olmaması, 2004 yılında İlin, Financial Times dergisinin düzenlediği proje yarışmasında 200 dünya kenti arasında "YATIRIM YAPILABİLİR EN İDEAL KENT" seçilmesini sağlamış, fDi Magazine Dergisinin Düzenlediği Geleceğin Avrupa Şehirleri ve Bölgeleri 2006-2007 Yarışmasında, Manisa süregelen başarılarına yenilerini ekleyerek yarışma sonucunda dört ayrı ödüle layık görülmüştür.

Vizyonumuz; Gelişmiş sanayi illeri içerisinde bulunan, Ar-Ge ve Teknopark yatırımlarını tamamlamış, danışmanlık birimlerini oluşturmuş, hammadde-yarı mamul-mamul bağlamını kendi bünyesinde gerçekleştirmiş, yeterli ulaşım ağına sahip, endüstri bölgesine sahip, çevre kirliliği sorununu çözmüş, üniversite destekli gelişen ve değişen teknolojiye uyumlu, tanıtım hizmetlerini layıkıyla yapabilen SANAYİ ŞEHRİ MANİSA'dır.

Refik Arslan ÖZTÜRK

Manisa Valisi



Coğrafi konumu ve yüzey şekillerinin yanı sıra; iklimi ile yılın 12 ayında her üretimi yapmaya uygun olan Manisa, özellikle, tarıma elverişli toprakları ile tarih boyunca dikkati çekmiş ve ülkemizin tarımsal üretimine çok ciddi ölçüde katkılar yapmıştır.

Fakat 1960'lı yıllarda ülkemizde başlayan sanayileşme hareketi ile birlikte, organize sanayi bölgelerinin ülkemizin ekonomik gündemine girmesiyle birlikte, Türkiye'de kurulmaya başlanan organize sanayi bölgelerinin ikincisi Manisa'da kurulmuş ve daha sonra merkezdeki organize sanayi bölgesinin 2. ve 3. bölgesinin gelişmesine paralel olarak da Akhisar ilçesinde,

Turgutlu ilçesinde ve Salihli ilçesinde de organize Sanayi bölgeleri açılmış ve bugün de bu organize sanayi bölgeleri, yatırımcılara uygun şartlarla arsa tahsis etmeye devam etmektedirler.

Ülkemizin diğer yörelerindeki organize sanayi bölgelerinden daha uygun şartlar ile arsa tahsisi bu organize sanayi bölgelerinin tamamında yapılmaktadır.

İngiliz ekonomik yayın gurubu Financial Times tarafından, Manisa en iyi ekonomik potansiyele sahip şehir olarak ve bunun yanında da geleceğin Güney Avrupa Şehirleri sıralamasında birinci seçilmiştir.

Bu başarının elde edilmesinde ülkemizin ilk kurulan organize sanayi bölgelerinden olan Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nin payı çok büyüktür. Mükemmel altyapısının yanı sıra, sanayiciye sağladığı ucuz arsalar; yine sanayide kullanılacak olan ucuz su, doğalgaz, atık su arıtma tesislerinin yanı sıra İZMİR-İSTANBUL gibi, ülkemizin en önemli ana yollarından birinin üzerinde olması, yine İzmir limanına 30 km, İzmir havaalanına 40 dakikalık mesafede bulunması Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nin en önemli avantajlarıdır, önümüzdeki kısa bir dönem içerisinde gerçekleştirilecek olan demiryolu bağlantısı ile, hem İzmir limanına bağlantıyı sağlayacak hem de ulusal ve uluslararası şebekelere açılarak demiryolu ile Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nde üretilen ürünleri, ülkemizin dört bir yanına; hem de Avrupa'da demiryolunun ulaştığı noktalara kadar ulaştırılması gibi imkâna sahip olacaktır. Bu da çok büyük bir taşıma tasarrufu sağlayacaktır.

Ayrıca Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nin kendi kurmuş olduğu enerji santralinden üretmiş olduğu elektrik enerjisi, organize sanayi bölgesindeki fabrikaların tüm elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamakta, bu elektrik enerjisi şu anda, TEDAŞ tarafından belirlenmiş geçerli fiyatın %10 altında fiyatlarla sanayiciye sunulmaktadır.

Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nde TSE laboratuvarının yanı sıra gümrük müdürlüğünün bulunması, ithalat-ihracat işlemlerinde bir kolaylık sağlamaktadır. Özellikle yabancı yatırımcıların gözdesi haline gelmiş olan Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nde, %100 yabancı sermayeli yatırımların yanı sıra; yerli-yabancı ortaklıklarına ve yine %100 yerli sermaye ile kurulmuş şirketlere de rastlamak mümkündür. Şu anda 130 fabrikada 20 binin üzerinde işçi çalışmaktadır.

Manisa çevresinde temin edilebilecek ucuz ve eğitilebilir iş gücü yine yatırımcılar açısından önemli bir tercih sebebi olmakta, Manisa Organize Sanayi Bölgesi sürekli olarak batılı yatırımcıların gözdesi olmaya devam etmektedir.

Yine Manisa ili içerisinde gelişmekte olan diğer organize sanayi bölgelerinin de benzer avantajları ile yerli ve yabancı yatırımcılara ev sahipliği yapmaya hazır olduğunu da söyleyebiliriz.

Bülent KOŞMAZ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu Baş. Yard.

Manisa Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	MANİSA	
TELEFON KODU	00.90	236
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	1.309.600	
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	776.17	61%
Kadın	484.043	39%
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	211.651	76
Kadın	68.699	24
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	201.103	76
Kadın	66.519	24
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	5%	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Adnan Menderes Havaalanı	
Uzaklığı (Km)	60 km	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		* HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Alsancak Limanı	
Uzaklığı (Km)	25 km	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	564 km	
Demiryolu (Km)	755	
Havayolu (Saat)	50 DAK	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	529	
Demiryolu (Km)	1322	
Havayolu (Saat)	50 DAK	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	716	168.863
Lise	68	27.351
Meslek Lisesi	56	23.243
Yüksek Okul 2 Yıllık	15	12.018
Yüksek Okul 3 Yıllık		



Fakülte 4 Yıllık	5	11.525
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	21	
Endüstri	-	
İnşaat	3	
Turizm	-	
Ticaret	13	
Diğerleri	42	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	-	
Endüstri Müh.	-	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	1	
İşletme	1	
Diğerleri	4	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	708	
Limited Şirket	4.697	
Şahıs Şirketi	6.958	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	15	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	64	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	2	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	İtalya	
.....	Almanya	
.....	İngiltere	
Diğerleri	İspanya-ABD	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	-	
Tekstil	-	
Otomotiv	-	
Makine	-	
Turizm	-	
Beyaz Eşya	3	
Diğerleri	3	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	



	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	6		
Otomotiv	4		
Tekstil	5		
Elektrikli Aletler	14		
Makine İmalat	6		
Mobilya	13		
Diğerleri	19		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI		
2001	485		
2002	602		
2003	521		
2004	641		
2005	554		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI		
İŞÇİ SAYISI 1-10	208		
İŞÇİ SAYISI 10-25	125		
İŞÇİ SAYISI 25-50	152		
İŞÇİ SAYISI 50-100	57		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	61		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	1	2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	1		
Toplam Alanı (M2)	9.650.400		
Boş Alan (M2)	-		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	136		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI		
Gıda	7		
Otomotiv	14		
Tekstil	7		
Elektrikli Aletler	1		
Makine İmalat	-		
Mobilya-Ahşap Ürünler	1		
Diğerleri	107		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	* EVET		
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		* HAYIR	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?		* HAYIR	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ			
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	89		
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	20		
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	470.393		
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ			



İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	517.377
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	517.377
ORMANLIK ALAN (Hektar)	492.777
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	59.345
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	-
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	367.5
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Mısır	583.692
Buğday	336.129
Arpa	79.669
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	764.055
Kavun	123.695
Karpuz	113.695
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	42.860
Pamuk	106.152
Fındık	-
Zeytin	187.728
Ayçiçeği	800
Mısır	583.69
Diğerleri	205
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	6.946
Kiraz	29.856
Diğerleri	1.398.744
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	666.066
Büyükbaş	158.442
Kümes Hayvanı	11.642.105
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	302.325
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	1.027.74
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	63.043
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	-
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	92
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	794.1 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	-



İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	* EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	53.018.000 \$
2001 Yılı	23.287.000 \$
2002 Yılı	52.728.000 \$
2003 Yılı	178.906.000 \$
2004 Yılı	305.337.000 \$
2005 Yılı	513.912.172 \$
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	71.578.000
Gıda Sanayi	53.060.000
Otomotiv	23.884.000
Tekstil	-
Makine	-
Elektrikli Aletler	1.919.189.000
Diğerleri	144.891.000
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	-
500 Bin - 1 Milyon \$	-
1 Milyon - 5 Milyon \$	-
5 Milyon - 10 Milyon \$	-
10 Milyon \$ Fazla	19
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	3
Gıda Sanayi	2
Otomotiv	-
Tekstil	-
Makine	2
Elektrikli Aletler	2
Diğerleri	10
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Linyit	713.021.000
Nikel.....	107.500.000
Perlit.....	3.226.606
Diğerleri	-
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Linyit	11
Nikel.....	2
Perlit.....	1
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)



Linyit	8.172.685	
Nikel.....	1209	
Perlit.....	850	
Diğerleri	-	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	-	
.....	-	
.....	-	
.....	-	
Diğerleri	-	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	6	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	-	
Özel	-	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	20	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	-	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	24	
Devlet	20	
Özel	4	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	-	-
4 Yıldızlı Otel Sayısı	4	696
3 Yıldızlı Otel Sayısı	4	288
Pansiyon	-	-
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	54	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	750	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	23	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048 mb	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.manisa.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.manisa.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.mtso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Manisa Ticaret ve Sanayi Odası, OSB Bölge Müdürlüğü, Kurtuluş Cad. No:2 Manisa. Tamer Balatlı mosb@mosb.org.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	E. Güvenç Özer Manisa Ticaret ve Sanayi Odası G. Osman Paşa cad. No:51 Manisa info@mtso.org	



Türkiye'nin Açık Hava Müzesi



Dinlerin ortak buluşma noktası ve hoşgörü şehri Mardin, son yıllarda turizmin hızlı geliştiği bir kent oldu. Kentin bir diğer geçim kaynağı da, coğrafi konumundan ötürü, taşımacılık...

Bir dağın tepesinde kurulmuş olan Mardin, Yukarı Mezopotamya'nın en eski şehirlerin arasında yer alıyor. M.Ö. 8000 yıl öncesine kadar giden, yerleşik geçmişe sahip Mardin, mimari, etnografik, arkeolojik, tarihi ve görsel değerleri ile zamanın durduğu izlenimini veren Güneydoğu'nun şiirsel kentlerinden biridir. M.Ö.4500'den başlayarak klasik anlamda yerleşim gören Mardin, Su-bari, Sümer, Akad, Babil, Mitaniler, Asur, Pers, Roma, Bizans, Araplar, Selçuklu, Artuklu, Osmanlı dönemine ilişkin birçok yapıyı bünyesinde harmanlayabilmiş önemli bir açık hava müzesidir.

Mardin adı hakkında pek çeşitli söylenceler vardır; J.A.Dupre'ye J.Von Hammer, Mard kelimesinin Savaşçı bir kavim olan Mardelerle ilgili olduğunu, Mardeler'in İran Hükümdarlarından Arşedir (226-241) tarafından buraya yerleştirildiklerini anlatır.

Çoğu kaynaklarda Mardin'in gerçek adı "Merdin" diye geçer. Zira halkın çoğu da bugün böyle demektedir. Bu ad, "kaleler" anlamına gelir. Şehre bu adın verilmesinin nedeni de yakınında bir çok kalenin bulunmasıdır. Mardin kalesi olan, Kuşlar Yuvası, Kartal Kalesi veya Kartal Yuvası, Eskikale köyünde bulunan Kal'at ül Mara Kalesi Deyrulzafaran Manastırının kuzey doğusundaki Arur Kalesi ve Erdemeşt Kalesi bu adın verilmesine etken olmuştur. Mardin'in kesin olarak Osmanlıların eline geçmesi Mısır seferini düzenleyen Yavuz Sultan Selim döneminde gerçekleşmiştir.

Şehir doğuda Şırnak ve Siirt, batıda Şanlıurfa, kuzeyde Diyarbakır ve Batman, güneyde Suriye topraklarıyla çevrilidir. Şehrin yüzölçümü 8 bin 891 kilometrekare, denizden yüksekliği bin 83 metredir. İlin iklimi üzerinde, kuzeydeki yüksek dağlar etkili olmaktadır. Bölgede, kış döneminde oluşan yüksek basınç alanı, kış aylarının soğuk geçmesine yol açar. Bir yandan güneydeki çöl ikliminin etkisi altında bulunması, bir yandan kuzeydeki yüksek dağların serin hava kütlelerinin bölgeye girişini engellemesi nedeniyle ilin genelinde yazlar çok sıcak geçerken karasal iklimin tipik özelliği görülür. Ancak; Derik, Nusaybin ve Savur İlçelerinde pamuk, fındık ve zeytin gibi ürünlerin yetişmesi mikro iklim özelliğinin yörede hüküm sürdüğünü göstermektedir.

Tarihi, mimarisi ve yer şekilleri bakımından değişik özellikler gösteren Mardin'in doğal yapısı da önemlidir. Mardin ili otsu bitkiler, meyve ağaçları ve orman ağaçları bakımından değişik türlerin varlığı itibariyle zengindir. Bunun temel nedeni: Ova kesimi ile dağ kesimi



arasında yükselti farkının 600 metre civarında olması ve iklim özelliklerinin yer yer değişiklik göstermesidir.

Mardin'in geleneksel ekonomik yapısı tarım, ticaret ve son zamanlarda artış gösteren imalat sanayi ile küçük çaplı sanayi ve el sanatlarına dayalıdır. Mardin, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde sanayi ve ticaret yapısıyla önemli yer işgal ederek dikkat çekmeye başlamıştır. Yakın gelecekte Mardin Organize Sanayi Bölgesi ve Mardin Serbest Bölgesi'nin katkısıyla Türkiye ekonomisinin geliştirilmesinde özellikle imalat sanayi ve ticarete yapı taşlarından biri olacağı kuşkusuzdur. Mardin, diğer illere ve özellikle yurtdışına, Ortadoğu'ya yakın sınır illerinden birisi olması özelliğiyle de transit taşıma güzergahında önemli bir yere sahiptir. İlde iç ve dış ticarete konu olabilecek sanayi ürünleri yeterli düzeyde bulunmamakla birlikte son yıllarda yeni üretim imkanlarının oluşmasıyla olumlu bir seyir izlemektedir.

Mardin'de 1927 yılı sanayi sayımında 881 sanayi işletmesi vardı ve bu işletmelerde 3 bin 611 kişi çalışmaktaydı. 1968'de kalkınmada birinci derecede öncelikli iller arasına alınan Mardin'de 1970'lere kadar ilin altyapı hizmetlerinin yetersizliği sebebiyle sanayi yeterince gelişmemiştir. İlde imalat sanayiinin gelişmesinde en önemli etken Cumhuriyet'in ilk yıllarından başlayarak yapılan kamu yatırımlarıdır. Bu tesislerden en önemlileri: Mardin Çimento Fabrikası, KİDAŞ İplik Fabrikası, Güneydoğu Anadolu Fosfat İşletmeleri, yem fabrikası, boru ve kireç fabrikasıdır.

Tarım tarihi de katılırsa takriben on bin yıllık zengin bir tarihi geçmişi olan ilde, tarihî, kültürel, arkeolojik ve doğal turizm değerlerini bir arada görmek mümkündür. Ancak, günümüzde sahip olduğu potansiyel, yeterli altyapı ve tanıtımın olmaması gibi nedenlerden dolayı etkin bir şekilde kullanılamamaktadır.





Uluslararası taşımacılığın da Mardin ekonomisinde önemli bir yeri vardır. İlin Nusaybin Sınır Kapısı (Suriye) ve Habur Sınır Kapısı'na çok yakın olması sebebiyle nakliyecilik gelişmiştir. Son yıllarda Mardin'e verilen teşviklerin büyük bir kısmı nakliye sektörüne yöneliktir. İl sanayisinin gelişmesine katkı ve düzenli bir yapılanma sağlamak amacıyla 1976 yılında inşaat faaliyetlerine başlanan Mardin Organize Sanayi Bölgesi, 1992 yılında hizmete sunulmuştur.

Mardin'de gıda, taşa ve toprağa dayalı inşaat, tarımsal makineler, üretim makineleri, kimyasal ürünler, dokuma-giyim sanayileri sosyo ekonomik etki potansiyeli ve rekabet gücü yüksek sektörler bulunmaktadır.

Şehir Diyarbakır'a 90 km, Ankara'ya 995 km ve İstanbul'a bin 448 Km uzaklığındadır. İl içinde 142 km demiryolu mevcuttur. İl topraklarına Şanlıurfa-Ceylanpınar'dan giren demiryolu, sınırı izleyerek Suriye ve Irak'a ulaşır. Ayrıca Şenyurt kasabasından geçen bu yola Mardin 30 km. hatla bağlıdır. Havaalanı da bulunan kentte İstanbul'dan tarifeli seferler yapılmaktadır.

Mardin ili önemli tarihsel ve kültürel mimari zenginliklere sahiptir. Bu zenginliğin turizm alanında en iyi şekilde değerlendirilmesi halinde ilin kalkınmasına ve ülke turizmine büyük katkı sağlayacağı kuşkusuzdur.

Tarihin en eski Hıristiyan topluluğu Süryanilerin köklü kültürü ve çeşitli uygarlıkların izleriyle bezenen Mardin'de engin hoşgörü şehrin ötesine ulaşmaktadır. Ezanların çanlarla birlikte yankılandığı bu medeniyetler şehri, tarihi ve kültür yapısı ile UNESCO'nun "Dünya Mirası Kenti Listesine" girmeye adaydır. Ziyaretçi akınına uğrayan kenti resmi kayıtlara göre; 2005 yılı sonu itibarıyla yerli ve yabancı turist olarak yaklaşık 500 bin kişi ziyaret etmiştir. ■





MARDİN YATIRIM BORSASI

Dünyada ve ülkemizde yaşanmakta olan kapsamlı ve hızlı değişim göz önünde bulundurulduğunda sosyo-ekonomik dönüşümlerin yönlendirilmesinde uygun ve etkin kaynak kullanımı büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle ülkemiz ekonomisindeki gelişmelere bağlı olarak; Ortadoğu ülkelerine açılan kapı konumundaki, geniş sulanabilir bir tarımsal alan sahip, dünya kültür mirası listesine geniş bir perspektifle katılmayı hedefleyen “Dünya Kenti” olma yolunda kararlı olan

ilimizin ekonomik iklimi aşağıda değerlendirilmiştir.

* İlimiz bölgede birçok ilden önce, 1970 yılların başında Organize Sanayi Bölgesinin gerekliliğini görebilmiş, 1976 yılında inşaatına başlanan Organize Sanayi Bölgemiz ve hemen yanında kurulu bulunan Serbest Bölgemiz alt yapı sorunları halledilmiş; hava, kara ve demir yolu ulaşımına uygun durumda hizmet vermektedirler. Organize Sanayi Bölgemizdeki boş parsellerin arsa fiyatları yarı fiyatına düşürülerek yatırımcılara yatırım yapma daveti çıkarılmıştır. 5084 Sayılı Kanun ile, enerji desteği, bedava arsa tahsisi, işçi vergi stopajı, ssk işveren katkı payı gibi teşvikler sağlanmaktadır.

* İlimiz sulanabilir geniş bir tarımsal araziye sahiptir. GAP suyuna hasret Mardin, Kızıltepe ve Nusaybin ovalarının suya kavuşmasıyla birlikte ilimiz ve ülke ekonomisine önemli katkılar sağlanacaktır. Organik tarım alanlarının araştırılarak organik tarıma geçilmesi, dar alanda çok ürün alma ve özellikle alternatif enerji için yağlı tohum üretimi konularında çiftçilerimizin kredi, proje, bilgilendirme ve teknik eleman konularında desteklenmesi ilimiz, bölge ve ülke ekonomisi açısından önem arz etmektedir.

* İlimizin Tarım ve Sanayinin yanında Turizm sektöründen de büyük ve haklı beklentileri bulunmaktadır. Tarihi dokusuyla, kültürel yapısıyla, dil, din ve kültür zenginliğiyle “Dünya Kültür Mirası Listesine” girme kararlılığındaki ilimizi ziyaret edenlerin sayısı bugün yüzbinlerle ifade edilmektedir. Hava ve kara yolu ulaşımında sıkıntı bulunmayan ilimizin ziyaretçi sayısındaki artışın paralelinde oluşan yatak ihtiyacını karşılamak amacıyla tarihi mekânların butik otellere dönüştürülmektedir. Oluşan yatak ihtiyacını gidermek amacıyla turistik otel ve tesis konusunda ilimiz bir cazibe merkezine dönüşmüştür.

* İlimizin coğrafi konumu itibarıyla Ortadoğu ülkelerine açılan kapı konumunda olması ve bunun paralelinde alt yapı sorunları çözümlenmiş Organize Sanayi Bölgesi ve Serbest Bölgeye sahip olması, teşvik yasası kapsamı içinde olması, ulaşım sorunu bulunmayışı, huzur ve güven ortamı ile yatırımcılar için bir cazibe merkezi konumundadır.

* Tüm bu olumlu özellikler nedeniyle yatırımcıların ilgi odağı haline gelmesi gereken ilimizde yatırım yapmaya kararlı yatırımcılara yasal çerçeve içinde devletimizin bütün imkan ve desteklerini seferber etmeye hazırız.

Mehmet KILIÇLAR
Mardin Valisi



Bu yıl gerçekleştirilecek olan; Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı çerçevesinde bahsi geçen, “İller Yatırım Borsası” adıyla başlatılması öngörülen yeni oluşumun ve beraberinde hazırlanacak olan “İller Yatırım Kataloğu’nun” yatırımcılara ve İlimiz gibi yatırım bekleyen illere, oldukça faydalı olacağı kanaatindeyiz. Bu konsept ile yatırım bekleyen illerin, saklı kalmış ticari özellikleri Türk ve Dünya İşadamlarının elinde birer rehber niteliği oluşturacaktır. Zira; Kurultay bünyesinde yapılacak birebir görüşmeler neticesinde tüm il yöneticileri ve önde gelen işadamları illerinin neden bir cazibe merkezi olduğunu bu samimi ortamda dile getirme fırsatı bulacaklardır.

Bu oluşumun yatırımcılara ve illere getireceği faydalar tartışılmaz bir önem arz etmektedir.

Bu bağlamda, İlimizin neden bir cazibe merkezi olduğu sorusuna, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin tek, Türkiye’nin ticari faaliyete geçen dokuzuncu ‘Serbest Bölgesine’ ev sahipliği yapıyor olduğumuzu belirterek devam etmek isterim. Suriye’ye komşu olan İlimiz, Türkiye’nin ve Avrupa’nın Ortadoğu’ya (Irak) açılan Habur çıkış kapısına yakın yerde ve Ortadoğu Pazarı için dağıtım merkezi olarak işlev gören stratejik bir bölgede yer almaktadır. Böylelikle; İlimizde yer alan serbest bölgenin de önemi bir kat daha artmaktadır. Organize sanayi sitesi, demiryolu bağlantısı, havaalanı, tam kapasite ile çalışan küçük sanayi sitesi ve Dicle Üniversitesi Mardin Meslek Yüksek Okulu gibi sosyal ve ekonomik dinamiklerin ortasında kurulan serbest bölge, Irak-Musul’a 300 km, Irak-Bağdat’a 700 km, Suriye-Halep’e 475 km, Ürdün-Amman’a 1300 km, İran-Tebriz’e 1251km, İran-Tahran’a 1450 km. uzaklıktadır.

İlin stratejik konumu ve bünyesinde barındırdığı serbest bölgenin avantajından ziyade, turizm konusundaki önemi de göz ardı edilmemelidir. Mardin, yaşayan bir tarih olarak görünümünden ve kültüründen hiçbir şey kaybetmemiş ve bu özelliğiyle ülkemizin olduğunu kadar dünyanın sayılı metropollerinin de ilgisini çekmeye başlamıştır. Unesco’nun “Dünya Mirası Kenti Listesi’ne” girmeye aday gösterilen ilimize. 2000 yılında gelen turist sayısı 10 bin iken, 2004 yılında 400 bini bulmuştur. 2005 yılının ilk yarısında ise 230 bin turist ağırlayan Mardin, turizm konusunda ağır ve sağlam adımlarla ilerlediğini ispatlar niteliktedir.

Tüm bu umut vaat eden gelişmeler ışığında İlimizin her geçen yıl çitayı bir kademe daha yukarıya taşıyacağı ve bu ekonomik darboğazdan en az hasarla çıkacağı inancındayım. Değerli bir yazarımızın; “Mardin’i Mardinliler Kurtarır” görüşüne katılmakla birlikte yerel yatırımcılarımızın da bölgesel ve sektörel teşvike ihtiyacı olduğu kanısındayım. Bizim gibi aynı statüde yer alan ve gelişmede öncelikli iller listesinde bulunan diğer kentlerin de ihtiyaç duyduğu ve devletten beklediği tek husus, bölgesel ve sektörel teşvik yasasının iyileştirilmesi ve adına yakışır bir formatta düzenlenmesi gerektiğidir. Böylelikle yerel ve yabancı yatırımlar için bizim gibi iller maddi açıdan cezbedici bir önem taşıyacak ve diğer gelişmiş illerle makul seviyelerde rekabet ortamı oluşturabilecektir.

Ülke ekonomisi, bölgesel gelişme, yerli ve yabancı yatırımcı ve istihdam açısından büyük önem arz eden Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı’nın planlanmasında ve düzenlenmesinde emeği geçen tüm yetkililere, İlimiz sanayisinde ve ticaretinde istihdam yaratan ve istihdam bulan hemşehrilerim adına teşekkür eder, projenin amacına ulaşmasını ve ülke olarak ekonomik refaha en kısa sürede kavuşmamızı temenni ederim.

Saygılarımla,
Mehmet Ali TUTAŞI
 Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	MARDİN	
TELEFON KODU	00.90	482
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1. DERECE	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		8891
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	362	52
Kadın	343	48
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek		
Kadın		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	DİYARBAKIR HAVAALANI	
Uzaklığı (Km)	96	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	DİYARBAKIR DEMİRYOLU	
Uzaklığı (Km)		
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	İSKENDERUN	
Uzaklığı (Km)	500.KM	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1100.KM	
Demiryolu (Km)	1100.KM	
Havayolu (Saat)	1 SAAT	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1.500.KM	
Demiryolu (Km)	2.000.KM	
Havayolu (Saat)	1,5 SAAT	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	617	156387
Lise	19	18126
Meslek Lisesi	23	4867
Yüksek Okul 2 Yıllık	2	827
Yüksek Okul 3 Yıllık	**	**
Fakülte 4 Yıllık	**	**
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	**	
Endüstri	3	
İnşaat	**	
Turizm	1	
Ticaret	4	
Diğerleri	15	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	**	
İlköğretim Okulu		
Lise	4 (ANADOLU LİSE)	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	**	
İnşaat Müh.	**	
Ziraat Müh.	**	
Endüstri Müh.	**	
Gıda Müh.	**	
Kimya Müh.	**	
İşletme	**	
Diğerleri	**	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI		
Anonim Şirket	265	
Limited Şirket	2056	
Şahıs Şirketi	3272	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	**	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	**	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	**	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	**	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	**	
.....	**	
.....	**	
Diğerleri	**	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	**	
Tekstil	**	
Otomotiv	**	



Makine				**
Turizm				**
Beyaz Eşya				**
Diğerleri				**
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI			
	MERKEZİ İL			MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	35			
Otomotiv	1			
Tekstil	**			
Elektrikli Aletler	1			
Makine İmalat	6			
Mobilya	5			
Diğerleri	2			
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI			
2001	232			
2002	1384			
2003	583			
2004	832			
2005	3064			
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI			
İŞÇİ SAYISI 1-10	30			
İŞÇİ SAYISI 10-25	18			
İŞÇİ SAYISI 25-50	17			
İŞÇİ SAYISI 50-100	2			
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	1			
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	1 X	2	3
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)				
Toplam Alanı (M2)	3.000.000.m2			
Boş Alan (M2)	200.000.m2			
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI				
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI			
Gıda	32			
Otomotiv	1			
Tekstil	**			
Elektrikli Aletler	**			
Makine İmalat	1			
Mobilya-Ahşap Ürünler	3			
Diğerleri				
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET			
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI			
Yerli	28			
Yabancı	2			
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI			



Gıda		15
Otomotiv		4
Tekstil		3
Elektrikli Aletler		**
Makine İmalat		**
Mobilya-Ahşap Ürünler		**
Diğerleri		8
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI		21
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		21
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)		165
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)		385.479
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)		350.681
ORMANLIK ALAN (Hektar)		113.341
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI		3.886
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI		40
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)		4,5 TON
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR		MİKTAR (TON)
BUĞDAY		457.028
ARPA		203.850
ÇELTİK		285
Diğerleri		
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER		MİKTAR (TON)
DOMATES		11.425
BİBER		5.025
PATLICAN		3.818
Diğerleri		81.843
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER		MİKTAR (TON)
Tütün		325
Pamuk		47.207
Fındık		110
Zeytin		6.405
Ayçiçeği		**
Mısır		199.362
Diğerleri		52
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER		MİKTAR (TON)
Portakal		**
Mandalina		**
Greyfurt		**



Limon	**	
Elma	423	
Kiraz	653	
Diğerleri	127.570	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET	
Küçükbaş	474.267	
Büyükbaş	63.620	
Kümes Hayvanı	342.162	
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	115.980.000	
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	29	
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	12.488	
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	**	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	**	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	**	
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	**	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	**	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET X	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	**	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$	
2000 Yılı	**	
2001 Yılı	**	
2002 Yılı	63.553	
2003 Yılı	25.406	
2004 Yılı	26.095	
2005 Yılı	213.323	
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	100.000	
Gıda Sanayi	50.000	
Otomotiv	10.000	
Tekstil	10.000	
Makine	3.000	
Elektrikli Aletler	2.000	
Diğerleri	38.000	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	
0 - 500 Bin \$	15	
500 Bin - 1 Milyon \$	**	
1 Milyon - 5 Milyon \$	**	
5 Milyon - 10 Milyon \$	**	
10 Milyon \$ Fazla	**	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	3.822	
Gıda Sanayi	2.800	
Otomotiv	1.000	



Tekstil	8.600	
Makine	1.400	
Elektrikli Aletler	**	
Diğerleri	2.200	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
FOSFAT		
HAM PETROL		
DOĞAL GAZ		
ÇİMENTO KİREÇ TAŞI		
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	YOK	
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	YOK	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	3	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	**	
Özel	**	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	6	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	**	
Devlet	66	
Özel	16	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	**	**
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	181
3 Yıldızlı Otel Sayısı	2	175
Pansiyon	2	160



İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	13
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	4.500
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	6
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2 MEGABİT
İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.mardin.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.mardin.bel.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	mardintso@tobb.org.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.mardintso.tobb.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Çetin SASA - Mardin TSO 1 Cad. No:469 -MARDİN cetinsasa@mynet.com
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Çetin SASA - Mardin TSO 1 Cad. No:469 -MARDİN cetinsasa@mynet.com 0 482 212 10 33



Turizmin Hayat Verdiği Kent



Bodrum ve Marmaris gibi iki büyük merkezyle Muğla, Türk turizminin kalbinin attığı merkezlerden biri. İkinci büyük zenginlik ise tarım...

Muğla tarihi M.Ö. 3000 yıllarına kadar uzanır. İlk çağlarda bu bölgeye Kariyalılar yerleştiği için Karia adı verilmiş. İlin bilinen tarihi ise Hititler ile başlar. Hititler bu bölgeye Lugga derlermiş. İmparatorluğun parçalanmasından sonra Frigler egemen olmuş, daha sonra Lidyalılar bölgeyi ele geçirmişler, bu arada Dorlar ve İyonlar da yöreye göç etmişlerdir. Bölge İ.Ö. 546 yılında Perslerin, İ.Ö. 334 yılında (Halikarnassos / Bodrum ve civarı) Makedonya Kralı Büyük İskender'in, İ.Ö. 189'da Bergama Krallığı'nın, İ.Ö. 133'te Roma İmparatorluğu'nun, Roma'nın ikiye bölünmesiyle de, Doğu Roma İmparatorluğu'nun hakimiyetine girmiştir. Türklerin eline geçmesi uç beylerden Menteşe Bey tarafından 1284'te gerçekleşmiştir.



Bölge 1391 yılında, Yıldırım Bayezit tarafından Osmanlı topraklarına katılmış, 1402'de Timur'un hakimiyetine geçmiş, Timur bu yöreyi tekrar Menteşe Beyliği'ne vermiş, daha sonra 1425'te II. Murat zamanında, Menteşe bölgesi tümüyle Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliğine girmiştir. Menteşeoğulları zamanında Yunanistan, Muğla kıyıları ve adalarına çıkmış, Rodos Adası'nı bir süre egemenlikleri altına almışlardır. Bu dönemde Rodos Adasındaki St. Jean Şövalyeleri Osmanlılar ve Menteşeoğulları ile savaşmışlar, Bodrum Kalesi'ni de bir süre ellerinde tutmuşlardır. Ancak 1522'de Kanuni Sultan Süleyman tarafından hem Rodos Adası hem de Bodrum Kalesi, Osmanlı İmparatorluğu'na katılmıştır. Muğla ilinin merkezi Menteşe Beyliği zamanında Milaştı; Muğla, Osmanlı İmparatorluğu döneminde merkez olmuştur.

Muğla adının nereden geldiği konusunda ise çeşitli söylentiler bulunur. En yaygın söylentiye göre ilin adı, Selçuklu Sultanı Kılıçarslan'ın komutanlarından Muğlu Beyin adından gelmektedir. Büyük olasılıkla burayı Muğlu Bey fethettiği için bu komutanın adı verilmiştir. 1889 Aydın Vilayet salnamesinde rastlanan "Mobella" adı ise kentin Ortaçağ'da-



ki adıdır. Kurtuluş Savaşı sırasında, Muğla ve yöresini 11 Mayıs 1919 tarihinden itibaren işgale başlayan İtalya, Menderes'in güneyinde filizlenen ulusal güçlerle pazarlık ve anlaşma yapmak zorunda kalmıştır. İtalya, Yörük Ali Efes'in Muğla'dan, Demirci Mehmet Efes'in de Nazilli'den yönlendirdikleri ulusal direniş çalışmalarını karşısında silahlı bir çatışmayı göze alamamıştır. İşgal üzerine tüm Anadolu'da mitinglerin düzenlenip direnme örgütlerinin kurulması için İzmir'den gelen telgrafa, Muğlalı Kocahan Mitingi'ni düzenleyerek cevap vermiştir. 1920'de Ankara'da açılan 1. Dönem TBMM'de 6 milletvekiliyle ulusal mücadelede üzerine düşeni yapan Muğlalı, Ege illeri arasında işgal sırasında en fazla şehit veren il olmuştur. Anadolu'daki durumun kötüye gittiğini anlayan İtalya, 2. İnönü zaferi kazanıldıktan sonra ülkesindeki iç siyasal dalgalanmalarını öne sürerek 5 Temmuz 1921'de Muğla'dan ayrılmış. Muğla özgürlüğüne böylece kavuşmuştur.

Muğla Anadolu'nun güneybatısındadır. Güneybatısı, Fethiye Körfezi'nden Mandalya Körfezi'ne kadar olan sahilleri kapsar. Muğla'nın doğusunda Antalya, Burdur ve Denizli illeri, kuzeyinde Aydın ili, batısında Güllük, Gökova ve Datça Körfezleri'nin yer aldığı Ege Denizi ve güneyinde Akdeniz uzanmaktadır. Muğla en uzun sahil şeridine sahip olan ildir. Muğla'nın yüzölçümünün yaklaşık yüzde 20'si tarım arazisi olup geri kalan alanlar dağlık ve engebeliktir. Dağlar, ormanlar, süngerciliğe ve balıkçılığa son derece elverişli koylar, turistik potansiyeli yüksek ve görülmeye değer tarihsel eserleri olmasına rağmen, kara ve deniz ulaşımı yetersizliğinden sahil ilçeleri dışında kırsal karakterde bir ildir. Marmaris Karaağaç Koyu'na kadar doğu-batı uzanırlı Muğla Menteşe yöresi dağları, Ege ve Akdeniz coğrafi bölgelerinin de ayrıldığı doğal sınırlar olan Karaağaç Koyu doğusunda, Batı Toroslar'ın genel çizgilerine uyarak kuzeydoğu-güneybatı yönünde uzanırlar. Kırıklı arazide horst görünümündeki, çok dik yamaçlarla ovalardan ayrılan dağların başlıcaları Akdağ, Göktepe Dağı, Sandras Dağı, Oyuklu Dağı, Kavak Dağı, Beşparmak ve Gökbel Dağlarıdır. Muğ-





la'nın iklim ve toprak koşullarına göre şekillenen doğal bitki örtüsü, çok çeşitli ve zengin bir flora oluşturur. Yörenin geniş alanlarında Akdeniz iklimi özellikleri egemendir. Kış aylarında aşırı düşük sıcaklık ve kuraklık olmaması bitkilerin gelişimi için elverişlidir. Muğla'da Akdeniz iklimi etkisinde kalan kara iklimi hüküm sürmektedir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Yağışlar genellikle kasım ve mart ayında yoğundur. Yıllık sıcaklık ortalaması 14.9'dur. Yüksek dağlık alanlar iğne yapraklı ormanlar bulunmaktadır.

Turizm girdileri, il genelinde çok önemli bir pay oluşturur. Ekonomi, il genelinde turizmin yanı sıra tarıma dayalıdır. Tarımsal üretim gelirlerinde en büyük payı sırası ile tarla ürünleri (buğday, arpa, pamuk, tütün), zeytincilik, hayvansal ürünler, bağcılık, sebzeçilik, kavun-karpuz üretimi, yem bitkileri üretimi ve meyve üretimi alır. İl sınırları içinde zeytin işletmeleri, zeytinyağı fabrikaları, maden işletmeleri, mermer fabrikaları ve çeşitli sanayi kuruluşları bulunmaktadır. Muğla, tarımsal üretim değerleri itibarıyla Türkiye genelinde 16. sırada yer alırken, 1996 değerlerine göre cari fiyatlar ile tarımsal üretimde yaklaşık yüzde 71'lik oranla bitkisel üretimde ilk sırayı almıştır.

Muğla ili sınırları içinde demiryolu ulaşımı bulunmaz. Ankara-Denizli yönünden Bodrum'a; İstanbul-İzmir yönünden Marmaris, Datça, Köyceğiz, Dalyan ve Fethiye'ye ulaşmak için Muğla'dan geçmek gerekir. Yapımına 1976 yılında başlanıp 1981 yılında tamamlanarak uluslararası hava trafiğine açılan Dalaman Havalimanı ilçe merkezine 6 km. mesafededir. Bin 124 km uzunluğundaki girintili-çukuntulu kıyı şeridi, Muğla ilinde bir çok doğal koy, körfez ve limanın oluşmasına neden olmuştur. Bodrum, Datça, Fethiye, Güllük, Marmaris ve Göcek Limanları ildeki başlıca limanları oluşturmaktadır. Fethiye, Marmaris, Bodrum ve Datça ilçeleri arasında, özellikle yaz aylarında düzenli feribot seferleri yapılmaktadır. ■





MUĞLA EKONOMİSİ VE YATIRIM İKLİMİ

13.247 km² yüzölçümüne sahip Muğla İlinin toplam nüfusu 715.328' dir. İl genelinde. Merkez ilçe ile birlikte 12 İlçe, 61 Belediye ve 396 köy bulunmaktadır. Muğla ili ekonomisi, turizm başta olmak üzere tarım, madencilik, ormancılık, inşaat ve hizmet sektörlerine dayalıdır.

Bu itibarla Muğla, 1.124 km uzunluğundaki kıyı şeridi, yüzölçümünün % 68 ini oluşturan ormanları, bir çok antik uygarlığın eserleri ile dolu zengin kültür mirası, dağları, kanyonları, mağaraları, zengin ekolojisi, termal suları, el sanatları, mutfağı, alışveriş olanakları ile Dünya turizmde marka haline gelmiştir. Yılın on iki ayı turizm potansiyeline sahip İlimizde Bodrum, Marmaris ve Fethiye ilçelerimiz ile kıyı bölgelerinde kitle turizmi yoğunluk göstermekte olup; iç kesimlerde kültür turizmi, kış turizmi, mağara turizmi, eko turizm, yamaç paraşütü, rafting, yelken sörf gibi alternatif turizm faaliyetleri giderek yaygınlaşmaktadır. İl genelinde Bakanlık işletme ve yatırım belgeli, Belediye belgeli 5.051 tesis ve yatta toplam 272.828 yatak mevcuttur. İl sınırlarında A, B ve C grubu toplam 570 seyahat acentesi faaliyet göstermektedir. Marinalardaki yat bağlama kapasitesi 1.617 si karada, 3.394 ü denizde olmak üzere toplam 5.011 dir. İlimizi, 2005 yılında yaklaşık 3 milyon yabancı turist ziyaret etmiştir. Kültür ve tabiat varlıkları yönünden de son derece zengin olan Muğla İlinde 22 si düzenlenmiş 195 adet ören yeri, 320 adet arkeolojik sit alanı, 71 adet doğal sit alanı, 15 adet kentsel sit alanı ve 257 adet tescilli anıt ağaç bulunmaktadır.

Muğla İli, ekolojik özellikleri nedeniyle bölge ölçeğinde daima verimli bir tarım bölgesi olmuştur. İlde yaklaşık 260.000 hektar tarım arazisi bulunmaktadır. Bu arazilerde, ağırlıklı olarak açıkta ve örtü altında sebze, meyve, narenciye ve zeytin yetiştirilmektedir. Son yıllarda. Tarım İl Müdürlüğü ve İl Özel İdaresinin birlikte yürüttüğü tütüne alternatif ürün geliştirme çalışmaları kapsamında, zeytincilik ve bağcılık projeleri uygulanmış; 136.700 adet asma anacı ile son iki yılda toplam 536.000 adet zeytin fidanı dağıtılmıştır. Bunun yanı sıra uzun bir kıyı şeridine sahip İlimizde, su ürünleri avcılığı, yetiştiriciliği ve ihracatı da önemli bir gelir kaynağıdır. 2005 yılında 33 milyon Euro tutarında ihracat gerçekleştirilmiştir.

İlimiz yer altı kaynakları bakımından da oldukça zengindir. Kömür, feldspat, krom, grafit, kalsit, kuvars, zımpara, alüminyum, dolomit ve mika madeni üretimi yapılmaktadır. Özellikle son 10 yılda büyük bir gelişme kaydeden mermercilik sektörü II ekonomisine önemli katkılarda bulunmaktadır. Merkez İlçe Kavaklıdere, Yatağan ve Milas İlçelerinde büyük çapta 82 adet mermer fabrikası ve 92 adet mermer ocağı bulunmaktadır. İlin toplam mermer rezervi 540 milyon ton olup, 2005 yılında yaklaşık 200 milyon ABD Doları tutarında mermer ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Son birkaç yılda Türkiye ekonomisinde yaşanan istikrar ve güven ortamı, İlimizde faaliyet gösteren bazı sektörlerle olumlu yansımış; son 3 yılda İlimizi ziyaret eden turist sayısında önemli ölçüde artış gerçekleşmiştir. Bu durum, özellikle inşaat sektöründe de canlanmayı beraberinde getirmiş ve istihdam artışı sağlanmıştır.

Ekonomik anlamda pek çok zenginliğe ve kaynağa sahip olan, asayiş bakımından ülkenin sorunsuz bölgeleri arasında yer alan Muğla İli, bu özellikleriyle yatırımcılar açısından bir cazibe merkezidir.



Genel olarak, İlimizin ve ülkemizin daha iyi bir yatırım iklimine kavuşması için; yatırımcıların önündeki bürokratik engellerin kaldırılması, yatırımcıların kredi vb. çeşitli araçlarla desteklenmesi, altyapı ve ulaştırmanın iyileştirilmesi, ekonomik istikrarın sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir.

Bunlara ek olarak, % 26 sı özel Çevre Koruma kapsamında olan, pek çok SİT ve Turizm Alanının bulunduğu İlimizde, bu bölgeler hakkında birden fazla kurumun söz sahibi olmasından kaynaklanan sorunların aşılabilmesi için, aynı bölgeler hakkında tek kurumun söz sahibi olması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, turizm sektörüyle diğer sektörlerin çatışmaması açısından kıyı planlaması yapılmalı; sektörlerin gelişim bölgeleri, çevreye olan etkileri de düşünülerek belirlenmelidir. Ayrıca, İl ve bölge ekonomisine büyük katkı sağlayacak Güllük Limanı gibi, yapımı devam eden kamu yatırımları gerekli ödenek sağlanacak bir an önce tamamlanmalıdır.

Pek çok alanda avantajları içinde barındıran Muğla yöresinde, zaten var olan gelişme ve yatırım ikliminin olumlu bir biçimde yönlendirilmesi bakımından “eko turizm, kültür turizmi, spor ve sağlık turizmi gibi alternatif turizm çeşitlerinin yaygınlaştırılması, tarım ve orman ürünlerinin değerlendirilmesine yönelik tesislerin kurulması” özel sektör bakımından cazip fırsat alanları olarak görülebilir.

Bu düşünceden hareketle; Dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren, yatırımlar yapan, Türk iş adamlarının bir araya getirilmesi ve yeni işbirliği imkanlarının yaratıldığı ve bu suretle bir sinerji ortamı oluşturulması bakımından çok önemli buluyorum. Dünya Türk iş adamları VI. Kurultayım Ülkemize hayırlı olmasını diliyor emeği geçen herkese şükranlarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Saygılarımla.

M. Temel KOÇAKLAR
Muğla Valisi



İklim yapısı, doğal kaynakları, %67'si orman, uzun ve güzel kıyıları, bozulmamış çevresi ve kültürel varlıkları, turistik tesisleri, havaalanları, yat turizmine uygun koy ve marinaları, deniz ulaşım imkânı, nadir tarım ürünleri ve nadir yeraltı kaynakları ile doğaya ve topluma saygılı, uygar insanların mutlu yaşadığı, kültürel dokusunu koruyan, her bölgesinde sürdürülebilir kalkınmayı sektörel bütünleşme içinde sağlamış, turizm cenneti MUĞLA'mız ülkemizin gelişmekte olan illeri arasındadır.

Muğla 1124 km uzunluğundaki kıyı şeridi, ile Dünya turizminde marka haline gelmiştir. Yılın oniki ayı turizm potansiyeline sahip ilimizde Bodrum, Marmaris ve Fethiye ilçelerimiz ile kıyı bölgelerinde kitle turizmi yoğunluk göstermekte olup; iç kesimlerde kültür turizmi, kış turizmi, mağara turizmi, eko turizmi, yamaç paraşütü, rafting, yelken, sörf gibi alternatif turizm faaliyetleri giderek yaygınlaşmaktadır. İl genelinde Bakanlık işletme ve yatırım belgeli 5.051 tesis ve yat ta toplam 272.828 yatak mevcuttur. Marinalardaki yat bağlama kapasitesi 1.617'si karada, 3.394'ü denizde olmak üzere toplam 5.011'dir. İlimizi 2005 yılında yaklaşık 3 milyon yabancı turist ziyaret etmiştir.

Mermer ve Doğaltaş Sanayi, İlimizin lokomotif sektörlerinden biridir. Muğla ili yeraltı kaynakları bakımından oldukça zengindir. Yoğunluk sırasıyla mermer, feldspat, krom, grafit, kalsit başta olmak üzere, kuvars, zımpara, alüminyum üretimi yapılmaktadır. Ülkemizin mermer üretiminin büyük kısmını Kavaklıdere, Yatağan, Milas ve Merkez ilçedeki 58 işletme, ocak blok üretiminde 72 Ocak karşılamaktadır. Muğla ili ve ilçelerinde faaliyette olan Organize sanayi bölgesi yoktur. Ancak merkez ilçe, Milas, Yatağan ve Fethiye ilçelerinde OSB oluşturulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Yatağan ilçesinde kurulacak olan OSB'nin Mermerciler İhtisas Organize Sanayi Bölgesi olması hedeflenmektedir. B u çalışmalar tamamlandığında ülkemizdeki büyük sermaye gerektiren yatırımların gerçekleşmesi için önemli bir adım atılmış olacaktır. Bu çalışmaların yatırımcıların ilgisini çekeceği kaçınılmazdır.

Muğla ilinde tarıma dayalı sanayinin geliştiği görülmektedir. Yaş sebze ve meyve üretimi açısından ülkemizin büyük bir ihtiyacını karşılayan ilimiz; narenciye, zeytin ve zeytinyağı, şaraplık üzüm, yaş meyve ve sebze gibi tarımsal ürünlerde hem kalite hem de yetiştiricilik bakımından Türkiye'nin ve dünyanın en önemli bölgelerinden biridir.

İlimizin ticari, sanayi ve tarım ürünlerini tanıtacak fuar alanı projelerinin hayata geçirilmesi için TOBB ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile koordineli bir çalışma yürütmekteyiz. Şüphesiz ki bu çalışmamız; ticaretin ulusal ve uluslar arası platformlarda ivme kazanmasını sağlayacaktır. Böylece Muğla iline ait ürünlerin bir dünya markası olması hedeflenmektedir.

Gelişimini büyük bir hızla sürdürmeye çalışan İlimiz, eğitim alanında da kalitenin artırılmasına yönelik olarak, üniversitemiz ve sivil toplum inisiyatifleri ile organize bir çalışmanın içindedir. Üniversitemiz, ilimizin ticari hayatına nitelikli insan kaynakları sağlayarak, işletmelerimizin verimli ve kurumsal yönetim ilkelerine uyum sağlamalarını hedeflemektedir. Ve bu konuda da örnek olacak birçok projeye imza atmıştır.



İlimiz de sivil yolcu ulaşımına açık 2 uluslar arası havaalanı ayrıca 6 liman bulunmaktadır. Bunun gibi pek çok avantajları içinde barındıran Muğla yöresinde, zaten var olan gelişme ve yatırım ikliminin olumlu biçimde yönlendirilmesi bakımından; eko turizm, kültür turizmi, spor ve sağlık turizmi, golf turizmi, kongre turizmi gibi alternatif turizm çeşitlerinin yaygınlaştırılması, kültür balıkçılığı gibi özel sektör bakımından cazip fırsat alanları olarak görülebilecek işbirliği alanları vardır.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Türk işadamlarının bir araya gelmesi ve yeni işbirliği imkanları yaratmak, bu suretle bir sinerji ortamı oluşturulması için bu çalışmayı yürüten Türk Dış Ticaret Vakfı, TOBB ve Dünya Türk İşadamları Vakfı'na Muğla 'lı işadamlarımız adına teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Bülent KARAKUŞ
Muğla Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI: MUĞLA			
TELEFON KODU	00.90.252		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ DURUMU	Kalkınmada öncelikli iller kapsamında bulunmamaktadır.		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	HAYIR	
GENEL BİLGİLER			
	HEKTAR	Km2	
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	13.247 Km2		
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	376.677	53	
Kadın	338.651	47	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	Toplam Nüfus (715.328)	Nüfus Yoğunluğu (56)	
	Kişi/Km2)		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	236.505	33	
Kadın	157.196	22	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	247.433	35	
Kadın	163.933	23	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	% 4.3		
ULAŞIM BİLGİLERİ			
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		2	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI ?	EVET		
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET		
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI			
Havaalanının Adı	Milas-Bodrum ve Dalaman Havalimanı		
Uzaklığı (Km)	Milas-Bodrum Havalimanı 70 Km. Dalaman Havalimanı 90 Km.		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	HAYIR		
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU			
İstasyon Adı	AYDIN		
Uzaklığı (Km)	101		
LİMAN VAR MI?	EVET		
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ (Bodrum)			
Draft Derinliği (Mt)	30 cm.- 6 M.		
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	Darfı (6) m. Küçük Deniz Araçları		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	YOK		
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	YOK		
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ (Datça)			
Draft Derinliği (Mt)	5 Metre		
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	Liman Olmayıp mevcut rıhtıma 250-300 GRT'lik Gemiler Yanaşabilir.		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	YOK		
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	YOK		
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ (Fethiye)			
Draft Derinliği (Mt)	9 m.		
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	---		



Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	1000 Ton/Yıl	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	YOK	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ (Göcek)		
Draft Derinliği (Mt)	10 Mt. - 12 Mt.	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	25.000 GRT	Rıhtım Uzunluğu:152 Mt. Yanaş.Max.Gemi Uzunluğu:180 Mt.
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	365.000 Ton (Günlük 1.000 ton)	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	YOK	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ (Güllük)		
Draft Derinliği (Mt)	6 İla 11 Metre	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	16.990 DW.Ton	
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	2.000.000 Ton/Yıl	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	YOK	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ (Marmaris)		
Draft Derinliği (Mt)	11 Mt.	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	110.000.-GRT'luk	1 Adet gemi yanaşabilir.
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	Yükleme: 85.511.-Ton	Boşaltma: 26.385.-Ton
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	1 Adet Vinç 100 Ton Kal.Kap.	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Bodrum	
Uzaklığı (Km)	115 Km.	
Limanın Adı	Datça	
Uzaklığı (Km)	45 Km.	
Limanın Adı	Fethiye	
Uzaklığı (Km)	131 Km.	
Limanın Adı	Göcek	
Uzaklığı (Km)	100 Km.	
Limanın Adı	Güllük	
Uzaklığı (Km)	90 Km.	
Limanın Adı	Marmaris	
Uzaklığı (Km)	55 Km.	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	624	
Demiryolu (Km)	YOK	
Havayolu (Saat)	Yaklaşık (1) Saat	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	786	
Demiryolu (Km)	YOK	
Havayolu (Saat)	Yaklaşık (1) Saat	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	401	91.442
Lise	38	16.544
Meslek Lisesi	51	11.434
Toplam	490	119.420
	OKUL SAYISI	
	Faal	Faal Olmayan
		ÖĞRENCİ SAYISI (13/04/2006)



Fakülte	6	2	8.918
Yüksekokul	5	-	2.048
Meslek Yüksekokul	8	2	6.687
Enstitü	2	-	776
Toplam		25	18.429
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI		
Motor - Makine - İnşaat	4 Tane E.M.L. Bünyesinde		
Endüstri	YOK		
İnşaat	YOK		
Turizm	5		
Ticaret	3		
Diğerleri	5		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI		
İlköğretim Okulu	YOK		
Lise	YOK		
İLDEKİ FAKÜLTE /YÜKSEKOKUL/MESLEK Y.O./ENSTİTÜ DAĞILIMI	OKUL SAYISI		
YERLEŞKE			
Eğitim Fakültesi	7 Fakülte (2'si faal değil) 3 Yüksekokul 2 Enstitü Yerleşkede		
Fen-Edebiyat Fakültesi			
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi			
Teknik Eğitim Fakültesi			
Su Ürünleri Fakültesi			
Mühendislik Fakültesi (Faal değil)			
Mimarlık Fakültesi (Faal değil)			
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu			
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokul			
Sıtkı Koçman Yabancı Diller Yüksekokulu			
Fen Bilimleri Enstitüsü			
Sosyal Bilimler Enstitüsü			
ŞEHİR MERKEZİ			
Muğla Sağlık Yüksekokulu	1 Yüksekokul, 1 Meslek Yüksekokul Şehir Merkezinde		
Muğla Meslek Yüksekokulu			
İLÇELER			
Güzel Sanatlar Fakültesi	1 Fakülte Bodrum'da		
Dalaman Meslek Yüksekokulu	1 Meslek Yüksekokulu Dalaman'da		
Datça Meslek Yüksekokulu (Faal değil)	1 Meslek Yüksekokulu Datça'da		(Faal değil)
Fethiye Sağlık Yüksekokulu	1 Yüksekokul, 1 Meslek Yüksekokul Fethiye'de		
Fethiye Ali Sıtkı Mefharet Koçman Meslek Yüksekokulu			
Köyceğiz Meslek Yüksekokulu (Faal değil)	1 Meslek Yüksekokulu Köyceğiz'de		(Faal değil)
Milas Sıtkı Koçman Meslek Yüksekokulu	1 Meslek Yüksekokulu Milas'da		
Ortaca Meslek Yüksekokulu	1 Meslek Yüksekokulu Ortaca'da		
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	1 Meslek Yüksekokulu Marmaris'te		
Ula Ali Koçman Meslek Yüksekokulu	1 Meslek Yüksekokulu Ula'da		
Yatağan Meslek Yüksekokulu	1 Meslek Yüksekokulu Yatağan'da		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER			
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI		
Anonim Şirket	1.231		



Limited Şirket	7.570		
Şahıs Şirket	3.922		
Kollektif Şirket	42		
Komandit Şirket	4		
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI		
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar			
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar			
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar			
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)			
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ		
.....			
.....			
.....			
Diğerleri			
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI		
Gıda			
Tekstil			
Otomotiv			
Makina			
Turizm			
Beyaz Eşya			
Diğerleri			
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI		
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	28	46	
Otomotiv	---	---	
Tekstil	1	4	
Elektrikli Aletler	---	---	
Makine İmalat	4	4	
Mobilya	4	10	
Diğerleri	---	---	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI		
2001	292		
2002	191		
2003	158		
2004	301		
2005	366		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI		
İŞÇİ SAYISI 1-10			
İŞÇİ SAYISI 10-25			
İŞÇİ SAYISI 25-50			
İŞÇİ SAYISI 50-100			
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA			
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI?			HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI?			HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI?			HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI?	EVET		
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ			



İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	108
İLDE KAMBİYO YETKİSİNE HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	YOK
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	73.550
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDEKİ EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	260.516
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	108.541,500
ORMANLIK ALAN (Hektar)	830.154
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	18.373
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	4
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	80.000
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	165.967
Arpa	13.493
Yulaf	4.993
Diğerleri	1.336
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	604.013
Patlıcan	50.809,60
Biber	22.981
Diğerleri	293.472,55
İLDEKİ YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	4.022
Pamuk	11.311
Susam	4.440
Zeytin	60.803
Ayçiçeği	665
Mısır	38.103
Diğerleri	11.208
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	84.216
Mandalina	33.644
Greyfurt	1.808
Limon	40.761
Elma	8.236
Kiraz	858
Diğerleri	95.444
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	211.552
Büyükbaş	122.029
Kümes Hayvanı	2.475.749
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	226.012.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	98,5
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	611.710
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI (Mezbaha)	14
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	YOK
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	93 Gün/Yıl
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	1190,1 mm/Yıl
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	1 Gün



İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET	HAYIR
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	İzmir 228 Km.	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$	
2000 Yılı	19.643	
2001 Yılı	22.506	
2002 Yılı	37.050	
2003 Yılı	56.143	
2004 Yılı	82.565	
2005 Yılı	97.314	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	13.273.679	
Gıda Sanayi	54.608	
Otomotiv	2	
Tekstil	1.054	
Makine	23	
Elektrikli Aletler	2	
Diğerleri	1.060.614	
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	
0 - 500 Bin \$	70	
500 Bin - 1 Milyon \$	5	
1 Milyon - 5 Milyon \$	13	
5 Milyon - 10 Milyon \$	3	
10 Milyon \$ Fazla	2	
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri		
Gıda Sanayi		
Otomotiv		
Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (1.000 TON)	
Linyit (Toplam)	767.981	
Asbest	Zuhur + 9 Muhtemel	
Bakır-Kurşun-Çinko		
Boksit	4.855	
Çimento Hammaddesi	400.000	
Dolomit	280.000	
Feldspat	28.470	
Grafit		
Kalsit	Çok Büyük Rezerv	
Kireçtaşı	43.681	
Krom	700	
Kum-Çakıl	Çok Büyük Rezerv	
Kükürt	8.000	
Manganez	419	
Manyezit	110	



Mermer	540.000
Uranyum	Zuhur
Talk	Zuhur
Zımpara	17.375
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI (Mevkii)
Linyit (Toplam)	
Boksit	Geçmiş yıllarda (1)
Feldspat	Halen 4
Grafit	Geçmiş yıllarda (3)
Krom	Halen 4
Kum-Çakıl	
Manganez	Geçmiş yıllarda (1)
Mermer	Halen 92
Zımpara	Halen 1
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
Linyit	
Feldspat	
Krom	
Mermer	
Zımpara	
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	92
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	2.500.000
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
Muğla Beyaz	
Muğla Şeker	
Muğla Gri	
Muğla Leylak	
Milas Nivyor	
Muğla Sedef	
Muğla Traverten	
Muğla Ege Bordu	
Muğla Noçe	
Muğla Kumlutüyü	
Muğla Bej	
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	
Merkez	2
Bodrum	2
Dalaman	2
Fethiye	2
Milas	1
Ula	Belediyenin salonu çok amaçlı kullanılıyor.
Yatağan	Belediye ve Termik Santralin Salonu çok amaçlı kullanılıyor.
Köyceğiz	Belediye ve Halk Eğitim Salonu çok amaçlı kullanılıyor.
Datça	Kültür Merkezi İnşaat halinde



Limited Şirket	7.570		
Şahıs Şirket	3.922		
Kollektif Şirket	42		
Komandit Şirket	4		
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI		
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar			
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar			
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar			
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)			
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ		
.....			
.....			
.....			
Diğerleri			
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI		
Gıda			
Tekstil			
Otomotiv			
Makina			
Turizm			
Beyaz Eşya			
Diğerleri			
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI		
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	28	46	
Otomotiv	---	---	
Tekstil	1	4	
Elektrikli Aletler	---	---	
Makine İmalat	4	4	
Mobilya	4	10	
Diğerleri	---	---	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI		
2001	292		
2002	191		
2003	158		
2004	301		
2005	366		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI		
İŞÇİ SAYISI 1-10			
İŞÇİ SAYISI 10-25			
İŞÇİ SAYISI 25-50			
İŞÇİ SAYISI 50-100			
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA			
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI?			HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI?			HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI?			HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI?	EVET		
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ			



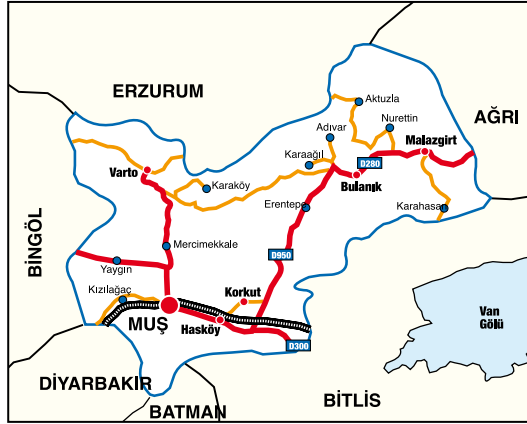


Yoksulluğu Kıramadı



Türkiye'nin üçüncü büyük ovasına sahip olmasına rağmen buradan istediği verimi alamıyor. Tarım sınırlı, hayvancılık cılız, sanayi ise küçük boyutlarda.

Asur kaynaklarına göre Muş yöresi, İ.Ö.13. yüzyılda konfederasyon biçiminde yönetilen ve Nairi adıyla anılan ülkenin sınırları içindeydi. Daha sonra Taron adını alan yöre Urartu, Med, Pers, Büyük İskender ve Selevkolar döneminde Makedonya, Roma, Part, Arsakes hanedanı ve Bizans yönetiminde kaldı; Roma ile Partlar ve Bizans'la Sasaniler arasında birçok kez el değiştirdi. Bazı dönemlerde Arapların yönetiminde kaldı. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Selçukluların egemenliğine girdi. Sökmenliler ile Eyyubiler arasında el değiştiren Muş kenti, 13. yüzyıl başlarında Anadolu Selçuklularınca imar edildi. Aynı dönemde Moğol istilasına hedef olan yöre, Şerefhanların yönetimi sırasında da Timur orduları tarafından yağmalandı. Akkoyunlu egemenliğinin ardından kısa bir süre Safevilere bağlandı. Safevilerin karşısında yer alan Şerefhanların katkısıyla 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. 19. yüzyıl sonlarında Bitlis vilayetine bağlı bir sancak olarak yönetiliyordu. Osmanlı yönetimi sırasında nüfusunun yarısından çoğu Ermenilerden oluşuyordu.



Dünya Savaşı sırasında çeşitli çarpışmalara sahne olan Muş yöresi, 1916-17 yıllarında Rusların ve Ermenilerin işgalinde kaldı.

I. Dünya Savaşı'nda Şubat 1916'da Rus ordusunun ve Ermeni kuvvetlerinin işgali altına girdi. Sovyet Devrimi'nden sonra çekilen Rusların yerini dolduran Ermeni kuvvetlerinden Aralık 1917'te kurtarıldı.

Kurtuluş Savaşı sırasında da yörede Hallo Ayaklanması patlak verdi. 1924'te il yapılan Muş, Şeyh Said Ayaklanması'ndan sonra 1926'da ilçe olarak Bitlis'e bağlandıysa da 1929'da yeniden il statüsü kazandı ve 1935'teki yönetsel düzenlemeyle bugünkü sınırlarına kavuştu.



İlin güneybatı kesiminde yer Muş kentinin kuruluş tarihi bilinmiyor. Bununla birlikte Urartu başkenti Tuşpa'yı batıya bağlayan yol üzerindeki çok eski bir yerleşme olduğu sanılıyor. Çavuş Dağı'nın kuzeydoğu eteklerinde kurulmuş olan kentin en eski bölümü kalenin çevresindedir. İstasyonun yer aldığı Muş ovasına doğru sekiler halinde gelişen kentin eski ve yeni kesimleri arasında 200 metre yükseklik farkı vardır. Eskiden çoğunlukla Ermenilerin yaşadığı önemli bir ticaret merkezi olan Muş, bazı kaynaklara göre 19. yüzyıl sonlarında 27 bin kişilik bir nüfusu barındırıyordu. Karışıklıklar ve savaşlar nedeniyle sürekli azalan ve 1950'de 7 bin 50 düzeyinde olan kent nüfusu 1955'te 10 bin 888'e, 1965'te 15 bin 687'ye, 1966'daki depremden sonra Varto'dan gelenlerin yerleştirilmesiyle 1970'te 23 bin 58'e ulaştı. Bu artış eğilimi sonraki yıllarda da sürdü. Elazığ-Tatvan demiryolu ile Van ve Bitlis'i ilin batısındaki Buğlan Geçidi üzerinden Bingöl'e bağlayan karayolu kentten geçer.

İşsizlik büyük sorun

Muş ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanıyor. Ancak tarım ve hayvancılık büyük ölçüde geleneksel yöntemlerle yapıldığı için verimin düşük olduğu kaydediliyor. İlde iktisaden faal nüfusun yüzde 84'ü tarım sektöründe, yüzde 13'ü hizmet sektöründe, yüzde 2'si sanayi sektöründe yüzde 2'si de inşaat sektöründe istihdam ediliyor. İl genelinde yaygın bir işsizlik mevcut. 2003 yılında DPT tarafından yapılan "İllerin Sosyo - Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması"na göre Muş İli sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 81 il içerisinde en sonda yer aldı.

DİE'nin 2001 yılı verilerine göre Türkiye'de kişi başına düşen GSMH 2.123 dolar iken Muş'ta 578 dolar. Muş, kişi başına düşen milli gelir açısından 81 il içerisinde 80. sırada yer alıyor. İlde tarım da yeteri kadar gelişmedi. Toplam 819 bin 600 hektar olan il yüzöl-





çümünün 342 bin 198 hektarı tarım arazisi. Bu arazinin 335 bin 49 hektarı tarla arazisi, 7 bin 149 hektarı da bağ-bahçe. Tarım arazisinin 158 bin 215 hektarı sulanabilir arazi konumundayken, bunun sadece 61 bin 334 hektarı sulanıyor.

Muş Türkiye'nin 3. büyük ovası olmasına rağmen, ovadan yeterince fayda sağlanamıyor. Sert iklim koşulları, Muş Ovası'nın drenaj sorunu, biriken suların taşkın ve erozyon tehdidi oluşturması gibi nedenler, ovada tarımsal faaliyetleri sınırlayan faktörlerin başında yer alıyor.

Tarla olarak kullanılan alanda hububat, şeker pancarı, tütün ve ayçiçeği ekimi yapılıyor. İldeki temel bitkisel ürün ise buğday. Muş'ta üretilen kaba yem mevcut hayvanların ihtiyacını karşılayamıyor. Bu nedenle yem bitkileri üretimine önem verilmesi ve yaygınlaştırılması gerekiyor.

Muş'ta hayvancılık, tarım kesiminin en önemli alt sektörü olmakla birlikte, tümüyle meraya dayalı olarak yapılıyor. İlde 1 milyon 479 bin 707 küçükbaş, 245 bin 487 büyükbaş hayvan bulunuyor. Büyükbaş hayvanların yüzde 77'i yerli ırk, yüzde 18'si melez, beşi 5'i de kültür ırkından oluşuyor. Küçükbaş hayvan varlığının yüzde 86' sını koyun yüzde 14'ünü de keçi oluşturuyor. 2001 yılı verilerine göre, Muş'taki küçükbaş hayvan varlığı Türkiye'deki küçükbaş hayvanların yüzde 4.2'sini, büyükbaş hayvanların da yüzde 2'sini oluşturuyor. İlde büyükbaş hayvanların büyük bölümü yerli ırk olduğundan, birim başına et ve süt verim düşük. Hayvancılıktan daha fazla verim ve gelir elde edilebilmesi için, hayvan varlığı içinde verimi yüksek olan kültür ırkı hayvan sayısının artırılması gerektiği belirtiliyor.

Muş ili, sanayileşme açısından geri durumda bulunuyor. Sanayinin gelişmemesinin temel nedenleri arasında sermaye birikiminin yetersizliği, iklim koşullarının olumsuzluğu ve hammaddenin çok kısıtlı oluşu bulunuyor. İl genelinde halen 58 anonim şirket, 553 limited şirket, 23 kolektif şirket faaliyette bulunuyor. Muş'un en büyük sanayi tesisi olan Muş Şeker Fabrikası, 1982 yılından beri faaliyet gösteriyor. Fabrikanın kapasitesi 3.352 ton/gündür. Fabrika, kampanya döneminde tam kapasite ile çalışıyor ve il ekonomisine önemli katkı sağlıyor. İlde sanayinin gelişmesine önemli katkı sağlayacak olan Muş Organize Sanayi Bölgesi'nin yapımına 2002 yılında başlandı. 90 hektarlık alanda 56 fabrika kapasiteli olarak planlanan organize sanayi bölgesinin yüzde 80'i fiziki olarak yapılmış bulunuyor. Merkez İlçede 1995 den beri 100 işyeri kapasiteli bir küçük sanayi sitesi hizmet veriyor. Merkezde biri 70, diğeri 43 işyeri kapasiteli, Bulanık İlçesinde 66 işyeri kapasiteli, Malazgirt İlçesinde ise 82 işyeri kapasiteli küçük sanayi sitesinin üstyapı çalışması (işyerleri) tamamlandı. Malazgirt Küçük Sanayi Sitesinin altyapı çalışmaları tamamlanırken, Bulanık Küçük Sanayi Sitesinin altyapı çalışmaları devam ediyor.

Muş'ta ticari hayat, genel olarak il merkezinde canlılığını koruyor. Ticari faaliyet kolları içinde; gıda, giyim, inşaat malzemeleri, dayanıklı tüketim malları, tarımsal ürünler, canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin alım ve satımı başta geliyor. İlde üretilip il dışına satılan bitkisel ürünlerden nohut ve fasulye ilk sırada yer alıyor. Hayvancılık alanında ise canlı hayvan ticareti il ekonomisine önemli katkı sağlıyor. ■



Endüstri Minerali olan ve İlaç, boya petrol sondaj ürünü olarak kullanılan, Barit madeni rezervi açısından ilimiz Dünya da önemli bir yere sahiptir. Ülke ekonomisinde yaşanan iyileşmelere bağlı olarak ilimizde Barit Madeni çıkarma ve işleme yönelik olarak işletme kurulmuş ve Türkiye’de ihracatı olmayan Tek il unvanına sahip ilimizde ihracat yapılmaya başlamıştır.

Kalkınmada öncelikli yerler için alınan Teşvik uygulamasında faydalanıcı illerin sayısının artırılması, Muş ilinde yatırımı yeterli derece de cazip kılmamıştır. Muş ile aynı kategoriye alınan ve mevcut durumu ile Muş’tan daha iyi bir konumda olan iller dururken Muş’a yatırım yapılması ekonomik olmadığından iş dünyasından yeteri ilgi görmemiştir. Bu nedenle; Gayri safi Milli Hasıladan en az payı alan Muş ili için özellikli bir uygulama başlatılmaktadır.

Muş ilinde daha iyi yatırım iklimi sağlanması için yapılacakları belli başlıklar altında toplarsak;

Temel geçim kaynağı tarım olan, bölgeye göre önemli akarsulara ve Türkiye’nin 3. büyük ovasına sahip Muş ilinde yapımı halen süren Alparslan 1 Barajı bir an önce bitirilerek hizmete sunulmalıdır.

Muş ovasını boydan boya kat eden Karasu nehri menderesler çizerek ilerlemekte ve yüksek yağış dönemlerinde özellikle ilkbahar mevsiminde karların ani erimesi sonucu her yıl su baskınlarına sebebiyet vermektedir. Bu nedenle, Tarımı doğrudan etkileyecek ve ekim süresini uzatacak olan “ Karasu Yatak Islah Projesi” bir an önce uygulamaya başlanarak bitirilmelidir. Projenin tamamlanması ile 119 km olan nehir uzunluğu 64 km ye düşecek ve ekim tarihi Hazirandan Nisana çekilmiş olacaktır.

Tarımın alt sektörü olan hayvancılık yaygın olarak mera hayvancılığına dayalı olarak yapılmaktadır. Hayvan sayısı fazla olmasına rağmen verim oldukça düşüktür. Bu nedenle; ilimizde modern hayvancılığı teşvik edici tedbirler alınmalı ve sözleşmeli çiftçi modelinin geliştirilmesi için özel teşvik unsurları kullanılmalıdır.

Muş ili Sosyo-ekonomik gelişmişlik yönünden Türkiye’de en son sıralarda yer almaktadır. Sosyo-ekonomik gelişmişlik eğitim, kültür, alt yapı hizmetleri, kişisel bilgisayar, elektrik, su gibi tüketim maddelerinin kullanımına ilişkin verilerin toplanmasından elde edilmektedir. Bu nedenle Eğitim, sağlık, altyapı gibi hizmetlere yapılacak yatırımlarla Sosyo - ekonomik gelişmişlikle birlikte özel sektörün yatırımı da cazip hale gelecektir.

İlimizin en önemli problemlerinden biri de; finansman kaynaklarının kıt olmasıdır. Kamu sektörünün içinde bulunduğu finansman darboğazı dolayısıyla kamu kaynaklarından bu İl özel sektörüne kaynak tahsisinin güçlükleri de ortadadır. Bu nedenle, ulaşım ağının iyileştirilmesi, mevcut hava alanının ıslahı, serbest bölge için verilen teşviklerin artırılması ulusal ve uluslar arası düzeyde fuar ve sergilerin açılması, ticari firmaların ihracatçı birlikleri dış ticaret şirketleri biçiminde örgütlenmesinin sağlanması gerekmektedir

İbrahim ÖZÇİMEN

Muş Valisi



Devletin ve kamu sektörünün stratejik tercihleri, büyük önem taşımaktadır. Bu stratejik tercihler büyük önem taşımaktadır. Bu stratejik tercihler, bu bölgeye aktarılan fonların bir sübvansiyon değil, bir mecburiyet olduğu kabulüne dayanmaktadır.

Kırsal kesimin potansiyeli tarım dahil her biçimiyle değerlendirilmelidir. Bu itibarla kırsal kalkınma ve hayvancılık projeleri kamu kesimi öncülüğünde harekete geçirilmelidir.

Her türlü destek tedbirine ilimiz muhtaçtır. İl yetkililerden bu desteği beklemektedir.

İLİMİZİN BAZI SORUNLARI

SANAYİ:

Tarım ve hayvancılık destekli ve kalifiye iş gücünü işlendirmeye yönelik emek yoğun sanayileşmenin aksine; ilde hemen ivme yaratabilecek, başlangıç maliyeti yüksek de olsa verimliliği, yüksek teknoloji yoğun ve global dünya ile bütünleşebilecek türde bir sanayileşme politikası izlenmelidir. Bunu gerçekleştirmek için özel destek ve teşvik politikaları uygulanmalıdır ki bölgeye il dışında sermaye transfer edilsin. İl kendi öz sermayesi ile böyle bir sanayileşmeyi başarması olanaksızdır. Yoğun teknoloji kendi ihtiyacı olan her türlü kalifiye eleman ve yarı kalifiye iş gücünü çekecektir. Aksi takdirde düşük iş gücü-düşük ücret-düşük yaşam standardı-düşük birikim-düşük eğitim-düşük iş gücü döngüsü devam ettiği sürece bölgenin yeterince birikim yapması söz konusu olamaz ve bu birikim ile sanayileşmeye dönük yatırımların şansı hiç yoktur.

Alt yapı çalışmaları devam eden Muş Organize Sanayi Bölgesi için yeterli ödenekler sağlanarak 2006 yılında tamamlanması sağlanmalıdır. Endüstri bölgeleri kanunu kapsamında Muş İlinde tarım sektöründe endüstri bölgesi kapsamı alanına alınarak ilan edilmelidir.

TARIM VE HAYVANCILIK:

İL Yüzölçümü 8196 Km2 dir. İl yüzölçümünün % 34.99, unu dağlar, genç ve verimli alüvyonlarla örtülü ovalar il yüzölçümünün % 27.2, sini, platolar ile % 37.9, unu kaplar. İl arazilerinin % 97.5, i tarım ve hayvancılığa elverişlidir. İldeki istihdamın %85.4,ünü tarım ve hayvancılık oluşturmaktadır. İl nüfusunun % 73, ü kırsalda % 27, si şehir merkezinde yaşamaktadır. Toplam nüfus 450.000 civarındadır. Yukarıdaki verilerden anlaşıldığı üzere Muş geleneksel tarım ve hayvancılığa dayalı bir yapıya sahiptir. Bu itibarla ilin ticaret potansiyeli de kırsal üzerine şekillenmiştir. Kırsal kesimin Milli gelirden aldığı pay düşüktür. Bundan dolayı ticaret sektöründe ve sanayi sektöründe büyüme sağlanmamakta ve tasarruf gücü çok yetersiz kalmaktadır. Tasarruflar hep tüketim amaçlı olarak kullanılmaktadır. Bundan dolayı ekonomide bir yığılma olmamakta hatta oluşan ekonomik yığılmaları ülkenizin metropol alanlarına kaymaktadır. Sanayi için en büyük sorun sermaye yetersizliği sorunudur. İlin coğrafik yapısının % 97.5,i tarım ve hayvancılığa, elverişli yüzölçümünün % 27.2, sini verimli ovalar, il nüfusunun % 73, ü kırsalda ve ildeki istihdamın % 85.5, ini tarım



ve hayvancılık oluşturmakta ilin neresini incelediğimizde karşımıza tarım ve hayvancılık çıkmaktadır. İleride de coğrafik koşullar değişmeyeceğine göre bunun için biz tarım ve hayvancılık sektörünün alt yapı sorunlarını gidermeden ilin ekonomik bir sıçrama yapması mümkün gözükmemektedir. Kısacası ilin kalkınmasının itici gücü bu iki sektördür.

EĞİTİM:

Mevcut eğitim koşulları bölge özelinde yeniden dikkate alınmalı ve eğitimin özel konularına yönelik bir program uygulanmalıdır. İlimizin en büyük geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılığı geliştirmesi açısından ziraat ve veterinerlik fakülteleri kurulmalıdır. İlde tarım, hayvancılık, turizm, sanayi ve ticarete yönelik mesleki eğitim kursları düzenlenmeli ve kalifiye eleman yetiştirilip işsizlik azaltılmalıdır. İl merkezinde ve köy okullarında derslik sayısı artırılmalı öğretmen sıkıntısını gidermek için cazip ücret politikalarıyla bölgede uzun süre kalmaları özendirilmelidir. İlimizdeki eğitim seviyesi düşük olduğundan dolayı üniversitelere gerekli öğrenciler yerleşmemektedir. Bu itibarla üniversitelerde ilimiz öğrencilerine kontenjan ayrılmalıdır.

İlimizin bu sorunlarının DÜNYA TÜRK İŞ ADAMLARI VI. KURULTAYI'nda ele alınmasını dilerim.

Talip DEVRİM

Muş Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



MUŞ		
TELEFON KODU	00.90	436
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİK KAPSAMINDAMI	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		8196
İLİN TOPLAM NÜFUSU 553654	1.000. Kişi	%
Erkek	229.5	51
Kadın	220.5	49
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi Km2)		67
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000. Kişi	76%
Erkek	117.8	84
Kadın	96.7	69
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000. Kişi	64%
Erkek	187.7	84
Kadın	154.2	69
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (İş Kurumuna Göre)	5.270 Kişi İş Beklemektedir.	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI	EVET	
ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIKMI		HAYIR
(*) ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAA.		
Havaalanının Adı	ANKARA	
Uzaklığı	70 DAKİKA	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VARMI	EVET	
LİMAN VARMI		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	MERSİN LİMANI	
Uzaklığı (Km)	1050 Km	
İLİN ANKARA YA UZAKLIĞI		
Karayolu (Km)	1050	
Demiryolu (Km)	1350	
Havayolu (Saat)	70 DAKİKA	
İLİN İSTANBUL' A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1500	
Demiryolu (Km)	1850	
Havayolu Saat	105 DAKİKA	



EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL VE ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAY.	ÖĞRENCİ SAY.
	469	97.375
İlköğretim	442	87.111
Lise	27	10.264
Meslek Lisesi	12	
Yüksekokul 2 Yıllık	2	839
Fakülte 4 Yıllık	1	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor Makine	
Endüstri	6	
İnşaat	
Turizm	
Ticaret	
Diğerleri	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	
Lise	6	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	
İnşaat Müh.	
Ziraat Müh.	
Endüstri Müh.	
Gıda Müh.	
Kimya Müh.	
İşletme	
Diğerleri	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE	İLİŞKİN	BİLGİLER
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	66	
Limited Şirket	671	
Şahıs Şirketi	22	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Mer. Başka Bir ilde, Üretim Tesis. Bulduğunuz İl. Ol.	
Şirket Merkezi ve üretim Tesis Bulduğunuz ilde Olanlar	
Şirket Merkezi Bulduğunuz ilde Üretim Tesis. Başka İl. Ol.	
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD DOLARI)	



(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	
Tekstil	
Otomotiv	
Makine	
Turizm	
Beyaz Eşya	
Diğerleri	
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZ İL	MERKEZ İL DIŞI
Gıda	9	
Otomotiv	
Tekstil	
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya	
Diğerleri	21	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞ YERİ	İŞ YERİ SAYISI	
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	14	
İŞÇİ SAYISI 10-25	14	
İŞÇİ SAYISI 25-50	6	
İŞÇİ SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 100 DEN FAZLA	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN. BÖLGESİ'NİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	900.000 M2	



Boş Alan (M2)	900.000. M2	
ORGA.SAN. BÖL. FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	
Otomotiv	
Tekstil	
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya Ahşap Ürünler	
Diğerleri	
İLDE SERBEST BÖLGE VARMI		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VARMI?		HAYIR
İLDE ÇİMENTO FABRİKASI VARMI?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VARMI?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	9	
İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	
İLDEKİ FİRMA.TARAF.2005 Y. KULL.TİCARİ KREDİ.TOPL.	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	718.204.	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	244.851	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	57.147.H.	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	5838	
İLDEKİ BİÇER DÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
Buğday	2.133	
Nohut	49	
Ayçiçeği	826	
Diğerleri	2935	
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
Lahana	7022	
Domates	4186	
Kavun	8180	
Diğerleri	44957	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Tütün	1870	
Pamuk	



Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	901	
(Sılab) Mısır	700	
Şeker Pancarı	199.200	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)	
Portakal	
Üzüm	62.5	
Ceviz	183.5	
Armut	173	
Elma		
Kiraz	
Diğerleri	65	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET	
Küçükbaş	1.469	
Büyükbaş	247	
Kümes Hayvanı	5.772	
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	184	
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	33	
İLDEKİ KOVAN SAYISI	18500	
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	113	
İLDE M² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	804.1	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	90	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İTHALAT VE İHRACAT YAPILAN GÜMRÜK VARMİ		HAYIR
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK		
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD DOLARI	
2000	
2001	
2002	
2003	
2004	
2005	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000. ABD DOLARI	
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	



Otomotiv
Tekstil
Makine
Elektrikli Aletler
Diğerleri
(*) İLDEKİ İHARACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0-500 Bin ABD Doları
500-1.000. ABD Doları
1 Milyon- 5 Milyon ABD Doları
5 Milyon-10 Milyon ABD Doları
10 Milyon ABD Dolarından Fazla
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000. ABD DOLARI
Tarım Ürünleri
Gıda Sanayi
Otomotiv
Tekstil
Makine
Elektrikli Aletler
Diğerleri
İLDE MADEN VE TAŞOCAKÇILIĞI	FAALİYETLERİ
(*) İLDE MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Barit	3235 Bin Ton
Çimento	121 Milyon Ton
Tuz
Diğerleri
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Barit	2
Diğerleri
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
Diğerleri
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Barit	2
Diğerleri
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
Barit	50.000
Diğerleri
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI
Ocak Sayısı
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)



İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYI	
DEVLET	
ÖZEL	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDEKİ OTO KİRALAMA ŞİRKET SAYISI	1	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI		
DEVLET	5	
ÖZEL	2 KLİNİK	1 ÖZEL DAL HAS.
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	
4 Yıldızlı Otel Sayısı	
3 Yıldızlı Otel Sayısı	4	382
Pansiyon	
İLDEKİ ÖZEL TELEVİZYON KANAL SAYISI	-----	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	5	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETEL. ORT.G. TOPL.TRJ	400-500	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	2	
ADSL İNTERNET ERİŞİM HIZI	155 MB	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.mus.gov.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI İ POSTA ADRESİ ve E-POSTA ADRESİ	MEHMET ÜNAL VALİ YRDM. 0436 212 38 00 mus@icisleri.gov.tr	
Barit	0533 344 10 19	
	49mustso49@mynet.com	



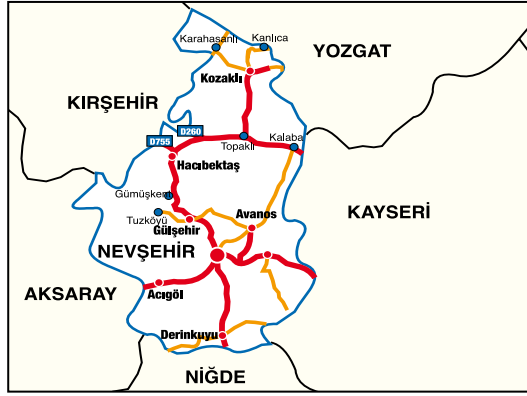


Alternatif Turizmde Adını Duyurdu



Nevşehir, deniz, güneş, kum üçgeniyle değil, tarihi geçmişi ve Peri Bacaları ile turistleri cezbediyor.

Peri bacalarıyla nam salan Nevşehir konum itibarıyla Türkiye'nin tam orta noktasındadır. İlde en eski yerleşim yeri Gülşehir ilçesi Civelek Mağarası'nda görülmüş. Avanos'un Sarılar belde-si yakınlarındaki Zank Höyük'te yapılan kazılar sonucunda Eski Tunç Çağı'na (M.Ö.3000-2000) ve Assur Ticaret Kolonileri Çağı'na (M.Ö.2000-1750) ait eserler ele geçmiştir. Nevşehir civarında bulunan çok sayıda höyüklerde özellikle Eski Tunç Çağı'na ait kalıntılar tespit edilmiş.



İlde Selçuklu dönemine kadar Hititler, Persler, Romalılar ve Bizanslılar yaşamış. Anadolu Selçuklu devletinin parçalanmasından sonra da beylikler dönemi yaşanmış. Beylikler döneminde Kapadokya bölgesi Karamanoğulları Beyliği sınırları içinde yer almış. Damat İbrahim Paşa dönemine kadar Niğde'ye bağlı bir köy iken kaza haline getirilmiş. 1870 yılına kadar Kırşehir Sancağı'na bağlanan Nevşehir yöresi, 1902 yılında Ankara'ya bağlanmış. 1954 yılında ise il haline gelmiş.

Kızılırmak vadisinin güney yamacına kurulmuş olan il merkezinin rakımı 1.150 metredir.

Kullanım bakımından yüzde 97'si tarıma elverişlilik gösteren il topraklarının yeryüzü şekillerine göre dağılımında en büyük pay, plotalarıdır. İl alanının yüzde 56,6'sı platolarla, yüzde 24,9'u ovalarla, yüzde 18,5'i ise dağlarla kaplı.

İlde, vadi yamaçlarından inen sel sularının ve rüzgarın, tüflerden oluşan yapıyı aşındırmasıyla 'Peribacası' adı verilen ilginç oluşumlar ortaya çıkmış. Peribacaları en yoğun şekilde Ürgüp-Uçhisar-Avanos üçgeni arasında kalan vadilerde, Ürgüp-Şahinefendi arasındaki bölgede Nevşehir Çat kasabası civarında, Kayseri Soğanlı vadisinde ve Aksaray Selime köyü civarında bulunuyor.



Peribacalarının dışında vadi yamaçlarında yağmur sularının oluşturduğu ilginç kıvrımlar bölgeye ayrı bir özellik katıyor. Bazı yamaçlarda görülen renk armonisi, lav tabakalarının ısı farkından dolayıdır. Bu oluşumlar Uçhisar, Çavuşin-Güllüdere, göreme-Meskendir, Ortahisar Kızılcukur ve Pancarlı vadilerinde gözleniyor.

Bu doğal yapı, ilde turizmin önünü açmış. İl, ülke turizminden önemli bir pay alıyor. Termal kaynakların da olmasıyla ilde turizm geliri giderek artıyor. Ayrıca hediyelik eşya yapımında kullanılan bölgeye özgü taşlar ile çömlekçilikte kullanılan topraklar da turizm ve imalat sektörünü geliştiriyor.

İlin ekonomisinde turizmden önce tarım geliyor. İlde ekilebilir arazi, toplam arazinin yüzde 62'sini oluşturuyor. İlde ağırlıklı olarak buğday ve patates üretiliyor. Üretilen buğday ildeki 43 adet un fabrikasında işleniyor. Buğdaydan sonra en çok ekimi yapılan patates, Türkiye üretiminin yüzde 18'sini teşkil ediyor. Bu da il ekonomisine önemli bir katkı sağlıyor.

Bağcılık da Nevşehir tarımında önemli bir yere sahip. 2004 yılında üretilen 154 bin 217 ton yaş üzümün yüzde 26'sı kurutulmuş yaklaşık 7 bin ton kuru üzüm elde edilmiş. Bunun 6 bin tonu TEKEL tarafından satın alınmış. Kalan yaş üzümü TASKOBİRLİK kullanmış. Geri kalanı da şarap fabrikaları ile iç piyasada pekmek ve sofralık olarak tüketilmiş. İlin Gülşehir, acıgöl ve merkez ilçeye bağlı köylerinde de yoğun olarak çerezlik kabak ekimi yapılıyor. Üretim miktarı 686 ton olan çerezlik kabak iç ve dış piyasaya satılıyor.





İlde meyvecilik ve tarla bitkileri yetiştiriciliği konularında çeşitli projelere başlanmış. Bu projeler arasında; çilek, bodur elma, vişne, karnabahar-brokkoli, domates yetiştiriciliği, bağcılık, yonca, fiğ, silajlık mısır, danelik mısır, hububat, çerezlik kabak, ayçiçeği yetiştiriciliği, fasulye-nohut yetiştiriciliği bulunmaktadır.

Bitkisel üretimden sonra ikinci sırada hayvancılık geliyor. Büyükbaş hayvancılık genelde ahır hayvancılığı ve aile işletmesi olarak yapılıyor. Bunda mera alanlarının dar olmasının etkisi var. Mera alanlarının darlığı koyuncululuğu da olumsuz yönde etkiliyor ve koyun mevcutları günden güne düşüyor.

İlin sanayisi ise 1995 yılından itibaren gelişim göstermiş. Çeşitli sektörlerden imalata yönelik işletmeler faaliyet gösteriyor. Başlıca sektörler; makine ve tarım imalatçıları, un fabrikaları, yem üretim tesisleri, sarraf ve kuyumcular, patates ticaret firmaları, oto karoser imalatçıları... İmalat sanayiinde en çok metal eşya ve makine imalatçıları bulunmaktadır.

İl merkezinde faaliyet gösteren 3 adet küçük sanayi sitesinde; 1 adet çıraçlık okulu ile toplam 975 adet işyeri bulunmaktadır. Ayrıca Ürgüp'te 164, Avanoş'ta 88, Kozaklı'da 112, Hacıbektaş'ta 62, Gülşehir'de 100 adet işyeri ve bir çıraçlık okulu mevcut.

Acıgöl İlçesinde 50 işyeri, kooperatif imkanları ile kredi desteği almadan yapılıyor. Ürgüp ilçesinde 100 işyeri yapımı için küçük sanayi sitesi yapı kooperatifi kurulmuş olup, arsa alım safhasına gelinmiş. İnşaat halinde bulunan küçük sanayi siteleri yapı kooperatiflerinin inşaatları yerinde kontrol edilerek iş planlarına uygunluğu izleniyor.

İlde ihracat da günden güne artıyor. Tekstil ürünleri halı, kilim, limon patates, pomza madeni ihracatı yapılıyor. İhraç ürünleri Mersin, İzmir, İstanbul gibi illerden ihracatçı firmalar kanalıyla yapılıyor. İhracatın gelişmesi için çeşitli öneriler getiriliyor. Bunlardan biri, devlet desteği ile kurulacak ihracatçı firmalar kanalıyla gümrüklemenin il merkezinde yapılması. Böyle bir girişimin ihracat açısından daha verimli olacağı düşünülüyor. Patates, soğan gibi ürünlerin ihracata elverişli olduğu belirtiliyor. Bunun yanında narenciye depolamaya uygun doğal depoların çok olması ihracatın gelişmesi açısından büyük önem taşıyor.

Ancak bu doğal depoların günün koşullarına göre modernleştirilerek kullanıma açılması gerektiği düşünülüyor. ■





İlimizin sosyo-ekonomisine bakıldığında, nüfusunun yaklaşık % 61 i kırsal kesimde yaşayan tarım ve hayvancılık ağırlıklı bir sosyo ekonomik yapıya sahip olduğu görülmektedir. İlin sosyo-ekonomisinde sanayi son sıralarda yer alırken ulaştırma, haberleşme, ticaret, devlet hizmetleri ve inşaat sektörleri tarımdan ve turizmden sonra gelmektedir.

Nevşehir milli gelirden düşük oranda pay alan, aynı oranda da düşük katma değer meydana getiren gelişme sürecinin henüz başlangıcında bir ilimizdir.

Ulusal anlamda milli gelir bölüşümünde görülen bu olumsuz tablo İl temelinde İlçeler arasında da görülmektedir. Aynı olumsuzluk köy-kent ayrımında da kendini göstermektedir.

Şüphesiz amacımız, artıları yüksek olan ve dünya harikası kapadokya bölgesini içinde barındıran, yetişmiş insan gücüne, yer altı ve yer üstü zenginliklere sahip ilimizde, yöre insanının katkıları, destek ve gözetimi ile ilin kendi dinamiklerinin harekete geçirilmesidir.

Kalkınma hedeflerine ulaşmak için, bilim ve teknolojinin yanında yatırım kararlarının sağlıklı alınması ve bunun sonucu olarak kaynak israfının önlenmesi gerekir. Yatırımcı sağlıklı bir karar alabilmek için bir takım bilgilere gereksinim duymakta, ancak başvurulabilecek bilgiler sınırlı veya bulunmasında güçlükler mevcut olduğundan, İlimizin olmazsa olmazlarından bir üniversitenin kurulması ile bu güçlüklerin kalkacağını ümit etmekteyiz.

Dünya Türk İşadamları Kurultayı çerçevesinde ilk defa İlimizin yatırım imkanlarını ve sunulan fırsatları tanıtıcı bir faaliyet yapılacaktır. İller Yatırım Kataloğu adı altında yapılan bu çalışma kapsamında, İlimizin bir cazibe merkezi olduğunu, kurultaya yurt içinden ve yurt dışından katılacak yatırımcılara tüm ayrıntılarıyla tanıtma imkanı bulunacaktır. Çalışmaların Ülkemize ve Nevşehir İline yararlı olmasını dilerim.

İsmail TEZEL

Vali Yardımcısı

Vali Vekili



Benzersiz doğal yapısıyla Dünyanın ve ülkemizin en önemli turizm merkezlerinden birisi olan ilimiz turizm, tarım, ticaret ve sanayide önemli bir potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır.

Son yıllarda ülke genelinde yakalanan ekonomik istikrarla birlikte, ilimizin kalkınmada öncelikli iller arasında yer alması, istihdam ve yatırım teşvikleri kapsamında olması, düzenli kara ve havayolu ulaşımı ve coğrafi konumu itibarıyla yatırımlara uygun bir konumda bulunmasına rağmen bugüne kadar istenilen istikrarlı ve sürdürülebilir gelişmeyi yakalayamamıştır.

Önemli sayıda turizm konaklama tesisinin bulunduğu ve yılda bir milyonun üzerinde yerli ve yabancı ziyaretçiyi ağırlayan ilimiz, turizmin bütün bir yıla yayılmasını sağlayacak yeni projelere açık ve alternatif turizm hareketlerini özellikle kültür, kongre ve termal turizmi canlandıracak yeni projelerin hayata geçirilmesini beklemektedir.

Bugüya dan patatese, üzüm den kabak çekirdeğine kadar zengin bir tarımsal ürün çeşitliliğine sahip olan ilimizde tarımın daha da ileriye götürülmesi, ancak tarıma dayalı sanayi yatırımlarının hayata geçmesi ile mümkün olacaktır.

Bütün bunların yanı sıra imalat sanayinde, otomotiv yan sanayi sektörü bugüne kadar kendi imkanları ile kayda değer bir gelişme kaydetmiş, bu alanda faaliyet gösteren KOBİ'ler birer birer yurt dışına açılma planları yapmaya başlamışlar, bımsten mamul hafif yapı elemanları imalatına yönelik yatırımlar hızla artmaktadır.

Bugüne kadar ilimizin düzenli ve hızlı bir gelişmeyi yakalayamamasında belki de en önemli olgu, gerekli tanıtımın tam anlamıyla gerçekleştirilememesi olmuştur.

Bu bağlamda; Türk İş Dünyasının en geniş kapsamlı ve en verimli buluşması olan "Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı" ve burada ilk defa düzenlenen "İller Yatırım Borsası"nın, çok çeşitli yatırımlar için uygun olan ilimizin yatırımlarda yeni bir cazibe merkezi olma yolunda ilk adımlarını atacağına inanıyorum.

Saygılarımla,

M. Arif PARMAKSIZ
Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	NEVŞEHİR	
TELEFON KODU	384	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
VERİLER 2000 YILINA AİTTİR.	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	537900	5379
İLİN TOPLAM NÜFUSU	309,914	%
Erkek	153,088	49,4
Kadın	156,826	50,6
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	58	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	240,193	%
Erkek	117,488	48,9
Kadın	122,705	51,1
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	145,903	%
Erkek	82,352	56,4
Kadın	63,551	43,6
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	4,8	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	KAYSERİ HAVALANI	
Havaalanının Adı	KAYSERİ HAVALANI	
Uzaklığı (Km)	100 KM.	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	KAYSERİ	
Uzaklığı (Km)	80 KM	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	MERSİN LİMANI	
Uzaklığı (Km)	280 KM.	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	277 KM.	
Demiryolu (Km)	
Havayolu (Saat)	20 DK.	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	730 KM.	
Demiryolu (Km)	
Havayolu (Saat)	1 SAAT.	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	171	41.371
Lise	26	6760
Meslek Lisesi	28	4487
Yüksek Okul 2 Yıllık(Yüksek Okullardan 2' si 4 yıllık lisans dip. vermekte)	5	2569
Yüksek Okul 3 Yıllık
Fakülte 4 Yıllık	1	666
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	3	
Endüstri	
İnşaat	1	
Turizm	1	
Ticaret	5	
Diğerleri	18	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	
Lise	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	
İnşaat Müh.	
Ziraat Müh.	
Endüstri Müh.	
Gıda Müh.	
Kimya Müh.	
İşletme	1	
Diğerleri	7	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	183	
Limited Şirket	1324	
Şahıs Şirketi	1928	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	20	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	2.275.212 ABD DOLARI	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
5	FRANSA	
5	DANİMARKA	
2	İSVİÇRE	
8	DİĞER	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	
Tekstil	1	
Otomotiv	



Makine	
Turizm	18	
Beyaz Eşya	
Diğerleri	1	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	267	20
Otomotiv
Tekstil	5
Elektrikli Aletler
Makine İmalat	9
Mobilya	38	4
Diğerleri	275	86
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	207	
2002	224	
2003	215	
2004	285	
2005	309	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	602	
İŞÇİ SAYISI 10-25	30	
İŞÇİ SAYISI 25-50	62	
İŞÇİ SAYISI 50-100	6	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	4	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	Kuruluş Aşamasında	
Toplam Alanı (M2)	2.338.000	
Boş Alan (M2)	950.000	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	72	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	6	
Otomotiv	10	
Tekstil	
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	12	
Mobilya-Ahşap Ürünler	3	
Diğerleri	41	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ? (İHALE AŞAMASINDA)		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI(2004 yılı)	32	



İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	404,584
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	334,413
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	273,874
ORMANLIK ALAN (Hektar)	26,14
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	15711
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	418
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	26,5
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	371313
Arpa	240928
Çavdar	22518
Diğerleri	9,147
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	16168
Salatalık	2205,5
Karpuz	2020
Diğerleri	8184,6
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün
Pamuk
Fındık
Zeytin
Ayçiçeği	607
Mısır	629,77
Diğerleri(Patates ve Şekerpancarı ağırlıklı)	629149
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal
Mandalina
Greyfurt
Limon
Elma	13409,6
Kiraz	470,2
Diğerleri(Bağcılık ve üzüm ağırlıklı)	160659,5
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	75,871
Büyükbaş	41,237
Kümes Hayvanı	766,602
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	86502000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	155,5
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	9898
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1



İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	105
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	409,8
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	48,1
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı
2001 Yılı
2002 Yılı	686,875
2003 Yılı	1330,209
2004 Yılı	2563,496
2005 Yılı	2751,118
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	768,474
Gıda Sanayi	3932,79
Otomotiv	53,125
Tekstil
Makine	738,23
Elektrikli Aletler
Diğerleri(Pomza Ağırlıklı)	1839,35
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	23
500 Bin - 1 Milyon \$	5
1 Milyon - 5 Milyon \$	2
5 Milyon - 10 Milyon \$
10 Milyon \$ Fazla
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri
Gıda Sanayi
Otomotiv
Tekstil
Makine
Elektrikli Aletler
Diğerleri
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Pomza	450.000.000 m ³
Perlit	457.895.800
Kaya Tuzu	171.431.109
Diğerleri(Kaolen Madeni Ağırlıklı)	3.653.500
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Pomza	14



Perlit	1	
Kaolin	1	
Diğerleri(Sarı Taş Madeni Ağırlıklı)	8	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Pomza	
Perlit	
Kaolin	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	3	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	
Özel	1	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	9	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	12	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	6	
Özel	5	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	3	1711
4 Yıldızlı Otel Sayısı	16	4244
3 Yıldızlı Otel Sayısı	7	897
Pansiyon	15	860
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	8	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAJLARI	500	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	5	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048 kbps	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.nevsehir.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.cappadocia.gov.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.ntso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	NEVŞEHİR TİCARET VE SANAYİ ODASI	



BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	İ. HAKKI AYDOĞAN ATATÜRK BULVARI 57/1 03842131036
---	---

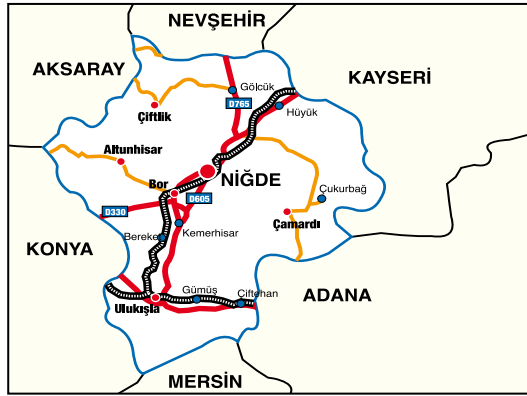


Türkiye'nin Patates Üretim Merkezi



İlde öncelik tarımda. Patates üretiminin dörtte biri Niğde'de gerçekleştiriliyor. Ayrıca ünlü turizm beldesi Kapadokya bu ilde yer alıyor.

Tarihi ile ilgili ilk buluntular neolitik döneme rastlayan Niğde, M.Ö. 30-M.S. 395 yıllarını kapsayan Roma devrinde en önemli konumlarından birini yaşamış. İl bu dönemde saraylar, mabedler, su kemerleri ve yerleşim birimleriyle oldukça büyük bir kent konumuna gelmiş. Ardından Bizans'lerden sonra Türklerin eline geçen il, bir dönem beyliklerin kuşatmasında yaşamış. Osmanlı döneminde ise önemini büyük ölçüde kaybetmiş. En eski adı Nahita veya Nekide olduğu sanılan ilin ismi 14'üncü yüzyılda Nikde, Niğde okunacak şekilde yazılmış.



Patates ve elmanın 'anavatanı' olan Niğde, orta Anadolu'nun güneyinde yer alıyor. Üç tarafı Toroslar'ın genç kıvrım dağları ile çevrili olan ilin batı ucunda Konya ovası ile birleşik Emen ovası yer alıyor. Jeolojik yapıya volkanik tüfler ve bazalt akıntıları hakimdir. Ovalarda egemen olan yapı ise alivyonlardır. Kara iklim kuşağında olan ilin doğal bitki örtüsü dağlık alanlarda çam ve köknar, çay ve gölet kenarları da söğüt ve kavak ağaçları şeklinde oluşmuş. Meyve üretimi bol ve çeşitli olan il, elma ağacı sayısı bakımından ülkede ilk sırada yer alıyor.

Türkiye'nin patatesinin 1/4'ünü yetiştiren ilde halkın esas geçim kaynağı tarıma dayanıyor. Nüfusun yüzde 65'i tarım sektöründe çalışıyor. İlde yaklaşık 40 bin çiftçi ailesi bulunuyor. Tarım nüfusunun 12 bin ailesi patates, 16 bini elma kalanı ise diğer tarım dallarıyla uğraşiyor.

İlde toplam tarım arazisi 275 bin 663 hektarlık alanı kaplıyor. Arazinin yüzde 35'i ise tarıma elverişli durumda. Tarım alanlarının 147 bin 987 hektarında başta hububat olmak üzere tarla ürünleri yetiştiriliyor. Sanayi ürünlerinde ise ilk sırayı patates, ikinci sırayı ise şeker pancarı alıyor.



Niğde ilindeki çiftçiler patates tarımında modern tarım teknikleri uyguluyor. İl, elmada ağaç sayısı bakımından Türkiye’de birinci, üretim sıralamasında ise üçüncü konumda. Bu da elma bahçelerinin yaşlı ve bakımsız olmasından kaynaklanıyor. Bu durumu iyileştirmek amacıyla tam ve yarı bodur elmacılık çalışmalarına başlanmış.

Niğde ili lahanana üretiminde de Türkiye’de ikinci sırada bulunuyor. Sebzeçiliğın gelişmesi için özellikle seracılık çalışmaları yapılıyor. Yapılan sebzeçiliğın büyük kısmı ise bahçe sebzeçiliğında oluşuyor.

Niğde tarımla ön plana çıksa da yıllarca önem verilmeyen ve ikincil bir üretim dalı olarak görülen hayvancılık da son yıllarda hızla gelişmeye başlamış. İlde toplam 532 bin 266 küçükbaş, 60 bin 560 büyükbaş hayvan bulunuyor. Verimi artırmak amacıyla kooperatifler de kurulmuş. Mısır silajını artırma çalışmaları yapılan ilde, bu sayede besi hayvancılığın gelişme göstermiş.

Niğde ilinin topografik ve bitki yapısı arıcılığın son derece uygun olduğundan bu alanda da üretim yapılıyor. Bol miktarda fenni kovanın dağıtılmasıyla arıcılığın il ekonomisine katkısı artırılıyor.

Son zamanlarda Çamardı ve Ulukışla yöresinde alabalık üretiminde de büyük bir artış görülmeye başlanmış.

Tarımdaki potansiyel, hayvancılığın gelişiminin yanısıra il, iyi turizm imkanlarına da sahip. Niğde, büyük merkezlere olan yakınlığı, Kapadokya bölgesinde olması, Kayseri ve Nevşehir havaalanlarına yakınlığı tarihi eserleri, doğa varlıkları ve zengin müzesi ile Türkiye’nin önemli turizm merkezlerinden biridir.

İl, Aladağlar ve Bolkar Dağları dağ turizminde ön plana çıkıyor. İlde dağ turizmi imkanları olabildiğince tanıtılmaya çalışılıyor. İnanç turizmi alanında ise ilde bulunan Gümüşler





Manastırı Türkiye'nin en önemli ilk 10 eseri arasına giriyor. Manastırın tanıtılmasının yanında çevre düzenlemesi de yapılıyor.

Aksaray il sınırında bulunan Narlıgöl doğal sit alanı da ilin özel idare imkanları ile açılan iki kuyudan elde edilen termal suyun değerlendirilmesi çalışmalarına başlanmış. Turizme kazandırılması için, Özel İdare Müdürlüğü'nce, suyun bir rezerv deposundan tevzi deposuna terfi projesi yaptırılmış, doğal sit alanı içinde kalan ve hazineden irtifa hakkı istenen alan dışında kalan 101 bin 054 m2 alanın kamulaştırılması yapılmış. Harita, plan, etüt, rapor ve tapu örnekleri Turizm Bakanlığı'na sunulmuş ve kaynağın değerlendirilmek üzere ilana çıkartılması sağlanmış.

Bor İlçesi Bahçeli belediyesi sınırları içinde bulunan Roma Havuzu çevresinin Turizm Bakanlığı'na değerlendirilmesi için çalışmalar yapılmış. Tarihi eser, yap-işlet-devret modeline göre ilana çıkarılması sağlanmış, halen takip ediliyor.

Yeraltı zenginliklere sahip olan ilde bakır, çinko, demir, civa, altın ve gümüş başta olmak üzere bol miktarda metalik maddeler bulunuyor. Ayrıca sıcak su kaynakları ve karbondioksit kaynakları açısından da zengin bir yapıya sahip.

İlde tarıma dayalı bir sanayi gelişmiş. Faaliyet gösteren firmalar, gıda, dokuma, giyim eşyası, deri ve toprağa dayalı sanayi sektöründe yoğunlaşmış. İlde faaliyet gösteren şirketlerin en büyüklerinin arasında Birko, Birko Enerji, Unitarım, Ditaş Doğan ve Oysa Niğde Çimento bulunuyor. Büyük sanayi kuruluşlarının yanısıra ilde küçük ve orta boy işletmeler de faaliyet gösteriyor. İki organize sanayi bölgesi bulunan ilde, yenilerinin yapımı için de çalışmalar sürüyor. Her iki organize sanayi bölgesinde toplam 51 şirket faaliyet gösteriyor. Bunların 12'si gıda, 10'u tekstil, 9'u mobilya-ahşap sektöründe bulunuyor. Geri kalanı da çeşitli sektörlerde dağılmış durumda. ■





Niğde 348.000'e ulaşan nüfusu, 7312 km²'lik yüzölçümü ile İç Anadolu'nun orta büyüklükteki şirin illerinden biridir. İlimiz tarım sektörünün ağırlıklı olduğu bir ekonomiye sahiptir. Kayseri, Konya, Adana ve Mersin gibi metropol illerle komşu olan Niğde'de sanayileşme gayretleri bugüne kadar istenen düzeyde gerçekleştirilememiştir.

2005 yılında; 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanununun bazı maddelerinin 5350 sayılı Kanunla değiştirilmesiyle; aralarında Niğde'nin de bulunduğu 13 il daha Kanun kapsamına alınmıştır.5350 Sayılı Teşvik Kanunu kapsamına alınmasıyla birlikte Niğde'de yatırımlar ve istihdamda önemli oranda artış kaydedilmiştir. Teşvik yasasından sonra Niğde OSB'de faaliyet gösteren tesislerde yaklaşık 1000 kişilik istihdam artışı olmuştur. Bu miktarın daha da yükselmesi beklenmektedir.

Niğde'deki sanayi tesisleri; Teşvik Kanunu kapsamında verilen enerji desteği, işçi gelir vergisi stopajı teşviği ve SSK İşveren payı teşviğinden bugüne kadar 5.000.000 YTL'den fazla katkı sağlamışlardır. Teşvik yasası kapsamında Niğde Organize Sanayi Bölgesi'nde 22 sanayiciye bedelsiz, 4 sanayiciye bedelli arsa tahsisi yapılmış, bu tahsislerden 5'i üretime başlamıştır. Halen Niğde OSB'de 997.293 m², Bor Karma Organize Sanayi Bölgesinde de 1.000.000 m² olmak üzere toplam 2.000.000 m² altyapısı hazır boş parselimiz bulunmaktadır. Teşvik Kanunundan sonra Niğde'deki yatırımlarda kaydedilen bu gelişmeleri yeterli görmüyoruz. Söz konusu yasanın 31 Aralık 2007'de yürürlükten kalkacak olması nedeniyle yatırımcıların elini çabuk tutmasını ve biran önce ilimizde yatırımlarını gerçekleştirmelerini diliyoruz.

Niğde'miz; çevresindeki büyük metropollere yakınlığı ve buralarla karayolu ve demiryolu bağlantılarının bulunması özellikle Mersin Limanına, Kayseri ve Nevşehir havaalanlarına yakın konumda bulunması, sanayide doğalgaz kullanımının mevcudiyeti, 2 adet Organize Sanayi Bölgesinde altyapısı tamamlanmış 128 adet sanayi parselinin boş bekliyor olması, ulaşım, enerji ve altyapıda hiçbir sorunun bulunmaması dolayısıyla yatırım, pazarlama ve ihracat konusunda diğer illere göre avantajlı durumda bulunmaktadır.

Kalkınma sürecinde bulunan ilimizin en önemli yatırımları arasında bulunan Kemerhisar-Pozantı Otoyol Projesi ilimiz açısından önem ve önceliğini korumaktadır. E-90 karayolunun Ulukışla-Pozantı arasındaki trafik yükünü ortadan kaldıracak olan ve inşaatına 1993 yılında başlanmış olan Niğde ve Kemerhisar Bağlantı yollarının da dahil olduğu 113 km. uzunluğundaki projeye 2006 yılı yatırım programında 98.000.000 YTL ödenek ayrılmış bulunmaktadır. İnşaatı devam eden Projenin fiziki gerçekleşmesi % 45 düzeyine ulaşmıştır. 2009 yılında bitirilmesi planlanan Projenin tamamlanması halinde Niğde'nin Ankara, Adana, Mersin ve Konya illeriyle karayolu bağlantısı çok daha rahat hale gelecek ve bu durum Niğde'nin kalkınmasına çok büyük katkılar sağlayacaktır.

Patates, elma, kiraz ve diğer sebze üretiminde ülkemizde ön sıralarda gelen ilimizde özellikle organik tarım ve tarıma dayalı sanayi, tekstil, madencilik, dağ ve kış turizmi ile termal turizm gibi birçok sektörde önemli bir yatırım potansiyeli bulunmaktadır.



Küreselleşen dünyada gitgide daha da zorlaşan rekabet ortamında değişime ayak uydurarak Dünyanın her tarafında büyük başarılarla imza atan Türk işadamlarımızla gurur duyuyoruz. Onların çalışarak edindikleri bilgi ve birikimlerini ülkemizin yatırım potansiyelini değerlendirerek kalkınması konusunda da sonuna kadar kullanacaklarından şüphe duymuyorum. Müteşebbislik dışında yatırım unsurlarının tamamına fazlasıyla sahip olan ülkemizde dünyanın her yerinde iş yaparak tecrübe kazanmış işadamlarımız önemli bir ekşimimizi giderecek pozisyonda bulunmaktadır. Onların üzerlerine düşen bu tarihi misyonu da başarıyla yerine getireceklerine inanıyorum. İşadamlarımız ülkemiz açısından elzem olan yabancı sermayenin doğrudan ya da dolaylı olarak gelmesi konusunda da öncülük yapacak konumda bulunmaktadır. Geleceğin Niğde'sinde yer almak isteyen işadamlarımıza Valiliğimizce her türlü desteğin sağlanacağından hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Bu duygu ve düşüncelerle tüm işadamlarımızı ilimizdeki yatırım potansiyelini, coğrafi avantajlarını, hazır altyapı olanaklarını Teşvik Kanununun sağladığı destek ve fırsatlarla birlikte değerlendirmek üzere Niğde'ye davet ediyorum.

Gündüz BEDER

Niğde Valisi



İLİN ADI	NİĞDE	
TELEFON KODU	00.90	388
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	735200	7352
İLİN TOPLAM NÜFUSU (2000 Yılı Nüfus Sayımına Göre)	1.000 KİŞİ	%
Erkek	172.367	49,52
Kadın	175.714	50,48
İLİN TOPLAM NÜFUSU (30 Haziran 2005 Tarihli İl Sağlık Müdürlüğü ETF (Ev Tespit Fişi) Çalışmasına Göre)	1.000 KİŞİ	%
Erkek	160.439	50,04
Kadın	160.166	49,96
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	2000 Sayımına göre 47,	2005 ETF Çalışmasına göre 44
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	87.089	55,34
Kadın	70.273	44,66
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU*	1.000 KİŞİ	%
Erkek	66.285	83,80
Kadın	12.809	16,20
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	10,7*	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	NEVŞEHİR KAPADOKYA	
Uzaklığı (Km)	82	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limannın Adı	MERSİN	
Uzaklığı (Km)	198	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	346	
Demiryolu (Km)	478	
Havayolu (Saat)	45 Dakika	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	795	
Demiryolu (Km)	1039	
Havayolu (Saat)	1,5	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	216	54614
Lise	17	6795
Meslek Lisesi	24	3198
Yüksek Okul 2 Yıllık	5	3140
Yüksek Okul 4 Yıllık	2	677
Fakülte 4 Yıllık	4	6356
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri		
İnşaat		
Turizm		
Ticaret		
Diğerleri	24	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	BÖLÜM SAYISI	
Makine Müh.	2	
İnşaat Müh.	2	
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme	2	
Diğerleri	52	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	149	
Limited Şirket	929	
Şahıs Şirketi	1664	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		



Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	18	6
Otomotiv	2	
Tekstil	6	4
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	4	
Mobilya	11	
Diğerleri	77	2
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	943	
2002	1487	
2003	1639	
2004	1662	
2005	1810	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	35	
İŞÇİ SAYISI 10-25	21	
İŞÇİ SAYISI 25-50	27	
İŞÇİ SAYISI 50-100	4	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	18	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	5.705.448,47	
Boş Alan (M2)	1.997.293,08	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	51	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	12	
Otomotiv		
Tekstil	10	
Elektrikli Aletler	2	
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler	9	
Diğerleri	18	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	17	



İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	6
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	113,6
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	247.787
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	174.799
ORMANLIK ALAN (Hektar)	53.833
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	14.999
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	6
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	182
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	189.611
ARPA	55.794
ÇAVDAR	30.050
Diğerleri	7.485
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
LAHANA	71.320
DOMATES	25.720
KAVUN	3.702
Diğerleri	20.549
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Patates	712.865
Şeker Pancarı	78.503
Mısır	2801
Ayçiçeği	86
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Elma	347.059
Üzüm	25.662
Kıraz	5.534
Armut	4.307
Kayısı	2.218
Şeftali	1.554
Ceviz	1.072
Diğerleri	3.187
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	402.741
Büyükbaş	58.641
Kümes Hayvanı	409.272
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	120.439.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	80
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	21.131
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	83



İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	279,4
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	27
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	Ürgüp: 102, Aksaray 121
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	33.575.393
2004 Yılı	44.633.546
2005 Yılı	39.722.594,50
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	7.052.331,11
Otomotiv	8.934.325
Tekstil	22.545.951,84
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	586.986,55
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	9
500 Bin - 1 Milyon \$	2
1 Milyon - 5 Milyon \$	2
5 Milyon - 10 Milyon \$	2
10 Milyon \$ Fazla	1
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	154.169
Otomotiv	4.167.211
Tekstil	9.204.035,59
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	5.013.444,09
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
JİPS (ALÇI TAŞI)	180.500.000
MERMER	5.000.000
NİKEL	4.283.000
Diğerleri (Pb -Zn, Fe, Cu, Diyatomit, Kaolen, Kil(Tuğla-Kiremit))	6.056.189
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
KALKER (2.Grup)	3
Alçıtaşı	2
Traverten	2



Diğerleri (Pomza 2, Karbondioksit 1, Çinko 1, Altın 1, Perlit 1, Marn (1-b) 1, Puzolonik Kayaç(Tras) 1, Mermer 1, Kalsit 1, Andezit 1, Kil 1)	12	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Marn (1-b)	462.730	
Alçıtaşı	265.328	
Kil	103.699	
Diğerleri	188.827	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	8	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	130.164,90	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
KALKER	63.317	
MERMER	35.907	
TRAVERTEN	20.913,90	
KALSİT	10.000	
Diğerleri (Andezit)	27	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI*	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	7	
Özel	4	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	170
3 Yıldızlı Otel Sayısı		
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	4	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	3400	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	4	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048/512	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.nigde.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.nigde.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.nitso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Şevket KATIRCIOĞLU, Niğde Organize Sanayi Bölgesi Yön.Kur.Bşk.V. ,	



	İstasyon Cad.Elma Döviz NİĞDE, sevket51@hotmail.com.
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Zafer BAYCAN, Niğde Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürü, 0388 232 23 13/136, zafer@nigde.gov.tr



Ekonomi Tamamen Fındığa Dayalı



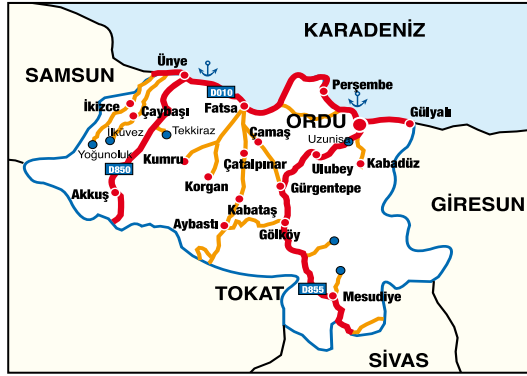
Ordu'nun ekonomisi tarımsal kaynaklara dayanıyor. Fındık üretimi ilin ekonomisinin temelini oluşturuyor. Ordu topraklarının yüzde 31,3'ü fındık bahçesi.

Ordu yöresi İ.Ö.17. yüzyıl-da Kaşkaların yurduydü. Varlıklarını İ.Ö.8. yüzyıla değin sürdüren Kaşkaların Hitit başkenti Hattuşa'ya (Boğazköy), hatta Asur sınırına kadar akınlar düzenlediği biliniyor. Bütün Karadeniz kıyısında ticaret ve deniz ulaşımına egemen olan Miletoslular yörenin kıyı kesiminde ticaret kolonileri kurdular.

Med ve Pers egemenliklerinden sonra İ.Ö.4. yüzyıl sonunda kurulan Pontus Krallığı'nın sınırları içinde kalan yöre, İ.Ö.1. yüzyılda Romalılarca ele geçirildi ve yönetim açısından Pontus Polemoniacus'a bağlandı. Bizans döneminde önce Armeniakon Theması daha sonra Khaldia Theması'nın sınırları içinde yer aldı. 11. ve 12. yüzyıllarda Danişmendliler, Anadolu Selçukluları ve Bizanslılar arasında el değıştirdi.

Bir süre Komnenosların Trabzon'da kurduğu devletin egemenliğinde kaldıktan sonra batı kesimi Hacıemiroğullarının yönetimine girdi. 1461'de II. Mehmet tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. 19. yüzyıl sonlarında yörenin büyük bölümü Trabzon vilayetinin merkez sancağına bağlı Ordu kazası ile Canik sancağına bağlı Fatsa ve Ünye kazalarının sınırları içindeydi. Mesudiye'yi içine alan güneydoğu kesimi ise Sivas vilayetine bağlıydı. Halkının bir bölümü Rum ve Ermenilerden oluşan yöre, Kurtuluş Savaşı sırasında Pontus çetelerinin baskınlarından etkilendi.

Bugünkü Ordu kentinin kuzeybatısındaki Bozukkale yöresinde kalıntılara rastlanan Kotyora kenti, Miletosluların kurduğu ve daha sonra terk ettiği bir ticaret kolonisiydi. Kotyora'dan sonra yöredeki en eski yerleşme, merkez ilçeye bağlı Uzunisa bucak merkezinin kuzeydoğusundaki Eskipazar köyüdür. 16. yüzyıl kayıtlarında Bayramlı ya da Bayramlı adlarıyla geçen bu yerleşmenin kıyıdaki iskelesi Bucak adıyla anılıyordu. 19. yüzyılda hızla gelişen Bucak'a 1869'da giderek önemini yitiren Bayramlı'nın eski adı olan Ordu adı verildi.





1883'te meydana gelen bir yangın sonucunda bir günde büyük bölümü yanan ve kısa sürede yeniden kurulan kente Kafkasya'dan gelen göçmenler yerleştirildi.

Ordu kenti, güneybatısında Boztepe'nin yer alması nedeniyle çizgisel biçimde doğuya doğru gelişiyor. Sanayi tesisleri kentin doğu kesiminde, ticaret kuruluşları da kent merkezinde yar alıyor. Fındık üreticilerinin ürünleri kentte bulunan tüccarlar ve Fiskobirlik tarafından alınıyor. Fındığın bir bölümü kentte işlenirken, bir bölümü de Fındık İhracatçıları Birliği aracılığıyla yurtdışına ihraç ediliyor. İhracat, yükleme ve boşlatmaya uygun hale getirilen Ordu iskelesinden, Giresun limanından ya da tırlarla karayolundan yapılıyor.

Ordu'nun ekonomisi tarımsal kaynaklara dayanıyor. Fındık üretimi ilin ekonomisinin temelini oluşturuyor. Ordu topraklarının yüzde 31,3'ü fındık bahçesi. Patates ve mısırın da yetiştirildiği yörede buğday, arpa ve yulaf başta olmak üzere tahıl üreticiliği yapılıyor. Özellikle iç kesimlerde yapılan hayvancılık il ekonomisine önemli katkılar sağlarken, deniz ürünleri de sahil kesiminin önemli gelir kaynaklarını oluşturuyor. 110 kilometre uzunluğundaki il kıyılarında, hamsi, istavrit, mezgıt ve diğer balık türleri, Ordu'nun önemli bir geçim kaynağı.

Kentin ve genel anlamda bölgenin sanayi sektörüne yönelik en klasik yapısal sorunu, sektörel ve bölgesel bazda üretim maliyetinin yüksek olması. Bölgeye altyapı sorunlarının giderilerek girdi maliyetlerini düşürücü, sürdürülebilir teşviklerin uygulanması gerektiğine işaret ediliyor.

Kentin ağırlıklı sanayi modeli fındığa dayalı. Dünya fındık üretiminin yaklaşık yüzde 25'i bu yöreden yapılıyor. Ancak kent ekonomisinin hareketlenmesi için farklı sektörlerde sanayi yatırımının yapılması gerektiğine dikkat çekiliyor.





Öte yandan 1960'lı yıllarda bir adet yağ fabrikası, birkaç fındık kırma tesisi ve Ünye ilçesinde bulunan lastik ayakkabı imalatı tesisi ile yola çıkan ilin imalat sanayi, 1990'lı yıllara gelindiğinde 100'ün üzerinde sanayii tesisine kavuştu. Tarımda ağırlığın fındığa kayması nedeniyle bu sanayi tesisleri de daha çok fındıkla ilgili olarak kuruldu. Ancak fındık fabrikalarının çoğu kırma fabrikası. Fındığın işlenerek, bir artı değer kazanıp iç ve dış pazara pazarlanmasını sağlayacak tesis sayısı çok az. Daha çok natürel olarak fındık ihraç eden Ordu'da fındığı işleyerek satan iki büyük firma bulunuyor.

Fındık işletmelerinin büyük bölümü KOBİ niteliğinde olmakla birlikte, sermaye yapıları risk üstlenebilecek durumda olmayan ve optimal ölçekte üretim faaliyetinde bulunmayan, yoğun olarak sezonluk çalışan aile işletmesi şeklindeki organizasyonlardan oluşuyor. Buna karşın, katma değer üretme ve istihdam yaratma açısından kent ekonomisine bu işletmeler yön veriyor. İrili ufaklı 67 tane olan bu tesisler, işletme finansmanı ve pazarlama imkanları açısından bir çok sorun yaşıyor. İlde, ihracat yönünden de bir çok sıkıntı yaşanıyor. Öncelikle fındık ve fındık ticareti ile ilgili bir devlet politikası ve yaptırımının olmaması dış pazarda ihracatçıların bir çok sorun yaşamasına neden olduğu belirtiliyor. Dışarıda karşılaşılan sorunlar o ülkelerin kanunları ve mevzuatları kapsamında çözülüyor.

Fındık sanayisinin dışında likit yağ, çikolata ve gofret, MDF, seramik, çimento, meşrubat sanayi, ayakkabı, metal mamulleri üretimi, su ürünleri entegre işletmeciliği gibi sanayi kolları da Ordu'da gelişme gösteren sektörler arasında bulunuyor.

1990 yılında yatırıma başlanan Ordu Organize Sanayi ve Endüstri Bölgesi'nde 53 sanayici 73 parselde faaliyetlerini sürdürüyor. Bölgede 28 gıda, beş plastik işletme, dokuz orman ürünleri, iki demir çelik, birer tane de tekstil, kimya, deri, madeni eşya, petrol, beton, pişmiş kil ve silah sanayi tesisi bulunuyor. ■



TÜRK DÜNYASI İLE ORTAKLIĞA HAZIRIZ

Doğu Karadeniz aksının devamı olarak İran ve Gürcistan üzerinden bağımsız Türk devletleri ve Rusya Federasyonuna doğrudan bağlantılı ve önemli bir yerleşim konumuna sahip olan Ordu ili Karadeniz Double Sahil Yolunun tamamlanması ile yatırım ve turizm açısından daha cazip imkanlara sahip olacaktır.

Dünya fındık üretiminin %30'unu tek başına sağlayan ilimiz, çikolata ve çikolatalı mamuller ile gofret ve pralin sektöründe fevkalade önemli yatırım imkanlarına sahip bulunmaktadır.

Gıda sektörü açısından yatırım imkanları incelendiğinde görülecektir ki, 9500-11000 ton polenli bal üretimi ile bu sektörde işleme ve paketleme yatırımları açısından güçlü bir potansiyel mevcut olup, yerel meyve işleme sanayi açısından da 693 ton zirai çilek 1263 ton kivi ve 17.000 ton elma gibi endüstriyel gıda maddeleri yönünden orta ve küçük ölçekli yatırımlar için cazip imkanlar bulunmaktadır.

Tekel ürünlerinde özelleştirme esas alındığında Gürgentepe-Gölköy havalisinde üretilen 45000-46000 ton patatesin üretim artışı sağlanarak ciddi bir alkol ve alkolit üretimi tesisi mümkün görülen yatırımlar içerisinde yer almaktadır.

İlin yeraltı kaynakları açısından da önemli yatırım potansiyeli oluşturduğunu da belirtmek gerekir.

Son yıllarda iç ve dış pazarlara sunumu yapılan Bentonit'in 2.640.000 ton ve kaolen'in 2.300.000 ton potansiyel rezerv imkanları ile sektörde yatırım için önemli cazibe oluşturduğunu söyleyebiliriz.

Keza, 1.926.000 ton rezerve sahip çinko, kurşun, bakır potansiyeli de flantasyon veya işleme tesisleri açısından cazip bir yatırım alanı oluşturmaktadır.

İlimizin yatırımlar açısından en önemli avantajı 5084 sayılı yasa ile getirilen ve 5350 sayılı yasa ile tadil edilen özel teşvik mevzuatlarından oluşmakta ve yatırımcıya bedelsiz arsa tahsisi, enerji desteği, iş gücü, sigorta ve gelir vergisinde sağlanan muafiyetler ile çok ciddi maliyet ve pazarlama avantajları sağlanmaktadır.

Bu bağlamda yatırımcı için önemli bir ihtiyaç olan organize sanayi bölgeleri çalışması Ordu merkez ilçe ve Fatsa ilçemizde başlatılmış merkez OSB altyapısı tamamlanmış, faaliyete geçmiş, Fatsa OSB'de yatırımcının hizmetine sunulmuştur.

Bu teşvik mevzuatı KOBİ düzeyindeki turizm sektörlerinde de aynı avantajı sağlamak için olup, son yıllarda iç turizm hareketlerinde oluşan Karadeniz bölgesine yönelik talep artışı da teşvikler ile birlikte değerlendirildiğinde turizm yatırımları açısından ilimizin ciddi ve artan bir önem ve avantaja sahip olduğunu görmekteyiz.

Valiligimiz de, bu potansiyelin geliştirilmesine öncü olarak kentin tamamına hakim Boztepe mevkiinde ve kent girişindeki iskele mevkiinde dağ ve kıyı turizmüne uygun projeleri geliştirmek için özel idareye ait arsaların YİD veya projesine göre anlaşabileceğimiz başka bir modelde ulusal veya uluslararası yatırımcıların talebine açık hale getirmiş ve tu-



rizm yatırım entegrasyonunu sağlamak için yine özel idaremize ait yayla turizmi gelişme bölgesindeki yatırım araziler de müteşebbislerin hizmetine açık hale getirilmiştir. Bu bölgede yatırımcılara arsa imkanı sağlanabilmektedir.

Kentimiz nüfus yoğunluğu açısından bölgenin 3. ili konumundadır. Sanayinin ihtiyacını karşılamak için olacak çalışabilir iş gücü imkanı yüksek olup, eğitim düzeyi son derece başarılı olan meslek liseleri ile Meslek Yüksek Okulunun sağladığı Kalifiye ara eleman ve teknik servis hizmetleri yeterlidir.

Ticari alanda alt, orta ve üst gelire hitap edebilecek yapılanma gelişmiş; mal ve hizmetler açısından canlı bir pazar oluşmuştur. Bu Pazar yapısı içinde bir iş merkezi ve iki büyük stor mağaza bir çoklu mağazalar şubesi ve 7 yerel market il merkezinde bu pazanın sirkülasyon gücünü sağlamaktadır.

İlimizde işletme ve yatırım sermayesi yeterli olmadığından, dış sermayeye ciddi ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu noktada, TDV'nin organize ettiği Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı; yatırım imkanlarının arttırılması, yeni iş ve sermaye ortaklıklarının oluşturulabilmesi açısından bizler için büyük önem arz etmekte ve yerel sermaye grupları ile diğer Türk İşadamlarının bir zeminde buluşmasını sağlamaktadır.

Dünya üretim ve Pazar yapısının global sermaye etkinliğine girdiği ve uluslararası sermaye aktörlerinin milli üretimlerin biçimlenmesinde fevkalade önemli rol oynadığı günümüzde kardeş ülkelerimiz ile yatırım ve işbirliği imkanları sağlayacak, ticaret hacmimizi arttıracak olan bu kurultaylar dileriz ki uzun vadede Dünya Türk Sermayesinin güçlenmesi için bir vesile olur.

Ordu'da üretilen çikolatanın Kazakistan'da tüketilmemesi, Kazak, Kırgız veya Türkmen Kardeşimizin ilimizde Tatil yapamaması düşündürücü olduğu kadar acı verici de olsa gerek.

Umuyoruz ki Dünya Türk İşadamları Kurultayı diğer kardeş ülkelerimiz ile birlikte kalkınabilmemizin vesilesi ve zeminini oluştursun.

Dr. Said Vakkas GÖZLÜGÖL

Ordu Valisi



İLİN ADI	ORDU	
TELEFON KODU	00.90	452
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		6.001
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	441,4	
Kadın	446,3	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		138
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	214,1	
Kadın	158,7	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek		
Kadın		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		12
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		Samsun-Çarşamba
Uzaklığı (Km)		126
LİMAN VAR MI?	EVET (İskele)	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)		7-8 Metre
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)		6.000 Ton
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)		350.000 GRT
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)		
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		Giresun
Uzaklığı (Km)		45
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		600
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		960
Demiryolu (Km)		



Havayolu (Saat)			
EĞİTİM BİLGİLERİ			
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	
İlköğretim	688	105.616	
Lise	24	14.443	
Meslek Lisesi	39	14.151	
Yüksek Okul 2 Yıllık	3	4.523	
Yüksek Okul 3 Yıllık	3	1.452	
Fakülte 4 Yıllık			
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI		
Motor - Makine			
Endüstri	10		
İnşaat			
Turizm	1		
Ticaret	12		
Diğerleri	16		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI		
İlköğretim Okulu			
Lise			
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI		
Makine Müh.			
İnşaat Müh.			
Ziraat Müh.	1		
Endüstri Müh.			
Gıda Müh.			
Kimya Müh.			
İşletme	1		
Diğerleri	1		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER			
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI		
Anonim Şirket	197		
Limited Şirket	1.172		
Şahıs Şirketi	978		
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI		
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar			
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar	1		
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar			
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	300.000		
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ		
Almanya			
.....			
.....			
Diğerleri			
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI		



Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	50	
Otomotiv	1	
Tekstil	3	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	1	
Mobilya		
Diğerleri	28	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	156	
2002	172	
2003	202	
2004	217	
2005	285	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	20	
İŞÇİ SAYISI 10-25	31	
İŞÇİ SAYISI 25-50	10	
İŞÇİ SAYISI 50-100	17	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	8	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		3
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	120.000	
Boş Alan (M2)	50.000	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	52	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	29	
Otomotiv		
Tekstil	2	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	5	
Mobilya-Ahşap Ürünler	10	
Diğerleri	12	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	



İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	21
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	7
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	332.848
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	300.951
ORMANLIK ALAN (Hektar)	157.583
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	1.660
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	5.237
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Marul	30.500
Salatalık	45.900
Patates	49.438
Diğerleri	7.250
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	170.100
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	45.900
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	1.081
Kiraz	1.867
Diğerleri	18.290
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	121,3
Büyükbaş	132,3
Kümes Hayvanı	314,2
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	130.000



İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)		
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)		323.838
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI		1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ		
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI		
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI		
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI		
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET	
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)		
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT		1.000 ABD \$
2000 Yılı		60.066
2001 Yılı		87.305
2002 Yılı		74.333
2003 Yılı		76.449
2004 Yılı		167.391
2005 Yılı		208.157
(*) İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI		1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri		278.822
Gıda Sanayi		75,8
Otomotiv		7,5
Tekstil		656
Makine		160,2
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		56.786
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI		FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$		10
500 Bin - 1 Milyon \$		12
1 Milyon - 5 Milyon \$		5
5 Milyon - 10 Milyon \$		4
10 Milyon \$ Fazla		4
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI		1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri		
Gıda Sanayi		
Otomotiv		
Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ		MİKTAR (TON)
Bakır-Kurşun		1.926.000
Bentonit		2.644.000
Kaolen		2.300.000



Diğerleri	846.056	
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Çinko-Demir-Bakır	1	
Kaolen	2	
Bentonit	1	
Diğerleri		
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Bentonit	60.542	
Kurşun Konsantre	5.199	
Çinko Konsantre	4.458	
Bakır-Kurşun	918	
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	1	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	Granit	
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	6	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	3	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	13	
Özel	1	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	
3 Yıldızlı Otel Sayısı	7	
Pansiyon	20	
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	10	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	6	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.ordu.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.ordu.bel.tr	



TİCARET VE SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.otso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	

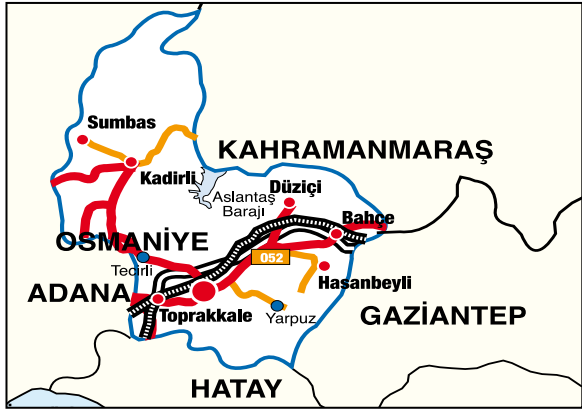
Verimli Topraklar Üzerinde



Kentin toprakları verimli ve sulamaya müsait. Tarım dışında dokuma ve halıcılık iki önemli sanayi kolu.

Osmaniye, hemen yanıbaşındaki Adana, Tarsus, Antakya gibi büyük ve zengin kentlerin gölgesinde kalsa da coğrafi konumu, doğal zenginlikleri ve tarıma elverişli topraklarıyla tarih boyunca önemli bir cazibe merkezi olarak biliniyor.

Ünlü Seyahatname'sinde 17. Yüzyıl Anadolu şehirlerini anlatan Evliya Çelebi, Osmaniye için "İnşallah bu İsneyin (Osmaniye) bir şehri azim olur" diye dua ediyor.



Arkeolojik kazılarda elde edilen bulgulara göre Osmaniye ve çevresindeki yerleşimin kökeni en az 5 bin yıl öncesine dayanıyor. Kalkolitik ve ilk tunç çağlarında Lelegler adlı kavmin hüküm sürdüğü bu topraklara daha sonra sırayla Büyük Hitit devleti, Asur, Roma, Bizans, Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu hakim oluyor.

Coğrafi ve stratejik konumu itibarıyla yerleşmeye müsait olan Osmaniye, Doğu Anadolu'nun giriş kapısı durumunda ve Ortadoğu ülkeleri ile bağlantı sağlayan yolun tam üzerinde bulunuyor. İpek ticaret yolunun da buradan geçmesi Osmaniye ve çevresindeki şehirlerin önemini artırıyor.

Özellikle ilk çağlarda geçimlerini korsanlıkla sağlayan kavimler, Amanos Dağları üzerine yerleşiyor. Tarihi kayıtlara göre İsos Limanına gelen ve Akdeniz de seyreden ticaret gemilerini soyan korsanlar için Amanoslar iyi bir sığınak görevi görüyor.

Osmaniye ve çevresi 1071 Malazgirt zaferiyle Anadolu'ya giren Türklerin de ilk yerleşim bölgelerinden biri. 1082-1083 tarihlerinde Çukurova'ya kadar gelen Türkmen aşiretlerinden Ulaşlılar, Amanos Dağları'nın bulunduğu bölgeye yerleşiyor.

Osmaniye'nin Haraz Bölgesi'ne yerleşen aşiretin geçim kaynağı hayvancılık. Yayla ile

kışla arasında sürekli hareket eden aşiret, Haraz'ı kışla, Amanos Dağları'nı da yayla olarak kullanmaya başlıyor.

1500'lerden itibaren ipek ticaret yolu sayesinde bölgede şehirleşme başlıyor. Osmaniye o dönemde Isneyn pazarı adıyla biliniyor. Bezirganların satış yaptığı Isneyn Pazarı, 1866'da Cebeli Bereket Sancağı'na bağlanan 4 küçük şehirden biri.

1905'te sancak merkezi ilan edilen Osmaniye, 1. Dünya Savaşı'ndan sonra 1918'de Adana ve çevresiyle birlikte işgal ediliyor. Milislerin üç yıl süren direnişi sonunda Fransız işgali 1921'de imzalanan Ankara anlaşmasıyla sona eriyor.

Cumhuriyetin ilanından sonra, 1924'te il statüsü kazanan Osmaniye 1937'de yeniden ilçe yapıyor ama sonunda 1996'da tekrar il ilan ediliyor.

I. Dünya Savaşı'ndan sonra 24 Aralık 1918'de Fransız birlikleri, işbirlikçi Ermeni çeteleriyle Adana ve yöresini işgal ettiler, Türk milis kuvvetlerinin şiddete direnmesi, işgalcilerin önemli kayba uğramalarına neden oldu. 20 Ekim 1921'de imzalanan Ankara İtilafnamesi hükümleri uyarınca 5 Ocak 1922'de Fransız işgal kuvvetleri yöreden çekildi.

Akdeniz'in doğu ucunda yer alan ve topraklarının yüzde 39'u tarım, yüzde 43'ü de orman arazisi olan Osmaniye, bu açıdan Türkiye'nin en şanslı illeri arasında yer alıyor.

Verimlilik açısından bakıldığında da bu tarım topraklarının yaklaşık yüzde 75'inde sulama yapıldığını unutmamak gerekiyor.

Osmaniye'nin verimli topraklarında en çok ekilen ürün ise buğday. 2000 yılı verilerine göre tüm tarım alanlarının yüzde 65'inde buğday ekiliyor. Sonra sırayla pamuk, arpa, soya ve yer fıstığı ile meyve ve sebze yetiştiriciliği geliyor.

Özellikle yer fıstığı üretiminde Türkiye'nin merkezi haline gelen Osmaniye dünya sıralamasında da yer alıyor. Yer fıstığının büyük bölümü fıstık işleme fabrikalarında işlenerek yurtdışına ihraç ediliyor.

Ayrıca üzüm yetiştiriciliğinin de Osmaniye ekonomisinde önemli yer tuttuğunu eklemek gerekiyor.





Genellikle tarım yapılan düz alanlar dışında, dağlarda kayın, meşe, gürgen, sedir, kızılçam ve karaçam ormanları bulunuyor. Bu ormanlar, bir yandan ilde orman ürünlerine dayalı bir sanayiye beslerken çevrelerindeki köyler için geçim kaynağı olarak da büyük işlev görüyor.

Osmaniye'nin özellikle dağlık bölgelerinde hayvancılık da önemli yer tutuyor. Sığır, koyun ve keçiye dayalı hayvancılık son yıllarda süt ve süt ürünlerine yönelik tesislerin kurulmaya başlamasıyla birlikte hızla gelişiyor.

Osmaniye'de büyük sanayiden söz etmek mümkün değil ancak küçük çapta un, dokuma, tuğla ve kiremit fabrikaları ile çırçır ve yerfıstığı işleme tesisleri ekonomiye büyük katkı sağlıyor. Dokuma sanayiinde halı ve kilim dokumacılığının yeri büyük. Bu dokuma ürünleri iç pazarda olduğu kadar yurtdışında da ilgi görüyor.

Osmaniye'de çoğu küçük ölçekli 82 sanayi kuruluşu bulunurken ayrıca il merkeziyle ilçelerde 4 küçük sanayi sitesi ile iki organize sanayi bölgesi faaliyet gösteriyor.

Osmaniye turizm açısından önemli bir potansiyele sahip. Dağları, ormanları, vadi ve nehirleri tüm doğa sporlarına imkan tanıyor.



Tarihi eserler arasında ise Karatepe Hitit Yerleşimi, Hierapolis Castobela kenti kalıntıları, Hemit Köyü'nde Hemite Kalesi, Çardak Kalesi, Gastabala Kalesi, Savranda Kalesi (Kaypak Kalesi), Toprakkael, Karakışla Kalesi, Kırıklı Kalesi, Aslantaş Hitit Kalesi, Aslantaş Açık-hava Müzesi, Saat Kulesi ve Ala Cami'yi saymak mümkün. ■



OSMANİYE: ÇUKUROVA'DA YENİ BİR ÇEKİM MERKEZİ

1996 yılında İl statüsüne kavuşan Osmaniye, ülkemizin genç illerinden biri olarak her geçen gün gelişmekte ve bir cazibe merkezi konumuna gelmektedir. İlimiz, Tarsus-Adana, Gaziantep-İskenderun otoyollarının geçiş noktasında, İskenderun Limanı, Yumurtalık Serbest Bölgesine ve Adana Hava Limanına yakın mesafede, Güneydoğu'yu ve Doğu Anadolu'ya Batıya bağlayan demiryolunun içinden geçtiği önemli bir ulaşım kavşağında yer almaktadır.

Osmaniye, 5084 Sayılı Kanun ile getirilen teşvik uygulamasına dahil edilmesiyle hızlı bir sanayileşme süreci içerisine girmiştir.

I- TURİZM VE KÜLTÜR

İlimiz, turizm ve kültür alanında da büyük fırsat ve imkânlara sahiptir. Osmaniye Kuzeydoğu kısmında tarihi, turistik ve kültürel mekânlar halinde bir bütünü oluşturan Kasatabala Ören Yeri, Karatepe Açık Hava Müzesi, Karatepe Aslantaş Milli Parkı, Su Sporları Merkezi, Düziçi Haruniye Kaplıcası ile turizm potansiyeli yüksek destinasyonlara sahiptir. Ayrıca İlimiz yayla turizmi ile dikkat çekici bir konuma sahiptir.

II- ZİRAAT

2.1- İlin Arazi Dağılımı:

İlimizin 322.250 ha arazisinin 124.800 ha (%39) tarım, 6000 ha (%2) çayır-mera, 138.153 ha (%42) orman-fundalık ve 53.297 ha (%17) tarıma elverişsiz arazisidir.

2.2- Sulama:

İl genelinde sulanabilir arazi 87.323 hektar, toplam sulanan arazi ise 63.464 hektar'dır. Bunun 59.880 hektarı devlet ve 3.584 hektarı halk sulamasıdır. Sulamada Kalecik Barajından Osmaniye yöresi, Aslantaş Barajından ise Kadırlı, Osmaniye ve Ceyhan yöresi yararlanmaktadır.

2.3- Bitkisel Üretim:

III. SANAYİ-TİCARET

3.1- Organize Sanayi Bölgesi:

Toprakkale İlçesi Büyük Tüysüz Köyünde 100 hektar alanda yapımına başlanan Organize Sanayi Bölgesine daha sonra 5084 Sayılı Yasaya İlimizin de dâhil edilmesiyle, artan taleplerin karşılanması için mevcut Bölgeye ilaveten 280 hektar tevsi alan ilave edilmiştir.

Toplam 380 hektar olarak tahsis edilen bölgede 173 sanayi parseli mevcuttur. 100 hektar alandaki alt yapı çalışmaları tamamlanmış, 280 hektar tevsi alanda ise çalışmalar devam etmektedir.

Osmaniye OSB şehir Merkezine 18 km, İsdemir Limanına 45 km, İskenderun limanına 63 km, Adana Havaalanına 77 km, Toprakkale D.D.Y. İstasyonuna 10 km, Adana'ya 67 km, Yumurtalık Serbest Bölgeye 34 km, Adana O.S.B.'ye 46 km, İskenderun O.S.B.'ye 53

km Gaziantep'e 140 km Kahramanmaraş'a 120 km mesafede bulunmaktadır.

Yukarıdaki birçok bölgenin Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru hattı güzergâhı üzerinde olduğu ve bu bölgelerde liman, rafineri, tersane gibi büyük ölçekte yatırımların planlandığı göz önüne alındığında İlimizin yatırımlar açısından ne kadar avantajlı konuma geleceği açıktır.

Bölgede 29 tesis işletmeye açılmış, bu tesislerde 1.057 kişi istihdam edilmiştir.

3.2- Ticaret:

İlimizde ticari faaliyetler sınırlı ve yöresel nitelik taşımaktadır. Daha çok yörede üretilen pamuk, soya, yerfıstığı, mısır, zeytin gibi ürünler ticarete konu teşkil eder.

İlimizde toplam 18 Banka Şubesi bulunmaktadır. Bunun 10'u İl Merkezindedir. Anonim Şirket 85, Limitet Şirket 1.239, Yapı Kooperatifi 69, ortak sayısı 2.932 Esnaf Kefalet Kooperatifi 7 Üye sayısı 3.134 ve Motorlu taşıyıcılar Kooperatifi 51 olup, ortak ve araç sayısı 1.327'dir. Esnaf ve Sanatkarlar Odası 31 oda olup, 15.656 üyeden müteşekkildir.

4.SONUÇ

Osmaniye İlimiz yukarıda özetlenen sahip olduğu imkân ve potansiyeli ile Çukurova'da yeni bir "Çekim Merkezi" olarak ön plana çıkmaktadır. Sosyo-kültürel ve ekonomik açıdan sürekli gelişme gösteren İlimiz, özellikle 5084 Sayılı Yasanın yürürlüğe girmesi ile birlikte yapılan yatırımlar sonrası bölgesinde "Sanayi Üssü" haline gelmiştir.

Zübeyir KEMELEK

Osmaniye Valisi

İLİN ADI	OSMANİYE		
TELEFON KODU	328		
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU			
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	HAYIR	
GENEL BİLGİLER			
	HEKTAR	Km2	
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		3.767	
İLİN TOPLAM NÜFUSU	458.782	%	
Erkek			
Kadın			
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	68%		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	62%		
Kadın	34%		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
Erkek	68%		
Kadın	12%		
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	%14.9		
ULAŞIM BİLGİLERİ			
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	1	2
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	HAYIR	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	HAYIR	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	ADANA		
Havaalanının Adı	Şakirpaşa Hava Alanı		
Uzaklığı (Km)	90km2		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	HAYIR	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	OSM.Devlet Devmir Yolları		
İstasyonun Adı	OSM.Devlet Devmir Yolları		
Uzaklığı (Km)	2km		
LİMAN VAR MI?	EVET	HAYIR	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ			
Draft Derinliği (Mt)			
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)			
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)			
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)			
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)	70km		
Limanın Adı	İskenderun Limanı		
Uzaklığı (Km)	70km		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)	650km		
Karayolu (Km)	650km		
Demiryolu (Km)	8 Saat		
Havayolu (Saat)	45 dk.		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)			

Karayolu (Km)	1000km	
Demiryolu (Km)	18 saat	
Havayolu (Saat)	1 saat	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	230	72.838
Lise	42	21.969
Meslek Lisesi	8	5250
Yüksek Okul 2 Yıllık	3	2500
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık		
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	1	
Endüstri	1	
İnşaat	1	
Turizm	1	
Ticaret	3	
Diğerleri	1	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.		
İşletme		
Diğerleri		
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	88	
Limited Şirket	1.119	
Şahıs Şirketi	1.188	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	2	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	20%	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	HOLLANDA	
.....	ALMANYA	
.....		

Diğerleri			
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI		
Gıda			
Tekstil			
Otomotiv			
Makine			
Turizm			
Beyaz Eşya			
Diğerleri			
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI		
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	40%		
Otomotiv			
Tekstil	20%		
Elektrikli Aletler			
Makine İmalat	20%		
Mobilya	5%		
Diğerleri	15%		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI		
2001	91		
2002	97		
2003	102		
2004	210		
2005	201		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI		
İŞÇİ SAYISI 1-10			
İŞÇİ SAYISI 10-25			
İŞÇİ SAYISI 25-50			
İŞÇİ SAYISI 50-100			
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA			
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	1	2
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	3		
Toplam Alanı (M2)	380 Hektar		
Boş Alan (M2)	280 Hektar		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	30		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI		
Gıda	20		
Otomotiv			
Tekstil	40		
Elektrikli Aletler			
Makine İmalat	5		
Mobilya-Ahşap Ürünler	5		
Diğerleri	30		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET	HAYIR	

SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli		
Yabancı		
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri		
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	HAYIR
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	15	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)		
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	124.800	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	124.800	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	138.153	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	8000	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	67	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)		
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
BUGDAY	940.980dekar-334.048 TON	
ARPA	55100dekar-16310 TON	
.....		
Diğerleri		
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
Beyaz Lahana	8200dekar-26732 TON	
İSPANAK	3400dekar-42300 TON	
Domates	2370 dekar-2176 TON	
Karpuz	17.140 dekar-49175 TON	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Tütün		
Pamuk	3215 ton	
Fındık		
Zeytin	23.350 ton	
Ayçiçeği		
Mısır	5957 ton	

Diğerleri		
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)	
Portakal	15.342 ton	
Mandalina	4.285 ton	
Greyfurt		
Limon	550 ton	
Elma		
Kiraz	1.317 ton	
Diğerleri		
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET	
Küçükbaş		
Büyükbaş	64	
Kümes Hayvanı		
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	318995 ton	
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	26058	
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)		
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	5	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI		
İLDE M ² 'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI		
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI		
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	90km	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$	
2000 Yılı		
2001 Yılı		
2002 Yılı		
2003 Yılı		
2004 Yılı		
2005 Yılı		
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	35.000.\$	
Gıda Sanayi	10.000.\$	
Otomotiv		
Tekstil		
Makine	100.000 \$	
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	
0 - 500 Bin \$	8	
500 Bin - 1 Milyon \$		
1 Milyon - 5 Milyon \$		
5 Milyon - 10 Milyon \$		

10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI
Devlet	
Özel	1
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	6
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	
Devlet	2
Özel	30

İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	
Pansiyon	2	
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI		1
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI		15
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI		2.500
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		3
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		VAR
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN POSTA ADRESİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ		www.osmaniye.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN POSTA ADRESİ		Osmaniye Belediyesi -Osmaniye
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ		www.osmaniye-bld.gov.tr
TİCARET ODASI'NIN POSTA ADRESİ		
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ		
SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ		
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ		
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ		Alibeyli Mah.Dr.Ahmet Alkan Cad.No:3 OSMANİYE
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ		www.osmaniyetso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		Kemal DİNÇGÖZÖĞLU-Genel Sekreter V. -Sanayi Şube Müdürü- otso80@ttnet.net.tr
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ		



Ekonomisi Çayda Yoğunlaşıyor



Rize'de ekilebilir topraklardan yüzde 93'ünde çay tarımı yapılıyor. İlerdeki bütün faaliyetler de çaya dayalı.

Rize'nin tarihiyle ilgili bilgiler, ilin coğrafi yapısı nedeniyle sınırlı. Bölge dokusunun orman olması, Rize'nin tarih öncesi dönemine ışık tutacak arkeolojik bulguların da bugüne kadar ortaya çıkmasını engelliyor. Rize'nin adıyla ilgili birçok görüş bulunuyor. Yunanca pirinç anlamına gelen Rhisos, Rumca'da 'Rıza' olarak dağ eteği anlamında kullanılıyor. Osmanlıca'da ise Rize küçük kırıntı, döküntü anlamında.



Rize ili ve çevresinin bilinen ilk hakim ahalisi, bitişken dilli ve Asya kökenli kavimler. Bu topluluklardan 'Kulku-Kulkha'ların adına, Erzurum yöresini kendi ülkesinin topraklarına katan, Urartu Kralı II. Sardur (M.Ö. 765-735)'un Çıldır gölünün güneyinde Taşkoprü köyünün üstündeki kayalıklara kazdırdığı çivi yazılı kitabede rastlandığı kaydediliyor.

M.Ö. 180'de Pontus Krallığı'nın egemenliğine giren Rize, bu dönem 'Sannika' adıyla anıldı. M.Ö. 5. Yüzyılda Karadeniz'in kuzeyini gezen Herodot sakaların 'Alazon' boyundan söz eder. M.S. 23-79 yılları arasında yaşayan Romalı Pilinus aynı yörede 'Laz'lar adlı bir kavim yaşadığını bildirir. 131 yılında Karadeniz kıyılarını gemi ile dolaşan Romalı Arrianos, Karadeniz'in doğusunda hakim olan Lazlardan bahseder.

Rize, M.S. 10-395 yılları arasında Roma, 395 yılından itibaren de Bizans hakimiyeti altında yer aldı. Sakaların Kars, İğdir kesimine yakın Gökçeğöl ile Alagez dağı arasında yaşayan bir boyu olan Amadunuler, 626 yılında İranlıların baskısından kurtulmak için Boy Beyleri Hamam'ın öncülüğünde Çoruh ırmağını aşıp Rize'nin Dampur adlı ıssız yerini şenlendirerek ve bu yöreye Hamam-a Şen (Hamamın şenliği) adını vererek yerleşip yurt tuttular. Bu yöreye bugün Hemşin deniyor. 646 yılında yöre Araplar tarafından vergiye bağlanmış olup 737 yılında da kısa bir süre Arapların eline geçti.



XI. yüzyıldan itibaren Rize'ye Türkmenlerin akınları yoğunlaşır. 1071 Malazgirt zaferi ile birlikte Bizans'tan fethedilen bölgelerde Türk emirlikleri kurulurken, Erzurum-Saltukluları da Çoruh nehri boyları ile birlikte Rize bölgesini hudutları içine aldılar.

Bu gelişmelerden sonra 100 bin nüfuslu Çepniler ile Kürtünler Doğu Karadeniz kıyılarına ve Rize'nin İkizdere kesimine yerleştirildiler. 1098 yılında Danişmenlilerin yöreye kısa bir dönem hakimiyetleri söz konusu. Ancak Haçlı seferleri yüzünden canlanan Bizanslılar, 1098'de Trabzon ve Rize kesimini Emirüssevahl Sülübey'den aldılar. Çoruh vadisinde yerleşmiş olan Kıpçak boyundan Kubasar ailesi ve taraftarları 1195 tarihinde doğudan yeni-Kıpçakların gelişinden rahatsız olarak Bizans idaresindeki Rize ve Trabzon bölgesine gelip yerleşmişlerdir. IV. Haçlı seferinde Frenklerin İstanbul'u işgali üzerine baskıdan kaçan Kommenler soyu, 1204 yılında Rize'yi de içine alan Trabzon Pontos Rum imparatorluğunu kurdu.

Trabzon Rumları, 1456 yılından itibaren Osmanlı devletine vergi vermeye başladı, 1461 yılında Trabzon'u feth eden Fatih Sultan Mehmet 1470 yılında Ali Paşa isimindeki komutan tarafından Rize ve çevresi Türk egemenliği altına alındı. Böylece Anadolu Türk birliğine katılan Rize bölgesine, 1461 yılı ve sonrasında Çoruh, Amasya, Samsun ve Tokat'tan; 1466 yılında yıkılan Karamanoğlu Beyliği bir daha canlanmasın diye Konya yöresinden; 1501 yılında Şil Şah İsmail'in yıktığı Sünni Akkoyunlulardan Tebriz ve öteki bölgelerden kaçanlardan; 1515 yılında Dulkadirli Beyliği kaldırılınca Mara-Elbistan Türkmenleri Trabzon ve Rize yöresine yerleştirildiler. Oğuz boyu Çepniler ise daha sonraki yüzyıllarda bölgeye yerleşmesiyle, Rize'de Türkçe konuşulması yoğunlaştı.

1877-1878 Osmanlı Rus savaşının ardından Lazistan sancağı kurulunca Rize hem kaza, hem de bu sancağın merkezi oldu. Birinci Dünya Savaşı'nda 9 Mart 1916 tarihinde Rize, Rusların işgaline uğradı, 2 Mart 1918 de bağımsızlığına kavuştu. Cumhuriyet dönemine kadar sancak merkezi olan Rize, 20 Nisan 1924 tarihinde vilayet oldu.





Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Rize'nin ekonomisinde tarım ve tarıma dayalı sanayi önemli yer tutuyor. Ekilebilir arazinin yüzde 93'ünde çay tarımı yapılıyor. İldeki sanayi faaliyetleri de genelde çaya dayalı; çay üretimi, paketlenmesi ve bunlarla ilgili makine imalatı üzerine yoğunlaşıyor.

İlin genel ekonomik durumu, Türkiye'deki ekonomik duruma paralellik gösteriyor. 5350 sayılı kanun ile daha önce 36 ilde uygulanan 5084 sayılı kanunun kapsamı genişletilerek içinde Rize'nin de bulunduğu 13 il daha teşvik kapsamına dahil edildi. Arazi imkanları son derece sınırlı olan Rize'de ekonomik girişimlere altyapısı hazırlanmış ve nispeten ucuz arsa imkanları sağlama amacıyla organize sanayi bölgesi kurulması için kamulaştırma çalışmaları devam ediyor. Ayrıca bölge içinden doğalgaz hattı da geçiyor. Organize sanayi bölgesinin bitirilmesiyle birlikte Rize'ye yatırım yapmayı düşünen yatırımcılara gerekli kolaylıkların sağlanacağı belirtiliyor. Bölgede tesis kurmak için ön araştırma yapan kuruluşların olduğu kaydediliyor. Rize'de yatırım yapılacak alanların başında turizm bulunuyor. Yeşili, dağları ve deniziyle henüz tam olarak keşfedilmeyen yörelerden biri olan Rize'nin en uzak ilçesi Trabzon Havalimanı'na bir buçuk saat; İstanbul'a ise sadece üç saat uzaklıkta. 2 bin 640-3 bin metre yüksekliğindeki Ovit Dağı'nda mayıs ayında kayak yapma imkanı bulunuyor. Turizmin gelişmesi ve çeşitlendirilmesi amacıyla ilde kayak tesisi için fizibilite çalışmaları sürüyor. Ayrıca Kaçkar Dağları Milli Parkı Uzun Vadeli Geliştirme Planı'nın tamamlanmasıyla yaklaşık 450 bin dekarlık milli park alanı içinde uygun yatırım alanlarının ortaya çıkacağına işaret ediliyor. Özellikle Karadeniz sahil yolunun hizmete girmesiyle birlikte turizmin önemli derecede ivme kazanması bekleniyor.

Bölgenin geleceğinin çaydan sonra turizmde olduğu düşünülüyor. Altyapı tesislerinin kurulması için Hazine ve İl Özel İdaresi'ne ait üç adet arsa bulunduğu belirtiliyor.

Bölgede önerilen diğer yatırım alanı ise gemi ve yat tersaneciliği, çay paketlenmesi, tarımsal ve hayvansal ürünlerin imalatı ve paketlenmesi, tarihi değeri olan el dokumacılığı. Önerilen yatırımlar için ihracat yapma imkanı da bulunuyor. Türk Cumhuriyetlerine ve ayrıca deniz yoluyla Rusya, Ukrayna, Gürcistan ve Azerbeycan'a ihracat yapmak mümkün. ■





Türk iş dünyasının en büyük buluşması olarak nitelenen “Dünya Türk İşadamları Kurultayı”, dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Türk işadamlarının bir araya gelmesi ve yeni işbirliği imkanları yaratması bakımından, Türk İş Dünyası'nın en geniş kapsamlı ve en verimli buluşması olma özelliğini taşımaktadır. Rize ilimizin gelişmesi ve kalkınması açısından bu kurultay oldukça önemli bir fırsattır.

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Rize ilimizin ekonomisinde tarım ve tarıma dayalı sanayi önemli yer tutmaktadır. Ekilebilir arazinin % 93'ünde çay tarımı yapılmaktadır. İlimizdeki sanayi faaliyetleri genelde çaya dayalı; çay üretimi, paketlenmesi ve bunlarla ilgili makine imalatı üzerine yoğunlaşmaktadır.

İlimizin genel ekonomik durumu, Türkiye'deki ekonomik duruma paralellik göstermektedir. 5350 Sayılı Kanun ile daha önce 36 ilde uygulanmakta olan 5084 Sayılı Kanunu'nun kapsamı genişletilerek içinde Rize'nin de bulunduğu 13 il daha “Teşvik” kapsamına dahil edilmiştir. Arazi imkanları son derece sınırlı olan Rize'de, ekonomik girişimlere altyapısı hazırlanmış ve nispeten ucuz arsa imkanları sağlama amacıyla, Organize Sanayi Bölgesi kurulması için kamulaştırma çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca bölge içinden doğalgaz hattı da geçmektedir. Organize Sanayi Bölgemizin bitirilmesiyle birlikte ilimize yatırım yapmayı düşünen yatırımcılara gerekli kolaylıklar sağlanacaktır. Bu bağlamda tesis kurmak için ön araştırma yapan kuruluşlar bulunmaktadır.

İlimizde yatırım yapılacak alanların başında turizm gelmektedir. İlimiz Rize yeşili, dağları ve deniziyle henüz tam olarak keşfedilmemiş yörelerimizden biridir. Tabiat güzellikleriyle ünlü Rize'mizin en uzak ilçesi Trabzon Havalimanı'na bir buçuk saat; İstanbul'a ise sadece üç saat uzaklıktadır. 2640- 3000 m yükseklikteki Ovit Dağı'nda Mayıs ayında kayak yapma imkanı vardır. Turizmin geliştirilmesi, ve çeşitlendirilmesi amacıyla ilimizde kayak tesisi için fizibilite çalışmaları sürmektedir. Ayrıca Kaçkar Dağları Milli Parkı Uzun Vadeli Gelişme Planı'nın tamamlanması ile yaklaşık 450 bin dekarlık Milli Park alanı içinde uygun yatırım alanları ortaya çıkacaktır. Özellikle Karadeniz Sahil Yolu'nun hizmete girmesiyle birlikte turizm önemli derecede ivme kazanacaktır. Rize'nin geleceği çaydan sonra turizmdir. Ancak öncelikle yöre halkının profesyonel bir anlayışla konuya yaklaşması ve altyapı tesislerinin kurulması gerekmektedir. Bu tür yatırımlar için Hazine ve İl Özel İdaresi'ne ait üç adet arsa bulunmaktadır.

Yatırımcılara ilimizde yapmalarını önerdiğimiz yatırım alanları; gemi ve yat tersaneciliği, çay paketlenmesi, tarımsal ve hayvansal ürünlerin imalatı ve paketlenmesi, tarihi değeri olan el dokumacılığıdır. İlimizde bu konularla alakalı OSB içinde olacak yatırımlar için yatırımcılarımıza her konuda yardımcı olunacaktır. Yatırım için tavsiye edilen alanlardan ihracat yapmak mümkündür. Türk Cumhuriyetlerine ve ayrıca deniz yoluyla Rusya, Ukrayna, Gürcistan ve Azerbaycana ihracat yapma imkanı vardır; OSB'lerde teşvik şartları daha da fazladır.

1996 yılından bu yana her iki yılda bir düzenlenerek gelenekselleşen “Dünya Türk İşadamları Kurultayı”nın ülkemiz ve ilimiz için hayırlı olmasını diliyorum .

Enver SALIHOĞLU
Rize Valisi



VI. TÜRK İŞ ADAMLARI KURULTAYI

21. Yüzyılın başlarında Türkiye için beklentilerimizin gerçekleşmesi, ekonomik potansiyelin harekete geçilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda Dünya Türk İşadamları Kurultayının yapılmasını, iller yatırım kataloğunun hazırlanması, iş alemimizin güçlü yanları ve zayıf yanlarının tartışılması ve geleceğe yönelik planlamanın yapılması, Türk İş aleminin bu şekilde bir araya getirilmesinin çok büyük önemi vardır.

Eğer kendi gücümüzün farkında olursak, yöneldiğimiz hedeflere ulaşmada sabır gösterirsek, sonucun başarılı olacağı kesindir. Büyümenin sürdürülebilir olması gerektiğini söylediğimiz anda çerçevesini çizmiş oluyoruz. Bu çerçeve; sermaye, emek ve teknoloji dışında siyasi, makro ve ekonomik istikrar, dış ticaret, gelir dağılımı, insani kalkınma ve kamu politikaları ile ilgili alanı kapsamaktadır. Ekonomiyi genel ve bütünsel bir bakış açısı ile ele almamız gerekmektedir. Bunun için; bu kurultayların önemi büyüktür.

Bu yüzyılın başında gelişmiş ülkeler durağan büyüme gösterirken, gelişmekte olan ülkelere daha hızlı bir büyümeye sahip iken hala o ülkelere yetişemediklerini görüyoruz. Çünkü gelişmiş ülkeler kaynaklarını daha etkin kullanıyorlar. Piyasa ekonomisinden daha fazla faydalanıyorlar ve hepsinden de önemli olan gelişim süreçlerini tamamlamışlardır. Türkiye ve Türk İş alemide durmadan büyüme süreci göstermektedir.

Gelişmekte olan ülkeler ise, yüksek büyüme oranlarına ulaşmış olmalarına rağmen, gerek yapısal sorunlar, gerek finansal problemler, gerekse makro krizlerle mücadele etmek zorundadırlar.

Ekonomik büyümenin olabilmesi için düşük enflasyon oranının sürmesi, işsizlik oranının azalması ve dış ekonomik ilişkilerin dengelenmesi gerekmektedir. Piyasa dalgalanmalarını aza indirerek Türkiye 2005 yılı makro ekonomi hedefleri tutturarak ve büyüyerek tamamlamıştır. Bu nedenle; 2006 yılı fırsatlar yılı olacaktır.

Türkiye'yi içinde bulunduğu coğrafya'da, dünya'da, küresel ticarete olayların arkasından giden değil, yönlendiren ülke haline getirmeliyiz. Türkiye maruz kalan ülke değil, belirleyen ve yönlendiren ülke olacaktır.

Bu vesile ile VI. Türk İş Adamları Kurultayının ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Ömer Faruk OFLUOĞLU
Rize Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI		RİZE		
TELEFON KODU		464		
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		5350 sayılı kanunla Rize kalkınmada öncelikli iller arasına dahil edilmiştir		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		EYET		
GENEL BİLGİLER				
		HEKTAR	Km ²	
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ			3.921,98 km ²	
İLİN TOPLAM NÜFUSU		365.938 Kişi	%	
Erkek		181.200	49,5	
Kadın		184.738	50,5	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km ²)		93 Kişi/km ²		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU		290.078 Kişi	%	
2000 Nüfus Sayımına Göre		Erkek	142.313	49
(12 ve daha yukarı yaştaki nüfus)		Kadın	147.765	51
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU			148.372	%
2000 Nüfus Sayımına Göre		Erkek	84.530	57
(İstihdam edilen nüfus)		Kadın	63.842	43
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		% 10.3		
ULAŞIM BİLGİLERİ				
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		YOK		
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?		----	----	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		----	----	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI				
Havaalanının Adı		TRABZON HAVAALANI		
Uzaklığı (Km)		76 Km		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?			HAYIR	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU				
İstasyonun Adı		ERZURUM DEMİRYOLU İSTASYONU		
Uzaklığı (Km)		377 Km		
LİMAN VAR MI?		EYET		
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ				
Draft Derinliği (Mt)		12 M		
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)		25.000 Ton		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)		2.5 MİLYON ton/yıl (teorik kapasite)		
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)		10 ton		
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)				
Limanın Adı		TRABZON LİMANI		
Uzaklığı (Km)		76 Km		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)				
Karayolu (Km)		840 Km		



İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1158 Km	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	141	44.806
Lise	25	7.204
Meslek Lisesi	36	9.909
Yüksek Okul 2 Yıllık	2	4.063
Yüksek Okul 3 Yıllık	0	0
Fakülte 4 Yıllık	4	1.360
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	0	
Endüstri	5	
İnşaat	1	
Turizm	1	
Ticaret	3	
Diğerleri	20	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	0	
Lise	0	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Teknik	1 Adet (800 Öğrenci)	
İnşaat Teknik	1 Adet (200 Öğrenci)	
Ziraat Teknik	1 Adet (300 Öğrenci)	
Endüstri Müh.	0	
Gıda Müh.	0	
Kimya Müh.	0	
İşletme	2 Adet (1000 Öğrenci)	
Muhasebe	2 Adet (1100 Öğrenci)	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	230	
Limited Şirket	1031	
Şahıs Şirketi	1231	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	1 (Bir adet)	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	1	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	0	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	0	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	141.090.738,78 \$	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
	KANADA	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	



Gıda	0	
Tekstil	0	
Otomotiv	0	
Makine	0	
Turizm	0	
Beyaz Eşya	0	
Maden	1	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	300	
Otomotiv	0	
Tekstil	5	
Elektrikli Aletler	0	
Makine İmalat	3	
Mobilya	4	
Diğerleri	4	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	84	
2002	94	
2003	92	
2004	132	
2005	181	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	20	
İŞÇİ SAYISI 10-25	30	
İŞÇİ SAYISI 25-50	150	
İŞÇİ SAYISI 50-100	48	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	52	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	KURULMA AŞAMASINDA	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (m ²)	1.400.000 M2	
Boş Alan (m ²)	850.000 M2	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	0	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	TALEP MEVCUT	
Otomotiv	"	
Tekstil	"	
Elektrikli Aletler	"	
Makine İmalat	"	



Mobilya-Ahşap Ürünler	"	
Diğerleri	"	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli	5	
Yabancı	0	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	
Gıda	4	
Otomotiv	1	
Tekstil	0	
Elektrikli Aletler	0	
Makine İmalat	0	
Mobilya-Ahşap Ürünler	0	
Diğerleri	0	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	Yapım aşamasında	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	HAYIR	DOLUM TESİSİ
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	6 ADET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	29	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	10	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI	32,481	
(MİLYON YTL)		
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	55.180,50	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	55.180,50	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	158.411	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	6	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	0	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	734,7	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	

İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
Kara Yaprak Lahana	804	
Salatalık	304,5	
Taze Fasulye	730	
Diğerleri	690,8	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Yaş çay	955.000	
Fındık	910	
Mısır	1.827	



İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	709
Mandalina	2.129
Greyfurt	6
Limon	207
Elma	1.164
Kiraz	251
Diğerleri	3.558
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	8.586
Büyükbaş	197.876
Kümes Hayvanı	18.506
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	337.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	2.180.675
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	72.865
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	0
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	173
İLDE m ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	2323.2 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	16
İLDE DİŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	76 km (Trabzon)
İLDE YAPILAN İHRACAT	ABD \$
2000 Yılı	146.000.000 \$
2001 Yılı	131.000.000 \$
2002 Yılı	86.675.539 \$
2003 Yılı	90.008.569 \$
2004 Yılı	170.899.245 \$
2005 Yılı	239.492.912 \$
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Bitkisel Ürünler	34.886.846 \$
Hayvansal Ürünler	308.265 \$
Ağaç ve Orman Ürünleri	3.444.318 \$
Sanayi Ürünleri	23.183.674 \$
Maden Ürünleri	100.586.934 \$
İşlenmiş Petro Ürünleri	11.641.779 \$
Tekstil Ürünleri	379.995 \$
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	38
500 Bin - 1 Milyon \$	3
1 Milyon - 5 Milyon \$	17



5 Milyon - 10 Milyon \$	2	
10 Milyon \$ Fazla	1	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	0	
Gıda Sanayi	0	
Otomotiv	0	
Tekstil	0	
Makine	0	
Elektrikli Aletler	0	
Tomruk ve Hurda İthalatı	14.391.492 ABD \$	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
Bakır-Çinko	10.600.000	
Demir	3.600.000	
Manganez	75.600	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Çayeli Bakır İşletmeleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Bakır Konsantresi	116.054	
Çinko Konsantresi	89.903	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	0	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	0	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
	0	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	3	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	0	
Özel	0	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	15	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	6	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	6	
Özel	2	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	0	0
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2	348
3 Yıldızlı Otel Sayısı	2	198
2 Yıldızlı Otel Sayısı	2	110
Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri	6	1.010
Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri		2.986
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	4	



İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	9
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2.500
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	5
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048 KBPS/ ABONE SAYISI : 4838
İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.rize.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.rize.bel.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.rizetso.org
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	RİZE TİCARET VE SANAYİ ODASI TEL :0464 - 2171082
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	rizetso@ttnet.net.tr



Alternatif Yatırım Bölgesi



İstanbul, Bursa ve Kocaeli üçgeninde sanayinin yoğunlaşması, yatırımcıları yeni yatırım alanları arayışlarına yönlendiriliyor. Sakarya bu ihtiyaca cevap veriyor.

Eski çağlardan bu yana önemli bir yerleşim merkezi olan Sakarya'nın ilk yazılı tarihi MÖ 12'nci yüzyıla dayanıyor. İlk yerleşim kavmi Frigler olan bölgede daha sonra sırasıyla Bithynialılar, Kimmerler, Lidyalılar, Persler, Romalılar ve Bizanslılar hakimiyet kurmuşlar. 1071 Malazgirt zaferiyle Anadolu'nun Türklere açılmasından sonra bölge Selçukluların idaresine girmiş. 1313-1337 yılları arasında da Osmanlıların idaresine geçmiş. 1921'de Yunan işgaline uğrayan bölge 21 Haziran 1921'de düşman işgalinden kurtarılmış.



Sakarya ilinin adını nereden aldığına ilişkin bilgiler Frigler dönemine kadar uzanıyor. İle adını veren ırmak, o dönemde en önemli Frig tanrılarının Sangari'nin adını taşıyordu. Bu ad, Helenistik çağda Sangarios biçimine dönüştü ve uzun yıllar bu şekilde kullanıldı. Ayrıca eski Yunanlıların Sakarya Irmağı'na "Saldırgan" anlamına gelen Zakharon adını verdikleri de biliniyor. Bu ad daha sonraki yıllarda dönüşüme uğrayarak Sakarya biçimini almış. İl merkezi olan Adapazarı ise daha yakın bir tarihte kuruldu. Kent ilk olarak 14'ncü yüzyılın başlarında Orhan Gazi'nin komutanlarından Konuralp tarafından Tiğcılar adıyla kurulmuş. Tiğcılar'ı içine alan toprak parçası Sakarya'nın iki kolu arasında sıkışmış bir ada görünümünde olduğundan, daha sonraki yıllarda bu yerler 'ada' adıyla anılır oldu. Giderek bir alışveriş merkezi özelliği kazanmaya başlayan yerleşim merkezi Ada Karyesi ve sonra da Adapazarı adını aldı. II. Mahmut zamanında (1837) Adapazarı kaza haline gelmiş. 19'uncü yüzyılın sonlarına doğru İzmit Sancağı'nın kazası olmuş. 22 Haziran 1954 tarihinde 6419 Sayılı Kanunla il olmuş ve Sakarya adını almış. Göçebeliği terk ederek yerleşik düzene geçen Türkmen aşiretlerinden olan yörukler Adapazarı ve civarının ilk Türk sakinleri olmuş. Bugün Adapazarı mahallelerinin adları Türk oymaklarının adları ile anılıyor. (Tiğcılar, Hasırcılar, Semerciler, Papuçular, Çıracılar, Yağcılar gibi) Adapazarı'nın Kurtuluş Savaşı'nda da önemli bir yeri



var. İl, Kuva-i Milliye hareketine yardım ve destek sağlayarak milli mücadelede önemli rol oynamış.

İl, 19'uncu yüzyılda başlayan göçlerle, Kafkaslardan ve Balkanlardan gelen toplulukların oluşturduğu bir mozaığe sahip.

Sakarya, Marmara Bölgesi'nin kuzeydoğu bölümünde yer alan Sakarya adı ile anılan ovanın güneybatı kenarında kurulmuş. İl, tarihi İstanbul-Anadolu Yolu'nun Sakarya Irmağı'nı aştığı noktada bir köprübaşı ve kavşak noktası konumuna sahip.

Sakarya'nın merkezi olan Adapazarı, Akova adı ile anılan düzlükte Sakarya havzasının aşağı kısmında kalıyor. Doğudan Çamdağı, güney ve güneydoğudan Samanlı dağları, kuzeyden Karadeniz ile sınırlanan Sakarya'nın batıdan belirgin bir doğal sınırı bulunmuyor.

İl, coğrafi konum itibari ile sanayi, tarım ve turizm yatırımlarına uygun bir nitelik taşıyor. Özellikle İstanbul, Bursa ve Kocaeli üçgeninde sanayinin yoğunlaşması, yatırımcıları yeni yatırım alanları arayışlarına yönlendirmiş. Dolayısıyla da il, alternatif bir yatırım alanı olarak değerlendirilmeye başlanmış.

Sanayinin yanı sıra tarım ve hayvancılığın da ekonomide önemli bir yeri var. Aktif nüfusun yüzde 50'ye yakını tarımla uğraşılıyor. Ayrıca sığır besiciliği ve tavukçuluk da ilin ekonomisinde önemli bir yer tutuyor.

Konum itibariyle Türkiye'nin sosyo-ekonomik açıdan en gelişmiş yöresi olan Marmara Bölgesi'ni Anadolu'nun diğer bölgelerine bağlayan ana ulaşım akışı üzerinde yer alması ilin iç turizmine de büyük canlılık getiriyor. İlde bulunan Sapanca Gölü de turizm gelirleri açısından önem taşıyor. Ancak göl çevresinde bulunan konaklama tesisleri ihtiyaca cevap verecek büyüklükte değil. Bunun yanı sıra özellikle termal kaynaklar bakımından da il, oldukça zengin bir potansiyeli de bulunuyor.





Bulunduğu coğrafyanın yer altı ve yerüstü zenginlikleri Sakarya'yı bugün gelişmekte olan Türkiye sanayisinin en gözde illerinden birisi durumuna getirmiş. TEM ve D-100 (Eski E-5) uluslararası karayolları ile Haydarpaşa-Arifiye demiryolu hattı Avrupa'yı, Asya'ya bağlayan uluslararası karayolu ulaşımı olarak Sakarya'nın coğrafi konumunu öne çıkarıyor.

Ekonomisi bugüne kadar tarım ve ticarete bağlı olarak gelişen Sakarya, 1990'lı yılların başından itibaren sanayi ağırlıklı bir gelişim içine girmiş. 1990 nüfus sayımında yüzde 55'den fazlası kırsal kesimde yaşarken, sanayinin çok kısa zaman içerisinde büyük bir gelişim göstermesiyle, 1997 yılında şehirlerde yaşayan nüfusun oranı yüzde 69'a yükselmiş. Ekonomik gelişme verilerine bakıldığında, şehirde yaşayan nüfus oranının yakın zaman içinde hızla artacağı görülüyor. Ancak 1999 yılında yaşanan deprem nedeniyle 40 bin konut hasar görmüş ve şehir nüfusunun büyük bir kısmı kırsal kesime kaymış. Fakat kalıcı konutların tamamlanmasıyla nüfusun bir kısmı şehre geri dönmüş.

İlde sağlam zeminler üzerine ve alt ve üst yapıları bitmiş kalıcı konutların bir kısmı tamamlanmış bir kısmı da tamamlanmak üzere. Bu yeni yerleşim bölgesinde modern bir kent doğmasıyla ticari hayat yine eski yerinde devam edecek.

İlde sanayi, organize sanayi bölgelerinin tamamlanması ile disiplinli ve çağdaş teknolojilerle daha düzenli bir şekilde gelişeceği düşünülüyor. Sanayi yatırımlarının dağınık ve düzensiz yapılması OSB'lerle önlenen ilde, bereketli tarım arazileri korunuyor.

İlde yerli ve yabancı bir çok fabrika bulunuyor. Toyotasa, Toprak İlaç, Toprak Sağlık Ürünleri, Toprak İplik, Pilsa, Otoyol, Otokar, Fruehauf, Tırsan, Balaban Gıda, Erdem Çelik, Barışsan, Yazar İmalat, Atasan, Arma, Kromel, Panoteks, Ada Nakış, Takanachi, Yazakisa, Noksel, Goodyear gibi dev kuruluşlar Sakarya'da üretim yapıyor.

İlde mevcut 1. Organize Sanayi Bölgesi'nde bir çok fabrika faaliyet gösteriyor. Ve yaklaşık 3.500 kişi istihdam ediliyor. 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki bütün fabrikalar üretime geçtiğinde yaklaşık 8.500 kişiye iş olanağı sağlanması hedefleniyor.

Hendek Kargalıhanbaba mevkinde kurulan 2. Organize Sanayi Bölgesi'nde 106 firmaya yer tahsisi yapılabilmiş. Aşırı talep nedeniyle 3. Organize Sanayi Bölgesi Söğütlü ilçesinde 240 hektarlık alanın seçimi yapılmış. Bu alanda 3.OSB'nin kurulması uygun görülmüş ve Müteşebbis Teşekkül oluşturulmuş. Organize sanayi bölgelerinin 4, 5, 6 ve 7'ncisi için de yer tespitleri yapılmış. ■



Türkiye, farklı coğrafyaların ve kültürlerin kesişme noktasında, dünyada eşi bulunmayan bir jeopolitik konumdadır. Asya ve Avrupa'yı, Akdeniz ve Karadeniz'i, Ortadoğu ve Kafkasya'yı birbirine bağlamaktadır. Bu özelliğiyle doğu ile batı ve kuzey ile güney arasında bir işbirliği ve dostluk köprüsü oluşturmaktadır. Laik, demokratik yapısı ve barışçı dış politikasıyla, bölgesinde ve ötesinde istikrar ve gönencin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır. Köklü devlet geleneğinden, tarihsel deneyiminden, farklı geleneklerin birleşimine dayanan kültürel birikiminden ve demokratik değerlerden

beslenen ulusal kimliğiyle, uygarlıklar-arası diyalog ve anlayış birliği sağlanmasında belirleyici rol oynayabilecek bir bölgesel güçtür.

Yeni çağa adım atmamızla birlikte, tarihsel düşmanlıklar ve hesaplaşmalar, yeni işbirliği alanlarında erimeye başlamıştır.

Buna bağlı olarak, yeniçağdaki işbirliği imkânları ve bu imkânlarla yaratacak araçlar da büyük ölçüde değişmiştir.

Bu araçlar arasında faaliyet dalı gözetmeksizin ticaret sektörü, son derece önemli ve özel bir işbirliği alanı olarak ön plana çıkmaya başlamıştır.

Dünyanın dört bir yanında faaliyet gösteren işadamlarımızı ve girişimcilerimizi bir araya getirerek Türk iş dünyasında dayanışma, ortak heyecan, sinerji, bilgilenme ve somut iş bağlantıları ortamı oluşturmak" temel felsefesiyle düzenlenen bu kurultayların, yakın zamanda bölge ve dünya ekonomisine yön verecek seviyelere ulaşacağı inancındayım.

Sakarya Valisi olarak, bunun gibi çalışma ve oluşumların, özellikle yeni dönemde, toplumlar ve ülkeler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde öncülük yapan ticaret sektöründeki dinamikleri de harekete geçirecek seviyeye ulaşmasından dolayı son derece memnun olduğumu ifade etmek isterim.

Dünyada artık ticaret sadece bir iş alanı olarak, salt ekonomik bir süreç olarak değil, insanların ve hatta ülkelerin birbirini tanımmasının ve anlamasının bir aracı olarak da bakmaya başlamıştır.

Ekim 2005 tarihinde Avrupa Birliğine katılım sürecimiz resmen başlamış ve Birlik ile ilişkilerimiz yepyeni bir nitelik kazanmıştır.

Türkiye, bu tarihten itibaren artık sadece bir aday ülke değil, aynı zamanda katılım sürecine başlamış bir ülke statüsüne yükselmiştir. Hiç kuşkusuz bu sonuç kolay alınmamıştır. Bizim için bu süreç, Cumhuriyetimizin bütün ilkelerinin daha ileri noktalara taşınması, halkımızın daha özgür ve müreffeh bir geleceğe kavuşması anlamını taşımaktadır.

Türk işadamlarımızı bir araya getiren ve Türkiye'nin temel sorunu yatırım yetmezliğine özellikle istihdamı teşvik edici destek ilkesi ile ulusal rekabet gücü politikası oluşturulmasına yönelik bu çalışmalara toplumun her kesimi ile desteğimiz devam edecektir.

Bu vesile ile Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayının oluşumunda emeği geçenlere teşekkürlerimi sunuyorum, çalışmaların başarılı olmasını diliyorum

Nuri OKUTAN
Sakarya Valisi



Karadeniz'in En Büyük Kenti



Değişik alanlarda faaliyet gösteren sanayi siteleri, limanı, deniz, hava, kara ve demiryolu bağlantılarıyla Samsun bölgenin en önemli merkezi konumunda bulunuyor.

Samsun'un ilk ismi Amisos olup, şehir İyonyalılar (Miletliler) tarafından kurulmuştur. Ancak, bundan önce Gaskarlar tarafından da, burada bir yerleşim yeri kurulduğu (İ.Ö. 3500) bilinmektedir. Bu yerleşim yeri, denizden gelebilecek tehlikelerden korunabilmek ve yerleşmeyi kolayca sağlayabilmek amacı ile kıyından uzak vadi içinde ve yamaç eteklerinde bulunmaktadır.



Selçuklu Türkleri bu şehri fethedince mevcut yerin hemen yanına yeni bir yerleşim yeri daha kurmuşlar ve buraya "Samsun" ismini vermişlerdir. "Samsun" ismi, Selçuklu Türklerinin verdiği özel bir isim olup, eski "Amisos" ile ne kelime olarak ve ne de mana olarak herhangi bir ilgisi yoktur. Türkler şehir merkezine Samsun, il sınırları ile çevrili bölgeye ise "Canik" demişlerdir. Hıristiyan halkın yaşadığı bölüme ise Hristiyan Samsun adı verilmiştir. Samsun, eski çağlardan itibaren sırasıyla Frigler, Kimmerler, Persler, Makedonyalılar (Büyük İskender), Pontuslar, Romalılar ve Bizanslılar'ın egemenliği altına girmiştir.

Anadolu Selçuklu devleti zamanında (1185) Samsun, Kılıçaslan'ın oğullarından Rüknettin Süleyman Şah'ın payına düşer. Hıristiyan Samsun ise önce Bizanslıların, 14. yüzyılın ilk yıllarından başlayarak da uzun süre Cenevizlilerin yönetiminde kalır. 1398'de Yıldırım Beyazıt tarafından Osmanlı yönetimine alınan Samsun, Canik bölgesinin merkezi olarak önce Amasya'ya, sonra da Sivas'a bağlanır. 1514 yılında ise Erzincan eyaletine bağlanır. Samsun 19. yüzyılın ilk yarısında Hazinearoğulları yönetiminde kalmıştır. Bu dönemde buharlı gemilerin Karadeniz'de ticareti canlandırması; ayrıca, kaliteli tütün ekiminin Baflra çevresinde başlayarak Samsun yöresine yayılması kentte gelişmelere neden olmuştur. I. Dünya Savaşı sırasında deniz ticareti felce uğradığı için, ekonomik yönden büyük sıkıntılar çeken Samsun, 1915'te Rus savaş gemileri tarafından 4 kez topa tutulmuş ve büyük hasar



görmüştür. I. Dünya Savaşı'ndan sonra parçalanmış ve işgale uğrayan vatanı kurtarmak için harekete geçen Mustafa Kemal Paşa 9. ordu müfettişi sıfatıyla Bandırma vapuru'yla 19 Mayıs 1919'da Samsun'a gelerek, milli mücadeleyi başlatmıştır. Samsun bu özelliği nedeniyle kurtuluş savaşımızın bir simgesi durumuna gelmiştir. 19. yy. sonlarında Trabzon vilayetine bağlı mutasarrıflık olarak yönetilen Samsun, 1925'te il olmuştur.

Samsun, coğrafi olarak bakıldığında genelde pek yüksek olmayan plato ve dağlardan oluşan topografik bir yapı göstermektedir. İl sınırları içinde doğu- batı doğrultusunda uzanan iki dağ sırası bulunmaktadır. Bunlar, il topraklarının güney kesiminde doğuda Canik Dağları ve batı kısmında ise Çangal Dağlarıdır. İlin en önemli vadileri Kızılırmak ve Yeşilirmak vadileridir. Bafra ve Çarşamba ovaları ve bu iki ovanın arasında yer alan Samsun ovası, ilin en önemli ovalarıdır. Bütün bu ovalarda başlıca geçim kaynağı tarımdır. Genellikle dağlık ve ormanlık bir yapıya sahip olan bölgede başlıca bitki örtüsünü orman ağaçları teşkil eder.

Samsun genellikle ılıman bir iklime sahiptir. Ancak sahil şeridi ve iç kesimlerinde iklim iki ayrı özellik gösterir. Önemli tarımsal ürünleri buğday, tütün, mısır, sebze, ayçiçeği, şekerpancarı, fındık ve çeltiktir.

Samsun ilinin ekonomik yapısını oluşturan sektörlerin başında tarım sektörü gelmektedir. Tarım bölgede ağırlıklı sektör olduğundan Samsun ili istihdam yapısı da ilk aşamada tarımdan etkilenmiştir. İstihdam gücünün yüzde 69'u tarımsal alanda çalışmaktadır. Bununla birlikte, Bağımsız Devletler Topluluğu ve Türk Cumhuriyetlerine yakınlığı, deniz,





kara ve hava ulaşım imkanlar ile büyük potansiyele sahip bulunan il, sanayide istenilen seviyede gelişme gösterememiştir. Samsun ili imalat sanayiinin yaratmış olduğu katma değerinin yüzde 55.6'sının kamu, yüzde 44,4 ünü ise özel sektör tarafından gerçekleştirdiği görülmektedir.

Samsun, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin de en büyük metropol kentidir. Kentin nüfus yoğunluğu sebebiyle ticari ve sınai yaşantısı canlıdır. Özellikle 1980 yılından sonra kentte daralan istihdamın geliştirilmesi için endüstri çağına uygun olarak gerek kent civarında, gerekse ilçelerinde küçük sanayi siteleri oluşmuş, istihdam yavaş yavaş sermaye yoğun olan küçük işletmelere doğru yönelmeye başlamıştır. Bunların yanı sıra organize sanayi bölgeleri de önemli katkılar sağlayacak duruma gelmek üzeredir. İl merkezinde 5 , ilçelerde 11 adet olmak üzere toplam 16 küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. Kentte ayrıca bir tane de serbest bölge faaliyet göstermektedir.

Samsun ve yöresindeki imalat sanayisinde üretilen ürünlerin en önemlileri; çimento, gübre, bakır, yapay jüt, oto yedek parçası, muhtelif boyutlarda pompa, mobilya ve tekstil, demir, konfeksiyon, ilaç ve tıbbi aletlerdir. Turizmin Samsun ekonomisindeki payı az olmakla birlikte il merkezinde olduğu gibi ilçe ve köylerinde de gezip görülmeye değer çok sayıda tarihi ve turistik yerler mevcuttur.

Samsun kara, deniz, hava ve demiryolları şeklinde her türlü ulaşım olanağını sunan ve Karadeniz Bölgesi'ni İç Anadolu'ya bağlayan önemli bir ulaşım merkezidir. İl, karayolu ile Samsun-Ankara, Samsun-Amasya-Tokat, Samsun-İstanbul, Samsun-Trabzon-Rize ile yurdun her yönüne dağılım imkanına sahiptir. İl sınırları içindeki devlet karayolları 775 km'dir. İnşaatı tamamlanarak 09.02.1999 tarihinde işletmeye açılan havaalanı, uluslararası standartlarda hizmet vermektedir.

Samsun, limanı ile deniz ulaşımı sağlanmakta, bu yolla yolcu ve yük taşımacılığı yapılmaktadır. Samsun Limanı bin 756 metre uzunluğunda olup, limanda 2001 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla 741 bin 552 ton yükleme, 1 milyon 802 bin 383 ton boşaltma olmak üzere 2 milyon 543 bin 935 ton yükleme-boşaltma yapılmıştır. Samsun, Türkiye demiryolu ağına Samsun-Sivas ve Samsun-Çarşamba Demiryolları ile bağlıdır. Liman ve Samsun Serbest Bölgesi içerisinde demiryolu ağı mevcuttur. Samsun-Sivas ve Samsun-Çarşamba hatlarında tesis edilmiş olan demiryolunun Samsun sınırları dahilindeki uzunluğu 169 km.dir.



2000 yılındaki sayıma göre şehrin nüfusu 1 milyon 203 bin 681 kişi olup, toplam nüfusun yüzde 53'ü şehir merkezlerinde yüzde 47'si ise köylerde yaşamaktadır. ■



BÖLGESEL MERKEZ KENT: SAMSUN

Cumhuriyetimizin kurucusu büyük önder M. Kemal ATATÜRK'ün 19 Mayıs 1919'da Kurtuluş Savaşına giden yolda ilk adımını attığı İlimiz, Türk tarihinde müstesna bir yere sahiptir. Samsun, bölgemiz ve Ülkemizin ticaret, sağlık, eğitim, kültür, turizm ve tarım merkezlerinden biridir.

Samsun; Üniversitesi, Büyükşehir Belediyesi, Tıp Fakültesi Hastanesi, bölge merkezli kuruluşları, kara, hava, demir ve deniz yolu ulaşımı, Bafra, Çarşamba ve Terme Ovaları, Yeşilirmak, Kızılırmak ve bunların kolları, barajları ve Hidroelektrik Santralleri, Limanı, Serbest Bölgesi ve Organize Sanayi Bölgeleri, Jeopolitik konumu ve Karadeniz'in Anadolu'ya açılan kenti özellikleriyle bölge merkezi konumundadır. İlimizin bu özellikleri Samsun'u, komşularından ve diğer bölge illerinden farklı kılmaktadır.

Samsunda son zamanlarda, özelliklerle ekonomik anlamda önemli hareketlilikler yaşanmaktadır. Özetle;

- ♦ Tersane Projesi ilimizin gündeminde öncelikli yerini almıştır.
- ♦ Batıpark ile Baruthane Timülüsleri arasında yapımı tamamlanıp hizmete açılan TELEFERİK Projesi, İlimize Büyükşehir kimliği katması açısından önem arz etmektedir. Raylısistem Projesinin yakın gelecekte başlayacak olması ilimiz için önemli bir avantajdır.
- ♦ İl Strateji Planı çalışmasında strateji çalışması bitirilmiş, ana plan ve projeler kısmı devam etmektedir. SABEK A.Ş. tarafından yapılmakta olan İl Strateji Planı'nda Samsun'un kalkınmasında temel seçilen üç dinamizm noktası ekonomik sektörlere yönelik olup; tarım ve tarıma dayalı sanayi, uluslararası ticaret ve uzman işgücü kullanan ihtisaslaşmış sanayi şeklinde olup, bu durum İlimizin kalkınmasında özel sektöre verilen önemin göstergesidir.
- ♦ İlimizin de içinde bulunduğu TR83 Bölge master planında Samsun için, Amasya, Çorum ve Tokat İllerinden oluşan bu bölgenin kalkınmasının "Amiral Gemisi" rolünü getirecektir, denilmiştir.
- ♦ AB Düzey II Bölgesel kalkınma programı bölgemizde açılmış, İlimiz 45 Milyon EURO bedelli 153 proje ile bölgede en fazla proje sunan il olmuştur. Bu kapsamda, yaklaşık 15 Milyon proje bedelli 83 proje kabul edilmiş olup, projelerde sözleşme aşamasına gelinmiştir.
- ♦ Bedelsiz arsa tahsisi kapsamında Kavak ve Bafra OSB'ye başvurular devam etmekte olup hızla artan başvuru sayısı, buradaki yatırımların hızlandırılması için destekleyici bir güç olmaktadır. Ayrıca ilimiz hazine arzisi kapasitesi bakımından ülkemizin en zengin illerinden birisidir. Bu durum, 5084 sayılı yasa kapsamında sunulan bedelsiz arsa tahsisi açısından önemli bir avantaj oluşturmaktadır.
- ♦ Serbest bölge ve Organize Sanayi Bölgeleri, arsa stoku anlamında önem arz etmektedir. Samsun Organize Sanayi Bölgesi'ne doğalgaz verilmesi mevcut sanayicilere önemli avantajlar sağlamıştır.



• İlimizde, Özel Sektör tarafından yaptırılarak hizmete açılmış olan İskele, İlimizin liman hizmetlerindeki yetersizliğini çok büyük oranda ortadan kaldırmıştır. Ayrıca, Samsun limanının özelleştirme süreci başlamıştır. Limanın özelleştirilmesinin tamamlanmasından sonra İlimizde liman hizmetleri, hizmet kalitesinin artırılmasında birbiriyle rekabet eder halde iki ayrı koldan sağlanacaktır.

• İlimizin 2005 yılı ihracatı 201 milyon \$, ithalatı ise 670 milyon \$'dır.

• Samsun, turizm sektöründe önemli cazibe merkezlerine sahip bulunmaktadır. Bunlardan Ladik Akdağ ve Vezirköprü Kunduz yaylası yayla turizmi, Havza ve Ladik (Hamam ayağı) Kaplıcaları termal turizm, Yakakent Çamgözü, Kızılırmak ve Yeşilirmak Deltası, Hasan Uğurlu, Suat Uğurlu ve Altinkaya Baraj Gölleri çevresi doğal turizm ve Bandırma Vapurcu tarihsel turizm bakımından önemli cazibe merkezleridir. Ladik Akdağ'da yapılması planlanan yaz ve kış sporları kayak merkezi, turizm alanında İlimizin önemini daha da arttıracaktır.

Sonuç olarak; Samsun ovaları ve akarsuları ile birlikte Türkiye'nin önemli bir sebze-meyve deposudur. Dondurulmuş Yaş Sebze-Meyve İşlemeciliği ilimizin bu anlamda daha fazla yatırım isteyen alanlarından. Bu anlamdaki en temel eksiklik, tarım ürünlerinin sanayisinin yeterince kurulmamış olmasıdır. Samsun'da hemen şimdi temeli atılıp üretime geçilebilecek onlarca tarıma dayalı sanayi altyapısı vardır. İlimiz sanayicisinin, diğer pazarlarla birlikte kuzeyimizdeki Ülkeler, Türki Cumhuriyetler ve bu hattaki diğer devletlerin pazarlarına yönelik üretim yapmaları önem arz etmektedir.

“Uluslararası İhtisaslaşmış Fuar Kurulması” konusunda İl'de konsensüs sağlanmıştır. Samsun artık üzerindeki ataleti atmış olup, gelişmişlik bakımından 70'li yıllarda olduğu gibi Ülkemizin ilk 7 İl'i arasında olma misyonuna tekrar ulaşmak için hızlı adımlarla ilerlemektedir.

Hasan Basri GÜZELOĞLU

Samsun Valisi



SANAYİ VE TİCARET KENTİ SAMSUN

Ekonomik ve sosyal yönüyle Karadeniz Bölgesi'nin tek büyükşehri olan Samsun; konumu ve doğal kaynakları itibarıyla pek çok potansiyeli ve avantajı içinde barındırmaktadır.

Sahip olduğu kara-deniz-hava ve demir yolu ulaşım altyapısı ile Türkiye'nin Rusya, Kafkaslar ve Orta Asya'ya açılan kapısıdır. Samsun; Serbest Bölgesi, Organize Sanayi Bölgeleri, Limanı ve tarımsal potansiyeli bakımından Türkiye'nin en zengin iki ovası ile bölgesinin sanayi ve ticaret şehridir.

Bölgesinin yarım asırlık ticaret kenti olan Samsun; son 25 yılda yapmış olduğu atılımlar ile gelişmiş bir sanayi altyapısına sahip olmuştur. Şu an itibarıyla yüzde 95 doluluk oranı ile Merkez Organize Sanayi Bölgesi, arsa tahsislerine başlanan Kavak ve Bafra Organize Sanayi Bölgesi ve kuruluş çalışmaları devam eden Gıda Organize Sanayi Bölgesi ile sanayileşme yolunda emin adımlarla ilerlemektedir.

Merkez Organize Sanayi Bölgesine gelen taleplerin yoğunluğu neticesi Kavak ilçemizde kurulan Organize Sanayi Bölgesi'nde altyapı inşaatları bitirilmiş ve yatırımcılarımıza bedelsiz arsa tahsislerine başlanmıştır.

Samsun ilinin ekonomik yapısını oluşturan sektörlerin başında tarım sektörü gelmektedir. İlimiz sınırları içerisinde yer alan ve Ülkemizin iki önemli ovası olan Çarşamba ve Bafra Ovaları'ndan elde edilen ürünlerin sanayide değerlendirilebilmesi için bedelsiz arsa tahsisleri devam eden Bafra İlçemizdeki Organize Sanayi Bölgesi tarım ihtisas OSB olarak faaliyet gösterecektir. Yine tarımsal potansiyelin değerlendirilmesi için Tekkeköy ilçemizde Gıda Organize Sanayi Bölgesinde kuruluş çalışmalarında da önemli mesafe kaydedilmiştir.

Kümelenme yoğunluğu olan sektörler ise sırasıyla, Gıda ürünleri ve içecek imalatı, Metalik olmayan diğer minerallerin üretimi, Tütün ürünleri imalatı, Mobilya hariç ağaç ürünleri, Ana metal sanayi, Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler, Mobilya imalatı, Başka yerde sınıflandırılmamış makina ve teçhizat imalatı'dır.

Samsun; Türkiye kümelenme haritasında gıda sektöründe onikinci, mobilya sektöründe ise onüçüncü sıradadır.

Samsun 2001 yılı cari fiyatlarına göre 1680 dolarlık kişi başına gayri safi yurtiçi hasılası ile 81 il içerisinde 15. Sıradadır.

Samsun; bugün için değişik sektörlerde ürettiği birçok ürünü yaklaşık 100 ülkeye ihraç etmektedir. İlimizde üretim yapan firmalardan 2005 yılında demir-çelik, demir dışı metaller, madeni eşya, elektrikli-elektriksiz makineler, tıbbi ve cerrahi el aletleri, gıda, giyim, orman ürünleri, plastik, lastik ve cam sanayi ürünleri başta olmak üzere 250 milyon dolara yakın ihracat yapılmıştır. Gelişmesini her geçen gün sürdüren sanayimizin önümüzdeki dönemde de bu rakamların çok üstüne çıkması hedeflenmektedir. Bu hedef çerçevesinde müteşebbislerimizi daha çok üretmek ve daha çok ihracata yönlendirmek için Odamız çalışmalarını da devam ettirmektedir.



Ayrıca İlimiz enerji kaynaklarının dünya pazarlarına ulaştırılmasında keşişme noktası haline gelmiştir.

Rusya'dan alınan doğalgaz Türkiye sınırlarına İlimizden girmektedir. Yine projesi onaylanan Samsun-Ceyhan Ham Petrol Boru hattı ile enerji sektöründe önemli bir geçiş noktası olacağız. Samsun'u Enerji sektöründe bir adım ne çıkaran bu iki yatırım, bize diğer iller içerisinde önemli bir avantaj sağlayacağı kuşkusuzdur.

Bu gerçekten hareketle Samsun Ticaret ve Sanayi Odası olarak 1999 yılında Samsun ve Türkiye gündemine sunduğumuz Samsun Rafinerisi projesi de ekonomimizin gelişmesine çok önemli katkılar sağlayacaktır.

Samsun; önümüzde ki dönemde sahip olduğu gelişmiş altyapısı ve varolan potansiyelleriyle büyüyen gelişen dinamik Türkiye'nin lokomotiflerinden biri olacaktır. Beş yıldır başarıyla yürütülen ve ülkemiz ekonomisine önemli katkılar sağlayan Dünya Türk İşadamları Kurultayı İlimizin var olan bu potansiyelleri ile avantajlarının değerlendirilmesinde ve dünyaya tanıtılmasında da büyük rol oynayacaktır.

Adnan SAKOĞLU

Samsun Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	SAMSUN	
TELEFON KODU	90	362
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1. derecede kalk. Önc. İller Listesinde	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		9.579
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.209.137	9.579
Erkek	585.759	
Kadın	623.378	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	541.015	
Erkek	309.479	53%
Kadın	231.536	47%
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	505.115	
Erkek	287.321	57%
Kadın	217.794	43%
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	6,6	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)	11	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	50.000	
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	3 milyon	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	35 ton	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	419	
Demiryolu (Km)	957	
Havayolu (Saat)	45 dk.	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	737	
Demiryolu (Km)	1.524	
Havayolu (Saat)	1.15 dk.	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	1.173	185.783



Lise	97	53.383
Meslek Lisesi	48	20.948
Yüksek Okul 2 Yıllık	8	
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	11	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	8	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	6	
Diğerleri	33	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.		
İşletme	1	
Diğerleri	36	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	572	
Limited Şirket	3.218	
Şahıs Şirketi	1.939	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	2	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	3.100.000	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	İngiltere	
.....	Avusturya	
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	1	
Tekstil		
Otomotiv	1	
Makine		



Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	770	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya		
Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	251	
2002	432	
2003	299	
2004	552	
2005	646	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	263	
İŞÇİ SAYISI 10-25	165	
İŞÇİ SAYISI 25-50	59	
İŞÇİ SAYISI 50-100	22	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	14	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	3	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	2.047.559	
Boş Alan (M2)	624.759	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	69	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	7	
Otomotiv	2	
Tekstil	3	
Elektrikli Aletler	3	
Makine İmalat	9	
Mobilya-Ahşap Ürünler	7	
Diğerleri	38	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EYET	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli	9	
Yabancı		
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	
Gıda		



Otomotiv	
Tekstil	
Elektrikli Aletler	
Makine İmalat	
Mobilya-Ahşap Ürünler	2
Diğerleri	7
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	71
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	71
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	675 (2005)
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	455.324
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	426.311
ORMANLIK ALAN (Hektar)	358.107
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	33.979
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	248
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	10.950
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	448.868
ARPA	38.983
ÇELTİK	67.668
Diğerleri	6.240
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	295.237
BİBER	175.533
LAHANA	159.092
Diğerleri	181.096
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	497.595
Pamuk	
Fındık	73.463
Zeytin	59
Ayçiçeği	19.225
Mısır	148.600
Diğerleri	7.609
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	



Limon	
Elma	13.421
Kiraz	3.433
Diğerleri	14.408
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	187.671
Büyükbaş	298.904
Kümes Hayvanı	1.964.655
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	318.441.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (ADET)	193.520.370
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	78.133
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	2
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	2
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	140
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	670,2
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	13
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYEV
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İL DEN YAPILAN İHRACAT	
2000 Yılı	88.343.491 \$
2001 Yılı	240.364.044 \$
2002 Yılı	555.709.853 \$
2003 Yılı	91.160.939 \$
2004 Yılı	115.720.380 \$
2005 Yılı	201.191.422 \$
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	126
500 Bin - 1 Milyon \$	15
1 Milyon - 5 Milyon \$	10
5 Milyon - 10 Milyon \$	6
10 Milyon \$ Fazla	3
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	670.191.842 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	



Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
Çimento	913.000.000	
Kurşun-Çinko	177	
Linyit	4.721.000	
Diğerleri	46.420.000	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Kireç	9	
Tuğla Kiremit Malzemesi	4	
Çimento Hammaddeleri	1	
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Kireç	361.576	
Tuğla Kiremit Malzemesi	135.000	
Çimento Hammaddeleri	700.000	
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	6	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel	4	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	15	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	9	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	18	
Özel	2 Hast. 32 Klinik+Poliklinik	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	1	234
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	4	510
Pansiyon		



İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	6
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	12
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	3.000
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	8
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2.048 kbs
İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.samsun.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.samsunbel.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.samsunto.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Ahmet ASLAN Sanayi ve Ticaret İl Müdürü arsl_1959@hotmail.com
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Eyüp ELMAS Samsun Valiliği Planlama Koordinasyon Müdürlüğü 0 532 501 66 99 eyupelmas@gmail.com



Sulama Projelerini Bekliyor



İlde tarımsal üretimin artırılabilmesi için sulanabilir alanların genişletilmesi, bunun için de sulama projelerine daha fazla kaynak aktarılması gerekiyor.

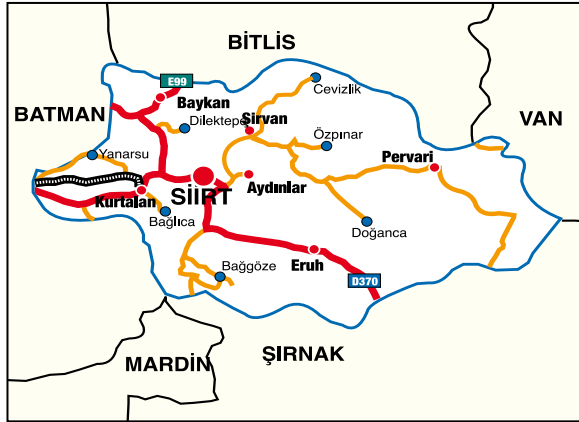
Siirt'in tarihi M.Ö. 8 binli yıllara dayanıyor. Siirt adının kesin olarak nereden geldiği bilinmiyor. Bazı kayıtlarda Sami dilinden geldiği, bazı kayıtlarda da Keldani dilinde kent anlamına gelen Keert kelimesinden kaynaklandığı belirtiliyor. Kent tarih boyunca Sert, Seerd, Sört, Sairt kelimelerle anılmış.

M.Ö. 2000 yılı başlarından M.Ö. 4. yüzyıla kadar sırasıyla Samiler, Babil ve Asur İmparatorluğu, Medler, Persler, milattan sonraki ki dönemde Romalılar, Partlar ve Sasaniler bölgede hakim oldular. Siirt'te yapılan yüzey araştırmalarında Neolitik, Kalkolitik, tunç ve Helenistik, Roma, Bizans-İslam, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine rastlayan kalıntılar tespit edildi. Kent, 639'da Diyarbakır'ın fethi sırasında Halid Bin Velid, tarafından Müslümanların eline geçti. Daha sonra Siirt Hakimliği'ne, sahabeden olan Hişşam oğlu Hakem tayin edildi.

Kent, Yavuz Sultan Selim döneminde 1514 Çaldıran zaferinden sonra Osmanlıların eline geçti. Tanzimat'tan sonra 1864 yılında çıkarılan Vilayet Nizamnamesi ile kaza haline getirilen Siirt İstanbul'dan gönderilen kaymakamlar tarafından yönetilmeye başlandı. 1867 tarihli Nizamnamede Diyarbakır iline bağlanan Siirt, 1892 yılında Bitlis'e sancak olarak bağlandı.

Siirt 26 Eylül 1919 yılında 48 Sayılı Heyet-i Umumiye Kararı ile bağımsız sancak haline getirilmiş, 1923 yılında Vilayet oldu.

Cumhuriyetin ilk yıllarında il olan Siirt, Cumhuriyet'le birlikte büyük bir değişime başlamıştır. 16 Mayıs 1990'da Batman ve Şırnak İlçelerinin il yapılması ile birlikte bu iki ilçeyi kaybetmenin yanı sıra Sason, Kozluk ve Beşiri ilçelerini de kaybetti.





Hız. Ömer zamanında İslamiyeti benimseyen Siirt bölgesinde dini ağırlıklı eserler ağırlık kazanıyor. Bunun da inanç turizmini ön plana çıkardığı belirtiliyor. İnanç turizmindeki hareketlilik, İl merkezi ile Hz. Veysel Karani'nin türbesinin bulunduğu Baykan İlçesinde ve Hz. İsmail Fakirullah ile dini ilimlerin yanı sıra matematikten astronomiye tüm pozitif bilimlerin de işlendiği 58 esere sahip Hz. İbrahim Hakkı'nın türbesinin bulunduğu Aydınlar (Tillo) ilçesinde yoğunlaşıyor.

Siirt'in kaplıcaları da ön plana çıkıyor. Örneğin Biloris kaplıcası. Bu kaplıca ile ilgili olarak Refik Saydam Merkez Hıfzıssıhha Enstitüsü tarafından hazırlanan raporda; kükürtlü hidrojen içeren 35 C° sıcaklığındaki suyun deri hastalıkları, romatizma, kadın hastalıkları, nevalji, polinevrit, nevrit, polio sekelleri gibi rahatsızlıklara iyi geldiği belirtilmişti. Billoris Kaplıcası'na Mayıs-Ağustos döneminde günde yaklaşık 1500 kişinin geldiği kaydediliyor.

Diğer yandan ilin turizminde av turizmi de önemli bir yer tutuyor. Ekim-Şubat dönemi kapsayan av mevsiminde; bildırcın, tahtalı, güvercin, yabani ördek, tavşan, tilki, samur ve porsuk avlanabiliyor. Eskiden süreklilikte yapılan yabani hayvan avı bu hayvanların nesli tükendiğinden, günümüzde yapılmıyor. Dağ keçileri ise av yasağı kapsamına alınarak nesillerinin korunmasına çalışılıyor.

İldeki mağaralar da çeşitli kitaplara konu olmuş. Botan Çayı'nın sağ kıyısında yaklaşık 350 metre yükseklikteki dik yamaçta, kireç taşlarının milattan önceki devirlerde oyulmasıyla oluşmuş mağaralar, bir zamanlar barınma amaçlı olarak da kullanılan Taşbaşı Mağaraları, MÖ.5000 yıllarında ibadet amaçlı olarak kullanılan castan yapılmış odaları ve su sarnıcı





bulunan Papazın Mağarası, Billoris Kaplıcası Mağaraları, Şifalı Eksisu Mağarası, birbirine tünellerle bağlı bulunan Leyf Mağmuriye Mağaraları, Aydınlar İlçesinde bulunan Hz.İsmail Fakirullah'ın şifalı su mağarası, Baykan İlçesi Çaykaya Köyü'nde Eosen Çağından kaldığı tahmin edilen ve üstündeki kale ile tünel bağlantısı olan, 6 kola ayrılmış Güvercin Çukuru Mağarası, hristiyanlığın bu yörede yaygın olduğu dönemlerde kilisede cezalandırılan insanların hapsedildiği Derhapis Mağaraları birkaç örnek...

Siirt'teki el sanatları içinde Siirt Battaniyesi, Jirkan Kilimi yer alıyor. Bakırcılık ise zaman içinde eski önemini yitirmiş.

Oldukça kırık bir arazi yapısına sahip olan Siirt daha çok yüksek dağ ve platolardan oluşuyor. Jeolojik açıdan Siirt; 1'nci derece deprem kuşağında bulunmakla birlikte önemli fay hatlarının dışında kalıyor. İlde karasal iklim hüküm sürüyor, ortalama sıcaklık yaz aylarında 40 derece, kış aylarında 7 derece. İlin yüzey şekilleri bakımından dağlık bir yapıya sahip olduğundan 6.186 km²'lik il arazisinin yüzde 14'ü tarım arazisi olarak kullanılıyor. Üretilen en önemli tarımsal ürünler Siirt Fıstığı, Pervari Balı, Zivzik Narı, buğday, arpa, mercimek, pamuk, tütün, pirinç ve soğandır. Ekilebilir 85.896 hektar tarım arazisinin 5.715 hektarlık kısmında sulu tarım yapılıyor.

İlde tarımsal üretimin artırılabilmesi için sulanabilir alanların genişletilmesi, bunun için de sulama projelerine daha fazla kaynak aktarılması gerekiyor.

Son yıllarda kırsaldan il merkezine doğru yaşanan göçler sonucunda; besicilik faaliyetleri il merkezine kaymış durumda. Yapılan bir araştırmada il merkezinde 50 bin civarında büyük-küçükbaş hayvanın olduğu tespit edildi.

Bu durum ilde bir çok sorun ortaya çıkardı. Siirt Valiliği, GAP İdaresi Başkanlığı, Tarım İl Müdürlüğü, Belediye Başkanlığı, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü, Çevre Bakanlığı ve TEDAŞ temsilcilerinin katılımıyla seri toplantılar düzenlendi. Oluşturulan teknik heyetçe şehir gelişme yönünün aksi istikametine tespit edilen üç yerden en uygunu olarak organize sanayi bölgesinin hemen yanında bulunan 600 dekarlık alan belirlendi, projenin etüt çalışması için Türk Ziraat Yüksek Mühendisler Birliği ile anlaşmaya varıldı ve etüt çalışmalarına başlandı. Başlatılan etüt proje çalışmalarına kapsamında hazırlanan raporlar GAP İdaresi Başkanlığı'na sunuldu. Proje daha sonra Tarım-köy Projesi kapsamına alınması amacıyla Toplu Konut İdaresi'ne devredildi.



Toplu Konut İdaresi planlamasına göre Tarım-köy uygulaması kapsamında yapılacak olan 163 konutun ihalesi 12 Ekim 2005 tarihinde yapıldı. İnşaat 2006 Kasım ayında tamamlanacak. ■



1923 yılında il olan Siirt'in ilçe sayısı 11 iken 1990 yılında Şırnak ve Batman ilçelerinin il olması ile ilçe sayısı 7'ye düşmüştür.

Bugün itibarıyla merkez ilçe dahil 7 ilçe, 13 belediye, 282 köy ve 243 mezra bulunmaktadır.

2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre İlimizin nüfusu 263.676 kişidir. Bu nüfusun 153.522'si şehirlerde, 110.154'ü ise köylerde yaşamaktadır.

İlimizin ekonomisi temelde tarım ve hayvancılık ile el sanatlarına, kısmen de sanayi ve ticarete dayanmaktadır. İlin en önemli sanayi kuruluşu olan Kurtalan Çimento Fabrikası dışında, tekstil alanında üretime başlayacak olan Tekstil Fabrikası bulunmaktadır. Bunlarla birlikte az sayıda küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşu mevcuttur.

Siirt; 2001 yılı DİE verilerine göre kişi başına gayri sâfi yurt içi hasıla bakımından 81 il içinde 1111 \$ ile 61. sırada yer almaktadır.

İlimizde işsizlik oranı % 10,7'dir. Toplam nüfus içerisinde genç nüfus oranının yüksek ve istihdam imkanlarının yetersiz olması nedeniyle işsizlik en belirgin sorun haline gelmiştir.

İlimiz; DİE Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri sıhhi yurt içi hasıla tutarı 1500 ABD doları veya daha az illeri kapsayan vergi ve sigorta primi teşvikleri, enerji desteği ve yatırımlara bedelsiz arsa ve arazi teminini amaçlayan 5350 Sayılı Kanunla değişik 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında yer almaktadır.

İlimiz Merkez Doluharman Köyünde 70 hektar alanda 81 parselden oluşan Organize Sanayi Bölgemiz mevcut olup, arsa talepleri karşılanmaya başlanılmıştır. Organize Sanayi Bölgesinde boya-kimya işkolunda faaliyet göstermek üzere Aralık 2005'te ilk sanayi kuruluşunun temeli atılmıştır. İlk etapta 30 kişilik istihdam yaratması düşünülen tesisin yakın zaman faaliyete geçmesi planlanmaktadır.

Tarihsel gelişim itibarıyla Siirt Halkı ticareti bilmekle beraber, bugün ilimizde ticaret çok canlı değildir. Sınır Ticareti kapsamında Van İlinde kurulan Sınır Ticaret Merkezine Mücavir İl olarak bağlanmamız İlimizdeki ticareti hareketlendirmiştir. Suriye ve Irak ile yürütülen görüşmeler tamamlandıktan sonra Şırnak ve Mardin Sınır Ticaret Merkezlerine de mücavir il olarak bağlanmamız halinde İlimizdeki ticari hayatın büyük ölçüde hareketlenmesi planlanmaktadır.

İlimizde istikrarlı ve kalıcı kalkınmanın özel sektör teşebbüsleri ile gerçekleştirilebileceği değerlendirilmektedir. İlimizde asıl kalkınmanın özel sektörün dinamik yapısıyla sağlanabileceği kanaatindeyiz.

Dünya Türk İşadamları Kurultayının VI.sının sloganı (Türkiye'ye Yatırım Geleceğe Yatırımdır) fevkalade yerinde ve yerine getirilmesi lafta bırakılmaması gereken bir söylemdir.

Nüfusun büyük bölümü genç ve henüz eğitim alma seviyesinde olan bir ülkede yapılacak yatırım elbetteki geleceğe yatırım olacaktır.

Yapılacak olan kurultayın Dünyaya ve Ülkemize hayırlara vesile olması dileğiyle saygularımı sunarım.

Hüseyin Avni MUTLU
Siirt Valisi



Son yıllarda yapılan araştırmalarla bilinen tarihi M.Ö. 10.000'li yıllara dayanan ilimiz, dünya uygarlık tarihine büyük ölçüde damgasını vurmuş iki medeniyetten Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının kesiştiği bir alandadır. Biz de oda yönetimi olarak ; ilimizi, sanayileşme ve işsizliğin en aza indirdiği, yaşam standartlarının yüksek olduğu bir il yapma idealiyle yola koyulduk. Aşağıda sıralayacağımız, ilimizde kurulan tesislerin yatırımcımıza örnek olması ve cesaret vermesi umudunu hiç yitirmeyeceğiz.

4325 sayılı yasaya göre 5084 ve 5350 sayılı yasalardaki teşvik miktarları ve süreleri her ne kadar istediğimiz boyutlarda olmasa da ;

5084 sayılı Yatırımları ve İstihdamı Teşvik yasası çıktıktan sonra mevcut 21 adet olan sanayi tesislerimize 15 adet tesis daha eklenerek toplam tesis sayımız 36 adet olmuştur. Yeni kurulan tesislerin bir kısmı 5350 sayılı yasadan faydalanamamıştır. Aşağıda sıraladığımız tesislerimiz son üç yılda faaliyete başlayan tesislerdir. Bunlar;

- Tekstil sektöründe yaklaşık 1.000 kişiye istihdam kapısı açacak iki tekstil işletmesi,
- Maden sektöründe Şirvan İlçemizde 1.000 kişiye istihdam sağlayacak bir bakır işletmesi,
- Boya Fabrikası,
- Hazır Beton üretim tesisi,
- Süt ve süt ürünleri işleme tesisi,
- Tahin-Helva-Reçel üretim tesisi,
- İki adet fıstık işleme tesisi,
- Üç adet kum-çakıl yıkama ve eleme tesisi,
- Mermer işleme tesisi,
- Atıl durumda bekleyen bir alçı fabrikası üretime başlamıştır,
- Mevcut Çimento fabrikamız kapasite artırımına gitmiştir.

İlimizde Organize Sanayi Bölgesi kurulması çalışmaları 1991 yılında başlamış olup, 2001 yılında ihalesi gerçekleşmiştir. 700 dönüm arazi üzerinde kurulu olan bölgemizde 81 adet parsel bulunmaktadır. Tahmini istihdam kapasitesi 2.500 kişidir. 2005 yılı sonunda Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızın gösterdikleri hassasiyet sonucu Organize Sanayi Bölgemizin altyapısı tamamlanmış, yatırımcı beklenmekte olup şu an için sadece bir parselimizde 1.500.000 \$'lık bir yatırım ile yaklaşık 50 kişiye istihdam sağlayacak boya fabrikası üretim aşamasına gelmiştir. Organize Sanayi Bölgemizde; pamuğa dayalı tekstil fabrikası, hayvancılığın geliştirilmesi ile süt ve entegre tesisleri, sebze mahsullerine dayalı salça ve konserve fabrikaları, fıstık ve bal işleme tesisleri, tarım alanlarına dayalı un, mercimek, bulgur, bisküvi, makarna gibi tesisler açılacaktır.

Bölgemizin ve ilimizin enerji ihtiyacını karşılamak ve istihdam imkanı oluşturmak



amacıyla şantiye kurma çalışmalarına başlanan Ilısu Barajı'nın yanı sıra Botan Çayı'ndan yararlanılarak Alkumru ve Melih Çetin santrallerinin yapılması ülke ve bölge ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır. Alkumru ve Melih Çetin santrallerinin YİD (yap-ışlet-devret) yöntemiyle ihale edilmeleri bu konuda kaynak sıkıntısı çeken devletimizin de yükünü hafifletecektir

Bölgemizde yaşayan halkın büyük bir bölümü geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlamaktadır. Tarım ve Hayvancılığa yönelik teşvik edici projelerin geliştirilmesi ve yaygın uygulama çalışmalarının başlatılması, işleyiş olarak belki de yıllardır en düşük seviyelerde gezinen bu sektörü canlandıracaktır. Bu ve benzeri uygulamaların devamının sağlanması, halen üretilen tarım ürünlerinin işlenmesi, ambalajlanması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırım tesisleri yapımı desteğinin üretim bazında da ele alınması, tarımsal üretim ve tarımsal sanayi entegrasyonunun sağlanması ve alternatif gelir kaynakları yaratılması açısından çok önemlidir .

DLH tarafından fizibilite etütleri ve uygulama projelerinin bitirildiği, toplam uzunluğu 146 km olan Kurtalan-Cizre hudut demiryolu projesinin Ülke imkanları dahilinde uygulamaya konulması gerek ilimiz ve gerekse bölgemiz ekonomisine büyük katkı sunacaktır. Bu hat Sınır Ticaret Merkezlerinin işlevliğine ve ihracatla ithalata yönelik taşımacılığı cazip hale getirecek, sanayici ve tüccarın rekabet gücünü arttıracaktır.

Üniversite veya birkaç Fakültenin açılması, maaş ekonomisiyle can çekişen esnaf ve tüccarımızı ekonomik yönden rahatlatacaktır. Bunun sağlanması halinde ilimize "Bacasız Fabrika" kazandırılmış olacaktır.

Bölgemizin kalkınması, refahı ekonomisinin iyileşmesinden geçer. Bunun için de önerilerimizin dikkate alınması halinde, yeniden düzenlenmesini talep ettiğimiz teşvik yasaları ile İl, Bölge ve Ülke ekonomisinin daha yüksek seviyeye geldiğini hep birlikte göreceğiz.

Saygılarımızla.

Güven KUZU

Siirt Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI		SİİRT	
TELEFON KODU	+90	484	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	BİRİNCİ DERECE		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI?	EVET	HAYIR	
GENEL BİLGİLER			
	HEKTAR	Km2	
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	618200	6182	
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
ERKEK	137,687	52,22	
KADIN	125,989	47,78	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/ Km2)	42,65		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
ERKEK	84,062	52,12	
KADIN	77,229	47,88	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%	
ERKEK	48,979	63,00	
KADIN	28,766	37,00	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	25		
ULAŞIM BİLGİLERİ			
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET		
ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK MI?		HAYIR	
ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	DİYARBAKIR		
İstasyonun Adı	ATATÜRK HAVAALANI		
Uzaklığı (Km)	180		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI?	EVET		
LİMAN VAR MI?		HAYIR	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI			
Limanın Adı	İSKENDERUN LİMANI		
Uzaklığı (Km)	750		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)			
Karayolu (Km)	1113		
Demiryolu (Km)	1267		
Havayolu (Saat)	1		
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)			
Karayolu (Km)	1564		
Demiryolu (Km)	1834		
Havayolu (Saat)	2		
EĞİTİM BİLGİLERİ			
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	
İlköğretim	341	67.062	
Lise	18	7.422	
Meslek Lisesi	9	2.082	



Yüksek Okul 2 Yıllık	1	240
Yüksek Okul 3 Yıllık	----	----
Fakülte 4 Yıllık	2	2441
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor-Makine	----	
Endüstri	1	
İnşaat	----	
Turizm	----	
Ticaret	1	
Diğerleri	4	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	----	
Lise	1	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	----	
İnşaat Müh.	----	
Ziraat Müh.	----	
Endüstri Müh.	----	
Gıda Müh.	----	
Kimya Müh.	----	
İşletme	----	
Diğerleri	3	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	92	
Limited Şirket	411	
Şahıs Şirketi	320	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İilde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İilde Olanlar	----	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İilde Olanlar	----	
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İilde, Üretim Tesisi Başka Bir İilde Olanlar	----	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	----	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	----	
.....	----	
.....	----	
Diğerleri	----	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	----	
Tekstil	----	
Otomotiv	----	
Makine	----	
Turizm	----	
Beyaz Eşya	----	



Diğerleri		-----	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI		ŞİRKET SAYISI	
		MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		9	-----
Otomotiv		-----	-----
Tekstil		2	-----
Elektrikli Aletler		-----	-----
Makine İmalat		2	-----
Mobilya		2	-----
Diğerleri		816	3
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ		İŞYERİ SAYISI	
2001		34	
2002		37	
2003		55	
2004		96	
2005		71	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI		FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		20	
İŞÇİ SAYISI 10-25		6	
İŞÇİ SAYISI 25-50		1	
İŞÇİ SAYISI 50-100		1	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		-----	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		1	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNİN (BÖLGELERİNİN)			
Toplam Alanı (M2)		420.000	
Boş Alan (M2)		413.000	
ORG.SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		1	
FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI		FİRMA SAYISI	
Gıda		-----	
Otomotiv		-----	
Tekstil		-----	
Elektrikli Aletler		-----	
Makine İmalat		-----	
Mobilya-Ahşap Ürünler		-----	
Diğerleri		1	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI?			HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI?			HAYIR
İLDE ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI?		EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI?		EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ			
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI		10	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNE HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		-----	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)		-----	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ			



İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	85.896
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	70.896
ORMANLIK ALAN (Hektar)	63.950
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	1.390
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	2
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	75
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	55.000
Arpa	22.500
Çeltik	1.250
Diğerleri	113.200
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	7.140
Biber	2.172
Patlıcan	5.950
Diğerleri	20.500
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	530
Pamuk	4.788
Fındık	-----
Zeytin	-----
Ayçiçeği	143
Mısır	11.200
Diğerleri	-----
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-----
Mandalina	-----
Greyfurt	-----
Limon	-----
Elma	394
Kiraz	24
Diğerleri	13.340
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	353
Büyükbaş	26,141
Kümes hayvanı	87,675
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	302.900
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	2,709
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	27.200
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-----
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	90
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	600 - 800 KG
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	19



İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVEF	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	173	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$	
2000	748	
2001	351	
2002	360	
2003	664	
2004	2.465	
2005	5.785	
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	508	
Gıda Sanayi	323	
Otomotiv	-----	
Tekstil	-----	
Makine	-----	
Elektrikli Aletler	-----	
Diğerleri	4.954	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	
0 - 500 Bin \$	7	
500 Bin - 1 Milyon \$	-----	
1 Milyon - 5 Milyon \$	1	
5 Milyon - 10 Milyon \$	-----	
10 Milyon \$ Fazla	-----	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	-----	
Gıda Sanayi	-----	
Otomotiv	-----	
Tekstil	-----	
Makine	-----	
Elektrikli Aletler	-----	
Diğerleri	3.088	
İLDE MADEN VE TAŞ OCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
Bakır	25.806.826	
Mermer	31.600.000	
Alçı Taşı	2.200.000.000	
Diğerleri	500.000	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Bakır Madeni	1	
.....	-----	
.....	-----	
Diğerleri	-----	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	



Bakır Madeni	324.000	
.....	----	
.....	----	
Diğerleri	----	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	----	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	----	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	----	
.....	----	
.....	----	
.....	----	
Diğerleri	----	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	1	
Devlet	----	
Özel	1	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	----	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI	9	
Devlet	3	
Özel	6	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel	----	----
4 Yıldızlı Otel	----	----
3 Yıldızlı Otel	----	----
Pansiyon (2 Yıldızlı Otel)	1	45
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	8	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	1.800	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	3	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	MEVCUT, 512 Mbps	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.siirt.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.siirt-bld.gov.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.siirtso.org	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ ve E-POSTA ADRESİ	Derya ÇENGEL B.Evler Mah. A.Gaffar Okkan Cad. No: 32 0 484 223 12 03 deryacengel@siirtso.org	
BU TABLODA YER ALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU ve E-POSTA ADRESİ	Derya ÇENGEL B.Evler Mah. A.Gaffar Okkan Cad. No: 32 0 484 223 12 03 deryacengel@siirtso.org	



Yol ve OSB'yi bekliyor



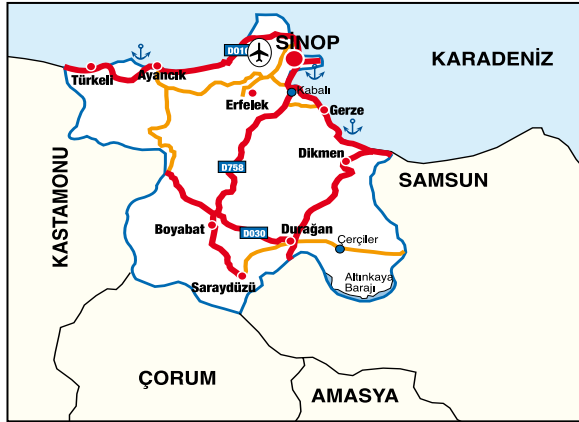
Organize Sanayi Bölgesinin tamamlanması durumunda Sinop'un gelişmesinde önemli ilerlemeler görülmeye bekleniyor.

İ.Ö.7. yüzyılda Miletoslular tarafından bir ticaret kolonisi olarak kurulan kentin, adını bir Amazon kraliçesi olduğu ileri sürülen Sinop'den aldığı söylenir. Mitolojiye göreyse kente adını veren Yunan tanrısı Asopos'un kızlarından Sinopé'dir. Kentin önemli özelliği de antik çağın ünlü düşünürlerinden Diogenes'in doğum yeri olmasıdır.

Demirciköy, Kocagöz ve Maltepe höyüklerinde yapılan kazı ve araştırmalarda ele geçen buluntular, yöreye ilk Tunç çağında yerleşildiğini gösteriyor. İ.Ö.17. yüzyıldan İ.Ö.8. yüzyıla değin yarı göçebe Kaşkaların yurdu olan yörede İ.Ö.7. yüzyılda Miletoslularca Sinope adıyla bir ticaret kolonisi kuruldu. Paflagonya'nın kuzeydoğu kesiminde yer alan ve Kimmer saldırılarından pek etkilenmeyen yöre, daha sonra Lidya, Pers ve Makedonya denetiminde kaldı. İÖ. 3. yüzyıl başlarında Pontus Krallığının egemenliğine girdi. İ.Ö.1. yüzyılda Romalıların eline geçti, daha sonra Bizans'a bağlandı. 11. yüzyılda yörenin doğu kesimi Armeniakon Theması'nın batı kesimi de Paplagonia Theması'nın sınırları içindeydi.

Sinop yöresi 1085'te Anadolu Selçukluları tarafından alındıysa da kısa bir süre sonra yine Bizans yönetimine girdi. 13. yüzyılda Trabzon İmparatorluğu'na bağlandıktan sonra yine Anadolu Selçukluları tarafından ele geçirildi ve Anadolu'nun Moğol denetimine girdiği dönemde de bu güçler arasında el değiştirdi. 1277'de Pervaneoğullarına, 1322'de Candaroğullarına bağlandı. 1461'de Osmanlı topraklarına katıldı.

16. ve 17. yüzyıllarda suhtelerin ayaklanmasına sahne olan Sinop yöresi birçok kez Zaporozje Kazaklarının saldırısına uğradı. 1853'te Sinop limanına bir baskın düzenleyen Ruslar, Osmanlı donanmasına ait bazı gemilerle kenti yaktılar. 19. yüzyıl sonlarında da





Kastamonu vilayetine bağlı Sinop sancağının sınırları içinde yer alan yöre, Cumhuriyet'ten sonra il yapıldı.

586 bin 200 hektar alan yüzölçümüne sahip olan ve 231 bin 170 hektar alanı tarıma elverişli olan Sinop'ta 130 bin 427 hektar alana tarım yapılıyor. Tarım alanları genellikle orman açması olduğundan engebeli, çok parçalı ve yüzde 86 oranında su erozyonuna açık bulunuyor.

Sinop'ta ekonomik açıdan yetiştirilen dört ana ürün bulunuyor; buğday, mısır, arpa ve çeltik. İlde arazi yapısı ve pazarlama sorunları meyvecilik tesislerinin dağınık ve sınır ağaçlandırması şeklinde yayılmasına neden oluyor.

Yumuşak çekirdekli meyvelerin saklama ve değerlendirme zorlukları nedenlerinden dolayı son yıllarda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı veya Özel İdare kaynaklı projelerle aşılı ceviz fidanları ile kurulu toplu ceviz bahçeleri kuruluyor. Sahil kesimindeki ormanlarda kendiliğinden yetişen kestane, çiftçiler için büyük bir gelir kaynağı oluşturuyor. Üretilen kestane il dışına satılırken, diğer meyveler iç pazarda tüketiliyor. Karadeniz'in önemli liman kentlerinden biri olan Sinop'ta Türkiye balık üretiminin yüzde 5-7'si yapılıyor. 389 tane balıkçı teknesi ve bin 248 balıkçı bulunan kentte nakliyeciler ve işçilerle birlikte 4-5 bin kişi geçimini balıkçılıktan sağlıyor. Sinop'ta 2002 yılında 29 bin ton hamsi, 241 ton mezgit, 65 ton palamut ve 14,3 ton barbunya, 15,5 ton istavrit, 11 ton kalkan, 36 ton kefal avlandı.

Şehirde günde 3 bin 950 ton üretim kapasitesine sahip sekiz tane balık unu ve yağı fabrikası bulunuyor. Üç tanesi faal olmayan fabrikalarda 2002 yılında 30 bin 642 ton hamsi işlenerek, 4 milyon 688 bin 865 balık unu ve 3 milyon 25 bin 116 litre balık yağı elde edildi. Kalkınmada öncelikli iller arasında olmasına karşın coğrafi konumu, topografyası, pazara uzaklığı, sermaye yetersizliği ve altyapının tamamlanmamış olması ilin kalkınmasında





olumsuz etkiler yarattı. İlde sanayi sektörü tarım, orman, toprak, su ürünleri ve diğer kaynaklara bağlı olarak gelişme gösteriyor. Sinop'ta çeltik, un ve kereste fabrikaları en önemli tesisler olarak öne çıkarken şehirde ayrıca konfeksiyon, kireç, metal, kimya, çivi fabrikaları da faaliyet gösteriyor. İlde kamu ve özel kuruluşlara ait toplam 106 adet sanayi tesisi bulunuyor. Bu kuruluşlarda toplam 4 bin 569 kişi istihdam ediliyor. Bu sanayi kolları gıda, hayvancılık, inşaat, kimya ve su ürünlerinden oluşuyor.

Şehirde odalara kayıtlı toplam 19 bin 45 esnaf, sanatkar ve sanayici var. Sinop'ta ekonomik alanda son zamanlarda yaşanan olumsuz gelişmeler yeni yatırımlarla yerini olumlu gelişmelere bırakmış bulunuyor.

Sinop Organize Sanayi Bölgesinin tamamlanması durumunda Sinop'un gelişmesinde önemli ilerlemeler görülmesi bekleniyor.

İlin geleneksel ürünleri olan pirinç, kestane, balık ve kereste gibi tarım ürünleri ile tuğla, konfeksiyon, balık unu ve yağı, sim ipliği ve cam ürünleri gibi sanayi ürünleri iç ve dış pazarlarda satılıyor. İhalesi yapıp inşaatları devam eden karayollarının tamamlanması durumunda Sinop'ta ticari faaliyetlerin daha da canlanması bekleniyor. Şehirde 2002 yılı içerisinde; 38 milyon 693 bin 475 DM, 10 milyon 760 bin 572 dolar, 2 milyon 603 bin 213 Euro ve 899 milyar 720 milyon lira ihracat yapıldı.

Öte yandan, İstanbul'a yerleşen Sinoplu yatırımcıların Sinop'a dönmeye başladığı belirtiliyor. Sinop'un limanı ve uluslararası durumda bulunan havaalanı yolcu ve yük taşımacılığına elverişli olurken, ayrıca diğer illerle olan karayolu bağlantılarının standartlarının da iyileştirildiği belirtiliyor.



Orman açısından oldukça zengin bir konumda olan Sinop'ta parke, kereste, kontrplak, kapı ve pencere imalatının daha genişletilerek il genelinde yaygınlaştırılabileceği belirtilirken, ilde yapılabilecek yatırım alanları içinde, tekstil, plastik sanayi, cam eşya üretimi, kotracılık, tarım, mermer bulunuyor. ■



İLİMİZDEKİ MEVCUT SANAYİ VE YATIRIM OLANAKLARI

1996 yılından bu yana düzenlenerek gelenekleşen "Türk İş Dünyası'nın en büyük buluşması" olma özelliği taşıyan ve bu yıl yapılacak VI. Kurultay'da bir yenilik olarak "İller Yatırım Borsası" adıyla başlatılan oluşum çerçevesinde hazırlanacak olan "İller yatırım Kataloğu" nda İlimizin yatırım imkanları ve sunduğumuz fırsatları, ülkemizdeki ve tüm dünyadaki Türk işadamlarının bilgilerine sunabilmenin mutluluğunu yaşıyorum.

İlimiz tarihi ve doğal güzelliği yanında çevresel sorunlar yaratmadan, gelişmekte olan sanayisi ile işsizliği çözme yolunda hızlı adımlarla ilerleyen bir yurt köşemizdir. İlimizde toprağa dayalı tuğla, kiremit, balık ve su ürünleri işleme tesisleri, orman ürünlerine dayalı sanayi, konfeksiyon sanayi ve gıda sanayi ile ön planda yer almaktadır.

Son yıllarda Türkiye ekonomisindeki iyileşmelere bağlı olarak İlimizde 5084 Sayılı yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamına alınarak önemli teşvikler sağlanmış, bunun neticesinde tamamlanmış olan Sinop Organize Sanayi Bölgesine çeşitli sektörlerde 20 adet yatırımcı toplam 1837 kişi istihdam yaratacak yatırımlara başlamış, bazıları da üretime geçmiş bazılarının inşaatı devam etmektedir. Ayrıca projelendirilen Boyabat Organize Sanayi Bölgesinin tamamlanması da istihdama önemli katkı sağlayacaktır.

Teşvik destekleri yanında İlimizde yatırım avantajları ve genel bir değerlendirme yapıldığında;

- 5084 ve 5350 Sayılı yasadan yararlanılmaktadır.
- Kalkınmada Öncelikli Yöre (KÖY) kapsamında uygun finansman olanakları ve muafiyetler sağlanmaktadır.
- KOSGEB desteklerinden yararlanılmaktadır.
- Altyapısı tamamlanmış ve merkeze çok yakın Organize Sanayi Bölgesi mevcuttur.
- Sorunsuz Elektrik enerjisi sağlanmaktadır.
- Mükemmel coğrafi konum ve doğal zenginlikler vardır.
- Yeterli düzeyde ucuz kalifiye işgücü mevcuttur.
- Mevcut limanı vardır.
- Su an kapalı olmakla birlikte bir havaalanı mevcuttur.
- Karadeniz'e kıyısı olan ülke pazarlarına hitap edebilme potansiyeline sahiptir.
- İlimiz topraklarının büyük kısmının orman oluşu orman ürünlerine dayalı sanayinin gelişmesine kaynak oluşturacaktır.
- Doğal çevre ve iklim koşulları uygundur.
- İlde sosyal huzur ve güvenlik vardır.
- Valiliğimizin bürokratik iş ve işlemlerle ilgili olarak her türlü desteği verme taahhüdümüz bulunmaktadır.

Tüm yatırımcıları İlimize Yatırıma davet ediyoruz.

Zeki ŞANAL
Sinop Valisi



SİNOP İLİNDE YATIRIM VE TİCARET OLANAKLARI:

Sinop; doğusu Samsun, batısı Kastamonu, kuzeyi Karadeniz,güneyi Çorum illeri ile çevrilidir.Yüzölçümü 5 816 km2, nüfusu (2000 yılı sayım sonuçları) merkezi 30 502 , il geneli ise 225 574 kişidir. İlçeleri Merkez, Ayancık, Boyabat, Dikmen, Durağan, Erfelek, Gerze, Saraydüzü, Türkeli .

Sinop; Karadeniz Bölgesinde en çok göç veren (Türkiye sıralamasında 2.), Cumhuriyet döneminde istihdama dayalı yatırım almayan, kamu yatırımlarının (son birkaç yıl hariç) gelmediği, 1992 yılında ekonomik krizi önceden yaşamaya başlayan , batıda doğuyu anımsatan unutulmuş bir yurt köşesidir.

Tüm bu olumsuzluklara karşılık, doğal güzelliklerini, insan sevgisini koruyan, pırıl pırıl denizi, ıslıl ıslıl güneşi ile dinlence yeridir. İlimizin yatırımcılara cazip gelecek olanaklarını;

- 5084 sayılı Teşvik Kanunu kapsamında olması ,
- Deniz-Kum-Orman faktörleri ile bağlantılı Turizm kenti olması ,
- Eğitim ve Kültür Şehri olacak kapasitede insanları ve mekanları bulunması olarak özetleyebiliriz.

5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanunu gereği teşvik kapsamına alınan (36+13) 49 il arasında Sinop'ta yer almıştır. İlimizde Sinop merkez ve Boyabat ilçelerinde olmak üzere 2 adet Organize Sanayi Bölgesi planlanmış,alt yapısı tamam olan Sinop Organize Sanayi Bölgesinde Teşvik yasaı gereği bedava arsa verilmesine rağmen ancak % 10'una yatırımcı talebi gelmiş ve tahsisleri yapılmış, % 90'ı boş beklemektedir. Boyabat O.S.B.nin alt yapı inşaatı henüz başlamamıştır.Yasa , sektör bazında ve yerel bazda olsa idi daha çok yatırımcı talebi olacağını düşünüyoruz.

Karadenize kıyısı olan iller arasında kumsalı ve plajları olan il çok azdır.İlimiz bu yönden şanslı olup, yer yer deniz kum ve orman birbirine girmiştir.Her yıl turist sayısı artmaktadır.

Yollarımızın standardı artırılırsa, İhalesi yapılan yollardan Yakakent-Gerze yolu ile İlimizi başta Ankara ve İstanbul olmak üzere diğer illere bağlayacak olan, ilimizin olmazsa olmazı, can damarı niteliğindeki Sinop-Boyabat (tünelli geçiş) yolu bitirilirse turizm ve ticaret hayatı dahada canlanacaktır. Sinop iskelesinin altyapısı tamamlanmış olmasına rağmen büyük tonajlı gemilere hizmet verememektedir.Hava alanımız atıl durumda beklemektedir.

İlimizin EĞİTİM VE KÜLTÜR ŞEHİRİ olması yönünde yoğun çalışmalar yapılmaktadır.İlimizde Üniversite olmayıp ,Ondokuz Mayıs Üniversitesine bağlı Fakülte ve Yüksek Okullarda eğitim ve öğretime devam edilmektedir. İlimizde üniversite kurulsa fakülte sayısı ile birlikte öğrenci sayısı da artacaktır.Bu artış ilimiz ekonomisine canlılık katacaktır.

İç ticarete etkili bir konumda değiliz. Dış ticarete ise, limanımız , tabii liman olması nedeniyle (geçmiş tarihlerde) ipek yolu üzerinde önemli bir görev almıştır.

Sinop, yatırım yapacakları bekliyor.Turizm ve eğitimin dışında bir çok alanda sanayi yatırımı yapılabilir.Hammadde olarak ağaç, tarım ürünleri ve hayvan mevcuttur.Sadece üretim yapacak sanayiciyi bekliyoruz.

Erol DERİCİ

Sinop Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	SİNOP	
TELEFON KODU	00.90	368
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		5816
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	109,60	48
Kadın	115,91	52
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	39	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
	29,21	12
İLİN FİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
	50,25	22
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	65	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	HAYIR	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	HAYIR	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Samsun-Çarşamba	
Uzaklığı (Km)	180	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	HAYIR	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	Samsun	
Uzaklığı (Km)	180	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)	7-13	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	Vinç mevcut değil	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	Vinç mevcut değil	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Samsun	
Uzaklığı (Km)	180	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	439	
Demiryolu (Km)	-	
Havayolu (Saat)	-	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	701	
Demiryolu (Km)	-	



Havayolu (Saat)			
EĞİTİM BİLGİLERİ			
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI		OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim		250	26972
Lise		16	4102
Meslek Lisesi		27	4640
Yüksek Okul 2 Yıllık		5	
Yüksek Okul 3 Yıllık		-	
Fakülte 4 Yıllık		4	
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI		OKUL SAYISI	
Motor - Makine			
Endüstri		3	
İnşaat			
Turizm		1	
Ticaret		2	
Diğerleri			
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR		OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		-	
Lise		-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI		OKUL SAYISI	
Makine Müh.		-	
İnşaat Müh.		-	
Ziraat Müh.		-	
Endüstri Müh.		-	
Gıda Müh.		-	
Kimya Müh.		-	
İşletme		-	
Diğerleri		7	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER			
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI		SAYI	
Anonim Şirket		113	
Limited Şirket		436	
Şahıs Şirketi		863	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI		SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		-	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulunduğunuz İlde Olanlar		-	
Şirket Merkezi Bulunduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlerde Olanlar		-	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		-	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ		ÜLKE İSMİ	
.....		-	
.....		-	
.....		-	
Diğerleri		-	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ		ŞİRKET SAYISI	



Gıda	-	
Tekstil	-	
Otomotiv	-	
Makine	-	
Turizm	-	
Beyaz Eşya	-	
Diğerleri	-	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	18	
Otomotiv		
Tekstil	13	1
Elektrikli Aletler	-	
Makine İmalat	-	
Mobilya	3	1
Diğerleri	79	4
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	68	
2002	78	
2003	67	
2004	95	
2005	101	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	49	
İŞÇİ SAYISI 10-25	37	
İŞÇİ SAYISI 25-50	21	
İŞÇİ SAYISI 50-100	2	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	5	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	2	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	180.000	
Boş Alan (M2)	394.789	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	5	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	1	
Otomotiv	-	
Tekstil	2	
Elektrikli Aletler	-	
Makine İmalat	1	
Mobilya-Ahşap Ürünler	1	
Diğerleri		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	HAYIR	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	HAYIR	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	HAYIR	



İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	21
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	21
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	140.000.000 YTL
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	231.170
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	130.397
ORMANLIK ALAN (Hektar)	320.209
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	4.078
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	20
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	211.750
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	73.460
Mısır	37.023
Arpa	10.932
Diğerleri	26.262
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	8501
Kavun	8379
Salatalık	7.408
Diğerleri	22.191
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	348
Pamuk	-
Fındık	-
Zeytin	-
Ayçiçeği	-
Mısır	37.023
Diğerleri	-
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-
Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	4.626
Kiraz	1.284
Diğerleri	21.496
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	117.930
Büyükbaş	102.339
Kümes Hayvanı	274.290
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	25.365 ton



İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	1.931 ton
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	21.507
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	-
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	92
İLDE M ² 'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	616.6 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	5
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İL DEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	5.713 \$
2001 Yılı	1.567 \$
2002 Yılı	2.562 \$
2003 Yılı	3.702 \$
2004 Yılı	5.022 \$
2005 Yılı	3.046 \$
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	-
Gıda Sanayi	-
Otomotiv	-
Tekstil	-
Makine	-
Elektrikli Aletler	-
Diğerleri	-
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	3
500 Bin - 1 Milyon \$	3
1 Milyon - 5 Milyon \$	-
5 Milyon - 10 Milyon \$	-
10 Milyon \$ Fazla	-
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	-
Gıda Sanayi	-
Otomotiv	-
Tekstil	-
Makine	-
Elektrikli Aletler	-
Diğerleri	7.989 \$
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	



Diğerleri		
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Kum -Çakıl	38	
Kalker	10	
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	10	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	-	
Özel	-	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	1	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	5	
Özel		
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	-	-
4 Yıldızlı Otel Sayısı	-	-
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	76
Pansiyon	2	48
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	-	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	11	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAJLARI	1000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	2	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	Mevcut	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.sinop.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.sinop.bel.tr.	



TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	Sinoptso@tobb.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	sanayi57@dsl.ttnet.net.tr

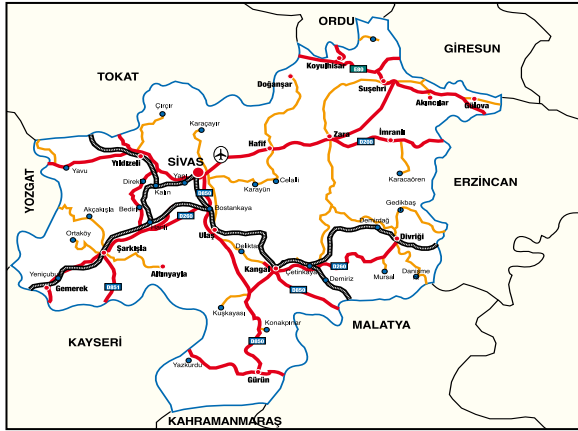


Yeni Yatırımlar Sivas'ı Canlandırdı



Maden potansiyeli ve fosil enerji kaynakları açısından zengin bir il olan Sivas, son yıllarda ciddi bir sanayileşme hamlesi başlattı.

Kazı ve araştırmalarda ele geçen buluntular, yörede ilk yerleşimin Neolitik çağa değin uzandığını gösteriyor. İ.Ö.3000'lerde Hattilerin yurdu olan ve İ.Ö.2000'lerde birçok yerleşme kurulan yöre, İ.Ö.17. yüzyılda Hitit sınırları içinde yer alıyordu. Geç Hitit devletleri döneminde güney kesimi Tilgarimmu adıyla anılmaya başladı. İ.Ö.7. yüzyılda Kimmer ve İskit istilalarına uğradı. İ.Ö.6. yüzyıl başlarında Medlerin, aynı yüzyılın ortalarında da Perslerin egemenliğine girdi; Perslerin Kapadokya'da oluşturduğu satraplığın sınırları içine alındı. İ.Ö.4. yüzyılın ikinci yarısındaki kısa süreli Makedonya yönetiminin ardından Kapadokya Krallığı'na bağlandı. Uzun süre Pontus Krallığı'nın ve Ermeni Kralı Dikran'ın yönetiminde kaldı. İS 17'de bütün Kapadokya'yla birlikte Roma egemenliğine girdi. Ermeni yöneticilerin etkili olduğu Roma döneminde kısa sürelerle Partların ve Sasanilerin eline geçti. Bizans döneminde önce Armeniakon Theması'nın sınırları içindedi. 11. yüzyılda Sebasteia Theması'na bağlandı.



Yöreye ilk kez 1059'da akınlar düzenleyen Türkmenlerin yerleşim süreci Malazgirt Savaşı'ndan sonra hızlandı. Bir süre Danişmendlilerin yönetiminde kalan yörenin doğu kesimindeki Divriği ve çevresi Mengüceklere bağlıydı. Anadolu Selçuklularının egemenliğini 1175'te tanıyan yöre halkı, 13. yüzyıl ortalarında II. Keyhusrev'in kötü yönetimine karşı ayaklandı. Bunu Moğolların yağma hareketleri ve İlhanlı denetimi sırasındaki ayaklanmalar izledi.

Daha sonra Eretna Beyliği'nin ve Kadı Burhaneddin Devleti'nin yönetiminde kalan Sivas yöresi kısa bir süre Osmanlılara bağlandıysa da 1400'de Timur ordularınca yağmlandı, yakılıp yıkıldı. 1413'te yeniden Osmanlı topraklarına katıldı. 1472'de de Akkoyun-



luların saldırılarına uğradı. Osmanlı yönetimine girdiğinde Rumiye-i Suğra (Küçük Rum Ülkesi) içinde yer alan Sivas yöresi, 1511'de başlayan Şahkulu Baba Tekeli Ayaklanması'nda önemli rol oynadı. I. Selim bu ayaklanmayı çoğu yöreden olmak üzere yaklaşık 40 bin Alevi'yi katlettirerek bastırdı. Daha sonra Rum Eyaleti'nin paşa sancağı yapılan Sivas, 16. ve 17. yüzyıllar boyunca Celali Ayaklanmaları'nın en etkili olduğu yöreler arasında yer aldı. 19. yüzyıl sonlarında oluşturulan Sivas vilayetindeki Ermeni ayaklanmaları Hamidiye Alayları tarafından bastırıldı. Aynı dönemde Kafkasya'dan gelen Çerkes göçmenler yörenin Uzunyayla kesimine yerleştirildi. 4 Eylül 1919'da Sivas kentinde toplanan Sivas Kongresi Kurtuluş Savaşı tarihinde önemli bir dönüm noktası oldu. 1921'de çıkan Koçgiri Ayaklanması yörenin geniş bir kesimini etkiledi.

Sanayi canlanıyor

Sivas'ta kişi başına gelir 2001 yılı itibari ile bin 399 dolar olarak gerçekleşti. İl ekonomisinde tarım ve sanayi sektörü ilk sırada yer alıyor. Bu sektörleri ticaret, ulaştırma ve haberleşme takip ediyor. Ancak zengin maden yatakları bulunan şehirde demir ve çeliğe dayalı sanayi lokomotif sektör olarak ön plana çıkıyor.

Türkiye Kalkınma Bankası tarafından yapılan envanter çalışmasına göre ilde 123 sanayi tesisinde 6 bin 975 kişi çalışıyor. Bugün itibari ile kamuya ait TÜDEMSAŞ Cer Atölyesi, Askeri Dikimevi, Beton Travers Fabrikası, Kangal Termik Santrali, Divriği Hekiman Maden İşletmeleri ve özel sektöre ait Et Balık Kombinaları, Çimento Fabrikası, Sivas Demir Çelik Fabrikası ve ESTAŞ Sivas'ın önemli sanayi işletmeleri arasında bulunuyor. Sivas Organize Sanayi Bölgesi'nde 65 fabrika üretim yaparken, yaklaşık 40 firmanın da





inşaatlarını tamamlamak üzere olduğu belirtiliyor. Tüm yatırımların tamamlanmasıyla birlikte ilde 200 trilyonluk bir yatırım hacminin oluşacağı ve yaklaşık 6 bin kişiye istihdam sağlanacağı kaydediliyor. İl merkezi ve ilçelerde faaliyette bulunan bin 606 işyeri kapasiteli toplam 10 küçük sanayi sitesinde ise 4 bin 353 kişi çalışıyor. 70 işyeri kapasiteli Kangal Küçük Sanayi Sitesi, 73 işyeri kapasiteli Gürün Küçük Sanayi Sitesi ve 150 işyeri kapasiteli Yıldızeli Küçük Sanayi Sitesi'nin inşaat çalışmaları da devam ediyor.

Öte yandan Sivas'taki sanayileşmenin hareketlenmesi 2004 yılı başında çıkan yatırım ve istihdam teşvik yasasına dayanıyor. Yasayla birlikte, gelir vergisi, sigorta primi işveren payları, bedelsiz yatırım yeri tahsisi ve enerji konularında kolaylıklar sağlanıyor. Bu gelişmelerden sonra altı Alman şirketinin Sivas'ta yatırım yapması yerli yatırımcıları da tetiklerken, 115 girişimci de ilde yatırım kararı aldı.

2005 yılında 50 şirket toplam 205 milyon YTL'lik teşvik belgesi çıkardı. Yüzölçümü olarak Türkiye'nin en büyük ikinci ili olan Sivas'ın ihracatı ise 2005'te yüzde 35 oranında artarak 47 milyon dolar seviyesine ulaştı. Artan yatırım talepleri nedeniyle ilde 2'nci organize sanayi bölgesini kurmak için girişimler de başladı. Sivas Demir Çelik fabrika sahası içinde bulunan 850 hektarlık alanın 2'nci OSB olarak yapılandırılması için Özelleştirme İdaresi nezdinde çalışmalara başlandığı belirtiliyor.

Zengin maden yatakları var

Sivas maden potansiyeli ve fosil enerji kaynakları bakımından oldukça zengin bir il. Maden rezervlerinin zenginliği ilin sanayileşmesinde de belirleyici bir rol üstlenirken, demir ve demire dayalı sanayi başta olmak üzere madene dayalı sanayi diğer sanayi kollarına göre daha fazla gelişmiş bulunuyor. Türkiye genelinde halen işletilmekte olan demir cevherlerinin büyük bir kısmı halen Sivas'ta çıkarılıyor. Demir cevheri rezervlerinin mevcudiyeti ve ileride işletilmesi mümkün olabilecek düşük tenörlü rezervlere sahip olması nedeniyle, Türkiye'nin en büyük demir cevheri bölgesi olduğu belirtiliyor. Son yıllarda ortaya çıkan Zara-Kösedığı kaolin yatağı, ileriye dönük yatırımlar bakımından önemli bir kaynak durumunda bulunuyor. İlde endüstriyel hammaddelerden altın, bakır, kurşun, çinko, krom, stronsiyum ve demir rezervleri, çimento hammaddelerinden kaolin, kireçtaşı ve kil rezervleri, enerji hammaddelerinden linyit kömürü rezervleri ile jeotermal enerji kaynakları bulunuyor. Endüstriyel hammaddelerden başta demir rezervi olmak üzere stronsiyum, bakır, kurşun, çinko, barit ve kalsit rezervleri işletiliyor.

Sivas yöresindeki yeraltı kaynaklarının belirlenmesine yönelik olarak yapılan envanter çalışmasına göre Sivas il sınırları içerisinde; dört altın zuhuru, 17 bakır, 42 demir, 127 krom, beş kurşun-çinko, 20 manganez, 12 nikel, yedi manyezit, 22 bloktaş (mermer), 34 sölestin, 23 tuzla, 31 asbest, üç talk, 16 linyit zuhuru ve beş kaplıca suyu kaynağı, çok sayıda çimento hammaddesi, jips ve kireçtaşı zuhurları ile az sayıda bentonit, diatomit, florit, grafit, asfaltit, kükürt, vermikülit, antıman, arsenik, toryum ve uranyum zuhurları ile nadir toprak elementleri zuhurlarının bulunduğu tespit edildi. Demir madenleri dışında sahip olunan maden rezervleri henüz sanayi alanında değerlendirilmezken, sahip olunan bu maden rezervlerinin orta vadede Sivas'ı bu alanda önemli bir yatırım bölgesi haline getirmesi bekleniyor. ■



Yüzyıllar boyu tarihteki önemli yeri, sahip olduğu kültürel ve mimari zenginlikleri, halk edebiyatına kazandırdığı yüzlerce zengin eseri ile Anadolu kimliğinin aynası olan Sivas, özellikle son yıllarda ekonomik ve sosyal alanda yaşanan olumlu gelişmelerle de ülke gündeminde hak ettiği yere ulaşmaktadır. Sanayi ve ticaret gibi ekonomik sektörlerde gelişime ve üretime açık bir İl olma özelliğiyle bölgede her geçen gün önemi artan Cumhuriyet ve Kültür Kenti Sivas, günümüzde “Yatırımın Yeni Rotası” haline gelmiştir.

2003 yılındaki 4 Eylül Sivas Kongresi Yıldönümü etkinlikleri kapsamında Bakanlar Kurulu'nun ilk defa Sivas'ta toplanması şehrin ekonomik hayatı için adeta bir dönüm noktası olmuş, kent Teşvik Yasası kapsamına alınmıştır. Bu gelişmenin ardından Organize Sanayi Bölgesinde doluluk oranı %100'e ulaşmış, yatırımcıların artan arsa talepleri nedeniyle de 2.OSB'nin kurulması için çalışmalar başlatılmıştır.

Sivas'ın sanayileşmesinde önemli bir adım olan 1. Organize Sanayi Bölgesinde şuan itibariyle 189 sanayi parseli bulunmaktadır. Bu parsellerin tamamı 114 firmaya tahsis edilmiş olup, bu firmalardan 65'i yatırımını tamamlayarak üretime geçmiş, 40 firmanın ise yatırımı halen devam etmektedir. 7 firma yatırımına ara vermiş olmakla beraber kısa süre sonra faaliyetlerine başlayacaktır. Geriye kalan 2 firmanın yatırımı ise halen proje aşamasındadır. Bu çerçevede 7 yabancı yatırımcıda Sivas'ı tercih etmiş olup, bu yatırımlardan 5'i inşaat aşamasında, 1'i proje aşamasında ve 1'i de imalat yapar haldedir. OSB'de üretim halindeki fabrikalarda yaklaşık 3.046 kişi istihdam edilmekte olup, yatırımların tamamlanmasının ardından bu sayısının 5.500'e yükselmesi hedeflenmektedir. Yaklaşık 115.000,00-YTL'lik katma değer üretmekte olan Organize Sanayi Bölgesinde yatırımların tamamlanmasıyla bu rakam 198.850,00-YTL olacaktır.

Sivas'ta yaşanan bu hareketlilik sanayide önemli bir altyapı oluşturan küçük sanayi sitelerini etkilemiş, onların gelişmesine de öncülük etmiştir. Bu gün Sivas'ta bulunan 10 adet küçük sanayi sitesinde 4.353 kişi istihdam edilmekte, Gürün, Kangal ve Yıldızeli'nde sanayi sitelerinin oluşturulması için başlatılan inşaat çalışmaları da devam etmektedir.

Son yıllarda İl ekonomisinde yaşanan gelişmeler yeni hizmet altyapılarının da kurulmasına önayak olmuştur. Bu çerçevede Organize Sanayi Bölgesi içinde Gümrük Müdürlüğü hizmet vermeye başlamıştır. TSE Temsilciliği, KOSGEB Bürosu, Orta Anadolu İhracatçıları Birliği İrtibat Bürosu da İlimizde faaliyetlerine başlamıştır. Destekli Bölgesel Kalkınma Programlarının uygulanması amacıyla Sivas, Yozgat ve Kayseri İlleri İl Özel İdareleri'nin katılımı ile Orta Anadolu Kalkınma Birliği kurulmuş ve Valilik bünyesinde kurulan Avrupa Birliği Bürosunda çalışmalarına başlamıştır. Yatırımcılara her yönüyle fırsat sunan Sivas'ta 2006 yılında hizmete açılan İş Geliştirme Merkezi'nde, Ticaret ve Sanayi Odası ve Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü'nce belirlenen meslek dallarında kurslar düzenlenerek, nitelikli eleman ihtiyacının karşılanması hedeflenmektedir.

Sayın Başbakanımız Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından temeli atılan Eğitim-Kültür-Fuar-Spor-Ticaret ve Rekreasyon Alanı ile İl genelinde üretim yapan sanayi tesislerine



yönelik olarak araştırma ve geliştirme amacıyla kurulması düşünülen Teknopark'ın tamamlanması ile de Sivas, Orta Anadolu'nun her alanda kalbi konumuna gelecektir.

Sahip olduğu potansiyellerin yanı sıra “Uyuyan Dev Uyanıyor, Sivas Sanayileşiyor” sloganıyla çıktığımız bu yolda yatırımcıların Sivas'ı tercih etmeleri için daha birçok neden bulunmaktadır. Tarihi ve kültürel mirası yanında sahip olduğu ekonomik ve sosyal potansiyelleri, sanayiye girdi sağlayabilecek üretim kapasitesine ve potansiyeline sahip hayvancılık ve tarımsal üretim, başta demir olmak üzere yer altı zenginlikleri ile maden ve madene dayalı sektörlerde önemli hammadde avantajı, sahip olduğu karayolu, demiryolu ve havayolu ağıyla ulaşımda önemli bir kavşak, 20.000'e yaklaşan üniversite öğrencisi ile bir bilim merkezi, coğrafi konumu itibarıyla bölgeler ve pazarlar arasında bir geçiş noktası, sanayileşmede bir çok ilde bulunmayan bir altyapı, Teşvik Yasası kapsamında olması, 2. Organize Sanayi Bölgesinin kurulması için gerekli adımların atılmış olması, önemli bir enerji kaynağı olarak doğalgaz kullanma imkanı, kentleşme alanında Türkiye'nin en iyi altyapıya sahip illerinden biri olması, en önemlisi de her zaman devletin ve milletin yanında yer alan, Cumhuriyet sevdalısı kadirşinas ve çalışkan bir halk, huzur ve güven dolu bir ortam bu nedenlerin başındadır.

İlin coğrafi konumu, temel altyapı düzeyi, yeraltı, yerüstü, tarihi ve kültürel zenginlikleri, yetişmiş insan gücü varlığı gibi potansiyellerin yanı sıra gelişmek ve ilerlemek konusunda ortaya konulan istek ve irade “ÜRETEN ve MÜREFFEH SİVAS” vizyonu olarak şekillenmektedir. Bu vizyon gerçekleştiğinde Sivas ili “göç veren değil göç alan kalkınmış bir İl” olacak ve benzer sorunları yaşayan İl veya bölgelere örnek teşkil edecektir.

Dr. Hasan CANPOLAT

Sivas Valisi



Bilindiği üzere Sivas, son yıllarda her alanda Türkiye ortalamasının üzerinde bir gelişme yaşamaktadır. Özellikle son iki yılda teşvik yasası meyvelerini vermeye başlamış; Organize Sanayi Bölgemizde fabrika sayısı yüzde 100'lük bir artışla 65'e çıkmıştır. Ayrıca, 114 girişimcinin yatırım kararı aldığı ilimizde 40 firma inşaat, diğerleri ise proje aşamasındadır.

İstihdamdaki artışta sanayileşme ile doğru orantılı olarak yüzde 200'lük bir yükselişle 3046'a ulaşmıştır. Hızla devam eden fabrika inşaatlarının tamamlanması ile birlikte 198.850.954. YTL tutarında yatırım hacmi oluşacak ve yaklaşık olarak 6 bin kişiye istihdam sağlanacaktır.

Bu gelişmeler ışığında sanayileşme ile artan enerji tüketimi de yıllık 25 milyon kw saate ulaşmış, üretim de önemli büyümeler yaşanmıştır. Öyle ki; bundan birkaç yıl önce 10 milyon \$ olan ihracat rakamları bugün 50 milyon \$ seviyesine çıkmış; dünyanın dört bir yanına ihracat gerçekleştiren firmalarımız sayesinde bu yükseliş istikrarlı bir şekilde büyümesini devam ettirmektedir.

2023 yılı için ortaya koyduğumuz vizyonumuzda yer alan "İhracatı 500 Milyon Dolar Olan Bir Sanayi Kenti" hedefimize de kısa sürede ulaşacağımıza yürekten inanıyoruz.

Öte yandan, ortaya koyduğumuz hedefler arasında yer alan uçak seferlerinde de büyük bir artış yaşanmıştır. Türk Hava Yolları (THY) ve Atlas Jet olmak üzere iki hava yolu şirketi tarafından haftanın her günü düzenlenen uçak seferlerinde ki doluluk oranı yüzde 100'leri bulmuştur. Yolcu sayısındaki artış, yurt içindeki ve yurt dışındaki Sivaslı potansiyelinin varlığı nedeniyle havaalanımızda genişletme çalışmalarına başlanmış olup, kısa süre sonra uluslararası hava trafiğine açık, İç Anadolu bölgesinin en büyük havaalanı kurulacaktır.

Ulaşımındaki bu genişleme ile Türkiye'nin en büyük üniversiteleri arasında yer alan Cumhuriyet Üniversitemiz de 32 bin öğrencisiyle bölgede önemli bir merkez ve altyapı oluşturmaktadır.

Zira, kırmızı beyaz renkleriyle tüm yiğidoların kalbinde taht kuran Sivasspor'umuz da süper ligdeki başarısıyla "Sivas'ın sanayiden spora kadar her alanda 1. lige çıktığının" ispatıdır.

Bu gelişimler ve yükseliş trendinde yatırımların yeni rotası haline gelen kentimiz, teşvikli iller arasında da yatırımlar ve teşvik belgeli firması sayısı itibarıyla birinci olmuştur.

Türkiye'ye model olan bu yapı karşısında teşvikli birçok ilde Sivas'ı kendilerine örnek alarak, çalışmalarına başlamıştır.

Bu durum bizler açısından oldukça sevindiricidir. Çünkü gerçek bir azmin, birlikteliğin ve başarının kazanılmış öyküsü yaşanmıştır.

Göreve geldiğimiz ilk günlerde Sivas'ın her potansiyelinin var olduğunu ancak, bir araya gelip iş yapma ve birliktelik kültürünün gelişmediğini tespit etmiştik. Bu düşünceden hareketle kentin tüm önde gelenlerini bir araya getirerek Danışma Kurulunu oluşturmuştuk. Bu kurul ile çeşitli toplantılar yaparak, Sivas'ın geleceğini masaya yatırmış; sorunları ve çözüm yöntemleri belirlemiştik.

"Sivas'ı bir Dünya kenti yapmayı" hedefleyen Danışma Kurulumuz, Cumhuriyet kenti Sivas'ımızın Cumhuriyetin 100. yılı olan 2023 yılı vizyonunu da ortaya koymuştu.



Belirlenen bu vizyon doğrultusunda, Valilik, Belediye, Odamız ve diğer sivil toplum örgütlerinin de birlikteliği ve Başbakan Yardımcımız Sayın Doç. Dr. Abdüllatif Şener'in destekleri ile yol haritamız çizdik. 2006 ve 2007 yılı hedeflerini belirledik ve çalışmalarımıza hız verdik.

Nitekim, 6 Alman yatırımcımızdan kentimizi tercih ederek, fabrika kurması gelecekte bir Dünya Kenti olacağımızın açık bir göstergesidir.

İngiliz yayın organı Financial Times'in "Geleceğin Avrupa Şehirleri" arasında yaptığı araştırma da SİVAS'ı CAZİBE MERKEZİ seçmesi ilimizin kısa sürede hedeflerine ulaşacağını ortaya koymaktadır.

Kentimizde ortaya çıkan bu yükseliş tablosu sayesinde Türkiye'deki iller birbirini takip etmiştir. İlk önce Türkiye'nin kontak lens üreten il teknoloji fabrikası kurulmuş, ardından yine bir ilk olan yapay damar ve stend fabrikasının kurulmasına karar verilmiştir.

Önümüzdeki günler içerisinde diğer Alman yatırımlarının da bulunduğu fabrikaların açılışlarını yapacağız. Bu bizim için bir gurur ve onur tablosudur.

Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan, Başbakan Yardımcımız Sayın Doç. Dr. Abdüllatif Şener ve İçişleri Bakanımız Sayın Abdülkadir Aksu tarafından kısa süre önce temelleri atılan Fuar ve Kongre Merkezi de yüzümüzü ağartacak diğer önemli bir projedir.

Sivas'ı uluslararası bir platforma taşıyacak olan bu merkez sayesinde Cumhuriyet kenti ilimiz gelişimini hızla sağlayacak ve hayalini kurduğumuz bir dünya kenti olacaktır.

SİVAS'I CAZİP KILAN ETKENLER

- Teşvikli il kapsamında yer alması nedeniyle birçok vergi avantajından yararlanılması. Ucuz ve hemen her sektörde kalifiye iş gücünün bulunması.
- Yatırımcıların istedikleri bölgede bedelsiz arsa tahsisi yoluyla yatırım yapma şansına sahip olmaları.
- Demir çelikten termal turizme ve kış sporlarına kadar birçok alanda yatırım olanaklarının bulunması.
- Sivas çevre illerle kıyasla demiryolu, havayolu, karayolu ağlarıyla ulaşım sorunu olmayan bir il.
- Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) altyapının tam olması.
- Deprem riskinin çok az olması.
- Sivas'ta yerel yöneticilerin, kamu yöneticileriyle ve sivil toplum örgütleriyle, yatırım yapacak insanlara maddi ve manevi destek verme birlikteliğini yakalamış olmaları.
- Ticaret ve Sanayi Odası, KOSGEB ve TSE olarak sınırsız hizmet anlayışı ile girişimcilere güvenilir ve karlı bir yatırım ortamı sunmaları.

Osman YILDIRIM

Sivas Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	SİVAS	
TELEFON KODU	00.90	346
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		28.549
İLİN TOPLAM NÜFUSU	755.091	%
Erkek	383.254	
Kadın	371.837	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	26	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU		%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	295.043	%
Erkek	177.942	
Kadın	117.101	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	7,3	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	KAYSERİ	
Havaalanının Adı	KAYSERİ	
Uzaklığı (Km)	200	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	MERSİN	
Uzaklığı (Km)	497	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	443	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	-	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	893	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	642	98.645
Lise	55	20.746
Meslek Lisesi	21	5.608



Yüksek Okul 2 Yıllık	15	8.872
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	8	10.680
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor – Makine		
Endüstri	10	
İnşaat		
Turizm		
Ticaret	6	
Diğerleri	5	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise	3	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	-	
Endüstri Müh.	1	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	1	
İşletme	1	
Diğerleri	7	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	3.338	
Anonim Şirket	281	
Limited Şirket	1.483	
Şahıs Şirketi	1.574	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	11	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	11	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	1,62 Milyon	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
6	ALMANYA	
2	RUSYA	
2	HOLLANDA	
1	ABD	
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv	1	
Makine	1	
Turizm	1	



Beyaz Eşya		
Diğerleri	8	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	60	
Otomotiv	5	
Tekstil	25	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat	15	
Mobilya	35	
Diğerleri	120	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	101	
2002	169	
2003	174	
2004	418	
2005	820	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	90	
İŞÇİ SAYISI 10-25	70	
İŞÇİ SAYISI 25-50	45	
İŞÇİ SAYISI 50-100	30	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	5	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	1	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	181 ha	
Boş Alan (M2)	222 ha	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	9	
Otomotiv	6	
Tekstil	8	
Elektrikli Aletler	1	
Makine İmalat	3	
Mobilya-Ahşap Ürünler	28	
Diğerleri	59	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	45	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		



İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	235
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	986,518
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	504,046
ORMANLIK ALAN (Hektar)	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	661.580
ARPA	143.165
ÇAVDAR	16.294
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	8.542
HIYAR	5.221
LAHANA	2.325
Diğerleri	26.305
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	
Pamuk	
Fındık	
Zeytin	
Ayçiçeği	
Mısır	
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	7.714
Kiraz	508
Diğerleri	30.000
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	368.063
Büyükbaş	303.734
Kümes Hayvanı	802.085
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	215.283.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	96.076.500
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	122.600
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	3
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	2



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	420
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İL DEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	15.864
2003 Yılı	28.935
2004 Yılı	37.279
2005 Yılı	46.676
İL DEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	42
Otomotiv	6.842
Tekstil	21.033
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	18.759
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	15
500 Bin - 1 Milyon \$	4
1 Milyon - 5 Milyon \$	4
5 Milyon - 10 Milyon \$	3
10 Milyon \$ Fazla	1
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
DEMİR	188.298.803
KURŞUN-ÇİNKO	2.206.926
KAOLEN	50.000.000
Diğerleri	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	
.....	



.....		
DİĞERLERİ		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
DİĞERLERİ		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	31	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	200.000.000	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
TRAVERTEN	105000000	
MERMER	95000000	
.....		
.....		
DİĞERLERİ		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	3	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel	-	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	19	
Özel	5	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	114
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	120
Pansiyon	12	400
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	11	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	1500	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	10	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.sivas.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.sivas.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.sivastso.org	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Sivas Ticaret ve Sanayi Odası - Mutlu TÜRKÖĞLU- Turgu Özal Bulvarı SİVAS-info@sivastso.org	



<p>BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ</p>	<p>Sivas Ticaret ve Sanayi Odası - Mutlu TÜRKOĞLU- Turgu Özal Bulvarı SİVAS-info@sivastso.org</p>
--	---

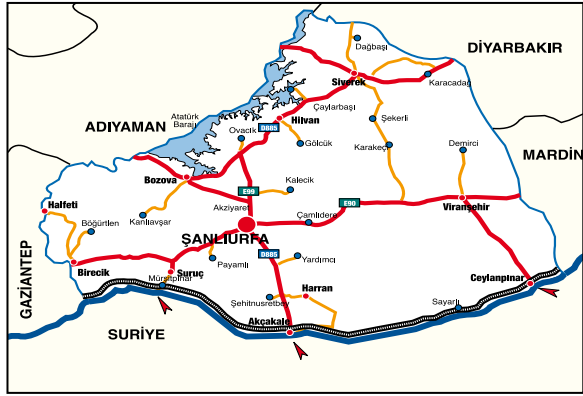


Peygamberler Kenti Sanayileşiyor



GAP'tan sonra kurulan birinci ve ikinci OSB'ler, küçük sanayi sitesi kentin görünümünü değiştiriyor.

Urfa, 30-36 kuzey enlem ve 37-40 doğu boylamları arasında yer alıyor. Deniz seviyesinden 518 metre yükseklikte yer alan kent, kuzey, batı ve güneyinde Fırat Nehri, doğusunda ise yine Fırat'ın kollarından olan Habur Irmağı ile sınırlandırılmış. Doğusunda Mardin, batısında Gaziantep, kuzeybatısında Adıyaman ve kuzeyinde de Diyarbakır ile çevrili. Güneyinde ise Suriye sınırı bulunuyor.



Bölgede tarihi ile dikkat çeken Urfa'nın 11 bin yıllık geçmişi var. Merkeze bağlı Örencik köyü sınırları içinde yer alan Göbekli Tepe'de yapılan kazılarda ele geçen buluntular bu tarihi geçmişi kanıtıyor. Urfa'nın bilinen en eski ismi Aramiler tarafından verilen Urhay idi. Makedonya Kralı Büyük İskender suları bol olan Urfa'yı Makedonya'daki Edessa (bugünkü Vodena) şehrine benzeterek Urfa'ya "Suları Bol" anlamına gelen Edessa ismini verdi.

Urfa adının Süryanice "Urhai" sözcüğünden türediği, Urhai'nin ise Arapça "Suyu Bol" anlamına gelen Er-Ruha'dan kaynaklandığı rivayet ediliyor. Urhai'nin Orhe, Orhai gibi farklı kullanışları sonunda Urfa adı ortaya çıktı.

Kurtuluş Savaşında da Urfa öne çıkan iller arasında yer aldı. Mondros Mütarekesi'nin 7. maddesinde yer alan "Müttefikler, güvenlerini tehdit edecek bir durum ortaya çıktığında herhangi bir stratejik noktayı işgal hakkına haiz olacaklardır" hükmü, Urfa'yı işgale gerekçe yapılarak 24 Mart 1919 (bazı kaynaklara göre 7 Mart 1919) tarihinde Urfa, İngilizler tarafından işgal edildi. 11 Nisan 1920 de Urfa düşman işgalinden kurtuldu.

Kurtuluş Savaşında gösterdiği kahramanlıktan dolayı Urfa ili adının "Şanlıurfa" olarak değiştirilmesine ilişkin kanun teklifi TBMM tarafından 12.6.1984 tarihinde kabul edilerek kanunlaştı.



Bölgenin tarih hazinelerinden biri de Harran. Eski Asur Devri'nden beri önemli bir kültür merkezi olan Harran, Şanlıurfa'nın 44 km. güneydoğusunda yer alıyor. Harran yaklaşık 4 km. uzunluğunda ve 5 m. yüksekliğinde surlarla çevrili. Anadolu Kapısı, Aslanlı Kapı, Bağdat Kapısı, Musul Kapısı, Rakka Kapısı ve Halep Kapısı olmak üzere altı kapıyla dışarı açılan surların içinde, dikdörtgen planlı, Hitit'lerden başlamak üzere dört yapı katını içeren içkale yer alıyor. Harran Höyük'te yapılan kazı çalışmalarında, çeşitli buluntuların yanı sıra; İslamiyet Dönemi'ne ait sikkeler, sırlı-sırsız keramikler, taş aletler, süs eşyaları, madeni eserler gün ışığına çıkarıldı. İslamiyet Dönemi'ne ait bir şehir kalıntısının da açığa çıkarıldığı Höyük'te ayrıca Eski Tunç Çağı'na ait idol ve figürinler, Eski Asur Dönemi'ne ait silindirik mühür ve Yeni Babil Dönemi'ne ait, Kral Nabonit'ten ve Sin Mabedi'nden sözeden, çivi yazılı pişmiş toprak tablet ve adak kitabeleri bulundu.

Türkiye'de İslamiyet Dönemi'ne ait en eski cami olma özelliğine sahip olan Harran Ulu Camii (Cennet Cami), Harran Höyüğü'nün kuzeydoğu köşesinde yer almaktadır. Emeviler Devri'nde, M.S. 744-750 tarihleri arasında, Halife II. Mervan tarafından yaptırılan Ulu Cami'nin doğu cephesi, mihrabı, şadırvanı ile 33.30 m. yüksekliğindeki minarenin büyük bir bölümü günümüze kadar gelebilmiştir.

Harran'ın ilgi çeken bir başka özelliği de konik kubbeli evleridir. Evlerin tuğla kubbe ile örtülü olmasının nedeni; iklimin kurak olması nedeniyle bölgede ahşap malzemenin bulunmayışı ve Harran Ören Yeri'nde tuğla malzemenin bol miktarda mevcut olmasıdır. Sit alanı olarak tescil edilen Harran'da evler korumaya alınmış, ören yerinden malzeme alımı ve yeni yapımı yasaklanmıştır.

Şanlıurfa'nın en önemli akarsuyu Fırat Nehri... GAP ile yapay olarak oluşturulan Atatürk Baraj Gölü ise Türkiye'nin en büyük gölü olarak kabul ediliyor. Öte yandan kent içinde Halilürrahman ve Aynizeliha gölleri bulunuyor. Hz. İbrahim'in ateşe düştüğü yerde oluşan



bu iki göl şehir merkezinin güney batısında yer alıyor. Ziyaretçilerin uğrak yerlerinden bu göller içerisindeki balıklar kutsal olarak kabul ediliyor ve yenmiyor.

Şanlıurfa bölgesinde yaşayan hayvan türleri de dikkat çekiyor. Dünyada soyu tükenmekte olan kelaynaklar Türkiye’de yalnızca Birecik ilçesinde yaşıyorlar. Bu kuşlar yöresel olarak “Keçelaynaklar” olarak adlandırılıyor ve Bireciklilerce kutsal sayılıyor. Kelaynak kuşları için her yıl Mayıs ayında Birecik’te “Kelaynak Festivali” düzenleniyor. Bölge ayrıca dünyanın en asil arap atlarının yetiştiği yörelerden birisi olarak kabul ediliyor.

Abacılık, ağaç oymacılığı, bakırcılık, cülhacılık, (bez dokumacılığı), çulculuk (semercilik), dabbaklık, kazzazlık (ipek işlemeciliği), keçecilik, kürkçülük, saraçlık, tarakçılık, taş süslemeciliği bölgedeki geleneksel el sanatları arasında yer alıyor. Bu sanatlar Gümrük Hanı ve çevresindeki tarihi han ve çarşılarda icra ediliyor.

Güneydoğu Anadolu Projesi ile birlikte Şanlıurfa’nın yapısında önemli gelişmeler yaşandı. 1995 yılında toplam 59 sanayi tesisi varken bu rakam 2004 yılında 333’e yükseldi. Bölgede sulu tarıma geçilmesi sanayideki gelişimi tetikledi.

İlde 1992 yılında 1. organize sanayi bölgesi çalışmaları başlatıldı ve arıtma tesisi dışında altyapı çalışmaları 2000 yılı içerisinde tamamlandı. 291 hektar alan üzerindeki 295 sanayi parseli, 156 müteşebbise tahsis edildi. organize sanayi bölgesi’nin çok sayıda müteşebbisin taleplerine cevap vermemesi üzerine 2. organize sanayi bölgesi çalışmaları başlatıldı. 1997 yılı yatırım programına alınan 2. organize sanayi bölgesi’nin toplam alanı 1,186 hektar.

Öte yandan ilde bin işyeri kapasiteli Evren Küçük Sanayi Sitesi tamamlanarak üyelere teslim edildi. Ayrıca; Siverek İlçesi’nde 100, Akçakale’de 107 ve Suruç İlçesi’nde 105 işyeri kapasiteli 2 küçük sanayi sitesi bulunuyor.

İl ekonomisi açısından önemli olan bir diğer husus da Akçakale Sınır Kapısı. 10 Nisan 2003 Bakanlar Kurulu Kararı ile oluşturulması gereken Sınır Ticaret Merkezi için Gümrük Müsteşarlığı, Şanlıurfa Sanayi ve Ticaret Odası, Ticaret Borsası katkıları ve Şanlıurfa Valiliği’nin koordinasyonu ile tesisler tamamlandı. ■



GAP ile gelişen Şanlıurfa ekonomisi tarıma dayalı olduğundan, yatırımlar tarım ürünleri ve tarım makinelerine yönelik yapılması gerekmektedir.

İlimizde yaklaşık 340 adet sanayi kuruluşu bulunmaktadır. Bunun %33'lük kısmını gıda, %50'lik kısmını da çoğunluğu çırçır-pres işletmelerinden oluşan pamuğa dayalı tekstil sektörü oluşturmaktadır. Ülkemiz ekonomisinde önemli bir yeri olan tekstil sektörünün pamuk ihtiyacını karşılamak üzere, ilimizin yıllık pamuk üretimi 649.960 ton civarında olup, Türkiye'nin yıllık pamuk üretiminin %30'undan fazlasını il olarak tek başına karşılamasından kaynaklanmaktadır. Yıllık üretimi 1.200.000 tonu aşan buğday ve 700.000 tonu aşan arpa üretimi ilimizin diğer temel ürünlerini oluşturmakta olup, gıda işletmelerinin ana hammaddesini oluşturmaktadır

İlimizdeki mevcut 1.Organize Sanayi Bölgesinde yatırıma müsait arazi kalmayıp, projesi bitmiş olan 2.Organize Sanayi Bölgesinin tamamlanması için çalışmaların bir an önce bitirilmesi gerekir. 2.Organize Sanayinin Bölgesinin alt yapısının oluşturulması için gerekli ödeneğin temin edilmesi, yeni yatırımlar için yer sorununu ortadan kaldıracaktır

Mevcut 5084 ve 5350 sayılı teşvik kanunlarından, söz konusu kanunlarda belirtilen şartlardan dolayı Şanlıurfa yeterli kadar faydalanamamaktadır. İlimizde yaklaşık 340 adet sanayi kuruluşu bulunmasına rağmen, söz konusu teşvik kanunlarından sadece 25 adet sanayi kuruluşu faydalanmaktadır. 5350 sayılı yeni teşvik kanunundan faydalanmak için istihdamda asgari 30 kişi şartı aranmaktadır. Sanayi kuruluşlarının mevcut teşvik kanunlarından faydalanabilmesi için asgari 30 kişi şartının bölgesel olarak 5 kişiye düşürülmesinde fayda olacaktır.

Teşvik kanunlarında değişiklik yapılarak, yatırımın başlangıcından bitirilmesine kadar olan dönem için, KDV istisnasının uygulanması veya diğer maddi destek sağlayıcı tedbirlerin alınması sanayileşmenin gelişmesine büyük katkı sağlayacaktır.

Sosyoekonomik gelişimin elde edilmesi ve yeni yatırımlara olanak sağlanması amacıyla, Suriye ile sınır komşusu olan ilimizin Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca sınır ticareti kapsam listesine dahil edilmesi, diğer sınır illeri gibi değerlendirilmeye tabi tutulması faydalı olacaktır.

İnanç ve kültür turizmi açısından dünyada müstesna miraslara sahip bölgemiz maalesef layık olduğu ilgiyi görememektedir. Turizm yatırımları ekonomik açıdan halkın gelişmesine de katkı sağlayacağından, AB'ne geçiş dönemi de göz önünde tutularak bölgenin dünya çapında tanıtım kampanyası planlanıp bir an önce başlatılması gerekmektedir.

İlimiz işletmelerinin büyük bir çoğunluğu yöre halkının öz sermayesiyle kurulmuş olup, yabancı yatırımcıların ilgisini çekememiştir Yeni yasa düzenlemeleri ve oluşturulacak projelerle ilimizin yerli ve yabancı yatırımcılar için cazip hale getirilmesi, ilin ekonomik gelişiminde ciddi bir etken olacaktır.

Yusuf YAVAŞCAN
Şanlıurfa Valisi



İLİN ADI	ŞANLIURFA	
TELEFON KODU	00.90	414
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1. Derece	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	1.858.400	18.584
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	748.929	51,59
Kadın	694.493	48,11
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	77	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU		%
Erkek	320.044	
Kadın	182.130	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	257.254	
Kadın	172.177	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	14,5	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
(*) ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ADANA	
Uzaklığı (Km)	346	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	İSKENDERUN	
Uzaklığı (Km)	342	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	810	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	90 Dakika	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1.263	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	105 Dakika	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	1.371	269.271
Lise	59	29.332
Meslek Lisesi	12	3.112



Yüksek Okul 2 Yıllık		
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	7	2.907
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri		
İnşaat		
Turizm		
Ticaret		
Diğerleri		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Üniversite		1
Fakülte		7
Yüksekokul		1
Enstitü		3
Araştırma Merkezi		9
Meslek Yüksekokulu		11
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*) İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI		SAYI
Anonim Şirket		235
Limited Şirket		2140
Kooperatif ve Birlik		133
Şahıs Şirketi		1290
Şahıs Şirketi		133
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI		20
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		1
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
(*) TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		15.607.000
(*) YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ		ÜLKE İSMİ
IRAK		5
SURİYE		5
İSRAİL		2
Diğerleri		8
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ		ŞİRKET SAYISI
Gıda		1
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		1
Beyaz Eşya		



Diğerleri	18	
(*) İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	115	
Otomotiv	1	
Tekstil	159	
Elektrikli Aletler	10	
Makine İmalat	13	
Mobilya	0	
Diğerleri	48	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	23	
2002	19	
2003	53	
2004	44	
2005	32	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	199	
İŞÇİ SAYISI 10-25	0	
İŞÇİ SAYISI 25-50	24	
İŞÇİ SAYISI 50-100	14	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	8	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	2	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	1.477 Ha	
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	115	
Otomotiv	1	
Tekstil	159	
Elektrikli Aletler	10	
Makine İmalat	13	
Mobilya-Ahşap Ürünler	0	
Diğerleri	48	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	25	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	25	
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	394,3	



İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	1.200.572
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	15.707
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	12.703
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	116
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	
(*) İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	1.345.795
Arpa	791.878
Mercimek	199.080
Nohut	11.620
(*) İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Ş.Urfa Biberi	1.465
Çeşitli Biber	91.298
Diğerleri	130.719
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Pamuk	735.000
Fıstık	18.993
Susam	5.927
Ayçiçeği	863
Mısır	138.250
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Kavun, Karpuz, Elma, Armut, Ayva	375.283
Erik, Kayısı, Şeftali, Zerdali, Kiraz	2.555
Üzüm, İncir, Dut, Nar	82.381
Diğerleri	3.500
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	1.566.195
Büyükbaş	141.227
Kümes Hayvanı	1.023.100
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	126.291 Ton
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	65.206.250 Adet
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	24189
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	0
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	70
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	459,2 Kg/M ²
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	2,8
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT VE İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYET
(*) EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
(*) İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$



2000 Yılı	256
2001 Yılı	10.819
2002 Yılı	2.038
2003 Yılı	2.761
2004 Yılı	3.726
2005 Yılı	18.989
(*) İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
(*) İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
	125 Beyanname
(*) YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tümü	12.845
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
(*) İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Fosfat	1.471.860
Tuğla Toğrağı	39.200.000
Çimento Hammaddesi-Kireçtaşı (Görünür)	72.000.000
Bazaltik Pomza	67.250.000
Kireçtaşı	800.000.000
Killi Kireçtaşı	64.000.000
(*) İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Çimento Fabrikası	1
Taşocağı	3
(*) İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
(*) İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
(*) İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER	



İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	9	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	7	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	23	
Özel	10	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
Belediye Belgeli Oteller	9	543
Turistik Belgeli Oteller	8	727
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	19	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	9304	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI		
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.sanliurfa.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.sanliurfa.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.sutso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ - GAP GİDEM - ŞUTSO	
BU TABLODA YERELAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Ş.URFA TİCARET ve SANAYİ ODASI - URFA	

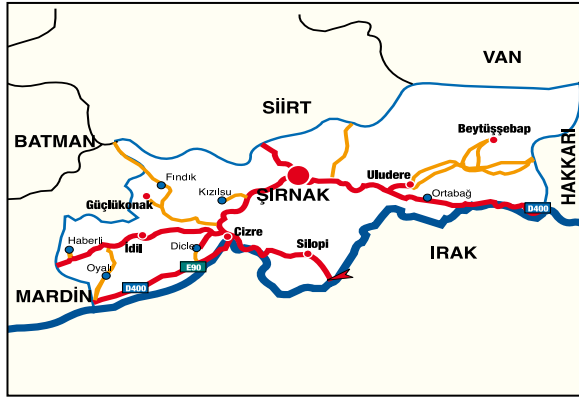


En Büyük Zenginlik Yeraltında



Terörden en çok etkilenen kentlerin başında gelen Şırnak, enerji sektöründe yakıt olarak kullanılan asfaltın açısından oldukça zengin.

Şırnak ilinin tarihi, Katip Çelebi'nin 17. yüzyılda yazdığı "Seyahatname"ye göre Nuh tufanı öncesi-ne kadar dayanıyor. Bu rivayete göre, Nuh'un gemisi, tufan sonrasında Şırnak'ın bugünkü il sınırları içerisinde bulunan Cudi Dağı'nın tepesinde karaya oturmuş; kalıntıları da orada bulunuyor. Aynı rivayete göre Nuh ve oğulları, tufan sonrası ilk yerleşim yeri olarak Cizre'yi kurarken kızgın sıcak-tan korunmak amacıyla yazlık, yayla yeri olarak da Şırnak'ı seçiyor.



Şehrin ismi de buradan geliyor. Cudi Dağı'nın kuzeyinde, Şehr-i Nuh adıyla kurulan kent, önceleri Şerneh, daha sonraki yıllarda ise Şırnak adını alıyor.

Tarihi kayıtlara göre ise Şırnak pek çok önemli devletin başkentini kendi topraklarında barındırıyor. Birinci Babil devletinin başkenti Babil (Kebeli Köyü) de, Guti (Gudi) İmparatorluğu'nun başkenti Bajakard'da Şırnak ilinin bugünkü sınırları içinde yer alıyor.

Ancak Şırnak, tarih boyunca bütün kayıtlarda küçük bir kent olarak geçiyor. Guti, Babil, Med, Asur, Pers, Sasani, Emevi, Abbasi, Selçuklular ve Osmanlılar dönemlerinde Şırnak Cizre'ye bağlı küçük bir yerleşim birimi olarak görülüyor. 1913 yılında ilçe yapılarak Siirt iline bağlanan Şırnak, 1990'da da özel bir yasayla il statüsüne kavuşuyor.

Beytüşşebap, Cizre, Güçlükonak, İdil, Silopi ve Uludere ilçeleriyle birlikte Irak sınırında yer alan Şırnak'ta iklim koşulları ve dağlık arazi yapısı nedeniyle yerleşim dün olduğu gibi bugün de dağınık ve son derece elverişsiz bir durumda.

Buna ayrıca 1984'ten bu yana yaşanan terörü de eklemek gerekiyor. Özellikle 1990'lı yıllarda terörün yol açtığı zorunlu göçle bölgeyi terk eden yöre halkının geriye dönüş süreci ise 5 yıldır devam ediyor.



Bugünkü il sınırlarıyla Şırnak'ın ekonomisi, madencilik, sınır ticareti ve kısmen de olsa hayvancılığa dayanıyor. Tarımın ekonomideki payı ise oldukça sınırlı. Çünkü Şırnak'ın 7 bin 152 kilometre kareyi bulan topraklarının sadece yüzde 24'ü tarıma elverişli. Bu toprakların da sadece yüzde 12'sinde sulama yapılabilir.

Tarımda makineleşme oranı, başka bazı illere kıyasla daha yüksek olsa da sulama imkanlarının azlığı ve elverişli arazilerin yetersizliği, tarımda verimlilik ve gelişmenin önündeki en büyük engeller olarak görülüyor.

Şırnak'taki kuru tarım alanlarında buğday, arpa ve kırmızı mercimek, sulu tarım alanında ise pamuk, ana tarım ürünü olarak ekiliyor. Tarımsal üretimde hububat türü bitkilerin payı yüzde 45.85 ile ilk sırayı alırken, bunu yüzde 54.15 ile bakliyat ve sınai bitkileri dışında kalan diğer bitkisel ürünler izliyor.

Şırnak'ta daha yüksek ekonomik değere sahip olan hayvancılığın sorunu ise terör. Hayvancılığın yoğun olarak yapıldığı köy ve meralar son 5 yıl hariç, neredeyse 20 yıldır terör nedeniyle kullanılmıyor. Bu, ildeki hayvan sayısının da sürekli olarak azalmasına yol açıyor. 90'lı yılların başında 600 binden fazla olan küçük baş hayvan sayısı 2003 yılında 240 bine kadar düşmüş. 2004 yılına ait son veriler ise köye dönüşle birlikte en azından küçük baş hayvancılığın yeniden canlandığını gösteriyor. Bu son sayımda küçük baş hayvan sayısı 318 bine ulaşmış görünüyor. Büyükbaş hayvan sayısında ise düşüş devam ediyor. Sığır sayısı 70 binlerden 13 bin 700'e inmiş durumda.

Aynı durum il ekonomisinde azımsanmayacak yere sahip arıcılık için de geçerli. İldeki kovan sayısı 10 binli rakamlardan 6 binlere gerilemiş görünüyor.

Şırnak ekonomisinin en büyük zenginliği ise yer altı madenleri. İl topraklarının neredeyse yüzde 70'inde zengin asfaltit yatakları bulunuyor. Hali hazırda ruhsatlı 9 maden





sahasından asfalt çıkartılıyor. Kömür benzeri bir yakıt olarak asfalt enerji ihtiyacı için 30 ile satılıyor.

Şırnak, Uludere ve Silopi hattında 87 milyon ton olarak tahmin edilen toplam rezervin uzun yıllar boyunca Şırnak ekonomisine katkı sağlayacağı tahmin ediliyor.

Ayrıca terör koşullarının ortadan kalkmasıyla birlikte yeni maden ocağı sayısında da artış bekleniyor.

Irak sınırında bir gümrük kapısı da bulunan Şırnak'ta sınır ticareti büyük öneme sahip. Savaş nedeniyle bir süre sınırlı geçiş yapılan Habur Gümrük Kapısı 2003'ten bu yana yeniden 24 saat boyunca açık tutuluyor. Bugün günde 5 binden fazla aracın geçiş yaptığı Habur'da ticaretin de yeniden canlanmaya başladığı görülüyor.

Habur Gümrük Müdürlüğü'nde yapılan ticari işlemlerin çoğunluğunu; Irak'tan fuel-oil ve hurda metal ithalatı ile bu ülkeye benzin, kurşunsuz benzin, LPG vb. ürünlerin ihracat ve transit işlemleri oluşturuyor.

Habur Gümrük Müdürlüğü'nden 2004 yılının ilk sekiz ayında 38 milyon 455 bin dolarlık ithalat işlemi yapılırken, ihracat miktarı 195 milyon 316 bin doları buluyor.

Terör döneminde valilikçe yaygınlaştırılan halı ve kilim dokuma atelyeleri ise pazarlama ve satış zincirinin kurulamaması nedeniyle yeterli büyüklüğe henüz ulaşmış değil. Ancak, yöreye has bu üretimin ulaştığı her satış noktasında büyük ilgi gördüğünü de eklemek gerekiyor.

Şırnak'ta gerçek anlamda bir sanayiden söz etmek ise en azından şimdilik pek mümkün görünmüyor. Sanayileşmenin ilk adımları olarak Şırnak merkezi ile Cizre ilçesinde iki küçük sanayi sitesinin inşaatları sürüyor. Yine merkez ilçe ile Cizre'de iki organize sanayi bölgesi için ihale çalışmaları devam ediyor. Bunların tamamlanmasıyla birlikte kamu ve özel teşebbüs sanayi yatırımlarının başlaması öngörülen hedefler arasında. ■





Şırnak, Siirt İline bağlı bir İlçe iken 1990 yılında 3647 sayılı Kanun ile İl haline getirilmiş olup, 6 İlçe, 13 Belde ve 231 Köyü bulunmaktadır. İlimizin 2000 yılı nüfus sayımına göre toplam nüfusu 353.197 dir. Bu nüfusun yaklaşık % 60'ı şehirde % 40'ı Köylerde yaşamaktadır.

Son yıllarda eğitim, sağlık ve alt yapı hizmetleri yanında ekonomik alanlarda da önemli mesafeler kateden Şırnak, zengin asfaltit rezervleri, keşfedilmeyi ve değerlendirilmeyi bekleyen petrol yatakları, başta mermer olmak üzere bir çok diğer yer altı kaynakları ile yakın gelecekte adından daha çok söz ettirecektir. Türkiye'nin Ortadoğu'ya açılan en önemli sınır kapısı olan Habur Sınır Kapısı da ayrı bir hareketlilik ve önem kazandırmaktadır.

İlimiz topraklarının yaklaşık % 70'inde asfaltit yatakları bulunmaktadır. Özellikle İl Merkezi, Silopi ve Uludere İlçelerinde geniş asfaltit yatakları mevcuttur. Toplam rezervin yaklaşık 87 milyon ton olduğu ifade edilmektedir. Dolayısıyla; kömüre dayalı sanayiler, asfaltitlerin elektrik üretiminde kullanılacak Termik Santralleri kurulması konusunda potansiyeli bulunmaktadır.

Şırnak İli çevresinde çimento hammadde etüdü için MTA Genel Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalara göre çimentonun hammaddesi olarak belirlenen litolojik birimler içinde, ulaşım kolaylığı, çevresel etkileri göz önünde bulundurularak beş saha belirlenmiştir. Belirlenen bu sahalardaki çimento hammaddesi olabilecek kireçtaşı, kalkerli marn ve kil gibi birimlerin yörede kömür oluşumlarının izlendiği geniş alanlarda yayılım göstermekte olduğu görülür. Dolayısıyla İlimizde hem Pazar yönünde hem hammadde bakımından hem de yakıt bakımından Çimento üretimi potansiyeli bulunmaktadır.

Yine Cudi Dağında 2004 yılı içinde Chevron Texaco isimli Uluslar arası bir şirket bir Türk şirketi ile ortaklaşa petrol aramalarına ve rezerv tespiti çalışmalarına başlanmıştır. Çalışmalar devam ediyor.

Şırnak İlinde tarım ve hayvancılık temel geçim kaynağı olup özellikle hayvancılığa dayalı deri işletme, süt işletme, et işletme tesisleri kurulması konusunda potansiyeli bulunmaktadır.

Şırnak İli kalkınmada birinci derecede öncelikli yöre olduğundan, 5084 sayılı Yatırımın ve İstihdamın Teşviki Kanunu gereği sağlanan destekler olan; enerji desteği, bedelsiz arsa tahsisi, gelir vergisi stopajı, sigorta primi desteği, gümrük vergisi ve fon muafiyeti, yerli mallarında katma değer vergisi desteği ve ithalatta katma değer vergisi ertelenmesi gibi imkanlar bulunmaktadır.

İlimizde faal bir organize sanayi bölgesi bulunmamaktadır. Ancak biri Şırnak Merkezde diğeri Cizre ilçesinde iki adet Organize Sanayi Bölgesinin kurulmuş olup çalışmalar devam etmektedir.

Ülkemiz ve İlimiz Ekonomisi açısından büyük önem taşıyan Habur Sınır Kapısı, Gümrük Müsteşarlığı ve TOBB arasında yapılan bir protokol çerçevesinde yenilenmektedir. Dolayısıyla sözkonusu çalışma bittiğinde Irak Devletiyle yapılacak ithalat-ihracat konusunda büyük kolaylıklar yaşanacaktır.

Selahattin APARI
Şırnak Valisi



Coğrafi konumu Avantaj Sağlıyor



İstanbul'a yakın olması ve İstanbul-Çanakkale-İzmir hattı üzerinde olması Tekirdağ'ın ekonomik önemini gün geçtikçe artırıyor.

Tekirdağ, Marmara denizinin kuzeyinde tamamı Trakya topraklarında yer alan üç il arasında yer alıyor. Ayrıca iki denize kıyısı olan altı il içinde bulunuyor. İİ doğudan İstanbul'un Silivri ve Çatalca, kuzeyden Kırklareli'nin Vize, Lüleburgaz, Babaeski ve Pehlivan köy, güneyden Marmara Denizi ve Çanakkale'nin Gelibolu ilçesiyle ile çevrili. Kuzeydoğudan Karadeniz'e 1.5 kilometrelik bir kıyısı var.



Bilinen en eski adı Bisanthe. Bu isim M.Ö. 5'inci yüzyılda Herodo'nun tarihi haritası üzerinde kullanılmış ve Anadolu'da Perslerin yenilgisine kadar hep aynı kalmış. Bu tarihten sonra Rhaedestus (M.Ö.334-M.S.843) ismi kullanılmış. Daha sonra da Rodosto adını almış. Şarlıman İmparatorluğu'nun 843'teki paylaşılmasını gösteren haritada üstte büyük harflerle Rodosto, altta kare içinde Rhaedestus olarak yazılmış. Bizans devrinin şehre verdiği bu isim zamanımıza kadar gelmiş.

Avrupalılar bugün bile Rodosto adını kullanıyorlar. Osmanlılar Tekirdağ'ı fethettikten sonra 1358 tarihinden itibaren de Rodosuk adını kullanmışlar. Osmanlı tarihlerinde, فرمانlarda, divan-ı hümayun vesikalarında, mezar taşlarında hep bu isim kullanılmış. 1732 tarihinden sonra Rodosuk bırakılıp Tekfurdağı adı verilmiş. Bu isim değişikliğinin kesin sebebi bilinmiyor. Ama Bizans derebeylerine 'Tekfur' denildiği için bu ismi aldığı tahmin ediliyor. Cumhuriyet devrine kadar il, Türkler arasında Tekfurdağı adıyla anılıp yazılmış. Cumhuriyet devrinde ise Tekfurdağı Tekirdağ'a çevrilmiş.

İlin 2000 yılındaki nüfusu 623 bin 591 olarak belirtiliyor. İle bağlı olan 8 ilçeden Çorlu 179 bin 33'le en fazla nüfusa, Marmara Ereğlisi ise 19 bin 955'le en az nüfusa sahip olan



ilçelerdir. Nüfus yoğunluğu olarak ifade edilen bir kilometrekareye düşen kişi sayısı, il genelinde 99 ve il merkezinde 128 iken, ilçelere göre 39 ile 254 kişi arasında değişiyor. Tekirdağ ilinde okuma ve yazma bilen nüfusun oranı ülke genelinde olduğu gibi her iki cinsiyet için de sürekli artış gösteriyor. 1935 yılında erkek nüfusun yüzde 34.9'u, kadın nüfusun yüzde 15.8'i okuma yazma bilirken, bu oran 2000 yılında erkek nüfusta yüzde 96.4'e kadın nüfusta yüzde 89.3'e yükselmiş.

Eğitim düzeyinde özellikle lise ve yükseköğretim mezunlarında önemli gelişme sağlanmış. 1975 yılında erkek nüfusun yüzde 4.2'si, kadın nüfusun yüzde 1.9'u lise mezunuyken, 2000 yılında erkek nüfusun yüzde 17'si, kadın nüfusun yüzde 10.5'i lise tahsili yapmış.

İl geçmişten günümüze kadar önemli bir tarım, ticaret ve turizm merkezi olmuş. Tekirdağ ekonomisinde temel sektörlerin başında tarım ve sanayi geliyor. Özellikle 1980'li yıllardan sonra ilde artan sanayileşme hareketi 1990'lı yıllarla birlikte hız kazanmış. Büyük bir pazar potansiyeli olan İstanbul'a yakın olması ve İstanbul-Çanakkale-İzmir hattı üzerinde olması Tekirdağ'ın ekonomik önemini gün geçtikçe artırıyor. Ayrıca il, sahip olduğu doğal kaynaklar yanında tarihi ve kültürel varlıkları ile ekonomik anlamda önemli bir turizm merkezi konumunda.

Tekirdağ verimli tarım arazilerine sahip olan Ergene havzasında yer alıyor. Toprakları geniş düzlükler ve alçak tepelerden oluşmuş olan ilin yüzde 90'ı tarıma elverişli. Genel olarak işlenen alanların büyük bir bölümünde tarla tarımı yapılıyor. Bunun yanında bağcılık ve meyvecilik de yapılıyor. Tekirdağ, verimli tarım arazilerine sahip olması nedeniyle 1930'lu yıllara kadar önemli bir tarım kentiydi. 1931 yılında bölgede ekonomik önemi olan üzüm





üretiminin değerlendirilmesi amacıyla Tekel Şarap ve İçki Fabrikası kuruldu. Daha sonra ilde yoğun olarak tarımı yapılan buğday ve ayçiçeğinin işlenebilmesi amacıyla un ve yağ fabrikaları kurulmuş. Günümüzde Tekirdağ merkezi ve ilçelerinde birçok sayıda ve çeşitli kapasitelerde un ve yağ fabrikası bulunuyor.

40 adet un fabrikası bulunan ilde Türkiye buğdayının yüzde 11'i işleniyor. Satışların yüzde 80-90'ı da İstanbul'a yapılıyor.

Tekirdağ'ın en büyük ilçesi olan Çorlu'da 1950'li yıllarda deri sanayi gelişmiş. Bu sanayi ile ilgili birçok fabrika Çorlu'da kurulmuş halen de çalışmaya devam ediyor. Tekirdağ sanayiinde önemli gelişmelerden biri de Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulması. Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi, 1973 yılında kurulmuş. Burada başta tekstil olmak üzere, halı, metal, makine, kimya, elektrik ve elektronik sanayi ile ilgili birçok fabrika bulunuyor. Ayrıca birçok ilçede küçük sanayi siteleri de faaliyet gösteriyor. Tekirdağ sanayiine tekstil ve konfeksiyon, gıda, madencilik, kimya ve ilaç, dericilik sanayileri katkıda bulunuyor.

Türkiye'deki tekstil işletmelerinin önemli bir bölümü Tekirdağ'da faaliyet gösteriyor. Tekstil ve konfeksiyon sanayinin ihtiyaç duyduğu hammadde, su, enerji ve nitelikli işgücü gibi yönlerden Tekirdağ geniş potansiyele sahip olduğundan bu sektör açısından il çekim merkezi haline gelmiş. Türkiye tekstil ihracatının önemli bir bölümünün yapıldığı İstanbul'un ile yakın olması da Tekirdağ'ın önemini daha da artırmış. İlde çeşitli kapasitelerde 284 adet tekstil ve konfeksiyon işletmesi bulunuyor. Bu işletmelerin önemli bir bölümü Çorlu ve Çerkezköy'de faaliyet gösteriyor. Tekstil işletmeleri genellikle iplik üretimi, boya, kasar, apre ve konfeksiyonda yoğunlaşmış. Ayrıca polyester iplik ve kumaş üretimi de yapılıyor. Sektörde inşaatı süren bir çok işletme de bulunuyor. Faaliyette olan işletmelerin kapasite kullanım oranları yaklaşık yüzde 70'lerin üzerinde olup bu işletmelerde yaklaşık 40 bin kişi istihdam ediliyor.

Tekirdağ, süt üretimi açısından önemli bir potansiyele sahip olmasına rağmen üretilen sütün önemli bir bölümü İstanbul'da bulunan fabrikalara taşınarak buradaki işletmelerde değerlendiriliyor. İl genelinde orta ölçekli 13 adet süt fabrikası, çok sayıda da küçük ölçekli süt işletmesi (mandıra) bulunuyor. İl, yağ üretimiyle de ön plana çıkıyor. İlde halen 23 adet yağ sanayi işletmesi bulunuyor. Tekirdağ il ve ilçelerindeki yağ fabrikalarının yaklaşık 1 milyon ton ayçiçeği tohumu işleme ve 750 bin ton da hamyağ işleme kapasitesi var. Türkiye toplam yağ ihtiyacının önemli bir bölümü Tekirdağ'dan karşılanıyor. Bunun en büyük nedeni Türkiye ayçiçeği üretiminin yüzde 27 gibi büyük bir bölümünün ilde üretiliyor olması. Türkiye'nin margarin üretiminin de yüzde 41'i Tekirdağ'da gerçekleştiriyor.

Alkol ve alkollü içkiler endüstrisi için önemli meyvelerden biri olan üzüm de ekonomisinde önemli yer tutuyor. Cardinal, yapıncak, muscat gibi çeşitli cins üzümler şarap yapımında kullanılıyor. İlde yapılan şaraplar yurtdışı pazarlara da satılıyor. Ülke bağ alanlarının yüzde 1.28'ine sahip olan Tekirdağ, Türkiye üzüm üretiminin yüzde 1.97'sini karşılıyor. İsmiyle ün salan Tekirdağ rakısı da ilin önemli ürünlerinden. ■



Tekirdağ verimli toprakları, hızlı gelişen sınıı yatırımlarıyla bütün sektörlerde ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır.

İl'de 2000 nüfus sayımına göre 623.590 kişi yaşamaktadır. Ancak Ülkemizin hızlı nüfus artışına konu olan bir il olmamız nedeniyle gerçek nüfusun 700.000'i aştığı tahmin edilmektedir. Bu nüfusun %48.3'ü iktisaden faaldir.

Yatırımcının bir bölgeyi doğal kaynaklara, pazara ya da ulaşım ağlarına yakınlığı nedeniyle tercih ettiğini biliyoruz. İlimiz, yüksek kömür, doğalgaz ve yer altı suyu rezervi, bir dünya kenti olan İstanbul'a yakınlığı, halen faal olan hava ve deniz limanlarını sanayi bölgelerine ve Avrupa'ya bağlayan demiryolu, otoban ve duble yolları ile yatırımlar için cazip bir yer olma özelliğiyle ön plana çıkmaktadır.

Bu arada ülke buğday üretimi %5'i, ayçiçeği üretimi %40'ı, kanola üretiminin tamamı ve kaliteli şaraplık ve sofralık üzüm çeşitleriyle ciddi bir tarımsal potansiyele sahiptir.

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi, Çorlu Deri Organize Sanayi Bölgesi, Avrupa Serbest Bölgesi ile Çorlu-Çerkezköy bölgesinde yerleşen 1200'den fazla sanayi kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşlarımız tekstil, deri, gıda, makine-metal, metal eşya, tarım aletleri ve enerji sektörleridir. Bu faaliyetlerin yarattığı katma değer, ülkemiz katma değerinin %4'ünü oluşturmaktadır.

Öte yandan Tekirdağ için, insanın yakaladığı bilgi ve tecrübe birikimi ile kalifiye işçi sorununun en az yaşandığı vatan toprağı denebilir. Bütün bunlara ilave olarak, Hayrabolu İlçesinde alt yapısı tamamlanmış ve Malkara İlçesinde yapımı bitmek üzere olan Organize Sanayi Bölgeleri seçkin yatırımcılarımızı beklemektedir. Bu imkânlar sayesinde Tekirdağ İli, sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından ülkemizde 7. sırayı yakalamış bulunmaktadır.

Yakalanan bu ivmeye karşın Tekirdağ geldiği noktayı yeterli görmemektedir. Turizm ve sürdürülebilir kalkınma ve büyüme amaçları doğrultusunda sanayi yatırımları açısından yeni arayışlar içinde olmayı vazgeçilmez bir görev sayılmaktadır. Zira ülkemizde sağlanan siyasi istikrar, ekonomik stabilizasyon ve AB'ye üyelik için uyum süreci tamamlama çalışmalarının devam etmesi nedeniyle yalnızca yerli yatırımlar değil aynı zamanda yabancı yatırım sermayesi beklediğimizi ifade etmek istiyoruz.

Bütün bu özellikleriyle Tekirdağ İli gelişim bileşeni olarak yeterli düzeyde olması, sanayi yatırımlar için avantajlı konumda bulunması nedeniyle yatırım ortamı açısından iyimser bir yapıya sahip bulunmaktadır.

Yerli ve yabancı girişimler ile İlimizin yatırım iklimi iyi değerlendirilmelidir. Tekirdağ'ın karlılık açısından çok iyi bir yatırım ortamına sahip olduğunu görecektlerdir.

Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı çerçevesinde oluşturulan "İller Yatırım Borsası" adı altında sağlanan imkânlar sayesinde Tekirdağ İlinin, sanayi potansiyelini, uygun yatırım alanlarını ve yatırımcıların sağlıklı kararlar almalarına yardımcı olacak verilerin bir araya getirilecek cazibe merkezi olarak, kurultaya yurt içi ve yurt dışından katılan yatırımcılara anlatma ve tanıtım olanağı yaratılması memnuniyet vericidir.



Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayında; Türk İşadamları bir araya gelerek küreselleşerek küçülen dünyada yeni işbirliği ile rekabet unsurlarının değerlendirilerek sinerji ortamı oluşturulması açısından bu kurultayın anlamlı bir misyon üstlenmesi takdire şayan bulunmaktadır.

Ülkemiz açısından önem ve özellik arzeden böyle bir Kurultayı düzenleyerek Tekirdağ İlinin tanıtımına fırsat yaratan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine, Türk Dış Ticaret Vakfına ve Dünya Türk İşadamları Vakfına teşekkür eder, başarılar dilerim. Saygılarımla.

Aydın Neziĥ DOĞAN
Tekirdağ Valisi



Trakya bölgesinin güneyinde yer alan Tekirdağ ilinin yüzölçümü 6.313 Km'dir. İlin nüfusu 2000 yılı sayımına göre 623.591'dir. Gelişmiş bir ulaşım ağına sahip iki önemli karayolu, İstanbul-Avrupa Demiryolu ve Uluslar arası ticaret limanı ile dışa açılmaktadır. İlimiz, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi açısından 81 il arasında 14'üncü sırada bulunmaktadır.

Tekirdağ, geçmişten günümüze kadar önemli bir tarım, ticaret ve turizm merkezi olmuştur. Tekirdağ ekonomisinde temel sektörlerin başında tarım ve sanayi gelmektedir. Özellikle 1980'li yıllardan sonra ilde artan sanayileşme hareketi 1990'lı yıllarla birlikte hız kazanmıştır. Büyük bir Pazar potansiyeli olan İstanbul'a yakın olması ve İstanbul-Çanakkale-İzmir hattı üzerinde olması Tekirdağ'ın ekonomik önemini gün geçtikçe artırmaktadır.

Tekirdağ ekonomisi gün geçtikçe tarıma dayalı bir yapıdan, sanayi ve hizmet sektörü ağırlıklı bir yapıya dönüşmüştür. Bu dönüşümde İstanbul ile ekonomik ve sosyal yönden olduğu kadar fiziki bakımdan da bütünleşme sürecinde bulunan Tekirdağ ilinde son yıllarda turizm ve sanayi sektöründe hızlı bir gelişme gözlenmektedir. İstanbul'daki sanayi işletmelerinin yatırım için Çorlu ve Çerkezköy ilçelerini seçmeleri Tekirdağ'ın hızlı bir kalkınma sürecine girmesine neden olmuştur. Ayrıca ilimizde liman bulunmakta, Avrupa bağlantısı bulunan demiryolu Muratlı ilçemizden geçmekte ve limana 25 kilometre mesafede bulunmaktadır. Yeni hazırlanan bir proje ile demiryolu kısa bir sürede Tekirdağ limanına bağlanacaktır.

İlimiz, doğal kaynaklarının, su, enerji ve nitelikli işgücü yönünden geniş potansiyele sahip olmasından dolayı yatırımcılar tarafından tercih edilmektedir. Bu gün ilimizde ülkemiz ekonomisine etki eden 730 civarında Tekstil, konfeksiyon, deri, kimya, makine, ambalaj ve kağıt, Taş ve toprak, otomotiv, içki, tarımsal ve hayvansal gıda sanayi sektörlerinde firmalar bulunmaktadır ve bu firmalarda yaklaşık olarak 125.000 personel istihdam edilmektedir.

1980 Yılından Sonra Bölgemiz Sanayinden Özellikle Tekstil, Konfeksiyon, Deri, Kimya, Makine, Ambalaj Ve Kağıt, Otomotiv, İçki Ve Şarap, Tarımsal Ve Hayvansal Gıda Sanayi Sektörleri Önemli Gelişmeler Göstermişler Ve İhracata Dönük Çalışarak Ülkemiz Ve Bölgemiz Ekonomisine Katma Değer Yaratmaktadırlar.

İlimizin İhracat Merkezi İstanbul'a Yakın Olması, Doğal Kaynaklarının, Su, Enerji Ve Nitelikli İşgücü Yönünden Geniş Potansiyele Sahip Olmasından Dolayı Yatırımcılar Tarafından Tercih Edilmekteydi. Ancak, Yeni Çıkarılan Teşvik Yasası İle Bölgemize Yeni Yatırımcılar Gelmemektedir.

İlimizden 2004 Yılında 351.019.000 USD, 2005 Yılında ise 359.464.000 USD İhracat gerçekleştirilmiştir.

İlimiz merkez ilçede yeni çıkarılan Trakya Master planı çerçevesinde birçok arazi tarım alanı kapsamında olduğundan sanayicilere yatırım yapmaları için yer gösterilememektedir. Bölgemizde yatırım yapmaya müsait Organize Bölgeleri ve Sanayi Bölgeleri bulunmaktadır. Çerkezköy OSB 1973 yılında kurulmuş olup, 1.350 ha (450+900) alan üzerinde 404



adet (119+285) sanayi parseli bulunmaktadır. Malkara OSB, 1056 dönüm arazi üzerine kuruludur. 426 dönümü yeşil alan ve yollara geri kalan 630 dönüm arazi parsel olarak değerlendirilmiştir. Hayrabolu OSB, 100 ha alan üzerine kurulmuş olup, 4000-7000 m_ alana sahip 87 adet, 7000-10000 m_ alana sahip 12 adet, 10000-20000 m_ alana sahip 5 adet ve 20000-30000 m_ alana sahip 1 adet sanayi parselinden oluşmaktadır. Ayrıca, Çorlu ve Muratlı ilçelerimizde sanayi yatırımlarına müsait araziler bulunmaktadır. Bu bölgelerimizde E-5 karayoluna yakındır.

İlimizin metropol şehir yakın olması, doğal kaynaklarının, su enerji ve nitelikli işgücü yönünden geniş potansiyele sahip olması dolayısıyla yerli ve yabancı yatırımcılar tarafından tercih edilmekteydi. Ancak, yeni çıkarılan Teşvik Yasası ile bölgemiz bu kapsamdan çıkarılmıştır. Bölgemizde bulunan birçok yatırım tesislerini sökerek Teşvik Yasası kapsamındaki illere yatırımlarını kaydırmaktadırlar. Ayrıca, bu yasa çıktığı tarihten itibaren bölgemize hiçbir yatırımcı tesis kurmak için gelmemektedir. Organize Sanayi Bölgeleri atıl vaziyette yatırımcı beklemektedirler.

Tekirdağ merkez ilçede bulunan genç müteşebbisler kısıtlı imkanları ile yatırım yapmak istedikleri halde yer sıkıntısı yüzünden yatırım yapma imkanı bulamamaktadır. Trakya yeni master planı yüzünden sanayicilere yatırım yapacak arazi gösteremiyoruz. Teşvik yasasında değişiklik yapılarak bölgemizin kapsama dahil edilerek bölgesel veya sektörel bazda Teşvik uygulanması gerekmektedir.

İlimiz, Türkiye Genelinde Son 10 Yıldır Vergi Tahakkuku Ve Tahsilatında İlk 10 Sırada Yer Almakta Ve 2004 Yılında Gelir – Gider Karşılama Oranın da İse İlk 4. Sırada Bulunmaktadır.

- 2004 Yılında 873 Trilyon Lira Vergi Toplanmıştır. Yatırım Harcamasında 81 İl Arasında 59. Sırada Yer Almaktadır.

- 2005 Yılında 1.142 Trilyon Lira Vergi Toplanmıştır.

Her iki yılda bir düzenlenerek geleneksel hale gelen ve Türk İş Dünyası'nın en büyük buluşması olarak nitelendirilen Dünya Türk İşadamları VI.Kurultayı dünyanın çeşitli ülkelerinde ve ülkemizde faaliyet gösteren Türk işadamlarının bir araya gelerek, yeni işbirliği fırsatlarını yaratmaları, yatırımcılara bölgelerin tanıtılmasına faydalı olacağı ve bu amaçla ülkemizde yatırım ve istihdamın artması ile toplumsal gelişme ve refah seviyesi açısından olumlu sonuçlar doğuracağı inancını taşımaktayız.

Mustafa YURDANUR

Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	TEKİRDAĞ	
TELEFON KODU	00.90	282
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	HAYIR	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	6.313.000	6.313
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	326,4	52,34
Kadın	297,2	47,66
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	99	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	267,4	52,34
Kadın	242	47,66
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	196,3	65,07
Kadın	105,4	34,93
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	HAYIR	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Atatürk Havalimanı	
Uzaklığı (Km)	130	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ	AKPORT	MARTAŞ
Draft Derinliği (Mt)	12	25
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	50.000	100.000
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	3.000.000 ton/yıl	3.500.000 ton/yıl
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	100	180
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	585	
Demiryolu (Km)	732	
Havayolu (Saat)	1	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	136	
Demiryolu (Km)	166	
Havayolu (Saat)		



EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	185	87.796
Lise	33	15.364
Meslek Lisesi	29	15.692
Yüksek Okul 2 Yıllık	10	8.579
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	2	1.813
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	5	
Endüstri	4	
İnşaat	-	
Turizm	1	
Ticaret	10	
Diğerleri	9	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	-	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.	-	
Gıda Müh.	-	
Kimya Müh.	-	
İşletme	-	
Diğerleri	10	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	808	
Limited Şirket	4.050	
Şahıs Şirketi	3.544	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	31	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	9	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	-	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	42.193.405	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
Almanya	15	
Hollanda	9	
Bulgaristan	7	
Diğerleri	9	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	2	



Tekstil	17	
Otomotiv	5	
Makine	6	
Turizm	-	
Beyaz Eşya	1	
Diğerleri	9	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	204	18
Otomotiv	52	3
Tekstil	565	52
Elektrikli Aletler	73	4
Makine İmalat	214	62
Mobilya	6	2
Diğerleri	318	37
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	417	
2002	777	
2003	691	
2004	976	
2005	1.188	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	282	
İŞÇİ SAYISI 10-25	417	
İŞÇİ SAYISI 25-50	412	
İŞÇİ SAYISI 50-100	341	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	158	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	4	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	15.956.000	
Boş Alan (M2)	1.280.000	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	251	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'NDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	5	
Otomotiv	13	
Tekstil	82	
Elektrikli Aletler	10	
Makine İmalat	-	
Mobilya-Ahşap Ürünler	8	
Diğerleri	133	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?	EVET	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli	115	
Yabancı	17	



SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI
Gıda	6
Otomotiv	11
Tekstil	45
Elektrikli Aletler	6
Makine İmalat	9
Mobilya-Ahşap Ürünler	-
Diğerleri	55
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	61
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	24
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	380.651
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	394.306,75
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	376.784
ORMANLIK ALAN (Hektar)	104.762
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	20.452
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	1.053
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	465
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	1.026.904
Arpa	105.120
Çeltik	14.520
Diğerleri	13.943
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Kuru Soğan	42.915
Domates	21.410
Biber	5.510
Diğerleri	143.013,49
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	30,8
Pamuk	-
Fındık	-
Zeytin	3.887,73
Ayçiçeği	362.362
Mısır	160.083
Diğerleri	43.048
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	-



Mandalina	-
Greyfurt	-
Limon	-
Elma	1.104,01
Kiraz	785,89
Diğerleri	3.958,10
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	161.467
Büyükbaş	127.824
Kümes Hayvanı	515.879
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	354.373.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	84,5
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	44.984
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	-
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	-
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI (Ortalama)	94
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	522 mm
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI (Ortalama)	7
İLDE DİŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET (4 adet)
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	102.129
2001 Yılı	227.260
2002 Yılı	287.572
2003 Yılı	335.422
2004 Yılı	351.019
2005 Yılı	359.464
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	44.408
Gıda Sanayi	4.956
Otomotiv	979
Tekstil	351
Makine	10.439
Elektrikli Aletler	567
Diğerleri	297.764
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	58
500 Bin - 1 Milyon \$	73
1 Milyon - 5 Milyon \$	61
5 Milyon - 10 Milyon \$	26
10 Milyon \$ Fazla	-
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	39.921



Gıda Sanayi	36.690	
Otomotiv	26.498	
Tekstil	28.852	
Makine	77.190	
Elektrikli Aletler	60.349	
Diğerleri	78.321	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
Linyit	187.867.132	
Bazalt	6.000.000	
Kuvars Kumu	5.960.045	
Diğerleri (Manganez)	3.000.000	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
.....	Bilgi Temin Edilememiştir	
.....	Bilgi Temin Edilememiştir	
.....	Bilgi Temin Edilememiştir	
Diğerleri	Bilgi Temin Edilememiştir	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....	Bilgi Temin Edilememiştir	
.....	Bilgi Temin Edilememiştir	
.....	Bilgi Temin Edilememiştir	
Diğerleri	Bilgi Temin Edilememiştir	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	-	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	-	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	-	
.....	-	
.....	-	
.....	-	
Diğerleri	-	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	5	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	-	
Özel	2	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	13	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	3	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	11	
Özel	12	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	-	-
4 Yıldızlı Otel Sayısı	-	-



3 Yıldızlı Otel Sayısı	2	228
Pansiyon	49	2157
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	4	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	25	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	3.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	9	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	15.377 abone 2048/512 Kbps	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.tekirdag.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.tekirdag.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.tekirdagtso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ		
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Uğur SAADETİOĞLU-İl Planlama ve Koordinasyon Müdürü-2615627-ugursa@hotmail.com	

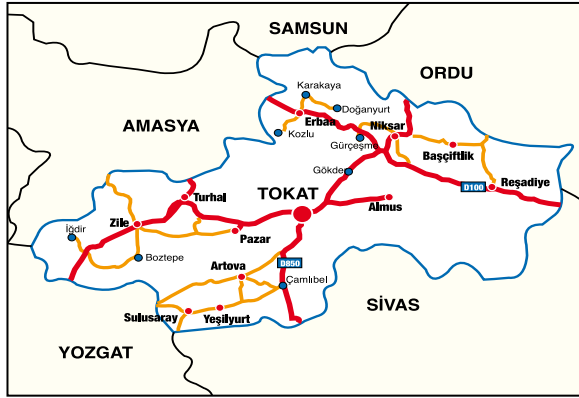


Ticaret Sonbaharda Hareketleniyor



İlin ticari potansiyelini genellikle tarım ürünleri oluşturuyor. Bu nedenle ticaret hayatı özellikle ürün alım zamanı olan sonbahar aylarında daha hareketli oluyor.

Tokat'ta M.Ö. 4000 yıllarından itibaren 14 devlet ve birçok beylik hüküm sürdü. Tokat adının Togayitlere benzeyen Toğut'tan alındığı, tarihçi Al-i Danişment eserlerinde Tokat isminin Tokiye, Dokiye, Tokiye ve nihayet Tokat haline geldiği kaydediliyor. Evliya Çelebi ise Tokat Kalesi'nin Ama Lika kavminden efsanevi bir kahraman olan Dok-Ad'ın inşa ettiğini ve isminin oradan geldiği belirtiliyor.



Tokat bölgesinde kurulan Hitit ve Frig yerleşim alanlarının, M.Ö. 2500-4000 yılları arasında, yüksek düzeyde sanat ve kültür yaşamına ulaştığı ifade ediliyor. İç Anadolu yaylalarını aşamayan İon kültürü ise M.Ö. 6. yüzyıldan itibaren, kolonileri ile birlikte, Karadeniz'den Polemonion (Ünye) ve Amisos (Samsun) yolu ile bölgeye gelmiş.

Daha sonra uzun bir dönem içerisinde Roma ve Bizans egemenliği altına giren Tokat, Danişmend ve Selçuklu Türklerinin siyasi üstünlükleriyle birlikte Maveraünnehir'den gelen Türk İslam kültürü ile tanıştı. Selçuklular zamanında Anadolu'nun 6. büyük kenti olan Tokat, 12. yüzyılda Bizans ve Haçlı orduları, 1243 yılından itibaren de Moğol baskısı altında olmasına rağmen İlhanlı egemenliği sonuna kadar gelişmesini sürdürdü. 14. yüzyıl sonunda Osmanlı egemenliğine giren Tokat, yükselme döneminde bölgenin tarım ve sanayi merkezlerinden biri oldu.

17. yüzyılın bitimi ile beraber gerileyen imparatorluk döneminde, Tokat olumsuz etkilendi. Osmanlı Devleti'nin gelişme devrinde önemini yitiren ve pek çok ekonomik sorunlarla karşılaşan Tokat, hiçbir gelişme gösterememiş, 1863'ten sonra Sivas'a bağlı bucak, 1875'de mutasarrıflık (sancak beyliği) 1920'de müstakil liva ve Cumhuriyetin ilanı ile beraber il oldu.



Tokat, 1923 yılında il oldu. Ve kente Erbaa, Niksar, Reşadiye, Zile ilçeleri bağlandı. 1943 yılında Taşova, 1944'te Artova ve Turhal, 1954'te Almus, 1987 yılında Pazar ve Yeşilyurt, 1990 yılında Sulusaray ve Başçiftlik ilçeleri kuruldu. Tokat'a bağlı Taşova ilçesi, 1953 yılında Amasya'ya bağlandı.

Tokat İç Anadolu İklimi, İç-Doğu Anadolu İklimi, Karadeniz Ardi İklimi ve Orta Karadeniz İklimi arasında bir geçit özelliği gösteriyor. Kelkit vadisinde kışlar ılık ve yazlar sıcak geçerken, Reşadiye'nin güneyinde akdeniz bölgesi iklimini andıran bir iklim görülüyor. Tozanlı vadisinde kışlar ılık, yazlar serin geçerken, Çekerek bölümünde, yayla karakteri sert kışlar, serin yazlar görülüyor.

Tokat'ta narenciye hariç diğer bütün bitki ve ağaçlar yetişiyor. Erbaa ilçesinde Kozlu, Meydandüzü ve Osmanköy civarında yabancı çay, Kale köyü civarında Çatalan ormanları ile Reşadiye ilçesi Kazalapa yakınlarındaki orman serileri içerisinde Lübnan sediri ve Erbaa Doğanyurt (Hayati) ve Niksar Kümbetli (Herkümbet) ve merkez arasında kalan alanlarda yabancı zeytinlikler ve aynı zamanda bu dolaylarda nar ve incir doğal şekilde yetişiyor.

Kazova, Omala Ovası, Turhal, Niksar, Erbaa, Artova, Zile ovaları ilin önemli ovalarındandır. Buralarda tahıl, şekerpancarı, tütün başta olmak üzere her çeşit meyve, sebze ve ayçiçeği yetiştiriliyor.

Tokat ilindeki yaylalar, devlet orman sınırları içerisinde korumaya alınan alanlar içerisinde yer alıyor. Bunların başlıcaları, Tokat'ta, Topçam, Batmantaş, Muhat ve Dumanlı yaylaları, Reşadiye'de Seleman, Bozçalı ve Kızılcaören yaylaları ile Niksar'da Çamiçi yaylasıdır.

İlde Zinav gölü, Güllüköy Gölü bulunuyor. Bunun dışında Almus Barajı Belpınar, Bozpinar, Bedirkale, Akbelen, Akıncıköy, Sulugöl, Koçaş, Aşağıgüçlü, Ortaören, Boldacı, Üçyol, Kızık, Güzelbeyli, Bütet göl ve barajları bulunuyor. Sulamada Yeşilirmak ve kolları kullanılıyor.

Tokat topraklarının önemli bir kısmı ormanlardan oluşuyor. Tarım ürünleri içinde buğday, arpa, mısır, baklagiller, tütün, şekerpancarı ve ayçiçeği önemli bir yer tutuyor.

İlde hayvancılık da önemli bir yere sahip. Süt hayvancılığını geliştirmek amacıyla çalışmalar yapılıyor. Diğer yandan ilde arıcılık da oldukça gelişmiş durumda. Tokat Tarım İl





Müdürlüğü'nün bu alandaki çalışmaları devam ediyor. Bölge ipek böcekçiliğine de elverişli iklim ve bitki örtüsüne sahip.

Sanayide ise il son dönemde tekstil alanında ilerleme kaydetmiş durumda. Son yıllarda pek çok tekstil işletmesinin açıldığına dikkat çekiliyor.

Bunun yanında meyve suyu ve gıda sanayi ürünleri önemli yer tutuyor. Ayrıca sigara fabrikası, şeker fabrikası, yaprak tütün bakımevi gibi resmi kuruluşlar ile özellikle Erbaa ilçesinde yapı malzemeleri olan tuğla, kiremit, biriket imalatı yönünde sanayi karakteri taşıyan kuruluşlar bulunuyor.



Tokat'ın ihtiyacını karşıladığı gibi komşu illere ve değişik bölgelere imal ettiği malları gönderen küçük sanayi işletmeleri de bulunuyor. Bu mallar arasında; ağır sanayii presleri, elektrik matkapları, harman makineleri, çeşitli traktör vagonları, termosifonlar, kamyon karasörleri ve ahşap sanayii mamülleri var.



Bunlardan başka ilde süt ve yem sanayii toprak tuğla sanayii, kireç sanayii, plastik ve lastik sanayii dallarında pek çok fabrika faaliyet gösteriyor.

İlin ticari potansiyelini genellikle tarım ürünleri oluşturuyor. Bu nedenle ticaret hayatı özellikle ürün alım zamanı olan sonbahar aylarında daha hareketli olduğu belirtiliyor. ■





Yatırıma Davet

Gelişmiş bütün dünya ülkelerinde kalkınma sanayileşme ile mümkün olmuştur. Gelişme ve büyümenin sanayileşme ile paralellik arz ettiği, dünyanın kabul ettiği bir gerçektir. Sanayi; hızlı artan nüfusa en uygun ve en geniş istihdam imkânları hazırlayan, işsizliği önleyen, bölgeler arası adaletli, yaygın ve dengeli bir gelir dağılımı sağlayan sosyal refahın en etkili aracıdır. Sanayileşme tek başına kalkınma aracı olmakla kalmayıp toplumların bir kalkınma ölçüsüdür.

Çok eski ve köklü bir tarihi geçmişe sahip olan Tokat İlimizde, sanayileşme hareketi Cumhuriyetin ilk yıllarında kamu sektöründen şeker ve makine fabrikası ile başlatılmış olup 1980 yılından sonra özel sektör yatırımları ağırlık sağlamaya başlamış, bölgesel talebe, hammadde potansiyeline ve emek-yoğun imalata yönelik sektörlerde artışlar kaydedilmiştir. 2000'li yıllarda geldiğinde ise, baş gösteren ekonomik krizlerden dolayı birçok sanayi işletmemiz ya üretimlerini kısmak ya da kapanmak zorunda kalmıştır.

İlimiz konumu itibariyle ülkemizi doğudan batıya, Avrupa'yı-Asya'ya bağlayan Türkiye Transit TETEK Karayolu üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca Orta Karadeniz Bölgesinden Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'ya geçişi sağlayan bir kapı ve Samsun Limanını Doğu Anadolu'ya açan bir Transit merkezi özelliğini taşımaktadır. İlde mevcut karayolu ve demiryolu ulaşımı, hava ulaşımı amacı ile 16 Nisan 2006 tarihinden itibaren faaliyete açılan havaalanı, deniz ulaşımına çok kısa mesafede kavuşulması ürünlerin pazara ulaştırılmasında kolaylık sağlarken 1.Sınıf Gümrük Müdürlüğü'nün bulunması üretim ve ihracatın yapılmasında tamamlayıcı bir unsur, hammadde kaynakları, zengin yer altı kaynakları (Antimuan, mermer, bentonit, kömür v.b), enerji sorunu olmaması (Almus Köklüce, Ataköy HES) yapılacak yatırımlarda aranacak bir tercihtir.

Sanayinin dengeli süratli ve etkin gelişimini temin etmek, çevresel tehlikelere karşı doğayı korumak ve sanayi kuruluşları arasında entegrasyonu sağlamak amacıyla ilimiz Merkez, Erbaa, Niksar, Zile ve Turhal İlçelerinde Küçük Sanayi Siteleri ve Organize Sanayi Bölgeleri Kurulmuş ve ayrıca, hayvan varlığı açısından büyük bir potansiyeli bulunan Artova, Yeşilyurt ve Sulusaray ilçelerimizi kapsayan havzada hayvansal ürünlere yönelik Organize Sanayi Bölgesi Kuruluş çalışmaları başlatılmıştır. Yine Reşadiye ve Yeşilyurt ilçelerimizde de kurulan Küçük Sanayi Sitelerinin proje ve alt yapı çalışmaları devam etmektedir.

İlimiz Merkezinde yatırımcılarımızın hizmetine sunulmak üzere, 500 hektar alan üzerine kurulan Organize Sanayi Bölgesinin 50 hektarlık birinci kısmı tamamlanmış ve 450 hektarlık ikinci kısmın ise %90 oranında alt yapısı tamamlanmıştır. Bölgede 206 parselden 142 parseli yatırımcılarımıza tahsisi edilmiş ve 52 işletme üretime geçmiş olup 99 adet parsel tahsise hazır durumdadır.

İlimizin diğer illerinden önemli bir avantajı, sanayi kültürünün ilçelerimizde de mevcut olması ve ilin ilçelerle birlikte bir gelişme potansiyelinin yani tek merkezlilikten ziyade çok merkezli bir yapıda bulunmasıdır. Erbaa, Niksar, Turhal ve Zile İlçelerimizde Organize Sanayi Bölgeleri Kurulmuş olup, Erbaa Organize Sanayi Bölgemizde gerek iç piyasa ve gerekse ihracata yönelik olarak değişik sektörlerden 8 adet işletme üretime geçmiş ve 95 adet parselimizde yatırımcılarımıza tahsise hazır vaziyette bulunmaktadır. Turhal Organize Sa-



nayi Bölgemizde ise 3 firmaya arsa tahsisi yapılmış, 40 parsel tahsise hazır hale gelmiştir. Diğer İlçe Organize Sanayi Bölgelerimizin de kamulaştırma ve altyapı çalışmaları devam etmektedir. İsteyen yatırımcımız kendi ilçesinde dahi yatırım yapma imkânına sahiptir.

Bugün itibariyle ilimizde küçük ve orta ölçekli 218 adet sanayi işletmesi ve 6 adet küçük sanayi işyerinde yaklaşık olarak 20.000 kişi istihdam edilmekte olup bu oran toplam 828.000 olan il nüfusumuz kıyaslandığında sanayinin ve sanayide istihdamın arzu edilen düzeyde olmadığı, gerçek anlamdaki mevcut potansiyelin de bununla sınırlı kalmamasının gerektiği görülmektedir.

Coğrafi konumu nedeniyle Karadeniz ve İç Anadolu arasında bir geçiş iklimine sahip ilimizde domates, biber, fasulye, havuç, çilek vb. gibi yaş sebze ile elma, şeftali, armut, erik, vişne, kiraz vb. gibi turuncuğiller hariç her türlü meyvenin yetişmesine müsait bir yapı bulunmaktadır. Tarımın geliştirilmesi, gelir getiren bir seviye ye getirilmesi ve bu ürünlerin istihdam ve katma değer yönünden yöreye ekonomik katkı sağlaması açısından tarımsal ürünlerin işlenmesi ile kurutulmuş ve dondurulmuş meyve sebze entegre tesislerine ihtiyaç bulunmaktadır. Sulu tarım arazisinin miktarı, mevsim şartları, yükselti ve toprağın verimlilik oranını yüksek olması çeşitli tarımsal ürünlerinin yetişmesi yeni ve farklı türlerde sanayilerin tesisi için değerlendirilecek en büyük kaynak olarak bulunmaktadır. Dolayısıyla tarımı mekanize etmek tarım ürünlerinin de daha yüksek bir katma değerle ekonomiye kazandırmak ve endüstriye yöneltmek ilimizin kalkınmasında çok büyük itici güç olacaktır.

Yeraltı maden kaynakları açısından zengin mermer yataklarına sahip ilimizde MTA tarafından yapılan araştırmada 1.250 milyon m³ mermer rezervinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu alanlarda yapılan yatırımlar yeterli olmayıp mermer maden ve su şişeleme alanlarında yapılacak yatırımlar önemli bir ekonomik kazanç sağlayacaktır.

Kalkınmada 1. nci derecede öncelikli yöreler arasında bulunan ilimiz teşvik belgeli yatırımlar için sağlanan gümrük vergisi ve toplu konut fonu istisnası, vergi resim ve harç istisnası, KDV istisnası yatırım indirimi ve yatırım kredisi gibi devlet yardımlarından yararlanmaktadır.

Ayrıca Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için tespit edilen fert başına düşen GSYİH tutarı 1,5 ABD Dolarının altında olduğundan 6 Şubat 2004 tarih ve 25.365 sayılı Resmi gazete de yayınlanan 5084 Sayılı "YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN" la belirlenen 36 İl içerisinde ilimizde yer almakta olup bu kapsamda ilimizde yapılacak yatırımlara Gelir Vergisi Stopajı Teşviki Sigorta Primi İşveren Paylarında Teşvik, Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi ve Enerji Desteği uygulamaları yapılmaktadır. Kanun yayımlandığı tarih itibariyle, yumurta tavukçuluğu, parke-lambri, PVC alüminyum doğrama, Küp şeker, gıda beton malzemeleri ve çift cam üretimi gibi alanlarda yaklaşık 150 kişilik istihdam öngörülen 10 firma ilimiz Organize Sanayi Bölgelerinde bedelsiz arsa talebinde bulunmuş bu taleplerin önümüzdeki günlerde artması beklenmektedir.

İlimizde mevcut yeraltı ve yer üstü kaynaklarına ait potansiyel değerlendirildiğın de, Beyaz Peynir, Kaşar Peyniri, Tere Yağı, Lor, Çökelik, vb. Süt ve Süt Ürünleri, işlenmiş Küçük ve Büyük Baş Hayvan Derisi, Patates Cipsi İmalatı, Kâğıt Sanayi Karton Kutu Oluklu Mukavva gibi Ambalaj ve Paketleme Tesisleri, Bisküvi Makarna Kreker vb. Yüksek Katma



Değerli Unlu Mamüller İmalatı, Bağıcılığın Geliştirilmesi ve Asma Yaprağının Değerlendirilmesi, Seracılığın Geliştirilmesi MDF-Sunta, Kontraplak ve Panel Levha gibi Hammadesi Orman Ürünlerine Bağlı olan Ağaç Sanayinin Gelişmesi, Plastik Enjeksiyon İmalatının yapılması İç ve Dış Turizme Katkıda bulunmak üzere Yöresel El Sanatlarını geliştirmek pazarlamak Organik Tarım İşletmeciliği, Mermer İşletmeciliği, İç ve Dış Giyimi Gömlek, Pantolon vb. Tekstil, Konfeksiyon ve Dokuma Sanayi alanlarda yatırım yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. İlimize üretim ve istihdama yönelik yapılacak yatırımlar için müteşebbislerimize gereken her türlü destek Kamu Kurum ve Kuruluşlarımıza sağlanacaktır.

Yenilik değişim ve gelişimin damgasını vurduğu günümüzde Bilim ve Teknoloji Ege-men toplumlar; Dünya Ekonomisine yönlendirilmesinde mutlak bir üstünlük sağlamak yönünde sanayileşme sürecini tamamlayarak bilgi toplumu haline gelmişlerdir. Ülkemizin bu değişime ve gelişime ayak uydurması Atatürk'ün gösterdiği muasır medeniyetler seviyesine yükselmek ve çağdaş uygarlık düzeyini aşmak hedefi doğrultusunda atılacak her adım konacak bir taş her vatandaşımızın görevidir.

Bu çerçevede ilimizde sürdürülebilir ve top yekun bir kalkınmayı temin etmek, istihdam ve üretimi artırmak sosyal refahı yükseltmek ve kaynaklarımızı verimli bir şekilde değerlendirmek amacıyla imalat, sanayi, enerji, eğitim, sağlık, araştırma ve geliştirme (Ar-Ge), turizm, tarım, hayvancılık, maden vb. alanlarında yatırımcı ve müteşebbis olarak SİZLERİ İLİMİZDE YATIRIM YAPMAYA DAVET EDİYORUZ.

Bu duygularımızla çalışmalarınızda başarılar diler, saygılar sunarız.

Orhan SARITAŞLI

Tokat Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	TOKAT	
TELEFON KODU	00.90	356
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		9.958
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	418.856	
Kadın	409.171	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek		
Kadın		
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	22.866	
Kadın	4.481	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		SAMSUN
Uzaklığı (Km)		245
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		425
Demiryolu (Km)		760
Havayolu (Saat)		40 DK.
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)		785
Demiryolu (Km)		1.327
Havayolu (Saat)		1.10 DK.
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	561	92.487
Lise	32	15.635
Meslek Lisesi	39	11.131



Yüksek Okul 2 Yıllık	9	4.473
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık	8	5.291
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	10	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	10	
Diğerleri		
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise	11	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.		
İnşaat Müh.		
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.		
İşletme	1	
Diğerleri	45	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	327	
Limited Şirket	1.460	
Şahıs Şirketi	2.921	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		



İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	314.633
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	262.859
ORMANLIK ALAN (Hektar)	386.239
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	24.726
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	102
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	35
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	332.147,70
ARPA	73.422
MISIR (DANE)	16.193
Diğerleri	2.922
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	518.506
FASULYE (barbunya tahıl)	31.220
HIYAR (turşuluk tahıl)	30.842
Diğerleri	311.021
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	3.096
Pamuk	
Fındık	2.033
Zeytin	
Ayçiçeği	2.963
Mısır	16.193
Diğerleri	672.424
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	
Mandalina	
Greyfurt	
Limon	
Elma	14.941,40
Kiraz	3.578,80
Diğerleri	65.998,90
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	222.812
Büyükbaş	237.056
Kümes Hayvanı	389.067
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	217.209.355
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	51.773.250
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	36.505
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	9
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	120
İLDE MZ'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	523,4



İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	26
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EVET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	2.035.596
2001 Yılı	1.998.788
2002 Yılı	3.101.527
2003 Yılı	3.329.547
2004 Yılı	3.499.554
2005 Yılı	1.524.841
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	750.247
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	774.594
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	13
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Antimuan	200.000
Asbest	500.000
Bentonit	7.387.413
Diğerleri	4.798.000
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
Antimuan	Tokat/Turhal 1
.....	
.....	
Diğerleri	



İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	MİKTAR (TON)	
Ocak Sayısı	14	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	480.500	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	7	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel	1	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	25	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	12	
Özel	10	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2	316
3 Yıldızlı Otel Sayısı	3	195
Pansiyon	6	329
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	9	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	13	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	3000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	9	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	VAR	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.tokat.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN POSTA ADRESİ	basin@tokat.bel.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.tokat.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	www.tokattso.org.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	admin@tokattso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	ASIM ERSİN TİCARET VE SANAYİ ODASI G.O.P.Bulvarı No:4/2 TOKAT tokattso@tobb.org.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Asım ERSİN admin@tokattso.org.tr	





Yavuz ve Kanuni'nin Kenti



Yavuz ve Kanuni gibi en büyük iki Osmanlı padişahını yetirmiş olan kentin başlıca geçim kaynakları çay, fındık ve balık. Sanayide ise önemli bir mesafe alınamamış.

Tarihçiler, Tabakhane semti ile Zağnos dereleri arasındaki düzgün olmayan yüksek bir masa formundaki alanda bulunan eski yerleşim kalıntılarının kentin tarihi kökenini de Trabzon isminin nereden geldiğini de açıkladığını söylüyor.

Buna göre Trabzon'daki bilinen ilk yerleşim, düzgün olmayan bir masaya benzeyen bu alanda kuruluyor. Trabzon ismi de eski Rumca'da masa ya da yamuk yer anlamına gelen Trapezos'dan geliyor.

Trabzon, Osmanlı döneminde önce eyalet ve sancak olarak şehzade ve mutasarrıflar tarafından idare edilmiştir. İlk sancak beyi Hızır Bey'dir. 1470 yılında sancak beyliği küçük yaşta Şehzade Abdullah'a verilmiş; Abdullah, annesi Şirin Hatun'la birlikte 1479 yılına kadar Trabzon'da yaşamıştır. Yavuz Sultan Selim de şehzadeligi sırasında (1491-1512) Trabzon'da Sancak Beyi olarak bulunmuş, sonradan Kanuni ünvanı alacak olan oğlu Sultan Süleyman burada doğmuştur.

Trabzon 16. yüzyılda, merkezi Batum olan Lazistan Sancağı ile birleştirilerek eyalete dönüştürülmüş ve bu yeni idari birimin merkezi olmuştur. 1867 yılında Trabzon'da büyük bir yangın çıkmış, bir çok kamu binası da bu sırada yanmış ve kent daha sonra yeniden düzenlenmiştir. 1868 yılında vilayet olmuş, merkez sancağı dışında Lazistan, Gümüşhane, Canik Sancakları da buraya bağlanmıştır.

Birinci Dünya Savaşı sırasında, Ruslar Trabzon'a saldırmıştır. (14 Nisan 1916). Trabzonlulardan oluşan vurucu güçler (Milis), bu saldırı sırasında gerilla savaşı vermişlerdir. Bu sıralarda, cepheye gönderilmek üzere Hamidiye Zırhlısının desteğinde Trabzon Limanına gelen cephane Trabzonlu gençlerce büyük bir heyecan içinde boşaltılıp Maçka'ya taşınmıştır.





Çaykara'da Sultan Murat Yaylası'nda (10 Haziran 1916), Of'ta Baltacı, Arsin'de Yanbolu Derelerinde Ruslara karşı başarılı savaşlar verilmiş, ancak o yıllardaki koşullar altında düşmanın Trabzon'a girmesine engel olunamamış ve Ruslar 14 Nisan 1916 yılında Trabzon'a girmişlerdir.

1917'de Rusya'da "Bolşevik Devrimi" olur, Çarlık Yönetimi yıkılır. Bunun üzerine Rus ordusunda büyük bir panik başlar. Bu Rusların Trabzon'dan çekilmesine de yol açar. Öte yandan, batıdan doğuya doğru kayan ve Karadağ'da toplanan Türk çeteleri, Akçaaba'ta inerek Yüzbaşı Kahraman Bey'in komutasında üç koldan Trabzon'a doğru yürürler ve 24 Şubat 1918 tarihinde Trabzon'a girerler.

Atatürk, Cumhuriyet döneminde Trabzon'a üç kez gelir; 1924, 1930 ve 1937 yıllarında, İlk geldiği 15 Eylül 1924 günü, Trabzonlularca "Atatürk günü" olarak kabul edilir ve bu kendisine bir telle bildirilir.

1750'lerden itibaren, özellikle 19. yüzyıl boyunca gelişen Avrupa Sanayii, yakın doğu ile ticari ilişkilerinin büyümesine ve ticaret hacminin artmasına neden olmuştur, İran Transit Yolunun da başlangıç noktasında bulunan Doğu Karadeniz'in bu büyük ve önemli kapısı Trabzon'da ekonomik ve sosyal bu sayede gelişmeye yol açmıştır. Bunun sonucu olarak Trabzon, Osmanlı döneminde (1868) vilayet haline getirilmiştir.

Trabzon kültürel ve sosyal yönden gelişmiş olmasına rağmen, arzulanan ekonomik gelişmeyi sağlayamamıştır. İlin ekonomisi halen tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır; nüfusun yüzde 65'i bu faaliyetlerde elde edilen gelirlerle geçimini sağlamaktadır. Ticaret, sanayi, el sanatları, taşımacılık, inşaat ve diğer hizmetler alanında istihdam edilenler ise nüfusun yüzde 35'ini oluşturmaktadır.

Trabzon'da toplam üretim içinde katma değer payı yüzde 59, girdi payı ise yüzde 41'dir. Trabzon'da girdi oranları Türkiye geneline göre kıyasla daha yüksektir. Bu durum maliyetlerin yükselmesi sonucunu doğurmaktadır.





Bölgenin önemli geçim kaynağı çay ve fındıktır. Tarım arazisinin yüzde 61.9'unda fındık ve çay üretimi yapılmaktadır. Mısır ve fasulye ekimine yüzde 24.9, tütün ve patates üretimine yüzde 8.1, sebze-yem bitkileri üretimine yüzde 3.4'lük tarım arazisi ayrılmaktadır.

Traktör ve benzeri araçların tarımsal faaliyetlerde kullanılması, arazi yapısı gereği olarak, pek mümkün değildir. Bu nedenle, tarımda emek yoğun bir üretim söz konusudur. Optimal ölçeklere sahip tarım işletmeleri yok denecek kadar azdır. Fındık, çay, tütün ve balık ürünlerinin dışında tarımsal üretim dahili ihtiyaçlar için yapılmaktadır. Yani Trabzon'da tarım kesiminde bir bakıma kapalı ev ekonomisi şartları geçerlidir.

Trabzon'da tarımsal ürün olarak ilk akla gelen fındıktır. Normal ürün döneminde gerçekleştirilen yıllık ürün miktarı 55 bin tondur. Bu miktar, Türkiye fındık üretiminin yüzde 11'ini teşkil etmektedir. Fındık alanlarında alternatif ürün yetiştirme çalışmaları kapsamında 36 adet sera yapım aşamasındadır. 2004 yılı fındık rekoltesi 14.586 ton iken, 2005 yılında 47.863 tondur.

İkinci önemli tarımsal ürün olarak çay, ilin Araklı, Sürmene, Of, Hayrat, Vakfikebir ve Dernekpazarı ilçelerinde üretilmektedir. Bu yörelerde üretilen yıllık yaş çay miktarı 125 bin ton kadardır.

Trabzon'un merkez ilçe sınırları ile Akçaabat ilçesinin sahile yakın bazı köylerinde tütün üretimi de yapılmaktadır. Ancak bu ürüne olan talebin giderek azalması ve üretimdeki güçlükler nedeniyle üretim miktarı her yıl değişik miktarda olmaktadır (2001 yılında 2.015.000 kg., 2002 yılında 1.150.000 kg. ve 2003 yılında 1.100.000 kg. ve 2004 yılında 1.125.000 kg., 2005 yılında 1.190.000 kg'dır.).

İlde hayvancılık daha çok süt ve süt mamulleri üretimine yönelik olarak yapılmaktadır. Daha çok büyükbaş hayvan beslenebilmektedir. Yıldan yıla yerli kara sığırdan melez ve saf inek tercihi doğru hızlı bir istek gözlenmektedir.

Balıkçılık, Trabzon için önemli bir gelir kaynağı olmakla birlikte Karadeniz'in sürekli olarak kirletilmesi neticesinde, balık üretiminde hissedilir oranda bir düşme görülmüştür. Balık türlerinin en önemlisini teşkil eden hamsi üretiminde yıllar itibariyle dalgalanmalar yaşanmaktadır. Geçmiş yıllarda 50 bin tona kadar yükselmiş olan hamsi üretiminin bazı yıllar 1.000 tona kadar gerilediği görülmüştür. 2005 yılında hamsi üretimi 10 bin tondur. Trabzon'da halen 1.215 tekne sahibi balıkçılıkla iştigal etmektedir. Deniz balık avcılığına alternatif olarak iç sularda bugüne kadar 85 adet alabalık işletme tesisi kurulmuş ve üretime geçirilmiştir.

İlde Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı olarak; 82 tarımsal kalkınma, 12 su ürünleri olmak üzere 94 kooperatif, ayrıca 1 hayvancılık, 1 tarımsal kalkınma ve 1 su ürünleri kooperatifi olmak üzere toplam 3 kooperatif birliği mevcuttur. Halen yoğurt, peynir ve tereyağı üretimi yapan 5 adet Tarımsal kalkınma kooperatifi, 21 adet de özel sektöre ait fabrika ve üretim merkezi mevcuttur.

Trabzon, Osmanlı döneminden kalan potansiyeli ve Cumhuriyet döneminde zaman zaman hızlanan sanayileşme hareketlerine rağmen bu alanda yeterince gelişmemiş illerden biridir. ■



Trabzon tarihi İpek Yolu üzerinde, Ortadoğu, Orta Asya ve Doğu Avrupa üçgeninin ortasında önemli bir ticaret merkezidir. Aynı zamanda Türkiye'nin dış dünyaya açılan kapılarından biri olma özelliğini taşımaktadır. Karadeniz Havzası, Kafkasya, Türk Cumhuriyetleri ve Ortadoğu pazarına yakınlığı nedeniyle ekonomik olarak büyük bir ticaret potansiyeline sahiptir.

Trabzon ili ekonomik yönden analiz edildiğinde, İl ekonomisinde tarım ve hayvancılık sektörü ile birlikte ticaret ve sanayi sektörünün hâkim olduğu görülmektedir. 2001 yılı sabit fiyatlarına göre İl Gayri Safi Hâsılası içinde, ticaret sektörü % 23,8 pay ile ilk sırada yer alırken, sanayi sektörü % 21,6 ikinci sırada, tarım sektörü %18,3 lük pay ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Gelişmişlik düzeyinin belirlenmesi açısından gösterge olan kişi başına düşen Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla 2001 yılı itibarıyla 1.809,3 Trilyon TL (GSYİH) gerçekleşmiş olup, İl bu hâsıla düzeyi ile Türkiye genelinde 25'inci, bölge illeri arasında üçüncü sırada bulunmasına rağmen 1506 \$ olan kişi başına düşen Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla düzeyi ile Türkiye genelinde 45 inci, Karadeniz Bölgesi içinde ise sekizinci sıradadır.

Yine Gelişmişlik düzeyinin ölçülmesinde bir gösterge olan sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında coğrafi bölgeler arasında beşinci sırada yer alan Karadeniz Bölgesinin 18 ilinden biri olan Trabzon ülke genelinde 38. sırada bölge illeri içinde ise altıncı sırada yer almaktadır.

Trabzon'un ekonomik olarak bugünkü seviyesinin üzerinde olabilmesi ve Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla (GSYİH) içindeki payının daha üst düzeylere çıkartılabilmesi için sanayi ve turizm sektörünün kalkınmanın bir motoru olarak görülerek tasarrufların ve beraberinde yatırımların bu sektörlerle akılcı bir şekilde kanalize edilmesi gerekmektedir. Trabzonda ticaret sektörünün gelişmiş olması ve ilin Kafkasya, Türk Cumhuriyetleri ve Ortadoğu pazarlarına yakınlığı ile ekonomik olarak büyük bir potansiyele sahip olması, sanayi sektörünün gelişmesi açısından önemli bir avantaj olacaktır.

Trabzon'da ekonomik kalkınmanın sağlanmasında etkisi olan fiziki şartlar (altyapı imkânları, insan gücü vb.) değerlendirildiğinde, İl'de kalkınmanın gerçekleştirilmesi açısından bu faktörlerin büyük bir kısmının mevcut olduğu görülmektedir.

Sanayinin sağlıklı gelişmesinde önemli bir işlev ifa eden Organize Sanayi Bölgeleri açısından Trabzon'a bakıldığında; halen Faal durumda olan Trabzon Organize Sanayi Bölgesinin yanı sıra Beşikdüzü Organize Sanayi Bölgesinde arsa tahsisine başlanmıştır. Vakfikebir Organize Sanayi Bölgesinde Kamulaştırma çalışmaları devam etmektedir. Organize Sanayi bölgeleri Trabzonda tam olarak faaliyete geçmesiyle sanayi sektörü hareket kazanacak ve ilin gelişmesi bakımından bir katalizör görevi üstleneceklerdir.

Trabzon 5350 Sayılı Kanun ile 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile İlgili Kanun'da yapılan değişikliklerle bu kapsama dahil edilmesiyle bu illerde vergi ve sigorta primi teşvikleri uygulaması, enerji desteği sağlanması, yatırımlara bedelsiz arsa ve arazi temin



edilmesi suretiyle yatırım ve istihdam imkânlarının artırılması ilin sanayileşmesinde önümüzdeki yıllarda çok olumlu gelişmelerin olacağı düşünülmektedir.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Türk işadamlarının böyle bir büyük organizasyonda bir araya getirilmesi, yeni iş birliği imkanları yaratması ve oluşturacağı sinerji ortamı ülkemize uluslar arası arenada çok önemli getirisi olacaktır.

Bu vesileyle;

Türk iş dünyasının en büyük buluşmalarından birini sağlayan böyle önemli bir organizasyonu gerçekleştirmede büyük emeği olan, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk Dış Ticaret Vakfı ve Dünya Türk İş Adamları Vakfını tebrik eder çalışmalarında başarılar dilerim.

Hüseyin YAVUZDEMİR

Trabzon Valisi



Doğu Karadeniz Bölgesi'nin en büyük İli ve metropolü konumunda olan Trabzon, Asya ve Ortadoğu'ya ulaşımında kavşak noktasında yer almaktadır. Trabzon tarih boyunca doğu ile Batı arasında karşılıklı ticaretin kurulmasında önemli fonksiyonlar yüklenmiş, Avrupa endüstrisinin yakın doğu ile bağlantısının kurulmasında köprü vazifesini başarıyla yerine getirmiştir.

Trabzon bulunduğu coğrafi konum itibarıyla; ülkemizin Rusya Federasyonu, Gürcistan İran, Ukrayna, Kafkasya ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ile yapılan ticarete, transit geçiş merkezi konumundadır. Ayrıca, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin en büyük limanı olan Trabzon Limanı, bölge ülkelerinin Avrupa ve dünya pazarlarına açılmasına, uluslararası pazarlarla bütünleşmesine imkan tanımaktadır. Hava taşımacılığı konusunda da Trabzon Havaalanı günün 24 saatinde tarifeli ve tarifesiz iç ve dış hat uçuşlarına açık olarak hizmet vermektedir.

Trabzon teşvik kapsamına alınmasından sonra, bugüne değin Rusya Federasyonu, Ukrayna, Kafkasya ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri pazarına dönük üretim yapan imalat sanayi tesisleri gelişmiş ve İlimiz turizm ve sanayi alanlarında yatırım yapmak isteyen yatırımcılara sunacağı hizmet potansiyelini çok daha üst seviyelere taşımıştır.

Trabzon Serbest Bölgesi, alt yapı ve ortak kullanıma yönelik hizmetlerle firmalarımıza avantaj sağlamaktadır ve yabancı sermaye açısından İlimizi ve Bölgemizi en iyi şekilde temsil eden bir yapıya sahiptir.

Trabzon'da, imalat sanayinin geliştirilmesi açısından, organize sanayi bölgelerine özel bir önem verilmiştir. Gelineen noktada, halen faal durumda olan Trabzon Organize Sanayi Bölgesi'nin yanı sıra tamamlanan Beşikdüzü Organize Sanayi Bölgesi'nde arsa tahsisine, Vakfikebir Organize Sanayi Bölgesi'nde kamulaştırma çalışmalarına başlanmıştır. İlimizde sanayinin gelişimini hızlandırmak amacıyla mevcut duruma ek olarak Akçaabat ilçesinde 4. Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulması çalışmaları devam etmektedir.

İlimizde 160 firma ihracat yapmaktadır. Trabzon'dan yaklaşık 75 ülkeye ihracat gerçekleştirilmekte olup, Trabzon'dan yapılan ihracat 2005 yılında yaklaşık 977 Milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatta gerçekleşen bu performansla bağlı olarak Trabzon, en çok ihracat gerçekleştiren İller arasında 10. sıraya yükselmiştir.

Bölgemizin ticari kimliğini uluslararası bir boyuta taşıyan Trabzon Dünya Ticaret Merkezi, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin sosyo-ekonomik gelişiminde anahtar rol oynayan bir projedir. Trabzon Dünya Ticaret Merkezi'nin Trabzon'da kurulmasına etki eden en önemli faktör, Trabzon'un üzerinde bulunduğu coğrafyaya bağlı olarak çok elverişli iç ve dış ticaret altyapısına sahip olmasıdır.

Dünya konjonktüründe, stratejik ve ekonomik vizyonu ile ön plana çıkmakta olan İlimiz, Ülkemizde kongre ve toplantı turizmine olanak yaratan alternatif bir merkez olma özelliğini de kazanmaktadır.

Trabzon, Türkiye'nin doğuya açılan kapısı özelliğini taşıması ve Dünya Ticaret Merkezi gibi büyük bir komplekse sahip olma avantajı ile ülkemizde düzenlenen ticari ve ekonomik etkinlikler kapsamında, düşünülebilecek ilk adreslerden biridir.



Trabzon'un uluslararası havaalanı, limanı, Dünya Ticaret Merkezi, sayıları ve hizmet kaliteleri sürekli artış gösteren konaklama tesisleri, mevcut ve yapılmakta olan toplantı salonları kongre ve toplantı turizmi için önemli ve değerlendirilmeyi bekleyen bir potansiyel yaratmaktadır.

Yüksek ticaret hacmi ve gelişmekte olan sanayisi, bir çok sektörde önemli ölçüde katma değer yaratan ve büyümeye açık yapısı ile yerli ve yabancı yatırımcılar açısından çok önemli bir cazibe merkezi olan Trabzon'un bu mevcut potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik olarak, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası, yurtiçi ve yurtdışından gelecek girişimcilere her türlü desteği vermeye hazırdır.

Avrupa Birliği'ne tam üyelik sürecinde ülkemizin birlik ve beraberliğini pekiştiren, Türk girişimci gücünün başarısını dünyaya bir kez daha göstermek için önemli bir fırsat yaratan, "Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı"nın organizasyonunda emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Türk İş Dünyası için yararlı olmasını diliyoruz.

Şadan EREN

Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	TRABZON	
TELEFON KODU	00.90.462	
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	466.400	4.664
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	487	49,9
Kadın	488	50,1
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	209	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	379	49,5
Kadın	385	50,5
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	256	57
Kadın	191	43
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	8,3	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI		1
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	SAMSUN	
İstasyonun Adı		
Uzaklığı (Km)	343	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ		
Draft Derinliği (Mt)	9-11,5	
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)		
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)	4 MİLYON	
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	25	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı		
Uzaklığı (Km)		
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	765	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		



Karayolu (Km)	1083	
Demiryolu (Km)		
Havayolu (Saat)	1,5	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	427	101.867
Lise	103	36.851
Meslek Lisesi	54	14.726
Yüksek Okul 2 Yıllık	10	4.499
Yüksek Okul 3 Yıllık		433
Fakülte 4 Yıllık	13	21.501
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine		
Endüstri	4	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	4	
Diğerleri	45	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu		
Lise		
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.		
Endüstri Müh.		
Gıda Müh.		
Kimya Müh.	1	
İşletme	1	
Diğerleri	9	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Anonim Şirket	516	
Limited Şirket	3.241	
Şahıs Şirketi	2.315	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		



Diğerleri			
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ		ŞİRKET SAYISI	
Gıda			
Tekstil			
Otomotiv			
Makine			
Turizm			
Beyaz Eşya			
Diğerleri			
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI		ŞİRKET SAYISI	
		MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		107	
Otomotiv		7	
Tekstil		16	
Elektrikli Aletler		2	
Makine İmalat		28	
Mobilya		18	
Diğerleri		133	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ		İŞYERİ SAYISI	
2001		483	
2002		508	
2003		368	
2004		485	
2005		592	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI		FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10			
İŞÇİ SAYISI 10-25			
İŞÇİ SAYISI 25-50			
İŞÇİ SAYISI 50-100			
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA			
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		Arsin Org. San. B.	Beşikdüzü Org. San. B.
Toplam Alanı (M2)		724.720	178.749
Boş Alan (M2)		YOK	178.749
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI			
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI		FİRMA SAYISI (Arsin)	
Gıda		21	
Otomotiv		1	
Tekstil		5	
Elektrikli Aletler		1	
Makine İmalat		10	
Mobilya-Ahşap Ürünler		12	
Diğerleri		44	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		EYET	



SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	FİRMA SAYISI	
Yerli	4	
Yabancı	3	
SERBEST BÖLGEDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMLARI	FİRMA SAYISI	
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri	7	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	65	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	771,4	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	106.732	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	106.732	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	181.658	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	65	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	YOK	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	29.193	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
MISIR	72.278	
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
KARA LAHANA	5.764	
TAZE FASULYE	3.213	
SALATALIK	2.916	
Diğerleri	6.421,30	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Tütün	1.190	
Pamuk		
Fındık	47.863	
Zeytin	1.240	
Ayçiçeği		
Mısır	72.278	



Diğerleri	125.000
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	289,5
Mandalina	1.376,20
Greyfurt	YOK
Limon	22
Elma	5658,1
Kiraz	1.177
Diğerleri	4.967,95
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	92.844
Büyükbaş	152.091
Kümes Hayvanı	82.835
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	167.480
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	10.418.620
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	90.649
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	152
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	868,4 MM
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	6
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	126.598
2001 Yılı	212.499
2002 Yılı	235.220
2003 Yılı	342.605
2004 Yılı	576.942
2005 Yılı	976.504
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım ve Gıda Ürünleri	952.160
Gıda Sanayi	
Otomotiv	5.674
Tekstil	785
Makine	1.152
Elektrikli Aletler	513
Diğerleri	16.220
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	87
500 Bin - 1 Milyon \$	13
1 Milyon - 5 Milyon \$	15
5 Milyon - 10 Milyon \$	1



10 Milyon \$ Fazla	11
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	368.835.505 US\$
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
BAKIR	4.788.550
KURŞUN-ÇİNKO	97.000
BAKIR-KURŞUN-ÇİNKO	170.000
Diğerleri	426.300
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
BAKIR	1
KURŞUN-ÇİNKO	1
.....	
Diğerleri	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)
BAKIR	
KURŞUN-ÇİNKO	
.....	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI	
Ocak Sayısı	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)
.....	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
SOSYAL GÖSTERGELER	
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI
Devlet	1
Özel	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	19
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	16
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?	
Devlet	15
Özel	10



İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	2	
4 Yıldızlı Otel Sayısı	4	
3 Yıldızlı Otel Sayısı	15	
Pansiyon	13	951
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	5	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	6	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	10	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN POSTA ADRESİ	valilikbim@trabzon.gov.tr	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.trabzon.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN POSTA ADRESİ	apk@trabzon.bel.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.trabzon.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	ttso@ttso.org.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.ttso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Hakan GÜRHAN- Genel Sekreter Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Pazarkapı Mahallesi Sahil Cad. No:103 61200 - TRABZON E- Posta:ttso@ttso.org.tr Web:www.ttso.org.tr	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Ümit ORHAN - Ar-Ge Sorumlusu Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Pazarkapı Mahallesi Sahil Cad. No:103 61200 - TRABZON E-Posta:umito@ttso.org.tr Tel:326 80 70/237	



Geleneksel Yapının Dışına Çıkamıyor



Kent ekonomisi tarım ve hayvancılığın dışına çıkamamış. Terör de kentin bileğini büküyor.

İ.Ö.2000'lerde Tunceli yöresini de içine alan bölge İşuva adıyla anılıyordu. Bu sırada yöre halkı Hurrilerden oluşuyordu. İ.Ö.14. yüzyıl başlarında İşuvalılar Hititlerin Anadolu'daki yayılmasına karşı koyarak onlarla savaştı. Ama aynı yüzyıl içinde yöre Hitit egemenliğine girdi. Asur kaynaklarına göre İ.Ö.9. yüzyılda İşuva'da Muşkiler yaşıyordu. İ.Ö.8. yüzyılda Urartulara bağlanan yöre, İ.Ö.7. yüzyılda



Medlerin eline geçti. İ.Ö.6. yüzyıl ortalarında Perslerin yönetimine giren bu topraklarda yaşayan halk Ksenophanes'e göre Karduklardan, Herodotus'a göre ise Akilisenlerden oluşuyordu. Akilisenler, İ.Ö.4. yüzyılda baskıcı Makedonya yönetimine karşı ayaklandı. Daha sonra Kapadokyalılar ile Selevkoslar arasında el değiştiren yöre İ.Ö.1. yüzyılda bir süre II. Dikran tarafından yönetildi. Roma döneminde Partların eline geçen, Bizans döneminde de uzun bir süre Sasaniler tarafından yönetilen yöre 639'da bir süre için Arapların egemenliğine girdi. 11. yüzyıl başlarında Hozan adıyla anılan yöre, Bizans'ın Mesopotamia Theması'nın sınırları içindeydi. Türkmenlerin egemenliğine girdikten sonra Selçuklular, Mengücekerler, Artuklular ve Anadolu Selçukluları arasında el değiştiren yöre bu sırada Dersim adıyla anılmaya başladı. 13. yüzyıl ortalarında Moğolların denetimine giren toprakların arasında yer alan Dersim, 14. yüzyıl ortalarında Eretna Beyliği'nin, aynı yüzyıl sonlarında da Erzincan yöneticisi Mutahharten'in egemenliğine girdi. Timur ordusu tarafından yağmalanan Dersim, ancak 1514'te Osmanlı topraklarına katıldı. Dersim yöresi 19. yüzyıl sonlarında Mamuretü'l-Aziz vilayetine bağlı bir sancak olarak yönetiliyordu. Kuzeydoğudaki bugünkü adıyla Pülümür olan Kuzican yöresi ise Erzurum vilayetinin Erzincan sancağına bağlıydı.

Dersim yöresinin eskiden beri birçok ayaklanmaya sahne olduğu bilinir. Bu ayaklanmaların başlıca nedenleri, Dersim yöresinde uzun süredir özerk bir konumda yaşayan aşiret-



ler üzerinde Osmanlı Devleti'nin vergi ve asker toplayarak denetim kurmaya çalışmasıdır. Dersim'de bazı Ermeni toplulukları ile Kürt aşiretlerinin 1877, 1885, 1892, 1907, 1911, 1914 ve 1916'da düzenlediği ayaklanmaların bir bölümü Hamidiye Alayları ve çoğu da Osmanlı ordusu tarafından bastırıldı. Kurtuluş Savaşı sırasında çıkan Koçgiri Ayaklanması ile Cumhuriyetin ilk yıllarında ki Şeyh Said Ayaklanması Dersim yöresini önemli ölçüde etkiledi. 1930'larda Dersim'de birçok ayaklanma patlak verdi. 1935'te çıkarılan ve 'Dersim Kanunu' olarak bilinen yasayla yörenin bir askeri vali tarafından yönetilmesi kararlaştırıldı. Ayaklanmalar Dersim Harekatı'yla bastırıldı; bazı aşiretler zorunlu olarak başka yörelere yerleştirildi ve Dersim'den göç etmek zorunda kaldı.

Cumhuriyet'ten sonra il yapılan Dersim, 1925'te ilçe yapılarak Elazığ'a bağlandı. 1936'da yine il yapıldı ve adı Tunceli olarak değiştirildi. Eskiden Erzincan iline bağlı Pülümür ilçesi 1938'de Tunceli'ye katılınca il günümüzdeki sınırlarına kavuştu.

Ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalı olan Tunceli'de sanayileşme oranı çok düşük. Ancak yapımı süren organize sanayi bölgesi ile devlet tarafından sağlanan cazip teşvikler burayı yeniden ilgi odağı haline getirebilir. Ayrıca, tarım ve hayvancılık faaliyetleri sonucu ortaya çıkan üretim potansiyelinin, doğal kaynakların ve ormancılığın sanayiye dönüştürülmesi mümkün görülüyor. Munzur A.Ş. tarafından Ovacık'ta kurulan Su Şişeleme tesisi buna somut bir örnek olarak gösteriliyor.

Tunceli'de bir kamu, iki özel ve iki de Mahalli Teşkilatlar ile kamu ve özel iştiraki ile toplam beş sanayi yatırımı bulunuyor. Kamuya ait sanayi yatırımı Sümerbank Holding, Pertek Yün İpliği İşletmesi olup, oluşturduğu istihdam imkanları ile ilk sırada yer alıyor. Bunun dışında ortaklıklarla kurulu bulunan Tunceli Un Fabrikası ve Tuğla Fabrikası özel sektörün gelişmesine dolaylı yoldan katkı sağlamış bulunuyor. İlde gıda sanayii dışında diğer sektörlerde küçük ve orta ölçekli işletmeler faaliyet gösteriyor.

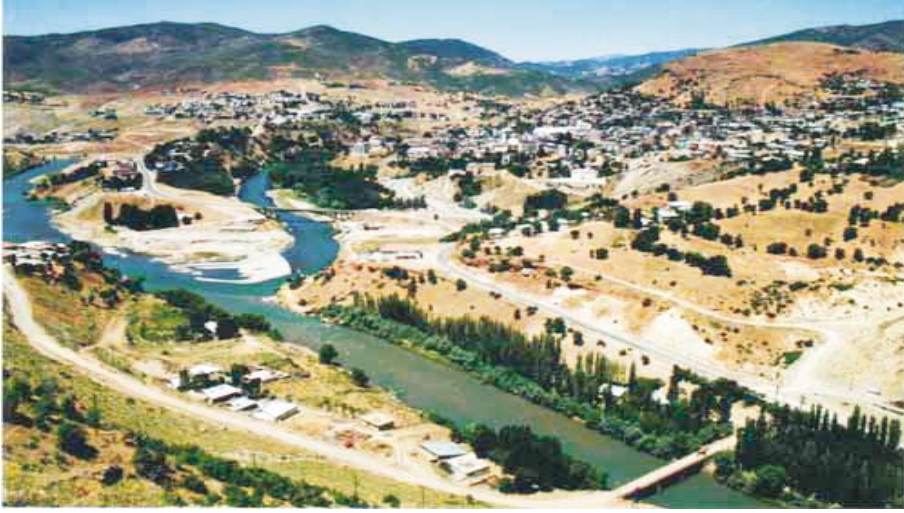
İl nüfusunun yarısına yakın kısmı faal olarak bir işte çalışıyor. Çalışanların önemli bir kısmı tarım sektöründe faaliyet gösterirken, yüzde 18'i de devlet hizmetleri sektöründe istihdam edilmiş bulunuyor.

Tunceli'de 749 bin 770 hektarlık toplam arazinin 114 bin 71 hektarı tarımda kullanılıyor. Bu arazinin 98 bin 438 hektarlık kısmı sulu tarıma elverişli bulunuyor. İlde inşaat halinde olan projelerin tamamlanması ve etüt aşamasındaki projelerin de hayata geçirilmesi sonucunda sulanabilen arazi miktarı, ürün çeşitleri ve verimde artış beklenirken, işsizliğin de azalacağı tahmin ediliyor.

Yatırımlar arasında enerji sektöründe yer alan Munzur-Uzunçayır ve Munzur-Konaktepe-1 baraj ve HES projeleri, sulama alanında Tunceli-Çemişgezek ve Mazgirt-Akpazar sulama projeleri ilin en büyük ve en önemli projeleridir.

Bu projelerin hayata geçirilmesi ile birlikte yıllık 607 GWh enerji üretimi ve yaklaşık 9300 hektar arazi sulaması yapılacaktır. Ayrıca DSİ tarafından inşa halinde beş adet, 1998 yatırım programında iki adet ve işletmekte olan 31 adet taşkın, kurutma ve ıslah tesisleri bulunuyor.

Öte yandan ilde nüfusun önemli bir kısmı geçimini tarımla sağlıyor. Tunceli'deki tarla



ürünleri üretimi yılda 48 bin ton civarında bulunuyor. Tarımsal üretimde tahıllar ağırlıklı. İlde yılda 40 bin ton civarında tahıl, 3 bin ton civarında da baklagiller üretiliyor.

Tunceli'de hayvancılık en az tarım kadar öneme sahip. Bu yapının oluşmasında tarıma uygun alanların yeterli olmaması ve hayvancılığa elverişli yeterince çayır ve meraların bulunması etkili oluyor. Hayvancılık, genellikle yaylalarda yapılıyor. Ekonomisi büyük ölçüde tarım ve hayvancılığa dayalı olan Tunceli'de, ekilebilir ve sulanabilir alanın azlığı nedeniyle tarımda istenilen gelişme sağlanamıyor. Ayrıca terör ve güvenlik sorunu nedeniyle hayvancılıktaki gelişmede son yıllarda büyük düşüş olduğu belirtiliyor.

Yörede, ağırlıklı olarak küçükbaş hayvan besiciliği yapılıyor. Gerek hayvan ırklarının verimsizliği gerekse beslenme imkanları sebebiyle hayvansal ürünler üretiminin düşük olan Tunceli'de, hayvancılıktan elde edilen gelir büyük oranda canlı hayvan ticaretinden geliyor.

Tunceli'de üretilen hayvansal ürünler içinde ilk sırayı süt alıyor. İlde yılda 41 bin 450 ton süt üretilirken, bu rakam Türkiye süt üretiminin binde 2'sine karşılık geliyor. En önemli hayvansal ürün potansiyeli olan sütün pazarlanma oranı ise düşük. Pazarlanan süt, toplam süt üretiminin yüzde 19'u kadar.

Tunceli'de geniş mera, yayla ve orman alanları, uygun iklimi ve zengin florası ile arıcılık için oldukça elverişli. 1980'li yıllara kadar genellikle geleneksel yöntemler ve aile ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak yapılan arıcılık, son yıllarda hızlı bir gelişme sürecine girmiş ve arıcılığa karşı büyük bir ilgi ve talep de ortaya çıkmış bulunuyor.

Ayrıca, doğal su kaynakları bakımından çok zengin olan Tunceli'de, su ürünleri, özellikle alabalık üretimi için önemli bir potansiyel teşkil ediyor. Munzur dağlarından doğan il merkezinden geçerek Keban baraj gölüne dökülen Munzur çayı, Dünyaca meşhur alabalıkları bünyesinde barındırıyor. ■



Türk İş Dünyasının en büyük buluşması olarak gelenek-selleşen Dünya Türk İşadamları Kurultaylarının altıncısının düzenlenmesinde katkı sağlayanları kutlarım.

Türkiye ekonomisi 2005 yılında reel olarak % 7,6 oranında büyümüş, kişi başına milli gelirimiz 2005 yılı itibariyle 5000 Amerikan Doları seviyesine yükselmiştir.2005 yılında özel sektör yatırımları reel olarak % 23,6 oranında artış göstermiş, enflasyonla mücadelede elde edilen başarı, faizlerin düşmesi,kamu borç stokunun gayri safi milli hasılaya oranının gerilemesi,bütçe açıklarının azalması gibi başarıların özel

sektörü Türkiye ekonomisinin lokomotif haline dönüştürdüğü aşıkardır.Bütün bu gelişmelerin Özel sektörün en büyük buluşması olarak niteleyebileceğimiz Dünya Türk İşadamları Kurultaylarını ülkemiz açısından fevkalade hayati bir konuma getirdiğini söylemek mümkündür.

İlimiz ekonomisi genelde tarım, hayvancılık (koyun yetiştiriciliği, arıcılık) ve kamu görevlilerinin gelirlerine dayanmaktadır.Özellikle son yıllarda arıcılık faaliyetlerinde artış gözlenmiş İlimizdeki kovan sayısı 37.253 adete yükselmiştir.Hemen her ailenin yurt dışında bir yakının olması nedeniyle İlimize döviz girdisi fazladır.Sanayinin yok denecek kadar az olması sebebiyle işsizlik sorunu gündeme gelmektedir.İlimiz 17/05/2005 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Teşvik Yasası kapsamına alınmıştır.Ülkemizdeki genel ekonomik tablodaki olumlu gelişmelerin İlimize yansması bağlamında Teşvik Yasası kapsamına alınmanın fevkalade isabetli bir seçim olduğunu ifade etmek doğru olacaktır.İlimizdeki yatırım faaliyetlerinde kıpırdanmalara yol açmıştır.

Ayrıca AB Türkiye Mali İşbirliği kapsamında yürütülmekte olan Kalkınma Programları Hibe Yardımları da bölge ekonomisi üzerinde olumlu gelişmeler gösterecektir.Fırat Üniversitesine bağlı olarak İlimizde kurulan ancak faaliyete geçirilemeyen İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesine işlerlik kazandırılması durumunda İlimizde büyük sıkıntısı çekilen kalifiye eleman ihtiyacının karşılanmasında büyük bir aşama olacağı kanaatini taşıyorum.

Bütün bunların yanında yatırımcılarımızın İlimizin organik tarım potansiyelini göz ardı etmemeleri gerektiğini düşünüyorum.İlimiz son derece bakir bir doğal yapıya ve doğal ürün çeşitliliğine sahiptir.Tek bir dişten meydana gelmesi ve tamamen doğal olarak yetişmesi nedeniyle ilginç olduğu kadar faydaları saymakla bitmeyecek kadar fazla olan Tunceli Dağ Sarmısağı (Alinaum Tuncelianum), Ters Laleler, envai çeşitli bitkilerin ve üzü sınırlarımızı aşmış bulunan ve başka da bir yerde yetişmeyen Kırmızı Benekli Alabalık gibi ürünlerin potansiyelin somut örnekleri olduğu kanaatini taşıyorum.Özellikle turizm potansiyelinin fazla olduğu ve Ülkemizin en büyük Milli Parklarından olan Munzur Vadisi Milli Parkının turizme kazandırılmasının İl ekonomisinin can damarı olacağını düşünmekteyim.Başta mermer, bakır ve krom olmak üzere mevcut maden rezervlerinin işletilmesi için çalışmalar devam etmektedir.Yatırımcılarımızın İlimizin potansiyelini göz önünde bulundurmalarını temenni ediyorum çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Mustafa ERKAL
Tunceli Valisi



Çok Değerli Dünya Türk İş Adamları

Öncelikle bu kitap veya katalogla sizlere kavuşmanın heyecanı ve mutluluğu içindeyim. Bu fırsatı bize veren dünya Türk İş Adamları Vakfına, TOBB ve emeği geçen herkese sonsuz teşekkür ediyorum.

Tunceli ekonomik olarak geri kalmış illerimizden bir tanesi. Ben bu geri kalmışlıkta coğrafyamızın payı olduğu gibi, ulaşımın ve bağlantı yollarının da ilimizden geçmemesinin, dünyada ve Türkiye’de yaşanan terör olaylarına bağlıyorum.

Bunları açman gerekirse kısaca, şöyle ifade edebilirim, Tunceli coğrafi yapı olarak dağlık, kayalık ve orman olarak da zengin bir coğrafyaya sahip olduğundan, ekonomi ve büyüme de bunlara bağlı olduğundan geri kalmıştır. Bu özelliği Tunceli’yi geçmişte kalkındırılmamış fakat biz bu tarihten sonra kalkındıracağız. Ulaşım olarak Güney Doğu Anadolu’yu kara denize bağlayan en kısa ve kestirme yol Tunceli’den geçer. Fakat yolun bakımsız ve dar olmasından ayrıca kışın çığ tehlikesi olduğundan bu yol az kullanılmakta ve Tunceli’nin gelişmesini engellemektedir. Son olarak da politik yaşamdan bahsettim. Tunceli okuma yazma oranı Türkiye ortalamasının üstünde olan illerimizden biridir. İş İmkanı olmadığından genç nüfusumuz genelde büyük şehirlere kaymaktadır. İlimizde ve bölgemizde yaşanan terör olayları ekonomik olarak geri kalmamıza ve İlimizin nüfusunun azalmasında sebep olmuştur.

Tunceli son yıllarda kıymeti iyice bilinen organik tarıma elverişli illerimizden birisi olmuştur. Doğası ve coğrafyası geçmişte olumsuzlukları getirmiş fakat bu doğa günümüzde para eden temiz kalmış, kirlenmemiş coğrafyası bir zenginlik kaynağı olmuştur. Fakat bunu kullanacak yatırımcı ve sermaye eksiklikleri dolayısıyla kendi iş adamlarımızla başaramamaktayız. Bunu ancak siz değerli iş adamlarımız vasıtasıyla ortaya çıkarabiliriz.

Tunceli yaz ve kış turizmi olanakları bakımından Türkiye’nin cennet illerinden bir tanesidir. Bol su kaynaklarımız, rafting sporun en iyi yapılacağı ırmaklardan bir tanesi ilimizden geçmektedir. Kayak sporu yine aynı şekilde Munzur Dağlarında çok rahatlıkla yapılabilir ve yılın 6 ayı nerdeyse dağlarımızda kar bulunmaktadır. Ayrıca dağlarımızdaki krater göllerimiz bir doğa harikasıdır. Tarihi, geçmişi itibarıyla çeşitli medeniyetlere sahne olmuş İlimiz tarihi ve turistik mekanların zengin olması itibarıyla değerlendirilmesi gereken önemli kaynaklarımızdandır.

İlimizde konaklama tesislerinin az ve yetersiz olmasından, bu imkan ve zenginliğimizi ön plana çıkartamıyoruz. Bir turistın görmek istediği doğa, orman, yabani hayvanlar 1500’ün üstünde bitki çeşidi, zengin akarsular, tarihi eserler ilimizde görmeye değer varlıklardır.

Tunceli, büyük ve küçükbaş ve kanatlı hayvan yetiştirme olanakları bakımından zengin bir coğrafya ya sahiptir.Yine bu olanaklarda sermaye ve desteklemeyle gelişecek büyüyecek iş alanlarıdır.

Biz bu güzel coğrafyamızda çok önemli ekonomik değere sahip madenlerimizle turizm olanaklarımızla tarıma ve hayvancılığa elverişli topraklarımızla ticareti ve sanayiye bütünleş-tirmek istiyoruz. Bu konuda iş yine siz değerli iş adamlarımıza düşmektedir. Saygılarımla,

Cihan AÇIKGÖZ

Tunceli Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	TUNCELİ	
TELEFON KODU	00.90	428
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1.DERECE	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	777.400	7.774
İLİN TOPLAM NÜFUSU	93.584	
Erkek	54.529	
Kadın	39.055	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	13	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	78.226	83,50%
Erkek	46.688	59,69%
Kadın	31.538	40,31%
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	44.618	47,60%
Erkek	32.898	73,73%
Kadın	11.720	26,26%
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	6	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	Malatya	
Havaalanının Adı	Malatya	
Uzaklığı (Km)	253	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	ELAZIĞ-PALU	
İstasyonun Adı	ELAZIĞ-PALU	
Uzaklığı (Km)	60	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)	
Limanın Adı	TRABZON	
Uzaklığı (Km)	361	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	806	
Demiryolu (Km)	
Havayolu (Saat)	2.5	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)	1.217	
Karayolu (Km)	1.217	
Demiryolu (Km)	
Havayolu (Saat)	3	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI



İlköğretim	110	14.114
Lise	12	2.929
Meslek Lisesi	5	743
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	284
Yüksek Okul 3 Yıllık
Fakülte 4 Yıllık
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	
Endüstri	2	
İnşaat	
Turizm	
Ticaret	1	
Diğerleri	2	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	
Lise	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL, DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	
İnşaat Müh.	
Ziraat Müh.	
Endüstri Müh.	
Gıda Müh.	
Kimya Müh.	
İşletme	
Diğerleri	1	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	622	
Anonim Şirket	36	
Limited Şirket	145	
Şahıs Şirketi	441	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	
Tekstil	
Otomotiv	



Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI		
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI	
Gıda	4		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya		
Diğerleri	3		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI		
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI		
İŞÇİ SAYISI 1-10	3		
İŞÇİ SAYISI 10-25	7		
İŞÇİ SAYISI 25-50	3		
İŞÇİ SAYISI 50-100		
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)			
Toplam Alanı (M2)		
Boş Alan (M2)		
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI		
Gıda		
Otomotiv		
Tekstil		
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler		
Diğerleri		
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?		HAYIR	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET		
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ			
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	11		



İLDE KAMBYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	11
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	381.318
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	39.481
ORMANLIK ALAN (Hektar)	207.665
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	824
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	5
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	36.97
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	37.121
ARPA	13.524
MERCİMEK	308
Diğerleri	567
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	1.849
PATLICAN	439
BİBER	411
Diğerleri	270
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün
Pamuk
Fındık
Zeytin
Ayçiçeği
Mısır
Diğerleri
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal
Mandalina
Greyfurt
Limon
Elma
Kiraz	262
Diğerleri	4.614
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	322.041
Büyükbaş	32.183
Kümes Hayvanı	48.758
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	23.840
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	4.449
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	37.253
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI



İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	28.7
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	811.5
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	58.0
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	Malatya(253)
İLDEN YAPILAN İHRACAT
2000 Yılı
2001 Yılı
2002 Yılı
2003 Yılı
2004 Yılı
2005 Yılı
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI
Tarım Ürünleri
Gıda Sanayi
Otomotiv
Tekstil
Makine
Elektrikli Aletler
Diğerleri
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI
0 - 500 Bin \$
500 Bin - 1 Milyon \$
1 Milyon - 5 Milyon \$
5 Milyon - 10 Milyon \$
10 Milyon \$ Fazla
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI
Tarım Ürünleri
Gıda Sanayi
Otomotiv
Tekstil
Makine
Elektrikli Aletler
Diğerleri
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
MERMER
KROM
BAKIR
Diğerleri
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI
.....	YOK



.....	YOK	
.....	YOK	
Diğerleri	YOK	
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....	
.....	
.....	
Diğerleri	
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	1	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	YOK	
.....	YOK	
.....	YOK	
.....	YOK	
Diğerleri	YOK	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	
Devlet	
Özel	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	4	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	1	
Özel	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	
4 Yıldızlı Otel Sayısı	
3 Yıldızlı Otel Sayısı	
Pansiyon	
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	4	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAĞLARI	800	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	3	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	256-2048	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.tunceli.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.tunceli.bel.tr	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	



YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Erdoğan ELALDI İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü Tunceli Valiliği/TUNCELİ 0428 213 33 07
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	



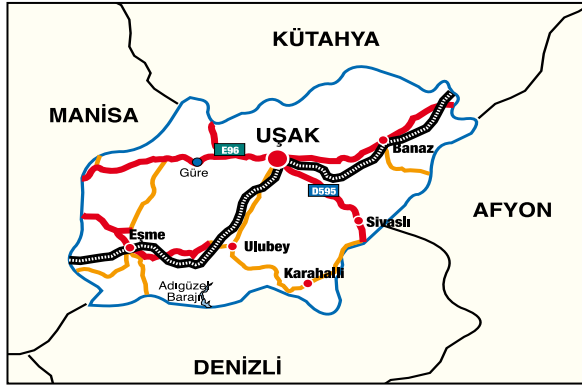
Bazı Sektörlerde Çok İddialı



Türkiye'de sanayileşmenin başladığı ilk kentlerden biri... Deride, battaniyede, iplikte Türkiye üretiminin önemli bir kısmını tek başına gerçekleştiriyor.

Tarihi kayıtlar Uşak ve çevresinin M.Ö. 4 bin yılından itibaren yerleşime açıldığını söylüyor. Özellikle Bronz Çağ'ında bölgede yerleşimin daha da yaygınlaştığı biliniyor.

Uşak ve çevresinde önce M.Ö. 2.000'de Anadolu'da ilk siyasi birliği kuran Hititler egemen oluyor. Sonra hakimiyet Frigler'e geçiyor. Ama kayıtlara göre Uşak ve çevresi bu kültürlerden ziyade İon Kültürünün etkisi altında kalıyor.



Uşak daha sonra sırasıyla Lidyalılar, Persler, Makedonyalılar, Bergamalılar, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular, Germiyanogulları ve Osmanlılar'ın hakimiyetine geçiyor. Bu bölgede çok zengin bir kültür mozaiği oluşuyor.

Uşak, Osmanlı hakimiyetine girdikten bir süre sonra yapılan idari taksimata göre Anadolu Eyaletine bağlı Kütahya Sancağı'nın bir kazası oluyor. 1530 tarihli Muhasebe-1 Vilayeti Anadolu Defterine göre o tarihte Uşak'ta 11 mahalle ve 411 hane bulunuyor. Hiç gayrimüslim bulunmayan şehirde 493 yetişkin erkek var.

Aynı kayıtlara göre şehrin 50 bin akçeyi bulan yıllık geliri; bac-ı bazar (pazar vergisi) Cürm-ü cinayet, arusiye, resm-i keyl, bac-ı bağat, öşr-ü galat, adet-i ağnam (koyun vergisi), resm-i zemin, öşr-ü kovan (kovan vergisi) ile sabunhane ve meyhane gibi küçük imalathanelerin vergilendirilmesinden elde ediliyor.

Uşak bu haliyle 16. yüzyılda küçük bir Anadolu kenti görünüyordu. Belirtilen gelirler içinde halı ve kilimciliğe ait bir verginin bulunmaması, bu yüzyılın ilk yarısında bu sanatlarla ilgili bir müessesenin daha teşekkül etmediğini ancak bir el sanatı olarak yaşadığını gösteriyor.



Uşak kazası hakkında daha sonraki yıllara ait belgelere dayalı fazla bir bilgi yok. 17. yüzyıla ait bilgiler ise seyahatnamelerde mevcut. Bu yüzyılda yaşayan Katip Çelebi'nin (1605-1658) "Cihannüma" adlı eserinde Uşak'tan, "Kütahya'dan doğuya bir merhale, Murat Dağı yakınında, bir dere içinde kaleli bir kasaba, 150 adet köyü bulunan mamur bir kazadır. Kasabası, geniş bir ovanın doğusuna düşüp köyleri o ovada bulunmaktadır. Seccade ve halısı meşhurdur" diye bahsediliyor.

Sonraki yıllarda yazılan Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'ne ise Uşak'ta halkın ekseriyetle ulema ve tüccardan oluştuğu yazılıyor. Seyahatname'de ayrıca Uşak halısının çok kıymetli olduğu ve değişik bölgelere ihraç edildiği yazılıyor. Uşak'ta Rum ve Ermenilerin varlığından bahseden Evliya Çelebi, Yahudilerin bulunmadığını söylüyor.

17. yüzyılda yazılmış olan bu iki kaynak esere göre Uşak, 16. yüzyıldaki sosyal ve ekonomik yapısını değiştirmiş görünüyor. Buna göre halı ve kilimcilik artık, şehrin ekonomisine büyük bir katkıda bulunuyor.

Charles Texier de, Küçük Asya adlı kitabında şehir hakkında şu bilgileri veriyor: "Bölge halıcılığı ekseriyetle Rum kadınlarının elinde. Kentteki 200-300 aileyi bulan Ermeniler gibi Rumlar da ticaret ve sanatta iştigal ederken, nüfusun üçte ikisini oluşturan Türkler ise arazi sahibi ve tarımla uğraşiyor.

Osmanlı devrinde Hüdavendigâr Vilayetinin Kütahya Sancağına bağlı bir kaza olan Uşak, Cumhuriyet'in başlangıcında da Kütahya vilayetinin bir kazası olarak kalıyor. 1953'te il yapıldığında Banaz, Sivasslı, Karahallı ve Ulubey ile Manisa'nın Eşme ilçesi Uşak'a bağlanıyor.

Ege ile İç Anadolu Bölgesi arasında kalan Uşak, Akdeniz iklimi ile karasal iklim arasında geçiş özelliği gösteren bir iklime sahip. Sıcaklık ve yağış, Ege bölgesine göre düşük, İç Anadolu bölgesine göre daha yüksek.

İl topraklarının yüzde 57,5'i platolardan, yüzde 37'si dağlardan ve yüzde 5,5'i de ovalardan meydana geliyor. İl sınırları içindeki en yüksek nokta ise yamaçları ve çevresi zengin bir bitki örtüsü, sıcak-soğuk su kaynaklarıyla dolu olan Murat Dağı'nın 2309 metre yükseklikteki zirvesi.

Kentin hemen kenarındaki Uşak ovası 5 bin 500 hektar büyüklüğünde. Kalın bir alüvyon tabakasıyla örtülü bulunan ova oldukça verimli topraklardan oluşuyor.





İldeki toprakların yüzde 45,34'ü tarıma elverişli. 242 bin 114 hektarı bulan tarım alanının sulama imkanına sahip bölümü ise sadece 15 bin 182 hektar. Yüzde 8'i sulanabilen bu topraklardaki tarım üretimi ise Uşak için yeterli değil. DSİ tarafından yapımı sürdürülen 4 adet sulama göletinin tamamlanması bile sulanabilen toprakların miktarını sadece yüzde 1 arttırabilecek.

İl genelinde buğday, arpa, yulaf ve nohut yetiştiriliyor. Özellikle merkez ve Banaz ilçelerinde yetiştirilen ve sulamaya pek gerek duymayan nohut üretimi ise yılda 50 bin tonu bulabiliyor.

Uşak, tütün ve şeker pancarı gibi endüstriyel bitki üretiminde de, sebze ve meyve üretiminde de yeterli büyüklüğe sahip değil.

İl genelinde 57 adet tarımsal amaçlı kooperatife üye 50 binin üzerinde çiftçi bulunuyor.

Hayvancılıkta ise Eşme ilçesi, çayır ve mera alanlarının sağladığı imkanlarla il içinde önemli ağırlığa sahip. Sadece bu ilçedeki küçükbaş hayvan sayısı 326 bin 485'i bulurken, büyükbaş hayvan sayısı 78 bin 254'e ulaşmış durumda. Ancak süt ve et üretiminde merkez ilçe en fazla paya sahip.

Uşak, Türkiye'de ilk sanayi kuruluşlarının ortaya çıktığı yörelerden biri. 19. yüzyılda Osmanlı Bankası, pek çok ilde birimlerini oluşturmadan o zamanki Uşak ilçesinde şube açmış.

Bugün Uşak'ta imalat sanayiinin kurulmasında belirleyici rolü halı ve kilimcilik oynuyor. Geleneksel yöntemlerle halı üretimi talebi karşılayamayınca Uşaklı girişimciler fabrikasyon üretime geçişi sağlıyor.

1905 yılında Bıçakçızade Biraderler ve Mehmet Zeki Kumpanyası tarafından açılan ilk iplik fabrikalarını 1910'da yapımına başlanan diğerleri izliyor. 1913 yılında yapılan sanayi sayımı sonuçlarına göre; Türkiye genelinde yün ipliği üreten ve dokumacılık yapan 13 kuruluşun 3'ü Uşak'ta.

Türkiye'nin ilk şeker fabrikası de 1923 yılında Uşak'ta açılıyor. Bu fabrikanın özelliği; Türkiye'nin ilk çok ortaklı özel sektör kuruluşu olması. İşletmeye açıldıktan bir süre sonra sermayesi sıkıntısı nedeniyle ve Atatürk'ün emriyle fabrika, devletleştiriliyor.

Bugün Uşak'taki sanayinin ana üretim konusunu tekstil, deri ve seramik oluşturuyor. Halihazırda iç piyasada tüketilen zig derinin yüzde 60'ı, gazlı sargı bezinin yüzde 91'i, pelüş battaniyenin yüzde 90'ı, yün ipliğin yüzde 65'i, seramiğin yüzde 22'si Uşak'ta üretiliyor.

İl genelinde tabakhane sayısı 300'e kadar çıkıyor. Uşak'ta ayrıca yapımı devam eden pek çok fabrikayla sanayideki gelişme sürüyor.

Uşak'ta turizm, tarih ve arkeoloji anlamına geliyor. Uşak'ın her köşesinde 4 bin yıl boyunca kurulan medeniyetlere ilişkin kalıntılar bulunuyor.

Çok değerli pek çok yapı ya da eser hala toprak altında çıkarılmayı bekliyor. Bu da kaçak kazı ve tarihi eser kaçakçılığını körükleyen en önemli unsur. "Karun Hazinesi" olarak bilinen Lidya dönemine ait kral hazinesinin, 1965'te kaçak kazıyla toprak altından çıkarılıp gizlice yurtdışına kaçırılış öyküsü, 1993'te paha biçilemeyen eserlerin Türkiye'ye iadesiyle son bulsa da çoğu toprak altında bulunan diğer kültür varlıklarının akıbeti hala belirsiz. ■



MÜTEŞEBBİSLERİMİZİ, TEŞVİK YASASI İLE YENİDEN CAZİBE MERKEZİ HALİNE GELEN, UŞAK İLİMİZE DAVET EDİYORUZ

Uşak İlimiz, E-96 İzmir-Ankara Karayolu üzerinde bulunmakta olup bu sayede ülkemizin batısına ve doğusuna açılmakta, Denizli yoluyla güneye ve Kütahya yoluyla da kuzeye açılan yol kavşakları üzerinde bulunmaktadır.

İzmir limanına ve Adnan Menderes uluslar arası hava alanına, 220 km mesafede bulunan Uşak, karayolu ulaşımının yanı sıra, demiryolu ulaşımı alternatifine de sahiptir.

Ayrıca, Uşak Hava alanı da Atlas Jet Firması ile Uşak-İstanbul arası tarifeli uçak seferleri hizmeti vermektedir.

İlimiz, karayolu ile İzmir'e 211 Km., Ankara'ya 368 km. ve İstanbul'a ise 500 km. mesafededir.

Ülkemizde 1913 yılında yapılan ilk sanayi sayımında, o tarihte tespit edilen 13 tekstil fabrikasından üçünün bünyesinde barındıran Uşak ilimiz, oldukça eskiye dayanan bir sanayi geçmişine sahiptir. Bu nedenle yetişmiş vasıflı eleman ve teknik personel açısından birikimli bir il olma avantajına sahip olduğunu söyleyebiliriz.

06 Şubat 2004 gün ve 25365 sayılı resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Hakkındaki Kanunla, kapsama alınan 36 il arasında UŞAK' da bulunmaktadır. Bu kanunla; yatırım yapmak isteyen müteşebbislerimize bedelsiz arsa temini, çalışan işçilerin gelir vergisi ile sigorta primleri işveren paylarının organize sanayi bölgelerinde yatırım yapılması halinde tamamının, bu alanlar dışında yapılacak yatırımlarda ise %80'lik kısmının, elektrik enerjisinde organize sanayi bölgelerinde %50' sine, bu bölgeler dışında ise %40' ına kadar kısmının hazinece karşılanması şeklinde teşvikler getirilmiştir. 18/05/2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5350 sayılı yasa ile anılan teşvik yasında değişiklik yapılmış, asgari istihdam kriteri, hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, sertifikalı tohumculuk ve soğuk hava deposu yatırımlarında 10, imalat sanayi, madencilik, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanlarında ise 30 işçiye çıkarılmıştır.

Bu kanun kapsamında, ilimizde yatırım yapmak üzere gerek hemşerilerimizden gerekse diğer illerden ve hatta yurt dışından başvurular olmuş ve iş adamları yatırım projelerini realize etmek üzere çalışmalarına başlamışlar, hatta bir bölüm işletme de üretime geçmiş bulunmaktadır.

Anılan kanun kapsamında 31/12/2007 tarihine kadar üretime geçecek işletmeler üretime geçtikleri tarihten itibaren, 5 yıl süre ile getirilen teşviklerden yararlanmaya devam edeceklerdir.

Egenin yumuşak iklimi ile İç Anadolu'nun karasal ikliminin buluşma noktasındaki ilimiz, 5.341 km₂ yüzölçümüne ve 5 ilçeye sahiptir. Genç Cumhuriyetimizin ilk çok ortaklı



özel sektör kuruluşu olarak 1926 yılında üretime geçen Uşak Şeker Fabrikamız, aynı zamanda ölkemizin ilk Şeker fabrikası olma özelliğini de taşımaktadır.

Özel girişimciliğin zirve yaptığı ilimiz, üniversitesi, 3 adet organize sanayi bölgesi ve 12 küçük sanayi sitesi ile yatırımcılarımızı bağırına basmaya hazırdır.

Müteşebbislerimizi;

Ölkemiz peluő battaniye üretiminin % 90' ını,

Ölkemiz Küçükbaş hayvan derisinden elbiselik zig deri üretiminin % 60' ını,

Ölkemiz tedavi kurumlarında kullanılan idrofil sargı bezi üretiminin % 91' ini,

Ölkemiz yer ve duvar karosu üretiminin % 20' sini gerçekleştirme kapasitesine,

Termal Turizm alanlarına ve Türkiye'nin en zengin altın madeni rezervine sahip bulunan,

Yatırımların ve istihdamın teşviki hakkındaki kanun ile yeniden cazibe merkezi haline gelen,

Şirin Egemizin yükselen yıldızı;

UŞAK ilimize, yatırım yapmak üzere davet ediyoruz...

Kayhan KAVAS

Uşak Valisi



Uşak; tarih boyunca ilkler şehri olma özelliğini hep korumuştur. İlk şeker fabrikası, ilk çok ortaklı özel müteşebbis, Anadolu'da elektriğin il kullanıldığı (Selanik'ten sonra) yer Uşak'tır.

Uşaklı müteşebbis ticaret erbabı 1905 yılında ilk iplik fabrikasını hizmete açmış bunu 1910 yılında 2 adet şayak (kumaş) fabrikası izlemiştir.1913 yılı Sanayi sayımı sonuçlarına göre; yün ipliği üreten ve dokumacılığı yapan Türkiye'deki 13 kuruluşun 3'ü Uşak'tadır.

İlimiz Cumhuriyet döneminde, kamudan yatırım alamama dezavantajını, özel müteşebbis ve yatırımcısı sayesinde avantaja dönüştüren bir il olma özelliğine sahiptir.

Tekstilde battaniye, pamuklu dokuma (sargı bezi, hidrofil, tülbent, hasse, gazlı bez, pamuklu kumaş, pamuklu dokuma, döşemelik kumaş), apre, boya baskı, ev tekstili (çarşaf, masa örtüsü v.b.) ,open end ipliği (triko ipliği, fantazi iplik ve pamuk ipliği), straygarn iplik, halı ,kilim, battaniye ipi, el dokuması kilim ve halı üretimi,

Seramikte, yer ve duvar karosu üretimi,

Deride, küçük baş hayvan derisi üretimi yapılmaktadır.

Bu gün Türkiye'deki; battaniyenin % 95'i, sargı bezinin % 97'si, straygan ipliğin % 65'i, küçük baş derinin % 60'ı, seramiğin %20'si Uşak'ta üretilmektedir.

Günde 12 bin aracın geçtiği İlimiz, Yatırım Teşvik Kapsamında en batıdaki İldir.

İstanbul ile havayolu sayesinde haftanın 4 günü 1 saatte ulaşımın sağlandığı ilimiz, İzmir Limanına da 210 km mesafededir. Demir yolu ve kara yolu ile limana nakliye sorunu bulunmamaktadır.

Yatırım Teşvik Kanunu sayesinde %50'ye varan oranlarda ucuz elektrik, ucuz işçilik yanında hazine arazilerinde veya organize sanayi bölgelerinde bedelsiz arazi seçeneği bulunmaktadır.

Doğalgaz ve kojenerasyon gibi ucuz enerji kaynakları, altyapısı ve arıtması tamamlanmış 10 Milyon m2 2 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır.

1. Sınıf Gümrük Teşkilatı ile ithalat ve ihracat işlemleri kolayca yapılabilir.

İç Batı Anadolu eşiğinde bulunan Uşak ticari yönden de ilgi çekicidir. Kütahya'ya bağlı Gediz, Simav, Dumlupınar ile Denizli'ye bağlı Çivril, Çal ve Manisa'ya bağlı Kula, Selendi ilçeleri coğrafi yakınlığı ile Uşak'la ticari ilişkide bulunmaktadır.

Yatırım Teşvik Kanunu kapsamında 151 firma yatırım yapmak için başvuruda bulunmuş, 30 Firma üretime geçmiş, geriye kalan firmalar ise inşaat ve proje aşamasında bulunmaktadır.

Banaz Hamamboğazı mevkiinde bulunan 3.620.000 m2 toplam alanın 1.300.000 m2 turizm alanı ilan edilmiştir. 65° su sıcaklığı olan 41 lt/sn debi ve yeşilliklerin içindeki Ankara -İzmir Karayolu ve Uşak-Afyon Demiryolu üzerinde alan yatırımcı beklemektedir.



Karun Hazinelele, antik kentlele, termal kaplıcalale ile UŐak; dűnyanın turizm alanında parlayan yıldızı olan űlkemizin, bu konumuna katkılarda bulunacak değerlele sahiptir. Bu değerlelelele hareketle geçirilmesi halinde ilimiz layık olduğu gelişmişlik seviyesine çok daha kısa zamanda ulaşabilecektir.

Tűm bu ۆzelliklelele ile İlimiz yerli ve yabancı yatırımcı için cazip imkanlar sunmaktadır.

İlimiz űrűnlele ve vizyonlarının sergileneceđi bir platform yaratması açısından oldukça ۆnem arzeden Dűnya Tűrk İőadamları Kurultayı; ayrıca işadamlarının bilgi ve deneyimlerinin paylaşılacağı bir ortam yaratmaktadır. Dűnya Tűrk İőadamları Kurultayı ve Fuarı, aynı hedeflele taşıyan deđişik sektör yatırımcılelelele için kaçırılmaz bir fırsattır. UŐak olarak bu fırsatları deđerlendirme niyetindeyiz. Dűnyanın çeřitli űlkelerinde faaliyet gۆsteren Tűrk işadamlarını bir araya getiren bu organizasyonla, rekabet gűcűműzű daha da arttırabiliriz.

Saygılarımla,

İsmail KARAMAN

UŞak Ticaret ve Sanayi Odası

Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	UŞAK	
TELEFON KODU	00.90	276
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	534,100	5341
İLİN TOPLAM NÜFUSU	322313	%
Erkek	159804	49,58
Kadın	162509	50,42
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	60	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	148303	57,80%
Erkek	90165	71,06%
Kadın	58138	44,50%
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	139909	94,30%
Erkek	84407	93,60%
Kadın	55502	95,50%
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	5,7	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?	EVET	
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	Adnan Menderes Havaalanı	
Uzaklığı (Km)	211	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
LİMAN VAR MI?		HAYIR
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)	220 Km	
Limanın Adı	İzmir Liman İşletmesi	
Uzaklığı (Km)	211	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	365	
Demiryolu (Km)	550	
Havayolu (Saat)	45 DAKİKA	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	501	
Demiryolu (Km)	610	
Havayolu (Saat)	1 SAAT	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	175	42317
Lise	22	7435
Meslek Lisesi	14	5909



Yüksek Okul 2 Yıllık	7	2603
Yüksek Okul 3 Yıllık	0	0
Fakülte 4 Yıllık	4	4919
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	—	
Endüstri	3	
İnşaat	—	
Turizm	1	
Ticaret	2	
Diğerleri	8	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	Yok	
Lise	Yok	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Mühendislik Fakültesi Makine Müh.	1	
" Tekstil Müh.	1	
" Kimya Müh.	1	
Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı	1	
" Matematik	1	
" Coğrafya	1	
" Tarih	1	
Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği	1	
" Öğretim Sınıf Öğretmenliği	1	
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme	1	
" Kamu Yönetimi	1	
" Maliye	1	
Diğerleri (M.Y.O)	7	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	3701	
Anonim Şirket	207	
Limited Şirket	1579	
Şahıs Şirketi	1568	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	10	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	—	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	10	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	—	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	Tespit edilememiştir.	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
Almanya	3	
Irak	2	
Belçika	1	
Diğerleri	4	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda	—	



Tekstil	3	
Otomotiv	—	
Makine	—	
Turizm	—	
Beyaz Eşya	—	
Diğerleri	7	
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	118	27
Otomotiv	0	0
Tekstil	710	38
Elektrikli Aletler	0	0
Makine İmalat	28	4
Mobilya	26	7
Diğerleri	474	73
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	105	
2002	107	
2003	168	
2004	234	
2005	228	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10	660	
İŞÇİ SAYISI 10-25	64	
İŞÇİ SAYISI 25-50	63	
İŞÇİ SAYISI 50-100	15	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	24	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	2	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	9 452 000	
Boş Alan (M2)	681.127,78	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	196	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	5	
Otomotiv	0	
Tekstil	122	
Elektrikli Aletler	1	
Makine İmalat	5	
Mobilya-Ahşap Ürünler	3	
Diğerleri	60	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?		HAYIR
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	



İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	26
İLDE KAMBIYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	1
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2004 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (YTL)	2004 yılında 24.249.000 YTL İhtisas kredileri 123.489.000 YTL İhtisas dışı krediler olmak üzere toplam 147.738.000 YTL. kredi kullanılmıştır
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	235,546
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	228,952
ORMANLIK ALAN (Hektar)	212925
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	11,389
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	49
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	—
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Buğday	182,380
Arpa	235,574
Yulaf	2,797
Diğerleri	1,957
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Domates	21,370
Biber	7,052
Hıyar	3,637
Diğerleri	64,163
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	4,973
Pamuk	0
Fındık	0
Zeytin	0
Ayçiçeği	750
Mısır	1,950
Diğerleri	59,906
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	0
Mandalina	0
Greyfurt	0
Limon	0
Elma	7,586
Kiraz	1,554
Diğerleri	57,644
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	286,161
Büyükbaş	79,566
Kümes Hayvanı	1,389,691



İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	126,651,000	
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	19,564,800	
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	8,258	
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	1	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	109	
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	569,3	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	15	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYET	HAYIR
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)		
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$	
2000 Yılı	48,792	
2001 Yılı	46,424	
2002 Yılı	47,997	
2003 Yılı	61,235	
2004 Yılı	81,469	
2005 Yılı	91,165	
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	2,717	
Gıda Sanayi	4,568	
Otomotiv	0	
Tekstil	54,699	
Makine	2,744	
Elektrikli Aletler	0	
Diğerleri	26,437	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	
0 - 500 Bin \$	42	
500 Bin - 1 Milyon \$	87	
1 Milyon - 5 Milyon \$	15	
5 Milyon - 10 Milyon \$	4	
10 Milyon \$ Fazla	4	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$	
Tarım Ürünleri	755	
Gıda Sanayi	2,267	
Otomotiv	0	
Tekstil	11337	
Makine	29,232	
Elektrikli Aletler	300	
Diğerleri	30,689	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	



Mermer	164 adet Arama ve İşletme ruhsatı bulunmaktadır.	
Altın	250	
Kaolen	Tespit edilememiştir.	
Diğerleri		
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Mermer	39	
Altın	1	
Kaolen	5	
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Mermer	164 adet Arama ve İşletme ruhsatı bulunmaktadır.	
Altın	Üretime yeni başlamıştır	
Kaolen	Tespit edilememiştir.	
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	39	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
Beyaz Mermer	Tespit edilememiştir.	
Traverten	Tespit edilememiştir.	
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	2	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel	0	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	2	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	6	
Özel	5	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı	0	0
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	160
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	90
2 yıldızlı	5	299
Özel Belgeli Otel	1	40
Pansiyon	0	0
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	12	



İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2600
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	7
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	2048/512 Kbps
İLETİŞİM BİLGİLERİ	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.usak.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.usak-blđ.gov.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.usaktso.org
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Mustafa ÇAYAN Uşak Ticaret ve Sanayi Odası İsmet Paşa Cad.Çakoloz Sokak No:1/4 www.usaktso.org
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Ramazan KAYA Sanayi ve Ticaret İl Müdürü 0 276 227 34 44 stmusakil@sanayi.gov.tr



Göl ve Hayvancılık Ön Planda



Türkiye'nin en büyük gölüne sahip Van, aynı zamanda hayvan varlığı açısından önemli bir belde. Nüfusun yüzde 77'si ise tarım sektöründe.

Van bölgesinin zengin tarihi 4 bin sene önce Orta Asya'dan göç ederek bu bölgeye yerleşen Hurrilerle başlıyor. Tarihçiler Hurrilerin Hititlerle aynı çağda yaşadığını söylüyor.

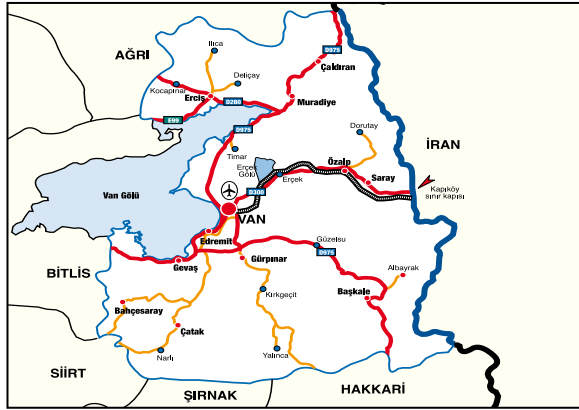
Anadolu'da ilk siyasi birliği kuran Hititler, Van bölgesini Hurrilerin elinden alamıyor. Asurlular ve Babiller da hakimiyetlerini Van Gölü güneyine kadar götürüyorlarsa da, bu bölgeyi ele geçiremiyorlar.

Orta Asya'dan gelen Urartular, bu bölgeyi Hurrilerin elinden alarak İ. Ö. 9. Yüzyıl'da Urartu Krallığı'nı kuruyor. İ.Ö. 859 ile İ.Ö. 612 arasında 247 yıl ayakta kalan Urartu Krallığı'nın baş şehri Van (Tuşba). Tuşba Asur kayıtlarında ise Turuşba olarak geçiyor. İ.Ö. 820'lerde Urartu Krallığı'nın baş şehri değişiyor ve Van yerine gölün kuzeyindeki "Arzaşkun" şehri başkent yapılıyor.

İ.Ö. 585 senesinde Medler Urartu Krallığına son veriyor. Medlerden sonra Persler bu bölgeye hakim oluyor. İ.Ö. 331'de Makedonya Kralı Büyük İskender, Persler'i yenerek hakimiyetlerine son veriyor.

İskender'in ölümünden sonra sırasıyla Selevkoslar, Romalılar ve Bizanslılar bölgenin egemenliğine sahip oluyor. Van, bu dönemde kısa aralıklarla Partlar, yerel Ermeni derebeyleri ve Sasanilerin de eline geçiyor ama her defasında Romalılarca geri alınıyor.

Bu durum Bizanslıların hakimiyeti döneminde de değişmiyor. İ.S. 675'te Hazreti Ömer zamanında İslam orduları da Van'ı fethediyor. Bu fetihden sonra İslam orduları Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu tamamen, Anadolu'nun bazı şehirlerini de kısmen fethederek bu toprakları İslam devleti topraklarına katıyor.





Yeniden Bizanslılar'ın eline geçen Van, 1065'te Selçuklularca fethediliyor. Bu fetihle de Anadolu'nun kaderini değiştiren savaşın tohumu atılıyor.

Bizans İmparatoru Romanus Diogenes 1071'de Van'ı geri almak için büyük bir ordu ile bölgeye geliyor. Selçuklular 26 Ağustos 1071'de Van Gölü'nün kuzeyindeki Malazgirt'te Bizans ordusunu yenerek Anadolu'nun kilidini de açıyor.

Selçuklu döneminde Türkleşen Van ve civarı, Osmanlı hakimiyetine kadar çoğunluğu Türk olan çeşitli devlet ve beyliklerin idaresinde kalıyor.

Osmanlıların ilk kez 1517'de fethettikleri Van, bir süre sonra Safevilerin eline geçince Kanuni Sultan Süleyman, Irak seferi sırasında 1534'te Van ve çevresini kesin bir şekilde Osmanlı'nın topraklarına katıyor.

Tanzimattan sonra da, eyalet merkezi olan Van'da birçok değerli ve tanınmış devlet adamı beylerbeyliği yapıyor. Van, Birinci Dünya Savaşı'nda 1915'te Ruslar tarafından işgal ediliyor.

Tarih kitapları Rusların yardımıyla Van şehrine hakim olan Ermenilerin, Ruslar çekildikten sonra burada yaşayan Müslüman ve Türkleri katlettiğini yazıyor. 2 yıl 10 ay 13 gün sonra 1918'de Van'ı işgalden kurtarılırken, işgale destek veren azınlıklar bölgeden çıkarılıyor. Tarihçilere göre Ruslar ve Ermeniler işgal esnasında Van'ı yakıp yıkarak harabe haline getiriyor.

Cumhuriyet devrinde 1950'den sonra gelişmeye başlayan Van'ın ekonomisi tarıma, küçükbaş hayvancılığa ve hayvan ürünlerini işleyen sanayiye dayanıyor. Kentteki faal nüfusun yüzde 77'si tarım sektöründe çalışıyor.





Topraklarının engebeli oluşu, kışın uzun ve sert geçmesi sebebiyle bitki üretimi sınırlı. Van Gölü çevresinin iklimi daha az soğuk geçtiği için tahıl ve sebze ekimi burada yapılıyor.

Sulama, gübreleme ve makineleşme açısından Van'da tarım henüz modernleşme sürecine girmiş değil. Geleneksel yöntemlerle ekim yapılan alanlarda sulama oranı da çok düşük. Tarım arazilerinin ancak yüzde 20'sinde sulama yapılıyor.

Başlıca tarım ürünleri buğday, arpa, çavdar, fasulye, şekerpancarı ve patates. Van Gölü civarında domates, taze fasulye, karpuz ve kavun yetiştiriliyor. Ayrıca meyvecilik de yapılıyor ve elma armut ve kayısı yetiştiriliyor. Ama ilin sembolü ceviz. Bazı bilimadamlarına göre kavunun ana vatanı Van. Van ve Diyarbakır'da yetişen cep kavunu, külahlı kavun, seyhan kavunu 16. asırda İtalya'ya gönderilmiş ve Papa Cantaluppi'nin çiftliğinde yetiştirilmiş. Bu sebeple "Cantaluppi" ismini alan yuvarlak, basık dilimli, kabuğu hafif pürüklü, turuncu renkte ve ananasa benzeri kokuya sahip olan bu kavun türü dünyaya Van'dan yayılmış.

Van, en çok hayvan besleyen illerden biri. Koyun sayısı açısından Konya'dan sonra ikinci sırada yer alıyor. Türkiye'deki koyun varlığının yüzde 6'sı burada. Van Gölü'nün büyük olmasına rağmen suyunun sodalı oluşu sebebiyle balık türleri ve miktarı az. Akarsularda sazan, karabalık, kayabalığı ve Van Gölü'nde inci kefalı bulunuyor.

Bölgede çıkarılan madenler demir, soda, tuz, perlit, jips, kömür ve kükürt. İşgal sırasında Ruslar, Muradiye ilçesi yakınlarındaki Korzot köyünden günde 1 ton petrol çıkarmış.

Bugün de Van'ın Özalp ve Erçek bölgelerinde petrol arama çalışmaları devam ediyor.

Yeni yeni gelişmeye başlayan sanayide mevcut fabrikalar tarım ve hayvancılık ürünlerini Başlıca fabrikalar arasında çimento, yem, et kombinasyonu, peynir, tereyağ, çivi, plastik boru, mandıra, tuğla, yün ipliği, un ve tuz, linyit işletmelerinden ibaret. ■



Saygıdeğer Dünya Türk İşadamları,

Van İli, kara, hava, su, demiryolu gibi alternatif ulaşım olanakları, tarımsal-sinai ve ticari potansiyeli, doğal kaynakları, tarihi-kültürel değerleri ile yatırım ve gelişme açısından uygun bir ortam sunmaktadır. Van, bu imkan ve fırsatları sosyo-ekonomik kalkınma yolunda kullanma çabası içindedir.

Bu amaçla,

İlimizin ticari, ekonomik, turistik ve kültürel potansiyelinin değerlendirilmesi ile diğer il, bölge ve ülkelerle olan pazar ilişkilerinin geliştirilmesinin ulaşım alt yapısındaki iyileştirmelere bağlı olduğu düşünüldüğünden, hükümetimizce başlatılan duble yol çalışmaları, İlimiz Özel İdaresince sağlanan desteklerle hızla devam etmekte, İlin ulaştırma altyapısındaki eksikler giderilmektedir.

Valiliğimizin öncelikli işlerinin başında, eğitim sorunlarının çözümü ve kırsal alt yapıda eksikliklerin giderilmesi gelmektedir. Bu alanlarda, özellikle son iki yılda önemli mesafeler katedilmiş olup, İl Özel İdaresi kaynakları büyük ölçüde bu iki sektöre yönlendirilmiştir.

Sanayinin gelişmesi teşvik edilmekte ve Valiliğimizin imkanları ölçüsünde desteklenmektedir. 5084 Sayılı Teşvik Kanunu uygulamalarında İl'de yatırım yapmak isteyen girişimcilere kolaylıklar gösterilerek, 2005-2006 döneminde Van Organize Sanayi Bölgesinde 19 firmaya bedelsiz arsa desteği sağlanmıştır. İl GYSİH'i içinde sanayinin payı da giderek artmaktadır.

Hayvancılık potansiyelini değerlendirmek üzere, yüksek verim elde edilebilen ırkların yetiştirilmesi, hayvan hareketleri ve salgın hastalıkların kontrol altına alınması, hayvan kaçakçılığının önlenmesi konularında çalışmalar yapılmakta, hayvancılık yatırımlarına oldukça elverişli olan bölgemizde, iş adamlarımızın yatırım yapma hususundaki tereddütleri giderilmektedir.

Ticaret, tarihi İpekyolu'nun duraklarından olan Van için, geleneksel geçim ve istihdam alanlarından birdir. Bu bağlamda, İl'de sermaye şirketlerinin gelişmesinde önemli bir rol oynayan sınır ticaretinin kapsam ve hacimce genişletilmesi önem kazanmaktadır.

Büyük ölçüde atıl durumda bulunan doğal ve turistik değerlerimizi, harekete geçirmek üzere çalışmalar yapılmaktadır. Tarihi yapıların restorasyonu, fuar ve şenlikler, Van Müzesi'nin onarımı, Van Gölü'nde turistik ve sosyal amaçlı çalıştırılan feribotlar, İlin tanıtımı için hazırlanan yayın ve dökümanlar bu kapsamda yapılan çalışmaların bazılarıdır. Ayrıca, Van Kalesi civarındaki tarihi Van Kenti'nde (Tuşpa) bir Sanat Kenti oluşturulması hedeflenmiştir. Proje, aşamalı olarak uygulanmaktadır. Turizm yatırımları için eşsiz coğrafya ve tarihi değerlere sahip Van, işadamlarımızın sektöre ilgisini beklemektedir.

Yer altı kaynakları bakımından da bölgemiz zengin maden rezervlerine sahiptir. Bu kaynakları da ulusal ekonomiye kazandırma çalışmaları devam etmektedir.

Çevrenin korunması ve geliştirilmesi, kalite, rekabetin tam tesisi ve saydamlık, kaynakların etkin ve verimli kullanılması, kamu yatırım ve hizmetlerinin gördürülmesinde temel ilkelermizdir.



Özetle, Van küresel dünyada yerini bulmaya çalışan Ülkemizin bu gayretlerine daha fazla katkıda bulunabilme arzusu taşımaktadır. Dolayısıyla, Dünya Türk İşadamlarımızın Van İli ölçeğindeki talep ve beklentilerinin olumlu bir tepki göreceğinden kuşku duyulmamalıdır.

Buradan Dünya Türk İşadamlarını, şahsım ve Vanlılar adına selamlar, Van'ı görmeye ve yatırım yapmaya davet eder, Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'nın Ülkemizin sorunlarına çözüm getirecek, ufkunu genişletecek çalışmalara vesile olmasını diler, saygılar sunarım.

Mehmet Niyazi TANILIR

Van Valisi



Bir dünya kenti olarak Van...

Van ili sahip olduğu potansiyeller ile sadece ülkemizin değil dünyanın da ilgisini çekebilecek iktisadi ve içtimai imkânlarla sahiptir. Ancak, bu imkânlarla rağmen henüz ülkemiz işadamlarının bile ilgisini yeterli düzeyde çekebilmiş ve keşfedilmiş değildir. Dünyada büyük başarılar elde etmiş Türk İşadamlarının sosyal, kültürel ve ekonomik olarak kendilerine yakın veya kendi özelliklerini taşıyan potansiyel sahibi coğrafyalarda yatırım yapmaları sahip oldukları başarılarını katlayacaktır. Van ili bu özellikleri ile dünya Türk İşadamlarının başarılarını katlayabilecek bir yatırım ve cazibe merkezi olarak öne çıkmaktadır.

Bu yıl 6. sı düzenlenen Dünya Türk İşadamları Kurultayı'nın bu anlayışla yeni yatırım ve cazibe alanlarının keşfedilmesine yol açacağı inancı ile Van ilinin de keşfedilecek cazibe merkezlerinden biri olmasını temenni ederek, ilimiz hakkında kısa bazı tanımlamalar yapmak gerekir.

Van ilinin ekonomide başardığı değişimler ve bu değişimi hangi koşullar altında gerçekleştirdiğini iki başlık altında belirtmek gerekir. Bunlardan ilki 1997 yılında dönemin Bakanlar Kurulunun çıkardığı kararname ile İran İslam Cumhuriyeti ile yapılan Sınır Ticareti'nin yarattığı değişimdir. 1997-1999 yılları arasında Yapılan sınır ticareti ile Van tüccar ve esnafı büyük bir kazanç elde etmiş bu kazanç sayesinde yatırıma dönüşen finansman Van ilinde Organize Sanayi Bölgesinin kurulmasını sağlamıştır. Büyük ölçüde kırsal üretim tarzına sahip kent bir anda üretim ve imalatla tanışmış bu çerçevede imalata dayalı sanayinin ilk organize açılımı gerçekleşmiştir. Halen Karma sektörlerde 33 küçük-orta ölçekte fabrikanın faaliyette olduğu Organize sanayi bölgesinde mevsimsel koşullara bağlı olarak 250-500 kişi arasında istihdam sağlanmaktadır. Van insanını üretimle tanıştıran bu önemli gelişme ne yazık ki 2000'li yıllarda henüz anlamakta güçlük çektiğimiz nedenlerle sonlandırılmış, Van ili kendi özgün dinamikleri ile baş başa kalmıştır.

Van ekonomisinde görece büyük bir değişimi ifade eden ikinci gelişme 1980'li yılların sonlarında yaşanan turizm hareketidir. O yıllarda 100 bin civarında olan merkezi kent nüfusunu neredeyse ikiye katlayan yabancı turist akını yine o yıllarda başlayan yeni bir kültürel değişime neden olmuş, talebe uygun turizm arzı halen güncelliğini koruyan önemli bir turizm alt yapısının oluşmasını sağlamıştır. Şu anda Van ilinin en önemli ikinci ekonomik dinamiği olarak öne çıkan turizm sektörü kentin demografik değişiminde önemli rol oynamıştır.

Van ekonomisini güçlü kılan en önemli faktörler Van ilinin sahip olduğu coğrafik koşullar ve insanlık tarihinin en önemli ve en eski yerleşim alanlarından olmasıdır. Coğrafik koşulların sağladığı avantaj ile öne çıkan en önemli ekonomik avantajların başında, başka yörelerde rastlanmayan tarım ve hayvancılık olanaklarıdır. Önemli bir potansiyel olarak öne çıkan tarım ve hayvancılık, halen en önemli istihdam alanıdır. Bunun yanında Doğu kültürünün son temsilcisi olan Urartuların 3000 yıl önce Van'ı kendilerine başkent olarak seçmeleri münasebeti ile yarattıkları medeniyetin kalıntıları, halen dimdik ayakta durmaktadır. Van ilinin sahip olduğu bu zenginlik Turizm sektöründe önemli bir potansiyel olarak



değerlendirilmeyi beklemektedir. Son yirmi yılda bölgede yaşanan olayların yarattığı göç hareketleri kentin nüfus dokusunda büyük değişime neden olmuştur. Kentte yığılma yaratan kırsal nüfusun büyük kısmı halen bu sektörlerde istihdam edilmektedir.

Van ilinin özgün ekonomik yapısını kısaca ifade ettikten sonra şu belirlemeleri yapmakta yarar vardır. Uzun yıllar olağanüstü koşullar altında yaşamış olan Van ve diğer 11 il için özel yatırım ve kalkınma teşvikleri uygulanmalıdır. İş hayatının iyileştirilmesi için Asgari Ücrete vergi ve prim muafiyeti sağlanmalıdır. Bölgede atıl işgücünün Mesleki eğitim ile geliştirilmesi, KOBİ destekleri ve girişimciliğin önündeki engellerin kaldırılması alınması gereken diğer acil tedbirler olarak önümüzde durmaktadır. Ayrıca kış turizmine uygun coğrafi koşulların değerlendirilmesi gelecekte ülkemizin bu alandaki rekabet gücünü arttıracak, bölgesel kalkınmamıza katkı sunacaktır.

Son söz olarak şunu söylemek gerekir. Başta Dünya Türk İşadamları Kurultayı Organizasyon Komitesi olmak üzere kurultaya başkanlık edecek TOBB Başkanı M.Rifat Hisarcıklıoğlu'nun konuya duyarlılığı hayati önem taşımaktadır. Bu vesileyle Kurultay sonuçları itibari ile merkezi hükümet ve uluslar arası yatırım örgütleri nezdinde gerçekleştirilecek girişimler, doğunun geri kalmışlık kaderinin değişmesini sağlayacaktır. Başta Tüm Kurultay katılımcıları olmak üzere dünyadaki Yatırımcı Türk İşadamlarını Van ilinin muhteşem coğrafyasında ve tarihsel atmosferinde konuk etmekten büyük mutluluk duyacağımızı belirtir, Kurultayın kentsel geleceğimizin yeniden kurgulanmasına vesile olmasını diler, saygılar sunarım.

Zahir KANDAŞOĞLU
Van Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	VAN	
TELEFON KODU	00.90	432
KALKINMADA ÖNCELİKLİ DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL DURUMUNDAMI ?	EVET (X)	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ		19.299
İLİN TOPLAM NÜFUSU		877.524
Erkek	448.039	
Kadın	429.485	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU(Kişi/Km)		45
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU		310.943
Erkek	187.280	
Kadın	123.663	
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	159.303	70.1
Kadın	117.983	29,9
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	13,8	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	1	
HAVAALANI YURTIÇI TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI ?	EVET (X)	
***ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK MI?	EVET (X)	
ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI		
Havaalanının Adı	ANKARA ESENBÖĞA	
Uzaklığı (Km)	1.248	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI?	EVET (X)	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı		
Uzaklığı (Km)		
LİMAN VAR MI ?		HAYIR (X)
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	TRABZON	İSKENDERUN
Uzaklığı (Km)	715	893
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	1248	
Demiryolu (Km)	1.307	
Havayolu (Saat)	120 dakika	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI		
Karayolu (Km)	1.644	
Demiryolu (Km)	1.869	
Havayolu (Saat)	140 dakika	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	798	205.310
Lise	38	21.932
Meslek Lisesi	6	3.462
Yüksek Okul 2 Yıllık	14	5859
Yüksek Okul 3 Yıllık		



Fakülte 4Yıllık	9	7260
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor- Makine	1	
Endüstri	1	
İnşaat		
Turizm	1	
Ticaret	1	
Diğerleri	5	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	YOK	
Lise	YOK	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEKOKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	1	
Endüstri Müh.	YOK	
Gıda Müh.	1	
Kimya Müh.	YOK	
Diğerleri	22	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
(*)İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	4004	a
Anonim Şirket	229	
Limited Şirket	2208	
Şahıs Şirketi	3788	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	1	
Şirket Merkezi ve Tesisi Merkezi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar		
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÖZELLİKLERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
Diğerleri		
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI	
Gıda		
Tekstil		
Otomotiv		
Makine		
Turizm		
Beyaz Eşya		
Diğerleri		
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI	
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda	50	
Otomotiv	4	
Tekstil	7	
Elektrikli Aletler		
Makine İmalat		
Mobilya	83	



Diğerleri		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI	
2001	212	
2002	252	
2003	261	
2004	426	
2005	377	
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTHDAMLARI	FİRMA SAYISI	
İşçi Sayısı 1-10	95	
İşçi Sayısı 10-25	31	
İşçi Sayısı 25-50	16	
İşçi Sayısı 50-100	2	
İşçi Sayısı 100'den Fazla		
İLDEKİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		1
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN(BÖLGELERİNİN)		
Toplam Alanı (M2)	619.077,17	
Boş Alan (m2)	142.601,39	
ORGA.SAN.BÖLG. FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	31	
FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
Gıda	15	
Otomotiv	YOK	
Tekstil	1	
Elektrikli Aletler		
Makine-İmalat		
Mobilya-Ahşap Ürünler	1	
Diğerleri	14	
İLDE SERBEST BÖLGE VARMI ?		HAYIR (X)
İLDE DOĞALGAZ VARMI ?		HAYIR (X)
İLDE ÇİMENTO FABRİKASI VARMI ?	EVET (X)	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VARMI?	EVET (X)	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	25	
İLDE KAMBIYO YETKİSİNE HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	159.599.Milyon YTL	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	335.649,60	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	101.003	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	28.289	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	4.264	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	3	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	10.072	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
BUĞDAY	138.334	
ARPA	35.739	
.....		



Diğerleri	105.730	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
PATATES	43.999,00	
DOMATES	13.795,00	
FASULYE	352,00	
Diğerleri	17.815,00	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Tütün		
Pamuk		
Fındık		
Zeytin		
Ayçiçeği		
Mısır	1.015	
Diğerleri	785	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)	
Portakal		
Mandalina		
Greyfurt		
Limon		
Elma	5.006,98	
Kiraz	1.523,85	
Diğerleri	7.189,63	
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET	
Küçükbaş	2.559.184 Ad	
Büyükbaş	172.279 Ad.	
Kümes Hayvanı	364.995 Ad	
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	220.753 TON	
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	39.724.950	
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	18.855	
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	2	
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	1	
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	85	
İLDE M2 YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	380-420 mm	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	90	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VARMİ?	EVET (X)	
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)		
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1000 ABD \$	
2000 Yılı		
2001 Yılı	1.742	
2002 Yılı	1.427	
2003 Yılı	2.839	
2004 Yılı	7.462	
2005 Yılı	13.333	
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000.ABD \$	
Tarım Ürünleri		
Gıda Sanayi	772.931**	
Otomotiv		
Tekstil		



Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri	12.264.831**	
İLDEKİ İHRAATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI	47
0-500 Bin \$	40*	
500 Bin-1 Milyon \$	5*	
1 Milyon-5 Milyon\$	2*	
5 Milyon-10 Milyon \$		
10 Milyon \$ Fazla		
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000.ABD \$	
Tarım Ürünleri		
Gıda Sanayi		
Otomotiv		
Tekstil		
Makine		
Elektrikli Aletler		
Diğerleri		
İLDE MADEN VE TAŞ OCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZEVLERİ	MİKTAR (TON)	
DEMİR	512.000	
KÖMÜR(LİNYİT)	4.900.000	
KROM	570	
Diğerleri	1.400.000.000	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
KUM-ÇAKIL	6	
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	6	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMER CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
KALKER		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SINEMA SAYISI	3	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet	1	
Özel		
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	4	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI	10	
Devlet	9	



Özel Hastane ve Klinik	8	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	23	
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	2	
3 Yıldızlı Otel Sayısı	4	
Pansiyon	17	
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	2	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	10	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	6	
ADSL İNTERNET ERİŞİM VE HIZI	2.048 mb	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN POSTA ADRESİ	CUMHURİYET CAD.BEŞYOL MEVKİİ VAN	
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.van.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN POSTA ADRESİ	CUMHURİYET CAD.VAN	
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.van.bel.tr	
TİCARET ODASI'NIN POSTA ADRESİ		
TİCARET ODASI'NIN WEB ADRESİ		
SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ		
SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ		
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	CUMHURİYET CAD.DEMİRCİLER SOK./VAN	
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.vatso.org.tr	
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	NECDET TAKVA VATSO GENEL SEKRETERİ	VAN TİCARET VE SANAYİ ODASI.CUMHURİYET CAD.DEMİRCİLER SOK./VAN necdettakva@hotmail.com
BU TABLODA YER ALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	RAMAZAN TEMİZER	VAN TİCARET VE SANAYİ ODASI.CUMHURİYET CAD.DEMİRCİLER SOK./VAN temizer_ramazan@hotmail.com
* Şirketlerin dağılımları tahmin edilen sayılardır.		
** Doğrulama kaynaklarına göre tahmini değerlerdir.		
*** Yasal işlemleri tamamlanmış ancak fiilen uçuşlara açık değil		





Her Çeşit Meyve, Sebze ve Çiçeğin Kenti



Yalova'nın toprakları her türlü ürünün yetişmesi için son derece elverişli.
Turizm ve balıkçılık da hayli gelişmiş durumda.

Yalova bölgesinin tarih-
teki ilk ismi Pitiya ya
da Helenapolis olarak
biliniyor. Bugünkü isminin
kökeni ise Osmanlı İmpara-
torluğu'nun kuruluş yıllarına
kadar gidiyor. Anadolu gezgini
Evliya Çelebi 17. yüzyılda yaz-
dığı ünlü seyahatnamesinde,
Yalova isminin kökenini yöreyi
fetheden ilk Osmanlı komutan-
larından Kara Yalavaçoğlu'na
dayandırıyor. Çelebi'ye göre
yörenin ilk adı Kara Yalovaç.
Katip Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde de biraz farklı bir biçimde, fetihçi komutandan Yal-
kabad, yöreden de Yalıova olarak söz ediliyor. Sonra da aradaki ı harfi düşünce bugünkü
ismine kavuşuyor.



19. yüzyılda bölgeyi gezen araştırmacılar, her iki anlatıma da yer veriyor. Onlara göre Yalova bu dönemde Karayalovaç, Jailakabad yahut Yalıova diye her üç isimle de anılıyor.

Eski ve yeni Türkçe'de olduğu Rumca'da da "sahil ovası" anlamına gelen Yalıova ismi, Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar kullanılıyor. İlk Cumhurbaşkanı Atatürk de 1931'de Yalova'da yaptığı bir tarih çalışmasının altını imzalarken en sona "Yalıova-Yalova" notunu ekliyor.

Osmanlı dönemine ait pek çok kaynakta adı geçen Yalova ile ilgili Osmanlı öncesine ait kaynak bulunmuyor. Bunun en büyük nedeni bölgeyle ilgili Bizans dönemine ait kayıt ve arşivlerin tamamının kaybolmuş olması.

Ancak arkeolojik araştırmalar sayesinde Yalova'daki ilk yerleşimin köklerinin antik çağa kadar gittiği biliniyor. Buluntulardan elde edilen bilgilere göre Yalova'nın, Prehistorik çağda bir geçit yeri olduğu sanılıyor. İlk yerleşime dair izler ise İ. Ö. 3 bin yılına ait. Bölgede İ.Ö. 1700 yıllarında Bithynler, İ.Ö. 1200'lerde Friglerin hakimiyeti söz konusu.



Geçiş güzergahında olması nedeniyle tarih boyunca birçok kez yıkılıp yeniden yapılan kent, Bizanslılar'dan sonra bir süre Selçukluların yönetimine giriyor ve bu dönemdeki Haçlı seferleri sırasında bir kez daha yıkılıp, yıkılıyor.

Osmanlılar'ın hakimiyeti sırasında, 1867 'de, Bursa Merkez Sancağı'na bağlı bir kaza olan Yalova, 1901'de İzmit Sancağı'na bağlanıyor.

Cumhuriyet döneminde Yalova Atatürk'ün özel ilgisini çekiyor. Bu ilgiyi "Burası benim kentimdir" diyerek gösteren Atatürk'ün isteği üzerine, 1930'da İstanbul'un ilçeleri arasına katılan Yalova 5 Haziran 1995 tarihli kararname ile il ilan ediliyor. Armutlu, Altınova, Çınarcık, Çiftlikköy ve Termal de ilçeleri oluyor.

Marmara Denizi kıyısında; İstanbul, Ankara ve İzmir arasında bir kavşak noktası olan Yalova'nın doğu kıyılarındaki düzlükler dışında, dağlık bir arazisi var. Birçok tepenin bulunduğu bu dağlık arazide en yüksek nokta, 926 metre ile Beşpınar tepesi.

Ancak Yalova ili aynı zamanda oldukça verimli ve bereketli ovalara da sahip. Çınarcık, Gökçedere, Kirazlı, Kılıçköy ve Taşköprü ile deniz arasında birbirinden, alçak tepeliklerle ayrılan büyüklü küçüklü ovalar bulunuyor. Nehir ve akarsularla sulanarak zenginleşen bu ovalarda eski çağlardan bu yana oldukça gelişmiş meyve ve sebze tarımı yapılıyor.

Yalova'nın bitki örtüsünü makiler ve ormanlar oluşturuyor. Özellikle bölgenin güneyindeki dik yamaçlar tümüyle gür bir orman örtüsü ile kaplı. Ormanlarda kayın, meşe, gürgen, kızılçam, kestane, ıhlamur ve değişik orman ağaçları bulunuyor. Bu ormanlar bölgenin odun ve kereste ihtiyacını karşıladığı gibi il dışına da gönderiliyor.

Ekonomisi tarım, turizm ve balıkçılığa dayanan Yalova'nın en önemli özelliklerinden biri çiçekçilik. Laledere ve Koruköy-Akköy çevresindeki seracılık üretim alanlarında çoğunlukla çiçek yetiştiriciliği yapılıyor. Yalova - Çınarcık arasındaki bölgelerde de çiçek seraları var. Bölgede en çok karanfil, gül, lale, kasımpatı yetiştiriliyor. Termal ilçesinde yetiştirilen Atatürk çiçeği, fil kulağı, açelya, kamelya ve orkide gibi çiçekleri de unutmamak gerekiyor.





Yalova'da ayrıca zeytincilik, sebzeçilik, bağcılık ve meyvecilik de giderek yaygınlaşıyor. Son yıllarda modern tarım yöntemlerinin de devreye girmesiyle katlanarak artan sebze ve meyve üretimi ihtiyacın çok oldukça üzerinde olduğu için çevre illere de satış yapılıyor. Bölge özellikle şeftali, elma, kiraz ve cevizi ile meşhur ama kestane, incir, erik, kızılçık, tütün, çilek ve şeftali de yetiştiriliyor.

20 bini bulmayan büyük ve küçük baş hayvan sayısı ile Yalova'da hayvancılık kayda değer bir büyüklüğe ulaşmış değil.

Ancak kıyı şeridindeki irili ufaklı 400 tekne ile balıkçılık ilin ihtiyacını karşıladığı gibi çevre illere yapılan satışla kayda değer gelir sağlıyor.

Yalova'da çoğunluğu büyük ölçekli 43 sanayi tesisi var.

Yalova, Termal ilçesindeki kaplıcaları, doğa sporlarına uygun alanları ve Marmara denizi kıyısındaki tatil olanaklarıyla büyük bir turizm potansiyeline sahip. Bu potansiyel son yıllarda giderek artan turizm yatırımlarıyla da destekleniyor.

Buna, bir kavşak noktası olarak büyük kentlere yakınlığı ile hava, deniz ve kara yolu ile de kolay ulaşılabilir olma avantajını eklemek gerekiyor. Bütün bu imkanlar Yalova'yı yerli ve özellikle Ortadoğu'dan gelen yabancı turistler açısından cazip kılıyor.

Şifalı kaplıcaları dışında ayrıca Hasanbaba Korusu, Paşaköy ve Üvezpınar köyüne bağlı Sudüşen Şelalesi'ni de Yalova'nın turizm rehberi listesine eklemek gerekiyor. İki köşkle birlikte özellikle Termal ilçesindeki Atatürk'e ait mekan ve izlere ise yerli turistlerin ilgisi büyük.

Yalova yıllardır özellikle İstanbullular için bir sayfiye yeri olma özelliği taşıyor. İstanbul'la bağlantısı her gün Bostancı, Kartal, Kabataş, Sirkeci ve Topçular'dan yapılan düzenli vapur, arabalı vapur, hızlı feribot ve deniz otobüsü seferleri ile sağlanıyor.

Yalova'nın karayolu ile İstanbul'a olan uzaklığı ise sadece 155 kilometre. ■



Ülkemizde yapılan tüm kamuoyu yoklamalarında, halkımızın birinci öncelikli sorunu işsizliktir. Gelişen makine ve otomasyon teknolojileri, nüfusun hızlı artışı, dünyadaki ekonomik çalkalanmaların ülkemizdeki bazı sanayi iş kollarında kriz yaratması, işsizliğin temel nedenleri olarak görünmektedir. Bu nedenlerin bir süre daha devam edeceğini tahmin etmekteyiz. Dolayısıyla yukarıda bizce temel nedenleri belirtilen işsizliğin de kısa vadeli bir sorun olmadığı açıktır. Bunun da tek çözüm yolu yeni yatırımlardır.

Yukarıdaki sebep sonuç ilişkisine dayanarak işsizliğin giderilmesi için ülkemizin öncelikli sorununun yatırım yapmak olduğunu söyleyebiliriz. Bu açıdan tüm yatırımcılara yardımcı olabilecek, yol gösterecek, yön verecek kişi ve kuruluşlara önemli görevler düşmektedir. Yatırımların önündeki bir takım yasal ve bürokratik engellerin tartışılarak tekrar netleştirilmesi, yeni çözümler, açılımlar yapılması yararlı olacaktır.

İlimiz Yalova, yetişmiş insan gücü ve eğitim düzeyi ile, büyük şehirlerin ortasında bulunması, liman imkanının olmasıyla deniz taşımacılığına elverişli olması, su sorununun bulunmaması, doğal gaz alt yapısının büyük ölçüde tamamlanmış olması, aktif sivil toplum örgütleri, kolay alt yapı imkanları, uygun iklimi, termal su kaynakları, verimli toprakları ve bütün yıl sürebilen turizm aktiviteleri ve diğer bir çok avantajları ile uygun bir yatırım alanıdır.

Valilik olarak öncelikle turizm alt yapısının ve potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik yatırımlar ile üniversite kurulması amacıyla yapılacak yatırımlar konusunda girişimcilere her türlü yardımı ve kolaylığı göstermeye hazırız.

Doç. Dr. Yusuf ERBAY
Yalova Valisi



İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilim ve teknoloji alanında çok hızlı gelişmelerin olacağını şimdiden görebiliyoruz. Bu gelişmelere ayak uydurabilirsek, kendimizi sürekli yenileyip araştırma geliştirme faaliyetlerine daha çok zaman ayırırsak ve iyi organize olabilirsek dünyadaki gelişmeleri yakalayabilir ve yeni dünya düzeninde gelişmiş ülkeler statüsünde yerimizi alabiliriz.

Yalova sayıca az fakat, ülke genelinde seçkin sanayi kuruluşlarını bünyesinde barındırmaktadır. Yalova'da faaliyet gösteren bu kuruluşlarımızdan 3 tanesi Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu sıralamasında yer almaktadır. Dolayısıyla İlimizde üretim yapan bu sanayi kuruluşlarımızın Yalova ve Ülke ekonomisine sağlamış olduğu katkılar çok önemlidir.

İlimizin daha da zenginleşmesi ve yeni yatırımların bölgemizde teşvik edilmesi amacıyla Organize Sanayi Bölgesi Kurma çalışmaları devam etmektedir ve Yalova Ticaret Sanayi Odası olarak %35 katılım payı ile desteklediğimiz Yalova Çiçekçilik Organize Sanayi Bölgesi'nin kuruluş protokolü Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından onaylanmış ve yetki belgesi gönderilmiştir. Yalova ekonomisinde çok önemli yeri olan Süs Bitkileri üretimi istihdama önemli katkılar sağlamaktadır. Biz Yalova Ticaret ve Sanayi Odası olarak bu sektörü desteklemek canlı tutmak ve yurt dışına açılmasını sağlamak amacıyla 4 senedir Yalova Süs Bitkileri İhtisas Fuarını düzenlemekteyiz ve kalıcı fuar alanı için çalışmalarımızı başlattık.

Bilişim Organize Sanayi Bölgesi kurulması çalışmaları devam etmekte olup, bu projenin kuruluş protokolü imzalanmış olup 215 sıra numarasıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda tescil işlemi yapılarak tüzel kişilik kazandırılmıştır.

Ülkemizde gemi ve yat yapımı konusunda söz sahibi olan 40 firmanın dahil olduğu Altınova bölgesi Gemi ve Yat inşaat tersaneleri projesinin alt yapı çalışmaları devam etmektedir.

Yalova'nın iç turizmi yanında dış turizminin de gelişiminde önem arz eden ve ilin gelirlerini arttıracak, ekonomik gelişimine katkı sağlayacak Yat Limanı projesi tamamlanarak hizmete açılmıştır.

İlimizde bulunan Termal tesisler ile birlikte Delmece Yaylası, Sudüşen Şelalesi, Çobankale gibi tarihi ve doğal güzellikleri ile Turizm açısından önemli bir şehirdir.

İlimiz TİGEM arazisi içerisinde gerçekleştirilecek ve ihalesi yapılacak olan 4 ve 5 yıldızlı tatil köyleri, golf sahası, Termal Kür Tesisleri, Kongre ve Sergi Merkezleri ile de turizm açısından çok önemli bir konuma gelecektir.

Coğrafi konum olarak güzel ve etkin bir yerleşim yerinde yaşamaktayız bu avantajımızı değerlendirerek kent olarak büyük bir ekonomik potansiyel yaratabileceğimiz inancını taşımaktayım.

Saygılarımla,

Lütfullah AKINCI

Yalova Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	YALOVA	
TELEFON KODU	00.90	226
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	Gelişmiş Yöre	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?		HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	84.700	847
İLİN TOPLAM NÜFUSU	168.593 KİŞİ	%
Erkek	88.750	
Kadın	79.843	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)	199	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	52.842	66,7
Kadın	26.407	33,3
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	1.000 KİŞİ	%
Erkek	48.389	64,4
Kadın	24.411	35,6
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)		
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	İSTANBUL	
Havaalanının Adı	Yeşilköy	
Uzaklığı (Km)	176	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?		HAYIR
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İstasyonun Adı	İzmit	
Uzaklığı (Km)	65	
LİMAN VAR MI?	Yok	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)		
Limanın Adı	Kocaeli Derince	
Uzaklığı (Km)	80 km.	
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	407	
Demiryolu (Km)	Yok	
Havayolu (Saat)	Yok	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	176	
Demiryolu (Km)	Yok	
Havayolu (Saat)	Yok	
EĞİTİM BİLGİLERİ		



İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	61	23552
Lise	17	8499
Meslek Lisesi	12	4411
Yüksek Okul 2 Yıllık	1	384
Yüksek Okul 3 Yıllık		
Fakülte 4 Yıllık		
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	0	
Endüstri	2	
İnşaat	0	
Turizm	1	
Ticaret	1	
Diğerleri	6	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	yok	
Lise	1	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	yok	
İnşaat Müh.	yok	
Ziraat Müh.	yok	
Endüstri Müh.	yok	
Gıda Müh.	yok	
Kimya Müh.	yok	
İşletme	yok	
Diğerleri	yok	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	3.392	
Anonim Şirket	157	
Limited Şirket	1.532	
Şahıs Şirketi	1.703	
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	38	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	(-)	
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	38	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)	310.000.000	
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....	Birleşik Arap Emirlikleri	
.....	Irak	
.....	İtalya	
Diğerleri	10	
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ	ŞİRKET SAYISI 38	
Gıda	3	
Tekstil	(-)	



Otomotiv	(-)			
Makine	(-)			
Turizm	5			
Beyaz Eşya	(-)			
Diğerleri	30			
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI	ŞİRKET SAYISI			
	MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI		
Gıda	482			
Otomotiv	58			
Tekstil	217	1840		
Elektrikli Aletler	76			
Makine İmalat	33			
Mobilya	28			
Diğerleri	2877	431		
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ	İŞYERİ SAYISI			
2001	137			
2002	184			
2003	177			
2004	210			
2005	292			
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI	FİRMA SAYISI			
İŞÇİ SAYISI 1-10	529			
İŞÇİ SAYISI 10-25	9			
İŞÇİ SAYISI 25-50	13			
İŞÇİ SAYISI 50-100	8			
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA	8			
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI	YOK	1	2	3
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)	Yok			
Toplam Alanı (M2)	Yok			
Boş Alan (M2)	Yok			
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI	Yok			
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI			
Gıda	Yok			
Otomotiv	Yok			
Tekstil	Yok			
Elektrikli Aletler	Yok			
Makine İmalat	Yok			
Mobilya-Ahşap Ürünler	Yok			
Diğerleri	Yok			
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?			HAYIR	
İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET			
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?			HAYIR	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET			



İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	21
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI	1
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2004 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	164
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	20.418, 5
ORMANLIK ALAN (Hektar)	39.571,8
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	1.590,0
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	2
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	6.000,0
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
Bugday	3.797
Arpa	786
Yulaf	696
Diğerleri	86
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
Hiyar	19.090
Marul (Kivircik)	6.800
Domates	1.587
Diğerleri	3.900
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
Tütün	0
Pamuk	0
Fındık	597
Zeytin	8.770
Ayçiçeği	86
Mısır	25.361
Diğerleri	
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
Portakal	0
Mandalina	0
Greyfurt	0
Limon	0
Elma	10.482
Kiraz	3.425
Diğerleri	16.742
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET
Küçükbaş	13.840
Büyükbaş	9.022
Kümes Hayvanı	98.902



İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	19.000
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	17,8
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	12.991
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	1
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	yok
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	117
İLDE M ² 'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	379
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	1
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYET
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	0
İLDE YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	26.401
2004 Yılı	38.051
2005 Yılı	24.996
İLDE YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	22.846
Gıda Sanayi	yok
Otomotiv	yok
Tekstil	yok
Makine	yok
Elektrikli Aletler	yok
Diğerleri	22.151
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	3
500 Bin - 1 Milyon \$	1
1 Milyon - 5 Milyon \$	1
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	1
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	6.499
Gıda Sanayi	yok
Otomotiv	yok
Tekstil	yok
Makine	yok
Elektrikli Aletler	yok
Diğerleri	298.011
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
.....	Bilgi yok
.....	Bilgi yok



.....	Bilgi yok	
Diğerleri	Bilgi yok	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
Taş Ocağı	5	
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
.....	Kalsit	
.....	Bazalt	
.....	Granit	
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı	Yok	
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)	Yok	
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....	Yok	
.....	Yok	
.....	Yok	
.....	Yok	
Diğerleri	Yok	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	1	
Devlet	yok	
Özel	1	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	12	
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI	8	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	2	
Özel	1	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı	1	60
3 Yıldızlı Otel Sayısı	1	70
Pansiyon	152	
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	YOK	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	6	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TIRAJLARI	2000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	2	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI	512	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.yalova.gov.tr	



BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	http://www.yalova.bel.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	http://www.ytso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	Yalova Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü - Hükümet Konağı Kat:1 / YALOVA stmyalovail@sanayi.gov.tr
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	Ali GÜL - Sanayi ve Ticaret İl Müdürü Fahrettin YURTBAY - San. ve Tic. Müdürü - Mühendis / Tel 0(226) 814 01 82

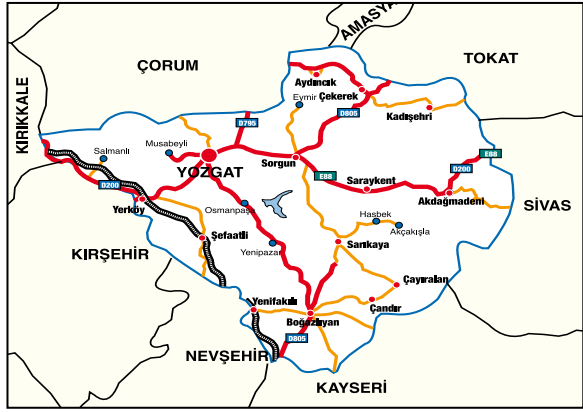


Sanayide Canlanma Var Ama...



Nüfusun ancak yüzde 10'u sanayide çalışıyor.
Tarım ve hayvancılık önde gelen sektörler...

Sorgun ilçesinin güney kesimindeki Alişar höyüğünde ele geçen buluntular, yöredeki ilk yerleşme merkezlerinin Kalkolitik Çağda kurulduğunu gösteriyor. İ.Ö. 17. yüzyıldan başlayarak Hititler tarafından yönetilen yöre, İ.Ö. 1200'lerde deniz halkları istilasının ardından Friglerin egemenliğine girdi. İ.Ö. 7. yüzyıl başlarında Kimmerlerin saldırısına uğradı. İ.Ö. 6. yüzyılda Lidya Krallığı'na bağlandı. Aynı yüzyılın ortalarında Persler, İ.Ö. 4. yüzyılda da Makedonyalılar tarafından ele geçirildi. İ.Ö. 3. yüzyıl başlarında güney kesimi kısa bir süre Kapadokya Krallığı'nın egemenliğine kaldı. Daha sonra Anadolu'yu istila eden göçebe Kelt kabilelerinden Galatların yerleştiği Galatya bölgesinin bir parçası oldu.



İ.Ö. 2. yüzyıl başlarında kurulan Galatya Krallığı, bir süre Pergamon ve Pontus krallıklarına bağlı kaldıktan sonra İ.Ö. 85'te Roma korumasına girdi. Güneybatıdaki Pisidya bölgesini de içine alan krallığa ait topraklar İ.Ö. 25'te doğrudan Roma yönetimi altına alındı. Yöreyi de kapsayan Galatya Eyaleti İ.S. 1. yüzyılda oluşturuldu.

3. yüzyılda Suriye'den ve Karadeniz kıyısından gelen bazı halkların yerleştiği yöre, Türkmen akınlarının başladığı 11. yüzyılda Bizans'ın Armeniakon, Kharsianon ve Sebasteia Thema'larının sınırları içindeydi.

Oğuz boylarından Bozokların yerleşiminden sonra Bozok adıyla anılan yöre, Danişmendli yönetiminin ardından 12. yüzyılın ikinci yarısında Anadolu Selçuklularına bağlandı.

13. yüzyılda Baba İshak önderliğinde çıkan ayaklanma ve Babailik yöreyi yakından etkiledi. 14. yüzyılda başlayan İlhanlı denetimini Eretna Beyliği ve Kadı Burhaneddin Devleti



egemenlikleri izledi. 1398'de Osmanlıların eline geçen Bozok yöresi, 1402'de kısa bir süre Timur'un yönetimine girdikten sonra 1413'te kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Sonraki yıllarda yöredeki Alevi Türkmenlerden yüksek miktarda vergi toplama girişimleri çeşitli karışıklıklara yol açtı.

16. ve 17. yüzyıllarda Anadolu'yu sarsan Celali Ayaklanmalarına adını veren kişi Bozoklu Şeyh Celal'di. Aynı dönemde Bozok yöresinde de başta Baba Zünnun Ayaklanması ile Kalenderoğlu ve Çapanoğulları'nın önderlik ettiği ayaklanmalar olmak üzere bir karışıklık çıktı.

19. yüzyıl sonlarında Ankara vilayetine bağlı Bozok sancağının sınırları içinde yer alan yörede yaşayan halkın küçük bir bölümü Ermeniler ve Rumlardan oluşuyordu. Kurtuluş Savaşı yıllarında yöreyi etkileyen en önemli olay Çapanoğlu Ayaklanması oldu. Cumhuriyet'ten sonra vilayet yapılan Bozok'un adı 1927'de Yozgat olarak değiştirildi.

Yozgat'ın ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanıyor. Halkın yüzde 70'i tarım, yüzde 20'si ticaret ve yüzde 10'u imalat sektöründe çalışıyor. İlin toplam yüzölçümü 1 milyon 412 bin 300 hektar. Bunun 53 bin 459 hektarında kültüre elverişsiz arazi ve yerleşim alanları, 1 milyon 358 bin 841 hektarında ise kültüre elverişli araziden oluşuyor.

Tarım sektöründe kuru şartlarda yapılan tahıl üretimi egemen. Orta büyüklükteki işletmeler önemli bir grup oluştururken, küçük işletmeler ve ortakçılık ilişkileri daha yaygın. Tarım ürünlerinden; buğday, arpa, mercimek, nohut ve fasulye, ekilebilir alanların büyük bir bölümünü kaplıyor. İldeki sebzeçilik, genelde tüketime yönelik olarak yapıyor.





Hayvancılık, ilin ekonomisinde büyük bir yer tutuyor. İl genelinde toplam; 160 bin 547 büyükbaş, 286 bin 442 küçükbaş ve 8 bin 192 iş hayvanı bulunuyor. Yozgat'ta yılda toplam 103 bin 525 ton süt, 2 bin 231 ton süt ürünleri, bin 213 ton et, 386 bin ton yün-kıl yapağı, 342 milyon 652 bin 500 adet yumurta üretiliyor.

Yozgat'ta kamuya ait şeker fabrikası bulunuyor. Yılda 405 bin ton pancar işletme kapasitesine sahip olan fabrikada 62 bin 775 ton şeker, 16 bin 412 ton melas, 106 bin ton küspe elde ediliyor. Fabrikada 71 sözleşmeli personel, altı memur, 189 daimi işçi ve 323 geçici işçi olmak üzere toplam 589 kişi görev yapıyor.

İlde organize sanayi bölgesinin yatırıma açılması ve ekonomik OHAL Yasası (4325 Sayılı Kanun) ile birlikte sanayide bir canlılık başladığı belirtiliyor. Şehirde 49 un, 14 tuğla, 5 yem, 8 plastik işleme, yedi konfeksiyon, 8 mobilya fabrikası 10 süt ve süt ürünleri, 8 tavukçuluk, 2 kömür işletmesi, 3 inşaat malzemeleri, birer tane de ayçiçek yağı, tuz, şeker, seramik, menba suyu, kurşun ve çinko, ayakkabı, kraft torba, dondurulmuş patates, çimento, bira ve bakliyat eleme tesisi olmak üzere toplam 128 tane işletme bulunuyor.

Yozgat ili yeraltı madenleri bakımından oldukça zengin... İlde işletilen madenler arasında kömür, kurşun ve çinko bulunuyor. Kömür yatakları ise Sorgun ilçesinde yer alıyor. Bölgenin jeolojik yapısı incelendiğinde temel yapının; mateformik kayalar, bazik kayalar, asidik kayalar, tortul kayalar olduğu görülüyor. Şehir, kayaç türleri yönünden; mermer, kömür, uranyum, kurşun, çinko, demir, flourit, turmolin ve kuvarsit madenleri bakımından zengin. ■



Dünyadaki birçok milletin doğuş efsanelerine parlak ve güler yüzüyle tanıklık etmiş ve uzak tarihin köklü değişimlerine asırlardır uzanmakta olan Yozgat, 3. bin yıla girdiğimiz şu günlerde ekonomik ve sosyal açıdan ülkenin en geri kalmış 19 ilinden birisi haline gelmiştir.

Gelinen bu noktanın sorumluluğunu tüm Yozgatlılar olarak hep birlikte duyarken, şimdiye kadar birçok dönemde uygulanan verimsiz makro ekonomi politikalarının vebalinin de siyasilerce hissedilmesi gerektiğini unutmamamız lazım.

Yozgat'ta tarım iş kolunda çalışanların toplam istihdama oranının % 77 olduğu bir Yozgat ili, kırsal nüfus başına tarımsal üretim değeri itibariyle Türkiye'nin 48. sırasında bulunuyorsa burada tarımsal verimlilikten bahsetmek mümkün değildir.

Ülkenin gayri safi yurt içi hâsılasından aldığı pay binde 43 olan Yozgat, ülkede fert başına gayri safi yurt içi hâsıla miktarına göre 69. sıradadır. Ancak Yozgat tüm bu verilere rağmen, bugün ülkenin tüm kesimlerinde yaşanan değişim ve dönüşüm sürecini sancılı da olsa fazlasıyla hissetmektedir. Bu değişim ve dönüşüm sürecinin sonunda kamudan özel kesime, sivil toplum örgütlerinden eğitim ve sağlık kurumlarına kadar her alanda taşlar yerine oturduğunda bambaşka bir Yozgat'ın bizleri beklediğinden şüphe duymuyoruz.

Aslında geride bıraktığımız son birkaç yıla bakıldığında yaşanan bu değişim topluma yansımaları kendisini bizlere hissettiriyor. Örneğin henüz kurulmuş olan Bozok Üniversitesi 2006 yılında faaliyete geçerken, bir yandan da ilin çeşitli bölgelerine jeotermal alanında yeni yatırımlar yapılmaya devam ediyor. OSB'de artan doluluk oranı ve ülkemizin büyük şirketlerinin birer ikişer Yozgat'a yatırım yapmaya yönelmesi, ilin çehresini değiştirmeye başlayan önemli hususlardır.

Bunun yanı sıra Yozgat Ticaret ve Sanayi Odası'nın bu süreçte ilde öncü rol üstlenmesiyle sosyal ve ekonomik anlamda birçok projenin hayata geçirilmesi söz konusu olmaktadır. Yarınlar adına hepimizi umutlandıran bu projeler, günün koşulları çerçevesinde Yozgat'ın ihtiyaçları doğrultusunda profesyonelce tespit edilmekte ve yürütülmektedir.

Kişi başına düşen milli geliri 852 \$ olan Yozgat'ın ülkedeki milli gelirden aldığı payın son derece düşük olmasına karşın çalışmalarımızda belirlenen hedeflerimiz doğrultusunda 2015 yılında 5.000 \$, Cumhuriyet'in 100. yılı olan 2023 yılında da 10.000 \$ seviyesine gelmesi hepimizin odaklandığı mutlak bir hedeftir. Hiç şüphesiz bu hedefi yakalamanın yolu; ildeki tüm kesimlerin bu hedef doğrultusunda birleşmesi ve irili ufaklı katkı sağlamak yönünde çaba sarf etmesinden geçmektedir. Bu sebeptendir ki ülkedeki sanayicileri ve ticaretle uğraşan kesimleri bir arada tutan oda ve borsa camiası olarak, bölgemizdeki lider aktör kuruluş rolünü oynamaya şartlanmış bulunuyoruz.

Yozgat için birbiri ardına hayata geçirdiğimiz projelerimiz; hem devlet imkânlarının bölgemize yönelmesiyle ilimize giren nakit para akışına destek sağlıyor, hem yürütülen projeler ile ilimizdeki zihniyet değişimine önderlik ediyor, hem de yaptığımız araştırma çalışmalarıyla ilimizin gelecek vizyonunu şekillendirmemizi sağlıyor. Kuşkusuz tüm bunlar,



ilimizdeki değişimin ve dđnüşümün habercisi olarak yorumlanmalı ve sonuçlarının da bir iki kısa yıldan ziyade 5 yıl ve hatta 10 yıl gibi uzun vadeli dönemlerde alınabileceği unutulmamalıdır.

Bizler, zor olanı başarmak ve önce memleketimizi sonra da ülkemizi ekonomik ve sosyal yönden ileriye taşımak için sahip olduğumuz birçok avantajı yerinde ve zamanında kullanmayı ilke edindik. Bu sebeple Türk özel sektörü olarak çalışarak üretmekten ve bu üretimin sonucunda ülkemizde istihdam yaratıp, memleketimizi kalkındırmaktan başka bir düşünceimizin olmadığını ifade etmek isterim.

Şenol DAŞTAN

Yozgat Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI YOZGAT		
TELEFON KODU	00 90	0 354
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU		
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI?	EVET	HAYIR
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	KM2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	1.412.300	14.123.000
İLİN TOPLAM NÜFUSU	1000 KİŞİ	%
ERKEK	342771	51
KADIN	340148	49
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (KİŞİ / KM2)	21	
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	KİŞİ	%
ERKEK	173558	57
KADIN	130629	43
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	KİŞİ	%
ERKEK	156520	55
KADIN	127046	45
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI	4	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?		HAYIR
ULUSLAR ARASI UÇUŞLARA AÇIK MI?		HAYIR
ULUSARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVA ALANI		
HAVA ALANININ ADI	KAYSERİ HAVA LİMANI	
UZAKLIĞI KM ?	175 KM.	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU		
İSTASYONUN ADI	YERKÖY DEMİRYOLU	
UZAKLIĞI KM ?	34 KM	
LİMAN VARMI?	HAYIR	
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (KM)		
LİMANIN ADI	SAMSUN	
UZAKLIĞI KM ?	279 KM	



İLİN ANKARAYA UZAKLIĞI (KM)		
KARAYOLU (KM)	218 KM	
İLİN İSTANBULA UZAKLIĞI (KM)		
KARAYOLU (KM)	671 KM	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL VE ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İLKÖĞRETİM	501	79194
LİSE	45	14336
MESLEK LİSESİ	41	6010
YÜKSEK OKUL 2 YILLIK	3	
FAKULTE 4 YILLIK	3	
MESLEK LİSELERİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
MOTOR-MAKİNE	6	
TURİZM	1	
TİCARET	7	
DİĞERLERİ	27	
İLDEKİ FAKULTE VE YÜKSEK OKUL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ	1	
İŞLETME	1	
DİĞERLERİ	1	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	SAYI	
ANONİM ŞİRKET	275	
LİMİTED ŞİRKET	1338	
ŞAHİS ŞİRKETİ	2536	
İLDE ORGANİZE BÖLGE SAYISI	1	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNİN		
TOPLAM ALANI (M2)	1493256	
BOŞ ALANI (M2)	517120	
ORG. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALAR	22	
FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI	FİRMA SAYISI	
TEXTİL	7	
MAKİNE İMALAT	2	



MOBİLYA- AHŞAP ÜRÜNLERİ	1
DİĞERLERİ	12
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI?	HAYIR
İLDE DOĞAL GAZ VAR MI? HAT DÖŞENMEKTEDİR	EVET
İLDE ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI?	EVET
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI?	EVET
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ	
İLDEKİ BANKA ŞUBE SAYISI	33
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ(2004 YILI BİLGİLERİ)	
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (HEKTAR)	1308230
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (HEKTAR)	779440
ORMANLIK ALAN (HEKTAR)	268637
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)
BUĞDAY	1088718
ARPA	264185
YULAF	96
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)
DOMATES	12550
KAVUN	23695
KARPUZ	18930
DİĞERLERİ	16272
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)
DİĞERLERİ	1240710
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)
ELMA	1422
KİRAZ	732
DİĞERLERİ	34848
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	ADET
KÜÇÜK BAŞ	39452
BÜYÜK BAŞ	193926
KÜMES HAYVANI	1097380
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	272,3
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	22475



İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	115	
İLDE M ² YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	374 mm.	
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	66	
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ		
İLDE İHRACAT VE İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	HAYIR	
ENYAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (KM)	KAYSERİ HAVA LİMANI 175 KM	
İLDE MADEN VE TAŞ OCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ		
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)	
ÇİNKO	2042131	
LİNYİT	143050	
KURŞUN	14898	
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
LİNYİT	2	
ÇİNKO	2	
KURŞUN	1	
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	1	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI	5	
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI	13	
DEVLET	11	
ÖZEL	2	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
3 YILDIZLI OTEL SAYISI	1	
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	1	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	15	
İLDE YANILANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	2250	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	11	
İLETİŞİM BİLGİLERİ		
VALİLİĞİN WEB ADRESİ	WWW.yozgat.gov.tr	
BELEDİYE BAŞKANLIĞININ WEB ADRESİ	www.yozgat-bld.gov.tr	
TİCARET VE SANAYİ ODASININ WEB ADRESİ	www.yozgattso.org.tr	





Kömürün ve Demirin Başkenti



Zonguldak başta taş kömürü olmak üzere çok zengin maden yataklarına sahip. Türkiye'nin en büyük işletmelerinden Erdemir de bu kentin sınırları içinde yer alıyor.

Arkeoloji kazılarında elde edilen bulgulara bakılırsa Zonguldak'ta yerleşik hayatın kökeni İ.Ö. 3 bine kadar uzanıyor. Tarihçiler İlkçağ'da bugünkü Zonguldak topraklarında Paflagonya ve Bitinya denilen bölgelerle siyasal kuruluşların bulunduğunu söylüyor.

İ. Ö. bin 200'den itibaren Zonguldak ve çevresinin tarihçesini biraz daha net olarak vermek mümkün. İ. Ö. 700'lere kadar Frigyalılar; sonra sırasıyla Yunan ve Lidya kolonileri, Persler, Makedonyalılar, Romalılar ve 4. yüzyıldan sonra da Bizanslılar bölgenin hakimi oluyor.

11. yüzyılda tüm Anadolu'da olduğu gibi Zonguldak ve çevresinde de Selçukluların hakimiyeti başlıyor. 200 yıllık Selçuklu egemenliğini, 200 yıl kadar da beylikler dönemi izliyor. 14. yüzyıl sonlarında ise yaklaşık 600 yıl sürecek Osmanlıların dönemi başlıyor.

Osmanlı döneminin başında (1452) kentin hisarı onarılırken buradaki ilk ve ortaçağ harabelerinin değerli taş malzemeleri, büyük mavnalarla İstanbul'a taşınıyor. Tarihçilere göre bu durum kentin eski önemini yitirmesine yol açıyor. Bu dönemde Zonguldak, Kastamonu Eyaleti'nin Bolu Sancağı'na bağlı bir kaza merkezi olarak uzun bir süre döneme giriyor.

Zonguldak ve çevresinde 18. yüzyıla kadar, genel olarak önemli bir olaya rastlanmıyor. Devrek, Amasra gibi küçük yönetim merkezlerinin bulunduğu bölge, pazar yeri olma özelliğini sürdürüyor. Ancak, 18. yüzyılda bölgede Ayanların ortaya çıktığı görülüyor.

18. yüzyıldan sonra Ereğli'de yelkenli gemi yapımının önem kazandığı görülüyor. Kısa sürede deniz ticareti ile taşımacılığı geliştiren yerli armatörler, 20. yüzyıl başından itibaren





çağın teknik gelişimine uymayı başaramadıkları için zaman içinde birer ikişer iflas ediyor.

18. yüzyılın başlarında çevreyi gezen İ. Hamdi Efendi, Atlas adlı eserinde Zonguldak ormanlarının olağanüstü zenginliğini dile getiriyor. Bu ormanlardan elde edilen yüksek miktarda odun uzun süre İstanbul'un yakacak ihtiyacını karşılamak için kullanılıyor.

Kayıtlara göre 18. yüzyılın ikinci yarısında, Şileden Cideye kadar kıyılarıdaki bir çok iskele, hatab yani odun iskelesi yükümlülüğüne sahip. Odun iskelelerinin başlıcaları; Karasu, Ereğli, Filyos, Bartın çayı, Amasra ve Cide.

Ayrıca başkent İstanbul'daki tersanelerin gemi kerestesi, tomruk ve direk ihtiyacı da yine Zonguldak ve çevresinden sağlanıyor. İç kesimlerde yaşayan halk toprağa bağlı, tarım, ormancılık ve hayvancılıkla uğraşiyor.

Bölgedeki taşkömürünün varlığı 1830'dan itibaren kesin olarak biliniyor. 1830 - 1848 tarihleri arasında arama ve işletmecilik faaliyetleri hakkında çok ayrıntılı bilgi olmamakla birlikte; 29 Temmuz 1843 tarih ve 3874 numaralı Sadaret-Sadrazamlık Tezkeresi'nde Ereğli ve Amasra'da üretilen "vapur kömürü" nün İstanbul'da pazarlanmasından söz ediliyor. Gerekli düzenlemelerin yapılmasından sonra, devlet hazinesine sağlayacağı katkı da aynı tezkerede anlatılanlar arasında.

1848'de yapılan inceleme ve düzenlemelerle, taşkömürü bulunan yerler saptanarak kömür havzasının sınırları ilk kez tanımlanıyor. I. Abdülmecid'in fermanıyla, taşkömürü havzası, "Evkaf-ı Celile-i Mülükane" yani Vakıflar İdaresi Mülkleri arasına dahil edilerek I. Abdülmecid Vakfı adına tapulandırılıyor. İdaresi ve işletilmesi Hazine-i Hassa'ya (saray





bütçesi) verilen taşkömürü havzasından elde edilecek yıllık kira bedeli de Evkaf Nezareti denetiminde, hayır kurumlarına tahsis ediliyor.

Zamanla taşkömürü havzasında üretimin artırılması için işgücü ve taşıma eksikliklerinin giderilmesi zorunluluğu doğuyor. Padişah I. Abdülaziz'in emriyle, havzanın yönetimi 10 Şubat 1865'de bahriye nezaretine devredilerek, bu göreve Maadin-i Hümayun Nazırı ve aynı zamanda Ereğli kaymakamı unvanıyla birlikte Mirliva Dilaver Pata atanıyor.

Ancak, kısa süre sonra Ereğli kaymakamlığı ve maden müdürlüğü ünvanları birbirinden ayrılıyor.

1920'de ilçe olarak Kastamonu vilayetine bağlanan Zonguldak 1924'te vilayet yapılıyor.

Bölgede demir-çelik sanayii kurmanın ekonomik olup olmayacağı konusundaki araştırmalar, İktisat Vekaleti'nce 1925'te başlıyor. Dönemin savaş koşullarında ağır sanayi kuruluşlarının kıyıda en az 100 km içeride olması görüşünden hareketle Zonguldak kömür havzasına yakınlığı nedeniyle Karabük ağır sanayi merkezi olarak seçiliyor. İlçeden demiryolu geçmesi, işçi yerleşmesine elverişli oluşu, jeolojik açıdan ağır sanayii tesisleri kurmaya elverişliliği de yer seçiminde etkili olan öğeler arasında yer alıyor.

Böylece Türkiye'nin en önemli ağır sanayi kuruluşundan biri olan Karabük Demir-Çelik işletmelerinin temeli 1937'de atılıyor. Tesis için gerekli olan 2.5 milyon TL tutarındaki kredi 1936'da İngiliz Hükümeti'nce sağlanıyor. Tesis 1939'dan başlayarak bölüm bölüm işletmeye açılıyor.

Bugün, Ereğli kıyısında, yaklaşık 4 km'lik bir alan üzerinde kurulu bulunan Erdemir, halen Türkiye'nin en büyük ve yassı çelik üreten tek entegre kuruluşu. 33 yıldır ürettiği yassı çelik ürünleri ile, savunma sanayii, genel konstrüksiyon, boru, otomotiv, gemi yapımı, dayanıklı ev aletleri, tarım araçları, basınçlı kap üretimi, gıda ve ambalaj, büro malzemeleri gibi sektörlerle temel girdi sağlamaya devam ediyor.

Tesislerinde 6 bin 300 çalışanı bulunan Erdemir, çeşitli hizmetleri yürüten 3 bin müteahhit personeline, periyodik yatırım projeleri sayesinde de 4 bini bulan ayrı bir müteahhit personeline daha istihdam olanağı sağlıyor.

Yaklaşık 100 km'lik sahil şeridine sahip olan Zonguldak'ta küçük ahşap ve metal gemi üretimi de yapılıyor. Yörede geleneksel üretim yöntemleri kullanıldığı gibi son derece modern teknolojilerin kullanıldığı gemi yapım tesisleri de bulunuyor. Kullandığı girdilerdeki yan sanayilerin çeşitliliği gemi inşa sanayiinin en önemli özelliklerinden biri olarak biliniyor. Gemi inşa sanayiinin gelişimi ile girdileri üreten; çelik, petrokimya, ağaç işleme, elektronik vs. gibi yan sanayiler de gelişmeye devam ediyor.

Bölgede son yıllarda gelişme gösteren bir diğer sektörde tekstil... Ayrıca, döküm, makine, inşaat, otomotiv yan sanayii da giderek gelişiyor. Bütün bunlara ek olarak bölgede 3 organize sanayi bölgesi ile 8 küçük sanayi sitesi faaliyet gösteriyor. Zonguldak topraklarının yüzde 60'ı orman ve fundalık alanlardan oluşuyor. ■



ZONGULDAK İLİ'NİN YATIRIMLAR VE TİCARİ FAALİYETLER AÇISINDAN ÖNEMİ

İlimiz; ülkemizin Batı Karadeniz bölgesinde yer almakta olup idari bakımdan merkez ilçe dahil 6 ilçe, 32 belediye ve 371 köyden oluşmaktadır. İlin yüzölçümü 3 304 km ,2000 yılı Genel Nüfus Sayımına göre toplam nüfusu 615 599 dur.

Zonguldak ülkemizin önemli sanayi merkezlerinden birisidir. Elverişli ulaşım, enerji olanakları ve zengin yer altı kaynaklarının yanı sıra yeni yatırımcılar için de son derece caziptir. İlimiz 1992 yılından beri Kalkınmada I. Derecede Öncelikli Yörelere Kapsamına alınmış olup bu kapsamda özel sektöre çeşitli teşvikler sunulmaktadır. Bu teşviklerden bazıları şunlardır.

- ♦ Bedelsiz arsa ve arazi tahsisi
- ♦ Yatırım indirimi, (%100)
- ♦ Makine-Teçhizat KDV istisnası
- ♦ Vergi , resim harç istisnası
- ♦ Enerji desteği
- ♦ Gümrük vergisi ve toplu konut fonu istisnası
- ♦ Yatırım teşvik fonundan kredi tahsisi

Bu tedbirlerin yanı sıra yerel yönetimimizin de yatırımlara olan katkısı büyüktür.

İlimizde başlıca yatırım yapılabilecek alanlarımız şunlardır;

- ♦ Çaycuma Organize Sanayi Bölgesi
- ♦ Ereğli Organize Sanayi Bölgesi
- ♦ Alaplı ve Merkez ilçe Organize Sanayi Bölgelerinin yapım çalışmaları sürmektedir.
- ♦ Filyos Serbest Bölgesi
- ♦ Yatırım Programında yer alan “Filyos Taşkın Koruma Projesi” nin tamamlanması ile 15.143 dekar arazi kazanılacak olup yatırım amaçlı kullanılacaktır.

İlimizin yatırım ve ticari faaliyetler açısından önemi şunlardan oluşmaktadır;

- ♦ Ankara ve İstanbul gibi şehirlerimize yakınlığı
- ♦ Karadeniz’de Zonguldak ve Ereğli gibi iki büyük limana sahip olması
- ♦ Bu limanların birbirleriyle demiryolu bağlantısı (Tren Ferisi) mevcut olup, buradan ulusal demiryolu ağına bağlanmış olması
- ♦ Mevcut Havaalanının açılma aşamasına gelmiş olması



- Her iki limanımızda da gümrük teşkilatının bulunması
- Kalkınmada Birinci Derecede Öncelikli Yöre olmamızın getirdiği önemli yatırım avantajlarının olması
- Elektrik santrali ve Kdz.Ereğli'ye kadar gelmiş doğalgaz ile Zonguldak-Bartın-Çaycu-ma doğalgaz projesinin ihale aşamasında olması nedeniyle enerji sorununun yaşanmayacak olması
- 5084 Sayılı Yasa gereği yatırımcılara bedelsiz arsa tahsisinin yapılabilmesi
- Bir üniversite şehri olması
- İlimizden Ukrayna'nın 3 ayrı kentine RO-RO gemi seferlerinin yapılıyor olması ve buradan Rusya ve diğer Avrupa ülkelerine açılım avantajının olması
- İç Anadolu'ya en yakın liman kenti olma özelliğidir.

Yukarıda özetlemeye çalıştığım tablo, Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı'na katılacak işadamlarımızın yatırım yaparken ilimizi'de göz önünde bulundurmasına yardımcı olacaktır. Yatırımcılarımıza yardımcı olmak , onların en süratli şekilde yatırımlarını gerçekleştirmesine katkıda bulunmayı kendimize görev olarak kabul ettiğimizi özellikle belirtmek istiyorum.

Dünya Türk İşadamları VI. Kurultayı İlimiz açısından da büyük bir önem ifade etmekte olup, kurultayın başarılı geçmesini diler sevgi ve saygılar sunarım.

Yavuz ERKMEN
Zonguldak Valisi



BU KURULTAY BİR ARAÇ OLMALI

Sanayileşmenin temel şartlarından birisi olan enerji ihtiyacını yarım yüzyıl karşılayarak ülkenin tarım toplumundan sanayi topluma geçişte lokomotif rol oynayan Zonguldak birleşik bir cephe olarak gördüğü sivil toplum örgütlerinin dayanışması ve birlikteliğini çok iyi anlamının ötesinde taşıdığı avantajlardan farklı sanayi profilleri yaratmak için Türk İşadamları Kurultayını bir araç olarak görmektedir.

Hava, Kara, deniz ve tren yolu taşımacılığına sahip olan Zonguldak'ta Koklaşabilir taşkömürü dışında çıkartılabilir 13 farklı maden cevherinin olması, Ukrayna ile Ro Ro taşımacılığında lider konuma ulaşması, Erdemir ve Kardemir'in ortak noktasında bulunması Ankara ve İstanbul gibi metropollere eşit mesafede bulunması Zonguldak için yadsınmayacak avantajlardır. Buna Filyos Vadisi Projesini de eklediğimizde Zonguldak tıpkı 1930'larda olduğu gibi Türkiye'nin sanayi devi olacaktır.

Bu avantajların yatırıma dönüşmesi için Dünya Türk İşadamları Kurultayını ve benzer genel kurulları araç olarak görmekle beraber tek ve ortak bir Pazar olarak gördüğümüz Dünya pazarında öncelikli kendi ülkemizin insanlarının öncelikle kendi ülkesindeki avantaj ve yatırım profilini çok iyi etüt etmesi ve değerlendirmesi kanısındayız.

Zira son iki yılda pek çok yabancı kuruluş Türkiye'de yatırım kararı almasına karşın, Avrupa'da yaşayan ve yatırım için Avrupa'da karar kılan işadamlarımız halen kararsızdır. Buna karşın Bağımsız Türk Cumhuriyetlerindeki yatırımlarda yabancı sermayeye göre işadamlarımız atıl durumda kalmışlardır.

Bu ve benzer tüm çekinceleri ortadan kaldırmak için Dünya Türk İşadamları Kurultayında tüm ülkeyi harmanlayacak ciddi, akılcı bir ARGE uygulaması başlatması gerektiği kanısındayım. Bu ülkede yatırım haritasının çıkartılması özel sektöre büyük katkı sağlayacağı gibi yine politik beklentilerden uzak öncelikli yatırım programının belirlenmesi gibi zor görevlerin bu kurultaya yapılması doğru ve yerinde bir çalışma olacaktır.

Zira pek çok kentte yaşam alanları sanayi tesisleri ile iç içe geçmiş bu sanayi tesislerine de günlük yaşamada olumsuz etkilerinin göstermeye başlamıştır. Öte yandan Zonguldak ve benzeri kentler tüm avantajları ile atıl durumda bırakılarak kendi kaderlerine terk edilmiştir. Bu sosyal adaletsizliği ortadan kaldırmak öncelikle kamunun ardından da özel sektörün öncelikli görevidir.

Özetle Batı Karadeniz Bölgesinin uygun yatırımlara hazır hale getirilmesi halinde Zonguldak ve benzeri iller; sanayi, üniversite ve turizm alanlarında kendinin aşacak, aşmak zorunda kalacaktır.

Türk İş Adamlarının Türkiye'de banka alan, Liman ve turizm konusunda cesur adımlar atan, projelere ortak olan, proje üreten yabancı sermayeden daha cesur olduğunu biliyoruz. Bu cesaretlerini ortaya koyacak imkânların sağlanması için bu ve bundan sonra düzenlenecek kurultayların bir araç olması arzusu ile Anadolu'dan Dünya'ya dağılmış ülküsüne ve ülkesine bağlı tüm işadamlarımızı meslektaşlarımı saygı ile selamlıyorum.

M. Salih DEMİR

Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



İLİN ADI	ZONGULDAK	
TELEFON KODU	00.90	372
KALKINMADA ÖNCELİK DURUMU	1. DERECE	
KALKINMADA ÖNCELİKLİ İL KAPSAMINDA MI ?	EVET	
GENEL BİLGİLER		
	HEKTAR	Km2
İLİN TOPLAM YÜZÖLÇÜMÜ	3.481.000	3.481
İLİN TOPLAM NÜFUSU	615.599	%
Erkek	301	
Kadın	315	
İLİN NÜFUS YOĞUNLUĞU (Kişi/Km2)		
İLİN ÇALIŞABİLİR TOPLAM NÜFUSU	1.000 Kişi	%
Erkek	238	39
Kadın	255	41
İLİN FİİLEN ÇALIŞAN NÜFUSU	282	%
Erkek	161	
Kadın	121	
İLDEKİ İŞSİZLİK ORANI (%)	5	
ULAŞIM BİLGİLERİ		
SİVİL YOLCU ULAŞIMINA AÇIK HAVAALANI SAYISI	YOK	
HAVAALANI YURT İÇİ TARİFELİ SEFERLERE AÇIK MI?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK MI ?		HAYIR
ULUSLARARASI UÇUŞLARA AÇIK EN YAKIN HAVAALANI	ANKARA	
Havaalanının Adı	Esenboğa Havaalanı	
Uzaklığı (Km)	280	
İLDE DEMİRYOLU İSTASYONU VAR MI ?	EVET	
EN YAKIN DEMİRYOLU İSTASYONU	MERKEZ İLÇE	
İstasyonun Adı	TCDD GAR MÜDÜRLÜĞÜ	
Uzaklığı (Km)	0	
LİMAN VAR MI?	EVET	
MEVCUT LİMANIN ÖZELLİKLERİ	Zonguldak Limanı	Erdemir Limanı
Draft Derinliği (Mt)	9	9
Yanaşabilecek Geminin Max. Tonajı (Ton)	672.236	5.986.276
Limanın Yükleme Boşaltma Kapasitesi (Ton)		
Vinçlerin Max. Kaldırma Ağırlığı (Ton)	2x10	2x30
İLİN EN YAKIN LİMANA UZAKLIĞI (Km)	0	
Limanın Adı	Zonguldak Limanı	Erdemir Limanı
Uzaklığı (Km)	0	46
İLİN ANKARA'YA UZAKLIĞI (Km)		
Karayolu (Km)	267	
Demiryolu (Km)	313	
Havayolu (Saat)	--	
İLİN İSTANBUL'A UZAKLIĞI (Km)		



Karayolu (Km)	331	
Demiryolu (Km)	-	
Havayolu (Saat)	-	
EĞİTİM BİLGİLERİ		
İLDEKİ TOPLAM OKUL ve ÖĞRENCİ SAYISI	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
İlköğretim	331	76.292
Lise	35	25.325
Meslek Lisesi	30	12.277
Yüksek Okul 2 Yıllık	2	10.006
Yüksek Okul 3 Yıllık	-	-
Fakülte 4 Yıllık	11	8.651
MESLEK LİSELERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Motor - Makine	-	
Endüstri	7	
İnşaat	-	
Turizm	-	
Ticaret	1	
Diğerleri	9	
İLDE YABANCI DİLDE EĞİTİM YAPAN OKULLAR	OKUL SAYISI	
İlköğretim Okulu	-	
Lise	-	
İLDEKİ FAKÜLTE VE YÜKSEK OKUL. DAĞILIMI	OKUL SAYISI	
Makine Müh.	1	
İnşaat Müh.	1	
Ziraat Müh.	-	
Endüstri Müh.	-	
Gıda Müh.	-	
Kimya Müh.	-	
İşletme	1	
Diğerleri	5	
İLDEKİ TİCARİ FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİLER		
İLDEKİ TOPLAM ŞİRKET SAYISI	2.735	
Anonim Şirket	324	
Limited Şirket	2.082	
Şahıs Şirketi		
İLDE YABANCI SERMAYELİ ŞİRKET SAYISI	SAYI	
Şirket Merkezi Başka Bir İlde, Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar	3	
Şirket Merkezi ve Üretim Tesisi Bulduğunuz İlde Olanlar		
Şirket Merkezi Bulduğunuz İlde, Üretim Tesisi Başka İlde Olanlar	3	
TOPLAM SERMAYE TUTARLARI (ABD \$)		
YABANCI ŞİRKETLERİN ÜLKELERİ	ÜLKE İSMİ	
.....		
.....		
.....		



Diğerleri			
YABANCI ŞİRKETLERİN SEKTÖRLERİ		ŞİRKET SAYISI	
Gıda			
Tekstil			
Otomotiv			
Makine			
Turizm			
Beyaz Eşya			
Diğerleri			
İLDEKİ TOPLAM ÜRETİCİ ŞİRKET SAYISI		ŞİRKET SAYISI	
		MERKEZİ İL	MERKEZİ İL DIŞI
Gıda		15	
Otomotiv			
Tekstil		6	
Elektrikli Aletler			
Makine İmalat		3	
Mobilya		10	
Diğerleri		13	
SON 5 YILDA AÇILAN İŞYERİ		İŞYERİ SAYISI	
2001			
2002			
2003			
2004			
2005			
İLDEKİ ÜRETİCİ ŞİRKETLERİN İSTİHDAMLARI		FİRMA SAYISI	
İŞÇİ SAYISI 1-10		200	
İŞÇİ SAYISI 10-25		130	
İŞÇİ SAYISI 25-50		50	
İŞÇİ SAYISI 50-100		23	
İŞÇİ SAYISI 100'DEN FAZLA		20	
İLDE ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ SAYISI		2	
ORGANİZE SAN.BÖLGE'SİNİN (BÖLGELERİNİN)			
Toplam Alanı (M2)		3.250.000	
Boş Alan (M2)		331.856	
ORGA. SAN. BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMA SAYISI		22	
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNDE FAALİYET GÖSTEREN FİRMALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI		FİRMA SAYISI	
Gıda		1	
Otomotiv		-	
Tekstil		6	
Elektrikli Aletler		-	
Makine İmalat		-	
Mobilya-Ahşap Ürünler		4	
Diğerleri		11	
İLDE SERBEST BÖLGE VAR MI ?		HAYIR	



İLDE DOĞALGAZ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ ÇİMENTO FABRİKASI VAR MI ?	EVET	
İLDE HAZIR BETON SANTRALİ VAR MI ?	EVET	
İLDEKİ BANKACILIK FAALİYETLERİ		
İLDEKİ BANKA ŞUBESİ SAYISI	47	
İLDE KAMBİYO YETKİSİNİ HAİZ BANKA ŞUBESİ SAYISI		
İLDEKİ FİRMALAR TARAFINDAN 2005 YILINDA KULLANILAN TİCARİ KREDİLERİN TOPLAMI (MİLYON YTL)	648	
İLDEKİ TARIM FAALİYETLERİ		
İLDE EKİLEBİLİR ALAN (Hektar)	93.316	
İLDE 2005 YILINDA EKİLEN ALAN (Hektar)	52.164	
ORMANLIK ALAN (Hektar)	221.567	
İLDEKİ TRAKTÖR SAYISI	5.427	
İLDEKİ BİÇERDÖVER SAYISI	0	
İLDE AVLANAN BALIK MİKTARI (Ton)	1.907	
İLDE HASAT EDİLEN TAHILLAR	MİKTAR (TON)	
Buğday:	62.845	
Arpa:	1.879	
Yulaf:	781	
Diğerleri	Mısır: 55920	
İLDE YETİŞTİRİLEN SEBZELER	MİKTAR (TON)	
Karalahana	2.447	
Maydonoz	46.3	
Pırasa	2.682	
Diğerleri	10.452	
İLDE YETİŞTİRİLEN ENDÜSTRİYEL BİTKİLER	MİKTAR (TON)	
Tütün		
Pamuk		
Fındık	22.880	
Zeytin	3	
Ayçiçeği	129	
Mısır	3.700	
Diğerleri		
İLDE YETİŞTİRİLEN MEYVELER	MİKTAR (TON)	
Portakal		
Mandalina		
Greyfurt		
Limon		
Elma	4.800	
Kiraz	2.366	
Diğerleri		
İLDEKİ CANLI HAYVAN VARLIĞI	BİN ADET	
Küçükbaş	21.308	
Büyükbaş	87.166	



Kümes Hayvanı	3.391.680
İLDEKİ SÜT ÜRETİMİ (LİTRE)	82.440
İLDEKİ YUMURTA ÜRETİMİ (MİLYON ADET)	47.200
İLDEKİ KOVAN SAYISI (ADET)	Bilinmiyor Üretim: 168,35 ton
İLDEKİ ET KOMBİNASI SAYISI	-
İLDEKİ ENTEGRE TAVUK ETİ TESİSİ	Bilinmiyor
İLİN YAĞIŞ ALDIĞI GÜN SAYISI	15
İLDE M2'YE DÜŞEN YAĞIŞ MİKTARI	-
İLİN KARLA ÖRTÜLÜ GÜN SAYISI	13
İLDE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ	
İLDE İHRACAT ve İTHALAT İŞLEMİ YAPILAN GÜMRÜK VAR MI?	EYEV
EN YAKIN GÜMRÜĞE UZAKLIK (Km)	0
İLDEN YAPILAN İHRACAT	1.000 ABD \$
2000 Yılı	
2001 Yılı	
2002 Yılı	
2003 Yılı	253.821
2004 Yılı	777.414
2005 Yılı	367.591
İLDEN YAPILAN İHRACATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDEKİ İHRACATÇI SAYISI	FİRMA SAYISI
0 - 500 Bin \$	
500 Bin - 1 Milyon \$	
1 Milyon - 5 Milyon \$	
5 Milyon - 10 Milyon \$	
10 Milyon \$ Fazla	
YAPILAN İTHALATIN SEKTÖREL DAĞILIMI	1.000 ABD \$
Tarım Ürünleri	
Gıda Sanayi	
Otomotiv	
Tekstil	
Makine	
Elektrikli Aletler	
Diğerleri	
İLDE MADEN ve TAŞOCAKÇILIĞI FAALİYETLERİ	
İLDE MEVCUT MADEN REZERVLERİ	MİKTAR (TON)
Taşkömürü	934.000.000



.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE İŞLETİLEN MADEN OCAKLARI	OCAK SAYISI	
TTK	3	
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE ÇIKARILAN MADENLER	MİKTAR (TON)	
Taşkömürü	2.600.000	
.....		
.....		
Diğerleri		
İLDE MEVCUT MERMER OCAKLARI ve MİKTARI		
Ocak Sayısı		
Çıkarılan Mermer Miktarı (Ton)		
İLDE ÇIKARILAN MERMERİN CİNSLERİ	MİKTAR (TON)	
.....		
.....		
.....		
.....		
Diğerleri		
SOSYAL GÖSTERGELER		
İLDEKİ SİNEMA SAYISI	3	
İLDEKİ TİYATRO SAYISI	TİYATRO SAYISI	
Devlet		
Özel	3	
İLDEKİ KARGO ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE OTO KİRALAMA ŞİRKETİ SAYISI		
İLDE BULUNAN HASTANE VE KLİNİK SAYISI ?		
Devlet	7 hastane 2 klinik	
Özel	11 poliklinik	
İLDEKİ OTELLERİN TOPLAM SAYISI	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
5 Yıldızlı Otel Sayısı		
4 Yıldızlı Otel Sayısı		
3 Yıldızlı Otel Sayısı	2	185
Pansiyon		
İLDEKİ ÖZEL TV KANAL SAYISI	3	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETE SAYISI	37	
İLDE YAYINLANAN YEREL GAZETELERİN ORTALAMA GÜNLÜK TOPLAM TİRAJLARI	10.000	
İLDEKİ ÖZEL RADYO KANALI SAYISI	8	
ADSL İNTERNET ERİŞİMİ VE HIZI		
İLETİŞİM BİLGİLERİ		



VALİLİĞİN WEB ADRESİ	www.zonguldak.gov.tr
BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN WEB ADRESİ	www.zonguldak.bel.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN POSTA ADRESİ	www.ztso.org.tr
TİCARET ve SANAYİ ODASI'NIN WEB ADRESİ	www.bilgi@ztso.org.tr
YATIRIM KONULARINDA TEMAS KURULACAK KİŞİ ve KURULUŞUN ADI, POSTA ADRESİ VE E-POSTA ADRESİ	
BU TABLODA YERALAN BİLGİLERLE İLGİLİ OLARAK TEMAS KURULACAK KİŞİNİN ADI, ADRESİ, TELEFONU VE E-POSTA ADRESİ	



Dünya Türk İşadamları Vakfı'nın Notu:

Bazı illerimize ait bölümlerde, Valilerin veya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlarının yazılarının veya fotoğraflarının bulunmaması, ayrıca illere ait form bilgilerin yer almaması, bu dokümanların Katalog baskıya girinceye kadar tarafımıza ulaşmamasından kaynaklanmaktadır.